A
46
69

(12)

ODYSSEA

HOMERI

RELIQVA'QVE EIVS OPVSCVLA

CVM INDICE COPIOSISSIMO.

Basileæ per Nicolaum Bryling. & Bartholomæum Calybæum. Anno M. D. L I.

02422 8989

INDEX IN ODYSSEAM, ET RELIQVA HOmeri opera, copiosissimus, in quo prior numerus paginam, posterior uersum denotat.

A

ACcipitris augurium 144. 43
Accipiter timendus muribus 227.30
Acastus rex 131.23
Acheron 95.24
Achilles 19.36
Achillis anima 105.13
Achillis exequiæ 217.37
Achiuorum reditus à Troia cantu celebratus 7.13
Achiui conuocati 9.40
Acroneus 66.37
Actor ancilla 213.43
Adomas filius Alcinoi 61.11
Adresta 29.10
Adulterium Aegisti 22.26
Aecæa soror Circe 98.33
Aegida filius Iouis 78.17
Aegiptus fertilis 31.6
Aegiptius heros 9.47
Aegiochi monstrũ 151.20. & 139.37
Aeolus 86.7
Aeolia insula 86.5
Aeneas ex Venere ortus 256.9
Aegisti adulterium 22.126
Aegistisæuities 36.31
Aegistus occisus 1.33
Aethiopum situs 1.26
Aethonem se uocat Vlysses 177.13
Aetolus deceptor 132.11
Aesculapius medicus 260.44
Affectuum causa 294. 20
Agamedes amicus deorum 237.26
Agamemnon 20. mors 21
Agamẽnonis mors 23. 11. 36. 104. 10
Agamemnonis anima 103. 43
Agelaus procus 190.41
Agni cornuti 28.26
Aiax occisus 19.36
Aiacis Oilei exitus 36.11
Aiacis anima irata 106.35
Alcandre 29.13
Alcinous Phæacensium dux 51.54
Alcinous Vlyß. generũ optat 63.44
Alcippe 29.11
Alcmena 11.42
Alcmenæ anima 101.32
Alitherses senex 12. 74. & 224. 42
Alector 27.7
Allegoria fabularum 285.30
Alpheus 26.31
Amicitia paterna 138.45
cum Amicis non pugnandũ 68.24
Amor coniugum ex liberis 178.30
Amoris exemplum 145.48
Amor seruorum in Vlyssem 188.35
Amphiaraus populus 139.36
Amphimedon interfectus 205.27
Amphialus saltator optimus 66. 55
Amphinomus 151. 51. procorum optimus à Telemacho occisus 172. 202.1
Amphion 101 28
Amphitea 181.16
Amphitrita Dea 233.44
Amphitrite 50.13
Amphitrio 101.32
Anchiolus Mentis filius 8.50. & 66. 38
Ancilla Vlyßem obiurgat 171. & 174 37
Ancillæ libidinosæ suspensæ 208. 143
Anabesmeus 19.66.
Animalia Venere delectantur 253
Anima qualis 293.14
Animarum apparitio 97.24
Animæ tangi nequeũt 103. 49. et 100 28
Animæ procorum ad inferos 216.42
Anchises cum Venere congressus 253 28. & 255.24.
Annulus sagitta tangendus 184.113
Annos 4. proci elusi 11.12
Anopea auis 7.7
Anseribus collati proci 183.26
Anticlus 32.8
Anticlea mater Vlyßis 98.17
Antliochus 30.19
Antilochus filius Nestoris 19.39
Antilochi anima . 105.14
Antinous procus 8. & 10.15
Antinoi dolus 153.28
Antinoi superbia 161.53. & 195.17
Antinous sagitta traiectus 200.33
Antiphates 139.36. rex Lestrig. 88. 10
Antiphus bellator 9.52 amicus Vlyßis 155.43
Antrum Polyphemi 78. 45
Apollo Dijs terrori 232.9
Apollo rex 70.29
Apollo augur 22. 41
Apollo iratus Mercurio 246.37
Apollinis natiuitas 234.15
Apollinis templum 237.24
Apparitio animarum 97.24
Aper uulnerat Vlyssem 181.50
Aphidas rex 222.5
Aquilæ uolatus 11.13
Aquilæ Aug. 138.9
Arbores pueris donatæ 222.40
Arcadia dux pecorum 242.7
Arcisius 128.34 pater Laertis 147.38
Arcus Vlyßis 192.26 à solo Vlysse tensus 199.37
Arete uxor Alcinoi 59.5
Arethusa fons 124.29
Arginecator nuncius inferni 218
Argo nauta 109.38
Ariadna filia Minois 102.32
Aries liberat Vlyssem 83.20
Aritus filius Nestoris 25.11
Arma Vlyßis 202.30
Arnæus qui & Irus 165. 46
Ars exercituũ & Musa simul 250. 7
Artacia fons 88.4
Artebibulus mus 231. 16
Artophagus mus 230.25
Asteus insula 42.18
Astutia Vlyßis 83.14. & 121. & 122 & 124.129.150.29
Astutia Penelopes 11.12. & 176. 14
Astutia Vulcani 70.4
Astutia Mercurij 243.23
Athenæ 59.31. & 232. 15
Atrides 20.36. & 21.11
Augurium aquilæ 12.13. & 189.18
Aurora 25.1. uxor Tithanis 42. 30
Anthiopis anima 101.26
Autolicus auus Vlyßis 180.49
Antonoe ancilla Penelope 169.2
Auxilium promissum Vlyßi 63. 51
Azameda puella 235.49

B

Bacchi forma 258.24
Beotes stella 47.28
Bouis mactatio 25.47
Borborocætes 230.43
Boreas 47.52
Boues solis 115.3
Boues Deorum ubi 243.17

C

Cæcus cantor 65.45
Cæna tempestiua bona 157.40
Calypso detentus Vlysses 1.17

Calypso

Calypso Dea amat Vlyßem 44.50
Calypso Atlantis filia 62.31
Calypsus descriptio 43.38
Calliroe fluxum sistit 50.42
Calaminthius 230.38
Canis Vlissem redeuntem cognouit 159.55. 46
Canes ad custodia peccoris nutriti 125. 46
Cantilenas Deus inspirat 206.35
Cantilenæ ex uirtute ortæ 220.8
Cantus ornamentum conuiuij 4.4
Cantus ex commoto animo 65.44
Cantus non omnibus gratus 74.24
Cantus laudatus 75.33
Cantus post conuiuium 65.48
Cantus Deo cura 251.4
Capra Iouem nutriuit 28
Capra Palladem nutriuit 40.34
Cassandræ cædes 104.23
Caucanes 24.18
Carpathus Insula 232.49
Castor Hylacides 129.1
Castor filius Pindari 102.11
Castor & Pollux 260.50.& 265. 30
Centauri 197.34
Centaurorum exercitus 229.41
Ceres amica Iasonis 44.46
Ceres dea 260.20
Certamina proposita 66.26
Ceruus confixus ab Vlysse 89.3
Certamen procis propositum 192.17
Cetheus 101.28
Charybdis descriptio 110.& 112
Chius 22.44
Chius fecundißima Insularum 232.43
Chromius 101.52
Chloria uxor Nelei 101.47
Chorearum saltus 69.214
Choreæ amabiles 250.39
Cicones pugnantcum Græcis 76.20
Cicatrix prodidit Vlyssem 188.& 182
Cimmerij populi 97.1
Cyrce 12.44
Circea Dea 88.& 90.32
Circe fatura dicit Vlyßi 109. 17
Circe uenefica 90.& 91.& 95
Circus accipitris genus 118.38
Clymenis anima 102.37
Clytemnestra adultera 22.28
Clytemnestræ scelus 104.27
Clytoneus filius Alcinoi cursor 66. 145
Clitus ab Aurora raptus 139.43
Colum curent mulieres non alia 198. 35
Comparatio elegans 205.42
Concordiæ bonum 55.4
Concubitus Vlyßis & Penelopes 215.5
Concubitus descriptio 255.24
Cocytus fluuius 92.25
Coniugium bonam famam parat 52. 6
Coniuges sint concordes 55.4
Coniugum amor 213.22
Consilium Deorũ inscrutabile 211. 7
Consilium Vlyßis 212.4
Consilium senis 22.4.42
Conuiuij descriptio 3.40 & 28.7
Coronis mater Aesculapij 260.146
Crambophagus 230.32
Craugasides 231.1
Creta 22.55. triginta habet ciuitates 176.49
Cræteis mater Scyllæ 110.47
Cretenses cultores Apollinis 240.35
Cretensium pæones 24.1.28
Crissa insula 240.2
Chrisodiocles 230.45
Ctesippus procus impius occisus 190.8.205.28
Ctesius Ormenides 142.41
Cura hortum fœcundum efficit 221. 3
Cubiculi descriptio 22.19
Cura Vlyßis 185.5
Currus stella 47.29
Cursu certat um 66.46
Canea saxa 109.37
Cyclopum Insula 77.24
Cyclopes cõtemptores Deorum 80. 28
Cydones 22.54. in Creta 176.51
Cyllenes Deus 244.33
Cynthius collis 232.22
Cyparissus 43.40
Cypri Domina Venus 257.52
Cythara Mercurij 249.40

D

Dæmon illustris 245.14
Dalia seruus Penelopes 40.17
Deas contemnere obest 256.1
Decipula mures capti 228.42
Deiphobus 31.53
Delphino similis Apollo 239.20.& 241.5
Delus Apollinem suscepit 233.11
Delphusa 236.29
Demoptolemus interfectus 25.9
Deus consulendus in factis nostris 185. 38
Deus non tentandus 258.45
Deo uolente nihil difficile 21.48
Deus optimus auxiliator 150.15
Deorum mens non mutatur 20.19
Deos iniustè in malis accusamus 1.36
Dijs inuitis nil conandum 36. 6
Dij omnia sciunt 33.46
Dij sibi inuicem noti 43.55
Dij non omnia uni dant 67.37
Dij non ab omnibus uidentur 148. 26
Dijs grata quæ cito fiunt 23 43.
Dijs omnia poßibilia 149.22
Diana Dea 233.43
Diana qualis 259.45
Diana filia Latone 232.20
Dianæ studium 53.34.& 263.20
Dicendi genera 280.50
Dictio Homeri quæ 270.21
Difficile nihil Deo 21.48
Drocleus filius Orsilochi 138.34
Diomedes 20.53
Discoridæ malum 20.8
Disco certatum antiquis 68.2
Dißidium Græcorum 20.8
Diuitiæ Vlyßis 127.6
Dodoneus Iupiter 179.6
Dolius 171.32. senex 223.23
Dolores ad mortem adigunt 100.10
Domus Vlyßis irreprehensibilis 5. 29
Domus aduentui procorũ parata 18.36
Domus subulci descriptio 125. 22
Domus descriptio 56.& 59.30
Domi esse optimum 242.37
Donum non respuuendum 170.52
Dona dei uaria 67.37
Dorenses in Creta 176.52
Draco occisus 237.29
Dulichium 5.47

E

Ebrietas Cyclopi obest 82.17
Ebrius perijt 96 & 97
Etheneus 102.53. senex 60.51
Echephrus filius Nestoris 25.10
Echetus rex 167.15
Elatreus 66 37
Elatus interfectus 205.10
Elementa quatuor 285.25.
Eleemosyna pij cognoscuntur 161.7
Elpenor ebrius perijt 96.8

Elysius campus 37.10
Embasichytrus mus 229.7.
Enceladus ligatus 231.37
Enepeus fluuius 101.4
Ensis donatus Vlyßi 7.2
Epæana canere 241.10
Eberitus Vlyssjes dictus 222.7
Epeus fabricator equi 106.14
Ephialtes 102.19
Epicastes anima 101.37
Epij lectores Elidæ 122.6
Equus Troianus 31.49
Equus Troianus cantu celebratus 73.44
Erembi 28.26
Erethmeus 66.38
Eridanus 227.1
Erynnis dea 139.27
Eriphylis anima 102.37
Esopus 101.26
Eteoneus seruus 27.19
Euboea 20.46
Eubola 63.52
Eumelus 41.25
Eumæus Subulcus 125.20
Euphimediæ anima 102.16
Eupithes dux hostium Vlyßis 225.5
Eupithes à Laerte occisus 226.4
Eurydes interfectus 205.10
Euryalus optimus luctator 66.41
Eurybates præco Vlyßis 178.12
Euriclea nutrix 9.6
Euriclea custos Thesauri 15.46
Euriclea ut agnouerit Vlyßē 180.45
Euridice uxor Nestoris 25.49
Euridamas occisus 205.26
Eurylochus dux sociorum Vlyß. 89.48
Eurymachi inclementia 172.49
Eurylochus perdit consilio Vlyßis socios 114.42
Eurymachus procus 8.31
Eurymachus optimus procorum 135.130
Eurymachus occiditur 261.45
Eurymedon 59.9
Eurymedusa nutrix 58.14
Eurynome gubernatrix 163.29
Eurynomus procus 9.24
Euriphaessa mater Solis 264.43
Eurytiona à nio Lesus 197.34
Euryto sagittarius 68.40
Europæ raptus 228.4
Eurus uentus 47.51
Exequiarum ritus 217.42
Exercitia corporis honesta 66.68.2

F

Fabularum allegoria 285.30
Fabulis cur utatur Homerus 269.44
fames sociorum Vlyßis 114.31
Farina medula uirorum 14.47
Fatum omnia regit 61.38
Felem timent mures 227.30
Figura quid 274.26
Figuræ Homero familiares 27.5
Filiæ Pandari 186.6
Filius unicus generationem seruat 147.138
Filij pauci similes patribus 14.33
Flamma ardenti Minerua apparet 174.10
Fluctuum maris uis 50.19
Forma mulieris uenusta quæ 159.15
Formam Minerua mutat 3.25
Formam mutat Pallas 14.25
Fratribus sorores nubunt 86.13
Fruges sua sponte proueniunt 77.28

G

Ganymedes 256.13
Genitalia homini extracta 208.54
Gerenius eques 29.51
Gerestum 20.49
Glandes sues nutriunt 124.30
Gorgonis caput 108.15
Gratiæ 235.34
Gratiæ luuant Venerem 71.15
Gratitudo 73.6
Græci beati qui occisi ad Troiam 48.7
Græcorum ad Troiā dißidium 20
Gyrea petra 36.9

H

Habitaeula Iouis immortalia 28.21
Halius tripudiator 71.22
Halius filius Alcinoi 66.45
Harmonia 235.35
Hasta Mineruæ 3.11
Hebe filia Iouis 107.39
Hebe puella 256.35
Hecatombæ gratæ dijs 99.8 & 62.43. & 18.42. & 155. & 180.21 & 214.39. & 236.34. & 237.19 & 238.42
Helena augurium interpretatur 138.20
Helenæ ornatus 29.8
Helenæ liberalitas 157.29
Helenæ unica filia 27.11.
Helenæ genus pernitiosum 126.30
Helicone 226.35
Hercules quantus 260.34
Hercules proditor hospitij 192.42
Herculis mater 101.32
Herculis idolum 107.37
Hermion unica filia Helenæ 27.11
Heros Aegiptius 9.47
Hesperus niger 8.55
Hippodomia ancilla 196.2
Homeri nomen unde 266.48
Homeri patria incerta 266.12
Homerus quando uixerit 267.45
Homerus cæcus 235.12
Homerus author ornatus 272.10
Homerus phisicus 287.32
Homerus orator 305.14
Homeri modestia 266.6
Homicida aufugere solet 211.45
Homo sibi causa malorum 1.10
Hominis fragilitas 168.5
Homines indigent dijs 18.31
Homines comesti à Cyclope 80.45
Homines in porcos uersi 98.25
Horæ sapientes 235.34
Horæ deæ 258.8
Hortus Alcinoi 60.9
Hospes non tentandus 68.24
Hospes præsens diligendus nolens dimittendus 136.32
Hospites à Ioue sunt 55.30. & 126.19
Hospitalis Iuppiter 80.24
Hospitalitas 61.10 & 126.7
Hospitalitas grata dijs 132.21
Hospitalitas Nestoris 24.40
Humanitatis exemplum 126.8
Humilitatis exemplum 146.19
Hydrocharis 230.40
Hydromedusa rana 226.55
Hydrus 228.7
Hymni in Apollinem 232.2

I

Iaones populi 234.42
Iasida 101.49
Iason fulmine percussus 44.46
Iason Charus 109.50
Icmalius faber 174.42
Ida mons 232.39. & 253.43
Idomeneus 21.8. rex. 177.1
Idothea filia Protei 33.33
Igne lustrantur ædes 209.5
Igne mortuorum corpora consumpta 217.47
Ilij excidium 31.22
Ilium non nominandum 209.54

Imbrus

Imbrus insula 232.42
Immortalitas promissa Vlyßi. 46.20
Impietas filiæ in parentem 34.52
Incantationis usus 182.2
Inclementiæ exemplum 162.52
Infantium studium 246.48
Inhumanitatis exemplum 162.52. & 190.19
Ino Cadmi filia 48.34
Insulæ Græcorum 232.40
Iouis oratio 1.33
Iouis dicta seruanda 44. & 45.25
Iouis adulterium 101.34. uide Iupiter
Iphiclea 102.1
Iphitus Eurytides 192.29
Iphtima filia Icarij 41.24
Ira Vlyßis in socium 94.9
Ira cohibenda 158.47
Iris Deus 234.2
Irus mendicus 165.47
Ismarus urbs uastata 76.13
Ithaca insula 8.27
Ithacæ insulæ qualitas 37.50
Ithacensis terra 121.26
Ithacenses uicti ab Vlysse 226.9
Itilus filius Zethi 183
Iuno quæ 260.14
Iuno pulcherrima Dearum & 233.45
Iuno irata Ioui 238.19
Iuniores desipiunt 63.25
Iupiter bona et mala distribuit. 55.10
Iupiter omnisciens 186.15
Iupiter plectit peccantes 20.55
Iupiter Venere delectatur 253.12
Iuramentum magnum quod. 45.44. & 16.24. & 114. & 143.10. & 233.33. & 246.55. & 251.21
Iustitia Deorum 174.28
Iustitia senum 221.11

L

Labores Vlyßis 62.30
Laborum Vlyßis repetitio 215.12
Lacedæmona diuina 23.33
Laconica terra 239.30
Laërces aurifex 25.22
Laërtes pater Vlyßis 147.39
Laërtis paupertas 100.9. & 4.42
Laërtes agnoscit filium 222.48
Laërtis austera uita 220.39
Lachia 235.37
Lampetea nuncius solis 115.23
Lampetiæ filia solis 110.55
Lampus equus Auroræ 214.6
Latona mater Apollinis 232.19. & 102.29
Laodomas optimus luctator 67.1
Latrones capiunt Bacchum 258.34
Lectus Vlyßis coniugalis 213.4
Laudare seipsum turpe 194.15
Leda uxor Pindari 102.9
Leonis robur 707.35. & 33.2
Lesbus 20.41
Læstrigones 87.33
Leucippus 235.52
Leucothea iuuat Vlyssem 48.45
Liberalitatis exemplum 37.39
Liberi causa amoris coniugum. 178.30
Lichenor mus 230.18
Lichomyle mus 227.10
Lichopinax mus 228.25
Liocritus procus 13.54
Liocritus occisus 201.37
Liodes Oenopis filius 194.49
Liodes occisus 206.17
Loti herbæ uis 77.11
Lotophagi 77.2
Lucinæ spelunca 177.8
Lucina Dea parturientium 233.46
Luctus satietas molesti. 28.45
Lugere semper, obest 168.49
Luctus honos mortuorum 220.1
Luctus certamen 66.52
Luna Pallantis filia 243.46
Lunæ studium 265.10
Lybia 28.27
Lycia 235.19
Lymusius 230.37
Lyra Mercurij 243.10

M

Mæræ anima 102.37
Maia mater Mercurij 242.2
Malearum mons 22.40
Malorum sibi homo causa 1.10
Mantius 139.38
Marathona 59.31
Mare debilitat homines 67.9
Mariti mandata retinenda 170.24
Maron sacerdos 79.5
Mars qualis 259.27
Mars uentrem comprimit 70.2
Mars uelocissimus deorum 70.37
Martis officium 252.40
Mater Deorum quæ 260.25
Mater filio nupta 101.39
Medon præco 39.17 seruatus 206. 46
Megaræ anima 101.35
Megapenthis 27.8
Megapentheus 137.3
Melanthius custos caprarum. 158.21
Melanthius uinctus à subulcis 203. 42. occisus 208.55
Melantho ancilla 171.31
Melesignes Homerus dictus 266.25
Melicratus 95.30
Membrorum Vlyßis robur 166.53
Memnonis pulchritudo 106.13
Memoriæ donum 37.39
Mendacium Vlyßis 162. & 176.177
Mendacium abfit à prudente 23.35
Mendacium officiosum 150.43
Mendacium oportunum 80. & 82.35
Mendacium astutum. 122.22 & 221. 30
Mendax ab hoste non differt 128.8
Mendici descriptio 125.2
Mendici laborare nolunt 172.12
Mendico inutilis pudor 160.51
Mendicorum certamen 166.8
Mendicorum locus 154.40
Menelaus flauuus 6.27
Menelai familia 27.20
Menelai humanitas 137.23
Menelai labores 28.25
Menta dux 3.12
Mentori similis Minerua 225.39
Mentor Vlyßis socius 13.40
Meonia 235.19
Mercurius 95.261.3
Mercurius nuncius Iouis 43.5
Mercurius Maiæ filius 242.1
Mercurij descriptio 43.20
Mercurij opera 242.15
Mercurij astutia 249.5
Mercurius seruat Vlyssem 91.12
Mercurio ultimo libatum 60.34
Mercurij Imperium in quæ 252.14
Meridarpax mus 231.17
Mesaulius seruus subulci 133.26
Miletus urbs 235.20
Mimanta insula 20.43
Minæ dominorum difficiles 157.53
Minerua intercedit pro Vlysse 2.10
Minerua disparet 24.23
Minerua formam mutat 41.23. & 3.25
Minerua apparet Vlyßi 122.32. & 121.7
Minerua pro Vlysse pugnat. 204.4. & 225.39. & 185.31
Minerua mutat formã. 58.25. & 529
Minerua seruatrix Telemachi 16.46
Minoa filius Iouis 107.4
Minos rex Cretæ 176.53

Mirmidonæ 21.5
Molæ à mulieribus actæ 186.51.& 59.55
Molus herba ueneficium fallit 91.36
Mors molesta 21.53
Mortui res uiuentium norunt. 99.24
Mortuis omnibus sacrificatum 97.13
Mortuorum honos 221.52
Mortuos deflere honor 30.28
Muliebris astutia 176.14
Mulier non sola uiris astet 169.4
Mulieres colum curent 198.35
Mulieres non intersint uiris 7.44
Mulieres molas agunt 186.51
Mulius famulus Amphinomi 173.23
Munera facilius plures dant quàm unus 117.21
Murium cibus 227.18
Murium arma 228.50
Murium cum ranis pugna 226.42
Mus à rana per aquam lata 227.48
Musarum cautus 235.30
Musarum potestas 262.50
Musa ars, & exercitium simul existunt 250.7
Musæ inuocatio 1.2
Musices consideratio 300.4
Musica laudata 65.& 69.14
Musici alijs hominibus præferendi. 73.20
Mycala Insula 232.47
Mycenæ 11.43

N

Naiades nymphæ 118.55
Naubolides Phæacum fortiß. 66.42
Nauigatio celerrima 118.34
Nauis in saxum mutata 120.4
Nausicaa filia Alcinoi 52.4
Nausithous 51.49.& 59.7
Naues paratæ ab Vlisse 46.45
Naufragium Vlyßis 48.20
Naugatio Græcorum discors 20.29
Nauteus 66.38
Naxus Insula 232.49
Nebula tegit Vlissem 58.47
Nectar potus Deorum 44.14
Neæra solis uxor 11.1
Neleus filius Neptuni 101.20. consiliarius 25.6
Neoptolemus fortis 106
Neptuni odium unde 85.15
Neptunus infensus Vlyßi 1.23.& 49.12
Neptuni officium 262.31
Neptuni adulterium 101.7
Nericum captum à Laerte 223.23
Neritus mons 123.37.& 75.50
Nestor 18.& 19.15
Nestoris ætas 22.7
Nisus Dulichius 168.2
Niuis liquefactio unde 177.35
Noemon nauem dedit Telemacho. 38.22
Nomen omni homini datur 74.38
Nomen uirtute æternum paratur. 218.16
Notus 47.51
Nox perpetua Cimmerijs 97.3
Nymphæ quales 257.13

O

Oceanus 17.30
Ocyolus 66.37
Oculus effossus Polyphemo 82.29
Odygia insula 2.47
Oestrus dolosus 205.43
Ogygia insula 62.30
Oicleus 139.36
Oleo ungendi mos 27.6.& 212.24
Olympus 102.26
Onchestus lucus Deurum 245.22
Operatio bona melior mala 207.7
Oratio Telemachi 10.17
Oratio Alcinoi 65.7
Oratio omnis duplex 281.23
Orchilochus 26.31
Orestes occidit Aegistum 1.33
Orestes ulciscitur patrem 23.14
Orion à Diana peremptus 44.45
Orionis magnitudo 102.& 107
Orsilochus filius Idomenei 121.46
Ortilochus bellicosiss. 192.31
Ossa mortuorum seruata 217.50
Othus 102.19
Ostripelles quid 231.48
Otreus rex Phrygiæ 254.31

P

Pæones Cretensium 241.28
Pallas formam mutat 14.25
Pallas se declarat Vlyßi 122.32
Pallas Vlyßi fauit 125.7
Palladis studium 26.8.& 252.38
Palma ad aram orta 54.40
Pandarus 183.8
Parcæ 61.38
Parca Dea 707.46
Parcæ quales 251.55
Parcam nemo aufugit 217.7
Pan Deus pastoralis 261.16
Parnasus 181.11
Paphus sacra Veneri 71.14
Pater senex dictus. 164.32.& 167.52
Parentem suum nemo nouit 5.13
Patria nil dulcius 76.7
Patroclus bellator 19.36
Patrocli anima 105.14
Pauper in ciuitate mendicet 154.49
Pauperes à Ioue sunt 55.30
Peccatores Deus punit 120.55
Pedum lotione Vlysses agnitus. 18.45
Pelasgi in Creta 176.52
Peleas filius Neptuni 101.20
Peleus 105.51.
Peleus rana 226.55
Pelionis anima 217.1
Pelobates 230.50
Peloponnesius 239.39
Pelusius 230.48
Penelope filia Icarij 7.16
Penelopes pulchritudo 169.15
Penelopes tela 7.44
Penelopes astutia 11.12
Penelopes fletus 185.53
Penelope dolor ob filij discessum. 39.40
Penelopes somnium 183.26
Penelope irata Antinoo 153.21
Penelope filium Telemachũ suscipit. 155.12
Penelopes matrimonium qua conditione procis propositum 193.37
Penelope aduentum Vlyßis credere nequit 210.4
Penelope cũ ignoto marito loquitur. 175.34
Penelope agnoscentis Vlyssem affectio 213.22
Pera Vlyßis pane repleta 16.1
Peregrinatio famam parat 524.44
Peribæa 59.8
Perimedes socius Vlyßis 97.10
Perseus filius Nestoris 25.11
Persephonæ 100.48
Phæacensium origo 51.45
Phæacensium hospitalitas 119.17
Phæaces peritißimi maris 60.4
Phæbus cytharædus 231.41
Phædra 101.32
Phedon rex 178.52
Phœnix senex 130.30
Phaëton equus Auroræ 214.6
Phaëtusa filia solis 110.55
Pharmacum tristitia abigit 30.54
Pharum Insula 33.22
Phidon rex 131.3
Philætius Bubulcus 188.20
Phemius cantor seruatus 206.43
Phemio Cytharædus 4.& 7.6
Philo 29.12

Phila/

Philoctetes sagittarius 68.35. & 21.7
Phorcynis portus 118.47
Phronius 16.33
Phrontis nauclerus 22.44
Phocæ 34.16
Physignathus rex ranarum 226.53
Pieria 236.1
Pieriæ montes 243.16
Pietas Vlyßis 2.23
Pilæ lusus 71.23
Pielnranao 230.21
Pindarus 102.9
Piræus Cotius Telemachus 155.29
Pirithoi umbra 108.12
Pisandrus interfectus 205.11
Piscnor præco 10.15
Pisistratus filius Nestoris 18.19
Pleiades à nautis obseruantur 41.30
Plutonis domus 95.2
Poculo ualedicendi mos 118.9
Poëtæ non sui iuris 7.35
Poëtæ ex Musis 262.49
Polycaste filia Nestoris 26.6
Polyctor 158.16
Polynicus 66.40
Polybus occisus 205.27
Polydama uxor Iouis 36.5
Polyphemus Cyclops 2.32
Polyphemi antrum 78.45
Polyphemus irrisus ab Vlysse. 84.37
Poliphonus 230.25
Poliphideus 139.42
Polites socius Vlyßis 90.10
Pollux filius Pindari 102.11
Pollux & Castor qui 260.50. & 65.30
Ponteus 66.39
Pontonous præco 61.23
Porci ex hominibus 90. & 93.11
Preces Vlyßis 186.38
Preces exauditæ 57.40
Precationis uis 50.40
Præcepta Deorum retinenda 33.20
Pramncum uinum 90.21
Prassæus 231.12
Praßiphagus 230.45
Primneus 66.38
Procorum numerus 150.2
Procorum luxuries 3.10. & 127.4
Proci contemnunt Telemachũ. 15.26
Proci insidias struũt Telemacho. 41.5
Proci dona offerunt Penelope 171.2
Procis certamen propositum 192.17
Procis Penelope coniugiũ ut promissum 143.37
Proci dementes redditi 191.12
Procis arma allata 202.52
Procorum mortis causa 219.15
Proci ad infernum 216.42
Proci sepulti 224.8
Procris 120.32
Propinandi mos 18.24
Proserpina 95.2. & 260.21
Proteus deus marinus. 33.32. et 66.39
Proteus uarius captus 35.15
Prudentẽ ex stulto dij faciũt. 209.47
Psicharpax mus 227.5
Psyria Insula 20.43
Pternoglyphus 230.38
Pternophagus 230.40
Pternotracta mus 227.10
Pudor inutilis mendico 160.51
Pudor rusticus 17.15
Puella nulli nubat inuitis suis parentibus 57.54
Pugna ranarum & murium 230.18
Pylus 26.27
Pyreus comes Telemachi 145.1
Pytho sol 238.47.

R

Radamanthus 37.11
Rana murem portat 227.48
Ranarum et muriũ pugna 226.42
Ranarum arma 229.31
Rea Dea 233.43
Reditus Vlyßis prædicitur 4.51
Reduplicatio 275.7
Reges ex Ioue 262.53
Reges decet misericordia 162.10
Regreßio 275.23
Relatio 275.15
Res familiaris claros filios facit 129.
Rexenor 59.14 (20

S

Sacrificatum dijs 133.10
Sacrificatum mortuis 97.13
Sacrificandi mos 25.26
Sacrificium 17.24. & 24.34
Sacrificatum Ioui 83.30
Sacrificium Mineruæ 25.40
Sacrificia oblata Palladi 40.43
Sagittandi ars in usum antiquis. 184.13. & 199.56
Saltatio est ornamentum conuiuij. 4.4
Saltatio puellarum 171.14
Saltus certamen 66.54
Samus 5.43
Schematum autor Homerus 273.10
Scheria fertilis 43.10
Scuta Pallas inuenit 252.43
Scyllæ descriptio. 109 & 710.5
Semeles filius 25.826
Senectus unde 180.2
Senectus abest à contemptoribus deorum 255.55
Senectus odiosa omnibus 257.2
Senex pater dictus 188.23
Senex facilè à iuuene uincitur. 166.39
Senes prudentes 22.6. & 60.51
Senes bellatores necessarij 225.35
Senum iustitia 221.11
Sepulturam curant animæ 98.7
Sepulchralium usus 13.35
Sepulchrorum apparatus 218.3
Serui duo tantum Vlyßis mansere fideles 196.5
Seruitus tollit ingenium 100.22
Sirilæus 230.24
Sydoniorum rex 38.10
Signum de cœlo datum Vlyßi 186.4
Signum agnitionis Vlyßis 213.40
Signa coniugum abscondita 211.35
Silentij usus 32.11
Silenus 257.18
Simulachra Deorum 22.36
Sirenum cantus 109. & 111.52
Sisamida 227.17
Sisyphonis pœna 107.30
Sitophagus 231.5
Socius bonus non inferior fratre. 75.15
Socij 6. Vlyßis absorpti 113.4
Socij Vlyßis omnes pereunt 116.10
cur perierint 1.11
Solis habitus 264.49
Solis officium 17.30
Solis boues uiolati 114.46
Solyma mons 47.39
Somnium Penelopes 183.26
Somnus omnibus necessarius. 184.26
Somnus abigit curas 186.25
Somnus multus dolor 142.21
Somnum captare parantis descriptio 9.12
Stellæ inseruiũt nauigantibus 47.28
Stratius filius Nestoris 25.10
Stygia palus 45.51
Suillinum dorsum in precio & 133.14
Sunium promontorium 22.40

T

Tæda prælata coniugis 214.54
Tantali dolores 107.18
Taphij 8.51
Tartarus 238.11

Tela

Tela Penelopes 11.16. & 176.14. & 218.51
Telemachus filius Vlyßis 3.15
Telemachus iussus inuestigare patrem 6.23
Telemachi oratio 10.17
Telemachi fortitudo. 190. 26. et 194. 24
Telemacho insidiæ paratæ 39.6. & 252.30. & 189.16
Telemachus reuocatur domũ 136.3
Telemachus patrẽ Vlyssem agnoscit. 199.23
Telemus uates 84.43
Tempestatis descriptio 47.48. & 116.3
Templum Delphicum 257.24
Tenedus 20.31
Teocretes in Creta 176.51
Testudinẽ Mercurius inuenit 242.25
Theasymedes filius Nestoris 25.11
Theba urbs 236.11
Thebis fundatores 101.29
Themis dea 10.15
Thesauri custos 15.46
Thesei umbra 108.12
Thesproti 131.2
Theoclymenus uates 139.49. & 144.46
Theoclymenus procus effugit malũ 191.36
Theosa nympha 2.33
Thesei uxor 102.33
Thoas Adræmonis filius 134.21
Thoon 66.39
Thyestes 36.19
Titana occisus 231.36
Tityus terræ filius 63.55
Terra mater omnium 264.23
Thrasimedes filius Nestoris 18.22
Tiresia Thebanus 98.22
Tithan 42.30
Tolerantiæ exemplum 162.54
Trichaices in Creta 176.52
Trinacrium 98.38
Trinacria insula 210.50
Triopus 235.53
Tristitia potu semota 30.53
Troglodytesmus 230.21
Troia non nominanda Græcis 178. 184.25
Troiæ excidium cantu celebratum. 66.14
ad Troiam occisi beati 48.7
Troiani belli occasio 267.50
Troiani belli pericula 11.43
Troiani belli series 268.16
Troiani Dijs proximi 256.11
Trophonius amicus Deorum 237.2
Troxartemus 227.9
Tumultus in Ithaca ortus 224.7
Tycius filius Terræ 107.12
Tydeus 20.39
Tyro Crythei uxor 101.1
Tyroglyphus unus 229.7. et 230.37
V
Valedicendi mos 117.45
Vaticinium. 157. 15. et 109. 17. & 98. & 100.
Vaticinium contemptum 12.45
Vaticinium Circes 95.2
Venationis descriptio 181.31
Venter causa malorũ. 163. & 150.41
Ventorum causa 288.34
Ventorum utrẽ Vlysses capit. 86.26
Venus à Marte uitiata 70.2
Venus omnibus grata 253.7
Veneris pulchritudo 254.5
Veneris opera 252.33
Veneris illicitæ pœna 208.22
Vespertilio 216.39
Vesta Dea inuocata 262.42
Vestæ Veneris opera displicẽt 252.52
Vesta Dea interest conuiuijs. 264.9
Vestes ornant hominem 52.13
Vestes preciosas contemnit Vlysses. 179.47
Vestitus Vlyßis ad Troiam abiens. 177.45
Viaticum Telemachi 16.2
Vigiliæ dolores pariunt 185.48
Vinum immodice sumptũ malorum causa 197.33
Vinum memorabile 79.16
Vinum rubrum 45.31
Vinum nigrum laudatum 223.10
Vinum Polyphemum perdidit. 81.151
Vinum uetus 24.44
Vini effectus 133.40
Vir fortis ubiq; clarus 59.2
Virga Mercurio data 251.32
Virga Mercurij quæ 43.23
Visa omnia non dicenda 245.37
Vita beatior morte 105.35
Vitis orta in naui 259.3
Vlyßis nomen unde 181.9
Vlyßis fortitudo & agilitas 63.6
Vlysses cognoscit familiæ suæ statum. 100.2
Vlysses deo similis 148.49
Vlysses 20. annos à patria 149.16
Vlysses nudus puellis uisus 54.15
Vlysses exponit Alcinoo suas calamitates perpessas 75.30
Vlysses 7. an. in Calypso fuit 62.45
Vlysses Telemacho se prodit. 148.53
Vlysses ab uxore agnitus 213.22
Vlysses à nutrice agnitus 180.45
Vlysses commiscetur Circe 92.23
Vlysses se patri prodit 222.24
Vlysses mendicus 158.11
Vlysses patrẽ ignotũ alloquitur 221.2
Vlyß. se seruis suis manifestat. 196.6
Vlysses mutatur 124.51
Vlyß. dormiẽs in Ithacã redijt 119.51
Vlysses dormit cum Penelope. 215.5
Vlysses ad inferos 97. & 108
Vlysses ignotus Penelopẽ alloquitur. 175.34
Vlysses cedit socijs 113.55
Vlysses socius Nestoris 19.38
Vlysses Irum prostrauit 167.31
Vlyßis prudentia 212.4
Vlyßis astutia. 150.29. & 121. & 129
Vlyßis labores 1.21
Vlyßis à procis periculum 190.20
Vlyßis in procos ira 200.33
Vlyßis in mare periculum 98.29
Vlyßis uersutia 31.22
Vlyßis periculum 88. & 91.14. &
Vlyßis uictoria 226 (116.22
Vlyßis pietas 2.23
Vlyßis captiuitas filio indicata. 37.5
Votum Vlyßis 97.25
Vulcanus filius Iunonis 237.46
Vulcanus domorum inuẽtor. 262.22
Vulcani labores 69.35
Vulcanus insidias struit Veneri 70.4
Vulnera incantari solita 182.2
Vultures Ticium uexant 107.14
Vxorib. nõ temerè credẽdũ. 104.41
X
Xenia data Vlyßi 72.12
Xenia data Telemacho 38.5
Z
Zacynthus 5.43
Zephyrus 47.51
Zethus rex 183.12

FINIS.

ERRATA.

Lege. habet fol. 9. lin. 29. nubet 15.38. 2nus 16.24. qui nam 18.53. montem 22.49 signa 25.26. lege 37. pro 73. fol. 37.1. uiliosa 81.34. ipsam 100.30. immortale 110.41. meq; 112.13. impellitur 116.23. affata 121.22. habitant. ibid. 26. monentem 181.59. lege 186. pro 194. fol. 196.1. seu. 243.51. lege 245. pro 24. fol. 245.1. &c.

HOMERI ODYSSEA

ARGVMENTVM PRIMAE Homeri Odysseæ.

Deorum concilium fit de Vlysse in Ithacam mittendo à Calypsus Insula. Post quod Pallas in Ithacam proficiscitur ad Telemachum similis facta Mente regi Taphorum. Facto autem colloquio Pallas adhortata Telemachum ut proficisceretur ad patris inquisitionem, ad Pylum quidem, ad Nestorem, in Spartam uero ad Menelaum euanuit, iudicio dato quod dea esset, & procorum fit conuiuium.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Α. ΟΜΗΡΟΥ ὀδυσσείας.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου. μεθ' ἣν ἡ Ἀθηνᾶ, εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ὁ Ἀθηνᾶ τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὸν πατρὸς ζήτησιν, εἰς Πύλον μὲν, πρὸς Νέστορα. εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει ἐμφήνασα ὅσσα θεὸς εἶη, καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται συνουσία.

Καλυψοῦς νῆσος. Ogiã insulã perpetuã intelligit, in qua cũ Calyps. Vlyss. septẽ annos inuitus retẽtus ẽ.

ODYSSEAE A. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

In primo Libro est Deorum concio, Vlysseæ Palladi confidentia.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Α. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀθηνᾶ θεῶν ἀγορὴ ὀδυσσεῖ παλλάδι θάρσος.

Virum dic mihi Musa uersutũ, qui ualde multum
errauit. postquam Troiæ sacrum oppidum euertit.
multorum autem hominum uidit urbes, & mores cognouit.
plurimos uero ille in Ponto passus ẽ dolores suo in animo.
magna cura seruans, suamq; animam, & reditũ sociorum.
sed neq; sic seruauit socios tametsi cupidus.
sua enim ipsorum insipientia perierunt
stulti. qui boues super gradientis solis
comederunt, ast is his abstulit reditus diem.
hæc aliqua ex parte dea filia Iouis, dic & nobis.
iam alij quidem omnes quotquot effugerant sæuam mortẽ
domi erant, belloq; elapsi, attamen mari,
hunc solum reditus indigentem atq; mulieris
Nympha ueneranda detinebat Calypso diua Dearum
in specubus cauis cupiens maritum esse.
sed quando tempus uenit circummeantibus annis,
quo ei destinarunt dij domum redire
in Ithacam, neq; tum expers erat certaminum,
etiam inter suos amicos, dij uero miserebantur omnes,
præter Neptunum, ille indesinenter irascebatur
diuino Vlyss. antequam suam in terram ueniret.
sed ille quidem Aethiopas accesserat longe semotas.
Aethiopas, qui bifariam diuisi sunt ultimi hominum.
alij quidem occidentalis solis, alij uero orientalis.
accipiens taurorumq; & agnorum Hecatombem.
ille delectabatur conuiuio aßidens. cæterum dij alij
Iouis in regia Olympi congregati erant.
his autem sermones cœpit pater hominumq; deorumq;.
recordabatur enim in animo irreprehensibilis Aegisti,
quem Agamemnonides inclytus occidit Orestes.
huius ille memor, inter immortales orationem habuit.
Papè, ut certe deos mortales culpant.
ex nobis enim inquiunt mala esse, qui uero ipsi
sua insipientia præter fatum calamitates patiantur.
quemadmodum & tunc Aegistus præter fatum Atridæ
duxit uxorem sponsam, ipsum occidit reuersum
ueritus grauem mortem, quoniam illi prædiximus nos,
Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,

Malorũ suorum homo sibi causa.

Neptunus solus Vlyssi infensus.

Iouis uerba in deorum concilio.

Iniustè in malis deos accusamus.

neq;

Ἀνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε.
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος, ἥν τε ψυχὴν, καὶ νόστον ἑταίρων.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱεμενός περ.
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
ἤσθιον, αὐτὰρ ὁ, τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἀμόθεν γε, θεὰ θύγατερ Διὸς, εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφυγότες, ἠδὲ θάλασσαν,
τὸν δ' οἶον νόστου λελειμμένον ἠδὲ γυναικὸς
νύμφη πότνι' ἔρυκε λαβυρίνθῳ δῖα θεάων
ἐν πείθοι γλαφυροῖσι λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι, θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
νόσφι Ποσειδάων, ὃς δ' ἀπειρεσίας μενεαίνων
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αἰθίοπας, τοὶ δίχθα δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος.
αὐτόθι ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
ἔνθ' ὅγ' τέρπετο δαιτὶ παρήμενος. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ζωοὶ ἐν μεγάροισιν Ὀλυμπόθι ἀθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μῦθον ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
μνήστο γὰρ ἐν θυμῷ ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανε' Ὀρέστης.
τοῦ γ' ὀλομνήσας, ἐπὶ ἀθανάτοισι μετηύδα.
Ὦ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν, ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
ὡς τὸ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρείδαο
γῆμ' ἄλοχον μνηστῆν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον. ἐπεὶ πρὸ οἱ ἐξέπεμψαν ἡμεῖς,
ἑρμείαν πέμψαντες ἐῢσκοπον Ἀργειφόντην,

μῦσα. Musas Plato in Cratyl. ἀπὸ τοῦ μιῶσθαι, id est, inquirendo, & scrutando putat dictas. A ij uero quasi ὁμοῖαι, quod uno nexu ferè omnes disciplinæ teneri uideantur, dictasq; ob id Cyclicas.

ἑκατόμβης. Hecatombe celeberrimum sacrificiũ, & solenne, à centum bobus appellatum. De quo Strabo lib. 5. Athenæus lib. 8. Blond. lib. 1.

ἀργειφόντην. Argicida latine.

Cau-

μετ'

Causam fabulosam huius Epith. Ouid. lib. 1. Metamorph.

μήτ' αὖτ κτείνειν, μήγε μνᾶσθαι ἄνδρα τοῖον
ἐκ γὰρ ὀρέστεο τίσις ἔσεται ἀτρείδαο,
ὁππότ' ἂν ἥβησῃ τε, καὶ ἧς ἱμείρεται ἄκης.
ὣς ἔφαθ' ἑρμείας. ἀλλ' ὁ φρένας ἀγλαοθοιο
πᾶσ' ἀγαθὰ φρονέων, νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέλυσε.
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὕπατε κρείοντων.
καὶ λίαν κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ.
ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅς τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφ' ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
ὀδυσσεῦ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης
νῆσος δ' ὑδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει
ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος. ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακρὰς, αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.
τοῦ θυγάτηρ δύσκλωον ὀδυρόμενον κατερύκει.
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως ἰθάκης ἐπιλήσεται. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἱέμενος καπνὸν ἀποδρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ σοί πορ
θυμὸς ἐν τρώεσσι φίλον ἦτορ ὀλύμπιε. ἀ νύ τ' ὀδυσεὺς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαριζόμενος ἱερὰ ῥέζων
ἰλίῳ ἐν δουρείῳ, τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο ζεῦ;

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ. Hypallage. Insulam circumfluam dixit. q̃ mari circumfluo, uel pro Insula ambiente mari.

καπνὸν ἀποδρώσκοντα. Prouerb. Patriæ fumus igni alieno luculentior, & locus de patriæ amore, quo de Lucian. Enco.

(ζεῦς.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
πῶς αὖ ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν. περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν.
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλὰ ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν
αὐτίθεον πολύφημον, ὃς κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσι κυκλώπεσσι. θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη
φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ ὀδυσῆα ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὄν περ κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγε δ' ἡμεῖς οἶδε πόδι φραζώμεθα πάντες
νόστον ὅπως ἐλθῃσι, ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὃν χόλον, ὁ μὲν γάρ τι δυνήσεται αὐτία πάντων
ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.

ἐν πέσσι γλαφυροῖσι. Pausaniæ in Atticis scribit, Minerua Triteonidis & Nept. filiã, eãq̃ ob causam dictã γλαυκῶπιν. cæsiam.

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὕπατε κρείοντων.
εἰ μὲν δὴ νῦν οἶκον φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι ὀδυσῆα δ' αἴφρονα ὄνδε δόμονδε.
ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργειφόντην
νῆσον ἐν ὠδύγιην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
νύμφῃ ἐυπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλὴν,
νόστον ὀδυσῆος τλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
αὐτὰρ ἐγὼν ἰθάκην δ' ἐν ἐλεύσομαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας ἀχαιοὺς.
πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἳ τε οἱ αἰεὶ
μηλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
πέμψω δ' ἐν σπάρτῃ τε καὶ ἐν πύλῳ ἠμαθόεντι

ἕλικας. Boũ Epitheton, á sinuosis cornu.

νόστον

neq; ipsum occide, nec duc uxorem,
ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
postquam pubuerit, & suam desyderabit ditionem.
sic ait Mercurius, sed non mentem Aegisti
persuasit bona consulens, nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas.
ô pater noster Saturnie summe regum.
& ualde ille quidem decenti perijt morte.
sic pereat & alius, quicunq; talia fecerit.
uerum mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
infelice, qui sanè diu ab amicis calamitates patitur
insula incircumflua, ubi umbilicus est maris
insula syluosa, dea uero intra domum habitat
Atlantis filia multiscij, quiq; maris
omnes profunditates nouit. sustinet autem columnas ipse
longas, quæ terramq; & cœlum disterminant.
eius filia infortunatum lugentem detinet.
semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
demulcet, ut Ithace obliuiscatur. cæterum Vlysses
cupiens uel fumum exilientem cognoscere
suæ terræ, mori desyderat. an non tibi tandem
conuertitur charum cor Olympie. nonne Vlysses
Græcorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troia in lata, quid illi tantum irasceris ô Iupiter?

Minerua pro Vlysse intercedit.

Huic respondens alloquutus est nubium congreg. Iup.
mea filia, qualis sermo excidit septum dentium?
quomodo unquam ego Vlyßis diuini obliuiscerer?
qui superat quidem mente mortales, super sacra dijs
immortalibus dedit, qui cœlum latum inhabitant.
sed Neptunus terram continens incessanter semper
ob Cyclopen irascitur, quem oculo obcœcauit
diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum
inter omnes Cyclopas. Theosa aũt eum peperit Nympha
Phorcinis filia maris irrequieti regis,
in specubus cauis Neptuno mixta.
ex eo tempore Vlyssem Neptunus terræ quassator
neutiquam occidit, amouit autem à patria terra.
sed agite nos ipsi uero consultemus omnes
reditum quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
suam iram, neq; enim poterit contraria omnia
immortalibus, inuitis dijs contendere solus.

Iupiter Minerua.

Polyphemus Neptuni filius.

Huic respondet deinde dea cæsia Minerua.
ô pater Saturnie noster supreme regnantium.
siquidem nunc hoc gratum beatis dijs,
redire Vlyssem prudentem ad suam domum.
Mercurium interea internuncium Argicidam
insulam in Odygiam incitemus, ut celerrime
Nymphæ pulchricomæ edicat seriam uoluntatem,
reditum Vlyßis prudentis, quo pacto redeat.
porro ego in Ithacam proficiscar, ut eius filium
magis excitem, & illi robur in mente ponam,
in concionem uocantem comatos Græcos.
omnibus procis interdicere, qui eis semper
pecora pinguia maciant, & flexipedes nigras boues.
mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam

reditum

reditum interrogantem patris chari sicubi audiret,
atq; ut eum gloria insignis inter homines habeat.
Sic fata pedibus subligauit pulchra sandalia, (dalaria)
immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant super mare,
hinc per ingentem terram simul cum flatu uenti.
accipit autem fortem hastam acuminatam acuto ferro,
grauem, magnam, ualidam, qua domat acies uirorum
Heroum, quibus utiq; irascitur fortem patrem habens.
descendit autem ab olympi uerticibus ruens.
stabat autem Ithacæ in populo ad uestibulum Vlyßis,
pauimẽto in aulico, in manu aũt gerebat ferream hastam,
aßimilata hospiti Taphiorum duci Mentæ.
inuenit autem procos superbos, qui quidem deinde
talis ante ianuam animum oblectabant,
sedentes in pellibus boum, quos occiderunt ipsi,
precones autem ipsis & seduli famuli,
alij quidem uinum miscebant in crateribus, & aquam,
alij quidem spongijs foraminosis mensas
abstergebãt, et præparabãt, attamẽ carnes multas diuideb.
hanc uero longe primus uidit Telemachus deo similis.
sedebat enim inter procos charis adflictus pectoribus.
cogitans patrem eximium in mente sicubi ueniens,
procorum quidem dispersionem per domos faceret,
honorem autem ipse haberet, & bonis suis imperaret,
hæc cogitans procis adsidens, uidit Palladem.
ibat autem recta foras, indignabatur animo
hospitem diu ad ianuam stare, prope autem adstans,
manum prendit dextram, & suscepit ferream hastam,
& ipsam alloquutus uerba alata dicebat.
Salue hospes à nobis amabilis, cæterum deinde
conuiuio refectus loquere quæcunq; opus sit.
Sic fatus præibat, atq; sequebatur Pallas Minerua.
illi uero quidem intra domum erant excelsam,
hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
intra armarium bene politum, ubi utiq; aliæ
hastæ Vlyßis prudentis stabant multæ.
ipsam uero in thorũ collocauit ducẽs strãgulũ substernẽs
pulchrum, ingeniose factum, sub autẽ pedib. scabellũ erat.
ipsi autem sellam apposuit uariegatum seorsum ab alijs
procis, ne hospes tristatus tumultu,
in conuiuio, turbaretur inter superbos conuersans,
atq; ut ipsam de patre absente interrogaret.
aquam uero ancilla ex gutturnio infundebat ferens
pulchro, aureo, super argenteum Lebetem
lauandum, iuxta autem politam strauit mensam.
panem uero ueneranda cellæ custos expediebat ferens.
fercula multa apponens, gratificata præsentibus.
coquus autem carnium lances apposuit tollens
omnigenum, ipsis autem apponebat aurea pocula.
preco autem eos sedulo obibat uinum fundens.
ingreßi autem sunt proci superbi, qui continuo quidem
ordine sedebant per sedilia thorosq;.
his uero precones quidem aquam manibus infundebant.
panem enim expediebant è canistris ancillæ.
illi autem ad edulia apposita parata manus protenderũt.

Minerua pro Vlyß. intercedã.

Iupiter Minerua.

Minerua Mẽtis regis habitum mẽtitur Telem. hospitio excipitur.

Hasta Minerua.

Polyphimus Neptuni filius.

Proci, Penelopes epulãtur.

νόστον πυθόμενον πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὡς εἰπὼν ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῆς ἀήμοιο.
εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δ' δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
βῆ δὲ κατ' ὀλύμπιο κορύφας αἴξασα.
εὗρ' δ' ἰθάκης ἐν δήμῳ ἐπὶ προθύροις ὀδυσῆος,
ἀδ δ' ἐπαυλείῳ, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἰδομένῳ ξείνῳ ταφίων ἡγήτορι μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρ' μνηστῆρας ἀγήνορας, οἱ μὲν ἔπειτα
πρόσθε δόων πεσσοῖσι πεδ' ἀρούρας θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί.
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀπηροὶ θεράποντες,
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐν κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον, καὶ πρόπιθεν, ἐδαῖε κρέα πολλὰ δ' ἀτ δόντο.
τῶν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε τηλέμαχος θεοειδής.
ἥστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ.
ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐν φρεσὶν εἴ ποθεν ἐλθὼν,
μνηστήρων τ' μὲν σκεδάσειν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήματα οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων μνηστῆρσι μεθημενος, εἶσιδ' ἀθήνην.
βῆ δ' ἰθὺ, πρόθυρον, νεμεσήθη δ' ἐν θυμῷ
ξεῖνον δηθὰ θύρησιν ἐφεστάμεν, ἐγγύθι δὲ σὰς,
χεῖρ' ἑλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Χαῖρε ξεῖνε πάρ' ἄμμι φίλησαι, αὐτὰρ ἔπειτα
δεῖπνα παρασάμενος μυθήσαι ὅττεό σε χρή.
Ὡς εἰπὼν ἡγεῖτ', ἠδ' ἕπετο γλαυκῶπις ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐν ἔδοντο ἔσαν δόμος ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δηριδόκης ἐν δόρυ ἐϋξόον, ἔνθα περ ἄλλαι
ἔγχε' ὀδυσῆος θαλασσίφρονος ἵσταντο πολλαί.
αὐτὴν δ' ὅν θρόνον εἷσεν ἄγων ὑπὸ λῖτα πορφύρεα
καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν εἶχεν.
παρὰ δ' αὐτὸν κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἐκ δόμον ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυγμαδῷ
δείπνου, ἀδηήσειεν ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
ἠδ' ἵνα μιν πόθοι πατρὸς ἀριζήλοιο ἔροιτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψαδαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα.
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δὲ κρεῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρέθηκε δὲ χρύσεια κύπελλα.
κῆρυξ δ' αὐτοῖσι θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.
οἱ δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες, οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο, κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἀνὰ χεῖρας ἔχευαν.
σῖτον δὲ λεπταὶ παρεγίνεον ἐν κανέοισιν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

cornibus, alij nigricantes boues, exponunt. Scholium, ἐλικοειδῆ κέρατα ἔχοντας, id. rotunda sinuosa.

οἶνον ἐμισγόν. Ritus priscus bibendi, non merũ, sed dilutũ hic à poeta exhibetur. οἶνον ἀπὸ τοῦ ὀνίνασθαι, iuuando, originationẽ, Cæl. lib. 7. cap. 32. tradit, quã Ilia. ε. uidetur approbare. ἥστο, alij ἕστο legũt sed hic est præter. plusq; perf. Sync. pro ἵστατο, id est, steterat. Hesych. uero ἕστο καθέζετο exponit & apparet descendere ab ἕμαι, plusq; pf. ἕμιν, ἕστε, ἕστο, & per paremptosin e. fortasis, ἕστο.

ἐνέκυ. Prouerbiale uersiculus Proverb. Aristipiēdla quæ offerunturi. De uotis origine Athenæus lib. 1. ita habet, καὶ γὰρ τὰ βρώματα ἐνέκα τινὰ κλεῖν ἔνδον, ἀπὸ τοῦ ἐνίσκειν. Hoc est, Consuuit edulia ἐνέκα dicere, id uitando.

λοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆντο ἕκαστοι
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν γὼ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει.
μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τά γ' τ' ἀνάθημα πεδ' αὐτός.
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν πόθεν καλὴν θῆκε
φημίῳ, ὃς ῥ' ἤειδε τοῖσ' μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
αὐτὰρ τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν ἀθήνην,
ἄγχι χὼ κεφαλῇ, ἵνα μὴ πάντες βουλεύσαιατο ἄλλοι.
ξεῖνε φίλ', εἰ καί μοι νεμεσήσεαι, ὅττι κεν εἴπω,
τέρπεσι μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή
ῥεῖ, ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρες, ὧν δή τε λεύκ' ὀστέα πύθετο ὄμβρῳ
κείμενα ἐπ' ἠπείρου, ἢ ἐν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
εἰ κείνου γ' ἰθάκηνδε ἐσίδοιατο νοστήσαντα.
πάντες κ' ἀρήσαιατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι,
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε εἰδητός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή. εἴπερ τις ἔτι χθονίων ἀνθρώπων
φησὶν ἐλεύσεσθαι. τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην; τίνες τε φαίνονται εἶναι;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἠὲ νέος μεδέπεις, ἢ καὶ πατρώιος ἐσσι
ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοὶ ἔσαν αὐτόθι ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἔσκε ἀνθρώπων.
τὸν δ' αὖτε πολύστειρα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
τοί γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
μέμνῃς ἀγχιάλοιο λαέρτεω ἔνθεν ἐόντος.
τῷ δ' ὥδε ξυνὸν νῆι κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
πλέων ἀδῖν οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ὃν τεμέσσῃ μετὰ χαλκόν. ἄγω δ' ἄεθλον σίδηρον.
νῆς δέ μοι ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι ῥείθρῳ, ὑπὸ νηΐῳ ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι εὐχόμεθ' εἶναι
ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθών
λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπαύστοισι ἐν ἀγροῦ πήματα πάσχει
γρηΐ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε, πόσιν τε
πρόπροθεν εὖ τ' αὖ κάματος κ[ε]ῖ γυῖα λάβῃσι,
ἕρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον, δὴ γὰρ μιν ἔφαντ' ἔμεν ἔνθαδε δῆμον
σὸν πατέρ', ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος ὀδυσεύς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ χαλεποὶ δέ μιν εὖ φρονέοντες
ἄγριοι, οἵ τε κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀίω.
ὅττι πε μαύτις ἐὼν, ὅτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς.
ἤτοι ἔτι δηρὸν γε φίλης ἐκὸς πατρίδος αἴης

ἀφνειὸς. ἀφνειὸς ἐστὶ τὸν πολὺν συλλέγων, πλούσιος, ὁ πολλὰ ἔχων κτήματα. Ammonius. νὺς πόδων ἢ ἀνδρῶν.

ἄθλον, alij ab ἀνὴ deriuant uolunt distam, quod interfit prudentiū cōsilia habere occulta, neq; quicuslibet patientia, alij quasi ἀδύλιον, ꝗ non sit usa nutricibus, alij ab ἀδρίω, id est circūspicio intētus & aetib. oculis, &c.

οἰωνῶν, οἰωνὸς hoc loco, nō tam auspi-

pueri uero crateres ad summum implerunt potu.
sed postquam potus & escæ desyderium exemerunt
proci, ipsis uero alia in mente curæ erant.
cantus, saltatioq; hæc enim sunt ornamenta conuiuij:
præco autem in manus cytharam perpulchram præbuit
Phemio, qui quidem cecinit inter procos necessitate.
uidelicet ille prætentans cœpit pulchrè cancre.
porro Telemachus alloquutus est glaucis oculis Palladē, Telemachi & Minerue hospitis colloquium.
prope admonens caput, ut non audirent alij.
10 hospes chare, & si mihi irascaris quæcunq; dixero,
his quidem hæc curæ sunt, cythara & cantus
faciliter, quoniam alienum cibum impune absumunt
uiri, cuius certe alicubi alba ossa putrescunt imbre
iacentis in continente, aut in maris fluctus inuoluunt.
si illum utiq; in Ithacam uiderint reuersum,
omnes optarint celeriores pedibus esse,
quam debiliores auro uesteq;.
nunc uero ille sic perijt malo fato, neq; ulla nobis
spes est. etiam si quis terrestrium hominum
20 dicat rediturum esse. huius uero perijt reditionis dies.
sed age mihi hoc dic & uere enarra.
quis unde es hominum? unde tibi ciuitas atq; parentes?
quali autem in naui aduenisti? quo pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? qui nam esse gloriantur?
neq; enim ullo pacto te peditem existimo huc uenisse.
& mihi hoc dic uere, ut bene cognoscam,
an recens uenisti, aut paternus es
hospes, quoniam multi erant uiri nostram domum
alij, quoniam etiam ille conuersatus erat inter homines.
30 Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua.
enimuero ego tibi hæc ualde uere narrabo.
Mentes Antilochi prudentis glorior esse
filius. cæterum Taphijs nauigandi peritis impero.
nunc uero huc cum naui ueni atq; socijs,
nauigans per obscurum pontū ad alienæ linguæ homines,
ad Temesen pro ære. duco autem splendidum ferrum.
nauis autem mihi stat ad agrum ante urbem,
in portu fluctisono, sub Neio syluoso.
hospites autem inuicem paterni gloriantur esse
40 ab initio, etiam si senem interroges accedens
Laertem Heroem, quem non amplius aiunt in urbem
uenire, sed seorsim in agro dolores pati
uetula cum ancilla, quæ illi cibumq; potumq;
apponit quotiens ipsum labor membris præhendit,
serpentem per fertilitatem uineæ producentis uinum.
nunc autem ueni, sed ipsum aiunt peregre esse
tuum patrem, uerum hunc dij impediunt in itinere.
non enim adhuc mortuus est super terrā diuinus Vlysses,
sed adhuc alicubi uiuus detinetur in lato ponto,
50 insula in circumflua. sæui autem ipsum uiri detinent
agrestes, qui alicubi illum arcent inuitum.
porro nunc tibi ego uaticinabor quemadmodū in animo
immortales suggerūt, & quemadmodū perfectū ire puto.
neutiquam uates existens neq; mentem bene doctus.
neq; adhuc diu chara à patria terra

ἔσεται

erit

erit.neq; si etiam ferrea uincula detinerent.
cogitat quo pacto redire queat, quoniam uersutus est.
sed age mihi hoc dic, & uere enarrato.
si certe ex ipso tantus filius Vlysse,
uehementer enim & capite & oculis pulch. similis est
illi, quoniã frequenter ad eum modũ uersabamur inuicẽ,
antequam in Troiam conscenderet, quo utiq; alij
Græcorum optimates ierant cauis in nauibus.
ex hoc tempore neq; Vlyssem ego uidi neq; me ille.

Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur.
enimuero ego tibi ô hospes ualde uere enarrabo.
mater inquit me eius esse, cæterum ego
nescio, nõ.n. ullo pacto aliquis suum parẽtẽ ipse cognouit.
utinam ego certe deberem beati alicuius esse filius
uiri, quem in suis bonis senectus inuemisset.
nunc uero ille infelicißimus est mortalium hominum,
ex hoc me inquiũt natũ esse, quoniã tu me hoc interrogas.

Vix suus cuiq; notus est pater.

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua.
non sane tibi natiuitatem utiq; dij ignobilem in posterum
fecerunt, quoniam te talem peperit Penelope.
sed age mihi hoc dic & uere enarrato,
quod epulum, quæ uero hæc turba, cur nam hæc agis?
an splendidũ cõuiuiũ, an nuptiæ, quoniã nõ symbolum hæc
quàm mihi supra modum contumeliose uidentur (sunt.
conuiuari per domum, indigne ferre debeat uir
turpia multa uidẽs, quicunq; intelligẽs utiq; interuenerit.

Hanc rursum Telem. prudens contra alloquutus est.
ô hospes quãdo certe me hæc interrogas atq; percontaris.
solebat quidẽ quõdã domus hæc diues & irreprehẽsibilis
esse, quamdiu adhuc ille uir superstes erat.
nunc uero aliter uisum est dijs mala machinantibus,
qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
homines, quoniã non ob mortuum utiq; sic lugere poßẽt,
si inter suos socios occisus fuisset Troianorum in populo,
aut amicorũ in manib. postquã bellũ egreg. administrauit,
cui ipsi tumulum fecissent omnes Græci,
atq; etiam suo filio ingẽtem gloriam tulissent in posterũ.
nunc uero ipsum sine gloria Harpyæ discerpserunt.
perijt inuẽtu difficilis, inglorius, mihi uero dolores luctũq;
reliquit, neq; amplius illum lugens defleo
solum, quoniam certe mihi mala incommoda iniunxerunt.
quotquot enim insulis dominantur optimates
Dulichioq; Samoq;, & syluoso Zacyntho,
atq; quotquot asperam Ithacam dominantur,
tot matrẽ meã in connubium petunt, uexãt autẽ domum.
illa uero neq; abnuit odiosas nuptias, neq; finem
facere potest. hi uero corrumpunt epulantes
domum meam. fortaßis me discerpunt & ipsum.

Hunc dolore adflicta alloquebatur Pallas Minerua
papè, sanè uero plurimum absentis Vlyßis
indiges, ille enim procis impudentibus manus inijceret,
siquidem nunc ueniens domus in primis foribus
staret, habens galerum, & scutum, & duo hastilia,
talis existens, qualem ipsum ego primum cognoui
domo in nostra bibentemq;, oblectantemq;,

ἔοντες. ὀδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχησι.
φράσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
εἰ δή τοι αὐτοῖο τόσος πάις εἰς Ὀδυσῆος,
αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
εἰνῶ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
πρίν γε τ' ὃν τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι
ἀρηΐων οἱ ἄριστοι ἔβαν, νηῶν ἐς ἐνήνοσιν.
ἐκ τοῦ δ' ὅτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ὅτ' ἐμὲ κεῖνος.

Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤνδα.
τοί γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδα, ὀ γάρ πω τίς ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀέγνω.
αἴ δή ἔγω γ' ὄφελον μάκαρος νύ τοῦ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὅν κε κτάσσιν ἐοῖς ἐν δώμασι γῆρας ἐπέλθοι.
νῦν δ' ὅς, ἀκήδεστος γεγάασι θνητῶν ἀνθρώπων,
τοὶ μ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ὀρέαινεις.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὀ μέν τοι γενέην γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσω
θῆκαν. ἐπεὶ σέ γε τεῖον ἐγείνατο πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
τίς δ' αἶς τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τίπτε δέ σε χρεὼ
εἰλαπίνη, ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἔοικεν.
ὡς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι. κεν δῶμα νεμεσήσαιτο κεν αἰνῶς
ἄλγεα πολλ' ὁρόων, ὅς τις πινυτός γε μετέλθοι.

Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤνδα.
ξεῖν', ἐπεὶ ἦ δὴ τοῦτό μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
μέλλον μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος αἰνὴρ ἐνδήμιος ἦεν.
νῦν δ' ἑτέρως βούλοιτο θεοὶ κακὰ μηχανόωντες,
οἵ κεῖνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν πολὺ φαίτερον
ἀνθρώπων. ἐπεὶ ὄ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη τρώων ἐν δήμῳ.
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι,
ἠδέ κε, καὶ παιδί μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς, ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.
οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν, οὐδ' ἐπὶ κεῖνον ὀδυρόμενος ἐνεκείρω
οἶον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐνικρατέουσιν ἄριστοι
δουλιχίῳ τε, σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναλῇ ἰθάκῃ κατανειραιέουσι,
τόσσοι μητέρ' ἐμεῖο μνῶνται. τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἠδ' ὅτ' ἀνῆται συγερὸν γάμον, ὅστε τελοῦσι
ποιῆσαι δώματα, τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἐδόντες
οἶνον ἐμόν. τάχα δή με διαῤῥάισουσι καὶ αὐτόν.

Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα παλλὰς ἀθήνη.
ὦ πόποι, ἦ δὴ πολὺν ἀκριχομένου ὀδυσῆος
δεύῃ, ὅς κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμον ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων τὴν πέλεκκα, καὶ ἀσπίδα, καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐών, οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε, τερπόμενόν τε,

ἐξ

auẽ quàm augurium ipsum significat, quõ & Latinis accipitur auis, ut Horat. li. 1. Od. 15. Mala ducis aue.

μήτηρ μέν, Prudens, ingeniũ & egregie modestiũ Telem. responsũ.

πηνελόπεια. Hæc proprie fœminina indifferenter in η, & α desinere possunt, ut πηνελόπη, πηνελόπεια. Nec apud Græcos tantum, sed & Latinos etiam.

ἅρπυιαι. De Harpijs Verg. lib. 3. Ocypore, Aello, Celeno. Hoc loco tamen interpres significari αὐτμὸν ἁρπακτικὸν admonet.

ὀϛ ἐφύρης ἀνιόντα παρ' ἶλυ μερμερίδαο,
ὤχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς ὀδύσσευς,
φάρμακον ἀνθροφόνον δηλήσασθαι, ὄφρα οἱ εἴη
ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας. ἀλλ' ὁ μὲν, ὅ οἱ
δῶκεν. ἐπεὶ ῥὰ θεὸς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας.
ἀλλὰ πατὴρ οἱ, δῶκεν ἐμὸς, φιλέοντι γὰρ αἴνως,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν ὀδυσσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γένοιατο, πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤκεν νοστήσας ἀκτίσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
οἴσιν ἐνὶ μεγάροισι. σὺ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
ὄππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
εἰδ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐπάκουε μύθων,
ἄντιον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας ἀχαιοὺς,
μῦθον πέφραδε πᾶσι. θεοὶ δ' ὐδὶ μάρτυροι ἔστων.
μνηστῆρας μὲν, ὐδὶ σφέτερα σκίδναθαι ἄνωχθι.
μητέρα δ' εἰ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἀψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς, μέγα δυνατὸν ἀνοίου.
οἱ δὲ γάμον τελέουσιν, καὶ ἀρτύουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, ἄντε πίθηαι,
νῆ' ἄριστον ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥτις ἀρίστη,
ὄρχεο πευσόμενος πατρὸς δηΐου ἐνιαυτόν,
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο νέστορα δῖον.
κεῖθεν δ' ἐς σπάρτην δὲ παρὰ ξανθὸν μενέλαον.
ὃς γὰρ, δεύτατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἤτ' ἂν τρυχόμενος πολὺν ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν.
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέτ' ἐόντος,
νοήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπικτέρεα κτερείξαι
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ὄρξῃς,
φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὄππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσι
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν, ὀδ' ἔλ σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν. ἐπεὶ οὐκ ἔλ τηλίκος ἐσσί.
ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα
αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
καὶ σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε, μέγαν τε.
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
ἤδη ἑτάροις, οἵ πέ με μάλ' ἀχαλόωσι μενοντες.
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐπάκουε μύθων.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν', ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὡς τε πατὴρ ὧ παιδί, καὶ ὅ ποτε λήσομαι αὐτῶν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενος περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ
δῶρον ἔχων ἐν νηῒ κίης χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
ἐσθλὸν μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ὀϛ ἐμοῦ, οἷα φίλοι, ξεῖνοι ξείνοισι δίδοσι.

τόν

φάρμακον. Medium est uocabulũ, malũ & bonũ. Infr. lib. 4.
φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά, μεμίγμενα πολλὰ δ' ὀλυγρά.

θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. Prouerbial. uersus, cuius hic sensus est. In deorũ arbitrio & potestate situũ, nec ipsa cultatis nostræ esse. Sicut illud Pind. Olymp. 13. Oda. Νεῶν δ' ἐν ἱππουῳ μὲν, ἐν θεῷ τιμὰ τέλος.

χαλκοχιτώνων. Epitheth. Græc. quasi dicas, aeneis munitos tunicis, id est, loricatis. prostrenuis armatis. Cæl. li. 8. cap. 16.

καλὸν. Cæl. l. 13. cap. 7. putat uel à κηλεῖν deriuari, quod demulceat intuentes, uel καλεῖν, quod prouocet animas.

κειμήλιον. Res preciosæ, pecuniæ

ex Ephyro reuersum ab Ilo Mermerida,
profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses,
uenenum mortiferum inquirens, ut posset
sagittas ungere ferreas, sed ille quidem non illi
dedit, quoniam deos uerebatur semper existentes.
sed pater illi dedit meus, amabat enim uehementer,
talis existens inter procos uersaret Vlysses,
omnes & breuis fati fierent & amaris nuptijs.
uerum enimuero hæc deorum gremijs posita sunt,
siue reuersus ulciscatur aut & non,
suis in ædibus, te autem considerare iubeo,
quoquo modo procos expellas ex ædibus.
sed age nunc intellige, & meam cura orationem,
eras in concionem ut uocasti Heroes Græcos,
orationem proloquere omnibus, dij uero insuper sint.
procos quidem ad propria abire iube.
matrem autem si ipsi animus impellit nubere,
statim eat ad domum patris multum potentis.
hi nuptias perficient, & apparabunt dotem
sane eximiam, quantam decet charam in filiam erogare.
tibi autem ipsi prudenter consulam, siquidem parueris,
nauem componẽs remigibus uiginti quæcunq; optima est,
proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
si quis tibi dicat mortalium, aut famam audiueris
ex Ioue, quæ potißimum gloriam adfert hominibus.
primum quidem ad Pylum abi, & interroga Nestorẽ diu.
illinc in Spartam ad flauum Menelaum.
hic uero nouißimus uenit Græcorum loricatorum.
siquidem patris uitam & reditum audiueris,
sane quantumuis tristis adhuc sustinebis annum.
si uero mortuum audieris, neq; amplius uiuentem,
reuersus continuo charam in patriam terram,
cœnotaphium illi erige, & parentalia perfice
eximia ualde, qualia decet & uiro matrem dare.
porro postquam certe hæc finieris & perfeceris,
considera deinde in mente & in animo,
quo pacto procos intra ædes tuas
interficias, siue dolo, siue palàm, minime te conuenit.
puerilia sequi, quoniam non amplius puer es.
an non audisti qualem gloriam ceperit diu. Orestes
omnes per homines, postquam interfecit patris occisorem
Aegistum dolosum, qui illi patrem inclytum interemit.
& tu amice, te enim uideo eximium; magnumq;
strenuus sis, ut aliquis te etiam posterorum eximie laudet.
cæterum ego ad nauem celerem descendam iam,
atq; ad socios, qui fortaßis me plurimũ expectãt manẽtes.
tibi autem ipsi curæ sit, & meos serua sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra adloq. est.
ô hospes, profecto hoc amico animo dicis,
proinde atq; pater suo filio, & nunquam obliuiscar illorũ.
sed age nunc expecta, tametsi acceleras ad iter,
ut & lotus & oblectatus amicum pectus
donum habens ad nauem eas gaudens in animo,
præciosum ualde eximium, quod tibi ueluti thesaurus erit
ex me, qualia amici hospites hospitibus dant.

Huic

Minerua iubet Telemachũ inuisere Pylum.

Phemius canit reditum Achiuorũ.

Penelope Phemio.

Telem. Penelopæ matri.

Telemachi in loquendo uerecũdia.

Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua.
ne me amplius detine cupidum ad iter.
donum autem quodcunq; mihi dare charum pectus iubet,
rursus redeunti da domum ferre,
et sane eximium excipiens, tibi autē digna erit retributio.
illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua.
auis autem ut Anopea auolat, huic in animo
indidit robur & audaciam, recordariq; sui patris
magis longe quàm antea, hic autem mente sua considerās
obstupuit in animo, putabat enim deum esse.
continuo autem procos adibat deo æquandus uir,
illis autem cantor canebat insignis, hi uero tacitè
sedebant audientes, ille uero reditum Græcorum canebat,
difficilem, quem ex Troia præbuit Pallas Minerua.
huius è supernis mente intellexit diuinam cantilenam.
filia Icarij prudens Penelope.
scalas uero altas descendit suæ domus,
non sola, unà cum hac ancillæ duæ sequebantur.
illa uero quando iam ad procos peruenisset diua mulierū.
stabat sane iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
ante maxillas habens tenues uittas.
ancilla uero certe ei pudibunda utrinq; adstabat,
lachrymans uero statim alloquebatur diuinum cantorem.
ô Phemie, multa sane alia, mortalium oblectamēta nouisti.
gesta hominumq; deorumq;, quæ celebrant poetæ,
horum unum ipsis cane adsidens, illi autem silentio
uinum bibant, ab hac uero quiesce cantilena
molesta, quæq; mihi perpetuo in pectoribus charum cor
affligit, quando me inprimis uexat dolor immensus.
tale enim caput desidero memor semper
uiri, cuius lata est gloria per Græciam et medium Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra adloquutus est.
mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorem
oblectare, quocunq; illa mens impellitur, non sanè poetæ
in causa sunt, sed interdum Iup. in causa est, qui suggerit
uiris ingeniosis ita ut uult singulis.
huic autem non repræhensio quod Græc. aduersa canit.
eam enim cantilenam magis celebrant homines,
quæcunq; auditoribus recentissima existat.
tibi uero sustineat cor & animus audire,
non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
in Troia, multi uero alij uiri perierunt.
sed in domum profecta ea tua opera administra,
telamq; & colum, & ancillis impera
opus accelerare, concio uero uiris curæ erit
omnib. potissimum uero mihi, cuius imperium est in domo.
illa quidem attonita, rursus in domum iuit,
filij enim dictum prudens ponebat in animo.
ad superiora conscendens cum ancillis mulieribus,
fleuit subinde Vlyss. dilectum maritum, donec illi somnum
dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
omnes autem cupiebant lectulis dormire,
illis autem Telem. prudens incepit sermonem,
matris meæ proci immensa iniuria præditi,

Minerua iubet Telemachū inuocare patrē.

Phemius canit reditum Achiuorū.

Penelope Phemio.

Telem. Penel. matri.

Telemachi in loquendo uerecūdia.

Τόν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
μή μ' ἔλα νῶν κατόρυκε λιλαιόμενόν πόρ ὁδοῖο.
δῶρον δ' ὅτι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἴκονδε φέρεσθαι,
καὶ μάλα καλὸν ἑλοῦσ', σοί δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ', ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὄρνις δ' ὡς ἀνόπαια δέπτατο, τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπεμνήσθη τε τοκῆος
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
θάμβησεν κῆρ θυμός, ὀίετο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπώχετο ἰσόθεος φώς,
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ' ἀκούοντες. ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρόν, ὃν ἐκ τροίης ἐπετείλατο παλλὰς ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερῴοθεν φρεσὶ σώφρων θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσετο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικιλοῖο,
αὐτὰ παρειάων χαμάδις λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
δακρύσασα δ' ἔπειτα πεσοῦσ' ἀδὲν θεῖον ἀοιδοῦ·
φήμιε. πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας·
ἔργ' αὐδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος. οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πινόντων, τούτης δ' ἀκρηδὲς ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσι φίλον κῆρ
τείρει, ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω μεμνημένη αἰεὶ
αὐδρός, τοῦ κλέος οὖρον κατ' ἐλλάδα καὶ μέσον ἄργος.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα.
μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ αὖ φθονέεις δίκηρον ἀοιδὸν
τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυσι; τὸν νύτ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
αὐδράσιν ἀλφηστῆσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
τόνδε δ' ὀνείδιζε, δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν.
τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ὕκλεόν σ' αὖθρωποι,
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
σοί δ' ὦν τολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν,
ὄφρ' ὀδυσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' ἐς οἴκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι, μῦθος δ' αὖ πᾶσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοῦ γ' κράτος ἔσ' ἐνὶ οἴκῳ.
ἣ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἴκον δὲ βεβήκει,
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἐνθέο θυμῷ.
ἣ δ' ὑπόρη ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι,
τοῖσι δὲ τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων.
μνηστῆρες δ' ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ἔργον ἔχοντες,

niæ, & res repositæ dicuntur, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι. i. reponēdo, pro. prædiues.

οἶκον ἰοῦσα. Prouidebis in nostris quæ praua aut recta gerunt, &c.

μὴ ἔξοιτο. Pro uerb. Absit clamor in conuiuio.

νιῶν μὴ λαινύμενοι τερπώμεθα, μὴ δὲ βοητὺς
ἔστω, ἐπεὶ τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ὅδιν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ὠκαλίγκιος αὐδήν,
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεθα πάντες ἐς ἄλλους
πάντας, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀγορεύω
ἐξιέναι μεγάροιο, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες ἀμειβόμενοι κατ' οἶκον.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νηποινον ὀλέσσαι,
κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
νηποινοὶ κεν ἔπειτα δόμων ἐντὸς ἔλοισθε.

χέλυος. Gestus & imago iratorũ, de quo Prouerb. Mordere labriũ. Ec. Mordicus tenere. Didy. φύντος χέλυος σὺν λάκοντος τὰ χείλη, exponit, &c.

Ὡς ἔφατ', οἷδ' ἄρα πάντες ὀλάξ ἐν χείλεσι φυσῶν
τηλεμάχου θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε. (τοῦ.
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκησιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψηγορίην τε ἔμμεναι, θαρσαλέως ἀγορεύειν.
μὴ σέ γ' ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ βασιλῆα κρονίων
ποιήσειν, ὅ, τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ἀντίνοε, εἴπερ μοι καὶ ἀγάσσαι, ὅτι κεν ἔπω,
καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι δίος γε διδόντος ἀρέσθαι.
ἦ φῆς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι,
ὅ μ' γὰρ τι κακὸν βασιλεύεμεν, αἶψά τε οἱ δῶ
ἀφνειὸν τέλεται, καὶ τιμίεστος αὐτός.
ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσί καὶ ἄλλοι
πολλοί, ἐν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τῶν κέν τις τόδ' ἔχοιμ' ἐπεὶ θανε δῖος ὀδυσεύς,
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομαι ἠμετέροιο,
καὶ δμώων, ὅς μοι λελάστατο δῖος ὀδυσεύς.

ἄναξ οἴκοιο. Pro Rex i suo regno. Etymologi ἄνακτα dici scribunt, quasi ἀνακλῶ, φ regis interest, populi erroribus mederi, & imbecilli eati subuenire, unde et βασιλεὺς dictus rex, quasi βάσις λάου,

Τὸν δ' αὖτ' εὐρύμαχος πολύβου πάις ἀντίον ηὔδα.
τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
ὅς τις ἐν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ βασιλεύσει ἀχαιῶν,
κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις καὶ δώματα οἷσιν ἀνάσσοις,
μή γὰρ οὔ τ' ἔλθοι αὐνὴ ὅς τις ἀέκοντα βίηφι
κτήματ' ἀφαιρήσεται, ἰθάκης ἐπὶ ναιετάοσης,
ἀλλ' ἐθέλω σε φέρειν πρὸς ξείνοιο δρέασθαι.
ὁππόθεν ἔστον ἄνερ; ποίης δ' ἀζυχέος ἔασι
γαίης; πῶς δ' ἐνὶ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἀρούρα;
ἦέ τοι ἀγγελίην πατρὸς φέρεν ἔρχομενόν περ,
ἢ ἑοῦ αὐτοῦ χρεῖος ἐλαυνόμενος τόδ' ἱκάνει,
οἷον ἀναίξας ἄφαρ οἴχετο, οὐδ' ἐθέμεινε
γνώμεναι, ὅ μιν γάρ τοι κακῷ εἰς ὄπα ἐώκει.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
ὅτ' οὐκ ἀγγελίης ἐπιπείθομαι ἔνθεν ἔλθοι.
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ
μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται,
ξεῖνος δ' ὅδε ἐμὸς πατρώϊος ἐκ τάφου ἐστὶ,
μέντης ἀγχιάλοιο λαΐφρονος εὔχεται εἶναι
υἱός, ἀτὰρ ταφίοισι πολυρήτοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο τηλέμαχος, φρεσὶ δ' ἀθανάτῳ θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' ἐς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἠῶθι ἔασπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπῆλθε ἔασπερος ἠλθε.

nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
adsit, nam hoc honestum est audire cantorem
talem, qualis ille est dijs aßimilis uoce,
mane uero concionem concedamus uenientes
omnes, ut uobis sermonem audenter renunciem
exire ex ædibus, alias porro sequimini dapes,
uestra bona absumẽtes uicißitudine excipiẽtes domatim.
si uero nobis uidetur hoc satius & melius
esse, uiri unius uictum impune perdere,
absumite, ego uero deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter det uicißitudinaria opera fieri,
cum pœna continuo intra ædes peribitis.

Sic ait, illi uero omnes mordicus labia prendentes,
Telemachum admirabantur, quod audacter loquut. esset.

Antinous Telemacho

Hunc autem rursus Antinous alloq. est Epithei filius.
ô Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
sublimiloquium esse, & audenter concionari.
ne te utiq; in circumflua Ithaca regem Iupiter
constituat. quod tibi natiuitate paternum est.

Hunc rursum Telemachus prudens contra adloq. est.
Antinoe, tametsi mihi irascaris quodcunq; dixero,
& sanc hoc uellem Ioue utiq; concedente accipere.
an putas hoc peßimum inter homines esse,
non enim ullo pacto malum est imperare, statim ei domus
diues fit, & honoratior ipse.
sed certe reges Græcorum sunt etiam alij
multi, in circumflua Ithaca iuuenes & ueteres.
horũ aliqs hoc habere poterit postquã mort. ẽ diu. Vlyß.
cæterum ego domus rex ero nostræ,
& mãcipiorum quæ mihi ex spolijs reliquit diu. Vlysses.

Eurymachus Telemacho.

Hunc statim Eurymachus Polybi fil. contra alloq. est.
ô Telemache, certe hæc deorum in genubus posita sunt.
quis nam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum,
bona uero ipse habeas & domui tuæ imperes,
non enim ille ueniat uir qui inuitum ui
bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata,
sed uolo te optime de hospite interrogare.
unde ille uir? quali autem gloriatur esse
è terra? ubi nam ei generatio & patria tellus?
an tibi nuncium patris adfert uenientis,
an suum ipsius debitum expetens huc uenit,
ut facto impetu statim abijt, neq; sustinuit
ut cognosceretur, nõ. n. ullo pacto ignau. aspect. sim. erat.

Telemachus Eurymacho.

Hunc autem rursus Telemachus prudens adloq. est.
Eurymache, certe reditus perijt patris mei,
neq; sane nuncio amplius crede sicunde ueniat.
neq; uaticinium curo, si quem mater
in regiam uocans diuinatorem extorqueat,
hospes uero hic meus paternus è Tapho est,
Mentis Anchioli bellicosi gloriatur esse
filius, cæterum Taphijs nauigandi peritis imperat.
Sic ait Telemach. mẽte uero immortalẽ deũ cognouit.
hi uero saltatus & desiderabilem cantum
conuersi oblectabantur, expectabãt autem Hesp. aduẽtare.
his autem oblectantibus niger Hesperus superuenit.

Euriclea nutrix.

Conuocantur Achiui.

Heros Aegyptius.

iam tum dormituri ibant ad domum singuli.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
sublimis ædificatus erat, cooperto in loco,
illuc iuit ad lectum multa mente reputans.
simul cum ea ardentes faces ferebat pudica docta
Euriclea Euryclea Opis filia Pisenoridæ.
nutrix. quam olim Laertes emerat facultatibus suis
in pubis cum adhuc esset, præcium uiginti boum dedit.
ex æquo autem ipsam pudicæ uxori honorabat domi suæ,
in lectulo uero nũq̃ cõgress. est, irã scilicet fugiebat uxoris.
hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maxime
ancillarum amabat, & enutrierat tantillum existentem.
aperuit autem ianuas thalami benefacti.
sedebat in lecto, molle autem exuit indusium.
& id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus.
illa quidem plicans & aptans indusium
paxillo suspendens iuxta perforatum lectum.
festinabat ire ex thalamo, ianuam attraxit annulo
argenteo, insuper autem pessulum obtendit loro.
hic ille per nox tectus ouis florida lana
consultabat mentibus suis uiam, quam prædixerat Pallas.

Antinoos Telemacho.

ARGVMENTVM B. HOmeri Rapsod.

Congregans concilium Telemachus, renunciat procis exire è domo sua Vlyßis. Accipiens autem ab Euryclea ea quæ ad peregrinationem necessaria erant, à Pallade socios, & nauem ad nauigationem proficiscitur sole occidente.

ODYSSEAE B. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Secundus Liber concionem habet, uiatica anus, nauigationem cum Pallade.

Vando uero mane genita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit certe ex lectulo Vlyßis dilectus filius,
uestes induens, gladium uero suspendit ab humeris.
pedibus uero sub splendidis ligauit pulchra sandalia.
festinabat ire è cubiculo deo similis palám.
continuo autem præconibus acuti sonis imperauit
Conuocantur Achiui. conuocare ad concionem comatos Græcos.
hi uero conuocarunt, illi autem congregabãtur celerrime.
porro postquam congregati sunt, in unum conuenerunt.
iuit autem ad concionem, manu aũt tenebat ferream hastã,
non solus, simul cum hoc duo canes albi sequebantur.
diuinam certe huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sane omnes populi aduenientem admirabantur.
sedebat in patris cathedra, cesserunt autem senes.
Heros Aegyptius. his uero continuo herus Aegyptius cœpit concionari,
qui ob senectutem incuruus erat, & multa sciebat,
etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
ad Il. pulchros equos nutriẽtẽ cõscẽderat cauis in nauib.
Antiphus bellator, illum uero sæuus interfecit Cyclops
in spelunca caua, dum ultimam parauit cœnam.
tres autem illi alij erant, & unus inter procos uersabatur
Eurinomus, duo autem perpetuo exercebãt paterna opa,
sed neq; sic illius oblitus erat lugens & dolens.

his

ἀλὴ τότε κακκείοντο· ἔβαν οἶκόν δὲ ἕκαστος.
τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος πύκα καλλέος αὐλῆς
ὑψηλὸς δέδμητο, πυκινῷ κεκαλυμμένος ἐνὶ χώρῳ,
ἐνθ' ἔβη εἰς ὄνειλῶ πολλὰ φρονέων μερμηρίζων.
τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κεδνὴ ἐνιπῆνα
εὐρύκλεια ὤπος θυγάτηρ πεισηνορίδαο.
τὴν ποτὲ λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
πρωθήβην ἔτ' ἔουσαν, ἑκατόμβοια δ' ἔδωκεν.
ἴσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
εὐνῇ δ' ὄφρ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός.
ἡ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
δμωάων φίλεεν, ἥ ἑ τρέφε τυτθὸν ἐόντα,
ὤιξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο.
ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἐκδύσατο χιτῶνα,
καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
ἡ μὲν τὸν πτύξασα, καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα
πασσάλῳ ἐγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι.
βῆρ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θύρας δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ, ἱμὰς δὲ κλῇσ' ἐτάνυσεν ἱμάντι.
ἔνθ' ὅγε παννύχιος λευκαλυμμένος οἰός ἀώτῳ,
βούλευε φρεσὶν ἧσιν ὁδόν, τὴν πέφρασ' ἀθήνη.

Conuocantur Achiui.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Β. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι δι' οἰκίας τοῦ ὀδυσσέως. λαβὼν ἡ παρὰ μὲν εὐρυκλείας, τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τὴν ἀθηνᾶς ἑταίρους τε καὶ ναῦν, εἰς πλῶν ἀνάγεται ἡλίου δυομένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Β. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Βῆν' ἀγορὴν ἔχει, ἥια γενὸς, πλεῖν μετ' ἀθήνας.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φανὴ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
ὤρνυτ' ἄρ' ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος αὖτίς.
αὐτὰρ δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε,
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο.
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
οὐκ οἶος· ἅμα τῷ γε δύω κύνε ἀργοὶ ἕποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχυσεν ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πᾶν λαὸς ἐπορχόμενον θηεῦντο.
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δὴ γήραϊ λυγρῷ ἔλων καὶ μυρία εἰδώς.
τοῦ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ ὀδυσῆϊ
ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃσι νέεσσιν,
ἀντιφος αἰχμητής, τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε κύκλωψ
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, τύματον δ' ὤπλίσατο δόρπου.
τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
δυρσύομος, αἰνὸν δ' ἀεὶ ἔχον πατρώια ἔργα,
ἀλλ' ὅδ' ὅ γε θάνε τ' ἀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.

τοῖς

κακκείοντο. Verba in ειω, apud Græcos desyderium denotant quo dammodo, quemadmodũ apud nos in Rio. Sic πολεμιστέω, bellatur rio, & κακκείω dormiturio, pro κατακείω per syncopen.

βῆρ' ἴμεν. Hæc forma loquẽdi celeritatẽ quandam innuit.

ἀώτῳ. Suidas tegmen interpretatur, ex molli lana. περὶ βόλαιον ἐξ ἀπαλῶν ὁρίων.

ἠγέρθεν. Bacc. persona, φ ἠγέρθησαν, tertia pluralis, indefiniti primi. Congregati sunt, collecti sunt, ab ἀγείρω, ἐγείρω, syncopata.

γήραϊ μυρία εἰδώς. Attributa senectutis, incuruum esse, multarumq̃ rerum cognitiõẽ clarere, uult autis argumẽto ætatis doctum significare Ægyptium

τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
Κέκλυτε δὴ νῦν μοῦ ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
οὐδέ ποθ' ἡμετέρην ἀγορὴν ἡγήσετ', ὅτε δῶκεν,
ἐξ οὗ δὴ νοστεῦσ' ἶεν ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί,
νῦν δέ τις ὧδ' ἤγειρε, τίνα χρειὼ τόσον ἵκει;
ἠὲ νέων αὐδήσῃ, ἢ οἳ πολυήρετεροί εἰσιν,
ἠέ τιν' ἀγγελίην σφετέρων ὀρχομένοιο,
ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴπῃ ὅτε πρότερός γε πύθοιτο,
ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκετ', ἠδ' ἀγορεύει,
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι ὀνήμενος, εἴθε οἱ αὐτῷ,
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ. τι φρονέων ὄσσε μεμονᾷ.
Ὡς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ ὀδυσῆος φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν ἕζετο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν.
στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ, σκῆπτρον δὲ οἱ ἐμβάλε χειρὶ
κηρυξ πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς,
πρῶτον, ἔπειτα γέροντα καταπτόμενος προσέφη.
Ὦ γέρον, ὀχ ἑκὰς ὄσσε αὐήρ, τάχα δ' εἴσεαι αὐτὸς
ὃς λαὸν ἤγειρα, μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει.
οὔτέ τιν' ἀγγελίην σφετέρων ἐκλυον ὀρχομένοιο,
ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω,
ἀλλ' ἐμόν αὐτ' χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε οἴκῳ
δεινά, τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
τοῖσδε τεοῖν βασίλευε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
νῦν δ' αὖ τὸ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ δαρδάψει, βίοτον δ' ἄπο πάμπαν ὀλέσσῃ.
μητρί μοι μνηστῆρες ἐπέχραον ὄκ' ἐθέλουσι,
τῶν αὐδρῶν φίλοι υἷες οἱ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι,
οἳ πατρὸς μὲν ὀδὸν οἴκονδ' ἀπερρίγασι νέεσθαι
ἠμαθίδ', ὡς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ' ὥ κ' ἐθέλῃσι, καὶ οἱ μεχαεσμένος ἔλθοι.
οἳ δ' ἐς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα.
βοῦς ἱερεύουσι καὶ οἰς, καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως, τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται, οὐδ' ἐπ' αὐήρ
οἷος ὀδυσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκον ἀμῦναι.
ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖσι ἀμυνέμεν, ἠ καὶ ἔπειτα
λυγαλέοι τ' ἐσόμεθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν,
ἤτ' αὖ ἀμυναίμην, εἴ μοι δυνάμις γε παρείη.
οὐ γὰρ ἔτ' αὖ κεκτὰ δρήγατο τοῖος ἔοντες,
οἶκος ἐμὸς διόλωλε, νεμεσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους αἰδεῖσθε περιοικτίονας ἀνθρώπους.
οἳ περιναιετάουσι, θεῶν δ' ὑποδείδατε μῆνιν,
μή τι μετασταδὸν ὀφθῶσιν ἀγασσάμενοι κακὰ δρέξαι,
λίσσομαι ἠ μὲν Ζηνὸς ὀλυμπίου, ἠδὲ θέμιστος,
ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει, ἠδὲ καθίζει.
σχέσθε φίλοι καί μ' οἶον ἐάσατε πωγωνιῶντα
πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθαι, εἰ μή πω τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδυσεὺς
δυσμενέων κάκ' ὄρεξεν δυκνήμιδας ἀχαιοῦς.
τοὺς μ' ἀρπινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τοῦτο ὀτρυνόντων, ἐμοὶ δ' κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐδέμεναι κειμήλιά τε, πεδεσίν τε,
εἰ δ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' αὖ ποτε καὶ τίσις εἴη.
τόφρα γὰρ ἂν κε ἄστυ ποτιπτυσοίμεθα μῦθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.

νῦν

his ille lachrymans concionatus est & interfatus.
Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunq; dixero:
nunquam nostrum concilium factum est neq; cõgregatio,
ex quo Vlysses diuinus abijt cauis in nauibus,
nũc aũt quis huc congregauit, quẽ necessitas tantũ urget?
siue ex iunioribus uiris, aut qui seniores sunt,
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quem nobis palàm dicere queat, quoniam prior audiuerit,
an quippiam publicũ aliud dicturus est, attamẽ loquetur,
10 honestus mihi uidetur esse adiutor, utinam illi ipsi
Iupiter bene uertat, quæcunq; mente sua cogitat.
Sic ait, gaudebat autem laude Vlyßis charus filius,
neq; amplius diu sedit, cupiebat enim concionari.
stabat aũt in mediã cõcionẽ, sceptrũ aũt ei imposuit manui.
preco Pisenor prudentia consilia edoctus,
primum, deinde ad senem conuersus loquutus est:
O senex, nõ procul abest ille uir, statim aũt ipse cognosces,
qui populum congregaui, potißimum me dolor urget:
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
20 quem uobis palam enarrem, quod prior audiuerim,
neq; quicquam publici aliud enarro, neq; dico,
sed meum ipsius negotium, nam malum qui incidit domui
duplex est, alterũ q; patrẽ eximiũ pdidi, q quõdã inter uos
ipsos imperabat, erat autem uelut pater mitis,
nunc autem longe maius, quod mox cito domũ uniuersam
funditus euertet, substantiam omnino perdet.
matri meæ proci instant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hic utiq; sunt optimi,
qui patris quidem in domum horrent proficisci
30 Icarij, ut ipse dotem filiam det,
det uero cui uoluerit, & ipse gratus ueniret.
illi uero in nostram irruentes diebus omnibus
boues sacrificantes & oues & pingues capras,
splendide conuiuantes, bibuntq; splendidum uinum
temere, plurima uero absumunt, non enim adest uir
qualis Vlysses erat, qui detrimentum à domo arceat.
nos uero neutiquam qui auertere queamus, præterea
imbelles q; sumus, & neq; periti pugnando,
quam sanè auerterem, si mihi uis adesset.
40 non enim amplius tolerabilia facinora fiunt, neq; honeste,
domus mea perit, indignamini & ipsi,
alios reueremini uicinos homines.
qui circum habitant, deorum uero timete iram,
ne quid incommodent irati ob mala facinora,
oro sanè Iouem Olympium, siue Themiden,
quæ hominum consilia uel soluit uel firmat.
abstinete amici, & me solum sinite dolore molesto
affligi, si usquam pater meus Vlysses bonus
hostilibus malis affecit fortes Græcos.
50 ob hæc mihi talionẽ reddẽtes male afficite hostiliter agẽ/
istos incitantes, mihi uero satius esset (tes,
uos absumere possessionemq; prouentumq;,
quod si uos comederitis, fortaßis olim etiam solutio fieret.
tunc enim per urbem conuenire possemus colloquio,
bona repetentes, donec omnia persoluerentur.

nunc

Ὦ γέρον. Oratio elegantißima Telemachi, in qua orditur à persona Ægyptij.

τοῖσδε τεοῖν, φ τοῖσι, Ionica parenthesis, & Diapla siasmus cũ Proschematismo, ἠ interseritur, pro τίσι, τεοῖσι.

ἀμυναίμην εἴ μοι. Paucis uerbis multa argumenta complectitur.

εἴ μοι δυνάμις. ab imbecillitate.

δυκνήμις, bene ocreatus. κνημὶς enim ocream significat, Epith. Græc. pro arma, eo, bene instructo ad prælium, & strenuo.

Pisenor præco.

Telemach. cõcionatur, & suã fortunã Achaiis expon.

Antinoi responsio, & recenset Penelopes dolos.

Penelopes erga procos doli.

Telemach. Antinoo.

nunc uero mihi sine effectu dolores inijcitis animo.
Sic ait, iratus sceptrum iecit in terram.
lachrymas distillans, commiseratio uero inuasit pop. oēm.
tūc alij quidē omnes in silentio erāt, neq; quisquā ausus ē.
Telemacho uerbis respondere molestis.
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est.

Antinoi responsio, & recenset Penelopes dolos.

Telemache altiloque imperiose, ut loquutus es
nos dedecorans, uis autem maculam inijcere,
tibi uero neutiquam proci Græcorum culpandi sunt.
sed chara mater, quæ sanè uersutias callet.
iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
ex quo dementat animum intra præcordia Græcorum,
omnes quidem sperare facit & promittit uiris singulis,
nuncios præmittens, mens autem illi alia cogitat,
illa uero dolum hunc alium in mente deliberauit.
exigens magnam telam in ædibus texuit,
subtilem, & immensam, cæterum nobis uerba fecit.
iuuenes mei proci, postquam mortuus est diuinus Vlysses
sustinete urgentes meas nuptias donec textum
perfecero, ne mihi uana fila pereant
Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
fatum malum prendet asperæ mortis.
ne aliqua me in populo mulierum Græcarum culpet.
siquidem absq; tegumento latuerit multa poßidens.

Penelopes erga proc. doli.

Pisenor præco.

Telemach. cōcionatur, & suā fortunā Achaiis exponit.

Sic ait, nobis uero statim persuasus est animus generos.
tum uero in die quidem texebat magnam telam,
noctu uero soluebat postquam faces adhibuit.
sic triennio quidem latuit dolo, & dementauit Græcos.
sed cum quartus uenit annus, & accesserat articulus,
& tunc certe aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat.
& ipsam soluentem inuenimus pulchram telam,
sic illa quidem perfecit etiam nolens præ neceßitate.
tibi uero hic proci respondent ut scias
ipse tuo animo, sciant & omnes Græci.
matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere,
illi cuicunq; pater iusserit, & placuerit ipsi.
si uero amplius uexabit multo tempore filios Græc.
hæc agitans in animo, quæ ei abunde dedit Pallas
operaq; scire insignia, & mentem sanam,
uersutias quales nunquā aliquando audiuimus neq; ueterū
earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Græcæ,
Tyroq; Alcmenæq; pulchricomæq; Mycenæ,
harum nulla consilia Penelope
sciuerat, cæterum quidem hoc utile non agnoscit,
tam diu igitur uictum tuum & bona consumunt,
donec illa hoc habebit propositum, quæ quidem nunc illi
in pectoribus posuerunt Dij, magna quidem gloria ipsi
fitq;, cæterum tibi desyderium multi uictus.
nos uero nec ad negot. nostra ante ibimus, neq; aliquo aliò,
antequam ipsa nubat Græcorum cuicunq; uoluerit.

Telemach. Antinoo.

Hunc rursum Telemachus prudens contra alloq. est.
Antinoe, nullo modo licet è domo inuitam expellere,
q̄ me peperit, quæ me enutriuit, pat. aūt meus alicubi terr.
uiuit, siue mortuus est, durum autem me multa reddere
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.

νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὡς φάτο, χωόμενος ποτὶ ᾗ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ ἀναπρήσας, οἴκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, ὀδὲ τέτλη
τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν.
αὐτίνοος δὲ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Τηλέμαχ' ὑψηγόρε μῦθος ἄγητε, ποῖον ἔειπες
ἡμέας ἀεικέων, ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι,
σοὶ δ' ὄπι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν.
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἤτοι πολυκέρδεα οἶδεν.
ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' ἔσται τέταρτον,
ὃ ἐξ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀχαιῶν,
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπόσχετο οἷσι ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πρόϊεσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ,
ἣ δὲ δόλον τόν δ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει·
σῦτα μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισι φάανε,
λεπτὸν, καὶ πόρι μέγον, ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν.
νέοι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσεύς
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τ' ἐμὸν γάμον εἰς ὅ κε φάρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται
λαέρτῃ ἥρῳϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
μή πῃ μοι κατὰ δῆμον ἀχαϊάδων νεμεσήσῃ,
εἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖτο, πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγαίων,
ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τριέτες μὲν ἔλαθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέταρτον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπ' ἤλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ἤδη.
καὶ τὴν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστὸν,
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκείνοντες, ἵν' εἰδῆς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες ἀχαιοί.
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἀνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι,
ᾧ κε, ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, καὶ ἀνδάνει αὐτῇ.
εἰ δ' ἔτ' ἀνήσει γε πολὺν χρόνον υἷας ἀχαιῶν,
τά φρονέει σ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ οἱ πολυδώρων ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι πολυκαλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κερδέα θ' οἷ' ὄπο τίν' ἀκούομεν ὀδὲ παλαιῶν
τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες ἀχαιαὶ,
τυρώ τ' ἀλκμήνη τε, ἐϋπλόκαμός τε μυκήνη,
τάων οὔτις ὁμοῖα νόήματα πηνελοπείη
ἤδη, ἀτὰρ μὲν τόγε γ' ἐπαίσιμον οὐκ ἐνόησεν,
τόφρα γ' ὃν βίοτόν τε τεόν, καὶ κτήματ' ἔδοντες,
ὄφρα κε κείνη τόνδε νόον, ὃν ἐνὶ οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι βάλοισι θεοὶ μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε, πολὺ πολέος βιότοιο.
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐς τὴν ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε τῇ ἄλλῃ,
πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι ἀχαιῶν ὥ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
αὐτίνοε ὄπως ὄδε δώμων ἀέκητι ἀπῶσαι,
ἥ μ' ἔτεκ' ἠμ' ἔθρεψε, πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώει, ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δέ με πολλ' ἀρτύνει
ἰκαρίῳ, αὐτὰρ αὐτὸς ἐγὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

Antinoi responsio, & recenset Penelopes dolos.

Oratio & responsio Antinoi, quā Telemachi accusationem confutat, transferendo culpam in Penelopen.

Translatio criminis.

Penelopes erga proc. doli.

μίγαν ἱστὸν. Proverb. Telam Penelopes retexere.

ταφήϊον, Ecclasis & diœresis, pro ταφῆϊον.

Pisenor præco.

Telemach. cōcionatur, & suā fortunā Achaiis exponit.

Insignis locus de copulandis coniugibus, autoritate & consensu parentum.

ἐϋπλοκαμῖδες. Synechdo. pars pro toto.

αὐτὰρ σοί γε, πολὺ πολέος, pro πολλῶν, poet. Nā πολὺς de se solum accusatiuum format, reliquos casus à πόλεος.

Telemach. Antinoo.

ex

ἐκ

πάσομαι ἀπάσχομαι. Argumentum à pietate matris.

ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
δώσει, ἐπεὶ μήτηρ συγκεράς ἀρήσετ' ἐρινῦς,
οἴκου ἀπηχομένη, νέμεσις δ' ἔσται μοι ἔτ' αὐθρώπων
ἔσεται, ὥς ὁ πρόσθεν ἐγὼ ποτε μῦθον ἐνίψω.
ὑμέτερον δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῷ,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας.
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατ' οἶκον.
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὐτὸς ἑνὸς βίοτον νηποινὶ τελέσαι,
κείρετε, ἐγὼ δὲ θεοὺς ἀπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,

κείρετε ἐγὼ δὲ. Amarulēta permissio, cum comminatione diuinæ ultionis. Quo loco prouerbium. Deus ulciscetur, consule.

εἴ κε ποτὶ Ζεὺς δώσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
νηποινοὶ κεν ἔπειτα δόμων ἐντοσθεν ὄλοισθε.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος, τοῦ δ' αἰετὼ ὑψόθεν ἄκρης
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος πτῶσσε πέτεσθαι.
τώ δ' ἕως μὲν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο,
πλησίον ἀλλήλοισι πτερυγοῦντο πτερύγεσσιν,
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἵκοντο,
ἔνθ' αὖτ' ἀνεμάσθησαν, πυκάζοντο δὲ πτερὰ πολλά,
ὄσσε δ' ἰδέσθην πάντων κεφαλάς, ὀξὺ δ' ὄλεθρον,
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειάς, ἀμφί τε δειρὰς
δεξιὸν ἤιξαν, διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν,
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἰδὼν ὄψιν ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηνεν δ' αὐτὰ θυμὸν, ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.

Sic ait Telemachus, huic aquilas late uidens Iupiter ex alto à uertice montis præmisit uolare, hæ usq; quidem uolabant ad flatum uenti, propinque inuicem extendentes alas, sed cum iam ad mediam concionem celebrē peruenissent, hic conuersæ quatiebant alas densas, aspexerunt autem omniū capita, protendebant aūt mortē, laniantes uero unguibus maxillas, circum autem collum ad dextram uolarunt, & per ædes & per urbem ipsorum, admirati sunt aues postquam uiderunt oculis, despiciebant autem in animo quæ perfici debebant. Augurium.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
μαστορίδης, ὅ γ' οἶος ὁμηλικίην ἐνόησε,
ὄρνιθας γνῶναι καὶ φάσμαθ' ἅμα μυθήσασθαι.
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
κέκλυτε δὴ νῦν μοῦ ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω,
τοῖσι γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται, ὃς γὰρ ὀδυσεὺς
δηρὸν ἀπαύστους φίλων ὤν ἔσεται, ἀλλά περ ἤδη
ἐγγὺς ἐών, τοῖσδε τοῖσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πᾶσι, πολεσσι δὲ καὶ ἄλλοισι κακὸν ἔσται.
οἳ νεμόμεθ' ἰθάκην δυσδείελον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεθ' ὡς κεν καταπαύσομεν, ἠδὲ κὴ αὐτοὶ
παυέσθων, καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε λωίον ἔσται.
ὃ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς.
κὴ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσθήμεναι ἅπαντα,
ὡς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολύμητις ὀδυσεύς.
φίλων κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας ἑ/
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐείκοστῷ γνίατο τῷ (ταίρους
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
τόν δ' αὖτ' εὐρύμαχος πολύβου πᾶς ἄντιον ἔννεπε.
ὦ γέρον, εἶδ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν
οἴκαδ' ἰὼν, μή πω τί κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω.
τῶν τε δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι,
ὄρνιθες δέ τε πολλοί ὑπὸ αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες φάσιμοι. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ὤλετο τῆλ', ὃς κὴ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες, οὐκ ἂν τόσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
οὐδέ κε τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης,
σῷ οἴκῳ δῶρον πολιὸ ἐγμένον ἕνεκα πόρησιν.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,

His uero interfatus est senex Heros Alitherses Mastorides, hic enim solus coëtaneos uincebat, in auibus dijudicandis & utilia proloquendo. qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit. audite nunc me Ithacenses quodcunq; dixero. Procis autem potißimum præsagiens ista dico, illis enim ingens periculum imminet, non enim Vlysses diu seorsim à suis amicis aberit, sed alicubi iam prope existens, illis ipsis cædem & fatum apparet omnibus, pluribus etiam alijs male erit, qui habitabamus Ithacam claram, sed longe anteà consideremus & quiescamus, attamen etiam ipsi quiescant, etenim ipsis statim hoc utile est. non enim inexpertus uaticinor, sed bene doctus. etenim illi puto perfecta esse omnia, quēadmodū illi prædixeram, quando ad Il. conscēderunt Græci, cum ipsis etiam conscendit uersutus Vlysses. dixi postq̄ mala multa passus esset, amisissetq; oēs socios incognitum ab omnibus uicesimo demum anno domum uenturum, hæc autem omnino perfecta sunt. Alitherses uates.

Hunc rursus Eurymachus Polybi filius contra loq. est. ô senex, ideoq; nunc uaticinare tuis liberis domum uadens, ne forte quid mali patiamur in posterum. in his autem ego te longe melior sum ad uaticinandum, aues sanè multæ sub radijs solis uolitant, neq; omnes fatales. porrò Vlysses perijt longe, utinam etiam tu perijsse cum illo debuisses, non tanta uaticinans blaterares, neq; Telemachum iratum sic incitares, sua in domo donum expectans si quod præbeat: sed tibi edico, quod etiam perfectum erit, si iuuenem uirum ueteraq; multa doctus, Eurymachus uaticinium abdicat.

ἀλλὰ πολὺ πρὶν. post expositionē augurij, consiliū & dehortationē subiūgit, prouer. In tempore cauē da pœna mali.

πῆ/

decipiens

decipiens uerbis incitauerunt ad irascendum.
illi quidem ipsi pernitiosius erit,
efficere autem tamen neutiquam poteris illorum gratia,
tibi uero ô senex pœnam infligemus, quam in animo
luens, indigne feras, grauis autem erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
matrem suam ad patrem iubeat redire.
illi uero nuptias facient & component dotem
insignem, qualem conuenit charam in filiam expendere.
non enim antea quieturos puto filios Græcorum
à procatione molesta, quoniã neminem timemus omnino,
neq; sanè Telemachum, tametsi multiloquus sit,
neq; uaticinium curamus, quod tu senex
loqueris imperfectum, in odium aũt duceris adhuc magis,
bona uero rursus male absumet, neq; unquam sors talis
erit, donec hæc impedierit Græcos
suis nuptijs, nos uero rursus expectantes diebus omnibus,
gratia eius uirtutis contendimus. neq; ad alias
ibimus, quas decens ducere est unicuiq;.

Telemach. procis. Hunc aũt rursum Telemachus prudens contra loq. est.
Eurymache, attamen alij quotquot Proci generosi,
ista quidem non uos amplius præcor, neq; obtundam.
iam uero hæc sciunt dij & omnes Græci.
sed age mihi date nauem celerem, & uiginti socios,
quæ mihi hinc atq; hinc sulcent mare.
proficiscor enim in Spartam & Pylum arenosam,
reditum interrogaturus patris diu absentis.
si aliquis mihi dicat mortalium, aut fãmam audiam
ex Ioue, quæ potißimum fert gloriam hominibus,
siquidem patris uitam & reditum audiuero,
sanè quantumuis adflictus adhuc sustineam annum,
si uero mortuum audiuero, neq; amplius superstitem,
reuersus continuo charam ad patriam terram.
sepulchrum illi condam, & sepulchralia celebrabo
eximia, qualia conuenit, & uiro matrem dabo.
certe ille sic loquutus consedit, his autem surrexit
Mentor, qui Vlyßis inculpati erat socius,
& illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
obedireq; seni, & firma omnia custodire,
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit.

Mentor Telemachũ tuetur. audite certe me nunc Ithacenses quodcunq; dixero.
nec quisquam amplius benignus, mansuetus, & mitis sit
sceptriger rex, neq; in mente utilia discernens,
sed semper grauis sit, & iniqua faciat.
ut nullus recordatur Vlyßis diuini
populorum quibus præfuit, & uelut pater mansuetus erat.
uerum enim uero procos oneros os nequaquam odi
committere facinora uiolenta malis consilijs mentis,
sua enim obiectantes capita consument uiolenter
domum Vlyßis, quem non amplius putant redituru esse.
nunc autem alio ex populo succenseo, ut omnes
sedetis muti, porro nullo pacto redarguentes uerbis,
pauciores procos compescitis cum sitis plures.

Liocritus Mentori. Hunc Euenorides Liocritus contra alloquebatur.
Mentor consiliator, ingenio stolide, ut loquutus es?

πρὸφάμεν ἐπίεσσιν ἐποβρίμως χαλεπαίνειν.
αὐτῷ μὲν οἱ πρῶτον ἀνιηρότερον ἔσται,
πρῆξαι δ' ἔμπης ὅτι δωήσεαι εἵνεκα τῆς δὲ,
σοὶ δὲ γέρον θωὴ ἐπιθήσομεν, ἣν κ' ἐνὶ θυμῷ
πίνων ἀχάλλῃς, χαλεπὸν δέ τι ἔσεται ἄλγος.
τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼ ὑποθήσομαι αὐτός
μητέρα ἣν δόμον πάτρος ἀνωγέτω ἀρηιέσθαι.
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἐέδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
ὀ γὰρ πρὶν παύσασθαι ὀίομαι υἷας ἀχαιῶν
μνησύνης ἀγαλέης, ἐπεὶ ὄ τινα δείδιμεν ἔμπης,
ὅτ' ὄν τηλέμαχον μάλα περ πολύμυθον ἐόντα,
ὅτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σὺ γεραιὲ
μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον,
χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδ' ἔ ποτ' ἴσα
ἔσεται, ὄφρά κεν ἣν γε διαβρήσωσιν ἀχαιοὶ
ὃν γάμον. ἡμεῖς δ' αὖ πολιήγυμνοι ἤματα πάντα,
εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν. οὐδὲ μετ' ἄλλας
ὁρχόμεθ', ἃς ἐπιεικὲς ὀπυέμεν ὄβριν ἑκάστῳ.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω.
ἤδη γὰρ τά γ' ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοήν, καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ἠῆ τε νύκτ' ἀμφιπρήσωσι κέλευθον.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον τοῦ πυθόμενος πατρὸς δηὖν οἰχομένοιο.
εἴ τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος αὐθρώποισι,
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον, καὶ νόστον ἀκούσω,
ἤτ' αὖ τόγε χόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν,
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω, μηκέτι τ' ἐόντος,
νοήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεύσω, καὶ ἐπιστορέσσω κτερείξω
πολλὰ μάλ' ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέσσω μητέρα δώσω.
ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἔζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
μέντωρ, ὅς ῥ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
καὶ οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
ὃς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
κέκλυτε δὴ νῦν μοι ἰθακήσιοι ὅττι κεν εἴπω.
μήλιος ἔλθοι πρόφρων, ἀγαθὸς, καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μὴ δὲ φρονέοι ἄσιμα εἰδώς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τε εἴη, καὶ ἄσυλα ῥέζοι.
ὡς ὅδε μέμνητο δηὖ νοῆσαι θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγηνόρας ὅδε μεγαίρω
ὄρδεν ὄργα βίαια κατοῤῥαφέοντες ἐόντος,
σφῶν γὰρ πρὸ δέμνοιο κεφαλὰς κατέδουσι βιάζοντες
οἶκον ὀδυσῆος, τὸν δ' ὄκνεον φασὶ νέεσθαι.
νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
ἥδ' αὖ νέω, ἀτὰρ ὅδε καθάπτομθροι ἐπέεσσιν,
παῦροι μνηστῆρες κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.
τὸν δ' ὀδυσσορίδης λειώκριτος αὐτίον ἤνδα.
μέντορ ἀπαρτυρὲ, φρεσὶν ἄλιε, πῖον ἔειπες;

ἀλλ' τι δόξ. Prover. Scum prudentia.

ὑποθήσομαι. Eurymachus hic iniquitatem simulat bono perdius.

δαδίμλο, φ δι- δίομλο, δ δ δ δ- κα, uel δ δ δ- ος.

ἐμπεδόντα. Strabo lib. 8. de Pylo scriptũ reliquit, de quo ipsum cogitasse.

Mentor Telemachũ tuetur.

Euryma- chus uatici- nium abdi- cat.

Liocritus Mentori.

ἡμέας ὀτρύνων καταπαύεμεν, ἀργαλέον δὲ
αὐδήσασι καὶ πλείονεσι μαχήσασθαι πόδι δαιτί,
εἴπερ γάρ κ' ὀδυσεὺς ἰθακήσιος αὖτις ἐπελθὼν
δαινυμένους κῆ δώματα ἑοῖ μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἀζηχὲς ἀσαι μεγάροιο μενοινήσειε φίλῳ θυμῷ,
οὐ κεν οἱ μεγάροιο γυνὴ μάλα πῶς χατέουσα
ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτῆ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλείονεσι μάχοιτο. σὺ δ' οὐ κῆ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἄμ' ἔργα ἕκαστος,
τῷ δ' ὀτρυνέει μέντωρ ὁδὸν ἠδ' ἀλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοί εἰσιν ἑταῖροι,
ἀλλ' οἴω καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται ἐν ἰθάκῃ, τελεῖ δ' ὁδὸν ὄφρα τάχιστα.

Ὡς ἄρ' ἐφωνήσασ', λύσατο δ' ἀγορὴν ἀνιαρήν,
οἱ μὲν ἄρ' ἐς κλίσιας τὸ ἑὸν πρὸς δώματ' ἕκαστος,
μνηστῆρες δ' αὖ δώματ' ἴσαν θείου ἐς δόμον υἱοῦ,
τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς ἐν ἐύχετ' ἀθήνῃ,
μυθήσασθαι ὅς οἱ θεὸς ἦλθε ἐμήτορι δῶ,
καί μ' ἐν νηὶ κέλευσας ἐπ' ἠερόεντα πόντον
νόστον τοῦ σόμενον πατρὸς δηὶ οἴχομένοιο
ἔρχεσθαι. τὰ δὲ πάντα δηαβήσεται ἀχαιοί.
μνηστῆρες δὲ μάλιστα κακῶς ὑπερηνορέοντες.

Ὡς ἔφατ' ἐν χόλῳ, ἀγχοῦ δὲ οἱ ἦλθεν ἀθήνη
μέντορι εἰδομένη, ἠ μὲν δίεμας, ἠδὲ καὶ αὐδῇ,
καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ', ἐσσί τ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι ἐσσί τ' ἀνόημων,
εἰ δή τοι σὸς πατὴρ ἐνέηκε μένος τε νόον τε,
οἷος ἐκεῖνος ἔην, τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
ὅσσοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεαι, ἐσσί τ' ἀτέλεστος.
εἰ δ' ὁ κεῖνος γ' ἐστὶ γόνος καὶ πηνελοπείης,
ἐσσέ γ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾶς.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
οἱ πλέονες κακίονες, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνόημων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις ὀδυσσῆος πολυκέλευθον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτήσαι τάδε ἔργα.
νῦν μὲν μνηστήρων μὴ ἔα βουλήν τε νόον τε
ὀφρασέεσθαι, ἐπεὶ ὄτι νήμονες οὐδὲ δίκαιοι,
οὐδέ τι ἴσασιν θανάτου καὶ κῆρα μέλαιναν,
ὅς δή σφιν ἀγχοῦ τετάνυται ἐν ἤματι παντὶ
σοί δ' ὁδὸς οὐκέτι πολὺ ἀπέσσεται ἣν σὺ μνοιᾶς,
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώιος εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν τελέω καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν, μνηστῆρσιν ὁμίλει.
ὅπλισόν τ' ἤια καὶ ἄγνυε πᾶσιν ἅπαντα,
οἶνον γὰρ ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν.
δέρμασιν γὰρ πυκινοῖσιν, ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
εἴψ' ἐθέλοντ' ἄρας συλλέξομαι, εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ μὲν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ νέαι, ἠδὲ παλαιαί.
τάων μέν τοι ἐγὼν ὀπιδέψομαι ἥτις ἀρίστη,
ὠκα δ' ἐφοπλίσαντες ἐνήσομεν εὐρέι πόντῳ.

Ὡς φάτ' ἀθηναίη κόρη διός, οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν
τηλέμαχος πεδέμιμνε, ἐπεὶ θεὸν ἔκλυεν αὐδήσασαν.
βῆ δ' ἴμεν ἐς δόμον ἦμαρ φίλον τετιημένος ἦτορ.

πάῦρι γάρ τοι. celebris sententia, quæ innuit posteriora plerique eiusmodi, ut degenerent, & deteriora prioribus sint. Eodem respexit Euryp. in Hera. ἴσως γὰρ εὐ πολλοὶ ἴσως εὑρεῖν ἀν ἡ, τοῖς δὲ μὴ χέρειν παῖδες.

nos adhortans desistere, difficile autem erit
cum uiris pluribus pugnare in conuiuio,
etiamsi Vlysses Ithacensis ipse adueniens
conuiuantes per domum suam procos eximios
expellere è domo cogitauerit in animo,
non sanè illius lætabitur uxor, quantumuis ualde egens
uenientis, sed hic sæuam mortem inuenerit,
si pluribus pugnarit. tu uero non ex officio loquutus.
sed age populi quidem dispergantur ad opera quiuis,
huic autem disponat Mentor uiam & Aliterses,
qui illi à principio paterni ei sunt amici,
sed puto & aliquandiu sedens, nuncios
audiet in Ithacam, perficiet uiam nunquam hanc.

Sic certe loquutus soluebat concionem celerem,
hi quidem dispergebantur ad domum quisq; suam,
proci autem ad domum ibant diuini Vlyßis,
Telemachus autem seorsim profectus est ad littus maris,
manus lauans è cauo mari, supplicauit Palladi,
audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam,
& me in naui iußisti per obscurum pontum
reditum interrogaturum patris diu absentis
ire. hæc autem omnia impediunt Græci.
proci autem potißimum male superbientes.

Sic ait præcatus, prope autem illum uenit Pallas
Mentori similis facta, tum corpore, tum etiam uoce,
& ipsum compellans uerba uolatilia alloquuta.

Telemache, neq; in posterũ ignauus eris neq; stolidus,
siquidem tibi tui patris inest indoles bona,
qualis ille erat ad perficiendum opusq; dictumq;,
non sanè continuo uanum iter erit, neq; imperfectum.
si uero non illius esses filius & Penelopes,
nõ sanè continuo sperarem perfectum esse quæ moliris.
pauci enim tibi filij similes patri nascuntur,
plerique peiores, pauci uero parentibus meliores.
sed quoniam neq; in posterum ignauus eris, neq; stolidus,
neq; te penitus intelligentia Vlyßis reliquit,
spes tibi continuo est te perfectum esse hæc opera.
ideo nunc procorum sine consilium q; mentem q;
insipientium, quoniam neutiquam prudentes neq; iusti,
neq; ullo pacto sciunt mortem & fatum nigrum,
quæ illis imminet die uno omnes perire.
tibi uero uia non amplius aberit quàm tu cupis.
talis enim tibi socius ego paternus sum,
qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
sed tu quidem ad domum uadens, procis conuersare.
apparaq; uiatica & uasis conde singula,
uinum in amphoris, & farinam medullam hominum.
utribus in densis, ego autem per populum socios
statim uoluntarios colligam, sunt autem naues
multæ in circumflua Ithaca nouæ, attamen ueteres.
harum quidem ego despiciam quæcunq; optima est,
statim apparentes immittamus lato mari.

Sic ait Pallas filia Iouis, neq; amplius diu
Telemachus immoratur, postquam deæ audiuit uocem.
festinabat ad domum ire charo tristatus corde,

Antinous Telemacho

Respondit Telemach.

Telemach. Minerum præcatur.

Minerua sub Mentoris persona iter proprare hortatur.

Perpauci filij assimilantur patri.

Farina est medulla uirorum.

Telemach. Eurycleæ nutrici.

inuenit

inuenit autem procos ſuperbos in ædib,
capras excoriantes,porcosq; aſſantes in aula.
Antinous autem recta aßidens obuiã ueniebat Telem.
manuiq; illius inhæſit,orẽs dixit & nomine nominauit.
Telemache indomite,altiloque,ne tibi aliud
in præcordijs malum ſic curæ,uel opus uel uerbum.
ſed egregie comede,& bibe ut antea.
iſta enim omnino omnia perficient tibi Græci,
nauem,& electos remiges,ut ocyus uenias
ad Pylum diuinam,poſt inclyti parentis fama.
Hunc autem rurſus Telemach.prudens contra loc.eſt.
Antinoe neutiquam decet,quod cum uobis ſuperbis,
conuiuari inuitum,& lætari quietum,
an non ſatis quod antea quidem abſumpſiſtis eximia
bona mea proci.ego autem ſtultus eram.
nũc aũt quando grãdior ſum , & aliorũ orationẽ audiẽs,
diſco,& ſanè mihi intus auget animus,
tentabo ut uobis malam mortem inferam,
ſiue ad Pylum profectus,aut hic in populo.
quandoquidem,neq; uana uia erit quam dico
uel uane conducta,neq;.n.nauis cõpos rector neq; remig.
fio,ſic ſanè uobis uidetur benefactum eſſe.
dixit, & ex manu manum auulſit Antinoi
facile,proci autem per domum conuiuium apparabant.
hi uero cauillabantur,& conuiuiebantur uerbis.
tum uero aliquis dicebat iuuenum ſuperbientium,
quam ſanè Telemachus cædem nobis cogitat.
ac ſi quoſdam ex Pylo ducet auxiliatores arenoſa,
an ipſe & ex Sparta,quãdoquidem ſanè cupit uehemẽter,
aut & in Ephyrum uult fertilem terram
proficiſci,ut inde mortifera uenena ferat.
inijciat craterem,& nos omnes perdat.
alius rurſus dicebat iuuenum excellentium,
quis ſcit,ſi etiam ipſe profectus caua in naue
longe ab amicis peribit,errans ut Vlyſſes,
ſic & magis augere poterit nobis laborem.
bona uero omnia diuidemus,domum uero
illius matri dabimus habere,atq; illi cui iubet.
Sic dicebat, ille uero excelſum thalamũ intrat parẽtis
latum,ubi cumulatum aurum & æs iacet.
ueſtisq; & in ciſtis,abundeq; odoriferum oleum.
intus etiam dolia uini ueteris dulcis
ſtabant,purum diuinum potum habentes
ordine ad murum aptati,ſi quando Vlyſſes
in patriam reuerteretur,etiam dolores multos paſſus.
clauſæ uero erant portæ ingenioſe aptatæ,
biſores,intus autem mulier cuſtos noctesq; dies q;
erat,quæ omnia aſſeruabat mentis ſolertia,
Euryclea opis filia Piſenoride,
hãc tũc Telemachus alloquutus eſt in thalamum uocans,
Nutrix age mihi uinum in amphoris hauri
ſuaue,quod quidem poſt illud dulcius eſt quod tu ſeruas,
illum expectans infelciſſimum,ſi quando uenerit
generoſus Vlyſſes,mortem & fatum fugiens.
duodecim uero imple,& operculis deduc omnes.

Antinous Telemacho

Respondit Telemach.

Mimæ Telemachi adversus proc os

Cauilla pro corũ in Telemach.nasciturum.

Telemach. Minerum precatur.

Minerua sub Mentoris persona iter proprare hortatur.

Perpauci filij aßimilantur patri.

iusti.

Farina est medulla uiorum.

Telemach. Euryclea nutrici.

εὖρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλαΐορας ἐν μεγάροισιν,
αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους δ' εὕοντας ἐν αὐλῇ.
αὐτίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε τηλεμάχοιο,
χεῖρ' τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνομάζε·
τηλέμαχ' ὑψαγόρε, μενεαῖνε, μή τοι ἄλλο
ἐν στήθεσι κακὸν μελέτω, ἔργον τε ἔπος τε.
ἀλλ' μάλ' ἐδέμεν, καὶ πίνεμεν ὡς τὸ πάρος περ.
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελεῦτήσουσιν ἀχαιοί,
νῆα, καὶ ἐξαέτας ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ὀν πύλον ἠγαθέην, μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκούων.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἠνδάνε·
αὐτίνοε ἔπποις δεῖν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν,
δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα. καὶ δὴ φρεσὶν εὖ ἔκηλον,
ἢ ὄχ' ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰς καὶ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα.
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων,
πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδον θυμὸς,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἀδῖν' κῆρας ἐγείρω,
ἠὲ πύλον δ' ἐλθὼν, ἢ αὐτοῦ δῆμον δ' ἐνὶ δήμῳ.
εἶμι μὲν, οὐδ' ἄλιν ὁδὸς ἔσται ἣν ἀγορεύω
ἔμπορος, ὃ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
γίγνομαι, ὡς νύ περ ὔμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα πάσσων αὐτίνοοιο
ῥεῖα, μνηστῆρες δὲ δόμον κτεῖν ἀλεῖα πεφύοντο.
οἱ δ' ἐπελώβευον, καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοτέρων,
ἦ μάλα τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει.
ἢ τινας ἐκ πύλου ἄξει ἀμυντῆρας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ πάρ τηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς,
ἠὲ, καὶ εἰς ἐφύρην ἐθέλει πτόλιν ἄρβηλον ἐλθεῖν,
ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακα οἴσεται,
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοτέρων,
τίς δ' οἶδ', εἴκε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλῃσι νηυσὶ
τηλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος ὥς περ ὀδυσεύς,
ὅτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
κτήματα γὰρ κε πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τοῦτο μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπύοι.
Ὡς φατ'. ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσετο πατρὸς
εὐρὺν, ὅθι νηὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο.
ἐσθής τ' ἐν κλοῖσιν ἅλις τ' ἐνῶδες ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐν τοῖ κεῖτο
ἐξείης πρὸς τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' ὀδυσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κλῃῒς ἀὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες, ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
ἔσκε, ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυϊδρείῃσιν,
βερύκλεια ὄτρος θυγάτηρ πεισηνορίδαο,
τὴν τότε τηλέμαχος προσέφη θάλαμόν δε καλέσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδὺν, ὃς μετὰ τ' λαρώτερον, ὃν σὺ φυλάσσεις,
εἶνον ὀϊομένῳ τ' κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
δῖος ὀδυσεὺς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἐμπλήσον, & πώμασιν ἀρσον ἅπαντας.

αὔοντα. σῦειν τὸ μαλακῶν ὕδατι ξέειν, ὅθεν σύφεα ὀνομάζειν, οἱ δὲ χοίρους ἕωντα. i. deglubere, uel calium reddere feruida aqua.

Oeconomia, quã innuitur patrifamilias, quædam esse reponẽda ad usum, ut si quando necessitas urgeat, ad manũ sit, quod premat.

mihi

μαῖα. Patris, matrisue mater, nutrix, & est honesta appellatio ad uersus grandiorẽ natu.

ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦσον ἐϋῤῥαφέεσι δοροῖσιν,
εἴκοσι δ' ἔτω μέτρα μυλήσατε ἀλφίτου ἀκτήν.
αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι, τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.
ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν εἰρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷα ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην, καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον ἐπευφρονέων πατρὸς φίλου ἤν πυθοίμην.

Ὡς φάτο, λώκησεν δὲ φίλη τροφὸς εὐρύκλεια,
κωκύσασ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τίπτε δέ τοι φίλε τέκνον ἐνὶ φρεσὶ τῶν νόημα
ἔπλετο, ἢ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἀνὰ γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός, ὀδύρεαι τηλόθι πάτρης
δῖος Ὀδυσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ,
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίσῃς, τὰ δ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται.
ἀλλὰ μὲν αὖθι σοῖσι καθήμενος, οὐδέ τι σε χρὴ
πόντον ἀνὰ ἀζήνορα καὶ κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
θάρσει μαῖα, ἐπεὶ ἦ τοι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.
ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἕνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα ἑῷ χρόα καλὸν ἀνιάῃ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελούτησέν τε τ' ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν.
ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσι δοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ὃν δῶμα τ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' ἐκάστῳ ἐπ' ἄστυ μιμνήσκουσα,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ πιδέστατα μυθήσασθαι φάτο μῦθον.
ἑσπέριος δ' ἐς νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ἠδ' αὖτε Φρονίοιο νόημονα φάσθαι ἑοῖο
ἤτε νῆα θοήν, ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπεδέκετο.
δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί,
καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἔρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες ἐϋσέλμοι φορέουσιν.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, πολὺς δ' ἐθέλοι ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο, θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
βῆ δ' ἴμεν ἀν πτόλιν Ὀδυσῆος δῖου ἐπιθεῖσα.
ἔνθα μνηστήρεσιν ἐπὶ γλυκὺ ὕπνον ἔχεεν.
πλάζε δὲ πίνοντας χειρῶν δ' ἔκβαλε κύπελλα.
οἱ δ' οὐδὲ ἔτι ὄρνυτο κατὰ πόλιν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν
ἵαται, ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
ἐκπρὸ καλεσαμένη μεγάρων ἐνὶ εἰκοντόπτῳ,
μέλπτορι εἰδομένη ἠμὲν δ' ἔμας ἠδὲ καὶ οὐδὶ.
Τηλέμαχ', ἦ δὴ μέν τοι ἐνικνήμιδες ἑταῖροι
ἵαται ἐπήρετμοι, τῶν σῶν πόθος ἐγρήσσουσι,
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηρὸν ἀμβάλλωμεν ὁδοῖο.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως, ὀπὶ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον, ἠδὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ τῶν δινὶ καρηκομόωντας ἑταίρους.

τοῖσι

mihi uero farinam infunde bene consutis utribus,
uiginti autem sint mensuræ molitæ farinæ adolis.
ipsa uero sola scias, hæc congregata omnia sint.
sub noctem enim accipiam, quando certe iam
mater ad supiora domus cõscẽderit, lecti curã habuerit.
uado enim ad Spartam & Pylum arenosam,
reditum interrogaturus patris chari sicubi audiero.

Sic dixit, eiulauit uero chara nutrix Euryclea,
& sanè lugens, uerba uolatilia dixit.
cur uero tibi chare fili in mente hæc sententia
sedet, quo nam uis ire multam per terram,
solus existens dilectus, is perijt longe à patria terra
generosus Vlysses, ignoto in populo,
illi uero tibi statim profecto mala machinabuntur posthac,
ut dolo pereas, hæc uero ipsi omnia diuident.
sed mane hic apud tuos sedens, neutiquam te oportet
per pontum indomitum mala pati, neq; errare.

Hanc uero rursus Telem. prudens contra loq. est.
confide nutrix, quoniam neutiquam absq; deo hoc consil.
sed iura ne matri charæ hæc dixeris,
priusquam undecimaq; duodecimaq; dies aderit,
aut ipsa desideret & abeuntem resciuerit,
uidelicet ne flens pulchrum corpus deformet.

Sic loquutus auus deorum magnum iuramẽtũ iurauit.
cæterum postquam iurauit perfecitq; iusiurandum.
statim postea illi uinum in amphoras hausit.
farinam autem illi infudit bene consutis in utribus.
Telemachus autem domũ ingressus cũ procis uersabatur.
tum rursus alia excogitauit dea cæsea Minerua,
Telemacho autem aßimilata per urbem obibat,
& singulis utris adstans dicebat sermonem.
sub noctem uero ad nauem celerem congregari iußit.
ipsa rursus Phronij prudentem fortem filium
rogabat pro naui celeri, ille uero ipsi beneuolus promisit.
occiditq; sol, obumbrantur omnes uiæ,
& tunc nauem celerem in mare protraxit, omnia in ipsa
arma posuit, quæ naues bene tabulatæ ferunt.
statuit in extremum portum, circum autem eximij socij
frequentes congregabantur, dea uero cõcitauit singulos.
tunc alia cogitauit dea cæsia Minerua.
festinabat ire ad domum Vlyßis diuini.
sic procis dulcem somnum infudit.
decipit autem bibentes, è manibus excußit pocula.
hi uero dormitum festinabant in urbem, neq; amplius diu
sedebant, postquam ipsis somnus palpebris incidit.
cæterum Telemachum allocutus est cæsia Minerua.
prouocans ex ædibus bene habitatis.
Mentori similis facta tum corpore tum uoce.
Telemache, iam sane fortes socij
sedent remiges, illam tuam expectantes alacritatem,
sed eamus, ne diutius impediamus iter.

Sic certe locuta præcesßit Pallas Minerua
subito, ille autem continuo ad uestigia sequutus est deæ.
cæterum postquam ad nauem peruenerunt atq; mare,
inuenerunt continuo ad littus comatos socios.

his

μέγαν ὅρκον. De iuramẽto magno Commẽt. Pind. sic habet Encõ. τὸν θεῶν ὅρκον, τὸν ὕγα τοῦτον γὰρ τὴν ὁμηρικὴν καὶ ἡσίοδον λέγει, τὴν θεογονίαν φασί.

Vidlicet ratur mãgaturo Telemacho.

Euryclea spondit.

Solatur Telemachum Euryclea.

Minerua licitudo.

his uero interfatus est diuus Telemachus.
Telemach. socijs. uenite amici uatica feramus, omnia enim iam
congregata sunt in ædibus, mater uero neutiquam scit,
neq; aliæ ancillæ, unica sola orationem audiuit.
Sic certe loquutus præcessit, hi simul sequebantur.
ipsi uero simul omnia ferentes pulchra tabulata in naui
deposuerunt, quandoquidem præcepit Vlyssis charus fil.
Telemachus uero nauem conscendit, duxit aũt Minerua,
nauis autem in puppe consedit, prope autem eam
sedebat Telemachus, ipsi uero rudentes soluebant,
etiam ipsi ascendentes per transtra sederunt.
his uero secundum uentum misit cæsia Minerua
in superficie flantem Zephyrũ resonãtẽ per obscurũ põtũ.
Telemach. nauigat Pylum. Telemachus autem socios hortatus iussit
arma aptare, hi uero adhortantem audiuerunt.
malum autem abiegnum cauam intra basem
constituerunt elephantes, rudentibus autem colligerunt,
traxerunt autem uela alba bene tortis loris,
impleuit autem uentus medium uelum, circa autem fluctus
circa proram purpureus insonabat naue eunte.
illa currebat per fluctus sulcans uadum.
ligantes autem arma celerem per nauem nigram,
constituerunt crateras plenas uini.
libabant autem dijs immortalibus sempiternis,
ex omnibus autem potissimum Iouis glaucis oculis filiæ.
per totam noctem quidem illa & aurora fecit iter.

τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἶς Τηλεμάχοιο.
δεῦτε φίλοι ἤϊα φερώμεθα. πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρόα κεῖται μεγάρῳ, μήτηρ δ' ἐμὴ ὅττι πέπυστο,
ἄλλαι δ' ἄλλαι δμωαί, μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντες ἐϋσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτὰρ ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' ἀθήνη,
νηῒ δ' ἐν πρύμνῃ ἷζε· ἕζετο δ' ἄρ' αὐτὴ
ἕζετο Τηλέμαχος, τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν,
αὖ δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐνὶ κληῖσι κάθιζον.
τοῖσιν δ' ἴκμενον ἦρε γλαυκῶπις ἀθήνη
ἀκραῆ ζέφυρον κελάδοντ' ἐνὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι, τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
ἱστὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἐν τόδε μεσόδμης
ἔῃσαν ἀείραντες ἐν ἠρί· δὲ πεδοτόνοισιν ἔδησαν,
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρεπέσι βοείοισιν,
ἔπρησεν δ' αὔρη μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
σέρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης.
ἣ δ' ἔθεον ἐν ἠρί κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
δήσαντο δ' ἄρα ὅπλα θοῇ ἀνὰ νῆα μελαιναν,
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο.
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
παννυχίη μὲν ῥ' ἤγε, ἠὼ ἐπὶ εἶρε κέλευθον.

ἱερὸ ἶς. Periphrasticãs, pro Telemacho. Et est Heroum blandimentum, siue palpum. Porrò ἱερὸν appellarunt uetores, quicquid ingens ac præclarũ haberi uidebant. Prouerb. Sacer piscis.

ARGVMENTVM γ. LIBRI
Homeri Rapsod.

Telemachum uenientem cum Palladẽ hospitio suscipit Nestor & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troia nauigationem, ut autem audiuit ea quæ de procis dixit & cognoscẽs Pallad. discedentem, sacrificium illi facit, ut accepit aũt Telemachus currum cum Pisist. Nest. filio in Spartam discedit, nocte autem facta hospitio excipitur apud Dioclem in Pheris.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Γ. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι. καὶ τὸν ἐν Τροίᾳ ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ ἃ περὶ τῶν μνηστήρων, καὶ γνωρίσας Ἀθηνᾶν ἀπιοῦσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱῷ, εἰς Σπάρτην ἀπαίρει. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ τῷ Φηραίῳ.

ODYSSEAE γ. HOMERI
RAPSODIAE.

In tertio Libro Nestor suscepit, abijt uero hic cum filio, Dea uero uolauit.

Ol uero surrexit, linquens pulchrum Oceanum,
cœlum ad firmum, ut immortalibus illucescat,
& mortalibus hominibus super fertilem terram.
illi uero ad Pylum Nelei bene ædificatum oppidum
peruenerunt. ipsi uero in littore maris sacra faciebant,
tauros nigricomas Neptuno cerulea cæsarie.
nouem autem sedilia erant, quingenti in singulis
sedebant, & præbebant singulis nouem boues.
hic illi uiscera gustarunt, deo autem ossa incenderunt.
ipsi uero recta reducunt, atq; uela nauis æquatæ
contrahunt tollẽtes, illã applicant, ipsi uero ingressi sunt.
e uero Telemachus naue exiuit, ducebat uero Pallas.
illum prior alloquutus est dea cæsia Minerua.
Miner. Telemacho. Telemache non quidem te decet amplius pudor.
eius enim gratia & pontum per nauigasti, ut audires
patrem ubi occultet terra, quod nam fatum consequut. sit.
sed age nunc recta uade ad Nest. equorum domitorem,
uidea/

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Γ. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Γάμμ' ἠὼς ἐνόησεν, ἐλίπετο, σιωπῶντο δ' ὀρεῦαι,
θεὰ δ' ἵπτη.

ΗΕλιος δ' αὐτόρθοσε λιπὼν πόδα καλλιρόοιο
λίμνης,
οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
οἱ δὲ Πύλον νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον
ἵξον. τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας γαιοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἦσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, ἠὲ πρόχυτο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
οἳ δ' σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ὀστέα κάιον·
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐείσης
σεῖραν ἀείραντες, τῇ δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν' ἦρχε δ' ἀθήνη.
τὴν πρότερον προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
Τηλέμαχ', ἐμὲ μὲν σε χρὴ ἔτι αἰδεῖσθαι ἠδ' ἠμαθίων.
τέκνε γὰρ ἕνεκα τῶν πόντον ἐπέπλως, ὄφρα τύθηαι
πατρὸς ὅπῃ κεύθει γαῖα, ἠὲ ὅν τινα πότμον ἐπέσσῃ.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο,

ἐρεῦαι. Huius uocabuli originem Etymologi ab ἐραῦ trahunt, q̃ sit uisui peruiũ, lucidum, & minime densum, ut aqua uel terra.

ἦρχε δ' ἀθήνη. ἀρχω. hoc loco πρεσβεύω & ἐδῶ significat, id est, præeo.

ἔσθλον ἦν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι λέκεσθαι.
λίσσεσθαί τε μιν αὖτ' ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
ψεύδεα δ' οὐκ ἐρέει, μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
μέντορ, πῶς τ' ἄρ ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν,
ἐσθλὸς δ' ἐστὶ λόγοισι πεπειρήσομαι οὐκ ἐνεοῖσιν,
αἰδὼς δ' αὖ νέον αὖδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖ τε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται, ἐλπομαι γὰρ οἴω
ὄ τε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι, τέρα φέμεν τε.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς ἀθήνη
καρπαλίμως, ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἵξον δ' ὅ γ' ἐς πυλίων ἀνδρῶν ἄγυιάν τε κὴ ἕδρας.
ἔνθ' ἄρα νέστωρ ἥστο σὺν υἱάσιν, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐντυόμενοι κρέατ' ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες.
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
πρῶτος νεστορίδης πεισίστρατος ἐγγύθεν ἦλθε,
ἀμφοτέρω ἕλε χεῖρε, κὴ ἵδρυσε πῦρ ἀδαήτι
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πάρ τε κασιγνήτῳ θρασυμήδεϊ, καὶ πατέρι ᾧ.
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας ἐν δ' οἶνον ἔχευε
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα
παλλάδ' ἀθηναίην κούρην διὸς αἰγιόχοιο.
σπεῦσον νῦν ἐν ξεῖνε ποσειδάωνι ἄνακτι,
τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἐντήσατε δῆρον ἐόντες.
ἀλλὰ τόδε πρῶτον ἐπιεῖ τε καὶ εὔξασθαι ἐν θέμις ἐστί.
δὸς καὶ τόδε ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ σοῦ γε οἴομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι, πάντες γὰρ δεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι,
ἀλλὰ νεώτερός ἐστι, ὁμηλικίη δ' ἐμοί αὐτῷ.
τὸν νεκά τοι πρότερον δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου.
χαῖρε δ' ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ.
ὕνεκά οἱ πρότερον δῶκε χρύσειον ἄλεισον,
αὐτίκα δ' εὐχετόωντο πολλὰ ποσειδάωνι ἄνακτι.
κλῦθι ποσείδαον γαιήοχε. μὴ δὲ μέγηρε
ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
νέστορι μὲν πρώτιστα κὴ υἱάσι κῦδος ὄπαζε.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν.
σύμπασι πυλίοισιν ἀγείκλειτῆς ἑκατόμβης,
δὸς δ' ἔπι τηλέμαχόν τε καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
ὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεθα θοῇσιν νηὶ μελαίνῃ.
Ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἠράτο, κὴ αὐτὴ πάντα τελεύτα.
δῶκε δὲ τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
ὡς δ' αὔτως ἠράτο ὀδυσῆος φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπαΐξαντα καὶ ἔρυσαν,
μοίρας δασάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
ξείνους οἵ τινές εἰσιν, ἐπεὶ πάρπησαν ἐδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατ' ἐμπορίην ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,

uideamus si quod consilium in præcordijs abscõsum habet.
precare uero ipsum ut uera dicat.
mendacium enim non dicit, ualde enim prudens est.
Hanc rursus Telemachus prudens contra alloq. est.
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum. Telemachus
neq; unquã sermonum experimentum habeo prudentiũ, nerua.
pudor enim iuuenem uirum seniorem interrogare.
Hunc autem rursus alloquutus est dea cæsia Minerua.
Telemache. alia quidem in mente tua despiciens,
alia uero & deus suggeret, non enim puto
te dijs inuitis natum esse, nutritum ue.
Sic certe loquuta præcessit Pallas Minerua
celeriter, ille uero continuo ad uestigia sequutus est deæ.
uenerunt in Pylum uirorum congregationem et conseßũ.
hic sanè Nestor sedebat cum filijs, circum autem socij
conuiuium apparantes carnes assabant, aliaq; trãsigebãt.
illi uero ut igitur hospites uiderũt, cõglobati uenerũt oẽs.
manibusq; amplectantes, & consedere iusserunt.
primus Nestorides Pysistratus prope accedens, Pisistratus
utrorumq; præhendit manum, & collocauit ad epulum ga pergiu
pellibus in mollibus in arenis marinis, nos hospitas.
iuxtaq; fratrem Thrasimedem, & patrem suum.
præbuit aũt uiscerum partes, infundebatq; uinum
aureo in poculo, propinans autem alloquutus est
Palladem Mineruam filiam Iouis à capra nutriti.
supplica nunc ô hospes Neptuno regi,
huius enim in epulas incidistis huc uenientes,
cæterum postquã libaueris & supplicaueris ut decens est.
da & huic statim poculum dulcis uini
libare, quoniam etiam hanc puto immortalibus
supplicare, omnes uero dijs indigent homines,
sed iuuior est, ætate similis mihi ipsi.
propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic loquutus in manibus ponit poculum dulcis uini:
gauisa est autem Pallas propter prudentem uirum iustum.
eo quod ipsi priori præbuerit aureum poculum.
statim supplicauit multa Neptuno regi.
audi Neptune terram continens, non autem inuideas
nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filijs gloriam præbe.
cæterum postea alijs da dignam gloriam.
cum omnibus Pylijs ob inclytam Hecatombam,
da insuper Telemachum & me re confecta redire,
cuius gratia huc uenimus celeri cum naui nigra.
Sic certe deinde præcabatur, & ipsa omnia perficiebat.
dedit uero Telemacho pulchrius poculum rotundum.
ut uero sic supplicauit Vlyßis charus filius.
hi postquam assarunt carnes magis eximias abtraxerunt
in partes diuidentes, celebrarunt splendidum conuiuium.
cæterum postquam potus & cibi desyderium exemerunt,
his certè sermonibus cœpit Gerenius eques Nestor.
nunc certè satius est inquirere & interrogare,
hospites quidam sunt quoniam saturati sunt cibo. Nestor ad
ô hospites, qui nam estis? unde nauigatis humidas uias? uenis.
an ob aliquod negotium, aut temere erratis,

Proverb. Dijsũ, cientes diuiuãc, & industriam ad iuuat deus. Plat. lib. 3. de legib.

ἄλεισον. Amplũ & capax poculi genus significat, Pollux lib. 6. ca. 16. ab ἅλις καὶ πιάω, et γνῶσεν scribit.

γερήνιος. Nestor Gerenius dictus à Gerenia urbe, in qua educatus fertur. Pau. in Laco. circa finẽ sic refert. χαλῶσιν

tanquam

tanquam prædones per mare qui errant,
animam periclitantes, malum alienis ferentes.

Hunc rursus Telemachus prudens contra loq. est
confidens, ipsa enim intra præcordia confidentiam Pallas
posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret.
Telemachus respondet, et interrogat Nestorem.
ô Nestor Neleiade, ingens gloria Græcorum,
interrogas unde sumus, ego tibi enarrare possem.
nos ex Ithaca syluosa uenimus,
negotium hoc priuatum est non publicum quod dicam,
patris mei gloriam magnam inquiro sicubi audiero,
diui Vlyßis patientis, quem pridem aiunt
una tecum pugnantem Troianorum urbem euertisse.
alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarunt,
audiuimus quo in loco unusquisq; perijt sæua morte.
illius uero mortem incogniam fecit Iupiter.
neq; quisquam potest clare dicere ubi nam perierit,
an ille incontinenter domitus sit à uiris hostibus,
an in Pelago inter fluctus maris.
eius gratia nunc ad tua genua uenio, siquidem uelis
illius sæuam mortem dicere, sicubi uideris
oculis tuis, an alterius orationem audieris
errantis, numium enim ipsum ærumnosum peperit mater.
neq; ullo pacto me ueritus blandieris neq; misertus,
sed plane mihi narres utcunq; contigit uidere
supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses,
siue dictum siue factum promittens perfecit
populo in Troianorum, ubi paßi estis clades Græci,
horum nunc mihi memor sis, & mihi ueritatem dicas.

Nestor Telemacho.
Huic respondit continuo Gerenius eques Nestor.
ô amice quoniã me memorem facis calamitatẽ, quã in illo
populo paßi sumus robore indomabiles filij Græcorum,
siue quæcunq; cum nauibus per obscurum pontum
errantes ad prædam ubi dux erat Achilles.
siue quæcunq; circa urbem magnam Priami regis
pugnauimus, ibi subinde occisi sunt quotquot optimi.
illic quidem Aiax iacet Martius, illic Achilles.
illic uero Patroclus dijs bellator æquiparandus.
illic meus dilectus filius ex æquo fortis & inculpabilis
Antilochus, supra modum currendo uelox, atq; pugnator,
aliaq; multa apud hos paßi sumus mala, quis illa
omnia utiq; enarraret inter mortales homines?
neq; si quinquennio utiq; & sexennio hic permanens
interrogaueris quæ illic paßi sunt mala diui Græci.
priusquam tristatus tuam ad patriam terram peruenieris.
nouennio enim ipsis mala machinati sumus enixi
omnigenis dolis, uix tandem finem dedit Iupiter.
ibi nullus unquam prudentia similis esse palam
potuit, nam ualde multum uincebat diuus Vlysses
omnimodis dolis pater tuus, siquidem tu uere
illius filius es, admiratio me tenet aspicientem.
profecto enim sermones similes, neq; tu diceres
uirum iuniorem, usq; adeo similia loqui.
ibi profecto usq; quidem ego & diuus Vlysses,
nunquã in concione diuersum dicebamus, neq; in cõsilio.
sed eundem animum habẽtes mente, & prudenti consilio,
consul/

οἷά τε λῃϊστῆρες ἅλα τρίγ' ἁλόωντες,
ψυχὰς ἀγόμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα
θαρσήσας, αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἄεικε
θῆκ', ἵνα μιν πόδι πατρὸς ἀπειρομένοιο δρόιτο.
ὦ νέστορ νηλῆϊάδη, μέγα κῦδος ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμί, ἐγὼ δέ τοι κατὰ λέξω.
ἡμεῖς μὲν ἰθάκης ὑπονήιόν εἰλήλουθμεν,
πρῆξις δ' οὐ δήμιος ἣν ἀγορεύσω,
πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι ἤν πε ἀκούσω,
δῖον ὀδυσῆος πολυκαίφρονος, ὅν ποτέ φασιν
σοὶ σὺν μαρνάμενον τροίων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἄλλους μὲν γὰρ ὅσοι τροσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ' ἔνθ' ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
εἶνον δ' αὖ κεῖνον ὀλέθρον ἀπεύθεα θῆκε κρονίων.
οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὅππῃ ὀλώλεν,
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη αὐτῆσι φυσμένεσσιν,
εἴτε καὶ ἐν πελάγεσσι μετὰ κύμασιν ἀμφιτρίτης.
τέκνα νῦν τά σά γόνατ' ἱκάνομαι, αἴ κε θέλῃσθα
εἶνον λυγρὸν ὄλεθρον ἐνίσπεῖν, εἴ τ' ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου, περὶ γὰρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
μὴ δέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μὴ δ' ἐλεαίρων
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς
λίσσομαι εἴ ποτέ τοι τὶ κ πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδυσεύς,
ἢ ἔπος, ἢ ἔπι ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἐνὶ τροίῃ, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί,
τοῦ νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀιζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μετὰ ἄχεα υἷες ἀχαιῶν,
ἢ μὲν ὅσα ξεῖν' ἐνεσίμεν ἐπ' ἠερόεντα πόντον
πλαζόμενοι ἕνεκ' λήϊδ' ὅπῃ ἄρξειεν ἀχιλῆος.
ἠδ' ὅσα καὶ πρὸς ἄστυ μέγα πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ' ἔνθα δ' ἔπεφνε κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἔνθα μὲν αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' ἀχιλλεύς,
ἔνθα δὲ πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος.
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων
αὐτίλοχος, πρὸς μὲν θείειν ταχύς, ἠδὲ μαχητής,
ἄλλα τε πολλ' ἀδῖν' ἔπαθομεν κακά, τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντέτεές γε καὶ ἑξέτεον ταραμίμνων
ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι ἀχαιοί.
πρίν κεν ἀνιηθεὶς, σὺν παῖδία γαῖαν ἵκοιο.
εἰνάετες γὰρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
πάντοιοισι δόλοισι, μόγις δ' ἐτέλεσε κρονίων.
ἔνθ' ὅτίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι αὐτῷ
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος ὀδυσεύς
παντοιοισι δόλοισι πατὴρ τεός, εἰ ἔτεόν γε
εἶνον ἐκγονός ἐσσι, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
ἤτοι γὰρ μῦθοι γε ἐοικότες, οὐδ' ἔ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον, ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
ἔνθ' ἤτοι εἶος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος ὀδυσεύς,
οὐδέ ποτ' ἐν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐν βουλῇ.
ἀλλ' ἐνὶ θυμὸν ἔχοντε νόῳ, καὶ ἐπίφρονι βουλῇ,

λῃστὴς ἐφ' ἁμῶν γεφυραῖοι, οἱ τοιοῦτοι τῶν τῇ πόλει νίκωμεν οἰμῶν ῥαφθῆναι λύγισιν, εἴ τοῦ ὁτοῦ ἐλθεῖν φεύγοντα τὸ χωρίον, ἵνα κα. Πύλος ἐλίσκετο ὑπὸ Ἡρακλέους.

ἀμφιτρίτης. Fulgent. lib. 1. Amphitritem Nept. coniugẽ deputat, eo quod ἀμφὶ, circũsignificet, & aqua reliquis tribus elementis cõclusa sit.

ἀνάετες. Narratio Nestoris. Prouerb. Ne quid suo suae capiti.

φραζόμεθ' ἀργείοισιν, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
αὐτὰρ ἐπεὶ πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆ μὲν δ' ἀν' ἠέρα πολλὴν, θεὸς δ' ὀλέσσαν ἀχαιούς.
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήσατο νόστον
ἀργείοις, ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν, τῷ σφεῶν πολέες κακὸν οἶτον ἐπέμπνυ
νθ' ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
ἥ τ' ἔριν ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορήνδε τοὺς πάντας ἀχαιοὺς
ἦλθ', ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐπεὶ ἠέλιος κατέδυσε.
οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες ἀχαιῶν,
μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
τῷ δ' ἄρα μιν μενέλαος ἀνώγει πάντας ἀχαιοὺς,
νόστον μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐνήνοθε, βούλετο γὰρ ἔτι
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τ' ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο
νήπιος, οὐδὲ τό γ' ἤδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν,
οὐ γὰρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος ἀθανάτων.
ὡς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕστασαν, οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐυκνήμιδες ἀχαιοί,
ἦχῃ θεσπεσίῃ, δίχα δὲ σφίσιν ἤνδανε βουλή.
νύκτα μὲν ἀλλήλοισι χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις, τῷ γὰρ ζεὺς ἤρτυε πῆμα λυγρόν.
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νῆας εἴλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐνθέμεθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ὀρήνοντο μένοντες
αὖθι παρ' ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν.
ἡμίσεες δ' αὖ βαῦτες ἐλαύνομεν, οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἔπλεον, ἐς ὄρεος δ' ἐλθόντες, ὀρέξαμεν ἱερὰ θεοῖσιν
οἴκαδε ἱέμενοι, ζεὺς δ' ὄπω μήδετο νόστον,
χέτλιος, ὅς ῥ' ὄρνυν ὤρσε κακὴν ἐν δεύτερον αὖλις.
οἱ μὲν ἀπορρέψαντες ἔβαν νῆας ἀμφιελίσσας,
ἀμφ' ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτιν,
αὖτις ἐπ' ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσσιν αἷ μοι ἕποντο
φεύγον), ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεύγε δὲ τυδείδης ἐὺς ἀρήϊος, ὤρσε δ' ἑταίρους,
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῆας ἐκίε ξανθὸς μενέλαος,
ἐν λέσβῳ δ' ἔνιχε δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντες,
ἢ καθύπερθε χίοιο νεώμεθα παιπαλόεσσαν
νῆσον ἀδῆ ψυρίην, αὐτοῦ ἐπ' ἀριστερὰ ἔχοντες,
ἢ ὑπαγέρθε χίοιο παρ' ἠνεμόεντα μίμαντα.
ἠτεόμεν δὲ θεὸν φανῆναι τόδε σῆμα, αὐτὰρ ὅ γ' ἡμῖν
δείξε, καὶ ἐνώγει πέλαγος μέσον εἰς εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα κακοτητα φύγοιμεν.
ὦρτο δ' ἐπιλιγὺς ἄρα κάμπυλαι, αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, εἰς δὲ γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο, ποσειδάων δὲ ταύρων
πολλὰ μηρία θέμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐν ἀργεῖ νῆας ἐίσας
τυδείδεω ἑτάροι διεμήδεον ἱππόδαμοιο
ἕστασαν, αὐτὰρ ἔγωγε πύλον δ' ἔχον, οὐδέ πω ἔσθη
ὄρθ', ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεὸς πνοιὴν ἐκέλευσε.

ὡς

consultabamus Græcis, ut quam eximie optima fierent.
cæterum postquã Priami urbem depopulati sumus excelsam,
abiuimus in nauibus, deus autem dispersit Græcos.
& tunc certe Iup. tristem in mente machinabatur reditũ de Græcis, nam neq; prudentes neq; iusti
oẽs erãt, ideoq; ipsorum plures malũ fatũ consequuti sunt,
ira ex pernitiosa Mineruæ fortem patrem habentis.
quæ contentionem Atridos inter generosos fecit.
hi uocando ad concionem omnes Græcos
frustra, sed neq; ex officio ad solem occidentem.
illi uero uenerunt uino grauati filij Græcorum,
sermones explicabant, cuius gratia populum cõgregarũt.
ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos,
reditus memores esse super lata dorsa maris.
neq; Agamemnoni penitus placebat, uolebat sane
populum detinere, facere sacras Hecatombas,
ut ipsum Palladis uehementem iram placaret
stultus, neq; isluc nouerat quod non persuasurus erat,
non enim statim deorum uertitur mens sempiternorum.
sic hi molestis uicißim contendentes uerbis
stabant, ipsi uero surrexerunt fortes Græci,
clamore diro, bifariam ipsis placebat consilium.
per noctem quidem dormiuimus tristia mente cogitantes
inuicem, insuper Iupiter parabat damnum mali.
mane autem quidem naues traximus in mare humidum,
resq; imposuimus, profundas zonas habentesq; mulieres.
dimidij autem populi retenti sunt manentes
ibi apud Atridem Agamemnona pastorem populorum. Discors populus uiganus Græcorũ
dimidij aũt cõscẽdẽtes remigauimus, hi aũt ualde uelocit.
nauigabant, strauit autem deus monstruosum pontum.
in Tenedum autem uenientes sacrificauimus sacra dijs
domum cupientes, Iup. autem nondum curabat reditum,
infestus, qui contentionem concitauit malã secũdo iterum.
hi quidẽ auertẽtes ascẽderũt nau. remis utrinq; impulsas,
qui circa Vlyssem erant regem scientificum uarij consilij,
rursus ad Atridem Agamemnona grata ferentes.
sed ego cum nauibus congregatis quæ me sequebantur
fugi, quoniã cognoscebã quod iã mala meditabatur deus,
fugit & Tydei filius bellicosus, excitauit & socios,
sero autem ad nos uenit flauus Menelaus,
in Lesbo autem offendit longã nauigationẽ aũo molientes,
an supra Chium iremus asperam
ad insulam Psyriam, ipsam à sinistris habentes,
an sub Chio ad uentosum Mimanta.
rogauimus autem deum ostendere signum, sed hic nobis
ostendit, & iußit pelagus medium in Euboeam
sulcare, ut quàm celerrime infortunium fugeremus.
cœpit aũt stridulus uentus spirare, hæ aũt ualde uelociter
piscosas uias percurrerunt, & ad Gerestum
nocturnæ deductæ sunt, Neptuno autem taurorum
multa fœmora imposuimus, pelagus magnum mensi.
quartus dies erat quando in Argis naues æquales
Tydidæ socij Diomedis bellicosi
constitere, sed ego Pylum uersus cursum tenui, nec unquã
uentus, postquam primum deus præmisit flare. (desijt

sic

βῆ μὲν δ'. Alij nõ separatim legũt.

ποιμένι λαῶν. Regẽ fere ubiq; hoc Epithetho circũscribit. Et Horat. expreßit lib. 4. Od. 5. Diuinis orte bonis, Romule custos gentis.

Graeci inconsulmes redierunt.

Telem. Nestori.

Volẽte deo, nihil ẽ difficile.

sic ueni dilecte fili inscius, nec scio
illorum qui seruati sunt Achiuorum, quicq; perierint.
quæcunq; autem in domibus sedens nostris
audiui, quatenus fas est doceberis, neq; te celabo,
bene quidem Myrmidonas dicunt iuisse Lanceatores,
quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius,
bene autem Philoctetem Pæantis illustrem filium,
omnes autem Idomeneus in Eretam duxit socios
qui fugerunt ex bello, pontus autem ipsi nullum abstulit.
Atridem autem & ipsi auditis procul existentes,
& quō uenit, & quēadmodū Aegist. molitus ē trist. mort.
sed ille quidem etiam inuitus persoluit.
quam bonum, & filium interempti relictum esse
uiri, quoniam & ille ultus est parricidam
Aegistum dolosum, qui eius patrem inclytum interfecit.
& tu amice, ualde enim te uideo bonumq; magnumq;,
fortis sis, ut aliquis tibi & posterum bene dicat.

Graeci incolumes redierunt.

Telem. Nestori.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloq. est,
ô Nestor Neleade magna gloria Græcorum.
& iure ille quidem ultus est, & ei Græci
celebrant gloriam latam, & posteris præconium.
utinam enim mihi tantam dij uim dedissent
ulciscī procos inuriæ molestæ,
qui me contumelia afficientes iniqua intendunt.
sed neutiquam mihi huiusmodi destinarunt dij honorem
patriq; meo & mihi, nunc autē opus est pati nihilo secius.

Discors uiri atio Graecorum.

Nestor Telemachi.

Hunc autem mutuis excepit uerbis Geren. eques Nest.
ô amici quandoquidem de his admones & loquutus es,
ferunt procos tuam matrem propter multos
domi te inuito mala machinari.
dic mihi, an lubens uictus es, an te ciues
odio habeant, publice sequentes dei uaticinium,
quis nouit an aliquando eos uiribus ulciscatur ueniens.
siue ille solus existens siue uniuersi Græci.
si enim te sic uellet amare cæsia Minerua,
quēadmod. Vlyß. quōdā supra modū curā habuit gloriosi
populo in Troianorum, ubi paßi sumus dolores Græci.
non enim unquam uidi usq; adeo deos manifeste amantes,
quemadmodum illi manifeste astitit Pallas Minerua.
si te adeo uellet amare curareq; in animo,
sane quispiam illorum utiq; obliuisceretur nuptiarum.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloq. est.
ô senex nunquam hunc sermonem perfectū iri existimo.
supra modū. n. magna dixisti, stupor me tenet nō utiq; mihi
speranti ea contingerent, neq; si dij sic uellent.

Hunc rursus alloquebatur dea cæsea Minerua,
Telemache, quod tibi dictum effugit septum dentium.
facile deus sanè potest ex longinquo uirum seruare,
mallem uero ego etiam dolores multos passus
domum redire, & reditu diem uidere,
potius quam ueniens perire incola, ueluti Agamemnon
perist ab Aegisto fraude & sua uxore.
uerum enimuero mortem omnibus molestam, neq; dij ipsi
etiam ab amato uiro poterunt arcere, quandocunq; tādem
fatum pernitiosum corripuerit asperæ mortis.

Volēte deo, nihil ē difficile.

Hunc

ὡς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπόλυθας, οὐδ' ἐπὶ οἶδα
λείνων οἴτ' ἐσάωθεν ἀχαιῶν, οἴτ' ἀπόλοντο.
ὅσσα δ' ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
πυθοίμαι, ἢ θέμις ἔστι δαήσαι, οὐδέ σε κεύσω,
εὖ μὲν μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
ὅς ἄρ' ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός,
εὖ δὲ φιλοκτήτεω ποιαντίου ἀγλαὸν υἱόν,
πάντας δ' ἰδομενεὺς κρήτεσσι εἰσήγαγ' ἑταίρους,
οἱ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔ τιν' ἀπηύρα.
ἀτρείδεω δὲ κε καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόστον ἐόντος,
ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ὀφέλλισε μυγερῶς ἀπέτισεν.
ὡς ἀγαθὸν, καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
αὐδρὸς, ἐπεὶ κ' κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα
αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
κ' σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μεγάν τε,
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψίγονοι εὖ ἐίπῃ.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πενσίφρων μύθον ἀνέτλη·
ὦ νέστορ νηλειάδη μέγα κῦδος ἀχαιῶν.
καὶ λίαν κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καὶ οἱ ἀχαιοὶ
οἴσσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
αἴ γὰρ ἐμοὶ τοσσόν δε θεοὶ δώσειαν ὑπάσθαι
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
οἵ τέ μοι ὑβρίζουσι κακὰ μηχανόωντο.
ἀλλ' οὔ μοι τοιόνδε τε ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί, νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα νέστωρ·
ὦ φίλ' ἐπεὶ δὴ ταῦτα μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητρὸς εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδδέχεαι, ἦ σε γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ', αὐτὰρ δ' ἤμοι ὑπαστόμενοι θεοῦ ὀμφῇ,
τίς δ' οἶδ' εἰ ἐκ ποτέ σφι βίας ἀρτίσει ἐλθών,
ἢ ὅγε μὸνος ἐών, ἢ καὶ σύμπαντες ἀχαιοί.
εἰ γάρ σ' ὡς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις ἀθήνη,
ὡς τό τ' ὀδυσσῆος πολυκύδεος κυδαλίμοιο
δῆμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλοῦντας
ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίσταντο παλλὰς ἀθήνη.
εἴ σ' ὄτω γ' ἐθέλοι φιλέειν λίαν δ' οἰτό τε θυμῷ,
τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοντο γάμοιο.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πενσίφρων μύθον ἀνέτλη·
ὦ γέρον ὄπω τῶν ἔπος τελέεσθαι ὀίω.
λίαν γὰρ μέγα εἶπας, ἄγη μ' ἔχει, οὐδ' ἂν ἔμοιγε
ἔλπομαι τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὡς ἐθέλοιεν.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεὸς κ' ἐθέλων κ' τηλόθεν αὐδρ' ἀσάσσαι.
βουλοίμην δ' ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
οἴκαδε τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀφίκοιτο ἐφέστιος, ὡς ἀγαμέμνων
ὤλετο σὺν αἰγίσθοιο δόλῳ. κ' ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἤτοι θανάτου μὲν ὁμοίιον, οὐδὲ θεοὶ πρὸ
κ' φίλῳ αὐδρὶ δύναιν ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο.

Claudit narrationē, & transit ad nouā narrationculam, ἐσάωσον, φ ἐσάωσαν.

ἐκτα φ ἔκτανε, ut pocop. talia sunt & δόλῳ φ δόλωμα, λιπ' φ λιπαρὸ, κρὶ φ κριθὴν, uel κριτὴ.

παφαθεῖν, φ παφαθέασαν, indefinit. secundū optatiui.

Τόν

ἐκλελάθοιτο. Ionicum est, usurpare argumentā perfectorum aoristis, φ ἐκλάθοιτο.

ὁμοίιον, Prouer. Ne Dij quidē à morte liberant. Eßlip illust. epith. nunc

nunc morti, nunc bello cõueniens. Vergil. æquum Martem lib. 7. appellat.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος περιπευμήδης ἀντίον ηὔδα,
μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα κηδομένοι περ,
εἰνὼ δ' ὄρνυ νόος ἐπιτυμβοτόμον, ἀλλὰ οἱ ἤδη
φράσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι, καὶ ἐρεῦσαι
νέστορ, ἐπεὶ πόρι οἶσθ' δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων,
τρὶς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γενεὰς ἀνδρῶν·
ὥστε μοι ἀθανάτοις ἐνδ' ἄλετο εἰσορόασθαι.
ὦ νέστορ νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἔνισπε,
πῶς ἔθανε ἀτρείδης δουρικλυτὸς ἀγαμέμνων.
ποῦ μενέλαος ἔην, τίνα δ' αὐτῷ μήσατο λέθρον
αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείων;
ἦ ὄν γε ἀργεος ἦεν ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὃς δὲ θαρσήσας κατέπεφνε.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπεα γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
τοίγαρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω,
ἤτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη,
εἰ ζωόν τ' αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
ἀτρείδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς μενέλαος,
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδραψαν
κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄργεος, οὐδέ κε τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαιϊάδων, μάλα δὴ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους.
ἡμεθ', ὅ δ' οὔκηλος μυχῷ ἄργεος ἱπποβότοιο,
πολλ' ἀγαμεμνονέη ἄλοχον θέλγεσκε' ἔπεσσιν.
ἤδη ἤτοι τοπρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς
δῖα κλυταιμνήστρη, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι.
παρὰ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πολλ' ἐπέτελλεν
ἀτρείδης, τροίηνδε κιὼν εἴρυσσα ἄκοιτιν,
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ὀλίγον νῆσον ἐρήμην,
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κῦρμα γυναῖξι.
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε.
πολλὰ δὲ μηροὺς ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐνὶ βωμοῖς,
πολλά δ' ἀγάλματ' ἀνῆπτεν, ὑφάσματά τε χρυσόν
ἐκτελέσας μέγα ἔργον ὃ ἔστοτε ἐλπετο θυμῷ. (τε,
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλεόμεν τροίηθεν ἰόντες
ἀτρείδης καὶ ἐγὼ φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.
ἀλλ' ὅτε σούνιον ἱερὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον ἀθήνων,
ἔνθα κυβερνήτη μενέλαον φοῖβος ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσιν ἐπιχρόμενος κατέπεφνε
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεόσσυτος ἐχόντα
φρόντιν ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνήσαι, ὁπότε σφέας χειμὼν ἄελλαι.
ὡς ὁ μὲν ἔνθα κατέχετ' ἐπειγόμενος περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕταρον θάποι, καὶ ὤλοκτόρεα κτερίσειεν,
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐνὶ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι μαλεάων ὄρος ἀκρον,
ἔνθ' ἔβη, τότε δὴ συγκλῶ ὁδὸν δύρόπα ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,
κύματά τε προφόωντα πελώρια ἠΐα ὄρεσιν.
ἔνθα δ' ἀπατμήξας, τὰς μὲν κρήτην ἐπέλασσεν,
ἔνθ' κυδωνῶν ἔναιον ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δ' ἐς λιμένα αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη

φρόντιν. Aliter de qualem Menelai fingat Naucler. solicitum nempe & vigilantem. Dicdy. κατὰ τὸ ὄνομα εἶναι, καὶ φρόντιδα πεπλακεῖν τὰ ὀνόματα. Pausanias in Phoc.

ἐχαλῆ

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloq. est. Telemachus Nestori.
Mentor, ne amplius hæc disseramus tristes quamuis,
illi uero non amplius reditus uerus, sed ei iam
destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
nunc uero uolo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorem, quoniã supra modum iura nouit ingen. aliorũ,
ter enim ipsum dicunt peregisse secula uirorum.
atq; mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
ô Nestor Neleiade, tu uero uerum dic,
10 quomodo mortuus est Atrides late imperans Agam.
ubi Menelaus erat, quam illi machinatus est mortem
Aegistus dolosus? quoniam occidit se multo præstantiorẽ.
an non in Argo erat Achaico, an alicubi alibi
errabat apud homines, ille uero sumpto animo interfecit.

Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor.
profecto ego tibi fili uera omnia dicam,
profecto quidem hoc ipse suspicaris quẽadmodũ accidit,
si uiuentem Aegistum in ædibus inuenisset
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus, Aegisthus deterrum.
20 sane ei neq; mortuo fusilem terram infudisset,
sed certe canesq; & aues comedissent
iacentem in campo procul ab Argis, neq; ulla ipsum
deplorasset Græcanicarũ, ualde .n. nequã admisit facinus.
nos quidem illic multa obeuntes certamina.
sedebamus, ille desidiosus in secessu Argi equos pascentis,
crebro Agamemnoniam uxorem demulsit uerbis. Agamẽnonis exitum narrat Nestor.
ipsa profecto antea quidem abnuebat facinus indignum
diua Clitemnestra, mente enim utebatur bona.
præterea enim aderat præceptor uir, cui plurimũ mãdarat
30 Atrides ad Troiam profectus seruare uxorem,
sed cum iam ipsum fatum deorum irretiuit perire,
iam tum ipsum poëtam ducens ad insulam desertam,
dereliquit auibus laceratio & rapina fieri.
ipsam uero uolens uolentem duxit suam domum.
multa uero fœmora adolebat deorum super sacra altaria,
multa simulachra suspendit, uestemq; aurumq;,
quod perfecisset magnum negot. quod nunquã sperasset in
nos quidem simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego amici effecti inuicem.
40 sed cum ad Sunium sacrum peruenimus promont. Athen.
illic gubernatorem Menelai augur Apollo
suis suauibus telis superueniens occidit
clauum in manibus currentis nauis gestantem
Phrontem Onetoriden, qui uincebat genera hominum Phrontis Naucleri obitus.
in naue gubernando, quoties ingruebant procellæ.
sic ille quidem illic detentus festinans licet ad iter,
ut socium sepeliret, & parentalia parentaret,
sed quando certe ille uadens in obscurum pontum
in nauibus cauis Malearum mortem excelsum,
50 peruenit currendo, tum certe inuisum iter late tonans Iup.
destinauit, stridulorum uentorum flatum immisit,
fluctusq; nutritos ingentes æquales montib.
illic separatus, partem quidem Cretæ admouit,
ubi Cydones habitant Iardani circa fluenta.
est autem quædam plana excelsaq; in mari petra

in

in finibus Gortinis in obscuro ponto.
huc Auster ingētē fluctū ad sinistrū promontoriū pellebat
ad Phestum, paruulus aūt scopulus ingentē fluctū diuidit:
illi quidem huc uenerunt, uix autem effugerunt mortem
uiri, cæterum naues sanè ad saxa fregerunt
fluctus, cæterum quinq; naues cæruleis proris
Aegypto admouit ferens uentusq; & aqua.
sic ille quidem illic plurimum uictum & aurū congregās,
errabat cum nauibus apud alterius linguæ homines.
Agamēnonis interitus interea uero illa Aegistus molitus est domi tristia,
occidens Atridem, subactus est autem populus sub illo.
septennio uero imperauit diuitibus Mycenis.
Orestes patrem ulciscitur. ei uero ipsi octauo in pernitiem uenit diuus Orestes
rursus ab Athenis. occidit autem patris interfectorem
Aegistum dolosum, qui illi patrem inclytum interfecit.
sanè hic cū hūc occidit, dedit cœnā sepulchralē in Argis,
matrisq; inuisæ & imbecillis Aegisti.
in ipsa uero die superuenit uoce bonus Menelaus,
plurima dona ducens, quanta illi nauis pondere portabat.
ut tu amice ne diutius à domo longe aberres,
& bona relinquens uirosq; in tuis ædibus
sic superbientes, ne tibi omnia absumunt
bona diuidentes, tu uero uanum iter feceris,
sed ad Menelaum quidem ego adhortor & iubeo
proficisci, ille enim nuper alicunde uenit
ex alienis hominibus, unde non speraret in animo
redire, quemcunq; primum abegerint procellæ
in pelagus tam magnum, unde utiq; nec aues
intra annum uenire possunt, quoniam ingens horrendūq;
sed uado nunc cum naue tua & tuis socijs.
si uero uelis pedes aderit curruſq; & equi.
aderunt tibi etiam filij mei qui tibi duces erunt
ad Lacedæmonam diuinam, unde flauus Menelaus.
præcare autem eum ipsum ut uera dicat.
mendacium autem non dicet, ualde enim prudens est.
Sic ait, sol aūt certe descendit, & tenebræ aduenerunt.
his uero & dixit dea cæsia Minerua.
Minerua Nestori. O senex profectò hæc ex officio dixisti.
sed agite diuidite quidem linguas, miscete uinum,
ut Neptuno & alijs immortalibus
libantes, lectulum curemus, eius enim hora adest.
iam enim lumen iuit sub occasum, neq; decet
diu deorum in epulo sedere, sed expedire.
dixit sanè Iouis filia, hi uero audiuerunt admonentem,
his quidem præcones aquam manibus infuderunt.
iuuenes autem crateres coronarunt potu,
diuiserunt autem omnibus, initium sumentes à poculis,
linguas autem in ignē coniecerunt surgentesq; libarunt,
cæterū postquā libarūt biberūtq; quātū desyderabat aiūs,
tum certe Pallas & Telemachus deo similis,
ambo desyderabant cauam ad nauem redire.
Nestor autem statim detinuit repræhendens uerbis.
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
ut uos à me celerem ad nauem eatis,
tanquam ab aliquo uel prorsus pauoso aut pauperculo,
cui

ἐξαπῖ γόρτυθ· ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ·
ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὤθει
ὄν φασὶν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀπέργει·
αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, ἀτὰρ οὐ δ' ἦλυξαν ὄλεθρον
αὐτῆσιν, ἀτὰρ νῆας γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ', ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρῳρείας
αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἀνέμός τε καὶ ὕδωρ·
ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἤλατο ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρείδην, δ' ἐδμήτο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ·
ἑπτάετες δ' ἄνασσε πολυχρύσοιο μυκήνης.
τῷ δ' οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος ὀρέστης
αὖ ἐπ' ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἤτοι ὁ τ' κτείνας, θάψεν τάφον ἀργείοισιν,
μητρός τε ἐυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος αἰγίσθοιο.
αὐτήμαρ δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσσα οἱ νῆες ἄχθος ἄειραν.
καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε πολλὰ λιπὼν ἀνδράς τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
ὄφρα μὴ οἱ κατὰ πάντα φάγωσι κτήματα δασάμενοι, σὺ δὲ κενεὸν ὁδὸν ἔλθῃς·
ἀλλ' ἄγε μὲν μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἀνώγω
ἐλθεῖν, εἵνεκα γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλπετό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀπεσφήλωσιν ἄελλαι
ἐν πέλαγος μέγα τοῖον ὅθεν τε πέτηται ὀδ' οἰωνοὶ
αὐτόθεν οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σοῖσιν νηί τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
εἰ δὲ θέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι·
πάρ δέ τοι υἱοὶ ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔασιν·
ἐν λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς μενέλαος.
λίσσεαι δὲ μιν αὐτός, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
ψεύδος δ' οὐκ ἐρέει, μάλα γ' ἐπιφρονέων ἔοικεν.
ὣς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυν καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὦ γέρον ἤτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας.
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλῶσσας, κεράσαθε δὲ οἶνον,
ὄφρα ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη.
ἤδη γὰρ φάος οἴχετ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι,
ἦ ῥα, διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης,
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χείρας ἔχεαν.
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι,
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλοντο,
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' ἀθηναίη καὶ τηλέμαχος θεοειδής,
ἄμφω ἐέθλω κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθον.
νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καταπτόμενος ἐπέεσσι.
ζεὺς τόν γ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,
ὡς τε τόν ἢ πρὸς πάμπαν ἀνήμονος ἠὲ πενιχροῦ,

ἐν ὅτε

Telemachus Nestori.

Aegisthus adulterium.

Agamēnonis exitium narrat Nestor.

Phronius Naucleri obitus.

μυκήνης. Mycenas scribūt Pausanias i Corinth. Cel. lib. 3. cap. 3. & Stephan. dictas ἀπὸ τῆς μύκης, id est manubrio, quod excidit ibidem ubi conditæ sunt, à Perseo, præcepto Mercurij & Minerv. in Hesiod.

κοίτοιο μεδώμεθα. Mos fuit priscis mortalibus, ut paulo anteq; cubitū irent, merum libarent, & Mercurio, præsidi somni, linguas sacrificātes ignē injicerent. De quo lib. 7.

ὄφρ' αὖ ἔγωγε. Prouerb. Quoad uixero, quam formā sic expressit Vergil. Dum me mor ipse mei, dū spiritus hos regit artus.

ὄφρ' αὖ ἔγωγε. Prouerb. Quoad uixero, quam formā sic expressit Vergil. Dum memor ipse mei, dū spiritus hos regit artus.

ὅ τε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
ὅστ' αὐτῷ μαλακῶς τε ξείνοισιν ἐνδυέλειν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πρὸς μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά.
ἔθλω δὴ τόδ' ἀνδρὸς ὀδυσῆος ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' αὖ ἔγωγε
ζῶω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται
ξείνους ξεινίζειν, ὅς τις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
εὖ δὴ ταῦτα γ' ἔφησθα γέρον φίλε, σοὶ δὲ ἔοικε
τηλέμαχον πείθεσθαι ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅτω.
ἀλλ' ὅ γε μὴ νῦν σοί γε ἔψεται ὄφρα κεν εὕδῃ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν, ἐγὼ δ' ἐς νῆα μέλαιναν
εἶμι, ἵνα θαρσύνω τε ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραιτέρου εὔχομαι εἶναι.
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι αὐδήσουσι ἕπονται
πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου τηλεμάχοιο.
ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ
νυκτί, ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμι, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὔ τι νέον γε,
οὐδ' ὀλίγον, σὺ δὲ τοῦδε ἐπεὶ τέον ἵκεο δῶμα
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ ἵππε, δ' ὀς δ' οἱ ἵπποι,
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτεσι ἄριστοι.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
φήνῃ εἰδὼς μήνῃ, θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας.
θαύμαζεν δ' ὁ γεραιός, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσι.
τηλεμάχου δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνομάζων.
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἀνάλκιν ἔσεσθαι,
εἰ δὴ νῦν γε, ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται,
οὐ μὴ γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
ἀλλ' δῖος θυγάτηρ ἀγελείης τριτογένεια,
ἥτοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν ἀργείοισιν ἔτιμα,
ἀλλὰ σύ γε δὸς κλέος ἐσθλόν, δίδωθι δ' ἐμοὶ κλέος ἐσθλόν,
αὐτῷ καὶ παιδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτῃ,
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἡνίν ἄδρυμέτωπον
ἀδμήτιν, ἣν ὄπιν ἀνὴρ ἔζευξεν ἀγαθὴ αὐτὴ.
τῷ τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασι περιχεύας.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος τοῦδ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν ἑῇ πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ' ὅτε δώματ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κλισμοί τε θρόνοι τε.
τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασεν
οἴνου ἡδυπότοιο, τῷ ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ὤιξε ταμίη, καὶ ἀπεκρήδεμνον ἔλυσε.
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσασ' πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ', ἀπαρχόμενος κούρῃ διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ' ἔπιον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντο ἔβαν οἴκονδε ἕκαστος,
τῷ δ' αὐτῷ κοίμησε γερήνιος ἱππότα νέστωρ
τηλέμαχον φίλον υἱὸν ὀδυσῆος θείοιο,
πρὸς τοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
πὰρ δ' ἄρ' ἐυμμελίω πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν
ὃς οἱ ἔτι οἶος ἔασε παρ' ἑῷ δώματι μείναντι,
αὐτὰρ ὁ αὖθι λεχαίνε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο.
τῷ δ' ἄλοχος δέπαστον ἐνιπτε λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

ἠμος

cui neq; uestes & operimenta multa in domo,
neq; ipsi molliter neq; hospitibus dormiendi copia erit.
cæterum mihi adsunt uestes & operimenta pulchra.
nunquam certe huius uiri Vlyßis charus filius
nauibus in tabulatis pernoctauerit, donec ego
uixero, donec liberi in regia linquentur
qui hospites suscipiant quicunq; ad domū meā peruenient.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua.
bene sane hæc dixisti senex amice, te uero decet
Telemachum persuadere quoniam longe melius sic.
sed sic quidem nunc te sequatur ut dormiat
domi tuæ, ego autem ad nauem nigram
uado, ut confirmem socios, præcipiamq; singula:
solus enim inter illos senior glorior esse.
alij uero ob amicitiam iuniores uiri sequuti sunt
omnes coetanei magnanimi Telemachi.
illic dormire caui in naui nigra
nunc, sed mane ad Cauconas magnanimos
uado, ubi debitum mihi dabunt, neq; adeo nouum,
neq; parum, tu uero hunc postquam tuam peruenit domū
mitte cum curru & filio, da autem illi equos,
qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certe loquuta abijt cæsis oculis Minerua.
aquilæ similis, stupor autem inuasit omnes uidentes.
admiratus etiam est senex, postquam uidit oculis.
Telemachi uero prendit manum, uerbum dixit & loq. est.
O amice, neq; te spero ignauum & imbellem fore,
siquidem te iuuenem, sic dij ductores te sequuntur,
non enim quisquam alius cœlestes domos habitantium,
sed Iouis filia prædatrix Pallas,
quæ tibi & patrem bonum inter Græcos honorabat.
quare regina propitia sis, da autem mihi gloriam bonam,
mihi ipsi & filijs & uenerandæ uxori,
tibi autem sacrificabo bouem legitimam lata fronte
indomitam, quam nullus sub iugum duxit uir.
hanc tibi ego sacrificabo aurum cornibus circumfundēs.
Sic ait supplicans, hunc audiuit Pallas Minerua.
illis autem dux erat Gerenius eques Nestor.
filijs & generis suam ad domum pulchram.
sed postquam ad domum uenerunt inclytam regis,
ordine sedebant per sediliaq; thronosq;,
his uero senex uenientibus craterem miscuit
uini dulcis, quod undecimo anno
aperuit ancilla, & operculum remouit:
huius senex craterem miscuit. plurimum uero Palladi
supplicauit, libans filiæ Iouis Aegida habentis.
cæterum postquā libarunt biberūtq; quātū uoluit animus,
hi quidem dormiturientes abierunt ad domum singuli,
illum uero illic sopiuit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Vlyßis diuini,
perforatis in lectis sub porticu sonanti,
iuxta eum uero bellicosum Pysistratum ducem uirorum,
qui ei adhuc celebs filiorum erat in regia,
ipse uero rursus dormiuit in secessu domus excelsæ.
huic uero hera lectum præparauerat & cubile.

quando

Nestoris filij iussu patris Minerue sacrū apparant.

Laerces auratus faber

Disparet Minerua.

Nestor Telemacho.

Agnuam.

Bouis mactatio.

Eurydice Nest. uxor.

Iuxta cubile

quando autē mane genita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit sanè ex lecto Gerenius eques Nestor.
egressus autem sedit super politos lapides,
qui illi erant ante fores excelsas
albi, resplendentes unguenti, quibus quidem antea
Neleus sedebat dijs consiliarius æquiparandus.
at ille quidem iam fato domitus ad inferos descendit.
Nestor autem tum insidebat Gerenius custos Græcorum
sceptrum habēs, undiq; autē filij frequētes congregabātur
ex thalamis egredientes, Echephrumq; Stratiusq;,
Perseusq;, Aritusq;, & diuinus Thrasymedes.
his uero continuo Sextus Pisistratus uenit Heros.
iuxta uero Telemachum deo similem collocarunt ducētes.
illis uero loqui cœpit Gerenius eques Nestor,
Nestoris filij iussu patris Minerue sacrū apparant.
è uestigio mihi filij chari perficite desiderium,
ut certè primam deorum placem Palladem,
quæ mihi palam uenit dei ad conuiuium celebre,
sed alius quidem rus petat ad bouem abeat, ut celerrime
ueniat, adducat autem bouem bubuleus uir,
unus ad Telemachi magnanimi nauem nigram
omnes profectus socios adducat, relinquat aūt duos solos.
Laerces aurarius faber
unus iterum aurificem Laerceum huc iubeat
uenire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
uos uero alij manete illic sedulò, dicite autem intus
ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
sediliaq;, lingnaq; undiq; & limpidam auferre aquam.
Sic ait, illi certe omnes administrabāt, uenit quidē bos
ex agro, uenerunt etiam celeri à naue æquata
Telemachi socij magnanimi. uenit autem faber
arma in manibus tenens fabrilia summa artis,
incudemq; mallcumq;, benefactamq; forcipem,
quibus scilicet aurum faciebat, uenit autem Minerua
sacris participans, senex autem eques Nestor,
aurum dedit, ille uero deinde bouis cornibus circumfudit
aptans ut simulachrum dea gauderet uidens.
bouē autē ducebant cornib. Stratius & diuus Echephron.
lotionem manuum ipsis Aretus in florido lebete,
uenit ex thalamo ferens, altera gestabat molas
in canistro, securim autem bellicosus Thrasymedes
acutam gestans in manu astabat bouem cæsurus.
Perseus autem lagenam tenebat, senex autem eques Nest.
aquamq; molasq; accepit, multis autem Mineruæ
supplicauit summatim prædens ex capite pilas in ignē ia
cæterū postquā præcati sunt, & molas porrexerūt (ciebāt.
statim Nestoris filius generosus Thrasymedes,
impulit prope stans, securis autem abscidit neruos
Bouis mactatio.
ceruicales, soluit autem bouis robur, ipsæ uero ululabant
filiæq; nurusq;, & pudica uxor
Eurydice Nest. uxor.
Nestoris Eurydice maxima natu Clymœni è filijs.
hi quidem deinde corripientes à terra spaciosa
tenebant, cæterum iugulauit Pysistratus præclar. uirorū.
ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquit ossa animus.
celeriter uero ipsam diuiserunt, statim aūt ossa exciderunt
omnia de more insuper pinguedine cooperuerunt,
bifariam facientes, super eam uero crura posuerunt.

torrebat

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἵ οἱ ἔσαν πρόπαροιθε θυράων ὑψηλάων
λευκοί, ἀρηρίλεοντο, ἐπ' ἀλείφατος, οἷς ἔπι μὲν πρὶν
νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμείς, ἀΐδος δὲ βεβήκει.
νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος ὄρθ' ἀγορεύων
σκῆπτρον ἔχων, πόδι δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, ἐχέφρων τε σταφύλος τε,
περσεύς τ', ἄρητός τε, καὶ αὐτίθεος θρασυμήδης.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως,
παρ δ' ἄρα τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
τοῖσι δὲ μῦθον ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ,
καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατε ἔελδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτισα θεῶν ἱλάσσομ' ἀθήνην,
ἥ μοι φαίνεται ἦλθε θεῶν ὀν δαῖτα θάλειαν,
ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδίον δ' ἴτω βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθοιμεν ἐλάσσας δὲ βοῶν ἴτω βουκόλος ἀνήρ,
εἷς δ' ἴτω τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἑῶν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους.
εἷς αὖ χρυσοχόον λαέρκεα δεῦρο καλέσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
οἱ δ' ἄλλοι μενέτω αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
δμῳῇσιν κτλ δόμοις κλυτὰ δαῖτα πρήσασθαι,
ἔδρας τε, ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν ὀξέι ῥοῇ ὕδωρ.
ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον, ἦλθε δὲ μάλα
ἐκ πεδίου, ἦλθον ἑῇ θοῆς πρὸς νῆας ἕκαστος. (βοῦς,
τηλεμάχου ἑτάροι μεγαλήτορος. ἦλθε δὲ χαλκεύς,
ὅπλα οἱ χερσὶν ἔχων χαλκήϊα πείρατα τέχνης,
ἄκμονά τε σφύραν τ', εὔποιητόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν ἐργάζετο, ἦλθε δ' ἀθήνη
ἱρῶν αὐτόωσα γέρων δ' ἱππηλάτα νέστωρ,
χρυσὸν ἔδωκεν δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεῦε
ἀσκήσας ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
βοῦν δ' ἀγέτην κεράων τράπεον κτλ δῖος ἐχέφρων,
χέρνιβα δ' ἐσφ' ἄρητος ἐν αὐθεμόεντι λέβητι,
ἦλθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρη δ' ἔχεν ὀλοὰς
οὐλοχύτας, πέλεκυς δ' ἐπεκείατο βοῦν ἐπικόψων.
περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε γέρων δ' ἱππηλάτα νέστωρ
χέρνιβά τ' ὀλοχύτας τε κατήρχετο, πολλὰ δ' ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς θρίξας τ' πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ὀλοχύτας πεβάλοντο,
αὐτίκα νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος θρασυμήδης,
ἤλασεν ἄγχι σὰς, πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τετόντας
αὐχένιος, λύσεν δὲ βοὸς μένος, αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη πρόμητις
νέστορος εὐρυδίκη πρόσθε κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' αἰνέοντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυσθείης,
ἔχον, ἀτὰρ σφάξεν πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
τοῦ δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
αἶψα ἄρα μιν δέχαντο, ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κτλ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.

ἄμνιον. Didy. id de non negligēda significat ἀγγεῖον, in quo sacrificatorū sanguis excipitur, quasi ἀμέλγιον, quod. s. etymon ab α, priuatiua, et μέλγω. Nam Att. σφάγιον appellamus

λαέρκης. Aurifabro Laerceā nomen tribuit, fortasis à λᾶας κ ἔργον fraudo, seco.

c κᾶιε

καῖε δ' ὑδῆ σχίζης ὁ γέρων ἐπί δ' ἄεθοπα οἶνον
λεῖβε, νέοι δέ παρ' αὐτὴ ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτάρ ἐπεὶ ἡ μὴρ ἐκάη, καὶ πλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτων δ' ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες,
τόφρα δὲ τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ πολυκάστη,
νέστορος ὀπλοτάτη θυγάτηρ νηλητιάδαο.
αὐτάρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φάρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ρ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
πὰρ δ' ἄρα νέστορ' ἷζε, ἄνα λαῶν ποιμένι λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπησαν κρέα τ' ἐπέτροπα καὶ ὀρύσαντο,
δαίνυντ' ἐζόμενοι, ἐπεὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρουσαν
οἶνον ἐπ' οἰνοχόοις ἐν χρυσέοις δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆσ ὄρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
παῖδες ἐμοὶ ἄγετε τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσησιν ὁδοῖο.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους
ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔχευεν,
ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες,
αὐτὰρ ὁ τηλέμαχος πολυκαλλέα βήσατο δίφρον,
πὰρ δ' ἄρα νεστορίδης πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὃς δίφρόν τ' αὐτῆ βαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί,
μάστιγι δ' ἐλάων, τὼ δ' ἐκ ἄνοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ πύλας ἀπὸ πολίεθρον.
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετο δ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς φηρὰς δ' ἵκοντο διοκλῆος ποτὶ δῶμα
υἱέος ὀρτιλόχοιο, τ' ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄδεον, ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν,
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
ἵππους τ' ζεύγνυντ', αὐτὰρ ἅρμαθα ποικίλ' ἔβαινον,
μάστιγι δ' ἐλάων, τὼ δ' ἐκ ἄνοντε πετέσθην,
ἔξω δ' ἐν πεδίον πυρηφόρον ἔνθα δ' ἔπειτα
ἦμος ὁδόν, τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

torrebat autem super lingna, senex uero nigrum uinum
libauit, iuuenes uero iuxta eũ tenebãt uerua quinq; manib.
cæterum postquã ossa combusta sunt, & uiscera gustarũt,
minutatimq; dissecuerant aliaq; uerubus transfixerant.
assarunt autem acuta uerua in manib. tenentes,
interea uero Telemachum lauit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Nelei filij.
porro postquam lauit, & unxit pingui oleo,
circa ipsum autem indusium pulchrum iecit atq; tunicam,
è lauacro exijt corpore immortalibus similis.
apud Nestorem uero profectus resedit past. populorum.
hi uero postquã assarunt carnes exteriores & detraxerũt,
epulabantur sedentes deinde uiri fortes surgebant,
uinum infundentes in aureis poculis.
cæterum ex quo potus & cibi desyderium cepissent,
inter illos sermonem cœpit Gerenius eques Nestor.
filij mei agite Telemacho pulchros pilos habentes equos
coniungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait, hi certe illum statim audierunt atq; paruerunt;
celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
custos uero ancilla panem & uinum infudit,
obsoniaq; qualia edunt á Ioue nutriti reges,
Telemachus certe perpulchrum conscendit currum,
iuxta eum uero Nestorides Pisistratus dux uirorum,
in currumq; conscendit, & habenas cepit manu,
uerberauit ut impellerentur, illi uero non inuiti uolabant
ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam urbem.
illi uero tota die quatiebant iugum utrinq; tenentes.
occidit tum sol, obumbranturq; omnes uiæ.
ad Pheras autem uenerunt Dioclei ad domum
filij Orchilochi quem Alpheus genuit filius.
ibi per noctẽ qeuerũt, ille uero illis hospitalia apponebat,
quando uero mane genita apparuit roseis digitis aurora.
equosq; iunxerunt, currusq; pulchros conscenderunt.
flagellauit autem ut irent, illi uero non inuiti uolabant,
uenerunt autem in campum frugiferum, hinc autẽ deinde
perficiebant iter, huiusmodi strenue currebant uel. equi,
occiditq; sol, inumbrantur omnes uiæ.

Telem. proficiscitur ad Menel.

δύσετο. fortassis Verg. hoc exprimere uoluit, cum diceret. Vertitur interea cœlũ & ruit oceano nox. Inuolues umbra magnã terramq;.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Δ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Παρὰ μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν νεστορίδῃ τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα δηλοῖ αὐτῷ ὁ μενέλαος περὶ τῆς νόστου τῶν ἑλλήνων, καὶ περὶ πρωτέως μαντείας, δι' οὗ ἔγνω τὸν ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς ὀλωνοῦς παρὰ καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τηλεμάχου αὐτῶν, παρεμυθεῖται δὲ ἡ ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν πηνελόπην ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσαν διὰ εἰδώλου, ὁμοιωθεῖσα ἰφθίμῃ τῇ πηνελόπης ἀδελφῇ.

ODYSSEAE Δ. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

In quarto, discit de patre ab Atrida insidijs circundatus filius.

I uero uenerunt cauam Spartam amplam,
ad domum autem diuertunt Menelai gloriosi,
hunc inuenerunt adparantem nuptias multis eiusdem,

filij

ARGVMENTVM Δ. HOmeri Rapsod.

Apud Menelaum hospitio susceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ á Procis in Ithaca fiebant. Deinde narrat ipsi Menel. de reditu Græc. & Prothei uaticinio, per quod agnouit Agamemnonis mortem. & quo pacto Vlysses apud Calipso esset. consilium autem fit Procis de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen de filij perfectione grauiter tristitiam per simulachrum similis facta Iphthimæ Penelopis sorori.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Δίλτα μάλ' ἀμφὶ πάρος πάρ' ἀτρείδαι, λοχώμενον ὑιόν.

Ι δ' ἵξον κοίλην λακεδαίμονα λιπτόεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δῶματ' ἔλον μενελάου κυδαλίμοιο,
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἑτῆσιν,

κοίλην λακεδαίμονα. ἐπὶ ὑψηλοτάτας ἐρεβίν τι εἰκονίζεται. πολὺ γὰρ τὴν πόλιν κατὰ λακεδαίμονα.

πετέ

ὑέος

filij atq; filiæ inculpatæ ſua in domo.
hanc quidem Achillis bellicoſi filio mittebat,
in Troia quidem primum ſpopondit atq; annuerat
dare, illis uero dij nuptias efficiebant,
eam certe ipſe illuc cum equis & curribus mittebat ire,
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.
filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
qui ei in ſenectute natus erat fortis Megapenthis
è ſerua, Helenæ autem dij prolem non amplius dabant,
ex quo ſemel genuit filiam amabilem
Hermionem, quæ ſpeciem habebat aureæ Veneris.
ſic hi quidem epulabantur per ſublimem altam domum,
uicini autem & ciues Menelai glorioſi
oblectantes, inter eos autem cantabat diuinus cantor,
cytharam pulſans, duo autem ſaltatores inter eos
cantum moderantes ſaltabant in medium.
hic rurſus in ueſtibulo ædium ipſiq; & equi,
Telemachus herus, & Neſtoris inclytus filius
ſteterunt, ipſe uero procurrens uidit potens Eteoneus,
ſedulus famulus Menelai glorioſi.
iuit celeriter annuncians per domos paſtori populorum.
prope autem ſtans uerba alata dixit.
hoſpites iam quidam à Ioue nutrite Menelae
uiri duo, generatione uero Iouis magni ſimiles ſunt.
ſed dic ſi ipſis ſoluere debeamus ueloces equos.
aut ad alium mittamus ire qui eos amplectatur.

Telem. proficiſcitur ad Menel.

Hunc grauiter ingemiſcens alloq. eſt flauus Menelaus:
non quidem ſtultus eras Boethides Eteonee
antea, cæterum nunc quidem puer ueluti puerilia facis,
profecto iam nos hoſpitalia multa edentes
aliorum uirorum huc uenimus, ſi alicubi Iupiter
in poſterum ſaltem liberaret ab ærumna, ſed ſoluite equos
hoſpitum, ipſos uero deinde introduc ad epulandum.

Iubet Menelaus aduenas hoſpitio ſuſcipi.

Sic ait, ille uero ex ædibus proruit, uocabat autē alios
fidos famulos una ſequi ſeipſum.
hi uero equos quidem ſoluerunt ſub iugo ſudantes,
& hos quidem alligarunt ad equina præſepia,
apponebant aūt auenas & ordeum album cōmiſcuerunt.
currus uero poſuerunt ad parietem pellucidam.
ipſos autem duxerunt diuinam domum, hi autem uidentes
admirabantur per domum à Ioue nutrite regis,
inſtar enim ſolis ſplendor erat atq; lunæ,
domum per excelſam Menelai glorioſi.
cæterum poſtquam ſaturati ſunt uidendo oculis,
ad labra deſcendentes per pollita lauabant.
hos poſtquam igitur ancillæ lauarunt & unxerunt oleo.
circa uero chlenas uilloſas poſuerant, atq; tunicas.
in thronos collocarunt pone Atridem Menelaum:
lotionem manuum ancilla in guturnio fudit ferens,
pulchro aureo ſuper argenteo lebete
lauare, iuxta uero politam extendit menſam.
cibum uero ueneranda cuſtos appoſuit ferens.
fercula multa imponens gratificata præſentibus,
ſtructor autem carnium lances propoſuit tollens
diuerſarum, ipſis autem appoſuit aurea pocula.

ἐς ὃ τοῖ πόσιν ἐν μεγάροις ἀλεγεινὸν ἐόντα
ἐγὼ καὶ δὴ θυγατρὸς ἀμύμονος ὤ φίλ' οἴκῳ.
τὴν μὲν ἀχιλῆος ῥηξήνορος ἐξεῖ πέμπειν,
ἐν τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
δώσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον,
τὴν ἄρ' ὅγ' ἐνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι,
μυρμιδόνων πόλιν ἄδε τὸν πόθι κλυτὸν, οἷσιν ἀνάσσων.
υἱεῖ δὲ σπάρτηθεν ἀλέκτορος ἤγε κόρην,
ὃς οἱ τηλύγετος γένετο λαοσσόος μεγαπένθης
ἐκ δόλου, ἐλένῃ δὲ θεοὶ γόνον ἐκ τε τ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ὀβριμοεργὸν
ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δαίνυντο κατ' ὑψηρεφὲς μέγα δῶμα,
γείτονες ἠδὲ ἕταροι μενελάου κυδαλίμοιο
τερπόμενοι, μετὰ δ' ἐσθλὸν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
φορμίζων, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε, κατ' αὐτὸν
μολπῆς ἐξάρχοντε ἐδινεύετον ἐν μέσσῳ.
τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
τηλέμαχος δ' ἥρως, καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἕστασαν, ὁ δὲ πρόμολον ἴδε κρείων ἐτεονεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων μενελάου κυδαλίμοιο.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δόμον ἀνά δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ξείνω δή τινε τώδε διοτρεφὲς ὦ μενέλαε
αὔδρε δύω, γενεῇ δὲ διὸς μεγάλοιο ἐοίκτην.
ἀλλ' εἴπ' εἰ σφῶϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους
ἢ ἄλλον πέμπομεν ἱκανέμεν ὅστις φιλήσει.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς μενέλαος.
ὦ μὲν νήπιος ἦσθα βοηθοίδη ἐτεονεῦ
τὸ πρίν, ἀτὰρ νῦν αὖ παῖς ὡς νήπια βάζεις,
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήια πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴ κέ ποθι ζεὺς
δοῖ πόνων τῆς πάσης· ἀλλὰ λύε ἵππους
ξείνων, οὐ δ' αὐτοῦ πρόσω ἄγε δοιηθέμεναι.
ὣς φάτ', ὀρθ' ἐκ μεγάροιο δέοντο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηρὸς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν, ὑπὸ ζυγὸν ἱδρώοντας,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείοισι κάπῃσι,
πάρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν.
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς γώνια παμφανόωντα.
αὐτοὺς δ' εἰσήγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα κατ' ὑψηρεφὲς μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βαῖτον εὐξέστας λόεσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ δὴ δμῳαὶ λόσαν καὶ χῖσαν ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὅλας βάλον, ἠδὲ χιτῶνας.
ὃν ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' ἀτρείδῃ μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πολυχρύσῳ ἐπέχυτο φέρουσα,
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι, πρὸς δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα.
εἴδατα πολλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων,
δαιτρὸς δὲ κρεῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.

ἐστὶ δ' τὴν χῆρον λακεδαίμονα τὴν ἐπιόντα.

γείτονες δὲ δὴ ἔνθ. γείτονες μὲν νῦν οἱ ἀγχοῦ ἐόντες. ἔνθ' δ' ἤ ψιλῶς. ἔνθ' ἤ οἱ πολῖται. ὅτω γὰρ ἔσται μεγαλοπρεπὴς ὁ γάμος.

ξείνω δόσιν. εὐσαγγέλιστε μόνῳ πρὸς ξένῳ μόνῳ λάω δὲ τὸ βιβαλοῦσθαι ὑπὸ ξένῳ

πάπῃσι. φάτνῃσι. ὅλας δ' αὐτὰ τὰ ἀπαλὰς κυκεῶνος μόνας.

Δεικνύμενος. Δι ξιόμενος.

τὼ καὶ Δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
σίτου δ' ἅμ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πάσασθαι μνώω, ἐρησόμεθ' οἵ τινες ἐσθὸν
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τεκόντων.
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐσὶ διοτρεφέων βασιλήων
σκηπτοῦχων, ἐπεὶ ὄκε κακοὶ τοιοῦδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοὸς πιδὰ πίονα θῆκεν
ὅπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο,
δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε νέσορος υἱόν.
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πολυοίατ' οἱ ἄλλοι.

Φράζεο νεσορίδη τῷ μῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκόν τε σεροπήν καὶ δώματα ἠχήεντα,
χρυσόν τ' ἠλεκτρόν τε, καὶ ἀργύρον ἠδ' ἐλέφαντος.
ζηνός τοι τοιόνδε γ' ὀλύμπιον ἔνδοθεν αὐλή,
ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
τοῖσδ' ἀγορεύοντος ξυνέφη ξανθὸς μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Τέκνα φίλ', ἦ τοι ζηνὶ βροτῶν ὀκ ἀντία δρίζει.
ἀθάνατοι γὰρ τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν.
ἀνδρῶν δ' ἥκεν τίς μοι δρίσεται ἠὲ καὶ ὄκι
κτήμασιν, ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαλήθεις
ἤγαγόμην ἐν νηυσὶ, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
κύπρον, φοινίκην τε, καὶ αἰγυπτίους ἐπαλήθεις,
αἰθιοπάς θ' ἱκόμην, καὶ σιδονίους, ἠδ' ἐρεμβοὺς,
καὶ λιβύην, ἵνα τ' ἀρνὸς ἄφαρ κεραοί τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελοῦ φόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
ἔνθα μὲν, ὅτε αὐαξ ὦν ἐν δόμοις, ὅτέ τε ποιμὴν
τηρὸς καὶ κρειῶν, ὀδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
ἀλλ' ἀεὶ πρὸς ἔχουσι ἐπηετανὸν γάλα θηῶν.
εἷος ἐγὼ πόδε κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων
ἤλώμην, τέως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
λάθρῃ ἀνωΐσι δόλῳ ὀλομένης ἀλόχοιο.
ὡς ὅτι χαίρων τοῖς δὲ κτεάτεσιν αὐάσσω
καὶ πατρῴῃ τά δὲ μέλλετ' ἀκούεμεν, οἵ τινες ὑμῖν
εἰσὶν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα κεχανδότα, πολλὰ, καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτῳ περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' αὖ ἔασι σόοι ἔμμεναι, οἱ τότ' ὄλοντο
τροίῃ ἐν δυρείῃ, ἑκὰς ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι, αἶψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
τῶ πάντων ὀ τόσσων ὀδύρομαι, ἀχνύμενος περ.
ὡς ἑνὸς, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ, ἐπεὶ ὄπιν ἀχαιῶν τόσ' ἐμόγησεν,
ὅσσ' ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο, τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀφίκετο, οὐδέ τι οἶδμεν
ζώει ὅγ', ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονται νύπερ αὐτῆς
λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ ἐχέφρων πηνελόπεια,
τηλέμαχός θ', ὅν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐν οἴκῳ.

Ὡς φάτο, τῷ δ' ἀρ' ἀπαρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.

Δάκρυ

hos etiam data dextra alloquutus est flauus Menelaus,
cibum simul attingite & gaudete, cæterum deinde
cibo saturati, interrogemus qui nam sitis
uirorum, non enim uestrorum utiq; genus perijt parētum.
sed uirorum genus estis à Ioue nutritorum regum
sceptriferorum, quoniā neutiquā ignaui huiusmodi parere

Sic ait, & ipsis terga bouis pinguia apposuit (possent.
assatum in manibus capiens, quæ ei dona apposuerāt ipsi.
hi uero ad edulia parata apposita manus extenderunt.
cæterum postquam potus & cibi desiderium ademerunt,
iam tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium.
prope admonens caput ut ne audirent alij.

Consydera Nestoride meo gratissime animo, Telem. Pos strato.
æris q; splendorem & domum sonantem,
auroq; electroq;, & argento atq; ebore.
Iouis nimirum talis est Olympij intus aula,
quāta hæc infinita multa, admirat. occupat inspiciētē me.
hunc itaq; alloquentem intellexit flauus Menelaus,
& ipsos compellans uerba uolatilia dixit.

Filij chari, profecto cū Ioue mortal. nemo cōtēd. debet.
immortalia enim huius habitacula & bona sunt. Menel. Telemacho labores suos narrat.
hominum uero siue aliquis mihi contend. possit, siue minus
rebus, certe plurima passus & multum errans
uectus in nauibus, & octauo demum anno ueni
Cyprum, Phœnicemq;, & Aegyptios aberrans,
Aethiopesq; adij, & Sidonios, & Erembos,
& Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
ter enim pariunt oues per annum perfectum,
ibi enim neq; herus indigens est neq; pastor
casei & carnium, neq; dulcis lactis,
sed semper præbēt durantes in totum annum lac mulgere.
interea dum ego circa loca multum uictum congregans
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam insperato dolo pernitiosæ uxoris.
sic non gaudens istis facultatibus impero,
& ex patre ista debebatis audiuisse, si quidem uobis
sunt, quādoquidē ualde multa passus sum, & pdidi domū,
per quàm bene habitatam, capacem multis, & preciosis.
quorū utinā debuissem uel tertiam habens in domo partē
habitare, illi uero uiri salui essent, qui tum perierunt
Troia in lata, longe ab Argis pulchros equos pascente.
sed tum omnes quidem lugens & deflens,
crebro domi desidens nostræ,
interdum quidem luctu mentem oblector, interdum rursus
quiesco, breuis satietas molesti luctus.
horum omnium non tantum lugeo, tametsi tristis.
ut unius gratia, quiq; mihi somnum inuisum facit & cibū
recordanti, quoniam nullus Græcorum tanta elaborauit,
quot Vlysses elaborauit & sustulit, huic futuri sunt
ipsi dolores fieri, mihi uero tristitia semper incessabilis
ob illum, quoniam diu longe abest, neq; scimus
an uiuat ille an mortuus sit, deflens illius gratia,
Laertisq; senex, & prudens Penelope,
Telemachusq;, quem reliquit recens natum in domo.

Sic ait, huic certe ob patrē desiderium excitauit luctus.

lachry/

lachrymas uero à palpebris humi fudit patrem audiens,
chlenam purpuream oculis obtendens
utraq; manu, agnouit autem Menelaus ipsum.
deliberauit uero deinde in mente & in animo,
an ipsum eum patris desineret memoriam inducere,
an prior interrogaret singulaq; diceret.
interim dum ille ista deliberabat in mente & in animo,
Helena uero ex thalamo odorifero excelso
egressa est, Dianae aureum arcum habenti similis.
huic statim Adresta sellam benefactam apposuit,
Alcippe uero tapeta ferebat, mollis lanae,
Phylo autem argenteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybij uxor, qui habitabat in Thebis
Aegyptiacis, ubi plurima in ædibus bona iacent,
qui Menelao dedit duo argentea labra,
geminos uero Tripodas, decem uero auri talenta,
priuatim uero rursus Helenae uxor dederat pulchra dona
aureamq; colum, talarumq; rotundum præbuit
argenteum, auro uero labia immixta erant.
hunc sanè ei ancilla Phylo apposuit ferens.
filo pulchrè elaborato repletum, cæterum super eum
colus extensa erat uiolateam lanam habens,
sedit uero in sella, scabellum uero sub pedibus erat.
continuo autem illa uerbis maritum interrogabat singula.
scimus nae Menelae rex, qui nam hij
uiri gloriantur uenisse nostram domum.
mentiar, an uerum dicam, iubet me animus.
nullum enim unquam puto similiter adeo uidisse,
neq; uirum, neq; mulierē, admiratio me tenet aspicientem,
ut iste Vlyßis magnanimi filio similis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi suae
ille uir, quando mei inuerecundi gratia Græci
uenerunt ad Troiam, bellum ingens excitantes.
Hanc uicißim respondens alloq. est flauus Menel.
sic nunc ego cognosco uxor ut tu putas,
illius enim eiusmodi pedes eiusmodiq; manus,
oculorumq; iactus caputq; & supernè comæ.
& nunc sanè ego recordatus de Vlysse
loquebar, quanta ille æruminas patiens tollerauit
pro me, cæterum hic amaras à palpebris lachrym. stillat,
chlenam purpuream oculis prendens.
Hunc rursus Nestorides Pysistratus contra alloq. est,
Atride Menelae à Ioue nutrite dux populorum,
illius atqui hic filius est, uere quemadmodum dicis,
sed prudens est, indignum putat in animo
huc ueniens primum, iactationes uerborum ostentare
coram te, cui nos dei tanquam delectamur uoce.
cæterum me præmisit Gerenius eques Nestor.
hunc simul comes sequerer, cupit enim te uidere,
ut ei, aut uerbis consulas, siue re ipsa.
plurimos enim dolores patitur ob patrem filius absentem
domi suae, cui non multi auxiliatores sunt.
sic nunc Telemacho, hic quidem abest, neq; ei alij
sunt, qui per populum auertere possent improbitatem.
Hunc autem uicißim respond. alloq. est flauus Menel.

Helenae ortus. Telem. Pysistrato. Menel. Telemacho labores suos narrat. Helena cū Menelao de aduentis fabulatur.

δάκρυ δ' ἀκὴ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούων/
χλαῖναν πορφυρέην αὖτ' ὀφθαλμοῖϊν ἀναχώων (Ζεύς
ἀμφοτέρῃσι χερσί, νόησε δ' ἑ μιν μενέλαος.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠέ μιν αὖτ' πατρὸς ἐάσει ὧν μνησθήσαι,
ἠ πρῶτ' ἀγερέοιτο ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ' ἐλέγη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐικυῖα.
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀδρήστη κλισίην ἐΰτυκτον ἔθηκεν,
ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρε, μαλακὸν ἐρίοιο,
φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τό οἱ ἔδωκε
ἀλκανδρη πολύβοιο δάμαρ, ὃς ναῖε' κατὰ θήβας
αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται,
ὃς μενελάῳ δῶκε δύω ἀργυρέας ἀσταμίνθους,
δοιὼ δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
χωρὶς δ' αὖ ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα
χουσίω τ' ἠλακάτῃ, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασ-
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἄδε χείλεα μεκρᾶντο. (σεν
τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος φυλὼ πηγέθηκε φέρουσα.
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδινεφὲς ἔριον ἔχουσα,
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν,
αὐτίκα δ' ἤγ' ἐπέεσιν πόσιν ὀρέεινεν ἕκαστα.
ἴδμεν δή μενέλαε διοτρεφές, οἵ τινες οἵδε
ἀνδρῶν ὀχετόωντες ἐκανέμεν ἡμέτερον δῶ.
ψεύσομαι, ἠ ἐτεὸν ὀρέω, κέλεται δέ με θυμός.
οὐ γάρ πω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
ὅστ' ἀνδρ', ὅστε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν,
ὡς ὅδ' ὀδυσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
τηλεμάχῳ τό ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κεκωφήσεσθαι ἕνεκ' ἀχαιοὶ
ἤλθετ' ὑπὸ τροίῃ, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος.
ὄτω νῦν καὶ ἐγὼ νόεω γύναι, ὡς σὺ ἔοικας,
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες τοιαίδε τε χεῖρες,
ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ' ἐφύπερθέ τε χαίτη.
καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' ὀδυσῆος
μυθεόμην, ὅσα κεῖνος ὀιζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβη,
χλαῖναν πορφυρέην αὖτ' ὀφθαλμοῖϊν ἀναχώων.
τὸν δ' αὖ νεστορίδης πεισίστρατος αὐτίον ἤυδα,
ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
κείνος μέν τοι ὅδ' υἱός, ἐτήτυμον ὡς ἀγορεύεις,
ἀλλὰ σαόφρων δὴ νεμεσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ
ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον, ἐπεὶ βολίας ἀναφαίνειν
αὐτὰρ σέθεν, τοῦ νῦν, θεῖ ὡς, τερπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτὰρ ἐμὲ πρόεηκε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὄφρα σοί, ἤτοι ἔπος ὑποθήσεαι, ἠὲ καὶ ἔργον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάις οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις, ὧ μὴ πολλοὶ ἀρωγοὶ πεφάασιν.
ὡς νῦν τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, ὀδὲ οἱ ἄλλοι
εἰσ', οἵ κεν ἐνὶ δήμῳ ἀλάλκοιεν κακότητα.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος.

ὀδύρηαι. ὀδύρεται τὸ λίε αἰγύπτε, ὁ ἐνῶν καλαμένῳ λίεν πόλιν.

ἐθέμιστος, ἢ οὐδέσιν ἐπιτιθεμένος.

ἐοικότα, ὅμοια ἔοντα.

ὑπὸ βολίας ἀναφαίνειν. τὰς γνώμας τῶν μυστέρων ἢ αὐτὰ φλυαρίας. ἢ τὰ περὶ τῆς εἴκειν. ἀν τὸ φλυαρίας καὶ λοιδορίας διεξιέναι. ἢ τὸ σωφρονεῖν ὁ βέλτιστος προκαλεῖται ἀλλήλους. ἐπὶ βολίας δὲ ἢν νῦν τὰ

ὦ πό/

τῶν ἐτῶν ἀσβε-
λὲς ἀρχάς.

ὦ πόπεῖ, ἦ μάλα δὴ φίλος ἀνὴρ υἱὸς ἐμοῦ δόμῳ
ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολὺς ἐμόγησεν ἀέθλους.
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φίλησέμεν, ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόσφιν ἔδωκε
νηυσὶ θοῇσι γηθήσας ὀλύμπιος ὀβριμοπάτρης.
καί κεν οἱ ἀργεῖ νάσσα πόλιν καὶ δώματ' ἔτευξα
δῆς ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι μίαν πόλιν ὀβριμοπάτρας,
αἳ κ' ἐνδιναιετάοιμεν, ἀνάσσοντες δ' ἐμοὶ αὐτῷ,
καί κε θάμ' ἧθάδε' ἐόντες, ἐμισγόμεθ', οὐδ' ἔ κεν ἦμ-
ἄλλο δὲ κεν μιν φιλέοντά τε τόφρ' ἐμόλωμεν, (μέας
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν
ἀλλὰ τὰ μέν κ' ἐμέλεν ἀγάασθαι θεὸς αὐτός.
ὃς μεῖνον δύσλυτον, ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.

ἀμφικάλυψε, πε-
ριεκάλυψεν.

Ὡς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν ἀργείη ἑλένη διὸς ἐκγεγαῦῖα.
κλαῖε δὲ τηλέμαχός τε καὶ ἀτρείδης μενέλαος,
ὀδὺ' ἄρα νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ ἦτ' θυμῷ ἀμύμονος ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' ἠὼς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
τοῦ ὅγ' ὠμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν.

Ἀτρείδη πόδι μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶν
νέστωρ φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ὠμνησάμεθα σεῖο
οἴσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ὀρέομεν.
καὶ νῦν, εἴπ τοῦ δεῖ, πίθοιό μοι, ὀ γὰρ ἔγωγε
τόφρα μὲν ὀδυρόμενος μεταδόρπιος, ἀλλὰ καὶ ἠὼς
ἔσεται ἀνιηρὴ μεμεστῶμαί γε μὲν ὀδυνῶν
κλαίειν ὅς κε θάνοι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσποι.
ὅστε νύ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμας βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυα παρειῶν.
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς ὅστις κάκιστος
ἀργείων, μέλλεις δὲ σὺ εἰδέμεναι, ὀ γὰρ ἔγωγε
οὔτε σ' ὀδὲ ἴδον, οὔτε δ' ἄλλους φασὶ γηθήσαι
κὐπίλοχον, τοὶ μὲν θείειν τάχος, ἠδὲ μαχητὼ.

μετὰ δόρπιος, μετὰ τὸ δεῖπνον ἢ ὅτις ἂν ἀρίστοις μὲν δρεπῶν μετὰ τὸ δεῖπνον.

Τόν δ' ἀπαμειβόμενος πολυμήτις δῖος ὀδυσσεύς,
ὦ φίλ' ἐπεὶ τόσα οἶσθ' ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, νῦ ὅς πολυμήτερος εἶη.
τοῖος γὰρ νῦ πατρὸς ὁ καὶ πεπνυμένα βάζεις,
ῥεῖα δ' ἀείγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε κρονίων
ὄλβον ὠνῶ κλώσῃ, γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,
ὡς νῦν νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὰρ μὲν λιπόγηρον γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε, καὶ ἐγχείῃ ἐῦ ἀρίστους.
ἡμεῖς δὲ κλαυθμοῦ μὲν ἐάσομεν, ὅς πρίν ἐτύχθη.
δόρπου δ' ὀζαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χεύωμεν, μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθεν πόρ ἔσονται
τηλεμάχῳ καὶ ἐμοί, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.
Ὡς ἔφατ', ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ὦδε χεῖρας ἔχευεν
ὀτρηρὸς θεράπων μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πεπεμένα χεῖρας ἴαλλον,
ἦθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε διὸς ἐκγεγαῦῖα,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἐνθεν ἔπινον,
νηπενθὲς τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων,
ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὶ κρητῆρι μιγείη,
οὐκ ἂν ἐφημέριος γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,

ὀδ'

pape, quam certe amici uiri filius meam domum
peruenit, qui mei gratia plurima subit certamina.
atq; ipsum putabam reuersum amaturum esse præcipuum
Græcorum, si nobis super mare reditum dedisset
nauibus uelocibus fieri Olympius late tonans Iupiter.
& sanè ei in Argo habitassem urbem & ædes ædificassem
ex Ithaca ferens cum facultatibus & filio suo,
& omnium populo unam urbium euacuans,
quæ circum habitabātur, imperantur autem à me ipso,
& sanè crebro hic existēt. cōsuetudinē habuissemus, neq;
aliud sperare potuissemus amantesq; oblectantesq;, (nos
donec certe iam mortis nigra nebula obruisset.
sed hæc fortassè inuisurus erat deus ipse
qui illum infelicem absq; reditu solum reddidit.

Menel. dolet Vlyssem abeunem.

Sic ait, his uero omnibus desyderium excitauit luctus.
flebat quidem Argiua Helena ex Ioue nata.
flebat etiam Telemachusq; & Atrides Menelaus,
neq; sanè Nestoris filius absq; lachrymis habebat oculos.
recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
quem sanè auroræ interfecit splendidæ inclytus filius,
huius ille recordatus uerba uolatilia dixit.

Pisistratus Antilochū luget.

Antil. à nullo none occisus.

Atride supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
suis in domibus, & nos mutuo loqueremur.
quare nunc si forte licet ut parcas mihi, non enim ego
delector flens post cœnam, sed cum aurora
erit manegenita indignor nec quicquam (fuerit.
flere, quicunq; mortuus fuerit mortalium & fatū conseq.
ille certe honor solus est miseris mortalibus,
accingereq; comas, profundereq; lachrymas à maxillis.
etenim meus mortuus est frater neutiquam ignauus
Græcorum, debuisses autem tu scire, non enim ego
obuiam fui neq; uidi, supra alios ferunt fuisse
Antilochum, supra alios quidē currēdo uelocē bellatorē.

Helena de Vlysse & Iliy excidio.

Hunc mutuis uerbis excipiens alloq. est flauus Menel.
amice quandoquidem talia dixisti quæcunq; prudens uir
diceret & faceret, & qui maior natu esset.
eius etenim patris qui etiam prudentia loqueris,
faciliter cognoscibilis proles uiri, cui Saturnius
honorem dedit, & dum nuberet nasceretur q;,
quemadmodum nunc Nestori dedit assidue dieb. omnibus,
ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
filios rursus prudentes, & hasta esse optimos.
nos uero fletum relinquimus, qui prius incidit.
cœnæ autem rursus memores simus, manib. uero aquam
infundamus, sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.

Sic ait, famulus uero aquam manibus infudit
sedulus famulus Menelai gloriosi.
hi uero ad edulia parata apposita manus mittebant,
ibi tum alia excogitauit Helena à Ioue nata,
protinus sane in uinum misit confectum unde bibebant,
absq; dolore & ira, malorum obliuionem inducens,
qui illud biberit postquam crateri mixtum erat, (bris,
non utiq; tota die profundere poterit lachrymas à palpe-

Pharmacū Helenæ discutiens tristitiam.

neq;

neq; si ei mortui fuerint materq; paterq;,
neq; si ei coram fratrem aut charum filium
ferro trucidaret, ipse uero oculis uideret.
talia Iouis filia habebat pharmaca utilia
bona, quæ illi Polydama præbuit Iouis uxor
Aegyptia, quæ plurima producit fertilis terra
pharmaca, plurima quidem salubria mixta, multa letalia:
medicus uero unusquisq; peritus supra omnes
homines, sanè enim Paeonis sunt ex generatione.
cæterum postquam sanè immisit, iussitq; uinum infundere,
denuo uerbis excipiens alloquutus est.
Atride Menelae à Ioue nutrite, atq; etiam hij
uirorum fortium filij, porro deus interdum alij
Iupiter bonumq; malumq; tribuit, potest enim omnia,
quare nunc conuiuamini sedentes in domibus,
& sermonibus delectamini, decentia enim ordine dicam.
omnia quidem non ego enarrare queam, neq; nominare,
quot Vlyßis patientis sunt certamina,
sed qualiter istud fecit & sustinuit fortis uir
populo in Troianorum, ibi paßi estis ærumnas Graeci.
seipsum plagis indecentibus domans,
laceras uestes circumijciens humeris seruo similis,
uirorum hostium ingressus est urbem latam.
alteri uero seipsum uiro dißimulans aßimulauit
mendico qui neutiquam talis erat apud naues Graecorum.
huic similis ingressus est Tro. urbem, illi uero ignorabant
omnes, ego uero ipsum sola agnoui talem existentem.
& ipsum interrogabam, ille uero astutia tergiuersabatur,
sed quando certe ipsum laui & unxi oleo,
uestibus autem indui & iuraui uarium iuramentum,
ne quidem antea Vlyßem apud Troianos ostensurum,
antea hunc ad naues ueloces tentoriaq; uenerit.
& tandem mihi omnem rem aperuit Graecorum:
plurimos autem Troianorum interfecisset longo ferro,
uenit ad Graecos, despectum uero induxit multum,
ibi aliæ Troianæ stridulè eiulabant, sed meum pectus
gaudebat, nam iam mihi corde uersum erat redire
rursus domum, damnum uero deflebam quod Venus
dederat, quando me duxit hinc chara à patria terra,
filiamq; meam priuans thalamumq; maritumq;,
nullius rei indigentem, neq; mente neq; pulchritudine.
Hanc uero dictis excipiens alloquutus est flau. Menel.
& certe hæc omnia uxor ut decet dixisti.
iam quidem multorum cognoui consiliumq; mentemq;
uirorum Heroum, multamq; peragraui terram.
sed nondum talem ego uidi oculis.
qualis Vlyßis patientis erat gratum pectus,
quale etiam illud fecit & sustinuit fortis uir,
equo in polito ubi insedebamus omnes optimates
Graecorum, Troianis cædem & fatum inferentes
uenisti deinde illuc, iußisse autem te debuit
deus, qui Troianis uoluit gloriam præbuisse.
& te Deiphobus deo similis sequebatur profectum,
ter autem circumlustrasti cauas insidias attrectans,
nominatim uero Graecorum nominabas optimates,

Menel. de let Vlyss. abeunte.

Pisistratus Antilochi luget.

Antil. à Ioue none occ. sus.

Helena de Vlysse & Ilij excidio.

Pharmacū Helenæ discutiens iru stitiam.

ὀδ' εἴ οἱ κατάτεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
ὀδ' εἴ οἱ πρόπαροιθεν ἀδελφεόν, ἢ φίλον υἱόν
χαλκῷ δηιόωεν, ὀδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶτο.
τοῖα δὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
ἐσθλά, τά οἱ πολύδαμνα πόρε Διῶνος ἄκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' ὀλοιὰ
ἰητρὸς δ' ἕκαστος ὅσῳ πάμπροσθε πέλει πάντων
ἀνθρώπων, ἐκ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχόησαι,
δεξαῦτις μύθοισι προσειπεν ἀμειβόμενος·
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ἠδὲ καὶ οἶδε
ἀνδρῶν ἐσθλῶν πάσας, ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε δίδοι, δύναται γὰρ ἅπαντα,
ἤτοι νῦν δ' αἴνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
καὶ μύθοις τέρπεσθε, ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὴ οὐκ ἀν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσοι ὀδυσσῆος ταλασίφρονος εἰσὶν ἄεθλοι,
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς αἰνὴρ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί.
αὐτὸν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
ῥῆγα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν οἰκῆϊ ἐοικώς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν
ἄλλῳ δ' αὖ φωτὶ κατεπρήνιος ἠΐσκε
δέκτιν, ὃς ὀδυσῆος τοῖος ἔην ἀνὰ νῆας ἀχαιῶν.
τὸν δ' ἴκελος κατέδυ τρώων πόλιν, οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες, ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων, τοῖον ἐόντα.
κεί μιν ἀνηρότεον, ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν,
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ ἐλόων, καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μὴ μὲν πρὶν ὀδυσσῆα μετὰ τρώεσ' ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι.
καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν ἀχαιῶν·
πολλοὺς δὲ τρώων κτείνας τανυήκεϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' ἀργείους, πυθέσθαι δὲ φρένας ἤγαγε πολλούς·
ἐν δ' ἄλλαι τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ' ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέρπετο νεεσθαι
οἴκον δ', ἄτην δὲ μετέκλαον, ἣν ἀφροδίτη
δῶκ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένη θάλαμόν τε, πόσιν τε
ὅστις δυώδεκ', ὅτ' ἀρ φρένας, ὅστε πέδον τε.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γύναι κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἤδη μὲν πολέων ἐσλὰ βουλεύματα γνῶν
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπεπήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' ὄπῃ τοιοῦτον ἐγὼ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
οἷον ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ,
οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς αἰνὴρ,
ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σύ κεῖσε, κελεύσαντο δέ σ' ἔμελλε
δαίμων, ὃς τρώεσσι ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
καί τοι δηίφοβος θεοείκελος ἕσπετο ἶσος.
τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην δ' ἀνάων ὀνόμαζε ἄριστα,

πολύδαμνα. ἀμφιβόλα πότερον τῶν φαρμακίων ἢ τὸ ὄνομα. ἢ τὰ φάρμακα τὰ πολλὸς δαμάζοντα. ἐπόνλω γὰρ ὄνομα πρὸς τὴν πρότερον χρόνον φύσει.

ἀνδρῶν δυσμενέων. οἱ μὲν ἵνα μὴ δόξωσι τὸ τεῖχος, οἱ δὲ ἵνα πείσῃ τοὺς ἕλληνας σωφρονεῖν τοὺς ἕλληνας.

κλ. ἐκώκυον, ἐδρήνυν.

πάντων ἀργείων φωνὴν εἴσκασ' ἀλόχοισιν,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ τυδείδης θ' δῖος ὀδυσεύς,
ἥμενοι ἐν μέσοισιν, ἀκούσαμεν ὥς ἐβόησας,
νῶι μὲν ἀμφοτέρω μενεαίνομεν ὁρμηθέντε
ἢ ὀξὺ ἐλθέμεναι ἢ ἔνδοθεν αὖθι τ' ἐπεῖξαι,
ἀλλ' ὀδυσεὺς κατέρυκε κὴ ἔχεθον ἱέμενόν περ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες ἀχαιῶν,
αὐτικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν, ἀλλ' ὀδυσεὺς ἐπιμάσσατο χερσὶ πιέζε
νωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δ' ἄρα πάντας ἀχαιούς. (νη.
τόφρα δ' ἔχ' ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε παλλὰς ἀθήν

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤυδα,
ἀτρεΐδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν.
ἄλγιον, ὅ γάρ οἱ πατὴρ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
ὅδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
ἀλλ' ἄγετ' εἰς θυνὸν τρέπετ' ἡμέας, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.

Ὡς ἔφατ' ἀργείη δ' ἑλένη δ' μωῇσι κέλευσε,
δέμνια ὑπὸ αἰθάσσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα ἐμβαλέειν στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὄλας, κατὰ δὲ πόρθεν ἔεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάδας μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
δ' ἔμνια δὲ στόρεσαν, ἐν δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
τηλέμαχος θ' ἥρως. καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱός.
ἀτρεΐδης δὲ κάθευδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πάρ δ' ἑλένη ταυπέπλος ἐλέχεο δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος
εἵματα εἑσάμενος, πόδι δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος αὖτως.
τηλεμάχῳ δὲ παρίζων, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε τηλεμάχ' ἥρως
δῖον λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
δήμιον ἢ ἴδιον, τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπε.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤυδα.
ἀτρεΐδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον εἴ τινά μοι κλεϊδὴν ἐνὶ πατρὸς ἐνίσποις.
ἐδήεται μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα.
δυσμενέων δ' αὐδῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μηλ' ἀδινὰ σφάζουσι, κὴ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβίον οὖβριν ἔχοντες.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούνατ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃθα,
εἰπεῖν λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, ἤ τε ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου, πολὺ γὰρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μὴ δέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μὴ δ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι κατὰ πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδυσεὺς,
ἢ ἔπος, ἢ ἔπι ἔργον ἐκτελέσσε
δήμῳ ἐνὶ τροίῃ, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί.
τ νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς μενέλαος.
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος υἱὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον

omnium Græcorum uoce assimulata uxoribus,
cæterum ego & Diomedes & diuus Vlysses,
sedentes inter medios, audiuimus ut uocabas,
nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
potius exire quàm intus rursus audire,
sed Vlysses prohibuit & continuit quantumuis cupidus,
ibi alij quidem omnes absq; uoce filij Græcorum,
Anticlus uero te solus conuenire uerbis
uoluit, sed Vlysses os manibus obturauit
indefinenter fortibus, seruauit uero omnes Græcos.
tam diu detinuit donec te seorsim adduxit Pallas Miner.

Helen. equo inclusos nominatim uocauit.

Hunc rursus Telem. prudens contra alloquutus est,
Atride Menelae à Ioue nutrite dux populorum.
durum est, non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
neq; si ei cor ferreum intus esset.
sed agite ad cubile ducite nos, ut iam
somno à dulci delectemur dormientes.

Telem. Menelao.

Sic ait, Argiua autem Helena ancillis præcepit,
cubilia sub porticu ponere & stramenta pulchra
purpurea inijcere, sternereq; superne tapetas,
chlenasq; imponere crispas supernas cooperire.
illæ ibant ex ædibus facem in manibus gestantes,
cubilia uero strauerunt, hospites eduxit præco.
hi quidem in uestibulo domus illic dormiebant,
Telemachusq; Heros, & Nestoris inclytus filius.
Atrides uero dormiuit in recessu domus excelsæ,
iuxta enim Helena lato peplo cubabat præstant. mulierum.
quando uero manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo uoce bonus Menelaus
uestes induës, acutum uero gladiũ circumligauit humero,
pedibus uero mollibus subligauit pulchra sandalia
festinabat ire ex thalamo deo similis palam.
Telemacho uero aßidebat, sermonẽq; habuit & proloq.
& quid te incitans huc egit Telemache Heros
ad Lacedæmona diuinam per lata dorsa maris,
an publicum an priuatum, hoc mihi uere dic.

Iuar cubiũ.

Querit Menel. causam profectionis.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloq. est.
Atride Menelae à Ioue nutrite rex populorum,
ueni si aliquam mihi famam de patre diceres.
dißipatur mihi domus, pereunt uero rustica opera.
hostium uirorum plena est domus, qui mihi perpetuo
oues imbecilles mactant, & flexipedes tortiles boues.
matris meæ proci immensam iniuriam habentes.
præterea nunc ad tua genua uenio siquidem uelis,
illius sæuam mortem dicere, sicubi uidisti
oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti
errantis, supra modum enim ipsum ærumnos. pepit mater.
neq; quicquam me ueritus blandiaris neq; misertus,
sed plane mihi enarra quomodo obuiasti aspectu
præcor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses,
aut dictum aut etiam factum promittens effecit
populo in Troianorum, ubi paßi sunt ærumnas Græci.
horum nunc mihi memor, & mihi uere dic.

Hunc multum suspirans alloquutus est flauus Menel.
pape, certe ualde iam fortis uiri in cubili
uoluerunt

ταυπιπλοῦ. τὸ τὰ μέλον πίπλον ἔχουσα.

νῶτα θαλάσσης. μεταφορικῶς τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης εἶπον.

uoluerunt cubare imbecilles ipsi existentes,
quemadmodum si quando in lustro cerua fortis leonis
hinnulos collocans nuper genitos lactantes
iuga inuestigat, & ualles herbosas
pascens, hic deinde suum ingressus cubile,
utrisq; uero illis indecentem mortem immittit.
ita Vlysses illis indecens fatum immittet.
utinam Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
talis existens qualis olim bene condita in Lesbo,
contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
prostrauit uero fortiter, gauisi sunt omnes Græci,
talis existens, procis uersaretur Vlysses,
omnes sanè breuis uitæ fierent amarum matrimoniumq;
ista uero simul interrogas & præcaris, non enim ego,
sed aliter dixero declinando, neq; uero decipio,
sed ea quidem mihi dixit senex marinus uere,
ex his neutiquam tibi ego celabo dictum, neq; occultabo,
in Aegypto me adhuc huc dij cupidum uenire
detinuerũt, quoniã non ipsis exhibuerã legitimas Hecatõ.
ipsi enim semper uolunt dij nos memores esse præceptorũ.
insula deinde quædam est ualde undoso in ponto,
Aegyptum ante, Pharum uero ipsam uocant,
tantum semota, quantum tota die caua nauis
confecit, cui stridulus uentus aspirat à puppi.
in ea autem portus oportunus, unde naues æquales
in Pontum deducunt, postquam hauserunt nigrã aquam.
illic me uiginti dieb. detinuerũt dij, neq; unquã ueti secũdi
spirantes apparuerunt marini, qui sanè nauium
ductores sunt supra lata dorsa maris,
& fortaßis uiatica omnia corrupta essent & robur uiror.
nisi me aliqua dearum respexisset, & mei miserta esset,
Protei gloriosi filia marini senis
Idothea. huic sanè potißimum animum commoui,
quæ mihi soli inter eundum obuiauit seorsim à socijs,
semper enim circa insulam errantes piscabantur
curuis hamis, domabat uero uentrem fames.
hæc me prope astans, uerbum dixit & proloquuta est.
stultus es ô hospes maximopere, aut gaudens,
aut sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
qui certe diu in insula detineris, neq; ullum finem
inuenire poteris, minuitur autem tibi pectus sociorum.
Sic ait, cæterũ ego ipsam mutuis excipiens alloq. sum.
sanè tibi dicam quæcunq; tandem sis dearum,
quod ego neutiquam uoluntarius detineor, sed fortaßis
immortales offendi qui cœlum latum habitant.
sed tu mihi dic, dij enim omnia sciunt,
quis nam me immortalium impedit & moratur iter
reditumq;, ut in Pontum deueniam piscosum.
Sic dicebam, illa uero statim respondebat diua dearum.
enimuero ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
habitabat quispiam hic senex marinus uates,
immortalis Protheus Aegyptius, quiq; maris
totius profunditates nouit Neptuni subminister,
hunc meum inquiunt patrem esse atq; genuisse,
quem si quo pacto tu poteris ex insidijs prendere,

Helen. equos inclusos nominatim uocauit.

Telem. Menelao.

Menelai natiuitatem.

Vtitur cubili.

Quærit Menel. causam proficiscendi.

Idothea Menelao errãti dat cõsilium.

ἤθελον ὀυνηθῆναι αὐτάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κερατοφόρος λέοντος
νεβρὸς νεοιμήστους νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι, καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁδ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
εἴ γὰρ ζεῦ τε πάτερ, καὶ ἀθηναίη καὶ ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷος ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐν λέσβῳ,
ὀζ ἔριδος φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
καδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν, μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν ὀδυσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροι τε γηγοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἅμ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἀν ἔγωγε,
ἄλλα πάρεξ εἴποιμι πολυκλείδεω ὀδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τά μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
τῷ ὀδ' ἐν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.
αἰγύπτῳ μ' ἔτι δῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ ὄ σφιν ὀρέξα τελήεσσας ἑκατόμβας,
οἶδ' αἰεὶ βόλοντο θεοὶ μεμνῆσθ' ἐφετμέων.
νῆσος ἔπειτά τις ἐστὶ, πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
αἰγύπτου πρόπαροιθε, φάρος δέ ἑ κικλήσκουσι,
τόσσον αὖτε θοῇ νηῒ λιγὺς ἔρχεται ἠνεμόεσσα,
ἤνυσεν, ἢ λιγὺς ἔρχεται ὤπασεν ἠνεμόεσσα.
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐίσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ,
ἔνθα μ', ἐείκοσιν ἦμαρ ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' ἔρως
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἱ ῥά τε νῆας
πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καὶ νύκτ' ἤια πάντα κατέφθιτο καὶ μένος αὐδῆς,
εἰ μή τις με θεῶν ὠλεσφόρατο καί μ' ἐλέησεν,
πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος
εἰδοθέη. τῇ γὰρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρεινα,
ἥ μ' οἴῳ ἐρέοντι σαωσίτῳ νόσφιν ἑταίρων·
αἰεὶ γὰρ πόδε νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
ἡδ' ἐμοὶ ἄγχι σᾶσα, ἔπος φάτο φώνησέν τε·
νήπιος εἶς ὦ ξεῖνε λίλιο τόσσον, ἠὲ χαλίφρων.
ἠὲ ἑκὼν μεδίεις, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴ δὴθ' ἐνὶ νήσῳ δρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ἐκ μέν τοι ἐρέω ἥτις σύ περ ἐσσὶ θεάων,
ὡς ἐγὼ ὄφι ἑκὼν κατέρυκομαι. ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτοις ἀλιτέσθαι, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀλλὰ σύ πόρ μοι εἰπὲ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου.
νόσφιν δ', ὡς ἀδὴν πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἐφάμην, ἡδ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοί γαρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
πωλεῖται τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτής,
ἀθανάτου πρωτεὺς αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε ποσειδάωνος ὑποδμώς,
τόν δέτ' ἐμὸν φασὶν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι,
τ' εἴπως σὺ δεύοιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,

ἀεικιδεῖς. ἀδιανεῖς.

τόσσον αὖτε θοῇ νηῒ λιγὺς ἔρχεται ἠνεμόεσσα. ἐκτὸς τοσοῦτον εἶναι κατὰ τὸν ἥρωα ἱκάστου χρόνου τὸ διάστημα. ἔπεστα ἀποχαινωθῆναι τὸ νεῖλος ὑπόρχεται τὸν ἰδίλιω ἰλλιω, ποταμόχωστος γὰρ ἡ αἴγυπτος κατὰ ἐρέσθαι τοῦ.

qui

ὅς κεν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον ὡς ἤδη πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι, δι' ἠερέας αἰεὶ ἐθέλοιμι,
ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.

Ὡς ἔφατ' αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
αὐτὴν νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πως με προϊδὼν ἢ προδραείς ἀλέηται,
ἀργαλέος γὰρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι,
ὡς ἐφάμην, ἡ δ' αὖτις ἀμείβετο δῖα θεάων.
τοι γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
ἤμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτής.
πνοιῇ ὑπὸ ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεὶς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶτ' ὑπὸ πείσεσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δὲ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης
ἀθρόαι εὕδουσιν πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀφπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
δύνασο ἐξείης, σύ δ' εὖ κείναδε ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι πᾶσι νεῦσιν ἐϋστέλμοισιν ἄριστοι,
ταῦτα δὲ τοι δρέω ὀλεφώϊα τοῖο γέροντος,
φώκας μὴ τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν.
αὐτὰρ ἐπὴν πάντας τε μετ' ἀστεμφέα τε, νόησε ἴδῃ τε,
λέξεται ἐν μέσσῃσι νομεῦς ὡς πώεσι μήλων,
ἤ μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθῇ τε ἴδῃ τε,
καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε.
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐστύμενον περ ἀλύξαι,
ταῦτα δὲ γινόμενα πειρήσεται, ὅσσ' ἐνὶ γαίῃ
ἕρπετὰ γίνονται καὶ ὕδατι καὶ θεσπιδαὲς πῦρ,
ὑμεῖς δ' ἀσφαλέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖος ἐὼν οἷός περ κατευνηθῇ τε ἴδῃ τε,
καὶ τότε δὴ κρέα τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
πρῶς, εἴρεσθαι δὲ θεῶν, ὅς τις σε χαλέπτει.
νόστον δ', ὡς ἤδη πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο λιμαίνοντα,
αὐτὰρ ἐγὼν ἤδη νῆας, ὅθι ἔασαν ἐν ψαμάθοισιν,
πλέα, πολλὰ δὲ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκομεν νῆα κατὰ πλυβόν, ἔνθ' ἐθάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλίσαμεν, ἐπὴν τ' ἔλθῃ ἀμβροσίη νύξ,
ἐν δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
καὶ τότε δὴ πρὸς δῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
πλέα πολλὰ θεοὺς γονόμενος, αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσιν ἐπ' ἔργοις.
τόφρα δ' ἄρ' ἡγ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον.
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε,
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα, δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι θεὶς ἐγκατέλεξε, ἕκαστον
ἥστο μένων, ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῷ.
ἔνθ' ἡμῖν δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρματα εἴκοσι.
κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τῆρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή.
τίς γάρ κ' ἐναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;

ἀλλ'

qui tibi dicat uiam & modum itineris,
reditumq; ut per mare proficiscaris piscosum.
atq; præterea tibi diceret ô inclyte, si modo uelis,
quodcunq; tibi in domibus malumq; bonumq; accidisset,
absente te per longam uiam difficilemq;.

Sic ait, cæterum ego ipsam uicißim alloquutus sum.
ipsa nunc explica insidias senis,
ne quo pacto me præuidens aut præsciens effugiat,
difficilis enim est deus mortali homini domari,
sic dicebam, ipsa continuo respondens diua dearum,
enimuero ego tibi hospes ualde uere ordine dicam,
quando uero sol medium cœlum transcenderit,
tum certe è mari emergit senex marinus uates.
flatu sub Zephyri nigra procella obtectus,
egressus uero dormiuit sub specubus cauis.
circa ipsum uero Phocæ natalibus pedibus pulchri maris,
frequentes dormiunt è cauo mari egressæ,
acerbum spirantes maris profundi odorem.
illuc te ego ducens simul aurora illucescente,
collocabo ex ordine, tu uero probe elige socios
tres, qui tibi apud naues transtratas optimi sunt.
omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis,
Phocas quidem primum numerauit, & inspiciet.
cæterũ postquã oẽs quinquenario numerau. atq; inspexer,
cubabit in medio pastor uelut in grege ouium.
equidem postquam primum sopitum uideritis,
& tum deinde uobis curæ sit roburq; uisq;.
illic uero tenere promptum & cupidum elabendi,
omnia uero facta experimentum sui facit, quæcũq; in terra
reptilia sunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
uos autem firmiter tenete, magisq; præmite.
sed quando certe te ipse interrogauerit uerbis,
talis existens qualem consopitum uideratis,
& tum certe desiste à ui resoluere; senem
Heros, interrogat uero deorum quisnam affligat
reditumq;, ut per pontum proficiscaris piscosum.

Sic loquuta, sub pontum subijt fluctuantem.
cæterum ego ad naues ubi stabant in arena
ibam, plurima uero mihi cor cogitabat eunti.
cæterum postquam ad nauem ueni atq; mare,
cœnam apparauimus, deinde acceßit diuina nox,
certe tum obdormiuimus in littore maris.
quando uero manegenita apparuit roseis digitis aurora,
& tunc ad littus maris Latum transitum habentis
ibam, plurima deos supplicans, porro socios
tres ducebam, quibus potißimum confidebã ad oẽm uim.
interea uero hæc egressa maris latum sinum,
quatuor Phocaum ex ponto pelles attulit.
omnes uero erant iam excoriatæ, dolum struebant patri,
cubilia autem in arena exsculpens marina,
sedebat expectans, nos ualde prope uenimus eam.
ex ordine uero collocauit, tunecit autem corium unicuiq;.
illic iam molestißimæ insidiæ erant, affligebat.n. grauiter
Phocaum in mare nutritarum pessimus odor.
quis etenim marinum apud uitulum posset cubare?

sed

Idothee de patre Proteo capiendo consilium.

Proteus capitus à Menelao.

Idothee dolum in patrem

ἀμφὶ δὲ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης ἀθρόαι εὕδουσιν πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι, πικρὸν ἀφπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν. ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι δύνασο ἐξείης, σὺ δ' εὖ κείναδε ἑταίρους τρεῖς, οἵ τοι πᾶσι νεῦσιν ἐϋστέλμοισιν ἄριστοι, ταῦτα δὲ τοι δρέω ὀλεφώϊα τοῖο γέροντος, φώκας μὴ τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν. αὐτὰρ ἐπὴν πάντας τε μετ' ἀστεμφέα τε, νόησε ἴδῃ τε, λέξεται ἐν μέσσῃσι νομεῦς ὡς πώεσι μήλων, ἤ μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθῇ τε ἴδῃ τε, καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε. αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐστύμενον περ ἀλύξαι, ταῦτα δὲ γινόμενα πειρήσεται, ὅσσ' ἐνὶ γαίῃ ἕρπετὰ γίνονται καὶ ὕδατι καὶ θεσπιδαὲς πῦρ, ὑμεῖς δ' ἀσφαλέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν. ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀείρηται ἐπέεσσιν, τοῖος ἐὼν οἷός περ κατευνηθῇ τε ἴδῃ τε, καὶ τότε δὴ κρέα τε βίης, λῦσαί τε γέροντα πρῶς, εἴρεσθαι δὲ θεῶν, ὅς τις σε χαλέπτει. νόστον δ', ὡς ἤδη πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

πόρφυρε. εἰ βάθει τῆς ἁλμυρίας διενοεῖτο καὶ ἐκινεῖτο καὶ ἐταράσσετο. ὥς περ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ὑλάτων τὰ ἐκβάθος κινούμενα μελαίνεσθαι.

sed ipsa seruauit & excogitauit magnam utilitatem,
ambrosiam ad nares unicuiq; posuit afferens,
dulce ualde spirantem fugauit ceti odorem.
totum matutinum tempus expectauimus audenti animo.
Phocæ aũt è mare uenerunt frequentes, illæ quidẽ deinde
ordine sopiebantur iuxta littus maris.
meridianus autem senex uenit è mari, inuenit aũt Phocas
obesas, omnes uero adibat, recensuit autem numerum.
nos autem primos recensuit inter cetos, nulloq; animo
putauit dolum esse, deinde cubauit & ipse.
nos uero protinus uociferantes irruimus, circũ aũt manus
iacimus, neq; ipse senex dolose obliuiscitur artis.
sed certe primum leo factus est bene barbatus,
porro deinde draco, & panthera, atq; ingens sus
factus est, etiam liquida aqua, & arbor altis folijs.
nos uero firmiter tenebamus audenti animo:
sed cum iam angustabatur senex uersutias doctus,
& tunc certe me uerbis interrogans alloquutus est.
quis sanè tibi Atrei fili deorum consuluit consilia,
ut me caperes inuitum tentãs insidias? cuius rei op. habes.
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum.
scis senex quid me ista præter dirigens interrogas?
quod iam diu in insula detineor, neq; ullo pacto finem
inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
sed tu utiq; mihi dic, dij uero omnia sciunt,
qui nam me immortalium impedit & auertit à uia,
reditumq;, ut per pontum uadam piscosum.
Sic dicebam, ille uero rursus respondens, alloq. est.
sed ualde debebas Ioui alijsq; dijs
faciens sacra iusta, conscendere ut uelocissime
tuam ad patriam uenires nauigans per nigrum pontum.
non enim tibi antea fatum est amicos q; uidere, & uenire
ad domum bene ædificatum, & tuam ad patriam terram,
donec Aegypti à Ioue fluentis fluuij,
rursus ad aquas redieris, feceris q; sacras Hecatombas
immortalibus dijs, qui cœlum latum tenent,
& tunc tibi dabunt uiam dij quam tu desiderás.
Sic ait, cæterum mihi infractum est charum cor,
eo quod me rursus iubebat per obscurum pontum
Aegyptum ire, longam uiam difficilemq;.
uerum etiam sic ipsum uerbis excipiens alloquutus sum:
ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis
sed age mihi hoc dic & uere ordine recense,
num omnes cum nauibus illæsi redierint Græci,
quos Nestor & ego reliquimus à Troia profecti,
num quispiam perijt morte inopinata sua in naue,
aut amicorum in manibus postquã bellũ administrassent?
Sic dicebam, ille me rursus excipiens alloquutus est,
Atride, ne me ista interroga, neutiquam te conuenit
scire, neq; discere meum animum, neq; te puto
diu absq; lachrymis fore, postquam bene omnia audieris,
multi quidem istorum domiti sunt, plurimi uero relicti.
duces autem duo soli Græcorum loricatorum,
in reditu perierunt, pugnæ etenim & tu interfuisti.
unus autem adhuc alicubi uiuus detineur lato in ponto.

Idothee de patre Protheo capiendo consilium.

Proteus captus à Menelao.

ἀλλ' αὐτὴν ὀδάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα
ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσε δὲ κήτεος ὀδμήν·
πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες, αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς νευάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἠῶθεν δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζαῤῥεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἡμῖν δ' ἡμείας πρώτας λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὤϊδη δόλον εἶν, ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός,
ἡμεῖς δ' αὖψ' ἰάχοντες ἐπεσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν, οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης·
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὖτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς.
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δενδρεον ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀσειμέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' αὐτίκ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδὼς
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέφη·
τίς νύ τοι ἀτρεΐδεω ἐν θεῶν συμφράσατο βουλὰς,
ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος, τέο σε χρή.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
οἶδα γέρον τί με ταῦτα παραβροπέων δρείνεις;
ὡς δὴ δὴ δηθὰ νήσῳ δρύομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δυνάμαι, μινύθει δέ μοι ἐν στήθεσσιν ἦτορ.
ἀλλὰ σύ πρὸς μοι εἰπὲ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τις μ' ἀθανάτων ἐνδέδεται καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ' ὡς κεν πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη·
ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Διί τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ κάλ', ἀναβαίνεμεν ὄφρα τάχιστα
σεῖο τε πατρίδ' ἵκοιο, πλέων κατὰ οἴνοπα πόντον·
οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σεῖο τε πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν αὖ γύπαιο διιπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ, ἥν σὺ μενοινᾷς.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
οὕνεκά μ' αὖθις ἄωγον ἐπ' ἠερόεντα πόντον
αἰγυπιὸν δ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν ὅτω δὴ τελέω γέρον, ὡς σὺ κελεύεις
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον ἀχαιοὶ,
ὅς νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν τροίηθεν ἰόντες,
ἠέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἐν νήεσσι,
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν;
Ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ἀτρεΐδη, μή με ταῦτα δείρεαι, οὐδέ σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαήσαι ἐμὸν νόον, οὐδέ σε φημί
δηθὰ ἄκλαυστον ἔσεσθαι, ἐπεὶ ἐν τάδε πύθηαι
πολλοὶ γὰρ τῶν δὲ δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο.
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐν νόσῳ ἀπόλοντο, μάχῃ δέ τε καὶ σὺ πέπυσται.
εἷς δ' ἔλε τόν γε βίος κατερύκετο δυρὶ πόντῳ,

ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα. ὁ κατὰ μὲν τὸ βάλον. ἀλλὰ φαντασίαν ἐποίει τὸν χυμ μαγικ. ἐλέφαντ ὑπὸ ἐν δένδρῳ ἀ προμαιτεύομενος. ἐν τῇ σιφίσιν κώς, ἐπὶ τὰς μεθόδους τοῦ μαστίγος.

ἀλ. Διιγενοῦς

τολύπευσεν, ἐμπαχανεύσατο. μετὰ κακοπαθείας ποιεῖν. τολυπεύειν ἐργάζεσθαι. τολύπη. ἡ ἐργασία τοῦ λυπεῖν. ἢ κατασκευάσειν ἢ περιπαλαμένον ἔριον.

ἄιας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισιν,
γυρῇσιν μὲν πρῶτα ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
καὶ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἐχθομένος περ ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερβάλλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἄασθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέμεν μέγα λαῖλαπα θαλάσσης.
τόνδε ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος.
αὐτίκ' ἔπειτα βίαιναν ἑλὼν χερσὶ σιδαρῇσιν,
πλῆσε γυραίην πέτρην, ἄποσ' ἔξεσεν αὐτήν.
καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ πρόφρος ἔμπεσε πόντῳ.
ἦ ῥ' ἄιας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἄασθη.
τὸ δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
ὣς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλε, ἐπεὶ πίε ἁλμυρὸν ὕδωρ.
σὸς δέ τοι ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεός. ἠδ' ὑπάλυξε
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, πάσσε δὲ πότνια ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα σφάλοντα
ἀγχοῦ ἐπ' ἐχαλίω, ὅθι δώματα ναῖε θυέστης
τὸ πρίν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε θυεστιάδης αἴγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων.
αὖ δὲ θεοὶ οὖρον σρέψαν καὶ οἴκαδ' ἵκοντο.
ἔνθ' τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης.
καὶ κύσε ἁπτόμενος ἣν πατρίδα, πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
δάκρυα θερμὰ χέοντ' ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπῆς εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσεν
ἠγίσθου δολόμητις ἄγων, ὑπόδεκα δ' ἔχε μισθὸν,
χρυσῷ δοιὰ τάλαντα, φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι πρόσω, μνήσαιτο δὲ θοῦρος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
αὐτίκ' ἄιγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην.
κρινάμενος ἐκ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
λόχον, ἐτόρωσε δ' αὐήσας δαῖτα πρόεδρε.
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' ὄκ ἐόντ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀπὶ φάτνῃ.
οὐδέ τις ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἳ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκτανον οἱ μεγάροισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι κεκαθήμενος, οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐνόησα
δὴ τότε μοι προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής.
μηκέτι ἀτρεΐδη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἄσκελὲς ὄντω
κλαῖε, ἐπεὶ οὐκ ἀΐδηλα τὰ δὴ σοὶ μέλλει, ἀλλὰ τάχιστα
πεῖρα, ὅπως κεν δὴ σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
ἢ γὰρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἢ κεν ὀρέστης
κτείνῃ νεν ὑποφθάμενος, σὺ δὲ κεν τάφου αὐλιδόλοιο.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
αὖλις ἐν ἐνθεσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη.
τοὶ μὲν φωνήσαντε ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τόνδε μὲν δὴ οἶδα, σὺ δὲ τρίτον αὖδ' ὀνομάζεις
ὃς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται ἀδυρέϊ πόντῳ,
ἢ θανών, ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενος περ ἀκοῦσαι.

Aiax quidam in naui domitus est longos remos habente.
ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit
petras ingentes, & seruauit è mari.
& sanè effugisset mortem, quantumuis inuisus Palladi,
nisi impium dictum protulisset, & plurimum nocuisset.
dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris,
hunc Neptunus magnifica auduit iactantem,
statim deinde tridentem arripiens manu forti,
percussit Gyream petram, abscidiitq; ipsam.
& unum quidem illic mansit, alterum frustũ incidit mari.
huic sanè Aiax primum insidens ualde læsus est.
hunc detrusit in mare ingens, undosum.
sic ille quidem ibi perijt, postquam bibit salsam aquam.
tuus uero forte effugit mortem frater, atq; elapsus est
in naui concaua, seruauit uero ueneranda Iuno.
sed quãdo certe statim uidebatur Malearum mõtẽ arduum
peruenire, tum certe ipsum abripiens procella,
pontum per piscosum tulit ualde ingemiscentem,
agri ad extremam oram, ubi domos habitabat Thyestes
ubi prius, cæterum tunc habitabat Thyestiades Aegistus.
sed cum iam & illinc apparebat reditus illæsus
retro uero dij uentum uerterunt, & domum uenerunt,
certe ille quidem gaudens conscendit in patriam terram,
& osculabatur attingens suam patriam, multæ ab ipso
lacryma frequẽtes effũdebãtur, postquã lubẽter uidit terr.
hunc sanè à specula conspexit speculator, quem constituit
Aegistus dolosus, ducens, promisit autem mercedem
auri duo talenta, custodiit uero hic toto anno,
ne ipsum lateret accedens reminisceretur impet. roboris.
festinabat autem ire annunciaturus ad domos past. pop.
statim Aegistus dolosam excogitauit artem,
eligens ex plebe uiginti uiros eximios
constituit insidias, ab altera iussit conuiuium apparare.
cæterum ipse iuit inuitans Agamemnona past. pop.
equis & curribus indecentia deliberans.
hunc imprudentem mortem deduxit & trucidauit,
in conuiuio, ueluti si quis interficit bouem ad præsepe,
neq; quisquã Atridæ sociorum relictus qui cum sequitur,
neq; quisquam Aegisti, sed trucidati sunt in regia.
Sic ait, cæterum mihi concussus est charus animus.
flebam autem arenis desidens, neq; mihi cor
uolebat amplius uiuere, & uidere lumen solis.
porro postquam flebam uolutando saturatus sum,
certe tum me alloquutus est senex marinus uates.
ne amplius Atrei fili longo tempore incessanter sic
fleas, quoniã nõ remediũ aliquod inuenimus, sed citißime
tenta, quo pacto iam tuam ad patriam terram peruenias,
aut enim ipsum uiuum reprehendes, aut Orestes
interfecit præueniens, tu uero cœnæ sepulchrali intereris.
Sic ait, cæterum mihi cor & animus generosus,
rursus intra pectus etiam quantumuis tristato resloruit,
& ipsum alloquutus uerba uolatilia dixit.
istos quidem noui, tu uero tertium uirum nominabis,
qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,
aut mortuus, uolo autem quantumuis afflictus audire.

ἵξεσθαι. ἀφίξεσθαι, παραγίνεσθαι.

κρινάμενος, ὑπολεξάμενος. ἔστε λόχον, ἐτόρωσε δ' αὐήσας δαῖτα πρόεδρε.

κατέκτανον. αὐτοῦ λον, ἐφόνευσον.

ἰαύθη, ἀνεχύθη, ἔσθη.

Campus Elysius.

Aiacis Oilei exitus.

Proteus disparet.

Agamemnon exitus.

Telem. Nestori.

Ithacæ insulæ qualitas.

Ὡς

Sic

Sic dicebam, ille me rurſus excipiens alloquutus eſt,
filius Laerti in Ithaca domos habitans,
hunc uidi in inſula lachrymas uberes fundentem
nymphæ in ædibus Calypſus, quæ ipſum neceſſitate
detinet, ille non poteſt ſuam patriam terram peruenire.
non enim ei adſunt naues remiges, & ſocij,
qui ſanè ipſum reducere poſſent per lata dorſa maris.
tibi enim non á fato decretum eſt eximie ô Menelae,
in Argo equos paſcente mortem & fatum aſſequi.
ſed te ad Elyſeum campum, & fines terræ
immortales mittent, ubi flauus Radamanthus eſt,
ubi utiq; facillima uiuendi ratio eſt hominibus.
non nix, neq; hyems longa, neq; unquam imber,
ſed ſemper Zephyri ſuauiter ſpirantes auras
Oceanus immittit, ad refrigerandum homines.
eo quod habes Helenam, & ipſis Iouis gener es.
Sic loquutus, ſubijt in Pontum fluctuoſum.
cæterum ego ad naues ſimul cum diuinis ſocijs
ibam, plurima mihi cor deliberauit incedenti.
cæterum poſtquam ad nauem uenimus atq; mare,
cœnamq; apparauimus, ſuperuenit intempeſta nox,
ibi tum dormiuimus in littore maris.
quãdo autem mane genita apparuit roſeis digitis aurora,
naues quidem ante omnia deduximus ad mare diuinum.
malos autem impoſuimus & uela nauibus æquatis,
ipſi etiam ingreſſi, ſuper tranſtra ſederunt.
ordine autẽ cõſidẽtes ſpumoſum mare uerberamus remis.
rurſus ad Aegyptum imbribus aucti fluminis,
conſtitui naues, & perfeci legitimas Hecatombas.
cæterum poſtquam ſedaui deorum iram ſemper exiſtentiũ.
fudi Agamemnoni tumultum ut immenſa gloria eſſet,
hæc ut perfeci, redij, dederunt autẽ mihi uentum ſecũdum
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miſerunt.
ſed age nunc mane in ædibus meis,
donec undecimáq; duodecimáq; fit dies,
& tunc te bene mittam, dabo autem tibi ſplendida dona.
tres equos, & currum bene politum. cæterum poſtea
dabo pulchrum poculum, ut libes dijs
immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra alloq. eſt.
Atride, ne ſanè me multo tempore hic detine,
etenim ad annum ego apud te utiq; detinerer,
ſedens, neq; me domus caperet deſyderium, neq; parẽtum,
uehementer enim uerbis ſermonibusq; tuis audiens,
oblector, ſed iam mihi affliguntur ſocij
in Pylo diuina, tu autem me aliquandiu hic detines.
donum autem quodcunq; mihi dabis theſaurus ſit,
equos autem in Ithacam non ducam, ſed tibijpſi
hic relinquam in delitijs, tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus frequens, in quo Cyperus,
triticum, ſpeltæ, atq; late germinans hordeum album.
in Ithaca autẽ, neq; ſanè curricula lata, neq; ullũ pratum,
pro capris paſcẽdis accõmodata, & magis deſyderab. p
nulla enim inſularum ſpacioſa neq; prata, (equis paſcẽte,
quæ mare clauduntur, Ithaca etiam ſupra omnes.

Campus Elyſius.

Aiacis Oileci exitus.

Proteus diſparet.

Agamemnonis exitus.

Telem. Neſtori.

Ithacæ inſulæ qualitas.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη·
υἱὸς Λαέρτεω ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκία ναίων,
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ δαλερὸν καταδάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἔχει, οὐδ' ὅ δυνατὸς ἦν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι·
οἵ κέν μιν πέμποιμεν ἐπ' οὖρεα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' ὁ θεσπεσίου ὅδε δοῦρεφὲς ὦ μενέλαε,
ἄρ γε ἐν ἱπποβότῳ θανέειν, καὶ πότμον ἐπιστεῖν.
ἀλλά σ' ὀν ἠλύσιον πεδίον, ἐς πείρατα γαίης,
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς ῥαδάμανθυς,
τῇ περ ῥηϊδίη βιοτὴ πέλει αὐθρώποισιν,
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας,
ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους,
οὕνεκ' ἔχεις ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς διὸς ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, ἐς τὸν πόντον ἐδύσετο λυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν,
ἤια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε διόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπου θ' ὁπλίσαμεθ', ἐπί θ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ.
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸς τίθεμεθα, καὶ ἱστία νηυσὶν ἔθεσθον,
ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς,
ἂψ δ' ἐς ἀιγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
ἕστη νῆας, καὶ ἑρέξα τελήεσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσε θεῶν χόλον αἰεν ἐόντων,
χεῦ' ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελεσσάμενος νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι ὄρνιν
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
ἀλλά γε νῦν ἐπίμενον ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσιν.
ὄφρα κεν ἐνδεκάτην τε δυωδεκάτην τε γένηται,
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐϋξοον, αὐτὰρ ἔπειτα
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπείσῃς θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἠνδα.
ἀτρέϊδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' αὐτοχοίμην
ἤμενος, οὐδέ κε μ' οἶκος ἔλοι πόθος, οὐδὲ τοκῆες.
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν, ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι, ἀλλ' ἤδη μοι ἀϋτάζουσιν ἑταῖροι
ἐν πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδε δρύκεις,
δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δόμεν κειμήλιον ἔσται,
ἵππους δ' εἰς ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα, σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
οὐρήεσσ', ἔνθ' ἐνὶ μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' οὐρυφυὲς κρῖ λευκόν
ἐν δ' ἰθάκῃ, οὔτ' ἄρ ὁμόμοι οὐρήες οὔτε τι λειμών,
αἰγίβοτος καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος ὧδ' ἀλέεινων,
αἵδ' ἅλι κεκλίαται, ἰθάκη ἐν δέ τε πόδι πάντων.

ἠλύσιον πεδίον. τὸ τῶν ὑρώων εἰν διαίτημα. κυκλῳ μενον ἀπὸ ἠλυσίου τοῦ ἠλευθέρου συνβιεστάτου γενομένου. ὅ παρὰ τὸ ἅλυτα εἶν αὐτῷ μένειν τὰ σώματα. ἐ ὑ τόπῳ εἰν ταῖς καλουμέναις μακάρων νήσοις.

ἄσβεστον. ἀκατάπαυστον.

κρῖ, κριθή. λέμων ὑ βραχέα πρὸς βόσιν ἐν νόμῳ αἰγῶν ὑπτυδέστερον ἐν μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο. ἀπὸ ἄλλε

ἄλλης ἀρχῆς τοῦ τοῦ ἵν' ἢ κῆ τοι αἰγίβοιο δῶσα. ἵνα τοῦ τοῦ δόφρα ἐμοὶ μᾶλλον ἐπήρατο. ἐπήρατο ἢ ἐπρήκτο.

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος.
χεῖρί τε μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζεν,
αἵματος ἐς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις,
τοί γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μετεκέσσω, δώσαμαι γάρ.
δώρων δ' ὅσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται
δώσω, ὅ κάλλιστον καὶ τιμιήεστάτον ἔστιν,
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον, ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται,
ἔργον δ' ἡφαίστοιο, πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσε με νοστήσαντα, τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσαι.

Ὡς οἱ μὴ τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
δαιτυμόνες δ' ἦλθον δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
οἳ δ' ἦγον μὴ μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον.
σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
ὧς οἱ μὲν τοῖ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πόνοντο,
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο, καὶ ἀγανοῖσιν ἰόντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
αὐτίνοος δὲ καθῆστο καὶ εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' ὑὸς φρονίοιο νοήμων ἐγγύθεν ἐλθών,
αὐτίνοον μύθοισιν ἀειρόμενος προσέειπεν.
αὐτίνοε, ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκί;
ὁππότε τηλέμαχος νεῖται ἐκ πύλου ἠμαθόεντος.
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων, ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνεται αὐτῆ
ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον δαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί
ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλαυνάμενος δαμασαίμην.

Ὡς ἔφατ', οἷδ' αὐτὰ θυμὸν ἐθάμβεον, οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς πύλον οἰχεσθαι νηλήιον, ἀλλά πῃ αὐτοῦ
ἀγροῦ ἢ μήλοισι παρεμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.

Τὸν δ' αὖτ' αὐτίνοος προσέφη δυπείθεος ὑός,
νημερτές μοι ἔνισπε πότ' ὤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
λῶροι ἕποντ' ἰθάκης ὀξαίρεσιν; ἠὲ οἱ αὐτῷ
θῆτες τε, δμῳῆς τε δύω τόγε καὶ τὸ τελέσαι.
καί μοι τόδε ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρατο νῆα μέλαιναν.
ἠὲ ἑκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ πρὸς πῦξατο μύθῳ.

Τὸν δ' ὑὸς φρονίοιο νοήμων αὖτίον ἤνδα.
αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα, τί κεν ἄλλο ἔρεξε καὶ ἄλλος;
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
αὐτίζοι, χαλεπὸν κεν ἀλώσαιτο δόσιν εἴη.
λῶροι δ' οἱ κατὰ δῆμον. ἀοιδὸν αὐτῷ συμπλέοντι νεγάλοιο ἰδαιμόνιοι, οἴμοι ὑμᾶς ἐρέουσιν.
λῶροι δ' οἱ ἤδη δῆμον ἀρισδύσι μεδ' ἡμέας
οἷ οἱ ἕποντ', ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντα νόησα
μέντορα, ἠὲ θεόν, ὅδε δ' αὖτῷ πάντα ἐώκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω, ἴδον ἐνθάδε μέντορα δῖον.
χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβη νηῒ πύλονδε.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' αὐτίνοος μετέφη δυπείθεος ὑός.
ἀχνύμενος, μένεος ἧ μέγα φρένας ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.
ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη.

τηλε/

Sic ait, risit uero uoce bonus Menelaus,
manu ipsum prendit, uerbumq; dixit atq; nominauit.
sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris,
atqui ego tibi talia commutabo, possum enim.
dona autem quæcunq; in mea domo thesauri iacent,
dabo, quod pulcherrimum & pretiosissimum est,
dabo tibi craterem elaboratum, argenteus autem
est totus, auro autem labra immixta sunt.
opus autem est Vulcani, dedit autem ipsum gloriosus Heros
10 Sidoniorum rex, quando sua domus suscepit
illuc me profectum, tibi autem uolo præbere.

Xenia dantur Telem.

Sic hi quidem huiuscemodi ad inuicem loquebantur.
conuiuæ uero in domum erant diuitis regis profecti,
illi uero adducebant oues, afferebantq; forte uinum,
panem uero ipsis uxores pulchris uittis intulerunt.
sic illi quidem circa cœnam in domo laborabant.
proci autem ante Vlysis aulam
discis delectabantur & amentis caprinis, iaculantes
in apparato pauimento, ubi antea insolentiam exercebant.
20 Antinous uero cõsederat, & Eurymach. deo forma similis,
duces procorum, uirtute enim erant excellentes optimi.
his filius Phronij Noemon prope accedens,
Antinoum uerbis interrogans alloquebatur.
Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non?
quando Telemachus redit ex Pylo arenosa,
nauem mihi abijt abducens, mihi uero opus fit illius,
Elidem in spaciosam traijciam, ubi mihi equæ
duodecim fœminæ, subtus autem muli patientes operis
indomiti, ex quibus aliquem adigens, subiugarem.

Noem. Telemacho uũ commodat.

Sic ait, hi uero in animo obstupescebant, non.n. putab.
30 ad Pylum abijsse Neleiam, sed alicubi in ipsius
agris aut ouibus adesse aut subulcu.
Hunc statim Antinous alloquutus est Eupithei filius,
uere mihi dic quando abijt, & qui nam illum
iuuenes sequuntur ex Ithaca electi? an suijpsius
mercenarijq; mancipiaq;, poterat hoc etiam perficere,
& mihi hoc dic uere, ut bene sciam,
an te per uim inuitum priuauit naue nigra,
an lubens ei dedisti, postquam conuenit te sermone.
40 Hunc autem filius Phronij Noemum contra alloq. est.
ipse sponte ei dedi, nunquid faceret etiam alius?
quando uir talis habens curas in animo
constiteret, difficile sane abnegare dare esset.
iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
illi eum sequuntur, ducem uero ego conscendentẽ agnoui
Mentorem, aut deum, huic.n. ipsi oĩmodo similis erat.
sed hoc admiror, uidi hic Mentorem diuinum
heri sub aurora, tum conscendit nauem ad Pylum.

Sic certè loquutus abijt ad domum patris.
50 his uero utrisq; compulsus est animus generosus.
proci uero simul sederunt & quieuerunt à certaminibus.
his uero Antinous interfatus est Eupithei filius
tristatus, furore uero multum mens obtenebrata
implebatur, oculi uero ei igni splendenti similes erant.
pape quàm ingens facinus superbe factum est.

Tele/

Telem. profectio isthæc putabamus ei non perfectum iri.
ex tot uero inuitis, ætate puer abijt temere
nauem deducens, eligensq; per populum optimates.
incipiet & ulterius malum esse, sed illi ipsi
Iupiter perdat uim antequam nobis malum fiat.
sed agite mihi date nauem celerem & uiginti socios,
ut eum ipsum reducètem insidijs excipiam, atq; obseruem
in freto Ithacæq; Samijq; asperæ,
ut laboriose nauiget propter patrem.

Proborũ de occidendo Telem. consilium.

Sic ait, hi certe omnes laudabant atq; uolebant.
statim deinde exsurgentes ibant in domum Vlyßis.
neq; sanè Penelope longo tempore erat inscia
sermonum, quos proci in mente profunde cogitabant.
præco enim illi dixit Medon, qui audierat consilia
extra aulam existens, illi uero interius consilium decreuer.
festinabat uero ire annuncians per domum Penelopæ
hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope.

Penelope Medoni de procis.

Preco cur te præmiserunt proci inclyti?
an dicere ancillis Vlyßis diuini
à labore cessare, his ipsis autem conuiuium apparent,
ne procaci, neq; unquam conuersantes,
ultima & postrema nunc hic utinam cœnarent,
quiq; simul congregati, uictum absumitis multum
facultatem Telemachi prudentis, nunquam ne à patribus
uestris antea audistis filij cum sitis,
qualis Vlysses erat inter uestros parentes?
neq; ullum tractans iniquè, neq; quicquam loquutus
publice, quod tum ius est diuinorum regum,
alium uicinum odio habuit, alium autem amet.
ille uero nunquam prorsus improbum uirum egit.
sed ille quidem uester animus, & indigna facinora
apparent, neq; ulla est gratia post beneficia.

Noem. Telemacho nuĉ commodat.

Medon Penelope Telem. nunciabnaui/gasse.

Hanc rursus alloquutus est Medon prudentia doctus.
utinam sanè ô regina, hoc maximum malum esset,
sed multo maiusq; & perniciosius aliud
proci tentant, quod non perficiet Saturnius.
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro
domum reuertentem, ille uero profectus ad patris famam
ad Pylam sacram, atq; ad Lacedæmona diuinam.

Sic ait, huius illic soluta sunt genua & amicum pect.
diu ipsum silentium uerborum cœpit, ipsius uero oculi
lachrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est uox.
tandem uero ipsum uerbis excipiens, alloquuta est.

Penelop doleclam se filium esse profectum.

præco, cur mihi filius abijt? neq; ipsum necessitas erat
naues celeres conscendere, quæ in mari equi
hominib. sunt, penetrant autem immẽsum humidum mare.
an ut non quidem nomen eius inter homines relinquatur.

Hanc uero alloquut. est deinde Med. prudentia doctus,
haud scio an aliquis ipsum deus impulit, & ipsius
animus impulsus est ire ad Pylum, ut audiat
patris sui, aut reditum, & quod nam fatum consequut. sit.

Sic certe loquutus abijt ad domum Vlyßis.
hanc autem dolor circumfudit animum crucians, neq; am
in sella sedere, plurib. in domo existentib. (pluis sustinuit
ucrum super limen sedebat elaborati thalami,

τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε, φάμην δὲ οἱ ὃ τελέεσθαι
ἐκ πασῶν δ' ἀέκητι, νέος πάις οἴχεται αὖτως
νῆα δρυσάμενος, κείνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει καὶ πρότερόν κακὸν ἔμμεναι. ἀλλὰ οἱ αὐτῷ,
ζεὺς ὀλέσειε βίλω, πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους
ὄφρα μιν αὖτ' ἰόντα λοχήσομαι, ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ ἰθάκης τε σάμοιό τε παιπαλόεσσης.
ὡς αὐ τῶν σμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.

ἄρξει καὶ πρότερόν κακὸν ἔμμεναι. οἷον πρεσπαιόν ἡμᾶς. οἱ δ' ὄνομα ἀπὸ σύδειας τῆς ἀρχῆς. ἵν' ἡ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς χέρον ἡμᾶς ὁρᾶσθαι.

10 Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοί γε ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνασάντες ἔβαν δόμον εἰς ὀδυσῆος.
οὐδ' ἄρα πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων, ὃς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βουλευόμουν.
κῆρυξ γὰρ οἱ ἔειπε μέδων ὃς ἐπεύθετο βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών, οἱ δ' ἐνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳὰς δόμα τε πηνελόπειαν.
τὸν δὲ κατ' οὐδὸν βάντα προσηύδα πηνελόπεια,

Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί,
ἢ εἰπεῖν δμωῇσιν ὀδυσῆος θείοιο
20 ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πρήσαι,
μὴ μνηστεύοντες, μὴ δ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
ὕστατα νῦν τοῦτο νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
οἵδ' ἅμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
μνῆστιν τηλεμάχοιο δαΐφρονος, οὐδέ τι πάτρῳ
ὑμετέρῳ τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
οἷος ὀδυσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν;
οὔ τέ τινα ῥέξας ἀδικήσιον, οὔτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ, ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων
ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
30 εἶνος δ' ὅ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον οὐδ' ἀεικέα ἔργα
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθεν ἐόντων.

κατακείρετε. κατακαλίσκετε κατὰ δαπανᾶτε.

τίω δ' αὖτε πρόσθέ τε μέδων πεπνυμένα εἰδώς.
εἰ γὰρ δὴ βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη,
ἀλλὰ πολὺ μείζον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε κρονίων.
τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
οἴκαδε νεισόμενον, ὅδ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς λακεδαίμονα δῖαν.
40 ὡς φάτο, τῷ δ' αὖτοῦ λύτο γόνατα καὶ φίλον ἦτορ,
δηὼ δὲ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πεπάδον, θαλερὴ δέ οἱ ἔχε φωνή,
ὀψὲ δὲ δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε.
κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται ὀδὲ πεμν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
αὐδήεσσι γίγνονται, πορόωσι δὲ πεμν ἐφ' ὑγρήν,
ἢ ἵνα μὴ δ' ὄνομ' αὐτοῦ γ' ἀνθρώποισι λίπηται;
τίω δ' ἠμείβετ' ἔπεσι μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἠὲ καὶ αὐτοῦ
50 θυμὸς ἐφορμήθη ἴμεν ὀδὸν πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ, ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσσῃ.

ἐξεκλέσαν πόδας, C

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κῆρυξ δ' ὤμ' ὀδυσῆος.
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμορφθόρον οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δίφρῳ ἐφεζέσθαι, πολλῶν κενεὸν δόμον ἐόντων,
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,

πολυκμήτου. μετὰ πολλοῦ

miserab/

οἴκτῳ ὀλοφυρομένη, πόθι δὲ σμωαὶ μινύριζον
πᾶσαι, ὅσαι ᾗσι δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί,
τὰς ἀδινὸν γόωσα, μετηΰδα τωιωελόπεια.
Κλῦτε φίλαι, πόθι γάρ μοι ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμῶ τράφον ἠδ' ἐγήροντο,
ἣ πρίν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα
πασιν τοῖς ἀρετῆσι μετακασμένον ἠν Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος οὐρανὸς εὐρὺ κατ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος.
νῦν αὖ πᾶι δ' ἀγαπητὸν ἀκηκοῖναι μεμάασιν
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, ὅδ' ὀρμηθέντος ἄκοσμα.
ἀέτλιαι, ὅδ' ὑμεῖς πόρ γε φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ' ἀναγεῖραι ὅτι τέμενε σάφα θυμῷ,
ὁππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
εἰ γὰρ ἐγὼ τυθείμην τοῦτο ὅδ' ὁρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἧκον ἔμεινε καὶ ἐσσύμενος περ ὁδοῖο,
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν γε μεγάροισιν ἔλειπεν,
ἀλλά τις ὀτρηρὸς δόλιον καλέσειε γέροντα
δμῶ' ἐμόν, ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δῦρο κιόντι,
ἠέ μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
λαέρτῃ τάδε πάντα πανείσεται ἀγρεόμενος καταλέξῃ,
εἴ τινα κεῖνος γε φρεσὶ μήτιν ὑφήνας,
ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἱ μεμάασιν
ὄν καὶ ὀδυσσῆος φθίσαι γόνον αὐτιθέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς δουρικλεια,
νύμφα φίλη, σὺ μὲν αὖ με κατακτάνε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα γε μεγάροις, μῦθον δέ τοι οὐκ ἐκκλύσω.
ἠδὲ ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δὲ οἱ ὅσσ' ἐκέλευσας.
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ, ἐμοῦ δ' ἔλαβε μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι δρέειν, πρίν δωδεκάτην τε γενέσθαι
ἢ σ' αὖτ' ἀποθέσθαι καὶ ἀφορμηθέντος ἄκουσαι.
ὡς οὐ μὴ κλαίουσα ἐῇ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
ἀλλ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροῖ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
εὐχὲ Ἀθηναίῃ κούρῃ διὸς αἰγιόχοιο.
ἣ γὰρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σώσει.
μὴ δὲ γέροντα κάκα κακωμένον, ὄ γὰρ οἴω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσι γενεὴν ἀρκεσιφάντα
ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πῶς ἐπέσεται ὅς κεν ἔχῃσι
δώματ' ὑψηρεφέα, καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο, τῇ δ' εὔνησε γόον χέθε δ' ὄσσε γοοιο.
ἣ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
τῇ δ' ἔθετ' ὀλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' ἀθήνην.
κλῦθί μοι αἰγιόχοιο διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
εἴποτέ τοι πολύμητις τῷ μεγάροισιν ὀδυσεύς,
ἢ βοὸς, ἢ οἴος τῷ πίονα μηρί' ἔκηε.
τῷ νῦν μοι μνήσαι καί μοι φίλον υἱὸν σάωσον.
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερβιοῦντας.
Ὡς εἰποῦσ', ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυε ἀρῆς.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε, νέων ὑπερβιοντῶν.
ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι, πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει, οὐδ' ἔτι οἶδεν ὅ οἱ φόνος υἱὸς τέτυκται.
ὡς ἄρα τις εἴπεσκε, τάδ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' αὐτίκα ἀγορήσατο καὶ μετέειπε.

δαιμό-

miserabiliter lugens, undique autem ancillæ eiulabant,
omnes quotquot in domo erant iuuenculæ atq; uetulæ.
illas incessanter lugens alloquebatur Penelope.

Audite amicæ, supra modũ mihi cœlites dolores dederunt
ex omnib. quot una mecum nutritæ, atq; natæ sunt.
quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos
eximium, cuius gloria lata per Græciam et mediũ Argos.
nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt
inglorium ex ædibus, neq; abeuntem audiui.
infelices, neq; uos quidem in mente induxistis singulæ
e lectulo me suscitare, scientes manifeste in animo
quando ille conscendit cauam ad nauem nigram.
si enim ego sciuissem istam profectionem expedientem,
sanè statim aut mansisset quantumuis festinans aduter,
aut me mortuam in domo reliquisset.
sed aliquis famulus Dalium uocaret senem
mancipium meum, quem mihi dedit pater iam huc eunti, Dalius Penelopes seruus.
& mihi hortum seruat arbiferum, ut celerrime
Laertæ hæc omnia aßidens ex ordine dicat.
si fortasse aliquod ille in mente consilium excogitans,
progressus à uulgo lugeat, qui cupit
suum & Vlyßis perdere prolem diuini.

Hanc rursus alloquuta est chara nutrix Euryclea.
domina chara, tu siquidem me interfice crudeli ferro,
siue relinquas in ædibus, sermonem certe non celabo.
noui ego ista omnia, præbui autem illi quæcũq; postulauit.
panem & uinũ dulce, mei aũt cœpit magnũ iuramẽtum,
non prius tibi dicerem, quàm duodecimaq; adesset dies,
aut te ipsam desyderares & digressum audisse,
ut ante non flens corpus pulchrum læderes,
sed lota puras corpori uestes induens
ad solarium conscendens cum ancillis mulieribus
uota fac Palladi filiæ Iouis à capra nutriti.
hæc enim ipsum deinde & à morte seruabit.
ne autem senem male afflictum, non enim existimo
penitus dijs beatis sobolem Laertæ
inuisam esse, sed alicubi aliquis supererit, qui poßideat
domos excelsas, & porrectos fertiles agros.
Sic ait, huius sedauit luctum, cohibuit & ocul. à luctu;
ipsa uero lota puras corpori uestes induens,
in superiora conscendit cum seruis ancillis,
imposuit molas canistro, supplicauit autem Palladi.
audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
si unquam tibi uersutus in ædibus Vlysses
aut bouis, aut ouis pinguia fœmora adoleuit,
horum nunc memor sis & mihi charum filium serua.
procos uero auerte male superbientes.
Sic loquuta, eiulauit, dea autem illius audiuit præces,
proci autem tumultuabantur per atria obscura.
tum uero aliquis dicebat iuuenum superbientium.
profecto iam nuptias nobis à multis cupita regina
apparat, neq; ullo pacto nouit q̃ suo cædes fil. cõstituta ẽ.
sic certè quispiam dicebat, ea autem non erant sic acta.
illis uero Antinous concionatus est & interfatus.

infelices

πολλὴ παρέλθε κατασκυκωσόντω

μῆτιν. σώσειν. βουλεύ. γνόμω. τέχνω. δόλον. ἀπάτω. ὁδόν.

Antinous procis.

Proci parãt nauẽ ad insidias Telemacho struendas.

Proci enauigant.

Miner. sub Iphthimæ persona solatur Penelopem in somnis.

ἐπφρόνω φίσοντας ὑπερβιοῦντας τῇ διωάμει. σημαίνει ὃ καὶ ὑπερφανοῦντας.

Antinous procis.

ô felices, sermones quidem arrogantes fugite
omnes pariter, ne forte quispiam annunciet etiam intus.
sed age silentio illis exurgentes perficiamus
consilium, quod iam etiam omnib. in mente placuit nobis.

Proci parãt nauẽ ad insidias Telemacho struendas.

Sic loquutus, elegit uiginti uiros optimos,
festinantes uero profecti ad nauem uelocẽ & littus maris,
nauem quidem principio maris in altum traxerunt,
malum uero imposuerunt, & uela naui in nigra.
aptabant autem remos ligamina è corio facta,
omnia decore, sursum autem uela alba expanderunt.
arma uero ipsis tulerunt generosi famuli,

Proci enauigant.

alte in humidum hanc traxerunt, ingressi sunt etiam ipsi,
illinc cœnã sumpserunt, expectarunt aũt Hesperi aduẽtũ.
in solario uero illic prudens Penelope
iacebat sanè ieiuna, non gustans cibum neq; potum,
cogitans an eius mortem fugeret filius innocens,
an ipse sub procis impijs domitus esset,
quanta cogitat leo uirorum in turba
timens, cum ipsum doloso in circulo agitant,
tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.
dormit uero recumbens, soluta sunt ei compages omnes.
ibi tum alia excogitauit dea cæsia Minerua,
idolum effinxit, corpore autem assimulatum erat mulieri

Miner. sub Iphthimæ persona solatur Penelopem in somnis.

Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
misit uero ipsum ad domum Vlyssis diuini,
si quo pacto Penelopen lamentantem, lugentem
compesceret à luctu fletuq; lachrymoso.
in thalamum uero ingressa seræ ad lorum.
stetit autem supra caput, & ipsam sermone alloquuta est,
dormis Penelope charo afflicta corde?
nequaquam te sinunt dij facile uiuentes
flere, neq; tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
tuus filius, minime enim quicquam deorum offensor est.

Hanc uero excipiens prudens Penelope,
ualde suauiter dormiens in somniorum portis.
cur ô soror huc uenisti, non antea quidem
aderas, quandoquidem ualde multum lõge domũ habitas,
& me iubes domare ærumnam atq; dolores
plurimos, qui me irritant in mente & animo,
quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
omnibus uirtutibus ornatum, inter Græcos
eximium, cuius gloria lata per Thessal. & mediũ Argos
nunc rursus filius dilectissimus abijt, caua in naue,
stultus, neq; laborum probè gnarus, neq; commerciarum.
huius causa iam ego etiam magis lugeo, quàm illius,
ob hunc undiq; tremisco & timeo ne quid patiatur.
aut is horum in populo quo abijt, aut in ponto,
hostes enim multi in ipsum insidiantur,
cupientes occidere, antequam ad patriam terram ueniat.

Hanc respondens alloq. est simulachrum obscurum,
confide, neq; prorsus in mente timeas tantopere,
talis enim comes una sequitur, quam etiam alij
uiri optarint adesse, potest enim
Pallas Minerua, te uero lamentantem miseretur:

Δαιμόνιοι, μῦθος μὲν ὑπὲρ φάλος ἀλέασθε
πάντες ὁμῶς, μήπως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖσιν ἀνασταντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤρεσεν ἡμῖν.
Ὡς ἐπὼν, ἐκείνατ' ἐείνοισι φῶτας ἀρίστους.
βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἁλὸς βάθος δὲ δρύσαν,
ἐν δ' ἱστὸν τ' ἐπέθεντο, καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἤρτυσαν δ' ἐρετμὰ προπαροιθε ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατ' αὐτοῖσιν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ τάνυσαν.
τεύχεα δ' εσθλὰ ἐνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τιθέν γ' ὥρμισαν, ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
ἐν δὲ δόρπον ἔλοντο, μενοῦν δ' ὦν ἕσπερον ἐλθεῖν.
ἦδ' ὑπόρρωθεν αὖθι πορίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐὸν κατὰ θυμὸν, ἠδὲ ποτῆτος
ὁρμαίνουσ', εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων.
ἢ ὅ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀν' δρῶν ἐν ὁμίλῳ
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,
τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος.
εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δὲ οἱ ἄρθρα πάντα.
ἐν θ' αὐτ', ἀλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤικτο γυναικί.
ἰφθίμης κόρης μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο.
τῷ οἱ Εὔμηλος ὄπυιε φερῆς ἐν οἰκίᾳ ναίων.
πέμπε δὲ μιν πρὸς δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο.
εἴ πως πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.
ἣ δ' θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντος.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
εὕδεις πηνελόπεια φίλον τεθυμένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' ὧδε ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι. ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμος ὄδε
σός παῖς, οὐ μέν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενος ὄδε.
Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια.
ἦ δὴ μάλα κνώσσεσ' ἐν ὀνείρασι πύλησι,
πῆπε κασιγνήτη δεῦρ' ἤλυθες, ὅττι πάρος γε
πόλλ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις,
καί με κέλεαι παύσασθαι ὀιζύος, ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἳ μ' ὄρεθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἣ πρίν μ' ἔσθ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον, ἐν δὲ Δαναοῖσιν
ἐσθλὸν, τοῦ κλέος οὐρανὸν εὐρὺ κατ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος.
νῦν αὖ πᾶς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐνὶ νηός
νήπιος, ὅστε πόνων εὖ εἰδὼς, ὅστ' ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι, ἢ περ ἐκείνου,
τοῦ δ' ἀμφιδρομέω καὶ δείδια μή τι πάθῃσιν,
ἢ ὅγ' ἐν ἀντιανείρῃσιν ἐν οἴχεται, ἢ ἐν πόντῳ,
δυσμενέων γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωντο
ἐκμενοι κτεῖναι, πρίν περ πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν.
θάρσει, μὴ δὲ τι πάγχυ φρεσὶ δείδιθι λίην,
τοίη γὰρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἕρχεται, ἥν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δυνατὸς γὰρ
πάντας ἀθανάτοις, σέ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.

Δαίμονες οἱ δὲ δόρπα τίνοισι. πορίσπω μείνως, οἱ δὲ γὰρ τὸν φροντίδας, πορίδος αἱ κῆπαι φρίσσουσι καὶ περιφρουεῖν σὺν ἱμάσι τοῖς πορίσιν δὲ μένει τοῖς κάπαις

ῥέα ζώοντες. ῥαδίως καὶ ἀπόνως ζώντες ἐλπίζων αὐτὸν νομιθῶσαι καὶ σωθῆναι.

quæ

ἣ νῦν με προέηκε τεὴν τάδε μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε πρόσειπε περίφρων Πηνελόπεια.
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι θεοῖόσ τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἴδ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον.
εἴπερ ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν.
ὄ μὲν τοι κεῖνόν γε δίω νεκέως ἀγορεύσω
ζώει ὅ γ' οὐ τέθνηκε, κακὸν δ' ἀνεμώλιε βάζεις.
Ὡς εἰπὼν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
ἐς πνοιὰς ἀνέμων, οὐδ' ἄρ ὑπνος ἀνόρουσε
λύσε δ' ἰκαρίοιο, φίλον δέ οἱ ἦτορ ἐνάνθη.
ὣς οἱ γὰρ γὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
μνηστῆρας δ' ἀναβαντας, ἐπ' ἤπειρον ὑγρὰ κέλευθα.
τῆλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντας.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλί, πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἀστερίς ὄ μεγάλη, λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι, τῇ τόν γε μένον λοχόωντες ἀχαιοί.

νυκτὸς ἀμολγῷ. εἰς τὴν τὸ μεσονυκτίον ὥρα. ᾧ ἐστι κατὰ τὸ ἑτοῖμον ἤτοι ἀ μολγῷ. κατ' ὄρθρον ὥρα συμβίβηκεν μὴ ἀμέλγεσθαι ζῶα.

quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere.
Hanc rursus alloquuta est prudens Penelope,
siquidem tu dea es, deaq; audiuisti uocem,
sic age mihi & illum ærumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuat, & uideat lumen solis,
an iam mortuus est & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum.
non quidem ubi illum continuo dicam,
uiuat ille an mortuus est, turpe uero uana loqui.
Sic dicens postium apud seram euanuit
in flatus uentorum, ipsa uero ex somno proruit
filia Icarij, amicum autem illi pectus refloruit.
quando ipsi euidens somniũ irruisset noctis in conticinio.
proci uero conscendentes nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacamq; Samumq; asperam
Asteris, non magna, portus uero ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere introit. habẽtes, ibi hũc expect. insid. Ach.

Proci Telemacho insidiatum euuigant.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Συνεδρίου τῶν θεῶν δευτέρου ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ καλυψῶ, κελεύων ἀποπέμψαι τὸν ὀδυσσέα, οὗ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ, τῇ δὲ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐλθὼν αὐτὸν ὁ ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὴν σχεδίαν, ἐνὸς ἑαυτῷ δίδωσι κρήδεμνον σύν τε λαμπύνῃ, ὅπως αὐτὸν δι γῆς ἀποβίβασε αὐτὸ, καὶ πολλὰ παθὼν, εἰς τὴν τῶν φαιάκων χώραν ἐρχεται διασωθείς.

Descriptio Mercurij.

ARGVMENTVM E. LIBRI Homeri Rapsod.

Concilium deorum secundum faciens Iupiter, Mercurium mittit ad Calypso, iubens dimittere Vlyssem. Ipsa uero iussum facit. Decima uero octauæ die uidens eum Neptunus, & indignatus soluit ratem. Ino uero ei dabat uittam, præcipiens ut postquam terram appetisset deijcere eam, & multa passus in Phæacum regionem uenit seruatus.

Descriptio secus Calypsus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ε. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Πλεῖ ἐπὶ σχεδίης ὀδυσσεὺς κιβδήλῳ πόντῳ.

ODYSSEAE E. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

E. nauigat in rate Vlysses discissa mari.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ πηγενείοιο
ὄρνυθ' ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι, ἠδὲ βροτοῖσιν.
οἱ δὲ θεοί, δῶκαν δὲ καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
τοῖσι δ' ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλ' ὀδυσῆος
μνησαμένη, μέλε γὰρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς μὴ δὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη καὶ ἄσυλα ῥέζοι.
ὡς ὅ τις μέμνηται ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ὁ μὲν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς ἣ μιν ἀνάγκη
ἔχει, ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι.
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀφαρκτεῖναι μεμάασι
οἴκαδε νεισόμενον, ὅ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς πύλον ἀγαθέην, ἠδ' ἐς λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς
τέκνον ἐμὸν ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
οὐ γὰρ δὴ τόδε μὲν βεβουλευσαι νόον αὐτῇ;
ὡς ἤρι κεῖνος ὀδυσεὺς ἀφίοιτο ἐλθών.

Ἠχεῖ, καθίζει καὶ νῦν.

Τηλέ-

Aurora autem ex lecto ab generoso Tithone
surrexerat, ut immortalibus lumẽ ferret, atq; mortalibus.
ipsi uero dij ad consessum consederant, inter illos sanè
Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
illis autem Pallas recensebat pericula multa Vlyßis
memor, curæ enim ei erat existens in domo Nymphæ.
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper existentes,
nullus amplius benignus, mitis, & mansuetus sit
sceptrifer rex, neq; mente iusta doctus,
sed semper durus sit, & iniusta faciat,
quoniam nullus memor est Vlyßis diuini
ciuibus quibus præfuit, pater autem mansuetus erat.
sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet, hic uero non potest suam in patriam terrã uenire.
non enim ei adsunt naues remiges & socij
qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
nunc rursum filium dilectißimum occidere cupiunt
domum reuertentem, ille uero abijt ad patris famam
ad Pylum diuinam, atq; ad Lacedæmona claram.
Hanc excipiens alloquutus est nubicoga Iupiter.
filia mea, quale te dictum excidit septum dentium?
an non iam hoc quidem consultasti mente tu ipsa?
ut certè illos Vlysses ulciscatur reuersus.

Minerua cœlestibus.

Telema-

Telemachum autem tu deduc accurate, potes enim,
ut illæsus suam in patriam terram ueniat.
proci uero in naue retrogradè redeant.
dixit sanè & Mercurium dilectum filium alloquebatur.
Merc. mittitur ad Calypso. Mercuri, tu enim in alijs nuncius es
Nymphæ pulchricomæ dicito latum consilium
reditum Vlyßis patientis, ut redire queat.
neq; deorum ductu neq; mortalium hominum.
sed ipse in rate colligata dolores patiens
die uicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui dijs sunt,
qui ipsum ex animo deum ueluti honorabunt.
mittent autem in naui charam in patriam terram,
æsq; aurumq; abunde uestemq; exhibentes,
plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses,
etiam si illæsus uenisset portionem ex præda sortitur.
sic enim ei fatatum est amicosq; uidere & adire,
domum ad excelsam & suam in patriam terram.
Proci Telemacho indiatum euuigant.
Sic ait, neq; renuit internuncius Mercurius,
statim deinde pedibus subligauit pulchra sandalia
Descriptio Mercurij. immortalia, aurea, quæ ipsum ferebant siue per mare,
siue per immensam terram pariter cum flammo uenti.
cœpit autem uirgam, qua uirorum oculos demulcet,
quorumcunq; uult, eos autem ipsos sopitos excitat.
hanc in manibus tenens delabitur fortis Mercurius,
ad Pieriam delapsus ex æthere incidit in mare.
ruit autem deinde super fluctus laro aui simlis,
quæ circum magnos sinus maris irrequieti
pisces uenans densas alas mergit salsugine,
huic similis plurimos uectus est fluctus Mercurius.
sed quando iam in insulam peruenisset longe iacentem,
tum ex ponto conscendens ceruleo, ad continentem
ibat, donec ad ingẽtem specum peruenit, in quo Nympha
habitabat pulchricoma, hanc uero intus inuenit existẽtẽ.
ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul uero odor
cedriq; ~~uiscilic~~, Thijq; per insulam odorabat scissilis
Minerua cœlibus. ardentium, ipsa uero intus cantillans uoce pulchra,
telam percurrens aureo radio textorio nebat.
Descriptio specus Calypsus. sylua autem specum circumcreuerat uirescens,
Clethraq; populusq; & bene odorata Cyparissus,
ibi quoq; aues extensas alas habentes nidulabantur,
bubones, accipitresq;, latas linguas habentes cornices
marinæ, quibusq; marina opera curæ sunt.
atq; illic extensa erat per speluncam cauam.
uitis pubescens, florebat uero uuis.
quatuor uero ex ordine fontes fluebant aqua limpida.
uicini intra se uersi alius in alium,
circum uero mollia prata uiolarum atq; apium
uirescebant, ibi tametsi immortalis accedens,
admirabatur uidens, & oblectabatur mente sua.
illic stans admirabatur fortis internuncius Mercurius.
cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
statim in latam speluncam perrexit, neq; ipsum palam
ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
non enim ignoti utiq; dij inuicem existunt

immor/

τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπ' ἠμαθόεντα θαλάσσης,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἵκοιτο πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
μνηστῆρες δ' αὖ νῆας ἐπὶ πάλιν ἀπονέοντο.
ἦ ῥα καὶ ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀνωίστον ἔνισπε.
ἑρμεία σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα πρὸς ἄγγελος ἐσσὶ
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ ἐπεὶν νημερτέα βάλλω,
νόστον ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
ὅτε θεῶν πομπῇ, ὅτε θνητῶν αὐθρώπων.
ἀλλ' ὅγ' ὀδὶ χειδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματι κ' εἰνοστῷ χερείω δρίβωλον ἵκοιτο
φαιήκων δ' γαῖαν, οἱ ἄγχιθεοι γεγάασιν,
οἱ κέν μιν πόδι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν.
πέμψουσι δ' ἐν νηὶ φίλῳ δ' πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δοῦσι.
πόλλ' ὅσ' ἀν δὲ ποτε τροίης δῄσατ' ὀδυσεύς,
εἴ περ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λῃίδος αἶσαν.
ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι,
οἶκον δ' ὑψόροφον καὶ ἑὴν δ' πατρίδα γαῖαν.
ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος ἀργειφόντης.
αὐτίκα δ' ἔπδ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
ἀμβρόσια χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀήμοιο.
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, οὓς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τῇ μετὰ χερσὶν ἔχων, πέτετο κρατὺς ἀργεφόντης.
πιερίην δ' ἵκετο βὰς ἀπὸ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
σεύατ' ἔπειτ' ἀδὶ κῦμα λάρῳ ὀρνυθι εἰκώς,
ὅς τε κατ' ἠεινὸς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύει ἁλμῃ.
τῷ δ' ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἐνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος, ἤπειρόν δὲ
ἤιεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, ᾧ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος, τῇ δ' ἔνδοθι πέτμον ἐοῦσαν.
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃσιν μέγα καίετο, τηλόσε δ' ὀδμὴ
κέδρου τ' θυκεάτοιο θέειόν τ' αὐὰ νῆσον ὀδώδει
δαιομένων, ἡδ' ἔνδον ἀοιδάων ὀπὶ καλῇ,
ἰσὸν ἐποιχομένη χρυσείῃ κερκίδι φαινῶν.
ὕλη δὲ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ θυώδης κυπάρισσος.
ἔνθα δὲ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι θυνάζοντο,
σκῶπες θ' ἱρηκές τε, τανύγλωσσοί τ' κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἡδ' αὐτῇ τετάνυστο πόδι σπέος γλαφυροῖο.
ἄμπελος ἠβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι.
κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες, ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλῃ.
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴον ἠδὲ σελίνου
θήλεον, ἔνθα κ' ἔπειτα κε ἀθάνατός περ ἐπελθὼν,
θηήσαιτο ἰδών. καὶ τερφθείη φρένα θυμῷ.
ἔνθα τὰς θηεῖτο διάκτορος ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς ἄντρον πέτετο ἤλυθεν, οὐδέ μιν αὖτε
ἀγνοίησεν ἰδοῦσ' καλυψὼ δῖα θεάων.
οὐ γάρ τ' ἀγνῶτές γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται

ἀθάνατοι,

σχεδίη. σχεδία ἡ καλεῖτο ἡ τῶν φαιάκων τῶν ἢ μετὰ ταῦτα ἐκλήθη πορθμεία. τὸ δ' ἀρχαιότατον ἡ καλεῖτο δρηπάνη

ἕλετο δ' ῥάβδον. λέγει ἀρθέντα νυκτέρου τῶν τὸ ἱμ μὲν ῥάβδον ὥς τε ψυχας μὲν τεταραγμένας παύει, ἐκ λεθυμείας δ' ἀνιγείρει.

ὀχήσατο. ἐπεχήσατο ἐπιδραμὼν.

θυκεάτοιο. θυκεάτοιο πασκευάστου, σὺν πλάστου, σὺν χειρίτεχ.

σκῶπες. ἔρηνια τυπτόμενα κακόφωνα σκαιόπους τινές.

immortalis

ἀθανάτοισι, ὅστις ἔπεισ ἀπόπροθι δώματα ναίει.
ὣς ἄρ ὀδυσσῆα μεγαλήτορα φῶτα ἔπειτα.
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ὀρέχθων.
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερδ' ἔσκε δάκρυα λείβων.
ἑρμείαν δ' ὀρέεινε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν θρόνῳ ἰδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι.
τίπτε μοι ἑρμεία χρυσόῤῥαπι εἰλήλουθας;
αἰδοῖός τε φίλος τε πάρος γε μὲν ὄππ θαμίζεις.
εἰρώτα ὅ, τι φρονέεις, τελέσαι δ' ἐμε θυμὸς ἀνώγει,
εἰ δυνάμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
ἀλλ' ἕπεο πρότερος, ἵνα τοι παρξείνια θείω.
ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ὁ πίνε καὶ ἦδε δάκρυον ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἔπτησε καὶ ἤρατο θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν, αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸ μῦθον ἐνισπήσω, κέλεαι γάρ.
ζεὺς ἔμ' ἤνωγε δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόν γε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπορον, ὅθι τε τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵτε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι, καὶ ἀζάετος ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' ὄπως οὐ δὴ διὸς νόον αἰγιόχοιο
ὅστε παρεξελθεῖν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἀλιώσαι.
φησί τοι αὖδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν αὐδρῶν, οἱ ἄστυ πολὺ πριάμοιο μάχοντο
ἐννέαετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες, ἔβησαν
οἴκαδ', ἀτὰρ ῥ' ἀνόῳ τοσσῶ ἀθλησαίμ ἀλίπεντο.
τῇ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν, καὶ κύματα μακρά.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν τ' αὐτοὶ ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
τόν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν
ἥ, νῦν σ' ἤνωγε ἀκρεμπὲς μιν ὅτι τάχιστα.
οὐ γὰρ οἱ τῇ δ' αἶσα φίλων ἀπὸ νόσφιν ὀλέσθαι
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἴκου ἐὸν ὑψόροφον, καὶ ἑῆν ἐς πατρίδα γαῖαν.
ὡς φάτο, ῥίγησεν δὲ καλυψὼ δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἠέλιοι ἐστὲ θεοὶ ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεαῖς ἀγάασθε παρ' αὖδρασιν ὁππότε κέν τις
ἀμφαδίην, ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς ἦ ὅτ' ὠρίων' ἕλε ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες.
ἕως μιν ἐν ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος ἄρτεμις ἁγνὴ,
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἀκηχεμένη κατέπεφνεν.
ὡς δ' ὁπότ' ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος δημήτηρ,
ὦ θυμῷ εἴξασα μίγη φιλότητι καὶ ἐυνῇ,
νειῷ ἐν τριπόλῳ, ὀδὲ δὴ ἐν ἦν ἄπυστος
ζεὺς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἄγαασθε θεοὶ βροτὸν αὖδρα παρεῖναι.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐν ἄσσα, πόδι πρόπαν βεβαῶτα
οἶον, ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐν οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων, καὶ κῦμα πέλασσε,

ἀ τετελεσμένον ἐστίν. ἐν φύσει γὰρ τὸ δυνάσθαι τελεσθῆναι, ἢ δυνατὸν ἐστὶ γενέσθαι.

ἀζάετος. ἀζαρίτους ὅτι παρεξιὼν θεὸν ἐστ' ἀλιῶσαι ὅτι μάταιον ἡγήσασθαι ὅτι παρελθεῖν καὶ ἀπελθεῖν.

ἄσσ' ἀπόπ' ἰασίωνι. τόπος καὶ δίκη ὁ πλόκαμος. ἢ ὁ ἥρως. ὁ ἰασίων. ἐλλαοικὸς ἢ ἀλίκαρας καὶ δίος αὐτὸ γονιαλογεῖ. οἱ δὲ φασὶν αὐτὸ γεωργικώτατον ὄντα δόξαν ἴχνη, ὅτι τῇ δήμητρι σύνοικος. τινὲς δὲ φασὶν μετὰ τὸ ὅπ. κλυσμὸν παρὰ μόνῳ ἰάσωνι, σπέρμα πυρὸν σύριδ' ἔναι σὺν κρύπτῃ. ὁ δὲ διασεσῶσθαι φύμην, ὅτι ἡ δημήτηρ αὐτῷ σωῷ κεῖ καὶ ἐγκύησι πλέτον.

immortales, neq; si quis longe procul domos habitet.
neq; uero Vlyssem magnanimum intus deprehendit,
sed ipse ad littus flebat sedens, ubi ante etiam
lachrymis & gemitibus & doloribus animum macerans
pontum in irrequietum prospiciebat, lachrymas stillans.
Mercurium autem perscrutabatur Calypso diua dearum
in throno collocans splendido, taciturna.
cur ad me Mercuri aurea uirga uenisti? Calypso Mercurio
uenerandeq; chareq; ante quidem neutiquã frequentabas,
loquere quodcunq; cupis, perficere autem animus uißit
si possum perficere, & si perficiendum est.
sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.
Sic certe loquuta dea apposuit mensam,
ambrosia implens, miscuit autem nectar rubrum.
cæterum ipse bibebat & comedebat internuncius Mere.
porro postquam cœnatus est & exhilarauit animum cibo,
& tum ipsam uerbis excipiens alloquutus est.
interrogas me uenientem dea dearum, cæterum ego tibi Mere. Calypso.
uere sermonem enarrabo, iubes enim.
Iupiter me iußit huc ire inuitum.
quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam
immensam, neq; ulla prope mortalium urbs, quiq; dijs
sacra faciant, & legitimas Hecatombas.
sed nullo modo fas est Iouis mentem Aegida habentis,
neq; prætergredi alium deum neq; uanum existimare.
ait tibi uirum adesse ærumnosißimum aliorum
uirorum, qui intra urbem Priami pugnarunt
nouennio, decimo uero urbem depopulati conscenderunt
domum, cæterum in reditu Palladem offenderunt,
quæ ipsis excitauit uentumq; malum & fluctus ingentes.
ibi alij quidem omnes perierunt boni socij.
hunc certe huc uentusq; ferens & fluctus appulit,
hunc nunc te iubet dimittere quam celerrime.
non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
sed adhuc illi fatale est amicosq; uidere & peruenire
ad domum excelsam, & suam ad patriam terram.
Sic ait, extimuit uero Calypso diua dearum,
& ipsum compellans uoce uerba alata dixit.
infesti estis dij inuidi præ alijs, Calypso iuu dignatur in deos.
quiq; deabus inuidetis cum uiris dormientibus
palam, si aliqua charum adepta fuerit maritum,
sic quidem tum Orionem cepit roseis digitis aurora, Orion à Diana perepta.
tamdiu illi inuidetis dij faciliter uiuentes,
donec ipsum in Ortygia aurea sella Diana casta
suis mitibus sagittis penetrans occidit.
sic etiam quando Iasoni pulchricoma Ceres
suo animo cedens commixta est in amicitia & lectulo
nouali interuerso, neq; diu erat ignarus Iason à Iouue percussus fulmine.
Iupiter, qui ipsum occidit feriens candenti fulmine.
sic rursus nunc mihi inuidetis dij mortalem uirum adesse.
illum quidem ego seruaui à Carina susceptum
solum, quoniam illi nauem celerem coruſco fulmine
Iupiter confringens, diffidit medio in nigro ponto,
tum alij quidem omnes perierunt eximij socij.
hunc certe huc uentusq; ferens & fluctus adegit,

hunc

hunc ego amaui & enutriui, atq; promiseram
facere immortalem, & absq; senio diebus omnibus.
uerũ quãdoquidẽ nullo pacto fas est Iouis mẽtẽ Aegioch.
uel prætergredi alium deum, neq; uanum existimare,
ualeat, si illum ipse excitat & iubet
pontum per irrequietum, dimiscro ucro ipsum nunq; ego.
non enim mihi præsto sunt naues remiges & socij
qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
cæterum ei lubens consulam, neq; celabo
ut oppido illæsus, suam in patriam terram perueniat.
Hanc statim alloquutus est internuncius Mercurius.
sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
ne fortasis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic certè loquutus auolauit fortis Mercurius,
ipsa ad Vlyssem magnanimum ueneranda Nympha
ibat, postquam Iouis audierit mandata.
hunc certe in littore inuenit sedentem, neq; unquam oculi
à lachrymis siccabantur, consumebatur dulcis ætas
ob reditum lugenti, quoniã non amplius placuit Nymphæ.
Vlyssesinui tus à Calypso deciẽtus. sed certè nocte quidem dormiebat etiam coactus
in spelunca caua, nolens apud uolentem.
die uero in petris & littoribus sedens,
lachrymis & gemitibus & doloribus animum macerans.
pontum in irrequietum prospiciebat lachrymas stillans.
prope autem astans alloquuta est dea dearum.
Calypso ad Vlyssem. infelix, ne amplius hic lugeas, neq; tibi ætas
consumatur, iam enim te ualde promptam dimittam.
sed age ligna longa abscindens apta ferro
latam ratem, cæterum tabulata fige super eam
sublimius, ut te ferat per obscurum pontum.
porro ego panem & aquam, & uinum rubrum
imponam abunde, quæ tibi famem arceant,
uestesq; induam, mittam tibi uentum à tergo,
ut oppido illæsus tuam in patriam terram peruenias.
si modo dij utiq; uoluerint, qui cœlum latum habitant.
qui me fortiores sunt in cognoscendoq; iudicandoq;.
Sic ait, exhorruit autem patiens diuus Vlysses.
& ipsam alloquutus uerba alata dixit. (ctionem.
aliud quippiam iam tu dea moliris, neutiquam profe/
quæ me iubes rate traijcere ingentes undas maris
horrendas, difficilesq;, quas neq; naues æquales
ueloces cursibus, lætantes Iouis uento,
non ego te inuita ratem conscenderem,
nisi mihi digneris dea magnum iusiurandum iurare,
ne ullum mihi ipsi damnum malum consulerem aliud.
Sic ait, risit uero Calypso diua dearum,
manuq; ipsum demulsit, uerbumq; dixit et proloquuta est.
quoniam iam offensus es, & non incauta sciens,
Calyps. iusiurandum. qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui.
sciat nunc istuc terra & cœlum latum superne,
& ipsa subterlabens stygis aqua, quod maximum
Iurare Stygiã paludẽ iuramentum grauissimum existit beatis dijs.
non ullum tibijpsi damnum malum consulere aliud.
grauiß. dijs iusiurandũ. sed ea quidem despicio & suadeo, quæcunq; mihijpsi
utiq; suaderem, quoniam me necessitas tantopere urget,
etenim

ὀρ μὲν ἐγὼ φίλεόν τε, καὶ ἐτρέφομ, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.
ἀλλ' ἐπεὶ ὄππως ὅδε οἶος νόον ἀγιέχοιο
ὅττι παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν ὀδ' ἀλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐπόρσυνε καὶ ἀνώγει
πόντον ἐπ' ἀρύγορον, πέμψω δέ μιν ὄππη ἔγωγε·
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
αὐτὰρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, ὀδ' ἀπήμονα νόστον
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς, ἦμ πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὼ δ' αὖτε πρόσειπε διάκτορος ἀργειφόντης.
ὄρσο νυῶ ἀπόπεμπε, διὸς δ' ἐποπίζεο μηνιν.
μή πως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς ἀργειφόντης.
ἡ δ' ἐπ' ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη,
ἤϊ, ἐπεὶ δὴ ῥηὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον, ὀδ' ἔ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν τρέσσοντο, κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε νύμφη.
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ,
ἐν ἄντροισι γλαφυροῖσι, παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ.
ἤματα δ' ἐν πέτρῃσι, καὶ ἠιόνεσι καθίζων,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν δρέχεσκεν,
πόντον ἐπ' ἀρύγορον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων.
κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο μηδὲ τι αἰῶν
φθινύθω, ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε δόρατα μακρὰ ταμὼν ἁρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίην, ἐπὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
ὑψόθ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠερόειδ' ἔα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικές, ἃ κέν τοι λιμὸν ἀρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω, πέμψω δέ τοι ὄπισθε,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς, σὺν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
οἵ μὲν φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῖναί τε.
Ὡς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἄλλο τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, ὀδ' ἔ τι πομπῆν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ πορέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, τὸ δ' ὀδ' ἐνῆσαι εἴσαι
ὠκύποροι πορόωσιν, ἀγαλλόμεναι διὸς ὄμβρῳ.
ὀδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐνιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι.
μὴ τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ καλυψὼ δῖα θεάων.
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνομάζε.
ἦ δὴ ἀλιβρός γ' ἐσσί καὶ οὐκ ἀφροσύνῃ εἰδώς,
οἷον δὴ τ' μῦθον ἐπεφράσω ἠγορόωσα.
ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε τέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
μή τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδείμιν ὅτι με χρειὼ τόσον ἵκοι,

ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω. ἀλλὰ ταῦτα σοι μνώ-

καὶ

μιμνήσκω ὅτα φρονεῖς ἢ ὅσα αὐτὴ σοι βέλεται. σὺ τούτῳ τῆς χρείας παύσασα

καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἔνειν ἀκάκιμος, οὐδ' ἐ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως, ὀδὶ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἵξον δὲ πρὸς γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ αὐτήρ.
ἵζε δ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη
ἑρμείας, νύμφη δ' ἐπίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν
ἔδειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἀνθρώπους ἔδουσιν.
αὐτὴ δ' αὖτ' ἵζεν ὀδυσῆος θείοιο.
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν,
οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἕτοιμα πολυκέρα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε καλυψὼ δῖα θεάων.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
ἔτω δὴ οἶκόνδε τε φίλον δὲ πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι, σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης
εἴ γε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν ὅσσα τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἔνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις, 20
ἀθάνατός τ' εἶης ἱμείρομένος περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, ἣν αἰὲν ἐελδεαι ἤματα πάντα.
ἀλλ' μὲν θὴν κείνης γε χερείων δύχομαι εἶναι,
ἀλλ' ἐμὲ φῶς, ὀδὲ φύσιν, ἐπεὶ ἔπεσι ὀδὲ ἔοικεν,
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν. (σεύς.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πολυμήχανος ὀδυσεύς
πότνια θεὰ, μή μοι τόδε χώεο, οἶδα καὶ αὐτὸς
πάντα μάλ' ὄνεκα σεῖο περίφρων πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μεγεθός τ' εἰς ἄντα ἰδέσθαι.
ἡ μὴ γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω ἠὲ ἔλδομαι ἤματα πάντα, 30
οἴκαδ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖτις ῥάψῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων τεταλαπενθέα θυμόν.
ἤδη γὰρ μάλα πολλ' ἔπαθον καὶ πολλ' ἐμόγησα,
κύμασι καὶ πολέμῳ, μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Ὡς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ κνέφας ἦλθεν.
ἐλθόντε δ' ἄρα τώγε μυχῷ πετέστε γλαφυροῖο,
τερπέσθην φιλότητι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίκ' ὁ μὲν χλαῖναν χιτῶνά τε ἔνδυτ' ὀδυσεύς. 40
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φάρος μέγα ἔνδυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χάριεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύϊ
καλὴν χρυσείην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην,
καὶ τότ' ὀδυσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.
δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν ἄρμενον ἐν παλάμῃσι
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
σκέλεος πεδιάλλες, ἐλάϊνον εὖ ἐπεδηρές.
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐϋξοον, ἦρχε δ' ὁδοῖο
νῆσον ἐπ' ἐσχατιῇ, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἐς οὐρανομήκης,
αὖα πάλαι πορίκηλα, τὰ οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει.
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα καλυψὼ δῖα θεάων.
αὐτὰρ ὁ τάμνε δόρα, θοῶς δὲ οἱ ἔνυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα, πελέκησιν δ' ἄρα χαλκῷ.

ἀκιδνοτέρη. οἱ μὴ γλωσσογράφοι ἀσθενεστέρα. οἱ δὲ τελεωτέρα, ἢ κὶ σὺν ἄλλοις ὀδόν ἀκιδνότερον γαῖα βρέφει αὐθρέπειο. οἱ μὲν τοι γλωσσογράφοι ἀπελόσσαν πάλιν ἀδαφέστερον.

etenim mihi mens est æqua, neq; mihi ipsi
animus intra præcordia ferreus, sed misericors.
Sic loquuta, præcessit diua dearum
celeriter, ille deinde post uestigia iuit deæ,
peruenerunt ad speluncam cauam dea atq; ipse uir.
& ille quidem illuc resedit in solio unde surrexerat
Mercurius, Nympha uero adposuit omnem cibum
edere, & bibere qualia mortales uiri edunt. Prandetur in spelunca.
ipsa uero è regione sedit Vlyßis diuini.
hinc uero ambrosiam ancillæ & nectar apposuerunt.
hi uero ad fercula parata apposita manus extenderunt.
cæterum postquam saturati sunt cibo & potus,
his certè sermonibus cœpit Calypso diua dearum.
ô inclyte Laertiade uersute Vlyßes,
siccine iam domum charam ad patriam terram
protinus nunc uis proficisci, tu uero gaudens, nihilominus
siquidem scires tua mente, quantos ubi ex fato
dolores implere, priusquam ad patriã terram peruenires,
tum certè hic manes una mecum hanc domum custodires,
immortalisq; esses, quantumuis cupidus sis uidere Calypso dat Vlyß. immortalitatem.
tuam uxorem, cuius usq; desyderio teneris dies omnes.
non quidem certe illa inferior glorior esse,
uel corpore, neq; indole, quandoquidẽ nequaquam decet,
mortales cum immortalibus corpore & forma conferre.
Hanc respondens alloquutus est uersutus Vlyßes.
ueneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas; scio enim ipse
omnia diligenter quare te prudens Penelope
forma inferior est, magnitudineq; coram aspiciendo.
illa quidem mortalis est, tu uero immortal. & insenescens.
sed etiam sic uolo, & desydero diebus omnibus,
domumq; redire, & reditus diem uidere.
quod si quispiam fluctarit dearum in nigro ponto,
patiar in pectore habens patientem animum.
iam enim ualde multa passus sum & multa elaboraui,
fluctibus & bello, postquam hoc illis fiat.
Sic ait, sol autem occidit & crepusculum aduenit.
uenientes autem hi in secessum speluncæ cauæ,
oblectabantur in amicitia, iuxta se manentes.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
continuo ille chlenamq; tunicamq; induit Vlyßes.
ipsa uero candidam stolam ingentem induit Nympha,
tenuem & gratiosam, zonam autem circumposuit lumbis
pulchram, auream, capiti autem imposuit Calyptram,
& tum tandem Vlyßi magnanimo consuluit profectionẽ. Parat nauim Vlyßes.
dedit quidem ei securim magnam habilem in manus,
ferream, utrinq; acuminatam, cæterum in ipsa
manubium perpulchrum, ex olea arbore fabrefactum.
dedit uero deinde asciam politam, dux uero uiæ erat
insulæ ad extremam orã, ubi arbores proceræ succreuerũt,
cletra, populusq; abiesq; in cœlum pertingens
aridæ dudum uehementer, quæ ei nauigarent leuiter.
cæterum postquam ostendit ubi arbores longæ creuissent.
redijt quidem ad domum Calypso diua dearum.
cæterũ ipse scindebat ligna, celeriter ei absoluebatur opus.
uiginti diebus deiecit omnes, dolauit sanè ferro,

Nept. Vlyßem tempestate quatit.

ξέσε poliuit

poliuit uero ſcite, & per pendiculum direxit.
propterea attulit terebras Calypſo diua dearum,
terebrauit uero omnes & aptauit ad ſe mutuo,
clauis ſanè hanc & compagibus aptauit,
quantum quiſq; fundum nauis circumſcribit faber
onerariæ latæ bene peritus architecta,
tantam latam ratem confecit Vlyſſes.
tabulata uero erigens continuans frequentibus trabibus
faciebat, cæterum longis aſſeribus pingebat.
in uero malum fecit, & antennas congruentes ei,
præterea ſanè temonem fabricauit, ut gubernaret.
obſepſit uero ipſam ratibus ſimmibus penitus, cratibus viminis
fluctuum propugnaculum ſint, multam ingeßit ſyluam.
interea uero texturam attulit Calypſo diua dearum,
uela conficiendo, ille bene confecit & iſta.
præterea pendentes ad ſummitatē, rudentes illigat in ipſa,
uectibus ſanè hanc deduxit in mare faſtum.
quatuor dies ſunt, & abſoluta ſunt omnia.
quinta uero demiſit ab inſula diua Calypſo.
ueſteſq; amiciens odoratas & lauans.
in uero ei poſuit dea urnam nigri uini,
aliam uero aqua magnam & uiatica
in peram, in uero ei poſuit obſonia fortia plurima.
uentum uero demiſit innocuum mollemq;
lætus uero uento extendit uela diuus Vlyſſes.
cæterum ipſe temonem gubernabat artificioſe
ſedens, neq; ei ſomnus per palpebras cadebat,
Pleiadesq; contemplanti, & ſero obſidentem Beoten,
urſumq; quam & currum cognomento uocant,
quæ ibidem uertitur atq; Orionem obſeruat.
ſola uero expers eſt lauacrum Oceani.
etenim iam ipſum iuſſerat Calypſo diua dearum
Ponto nauigare ad ſiniſtram manum habentem,
ſeptendecim quidem nauigabat dies iter faciens,
octodecima uero apparuerunt montes umbroſi
terræ Phæacum, quia proximum iter erat illi.
apparebat ueluti ſcutum in obſcuro ponto.
hunc uero ex Aethiopum rediens imperator Neptunus,
ē longinquo Solyma monte conſpexit, conſpicatus erat ei
Pontum nauigans, his efferbuit ex corde uehementer.
mouens autem caput ad ſuum dixit animum.
ô dij, profectò iam conſultarunt dij aliter
de Vlyſſe, me apud Aethiopas exiſtente,
& iam Phæacum terram prope, ubi ei fatum eſt
effugere magnam metam ærumnarū, quæ ipſum occupat.
& adhuc quidē ipſum puto ſatis impulſurum ærumnarū.
Sic dixit collegit nubes, & commouit pontum
manibus tridentem capiens, omnes autem concitauit pro/
omnium uentorum, nubibus autem operuit (cellas
terram ſimul & pontum, ruit autem è cœlo nox.
ſimul Eurusq; Notusq; incidit, Zephyrusq; uehemens,
& Boreas ſerenus ingentem fluctum prouoluens.
& tunc Vlyßis ſoluebantur genua & amicum pectus.
triſtatus ſanè dixit ad ſuum magnanimum animum,
heu me miſerum, quid mecum tandem fiet?

Prandens in ſpelunca

Calypſo dedet Vlyſſi immortalitatem.

Calypſo navem Vlyſſi præcipit qua eat.

Parat navem Vlyſſes.

Neptunus Vlyſſem tempeſtate quatit.

ξέοντε δ' ὤμοιν μέγα, καὶ ὤμω στέμβλω ἴθυνε.
τόφρα δ' ἔνεικε τόρετρα καλυψὼ δῖα θεάων.
τέτρωσεν δὲ πάντα καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι.
γόμφοισι δ' ἄρα τῷ γε κὴ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν.
ὅσσον τίς τ' ἔσλαφον νηὸς τορνώσεται ἄνὴρ
φορτίδος εὐρείης εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσῳ ἐπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποίησε τ' ὀδυσεύς.
ἴκρια δὲ σήσας ἀραρὼς, θαμέσι σανίεσσι
ποίει, ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
ἐν δ' ἱστὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἄμμιν ἀυτῷ.
πηὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο ὄφρ' ἰθύοι.
φράξε δ' ἐπ' ἀμφὶ ῥίπεσι σφαμπόρεσι οἰσυΐνῃσι.
κύματος εἰλαρ ἔμεν, πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε καλυψὼ δῖα θεάων.
ἱστία ποιήσαθαι, ὁ δ' εὖ τε κνήσατο καὶ τά. (τῇ,
ἐν δ' ἐπέρας τε, κάλως τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐ
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τῷ γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν
τέτρατον ἦμαρ ἔλων, κὴ δὴ τετέλεστο ἅπαντα.
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ, πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα καλυψώ.
εἵματά τ' ἀμφιέσασα ἐυώδεα καὶ λούσασα,
ἐν δὲ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο.
ἄλλο δ' ἔτερον δ' ὕδατος μέγαν. ἐν δὲ καὶ ἄλλα
κωρύκῳ, ἐν δὲ οἱ ὄψα τίθει κλυοειδέα πολλά.
ἔρον δὲ πλείηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' ἄρα πέτασ' ἱστία δῖος ὀδυσεύς.
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύων τεχνήεντως
ἥμενος, οὐδὲ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
πληιάδας τ' ἐσορῶντι. καὶ ὀψὲ δύοντα βοώτην.
ἄρκτον θ' ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' ὠρίωνα δοκεύει.
οἴη δ' ἄμμορος ἐστὶ λοεσσάων ὠκεανοῖο.
τῷ γὰρ δὴ μιν ἄνωγε καλυψὼ δῖα θεάων
πεντοπορεύεσθαι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλέων ἤματα πεντοπορεύων.
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης φαίηκων ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ.
εἴσατο δ' ὡς ὅτε τε ῥινὸν ἐν ἠερόειδεῖ πόντῳ.
τόν δ' ἐξ αἰθιόπων αὖ ἰὼν κρείων ἐνοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ σολύμων ὀρέων εἰσέν, εἴσατο γὰρ οἱ
πόντον ὑπὲρ πλώων. ὀδὺ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον.
κινήσας δὲ κάρη πρὸς ὃν μυθήσατο θυμόν.
ὦ πόποι ἦ μάλα δὴ μετεβάλεσσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' ὀδυσῆϊ ἐμεῖο μετ' αἰθιόπεσιν ἐόντος.
καὶ δὴ φαίηκων γαίης ἐνδ' ἐνθάδε οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πείρας ὀϊζύος, ἣ μιν ἱκάνει
ἀλλ' ἔτι μάλ' μιν φημὶ ἄδην ἐλάαν κακότητος.
ὡς εἰπὼν συνάγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον
χερσὶ τρίαιναν ἑλών, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμῶ κὴ πόντον, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
σὺν δ' εὖρός τε νότος δ' ἔπεσε ζεφύρου τε δυσαής,
καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων.
καὶ τότ' ὀδυσῆος λύτο γόνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα ἔπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν.
ὤμοι ἐγὼ δείλος, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;

γόμφοισι. οἷς κὴν μέλιστ' τὰ ξύλα πρὸς ἄλληλα ἢ πασσάλοις. ἢ πλὴν τίσιν ἔπόρεις ἢ σφῆνας.

πόδας. τὰς πέδας τὰς πάτωθεν συνέχοντας τὴν ὀθόνην. ἢ τὰς μηναγαγὰς τὸ πέρατος. ἔτοροι ἢ φορὰ σχοίνια οἷς συνέχετ' ἀπὸ πρώρας κὴ ἀπὸ πρύμνας ὁ ἱστός. ἢ τὰ ἱκατέρωθεν δεδεμένα τοῖς ἀρμένοις σχοίνια

ἄσατο. δ' ὡς ὅτ' ὀρινὸν εἰμὴν ῥεῖν ἀναγνωστέον, ἴσαι ἐφάνη ὡς ἀσπὶς ὁ ὀρὶ βύρσα. ἀ ἢ ὀρινόν. ἴσαι συκύα. οἱ ἢ λέγεσιν ἰλλυρίδες. ῥωὴν λέγειν τὴν ἀρχὴν, ἐφάνη ἢν ὡς ἀχλὺς ἡ γῆ.

αἰθρηγενέτης. αἰθρίον κὴ αὐλίαν ποιῶν. ἢ αἴθριον ποιῶν ἢ ὀρὶ πάν-

uereor

λέδλω, γον.

δείδω, μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἄλγε' ἀναπλήσειν, τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷοισι νεφέεσι πόδισε φέρει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ὀμβρήσασαι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων, νῦν μοι σῶς ἀπτὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἵ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ χάριν ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἔγω γ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δόρατα
τρῶες ἐπέρριψαν, περὶ Πηλείωνι θανόντι,
τῷ κ' ἔλαχον λιτρέων, καί μοι κλέος ἦεν ἄριστον.
νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασε μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
δεινὸν ἐπεσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξεν.
πῖπτε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς, πρὸς δὲ πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν πρόηκε, μέσον δὲ οἱ ἰσὸν ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
πολὺ δὲ πρῆον, ἡ ἐπίκειτο ἔμπροσθε πόντῳ.
τὴν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γὰρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα καλύψω,
ὀψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδυ, σόμαχος δ' ἐπέχυτο ἁλμυρὴ
πικρὴ, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
ἀλλ' οὐδ' ὡς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ.
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν δίνῃσιν, ἐλάβετ' αὐτῆς.
ἐν μέσῃ δὲ κάθιζε τέλος θανάτοιο ἀλεείνων.
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
ἀμπεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὡς τὴν ἀμπελάγεσι ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἄλλοτε μὲν τ' νότος Βορέῃ προβάλοιτο φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.
τὴν δὲ ἴδε κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν βροτὸς αὐδήεσσα.
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσι θεῶν ἔξεμμορε τιμῆς.
ἣ ῥ' Ὀδυσῆ ἐλέησεν, ἀλώμενον ἄλγε' ἔχοντα,
αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῆ αὐτίκα λίμνης,
ἵζε δ' ἐπὶ σχεδίης. καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει.
οὐ μὲν δὴ σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὄρεξαι, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν.
εἵματα ταῦτ' ἀφελοῦς, σχεδίην δ' ἐν ἀέλλῃσι φέρεσθαι
κάλλιπε, χεῖρε τε νείσῃ, θάλασσαν δὲ κατὰ νῶτα
γαίης φαίνῃσθα, ὅθι τοι μοῖρ' ἔστιν ἀλύξαι.
τῇ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοισι τάνυσαι
ἄμβροτον. οὐδέ τοι παθεῖν δέος, οὐδ' ἀπολέσσαι,
αὖταρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψῃαι ἠπείροιο,
αὖ ἀποδυσάμενος, βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον.
πολὺν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.
Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' αὖ ῥ' ἐς πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
αἰθυίῃ εἰκυῖα, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.

ὀχθήσας

uereor, ne iam omnia dea uera dixerit,
quæ me dicebat in mari priusquã ad patr. terr. peruenirẽ.
dolores impleturum esse, ea certe nunc omnia perficiũtur.
qualibus nubibus operuit cœlum latum
Iupiter, commouit aũt mare, intumescebant uero procellæ
omnium uentorum, nunc mihi præsens est grauis mors.
ter beati Græci & quater, qui quondam perierunt
Troia in lata gratiam Atridibus ferentes.
utinam ego debuissem mori, & fatum assequi
die illo, quando mihi plurimi ferratas hastas
Troiam interserunt, circa Achillem demortuum.
tum sortitus essem parẽtalia, & meã gloriã auxiss. Græci.
nunc me tristi morte fatatum est perire,
sic certè ipsum loquutum pepulit ingens fluctus à uertice.
horrendum irruens, inuertit autem prorsus ratem.
longe uero à rate ipse excidit, clauus autem
ex manibus excidit, medium autem malum ei fregit,
horrenda commixtorum uentorum irruens procella.
longe autem uelum & antenna incidit ponto,
illum uero sub aqua detinuit longo tempore, neq; potuit
ualde statim emergere, magni sub fluctus impetus.
uestes enim grauabant quas illi præbuerat diua Calypso,
sero tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
sed neq; sic ratis oblitus est, tametsi afflictus,
sed impetu facto in fluctibus apprehendit eam.
in medio autem sedit finem mortis effugiens.
hanc ferebat ingens fluctus per fluenta huc atq; illuc.
quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
per campos, densæ autem inuicem horrent.
sic illam per mare uenti ferebant huc atq; illuc.
interdũ quidem uentus Boreæ præbebat ut ferret,
interdũ uero rursus Eurus Zephyro cessit, ut psequerent.
hunc uidit Cadmi filia pulchris talis Ino
Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis cognomine.
nunc uero in maris in Pelago deorum sortita erat honorẽ.
hæc Vlyssem miserta erat uagabundum dolores habẽtem,
mergo uero ad similis uolatu emersit è gurgite,
sedit autem in rate, & ipsum sermone alloquuta est.
infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens.
iratus est uehementer, quod tibi mala multa ingerit.
non iam te corrumpet, quantumuis insaniens,
sed certè sic fac, uideris mihi non stultescere.
uestes has demergens, ratem uentis ferre
derelinque, cæterum manib. natans quære reditum
in terra Pheacum, ubi tibi fatale est effugere.
accipe hanc uittam & sub pectore extendas
immortalem, neq; tibi sic pati timor, neq; perire.
porro postquam manibus contigeris littus,
rursus resoluens, proijce in nigrum pontum.
longe à littore, ipse autem seorsim auersus sis.
Sic certe loquuta dea uittam dedit.
ipsa uero rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
mergo ad similis, niger uero ipsam fluctus obtexit.
cæterum ipse cogitabat patiens diuus Vlysses.

ingemi/

ἀφὶ πηλείωνι θανόντι, ἴσως διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως ἐμνήσθη.

ὑπόβρυχα. ὑπόβρυχον. βάλιτο τὴν ἄλιγον τὸ κατ' ἀδυνάτου εἰς τὸ ὕδωρ.

τὴν δὲ ἴδε κάδμου θυγάτηρ. ἐλεῖ αὐτὸν ὡς ἀνθρωπος γνωμένη ἰνώ. ἢ ὅτι δὲ φιλογλῶσσος ὁ ὀδυσσεύς, ἡ διὰ τὸ ἀθάμαντα ἐλυπήσαν. ὁ κ εἰκαστικὸν τῷ ποσειδῶνι, κακκᾶν γὰρ εἶδον δόσιν αὐτόν.

Nept. in Vlyssem incle mentia.

Vlyss. exuitur rate à tempestate.

Vlysses ad Pheacenses defertur.

Vlyss. nauifragus à Leucothea iuuatur.

ingemiſcens autem dixit ad ſuum magnanimum animum.
heu mihi ne quis mihi ſtruat dolum rurſus
immortalium, quando me à rate deſcendere iubet.
ſed facile neutiquam pareo quoniam longe oculis
terram ego uideo ubi mihi inquit effugium eſſe.
ſed ſic faciam, uidetur uero mihi eſſe optimum.
quam diu ſane ligna in compagibus contacta fuerint,
tamdiu illic manebo, & ſuſtinebo dolores patiens.
cæterum poſtquam mihi ratem per fluctus diſparſerit
natabo, minime quidem adeſt diſpiciendo melius.
dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
horrendumq; moleſtumq; ex imo, impulit autem ipſum.
ueluti autem uentus uehementer ſpirans aceruum diſſipat
aridarum, quas quidem diſſipat alicubi aliò.
ſic ipſius ligna longa diſperſit, porro Vlyſſes
in unum lignum conſcendit, ueluti equum impellēs,
ueſtes autem exuit, quas ei præbuit diua Calypſo.
ſtatim autem uittam ſub pectus extendit.
ipſe autem pronus in mare manus extendens,
natare cupidus, uidit uero imperator Neptunus,
mouens uero caput ad ſuum loquutus eſt animum.
ſic nunc mala plurima paſſus erras in mare,
donec hominibus à Ioue nutritis appuleris,
ſed neq; ſic te ſpero culpaturum ærumnas.
Sic certe loquutus, impulit pulchricomos equos.
peruenit autem ad Aegas ubi ei inclytæ domus ſunt.
cæterum Pallas filia Iouis alia cogitauit,
profecto aliorum uentorum obſtruxit uias.
quieſcere uero iuſſit, & conſopitos eſſe omnes.
excitauit autem uelocem Boream, fluctus autem fregit,
donec ipſe Pheacenſibus remigandi ſtudioſis miſeretur
inclytus Vlyſſes, mortem & fatum effugiens.
hic duas noctes, duosq; dies fluctu nigro
errabat, plurimum uero ei cor præſagiebat pernitiem.
ſed quando iam tertiam diē pulchricoma adduxit aurora,
& tunc ſtatim uentus quidem quieuit, atq; ſerenitas
erat tranquilla, ipſe ſanè propè conſpexit terram,
ualde acute proſpiciens à magno fluctu leuatus.
quemadmodum cum iucunda ualitudo filijs apparet
patris, qui in morbo decumbit immenſos dolores patiens,
diu contabeſcens, odioſus uero ei ingruit dæmon.
grate uero hunc dij à morbo liberarunt,
ſic Vlyſſi grati apparuit terra & ſylua.
natabat uero nitens pedibus littus ut conſcenderet,
ſed cum tantum abeſſet, quantum auditur clamans,
& certe ſonitum audiuit ad ſcopulos maris,
murmurabat ingens fluctus ad aridam continentis
horrēdum eructans, operuit autem omnia maris aſpergo.
non enim erant nauium portus capaces, neq; ſeceſſus.
ſed littora proiecta erant ſcopuliq; ſaxaq;.
& tunc Vlyſſi ſoluta ſunt genua & charum cor
ingemiſcens uero dixit ad ſuum magnanimum animum.
heu mihi poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter, & iam has undas ſulcans penetraui,

egreſſui

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν.
ὤ μοι ἐγὼ μή τις μοι ὑφαίνησι δόλον αὖτε.
ἀθανάτων, ὅτε με χεδίης ἀφεβλῶαι ἀνώγει.
ἀλλὰ μάλ' ὄπῃ πείσομ' ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼ ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον,
ὄφρ' ἂν μοῦνος ἔχω δόρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ.
τόφρ' αὖτ' μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι χεδίλιον δῇ κῦμα πνάξῃ,
νήξομ' ἐπεὶ ὀ μοῦνος ἐπάρα πρόνοησαι ἄμεινον.
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
ὦρσε δ' ἄρ' ἐνοσίχθων μέγα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς, ἤλασε δ' αὐτόν.
ὡς δ' ἄνεμος τε ζαής ἠΐων θημῶνα πνάξῃ
καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διδοῦ κέδασσ' ἄλλυδις ἄλλῃ.
ὡς τῷ δόρατα μακρὰ διδοῦ κέδασ', αὐτὰρ ὁ δ' ἔνθα
ἀμφ' ἐνὶ δόρατι βαῖνε κέλευθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων.
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε. τὰ οἱ πόρε δῖα καλυψώ.
αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν.
αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἐπὶ κάππεσε χεῖρε πετάσας,
νηχέμεν ἱέμενος, ἴδε δὲ κρείων ἐνοσίχθων.
κινήσας δὲ κάρη πρὸς ὃν μυθήσατο θυμόν.
ὅτ' ἂν νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόων ἐν πόντῳ,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι δοῦρεφέεσι μιγείης.
ἀλλ' ὄδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσεσθαι κακότητος.
Ὡς ἄρα φωνήσας, ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους.
ἵκετο δ' εἰς αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
αὐτὰρ ἀθηναίη κόρη διὸς ἄλλ' ἐνόησεν,
ἤτοι τ' ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους.
πάσεσθαι δ' ἐκέλευσε, καὶ εὐνήθεα ἅπαντας.
ὦρσε δ' ἄρ' ἐπιπνεῦν βορέην, πρόδε κῦμα τ' ἔαξεν,
ἕως ὅγε φαίνοιτο φιλοπρήτμοισι μιγείη
διογενὴς ὀδυσεύς, θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξας.
ἔνθα δ' ὅγ' ἐν νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πρὸ τοῖ ὀδύρετο θυμόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐυπλόκαμος ἔλυσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, ὄρσ' ἄρα χεδὸν εἴσιδε γαῖαν,
ὀξὺ μάλα προϊδών. μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσι φανείη
πατρὸς, ὃς ἐν νόσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, ἐπηρεὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων.
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ὡς ὀδυσεῖ ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη.
νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείροιο βαίνειν.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἄπειρον, ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
ἠὺ δὴ δ' ὄπορ ἄκουσε ποτὶ ἀπειλάδεσι θαλάσσης.
ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ὀρθυγόμενον, εἴλυτο δὲ πᾶν ὑπ' ἀλὸς ἄχνῃ.
ἔνθ' οὔ τε λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἀπωρωαί.
ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, ἀπειλάδες τε, πάγοι τε.
καὶ τότ' ὀδυσεῦς λύτο γόνατα καὶ φίλον ἦτορ.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν.
ὤ μοι, ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδεῖν
ζεὺς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,

ἐκβασις

κατηρεφὲς: ὑψηλὸν ἐπεσιγασμένον καὶ καταλυόμενον ἀστῶν.

πηγῷ: οἱ μὲν γλυκὺ σύγκρασιν μίλανον καὶ ἰσχυρῶν. τινὲς δὲ γαλεωπίν. πρᾶσσον δὲ συναγὲ καὶ σύμμιγθεν.

Nept. in Vlyſſem incle mentia.

Vlyſſ. eruditur rate à tempeſtate.

Calypſo.

Vlyſſes ad Pheacenſes defertur.

Vlyſſ. naufragus à Leucothea iuuatur.

ἔκβασις ὅ πῃ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε.
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λιαδὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
ἀγχίβαθης δὲ θάλασσα, καὶ ὅππως δεῖ πόδεσσι
σύμβλαι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν κακότητα.
μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ τῇ πρὸς
κῦμα μέγ' ἁρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δ' ἔτι πλωτόρω παρανήξομαι ἤν πόθι φοβέρω,
ἠιόνας τε παραπλῆγας, λιμένας τε θαλάσσης,
δείδω μή μ' ὄζ αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα,
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στονάχοντα,
ἤ ἔτι μοι καὶ κῆτος ἐπιδεύῃ μέγα δαίμων
ὄζ ἁλὸς οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη,
οἶδα γὰρ ὡς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
ἔως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρον ἐπὶ ἠπειρόνδε,
ἐν θάμ κ' ἀκρὴ ῥινὸς δεδύφθαι σώματ' ὀστέ' ἀράχθη.
εἰ μὴ ἄρ' φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενον λάβε πέτρης,
τῇ ἔχετο στονάχων εἷος μέγα κῦμα παρῆλθε,
καὶ τὸ μὲν ὡς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον δ' ἐ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πολύποδος θαλάμης ὄζελκομένοιο
πρὸς κοτυληδόνας ὠκυκαὶ λάιγγες ἔχονται,
ὡς τῷ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπεδρύφθεν, τὸ δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
ἐνθά κε δὴ δύσλοιστος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κύματος ὄζ ἀναδύς τά τ' ὀρούγεται ἠπειρόνδε,
νῆχε παρὲξ ὀλίγον γαῖαν ὁρώμενος εἴ πῃ ἐφορμοί
ἠιόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἵκε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος
λεῖος πετράων, καὶ ἐπιστήσας ἀνέμοιο.
ἔγνω δὲ πορεύοντα. καὶ σύνετο ὃν κατὰ θυμόν.
κλῦθι ἄναξ ὅς τις ἐσσί, πολύλιστος δέ σ' ἱκάνω.
φεύγων ἐκ πόντοιο ποσειδάωνος ἐνιπάς.
αἰδοῖος μέν τ' ἔστι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
νοστήσας, ὅς τις ἵκηται ἁλώμενος, ὡς καὶ ἐγώ νῦν,
σόν τε ῥόον σά τε γούνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας,
ἀλλ' ἐλέησε ἄναξ. ἱκέτης δέ τοι ὀλλύμαι εἶμι.
Ὡς φάτ' ὀδ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δ' ἄρ' κῦμα.
πρόσθε δὲ οἱ ποίησε γαλήνιον, τῇ δ' ὀρέωσεν
ὀν ποταμὸν πρηχάς. ὀδ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε.
χεῖρας τε στιβαρὰς, ἁλί γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ,
ὠδήσει δὲ δέρος πάντα, θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
ἀν' στόμα τε ῥῖνάς τε. ὀδ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγοπελέων, κάματος δέ μιν ἀνὸς ἔκαινεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἀμπνύσ, καὶ ὀν φρένα θυμὸς ἀγέρθη.
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἑὸ λύσε θεοῖο.
καὶ τὸ μὲν ὀν ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν.
ἐν δ' ἔφερε μέγα κῦμα κατὰ ῥόον, ἐν δ' ἄρ' ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλησιν, ὀδ' ἐκ ποταμοῖο λιαδεὶς
ἠιόνα ὑπεκλίνθη, κῦσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν.
ὦ μοι

egressus nusquam apparet ex mari cauo foras.
extra enim saxa acuta, undiq; autem fluctus
fremuit murmurans, plana uero eminet petra.
prope autem profundum mare, & nullo modo licet pedib.
consistere ambobus, & effugere ærumnas.
ne fortasse egredientem proijciat lubricam ad petram,
fluctus magnus abripiens, uanus uero mihi erit conatus.
si adhuc ultra natabo si alicubi inuenio
littora procurrentia, portusq; maris,
uereor ne me rursus abripiens procella,
pontum in piscosum ferat grauiter ingemiscentem,
aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
ex mari, quales plurimas nutrit inclyta Amphitrite,
noui enim quàm mihi infensus est inclytus Neptunus.
interea ille hoc deliberabat in mente & in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
ibi sane cutem lacerasset simulq; ossa confregisset,
nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua.
ambabus uero manibus irruens apprehendit petram,
quam amplexus ingemiscens donec ingens fluctus præte-
& hunc sic effugit, retrofluens ipsum rursus (rijsset,
percußit irruens, longe autem ipsum iniecit ponto.
quemadmodum quoties Polypede ex thalamis egreßi
ad brachiorum flagellas densi lapilli amplectuntur,
sic huius ad scopulum fortibus à manibus
cutis lacerata erat, hunc uero ingens fluctus obtexit,
ibi tandem infelix præter fatum obijsset Vlysses.
nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua.
ex fluctu emergens qui propelluntur ad littus,
ea præternatabat in terram obseruabat sicubi inuenires
littoraq; plana portusq; maris.
sed quando certe fluuij ad ostia pulchrifluentis
peruenit natans, illic ei iusus est locus optimus
leuibus petris, & tectum erat à uentis.
agnouit autem profluentem, & uota fecit suo in animo.
audi rex quisquis es, ualde supplex ad te uenio
fugiens ex ponto Neptuni iras,
uenerabilis quidem est etiam immortalibus dijs
ex hominib. quicũq; uenit errans, quemadmodũ ego nũc.
ad tuum fluentum, tuaq; genua accedo plurima passus,
sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse.
Sic ait, ille cõtinuo sedauit, suũ fluẽtũ cõtinuit & fluc-
ante eum fecit tranquillitatem, hunc autem seruauit
in fluuij hostibus, ille uero utrunq; genu contraxit.
manusq; fortes, mari enim affluctus charo corde erat.
dolebat uero corpore toto, mare autẽ manabat copiosum
per osq; naresq; ille uero absq; anhelitu & uoce
iacebat parũ existẽs, uehemẽs aũt ipsum labor inuaserat.
sed postquam respirauit, & ad mentẽ animus cõplexus est.
& tum certe uittam à se soluit deæ,
& ipsam ad fluuium marefluentem immisit.
rursus autem ferebat ingẽs fluctus in flumẽ, statim aũt Ino
suscepit manibus charis, ille uero ex fluuio secedens
in iunco recubuit, osculatus uero est almam tellurem.
ingemiscens sanè dixit ad suum magnanimum animum.

Ad naufragi Vlyssis preces Caliroe fluuiũ sistit.

Vlyss. expo nitur terra.

heu

παραπλῆγας. τὰς ἐκ πλαγίου καὶ ἐκ αὐτικρὺ παρα πλησιομένας λιμένας ἐπιθετικῶς

πρηχάς. τὰς εἰς θάλασσαν τῶν ποτα μῶν τόμους τὰς προσβύσεις.

heu mihi quid patior, quid mecum tandem erit?
si etenim in fluuio difficilem noctem excubias egero,
ne me simul frigus malum & uegetans ros
ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
aura autem ex fluuio frigida spirat matutino tempore.
si uero ad altam conscendens & umbrosam syluam
arbustis in densis dormiero, si uero remittit
frigus & labor, iucundus uero me somnus irrepat.
uereor ne feris laceratio & præda fiam.

Sic sanè ei deliberanti uisum est satius esse.
festinabat ad syluam, hanc autem prope aquam inuenit
in circumspicuo loco, duo sanè inuenit arbusta
ex uno loco excreuerãt, hoc quidẽ oleastri, alterũ aũt olei.
hic neq; uentorum perflat uis humida spirantium,
neq; unquam sol lucens radijs percussit,
neq; imber penetrat penitus, sic sanè densa
inuicem creuerunt contigue, quæ Vlysses
subijt, statim uero cubile messuit manibus charis
latum, foliorum enim erat copia affatim ingens,
quantum duo aut tres uiri ad tegendum
tempore hiberno, etiam si potißimum sæuiat.
illum quidem uidens lætatus est patiens diuus Vlysses:
in medio aũt procubuit, copiam uero superingeßit foliorũ,
quemadmodum cum quispiam torrem abscondit nigro
agro in extimo, cui non adsunt uicini alij,
semen ignis seruans, ut ne aliunde intendat.
sic Vlysses folijs absconsus erat, huic sanè Pallas
somnum in oculis fudit, ut ipsum quiescere faceret cito,
ab difficili labore, charas palpebras abscondens.

ὤ μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις σίβω τε κακὴ, καὶ θῆλυς ἐέρση
δῦ ὀλιγοπελίης δαμάσῃ λιπαφήσατα θυμόν.
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δ' ἐς κνῶδ κλιτὺ ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδράθω, εἴκε μεθείῃ
ῥίγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ
δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κῦμα γένωμαι.
Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι.
βῆ δ' ἴμεν ὄν ὕλην, τὴν δὲ ἐν δόμῳ ὕδατος εὔρεν
ἐν πόδι φαινομένῳ, δοιὼ δ' ἄρ' ἐπήλυθε θάμνος
ἐξομόθεν πεφυότας, ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τοῦ μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάε μένος ὑγρὸν ἀέντων
οὐδ' ἐπὶ τ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν.
οὔτ' ὄμβρος πόρ ἄασκε διαμπερὲς, ὣς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδὶς, ὃς τὼ ὀδυσεὺς
δύσετ', ἄφαρ δ' ὕλην ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
εὐρεῖαν, φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἠλίθα πολλή.
ὅσσον τ' ἠὲ δύω, ἠὲ τρεῖς ἀνδρας ὀρύσσῃ
ὥρῃ χειμερίῃ εἰ καὶ μάλα πόρ χαλεπαίνοι.
τὴν ἭΛΙΟΝ γήθησε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
ἐν δ' ἄρα μέσῃ λέκτο. χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ἀποδλῇ ἐν ἔκρυψε μελαίνῃ
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, ὧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι
σπέρμα πυρὸς σώζωσ, ἵνα μὴ πόθεν ἄλλοθεν αὔοι.
ὡς ὀδυσεὺς φύλλοισι κατέψυχε, τῷ δ' ἄρ' ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα,
δυσπονέος καμάτοιο φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ARGVMENTVM Z. HOmeri Rapsod.

Minerua instillans somnum Nausicaæ Alcinoi filiæ, commisit illi uestes ad fluuion ducenti lauare, instare enim ei nupturas. Illa uero iussa fecit, deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Vlysses expergiscitur, & precatus Nausicaã, uestem & cibum ab ipsa accipiens, sequutus est eam in urbem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Z. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Ἀθηνᾶ ἐπιστάξασα ὕπνον Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ πλῦναι ἱματια ἐπὶ ποταμοῦ ἀγούσῃ, πλύνειν, πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι τὸν γάμον, ὁ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. ἔπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινίδων. ἀκούσας δ' αὐτῶν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξυπνίζεται, καὶ εὐχεται Ναυσικάᾳ, ἱματια καὶ βρῶσιν παρ' αὐτῆς λαβὼν, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

ODYSSEAE Z. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Sexto libro Nausicaa benigne excipit in Scheria Vlyssem.

Sic quidem illic dormiebat patiens diuus Vlysses,
somno & labore afflictus. interea Minerua
ibat ad Phæacum uirorum populumq; urbemq;,
qui antea quidem habitabant in spaciosa Hyperia,
prope Cyclopas uiros superbientes,
qui ipsos prædabantur, uiribus enim potiores erant.
hinc exurgens deduxit Nausithous deo similis.
consedit uero in Scherea procul ab hominib. ingeniosis.
circum uero murum duxit ciuitati, ædificauit & domos,
etiam templa fecit deorum, & diuisit agros.
sed hic iam fato domitus, ad inferos descendit.
Alcinous quidem tunc imperauit, à dijs consilia doctus.
huius quidem, perrexit ad domum dea cæsia Minerua,
reditum

Ad naufragi Vlyssis preces Caliroe fluuius sistit.

Phæacensiũ origo.

Vlyss. expostulat aũt Ino nitur terra.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Z. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζῆτα ὑ ναυσικάα νέμισ' εὐ σχεδίῃ ἐδυσῦσα.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος. αὐτὰρ ἀθήνη
βῆρ' ἴμεν Φαιήκων ἐς δῆμόν τε πόλιν τε·
οἱ πρίν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ ὑπερείῃ
ἀγχοῦ λυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερβιοθύντων.
οἱ σφέας σινέοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε ναυσίθοος θεοειδής.
εἷσεν δ' ἐν χερσίν, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων.
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει καὶ ἐδείματο οἴκους.
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατο ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖ δαμείς, ἀϊδὸς δὲ βεβήκει.
ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἀριμήδεα εἰδώς.
τοῦ ἵ, ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.

ὑπερφίαλοι. οἱ μὲν τὴν εἰς σικελίαν κατοικίσαι. οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ τὴν οἰκουμένην γενόμενοι. ἄλλοι δ' ὅτι ἐν τῷ πλησίον τῶν κυκλάδων χώρας.

νόσου ὀδυσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωντα.
ἐν δ' ἴμεν ὀ θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἐνὶ κούρη
κοιμᾶτ' ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
τὼ δὲ δύ' ἀμφίπολοι χαρίεντ' ἄπο κάλλος ἔχουσαι
σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἣ δ' αὔεμος ὡς πνοιὴ ἐπέρχετο δίεμνα κούρης.
ἐν δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλείτοιο δύμαντος.
ἦ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, μεχάρισσο δὲ θυμῷ.
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
ναυσικάα. τί νυ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μὲν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα.
σοὶ δὲ γάμος ἐγγύς ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴ
ἐνδύνεσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρέχειν, οἵ κε σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή. χαίρουσι δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι.
καί τοι ἐγὼ συνέοιμι ἅμ' ἕψομαι ὄφρα τάχιστα
ἐντύσαι, ἐπεί οὔ τοι ἔτι δηθὺν παρθένον ἔσσαι,
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες οἳ δ' ἔνι δῆμῳ
πασάων φαίηκας, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ' ἄγε δ' ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρό
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγοιτο
ζώστρα τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ἢ πόδεσσιν
ἔρχεσθαι, πολλὸν γὰρ ἄπο πλυνοί εἰσι πόληος.
ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη
ἔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι, οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λεύκη δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
ἔνθ' αἱ τερπόντο μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα.
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ δὴ πεῖσε κόρην,
αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, ἣ μιν ἔγειρε
ναυσικάαν ἐύπεπλον, ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασε δ' ὄνειρον.
βῆ δ' ἰέναι δίφρον δ' ὅμαδ' ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ ἠδὲ μητρί, κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας.
ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἥστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἠλάκατα τρωφῶσ' ἐλιπόρφυρα, τῷ δὲ θύραζε
ἔρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ὅς οἱ βουλεύοι, ἵνα μιν κάλεον φαίηκες ἀγαυοί.
ἣ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε.
πάππα φίλ' ἦ κε οὔ δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν δίκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ὅς ποταμόν πλυνέουσα, τά μοι ῥεύπωλα κεῖται.
καὶ δὲ σοί αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι,
βουλὰς βουλεύειν, καθαρὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα.
τρεῖς δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπύοντε, τρεῖς δ' αἶθοι θαλέθοντες.
οἳ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι, τά δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν.
ὣς ἔφατ', αἰδεσθεὶς γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομήναι
πατρὶ φίλῳ, ὁ δὲ πάντα νόει, ἠδ' ἀμείβετο μύθῳ.
ἔστι τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, ἔστι τοι ἄλλα.

ναυσικλειτοῖο. εὐ τοῖς κατὰ ναυτικὴν ὄργοις εἰδότος.

σιγαλόεντα. ἀπαλὰ ποικίλα. τὰ γὰρ σκληρὰ οὐ τιπίπτει καὶ οὐ τυπεῖ τὰ ἁπαλὰ ὥσπερ σιγῇ ἐστὶ χάλα.

ζῶστρα. τὰ πρὸς ζώνην ἐπιτήδεια εἰς ἱμάτια. λέγει δὲ χιτῶνας ἢ ζώνας.

ἀνέφελος. νεφέλων χωρίς. οὐ γὰρ κέρυφος ἢ τὸ ἐλύμπου ἐπιφανὲς καλεῖται. ὁ δὲ ἀέρα νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀπὸ τῶν νεφελῶν ἵνα τὸ κατιδεῖν ἐν μέσῳ τόπῳ συνιστάμενα αὐτῷ τῷ κατιδεῖν μέσῳ καλάτῃ.

πάππα. περισφόνησις φιλοφρονητικὴ οἰκειότης πρὸς ἄρσενα βύτορον.

reditum Vlyßis magnanimi tractans,
celeriter ibat ad thalamum uarie factum, in quo puella
dormiebat, immortalibus indole & speciebus similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi.
aderant duæ ancillæ à gratijs pulchritudinem habentes
à postibus utrinq;, fores uero imminebant lucidæ.
illa uero uenti ueluti flatus accessit ad cubilia puellæ.
stetit sanè supra caput, & ipsam sermone alloquuta est.
aßimilata filiæ docti in re nauali Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, grata ex animo.
huic seipsam aßimilans alloquuta est cæsia Minerua.
Nausicaa quid te sic negligentem peperit mater?
uestes etenim tibi iacent neglectæ pulchræ,
tibi uero nuptiæ instant, ubi oportet pulchras teipsam
induere, alias uero illis præbere qui te duxerunt.
etenim ex hijs fama hominibus nascitur
bona, gaudeat uero pater & ueneranda mater.
sed eamus loturæ simul cum aurora apparente,
& ego adiutrix simul sequar, ut celerrime
experiaris, quoniam non diutius uirgo eris.
iam enim te in matrimonium petunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi genus est etiam tibijpsi.
sed age incita patrem inclytum matutino tempore
mulos & currum apparare, qui uehere queat
tunicasq; cinctorias, & peplos, & pallia pulchra,
quippe tibi sic ipse multo honestius est quàm pedibus
ire, multum enim absunt lauacra publica ab urbe.
Ipsa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua
ad Olympum, ubi inquiunt deorum sedes certè semper
esse, neq; uentis concutitur, neq; unquam imbre
rigatur, neq; nix aspergitur, sed potius serenitas
uolat absq; nube, lucidus uero circumfulget splendor.
in quo delectantur beati dij diebus omnibus.
huc abijt Pallas postquam persuasa est puellam.
continuo aurora aderat rubicunda, quæ ipsam excitabat
Nausicaam pulchris peplis, cæterum admirata est somnũ.
festinabat ire per domos ut annunciaret parentibus,
patri charo & matri, nacta autem est intus existentes.
illa quidem ad focum sedebat cum ancillis fœminis
pensum uersans in mari purpura tinctum, hic autem extra
egredienti incidit ad inclytos reges
ad consilium, quo ipsum uocarunt Phæacenses generosi.
hæc ualde prope astans charum patrem alloquuta est.
Pater chare num certe mihi apparas currum
excelsum, rotundum, ut pulchras uestes ducam
ad flumen lotura, quæ mihi sordidata iacent.
etenim tibijpsi conuenit inter primores uersantem
consilium consulere, pulchras corpori uestes habentem.
quinq; autem tibi chari filij in regia sunt,
quorum duo in matrimonio, tres autẽ celebes uirescentes.
hi semper uolunt recens lotis uestib. induti
ad saltationem ire, hæc meæ menti omnia curæ sunt.
Sic ait, uerebatur enim maturas nuptias nominare
patri charo, ille uero oĩa intelligebat, et respõdẽs sermone,
neq; tibi mulos inuideo filia, neq; alicuius rei alterius

Minerua Nausicaam adiuuat.

Ex cõuigij bona fama.

Nausicaa et ministra simul lauantes.

Cõparatur Dianæ Nausicaa.

Nausicaa Alcinoo patri.

ὄρχου,

abi,

abi, cæterum tibi famuli apparabant currum
altum, rotundum, contabulatione inſtructum.

Sic loquutus, ſeruis præcepit, hi uero paruerunt.
illi quidem extra currum uelocem mulinum
inſtruebant, mulos uero ſubegerũt iunxeruntq; ſub curru.
filia uero è thalamo ferebat ueſtes pulchras,
& eas quidem compoſuit bene polito in curru.
mater uero in ciſta collocabat decentem cibum
multifarium, obſonia autem impoſuit, uinum uero infudit
utre in caprino, puella uero conſcendit currum.
dedit uero aureo in lechyto humidum oleum,
ut ungeretur cum mancipijs fœminis.
illa uero accepit flagellum & lora pulchra,
flagellauit autem ut currerent, ſtrepitus aũt fiebat à mulis.
his aũt inceſſanter extendebantur, ferebãtq; ueſtes & ipsã
non ſolam, ſimul cum illa ibant ancillæ aliæ.
illæ uero quando iam fluuij ad alueum peruenerunt,
ubi certe lauacra erant toto anno durantia, multa aũt aq.
pulchra effluit, atq; plurimum ſordidata ad purgandum,
ibi illæ mulos quidem libere ſoluebant à curru,
& eos quidem agebant fluuium ad uorticoſum.
ut ederent gramina dulcia, ipſe uero à curru
ueſtes manibus ceperunt & infundebant nigram aquam.
calcabant autem in hortis celeriter, certamen proferentes.
cæterum poſtquam lauaruntq;, purgarũtq; ſordes omnes,
ex ordine extenderunt ad littus maris, ubi potiſſimum
lapillos ad littus abluebat mare.
illæ uero lotæ, & unctæ ſplendido oleo
prandium deinde ſumpſerunt ad littus fluuij.
ueſtes autem ſolis præſtolabantur ſiccari ſplendore.
cæterum poſtquam cibo ſaturati ancillæq; & ipſa,
pila ipſæ ludebant capitis redimicula deponentes.
his autem Nauſicaa pulchris ulnis incœpit cantilenam.
qualis autem Diana incedit permontana ſagittis gaudens.
aut per Taygetum arduum aut Erymanthum
oblectabatur capris, & uelocibus ceruis,
ſimul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Aegiochi
agreſtes ludunt, gaudet uero mente Latona.
omnes uero ipſa capite ſupereminet, atq; fronte.
facilis uero cognoſcibilis eſt, pulchræ uero omnes.
ſic illa inter ancillas excellebat uirgo indomita,
ſed quando iam futura retro ad domum erat,
iungens mulos, plicansq; ueſtes pulchras,
tum ſtatim alia excogitauit dea cæſia Minerua,
ut Vlyſſ. excitaretur, uideretq; pulchris oculis puellam
quæ illum ad Phæacum uirorum urbem duceret.
pilam deinde iecit ad ancillam regina.
ab ancilla quidem erauit, profundum incidit forticem.
illæ uero alte clamarunt, ipſe excitatur diuus Vlyſſes.
ſedens autem deliberabat in mente & in animo.
heu mihi, quorum nam hominum ad terram deueniẽ
an ne hic iniurij & agreſtes, neq; iuſtiẽ
aut hoſpitales & ipſis eſt mens deum timens,
ut me puellarum inuaſit fœminea uox
Nympharum, quæ habitant montium ſummos uertices,

ὄφχου, ἀτὰρ τοὶ δ' μῶλον ἐφοπλίοσσιν ἀπήνῃ
ὑψηλὴν εὔκυκλον ὑπορτορίῃ ἀραρυῖαν.
ὑπορτορίη. τῷ ὑπιτιθεμένῳ πλεῖν θίω τῇ ἁμάξῃ, πρὸς τὸ πλέονα βάρη φέρειν. ὑψηλοτάτῳ δὲ τῇ πλίνθῳ καλεῖται ἡ τῷ ὑποφαύσῃ τῆς ἁμάξης τιθεμένῳ φορτίῳ.

Ὡς εἰπὼν δ' μώεσσιν ἐκέκλετο, τοὶ δ' ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐϋτροχον ἡμιονείην
ὄπλεον, ἡμίονοι δ' ὑπαγον, ζεῦξαν δ' ὑπ' ἀπήνῃ.
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρον ἐσθῆτα φαεινήν.
καὶ τὴ μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ.
μήτηρ δ' ἐν λίκνῳ ἐπίθει μθνοειδέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δὲ οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ, κόρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης.
δῶκε δὲ χρυσέῳ ἐν λεκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον
εἴως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἣ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, λεναχὴ δ' ἵπ' ἡμιόνοιιν.
αἱ δ' ἅμορμ ταινύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα ἠὲ αὐτὴν
ἐκ οἴκου, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον πόδε καλὲ ἵκοντο,
ἔνθ' ἤτοι πλυνοί ἦσαν ἐπικεταινοί. πολὺ δ' ὕδωρ
λαλὸν ὑπεκπθρέει, μάλα κῆ ῥυπόωντα λεαῖνραι,
ἔνθ' αὖ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπθέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς ἧ σθλιαν ποταμὸν πῆὰ δινήεντα.
πρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα. ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ὀν φόρεον μέλαν ὕδωρ
σεῖον δ' ἐν βόθροισι θοῶς, ὀρίδια πθ φέρεσσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλύναν τε, κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
ἐξείης πέτασαν πῆὰ δίν' ἁλὸς, ἦχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀφρπλύζκε θάλασσα.
λάϊγγας. τὰ μικρὰ λιθάρια. ἢ τὰς μικρὰς ψήφους.
αἱ δὲ λοεσσάμεναι, καὶ χρισσάμεναι λίπ' ἔλαίῳ,
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθησιν ποταμοῖο.
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθν δ' μῶαί τε καὶ αὐτὴ,
σφαίρηταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀφηρήδεμνα βαλοῦσαι.
τῆσι δὲ ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
οἵη δ' ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεος ἰοχέαιρα,
ἢ ἠὲ τηΰγετον πολυμήκετον, ἢ ὀρύμανθον
τερπομένη λάκεσσι, καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι, γήθεε δέ τε φρένα λητώ.
πασάων δ' ὑπέρ ἠγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα.
ὀρύμανθον. ὄρος τῆς ἀρκαδίας ἢ ποταμός. οὗτα ὁ ὀρυμανθίος κάπρος. ἐν τέτοις ἢ λέων ἐγίνετο.
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι,
ὡς ἥ γ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἁδμής.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἴκονδε νέεσθαι
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' φόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
ὡς ὀδυσεὺς ἔγροιτο ἴδοιτ' ὀβώπιδα κούρην,
ἥ οἱ φαίηκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια.
ἀμφίπολος μὲν ἄμαρτε, βαθεῖν δ' ἔμβαλε δίνῃ.
αἶψ' ἀδὶ μακρὸν ἄυσαν, ὁ δ' ἔγρετο δῖος ὀδυσεύς,
ἑζόμενος δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
ὤμοι ἐγὼ τέων αὖτε βροτῶν ἐν γαῖαν ἱκάνω.
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι;
ἠὲ φιλόξεινοι καὶ σφι νόος ἐστὶ θεοσδίης.
θεοσδίης. θεοσεβὴς θεοῖς ἐμοιγε. ἢ θεοσεβὴς ὁ θεοῖς ἀρέσκων
ὥστε με κοράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀυτὴ
νυμφάων, αἵ τ' ἔχουσ' ὀρέων ἀπειρεσίων κορυφὰς,

Minerua Nauſicaam adoquitur.

Ex cõuiuio bona fama.

Nauſicaa et ministra ſit mul lauantes.

Cõparatur Dianæ Nauſicaa.

Nauſicaa Alcinoo patri.

σκωπῶ δὲ διὰ ἴχνια κοῦλα.

καὶ ποταμοὺς καὶ πείσεα πειήεντα.
ἢ νύ περ ἀνθρώποισι εἰμὶ κεδνὸς καὶ ἀκούων
ἀλλά γ' ἐγὼν αὐτὸς πειήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς εἰπὼν, θάμνοιο κατεκλύσθη δῖος Ὀδυσσεύς.
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον ἕλασε χειρὶ παχείῃ
φύλλοις ὡς ῥύσαιτο περὶ χροΐ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθώς.
ὅς τ' εἶσ' ὑόμενός τε καὶ ἀήμενος, φὼ δέ οἱ ὄσσε
δαίεται, αὐτὰρ ὁ βασὶ μετόρχεται ἠὲ ὀΐεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους, κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν,
ὡς ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών, χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέως δ' αὐτῇσι φανὴ ἕνεκα κωμήτος ἅλμῃ
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠιόνας προχεούσας.
οἴη δ' ἀλκινόοιο θυγάτηρ μένε, τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος φῖ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἷλε γυίων.
ἡ δ' αὖτε χομένη, ὁ δὲ μερμήριξεν ὀδυσεύς.
ἢ γουνῶν λίσσοιτο λαβὼν ἐρεφεσσὰ μελίχοισιν
ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀρεσσάμενος μειλιχίοισι
λίσσοιτ' εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἵματα δοίη.
ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀρεσσάμενος μειλιχίοισι,
μὴ οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη,
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον.
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα, θεὸς νύ τις, ἢ βροτός ἐσσι,
εἰ μὲν τίς θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀρτέμιδί σε ἔγωγε δίω κούρῃ μεγάλοιο
εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα εἰίσκω.
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι μάλα περὶ σοῖσι θυμὸς
αἰεὶ εὐφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο.
λυσσόντων τοῖον δὲ θάλος χορὸν εἰσιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κε σ' ἐεδνώσῃσι βείσας, οἶκόν δ' ἀγάγηται.
ὀ γὰρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἐπιδρέψαι τε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
δήλῳ δή ποτε τοῖον ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἀνερχόμενον φυόεντα,
ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕπετο λαός
τῷ ὁδόν, ἢ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι,
ὡς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δηρὸν, ἐπεὶ ὄπιν τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης.
ὡς σὲ γυναῖ ἄγαμαί τε, τεθήπατε, δείδιά τ' αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι, χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἶνοπα πόντον
τόφρα δέ με αἰεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης, νῦν δ' ὧδε κάβαλε δαίμων.
ὄφρ' ἔτι πω καὶ τῇ δὲ πάθω κακόν, ὀ γὰρ οἴω,
παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοί τε τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε, σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας,
οὐ πρώτῳ ἱκόμην, τοὺς δ' ἄλλους ὅ τινα οἶδα
ἀνθρώπους, οἳ τῷ δὲ πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
δεῦρο δέ μοι δεῖξον, δὸς δέ μοι ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,

εἴ τι

& fontes fluuiorum, & palustria loca herbosa,
an fortasis homines sum prope uocales.
quin ego ipse experiar atq; uidebo.
Sic loquutus, arbustum clam egreditur diuus Vlysses,
ex densa autem sylua ramum fregit manu crassa,
fólijs ut tegerentur circa corpus pudenda uiri.
festinabat ire, ueluti leo montanus uiribus fidens,
qui incedit humectatus & uentos passus, intus ei oculi
ardent, cætcrum hic ad boues accedit, aut oues,
aut ad agrestiores ceruos, iubet uero eum uenter
in pecudibus periculum facturum, & ad densam domum
ita Vlysses puellas pulchricomas futurus (ruiturum,
accedere, nudus quãuis existens, necessitas enim urgebat.
horrendè autem ipsis apparet afflictus salsugine.
diffugiunt autem huc atq; illuc per littora prominentia.
sola autem Alcinoi filia præstulabat, ipsi enim Pallas
audaciam in mẽte indidit, & fortitudinẽ demisit è mẽbris.
stetit autem palam exceptura, hic cogitabat Vlysses,
an supplicaret genua prendens pulchris oculis puellæ,
aut uerbis temere longe stans blandis
precaretur, si ostenderet ciuitatem & uestes impertiret,
sic sane ei cogitanti uidebatur satius esse,
precari uerbis eminus stans blandis,
ne ei genua prendenti irasceretur mente puella.
protinus blandum & astutum dixit sermonem.
Suppliciter te oro ô regina deus siue quis, aut mortalis,
siquidem deus es qui latum cœlum incolunt,
Artemidi te ego Iouis filiæ magni
formaq;, magnitudineq;, indoleq; quam proxime assimilo.
siue aliquis es hominum qui supra terram habitant,
ter beati tibi pater & ueneranda mater,
ter beati fratres, ualde nimirum ipsorum animus
usq; lætitijs lætatur tui gratia.
uidentibus tale germen ad choream te euntem.
porro rursum ille ex animo felicissimus præter cæteros,
quicunq; sponsalijs onerans domum te duxerit.
nondum enim talem uidi hominem oculis,
neq; uirum neq; mulierem admiratio me tenet aspiciẽtẽ,
iam nuper in Delo tale Appollinis iuxta aram,
palmæ recens germen succrescens uidi.
profectus enim eram illuc, multus autem mihi erat pop.
in ea profectione, quæ mihi malum infortunium erat.
sic pariter & illud uidi, obstupui autem animo
diu, quandoquidem nũquam tale succreuerat lignũ è terr.
ut te ô mulier admiror, obstupeo & uereor uehementer
genua præhendere, difficilis nam me dolor occupat.
heri uigesimo effugi demum die nigrum pontum.
interea me usq; fluctus ferebat, & celeres procellæ,
insula ab Ogya, nunc uero me appulit deus,
ut adhuc fortasse & hic patiar malum, non enim puto
finem esse, uerum adhuc multa dij efficiunt ante.
quare ô regina miserere, te enim malis multis perpessis,
ad primam ueni, aliorum autem neminem noui
hominum, qui hanc urbem & terram incolunt. (duendũ,
urbem mihi ostende, da præterea laceram uestem ad in/
si ali/

Nausicaa respondet Vlyssi.

Terrentur puellæ nudo Vlysse.

Vlyss. Nausicaam supplex allocutur.

αὐτὰρ ὁ θεσπεσίας ἀνεκωμήθη, καὶ μέτασσε.

φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἀνερχόμενον φυόεντα. τὰ αὐτοῖς ἐν λίγει φοίνικα τὴν τοῦ ἐφαψαμένου ἀπικύησεν.

si aliquod fortasse tegmen pãnorum habes, huc profecta.
tibi uero dij tanta dent, quanta animo concupiscis
maritum, & familiam, & concordiam præbeant
bonam, non enim hac quicquam præstantius & melius,
quã cũm concordes consilijs, rem familiarem administrãt.
uir atq; coniunx multæ cruces osoribus.
gaudia autem beneuolis, profecto potiß. sentiunt ipsi.

Nausicaa respondet Vlyssi.

Hunc autem rursus Nausicaa albis ulnis contra alloq.
hospes quãdoquidẽ non ignauo, nec stulto similis es uiro.
Iupiter ipse distribuit felicitatem hominibus
bonis atq; malis, prout uult unicuiq;.
et fortasse tibi isthæc dedit, te aũt oportet pati nihilo secius.
nunc postquam ad nostram & terram & urbem uenis,
neq; igitur uestium indigebis, neq; alicuius alterius rei
quæ decent supplicem, multa expertum obuiantem.
urbem autem tibi ostendo, & dico nomen populorum.
Phæacenses hanc urbem, & terram habitant,
sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
huius inter Phæaces supereminet, & imperiũ, et potentia.
dixit sanè & ancillis pulchricomis imperauit.
sistite gradũ mihi ancillæ, quo fugitis postquã uirũ cõspe/
an scilicet aliquem hostium putatis esse uirorum? (xisti?
non est hic uir uiuus homo, neq; nascetur
qui Phæacum ad terram ueniat
hostilia inferens, ualde enim chari sunt dijs.
habitamus præterea seorsum undoso in mari
extremi, neq; aliquis nobis cũ homo cõmerciũ habet alius.
uerum hic aliquis infelix errans huc uenit.
quem nunc optimum curare, à Ioue enim sunt omnes
hospites & egeni, donum aũt quantũuis exiguũ, gratũ tã
quare date ancillæ hospiti cibum & potum, (men est,
& lauate in fluuio, ubi defensio est à uento.

Terentius puellæ ait nudo Vlyss.

Vlyss. Nausicaam sic plex alloquitur.

Sic ait, illæ uero stabant & inuicem uocabant.
Vlyssem collocarunt ad tegmen quemadmodum iusserat
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
certè ei pallium & tunicam uestesq; apposuerunt.
dederunt uero ei aureo in lechyto liquidum oleum.
duxerunt uero ipsum lauare in fluuio fluento.
certe cum ancillis alloquutus est diuus VlyssES.

Ancillæ, state sic paululum seorsim, ut ego ipse
salsuginem ab humeris abluam, circum autem oleo
ungar, iam enim diu à corpore est unctio.
coram uero non ego lauero, uereor enim
nudari inter puellas pulchricomas uersans.

Sic ait, illæ seorsim abibant, referebant autem puellæ.
cæterum ipse ex flumine à corpore lauabat diuus VlyssES
salsuginem, quæ ei terga & latus offenderat humeros.
à capite autem extersit maris sordes irrequieti.
cæterum postquam certè omnia lotus esset & oleo unxit,
uestes autem induit quas illi præbuerit uirgo intacta.
hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata,
maioremq; aspectu, & spißiorem, in capite uero
crispas defudit comas hyacinctini flori similes.
quemadmodũ quoties aliquis auro circũfudit argẽto uir
solers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua

artem

εἴ τι πτ ἕλυμα πτέρων ἔχεις γνθά δ' ἱκέσθαι.
σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μνοιναῖς,
ἀνδρά τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
ἐσθλήν, ὃ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον ἢ ἄρειον.
ἢ ὅδ' ὁμοφρονέοντε, νόημασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, πολλὰ ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ' ὀμβρήσασι, μάλιστα δέ τ' ἔκλυε αὐτοί.

Τὸν δ' αὖ ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα.
ξεῖν' ἐπεὶ οὔ τι κακῷ, οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν.
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
καί τοι τοῦ τάδ' ἔδωκε, σὺ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν, καὶ γαῖαν ἱκάνεις.
οὔτ' ἂν ἐνδεής δυήσεαι οὔτέ τευ ἄλλου
ὧν ἐπέοικ' ἱκέτῃ ταλαπείριον αὐτιάσαντι.
ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
φαίηκες μὲν τῇ τε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο,
τοῦ δ' ἐκ φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
σῆτέ μοι, ἀμφίπολοι, πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
ἢ μή πτ ἐνὰ δυσμενέων φασ' ἔμμεναι ἀνθρώπων;
οὐκ ἔστ' οὗτος ἀνὴρ δευτερος βροτος ὅδε γείνεται,
ὅς κεν φαιήκων ἀνθρώπων ἐς γαῖαν ἵκηται,
δηιότητα φέρων, μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισι.
οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτὸς ὣς μίσγεται ἄλλος.
ἀλλ' ὁ δέ τις δύστλος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει
τὸν νῦν χρὴ κομέειν, πτὸς γὰρ διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε,
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρώσιν τε πόσιν τε
λόεσθε δ' ἐν ποταμῷ ὅθ' ἥλιος σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο.

Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευον.
ἷζαν δ' ἄρ' ὀδυσῆα θεῖον σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
τῷ δ' ἄρα οἱ φάρος τε χιτῶνα εἵματ' ἔθηκαν.
δῶκαν δὲ οἱ χρυσείῃ ἐν λήκυθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος ὀδυσσεύς.
Ἀμφίπολοι σῆθ' ὅτῳ ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιιν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι, ἦ γὰρ δὴ πρὸν ἀπὸ χροὸς ἔστιν ἀλοιφή.
αὖτιν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοεσσόμαι, αἰδέομαι γὰρ
γυμνοῦσθαι κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κεῖναι
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χροὰ νίζετο δῖος ὀδυσσεύς
ἅλμην, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους.
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λέσσατο καὶ λίπ' ἄλειφαρ,
ἀμφὶ δὲ εἵματ' ἔσσατο ἃ οἱ πόρε παρθένος ἁδμής.
τὸν μὲν ἄρ' ἀθήναιη θῆκεν διὸς ἐκγεγαυῖα
μείζονα τ' εἶδός τε, καὶ πάσσονα. κὰδ δὲ κάρητος
οὖλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθεϊ ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύσῃ ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν ἡφαιστος δίδαξε καὶ παλλὰς ἀθήνη

τέχνην

ἐσθλοῖς ὀδὶ κακοῖσιν. δίδωσι καὶ τὴ οἷς ἀναμίγνυσι τοῖς ἀγαθοῖς τὰ κακά. πρὸς ἀξίαν ἑκάστῳ νέμει τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά

ὀδόντας ἢ ὀλίγον τι φίλον τι. ὀλίγον μὲν τῶν διδόντι, φίλον δὲ ἢ τῶν λαμβάνοντι, ἢ γὰρ εὐφραίνει καὶ τὸ ὀλίγον φίλον ἡγοῦσι.

ἀλὸς χνόον. τὸ λεπτότατον τῆς θαλάσσης ἢ τὴν ἀκὴ βαρείαν.

τέχνῃ παντοίῃ, χαρίεντα δὲ ἔργα τελεῖ.
ὡς ἄρα οἱ κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετο ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἀδινὰ θαλάσσης.
κάλλει καὶ χάρισι σέλβων, θηεῖτο δὲ κούρη.
εἰς ἣ τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα.
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκώλενοι ὄφρα τι εἴπω.
οὐ παντῶν ἀέκητι θεῶν οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ὧν μίσγεται αὖτε θεοῖσι.
πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι.
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἴ γὰρ ἐμοὶ τοῖός δε πόσις κεκλημένος εἶη
ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὣς ἔφαθ' αἱ δ' ἄρα οἱ μάλα μὴν κλύον, ἠδὲ πίθοντο.
παρ δ' ἄρ ὀδυσσῆϊ θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πίνε, καὶ ἥδε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
ἄρπαλέως, δ' ἦρ γὰρ ἐδ' ἠτύετο ἦν ἄπασσον.
αὐτὰρ ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν.
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῇ ἐπ' ἀπήνῃ.
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερόνυχας, αὐδ' ἔβη αὐτή,
ὤτρυνεν δ' ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
ὄρσεο νῦν δή ξεῖνε πόλιν δ' ἴμεν ὄφρα σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δ' αἴφρονος, ἔνθά σε φημὶ
πάντων φαιήκων εἰδήσεμεν, ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν, σὺ δὲ μοι δὴ ἀπινύσσεαι,
ὄφρ' αὖ μιν κ' ἀγρὸς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων.
τόφρα σὺ ἀμφιπόλοισι μετ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν
καρπαλίμως ἔρχεσθαι, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ὑψηλὸς ἵκωμεν, ἣν περὶ πύργος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος
λεπτὴ δ' εἰσίθμη νῆας δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται, πᾶσιν γὰρ ἐπίστορ ὅδὸν ἑκάστῳ.
ἔνθα δέ τε σφ' ἀγορὴ, καλὸν ποσιδήϊον ἀμφὶς
ὀρθοῖσι λίθοισι κατωρυχέος ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ πτερύγας, καὶ ἀρηρεμένας ὀρετμά.
οὐ γὰρ φαιήκεσσι μέλει βιός, ὀϊστὸς τε,
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ὀρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι.
ἧσιν ἀγαλλόμενοι, πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φήμην ἀδ' ὀνείδεα μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ, μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατ' ἄνημον.
μή νύ τίς ὧδ' ἔπεσι κακώτερος ἀντιβολήσας.
τίς δ' ὅδε ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; πῶ δ' ἐμιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσεται αὐτῇ,
εἴ ἑνά περ πλαγχθεῖσ' ἀνομίσατο ἦς ἀπὸ νηός,
αὐδήεσσ' τηλεδαπῶν, ἐπεὶ ὄ ἑνιν ἐγγύθεν εἰσίν.
ἤ ἑς οἱ ὀϊξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθε,
οὐρανόθεν καταβάς, ἕξει δ' ἐμιν ἤματα πάντα.
βέλτερον εἴ κ' αὐτή γε ἐποιχομένη πόσιν εὕρῃ
ἄλλοθεν, ἦ γὰρ τούς γε λελίαται ἐν δήμῳ
φαίηκας, τοὶ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὡς δρήσουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ' ἄλλην νεμεσῶ ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγοιτο, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
ξεῖνε

artem omnifariam, gratiosa uero opera perficit.
sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
sedit autem deinde seorsim incedens ad littus maris.
pulchritud. & gratia splendētes, admirabatur aut puella.
certe tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur.
Audite me ancillæ pulchris lacertis, ut aliquid dicam.
non omnibus inuitis dijs qui cœlum tenent,
ad Phæacas ille uir peruenit dijs æquiparandus.
antea certe mihi nihili uidebatur esse.
nunc uero dijs similis, qui cœlum latum inhabitant.
utinam mihi talis maritus uocatus esset
hic habitans, & ipsi placeret illic manere.
sed date ancillæ hospiti commestionem potumq;.
Sic ait, illæ sanè hãc diligenter audiuerũt & paruerũt.
Vlyßi uero apposuerunt cibumq; potumq;.
profecto ipse bibebat & edebat prudens diuus Vlyss.
rapaciter, diu enim cibum non gustauerat ieiunusq; erat.
cæterum Nausicaa albis lacertis alia egit.
uestes certe plicans posuit pulchrum in currum.
iungens mulos fortibus ungulis, conscendit autem & ipsa,
adhortata Vlyssem, uerbumq; dixit & exorsa est.
surge nunc hospes ad urbem ire, ut te mittam
patris mei ad domum prudentis, ubi te puto
omnes Phæaces uisurum esse, quotquot optimates.
sed omnino sic facito uideris enim mihi non parum sapere,
donec quidem per agros iuerimus & culturas hominum.
tamdiu ancillis post mulos & currum
celeriter ire, ego uero uiam ducam.
cæterum postquã ad urbem conscenderimus, circaq; turres
altas, pulcher autem portus utrinq; urbis.
arctus autem introitus, naues per uiam utrinq; agitatæ
subducuntur, omnibus enim sua statio est unicuiq;.
ibi uero ipsis forum est, pulchrum Nept. circa templum
uectitijs lapidibus excisis locatum.
ibi uero nauium armamenta nigrarum reseruant,
rudentes & cathenas, & poliunt remes.
non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra,
sed mali & remi nauium, & naues æquatæ,
quibus freti, penetrant spumosum mare.
horum euito famam amaram, ne quis post me
obtrectet, ualde enim sunt superbi uulgo.
& fortaßis quis sic diceret malignior obuiam factus,
quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherq; magnusq;
hospes? ubi illum nacta est? maritus certe erit ipsi,
aut alicubi errantem benigne tractauit sua naui
uiris externis, nam nulli prope sunt,
aut quispiam supplicanti exoptans deus adest,
è cœlo delapsus, habebit uero ipsum dies omnes.
recte fecit si ipsa obambulans maritum inuenit
aliunde, certe hos spreuit in populo
Phæacas, qui ipsam in matrimon. petunt multi & nobiles.
sic dicent, mihi uero infamia hæc nasceretur.
atque alij succenserem quæcunq; talia faceret,
quæ inuitis charis patre & matre uiuentibus
uiris miscetur, priusquam palam nuptiæ aduenissent.
hospes

ἐϊδνώσεμεν. γυναῖκας. μαθήσεσθαι.

πύργος. τεῖχος.

ἐπίστορ. ἐποίκων σαφὲς ἢ σκάφος παρὰ τὸ ἐστόρνυμι λέγει δ' ὅτι ὑπὸ πλήθους τῶν νεῶν νεωλλημένων. σοὺ ὁδὸν ἢ ἄσφαλτος.

τηλεδαπῶν. τῶν ἀπὸ τῆς πέρᾳ ἢ πέρᾳ ξένων.

hoſpes autem tu ſic mecum audi ſermonem, ut celerrime
deductum & reditum aſſequaris à patre meo.
inueniemus pulchrum nemus Palladi prope uiam
ex populis, fons autem effluit, circa nemus autem pratum.
ibi uero patris mei & prædium & florentes horti
tantum ab urbe, quantum auditur clamans,
ibi deſidens præſtolare aliquandiu, donec nos
ad urbem uenerimus, & peruenerimus ad ædes patris.
cæterum poſtquam nos ſperaueris ad ædes peruenisſe,
& tum Phæacum eas ad urbem, atq; require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
faciles agnoſcibiles ſunt & ſi puer ducere poſſet
infans, neq; ullo pacto ſimiles illis ſunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi,
Herois, ſed poſtquam te ædes celauerint & aula
ualde celeriter ex regia penetra, ut peruenias
ad matrem meam, hæc autē ſedet ad focū in ignis ſplēdore
penſum uerſans purpureum mirabile uiſu,
columnæ recumbens, ancillæ uero ſedent ponè illam.
hic uero patris mei ſolium uergit ad eam.
quo ille conuiuatur inſidens ueluti deus.
huic uicinus factus matris ad genua manus
extende noſtræ, ut reditionis die fruaris
gaudens ſtatim, etiam ſi ualde procul hinc es.
ſiquidem tibi illa utiq; bene uolet in animo,
ſpes tibi deinde amicosq; uidere & peruenire
domum ad pulchre ædificatam, & tuam in patriam terrā.

Sic loquuta flagellauit flagello lucido
mulos, hi uero celeriter reliquerunt fluuij fluenta.
illi ſcitè quidem currebant & pulchre penetrabant pedib.
illa autem bene gubernabat, quō ſimul ſequerētur pedites
ancillæ Vlyſſesq;, arte uero impegit flagellum.
occidit autem ſol, & illi inclytum ad nemus peruenerunt,
ſacrum Palladi, ubi certè ſedit diuus Vlyſſes.
ſtatim deinde ſupplicauit Iouis filiæ magnanimi.

Audi me à capra nutrita Iouis filia indomita.
nunc ſanè me exaudi, quoniam antea nunquā exaudiuiſti
iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
da me ad Phæacas gratum uenire atq; miſerabilem.

Sic ait ſupplicans, hunc auduit Pallas Minerua,
ipſi uero neutiquam apparebat palàm, uerebatur enim
patruum, is uero uehementer iraſcebatur
diuino Vlyſſi, antequam ſuam ad terram ueniret.

ξεῖνε σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνὶ ἔπος ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμεῖο.
δ' ἴομεν ἀγλαὸν ἄλσος ἀθηναίης ἄγχι κελεύθου
ἀγείρων, ἐκ δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τε θαλίη τ' ἀλωή,
τόσσον ἀφ' πόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
ἔνθα, καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυ δὲ ἐλθομεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφίχθαι,
καὶ τότε φαιήκων ἴμεν ὀν πόλιν, ἠδ' ὀρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ὄδε, καὶ ἂν πάις ἥνησαιτο
νήπιος, ὅ μὲν γάρ τοι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα φαιήκων, οἷος δόμος ἀλκινόοιο
ἥρως, ἀλλ' ὁπότ' ἂν σε δόμοι κεύθωσι καὶ αὐλή,
ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο δι' ἐλθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν, ἥ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ φῶς πυρὸς αὐγῇ,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη, δ' μωαὶ δὲ οἱ εἵαται ὄπισθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
τῷ ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος ἀθανάτοισιν.
τὸν παρμειψάμενος μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
ἦ κεν τοι κείνη γε φίλα φρονέοιτο κατ' θυμῶ.
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σῆν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἵππους μάστιγι φαεινῇ
ἤμιόνους, αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.
αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίοντο πόδεσσιν.
ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἕποιατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τε· ὁ δ' ἐνδύσατο τερεῖ μάστιγι.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
ἱερὸν ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο διὸς κούρῃ μεγάλοιο.

Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο διὸς τέκος ἀτρυτώνη.
νῦν δὴ πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
δός μ' ὀν φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὡς ἔφατ' ὀδυσσεύς, τοῦ δ' ἔκλυε παλλὰς ἀθήνη,
αὐτῷ δ' ὄπῃ φαίνετ' ἐναντίον, αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασίγνητον, ὀδ' ὤιζε φελῶς μενεαινῶν
ἀντιθέῳ ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ARGVMENTVM H. LIBRI
Homeri Rapſod.

Nauſicaa in urbem peruenit, & paulo poſt Vlyſſes ſuppli-
cauit Aretin Alcinoi regis uxorem. Et poſt cœnam interro-
gante unde ueſtimenta haberet, cognouit enim eā, omnia quæ
acciderant illi in nauigatione, ab Ogygia uſq; ad Phæacum ter
ram, narrat.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Η. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον ἱκετεύει τὴν ἀρήτην ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυνθανομένης ὁποῖόν τινα ἐκέκτητο ἰσχὺν, ἐγνώρισε γὰρ αὐτὴν, τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν πλάνην, ἀπὸ τῆς ὠγυγίας μέχρι τῆς φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ODYS/ ΟΔΥΣ/

Nauſicaa ſecutus Vlyſſi patris domum ad

μητρὸς ποτὶ γούνασι. ἤτοι ὡς γυνὴ γουνοῦται προκρίνει ἢ φρονιμωτάτου παραδίδοσθαι καὶ ἄλλως ἢ φιλοικίαν τὸ θῆλυ.

δύσετο ἠέλιος. νῦν πρὸς δυσμὰς ἀπέκλινεν. ἡμέρας γὰρ ἔτι ὄσον ἐσίρεται ὀδυσσεὺς παρὰ καὶ ἀκλεὶς ἀλ τῷ καταχίσα.

αἴδεσθε. πατρὸς ἀδελφὸν ἢ θεῶν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Η. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ηια δ' ἐν φρονέοντ' ὀδυσῆα, χρίνε βασιλῆας.

Ως ὁ μὲν ἔνθ' ἱρᾶτο πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
κούρῃ δὲ πρὸς ἄστυ φέρον μόθον ἡμιόνοιν.
ἣ δ' ὅτε δὴ ὁ πάτρος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισιν, κασίγνητοι δὲ μιν ἀμφὶς
ἕστασ' ἀθανάτοισι φαλίγκιοι, οἱ ῥ' ἀπ' ἀπήνης
ἡμιόνους ἔλυον, ἐς δῶτά τε ἔσφερον εἵσω.
αὐτὰρ ὁ θαλάμου ἐς ἵκετο δῖα δὲ οἱ πῦρ
γρηῢς ἀπειραίη θαλαμηπόλος ὀρυμέδουσα.
τὴν ποτ' ἀπ' ἠπείροιο νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι.
ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον, ὅνεκα πᾶσι
φαίηκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὡς δῆμος ἄκουεν.
ἣ τρέφε ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
ἣ οἱ πῦρ αὐέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
ἠῶ τότ' ὀδυσεὺς ὤρτο πόλιν δ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' ὀδυσῆϊ,
μή τις φαίηκων μεγαθύμων αὐτοβολήσας.
λωβητήσειε τ' ἐπέεσσι, καὶ εἴρεσθαι ὅ τις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐρατεινήν,
ἔνθά οἱ αὐτοβόλησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχούσῃ
στῆ δὲ προσθ' αὐτοῦ, ὁδ' αὐέρεο δῖος ὀδυσεύς.
ὦ τέκος, ἦ κ' οὔ μοι δόμον αὐέρεο ἡγήσαιο.
ἀλκινόου; ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει,
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπέρειος ἐνθάδ' ἱκάνω;
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης, ἵν' ὅ τινα οἶδα,
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι,
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
τοῖ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτρον δόμον ὅν με κελεύεις
δείξω, ἐπεί μοι πάτρος ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει,
ἀλλ' ἴθι σιγῇ, τῆλε δ' ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μὴ δ' ἑ τιν' ἀνθρώπων προπρόσσεο, μὴ δ' ὀρέεινε.
οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται.
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ', ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι,
νηυσὶ θοῇσι τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν.
λαῖτμα μέγ' ἐκπρήσουσιν ἐπεί σφισι δῶκε κρονίων
τῶ νέε ὠκεῖαι, ὥστε πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ως ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς ἀθήνη
καρπαλίμως, οὐδ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὼ δ' ἄρα φαίηκες νωνυμνοι, οὐκ ἐνόησαν,
ὀρχόμενον κατ' ἄστυ δι' ἀγυιὰς σφέας, ὀ γὰρ ἀθήνη
εἴα εὐπλόκαμος δεινὴ θεός, ἣ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζον δ' ὀδυσεὺς λιμένας, καὶ νῆας ἐείσας.
αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα θαῦμα ἰδέσθαι,
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο.
τοῖσι δὲ μῦθον ἔρχε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
δεῦρο δή τοι ξεῖνε πάτρον δόμον ὅν με κελεύεις
δείκνυμεν, δείκνυς δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
δαίτιλα

ἀπειραίη. ἄπειρος καρῦσα ἢ πόρρω τικὴ. ἐστι δ' αὐτὴ κρύτης κόρης ἢ ἤπειρος.

ὃ γὰρ ξένους οἵδε. ἢ ξενίζουσι τοὺς αὐτόχθονας. πῶς δὴ σὺ τοῖς ἐξῆς φιλοξενοτάτοις λέγει. ἢ τὰ μὲν ναυσικάᾳ ἔχλεν τῷ ὄντι εἶναι ἀνδῆτας βασιλῆς φιλοξένους. ἢ ἴσως ἵνα φυλάξῃται τινὰς πυδίφαθαι, ἢ πρὶς ἐπιφέρῃ καταχθῶναι.

ODYSSEAE H. HOMERI RAPSODIAE.

Septimo libro beneuolunt Vlyßi Scheriae reges.

SIC quidem illuc supplicabat prudens diuus Vlysses.
puellam uero ad urbem ferebat robur mulorum.
illa uero quando iam ad sui patris inclytas ædes peruenit,
constitit in uestibulo, fratres uero ipsam undiq;
circumstabant immortalibus similes, qui sanè à curru
mulos soluebant uestemq; portarunt intro.
porro ad thalamum suum ibat, accendebat autē illi ignem
anus Aegyptiaca cubicularia Eurymedusa.
quam olim à Pyro naues duxerunt biremes.
Alcinoo autem in donum elegerunt, eo quod omnibus
Phæacensibus imperabat, et ueluti deū populus audiebat.
quæ enutriuit Nausicaam pulchris ulnis in regia,
quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
& tunc tandem Vlysses surrexit ad urbem ire, at Pallas
multam caliginem circumfudit bene uolens Vlyßi,
ne quis Phæacum insolentium obuiam factus.
conuitiaretur uerbis, & interrogaret quis nam esset.
sed cum iam sanè ciuitatem ingressurus amabilem,
tum ei obuiam facta est dea cæsia Minerua,
uirgini similis iuuenculæ urnam gestanti.
stabat uero ante eum, interrogabat autem diuus Vlysses.
ô filia an non mihi domum uiri ostendere poteris
Alcinoi? qui inter hosce homines imperat.
etenim ego hospes multa passus huc uenio,
procul ex aliena terra, quare nullum noui
hominum, qui hanc urbem & terram inhabitant.
Hunc contra alloquutus est dea cæsia Minerua,
profecto ego tibi hospes pater domum quam me iubes
monstrabo, quoniam mihi patrē inculpatum iuxta habitat.
sed eas tacite, hanc ego uiam monstrabo.
neq; quenquam hominum alloquere, neq; interroga.
non enim hospites hij diligenter homines suscipiunt,
nec curantes amplectuntur, quicunq; aliunde uenerit.
nauibus uelocibus isti freti uelocibus
undas ingentes transnant, nam ipsis dedit Saturnius
horum naues ueloces, ueluti penna atq; cogitatio.
Sic sanè loquuta præibat Pallas Minerua
celeriter, ipse deinde post uestigia ibat deæ.
hunc certe Phæaces inclyti nauigandi non nouerunt
uadentem per urbem per ipsas, non enim Pallas
sinebat pulchricoma ueneranda dea, illa ei caliginem
diuinitus immissam infudit bene uolens in animo.
miratur autem Vlysses portus & naues æquatas,
ipsorumq; Heroum fora & murum longum,
sublimes ualles munitas, mirabile uisu,
sed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
his uero sermonibus cœpit dea cæsia Minerua.
hæccine tibi hospes pater domum quam me iubes
indicare, inuenies uero à Ioue nutritos reges

epula

Arete uxor Alcinoi.

Eurymedusa nutrix.

Vlyßi Minerua formā mentita Nausicaam obuiam.

Alcinoi regia describitur.

Vlysses à Minerua in ædes Alcinoi perducitur septum à nebula.

epula celebrantes, tu uero intro eas, ne quid animo
timeas, fortis enim uir in omnibus potior
rebus existit, etiam si quando aliunde ueniat.
reginam quidem primo inuenies in regia,
Arete uero nomen est, cognomine, ex parentibus autem
eisdem est, qui utiq; genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
genuit, & Peribœa mulierum forma pulcherrima,
minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis gigantibus imperauit.
sed hic quidem perdidit populum impium, perijt & ipse.
cum hac Neptunus congressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Pheacas rexit.
Nausithous uero genuit Rexenoremq; Alcinoumq;.
hunc aut uirili prole existentem iecit decorus arcu Apoll.
sponsum in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam, hanc Alcinous fecit uxorem,
& ipsam honorabat ut nulla super terra honoratur alia
quotquot nunc mulieres sub uiris domum habent.
quemadmodum illa ex animo honorata quoq; est,
cum à charis liberis, atq; ab ipso Alcinoo,
& ciuibus, qui ipsam sanè ueluti deam suspicientes,
excipiunt uerbis cum incidit per urbem,
minime enim tibi mente etiam ipsa eget bona,
quibus bene uult, etiam uiris lites soluit.
quando tibi illa bene uult ex animo,
spes est tibi postea amicosq; uidere & peruenire
domum in excelsam, & tuam in patriam terram.
Sic certè loquuta, abijt cæsia Minerua
pontum per indomitum, deseruit uero Scheriam amabilē,
uenit autem ad Marothona, & latas plateas Athenam.
ingressa est Erechthei bene munitam domum, sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam, plurima uero illi cor
cogitabat stanti, prius ad æreum pauimentumq; uenisset,
instar enim solis splendor erat aut lunæ
domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
ærei etenim muri firmati sunt hinc atq; hinc,
in intimum recessum à limine, pinnaculum autē ex Cyano.
aureæ uero fores firmam domum intus claudebant.
argenteæ autem postes in æreo stabant limine.
argenteum uero superius limen, aureus autem circulus,
aurei autem utrinq; & argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordijs.
domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales existentes & insenescentes dies omnes.
intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc.
ad infimum secessum à limine penitus, ibi pepli
tenues bene neti reconditi erant opera mulierum.
hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes & edentes, affatim enim habebant eas.
aurei uero iuuenes fabrefactas ad aras
stabant, ardentes faces in manibus gestantes,
monstrantes nocte per domum conuiuantibus.
quinquaginta autem ei ancillæ domi suæ fœminæ,
aliæ quidem molunt sub mola flauum frumentum,

Arete uxor Alcinoi.

Eurymedusa nutrix.

Vlysses Minerua formā mentis Neenidis obuiam.

Alcinoi regia describitur.

Vlysses à Minerua in ædes Alcinoi perducitur septum à nebula.

ἀλάτλω ἀλαινυμένης, σύ δ' ἔσω κίε, μηδ' ἐπιθυμῷ
τάρβει, θαρσαλέος γὰρ αὐὴρ γ' πᾶσιν ἀμείνων
ὀρνοισι τελέθει, εἰ καὶ πόθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν,
ἀρήτη δ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμον. ἐκ δὲ τοκήων
τῶ αὐτῶ, οἵ περ τέκον ἀλκίνοον βασιλῆα.
ναυσίθοον μὲν πρῶτα ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο, καὶ περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἄρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀθυρμέδοντος,
ὃς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγείνατο παῖδα
ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν φαίηξιν ἄνασσεν.
ναυσίθοος δ' ἔτεκε ῥηξήνορά τ' ἀλκίνοόν τε.
τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
ἀρήτην, τὴν δ' ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν.
καί μιν ἔπεσ' ὡς ὅσσ' ἐπὶ χθονὶ πίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' αὐδράσιν οἶκον ἔχουσιν.
ὣς κείνη πόδι κῆρι τετίμηται τε καὶ ἔστιν,
ἔκτε φίλων παῖδ' ὤρ, ἔκ τ' αὐτοῦ ἀλκινόοιο
καὶ λαῶν, οἳ μιν ῥὰ θεὸν ὡς εἰσορόωντες,
δείδέχαται μύθοισιν ὅτε σέο κεν ἀνὰ ἄστυ,
οὐ μὲν γάρ τοι νόος γε αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
οἴσιν τ' ἐν φρονέῃσι, καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἰ κεν τοι κείνη γε φίλα φρονέοι' ἐν θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σεῖο πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη.
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δ' ἀχερσίην ὁρατείνων,
ἵκετο δ' ἐς μαραθῶνα, καὶ εὐρυάγυιαν ἀθήνην.
δῦ ῥ' ἐς δ' ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἀλκινόου πρὸς δῶμα ἴε κλυτά, πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
ὡς τε γὰρ ἠέλιος ἄγλη τε σελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
χάλκεοι μὲν γάρ τοίχοι ὁρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὀβριμοχοῦ ἐξ οὐδοῦ, πυκὶ δὲ θρεγκὸς ἰωνόσιο.
χρύσειαι δὲ θύραι, πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον.
ἀργύρεοι δὲ σταθμοί, ἐν χαλκέῳ ἑστασαν οὐδῷ
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι.
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι πυκὶ τοῖχον ὁρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὀβριμοχοῦ ἐξ οὐδοῦ ἐς ἄκρον, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ δύνκτοι βεβλήατο ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα δὲ φαίηκων ἡγήτορες ἑζόμενοι πίνοντό τε καὶ ἔδοντο, ἐπηετανὸν γὰρ ἔχοντο.
χρύσειοι δ' αὖ κοῦροι ἐϋδμήτῳ ἐπὶ βωμῷ
ἕστασαν, ἀιθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας τε καὶ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες.
αἱ μὲν ἀλεξοῦσι μύλης ἐν μήλοπα καρπόν.

ἀλίαι

ἀλίαι

μήλοπα καρπόν.

αὖ δ' ἱστὸς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα τροφόωσιν
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο.
λαμπρόσεων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον,
τόσσον φαίηκες πολὺ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐλάειν πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὡς δὲ γυναῖκας
ἱστὸν τε χνοῦσαι, πολὺ γὰρ σφισι δῶκε θεὰ κῶν
ἔργα τ' ἐπίστασθαι πολυκαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
ἐκτοθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τέτρατος, πολὺ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκεν τηλεθόωντα.
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι.
συκαί τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι,
τάων, ὅττι τε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος, οὐδὲ θέρους ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
ζέφυρος πνείουσα, τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ.
αὐτὰρ ὑπὸ σταφυλῇ σταφυλή, συκὸν δ' ὑπὸ σύκῳ.
ἔνθα δὲ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται,
τῆς ἕτερον μὲν θαλόπεδον λοιβῇ ἐπὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἕτερας δ' ἄρα τε, τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ πατέουσι, πάροιθε δέ τ' ὄμφακες εἰσιν.
ἄνθος ἀφεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑπόπορφυρίζουσι.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ πᾶσαι νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπήετανὸν γανόωσαι.
τῇ δὲ δύω κρῆναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵκανε
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύονται πολῖται,
τοῖ' ἄρ' τῇ γε ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἄγλαα δῶρα.
ἔνθα τὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος εἴσω.
εὗρε δ' φαίηκας ἠγήτορας ἠδὲ μέδοντας
πρηΰνοντας δεπάεσσιν ἐῢ σκόπῳ ἀργειφόντῃ.
ᾧ πυμάτῳ πρηΰνε δεπάεσσιν ἐῢ σκόπῳ ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' ἄρα δώματα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἣν οἱ πορέχουσ' ἀθήνη.
ὄφρ' ἵκετ' ἀρήτην τε καὶ ἀλκίνοον βασιλῆα,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσεύς.
ἠ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
οἱ δ' ἄνεω ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες
θαύμαζον δ' ὁρόωντες, ὁ δ' ἐλιτάνευε Ὀδυσεύς,
ἀρήτη θύγατερ ῥηξήνορος ἀντιθέοιο.
σόν τε πόσιν, σά τε γόνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας
οὗ δέ τε δαιτυμόνας, τοῖσιν τε θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παῖσιν ἐοῖς τέκεσσιν ἕκαστα
κτήματ' ἐν μεγάροισιν ἔχοιεν δ' ὃ τι δῆμος ἔδωκεν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἐς αὖθις
θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς εἰπὼν ἡστο ῥ' ἐς ἑστίην ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως ἐχένηος,
ὃς δὴ φαίηκων αὐδήσατο πολυμύθεος ἦεν.
ὃς μύθοισι κέκασο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς.
ὃ σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,

ξεῖνον

aliæ telas nent & pensum uersant
sedentes, qualiter folia excelsæ populæ,
bene textis ab telamentis distillat humidum oleum.
quantum Pheaces supra omnes periti sunt homines
in celeri naue, per pontum nauigando, quantum mulieres
in tela operanda, supra modum enim illis dedit Pallas,
operaq; scire perpulchra & ingenium bonum.
extra uero aulam ingens hortus propè ianuas
quatuor iugerum, circa autē, septum deductum est utrinq;. Hortus Alcinoi mouet admirabilis.
ibi uero arbores proceræ crescebant florentes,
pirus & malus, punica et alij mali pulchrum fructum pro (ducentes,
ficusq; dulces & oleæ uirescentes,
ex ijs fructus nunquam perit neq; deficit
hyeme, neq; æstate toto anno durans, sed sanè semper
Zephyreus spirans, hæc crescere facit, aliaq; maturescere.
pirus post pirum, senescit pomum post pomum,
porro post uuam uua, ficus autem post ficum.
ibi autem ei fructuosa uinea crescit,
huius alterum quidem apricum lato in loco
arescit sole, alias sanè uindemiant.
alias autem calcant, longe autem uuæ maturæ sunt.
florem emittentes, nonnullæ uero aliquando maturescunt.
ibi exculti horti ad extremum fossum
omnis generis producuntur tota anno uirides.
duo autem fontes aderant, alter quidem hortum omnem
aspergit, alter autem ex altera parte sub aulæ limen uadit,
ad domum excelsam unde aquantur ciues.
talia certe in Alcinoi domo deorum erant splēdida dona.
ibi stans admirabatur patiens diuus Vlysses.
cæterum postquam omnia suo admirabatur animo,
celeriter super limen ingressus est domum intra.
inuenit autem Pheacensium duces atq; consiliarios
libantes poculis speculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto. Mercurio ultimo libari cōsuetū
cæterum ipse iuit per domum patiens diuus Vlysses,
multam caliginem habens, quam ei circumfudit Pallas,
ut peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Arete autem circum iecit genua manus Vlysses. Areten Vlysses supplex orat.
& tum certe rursus ab ipso decidit diuinus Aer.
hi uero muti facti per domum ut uirum conspexerunt,
admirabantur autem uidētes, ipse autē supplicauit Vlyss.
Arete filia Rhexenoris diuini.
ad tuū maritū, & ad tua genua peruenio plurima passus,
& ad hosce conuiuas, quibusq; dij feliciter dent
uiuere, & liberis crescere facere singula
bona domi, honoremq; quemcunq; populus concesserit.
cæterum mihi deductionem parate ad patriam peruenīdi
ocyus, quoniam diu ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus resedit ad focum in pulueribus
iuxta ignem, illi certe omnes muti facti sunt silentio,
sero tandem interfatus est senex Heros Echeneus,
qui certe Pheacensium uirorum maximus natu erat,
& eloquentia uincebat priscaq; & plurima doctus.
qui inter eos bene sapiens concionatus est & interfatus.
Alcinoe, non sanè tibi hoc honestum, neq; conuenit
hospitem

τὸν πυρὸς, μυλοι εἰσὶν γὰρ ὀδὶ πίω χοείαι. οἱ ἔστι τὸ ὄρειον ἐπὶ τῷ μηρῷ ἐρίφου. μύλη γὰρ τὸ ἄκρον τῷ μηροῦ.

θαλόπεδον. ἔνθα θάλλει γίνεται βοτάνη καὶ ψύχουσα ἢ ὁ ψυχῶν.

Alcin. Phæacensib. de hospite.

Vlysses clementer ab Alcinoo exquirit.

Vlysses in interrogatus Aretæ suos labores exponit.

hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus.
isti uero tuum iussum expectant & desyderant.
sed age certe hospitem in sede argenteis clauis distincta
colloca erigens, tu autem præconibus impera
uinum infundere ut & Ioui fulminatori
libemus, qui supplices reuerentia dignos comitatur.
cœnam uero hospiti proma det intus existentium.
porro postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
manu prendens Vlyssem prudentem uarium consilio
leuauit à foco, & in sedem locauit splendidam,
filium exuscitans uirtem Adomantem,
qui ei proximus sedebat, magisq; ipsum amabat,
aquam autem ancilla guturnio super infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteum lebetem
lauare, iuxta autem politam extendit mensam,
panem uero uerecunda proma apposuit ferens,
fercula multa inferens gratificans præsentibus rebus.
cæterum ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlyss.
& tum præconem alloquutus est Alcinoi,
Pontonoe craterem exhauriens uinum distribue
omnibus per domum, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui supplices honoratos benigne prosequitur.
Sic ait, Pontonous autem dulce uinum miscebat,
distribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ postquã libarunt biberuntq; quantũ cupiebat aĩus,
his uero Alcinous concionatus est & interfatus.
audite Phæacum duces atq; consiliarij,
ut dicam quæ me animus in præcordijs iubet.
nunc autem bene pasti dormiatis ad domum uadentes,
mane autem senes plures aduocantes
hospitem in ædibus hospitaliter tractantes, atq; dijs
faciemus sacra iusta, deinde etiam de reditu
cogitabimus, ut hic hospes absq; labore & tristitia
deductione sub nostra suam in patriam terram deueniat
gaudens abunde, etiam si ualde procul sit.
neq; quicquam interea mali & damni patietur,
antequam ipse suam terram conscendat, hinc & deinceps
patiatur, quæcunq; ei fatum parcæq; graues,
iam nato nerunt filo, quando ipsum peperit mater,
quod si quis immortalium utiq; de cœlo uenerit
aliud quippiam hoc deinceps dij meditantur.
semper enim etiam antea dij apparent manifesti
nobis, quando facimus inclytas Hecatombas.
conuiuanturq; apud nos sedentes, ubi & nos.
si autem aliquis & solus iens occurrerit uiator,
nullo modo occultant, quoniam ipsos prope sumus,
quemadmodum Cyclopesq; & agrestes gentes gigantũ.
Hunc autem respõdens alloquutus est prudens Vlyss.
Alcinoe, aliud quid tibi curæ sit mentibus, non enim ego
immortalibus similis sum, qui cœlum latum habitant,
neq; corpore, neq; indole, sed mortalibus hominibus,
quos uos scitis maxime portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis sum.
& adhuc etiam plura ego mala dicerem,
quæ cum certe omnia deorum uoluntate passus sum.

Vlysses clementer ab Alcinoo exquirit.

Hortus Alcinoi mirabilis.

Alcin. Phæacensib. de hospite.

Mercurio ultimo libri cõsuetis.

Areten Vlysses supplex orat.

Vlysses interrogatus Aretæ suos labores exponit.

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ φῶς κονίῃσιν·
οἱ γὰρ δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰχανόωντο.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑδὶ θρόνῳ ἀργυρόηλῳ
ἕσσον ἀνασήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον,
οἶνον ὑπολρῆσαι, ἵνα καὶ δὶ τορπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπον δὲ ξείνῳ παμίν δοτω φῶδον ἐόντων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν ὀδυσῆα δ' αἴφρονα ποικιλομήτιν
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ὑπὶ θρόνον εἷσε φαεινόν.
υἱὸν ἀνασήσας ἀγαπήνορα λαοδάμαντα.
ὃς οἱ πλησίον ἷζε μάλιστα δ' ἑμὸν φιλέεσκε,
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν,
σῖτον δ' αἰδοίη παμίν παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὑπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἔσθε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μέγα ἀλκινόοιο,
ποντόνοε κρητῆρα κεραστάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ δὶ τορπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὡς φάτο ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκέρνα.
νώμησε δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβρέξας δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ' ἠδὸν ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' ἀλκινόος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε.
κλῦτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐδὶ πλείονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά, ἔπειτα δὲ καὶ πόδι πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς κ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων καρπαλίμως εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί.
μηδ' ἑ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι.
πρίν γε τ' ἐς γαίης ἐλθεῖν ἐμεναι, ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται ἅσσά οἱ αἶσα κατακλῶσθέν τε βαρεῖαι,
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ,
εἰ δ' ἔς τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανὸν ἐλήλυθεν
ἄλλος δὴ τό γ' ἔπειτα θεοὶ πεδιμηχανόωνται,
αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς,
ἡμῖν, εὖ τ' ῥέζωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας.
δαίνυνται τε παρ' ἄμμι καθήμενοι, ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
οὐδὲ κατακρύπτουσιν, ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμὲν,
ὡς κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἀλκινόε ἄλλοσε τοι μελέτω φρονέειν, ὃ δ' ἔγωγε (στυς.
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
ἀ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν,
ὅς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστά τ' ὀχέοντας ὀιζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσι κεν ὧν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἐτέτυκτο μόγησα.

ἀγαπήνορα. ὑπὸ ἀνδρῶν ἠγαπημένον. ἢ φιλαόθροπον. ἢ ἢ ἀγαπῶντα ἀνδρίαν.

ἐπιβρέξαμενος. ἤτοι κατ' κρᾶσιν τῶν πόσεως ἐπιβρέξαμενος.

κατακλῶσθαι. ἀὶ καταπλώσθαι, καὶ καταμοιρᾶσαι ἑκάστῳ τὸ εἱμαρμένον, βάρεσι.

ὥσπερ κύκλωπές τε. ὡς εἰσὶν ἀλλόλων ἐγγὺς κύκλῳ πίτ τοῖς γίγαντοι, ἤτοι κατὰ γένος, ἢ κατὰ τόπον, ἢ κατὰ ἀδικίαν. ὅτι καὶ ἡμεῖς θεοῖς πλησίον κατὰ δικαιοσύνην.

sed

f ἀλλ'

ἀλλ᾽ ἐμὲ μὲν δρεπῆσαι ἐάσατε κηδομένον περ.
ὃ γὰρ καὶ συνερεῖ ὧδε γαστέρι κοῦτερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥτ᾽ ἐκέλευσεν ἑοῦ μνήσασθαι ἀνάγκη,
καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ τε φρένι πένθος ἔχοντα.
ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρένι, ἡδὲ μάλ᾽ αἰεὶ
ἐδέμεναι κέλεται κοὶ πίνεμεν, ἐκ δέ με πάντων
λήθεται ὅσσ᾽ ἔπαθον, καὶ τε κοὶ πλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ᾽ ὀτρύνεθε ἅμ᾽, ἠοῖ φαινομένῃφι.
ὥς κε με τ᾽ ἐν πατρίδι ἐμῆς ἐνιβήσετε πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα, ἰδόντα με, κοὶ λίποι αἰών
κτήσιν ἐμοὶ, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
ὣς ἔφαθ᾽, οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ᾽ ἐκέλευον.
τὼ μὲν δὴ τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ᾽ ἔπιον δ᾽ ὅσον ἤθελε θυμός.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκον δὲ ἕκαστος.
αὐτὰρ ὁ κὴν μεγάρῳ ἐπελείπετο δῖος Ὀδυσεύς,
τὰρ δὲ οἱ ἀρήτη τε καὶ ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥατο, ἀμφίπολοι δ᾽ ἀπεκόσμεον ἐσθῆτα δαιτός.
τοῖσιν δ᾽ ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,
ἔγνω γὰρ φάρος τε χιτῶνά τε εἵματ᾽ ἰδοῦσα
καλὰ, τὰ ῥ᾽ αὐτὴ τοῦ ξεσσὶν ἀμφιπόλοισι γναμπτοῖ.
καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν εἰς ἀνθρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ᾽ ἔδωκεν;
ἦ δὴ φὴς ἐνὶ πόντῳ ἀλώμενος ἐνθάδ᾽ ἱκέσθαι;
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς.
ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεύειν
κήδε᾽, ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
εἶδος δέ τοι ἐρέω ὅμ᾽ ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς
ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται.
ἔνθα μὲν ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα καλυψὼ
ναίει ἐυπλόκαμος δεινὴ θεός, οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται, οὔτε θεὼν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ᾽ ἐμὲ τ᾽ ἐν δίνησιν ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ᾽ ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιτο ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης.
ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῳ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα καλυψὼ
ναίει ἐυπλόκαμος δεινὴ θεός, ἣ με λαβοῦσα
ἐνδυκέως ἐθέλεν τε, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.
ἀλλ᾽ ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μύριον ἔμπεδον, εἵματα δ᾽ αἰεὶ
δάκρυσι δεύετο, τά οἱ ἄμβροτα δῶκε καλυψώ.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ οὔδοῦ μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
καὶ τότε δὴ με κέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι
Ζηνὸς ἔπι ἀγγελίης ἢ καὶ νόος ἐτράπετ᾽ αὐτῇ.
πέμπε δ᾽ ἐὺ δίφρῃ πολυδέσμῳ, πολλὰ δ᾽ ἔδωκε
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν.
οὖρον δ᾽ πρόεηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτακαιδέκατον μὲν πλέον ἤματα πόντον ἀρούρων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ᾽ ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα,
γαίης ὑμετέρης. γήθησε δέ οἱ φίλον ἦτορ

ſed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis,
non enim odioſo uentre peius aliud
eſt, qui iubet ſui recordari neceſſitate:
& ualde afflictũ aliquẽ, & in mentib. dolorem habentẽ.
ſic & ego luctũ quidẽ habeo mentib. hic aũt ualde ſemper
comedere iubet, & bibere, & me omnium
obliuiſci facit, quæcunq; paſſus ſum, & repleri iubet.
uos autem feſtinate ſimul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quamuis multa paſſum, ubi ſemel uidero, etiã reliqua uita
poſſeſſionem meam famulosq;, & altam magnam domum.
Sic dixit, hi autem omnes laudabant & hortabantur
deducere hoſpitem, quoniam decenter dixit.
ſed poſtquam libauerunt biberunt, quantũ uoluit animus,
hi quidem dormituri iuerunt domum unuſquiſq;.
ſed in domo relictus eſt diuus Vlyſſes,
apud aũt ipſum Aretæq; & Alcinous diu ſpecie præditus
ſederunt, famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.
his autem Arete albaulnas incœpit uerba.
agnouit enim pallium & tunicam, ueſtimenta uidens
pulchra, quæ ipſa fecerat cum ancillis mulieribus.
& ipſum alloquens uerba pennata dixit.
Hoſpes, hoc quidem te primum interrogabo ipſa,
quis? unde uenis uirorum? quis tibi hæc ueſtimenta dedit?
an non dicis in mare errans huc ueniſſe?
Hanc autem reſpondens alloquutus eſt prudens Vlyſſ.
difficile regina perpetuo dicere
dolores, quoniam mihi multos dederunt dij cœleſtes.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longe in mari iacet,
ubi Atlantis filia doloſa Calypſo
habitat pulchricoma quamuis dea, neq; aliquis ipſi
miſcetur, neq; deorum, neq; mortalium hominum.
ſed me infelicem, domeſticum duxit fortuna
ſolum, quoniam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus diſcidit medio in nigro mari,
ubi alij quidem omnes periere boni ſocij.
at ego uel carinam ulnis capiens nauis utrinq; remis agitã
nouem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra (tæ.
inſulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypſo
habitat pulchricoma quamuis dea, quæ me ſuſcipiens
accurate excepit, & alebat, & dicebat
facturam immortalem & ſeneſcentem diebus omnibus.
ſed meum nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
illic qdẽ 7 annos permanſi firmiter, ueſtimenta aũt ſemper
lachrymis madefaciebã quæ mihi immort. dedit Calypſo.
ſed quando iam octauus reuolutus annus uenit,
& tunc iam me iuſſit concitans redire
Iouis ex iuſſu, ſiue etiam animus mutatus ipſius eſt.
miſit me in rate colligata, multa autem dedit,
panem & ſuaue uinum, & diuinas ueſtes induit.
uentum autem immiſit innocuum ſuauemq;.
ſeptendecim quidem nauigabam dies mare ſulcans,
decima octaua uero apparuerunt montes umbroſi
terræ noſtræ, lætatus uero mihi charum cor

σῖτα δαιτός. τὰ ὅπλα τῆς δυωχίας, οἷον ῥαπίσας, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ἐφέστιον. ἐπὶ τῷ οἰκίαν αὐτῆς ὑπεξεσθησόμενον.

ῥόπιν. τὸ κατώτατον μέρος τῆς νεὼς πρὸς ὃ σχίζει τὸ κῦμα. ἢ τὸ μέσον τῆς νεὼς ξύλον.

δυσμό/

infelici

infelici, certe enim futurus eram adhuc incidere arumnas
multas, quas mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans uento impediuit iter.
commouit uero mare immensum, neq; ullo pacto fluctus,
sinebat in rate uehementer ingemiscente consistere,
hanc quidem deinde procellam dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui donec me terræ
uestræ adegit ferens uentusq; & aqua.
ibi me egredientem oppressit fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens, & delectabilem locum.
sed resiliens nataui rursus donec ueni
ad fluuium, qui mihi uisus est locus oportunissimus,
expers petrarum, & defensio erat à uento.
excidi autem animum colligens, diuina uero nox
aduenit, ego autem seorsim ab Ioue nutrito fluuio
egressus in arbustis dormiui, circumquaq; autem folia
congessi, somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto afflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram, & meridiem.
inclinabatq; sol & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uero in littus tuæ agnoui filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis dijs,
eam supplicaui, illa uero neutiquam ab indole erat bona,
ut non sperare posses iuniorem obuiantem
euenire, semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & splendidum uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uere enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;.
hospes, certe quidem hoc docens non consyderauit
filia mea, quod te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uero primum supplicasti.

Hunc excipiens alloquutus est uersutus Vlysses.
Heros ne mihi ideo innocuam reprehendes puellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi.
sed ego nolui timens reuerituisq;,
ne fortassis tibi animus commoueretur uidenti.
suspiciosi simus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;.
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs charum cor
temere irasci solet, potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo
talis existens, qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
ut filiam meam habere uelis, & meus gener uocari
hic manens, domum autem ego & bona darem,
si modo uolens mancas, inuitum enim te nullus continebit
Phæacum, neq; sic gratum Ioui esset.
reductionem uero in hoc ego perficiam, ut bene intelligas,
cras, in id temporis autem tu quidem expressus somno
dormias, illi captarunt tranquillitatem, ut peruenires
in patriam tuam & domum, et si forte aliquid gratum est.
& si ualde multo longius est Eubola,
eam enim longissime aiunt abesse, qui eum uiderant
ex populo nostro, quando flauum Radamanthum
duxerunt, ut uiderunt Tityum terræ filium.

Alcinous ofert Vlyssi generũ.

Alcinous p, mittit Vlyssi auxilium.

ἀτῆς
λυσμόρῳ, ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξωὸς ἐεδδ᾽ ὀϊζύι
πολλῇ, τλῶ μοι ἐπῶρσε ποσειδάων γωσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κελεύθους,
ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδ᾽ ἔα κῦμα,
εἴα ὦν ἀχέων ἀδινὰ σεγάχοντα φέρεδδ᾽.
τῇ μ᾽ ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ᾽, αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τὸ δὲ λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμος τε καὶ ὕδωρ.
ἔνθα κέ μ᾽ ἐκβαίνοντα βίησατο κῦμ᾽ ὦν χέρσ
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν, ἐν ἀτρεκέϊ χώρῳ.
ἀλλ᾽ ἀναχασάμην νῆχον πάλιν ἔως ἐπῆλθον
ὄν ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος
λεῖος τε πέτρας, καὶ ὦν σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
ἐκ δ᾽ ἔπεσον θυμηγερέων, ὦδε δ᾽ ἀμβροσίη νὺξ
ἤλυθ᾽, ἐγὼ δ᾽ ἀπαΰσθε διιπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ φύλλα
ἤφυσάμην, ὕπνον δὲ θεὸς κατ᾽ ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τεθυμηνίος ἦτορ,
εὖδον παννύχιος καὶ ἐπ᾽ ἠῶ, καὶ μέσον ἦμαρ,
λύετό τ᾽ ἠέλιος καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ᾽ ὦν εἶδε θυγατρὸς σῆς παιζούσας, ἐν δ᾽ αὐτῇ ἦεν εἰκυῖα θεοῖσιν,
τῇ ἱκέτευσ᾽ ἡ δ᾽ ὄπιν οὐ μάλα νήμερτον ἐδεῖξεν.
ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
ὀρχεῖσθαι, αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν,
ἦ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις ἠδ᾽ αἴθοπα οἶνον,
καὶ λοῦσ᾽ ἐν ποταμῷ, καί μοι τὰ δὲ εἵματ᾽ ἔδωκεν.
ταῦτά τοι ἀχνύμενος περ ἀληθέϊ κατέλεξα.

Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ ἀλκινόος ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
ξεῖν᾽, ἤτοι μὲν τοῦτο γ᾽ ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
παῖς ἐμὴ, οὕνεκά σ᾽ ὅπι μετ᾽ ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν ὀν ἡμέτερον, σὺ δ᾽ ἄρα πρώτιστα ἱκέτευσας.
τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πολυμήχανος ὀδυσεύς.
ἥρως, μή μοι τ᾽ ἕνεκ᾽ ἀμύμονα νείκεε κούρῃ, (σεύς.
ἦ μὴ γάρ μ᾽ ἐκέλευσε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθ᾽.
ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἔθελον δείσας, αἰδεσσόμενός τε
μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ὦν σκύσαιτο ἰδόντι.
λύσσηλοι γάρ τ᾽ εἰμὲν ὦν χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων.

Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ ἀλκινόος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε.
ξεῖν᾽, ὅ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσι φίλον κῆρ
μαψιδίως κε χολῶτο, ἀμείνω δ᾽ αἴσιμα τοῦτα.
εἰ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλον,
τοῖος ἐὼν, οἷος ἐσσί τά τε φρονέων ἅτ᾽ ἐγώ περ,
παῖδα τ᾽ ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς κεκλέοιτο
αὖθι μένων, οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
εἴ κ᾽ ἐθέλων τε μένοις, ἀέκοντα δ᾽ ἔ σ᾽ ὄπις δρύξει
φαίηκων, μή δ᾽ ὄτω φίλον δ᾽ εἰ πατρὶ γένοιτο.
πομπὴν δ᾽ ὀν τόδ᾽ ἐγὼ τελέω τε καὶ ἐρέω περ, ὄφρ᾽ εὖ εἰδῇς
αὔριον, ὀν τῆμος δὲ σὺ κῆ δεδμημένος ὕπνῳ
λέξεαι, οἵδ᾽ ἐλόοντι γαλήνην ὄφρ᾽ ἂν ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἴ περ τε φίλον ὄντι.
εἴπερ καὶ μάλα πολὺ ἑκατέρωθε δύβοιης,
τῇ γὰρ τηλοτάτω φάσ᾽ ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν ῥαδάμανθυν
ἤγον ἐπιψόμενον τιτυὸν γαιήϊον υἱόν

θυμηγερέων. λαβὼν ποιυχῶν. ἢ συλλαμβάνων, καὶ ἀναπτόμενον τῶν ψυχῶν.

ἀτῆς
πάϊδα τ᾽ ἐμὴν ἔχειν. ταῦτα λέγει πειρώμενος τὸ ἐθελοντέως, εἰ τῆς ἀληθείας ἥψαιτο τῆς διδόμενον εἰ γὰρ πρόπιτος ὑπόσχοιτο γαμέειν, πάντως ἐλιγχθείη τῆς κακείνου ψευδομένου.

τετυφ γαιθίον ὑ, ὀμ. ἢ τῆς γῆς ὑὸν ὑπηλικὸς ὁ ἴδιος. ἐλώρα ὑ τῇ ἐχο μένῃ τινὸς μίνυ. σωιλθὼν ἴσοὺς διὰ τῶν τῆς ὕρας ἴσοτυπίαν ἐκρυψεν αὐτῶ κατὰ γῆς. ὁ ὑ αὐῆκι παῖδα ἀγχότατον, ὃς ὠνομάζετο ἴπτυος, ὑράσθη λυθεὶς ὑ ἐτοξεύθη ὑ πὸ ἀπόλλωνος. ἀκὶ δ' ὁ ῥαψάμενος ἐκ θέκα ἢ τι τῶν ἢ διὸ ἐὼν, ἐ σωφρόνισεν αὐτὸν. φαίνοντο ἢν οἱ φαίακοὶ πλησίον τῶν μακάρων νόσων κατοικοῦντες.

καὶ μὲν οἱ ἐνθ' ἦλθον καὶ ἄτρυτον καμάτοιο τέλεσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἴκαδ' ὀπίσσω.
εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄριστα
νῆας ἐμὰς καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἐκτ' ὀνόμαζε.
Ζεῦ πάτερ αἴθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειεν ἅπαντα
ἀλκινόος, τῷ μὲν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δ' ἐς πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
λεῦκλος δ' ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ἐν ἐν αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα ἐμβαλέειν στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὄλας καθ' ὑπέρθεν ἑέσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δ' ἄρα μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγηγερέουσαι,
ὤτρυνον ὀδυσῆα πρηΰμεναι ἐπέεσσιν.
ὄρσο κέων ὦ ξεῖνε, πεποίηται δὲ τοι εὐνή.
Ὡς φάν. τῷ δ' ἀσπασὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἐκάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
πορφυρέῃ σύρῃ λεχέεσσιν. ἐν αἰθούσῃ ἐρεμνόπῳ.
ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο.
παρὰ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

atq; illi quidem hinc uenerunt & absq; labore transnauãt
die illo eodem, & abduxerunt domum retro.
cognosces etiam ipse in mente, quàm optime
naues meas & iuuenes in sulcando mare remis.
Sic ait gauisus est autem multiscius diuus Vlysses.
supplicans uero dixit uerbum orationemq; habuit.
Iupiter pater utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous, huius quidem per almam terram
immortalis gloria esset, ego autem ad patriam uenirem.
Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur.
iusserat autem Arete albis ancillis lacertis
ponere sub portum cubilia & stragula plurima
purpurea ut inijcerent, insternerent desuper tapetas,
chlenasq; imponere uillosas, desuper induere.
illæ uero ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
cæterum postquam strauerunt pulchrum lectulum accelerantes,
excitarunt Vlyssem astantes uerbis.
surge dormiture hospes, paratus est tibi lectus.
Sic dicebant, huic uero gratum uisum est dormire.
sic ille quidem illinc profunde dormiuit diuus Vlysses,
perforata in specula sub porticu sonante.
Alcinous uero dormiebat in recessu domus excelsæ.
iuxta uero mulier regina lectum apparauit & stratum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Θ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν φαιάκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ ναῦς καθίλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τοῦ ὀδυσσέως. καὶ ἑστιῶνται παρὰ τῷ ἀλκινόῳ τῶν φαιάκων οἱ ἄριστοι. καὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται φαίακοι καὶ ὀδυσσεύς, καὶ ὁ δημοδόκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τῆς μοιχείας ἄρεως καὶ ἀφροδίτης, ἔπειτα τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ δορείου ἵππου, καὶ τοῦ ὀδυσσέως πλαίοντος πολύτροπον τίνα τε καὶ πόθεν εἰν.

ARGVMENTVM Θ. HOmeri Rapsod.

Conciofit Phæacensium de hospite, & nauis deducitur ad reductionẽ Vlyssis, & conuiuio suscipiuntur ab Alcinoo Phæacensium optimates. Et post hæc disco certant Phæaces & Vlysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ circa inter-
circa adulterium Mart. & Vener. Deinde ea quæ circa inter-
30 ductionẽ ligneæ equi, & Vlyss. fletu interrogatur quis et unde sit,

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Θῦται δ' ἄθλοις φαίακοι ὀδυσῆος πείρησιν.

ODYSSEAE Θ. HOMERI RAPSODIAE.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlyssẽ experimentum sumpserunt.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ὀδυσῆος ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἄρα δουρὶς ὤρτο πολίπορθος ὀδυσσεύς.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
φαιήκων ἀγορήν δ' ἵσαν ἐγγὺς νῆας ἐκάστου.
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον, ἡδ' αὐτὰρ ἀνὰ ἄστυ μετώχεο παλλὰς ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι ἀλκινόοιο.
νόσον ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρίστατο μύθον ἔειπε.
δεῦτε ἄγε φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἴομεν ἵνα τοι ξένοιο πύθωμεθα
ὅς νέον ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπιπλαγχθείς, δ' ἔμας ἀθανάτοισιν ὁμοίος.
Ὡς ἔπος', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἐμπλήτο βροτῶν ἀγορά τε ἕδραι
ἀγρομένων, πολλοὶ γὰρ ἐθήησαν τὸν ἰδόντες,
υἱὸν λαέρταο δαΐφρονα, τῷ δ' ἄρ' ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε, καὶ ὤμοις.

δεῦτ' ἄγε. ἀμφὶ τόρα παρακλυδαίνοντος παρ' ὀμόρῳ κέεται.

Vando uero manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi,
præterea inclytus surrexit urbium euersor
Vlysses.
40 illis uero præibat sacrum robur Alcinoi.
Phæacũ ad concionẽ quæ ipsis apud nauẽ constituta erat,
uenientes uero consedebant in politis lapidibus
prope, ipsa uero per urbem pertransibat Pallas Minerua,
assimilata præconi prudentis Alcinoi.
reditum Vlyssi magnanimo meditans,
& sanè unicuiuis uiro assistens dixit uerbum.
en age Phæacum principes atq; consiliarij
ad concionem ite ut hospitem audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum,
50 ponto pererrato corpore immortalibus similis.
Sic loquuta, incitauit robur & animum singulorum
mox uero implebantur hominibus forumq; & sedilia
congregatis, multi enim admirabantur uidentes,
filium Laerti prudentem, huic certe Minerua
diuinam super infudit gratiam capitiq; & humeris,

& ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
ut sane Phæacensibus omnibus gratus fieret,
grauisq; & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quib. Phæacenses experimentum sumerent Vlyss.
cæterum postquam conuenerunt congregatiq; erant,
his Alcinous concionatus est & interloquutus.

Alcin. Phæacens. in cõcione hortatur ut Vlyssem iuuent.

Audite Phæacensium duces atq; principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
hospes ille haud scio quisnam errando uenit meã domum,
siue ab Eois siue Hesperijs hominibus,
deductionem flagitat & præcatur ratum esse.
nos uero ut antea quidem maturemus deductionem,
neq; enim quisquã alius quicunq; meam domũ peruenerit
hic lugens diu manet propter deductionem.
sed age nauem nigram deducamus in mare diuinum;
recentem, iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq; sunt omnium optimi,
ligaturi bene omnes in transtris remos
exeant, cæterum continuo festinent apparare conuiuium
ad nostrã domum profecti, ego autẽ late omnib. præbebo.

Alcin. parat conuiuium.

iuuenibus uero hæc præcipio, cæterum illi alij
sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hospitem in regia amplectemur.
neq; quisquam recuset, aduocate uero diuinum cantorem
Demodocum, huic quidẽ deus excellenter dedit cantilenã
oblectare, quoties animus commotus est in cantum.

Sic certe loquutus præibat, illi simul sequebantur
sceptrigeri, præco uero cucurrit ad diuinum musicum,
iuuenes uero electi duo & quinquaginta
ibant ut præcepit ad littus maris indomiti.
porro postquam ad nauem uenerunt atq; mare,
nauem quidem ipsi nigram in maris profundit. deduxerũt,
malumq; imposuerunt, & uela naue nigra.
aptarunt autem remos per uincula coriaria,
omnia ut decebat, uela autem alba extenderunt.
altè uero in humidum hanc protraxerunt, cæterum postea
festinabant ire Alcinoi prudentis in magnum domum.
implebantur autem porticusq; & septa, & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq; senes.
illis uero Alcinous duodecim oues obtulit,
octo autem albis dentibus sues, duos flexipodes boues,
hos excoriabant, apparabantq; conuiuium honestum,

Demodocus cantor.

præco autem prope uenit ducens amabilem cantorem,
quẽ supra modũ Musa dilexit, dedit uero bonũq; malũq;,
oculis quidem priuauit, dedit autem dulcem cantilenam,
huic sane præco apposuit sedem argenteis clauis distinctũ,
in medio conuiuantium ad columnam longam nitens.
ad paxillam autem suspendit cytharam sonoram,
ipsius supra caput, & mõstrat quo pacto manib. prẽderet
præco, iuxta autem apponebat canistrum pulch. q; mẽsam.
iuxta autem poculum uini, ut biberet quoties ãius iuberet,
illi uero ad edulia parata apposita manus mittebant.
cæterum postquam potus & cibi cupiditatem expulerunt,
Musa certe cantorem excitauit ut caneret gloriã uirorum
cantilena, cuius nunc gloria ad cœlum latum peruenit,

conten/

λαί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ὥς κεν φαίηκεσι φίλος παντεσσι γένοιτο
δεινός τ', αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἄεθλος
πολλὸς, ὃς φαίηκες ἐπειρήσαντ' ὀδυσῆος.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄγορήν τε καὶ ἀγερέας τ' ἐγένοντο.
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος ἀγορήσατο, καὶ μετέειπε.

ἐκπλήσειεν ἀέθλας. πλεοναστικῶς εἰπὼν τὸ δίσκον ἄθλον. πράσσης ἢ ἕς κατὰ ἰθάκην ἵκοιο πόνος.

Κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
ξεῖνος ὅδ' ἤ κε οἶδ' ὅς τις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων, ἠ ἑσπερίων αὐθρώπων.
πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσετο ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὡς τὸ πάρος περ ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
οὐδὲ γὰρ ὅ δ' ἔς τις ἄλλος ὅς τις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον, κόρε δὲ δύω, καὶ πεντήκοντα
λειναάδον κρίνωμεν. ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι,
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐνὶ κληῖσιν ἐρέτμα
ἔκβητ', αὐτὰρ ἔπειτα θοῶς ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντες, ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' αὐτὸς ἐνιπέλλομαι, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν,
μή δ' ἔς τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
δημοδόκον, τῷ γὰρ ῥα θεὸς περὶ δῶκεν ἀοιδὴν
τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐπορούσειν ἀείδειν.

ὅππῃ θυμὸς. ὅσα δὲ λιτῇ αὐτὸς, ἢ ὅσα ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀκούντων.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι, κῆρυξ δὲ μετ' ἀγχίθεον ἀοιδόν,
κούρω δὲ κρίνοντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην ὡς ἐκέλευσ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον, ἠδὲ θάλασσαν
νῆα μὲν οἴγε μέλαιναν ἁλὸς βυθῷ δὲ ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐπίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐρτήσαντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι.
πάντα κατ' μοῖραν, λευκὰ δ' ἱστία λινοκάρπασα.
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τίθεν γ' ὥρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα,
βῶν ῥ' ἴμεν ἀλκινόοιο δ' αἴθουσαν ἐς μέγα δῶμα.
πλῆντο δ' ἀρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα, καὶ δόμοι αὐδῶν
ἀγερομένων πολλοί δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν.
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας σύας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς.
τοὺς δ' ἔρον ἀμφί δ' ἕπον τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινὴν
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρ' ἀοιδόν, (νλω.
τὸν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε.
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα πουτόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον,
μέσσῳ δ' αὐτυμόνων πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
κὰδ δ' ἐκ παστάδος ἐμμεν φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ὑπέφρασε χερσὶν ἑλέσθαι.
κῆρυξ, πὰρ δ' ἐπίθει κανέον, καλήν τε τράπεζαν.
πὰρ δὲ δ' ἔπας οἴνοιο πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆς ὄρον ἕντο
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀείδ' ἐμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἶμος, τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν ἐξίκανε.

ἐκπλήσειεν ἀέθλας. πλεοναστικῶς εἰπὼν τὸ δίσκον ἄθλον. πράσσης ἢ ἕς κατὰ ἰθάκην ἵκοιο πόνος.

ἀδίδου δ' ἀγαθόν τι. πῶς ἂν ἐφύλαττον ἢ τοὶ ἐπεὶ οἱ ἵλεοι μουσικώτεροι μὲν περὶ πολλὰ ἀσχολούμενοι, ἢ οἰκονομικῶς. ἵνα μὴ ἐπεγνῶ τὴν ἀδυναμίαν. ἢ ἐπεὶ πανταχῶς αὐθρωπον ὄντα δεῖ κατάπτυστον. τινὲς ἢ φασὶν εἰς αὐτὴν τὴν τῶν ἀνίστιαθαι τὴν ποιήσιν

νεῖκος ὀδυσῆος καὶ πηλείδεω ἀχιλῆος.
ὣς ποτε δ' ἐρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλως ἐπέεσσιν. ἄναξ δ' ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
χαίρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὡς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅδ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος, τό τε γὰρ ῥα κυλίνδεται πήματος ἀρχὴ,
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
ταῦτ' ἄρ ἀοιδὸς ἄοιδε περικλυτὸς, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
πορφύρεον μέγα φάρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῆσι.
κεκκεφαλῆς εἴρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
αἴδετο γὰρ φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φάρος ἔλεσκε
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν.
αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειεν ἀείδειν
φαίηκων οἱ ἄριστοι ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν, (κον.
ἂψ δ' ὀδυσεὺς κῆρ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκε
τῷ δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων.
ἀλκίνοος δὲ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδὲ νόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῖο, βαρὺ δὲ σφάχοντος ἄκουσεν.
αὖψα δὲ φαίηκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δὴ αὖτε κεκορήμεθα θυμὸν ἐείσης
φόρμιγγος θ' ἣ δαιτὶ σαώτερός ἐστι θαλείῃ
νῦν δ' ἴομεν μετὰ δόρπον, ὅπως χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον πόδε γινόμεθ' ἄλλων.
πύξ τε παλαισμοσύνῃ τε καὶ ἄλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν
ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο. (σιν.
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
δημοδόκου δ' ἔλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
κῆρυξ, ἦρχε δὲ τῷ αὐτῷ ὁδὸν ἣν περ οἱ ἄλλοι
φαίηκων οἱ ἄριστοι ἀεθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, ἅμα δ' ἕπετο πολὺς ὅμιλος
μυρίοι, αὐδ' ἵσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν ἀκρονεός τε καὶ ὠκύαλος, καὶ ἐλατρεύς,
ναυτεύς τε πρυμνεύς τε, καὶ ἀγχίαλος, καὶ ἐρετμεύς.
ποντεύς τε πρωτεύς τε θόων αὐαβησίνεός τε,
ἀμφίαλός θ' ὑὸς πολυνήος τεκτονίδαο.
αὖδε καὶ εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος ἄρηϊ.
ναυβολίδης θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων φαίηκων μετ' ἀμύμονα λαοδάμαντα.
αὖδ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος ἀλκινόοιο,
λαοδάμας θ' ἁλίός τε, καὶ αὐτίθεος κλυτόνηος.
οἱ δὴ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν.
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῷ δὲ θέειν ὀχ' ἄριστος ἔην κλυτόνηος ἀμύμων.
ὅσσον τ' ἐν νείῳ ὄρον πέλει ἡμιόνοιιν.
τόσσον ὑπεκπροθέων λαὸς ἵκετ', οἶδ' ἐλίποντο.
οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο.
τῷ δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
ἅλματι δ' ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν.
δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν ἐλατρεύς.
πύξ

πυθοῖ. πυθὼ πόλις τῆς φωκίδος. ἡ αὐτὴ καὶ δελφοί.

βροτολοιγῷ. αὐδροφόνῳ.

προφέρεστατος. ἀριστότατος κράτιστος.

contentionem Vlyßis & Pelide Achillis,
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
uehementibus uerbis. rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo, cum optimates Græcorum contenderẽt.
ſic enim illi uaticinans prædixerat augur Apollo,
in Pythia diuina quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus, tũc uerſabatur ærumnarũ principiũ,
Troianiſq; & Græcis Iouis magni per uoluntatem.
iſta ſane cantor cantabat inclytus, cæterum Vlyſſes
purpuream ingentem ueſtem prendens manib fortibus,
& in caput traxit, obtexit autem pulchram faciem,
uerecundabatur. n. Phæacenſes, ſub ſupercilijs lachrymas
ſed quando deſinebat canens diuinus cantor, (ſtillans. Vlyßi mo/ uetur fletus
lachrymas abſtergens, à capite tunicam demebat,
& poculum rotundum accipiens libabat dijs.
cæterum quãdo rurſus inciperet & concitatus eſt ut cane
Phæacum optimates, continuo obleclabantur uerbis, (ret
rurſus Vlyſſes capite obuoluto lugebat.
tum alios quidem omnes latebat lachrymas ſtillans.
Alcinous uero ſolus ipſum cognouit atq; conſyderabat,
ſedens prope ipſum, grauiter autem ſuſpirantem audiuit.
continuo aũt Phæacenſib. ſtudioſis remorum loquebatur,
audite Phæacum principes atq; conſiliarij, Alcin. hortatur Phæacas ad certamen.
iam quidem conuiuio ſaturati animo æquali
cytharaq; quæ conuiuio congruens eſt celebri.
nũc autem exeamus & certaminib. experimentũ ſumamus
omnium, ut ille hoſpes narret ſuis amicis
patriam reuerſus quantum ſuperemus alios.
ceſtibusq; luctaq;, & ſaltu atq; curſu.
Sic certe loquutus præibat, illi uero unà ſequebantur.
ad paxillam autem ſuſpendit cytharam ſtridulam,
Demodocum uero prendit manu, & eduxit ædibus
præco, præibat uero ei ipſo itineri quo & alij
Phæacum optimates certamina cum admiratione uiſuri.
feſtinabant autem ire ad forum, ſimulq; ſequebatur ingens
infiniti, ſurrexerunt aũt iuuenes multiq; & fortes. (turba
ſurrexit quidem Acroneus & Ocyolus, & Elatreus.
Nauteusq; Primneusq; & Anchiolus, & Erethmeus.
Ponteusq;, Protheusq;, Thoon, Anabeſineusq;,
Amphialusq; filius Polynij Tectonidæ.
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolidesq; qui optimus erat ſpecieq; corporeq;
omnium Phæacum, poſt inculpatum Laodamantem.
ſurrexerunt tres filij irreprehenſibilis Alcinoi,
Laodamasq; & Halius & diuinus Clytoneus,
hi certe primum periculum fecerunt pedibus.
illis à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
celeriter uolitabant puluerem excitantes in campo.
horum currendo lõge optimus erat Clytonius inculpatus.
quantum nouale ſpacium ſolet eſſe mularum, Clytonius curſor inſi/
tãtum prætercurrens ad populum uenit, alij uero relinque/ (bantur. gnis.
alij uero moleſte luctu periculum fecerunt.
in hac rurſus Euryolus uincit omnes optimates,
ſaltu uero Amphiolus omnium optimus erat.
diſco autem omnium fortiſsimus erat Elatreus.

pugna

pugna rursus Laodamas eximius filius Alcinoi.
cæterum postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
his certe Laodamas interloquutus filius Alcinoi.

Agite amici hunc hospitem rogemus si quod certamen
& scit & didicit, indole sanè non ignauus est,
uel fœmoribus uel crurib. & utraq; manu desuper,
ceruiceq; firma ingens robur, neq; ullo modo iuuentute
eget, sed malis debilitatus est ærumnis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem debilitandum, etiam si ualde fortis sit.

Laodam. provocãs Vlyssem ad certamen.

Hunc rursus Euryolus nuncius excipiens dixitq;.
Laodama sane hunc sermonem decenter dixisti.
tuipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
cæterum postquam hoc auduit eximius filius Alcinoi,
stetit in medium profectus & Vlyssem alloquutus est.
huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliquod fortassis didicisti, conuenit.n. te scire certamina.
neq; enim maior gloria hominis quo ad fuerit,
quàm cum pedibus strenuus est & manib. suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uero profectio non diutius aberat, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.

Vlyssi mouetur animus.

Alcin. hortatur Phæacas ad certamen.

Hunc excipiens alloquutus est prudens Vlysses.
Laodama, quid me ista iubetis illudentes.
dolores mihi etiam magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea ualde multa passus sum, & multa pertulerim.
nunc uero in uestro consessu reditu indigens
sedeo, præcans regemq; omnemq; populum.

Euryalus Vlyssi.

Huic rursus Euryalus respondit obiurgatiq; palam,
minime te hospes gnaro uiro assimilo,
certaminum, qualia multa inter homines sunt.
sed huic qui simul naui transtrata intentus
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
uecturæq; memor & speculator est uiaticorum,
lucriq; capacis acquisiti, non athletæ similis.

Vlysses improbat Euryalo succensens.

Hunc torue intuitus alloquutus est prudens Vlysses.
hospes, non honeste dixisti proteruo uiro similis es,
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq; indolem, neq; prudentiam, neq; loquentiam,
alius quidem forma inferior est uir.
uerum deus formam uerbis ornat, alij uero in ipsum
oblectati aspiciunt, his uero secure loquitur
modestia ciuilia, eminet autem in multitudine.
incedentem autem per urbem ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis dijs,
sed non ei gratia data est sermonibus.
sic & tibi specie quidem decora, neq; aliter,
neq; deus fingeret, mente quidem imperitus es.
lacessisti mihi animum in præcordijs charis,
loquutus non ut decet, ego uero non ignarus certaminib.
ut tu loqueris, uerum inter primores puto
esse, donec iuuenta fretus uiribus meis.
nũc aũt occupor ærumnis et dolorib. multa.n. passus sum,
uirorumq; bella, sæuosq; fluctus penetrans.
sed etiam sic ualde multa passus experiar certamina.

Clytonius cursor insignis.

mordax

τὼ ξ δ' αὖ λαοδάμας ἀγαθὸς πᾶις ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὼ γε τετρέφθησαν φρένε θέθλοις
τοῖς ἄρα λαοδάμας μετέφη πᾶις ἀλκινόοιο.
Δεῦτε φίλοι τὸν ξεῖνον ὀρώμεθα, εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδε τε καὶ δεδάηκε, φυὴν γε μὲν ὁ κακός ἐστι,
μηρούς τε κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος, οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν,
οὐ γὰρ ἔγω δ' ἔπι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἀνδρα τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, καὶ πείρασαι μύθῳ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσεν ἀγαθὸς πᾶις ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν καὶ ὀδυσσῆα προσέειπεν.
Δεῦρο ἄγε, καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά πῃ δεδάηκας, ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κε ἦσιν,
ἢ ὅσσ' ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν,
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἄπο κήδεα θυμῷ,
σοί δ' οὐδὸς οὐκ ἔπι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νῆς τε κατείρυται, καὶ ἐπιβήτορες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
λαοδάμα τί με ταῦτα μελεδαίνετε κερδοσύνας.
κήδεά μοι καὶ μᾶλλον γὲ φρένας ἵππον ἀέθλοι,
ὃς πρίν γ' μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα.
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων,
ἥμαι λισσόμενος βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὖτην.
οὐ γάρ σ' ὀδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐοίσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται.
ἀλλὰ τόν ὃς θ' ἅμα νηὶ πολυκλήϊδι θαμίζων
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν.
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἥσιν ὀδαίων
λιερδαίων θ' ἁρπαλέων, οὐδ' ἀθλητῆι ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς
ξεῖν', οὐ καλὸν ἔδπες ἀϊδρείῃ ἀλαδάλω αὐδῆι ἔοικας. (σεύς.
ὅτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα δίδοσιν
ἀνδράσιν οὔτε φυὴν, οὔτ' ἀρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
ἄλλος μὴν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφῷ ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ὀπ αὐτῷ
τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁδὶ ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
ὁρχόμενον δ' αὐτὰ ἄστυ, θεὸν ὡς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν.
ἀλλ' οὐ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφετ' ἐπέεσσιν.
ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κε ἄλλως
θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀνοφέλιος ἐσσί.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσι φίλοισιν,
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον, ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύγε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἴω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι λιακότητι καὶ ἄλγεσι. πολλὰ δ' ἔτλην
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλ' ἐ ὣς λιακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.

ὀρώμεθα. ὁρωτῶσωμεν.

σωϊέρρηκται. συμπέπληκται. ἠλάτλωται, συγκέχυται.

ἀμφότερα κινητικά.

χατίζων. χρῄζων διέμενος.

φόρτου τε μνήμων. ὑπομελέμενος τῶν φορτίων ἢ μνημονεύων ἕκαστον πόσον ἐν ἑῷ ἄξιον.

ἀκιδνότερος. παρὰ τὸ ἀκίζω ἀκίδος γίνεται, ἀφ' ὃ καὶ συγκριτικὸν ἀκιδνότερος, ὁ σμικρὸς ἀσθενέστερος ἢ προσπιτέστερος, ἀμφότερος.

πεποίθεα. πεποίθαμι, ἐλπίζω.

θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ πάχει στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον πῆχυν,
ἣ οἷῳ φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τόν ῥα πολυιρρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
βόμβησεν δὲ λίθος, κυβίστησαν δ' ἐπὶ ἦξαν ποτὶ γαίῃ
φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶας ὑπαὶ ῥιπῆς, ὀδὸν ὑπέρπαλτο σήματα πάντων
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός, ἐθήκε δὲ τέρματ' ἀθλῶν
αὐδήσας δ' ἡμᾶς εἰκυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε δαήσειεν τὸ σῆμα
ἀμφαφάων, ἐπεί ὅπι μέμιγμαι μάλα δὴν ὁμίλῳ.
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον, σὺ δὲ θάρσει, τόνδε γ' ἄεθλον
οὔτις φαίηκων τ' ἐξέσται ὀδ' ὑποδήσει.
Ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσεὺς
χαίρων, οὕνεκ' ἔταῖρον ἐνηέα δῶκ' ἐν ἀγῶνι.
καὶ τότε κοφότερον μετεφώνεε φαίηκεσσι.
τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε νέοι, τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἥσειν ἢ τοσσόσσον οἴομαι, ἢ ἔλαχιστον.
τῷ δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύει.
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην,
ἢ πυξ ἢ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, ὅτι μεγαίρω
τῶν φαίηκων, πλήν γ' αὐτοῦ λαοδάμαντος.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἔστι, τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δή κεῖνός γε καὶ ὄπιδανος πέλει αὐτῆς,
ὅς τις ξεινοδόκῳ δρίδα πρὸφέρηται ἀέθλων.
τοῦτ' αὐτὸ πάντα κολάζει. ἀφανίζει καὶ ἐλαττοῖ τὰ ἐναντία τῷ συμβόλῳ.
τῷ δ' ἄλλων ὅ τέρ τιν' ἀνείνομαι, ὀδ' ἀθερίζω.
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι αὖτίς.
πάντα δ' ὀκνός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
εὖ μὲν τόξον οἶδα εὐξόον ἀμφαφάασθαι.
πρῶτος κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἶος δή με φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' ἀχαιοί.
τῷ δ' ἄλλων ἐμὲ φημὶ πολὺ προφερέστερον εἶναι,
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἐδοντες.
ἀνδράσι δὲ πρωτοίοισιν ἐρίζεμεν οὐκ ἐθελήσω,
οὐδ' ἡρακλῆϊ οὔτ' οὐρύτῳ οἰχαλιῆϊ.
οἰχαλιῆϊ. ἡ οἰχαλία πόλις θεσσαλίας.
οἱ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
τῷ ῥα κε καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας οὐρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐπὶ μεγάροισι, χολωσάμενος γὰρ ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκα μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσσον οὐκ ἄλλος ἰς ὀϊστῷ,
οἵοισιν δ' ἐίσκω ποσὶν μήτις με παρέλθῃ
φαίηκων, λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην.
κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ ὀκνεόν ἦν κατὰ νῆα
ἥν ἐπήετανος, λυθεν μοι φίλα γύα λέλυντο.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε.
ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισται μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ
χωόμενος, ὅτι σ' ὄτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι πρήσας
νείκεσεν, ὡς σ' οὐ σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὄστις ὄνοιτο,
ὅς τις

moxdax est enim sermo tuus, irritasti autem me loquutũ.
dixit sane, & cũ ipsa ueste impetũ faciens prendit lapidem
maiorem & crassiorem, firmioremq; paululum,
quàm quali Phæaces ludere solebant inuicem,
hunc circumrotans misit ualida à manu.
insonuit autem lapis, procubuere autem se ad terram
Phæaces longis remis utentibus nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu, hic subteruolauit signa omnium
leuiter currens à manu, fixit uero signum Pallas
uiro corpore assimilata, uerbumq; dixit & loquuta est.
etiam cœcus tibi hospes posset discernere signum
palpitando, quãdoquidem neutiq; mixtum est multitudini,
sed longe primum, tu autem confide hoc utiq; certamine,
nullus Phæacum ad hoc perueniet neq; transmittet.
Sic ait, gauisus autem est prudens diuus Vlysses
gaudens, eò quod socium benignum uidisset in certamine,
& tum lenius Phæacas alloquutus est.
hunc nunc assequimini iuuenes, breui denuo alium
me missurum esse talem puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs quemcunq; cor animusq; inuitat.
huc age periculum faciat, quoniam me irritastis ualde
aut cestu, aut luctu, aut etiam cursu nulli inuideo.
omnium Phæacum præter ipsum Laodamantem,
hospes enim mihi ille est, quis cum amico pugnaret?
insipiens ille & nullius pretij est uir,
quicunq; cum hospite contentionem obtulerit certaminũ
populo in alienigeno, suijpsius omnia perturbat.
aliorum utiq; nullum recenseo neq; despicio,
sed uolo scire & periculum facere palam,
in omnib. n. non ignauus sum inter hoiẽs, quotquot certa/
bene enim arcum noui bene politũq; tractare (mina sunt,
primus uirum contingerem sagittans in turba
uirorum hostilium, etiam si ualde multi socij
iuxta astant, & arcum tendant in uirum.
solus autem me Philocletes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties sagittabamus Græci.
aliorum me puto longe eximium esse
quales nunc mortales sunt in terra pane uescentes.
cum uiris autem priscis contendere haud uolo,
neq; cum Hercule, neq; cum Euryto Oechaliensi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte sagittandi,
iãq; etiã statim mortuus ẽ ingens Eurytho. neq; ad senectutẽ
peruenit in ædibus, iratus enim Apollo
occidit, eo quod ipsum prouocauerat ad certamen arcuũ.
hasta autem iaculor quantum nullus alius quisquã sagitta,
solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phæacum, nimium enim male domitus sum
fluctibus in multis, quoniam minime ad nauem
eram sufficiens, ideoq; mihi chara genua soluta sunt.
Sic ait, illi uero omnes quieti fuerunt silentio,
Alcinous autem ipsum solus respondens alloquutus est.
hospes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris,
sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur
iratus, quod te ille uir in certamine astans
obiurgauit, cum tuam uirtutem mortalis nullus uituperet.
quicunq;

Vlyss. prouocatus discit iaculatu oẽs superat.

Vlysses prouocat Phæacens. omni certamini genere.

Vlyss. legitãdi peritus.

Demodoco reticinit fabulã de Veneris & Martis complexu.

Alcinous Vlyssi.

quicunq; scit suo iudicio commoda dicere.
sed age nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuis in ædibus
epulabaris apud meam uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imposuerit perpetuo iam inde à maioribus.
non enim pugiles sumus irrepræhensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedib. celeriter possumus currere, & manib. optimi su
semp aũt nobis cõuiuiũq; gratũ, cytheraq; chor. q;, (mus.
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi
ludite, ut ille hospes dicere queat suis amicis
domum reuersus quantum superemus alios
arte nauigandi, & pedibus, & saltatione, & cantu.
Demodoco uero aliquis statim profectus cytharã sonorã
auferat, quæ si alicubi tacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous speciosus, surrexit autem præco,
laturus cytharam suauem domo ex regis.
profecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certamine administrabant singula.
planum faciebant chorum, pulchre latum fecerũt ludum.
præco autem prope aduenit ferens cytharam sonoram
Demodoc. ille aũt deinde ibat in medũ, circũ aũt iuuenes
iam pubescentes stabant docti saltatione.
quatiebant autem diuinum chorum pedib. cæterum Vlyss.
motus admirabatur pedum, obstupescebat autem animo.
cæterum ipse cytharedus cœpit pulchre canere
de Martis amore, pulchræq; coronatæ Veneris.
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam, plurima autem dedit, lectum deturbauit & cubile
Vulcani regis, statim autem illi nuncius uenit
sol, qui ipsos cognouit commixtos amori.
Vulcanus autem ubi lædentem sermonem audiuit,
festinabat ire ad officinã, mala animo profunde cogitans,
imposuit aũt trũcũ suæ sedi ingẽt. incudẽ, cudit aũt uincula
infrangibilia, insolubilia, ut firmiter illic manerent.
cæterum postquam struxit dolum iratus Marti,
festinabat ire in thalamum, ubi chara cubilia stabant.
circumfudit lectice uincula circulo undiq;.
diligenter autem superne à laminari suspendit,
perinde atq; tela araneæ subtilis, quam nemo uidere queat,
neq; ex dijs beatis, sic enim dolosam fecerat.
cæterum postquam omnem dolum circa lectulum fecit,
simulabat se iturum in Lemnũ pulchre fabricatũ oppidũ,
quod illi terrarum multo chariſsimum est omnium.
neq; uanam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars.
ut uidit Vulcanum inclytum arte seorsim euntem,
festinabat ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchræ coronatæ Veneris.
illa uero iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens desedit, ille uero intra domum erat,
illiusq; manui inhæsit uerbumq; dixit atq; explicuit.
age chara ad lectulum diuertamus dormituri,
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaros.

Vlyss. pro uocat ut disci tu oẽs sapi rat.

Vlyss. pro uocat ut cens. omn certami genere.

Demodoco uircinit fabulã de Veneris & Martis complexu.

Vlyss. legitãdi peritus

Alcinous Vlyssi.

ὃς τις ἐπίσαιτο ἥσι φρεσὶν ἀρτία βάζειν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
δαινύῃ πρὸς σῆν τ' ἄλοχον καὶ σοῖσι τεκέεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷά περ ἡμῖν
Ζεὺς ὦν ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἐτι πατρῶν.
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε φαίηκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε, ὅσσ' κ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιθὴν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ τε κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.

Ὡς ἔφατ' ἀλκινόος θεοείκελος. ὦρτο δὲ κῆρυξ
οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δῶμα ἐκ βασιλῆος.
αἰσυμνῆται δὲ κρατὶ γένεα πάντες ἀνέσταν
δῆμιοι, οἱ κατ' ἀγῶνας ἐυπρήσσοντες ἄριστοι.
λήϊνον δὲ χορὸν, καλὸν δ' ὄρσαιαν ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
δημοδόκῳ, ὁ δ' ἔπειτα κίε δὲ μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθήβαι ἵσταντο, δ' ἀείμονες ὀρχηθμοῖο.
τὼ ἔπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσσὶν, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων, ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν,
ἀμφ' ἔρεως φιλότητος, ἐϋστεφάνου τ' ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ, πολλὰ δὲ δῶκε, λέχος δ' ἤσχυνε κατὰ δυνὶὼ
ἡφαίστοιο ἄνακτος, ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
ἥλιος, ὅσσ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
ἡφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων
ἐν δ' ἔθετ' ἄκμοβέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμὸς
ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεύξε δόλον κεχολωμένος ἄρῃ,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι φίλα δ' ἐμνήσατο.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ.
πολλὰ δὲ καὶ κατύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυτο
ἠΰτ' ἀράχνια λεπτὰ, τά κ' οὐκ ἴδοι οὐδὲ ἴδοιτο
οὐδὲ θεῶν μακάρων, πολὺ γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον πολὺ δ' ἐμνήσατο χόλῳ,
εἴσατ' ἴμεν ἐς λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἔσκε ἁπασέων.
τὸν δ' ἀλαοσκοπιὴ οὐκ ἔλαθε χρυσήνιος ἄρης.
ὡς δ' ἴδεν ἡφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυκλυτοῦ ἡφαίστοιο,
ἰχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου κυθερείης.
ἡ δὲ νέον πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος κρονίωνος,
ὄρχαμον ἡμενη ἦλθ' ἔλεθ', ὅδ' ἔσω δόματος εἴη.
τὴν δ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
δεῦρο φίλη λέκτρον δὲ τραπείομεν εὐνηθῆτον,
οὐ γὰρ ἔτ' ἡφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά πῃ ἤδη
εἴληται ἐς λῆμνον μετὰ σίντινας ἀγριοφώνους.

ἐ γὰρ πυγμάχοι. ἐλιχθεὶς αὐτῇ ἐσως ἐς τὸ μὴ παροξύνω ἢ ἐλνοσίν.

ἐρμῖσι. τοῖς ποσὶ τῆς κλίνης. ἕρμα γὰρ ὥσπερ εἰσὶ τῆς κλίνης παρὰ τὸ ἐρείδεσθαι.

κυθερέης, ἀπὸ κυθήρων προσλυῖ χθ. κύθηρα γὰρ νῆσος τῆς λακωνικῆς.

Ως φάτο, τῇ δ' ἄπαστον ἐείσατο κοιμηθῆναι.
τὼ δ' ὅγ' δ' ἐμνιὰ βάντε κατέδησαθον, ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τε χυνήσαντο ἔχωντο πολύφρονος ἡφαίστοιο.
οὐδ' ἔ τι κινῆσαι μελέων ἐῶν οὐδ' ἀναεῖραι.
καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὅτ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλοντα.
ἀγχίμολον δ' ἔσφ' ἦλθε πολύκλυτος ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνον γαῖαν ἱκέσθαι,
ἠέλιος γὰρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
βῆ δ' ἴμεν εἰς πρὸς δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ.
ἔστη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε γέγων τε πᾶσι θεοῖσι.

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦτ' ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἀπολεκτὰ ἴδησθε,
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα διὸς θυγάτηρ ἀφροδίτη,
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα.
οὕνεκ' ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπους, αὐτὰρ ἔγωγε
ἠπεδανὸς γεγόμην, ἀτὰρ οὔ τι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθ' ὄφελον.
ἀλλ' ὄψασθ' ἵνα τώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι.
εἰς ἐμὰ δὲ μνῖα βάντε, ἐγὼ δ' ὁρόων ἐκάχημαι.
οὐ μέν σφας ἔτι ἔολπα μινυνθάδε κειέμεν ὅτω.
οὐ μάλα πὸρ φιλέοντε, τάχ' οὐκ ἐθέλησον ἄμφω
εὕδειν, ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἐέδνα,
ὅσσ' οἱ ἐγγυάλιξα λιωπώπιδος εἵνεκα κούρης.
οὔνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἦλθε ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄνας ἑκάεργος ἀπόλλων.
θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἔνερθε γέλως ἐγένετο θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος ἡφαίστοιο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃς πλησίον ἄλλον.
οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα, μιχαὼν τοὶ βραδὺς ὠκύς,
ὡς καὶ νῦν ἡφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ ὄλυμπον ἔχουσι
χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι, τὸ καὶ μοιχάγρι ὀφέλλει.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄνας διὸς υἱὸς ἀπόλλων.
ἑρμεία διὸς υἱὲ διάκτορε δῶτορ ἐάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατεροῖσι πεδήεις
εὕδειν, ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ ἀφροδίτῃ;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος ἀργειφόντης.
αἴ γὰρ ὧδε γένοιτο ἄνας ἑκατηβόλ' ἄπολλον.
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν.
ὑμεῖς δ' εἰσορόωντο θεαί, πᾶσαί τε θέαιναι.
αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ ἀφροδίτῃ.
Ὡς ἔφατ', ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
οὐδὲ ποσειδάων γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
ἡφαίστον κλυτοεργόν, ὅπως λύσειεν ἄρηα.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
λῦσον, ἐγὼ δέ τοι αὐτὸς ὑπίσχομαι ὡς σὺ κελεύεις,
πάσειν ἄσημα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύκλυτος ἀμφιγυήεις.

μή

αρτίπους. αρτίπους ἢ ὁλοκλήρους τοὺς πόδας ἔχων.

μὴ μάλα περ φιλέοντι. τὸ ὅλον. καὶ περ καθ' ὑπερβολὴν φιλέοντες, ὁ δεινοῦσιν ὁμιλῆσαι ἀλλήλοις διὰ τὸν δόλον. εἰ δὲ κατὰ ἐθελήσουσι φέβῳ τῶν δόλων πάλιν σωιλθεῖν.

μιχάγρια. μοιχόλαπτα. τὰ ὑπὲρ τῶν ἀγρεύσεως καὶ συλλήψεως τῶν μοιχῶν ἐπῖτιθεμένα.

Sic ait, huic grātum uidebatur dormitare.
illic in lectulum ut conſcenderunt dormierunt, uincula aūt
fabrefacta circumfundebantur prudentis Vulcani.
neq; ullo pacto mouere membra poterat neq; aſſurgere.
& tum certe agnouerunt q̃ non amplius effugia patebāt.
de propè autem uenit inclytus Vulcanus,
rurſus reuerſus antequam ad Lemni terram uenisſet,
ſol enim illi cuſtodiam habuit, dixitq; orationem.
feſtinabat ire ad domum charo afflictus pectore.
stabat autem in ueſtibulo, ira autem ipsum uehemēs cepit.
horrendum autem clamauit, audireq; fecit omnes deos.

Iupiter pater, atq; dij beati alij ſemper uiuentes,
uenite ut opera ridicula & non tollerabilia uideatis,
ut me claudum exiſtentem Iouis filia Venus
ſemper dehoneſtat, amat autem pernitioſum Martem.
eo quod ille quidem pulcher & ſanus pedibus, ſed ego
imbellis factus, cæterum neutiquam mihi cauſa alia eſt,
quàm parentes duo, qui non genuiſſe debebant.
ſed uidete ut illi dormiunt in mare,
uno conſcenſu lecto, ego autem aſpiciens triſtor,
non quidem illos amplius ſpero paululum latere uelle ſic,
quantumuis multum ſe amant, non ſtatim uolunt ſimul
dormire, ſed ipſos dolus & uincula detinet,
donec mihi omnia pater retribuat condotalia,
quanta illi præbui impudentem ob puellam,
quod illi pulchra filia, cæterum neutiquam pudica.

Sic ait, ipſi congregati ſunt dij æream in domum,
uenit Neptunus terræ quaſſator, uenit & utilis deus
Mercurius, uenit autem rex iaculator Apollo.
fœminæ autem deæ manebant pudore domi ſingulæ.
ſtabant autem in ueſtibulo dij datores bonorum.
immenſus autem riſus excitatus eſt dijs beatis,
artes inſpicientibus prudentis Vulcani.
tum uero quiſpiam dicebat uidens in proximum alium,
nō ſunt uirtute prædita mala opera, aſſequitur tardus celerem
ut nunc Vulcanus exiſtens tardus cepit Martem,
uelociſſimum deorum exiſtentem, qui Olympum tenent,
claudus exiſtens technis, propter quod & pœnam auget.

Sic illi quidem talia inuicem dicebant.
Mercurium autem alloquutus eſt rex Iouis filius Apollo.
Mercuri Iouis fili internuncie, dator bonorum,
nunc certe in uinculis uelles fortibus compreſſus
dormire in lectulo, iuxta auream Venerem?

Huic reſpondit continuo internuncius Mercurius.
utinam hoc fieret ô rex iaculator Apollo.
uincula quidem ter tantum infinita circumfuſa eſſent,
uos autem uideretis dij omnesq; deæ,
nihilominus uellem dormire apud auream Venerem.

Sic ait, riſus excitatus eſt ab immortalibus dijs,
neq; Neptunum riſus tenebat, præcabatur autem ſemper
Vulcanum inclytum artificem ut ſolueret Martem.
& ipſum alloquutus uerba alata dicebat.
ſolue, ego autem tibi ipſum promitto, ut tu ſoles
ſoluturum eſſe decentia omnia inter immortales deos:

Hunc rurſus alloquutus eſt inclytus artifex Vulcanus.

ne

ne me Neptune terræ quassator hæc subeas.
miseræ promiseris etiam sponsiones pollicceris?
quo pacto ego te uincere possem inter immortales deos
siquidem Mars abierit, debitum & uincula effugiens.

Hunc rursus alloquutus est Neptunus terræ quassator.
Vulcane etiam si Mars debitum renuens
abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persoluam.
huic respondit continuo inclytus Vulcanus,
non erit neq; decet tuam orationem abnuere.

Sic loquutus, uincula soluit robur Vulcani.
illi postquam è uinculis soluti sunt fortib. existentib.
statim impetu facto, ille quidem in Thraciam descendit.
illa uero ad Cyprum peruenit ridens Venus
in Paphum, ubi illi lucus uaporansq; ara,
hic autem ipsam Gratiæ lauarunt, & unxerunt oleo
immortali, qualia deos refrigerant semper uuentes.
uestes autem induebant desyderabiles uisu.
hæc certè cantor cantabat inclytus, cæterum Vlysses
oblectabatur mente sua audiens, atq; etiam alij
Phæacenses, longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedonta iussit
solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.
Lusa pila. hi igitur postquam Pilam pulchram in manibus acceperũt
purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
hanc alter iaciebat ad nebulas umbrosas
flexus retro, alter autem à terra in altum eleuatus
facile accipiebat antequam pedes ad pauimentum uenirẽt.
Saltatio. at postquam Pilam in rectum experti sunt,
saltauerunt postea in terra pascenti multa
frequenter alternantes, iuuenes autem applaudebant alij,
stantes in certamine, multus autem strepitus ortus est.
iam tunc Alcinoum alloquutus est strenuus Vlysses,
Alcinoe, rex omnium clarissime populorum.
certè pollicitus es tripudiatores esse optimos,
profecto manifeste factum est, stupor me habet inspiciẽtẽ.

Alcinous Phæacesib. Sic dixit, lætata autem est sacra uis Alcinoi,
statim Phæacenses amantes remos alloquutus est.

Audite Phæacensium ductores ac principes,
hospes mihi ualde uidetur prudens esse.
sed agite, ci demus hospitale munus uti decet.
duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertiusdecimus autem ego ipse.
ex his ei uestem singuli bene lotam & tunicam,
& auri talentum ferre prætiosi.
statim autem omnia portemus congregati, ut in manibus
hospes tenens ad cœnam ueniat lætus in animo.
Euryalus autem seipsum conciliet uerbis,
& dono, quoniam nequaquam ut decuit loquutus est.

Sic dixit, omnes autem laudauerunt, & iusserunt,
dona autem ut ferret, præmiserunt præconem singuli,
huic autem rursus Euryalus respondit, loquutusq; est.

Alcinoe rex omnium clarissime populorum,
Euryal. Vlyssem ense donat. tibi equidem hunc hospitem conciliabo, sicut tu iubes,
dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
argenteum, uagina autem nuper secti eboris

circum

μή με ποσείδαον γαιήοχε τοῦτα κέλευε,
δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθε,
τῶς αὐ ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴκων ἀρῆος οἴχοιτο χρεῶν καὶ δεσμὸν ἀλύξας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποσειδάων γοῦσίχθων.
ἤφαιστ', εἴπερ γάρ κε ἀρῆος χρεῶν ἀλύξας
οἴχηαι φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
τόν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύκλυτος ἀμφιγυήεις.
οὐκ ἔς ὀδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὡς εἰπὼν δεσμὸν αὖτις μέγα κρατερὸν ἔλυσε.
τώδ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθην κρατεροῦ πεδέοντος,
αὖτις ἀναΐξαντε, ὁ μὲν θρῆκόνδε βεβήκει.
ἡ δ' ἄρα κύπρον ἵκανε φιλομειδὴς ἀφροδίτη
ἐς πάφον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις.
ἔνθα δέ μιν χαρίτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπηετανῶντας ἀεῖραι.
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα θαῦμα ἰδέσθαι.
τοῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἣσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
φαίηκες, δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἀνέρες.
ἀλκίνοος δ' ἄλιον καὶ λαοδάμαντα κέλευσεν,
μουνάξ ὀρχήσασθαι ἐπεὶ σφίσιν οὔτις ὀρίζεν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἔν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο
πορφυρέην, τὴν σφῖν πόλυβος ποίησε δαίφρων,
τὴν, ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς,
ῥηϊδίως, μεθέλοι κε πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαῖραν ἀν' ἰθὺν τείνησαντο,
ὠρχήσαντο δ' ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ
πολλὰ μεταμβαδίοντες, κοῦροι δ' ἐπελήκιον ἄλλοι
ἑστότες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπόκμπος ὀρώρει.
δὴ τότ' ἄρ' ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος ὀδυσεύς.
ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ μὲν ἀπειλήσας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
ἦδ' ἄρ ἐτοῖμα τέτυκτο, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὡς φάτο, γήθησεν δ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,
αἶψα δὲ φαίηκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
Κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὁ ξεῖνος μοι μάλα δοκεῖ πευκεδανὸς εἶναι.
ἀλλ' ἄγε οἱ δώμεν ξεινήϊον ὡς ἀνέοικε.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός.
τῷ οἱ φάρος ἕκαστος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
καὶ χρυσοῦ τάλαντον ἑκάστου ἐνείκατε τιμήεντος.
αἶψα δὲ ταῦτα φέρωμεν ἀθρόα πάντα ὅφρ' ἐνὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων ἐλθοῖ δόρπον ἐς χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
εὐρύαλος δέ οἱ αὖτε ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔ οἱ ἐοικότα εἶπε μετῆα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευν.
δῶρα δ' ἄρ' οἱ σφῶϊν μνῆσαι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος,
τὸν δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο φωνήσαντε.
Ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν.
τοί γάρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις,
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἐνὶ κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος

ἀμφὶ

δειλαί τοι δειλῶν γε. δειλαὶ καὶ δύστηχεῖς αἱ ἐγγύαι, καὶ δειλὴν τὸ ἐγγυάσθαι. καὶ αἱ πρὸς τοὺς δειλαίους καὶ ἀθονεῖς ἐγγύαι, οὐδὲν δύνανται καὶ τῶν ἀδικημάτων ἐπιλθεῖν, ἀλλ' ἀδύνατοι μὲν δυναμένων. καὶ ὅσοι τῶν κακῶν καὶ δειλῶν ἐγγύαι, καὶ αὗται κακαί εἰσι. τὴν πίστιν ἔνεκα τῶν τοιούτων μυθολογεῖ τρεῖς δυναμένους. παρὰ ἔθος ἡ καὶ τὸ τοσοῦδε ἐγγύᾶ παρὰ δ' ἔπα.

ταρφὶ' ἀμειβόμενοι. πυκνῶς πλησιοῦντες, εἰς ἀλλήλους σκιρτῶντες ὁμιλοῦντες.

ἀμφὶς δὲ δίνηται, πολὺ δὲ οἱ ἄξιος ἔσται.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴ τοῦ τι βέβακται
δεινὸν, ἄφαρ τό φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι,
σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
δοῖεν, ἐπειδὴ δὴ θὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς
σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
τόδε, ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετο δ' ἠέλιος, καὶ τοῖ κλυτὰ δῶρα πάροιθεν.
καὶ τά γ' ὃ γ' ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί.
δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος ἀλκινόοιο,
μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν πολυκαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
δὴ ῥὰ τότ' ἀρήτη προσέφη μένος ἀλκινόοιο.
Δεῦρο γύναι φέρε κηλὸν ἀριπρεπέ' ἥ τις ἄριστη,
ἐν δ' αὐτῇ θὲς φάρος ἐϋπλυνές ἠδὲ χιτῶνα.
ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἴνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδὼν τ' εὖ κείμενα πάντα
δῶρα, τά οἱ φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται, καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούῃ.
καὶ οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν πολυκαλλὲς ὀπάσσω
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ, ἐν μεγάρῳ δείπνῳ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὡς ἔφαθ', ἀρήτη δὲ μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ θεῖναι τρίποδα μέγαν ὄτλ τάχιστα.
αἱ δὲ λοεβοχόον τρίποδ' ἵσταν ἐν πυρὶ κηλέῳ.
ἐν δ' ἄρ ὕδωρ ἔχυναν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἔλοῦσαι,
γάστρην ἀμφιβέβηκε πυρὸς ἄμφεπε, θέρμε δ' ὕδωρ.
τόφρα δ' ἄρ' ἀρήτη ξείνῳ πολυκαλλέα κηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνικάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε τά οἱ φαίηκες ἔδωκαν.
αὐτὰρ αὐτῇ φάρος θῆκε, κηλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα. θοῶς δ' ἀμφὶ δεσμὸν ἴκανε,
μήτις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότε κ' αὖτε
εὐδήσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἀμφὶ δεσμὸν ἴκανε
ποικίλον, ὃν ποτέ μιν δέδαε φρένι πότνια κίρκη.
αὐτόθι δ' ἄρα μιν ταμίη λόεσθαι ἀνώγει
ἐς ῥ' ἀσταμίνθου βάθ', ὃ δ' ἄρ' ἀασσάων ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοετρὰ, ἐπεὶ ὄπι νοήσαι γ' ἐθάμιζεν,
ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα καλυψοῦς ἠϋκόμοιο.
τόφρα δέ οἱ νόος ἦν γε θεῷ ὡς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λόσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα.
ἐκ ῥ' ἀσταμίνθου βὰς αὖθις μετὰ οἰνοπαρῆας
ἷζε, νωσιμέων δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα,
σῦ ῥὰ πρὸς σταθμὸν τέγος πύκα πεπυκτοῖο.
θαύμαζεν δ' ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσι δρῶσα.

Βέβακται. πεφλιάσται. οὐδὲν καὶ βαξὶ πράκτης παρὰ τὸ βάξαι.

αὐτόθιον. παρακεῖμαι δὲ αὐτῆς ἐλθὸν ἐκ ἀλλαχοῦ πῶ χαριεῖσθαι. ἢ αὐτοθέλως πρὶν ἀλλαχῇ περιθεῖναι μᾶλλον τὸ δεῖσθαι τῶν νιβιῶν τοῦ δυνατοῦ.

circumuoluta est, multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponit ensem argent. clauorum,
& ipsum alloquens uerba pennata dixit.
Gaude pater ô hospes, uerbum si aliquod dictum est
graue, statim illuc ferant rapientes turbines.
tibi autem dei uxorem uidere, & in patriam redire
dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlyss.
& tu amice ualde gaude, dij autem tibi felicia dent,
neq; amplius tibi ensis desyderium in futurum fiat
huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.
dixit, & circa humeros posuit ensem argent. clauorum.
occidit autem sol, & huic inclyta dona affuerunt. Afferuntur Vlyssi à Phaacestis xenia.
& hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
suscipientes autem filij eximij Alcinoi,
matrem iuxta uenerandam posuerunt perpulchra dona.
quibus autem imperabat sacra uis Alcinoi,
uenientes uero sederunt in altis solijs.
tunc Areten alloquuta est uis Alcinoi.
Age mulier fer arcam pulchram, quæ optima,
impone autem uestem bene lotam & tunicam.
circa ignem autem lebetem calefacite, calefacite aũt aquã,
ut lotus uidens q; bene posita omnia
dona, quæ ei Phæacenses eximij huc tulerunt.
& conuiuio oblectetur, & cantilenæ laudem audiens.
atq; ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet domi suæ, Iouiq; alijsq; dijs.
Sic ait, Arete autem ancillis loquuta est.
ut circa ignem locent lebetem magnum quàm celerrime.
hæ autem lauacralem lebetem locarunt ad ignem ardentẽ,
aquã uero infuderũt, subtus aũt ardere facientes accipiẽtes.
alueũ quidẽ tripodis ignis circũdedit, calefiebat aũt aqua.
interea uero Arete hospiti pulchram cistam
extulit è thalamo, imposuit uero pulchra dona,
uestem, aurumq;, quæ ei Phæaces dederant.
ipsa uero indusium posuit, pulchramq; tunicam,
& ipsum alloquuta uerbaq; uolatilia dixit.
ipse tunc uide de operculo, statim uero uinculũ circũliga-
ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum forte
dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.
cæterum postquam hoc auduit prudens diuus Vlysses,
statim aptauit operculum, celeriter autem uinculũ ligauit
uarium, quod olim docuit ingenio uenerandam Cyrce.
è uestigio autem ipsum ancilla lauari iussit
in lauacrum conscensum, ille uero libenter uidit animo
calida lauacra, quoniam neutiquã curatus q; frequentaret,
ex quo reliquit domum Calypsis pulchricomæ.
interea ei cura tanquam deo perpetua erat.
hunc postquam ancillæ lauarunt & unxerunt oleo,
circa ipsum chlenam pulchram iecerunt atq; tunicam.
ex labro egrediens uiros ad concauos
ibat, Nausicaa autem à dijs pulchritudinem habens,
stetit iuxta postes tecti pulchre fabricati.
admirata autem est Vlyssem oculis aspiciens,

Vlyss. Nauficaæ gratias agit.
Nausillinum dorsum in pretio.
Demodocus equũ Tro. cantu prosequitur.

καί μιν

& ipsum alloquuta uerba alata dicebat.
salue hospes ut etiam olim existens in patria terra,
memor mei quod mihi prima uitalia debes.

Vlyss. Nausicae gratias agit.

Hanc mutuis dictis alloquutus est uersutus Vlysses.
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
sic nunc Iupiter faciat altitonans maritus Iunonis,
domum uenire & reditionis diem uidere.
certe tibi etiam illic uelut deo uota faciam
semper diebus omnibus, tu enim me seruasti puella.
dixit, & in thronum sedit ad Alcinoum regem.
hi uero iam frusta carnium diuidebant, miscebantq; uinũ.
præco uero prope uenit ducens amabilem cantorem
Demodocum populo uenerandum, collocauit aũt ipsum
in medio conuiuantium, ad columnam longam inclinans.
iam tum præconem alloquutus est uersutus Vlysses,
à tergo proscindens frustum, multum enim superat
dentatis suis, multa autem erat circum pinguedo,
præco iam hanc prebe carnem ut comedat
Demodoco, & ipsum alloquar tameisi tristis.
omnibus enim hominibus terrestribus musici
honore digni sunt, & reuerentia, eò quod ipsos
cantum musa docuit, amat autem genus cantorum.

Afferunt Vlyssi à Phaeacis xenia.

Sillinum dorsum in pretio.

Sic ait, præco autem ferens in manibus posuit
Heroi Demodoco, ille suscepit, gaudebat autem animo.
illi uero ad fercula apparata proposita manus extenderũt.
cæterum postquam potus & cibi saturati sunt,
iam tum Demodocum alloquutus est uersutus Vlysses.

Demodoce, longe te supra mortales laudo omnes,
siue te musa docuerit Iouis filia, siue Apollo.
ualde enim ornate Græcorum fatum canis,
quanta fecerint paßiq; sunt, & quanta laborarunt Græci.
tanquam alicubi siue tuipse præsens aut alium audiens.
sed certe perge & equi apparatum canta
lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
quem quondam in arcem dolum duxit diuus Vlysses,
uiris implens, qui Ilium euerterunt,
siquidem mihi hæc eleganter enarraueris,
tum ego omnibus pronunciabo hominibus,
ut certe tibi benignus deus præbuit diuinam cantilenam.

Demodoco equũ Tro. cantu prosequitur.

Sic ait, ille cõcitatus à deo cœpit, apparabat cantilenã,
inde exorsus, quo pacto illi quidẽ bene tabulatis in nauib.
conscensi, nauigando ignem in tentoria inijcientes
Græci, alij uero iam inclytum apud Vlyssem
sedebant in Troianorum foro absconsi equo.
ipsi enim eum Troiani in arcem protraxerunt,
ut ille quidẽ in arce constitit, illi indicia multa proferebãt.
sedentes circa ipsum, triuarium aũt ipsis placuit cõsilium.
aut perscindere cauum lignum sæuo ferro,
aut de rupe deijcere ut protraxerint in præcipitium,
aut sinere ingens propitiatorium deorum miraculum esse.
qua utiq; sententia etiam postea ut fieret facturum erat.
fatale enim erat perire postquam urbs intra se recepit
ligneum ingentem equum, ubi sedebant omnes optimates
Græcorum, Troianis cædem & mortem afferentes.
tecinit etiam ut urbem depopulati sunt filij Græcorum

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
χαῖρε ξεῖν' ἵνα καί ποτ' ἐὼν γ' πατρίδι γαίῃ,
μνήσῃ ἐμεῖο ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι ὀφέλλεις.
τλῆ δ' ἀπαμειβόμενος πολυμήχανος Ὀδυσεύς.
ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
ὄφρα νεῶν ζεὺς θεὶς ὀρίγδουπος πόσις ἥρης,
οἴκαδ' ἐς ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς δῦχομαι αἰεὶ
ἤματα πάντα· σὺ γὰρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
ἦ ῥα, καὶ ἐν θρόνῳ ἵζε παρ' ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον κεράσσαντό τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ὀρίκρυον ἀοιδόν
δημοδόκον, λαοῖσι τετιμένον, εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις ὀδυσεύς,
νώτου ἀπορραψάμενος, τῷ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερῇ δ' ἐν ἀμφίς ἀλοιφῇ,
κῆρυξ τῷ δὴ δῦρο πόρε κρέας ὄφρα φάγῃσι
δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ.
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.

τετιμένον. αὐτὶ τοῦ τετιμωρημένον καὶ λελυπημένον.

Ὡς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων χερσὶν ἔθηκεν
πρῶτι δημοδόκῳ, ὁ δ' ἐδέξατο χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆντο ἔρον γῦτο,
δὴ τότε δημόδοκον προσέφη πολύμητις ὀδυσεύς.
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἅπαντων
ἤ σε γε μοῦσ' ἐδίδαξε διὸς παῖς, ἤ σε γ' ἀπόλλων.
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν ἀχαιοί.
ὥς τε πάρ' ἢ αὐτός πάρ ἐὼν, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλά γε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τό ἐπειός ἐποίησεν σὺν ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ὀδυσσεὺς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος ὀδυσεύς.
αὐδήσας ἐμπλήσας, οἳ ῥ' ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
εἴ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὡς ἄρά τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.

Ὡς φάθ' ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν.
ἐνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐυσσέλμῳ ἐπὶ νηῶν
βαῦτον, ἀπέπλεον αὖτις ἐπὶ κλισίῃσι βάλοντο.
ἀργεῖοι, τοί δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ.
αὐτοὶ γὰρ μιν τρῶες ὑπ' ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὡς ὁ μὲν εἱστήκει, τοί δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον,
ἥμενοι ἀμφ' αὐτῷ, τοίχα δὲ σφιν ἥνδανε βουλή.
ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
ἠ ἔτι κεῖρ' ἀνέλοντες ἐπ' ἄκρης,
ἠ ἔασαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι.
τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
αἶσα γὰρ ἐν ἀστεϊ, ἔπειν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅδ' εἴατο πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἔνθεν δ' ὡς ἄστυ δῄωσαν υἷες ἀχαιῶν

ex

g ἱππόθεν

ἱππόθεν ἐκχύμενοι, νῆλον λόχον ἐκπολιπόντες.
ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν.
αὐτὰρ ὀδυσσῆα ποτὶ δώματα δῖο Διφόβοιο
βῆμεναι, οὔτ' ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ μενελάῳ.
ἔνθα δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι καὶ ἔπειτα δόμῳ μεγάθυμον ἀθήνην.
ταῦτ' ἄρ ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
τήκετο, δάκρυα δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅς τε οἷ πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσοιεν,
ἄστεϊ, καὶ τεκέεσσιν ἀμυνέμεν νηλεὲς ἦμαρ,
ἦμὲν τ' θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα.
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα ἰωκύει. οἱ δέ τ' ὄπισθεν
κόπτοντες δόρεσι μετάφρενον ἠδὲ νῆ ὤμους
εἴρεσιν, εἰς ἀνάγκην πόνου τ' ἐχέμεν καὶ ὀιζύν.
ἣ δ' ἐλεεινοτάτη ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί.
ὡς ὀδυσεὺς, ἐλεεινὸν ὑπὸ ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
οἶος δ' ἄλλους ἦ πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
ἀλκίνοος δ' μιν οἶος ἐπιφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν.
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ βαρὺ δὲ σφάχουσ ἄκουσεν.
αἶψα δὲ φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.

Κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
δημοδόκος δ' ἤδη κεκαθέτω φόρμιγγα λίγειαν.
ὁ γάρ πω πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ δόρπου μέμνε τε καὶ ὤρορε δῖος ἀοιδὸς,
ἐκ τοῦ δ' ὄπω παύσατ' ὀιζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος, μάλα πᾶσι μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν κεκαθέτω ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες
ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅτω.
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται
πομπή καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ γνῶτε ξεῖνος θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ὑπὸ ψαύῃ πρηΰνεσι.
ἀλλ' ἄγε μὴ δὲ σὺ κεῖθι νόημασι κερδαλέοισιν,
ὅστις κέ σ' εἴρωμαι, φάσθαι δέ σε κάλλιον ἔσται.
εἰπὲ δ' ὄνομ' ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ' οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἳ περιναιετάουσι.
οὐ μὲν γὰρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἔσ' ἀνθρώπων,
οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
ἀλλ' ὦ τῷ τάδε τίθεται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε, πόλιν τε.
ὄφρα σε τῇ πέμψουσι νοήσαντες φρεσὶ νῆες.
οὐ γὰρ φαιήκεσσι κυβερνῆται τοῖοί εἰσιν,
οὐδ' τε πηδάλιον, τά τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νόημα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καὶ πάντων ἴσασι πόλεας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων καὶ λαῖτμα τάχιστ' ἁλὸς ἐκπορόωσι,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι, οὐδέ ποτ' σφιν
ὄτρυνε πημανθῆναι ἐπὶ δ' ἔθ, οὐδ' ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τάδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
ναυσιθόου, ὅς ἔφασκε ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἅπαντες,
φῆ ποτε φαιήκων ἀνδρῶν δύεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

ex equo effusi, cauas insidias relinquentes.
alium autē alibi cecinit urbem depopulatam esse celsam;
cæterum Vlyssem ad domum Deiphobi
conscendisse, tanquam Martem cum eximio Menelao.
illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse,
uicisse etiam continuo per magnanimam Palladem.
hæc certe cantor cecinit eximius, cæterum Vlysses
tabescebat, lachrymis irrigabat sub palpebris genas.
ut fœmina flet dilectum uirum complectens, Cōparatio
qui suam ante urbem populumq; ceciderit
urbi, & liberis uindicans sæuum fatum.
siue illum morientem, & adhuc palpitantem uidens.
super illum fusa querendum ululat, illi uero retro
cedentes, hostis tergum atq; etiam humeros
seruitutem inducunt, laboremq; habebat & calamitatem,
huius mirabilissimo labore tabescunt genæ.
sic Vlysses, miserabiles sub palpebris lachrymas stillabat;
tunc alios quidem omnes inscios fecit lachrymas fundens.
Alcinous autem ipsum solus consyderauit atq; cognouit.
sedens prope ipsum, uehementer autē ingemiscentē audit,
statim autem Phæacibus nauigandi peritis dicebat.

Audite Phæacum principes atq; consiliarij.
Demodocus iam cohibeat cytharam sonoram,
non enim fortasis omnibus gratificans hæc cantat.
ex quo cœnauimusq; & cœpit diuinus cantor.
ex hoc nunquam cessauit ab ærumnoso luctu
ipse hospes, ualde fortasis ipsum dolor mente circūdedit.
sed age ille quidem cesset ut simul oblectemur omnes
hospitio suscipientes hospesq;, quomā multo honestius est.
nam ob hospitem hæc uenerandum parata sunt.
celebritas & amica dona, quæ illi dedimus amantes.
pro fratre & hospes & supplex est factus
uiro qui etiam paululum sæpe mente.
ideoq; nunc ne tu cela ingenio uafro,
quodcunq; interrogauero, dicere autem te honestum est,
dic nomine quo te illic uocabant materq; paterq;,
alijq; qui in urbe tua & qui circum nos habitabāt uicini. Alcin. quæ-
non enim quisquam omnino absq; nomine est hominum, rit oēs eius
neq; ignauus, neq; eximius, postquam primum natus sit. conditiones
sed omnibus imponuntur simul atq; genuerint parentes, & fortunas
dic etiam mihi terramq; tuam populumq; urbemq;,
ut te illuc mittant, meditatæ mente sua naues.
non enim Phæacibus gubernatores sunt,
neq; ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naues habent.
sed ipsæ sciunt propositum & mentem uirorum, Phæacensium naues sensiles sunt
& omnium sciunt urbes & pingues agros.
hominum & undas celerrime maris tranant,
caligine & nebulis obtectæ, neq; unquam ipsis
neq; aliqua parte offendere accidit timore uel perire,
sed hoc sic quondam patrem ego dicentem audiui,
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis, quod ductores illæsi sumus omnium.
dicebat aliquando Phæacum uirorum bene impacatā nauem
ex ductione redeuntem in obscuro ponto
periturum esse, ingentē aūt nobis mōtem urbi incubiturū.

ποτὶ δώματα δῖο Διφόβοιο. ἐν τότε οἱ μεταχρόνιοι φροῖ τῶν ἱλιόθεν ἢ ἀπὸ φόβῳ γήμασθαι λέγουσιν.

εἴρεσιν. πάνμαλοι οἶκο δ' ἀλείαν τῶν πρὶν τὰ ὄρυγμ. ἢ ἀνάπεπλασθαι κατ' ἀρχὴν παρὰ τὸ ἔρεσσε μετὰ ἐν λουθρίνῃ εἴρεσιν ἢ λίγειαν τὸν δόλιν λέει.

ὡς

sic dicebat senex, ea uero deus uel perficere potest
uel imperfecta esse poterunt ut illi placitum est in animo.
sed age mihi dic hoc & uere enarra,
ubi nam aberraueris, & ad quam nã perueneris regionẽ
hominum, ad ipsosq; urbesq; bene habitatas,
siue quot molestiq; & agrestes, neq; iusti
quiq; hospitales, & quibus mens est deo placens.
dic quid nam fleueris & duxeris intra animum,
Argiuorum Græcorum atq; Ilij fatum audiens.
hoc autem dij quidem ingesserunt, sortiti aũt sunt excidiũ
hominibus omnibus ut sit & posteris cantilena.
an aliquis tibi cognatus perijt ante Ilium,
qui eximius erat gener aut socer, qui potißimum
curæ sint post sanguinem & genus nostrum,
an aliquis fortasse socius uir familiaritate iunctus
eximius, quoniam non sanè fratre inferior
erit, qui socius erat prudentia scierit.

ὡς ἀγόρευ· ὁ γέρων τὰ δ' ἐκ θεὸς ἢ τελέσειεν,
ἠὲ ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἐμπεδον θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἃς τινας ἵκεο χώρας
αὐθρώπων, αὐτούς τε, πόλεις τ' εὖ ναιετάουσας,
ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι.
οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔστι θεοῦδής,
εἰπὲ δ' ὅτι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἐν θυμῷ,
ἀργείων δαναῶν, ἠδ' ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὼ δὲ θεοί μὲν τοῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
αὐθρώποις, ἵνα ἦσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπώλετο ἰλιόθι πρό,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ ἐκγονεὸς, οἵ τε μάλιστα
κήδεσι τελέθουσι μετ' αἷμά τε καὶ γόνον αὐτῶν
ἤ τις τε καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
ἐσθλός, ἐπεὶ ὅ μέν τοι κασιγνήτοιο χερείων
γίνετ', ὅς κε ἑταῖρος ἐὼν τετύκοι μέγα εἰδῆ.

ἢν ἀτέλεστ' εἴη. νῦν δὲ εἰν αὐτῇ τῇ ἐάσει. νῦν δ' τῶν κατὰ δίνησιν ἡδονῆς τῆς πρὸς ῥύσιν ἐπιλάθετο. ἀλλὰ πῶς ὁ ὀδυσσεὺς ταῦτα ἀκούσας τῶν ποσειδῶνος μηνύει ἐργῶν ἢ ὑπέλησι τὰ ἄλλα θῇ εἰπεῖν.

ARGVMENTVM I. HOmeri Rapsod.

Principium Vlyßis enarrationum, in quo inquit se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum prouenisse, & tunc postquam comederit sex iam socios excœcasse.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ι. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Αρχὴ τῆς ὀδυσσείας διηγημάτων, ἐν ᾗ φησι πεπολεμηκέναι τοῖς κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς λωτοφάγους παραγενέσθαι. καὶ πρὸς τὸν κύκλωπα πολύφημον περιελθεῖν. καὶ τοῦτον φαγόντα ἓξ ἤδη ἑταίρους, ἐκτυφλῶσαι.

ODYSSEAE I. HOMERI RAPSODIAE.

In hoc libro cum Lotophagis, & in Ciconibus Cyclops est.

HVnc excipiens alloquutus est uersutus Vlysses.
Alcinoe imperator omnium iustißime populorum,
atqui hoc honestum est audire cantorem
talem, qualis ille est dijs quam adsimilis uoce.
non enim ego quippiam puto tandem magis gratum esse,
quàm quoties lætitia quidem detinet populum uniuersum.
conuiuantes autem per domum audiunt cantorem
sedentes ordine, iuxta autem impleantur mensæ
pane & carnibus, uinum autem ex cratere hauriens
pincerna adferat & infundat poculis.
hoc quidem mihi pulcherrimum in mente uidetur esse.
tibi uero meos dolores animus instat lachrymosos
dicere, ut iam magis lugens ingemiscam.
quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo.
dolores quandoquidem mihi plures dederũt dij cœlestes.
nunc uero nomen primum dicam ut & uos
sciatis, ego autem, deinde ut postquam effugero sæuũ fatũ
uobis hospes sim etiam longe domum habitans.
sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis
hominibus curæ sum, & mea gloria cœlum attigit.

Alcin. quærit oës eius conditionis & fortunas

Vlyss. labores suos in epit. enarrat.

Phæacensium naues sensiles sunt.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἰῶτα λωτοφάγων κικόνων σὺν κύκλωψ ἐστίν.

ΤΟν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἀλκίνοε κρεῖον, πασάων ἀριδείκετε λαῶν,
ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἔστιν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν.
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπέβαπτε γόνονδε,
εἴρεαι, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος γοναχίζω.
τί πρῶτον τί ἔπειτα τί δ' ὕστατον καταλέξω;
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ', ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν ὑπὸ νῆλεες ἦμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
εἰμὶ ὀδυσεὺς λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω καί μου κλέος οὐρανὸν ἵκει.
ναιετάω δ' ἰθάκην τοῦδ' εἴσω, ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
νήριτον εἰνοσίφυλλον ἀριπρεπές, ἀμφὶ δὲ νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι
δουλίχιόν τε, σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα ζάκυνθος.
αὐτῇ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον, αἱ δέ τ' ἀνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
τρέπουσ· ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος, ὅπῃ ἔγωγε

ἀνοσίφυλλον. κακοφυλλον. εὐωνοις γὰρ ὑπόκεισται.

χθαμαλὴ. ταπεινὴ. κοῖλη. πρὸς ἑσπέραν πρὸς ὀμπροσθεν ἢ δύσιν.

eius

ἧς γαίης δυώμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδ᾽ ἐσθλόν
ἦ μέν μ᾽ αὐτόθ᾽ ὄρυκε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέσι γλαφυροῖσι λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ὡς δ᾽ αὖτως Κίρκη κατερήτυε ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη δολόεσσα λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ᾽ ἐμὸν οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
ὡς οὐδ᾽ ἐν γλυκίων ἧς πατρίδος, οὐδὲ τοκήων
γίνετο, εἴ περ καί τις ἀποπρόθι πίονα οἶκον,
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει, ἀπαόνθε τοκήων.
εἰδ᾽ ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ᾽ ἐνίσπω.
ὃν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
ἠλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν (τοῦς.
Ἰσμάρῳ, ἔνθα δ᾽ ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ᾽ αὖ
ἐκ πόλιος δ᾽ ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες,
δασσάμεθ᾽, ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἔνθ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ ἐπέρῳ ποδὶ φεύγεμεν ἤμεας
ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι, οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαξον παρὰ δίνα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ᾽ ἄρ οἰχόμενοι Κίκονες, Κικόνεσσι γειτόνες,
οἳ σφίσι γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες τε καὶ ἀρείους
ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ᾽ ἵππων
ἀνδράσι μαρνασθαι καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
ἦλθον ἔπειθ᾽, ὅσσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνετο ὥρῃ,
ἠέριοι, τότε δὴ ῥα κακὴ δαίμων ἔσσετο πᾶσιν
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν᾽ ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν,
ἑστάμενοι δ᾽ ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι.
βάλλον δ᾽ ἀλλήλους χαλκήρεσι ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ
τόφρα δ᾽ ἀλεξόμενοι μενομεν πλέονάς περ ἐόντας.
ἦμος δ᾽ ἠέλιος μετάγαιον ἔρχετο βοῦν ἐπὶ δεῦρα.
καὶ τότε δὴ Κίκονες ἐδάμασσαν Ἀχαιούς.
ἓξ δ᾽ ἀφ᾽ ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλοντο, οἱ δ᾽ ἄλλοι φύγομεν θανάτον τε μόρον τε.
ἔνθεν δὲ πρόσω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
ἀσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ᾽ ἄρα μοι πρόσω νῆας κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τ᾽ εἰλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον αὖσαι,
οἳ θανέον ἐν πεδίῳ Κικόσσιν ὑπὸ δηωθέντες.
νηυσὶ δ᾽ ἐπῶρσ᾽ ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα Ζεύς.
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, ὀρώρει δ᾽ οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἐφέροντο ἐπικάρσιαι, ἱστία δὲ σφε
τρισσὰ τε καὶ τετράχθα διέσχισεν ἰῶν ἀήτου.
καὶ τὰ μὲν ὀν νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον.
αὐτὰς δ᾽ ἔστυμεν μένος πεφορυγμένας ἠπείροδε.
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ᾽ ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ᾽, ὁμοῦ καμάτῳ τε, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐδόντες.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλος ἦκεν.
ἱστὸς ἐστήσαντες αὐτὰ ἵστια λευκὰ ὄρσαντες,
ἥμεθα, τὰς δ᾽ ἄνεμός τε κυβερνήτης τ᾽ ἴθυνον.
καὶ νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλά με κῦμα ῥόθου τε ποδηνέμου ἔμπροσθεν μάλεισαν
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ κυθήρων.
ἔνθεν δ᾽ ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι

πόντον

eius terræ possum dulcius aliud uidere.
certe quidem me hinc deterruit Calypso diua dearum
in specubus cauis cupida maritum esse,
consimiliter Cyrce detinuit domi suae
Aeæa dolosa cupiens maritum esse.
sed meum nunquam animum intra præcordia persuaserũt, De amore patriæ.
ut nihil dulcius sua patria, neq; parentibus
est, etiamsi & quis longe diuitem domum,
terra in aliena habitet diuisam à parentibus.
age uero tibi & reditum meum lachrymosum dicam,
quem mihi Iupiter immisit à Troia profecto,
ab Ilio me ferens uentus Ciconibus appulit
ad Ismarum, ibi ego urbem depopulatus, occidi aũt ipsos
ex urbe autem uxores & bona multa accipientes
diuisimus, ut non aliquis mihi priuatus abierit sua parte,
tum uero quidem ego celeri pede fugere nos
iussi, hi uero plurimum stulti non parebant.
hic multum quidem uini bibitum est, multas autem oues
maclabat ad littus & flexipodes nigros boues.
interea uero digressi Cicones Ciconibus acclamabant, Infelix pugna Ciconum cũ Cyclopũ in insula fertili.
qui ipsis uicini erant simul plures & meliores
continentẽ habitantes, docti quidem ab equis
hominibus pugnare, & cum opus esset peditem esse.
uenerunt continuo, quot folia & flores crescunt in uere
prima luce, tunc sane malum Iouis fatum affuit
nobis infelicibus, ut dolores multos patimur,
sistentes gradum pugnabant pugna ad naues ueloces.
feriebant autem inuicem æreis hastis,
quamdiu quidem mane erat & augebatur sacra dies
tamdiu inuicem sustinebamus plures licet existentes.
quando uero sol ibat ad uesperam,
& tum iam Cicones uicerunt domantes Græcos.
sex autem à singulis nauibus bene armati socij
perierunt, alij effugierunt mortemq; fatumq;.
illinc uero ulterius nauigauimus tristes corde.
lubentes ex morte charos amittentes socios.
neq; certe mihi ulterius naues procedebãt utrinq; agitatæ,
priusquam horũ miserorũ sociorũ ter unũquẽq; uocasset,
qui perierunt in campo à Ciconibus trucidati.
nauibus autem immisit uentum Boream nubic. Iupiter.
cum turbine diuinitus immissa, nubibus cooperuit
terram simul & pontum, ruit uero è cœlo nox.
hæ quidem deinde ferebantur obliquæ, at uela ipsis
in tres 4ue partes discidit uis uenti.
& hæc quidem ad naues recondimus timentes interitum:
ipsas uero certatim subduximus ad continentem,
hic duas noctes & duos dies continet semper.
iacebamus simulq; labore & doloribus animũ macerãtes.
sed quando iam tertiã diem pulchricoma præbuit aurora,
malis erectis, uelaq; alba applicantes
sedimus, illas uentusq; gubernatoresq; dirigebant.
& fortasis illæsus peruenissem in patriam terram.
sed me unda æstusq; circumflectentem Maleam.
& Boreas abiecit, aberrare fecit Cytheram.
hinc nouem diebus ferebar aduersis uentis

pontum

pontum per piscosum, cæterum decima die conscendimus
terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
hic littus conscendimus, & hausimus aquam.
statim autem prandiũ cœperunt celeres apud naues socij:
porro postquam cibum gustauimus & potum,
certe tum ego socios præmittebam.
uiros duos seligens, tertium præconem simul præbens
qui nam uiri essent in terra cibum sumentes,
hi statim digressi uenerunt ad uiros Lotophagos.
neq; sane Lotophagi parabant socijs mali quippiam
nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustare.
horum quicunq; loti comedisset dulcissimum fructum
non iam renunciare rursum uoluit, neq; redire.
sed illic uolebat cum uiris Lotophagis
lotum edentes manere reditusq; obliuisci.
hos quidem ego ad naues ducens flentes necessitate.
naubus in cauis sub transtra ligaui trahens.
cæterum alios iussi iucundos socios
festinantes naues conscendere celeres.
ne fortassis quis lotum comedens reditus obliuisceretur.
hi uero statim ingressi & per transtra sederunt,
ordine uero sedentes cauum mare quatiebant remis.
illinc autem ulterius nauigauimus tristes corde,
Cyclopum autem ad terram ~~impiorum inuiriorum~~
uenimus, qui sanè dijs freti immortalib.
neq; plantant manibus plantam, neq; arant,
sed hæc inseminata & inarata omnia proueniunt,
triticum & ordeum, atq; uites qui quidem ferunt
uinum magnis uuis, & ipsis Iouis imber incrementũ dat.
illis uero neq; conciones consilium capiant, neq; instituta.
sed ipsi celsorum montium inhabitant cacumina;
in speluncis cauis, ius autem dat unusquisq;
liberis atq; uxoribus, neq; se inuicem curant.
insula deinde breuis è portu obtenditur
terræ Cyclopum, non prope, neq; remota,
syluosa, in ea uero capræ syluestres nascuntur
innumeræ, neq; enim semita hominum prohibet,
neq; ipsam inuestigant uenatores, qui per syluam
dolores patiuntur, iuga montium lustrantes.
neq; certe gregibus depascitur neq; aratur,
sed ipsa inseminata & inarata diebus omnibus
uiris caret, pascit uero balantes capras.
non enim Cyclopibus naues adsunt maculatæ;
neq; uiri insunt nauium fabri qui perficerent
naues transtratas quæ perficerent singula,
ad urbes hominum ire ueluti crebro
uiri ad se inuicem mare transmittunt nauibus.
quicq; ipsis & insulam bene habitatam colerent.
neq; omnino maligna, fert uero tempestiua omnia,
insunt enim prata maris caui ad littus
irrigua mollia, inprimis enim inuitiatæ uites essent,
in ea quidem facilis profundus seges esset,
suo tẽpore metiretur, quandoquidẽ ualde pingue solũ est.
in ea portus oportunus, ut non opus funibus sit;
neq; anchoras eijcere, neq; rudentes alligare.

Vlysses deferitur ad Lotophagos.

Loti herbæ mirãda uis.

Cyclopũ insula fertilis.

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ', αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
γαίης λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον ἐσθίουσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βήμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ
αὖτα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόϊειν πόνδε δῆν ἰόντας
ἄνδρε δύω κείνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσας.
οἵ ῥ' ἴσαν αὐτίκα ἶσαν ὁδὸν χθονὶ σῖτον ἐδοντες.
οἱ δ' αὖτ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῷ δ' ὅς τις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοιτο μετ' ἀνδράσι λωτοφάγοισι
λωτὸν δρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ὑπὸ νῆας ἄγων κλαίοντας ἀνάγκη
νηυσὶ δ' γ' ἐν γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δήσας.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην δρίνας ἑτάρους
ὠκέας ἐμβήναι νηῶν ἐϋεργέων ὠκειάων.
μή πω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
οἱ δ' αὖτ' ἐσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὲ πλοτέρῳ πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
ὅτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, ὅτ' ἀρόωσιν.
ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἄνητα πάντα φύονται
πυροί καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον καί σφιν διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες.
ἀλλ' οἵ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα.
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος ἔπειτα λάχεια παρ' ἐκλιμένῃ τετάνυται,
γαίης κυκλώπων, ὅτε χείρονος ὅστ' ἄπο τηλοῦ,
ὑλήεσσ', ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι, οὐ μὴν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀποδείκει.
οὐδέ μιν εἰσιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε κατ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνησιν καταίχεται, οὔτ' ἀρότοισιν.
ἀλλ' ἦν' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει. βόσκει δ' ἐ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ κυκλώπεσι νέες πάρα μιλτοπάρηοι.
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
ἅς τε ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἵκτε τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν.
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δ' ἐν ὥρια πάντα.
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
ὑδρηλοὶ μαλακοὶ, μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἔνδ' ἀρόσις λείη, μάλα κεν βαθὺ λήϊον εἴη
εἰς ὥρας ἀμῶν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' ὄσσας.
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν.
οὔτ' ἐπὶ νῆας βαλέειν, οὔτε πρυμνήσια δήσαι.

ἰκυκλώπων δ' ἐς γαῖαν. οἱ κύκλωπες ὅ τοι πλὴν πολυφόμου. ὅθεν τὸ μὲν ὑπερφιάλων, νῦν μεγάλων. τὸ δ' ἀθεμίστων μὴ ἐχόντων χρέων νόμων

μηκάδας. μηκῶμενάς ἀπὸ τῆς φωνῆς. μήκη γὰρ λέγεται ἡ τῶν αἰγῶν φωνή. ἢ ἀπὸ τοῦ τὰ μήκη κίειν.

πείματος. ἀπὸ γένους σχοίνου, ᾧ πέδιται ἡ ναῦς.

sed

ἀλλ' ὦτε κέλσαντες μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ὦτε πνοιὴ σώσειν ἀῆται.
αὐτὰρ ὦτε κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
λιμνὴ ὑποκαπνίς, πόδι δ' ἄγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν καί τις θεὸς ἡγεμόνευε,
νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προὐφαίνετο εἰδέειν.
ἀήρ γὰρ πολὺς νηυσὶ βαθεῖ ἐνῆν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθεν προὔφαινε, κατέχε γὰρ νεφέεσιν.
ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν.
οὐδ' ἄρα κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσέλμους ὦτε κέλσαι.
λειστάσησι δὲ νηυσὶ καθείλομεν εἴσια πάντα.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ὦτε ἠκιμίνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀρβείξαντες ἐπὶ βρὰ κὴ ὑνυφῇ ἀν πεσείμεθα δεῖπνον.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
νῆσον θαυμάζοντες, ἐδινεόμεθα κατ' αὐτήν.
ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
αἶγας ὀρεσσινόμους, ἵνα δεῖπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους,
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, δίχα δὲ τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν, αὖψα δ' ἔδωκε θεὸς μηνοειδέα θήρην.
νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, τῷ δὲ ἑκάστῳ
ἐννέα λάγχανον αἶγες, ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἶοι.

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέατ' ἄπετα, κὴ μέθυ ἡδύ.
οὐ γὰρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός.
ἀλλ' ἔνεν, πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντων.
καπνόν τ' αὐτῆς τε φωνὴν οἰῶν τε κὴ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ἠκιμίνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
κὴ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον.
ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ φίλοι ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηί τ' ἐμῇ κὴ ἑμοῖς ἑτάροισιν.
ἐλθών, τῶν δ' ἀνδρῶν πειρήσομαι οἵ τινες εἰσιν.
ἤ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεοδής.

Ὡς εἰπών, αὐτὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
αὐτός τ' ἀμβαίνειν αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αὖψ' εἰσέβαινον, καὶ ὦτε κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τῶν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ πτόος εἰσίδομεν ἀγχι θαλάσσης.
ὑψηλὸν δάφνῃσι κατηρεφές, ἔνθα δὲ πολλὰ
μῆλ' οἴες τε κὴ αἶγες ἰαύεσκον, πόδι δὲ αὐλὴ
ὑψηλὴ δ' ἐδέμητο, κατωρύχεσι λίθοισιν.
μακρῇσίν τε πίτυσιν, ἠδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' αὖτ' ἐφίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκε ἀπὸ πτόθεν, οὐδὲ μετ' ἄλλους
τωθεῖ, ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἤδη.
καὶ γ' θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐοικὼς
αὐδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῷ ὀρέων, ὅ τε φαίνετο οἶος ἀπ' ἄλλων.

ἐκτωρύχεσι. τοῖς σκαπανεύσι κατωρυγμένοις. ἢ ὅτι ἐκτὸς μὲν ἐστῶτες.

sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautis
animus uoluerit, & aspirarent uenti.
cæterum ad initium portus fluit splendida aqua,
fons sub specu, circum autem alnus nascitur.
huc appulimus, atq; aliquis deus dux uiæ fuit,
noctem per obscuram, non enim antea licebat uidere,
caligo enim circa naues densa erat, neq; luna
è cœlo lucebat, obscurata uero erat nubibus.
hic nullus insulam uidit oculis.
neq; sane fluctus immensos prouolutos ad littus
uidimus, antequam naues bene tabulatas appulissent.
appulsis autem nauibus collegimus uela omnia,
ipsi etiam egressi in littus maris.
tum uero quiescentes expectauimus auroram diuinam.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
insulam admirantes, ambulauimus per eam.
excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis Aegida habentis,
capras montanas ut prandium sumerent socij.
continuo in curuos arcus, & hasta longo ferro
cepimus, ex nauibus, triuariam uero instructi
uenamur, statim autem dedit deus decentem uenationem.
naues autem me sequebantur duodecim, in unaquaq; autē
nouem sortitus sum capras, mihi decem elegerunt soli.

Sic tum tota die ad solem occidentem
sedebamus, comedentes carnes multas, & uinum dulce.
non enim forte nauium absumptum erat uinum rubrum,
sed suppetebat, multum enim in amphoris singuli
hausimus Ciconum sacrum oppidum depopulari,
Cyclopum autem ad terram prospicimus prope existentē,
fumumq; ipsorumq; murmur ouiumq; & caprarum.
quando autem sol occidit, & crepusculum aduenit.
certe tum dormiuimus in littore maris.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
& tum ego concione habita ad omnes loquutus sum.
alij quidem nunc manete mihi dilecti socij.
cæterum ego cum naui mea & cum socijs meis
transmittens, hos uero homines explorabo qui nam sint:
an illi contumeliosi & agrestes, neq; iusti,
aut hospitales, & ipsis mens deo placens.
Sic fatus ad nauem conscendi, iussi uero socios
ipsosq; conscendere & funes resoluere.
illi continuo conscenderunt & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes, cauum mare uerberabant remis,
sed cum iam in locum peruenimus prope existentem,
hic in extrema parte speluncam uidimus prope mare
excelsam, lauris densam, hic autem multa
pecora ouesq; & capræ quiescebant, iuxta autem aula
excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
longisq; pinis & quercubus altitonis.
hic uir habitabat ingens, qui certe pecora
solus pascebat longe, neq; cum alijs
uersabatur. sed seorsim existens infanda sciebat.
etenim monstrum erat horrendum, neq; similis
homini humano, sed promontorio syluoso
excelsorum montium, quando apparebat solum ab alijs.

Antrum Polyphemi.

Vinū Maro neū memorabile.

Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.

& tum alios iussi dilectos socios
illuc apud nauemq; manere, & nauem custodire.
porro ego eligens sociorum duodecim optimos
ibam, cæterum aprum utrem habebam nigro uino
suauis, quod mihi dedit Maron Euanthei filius,
sacerdos Apollinis qui Ismarum inhabitat,
quod ipsum cum liberis defendimus atq; uxore
reuerentia moti, habitabat autem in luco arbor fero
Phœbi Apollinis, ille mihi dederat pulchra dona.
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta,
dedit autem mihi craterem totum argenteũ, cæterũ postea
uinum in amphoris duodecim omnibus hauriens
suaue incorruptibile diuinum potum, neq; quisquam illud
nouerat famulorum neq; ancillarum in domo,
sed ipse, uxorq; chara promaq; una sola.
hoc quoties biberent dulce uinum rubrum
uno poculo impleto, aquæ uiginti mensuras
immiscuit, dulcis autem odor ab cratere spirabat
diuinus, tum non tibi abstinuisse ~~quod~~ gratum erat,
huius ferebam implens utrem magnum, uiatica autem
in pera, statim autem mihi excitabatur animus generosus,
uirum adire ingenti præditum fortitudine
agrestem, neq; iura bene doctum, neq; legum.
celeriter autem antrum uenimus, neq; ipsum intus
inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
uenientes autem in antrum admiramur singula,
uasa quidem caseis grauabantur, repleta erant stabula
agnorum atq; hœdorum, separatæ uero singulæ
inclusæ erant, separatim quidem agni, seorsim iuniores,
separatim recentes natæ, natabant sero uasa omnia,
mulctraliaq; scaphæq; ad hæc facta quibus mulgebat.
tum me primum socij precabantur uerbis
prædatis caseis abiremus rursus, cæterum deinde
celeriter ad nauem celerem hœdosq; & agnos
d stabulis eripientes nauigare salsam aquam.
sed ego non parui, certe multo satius fuisset,
donec ipsum uiderem, & mihi hospitalia dare.
neq; sanè futurus erat socijs uisus amabilis.
tum autem ignem accedentes mansimus, ac & ipsi
caseum prædãtes comedimus expectauimusq; ipsum intus
sedentes, donec uenit pascẽs, ferebat autem ingentem fascẽ
ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.
extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
nos autem perterriti diruimus in recessus antri.
cæterum ille in latam speluncam egit pinguia pecora,
omnia, quoq; sanè quosq; mulgebat, q̃ mares reliqt foris:
arietesq; hircosq; altam extra aulam.
cæterum deinde admouit obicem ingentem alte leuans
graue, non illud duo & uiginti currus
fortes quadrijugi à solo dimouere potuissent.
tantam excelsam petram admouit ianuæ.
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ut decebat, & fœtum submisit singulis.
statim autem dimidium coagulans albi lactis
flexis in calathis constringens reposuit.

Vinũ Maroneũ memorabile.

Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.

Antrum Polyphemi.

δὴ τότε τοὺς ἄλλους μελόμην δρίνερας ἑταίρους
αὐτοῦ παρ νηί τε μένειν, καὶ νῆα δρύδαι.
αὐτὰρ ἐγὼ μείνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
βῶν, ἀπὸ ἄσκον ἄγον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδέος, ὃν οἱ ἔδωκε μάρων δυανθέος υἱὸς
ἱερεὺς ἀπόλλωνος, ὃς ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει.
ὕνεκά μιν σὺν παισὶ πόδι ἠδὲ γυναικὶ
ἁζόμθοι ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι
φοίβου ἀπόλλωνος, ὁ δέ οἱ πόρεν ἀγλαὰ δῶρα.
χρυσοῦ μὲν οἱ δῶκ' δύεργέος ἑπτὰ τάλαντα.
δῶκε δέ οἱ κρητῆρα παναργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσας.
ἡδὺ μὲν ἀκηράσιον θεῖον ποτόν, ὃ δέ τις αὐτ
ἠείδει δμώων δ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ.
ἀλλ' αὐτός τ' ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
τόν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον δρυθρόν.
ἓν δ' ἑπτὰ ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνέιησι μέτρα
χοῦ, ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει
θεσπεσίη, τότ' ἄν τοι ἀκηχέδαι φίλον ἦν.
τὸ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ κ' ἤϊα
κωρύκῳ, αὐτίκα γάρ μοι ὀίσατο θυμὸς ἀγήνωρ
ἄνδρ' ἐπελδύσεδαι μεγάλῳ ἐνὶ μέν ἀλκὶ
ἄγριον, ὅτε δίκας εἰδότα, ὅτε θέμιστας.
καρπαλίμως δ' ἐς ἄνδρον ἀφικόμεθ' ὀδὲ μιν ἔνδον
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμδε νομὸν ἡμ πίονα μῆλα.
ἐλθόντες δ' ἐς ἄντρον ἐθηδούμεδα ἕκαστα.
ταρσοὶ μὲν τυρῶν βείθον, πέινοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, δλακεκειμέναι δ' ἕκαστα
ἔρχατο, χωρὶς μὴ πρόγονοι χωρὶς δὲ μέταυσαι.
χωρὶς δ' αὖδ' ἔρσαι, νᾶον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα.
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, οἷς ἐνάμελγον.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτιδ' ἑτάροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἴνυμένους ἰέναι πάλιν. αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ὦδε νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἀρνὰς
σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπὶ πλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἀλλ' ἐγὼ ὀ πιθόμην, ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦν.
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι καὶ εἴ οἱ ξείνια δοίη.
ὀδ' ἄρ' ἐμέλλεν ἑτάροισι φανεὶς δραπεινὸς ἔεσθαι
ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐμείναμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἴνυμένοι φάμεν, μένομεν τέ μιν ἔνδον
ἥμενοι εἴως ἐπέλθε νέμων, φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτὶ δόρπον ἔειν.
ἔκτοδεν δ' αὖ τοῖο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
ἡμεῖς δὲ δείσαντες, ἀπέρ ὑμεῖς ὄδε μυχὸν αὖτος.
αὐτὰρ ὅγ' ἐς δυρὺ ἀπὲ ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ' ὅσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρῃ
ἀρνός τε τράγός τε βαθείης ἔκτοδεν αὐλῆς. (Φι,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας
ὄβριμον, ὃν αὐτόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι
ἐδλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' ὄδεος ὀχλίσειαν.
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρησιν.
ἑζόμενος δ' ἤμελγε ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας.
πάντα ἡμ μοῖραν, καὶ τῶν ἔβρυον ἤκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὴ θρέψας λδυνοῖο γάλακτος.
πλεκτοῖς ἐν τάλαροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε.

ὕδατος ἀνέιησι. προσκυνουμενου, ἵνα μὴ ζητῶμεν πῶς ὁ τοσοῦτος ἐκορέσθη.

ταρσοί, οἱ καλαθοῦχοι, εἰς οἷς τυροκομοῦσιν ἢ ἐκτυποῦν τὴν οἱ τυροί, λίγυοι ἢ ἢ τὰ λαγοί.

ἵνα οἱ ποτὶ δόρπον ἔειν. αὐτὶ τοῦ ἵνα αὐτῷ δειπνοῦντι φῶς παρῇ, ἵνα οἱ ποτὶ δόρπον ἴδῃ.

ὑπέμβρυον ὄνομα. ἐπὶ τοῦ ἔμβρυον. ἔμβρυον γὰρ ὑπεναντίον τοῦ συνοῦσαι δρέψας μὴ λίγυι τὸ κατὰ γάλα. ἔμβρυον ἢ τὸ ἐν γαστρὶ ὄν.

dimi/

ἥμισυ δ' αὖτ' ἔσεσθαι οἱ ἀγχοῦ εἰν, ὄφρά οἱ εἴη
πίνειν δ' αὐνυμένῳ, καὶ οἱ ποτὶ δόρπον εἴη.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πῦρ δῦσε πονησάμενος τὰ ἃ δῆγα.
καὶ τότε δὴ ἄρ' ἔπειτα ἐπεσσάμενος, εἴρετο δ' ἡμέας.

Ὦ ξεῖνοι τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤπι τι πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε;
οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, οἵτ' ἀλόωντα
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.

Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
δείσαντες φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον.
ἀλλὰ καὶ ὧς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμεν πτοσέφατο.
ἡμεῖς τοι τροίηθεν ἀπήλαγχθέντες ἀχαιοί.
παντοίοις ἀνέμοισι ὑπὲρ μέγα λάιτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλῃ ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν, ὅτῳ πῃ Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
λαοί δ' ἀτρείδεω ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι.
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί.
τόσσον γὰρ δὴ πόρσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλοὺς, ἡμεῖς δ' αὖτε λιχαινόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἥκομεν, εἴ πῃ πόροις ξεινήϊον, ἢ καὶ ἄλλως.
δώρα δ' ὠτίνειν, ἅτε ξείνων θέμις ἐστὶν,
ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, ἱκέται δέ τοι εἰμὲν.
Ζεὺς δ' ὠπιμήτωρ ἱκετάων τε, ξείνων τε
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ.
νήπιος εἶς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν ἠὲ λίην δὴ.
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δείδιέμεν, ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν
οὐδὲ θεῶν μακάρων ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
οὐδ' αὖ ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην,
οὔτε σοῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελοίη.
ἀλλά μοι εἰπὲ ὅπῃ ἔσχες ἰὼν δευρέα νῆα;
ἤπου ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδὸν ὄφρα δαείω.

Ὡς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθε εἰδότα πολλά.
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι.
νῆα μέν μοι κατέαξε ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προπελάσας, ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖς δὲ ὑπέκφυγον ἀκπὶν ὄλεθρον.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ.
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε
σὺν δὲ δύω μάψας ὡς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ' ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δῦσε δὲ γαῖαν
τοὺς δὲ δαμεὶς εἰς τὰ μὼν ὡπλίσατο δόρπον.
ἤσθιε δ' ὡς τε λέων ὀρεσίτροφος οὐδ' ἀπέλειπεν
ἔγκατά τε, σάρκας τε, καὶ ὀστέα μυελόεντα.
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεχέομεν δι χεῖρας.
σχέτλια δρῶ' ὁρόωντες ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κύκλωψ μεγάλω ἐπλήσατο νηδύν.
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων.
κεῖτ' ἔντοσθ' ἀντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν.
ἆσσον ἰὼν ξίφος ὀξὺ δρυσσάμενος παρὰ μηρῷ
οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἆσσον ἔχουσιν.
χεῖρ' ὠμασσάμενος, ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

dimidium autem rursus constituit in uasibus, ut ei esset
potum comedenti, & ei ad cœnam sufficeret.
cæterum postquam festinauit expediens sua opera,
& tum ignem accendit & aspexit, interrogauit nos.

O hospites, qui nã estis? unde nauigatis humidũ mare? Polyphem. aduenas interrogat.
num ad negotiationem, aut temere erratis?
perinde atq; piratæ supra mare qui errant
animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferentes.

Sic ait, nobis autem statim exanimatum ẽ charum cor.
timentibus sonitumq; grauem ipsumq; monstrum.
uerum etiam sic ipsum uerbis excipiens alloquutus sum. Vlysses respondet.
nos tibi à Troia aberrantes Græci.
diuersis uentis super ingentes fluctus maris,
domum tendentes, alia uia alijs itineribus
uenimus, sic fortaßis Iupiter uoluit consulere,
milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
cuius certe nunc maxima ad cœlum gloria est.
tantam enim euertit urbem, & perdidit populos
multos, nos autem rursus procumbentes ad tua genua
supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue etiam aliter.
domum dares quale hospitibus dare fas est.
sed uerere optime deos, supplices enim tibi sumus.
Iupiter autem ultor est supplicumq; hospitumq; Iupiter hospitalis.
hospitalis, qui hospitibus simul uerecundis opitulatur.

Sic loquutus, ille uero mihi rursus respõdit sæuo animo,
stultus es ô hospes, quod longe aduenisti,
qui me deos iubes siue timere, atq; obseruare.
non enim Cyclopes Iouem à capra nutritum curant, Cyclops deorum cõtemptores.
neq; deos beatos, quoniam multo præstantiores sumus.
neq; ego Iouis inimicitias euitans parcam,
neq; tibi, neq; socijs, si me animus iubeat,
sed mihi dic ubi habes huc profectus benefactam nauem?
an alicubi in extremis locis, aut prope ut sciam.

Sic ait tentans, me autem non latuit scientem plurima,
sed ipsum uicißim alloquutus sum dolosis uerbis.
nauem quidem fregit Neptunus terræ quassator,
ad petram iaciens uestræ ad fines terræ,
promontoria admouens, uentus autem ex ponto intulit.
cæterum ego cum hisce effugi arduam pernitiem.

Sic loquutus sum, ille autẽ nihil respondit sæuo animo.
sed ipse irruens socijs manus intulit.
duos autem corripiens quemadmodum catulos ad terram Cyclops duos socios deuorans.
illisit, cerebrum autem humi effluebat, irrigabat aũt terrã.
hos autem membratim resecans apparabat cœnam,
deuorabat aũt quemadmodum leo montanus, neq; reliquit
intestinaq;, carnesq;, & ossa medullis plena.
nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
miseram rem uidentes, desperatio aũt inuasit animum.
cæterum postquam Cyclops magnum impleuerat uentrẽ,
humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibens.
iacuit intra atrium extensus inter pecora.
hunc quidem ego uolui magnanimo animo
propius accedens gladium acutum stringens ab fœmore
uulnerare ad pectus, ubi præcordia epar circundant.
manus admouens, aliud autem consilium me impediuit.

Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν. ἀσυλίας ἕνεκα ὁ πολύφημος δι' αἰδέσεως τὸν λόγον ἐποιήσατο. ὅτι γὰρ ἐκεῖνοι ὀνομάζουσι θεοὺς παρίστησιν ὁ ποιητὴς λέγων. νῦν δὲ ἀγ' ὅπως ὀφθῇ Διὸς μεγάλα ἀλέασθαι.

ἀπέλειπεν. διὰ τοῦτο ὁ ὑ ἐκλεφαύνος ἑνὸς μόνου ἐπέγνω τὸν ὠμότητα αὐτοῦ ὁ ὀδυσσεύς.

ταυνσάμενος. ἐκτεθεὶς. ἐμφανῶς ἢ ἐκθέσει τὸ μέγεθος.

αὐτοῦ

illic

illic enim etiam nos perijssemus sæua morte,
non enim poteramus ab ianua excelsa
manibus mouere saxum grauem, quem admouit,
itaq; tum ingemiscentes expectauimus auroram diuinam.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
& tunc ignem accendit, & mulsit inclyta pecora
omnia ut decuit, & suum fœtum submisit singulis.
porro postquam festinauit perficiens sua opera,
simul ille rursus duos prendens apparauit ientaculum:
ut ientauit autem ex antro egit pinguia pecora,
leuiter dimouens obicem ingentem, cæterum postea
rursus admouit, ueluti si pharetræ operculum opponeret.
plurimo autem sibulo ad montem egit pinguia pecora
Vlyssis consilium. Cyclops, sed ego relinquebar mala profunde cogitans.
si quo pacto ulciscerer, daret autem uictoriam Pallas.
illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium.
Cyclopis enim iacebat ingentem clauam ad stabulum,
uiridis Oleagina, hanc quidem incideret ut ferret
arefactam, hanc quidem nos aßimilabamur inspicientes.
quantus est malus nauis uiginti remis agitatæ nigræ
onerariæ latæ, quæ penetrat ingentes fluctus.
tanta erat longitudo, tanta spißitudo aspectu,
ab hac quanta est Orgia ego abscidi astans,
& apposui socijs, poltre autem iußi.
hi uero planum lenigarunt, ego autem acui astans
summitatem, statim aut appræhēdēs prensi in igne ardēte,
& hanc quidem bene deposui abscondens sub stercore,
quod per speluncam fusum erat multum dense abunde.
cæterum alios sorte sortiri iußi,
qui nam auderet mecum uectem sustollens
interere in oculum, quando illū dulcis somnus occuparet.
illi sortiti sunt quos utiq; uoluissem ipse capere
quatuor, cæterum ego quintus cum his electus sum.
uespertinus autem redijt illusa pecora pascens.
continuo uero in latam speluncam egit pinguia pecora
oia diligenter, neq; ullum reliquit profundā extra caulam,
siue quid suspicatus siue etiam deus sic iußit.
porro deinde admouit repagulum ingentem altè subleuās,
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ut deccbat & fœtus submisit singulis.
cæterum postquam festinauit perficiens sua opera,
simul ille rursus duos appræhendens apparauit cœnam.
& tum ego Cyclopem alloquebar prope astans.
poculum in manibus tenens nigri uini,
Cyclops accipe, bibe uinū, postq̄ comedisti human. carnes,
Vlysses Polyphemo uinum offert. ut scias quale utiq; potum nauis occultauerat
nostra, tibi autem rursus libamen feram ut mei misertus
domum mittas, tu autem furis non amplius tolerabiliter
infelix, quomodo quisquā ad te in posterum alius accedat
ex hominibus plurimis, quoniam non ex officio egisti.
Sic dixi, ille accepit & bibit gauisus uehementer.
dulcem potum bibens, & me rogauit secundario rursus:
da mihi adhuc benigne & mihi tuum nomen dic
statim nunc, ut tibi dem hospitalitium quo tu gaudeas.
etenim Cyclopibus fert alma terra

Polyphem. aduenas interrogat.

Vlysses respondet.

Iupiter hospitalis.

Cyclops deorum contemptores.

Cyclops dat os socios devorans.

αὐτὰρ γάρ κε κὴ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺ ὄλεθρον·
οὐ γάρ κῃν δυνάμεθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν κατέθηκεν·
ὣς τότε μὲν σχάζοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἠμὸς δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε πῦρ αὐέκαιε κὴ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
πάντα κὴ μοῖραν, ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ·
αὐτὰρ ἐπειδὴ ἀνδύσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα·
αὖ δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο δόρπον·
δειπνήσας δ' αὖτ' ἀθέλασε πίονα μῆλα,
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν, αὐτὰρ ἔπειτα
αὖ ἐπέθηκ' ὡς εἴτε φαρέτρου πῶμ' ἐπιθείη.
πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ, αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ δυσφραδέων·
εἴπως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
ἥδε δέ μοι κὴ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ·
χλωρὸν ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φοροίη
αὐανθέν, τὸ μὲν ἄμμε ἐϊσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον δ' ἰσὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης.
φορτίδος εὐρείης, ἥ τ' ἐκπόρᾳ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσορόασθαι.
τῷ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρ' αὐτοῦ·
καὶ παρέθηκ' ἑτάροισιν, ἀκρῆξαι δ' ἐκέλευσα,
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν, ἐγὼ δ' ἐθόωσα πάρασθε
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἥ ῥα κατ' ἀμφὶς κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἀνώγειν,
ὅς τις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας
τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τ' γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον, οὓς αὖ κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλεγμην.
ἑσπέριος δ' ἦλθεν κταλίπροιξ μῆλα νομεύων.
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ ἄντρον ἤλασε πίονα μῆλα.
πάντα μάλ', οὐδ' τί λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς·
ἤτοι οἰόσαμενος ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας.
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας
πάντα κὴ μοῖραν καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ ἀνδύσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα·
αὖ δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας, ὠπλίσατο δόρπον·
κὴ τότ' ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρστάς·
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο.
Κύκλωψ τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι πότον νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη, σοί δ' αὖ λοιβὴν φέρον εἴ μ' ἐλέησας
οἴκαδε πέμψειας, σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς.
ἀλλ' ἄγε νῦν καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κὴ μοῖραν ἔρεξας.
ὣς ἔφαμην, ὁ δ' ἔδεκτο κὴ ἔπιον ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' αὖτις δεύτερον αὖτις.
δεῦς μοι ἔτι πρόφρων καί μοι τεὸν ὄνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ὥκε σὺ χαίροις.
καὶ γὰρ κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα

ἐθόωσα. ἀπόξεωσα ἐκ τοῦ σωωρύμου τὸ ὠμόνυμον. ὁ δὲ πόθος μετάληψις.

uinum

οἶνον

οἶνον ἐρυσάφυλον, καί σφιν δλὸς ὄμβρος ἀέξει.
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἐστὶν ἀρρήξ.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον.
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιον ἀφραδίησιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κύκλωπα περὶ φρένας ἦλυθον οἶνος,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσι προσπύδων μειλιχίοισι.
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν, αὐτὰρ ἐγώ τοι
δείξω, σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον ὥς περ ἐοικός.
οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἔστ', οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατήρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ὣς ἐφάμην ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ.
οὖτιν ἐγὼ τοῦ μάστον ἔσομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν, τὸν δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.
ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα.
κεῖτ' ἀποδμώων παχὺν αὐχένα, κατὰ δ' ἐμιν ὕπνος
ἵκει πανδαμάτωρ, φάρυγγος δ' ἐξέεσυτο οἶνος.
ψωμοί τ' αὐδρόμεοι, ὀδὲ δρόβυγγε οἰνοβαρείων.
καὶ τότ' ἐγὼ τὸ μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἴως θερμαίνοιτο, ἔπεσί τε πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μήτις μοι ὑποδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλων
ἅψασθαι χλωρός περ ἐών, δέφαινε δ' ἀϊνῶς.
καὶ τότ' ἐγὼν ἄορ φέρων ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσταντ', αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσε μέγα δαίμων.
οἱ δὲ μοχλὸν ἐλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν, ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθείς,
δίνεον ὡς ὅτε τις τρυπᾷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσείουσιν ἱμάντι
ἅψαμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί.
ὣς τοῦ γ' ὀφθαλμῷ πυρικαιής μοχλὸν ἐλόντες
δίνεομεν, τὸ δ' αἷμα πορφύρεον θερμὸν ἐόντα,
πάντα ἵ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν ἐὐτμήν.
γλῶσσα καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκιν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον.
ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα
φαρμάσσων, τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν.
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαΐνεος περὶ μοχλῷ,
σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξε, περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεστύμεθ', αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
αὐτὰρ ὁ κύκλωπας μεγάλ' ἤπυε, οἱ δ' μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἐν σπήεσι κατὰ κορυφὰς ἀνεμόεσσας.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
ἑστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅττι ἑ κήδει.
τίπτε τόσον πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας;
νύκτα δὲ ἀμβροσίην καὶ ὕπνον ἄμμε τίθησθα;
ἦ μήτις σεῦ μῆλα βροτῶν ἄειν ἐθέλοντος ἐλαύνει;
ἦ μήτις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφι;
τοῦ δ' αὖτ' ἐξ αὐτοῦ πρὸς ἔφη κρατερὸς πολύφημος.
Ὦ φίλοι οὖτις με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι, ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.
εἰ μὲν δὴ μή τις σε βιάζεται οἶος ἐόντα.
νοῦσον γ' ὅπως οὐδὲ δὸς μεγάλου ἀλέασθαι.
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

φάρμασσων. φαρμακεύων. σμερδαλέον σμοκερὸν καὶ φοβερόν. σίδηρος τὸ κράτος ἐστίν, τὸ βαφὲν ἐν ψυχρῷ τὸ κατέρρωμον σίδηρον. ἰσχυρὸν γὰρ αὐτὸ ποιεῖ.

uinum generosum & ipsis Iouis imber affluit.
uerum hoc ambrosiæ & nectaris est germen.
Sic ait, cæterum ei rursus ego dedi ardens uinum.
ter quidem præbui, ter autem ebibit insipientia.
cæterum postquam Cyclopē circa mentē occupauit uinū,
& tum certe ipsum uerbis alloquebar blandis.
Cyclops, interrogas me nomen inclytū, cæterū ego tibi
dicam, tu autem mihi da hospitale munus, ut pollicitus es.
nemo mihi nomen est, neminem autem me uocant.
mater atq; pater atq; omnes alij socij.
sic dicebam, ille autem me rursus excepit sæuo animo.
neminem ego extremum edam post suos socios,
alios quidem prius, hoc tibi hospitale munus erit.
dixit, & recumbens cecidit supinus, cæterum deinde
iacebat inflexus crassam ceruicem, & illum somnus
prendens omnia domans, è gutture effluit uinum.
frustaq; humanæ carnis, hic aūt eructabat uino grauatus.
& tum ego uectem sub cinere demisi multo.
ut calefieret uerbisq; omnes socios
confirmaui, ne aliquis mihi subueritus refugeret.
sed cum mox uectes oliaginus in igne erat
arsura uiridis existens, candebat uehementer.
& tum ego propius attuli ex igne, circum autem socij
stabant, cæterum gratiam inspirauit ingentem dæmon.
hi qdē uectē apprehendentes oleaginū acutū in summita-
oculo infixerunt, ego autem inferne innixus, (te,
uersabam ueluti quis terebrat lignum uir manuale
terebro, illi uero infra torquent loro
attingentes utrinq;, illud circumuoluitur assidue semper.
sic eius in oculo ignitum uectem capientes
uersabamus, hūc aūt sanguis circūfluebat calefact. existēs.
omnes aūt ei palpebras circum et supcilia cremauit uapor.
pupilla ardenti, crepitabant autem ei radices.
ueluti cum uir faber securim magnam aut asciam,
in aqua frigida mergit currum tridentem
consolidans, hoc enim ferri utiq; robur est.
sic huius stridebat oculus oliaginum circa uectem.
horrendè autem eiulauit, insonuit autem petra.
nos autem perterriti dissipati fugimus, cæterum ille uectē
exemit oculo aspersum sanguine multo.
illum quidem deinde abiecit à se manibus anxius.
cæterum ipse Cyclopas alte uocauit, illi circa ipsum
habitabant in speluncis per promontoria uentosa.
illi autem uocem audientes accurrebant alicunde alius,
stātes aūt interrogabāt circa spelūcā, quod ipsū affligeret.
Cur tantum Polypheme læsus sic clamastiē
noctem per diuinam & insomnes nos fecistiē
num quis à te oues mortalium inuito abegitē
an ne aliquis teipsum occiderit dolo an uiē
hos rursus ex antro alloquutus est fortis Polyphemus.
Amici, nemo me interfecit dolo neq; uiribus.
illi uero respondentes, uerba uolatilia dixerunt.
quod si certe iam quis tibi uim infert solum existentem,
nullo modo licet Iouis magni effugere plagam.
sed tu supplica patri Neptuno regi.

Polyphemus ob meum sterlētē eruitur oculū.

Polyphem. cieci.

Polyphem. Cyclopas aduocat.

Sic dixerunt abeuntes, meum autem risit charum cor,
quod nomen decepisset meum & inculpatum consilium.
Cyclops autem ingemiscensq; & dolens doloribus
manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens,
si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
sic enim me putabat in mente stultum esse.
cæterum ego deliberabam quid facto optimum esset,
si quam socijs mortis solutionem, atq; mihi ipsi
inuenirem, omnes enim dolus & consilium texui.
uidelicet ob uitam, ingens enim malum præsens erat.
illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium.

Vlyssis astutia.

Mares oues erant bene nutriti, lanosi,
pulchri magniq; uiolanam lanam habentes.
hos tacite colligaui bene tortis funibus,
in quibus Cyclops dormiebat monstrum, infanda doctus.
tres una constringens, qui in medio, uirum ferebat.
duo autem alij utrinq; ibant seruantes socios.
tres autem singulos uiros oues ferebant, cæterum ego
(aries enim erat pecudum longe optimus omnium)
huius tergum arripiens, uillosum sub uentrem delapsus
pendebat, cæterum manibus lana pretiosissima
firmiter implicitus tenebam audaci animo.
sic tum quidem ingemiscentes expectauimus auroram diu.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
& tum continuo ad pascua exegit mascula pecora.
fœminæ uero balabant immulctæ per stabula,
ubera enim grauabantur, custos uero doloribus multis
afflictus, omnium ouium nota palpitabat terga
recte stantium, illud autem stultus non animaduertit
ut illi uellera tonsa ouium pectoribus ligati essent,
ultimus aries pecorum exibat foras
densitate pilorum grauatus, & me astuta cogitanti.

Polyphemus ob meum sceleris euitatur oculus.

Polyphemus cæcus.

Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus.
ignaue aries quid mihi per speluncam exis ouium
ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ouibus,
sed multo primus pascebaris teneros flores
magnifice incedens, primus ad fluēta fluuiorum peruenis,
primus autem ad caulam desyderabas redire
uespertinus, nunc rursus ultimus, num tu regis
oculum desyderas? quem uir malus eruit
cum molestis socijs, postquam domuisset mentem uino
nemo, quem nondum existimo elapsum esse mortem.
utinam idem sentires affabilisq;
dicere, ubi nam ille meum robur effugit.
profecto ei cerebrum per speluncam huc & illuc
uerberato fluceret ad solum, meumq; cor
quiesceret è malis, quæ mihi nihili pretij uir intulit nemo.

Polyphemus Cyclopas aduocat.

Sic loquutus arietem ab se demisit foras.
uenientes autem paululum à speluncaq; & aula,
primus ab ariete soluebar, solui autem socios.
celeriter autem pecora rectipeda pinguia pinguedine
multa ferientes pepulimus, donec ad nauem
peruenimus, desyderati charis socijs uisi sumus,
qui effugimus mortem, alijs uero ingemiscebant flentes.

Ὡς ἄρ ἔφαν ἀπιόντες, ἐμοὶ δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ·
ὥς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ σφάξων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι
χερσὶ ψηλαφόων ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων·
αὐτὸς δ' ἐν θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσας
εἴ τινά πε μετ' ὄεσσι λάβοι σείοντα θύραζε·
ὄτω γάρ πε μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο.
εἴ πιν' ἑταίροισι θανάτου λύσιν, ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑρίμην, πάντας δὲ δόλος καὶ μῆτιν ὑφαινον·
ὥς τε πόδι ψυχῆς, μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι ἔκ θυμὸν ἄριστη φαίνετο βουλή.
Ἄρσενες οἶδες ἦσαν εὐτρεφέες δασύμαλλοι
καλοί τε μεγάλοί τε, ἰοδινεφὲς ἔριον ἔχοντες.
τοὺς, ἀκέων συνέειρον ἐυστρεφέεσι λύγοισι,
τοῖς ἔπι Κύκλωψ εὕδε πέλωρ ἀθεμίστια εἰδώς.
σύν τρεῖς ἀείρομενος, ὁ μὲν ἐν μέσῳ, ἠΰδρα φέρεσκε·
τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' οἶδες φέρον, αὐτὰρ ἔγωγε·
ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων.
τόν ῥ' ἐν νώτῳ λαβὼν λασίῳ ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθείς.
κείμην, αὐτὰρ χερσὶν ἀώτῳ θεσπεσίῳ.
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τιτλήσκοντι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν σφάξοντες ἀμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
καὶ τότ' ἔπειτα νομόν δ' ἐξέοντο ἄρσενα μῆλα·
θῆλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι πόδι σῆκός.
ἔθαται γὰρ σφαραγεῦντο, ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀίων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων, τὸ δὲ νήπιος ὄκ ἐνόησεν.
ὣς οἱ ἐν ὠῷ ἱερὸν κῶας ὀίων εἰρέατο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔσκε θύραζε.
λαχμῷ σεινόμενος, καὶ ἐμοὶ ὠκυμορὰ φρονέοντι.
Τόν δ' ὠμοσάμενος προσέφη κρατερὸς πολύφημος·
κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε δι' ἀστέος ἔσσυο μήλων (μος.
ὕστατος. ἦ μάλα γε λελειμμένος ὄρχεαι οἴων,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν ἄνθεα ποίης
μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις.
πρῶτος δὲ σταθμόν δε λιλαίεαι ἀρνέεσθαι
ἑσπέριος, νῦν αὖτε πανύστατος, ἦ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ
τῆς, ὃν ὄπω φημὶ πεφυγμένον ἔμμεν ὄλεθρον.
εἰ δ' ἦ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
εἰπεῖν, ὅπῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει.
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε δι' ἄντρου ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινόμενος ῥαίοιτο πρὸς ὄδεϊ κεν δὴ ἔπειτα
λωφήσειε κακῶν, τά μοι ὄτις ἀνὸς πέρι ὄτις.
Ὡς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἑοῦ πέμπε θύραζε.
ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπέος τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος τὸν ἀρνειὸν λυόμην, τοὺς λύεσκε δ' ἑταίρους.
καρπαλίμως δ' ἐπὶ μήλα πανάσκελα πίονα δήμῳ.
πολλὰ ποδοβοπέοντες ἐλαύνομεν ὄφρ' ἐς νῆα
ἱκόμεθ', ἀπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φανήμεν.
οἱ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ σφάξοντο γοῶντες

ἀλλ'

sed

λαχμῷ. τῷ δασύτητι τῷ μαλλῷ, γράφεται καὶ λάχνῃ παρωνύμως τῇ λάχνῃ.

ταιαύπεσθαι. τὰ τὰ μένοις τοῖς ποσὶ βαδίζοντα ἢ ἰσχνόποδα ἢ τανύποδα. λέγεται γὰρ τὸ ἐπίμηκες. ἢ τὰ ἐναντίον νοοῦνται τὰς πόδας διὰ τὴν ἐλλιγμὸν τῆς πορείας ἐν εἰλίσσοντα ὡς οἱ βόες.

ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ εἴων, αὐτὰρ ὀφρύσι νεῦον ἐπάσῳ
λιλαίειν, ἀλλ᾽ ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πολλ᾽ γὰρ νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ᾽ αὖτ᾽ εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κλισίας καθίζον.
ἑξῆς δ᾽ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ᾽ ὅτε τόσον ἄπιεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ τότ᾽ ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι.
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ᾽ ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθ᾽ κακὰ ἔργα,
σχέτλι, ἐπεὶ ξείνους ἐν᾽ ἄζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι, τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δ᾽ ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
ἦκε δ᾽ ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
καί ῥ᾽ ἔβαλε πρόπαροιθε νεὼς κυανοπρώροιο
τυτθὸν ἐν᾽ οὐδόσῃ δ᾽ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθη.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατοιχομένης ὑπὸ πέτρης.
τὴν δ᾽ αὖτ᾽ ἤπειρόν δὲ παλιρρόθιον φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν πολυμήκεα κοντὸν
ὦσα πάρεξ, ἑτάροισι δ᾽ ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃς ἵν᾽ ὑπεκκακότητα φύγωμεν
χρειὼ καταινεύων, οἱ δὲ πρὸς ἐρετμὸν ἔρεσσον.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δίς τόσον ἄλα πρήσσοντες ἀπῆμεν.
καὶ τότ᾽ ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος.
σχέτλιε, πῇ ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἀνδρα;
ὃς καὶ νῦν πόντον δὲ βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα
αὖτις ἐν ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ᾽ ὀλέεσθ.
εἰ δὲ φθεγξαμένου τοῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε.
σύν κεν ἀραξ᾽ ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆα δ᾽ ὄρα.
μαρμαίρῳ ὀκρυόεντι βαλὼν, τόσον γὰρ ἵησιν.
Ὡς φάσαν, ἀλλ᾽ ὁ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν.
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ.
Κύκλωψ, εἴ κέ τ᾽ σε καὶ θνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμῶν εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὴν
φάσθαι ὀδυσσῆα πολιπόρθιον ὀξαλαῶσαι
υἱὸν Λαέρτεω ἰθάκην ἐνὶ οἰκί᾽ ἔχοντα.
Ὡς ἐφάμην, ὁ δ᾽ ἔμ᾽ οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ.
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα δεσφάτ᾽ ἐκάνθη,
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνέκαστο.
καὶ μαντεύόμενος κατεγήρα κυκλώπεσσιν,
ὃς μοι ἔφη πάνδε τάδ᾽ ἐς τέλος ἐκτελεσθαι ὀπίσσω.
χειρῶν ὑπ᾽ ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθ᾽ ὀπωπῆς.
ἀλλ᾽ αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐλέγμην
ἐνθάδ᾽ ἐλεύσεσθ᾽ μεγάλῳ ἐπιειμένον ἀλκήν.
νῦν δ᾽ ἐμ᾽ ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐδενὸς καὶ ἄκικυς,
ὀφθαλμῶ ἀλάωσεν ἐπεί μ᾽ ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
ἀλλ᾽ ἄγε δεῦρ᾽ ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πρὸξενίη θείω
πομπήν τ᾽ ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον.
τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί. πατὴρ δ᾽ ἐμὸς εὐχεται εἶναι.
αὐτὰρ δ᾽ αἴ κ᾽ ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὡς ἔφατ᾽, αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.

ἀλλ᾽ ὅτι τόσον ἀπῶν ἀνέει, προέρρηκε γὰρ ἀλλ᾽ ὅτι τόσον ἀπιὼν ὅσον τε γέγωνε βοήσας. εἴροι μεγαλόφρων ὁ ὀδυσσεύς, ἢ ἀλίς ὅπου τὸ αὐτὸ μίρος ἀπισχόμεθα πάλιν. ὅτως γὰρ ἡ πᾶσι ἐνέχθη πρὸς σωντοῦ, διαπιρόντοῦ.

παλαίφατα. πάλαι πεφατισμένα ἤτοι εἰρημένα.

sed ego non sinebam, cilijs autem innuebam singulis
lugere, sed iussi celeriter uillosa pecora,
multa in nauem recipientes renauigare flumidam aquam.
illi statim conscenderunt & per transtra sederunt,
ordine autem sedentes cauum mare uerberabant remis.
sed quando tantum aberant quantũ utiq; audire potest cla
& tunc ego Cyclopem alloquebar conuitijs. (mitans,
Cyclops, non debebas imbellis uiri socios
mandere in spelunca caua forti ui,
10 & sane te debebant inuadere male facta,
infelix, quoniam hospites non uerebaris tua in domo
absumere, ideoq; te Iupiter ultus est & alij dij.

Sic dicebam, ille autem continuo irascebatur ex corde
misit autem abrumpens uerticem montis magni. (magis.
deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
paululum autem abfuit gubernaculum extremum nãcisci.
inundauit autem mare adueniente ab petra.
hanc statim ad littus refluus ferebat fluctus.
inundatio ex mari, appropinquauit ut littus attingeret.
20 cæterum ego manibus apprehendens ingentem contum
detrusi ab littore, socijs autem excitans imperaui
inijcere remos, ut malum fugeremus
capite annuens, hi autem incumbentes remigabant.
sed quando certe bis tantum mare sulcantes abiimus,
certe tum Cyclopem alloquebar, circum autem socij
blandis uerbis prohibebant hinc atq; illinc,
infelix, cur uis irritare agrestum uirum?
qui etiam nunc in pontum iaciens telum deduxit nauem
rursus ad continẽtẽ, et certe existimabamus illic perituros.
30 si uero sonantem te aut loquentem audierit.
collidere poterit nostra capita, & naualia lingna.
saxo aperto iaciens, tantum enim iaculatur.

Sic dicebant, sed nõ persuaserunt meũ generos. animũ.
sed ipsum rursus alloquutus sum elato animo.
Cyclops si quis te inter mortales homines
oculi interrogauerit indecentem cœcitatem,
dic Vlyssem urbium euersorem euulsisse
filium Laerti in Ithaca domum habentem.

Sic dicebam, ille mihi eiulans respondebat sermone.
40 pape, quam scilicet mihi prisca uaticinia accidunt,
erat quidam hic uates uir bonus magnusq;,
Telemus Eurymides qui uaticinijs superabat: Telem. Cyclopũ uates
& uaticinans consenuit inter Cyclopas,
qui mihi dicebat hæc omnia perfectum iri in posterum.
manibus ex Vlyssis priuatum iri uisu.
sed semper quendam uirum ingentem & pulchrum existi/
huc uenturum esse magna præditum uirtute. (mabam
nunc autem me existens paruus & nihili & imbellis,
oculo priuauit postquam domuit me uino.
50 sed age huc ueni Vlysses ut tibi hospitalia præbeam,
reditionem præco dare inclytum Neptunum.
huius ego filius sum, pater autem meus gloriatur esse,
ipse autem siquidem uoluerit sanabit, neq; quisquam alius,
neq; deorum immortalium, uel mortalium hominum.
Sic ait, porro ego ipsum excipiens alloquebar.

Impreceatur Vlyssi Polyphemus.

Vlyss. Polyphemum insultat.

utinam

utinam iam anima & uita te potuissem
priuatum faciens mittere intra Plutonis domum.
ut non oculum utiq; sanabit neq; Neptunus.
Sic dicebam, ille continuo regi Neptuno
supplicabat, manus extendens in cœlum stelliferum.
Audi Neptune terram continens nigra cæsarie
si utiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse.
da ut non Vlysses urbium euersor in patriam ueniat,
filium Laerti in Ithaca domum habentem.
at si illi fatale est amicosq; uidere & peruerire
domum ad bene ædificatam, & suam in patriam terram,
sero malis auibus ueniat postquam perdiderit oës socios
naue in aliena, inueniat autem detrimentum domi.
Sic ait præcans, hunc autem audiuit Neptunus.
cæterum ille secundario multo maiorem lapidem tollens,
misit circumrotans, intendit autem magna ui.
deiecit autem post nauim nigro rostro,
paululum defuit autem ut gubernaculũ summũ attingeret.
inundauit autem mare ueniente ab saxo.
hãc aũt ulterius ferebat fluct. appropinq. ut conc. audiret.
sed quando certe ad insulam peruenimus ubi aliæ
naues bene tabulatæ stabant densæ, in ipsis autem socij
sedebant lugentes, nos expectantes semper.
nauem quidem illuc uenientes subduximus in arenas,
ipsi autem exiuimus ad littus maris.
pecora autem Cyclopis caua ex naui deducentes
diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret sua portione.
arietem autem mihi soli fortes socij
diuisis ouibus dederunt præ alijs, eum enim in littore
Ioui nigricanti nubes Saturnio, qui omnibus imperat,
sacrificio afferens fœmora incendi, illa non curat incendi
sed certe deliberabat quo pacto perderentur oës (sacram,
naues bene tabulatæ, & mihi dilecti socij.
sic nunc quidem tota die donec sol occidit
sedebamus, epulantes carnes immensas, & dulce uinum.
quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
& tum dormiuimus in littore maris.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum ego socijs excitans imperaui,
& ipsos conscendere & rudentes soluere.
illi uero statim ingressi, & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes cauum mare uerberabant remis.
hinc uero ulterius nauigamus tristati corde
lubentes ex morte, postquam charos amisimus socios.

Imprecatur Vlysses Polyphemus.

Telem. Cyclopis uates

ARGVMENTVM K. LIBRI
Homeri Rapsod.

Ea quæ apud Æolũ acciderant narrat uentorũ custodẽ, ut dederit Vlysi secundũ uentũ Zephyrũ. Alios uero uentos includens in utre, quẖ socij soluentes dormiente Vlyssẖ, uidelicet in ipso auriẖ esse æstimantes, redeunt ad Æolũ. Non aũt recipiente Æolo Vlyssem, illinc nauigat ad Lestrygonas peruenit, apud quos undecim nauib. amissis in insulã proficiscitur. Et cum Eurylocho dimidiũ sociorũ sorte electũ emisit, interrogaturos qui nãsint inhabitatores. Transformatis autem illis in sues, à Cyrce præter Eurylocho, ipse ad inquisitionem egressus, accepto à Mercurio pharmacum moli non læsus est. Licet etiam socijs pristinam formam recipientibus annum desidens apud Cyrcem ad inferos descendit.

αἴ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αὖθι σε δωαίμην
εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον ἄϊδος εἴσω.
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται ὀδὶ γοσίχθων.
Ὡς ἐφάμην, ὁδ' ἔπειτα ποσειδάων ἀνάκτι
δύχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.
Κλῦθι ποσειδάων γαιήοχε κυανοχαῖτα,
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ ὀδυσσῆα πολίπορθον οἴκαδ' ἱκέσθαι
ὅν κλέρτεω ἰθάκης ἔνι οἴκι' ἔχοντα.
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐὐκτίμενον καὶ ἑῶν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ἐνοσίχθονάσας, ἐπέρεισε δὲ κῦν' ἀπέλεθρον.
καὶ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο
τυτθὸν, ἐδ' οὐ σχεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύδη δὲ θάλασσα κατορχομένης ὑπὸ πέτρης.
ὀ τῆ δὲ, πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε ἧ χέρσον ἱκέσθαι.
ἀλλ', ὅτε δὴ τῶν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθά περ ἄλλαι
νῆες ἐὐσέλμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
εἴατ' ὀδυρόμενοι ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δὲ κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες,
δασσάμεθ' ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἶῳ ἐὐκνήμιδες ἑταῖροι
μήλων δασομένων δῶσαν ἔξοχα, τῷ δ' ὀδὶ θεῖνε
ζεὶ νεφεληγερέτῃ κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει
ῥέξας μηρί' ἔκηε, θεὸς δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολέοιτο πᾶσαι
νῆες ἐὐσέλμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα.
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄπετα, καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
καὶ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροις ἐπορούσας ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, λύσαί τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαινον, καὶ ἐπὶ κλῆσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὲ πλωτόρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ὡς ἐκ ὀφθαλμόν γε. διὰ τὴν τύφλωσιν ἀλλ' ἢ διὰ τὰς φωνὰς ταύτας ὠργίσθη ὁ ποσειδῶν, τούτων γὰρ ὀνῆς. ὀδὶ ἔ ποσειδῶν ἰάσατο κακὴν οὖσα.

ἐκέλσαμεν. ὥρμησαμεν σὺν ἀνήσαμεν.

ἐκ ἐμπαίζετο. ἐ προσοποιεῖτο ἐκ ἐπιτρέφετο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Κ. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Τὰ περὶ τὸν αἴολον ἀπαγγέλλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἐδωκεν ὀδυσσεῖ ἄνεμον ζέφυρον. τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ. ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες ποιμένες ὀδυσσεῦ, ὅτι ἐν αὐτῷ χρυσὸν ἄνακα νομίζοντες κτείνουσι πρὸς αἴολον. ὁ προσιμείν ἢ τὸ αἰόλον ἢ ὀδυσσεῖα, ἐκεῖθεν ἀποπλεῖν, εἰς λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται, παρ εἷς ἐνδεκα ἢ νεῶν ἀπολέσας εἰς αἰαίαν παραγίνεται. ἐν οἷς ἐυρυλόχου τοὺς ὁμίσους ἢ ἑταίρων πλέον λαχόντας ἐκπέμπει πυθομένους τίνες οἱ κατοικοῦντες. μεταμορφωθέντων ἢ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ δὲ κίρκης πολλὰ ἐυρυλόχῳ, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, ὀδὲν βλάπτεται. ἀλλὰ καὶ ἢ ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμένει. παρὰ τῇ κίρκῃ εἰς ἅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Κ. ΟΜΗΡΟΥ

ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Κάππα δ' ἴχ' αἰόλ' λαιστρυγόνας, καὶ κίρκης ἔργα.

Αἰολίην δ' ὀν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔναιεν
αἰόλος ἱπποτάδης φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ ἐν νήσῳ, πᾶσαν δὲ τέμενε πόδι τεῖχος
χάλκεον ἄρρηκτον, λιοστὴ δ' ἐν ἀναδέδρομε πέτρη.
τῷ καὶ δώδεκα παῖδες ἐν μεγάροις γεγάασιν.
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' ἡβῶντες υἱέες.
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρε γήαμεν ἐν ἀνείπῃ.
οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ,
δαίνυνται, παρὰ δὲ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
λιοστῆος δὲ τε δῶμα πόδεσσι φαίζεται αὐλή
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
εὕδουσ' ἔντε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τ' ἱκόμεθα πόλιν ἐς δώματα καλά.
μῆτις δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐρέεινεν ἕκαστα,
ἴλιον ἀργείων τε νέας καὶ νόστον ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοῦ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ ὁδὸν ἤτεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδ' ἔτι κεῖνος ἀνώγετο, τοῦνεκ' ὀμπνὴν.
δῶκε δέ μοι ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο.
ἔνθα δὲ βυκτάων ἀέμων κατέδησε κέλευθα.
κεῖνον γὰρ τάμιην ἀέμων ποίησε κρονίων.
ἠμὲν πανέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κε θέλῃσι.
νηῒ ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδησε μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ ἵνα μή τι παραπνεύσῃ ὀλίγον πνοῖ.
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου πτόλεμον ἀέλασε,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν αὐτὰρ γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδέῃσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε, καὶ ἦμαρ.
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρίς ἄρουρα.
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγύς ἐόντας.
ἔνθ' ἐμὲ μὴ γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμεον οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶκ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἀργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα παρ' αἰόλου μεγαλήτορος ἱπποτάδαο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ὀν πλησίον ἄλλον.
ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιος ὅστις
ἀνθρώποις, ὁτέῳν καὶ πόλιν ἐς γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
λαιστρυγόνας, ἡμεῖς αὖτε ὁμῶς ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νιόμεθα, κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
καὶ νῦν οἱ τάδ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
αἰόλος, ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ τι τάδ' ὄειν.
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἀργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὡς ἔφασαν, βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρους.
ἀσκὸν μὲν λύσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ παντὸς ὄρουσαν.
αὐτὰρ ἐπ' ἀρπάσασα φέρων πόντον δὲ θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἐγρό-

αἰόλος ἱπποτάδης. αἰόλος δύο. ὅτι ὁ μὲν ἱππότης τοῦ μινυοῦ ἄτρος ἢ ἰήλλιος, ὃς καὶ Δία, ἢ κῆ θεσίου μάμητος.

νηιαῦρος. ἤτοι σύνασμον. ἢ νηίσιος μετέχον διὰ τὸ πλοῦς τῆς θυμίας.

πόδα νηός. ἢ μεταγωγὸν ἢ κίρκα τοῦ, κάλλων, ἢ πρὸς τὸ πῦρ αὐανθρίφομένης.

ODYSSEAE K. HOMERI

RAPSODIAE.

Decimus habet Aeolij, Lestrigonum, & Circes gesta.

IN Aeoliam insulam peruenimus, ubi habitabat
Aeolus Hippotades charus immortalibus dijs,
natanti in insula, totam uero ipsam circundat murus
ferreus infrangibilis, plana uero circumcurrit petra.
huius duodecim liberi in regia nati sunt.
sex quidem filiae sex quidem filij pubescentes.
tum ille filias coniunxit filijs, ut essent uxores.
hi semper iuxta patrem charum & matrem uenerandam
conuiuantur, iuxta eas autem cibaria uaria apponuntur.
suffita autem domus circa frequentatur in aula
die, nocte uero rursus apud pudicas uxores
dormiunt, intraq; tapetas & in perforatis lectis.
equidem ad horum peruenimus urbem & domos eximias,
mēsem uero integrā amabat me et interrogabat singula.
Ilium Argiuorumq;, naues & reditum Græcorum.
cæterum ego hinc omnia ut decebat enarraui.
sed quando certe & ego iter postulabam atq; admonebam
dimittere, nihil qequā ille abnuit, parauit aūt deductionē,
dedit autem mihi excorians utrem bouis nouē annorum,
in quo procellorum uentorum ligauit flatus.
illum enim promum uentorum fecit Saturnius,
aut quidem mulcere aut tollere quemcunq; uelit.
naue in caua alligaui funiculo splendido,
argentea, ut non quicquam præter flaret ne paululum.
cæterum mihi flatum Zephyri immisit ut flaret,
ut ferret naues q; & nos, non enim erat
perfecturus, ipsorum enim perimus insipientia.
per nouem dies continuo nauigamus noctesq; & dies,
decima uero iam apparebat patria tellus.
& iam ignem accendentes uidimus prope existentes:
ibi me dulcis somnus occupauit defessum,
semper enim pedem nauis mouebam, neq; cuiq; alio
dedi sociorum, & celeriter peruenimus in patriam terrā.
socij autem uerbis ad se inuicem loquebantur,
& me suspicati sunt aurumq; & argentum reducere
dona ab Aeolo magnanimo hospitali.
sic aliquis dicebat uidens in proximum alium.
ô dij, quàm hic omnibus gratus est & magni pretij
hominibus, ad quorumcunq; urbem & terram ueniatis.
multa quidem ex Troia ducit pretiosa pulchra
ex præda, nos rursus eandem profectionem conficientes,
in patriam redimus uacuas manus habentes.
& nunc ipsi hæc præbuit rem gratam faciens ob amicitiā
Aeolus, sed age celeriter uideamus quæ nam illa sint,
quantum quis auriq; & argenti utri insit.

Sic dicebant, consilium autem malum uicit sociorum.
utrem quidem soluerunt, uenti autem omnes eruperunt.
hos statim furens ferebat in pontum procella
flentes terra à patria, cæteram ego

exper-

experrectus, in animo eximia deliberabam,
siue lapsus ex naui perirem in ponto,
an tacitus sustinerem, & adhuc uiuis interesse:
sed sustinui & mansi, absconditus autem in naui
iacebam, illi uero ferebantur malo uenti turbine
rursus ad Aeoliam insulam, lugebant autem socij.
ibi in lutus conscendimus, & hausimus aquam.
statim prandium ceperunt celeres apud naues socij.
cæterum postquam cibumq; gustauimus atq; potum,
tum uero ego præconem in comitem eligens & socium,
iui ad Aeoli inclytas ædes. hunc uero inueni
conuiuantem iuxta suam uxorem & suos liberos.
ut uenimus autem in domum ad fores in limine
sedebamus, illi uero in aïo obstupescebãt interrogabãtq;
quomodo uenisti Vlysses, quis tibi malus ingruit dæmonẽ
an quidem te accurate dimisimus, ut peruenires
in patriam terram & ædes & sicubi gratum esset.
sic dicebant, cæterum ego alloquebar tristatus corde,
læserunt me socij mali, ad illosq; somnus
infelix, sed subuenite amici, potentia enim penes uos.
Sic loquutus sum blandis demulcens uerbis.
illi uero muti facti sunt, pater autem excipiens sermone,
ualeas ocyus ex insula peßime uiuentium,
neq; enim mihi fas est excipere neq; dimittere
uirum hunc qui dijs inuisus est beatis.
abeas, quoniam certe dijs inuisus huc uenisti.
Sic loquutus dimisit domum grauiter suspirantem.
hinc uero ulterius nauigamus afflicti corde,
fatigabatur autem uirorum animus à molesta remigatione
nostra uanitate, quoniam non amplius apparuit reditus.
sex dierum quidem continue nauigamus noctesq; & dies.
septima uero uenimus Lami ad excelsam urbem
longe distãtes portas habentes Læstryg. ubi pastorẽ pastor
euocat impellens, alter uero exiens audit.
ibi uero insomnis uir pastor duplicem capit mercedem,
unum pascendis ouibus, alterum pascendis albis pecorib.
prope enim noctisq; & diei sunt uiæ.
ibi postquã ad portum inclytum uenimus, quẽ circũ petra
excelsa erat, contiguè utrinq;
littora prominentia contrarie sibi inuicem
in hostijs procurrunt, angustus autem introitus est.
ibi illi intus omnes tenebant naues æquales.
ipsæ quidem intra portum concauum ligabantur
propinquæ, nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
neq; magnus neq; paruus: cãdida erat circũ tranquillitas.
cæterum ego solus tenui extra nauem nigram,
illic in extrema parte petræ funes alligans.
stabam uero speculam excelsam conscendens.
ibi quidem neq; boum neq; uirorum apparebant opera,
fumum autem solum uidebamus à terra erumpentem.
cæterum tunc ego socios præmisi sciscitatum profectus,
qui nam uiri essent supra terram panem uescentes.
uiros duos eligens, tertiũ præconem una comitem eligens.
illi iuerunt conscendentes planam uiam, qua currus utiq;
ad urbem ab excelsis montibus deducunt syluam.

puellæ

Aeol. reuertentẽ Vlyss. indignabũdus expellit

Vlyss. uenit ad Læstryg.

ἐγρόμην, ἐν δὲ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
ἠὲ τῶν ὀρνῖθος ἀφ' νηὸς ἀρφδίμου ἠὲ πόντῳ.
ἢ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα. καλυψάμην δ' ἐν νηῒ
κείμην. αὖδ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ' αἰολίην νῆσον, ἐστενάχοντο δ' ἑταῖροι.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ,
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῶς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε παυσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
10 δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκα τ' ὀπασάμην καὶ ἑταῖρον,
βῶν εἰς αἰόλου κλυτὰ δώματα, τὸν δ' ἐνέκιχανον
δαινύμενον παρὰ οἷ τε καὶ υἱάσι τέκεσσιν.
ἐλθόντε δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν, ἐπ' οὐδῷ
ἑζόμεθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἐκ τ' ἐρέοντο.
πῶς ἦλθες δυσσῶ, τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μὲν σ' ἐῢ δινήσαμεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἴ τι φίλον ἐσσί.
ὣς φάσαν, αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ·
ἄασαν μ' ἑταροί τε κακοί, πόσις τοί τε ὕπνος
20 λέτλιος, ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι, δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
ὣς ἐφάμην μαλακοῖσι καταθελγόμενος ἐπέεσσιν.
οἱ δ' αὖ νῶι ἐγήγοντο, πατὴρ δ' ἀμείβετο μύθῳ.
ἔρρε νέον νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων.
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶν ὑποδέκεσθαι ἀπόμπῳ
ὃς κε θεοῖσιν ἀπέχθητος μακάρεσσιν.
ἔρρε· ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
ὣς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμον βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν δὲ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τέρπετο δ' αὖ φῶτων θυμὸς τῶν εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
30 ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ.
ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεθα λάμου αἰπὺ πτολίεθρον
τηλέπυλον λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἠπύει εἰσελάων, ὁ δ' ἐξελάων ὑπακούει.
ἔνθα κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιὼ δοιήρατο μισθόν.
τὸν μὲν βουκολέων, τὸ δ' ἀργυφα μῆλα νομεύων.
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματος εἰσὶ κέλευθοι.
ἔνθ' ἐπεὶ οὖν λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὅν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε δι' ἀμπτῶς ἀμφοτέρωθεν.
40 ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι πρόχυσιν, ἀρηρὼ εἴσοδος ἔσκεν.
ἔνθ' οἴγ' ὄπισθε πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
κεῖτο μὲν ἀρ' ἔνθαδε λιμένι ἐν ἠνοίοιο δ' ἔσκεντο
πλησίαι, οὐ μὴν γάρ ποτ' ἀείρεται κῦμα γ' ἐν αὐτῷ.
ὄφρα μὲν ὄφρ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἐν ἀμφιγαλήνῃ,
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος κέλευθον ἔξω νῆα μελαιναν,
αὐτὰρ ἐπ' ἐκβαλὼν πέτρῃσι κατὰ πείσματα δήσας,
ἔσκον δὲ σκοπιὴν ὃν παπαλόεσσαν ἀνέλθων.
ἔνθα μὲν ὄφρ' ἐν ἔρεβος ἐν ἠνοίοιο δ' ἔσκεντο
50 καπνὸν δ' οἶνον ὁρῶμεν ἐκ χθονὸς αἰόσοντα.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόϊεν πεύθεσθ' ἰόντας,
οἵ τινες ἀνέρες ἐκ ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδουσιν.
αὖδρε δύω κείνας πρώτατον κήρυκ' ἅμ' ὀπάσασ.
οἶδ' ἴσαν ἐκβαύτε λείην ὁδόν, ἥπερ ἅμαξαι
ἄσυ δ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων κατάγουσι ὕλην.

ὑψηλῶν. μεγάλων. τὸ γὰρ ἰσοδύναμον πολὺ διεστῶσιν κὲ πύλαι. τίνος δὴ τὸ κύριον τηλέπυλον ἐξεδέξαντο. οἱ δὴ, τηλέπυλον φασὶ μακρόπυλον. ὁ τῷ διαστήματι, ἀλλὰ τῷ πλάτει τῶν πύλας, ὃ τῷ μήκει.

παπαλόεσσαν. βραχεῖαν οὖσαν καὶ τῷ σλυπθάκι παλαιὸν πάλιμον λέγεται αὔδρα τὸ βραχὺ καὶ μὴ ἁπλῶς.

κόρη δὲ ξύμβλητο πόδ' ἄστος ὑψηλοῦ σῆς
θυγατρὶ ἰφθίμη λαιστρυγόνος αὐτιφάτοιο.
ἡ μὲν ἄρ' ὃ γ' ἐς κρήνην κατέβησαν καλλιρέεθρον
ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ πόλεϊ ἄστυ φέροιεν.
οἱ δὲ πυκιστάμενοι πόδεσι φώνεον ἔκτ' ὀρέοντο,
ὅς τις τ' εἴη βασιλεὺς καὶ οἵσιν ἀνάσσοι.
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψηρεφὲς δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὗρον ὄσσοντ' ὄρεος κορυφῇ, ἣ δ' ἔσυτο κῆρ.
ἡ δ' αὖ τ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλεα κλυτὸν αὐτιφατήν
ὃν πόσιν, ὃς οἱ μὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
αὐτίκ' ἄρ' ἁρπάξας ἑτάρων ὤπλίσατο δόρπον.
τὼ δὲ δύω ἀίξαντε φυγῇ ἀδὴν νῆας ἱκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τοῖχε βοῶν δόμον ἄστος, οἱ δ' ἀίοντο,
φοίτων ἰφθίμοι λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλοι
μυρίοι οὐκ ἀνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασι.
οἵ ῥ' ἀκὴ πετράων αὐδήσαχθεσι χερμαδίοισι
βάλλον, ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
κυδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν δ' ἅμα ἀγνυμενάων.
ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ δρυσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῷ ἀρπείσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρώροιο.
κέλευσα δ' ἑμοῖς ἑτάροισιν ἐπορούσας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὦν ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρρίψαν δείσαντες ὄλεθρον.
ἀπρηνέως δ' ὃ γε πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νῆς ἐμή, αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο φίλους ὀλέσαντες ἑτάρους.
ἀκάλιν δ' ἵκομεν νῆσον ἀμφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιε
κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος αἰήταο,
ἄμφω δ' ἐκ γενετῆς φαέσιμβροτοι ἠελίοιο
μητρός τ' ἐκ Περσης τῆς ὠκεανὸς τέκε γαῖα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῇ νηὶ κατηγαγόμεθα σιωπῇ
ναύλοχον ἔνθ' ἐλιμένα. καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκ βάντες, δύο τ' ἤματα, καὶ δύο νύκτας,
κείμεθ' ὁμῶς κάματῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεν ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξύ,
καρπαλίμως βῆν' ἀπὸ νηὸς αὐήεν' ἐς ἐπιωπήν,
εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐπιβώσιν τε πυθοίμην.
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παπταλέεσσαν ἀνελθών,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς, ἀνὰ χθονὸς εὐρυοδείης.
κίρκης ἐν μεγάροισι, δι' ἀνθεμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν, ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοκέοντο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ὠκὺν νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης,
δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι πρόεμεν τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα δόμον νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα.
ὃς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτῷ
ἔκιεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νόμον ὕλης
πιόμε-

puellæ uero obuiam factæ ante urbem aquanti
filiæ forti Lestrigonis Antiphatæ.
hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam, hinc enim aquam ad urbem ferebant. Fons Artacia.
illi uero astantes alloquebantur interrogabantq;
quis nam eorum esset rex & quibus imperaret.
illa ualde statim patris ostendit excelsam domum.
illi postquam ingressi inclytam domũ, ipsam uero mulierẽ
inuenerunt, uelut montis uerticem terruerunt ipsam.
10 illa uero continuo è foro euocabat inclytum Antiphatem Antiphates rex Lestrygonum.
suum maritum, qui certe illis intendebat sæuum mortem,
statim unum corripiens sociorum, apparauit cœnam,
duo uero ruentes fuga ad naues peruenerunt.
cæterum ille clamorem excitauit per urbem, illi audientes
ibant fortes Lestrygones aliunde alius.
innumeri non hominibus similes, sed gigantibus,
illi à petris grauibus lapidibus
iaciebãt, statim aũt malus strepitus per naues excitatus est
uirorum pereuntium nauiumq; fractarum.
20 pisces uero sic accelerantes tristes epulas ferebant.
dum illi hos perdebant profundum portum intra.
interea ego gladium acutum extraxi à fœmore,
eo funes abscidi nauis nigra prora,
statim autem meos socios excitans iussi
incumbere remis ut calamitatem subterfugeremus.
illi simul omnes incumbunt timentes mortem.
libenter autem in pontum altas effugit petras
nauis mea, cæterum reliquæ densæ illic perierunt.
hinc autem ulterius nauigamus tristes corde,
30 lubentes ex morte postquam dilectos amisimus socios.
Aeceam autem ad insulam peruenimus, ibi aũt habitabat
Circe pulchricoma ueneranda dea eloquens
germana soror prudentis Aecæ, Vlysses ad Circen deuenit.
ambo enim nati sunt hominibus lucem præbente ex Sole,
matre ex Persis quam Oceanus genuit filiam.
hic uero in littore nauem deserimus clam
abditum in portum, & deus aliquis dux erat.
ibi tum exeuntes, duos dies & duas noctes
iacebamus, pariter & labore & dolore animũ macerãtes.
40 sed quando certe tertiam diẽ pulchricoma perfecit aurora,
& tum ego meam hastam capiens, & gladium acutum,
celeriter ab naue receßi in speluncam,
sicubi opera uiderem mortalium uocemq; audirem.
stabam autem speculam in præruptam conscendens,
& mihi uidebatur fumus, à terra lata
Cireis in ædibus per arbores densas & syluam.
deliberabam autem deinde in mente & in animo
proficisci, atq; audire, postquam uidi splendidum fumum.
sic autem mihi reputanti uisum est satius esse,
50 primum proficisci ad nauem celerem, & littus maris
gentaculum socijs dare præmittereq; ad audiendum.
sed quãdo iã prope eram ualde ad nauem utrinq; agitatã,
certe tum aliquis me deorum misertus est solũ existentem,
qui mihi excelsis cornibus ceruum, magnum in uiã ipsam
misit, qui ad flumen descendebat ad pascua syluæ
potaturus

ἀρτακίην. ὄνομα πρώνος. ἔπειτα δὲ τὸ ὄνομα παρ' αὐτῆς μεμαθηκότες. λέγει γὰρ οἶδε καὶ αὐτή. ἡ μὲν ὁ σ' σὺν πέντε πάσ' ἄλλα. ἡ κατὰ τὸ σιωπὴ πόμεθον παρὰ τὴν φυγόντων μαθόντων παρὰ τῶν κόρης ἐπύθοντο.

αὐδήεσσα ἤτοι πολυβόητος. ἢ εἰς διάλεξιν καὶ πρὸς ἀγόρευσιν αὐδῶσι ποιεῖ ὀρχομένη. ἢ καθ' ὑπηχεῖν ἔχουσα.

potaturus, certe enim ipsum ceperat uis solis.
hunc ego egredientem per scopulas medio tergo
percussi, ipsum autem penitus hastile ferreum transijt.
decidit autem in pulueres balans, & euolauit animus.
in hunc ego congressus hastam ferream ex uulnere
extraxi, illam quidem illic reclinans in terra
reliqui, cæterum ego euulsi uirgultaq; uiminaq;.
funem ad ulnæ longitudinem bene tortum undiq;
flectens colligaui pedes ingentis monstri.
descendi autem in ceruice gerens ad nauem nigram,
hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
manu ferre altera, ualde enim magnum animal erat.
deieci autem ante nauem, excitaui autem socios
blandis uerbis astando uiros singulos.

O amici, nondum enim descendimus tametsi tristes
in Plutonis domum, antequam fatalis dies aduenirет.
sed agite ut in naui celeri cibusq; potusq;
memores simus escæ neq; uexemur fame.

Sic dicebam, hi celeriter meis uerbis parabant.
egressi autem ad littus maris irrequieti
admirabantur ceruum, ualde enim magna bestia erat.
cæterum postquam oblectati sunt uidentes oculis,
manus lauantes apparabant eximium conuiuium.
sic tum quidem totum diem ad solis occasum
sedebamus, comedentes carnes multas & uinum dulce.
quando autem sol descendit & crepusculum aduenit,
certe tum dormiuimus in littore maris.
quando autem manegenita apparuit rosea aurora,
& tum ego concionem congregans sermone alloq.sum.

Audite meos sermones mala etsi patientes socij,
ô amici, non enim scimus ubi occasus, neq; ubi aurora,
neq; ubi sol hominibus lucem præstans uadit sub terram,
neq; ubi surgit, sed consideremus celeriter
numq; adhuc sit consilium, ego non existimo esse.
uidi enim speculam ad excelsam ascendens
insulam quam pontus infinitus circumdat.
ipsa uero humilis iacet, fumum autem in medio
uidi oculis per arbores densas & syluam.

Sic dicebam, his uero perculsum est amicum cor,
recordantibus facinorum Listrygonis Antiphatæ,
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros deuorantis.
flebat autem ualde tenellas lachrymas profundentes.
sed nulla res succurrebat lugentibus.
cæterum ego bifariam omnes sortes socios
numerabam, principem autem utrisq; præbui.
alterorum ego dux eram, alterorũ Eurylochus deo similis.
sortes autem in galea ferrea concussimus celeriter,
cecidit autem sors magnanimi Eurylochi.
festinabat autem ire, unà cum eo duo & uiginti socij
flentes, nos autem relinquentes lugentes post eos.
inueniebant autem in cõualle ædificatam domum Circes,
politis lapidibus absconditis in loco.
circa ipsam autem lupi erant montani atq; leones,
illa dementauit postquam mala pharmaca dedit.
neq; illi irruerunt in uiros, sed certe ipsi

Fons Arethusa.

Vlysses cerui configit.

Antiphates rex Listrygonum.

Vlysses ad Circen deuenit.

πόμην, δλὴ γάρ μιν ἔχον μένος ἠελίοιο.
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
πλῆξα, τὸ δ' αὖτ' ἐρὺ δόρυ χάλκεον ἀζ ἐπέρησε.
καδδὴ ἔπεσον κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τοῦ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἀζ ὠτειλῆς
εἰρυσάμην, τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἀδῖν γαίῃ
εἴασ', αὐτὰρ ἐγὼ ἀπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε.
πεῖσμα δ' ὅσον ὀργυιὰν εὔστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμενος σωϊδήσατο πόδας δ' εἰνοῖο πελώρου.
βῶν δὲ κατὰ λοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει βριδόμενος, ἐπεὶ ὄπῃ ἦν ἐπ' ὤμῳ
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ, μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦν.
καδδὴ ἔβαλον πρὸ πάροιθε νεώς, ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσι παραστάδον οὖδας ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, ὀ γάρ πως κατὰ δυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ
εἰς ἀΐδαο δόμους πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ,
ἀλλ' ἄγετ' ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
μνησώμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
ἐκ δὲ καλυψάμενοι πρὸς θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον, μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τοὔχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ὃν ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐνυκτιόωμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμην μετὰ μῦθον ἔειπον.
Κέκλυτέ μευ μύθων καπύρ περ πάσχοντες ἑταῖροι.
ὦ φίλοι, ὀ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν.
οὐδ' ὅπῃ αὖτε, ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις, ἐγὼ δ' ὄκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ σκοπιὴν ὃν πᾶσαν λέασαν ἀνελθών
νῆσον, τὴν πόδι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐν μέσῃ
ἔδραμον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμένοις ἔργων λαιστρυγόνος αὐτιφάτοιο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος αὐδροφάγοιο.
κλαῖον δὲ λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἀλλ' ὀ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔπασσα.
τῷ μὲν ἐγὼ ἦρχον, τῷ δὲ δυρύλοχος θεοειδής.
κλῆρος δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα.
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος δυρυλόχοιο.
βῆ δ' ἴεναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες, νῆες δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα κίρκης.
ξεστοῖσι λάεσσι πόδι σκέπῃ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες.
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' αὐδράσιν, ἀλλ' ἄρα οἱ γε

πατ' ἄκνηστιν. ἐπιπηγύσατο μέσα νῶτα τῷ ῥάχιν. ἢ τὰ μέσα τῶν ῥαπίδων παρὰ τὸ μὴ δύναδαι κινύσαδαι.

κατὰ λοφάδια. κατὰ λόφους καὶ αὐχένας κατὰ ῥαχίν.

ὀ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ. ὀ γάρ ἴσμεν ὅπῃ δύσις. ἢ ὅπῃ ἀνατολή, ταῦτα δ' λέγει ἐκ ἀπειρῶν. ἀλλὰ δεδυσπαθῶν τοῖς παρδοῦσιν.

caudis

οὐρῇσι μακρῇσι ποδισαίνοντες ἀΰεσαν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα λύκοι δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ', αἰεὶ γὰρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ,
ὡς οἵ γ' ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον, τοί δ' ἔδδεισαν ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἕστασαν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο,
κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ.
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν ἄμβροτον, οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κηδιστος ἑταίρων ἦν καὶ κεδνότατος τε.

Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
καλὸν ἀοιδάει, δ' ἀπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν
ἠ θεὸς ἠὲ γυνή, ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τοί δ' ἐφθέγγοντο καλοῦντες.
ἦλθ' αὖθ' ὀξελθοῦσα θύρας ὤιξε φαεινάς.
καὶ κάλει, οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο
εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν ὀϊόσαμενος δόλον εἶναι.
ἕζεσεν δ' ἐσπαγέοντα κλισμούς τε θρόνους τε.
ἐν δ' ἐ σάμψυθόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ πραμνείῳ ἐκύκα, ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λυγρ' ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δώκεν τε καὶ ἔκπιον αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἔεργεν.
οἱ δὲ σῦς μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε
καὶ τρίχας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος ὡς τὸ πάρος περ.
ὡς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο, τοῖσι δὲ κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε καρπόν τε κρανείης
ἔδμεναι οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰεν ἔδουσιν.
εὐρύλοχος δ' αὖθ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάροισι δρέων καὶ ἀδινὰ πότμου.
οὐδέ τι εἰπεῖν ἐφάδη δυνάτο ἔπος ἱέμενός περ.
λίην ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος, ἐν δὲ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, νόος δ' ὠΐετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγαζόμεθ' ὀξερέοντες,
καὶ τότε τῷ ἄλλῳ ἑτάρῳ κατέλεξεν ὄλεθρον.
ἤομεν ὡς ἐκέλευσθ' ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' ὀδυσσεῦ.
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλά.
ξεστοῖσι λάεσσι, πόδισι κέπῳ ἐνὶ χώρῳ
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν.
ἠ θεὸς ἠὲ γυνή τοί δ' ἐφθέγγοντο καλοῦντες.
ἦδ' αὖθ' ὀξελθοῦσα θύρας ὤιξε φαεινάς
καὶ κάλει, οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα ὀϊόσαμενος δόλον εἶναι.
οἱ δ' ἅμ' ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὖτ'
ὀξεφάνη, δηρὸν δὲ καθήμενος ὃν κοπίαζον.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ πόδι μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιιν βαλόμην μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα,
τὸν δ' αὖθ' ἡνώγεα, αὐτίκ' ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ γ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνων.
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἄκοντα δι' ἠιθέους, ἀλλὰ λίπ' αὐτόν.
οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, ὅτε περ ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων, ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγομεν, εἴ κ' ἔτι γὰρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.

Ὡς

caudis longis adulantes circumstabant.
quemadmodũ quoties circa regem canes ad conuiuiũ pro ludunt, semper enim abijcit mulsimenta auenæ. (perãtem sic circa hos lupi fortibus unguibus atq; leones ludebant, hi uero timuerũt postq; uiderunt grauia mõstra, stabant autem in ianuis deæ pulchricomæ.
Circen autem intus audiebant cantillantem uoce pulchra, telam percurrentem ingentem, diuinam, qualia dearum subtilia & gratiosa & splendida opera fiunt.
his uero sermonibus cœpit Polites princeps uirorum, qui mihi chariß. sociorum erat, maximeq; uenerationis.

O socij intus sanè aliqua texens ingentem telam pulchrè canit, pauimentum autem totum resonat, aut dea aut fœmina, quare pulsamus ocyus.

Sic sanè suasit, illi uero pulsarunt uocantes.
illa continuo egressa ianuas aperuit pulchras,
& inuitabat, illi una omnes imprudenter sequebantur.
Eurylochus autem remansit suspicatus fraudem esse.
sedere fecit introducens per sediliaq; thronosq;,
ipsis autem caseumq; & farinam & mel dulce,
uinum Pramneum conturbauit, commiscuit autem pani uenena nocentia, ut prorsus obliuiscerentur patriæ terræ.
cæterum postquam porrexitq; & ebiberunt, statim deinde uirgula percutiens intra haras, conclusit.
illi suum habebant capita uocesq; corporaq;.
& setas, cæterum mens erat firma ut antea.
sic hi quidem flentes conclusi sunt, his autem Circes apposuit glandem silicis quercuũ fructũq; corni arboris edere, perinde sues humi cubantes semper edunt.
Eurylochus aũt continuo uenit celerem ad nauem nigrã, nuncium de socijs relaturus, & amarum fatum.
sed neq; proloqui quibat uerbum cupidus licet,
cor dolore ingenti perculsus, in ipso autem oculi lachrymis implebantur, luctum uero arguebat animus.
sed cum tandem omnes instamus interrogantes,
& tum aliorum sociorum explanauit exitium.
iuimus ut iusseras per syluas inclyte Vlysses,
inuenimus in uallibus fabricatas ædes pulchras,
politis lapidibus recondito in loco.
illic quidam magnam telam texens stridule cecinit,
seu dea seu mulier, hi uero loquebantur uocantes.
illa continuo egressa ianuam apperuit pulchram,
& uocat, simul omnes illi imperitia sequebantur.
cæterum ego substiti existimans dolum esse,
illi simul euanuerunt congregati, neq; quisquam eorum apparuit, diu autem desidens animaduertebam.

Sic ait, cæterum ego quidẽ gladiũ argent. clauis cõfixũ humeris apposui ingentem ferreum, circum autem arcum illum continuo iußi eandem uiam monstrare.
cæterum ille utraq; prendens precabatur genua,
& me lugens uerbis alatis alloquebatur.

Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed desere hic, noui enim quod neq; ipse redibis, neq; quẽquam aliorum abduces tuorum sociorum, sed cum illis ocyus fugiemus, adhuc sanè effugere poterimus malum fatum.

Sic

πραμνείῳ. οἵνοι μὲν τῷ ἐκπραμνείας ἐμπίλαν γινομένῳ οἴνῳ. λέγεται δὲ καὶ πραμνεὶς ἄμπελος, ὡς καὶ θαστία. οἵνοι δὲ πραμνείῳ τῷ πρᾶν ὄντι τὸ μεθυ. οἷον τῷ ψυχλῷ εἰς πρᾶον τα ἀγουσι. οἱ δὲ ὅτι τὸ οἴνων οἵνοι μὲν ἀκοντικοί. οἵνοι δὲ ἡδεῖς. τινὲς δὲ πραμνίσιοι καὶ πραμνίσιμοι εἰς πολέμοιν, καὶ μὴ μεταβάλλοντες.

Vinum Pramnium.

Circes pharmaco mutat in porcos uersi.

Mercurij remedium cõtra Circes pharmaca.

Moly herba.

Vlysses ad Circè ingre

Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquebar,
Euryloche, certè quidem tu mane illic, hoc in loco
edens & bibens cauam apud nauem nigram.
cæterum ego uadam, ingens autem mihi adest necessitas.
sic fatus, ab naue ego discidebam atq; mari.
sed cum iam debebam pergens sacras per ualles
Circes peruenire ueneficæ ad magnam domum.
ibi mihi Mercurius aureo cabucio obuiam uenit
incedenti ad domum adolescenti uiro similis.
primum pubescenti, cuius gratiosissima est pubertas.
manui mihi inhæsit uerbumq; dixit & proloquutus est.
quorsum ô infelix per muros incedis solus
locorum ignarus existens? socij autem tibi illi qui Circes
clauduntur, qui ut sues bene munita latibula inhabitãtes,
an hos liberaturus huc uenis? neq; te puto
ipsum rediturum esse, manebis autem tu ubi utiq; alij.
sed age certe te ex malis soluam atq; seruabo,
accipe hoc remedium optimũ, retinens aũt in domo Circis
uade illuc, hæc sanè efficacia auertet malum diem.
omnia autem tibi explanabo pernitiosa consilia Circis.
apparabit tibi potionem, mittet uero uenena in panem.
sed neq; sic incantare poterit, non enim permittit
remedium eximium quod tibi dabo, dicam uero singula.
quando Circes te percutiet prælonga uirga.
tum sanè tu gladium acutum extrahens à femore,
in Circen irrue, perinde atq; interficere cupidus.
illa te subtimescens inuitabit ad concubitum,
ibi tu neutiquam deinde abnega deæ lectulum.
ut tibi soluatq; socios ipsumq; benigne excipiat,
sed iube ipsam beatorum magnum iuramentum iurare,
ne ullum tibi ipsi detrimentum malum parabat aliud,
ne te nudatum imbellem inuirilem faciat.

Mercurij remedium cõtra Circes pharmaca.

Vinum pomnium.

Circes pharmaco mutat in porcos uersi.

Sic certè loquutus præbuit remedium Mercurius.
ex terra euellens, & mihi naturam eius commonstrabit.
radix quidem nigra erat lacti quidem similis flore.
Moly autem ipsum uocant dij, difficile autem effossu
uiris utiq; mortalibus, dij autem omnia possunt.
Mercurius quidem discessit ad magnum Olympum,
insulam in syluosam, ego autem ad domum Circes
ibam, multa autem mihi cor cogitabat eunti.
constiti autem in ianuis deæ pulchricomæ,
ibi stans uocaui, dea autem meam exaudiuit uocem.
illa statim egressa ianuas aperuit splendidas,
& inuitabat, cæterum ego sequutus sum tristatus corde,
collocauit aũt me introducẽs in throno arg. clau. munito
pulchro, fabrefacto, scabellum uero sub pedibus erat.
adornauit autem mihi cyceonem aureo poculo ut biberẽ.
intus pharmacum misit mala meditans in animo.
cæterum postquam dedit & ebibi, neq; sic me demulsit
uirgula feriens, uerbumq; dixit & proloquutus est.
abi nunc in haram cum alijs cuba socijs.

Moly herba.

Vlysses ad Circẽ ingre

Sic ait, ego autem gladium acutum stringẽs à femore.
in Circen irrut, tanquam occidere cogitans.
illa uero magnũ exclamãs subtercurrẽs et prendit genua.
& me lamentans uerba uolatilia dixit,

quis?

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
Εὐρύλοχ' ἤτοι μὲν, σὺ μὲν αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
ἔδων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἐπλετ' ἀνάγκη.
ὡς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον, ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἴξεσθ' πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις αὐτεβόλησεν
ὁρχαμένῳ πρὸς δῶμα νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς
πρῶτον ὑπωλήνῃ τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.
χεῖρ τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
πῇ δ' αὖτ' ὦ δύσλωε δι' ἄκριας ὁρχεαι οἶος
χώρου ἄϊδρις ἐών, ἑταροὶ δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
ὁρχατοι, ὥστε σύες πανικὸν κοιμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ὁρχεαι, οὐδέ σε φημὶ
αὖτ' νοήσειν, μιμνήσεις δὲ σὺ γ' ἔνθά περ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω.
τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης
ὁρχευ, ὅκων τοι κρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ὀρέω ὀλοφώια δεινὰ Κίρκης.
τεύξει τοι λυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται, οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλὸν ὅ, τοι δώσω, ὀρέω δὲ ἕκαστα.
ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσσει πολυμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀρνυσάμενος παρὰ μηροῦ.
λίρκῃ ἐπαΐξαι ὡς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἣ δέ σ' ὑποδδείσασα λεκλήσεται σύνευνον.
ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπαναινώσαι θεοῦ εὐνήν.
ὄφρα κέ τοι λύσῃ δ' ἑτέρους αὐτόν τε νεμέσῃ.
ἀλλὰ κέλευσαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι.
μή τί τοι αὐτῷ τῷ κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
μή σ' ἀγυμνωθέντα κακὸν αἰνόρα θείη.
Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον ἀργειφόντης.
ἐκ γαίης ῥύσας καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος.
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δυνανται.
ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ὃ γ δώματα λίρκης
ἤϊα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο.
ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μου ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς.
καὶ κάλει, αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
καλοῦ δαιδαλέου ὑπὸ δὲ θρῖνυς ποσὶν ἦεν.
τεῦξε δέ μοι λυκεῶ λρυσέῳ δέπαϊ ὄφρα πίοιμι.
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε λακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
ὄρχευ νῦν συφεόνδε μετ' ἄλλων λέξον ἑταίρων.
Ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ὀρυσάμενος παρὰ μηροῦ.
λίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δέ μέγα ἰάχουσα ὑποδράμε καὶ λάβε γούνων,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

ἀρτιγενείοντι. ἀντίων ἢ ὅτι τὸ ἐπάνω χείλους, ἀφ' ὃ πρῶτον γένεια φύεται χνοῦς. ὁ ὅτιν ἡ πρώτη γενειάς ἐμφυσιᾶ.

τίς; πόθεν ἐς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει ὡς ὅτε πῖον τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
οὐδὲ κ' ὀδὲ ἄλλος ἄλλῳ αὐὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ, ἢ πρῶτον ἀμείψῃ ἕρκος ὀδόντων.
σοὶ δ' ἔνι φρὴν ἀκήλητος νόος ἔνδον ἐόντων.
ἦ σύγ' ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις ἀργειφόντης.
ἐκ τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῦν δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
ὦ κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἥπιον εἶναι,
ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους.
αὐτὰρ δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
εὐνῆς εἰς θάλαμόν τ' ἰέναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρά με γυμνωθέντα, λακὸν καὶ ἀνιήορα θείης.
οὐδ' ἂν ἔγω γ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς.
εἰμὴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι.
μήπ μοι αὐτῷ πῆμα λακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὡς ἐφάμην, ἡδ' αὐτίκ' ἀπώμνυε ὡς ἐκέλευον
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τ' ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ κίρκης ἐπέβην πολυκαλλέος εὐνῆς.
ἀμφίπολοί οἱ δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πονέοντο
τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κατεργάζεσκον ἔασι.
γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἐκ τε κρήνεων ἀπό τ' ἀλσέων.
ἐκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵτ' εἰς ἅλα δὲ πορέουσι,
τάων ἡ μὲν ἔβαλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα καθύπερθε, ὑπαὶ δ' ἔβαλεν λίνα δ' ὑπέβαλλεν.
ἡδ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐπέτεινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δ' ἔσφι τίθει χρύσεια κανέα.
ἡδὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδ' ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα.
ἡδὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ ἀΐσσε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ, ἐαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐθερμήνθη ζέεν ὕδωρ ἐν ἀήνῳ χαλκῷ,
ἐς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασε, λόεν ἐκ τρίποδος μεγάλοιο.
θυμῆρες κεράσασα κατ' ἀμφί κρατός τε καὶ ὤμω,
ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυῖα.
αὐτὰρ ἐπεὶ λόεσέν τε καὶ ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μοι χλαῖναν καλὴν βάλε καὶ χιτῶνα.
εἷσε δὲ μ' εἰσαγάγεσα ἐν θρόνῳ ἀργυροήλῳ
καλῷ δαιδαλέῳ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶ κεῖτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε φέρεσα
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι, πρὸς δὲ ξεστὴν ἐτάνυσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη προθέηκε φέρεσα.
εἴδατα πολλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
ἐσθέμεναι δὲ κέλευεν, ἐμῷ δ' οὐ κῆδε θυμῷ.
ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἐμ' ἥμενον, οὐδ' ἐθέλοντα
χεῖρας ἐπαλλόντα, συγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τίφθ' ὅτως ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐ κ' ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος
ἦ λυπᾶ

γυμνωθέντα. τὸ ἐφ' ὅ ἀποδύεται νέμ.

ἄνοπτα. ἀλλαχοῦ. εν ᾧ ὅτιμ ἰδίᾳ αὐτέμ.

ἀλλοφρονέων. ἄλλα μὲν νοῶν, ἄλλα διανοούμενος.

quis? cuias es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
stupor me tenet quod non bibens hæc uenena mutatus es.
minime enim quisq; alius uir hæc uenena sustinuit,
quicunq; hauserit, & primum transmisit septum dentium.
tibi uero aliqua in pectoribus immutabilis mens est,
nimirum tu Vlysses es uersutus, quem mihi semper
prædixit uenturum aurea uirga utens Mercurius,
ex Troia reuersum celeri cum naue nigra.
sed age certe in uaginam gladium pone, nos uero deinde
10 lectulum meum conscendamus, ut commixti
in lecto & amicitia confidamus inuicem.
Sic ait, cæterum ego ipsam excipiens alloquebar. Vlysses Circæ.
ô Circe quo pacto me iubes tibi mansuetum esse,
quæ mihi sues quidem fecisti in domibus socios,
ipsum autem hic detinens dolis circumueniens iubes
ad thalamum ire, & tuum conscendere lectulum,
ut me nudatum imbellem & inuirilem facias,
non sanè ego uolo tuum conscendere lectum,
nisi mihi sustineres dea magnum iuramentum iurare,
20 ne ullum mihi detrimentum malum machineris aliud.
Sic dicebam, illa continuo iurauit ut iussi.
cæterum postquam iurauit perfecit iusiurandum,
tum ego Circes conscendi pulchrum lectum,
ancillæ autem interea quidem intra domum satagebant
quatuor, quæ ei domi officiose erant.
natæ autem hæ erant ex fontibus & asyluis,
& ex sacris fluminibus, quæ ad mare profluunt.
harum una quidem iniecit thronis stragula pulchra,
purpureas supernè, infernè lintea tenuia subiecit.
30 altera uero ante thoros extendit mensas
argenteas, his autem apposuit aureas lances.
tertia uero in cratere mellifluum uinum miscebat
dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula.
quarta uero aquam ferebat, & succendit ignem
magnum sub tripode magna, calefiebat autem aqua.
cæterum postquam uerbuit aqua in splendido aheno,
in labrum collocans lauit ex tripode magno.
grate fundens per caputq; & humeros,
ut mihi laborem animum rodentem demeret mente.
40 porro postea lauit & unxit pingui oleo,
chlenam mihi pulchram circum induit atq; tunicam:
collocauit autem me introducens ad thronum argenteum
pulchre fabrefactum, scabellum autem sub pedibus erat.
aquam autem ancilla lotionem perfundebat ferens
pulchro aurato super argenteo lebete,
lauare, iuxta autem politam extendit mensam:
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
edulia multa apponens gratificata præsentibus.
edere autem iussit, meo autem non placuit animo,
50 sed sedebam alia cogitans, mala autē prouidebat animus.
Circe autem ut agnouit me sedentem neq; ad cibum
manum extendentem, graue autem me dolorem habentē.
prope astans uerba uolatilia dixit.
quid sic Vlysses sedes similis muto Circe Vlyss.
animum macerans, cibum autem non attendis neq; potum.
an

an aliquem certe dolum alium times, neq; enim te oportet
timere, iam enim iuraui forte iuramentum.
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens dixi.
ô Circe quis sanè uir, qui æquus & iustus sit,
prius audeat gustare cibum atq; potum,
antequam redimantur socij, & in oculis uideantur?
sed si sanè benigna bibere edereq; iubes,
solue ut palam uideam dilectos socios.
Sic dicebam, Circe autem ex ædibus transibat
uirgam tenens in manu, ianuas autem aperuit haræ.
exegit porcis similes nouem annorum.
illi quidem continuo stabant contrarij, illa autem per eum
incedens adiunxit unicuiq; pharmacum aliud.
horũ quidẽ è mẽbris pili desluebant quas ante produxerat
pharmacum pernitiosum quod ipsis dederat Circes.
uiri aũt continuo reddebãtur iuniores quàm antea fuerũt,
& multo pulchriores q; & maiores aspectu.
agnouerunt autẽ me illi, inq; hæserunt in manibus quiuis.
omnib. aũt desyderabilis subortus est luctus, per domũ aũt
horrendum resonabat, dea uero misertæ est & ipsa.
illa autem prope me stans loquuta est diua dearum.
generose Laertiade multiscij Vlysses,
uade nunc ad nauem celerem & ad littus maris,
nauem quidem omnium primum subducite ad continentẽ.
possessiones uero in speluncis abscondite armaq; omnia.
ipse autem statim reuertere, & adduc dilectos socios.
Sic ait, cæterum mihi persuasus est animus generosus,
festinabam ire ad nauem celerem & littus maris.
inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos socios,
miserabiliter lugentes, tenellas lachrymas profundentes.
quẽadmodũ ueluti bucul. agrest. uaccas armẽt. at. cõgregãt
uenientes ad mandria postquam herbæ saturæ sunt.
omnes simul ludunt oppositæ, neq; ipsa stabula
detinent, sed indesinenter mugientes circum currunt
matres, sic me illi postquam uiderunt oculis,
lachrymantes circũdabant, uidebatur aũt ipsorũ animus,
sic esse ueluti in patriam uenissent & urbem suam
asperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atq; nati.
& me lugentes uerbis uolatilibus alloquebantur.
tibi quidem redeunti generose sic gratulamur,
perinde atq; si in Ithacam uenissemus patriam terram.
sed age aliorum sociorum narra interitum.
Sic dicebant, cæterum ego alloquebar blandis uerbis.
nauem quidem omnium primum subducamus in littus,
bonaq; in speluncis recondamus armamentaq; omnia.
uos autem accelerate me una uniuersi sequi,
ut u ideatis socios sacris in ædibus Circes,
bibentes & comedentes, sufficientem uictum habent.
Sic dicebam, illi celeriter meis uerbis obediebant.
Eurylochus autem solus mihi detinebat omnes socios,
& ipsos alloquutus uerba celeriter proloquutus est.
ah miseri quo ibimus? quid mala desyderatis ista
Circes ad ædes descendere, quæ omnes
aut sues aut lupos reddet, aut leones.
qui ei magnum domum custodimus etiam necessitate.

Vlyss. Circe.

Circes Vlyss. si socios restituit pristinæ formæ.

Vlyss. redit ad naues.

Circe Vlyss. potum.

ἢ τινά τε δόλον ἄλλον ὀΐεαι, ὅ σ' ἐπί σε χρὴ
δείδιμεν, ἠδ' ἦ γάρ τοι ἀτόμοσε καρτερὸν ὅρκον.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς γαίσιμον εἴη,
πρὶν τλάιη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ' ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιμι;
ἀλλ' εἰ μὴ πρόφρασσα πέειν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω δρίνρας ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην, Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ.
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐν νεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἠδὲ δι' αὖτ'
ὀρχομένη πρόσπαλιφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τὼ δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχου ἔρρεον ἃς πρὶν ἔφυσε
φάρμακον ὀλόμενον τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη.
αὖθις δ' αἶψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
καὶ πολὺ καλλίονες τε, ἰδὲ μείζονες εἰσορόασθαι.
ἔγνωσαν δ' ἐμε κεῖνοι, ἔφαντ' ἐν χερσὶν ἕκαστος.
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ἐνέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε, θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
ἠδ' ἐμοὶ ἄγχι σᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
ὄρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἠπειρόν δε.
κτήματα δ' ἐν σπήεσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' αἶψ' ἰέναι καὶ ἄγειν δρίνρας ἑταίρους.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἔμοι γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης,
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ δρίνρας ἑταίρους,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένους θαλερὸν καταδακρυχέοντας.
ὡς δ' ὅταν ἄγραυλοι πόριδες πόδι βοῦς ἀγελαίας
ἐλθόσας ἐν κόπρον ἐπὶ βοτάνης κορέσωνται
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι, ἐν δ' ἐπ σηκοὶ
ἔχουσ' ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας, ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυτο, δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς,
ὡς ἔμεν ὡσεὶ πατρίδ' ἐπεύαστο καὶ πόλιν αὐτ'
τοκήας ἰθάκης, ἵνα τέτραφεν ἠδ' ἐνέρεντο.
αἱ μ' ἐλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
σοὶ μὲν νοστήσαντι δι' ἰόρεφὲς ὡς ἐχάρημεν
ὡς αἶτ' εἰς ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε τ' ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὡς ἔφαν, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσιν·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπειρόν δε.
κτήματά τ' ἐν σπήεσι πελάσσομεν ὅπλά τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὁπποτέρωθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθε.
ἔφρ' ἴδετ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι κίρκης,
πίνοντας, καὶ ἔδοντας, ἐπεὶ τανὸν ἐν γε ἔχουσιν.
Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
εὐρύλοχος δ' ἄρα μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους.
αἰ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἆ δειλοί, ποσ' ἴμεν, τί κακὸν ἐμείρεσθε τόσσον
κίρκης ἐν μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἢ λύκους ποιήσειν ἢ λέοντας
οἶκον οἱ μέγα δῶμα φυλάσσομεν καὶ ἀνάγκῃ

ἵνα. νῦν αὖτε ἐκφερέφεν.

ἄγραυλοι. ἐν ἀγροῖς αὐλιζόμενοι

μυκησάμενα. βοῶν γὰρ ἡ φωνὴ τὸ βοᾶν.

ὥστε

sic

ὣς πρὸν Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέγας οὖλον ἵκοντο
ἡμέτεροι ἑταῖροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' ὀδυσσεύς.
τόνδε γὰρ ἡ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
ἐκ κολεοῦ θέμενος, τανύηκες ἄορ παχὺ μηροῦ.
τῷ οἱ ἀφαρμήξας κεφαλὴν, ὀλέσας δὲ πελάσσαι
κοὐτω πὰρ νηί τε μέλειν καὶ νῆα δέρεσθαι.
ἡμῖν δ' ἡγεμόνα δῖα θεὰ πρὸς δώματα κίρκη.
Ὣς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλὰ μὲν οὐρόλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,
ἀλλ' ἕπετ', ἔδδεισαν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.
τόφρα δὲ δὴ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι κίρκη
ἐν λυπέων λούσαντε, καὶ ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας καλὰς βάλον, ἠδὲ χιτῶνας.
δαινυμένους δ' εὗ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισι.
οἵδ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἴδον φράσαντό τε πάντα, (συν.
κλαῖον ὀδυρόμενοι πολὺ δὲ στονάχιζε δόμος.
ἠδὲ μὲν ἄγχιστα στᾶσα πρόσηυδα δῖα θεάων.
δοιχθὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
μὴ κέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε, οἶδα καὶ αὐτή.
ἠ μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐν ἀρούρῃ.
ἀλλ' ἄγετ' ἐδέετε βρώμης καὶ πίνετε οἶνον,
εἰς ὅ κεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσι λάβητε.
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχέης ἰθάκης, νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι
αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, ὀδύνῃσι
θυμὸς ἐν ἀφρεσύνῃ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέπονθε.
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα μὲν ἤματα πολλὰ φόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄφατα, καὶ μέθυ ἡδύ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔλυε περιδινηθέντων
μηνῶν φθινόντων τε δὲ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν δρίνρον ἑταῖροι.
δαιμόνιε, ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης.
εἴ περ δὴ σφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι,
οἶκόν τε ὑψόροφον, καὶ σὴν τε πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἔμοι γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὴ πρόπαν ἦμαρ, ὃν ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄφατα καὶ μέθυ ἡδύ,
ἤμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἀδὴν κνέφας ἦλθεν.
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
αὐτὰρ ἐγὼ κίρκης ἐσβὰς ἐπιδεκαλέος δόμνης,
γόνων ἐλιταίνουσα, θεὰ δ' ἐμ μοῦ ἔκλυεν αὐδῆς.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
ὦ κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν περ ὑπέσχης,
οἴκαδε πεμψέμεναι, θυμὸς δέ μοι ἔοντα νέοιτο
ἄλλων ἑτάρων, οἱ με φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἐμ' ὀδυρόμενοι ὅτε περ σύγε νόσφι γένοιο.
Ὣς ἔφαμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων.
δοιχθὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
μηκέτι νῦν ἄκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ,

ἀλλ'

sic sanè Cyclops fecit, quando eius ad stabulum uenerunt
nostri socij, cum his temerarius sequutus est Vlysses.
huius enim etiam illi insipientia perierunt.
Sic ait, cæterum ego in mente deliberabam
extrahens acutum gladium oblongum à femore,
hoc ei abscindens caput, ad solum deijcere,
tametsi etiam consanguinitate existenti, sed me socij
mollibus uerbis continuerunt aliunde alius.
ô generose hunc quidem linquamus, siquidem tu iubes,
bic iuxta nauem manere & nauem custodire.
nobis autem dux esto sacram ad domum Circes.
Sic loquuti, ab naue discedebant atq; mari,
neq; quidē Eurylochus cauā apud nauem relinquebatur,
sed sequebatur, timuit enim meas atras minas.
interea uero alios socios in domo Circe
studiose lauitq;, & unxit pingui oleo,
circum autem pulchras chlænas induit atq; tunicas.
epulantes autem pulchrè omnes inuenimus intra ædes.
hi uero postquam inuicem conspexerunt, reputabātq; oia,
flebant lugentes, undiquaq; autem resonabat domus.
illa uero prope me stans alloquebatur diua dearum.
generose Laertiade uersute Vlysses,
ne amplius nunc tenellum luctum excitetis, scio etiam ipsa,
uos quæ in ponto passi estis dolores piscoso,
atq; quæcunq; iniusti uiri nocuerunt in terra.
sed agite comedite cibum & bibite uinum,
donec denuo animum intra præcordia receperitis,
qualem quando primum relinquebatis patriam terram
asperæ Ithacæ, nunc uero exules & tristes
semper erroris duri memores, neq; unquam uobis
animus est in lætitia, quādoquidem ualde multa passi estis.
Sic ait, nobis autem cōtinuo paruit animus generosus.
hic quidem diebus omnibus perfectum in annum
sedebamus conuiuantes, carnes immensas, & suaue uinū.
sed quando certe annus erat, & circumuertebantur horæ
mensibus exactis ex ordine, dies longi perfecti sunt.
& tum me euocantes alloquuti sunt dilecti socij.
infelix iam nunc memor es patriæ terræ,
si tibi ex fato est seruari atq; peruenire
domum ad excelsam, & tuam in patriam terram.
Sic dicebāt, cæterū mihi persuasus est animus generos.
sic tum quidem tota die ad solis occasum
sedebamus conuiuantes carnes immensas & suaue uinum.
quando uero sol occidit, & crepusculum aduenit,
illi quidem dormierunt per ædes obscuras.
cæterum ego Circe conscendens splendidum lectum
ad genua supplex rogaui, dea uero meam audiuit uocem.
& ipsam compellens uerba uolatilia dixi.
O Circe perfice mihi promissionem quam promisisti
ad domum missurum, animus autem mihi impellitur tam
atq; aliorum sociorum, qui mihi affligunt charum cor
circa me lugentes, quando tandem tu seorsim abis.
Sic dicebam, illa continuo excipiens diua dearum,
ô generose Laertiade uersute Vlysses,
ne amplius nunc inuiti mea manete in domo,

sed ros-

Vlysses socios ad Circē du-

Circe prohibet Vlyssem ter ad sup-

ſed aliam oportet primum uiam perficere & peruenire
ad Plutonis domum, & ſplendidæ Proſerpinæ,
animam conſulturos Thebani Tireſiæ
uatis cœci cuius mentes firmæ ſunt.
huic etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina,
ſoli audire, tibi uero umbræ auſcultabunt.

Sic ait, cæterum mihi perſuaſum eſt amicum cor,
flebam autem in lectulo deſidens, neq; amplius animus
uoluit amplius uiuere, & uidere lumen ſolis.
cæterum poſtquam fletuq; prouolutusq; ſatur eram,
& tum iam ipſam uerbis excipiens alloquebar.
ô Circe quis nam hanc uiam demonſtrabit?
ad Plutonem uero nemo unquam peruenit naue nigra.

Sic dixi, illa continuo reſpondit diua dearum.
generoſe Laertiade prudens Vlyſſes,
minime tibi ducis deſyderium pro naue curæ ſit.
malum uero erigens, ab ea uero uela alba extendens
ſede, illam uero tibi flatus Boreæ fert.
ſed cum iam naue per Oceanum tranſmittes,
hic littus breue, & nemora Proſerpinæ,
longæq; populi, & ſalices ſteriles.
nauem quidem illic ſiſte in Oceanũ rotundos fortices ha/
ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram. (bentem.
hic quidem in Acherontem Pyriphlegetemq; confluunt,
Cocytusq;, qui certe Stygis aquæ eſt fluxus.
ad ſaxum confluuntq; duorum fluuiorum ualde ſonantiũ.
hic deinde Heros accedens, prope ut te iubeo
foſſam fode cubitalem quoquo uerſum.
ſuper illam libamen funde omnibus mortuis.
primum Melicrato, deinde autem ſuaui uino.
tertium rurſus aqua, inſuper autem farinam albam miſce.
multa uero præcare mortuorum imbecilla capita.
ueniens in Ithacam ſterilem uaccam, quæ optima eſt.
ſacrificaturũ domi tuæ, pyramq; erecturũ ex rebus optimis,
Tireſiæ uero ſeparatim arietem ſacrificaturum puto,
prorſus nigrum, qui inter oues excellit ueſtras.
cæterũ poſtquã precib. oraueris inclyta examina mortuo/
hic ouem marem ſacrifica femellamq; nigram, (rum,
ad Erebum uerſus, ipſe autem ſeorſim auerſus ſis,
iens ad fluuij fluenta, ibi uero multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
& tum continuo ſocijs impera, & iube
oues, quæ quidem iacent mactatæ ſæuo ferro,
excoriantes comburere, uota uero facere dijs,
generoſo Plutoni, & inclytæ Proſerpinæ.
ipſe autem gladium acutum exerens à fœmore
ſedeas, neq; permitte mortuorum imbecilles umbras
ad ſanguinem prope accedere antequam Tireſiã adieris,
hic tibi ſtatim uates adueniat dux populorum,
qui ſane tibi diceret uiam & modum uiæ,
reditumq; ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.

Sic dix. continuo aũt aureã ſedẽ habẽs aduenit aurora.
me uero chlenamq; tunicamq; ueſtibus induit.
ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
tenuem & gratioſam, zona autem cinxit lumbos,
pulchra

ἀλλ' ἄλλῃ χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι καὶ ἱκέσθαι,
εἰς ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους θηβαίου τειρεσίαο
μάντηος ἀλαοῦ τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι,
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε περσεφόνεια,
οἴῳ πεπνύσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοι γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
κλαῖον δ' ἐν λεχέεσι καθήμενος· οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε πορέσθην
καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ κίρκη, τίς γὰρ τοῦτο ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς ἄϊδος δ' ὄπωπε ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.

Ὡς ἐφάμην, ἡδ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
μή τι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ πρὸς νηὸς μελέσθω·
ἱστὸν δὲ στήσας, αὐὰς δ' ἱστία λευκὰ πετάσας,
ἧσθαι, τλῆθι δὲ κέ τοι πνοιὴ βορέαο φέρησιν.
ἀλλ' ὁπότ' αὖ διὰ νηῒ διὴ ὠκεανοῖο περήσῃς,
ἔνθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα περσεφονείης·
μακραί τ' αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ.
αὐτὸς δ' εἰς ἀΐδεω ἰέναι δόμον ἠνοπαπτα.
ἔνθα μὲν εἰς ἀχέροντα πυριφλεγέθων τε ῥέουσι·
λωκυτός θ', ὃς δὴ συγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ·
πέτρη τε ξυνέουσι τε δύω ποταμῶν βριδόμενοι·
ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρως χριμφθεὶς, τέλας ὥς σε κελεύω·
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγόσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδυ εἰ οἴνῳ·
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν·
πολλὰ ἐν γενέσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα.
ἐλθὼν εἰς ἰθάκην σεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν οἴην ἱερεύσεμεν οἶν,
παμμέλαν', ὅς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέξειν θήλειάν τε μέλαιναν.
εἰς ἔρεβος τρέψας, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι,
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων, ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐπόβιμοι ἔμεν αὐῶξαι
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' εὐφαγέα νηλεῖ χαλκῷ,
σκέψαντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' ἀΐδῃ, καὶ ἐπαινῇ περσεφονείῃ.
αὐτὰς δὲ ξίφος ὀξὺ θρεσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥσθαι, μὴ δὲ ἐᾷν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν πρὶν τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὃς κέν τοι εἴπῃσι ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ' ὡς οἶδε πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς ἔφατ' αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλθεν ἠώς.
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσεν.
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φάρος μέγα ἔννυτο νύμφη
λεπτόν, καὶ ζώσατο, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύϊ,
καλὴν

ἀκτή· ὑπερκείμενον καὶ ἐξίκνεται εἰς θάλασσαν ἄκρα.

ἔνθα μὲν εἰς ἀχέροντα. ἔστι τὸ ὀσχῶ μα καλούμενον πρὸς δυσμὰς κείμενον καθ' ὑπόβασιν. τὸ δ' ἐξῆς ἔνθα μὲν εἰς ἀχέροντα πυριφλεγέθοντα καὶ κωκυτὸν ῥέουσιν.

παλὼ

καλῷ χρυσείῳ, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρῳ.
αὐτὰρ ἐγὼ δμῳὰς δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους,
μειλιχίοις ἐπέεσι παραστὰς οὖρα ἕκαστον.
μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον.
ἀλλ' ἴομεν, δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια κίρκη.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
οὐδὲ μὴν ὧδ' ἔνθεν πόρ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους
ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὔτε τι λίην
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ, οὔτε φρένας ἔμπεδος ἐσθλῇ.
ὃς μοι αὖθι νόσφιν ἑταίρων ἱερῶν ἐν δώμασι κίρκης
ψύχετο ἰμείρων. ψυχὴ δ' ἰμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων.
αὐαψύξας δὲ τὸ κινυμένων δ' ἑτέρων ὅμαδόν τε καὶ ὄτορ ἀκούσας,
πάντῃ δ' ἀνὰ πίνης αὐόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρένας ἔμπης
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ὀλίμακα μακρήν.
ἀλλὰ κατ' αὐτόθι τέγος πέσε, ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλῳ ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδος δὲ κατῆλθε.
ἔρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον.
φάσθαι νύ τοι οἶκόνδε φίλον ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἔρχεσθαι, ἄλλῳ δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο κίρκη
εἰς ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου τειρεσίαο.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
ἑζόμενοι δὲ καταῦθι γόῳ τίλλοντό τε χαίτας.
ἀλλ' οὔ τι γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖναν θαλάσσης
ἤομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' ἡμῖν ἀχρὶ κίρκη πρὸς νῆα μελαίνην,
ἀρνειὸν κατέδησεν, ὄϊν θήλειάν τε μέλαιναν.
παρεξελθοῦσα λάθρα ποιήσασα.
ῥεῖα παρεξελθοῦσα τίς αὖ θεὸν ὄκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ' ἠ ἔνθ' ἠ ἔνθα κιόντα;

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθεν. καὶ ὡς ἤκουσε τειρεσίου τοῦ μαντέως πρὸς ἑαυτὸν, καὶ τῶν ἄλλων συμφορίας, καὶ ὡς τὸν ὕρμον καὶ τὰς ἡρωΐδας εἶδε κατ' ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα. καὶ τοὺς ἅμα συστρατευσάντων ἐν ἴλῃ, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.
Λάβδα δ' ἐν ἀΐδαο ψυχαῖς ἐνέτυχε δῖος Ὀδυσσεύς.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὧδε νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν.
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν.
ἐν δ' ἱστὸν τίθεμεν, ἐν δ' ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ μετόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο,
ἴκμενον ὄρνυ θεὸς πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον,
κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα, τὼ δ' οἴακός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
τῇ δὲ παννυχίης τέταθ' ἱστία πουτοπορούσης,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
αὐτὰρ ὃ τοῖ πρὸς ἵκανε βαθυῤῥόον ὠκεανοῖο.

ἐνθα

pulchra aurea, capiti uero imposuit uittam.
cæterum ego per domum uadens excitaui socios,
mollibus uerbis astando uiro unicuiq;.
ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somni,
sed eamus, iam enim mihi annuit ueneranda Circe.
Sic dicebam, illis uero persuasus est animus generosus.
neq; sanè illinc illæsos abduxi socios.
Elpenor uero quispiam erat iunior natu, neq; ualde
fortis in bello, neq; mente sua aptus,
qui separatim à socijs sacris in ædibus Circes
refrigerium cupiens dormiuit bene potus,
monentibus autem socijs strepitum & tumultum audiens
repente surrexit & oblitus est mente sua
retrogradè descendere profectus in scalam longam,
sed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
ex iuncturis fracta est, anima uero ad inferos descendit.
uenientibus autem his, ego sermone alloquutus sum.
existimatis fortasis domumq; charam ad patriam terram
uenturos, aliam uero nobis uiam prædixit Circe
ad Plutonis domum, & insignis Proserpinæ,
animam consulturis Thebam Tiresiæ.
Sic loquutus, illis confractum est charum cor.
desidentes autem illic flebant euellebantq; pilos.
sed neq; sic ullum remedium succurrit lugentibus.
sed quando certe ad nauem celerem & littus maris
iuimus tristes, calidas lachrymas profundentes.
interea certe adueniens Circe ad nauem nigram,
masculam alligauit oucm, femellamq; nigram.
faciliter ex oculis euanescens, quis nam deum nolentem
oculis uideret, aut huc aut illuc euntem?

ARGVMENTVM Λ. HOmeri Rapsodiæ.

Enarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit, & quo pacto audiuit Tiresiam uatem, & de sua & aliorum salute. Et ut Heroas & Heroidas uiderit apud inferos & matrem, & aliorum qui ad Ilium militarunt, nonnullosq; apud inferos qui patiuntur.

ODYSSEAE Λ. LIBRI HOMERI
RAPSODIAE.
Vndecimo uero apud inferos ad animas peruenit Vlysses.

Aeterum postquam ad naues uenimusq; & mare,
nauem quidem omnium primum deduximus in mare diuinum.
malum autem posuimus & uela naui nigræ,
intra autem pecora accipientes ire fecimus, intro & ipsi
conscendimus tristes, uberas lachrymas profundentes.
nobis autem rursus à posteriori parte nauis nigræ proræ
secundum uentum immittit implentem uelum bonũ socijs,
Circe pulchricoma horrenda dea altiloqua.
nos autem arma singula ordinantes per nauem
sedimus, hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat.
huius aũt tota die extendebantur uela pontũ iter facientis.
occidit autem sol, obscurabantur autem omnes uici.
illa ad fines peruenit profundi Oceani.

hic

Vlyss. Cimmerios diuertit.

hic uero Cimmeriorum erat uirorum populusq; ciuitasq;,
caligine & nubibus tecti, neq; unquam eos
sol lucidus aspicit radijs,
neq; cum conuertitur ad cœlum stelliferum,
neq; cum in terra de cœlo defertur.
sed nox pernitiosa superuolat miseris mortalibus.
nauem quidem illuc profecti subduximus, pecora autem
extraximus, ipsi autem rursus ad fluxum Oceani
ibamus, donec in regionē puenimus quā demōstrauit Cir/
hic sacra quidem Perimedes Eurylochusq; (ces.
gestabant, ego autem gladium acutū extrahens à fœmore
fossam feci cubitalem quoquo uersus,
circa eam autem libamina fundebamus omnibus mortuis.
primum Melicrato, postea uero dulci uino,
tertio uero aqua, insuper farinam albam commiscui.
multum autem precatus sum mortuorum infirma capita,
ueniens ad Ithacam sterilem bouem, quæ optima (bouis.
sacrificaturum in ædib. pyrāq; impleturum refertā omnib.
Tiresiæ uero seorsim ouem sacrificaturum soli
totam nigram, quæ inter pecora excellat nostra.
hos postquam supplicationib. libaminib.q; examina mort.
precatus sum, ea uero pecora prendens iugulaui
sup fossam, fluebat uero sanguis niger, ipsæ aūt cōgregabā
animæ ex Erebo mortuorumq; defunctorum, (tur
sponsæq; iuuenesq;, & multa patientes senes,
uirgunculæq; tenellæ decenti dolore affectum habentes.
plures autem uulnerati hastis ferreis
uiri in bello ociosi cruenta arma habentes,
qui plures circa fossam obambulabant aliunde alius
immenso clamore, me uero pallidus timor cepit.
certe tum deinde socios adhortans iussi,
pecoraq; sanè iacebant mactata sæuo ferro
excoriantes comburere, supplicare autem dijs.
fortiq; Plutoni, & insignæ Proserpinæ.
cæterum ego gladium acutum stringens à fœmore
ire, neq; sinebam mortuorum inania capita
ad sanguinem prope accedere, anteq; Tiresiā audiuissem.
prima autem anima Elpenoris uenit socij,
nondum sepultus erat sub terra latas uias habente.
cadauer enim in ædibus Cyrces reliqueramus nobis
indefletum & indefossum, quoniam labor alius urgebat.
illum ego defleui ut uidi, misertus sum animo,
& ipsum alloquutus uerba alata dixi.

Elpenor, quo pacto uenisti sub tenebras obscuras?
præuenisti pedes existens, quàm ego cum naui nigra?
sic dixi, ille me plorans excipiens sermone.
inclyte Laertiade artifex Vlysses,
læsit me dæmonis fatum malum & copia uini,
Circes in domo cubans non attendi,
retro descendere iens ad scalam longam,
sed è regione tecti cecidi, ceruix autem mihi
ex iuncturis fracta est, anima uero ad inferos deuenit,
nunc te per eos qui post te sunt oro non præsentes,
per uxoremq; & patrem qui enutriuit paruulum existētē
Telemachumq;, quem unicum in ædibus reliquisti.

Vlyssis ciuis. Elpenoris ciuis.

Inferorū loci.

Appperāt mortuorum animæ.

Elpenoris umbra Vlyssi apparet.

ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὔθ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὔθ' ὅταν αὖ πάλιν γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν πεδοβήσῃ.
ἀλλ' ὀλοὴ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκείλαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ', αὐτοί δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν ὄφρ' ὃν χῶρον ἀφικόμεθ', ὅν φράσε κίρκη.
ἔνθ' ἱερήια μὲν ποθαμήδης εὐρύλοχός τε
εἶχον, ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμην ἐκ παρὸς μηροῦ
βόθρον ὄρυξα, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσι νεκύεσσιν.
πρῶτα μελικρήτῳ μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ.
τοῖσιν δ' αὖθ' ὕδατι, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνα,
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς ἰθάκην στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ἔξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ' ἐμπλήσειν ἐσθλῶν,
τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν οἴην ἱερεύσειν οἰν
παμμέλαν', ὅς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα μελαινεφές, αἶψα δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ἐκ ἐρέβεος νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ' ἠίθεοί τε πολυτλητοί τε γέροντες,
παῖδες ἀκαχήμεναι τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι,
πολλοὶ δ' ὀξέα χαλκῷ βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ, ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος εἶρει.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτο ἐπὶ φαεινὸν νηλέϊ χαλκῷ
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν.
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμην ἐκ παρὸς μηροῦ
ἥμην, οὐδ' ἔων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἵμεν πρὶν τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ ἐλπηνόρος ἦλθεν ἑταίρου.
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυστον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.

Ἐλπήνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐών, ἢ ἐγὼ σὺν νηὶ μελαίνῃ;
ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ.
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
ἆσέ με δαίμονος ἄτη κακή, ἠδὲ θέσφατος οἶνος.
κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατελείομεν ἔκ νόησα
ἄψορρον κατιέναι, ἐπὶ δὲ κλίμακα μακρήν.
ἀλλὰ κατωτέρω τέγος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἀΐδος δὲ κατῆλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γονάζομαι οὐ παρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρός, ὅς ἔο τρεφέ τυτθὸν ἐόντα,
τηλεμάχου θ', ὅν μοῦνον ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.

ἐρήνια. ἐκ ἐρεῶν ἐστὶ γὰρ νηρῶν τομία καὶ σύντομα, ἐστὶ δὲ θεῶν, ἱερεῖα. καὶ ὅτι τὰ θρέμματα ἱερεῖα ἐκάλουν.

νύμφαι τ' ἠίθεοί τε. ἀδιόρθωτος ὁ τόπος οἱ ἔξεστι ὅπου προσέρχονται καὶ ἐστὶ ἀδύνατον φέρειν τὰς ψυχὰς τὰς τῶν σωμάτων πλησίον ἀλλὰ πρὸς αὐτὰς φαλαίνοις πίπτουσι τῶν μετὰ ταῦτα ῥηθεντῶν· δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν. αὐτὸς γὰρ ὡς ὁ κίρκης ἔφη αὐτῷ ἐστὶ τῶν βόθρον μένειν. σύνταττε δὲ χωρίζεται τὸ ἑτέρας. ἵνα μὴ κατακόψωσι τὸ μαντεῖον.

ἐλπήνορ πῶς ἦλθες. ὀδύνα ἐρᾶ τὸ παρὰ τῷ κύκλωπι ἢ σὺν λαιστρυγονίᾳ ἀπολομένων. ὅ τοι γὰρ εἰ μὴ ἀθίσμως. ἀλλ' ἔμ' ἐλάφησαν.

scio

i οἶλα

οἶδα γὰρ ὡς φθόνδε λιὼν δόμον ἷξ ἀΐδαο,
νῆσον ὀδ' ἀϊάδε φήσεις δυεργέα νῆα.
φῶτά σ' ἔπειτ' αὖαξ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο
μή μ' ἄκλαυστον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν
νοσφιδεὶς μήπ τοι θεῶν μήνιμα γένωμαι.
ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἔστιν,
σῆμά τ' ἐμοὶ χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης
ἀνδρὸς δυστήνοιο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
ταῦτά τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμόν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμφιβόμβητος προσέφην.
ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελεύτησόν τε τ' ἔρξω.
νῶϊ μὲν ὡς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ' ἀχνυμένοισιν
ἥμεθ', ἐγὼ μὲν ἄνωθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἔσχων.
εἴδωλον δ' ἔτερωθι ἑταίρων πολλὰ ἀγόρευεν.
ἦλθε δ' ἄρ' ἠὲ ψυχὴ μητρὸς καταπεφυυίης,
αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Αὐτίκλεια,
τὴν ζωὸν κατέλιπον ἰὼν εἰς ἴλιον ἱερήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων πρότερον πολιόν περ ἀχεύων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ' ἄρ' ἠὲ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων ἐμὲ δ' ἔγνω κὴ προσέφη.
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο.
ἤλυθες ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀπόχαζε βόθρου ἄπιχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
ὣς φάτ', ἐγὼ δ' ἀνεχασάμην ξίφος ἀργυρόηλον,
κολεῷ ἐγκατέπηξα, ὁδ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσι προσηύδα μαντὶς ἀμύμων.
Νόστον δίζησαι μελιηδέα φαίδιμ' ὀδυσσεῦ.
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός, οὐ γὰρ ὀίω
λήσειν ἐννοσίγαιον, ὅ, τοι κότον ἐνθεο θυμῷ,
χωόμενον ὅν οἱ υἱὸν φίλον ἔξαλάωσας.
ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν κὴ ἑταίρων,
ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς δυεργέα νῆα
θρινακίῃ νήσῳ προφυγὼν ἰοειδέα πόντον.
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει.
τοὺς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάσῃς νόστου τε μέδῃαι,
καί κεν ἔτ' εἰς ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε.
εἰ δ' ἐκέες σίνῃαι τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον,
νηί τε καὶ ἑτάροις, αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὑρεῖς δ' ἐν πήματα οἴκῳ
ἀνδρὰς ὑπερφιάλους, οἵ τοι βιότον κατέδουσιν
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
ἀλλ' ἤ τοι κείνων γε βίας ἀρτίσεαι ἐλθών,
αὐτὰρ ἐπεὶ μνήσῃαι ἐν μεγάροισι τοῖσι
κτείνας ἠὲ δόλῳ ἠ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ὄρχεσι δ' ἤπειτα λαβὼν ἐνέρεσι ἐρετμόν.
εἰσόκε τοὺς ἀφίκῃαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδ' ἔδασι, οὐδ' ἄλοι μεμιγμένον ἐδμὰ ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους.

κακκῆαι. κατακαῦσαι. αἰ[ν]ῆ κατάκαυσον.

αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος αὐτίκλεια. ὁ λύκος ἡ αὐτίκλεια διὰ τὸ δίκαιος τ' πάντων τ' πεσόντες, ὑπὸ χρυσοῦ ἐκ αὐτῶν ἀναγορεύεται τὸ βίον.

ἰοειδέα. μελανόχρωα.

ὅτι κακῶς νεῖαι. ὅτι γὰρ τὸ τῶν βοῶν ἀδικήματα εἰς πλάνας τὴν ὁδὸν παρὰ καὶ λυπῶ διαρρίβει, κὴ πάλιν ναυαγήσας πρὸς τὰς φάσκας προσβάλῃ

Vmbra Anticleae matris Vlyssis

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Tiresiæ umbra Vlyssi omnem itineris successū prædicit.

scio enim quod hinc profectus ex domo Plutonis
insulam in Aeceam sistes fabrefactam nauem,
ibi te continuo rex iubeo recordari mei,
ne me indefletum insepultum discedens post relinquas.
seorsim post te ne aliqua tibi dearum supplicia fiam,
sed me combure cum armis quæcunq; mihi restant,
sepulchrumq; mihi erige spumosi in littore maris
ad uirum infelicem, etiam posteris audiendum.
hæc mihi perfice, figeq; super sepulchrum remum,
quo etiam uiuus remigabam existens cum meis socijs.
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum.
hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
nos quidem sic uerbis excipientib. tristibus
sedebamus, ego quidem super sanguine gladium tenebam,
idolum uero ex parte socij multis alloquebar.
aduenit post hæc anima matris demortuæ,
Autolici filia magnanimi Anticlei,
hanc uiuam reliqui profectus ad Ilium sacrum,
hanc quidem ego defleui uidens miseratus animo.
sed neq; sic permittebam priorem tametsi mire tristatus
ad sanguinem prope accedere, antequã Tiresiam audirẽ.
superuenit tandem anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens, me autem agnouit & alloq. est.
Quid huc ô infelix relinquens lumen solis
uenisti, ut uideas & iam tristem regionem?
sed retrocede à fossa, remoue autem gladium acutum,
sanguinem ut bibam & tibi uere dicam.
sic ait, ego autem retrocedẽs gladium arg. clauis distinctũ,
uagina recondi, ille deinde bibit sanguinem nigrum,
& tum certe me uerbis alloquebatur uates inculpabilis.
Reditum quæris gratissimum eximie Vlysses,
quem tibi difficilem faciet deus, non enim puto
desiturum Neptunum, qui iram reposuit animo,
iratus, quod ei filium charum excæcasti.
sed adhuc quidem sit mala quantumuis passi peruenietis.
modo uelis tuum animum arcere & sociorum.
eo tempore quando primum appulseris firmam nauem
Thrinacij insulæ effugiens obscurum pontum.
pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
solis, qui omnia uidet & omnia audit,
hos quod si illæsas permiseris reditusq; memor sis,
sane adhuc in Ithacam mala licet passi peruenietis.
quod si læseris tum tibi prædico mortem,
nauiq; & sodalibus, ipsi etiam si effugies,
sero calamitose redibis, ut perdidisti omnes socios
naue in aliena, inuenies autem clades domi
uiros superbos, qui tibi substantiam consumunt
petentes diuinam uxorem & munera dantes.
sed certe illorum iniuriam ulciscereris adueniens.
cæterum postquam procos domi tuæ
interfeceris siue dolo siue palam acuto ferro,
proficiscere deinde prendens fabrefactam nauem,
donec ad illos perueneris qui non sciunt mare
uiri, neq; sale conditum cibum comedunt.
neq; sane hi sciunt naues proras rubricatas habentes.

Vlyss. quæ ri ex matre conditionẽ patris, filij, & patris.

οὐδ' neq;

neq; fabrefactos remos, quiq; alæ nauium existunt.
signum uero tibi dico ualde manifestum, neq; te latebit.
quando certe tibi obuiam factus alius uiator
apparuerit uentilabrum habens in forti humero.
tum certe terræ infiges fabrefactum remum,
faciens sacra pulchra Neptuno regi.
arietem taurumq;, suumq; maritum caprum.
domum reuertere, faciasq; sacras Hecatombas
immortalibus dijs, qui cœlum latum inhabitant.
omnibus sanè ordine, mors uero tibi ex mare ipsi
debilis sanè talis aduenet, quæ te occidit
senectuti sub molli confectum, circum autem populi
felices erunt, hæc sanè tibi ad te pertinentia dico.

Sic dixit, cæterum ego ipsum excipiens alloquut. sum,
Tiresia, hæc fortassis alicui decreuerunt dij ipsi.
sed age mihi hoc dic & uere enarra,
matris hanc uideo animam demortuæ,
illa tacita sedet prope sanguinem, neq; suum filium
dignatur palam aspicere, neq; alloqui.
dic rex, quo pacto me agnoscis talem existentem.
sic dicebam, ille me rursus excipiens alloquutus est.
facile tibi uerbum hoc explico & in mente ponam.
quemcunq; quidem fines mortuorum defunctorum
sanguinem prope accedere, ille tibi uerum dicet.
cui uero inuides, ille tibi abibit retro.

Sic loquuta, anima quidem abijt in domum Plut. intus
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit.
cæterum ego illic manebam firmiter donec mater
aduenit, & bibit sanguinem nigrum, statim aut agnouit,
& me lugens uerba alata dixit.

Vmbra ad ticlea matris Vlyss.

Tiresiæ umbra Vlyssi omnem itineris successu prædicit.

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Fili mi quo pacto uenisti sub caliginem obscuram
uiuus existens? difficile uero hæc uiuentibus uisu.
interfunt ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum quem non licet transmittere
peditem existentē, nisi quis habuerit bene compactā nauē.
num iam à Troia errans huc uenisti
nauiq;, & socijs longo tempore, nondum accessisti
ad Ithacam? neq; uidisti domi uxorem?

Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum.
mater mea necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
ab anima oraculum suscepturus, Thebani Tiresiæ.
non enim dum prope ueni Achaiam, neq; nostram
terram ascendere, sed semper habens erro ærumnam,
ex quo primum sequebar Agamemnonem diuinum
Ilium ad eximios equos nutrientem, ut cum Tro. bellarem.
sed age mihi hoc dic & uere narra,
quod te fatum edomuit sæue mortis?
an diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
suis sæuis iaculis superueniens occidit?

Vlyss. quæri ex matre conditionē uxoris, filij, & patris.

dic autem mihi & de patre & filio quem reliqui,
an adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquam iam
uirorum alius habet, me aut non amplius putant rediturū.
dic autem mihi desponsatæ uxoris consiliumq; mentemq;,
an manet cum puero, & salua omnia custodiat,
an iam duxit Græcorum quispiam optimorum.

ὀδ' ὑπὲρ ὀρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ τοι ὀρέω μάλ' ἀριφρασές, οὐδ' ἐσ λήσει.
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήσῃ ἀθηρηλοιγὸν ἐχεῖν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ.
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας ὀυήρου ὀρετμὸν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε, συῶν τ' ὤμβριμα κάπρον.
οἴκαδ' ἀπερείσας ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ ὀρανὸν ὀυρανὸν ἔχουσιν
πᾶσι μάλ' ἐξείης. θανάτος δέ οἱ ὀξὺ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλοῦσιν, ὃς κέ σε πέφνῃ
γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται, τὰ δέ τοι νημερτέα ἔρω.

ἀθηρηλοιγὸν. τὸν ἀβίρων ὀλοφυρτικὸν ἔργασον.

θάνατος ὀξὺ ἁλὸς αὐτῷ. ὁποιῶν τρόπῳ, τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀνάπλασιν καὶ ἀδυναμίας.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ κε ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τήν δ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηώσης.
ἥδ' ἀκέων σ' ἧσται ὀχεδὸν αἵματος, οὐδέ ὁ ὑὸν
ἔτλη ὀυ αὐτὰ ἰδεῖν οὐδὲ προσιμυθήσασθαι.
εἰπὲ ἄναξ ὥς κεν με ἀναγνοίη τοῖον ἐόντα.
ὡς ἐφάμην. ὀδέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη.
ῥηϊδίον τοι ἔπος ὀρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θείω.
ὅν τινα μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνηώτων
αἵματος ἆσσον ἴμεν ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίσπῃ.
ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.

Ὡς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον ἀΐδος εἴσω
τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθι μένον ἔμπεδον ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές, αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Τέκνον ἐμὸν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσι ὁρᾶσθαι,
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
ὠκεανὸς μὲν πρῶτα τ' ὄπως ὀὐ πορήσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ ὀυεργὲα νῆα.
ἢ νῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ὧδά δ' ἱκάνεις
νηί τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον, οὐδέ πω ἦλθες
εἰς ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;

ὠκεανὸς μὲν πρῶτα. ἡ ὃν ἐπόγαιον μὲν ὁδὸν τρα ὄ, καὶ ἔρρα. ἀπρόσιτα κατὰ τὸ σιωπῶν μὲν ἐν ἀδῆ ἐξαι ὠδαι. ἐ θεοι.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην.
μήτηρ ἐμὴ χρειώ με κατήγαγεν εἰς ἀΐδαο,
ψυχὴ χρυσόμενον θηβαίου τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον ἀχαιΐδος οὐδ' ἐπέβην
γῆς ἐπέβην ἀλλ'. αἰεὶ ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν.
ὀὐ δ' τὰ πρώτιστ' ἑπόμην ἀγαμέμνονι δίῳ
ἴλιον εἰς ὀὐπολιν, ἵνα τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
τίς νύ σε κήρ ἐδάμασσε τανηλεγὲς θανάτοιο,
ἦ ὀλιγὴ νοῦσος ἢ ἀρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε, καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
ἦ ἔτι πάρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἠέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' ὀὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παῖδι. καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει.
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος.

Sic

Ως ἐφάμην, ὣς δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ.
καὶ λίην κείνης μνήσατο θυμῷ,
ὅς οἱ ἐμοὶ μνηστῆρες ἐπὶ κακὸν ἔρχεται αἰεί.
φθίνουσι νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέοντες.
σὸν δ' ὄπωπε τιμὴν ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἑκηλος
τηλέμαχος τε μνᾶται, νέμεται, ἣ δ' αἴτας εἴσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικαιοπόλῳ ἀνδρὶ ἀλεγύνῃ.
πάντες γὰρ καλέουσι, πατὴρ δ' ὁ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόληνδε κατέρχεται, οὐδὲ οἱ ὀρνὶς
δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες οἱ οἰκῶ,
ἐν κόνει ἀγχι συὸς, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα ἕσται.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τε θηλύς τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλὰ βεβλήαται ὀρναί.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων μέγα δὲ φρένι πένθος ἀέξει
σὸν πότμον γοόων, χαλεπὸν δ' ἄδη γῆρας ἱκάνει.
ὅτω γὰρ κἠγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσσον.
οὐ γὰρ ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐϋσσέλμοις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνε,
οὐδέ τις ὃν μοι νοῦσος ἐπήλυθε, ἥ τε μάλιστα
ἐκκέδασε συγκῆ μελέων ὀξὺ θυμόν.
ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ' ὀδύσσευ,
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ως ἔφατ', αὐτὰρ ἔγω' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης.
τρὶς μὲν ἐφορμήθην ἐλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε.
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιὴ ἴκελον ἢ καὶ ὄνειρῳ
ἔπτατ', ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' ὀ μίμνεις ἐλέειν μεμαῶτα.
ὄφρα καὶ ἐν ἀΐδαο δόμῳ πρὸς χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεθα γόοιο.
ἢ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ περσεφόνεια
ὤτρυν' ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;
Ως ἐφάμην, ὣς δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ.
ὤμοι τέκνον ἐμὸν περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
ἦ τοι σε περσεφόνεια διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει.
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν ὅτε κέν τε θάνωσιν
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας γε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν.
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λευκὴ ὀστέα θυμός.
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόως δὲ τάχιστα λιλαίεο ταῦτα δὲ πάντα
ἴδ' ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ', αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλθον, ὤτρυνε γ' ἀγαυὴ περσεφόνεια
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες
αἷμ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο.
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὁρέοιμι ἑκάστην
ἥδε δέ μοι ἡνὶ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
παρστάμενος ταύνησθε ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ.
οὐκ ἔων πίνειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ πρόμνησταν ἐπήλυθον, ἣδε ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευον, ἐγὼ δ' ὁρέεινον ἁπάσας,

ὀϊζυραὶ ἦ, &c. ὀχ ὑπὸ μνηστήρων ὀχλομένη. ὁ δὲ ἐπὶ γὰρ οἱ μνηστῆρες οἴχοι μετὰ τὸς σφετέρους ἐπίασιν ἀλλήσι ζήτησιν.

Sic dicebam, ipſa ſtatim reſpondit ueneranda mater,
& ſanè illa quidem manet afflicto animo
ſuis in ædibus, ærumnæ autem illi ſemper
abſumuntur noctesq; dieſq; lachrymantes.
tuũ uero nõdũ quiſquã poßidet pulchrũ præmiũ, ſed getiũ;
Telemachus poſſeßionibus utitur & conuiuia opifera
apparet, quæ decet principem uirum curare.
omnes enim uocant, pater autem tuus illic manet
in agro, neq; in urbem concedit, neq; illi lecſtuli,
10 ſtrata & chlenæ, & ſtragula amiranda.
ſed ille hyeme quidem dormit, ubi mancipia in domo
in puluerib. prope focũ, laceras uero corpori ueſtes induit.
cæterum poſtquam uenit æſtasq; uireſcensq; autumnus
undiq; illi per fertilem partem uineæ uiniferæ
ex fõlijs delapſis humi ſternitur lectulus.
hic ille iacet triſtis, ingentem autem in mente dolorẽ augeſ
tuum fatum deflens, moleſta autem ſenectus uenit.
ſic enim etiam ego perij, & fatum contraxi.
neq; me domi ſagittandi perita iaculatrix
20 ſuis mitibus telis ſubterueniens interemit,
neq; aliquis me morbus inuaſit, qui maxime
tabe horrenda ex membris tollit animum.
ſed me tuiq; deſyderium, tuæq; curæ inclyte Vlyſſes,
tuaq; benignitas dulci animo priuarunt.
Sic ait, cæterum ego uolui mente deliberans
matris meæ animam prendere defunctæ. Vlyſſes cõ
ter quidem irrui, amplectiq; me animus inuitabat, natus ma
ter autem mihi ex manib. inſtar umbræ ſimilis etiã ſomnio tre ample
auolabat, mihi uero dolor acutus exoriebatur ex aĩo ma- cti fruſtra
30 & ipſum alloquutus uerba uelocia dixi. (gis, tur.
mater mea cur me non expectas amplecti cupidum,
ut etiam apud inferos charis circa manibus amplectentes
uterq;, ſæui delectemur luctus.
nunquid mihi idolum hoc illuſtris Proſerpinæ
incitat, ut adhuc magis lugens ingemiſcam?
Sic dicebam, ipſa rurſus reſpondit ueneranda mater, Mater Vl
eheu fili mi ſuper omnes infelix uiros, lyßi.
minime Proſerpina Iouis filia eludit,
ſed ipſa lex eſt mortalium, cum mortui fuerint,
40 non enim amplius carnesq; & oſſa nerui ſuſtentant.
ſed ea quibus ignis fõrte robur ardentis
abſumit ſtatim, ut primum reliquit alba oſſa animus:
anima uero tanquam ſomnum auolitans euolitat.
ſed in lucem uiuentium celerrime contẽde, hæc aũt omnia
ſcias, ut etiam in poſterum tuæ dicas uxori.
nos quidem ſic uerbis reſpondentes ipſæ fœminæ
acceſſerunt, egit enim inclyta Perſephone
quotquot optimatum uxores erant atq; filiæ,
illæ aũt circa ſanguinẽ nigrũ frequentes congregabãtur.
50 cæterum ego cõſultabam quo pacto interrogarẽ ſingulas.
illud autem mihi in animo optimum uidebatur conſilium.
ſtringens acutum gladium craſſo à femore,
non ſinebam bibere, ſimul omnes ſanguinem nigrum.
illæ uero deinceps accedebant, unaquæq; autem
ſuum genus narrabat, ego autem interrogabam ſingulas:

ἔνθ'

hic

hic uidelicet primam Tyro uidi bono patre natam,
quæ dicebat Salmonei inculpati filiam esse.
dicebat autem Crythei se uxorem esse Aeoliadi,
quæ fluuium amauit Enepeum diuinum,
qui multo pulcherrimus fluuiorum per terram labitur.
& iuxta Enepei uersabatur pulchra fluenta.
huic certe assimilatus Neptunus, terram continens
in hostijs fluuij accubuit uerticosi.
ceruleum certe fluctum circumleuauit monte æqualem
eleuatum, abscondit autem deum mortalemq; fœminam.
soluit autem uirginalem zonam sommumq; superinfudit.
cæterum postquam perfecit deus amatoria opera,
inhæsit sanè manui uerbumq; dixit & proloquutus est.

Enepeus fluuius.

Gaude mulier in amicitia, circumuoluto autem anno
paries pulchros liberos, quoniam non uani concubitus
immortalium, tu uero hos tolle studiose enutriasq;,
nunc autē feras ad domū & tēpera, ne uero nominaueris.
cæterum ego tibi sum Neptunus terræ quassator.

Sic loquutus, pontum subijt fluctuantem.
illa autem impregnata Peleam & Neleum,
qui inclyti ministri Iouis magni erant
utriq;, Peleas quidem in spaciosa Iaolco
habitabat pecorosus, hic uero in Pylo arenosa.
alios uero socios marito peperit regina fœminarum,
Aesonemq; atq; Pheretē, Amythaonaq; gaudentē equis.
post hanc Anthiopem uidi Esopi filiam.
quæ certe & Iouis gloriabatur in ulnis dormisse,
& habuit duos filios Amphionemq; Cetheumq;,
qui primi Thebis fundamenta locarunt septem portarum,
turribusq; circūdederunt postquā non ipsam absq; turrib.
habitare latam Thebam quamuis fortes essent. (poterant
posthanc autem Alcmenam uidi Amphitrionis uxorem,
quæ Herculem audacem animum leonis habentem
peperit in complexu Iouis magnanimi congressa.
& Megaram Creontis superbi filiam,
hanc habuit Amphitrionis filius robur semper indomitus.
matremq; Aedipodis uidi pulchram Epicastem,
quæ ingens facinus commisit insipientia mentis
nupta suo filio, ille suum patrem exspolians,
uxorem duxit, statim autem uulgata dij fecerunt hominib.
sed ille quidem in Thebe amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat deorum dira per fata.
illa abijt in Plutonis domum ualidas portas habentem,
attingens laqueum sublimen ab alta trabe,
suo dolore correpta, huic dolores reliquit post se.
ualde multos quotquot matris furiæ efficiunt.
& Chlorin uidi perpulchram, hanc olim Neleus
uxorē duxit suā, ppter pulchritudinē, postquā præbuit spō
minimam natu puellam Amphionis Iasidæ, (salia
qui quondam in Archumeno Minyeo fortiter imperauit,
atq; in Pylo regnauit, peperit autem illi pulchros liberos,
Nestoremq; Chromiumq; Periclymenum superbum.
post hos eximiam Pyro peperit miraculum hominibus.
quam omnes præcabantur circumuicini, neq; Neleus
huic dabat qui non nigras boues latis frontibus

ἠδ' ἔπι πρώτιστα τυρὼ ἴδον δῖα γυναῖκα.
ἣ φάτο σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
φῆ δὲ κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι αἰολίδαο,
ἣ ποταμὸν ἤρᾶτο κατ' ἠϊόνας θείοιο.
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἀνὰ γαῖαν ἵησι.
καί ῥ' ἐπ' ἠϊόνας τανυσίπορος ἔκτο καλὰ ῥέεθρα,
τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος ἐννοσίγαιος
ἐν πολυχοῇ ποταμοῦ ἠγείρατο δινήεντος.
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη ὄρεϊ ἴσον
λυρτωθὲν, κρύψεν τε θεὸν, θνητόν τε γυναῖκα.
λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, ἐπὶ δ' ὕπνον ἐχεύατο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἐν χερσὶ κρατὸς τε, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν.

Χαῖρε γύναι φιλότητι, πολυπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἄρρωστοι δυνατοὶ
ἀθανάτων, σὺ δὲ τοὺς νομέειν ἀλί τε πολυμέλαινά τε.
νεῦε δ' ὄρχου πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο μή τι ὀνόμηνας.
αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ ποσειδάων ἐνοσίχθων.

Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
ἡ δ' ὑποκυσαμένη πελίην τέκε καὶ νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω, πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ ἰαολκῷ
ναῖε πολυρρήνων, ὁ δ' ἄρ' ἐν πύλῳ ἠμαθόεντι,
τοὺς δ' ἑτέρους κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
αἴσονα τ' ἠδὲ φέρητ' ἀμυθάονα θ' ἱππιοχάρμην.
τὴν δὲ μετ' ἀντιόπην εἶδον ἀσωποῖο θύγατρα.
ἣ δὴ καὶ διὸς εὖχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
ἡ ῥ' ἔσχεν δύο παῖδε, ἀμφίονά τε ζῆθόν τε.
οἱ πρῶτοι θήβης ἔδον ἔκτισαν ἑπτάπυλοιο,
πύργωσάν τ' ἐπεὶ οὐ μιν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον θήβην κρατερώπεν ἐόντε.
τὴν δὲ, μετ' ἀλκμήνην εἶδον ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν.
ἣ ῥ' ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
γείνατ' ἐν ἀγκοίνῃσι διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
καὶ μεγάρην κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα.
τὴν ἔχεν ἀμφιτρύων υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής.
μητρά τ' οἰδιπόδαο εἶδον καλὴν ἐνὶ κάσσῃ.
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο
γείνατο τῷ ὧ ἑῇ, ὅδ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας,
γήμας, ἄφαρ δ' αὐάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς.
ἡ δ' ἔβη εἰς ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο
ἀψαμένη βρόχον ἀιπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ χομένη. τοῖς δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω,
πολλὰ μάλ' ὅσσα τε μητρὸς ἐρεννύουσ' ἐκτελέουσι.
ἠὼ χλωρὴν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε νηλεὺς
γήμαιο, ἑὸν μετὰ κάλλος ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
ὀπλοτάτην κούρην ἀμφίονος ἰασίδαο.
ὃς ποτ' ἐν ὀρχομενῷ μινυείῳ ἶφι ἄνασσεν,
ἠδὲ πύλῳ βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα.
νέσορά τε χρομίον τε περικλύμενόν τ' ἀγέραχον.
τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην πυρὼ τέκε θαῦμα βροτοῖσι.
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται, ὅσσ' ἔν τι νηλεὺς
ἔδίδου, ὁ δ' ἐλίκας βόας εὐρυμετώπους,

Pro. Ouid. e ipsa Amnis arundinosus

ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικλείης
ἀργαλέας, τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μαίνας ἀμύμων
ἐξελάαν, χαλεπὴ δὲ θεῶν ἐπὶ μοῖρα πέδησε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνάς τε καὶ ἡμέραι ἐξετελοῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι.
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίην Ἰφικλείην,
θέσφατα πάντ' εἰπόντα, διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
καὶ λίην δὴ μοι εἶδον τὸν τοιόδ' ἀρέων πεφάνοιτο.
ἦ ῥ' οὗτος τοιόδ' ἀρεῖος κρατερόφρων ἐγένετο παῖδε.
κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πύξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα.
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα.
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ τετέλεσται ἶσα θεοῖσι.
τὸν δὲ μετ' Ἰφιμέδειαν ἀλωῆος πεφάνοιτο
εἰσίδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγεῖσα
μαῖα τ' ἔτεκεν δύο παῖδε μινυνθαδίω δὲ γενέσθην.
ὠτόν τ' αὐτίθεον τηλέκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὓς δὴ μακίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννέοργυοι.
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ,
ἐμπόλεμον στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο.
ὄσσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ μεμαάτην θεμεν, αὐτὰρ ἐπ' ὄσσῃ
πήλιον εἰνοσίφυλλον ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο.
ἀλλ' ὄλεσεν μιν διὸς υἱός, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ.
ἀμφοτέρω πρὶν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰόλας
αὐθῆσαι, πυκάσαι τε γένυς οὐλανθεῖ λάχνῃ.
φαίδιμόν τε πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην.
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε δῶκεν
ἐκ Κρήτης δῖον γονὸν ἀθλεύων ἱεράων
ἦγε Μ, δὲ ἀπόνητο πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα,
δίνῃ ἐν ἀμφιρύτῃ διονύσου μαρτυρίῃσι.
μαῖραν τε κλυμένην τε ἴδον, συνεριήν τ' ὀριφύλην.
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἔγω μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον, οὐδὲ θύγατρας,
πρίν γὰρ κεν καὶ νὺξ φθίοιτ' ἄμβροτος, ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ὅτε νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους.
ἢ αὐτοῦ, πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων.
φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι,
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς,
τοὺς μὴ ἐπειγόμενοι ἀκρήεμπτε, μὴ δὲ τὰ δῶρα
ὅτω χρηίζοντι κολάζετε, πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως ἐχένηος,
ὃς δὴ φαιήκων αὐδήεντων πρεσβύτερος ἦεν.
Ὦ φίλοι, ὄ μάν ὔμμιν ἀνὴρ σκοπὸς οὐδ' ἀνὴρ οὐδὲ
μυθεῖται

ex custodia abegerit uis Iphicleæ
indomitas, has solus promisit uates inculpatus
abacturum, sæuum autem dei fatum impediuit,
uinculaq; sæua & pastores agrestes.
sed quando certe mensesq; & dies perficiebantur,
rursus circumuoluti anni & aduenerunt horæ.
& tum certe ipsum soluit uis Iphiclea,
uaticinia omnia loquutũ, Iouis aũt perficiebatur cõsiliũ.
& Ledam uidi Pindari uxorem,
quæ ex Pindaro sapientes peperit filios,
Castorẽq; equorum domitorẽ & pugnis ualentẽ Pollucẽ,
hos ambos uiuentes detinet fertilis terra,
qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
interdum quidem uiuunt alternis diebus, interdum rursus
moriuntur, honorem autem sortiti æqualem dijs,
post hanc Euphimediam Aloei uxorem
aspexi, quæ sanè dicebat Neptuno commixtam fuisse,
& peperit duos filios. breuis autem uitæ fuerunt,
Otumq; uirilem, inclytumq; Ephialtem,
quos certè longissimos enutriuit alma terra,
& longe pulcherrimos post inclytum Oriona.
nouem annorum enim illi & nouem cubitorum erant
latitudine, cæterum longitudo erat nouem ulnarum.
qui sanè immortalibus minabantur in cœlis,
moturus bellum tumultuosi belli.
ossa super Olympum parati, cæterum super ossa
Pileum frondosum ut cœlum permeabile esset,
& fortassis perfecissent si ad pubertatis mensurã uenissẽt,
sed perdidit Iouis filius, quẽ pulchricoma perdidit Latona
ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
floreret, ornaretur q; genu florenti barba.
Phædramq; Procremq; uidi, pulchramq; Ariadnam.
filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
ex Creta fertilissimam regionem Athenarum
duxit quidẽ, neq; perduxit, antea aũt ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua Bacchi uoluntate.
Mæramq; Clymenemq; uidi, mœstamq; Eriphylem,
qui aurum dilecto marito accepit pretiosum.
omnes uero non ego eloqui possum neq; nominare,
quotquot Heroum uxores uidi & filias,
antea enim etiam nox periret intempesta, sed etiam horæ
dormiendi, siue ad nauem celerem digressum ad socios,
siue hic, reductio autem dijs uobisq; curæ erit.
Sic ait, hi certè omnes quieti facti silentio,
uoluptate autem tenebantur per domum obscuram.
his uero Arete albis lacertis cœpit sermonibus.
Phæaces, quo pacto nobis uir ille apparet esse,
formaq; magnitudineq;, atq; mente intus prudentia?
hospes sane meus est, unusquisq; autẽ particeps ẽ honorũ,
ideo non festinantes dimittite, neq; dona
sic egenti prohibete, multa enim nobis
bona in ædibus deorum benignitate iacent.
inter illos autem interfatus senex Heros Echeneus,
qui certe Phæacum uirorum maximus natu erat.
O amici, non scilicet nobis præter opinionẽ & à scopo
loquitur

Alcinous Vlyßi.

Arete Phæacensibus.

loquitur regina prudens, ſed obedite.
Alcinoo autem ex ipſo ſequetur opuſq; dictumq;.

Hunc autem rurſus Alcinous excepit dixitq;,
hoc enim ſic erit ſermo ſi modo ego
uiuus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
hoſpes autem ſuſtineat tametſi reditus indignus eſt.
permaneat igitur expectare in craſtinum, donec totum
donandi rationem perficiam, deductio autē uiris curæ erit
omnib. potiſſimū aūt mihi, huius enī imperiū ē in populo.

Alcinous Vlyſſi. Huic reſpondit alloquutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoe rex omnium glorioſiſſime populorum,
ſi me etiam in annum iuſſeritis hic manere,
deductionemq; apparaueritis, & ſplendida dona dederitis.
profecto illud maliem & ſane utilius eſſet
pleniori cum manu charam ad patriam peruenire,
& magis honorandus & charior uiris eſſem
omnibus quotquot me in Ithacam uiderent reuerſum.

Huic rurſus Alcinous alloquutus eſt dixitq;.
ô Vlyſſes ideo neutiquam te comparamus aſpicientes,
impoſtoremq; eſſe, & furem perinde ut multos
paſcet terra nigra errones homines
mendacia concinantes, unde quis rē non intelligere poteſt.
tibi ineſt forma uerborum, mentesq; bonæ,
hiſtoriam uero ut muſicus ex ordine recenſuiſti
omnium Græcorum, tuiq; ipſius dolores triſtes.
ſed age mihi hoc dic & uere enarra,
ſi quoſdam eximiorum ſociorum uidiſti qui tibijpſi
ad Ilium ſimul conſequuti ſunt, & illic fatum nacti ſunt:
nox hæc ualde longa, immenſa, neq; tempus eſt
dormire in ædibus, tu autem mihi dic mira opera.
ſed ad auroram diuinam ſuſtinerem, quando mihi tu
uelles domi tuæ tuos dolores dicere.

Hunc autem excipiens alloquutus eſt prudens Vlyſſ.
Alcinoe rex omnium glorioſiſſime populorum,
tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
ſi adhuc audire utiq; cupis, non ſanè ego
hæc tibi abnegare, & miſerabiliora alia dicere,
dolores meorum ſociorum, qui iam poſtea perierunt,
qui Troianorum quidem effugierunt luctuoſum bellum,
in reditu perierunt cauſa malæ fœminæ.
cæterum poſtquam animas quidem diſperſit huc atq; illuc
caſta Proſerpina mulierum mollicolarum,
ſuperuenit anima Agamemnonis Atridæ,
triſtis circum aliæ congregabantur quæcunq; ſimul eo
domo in Aegiſti perierunt, & fatum contraxerunt.
agnouit ſtatim me ille poſtquam bibit ſanguinem nigrum,
fleuit autem ille uehementer floridas lachrymas diſtillans,
extendens ad me manus porrigere cupidus,
ſed non amplius ei aderat uis firma, neq; ulla potentia,
qualis utiq; antea erat in mobilibus membris.
illum quidem ego fleui ut uidi miſertusq; ſum in animo,
& ipſum compellans uerba alata dixi.

Atride rex uirorum Agamemnon,
quod nam te fatum domuit aſperæ mortis?
an te in nauibus Neptunus domuit,

ſciens

μυθεῖται βασίλειαι πρόφρων, ἀλλὰ πίθεσθε,
ἀλκινόοῦ δ' ἐκ τοῦ δ' ἔχεται ὄρχαμόν τε ἔπος τε.
Τόν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
ξεῖνε μὲν ὅτω δὴ ἔσται ἔπος ἄκρον ἐγωγε
ζωὸς φαίηκεσι φίλοις ἐτίμοισιν ἀνάσσω.
ξεῖνος δὲ τλήτω μάλα περ νόστοιο χατίζων,
ἔμπης ὄν αὐτόμεναι ὃν ἄριστον εἰσόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω, πομπὴ δ' ἀνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἐς' ἐν δήμῳ
Τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν. (σεύς.
εἰ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε καὶ ἀγλαὰ δῶρα δίδοιτε.
καί κε τὸ βουλοίμην καί κεν πολυκερδέστερον εἴη.
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην δὲ πατρίδ' ἱκοίμην,
καί κ' ἀιδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ' ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
ὦ ὀδυσεῦ, τὸ μὲν, ὅτι σ' εἰσορόωντες
ἀπορραπάξαι τ' ἔμμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους
ψεύδεά τ' ἀρτιέποντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.
σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί.
μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπιστάμενος κατέλεξας
πάντων τ' ἀρήιων, σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
εἴ πινας αὐτοῦ ἑταίρους ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ,
ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσσον.
νύξ ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος, οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἔνι μεγάρῳ, σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν τοῦ πρὶν ἐγὼ δ' ἦος ἀναχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τά σα κήδεα μυθήσασθαι.
Τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν. (σεύς.
ὥρη μὴ πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἀνέγωγε
τούτων σοι φθονέοιμι, ἐν οἴκῳ πρότερ' ἄλλ' ἀγορεύσαι,
κήδεα τῶν ἑτάρων οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
οἳ τρώων μὲν ὑπεξέφυγον σύνοιστον ἀϋτήν.
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ
ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων.
ἦλθε δ' ἄρ' ἀθρόος ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
ἀχνυμένη, περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θανὸν καὶ πότμον ἐπέσσον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
λλάξε δ' ὄγε λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἰβων,
πτύνας ἐς ἐμὲ χεῖρας ὀρέξασθαι μενεαίνων.
ἀλλ' οὐ γὰρ οἱ ἔτι λῶς ἔμπεδος οὐδ' ἔτι κῖκυς,
οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐν γυίοισι μέλεσσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τε ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν ἀγάμεμνον.
τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἠέ σέγ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,

τόξας

ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἠέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀνὰ χέρσον,
βῶν πωλιτανόμενον ἠδ' οἰῶν πώεα καλά.
ἠὲ πρὸ πόλιος μαχεόμενον, ἠὲ γυναικῶν;
Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε.
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσεῦ.
οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
οὔτέ μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀνὰ χέρσον.
ἀλλά μοι αἴγισθος τεύξας θανάτου τε μόρου τε.
ἔκτα σὺν ὀλομένῃ ἀλόχῳ οἶκόνδε καλέσας.
δαιτυνὸς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
ὥς θανόν οἰκτίσῳ θανάτῳ, πρὶν δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο σύες ὡς ἀργιόδοντες.
οἱ ῥάτ' ἐν ἀφνειῷ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
ἢ γάμῳ, ἢ δαῖτι, ἢ εἰλαπίνῃ τε θαλείῃ,
ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντιβόλησας.
μουνάξ ἐστεινομένων κὰν ἐν κρατερῇ ὑσμίνῃ.
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύρατο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλήθοντας
κείμεθ' ἐν μεγάρῳ, δαπέδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν
οἰκροτάτῳ δ' ἤκουσα ὄπα πριάμοιο θυγατρὸς
κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀρθμήσκων πρὸς φασγάνῳ, ἡ δὲ κυνῶπις.
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σῶμά τε δόμεν βρεῖσαι.
ὡς δὴ οἴνοτερον καὶ κυνοτερον ἄλλο γυναικός,
ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ὄργια βάλληται.
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές.
κερδίῳ τεύξασα πόσει φόνον, ἦ τοι ἔφην γε
ἀστάσιον παιδεσσιν ἰδὲ δμῳῇσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, ἢ δ' ἔξοχα λύγρ' ἐεδῆα,
ὅῃ τε κατ' ἄρχον ἔχευε καὶ ἐστυγέοντο ὀπίσσω.
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὡς ἔφατ' αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενον προσέειπον.
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον ἀτρέος εὐρύοπα ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας δι' βουλάς.
ὅς γ' ἀρχῆς ἕλγεσι μ' ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί.
σοὶ δὲ κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὡς ἐφάμην ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπον.
τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἥπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὅν κ' εὖ εἰδῇς.
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' ὅ σοί γ' ὀδυσεῦ φόνος ἔσται ἔκτε γυναικός.
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε,
κόρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια.
ἦ μὴν μιν νύμφην γε, νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ὀρχόμενοι πόλεμόν δε, πάϊς δὲ οἱ ἐν μαζῷ
νήπιος. ὃς δὴ νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἷζει ἀριθμῷ
ὄλβιος. ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἥ θέμις ἐστίν.
ἠδ' ἐμὲ, οὐδέ πέρ οἱ γε πιπλήσκεται ἄντιος
ὀφθαλμοῖσι ἴδεσθε, πάρος δέ με τῆφι καὶ αὐτόν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι
κεύθεσι,

sciens sæuorum uentorum immensa flabra
an te iniqui uiri læserant in terra
boues abigentem atq; ouium pulchras greges,
an pro urbe pugnantem atq; fœminis?
Sic loquutus, ille autem me statim excipiens alloq. sum.
inclyte Laertiade multiscie Vlysses
neq; me intra naues Neptunus edomuit,
excitans tristium uentorum immensium turbinem,
neq; me hostiles uiri læserunt in continente.
sed mihi Aegisthus struens mortemq; fatumq;.
occidit cum pernitiosa uxore, domum uocans.
cõuiuio accipiẽs, quẽadmodũ qs occidit bouẽ ad præsepe.
sic periij miserabilißima morte, circum alij socij
sæue cruciebantur quemadmodum sues albis dentibus,
qui sanè in locupletis uiri multum potentis,
aut nuptijs aut simposijs aut celebri festiuitate.
sanè quidem multorum uirorum cædibus interfuisti.
separatim interfectorum, & in publica pugna.
sed profecto illa potißimum uidens ingemiscens animo:
ut circa crateres mensasq; honoratas
iacebamus, in ædibus pauimẽtũ aũt totũ sanguine maduit
maxime miserabilem audiui uocem Priami filiæ
Cassandræ, quam occidit Clytemnestra dolosa
prope me, cæterum ego à terra manus eleuans
inieci iam moriens in gladium, illa autem impudentißima
seceßit, neq; mihi uoluit eunti ad Plutonis
manibus oculos concludere, atq; os componere,
ut non pestilentius & sæuius aliud muliere,
quæcunq; certe huiusmodi mente facinora induxerit.
quale certe & illa patrauit facinus indignißimum,
primario struens marito cædem, atq; putabam
gratum liberis atq; mancipijs atq; ancillis meis
domum uenturum, illa uero sceleratißima docta,
quiq; turpitudinem asperſit etiam uenturis in posterum.
mollibus fœminis, etiam illi quæ benefica erit.
Sic dixit, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus.
eheu quàm sanè genus Atrei altitonans Iupiter
uehementer odit fœminæ per consilia.
ab initio Helenam quidem perierunt propter plures.
tibi uero Clytemnestra dolum struxit procul absenti.
Sic dicebam, ille autem me protinus excipiens alloq.
ideoq; nunc nunquam etiam tu uxori mansuetus sis,
neq; illi sermones omnes reuela quæ bene noueris,
sed alia quidem dic, partim celatam esse.
sed non tibi Vlysses exitium erit ex uxore.
ualde enim prudens & bene in mente consilia scit,
puella Icarij prudens Penelope.
profecto ipsam nuptam nouam relinquimus nos,
abeuntes in bellum, filius autem illi erat ad mamillam
stultus, qui alicubi nunc inter uiros sedet numero
beatus, certe enim eum pater charus uiderit ueniens,
& ille patrem alloquetur, ita ut fas est.
illa autem me neutiquam filio saturari uxor
oculis permisit, prius enim me occidit & ipsum.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde.

Agamnonis umbra suũ exitium Vlyssi refert.

Cassandræ cædes.

Clytemnestræ sæuitia.

Contra uxores.

Vxori nõ ut mere credendum.

clam

clam, non autem palam charam in patriam terram
nauem dirige, quoniam nondum fidendum est fœminis.
sed age mihi dic, & uera narra.
an fortaßis adhuc uiuentem audiuistis filium meum,
siue in Orchomeno aut in Pylo arenosa,
an alicubi apud Menelaum in Sparta lata?
nondum enim mortuus est in terra diuus Orestes.

Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum:
Atride, quid me hæc interrogas? neq; enim scio
uiuat ne ille an mortuus sit, malum autem incerta loqui.
nos quidem sic uerbis alternantes tristibus
stabamus tristati tenellas lachrymas profundentes.
superuenit autem anima Pelidis Achillis,
& Patrocli, & eximij Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat formaq; corporeq;
aliorum Græcorum post irreprehensibilem Achillem.
agnouit autem me anima pedibus ualentis Aeacidæ,
& lugens uerba alata dixit.
generose Laertiade multiscius Vlysses,
infelix quid adhuc maius in mente cogitasti facinus?
quo pacto audes ad inferos uenire, ubi mortui
insensati habitant mortuorum idola miserorum?

Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum.
Achilles Pelei fili excellentißime Græcorum,
ueniens Tiresiæ neceßitate, si quod consilium
diceret, quo pacto Ithacam ad arduam peruenirem:
nec dum prope ueni in Achaiam, nec dum nostram
terram conscendi, sed semper male habui: te uero Achilles
nullus uir maiorum beatior, neq; posteriores.
antea enim te uiuum honorabamur æqualem dijs
Græci, nunc rursus late imperans mortuis
hic existens, ideo neutiquam mortuus tristeris Achilles.

Sic dicebam, ille autem me protinus excipiens alloq. è:
nc sane mihi de morte loqueris inclyte Vlysses.
uellem sanè rusticus existens, mercede seruire alij
uiro inopi, cui ne u lus sufficiens esset,
quam omnibus mortuis uita defunctis imperare.
sed age mihi de filio tuo generoso historiam dic.
an pergit ad bellum propugnator esse, an non.
dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audieris,
an adhuc teneat honorem multitudine in Myrmidonibus,
an ipsum despiciunt per Thessaliam Phthiamq;,
eo quod ipsum senium occupat manibusq; pedibusq;.
non enim ego ultor sub splendore solis
talis existens qualis olim in Troia lata,
trucidabat exercitum optimum pugnans pro Græcis.
si talis uenirem uel paululum in patris domum
sane alicubi ostenderem robur & manus intangibiles.
qui illum iniuria afficiunt detruduntq; ab honore.

Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloq.
profecto quidem de Peleo inculpato nihil audui.
sed tibi de filio utiq; Neoptolemo charo,
omnem ueritatem dicam perinde ut iubes.
ipse enim illum ego caua in naui æquali.
duxi ex insula Scyro ad armatos Græcos.

profecto,

Agam. umbra suũ eximium Vlyß. refert.

Achillis anima Vlyßi.

Cassandræ cædes.

Clytemnestræ sauitia.

Contra uaores.

Vxori nõ ite mere credendum.

λιρύβδλιω, μὴ δ' αὖ αφαυδλὰ φίλιω ὃν πᾶρίδα γαῖ/
νῆα κατηχέμεναι, ἐπεὶ ὀκ ἔλι πιςὰ γυναιξίν. (αὖ
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατὰ λέξον.
εἴπ ὅ τι ζώοντος ἀκόετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤτε γὰρ ἐρχομένῳ, ἢ ἐν πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤτε παρ' μενελάῳ ἐν ἀπάρτῃ εὐρείῃ;
ὁ γὰρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος ὀρέςης.

Ως ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμφιβόμενος προσέφην·
ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι, ὁ δ' ἐπ οἶδα,
ζώει ὅ γ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
νῶϊν μὲν ὣς ἐπέεσιν ἀμειβομένω συνεροῖσιν
ἕςαμεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ πηλεΐαδεω ἀχιλῆος.
καὶ πάτροκλοῦ, ἠ ἀμύμονος αὐτιλόχοιο,
αἰακίδαο τε δ' ἔμας τε
τ' ἄλλων δ' ἀνάων μετ' ἀμύμονα πηλέϊωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδ' ὠκέος αἰακίδαο.
κλαῖε δ' ὀλοφυρομένη ἐπεα πτερόεντα προσηύδα.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
ἠέτι, τίπ' ἔτι μεῖζον ἐν φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης αἴδης δὲ κατελθέμεν ἐνθάδε νεκροὺς
ἀφραδέας ναίεσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;

Ως ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμφιβόμενος προσέφην·
ὦ ἀχιλεῦ πηλέος υἱὲ μέγα φέρτατ' ἀχαιῶν,
ἦλθον τειρεσίαο χρειὼ εἴ κε μ' ἀνείη
εἴ ποι ὅπως ἰθάκης ἐς παπαλόεσσαν ἱκοίμην.
ὁ γὰρ πω σχεδὸν ἦλθον ἀχαιΐδος, ὁ δ' ἐπω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω κακά, σεῖο δ' ἀχιλλεῦ
ὄλβιος αὖ πρὸ πάροιθε μακάρτατος, ὅτ' ἄρ ὀπίσω·
πρὶν μὲν γάρ σε ζῶον ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
ἀργεῖοι. νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν
ἐνθάδ' ἐὼν, τῷ μὴ θανὼν ἀκαχίζευ ἀχιλλεῦ.

Ως ἐφάμην, ὁ δ' ἔμ' αὖτις ἀμφιβόμενος προσέφη·
μὴ δή μοι θανάτου γε παραύδα φαίδιμ' ὀδυσεῦ.
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητεύεμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὅ μὴ βίοτος πολύς εἴη,
ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπε.
ἤ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἠὲ καὶ ὀκνεῖ.
εἰπὲ δὲ μοι πηλῆος ἀμύμονος, εἴ τι πέπυσαι,
ἤ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ μυρμιδόνεσσιν,
ἤ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' ἑλλάδα τε φθίην τε,
ὅνεκά μιν ἦ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
ὁ γὰρ ἐγὼν ἐπιδωρος ἔτ' αὐγὰς ἠελίοιο
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ τροίῃ εὐρείῃ,
πέφνον λαὸν ἄριστον ἀμυνόμενος ἀργείοισιν.
εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ὀν πατρὸς ἐς δῶ
τῷ κέ τεῳ εὔξαιμι μελίος, ἠ χεῖρας ἀάπτους.
οἵ κεῖνον βιόωντα ἐεργοῦσιν τ' ἄχος ἡμῶν.

Ως ἔφατ' αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμφιβόμενος προσέειπον·
ἤτοι μὲν πηλῆος ἀμύμονος ὄλι πέπυσμαι.
αὐτὰρ τοι παιδὸς γε νεοπτολέμοιο φίλοιο,
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
αὐτὸς γὰρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐνὶ νηὸς ἐίσης,
ἤγαγον ἐκ σκύρου μετ' εὐκνημίδας ἀχαιοὺς.

profecto,

ἤτοι

ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν προΐομεν φραζόιμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἐβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρταν' μύθων.
νέστωρ τ' αὐτίθεος, καὶ ἐγὼ νεικέσκομεν οἶω.
αὐτάρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν προΐομ μαρνόιμεθ' ἀχαιοί,
ὅππότε δὴ πληθὺν μὲν ἐν ἀνδρῶν ἀνδ' ἐν ὁμίλῳ.
ἀλλὰ πολὺ πρόθεεν κε τὸ ὃν μένος ἀνδὶ ἑῷ ἔκων.
πολλοὺς δ' ἀνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω.
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων ἀργείοισιν.
ἀλλ' οἷον τὸν τηλεφίδην κατέπεφνε χαλκῷ
ἥρω' εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
οἳ πάντες κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
τεῖνον δὴ κάλλιστον ἰδὼν μετὰ μέμνονα δῖον.
αὐτάρ ὅτ' ἐς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' ἐπειός,
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐμοὶ δ' ὀδὶ πάντ' ἐτέταλτο,
ἢ μὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐνιθεῖναι.
ἐνθ' ἄλλοι δαναῶν ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
δάκρυα τ' ὠμόργνυντο, τρέμον δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
τεῖνον δ' ὅπότε πάμπαν ἐγὼ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὅτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, ὅτε πῆχεων
δάκρυ' ὀμορξάμενον, ὁ δ' ἐμε μάλα πολλ' ἱκέτευεν,
ἵππόθεν ὀρθὶ δύναι ἐξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπης.
καὶ δόρυ χαλκοβαρὲς, κακὰ δὲ τρώεσσι μενοίνα.
ἀλλ' ὅτε δὴ πρίαμοιο πόλιν δὲ τε πέρσαμεν αἰπεῖαν,
οἶραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων, εὖ νηὸς ἔβαινεν,
ἀσκηθὴς, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίην, οὔτ' ἀσμένος οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, εὖ μιξ δέ τε μαίνετ' ἄρης.
Ὡς ἐφάμην, ψυχὴ δὲ ποδώκεος αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα
γηθοσύνη, ὅ οἱ ὑὸν ἔφη ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
οἴη δ' αἴαντος ψυχὴ τελαμωνιάδαο,
νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη εἵνεκα νίκης.
τὴν μὲν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσί,
τοὔχοιν ἀμφ' ἀχιλῆος ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
παῖδες δὲ τρώων δίκασαν καὶ παλλὰς ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλῳ.
τοίῃ γὰρ κεφαλῇ ἕνεκ' αὖ γαῖα κατέχει,
αἴαντ' ὃς περὶ μὲν εἶδος περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
τ' ἄλλων δαναῶν μετ' ἀμύμονα πηλείωνα.
τὸν μὲν, ἐγὼν ἐπέεσι προσπτύσσων μειλιχίοισιν.
αἶαν πῶς τελαμῶνος ἀμύμονος οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλος εἵνεκα τοῦ χέων
ὀλομένων, τά δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν.
τοῖος γὰρ σφῶϊν πύργος ἀπώλετο, σεῖο δ' ἀχαιοὶ
ἶσον ἀχιλῆος κεφαλῇ πηλεϊάδαο,
ἀχνύμεθα φθινόμενοι δαμεῖς. οὐδὲ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ ζεὺς δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων,
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῖν δ' ὑπὸ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον, δ' ἄμασσον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.
Ὡς ἐφάμην. οὐδ' ἐμ' ὀδὲν ἀμείβετο, βῆ δ' μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.

ἔνθα

profecto, quando circa urbem Troiam iniremus consilia,
semper primus dicebat, & non aberrabat oratione.
Nestorq; eximius, & ego contendebamus soli.
cæterum quotiens circa urbem Tro. decerneremus Græci.
nunquam in multitudine manebat uirorum, neq; in turba.
sed longe præcurrebat suo robore nulli cedens.
multos autem uiros trucidauit in graui pugna,
omnes uero non ego eloqui possem, neq; nominare,
quantum exercitum occidit defendens Græcos.
sed ut Telephidem interfecit ferro,
Heroa Eurypolum, multi autem circa eum sodales,
Cetei trucidabantur mulierum propter dona.
illum sane pulcherrimum uidi post Memnona diuinum.
cæterum cum in equũ conscendimus quẽ fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commissa mihi erant omnia,
siue aperire densas insidias, siue concludere.
hic alij Græcorum duces atq; consiliarij,
lachrymas abstergebãt, tremebãt mẽbra subtus unũquẽq;
illum autem nunquam prorsus ego uidi oculis,
oneq; pallescentem corpore pulchro, neq; à maxillis
lachrymam abstergentem, ille me multum supplicabat,
ab equo exire, gladij autem quatiebat capulum,
& hastam grauatam ære, mala autem malis cupiebat.
sed quando certe Priami urbem depopulati celsam,
portionem & domum eximium habens nauem conscẽdit,
incolumis, neq; eminus læsus acuto iaculo,
neq; cominus uulneratus qualiter sæpius
fit in bello, permixtim namq; sæuit Mars.
Sic dicebam, anima autem pedibus celeris Aeacidæ
abibat magnifice incedens per herbosum pratum
lætitia, quod eius dixisset filium inclytum esse.
aliæ uero animæ mortuorum defunctorum
stabant tristes, narrabantur autem pœnæ ab unaquaq;
sola autem Aiacis anima Telamoniadæ,
longe absistebat irata propter victoriam.
qua ipsum ego uici pro iudicio apud naues,
pro anima Achillis, proposuit autem ueneranda mater.
filij autem Troianorum indicarunt, & Pallas Minerua.
utinã sane nõ debuissem uincere huiusmodi in certamine.
tale enim caput ob ista terra occupauit
Aiacem, qui eximius quidem forma etiam rebus gestis fuit
aliorum Græcorum post irrepræhensibilem Achillem.
illum quidem ego uerbis alloquebar mollibus.
Aiax fili Telamonis irrepræhensibilis nonne debuisti, Vlysses ad
uel mortuis remittere iram ob arma Aiacis umbram.
pernitiosa? quæ perniciem dij fecerunt Græcis.
talis enim ipsis turris perijt, propter te autem Græci
non minus Achillis capite Pelidæ,
tristamur defecti penitus, neq; quispiam alius
in culpa est, sed Iupiter Græcorum exercitum fortium,
duriter odit, tibi autem fatum imposuit,
sed age huc ueni rex, ut uerbum & orationem audias
nostram, doma autem robur, & generosum animum.
Sic dixi, ille autem mihi nihil respõdit, ibat aũt ad alias
animas ad Erebum mortuorum defunctorum.

tum

tum nihilominus alloquutus essem iratus certe ego ipsum.
sed mihi maluisset animus in præcordijs charis
aliorum animas uidere defunctorum.
ibi tum Minoa uidi Iouis splendidum filium,
aureum sceptrum gestantem leges ferentem mortuis.
sedentem, alij uero circa ipsum causas dicebant regem
sedentes statuti per latam Plutonis domum.
post hunc autem Orionem ingentem animaduerti
feras simul uenantem per floridum pratum,
quas ipse occiderat in desertis montibus,
manibus habens clauam totam ferream semper infractam.
& Tycium uidi terræ gloriosæ filium
prostratum in pauimento, hic autem nouē iaciebat iugera.
uultures autem ipsum utrinq; aßistentes iecur fodebant,
rostrum intromittentes, ille autem non abigebat manibus.
Latona enim traxit per uim Iouis gloriosa amicum
ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
& ipsum Tantalum uidi graues dolores patientem,
stantem in lacu, hic alluebat ad mentum.
cupiebat autem sitiens, potum autem non poterat capere.
quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
toties aqua peribat absorpta, circa autem pedes
terra nigra apparebat, arescere autem faciebat dæmon.
arbores procere à capite fundebant fructum
Pyri, mali punicæ, & aliæ mali dulcem fructum,
ficusq; dulces & oleæ uirescentes.
quoties recta pergeret senex manibus decerpere,
has uentus propellat in nubes obscuras.
& ipsum Sisyphon aspexi immensas dolores patientem,
lapidem gestantem ingentem utraq; manu.
profecto ille innixus manibusq; pedibusq; (erat
lapidem sursum pellebat ad cacumen, sed quando prope
summitatem superaturus, tunc deficiebat fortis uis.
rursus deinde pellens uoluebatur lapis asper.
cæterum ille rursus pellebat intensus excitabatur sudor
defluebat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
post hunc uidi uim Herculanam
Hercules idolum, ipse uero apud immortales deos
Hebæ. oblectatur in conuiuijs, & habet pulchrorū talorū Hebē;
filiam Iouis magnanimi, & Heræ aureæ sandalia habenti.
circa ipsum clamor mortuorum erat auium similis
undiq; fugientium, ille uero obscuræ nocti similis
nudum arcum habens, & ad neruum sagittam
horrendum circumspiciens semper iaculandi similis.
horrendus autem illi circum pectora baltheus,
aureū erat telamū, in quo mirāda opera elaborata erant.
ursiq; agrestesq; apri timendiq; leones
prœliaq; pugnæq; cædesq; homicidiaq;.
non faciens fuit neq; aliud quippiam faciet,
qui illum Telamona sua elaborauit arte.
agnouit autem statim ille postquam uidit oculis,
& me lugentes uerbis alatis alloquebatur.
Generose Laertiade multiscie Vlysses,
Hercules heu miser si aliquod & tu malum fatum nactus es,
Vlyßi. quale utiq; ego habui sub radijs solis.

γνῶθα χ' ὅμως προσέφη μετὰ λοιγὸν ἱκόντα·
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
ἔνθ' ἤτοι μίνωα ἴδον διὸς ἀγλαὸν υἱόν
χρυσέον σκῆπτρον ἔχοντα θεμιστεύοντα νεκύεσσιν·
ἥμενον, οἱ δ' μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα
ἥμενοι ἑστότες κατ' δῶρα πυλὲς ἀΐδος δῶ.
τὸν δὲ μετ' ὠρίωνα τελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ ἐλεοῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα·
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνε κατὰ οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον αἰεὶ ἀάγες.
καὶ τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν πεδίῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
γῦπες δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἦπαρ ἔκειρον
πολύτρον· ὁ δ' ἀπαμύνεν χερσί.
λητὼ γὰρ ἤλκυσε διὸς κυδρὴ παράκοιτις.
πυθῶδ' ἐρχομένη δία καλλιχόρῳ παρ' ἀνοπαῖον.
καὶ μὴν τάνταλον εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑστότ' ἐν λίμνῃ, ὁ δὲ πρὸς πλάζε γένειον.
ὁ δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι.
ὁσάκι γὰρ κύψειε γέρων πιέειν μενεαίνων, (σι
τοσάκι οἴχετο ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβρόχθον, ἀμφὶ δὲ ποσὶ
γαῖα μέλαινα φαίνεσκε, κατεπλήσσεσκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατακρήθεν χέε καρπὸν,
ὄγχνας καὶ ῥοιὰς, καὶ μηλέας ἀγλαόκαρπους,
συκέας τε γλυκερὰς ἠδ' ἐλαίας τηλεθόωσας.
τῶν ὁπότ' ἰθύσειε γέρων ὀδὸν χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ' ἄνεμος ῥίπασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
καὶ μὴν σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα.
λᾶαν βαστάζοντα τελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἤτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεν κε ποτὶ λόφον, ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀναστρέψασκε κραταιΐς.
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
αὐτὰρ ὁ γ' ἂψ ὤσασκε πιταινόμενος κατὰ δ' ἱδρὼς
ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς καὶ ἔχει καλλίσφυρον ἥβην
παῖδα διὸς μεγάλοιο, καὶ ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ὡς οἰωνοὶ ὥς,
πάντοσ' ἀτυζομένων, ὁ δ' ὀρεμνῆ νυκτὶ ἐοικώς,
γυμνὸν τόξον ἔχων, ἐπὶ νευρῇφιν ὀϊστὸν,
δεινὸν παπταίνων ἀεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέος δὲ οἱ ἀμφὶ πόδας ἱμάσθεσσιν ἀορτὴρ
χρύσεος ὤμοις τελαμών, ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σῦες χαροποί τε λέοντες.
ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μὴ δ' ἄλλοτε τεχνήσαιτο,
ὃς κείνου τελαμῶνα ἐπὶ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι.
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
ἆ δειλ' ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἠνιπάπτεις.
ὅν περ ἐγὼν ὀχέων ὑπὸ αὐγὰς ἠελίοιο.

ἐλοιπόλοισιν. ἢ ὀρεσ μοις σὺν οἷς ἔχει μόνον πολεῖσθαι ὁ ἐν ᾗσιν αὐαστρέφεσθαι, ἢ ὑμόροις σὺν οἷς μόνος αὐτὸς πορεύοιτο διὰ τὸ ὑμόρον σὺν οἷς οἶδε αὐαστρέφοντος οἷον ὅπερ νεμεῖν τὰ πρόβατα.

τοῦτο ἢ διψάων. ἵστατο νῦν ὅτι τὸ πολλῶν κεκρυμμένη ἢ τὴν λέξιν ὁ διασκευαστὴς παρὰ τῶν τὸ ποικτὸ σωνῴδειαν.

Vlysses ad Aiacis umbram.

Iouis

ξλωὸς

ζωὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀιζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην, μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
θυμῷ πειθόμενος, ὃς δή μοι χαλεπὸς ἐπετέλλετ' ἄεθλος,
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ', ὃς δὴ ἔτ' ἄλλο
φράζετο τοῦ δέ τι μοι χαλεπώτερον εἶν ἄεθλον ἐλοῦν τ'
μὲν ἐγὼ ἀνήγαγον ἐξ ἀΐδαο.
ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν, ἐνδὲ γλαυκῶπις ἀθήνη.
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖθις ἔβη δόμον ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέων ἐμπεδὸν εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἱ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.
καὶ νύκ' ἔπι πλείστους ἴδον αὐέρας, ὃς ἐθέλοιμι πρὸ
θυμίαν ἀθανάτων τε θεῶν ἐρικυδέα τέκνα.
ἀλλὰ πρὶν ὧδ' ἔθνε ἀγείρετο μυρία νεκρῶν.
ἐκχὺ θεσπεσίη, ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἕρει,
μή μοι γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ ἀΐδος πέμψειεν ἀγαυὴ περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ὦδε νῆα κιὼν ἐνέβαινον ἑταίρους.
αὐτός τ' ἀμβαίνειν αὐά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἰσέβαινον, καὶ ἐπὶ κλισίσι κάθιζον.
τλὼ δὲ κατ' ὠκεανοῦ ποταμοῦ φέρε κῦμα ῥόοιο.
πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

εἰρεσίη. κοπιλασία, παρὰ τὸ ἐρέσσειν τὸ κωπηλατεῖν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Μ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Διηγεῖται τίνα τρόπον ἄδου γοητεύθη αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς κίρκην, καὶ ὡς τὰς σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας σκύλλαν τε καὶ χάρυβδιν, καὶ τίνα τρόπον αὐτὸς νῆς, καὶ τοῦ ἑταίρων ἀπώλεσαν ἀνιλόντων τινὰς τῶν ἡλίου βοῶν, καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς καλυψὼ διεσώθη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Μ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Μῦ σειρῆνας ἔχει πλαγκτάς τ' ἰδὲ βοῦς ἠελίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπον ῥόον ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀφρὸν ἔκερε κῦμα θαλάσσης δυρυπόροιο,
νῆσον δὲ ἀϊκείην, ὅθι τ' ἠοῦς ἠερόεσσης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι καὶ αὐτολαὶ ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀκρεξέξαντες, ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠερόεσσα φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼ ἑτάρους πεῖσα, εἰς δώματα κίρκης
οἰσέμεναι νεκρὸν ἐλπίωρα τεθνειῶτα.
φοῖβός δ' αἶψα τάμόντες, ὀδ' ἀκροτάτῃ προέχ' ἀκτῇ.
θάπομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ
τύμβον χεύαντες καὶ ὀδὸν σήμα ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ ὀδόνπερες ἐρετμόν.
ἡμεῖς μὲν τάδε ἕκαστα διείπομεν, ὀδ' ἄρα κίρκη
ἐξ ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' ἐτοιμασμένη, ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ,
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ ἄθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἥδ' ἐν μέσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων.
ἀθέλιοι, οἱ ζώοντες ἐπήλθετε δόμον ἀΐδαο
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλ'

ὅθι τ' ἠοῦς. ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας σὺν τῇ αὐγῇ ἀεὶ ποτε εἰρήκεν, ἀλλ' ἤτοι ἀπλῶς τρόπον, ἐπεὶ παρὰ γεωμέτραις ὅπου ἡ μέρα καὶ ἥλιος.

Iouis quidem filius eram Saturnij, cæterum ærumnum
habui infinitam, ualde enim deteriori uiro
oppressus, qui mihi graues imperabat dolores,
& olim me huc misit ut canem ducerem, non enim aliud
existimabat hoc mihi grauius esse certamen.
hunc quidem ego subduxi & traxi ex inferis.
Mercurius autem me deducebat atq; cæsia Minerua.
Sic fatus, ipse quidem rursus descedit infra Plut. domũ.
cæterum ego illic mansi firmiter si quis ueniret
10 uirorum Heroum, qui certe prioribus seculis perierunt,
& fortasis adhuc priscos uidissem uiros quos uolui.
Theseum, Pirithoumq; deorum gloriosos filios.
sed antea multitudo congregabatur infinita mortuorum. Thesei umbra.
sonitu immenso, me autem pallidus timor inuasit,
ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
ab inferis mitteret inclyta Persephona.
statim deinde ad nauem profectus iussi socios,
& ipsos ascendere rudentesq; soluere.
illi uero statim ingressi, & per transtra sederunt.
20 illam uero per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti.
primitus quidē remorũ agitatis, postea aũt optimus uētus.

ARGVMENTVM M. HOmeri Rapsod.

Narrat ab inferis factum sibi reditum ad Circen, & quomodo Syrenes præternauigauit, & errantes petras Syllamq; & Charybdim, & suipsius nauis & sociorum interitum qui occiderant quosdam solis boues, & ut solus in ligno ad Calypso sal uatus fuerat.

ODYSSEAE M. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

30 Duodecimus Syrenes complectitur petras, atq; boues.

Aeterum postquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijt ad fluctus maris latifluii,
insulam ad Aeaeam, ubi auroræ manegenitæ
domicilium & chori sunt & solis ortus.
nauem quidem huc digressi subduximus in arenam.
nosipsi autem egressi sumus ad littus maris. Reditus de inferis ad Circen.
40 hic dormientes expectauimus auroram diuinam.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
certe ego socios præmisi ad domum Cyrces,
efferre mortuum Elpenorem defunctum. Elpenor tumulatur.
arbores uero statim inscidentes summũ prominebat littus,
sepeliuimus tristes tenellas lachrymas fundentes.
cæterum postquã cadauer combustũ est & arma mortui,
tumbam aggerantes & desuper columnam erigentes,
fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
nos quidem singula administrauimus, at non Circen Circe prædicit futura pericula.
50 ab inferis regressis latuimus, sed ualde celeriter
uenit festinans, simul autem ancillæ ferebant cum ipsa,
panem, & carnes multas, & nigrum uinum.
hæc in medio stans alloquebatur diua dearum.
miseri, qui uiuentes subijstis domum Plutonis,
bis mortui, cum alij semel duntaxat moriuntur homines.
sed

Cymea sa/ xa.

Describitur Scylla à Circe.

sed agite edite cibum, & bibite uinum
hic tota die, simul autem aurora illucescente
nauigate, cæterum ego monstrabo uiam, atq; singula
significabo, ne quo pacto uestris malis consilijs
aut in mare, aut in terra doleatis cladem capientes.

Sic ait, nobis statim persuadebatur animus generosus.
sic cum quidem tota die ad solis occasum
sedebamus conuiuantes carnes immensas, & dulce uinũ.
quando autem sol descendit, & crepusculum aduenit,
illi quidem dormierunt apud rudentes nauis.
illa autem me manu præhendens dilectis à socijs,
locauitq; & accubuit, & interrogauit singula.
cæterum ego illi omnia ordine recensui.
& tum certè me uerbis alloquebatur ueneranda Circe.
hæc quidem sic omnia tentata, tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducat etiam deus ipse.
Sirenes quidem primum peruenies, quæ sanè omnes
homines dementant, quicunq; apud eas peruenerint,
quicunq; imprudentia appulerit, & sonitum audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes liberos
domum reuersi astant, neq; lætantur.
sed Sirenes stridula demulcent cantilena,
desidentes in prato, ingens circà ossibus aceruus
uirorum putrefactorum undiq; cutes putrescunt.
sed præternauigato, insuper aures obdura sociorum
ceram lixans suauem, ne quisquam audiat
aliorum. cæterum ipse audi quidem, si quidem uoles,
ligent te in naui ueloci manusq; pedesq;
erectum in statione mali, ex eo autem funes alligentur,
ut magna uoluptate uocem audias Sirenum.
quod si rogaueris socios, soluereq; iusseris,
illi te pluribus uinculis alligent.
cæterum postquam has præternauigauerint socij,
tum tibi non statim continuè dicam,
utra tibi uia erit, sed tu ipse
animo considera. dicam autem tibi utrunq;
ibi quidem petræ excelsæ, ad eas autem
fluctus ingens resonat cærulei maris.
planctas profectò eas dij beati uocant.
hac neq; uolatilia præteruolant, neq; columbæ
timidæ, quæ ambrosiam Ioui patri ferunt,
sed ex illis semper suffocat leuis petra.
sed aliam summittit pater, ut in numero sit
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ, quæcunq; accesserit,
sed pariter tabulas nauium, & corpora uirorum
fluctus maris aufert, ignisq; pernitiosæ procellæ.
sola ipsa utiq; præternauigauit mare sulcans nauis
Argo omnibus cure ab Aeeta nauigans.
& fortasse hanc hinc celeriter iecisset magnas ad petras,
sed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iason.
hic uerò duo scopoli, hic quidem altum cœlum attingit
acuto uertice. nubes autem ipsum circumdat
obscura, quem nũquam tempestas, neq; unquam serenitas
illius occupat uerticem, neq; in æstate, neq; autumno,
neq; ascendere poterit mortalis uir, neq; descendere,
neq;

Cyanea saxa.

Reditus de inferis ad Circen.

Elpenor tumulatur.

Circe præcipit futura pericula.

Describitur Scylla à Circe.

ἀλλ' ἄγετ' ἐδίετε βρώμιν καὶ πίνετε οἶνον,
εὖθι τὰν ἡμέριοι, ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
πλούσεθ', αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω, ἵνα μήτι κακῇ φρασίῃ ἀλεγεινῇ
ἠ ἁλὸς, ἠ ἤθι γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι μέγαν ἄσπετα κῆ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
ἠ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
ἷσέν τε, καὶ πρὸς ἔλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα.
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ, πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσι προσηύδα πότνια Κίρκη·
ταῦτα μὲν ἤδη πάντα πεπείρανται, σὺ δ' ἄκουε
ὡς τοι ἐγὼν ἐρέω μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἳ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅς τις σφέας εἰσαφίκηται,
ὅς τις ἀϊδρείῃ πελάσῃ, καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
σειρήνων, τῷ δ' οὔ οἱ γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίστατο οὐδὲ γάουσι·
ἀλλά τε σειρῆσι λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι, πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, πόδι δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ παρέξ ἐλάων ὦδι δ' ὄατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
λιπαρὸν δ' ἐψήσας μελικηδέα μήτις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων, αὐτὰρ αὐτός ἀκουέμεν εἴ κ' ἐθέλῃθα,
δήσαντες σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖρας τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὀπ' ἀκούσῃς σειρήσοιϊν.
εἰ δέ κε λίσσεαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύεις.
οἱ δέ κε πλείονες τότ' ἐν δεσμοῖσι δεήσουσιν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρέξελάσουσιν ἑταῖροι,
ἔνθά τοι οὐκέτ' ἔπειτα διήνεκέως ἀγορεύσω,
ὁππότερῃ δίκη τοι ὁδὸς ἔσται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλεύειν ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, πρὸς δ' αὐτῇσι
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος ἀμφιρύτης.
πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίῳ δὴ πατρὶ φέρουσιν
ἀλλά τε καὶ τῇ αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
ἀλλ' ἄλλῳ ἐνίεσι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
τῇ δ' οὔπω τις νῆυς φύγεν αὐδήσασ' ἥτις ἵκηται,
ἀλλά θ' ὁμοῦ πανάς τε νεῶν, καὶ σώματα φωτῶν,
κῦμά θ' ἁλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι
οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νῆυς
ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' αἰήταο πέλασσα,
ἐν νύκτι τλῆ ἐνθ' ὧκα βάλοι μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν ἰήσων,
οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν ὄποτ' ὀρόων ἐν δέ ποτ' αἴθρῃ
κείνο γε ἔχει κορυφήν, ὅτ' ἐν θέρει, ὅτ' ἐν ὀπώρῃ.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς αὐνὴρ, οὐ καταβαίη,

k οὐδ'

οὐδ' εἰ οἱ χεῖρές γε τεείνοιτο καὶ πόδες ἦεν.
πέτρη γὰρ λίς ἐστι πεπυκασμένη εἰκυῖα.
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶν ἀνερωειδὲς,
πρὸς ζόφον εἰς ἔρεβος τετραμμένον ἦπερ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἐθέλητε φάσθαι ὀϊστοῦ
οὐδὲ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀϊζήϊος ἀνὴρ
τόξῳ ἐϊσταμένοις κοῖλον ἐπὶ ἐσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐν σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα,
ἣ ἤτοι φωνὴ μὲν ὅσον σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸς, οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
ἣ ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι.
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες. ἐν δὲ ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες,
πυκνοὶ καὶ θαμέες πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσσῃ μὲν τε κῆλ ἀπείρων κοίλοιο δέδυκεν.
ἔξω δ' ἐξίχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον πολυμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κυνάς τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλησι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος ἀμφιτρίτη.
τῆς δ' ὄπω ποτὲ ναῦται ἀκήριοι ἀλυκτόωντα
πρὸ φυγεῖν σὺν νηί, φέρει δ' ἑκάστου κρατὶ ἑκάστῳ,
φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὼς κυανοπρώροιο.
τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει ὀλυσσεῦ.
πλησίον ἀλλήλων μάλα κεν ἐϊσοϊσύσειας.
τῷ δ' ἐν ὀρινεός ἐστι μέγας, φύλλοισι τεθηλὼς,
τῷ δ' ὑπὸ δῖα χάρυβδις ἀναροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' αἴνησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ
δεινὸν, μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ἔτ' ἐκ κακοῦ οὐδ' ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα σκύλλης σκοπέλῳ πελεμιζόμενος ὤκα
νῆα παρέξ ἐλάαν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους ἐν νηὶ ποθήσαι, ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες.
εἴπως τλῆν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι χάρυβδιν.
τλῆν δ' ἐπ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτο γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἣ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων.
κέρτομε καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος. οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείκεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, καὶ ἄγριον οὐδὲ μαχητόν.
οὐδέ τις ἐς ἀλκὴν φυγεῖν κάρπιμον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δὴν θωΰσσῃς, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα λιχήσῃ
τόσσισιν λεφάλῃσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕλῃται,
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ λεάταιραν
μητέρα τῆς σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν.
ἣ μιν ἔπειτ' ἀκραπάσει οὐδ' ὕστερον ὁρμηθῆναι.
θεῖνε κίνην δ' ὅν νῆσον ἀφίξεαι. ἔνθα δὲ πολλὰ
βόσκονθ' ἠελίοιο βόες, καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσσα δ' οἰῶν πώεα καλὰ,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα γόνος δ' οὐ γίνετ' ἔπειτα,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι, θεαὶ δ' ἔνι ποιμένες εἰσὶν,
νύμφαι ἐϋπλόκαμοι φαίθουσά τε, λαμπετίη τε.

ἃς

neq; si illi manus utiq; uiginti & pedes essent.
petra enim leuis est, circumpolitæ adsimilis.
medio autem in scopulo est spelunca obscura,
uersus occasum ad Erebum conuersa, qua uos quidem
nauem ad cauam dirigetis eximie Vlysses,
neq; ex naui caua iuuenis uir
arcu iaculatus, ad cauam speluncam perueniat.
hic autem Scylla inhabitat grauiter uociferans,
huius profecto uox quidem quanta catuli leonis
fit, ipsa autem monstrum ingens, neq; quisquam ipsam
lætabitur aspiciens, neq; si deus obuiam ueniret.
huius profecto pedes sunt duodecim omnes immobiles,
sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
horrendum caput inerat, oblongi autem dentes,
illæsi, & frequentes pleni nigræ mortis.
medio quidem per speluncam cauam immergitur.
foràs autem porrigit capita sæui barathri.
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasq;, canesq;, & sicubi maiorem capere possit
Balænam, quæ infinita alit fructuosum mare.
hac nondum unquam nautæ illæsi gloriari poterunt
præternauigasse cum naue, aufert enim singula capita,
uirum abripiens ex naue rubricata. Charybdis
alterum uerò scopulum humiliorem uidebis Vlysses
propè ad inuicem, & sanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus est ingens, foliis florens,
sub hac diua Charybdis absorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uero absorbet
horrendè, ne tu utiq; illuc uenias, quando absorbet,
non enim liberarit ex illo malo neq; Neptunus.
sed ualde Scyllæ scopulo appropinquans celeriter
nauem præternauiga, quoniam longè satius est
sex socios in naui desyderare, quàm simul omnes.
Sic ait, cæterum ego ipsam excipiens, alloquutus sum,
agè uerò mihi dic dea, & uerè enarra,
si quo pacto pernitiosam quidem effugerem Charybdim,
illam uero ulciscar quod mihi læserit socios.
Sic dicebam, illa statim respondit diua dearum,
infelix adhuc tibi bellica opera curæ sunt
& labor, necdum dijs cedere uis immortalibus?
illa sanè non mortalis, sed mortale malum est,
graueq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
neq; ulla est uirtus, fugere optimum ab illa.
si enim properaueris, arma tractans ad petram,
uereor ne te denuò irruens consequatur
tot capitibus, tot uerò uiros abripiat.
sed ualde celeriter præternauiga, uoca autem Cretem
matrem ipsius Scyllæ, quæ ipsam peperit cladem hominib.
quæ ipsam deinde compescet deinceps irruere.
Trinacriam autem ad insulam peruenies, hic autē multa
pascuntur solis boues, & pinguia pecora,
septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquaginta uerò singula propagatio non est ipsorum,
neq; unquam moriuntur, deæ uerò pastores sunt
Nymphæ pulchricomæ, Phaetusaq;, Lampetieq;,

quas

Vlysses pro/ cip.

Centum Sire num.

quas peperit Soli illuſtri diua Neæra.
has quidem ut educauitq; peperitq; ueneranda mater,
Trinacriam ad inſulam relegauit procul habitare
oues cuſtodire paternas, & nigras boues,
eas ſiquidem illæſas permittas, reditusq; meminceris,
ſanè adhuc in Ithacam, mala licet paſti, uenietis.
ſin autem læſeris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & ſocijs. ipſe uerò ſi effugies,
ſerò uix redibis, amiſsis omnibus ſocijs.

Sic ait, ſtatim autem aurea ſella aduenit aurora.
illa quidem continuo per inſulam digreſſa diuiniſs. dearũ.
cæterum ego ad nauem digreſſus, excitabam ſocios
& ipſos aſcendere, atq; funes reſoluere.
illi ſtatim ingreſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine uero ſedentes cauum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte poſteriori nauis rubrica picta
ſecundum uentum immiſit implẽtem uela fidum comitem
Circe pulchricoma grauis dea ueneranda.
continuo omnia arma laborantes per nauem
conſedimus, hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat.
tum ego ſocios alloquebar mæſto corde.

Vlyſſes ꝓ/ciſ. O amici, non enim oportet unum ſcire, neq; duos ſolos
uaticinia, quæ mihi Circe prædixit diuiniſſima dearum, Charybdis
ſed dicam ego, ut ſcientes ſiue moriamur,
ſiue effugientes mortem, & fatum effugerimus,
Sirenum quidem primum iubet diuinarum
uocem cuitare, & pratum floridum.
ſolum me iubet audire, ſed me uinculo
ligate in moleſto, ut firmiter illic maneam
erectum in malum, ex ipſo funes alligentur.
quod ſi ſupplicare uos, ſoluereq; iubeo,
uos autem plurimum tum in uinculis conſtringite.
profectò ego hæc ſingula dicens, ſocijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad inſulam Sirenum, urgebat enim uentus illæſus.
ſtatim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, ſopuit autem fluctus dæmon.
aſſurgentes autem ſocij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui caua collocarunt, illi aũt ad remos
ſedentes albam fecerunt aquam politis remis.
cæterum ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
frustum abſcindens, manibus fortibus premebam.
ſtatim uero liquefiebat cera, nam urgebat magna uis
ſolisq; ſplendor ſupermeantis regis.
ordine autem ſocijs ad aures omnibus appoſui.
illi autem in naui me ligarunt, pariter manuq; pedesq;
erectum ad malum, ex eo autem funes alligarunt.
ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare uerberabant remis.
ſed cum tantum aberramus quantum audiatur clamans,
Centus Sirenum. celeriter penetrantes illas non latuit uelox nauis
prope impulſa, canorum modulate cantilenam.

Huc age profectus glorioſe Vlyſſ. ingens gloria Græc.
nauem ſiſte, ut noſtram uocem audias.
non enim unquã aliquis huc præternauigauit naue nigra
priuſquam noſtram ſuauem ab ore uocem audiret.

ἃς τέκῳ ἠελίῳ ὑπατείονι δῖα νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρ' ἀθρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
θρινακίην δ' νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάας, νόστου τε μέδηαι,
ἦτ' ἂν ἔτ' ἐς ἰθάκην, καὶ κακὰ πόρ πάσχοντες, ἵκοιο δε,
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηί τε, καὶ ἑτάροις, αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλθεν ἠώς.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτός τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι,
οἱ δ' αὖ' ἐσβαινον, κὴ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο
ἴκμενον ὄρνυ' ἔειν πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον,
κίρκη δυπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κὴ νῆα
ἥμεθα, τῷ δ' αὔεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ.
Ὦ φίλοι, ὀ γὰρ χρὴ ἓν ἢ δύο οἶδε νοῆσαι ὀδ' ἐν οἴδε,
θέσφατ' ἄμοι κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων,
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν ἵνα εἰδότε νῆκε θανόμεν,
ἤκεν ἀλευάμενοι θάνατον, καὶ κῆρα φύγοιμεν.
σειρῆνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλευάσθαι, κὴ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκούειν, ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
αὐδήεν κελόσομαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω
ἡμεῖς δὲ πλέονες τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τόφρα δὲ καρπαλίμως ὀξὺν κῆρ νηῦς ἐρέτῃς
νῆσον σειρήνοιιν, ἐπεὶ γε γὰρ ὄρθ' ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' αὔεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
αὐσαύτου δ' ἑτάροι νέος ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον. οἱ δ' ἐπ' ἐρέτμα
ἑζόμενοι λευκαίνον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν,
αὐτὰρ ἐγὼν κηρὸν μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ δατμήξας χερσὶ σιβαρῇσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἶς
ἠελίου τ' αὐγὴ ὑπερμενέος ἀνακτος.
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄατα πᾶσιν ἄλειφα.
οἱ δ' ἐν νηῒ μ' ἔδησαν ὁ μὲν χείρας τε πόδας τε.
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆφαν.
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγων βόησας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένην, λιγυρὴν δ' ἔντεσον ἀοιδήν.
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' ὀδυσεῦ μέγα κῦδος ἀχαιῶν
νῆα κατάσχεσον ἵνα νωιτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. (ῶν.
οὐ γάρ πω τίς τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπ' στόματος ὄπ' ἀκοῦαι.
ἀλλ'

sed

ἀλλ' ὄγε τρῳαμίνῳ νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.
ἴδμεν γάρ τοι παῦθ' ὅσ' ἐνὶ τροίῃ δυρείῃ
ἀργεῖοι τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.

Ως φάσαν ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον, αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους
ὀφρύσι νεύσαντες, οἱ δὲ πρόπεσόντες ἔρεσσον
αὐτίκ' ἀνασάντες πόδι μήδεα δυρύλοχός τε,
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλόν τ' ἐπέεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν οὐδέ τ' ἔπειτα
φθόγγου σειρήνων ἠκούομεν, οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
αἶψα ἀφ' ἡμετέρων ἕλοντο ἐμοὶ δίνηρον ἑταῖροι,
ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμὲ τ' ἐκ δεσμῶν ἔλυσαν
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα (
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
τῷ δ' ἄρα δεισαντῶν ἐκ χειρῶν ἔπεσ' ἐρετμά.
βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον. οὐδ' ἔχε δ' αὐτῆ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἐρετμὰ πεφυκεῖα χερσὶν ἔπειγον,
αὐτὰρ ἐγὼ δίφρον νηὸς ἰῶν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραστὰς οὖδας ἕκαστον.

Ω φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες εἰμέν.
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπεσι κακόν, ἢ ὅτε κύκλωψ
εἴλει ἐνὶ σπῆι γλαφυρῷ κρατερῇφι βίῃφι,
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε.
ἐκφύγομεν, καί ποτ' τὰ δὲ μνήσεσθαι ὀίω.
νῦν δ' ἄγετ' ὡς αὖ ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε κληῖδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόν δ' ὄλεθρον ὑπεκπροφυγεῖν τε καὶ ἀλύξαι.
σοὶ δὲ λυγερνῆδ' ὧδ' ἐπιτέλλομαι, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλου, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς,
τόνδε μὲν καπνὸν τε κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σύ δ' ἐσκοπέλου πέλας ὄμματα σῇσι, μή σε λάθῃσι
κεῖσ' ὁρμήσασα, καὶ ὄν κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.

Ως ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
σκύλλην δ' ὄφρ' ἔτι μυθεόμην ἄπρηκτον ἀνίην,
μήπως μοι δείσαντες ἀρηρέμεν ἑταῖροι
ἐρεσσέμεν, οἱ δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτοὺς.
καὶ τότε δὴ κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ ὄφρ' μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ δὴ κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δ' ὄγε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης, ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
σκύλλην πετραίην ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην, ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠερόειδέα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλείομεν γοόωντες.
ἔνθεν μὲν γὰρ σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα χάρυβδις
δεινὸν ἀνερρίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ
πᾶσ' ἀνεμορμύρετο κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν, ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἐντοσθε φαίνετο κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπὸ γῆρεθε δὲ γαῖα φανέντα

ψάμμῳ

sed hic delectatus abijt, & plura doctus.
ſcimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia lata
Græci Troianiq; deorum uoluntate paßi,
ſcimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipaſcua.

Sic dicebant edentes uocem dulcem. cæterum meũ cor-
uoluit audire, ſoluere iußi ſocios
cilijs innuens, illi autem annitentes remigabant
ſtatim ſurgentes Perimedes Eurylochuſq;,
plurimis me uinculis ligarunt, magisq; premebar.
10 cæterũ poſtquã illas præternauigauimus, neq; amplius de-
ſonitum Sirenum audiebamus, neq; cantilenam, (inde
continuo ceram dempſerunt mei dilecti ſocij,
quam illis auribus illeueram, neq; ex uinculis ſoluerunt.
ſed quando iam inſulam reliquimus, ſtatim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & ſonitum audiũ.
his ſanè perculſis, ex manibus exciderunt remi.
inſonuerunt autem omnia per fluctum, ſiſtebat autem illic
nauis, quoniã non amplius remos acuminatis manib. urge-
cæterũ ego per nauem iens excitabam ſocios (bant.
20 blandis uerbis aſtans uiros ſingulos.

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari ſumus. Exhortatio Vlyſſis ad ſocios.
non equidem hoc maius diceret malum, quàm cũ Cyclops
claudebat in ſpelunca caua forti ui.
ſed & hinc mea uirtute conſilioq; prudentiaq;
effugimus, & nimirum horum memniſſe puto.
nunc agite quemadmodũ ego dixero, obediamus omnes.
uos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate tranſtris inſidentes, ſiquidem Iupiter
det & hanc mortem effugere & euitare.
30 tibi uerò gubernator hoc præcipio, ſed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes,
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem ſcopulum conſidera, ne te lateat
hinc dilapſa, & ex periculo nos deducas.

Sic dicebam, illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autem non dicebam immedicabilem triſtitiam,
ne quo pacto timentes ceſſarent remis ſocij
à remigando, intra autem defenderent ſeipſos.
& tum ſanè Circes quidem triſtium mandatorum
40 oblitus, quoniam neutiquam me iußit armari.
cæterum ego indutus inclyta arma, & duas haſtas
longas in manus arripiens, ad ſuperiora nauis conſcendẽs
proris, unde enim ipſam putabam primum apparere
Scyllam petroſam, quæ mihi ferebat damnum ſocijs.
nuſquam uidere potui, laborabant autem mihi oculi Appropinquant Scylla & Charybdi.
undiq; circumſpicienti ad obſcuram petram.
nos quidem anguſtum locum tranſibamus lugentes,
ab altera parte Scylla, ex altera diua Charybdis
horrendum abſorbuit maris ſalſam aquam.
50 ſed quando euomeret ſicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata in altum aſpergo
ſummis ſcopulis utrinq; ruebat.
ſed quando abſorbebat maris ſalſam aquam,
tota intus apparebat mota, circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

arena

arena cærulea, hos autem pallidus timor inuaſit.
nos quidem ad hanc uidebamus timentes interitum.
interea autem mihi Scylla caua ex naui ſocios
ſex abſtulit, qui manibusq; uirtuteq; promptiſſimi erant,
circumſpiciens in nauem uelocem, ſimulq; ad ſocios,
iam horum cognoui pedes & manus ſuperne
in altum leuatorum, me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc poſtremò afflicti corde
quemadmodum quottes in ſcopulo piſcator longa uirga
piſcibus ipſis minutis dolum per eſcam proijcientes
in pontum dimittit bouis cornu agreſtis,
palpitantem autem deinde corripiens proijcit,
ſic illi palpitantes tollebantur ad petras.
illic autem pro foribus depoſcebant clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miſerabile autem illud meis uidi oculis,
omnia quæcunq; paſſus uada maris penetrans.
cæterũ poſtquã petras effugimus, horrendãq; Charybdim.
Scyllamq;, ſtatim deinde deæ ad eximiam inſulam
peruenimus, ibi autem erant pulchræ boues latis frontib.
multa autem pinguia pecora ſupermeantis ſolis.
certè cum ego adhuc in mare eſſem in naui nigra,
mugitum audiui boum properantium ad ſtabula,
ouiumq; balatum, & mihi ſermo incidit animo,
fatis cæci Thebani Tireſiæ,
Circesq; Aeæ qui mihi ualde ſæpe præcepit,
inſulam euitare homines oblectantis Solis.
certè tum ego ſocios alloquebar mœſto corde,
audite meos ſermones mala quantumuis paſſi, ô ſocij,
ut uobis dicam uaticinia Tireſiæ,
Circesq; Aeæ quæ mihi ualde diligenter præcepit,
inſulam effugere lucem hominibus præſtantis ſolis.
hinc enim præſentiſſimum malum fore nobis dicebat.
ſed præter inſulam pellite nauem nigram.
Sic dicebam, illis autem cõfractum eſt amicum pectus.
ſtatim autem Eurylochus moleſto mihi reſpõdit ſermone.
infelix es ô Vlyſſes, abundat tibi robur, neq; unquã mem
infatigaris, plane omnia tibi ferrea ſunt, (bra
qui ſocios defatigatos atq; etiam ſomno
non permittis terram conſcendere, ubi rurſus
inſula in circumflua lautam paremus cœnam,
ſed temere per noctem celerem errare iubes
ab inſula aberrantes in obſcuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernities nauium
naſcuntur, quorſum effugeret ſæuam mortem,
ſi fortaſſis repente ueniret uenti procella,
aut Noti, aut Zephyri uehementer ſpirantis, qui potiſſimũ
nauem uaſtant dij inuiti regum.
uerum ſanè nunc quidem cedamus nocti nigræ,
cœnam apparemus celerem apud nauem manentes,
mane autem conſcendentes, intremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus, comprobarunt autem alij ſocij.
et tum certè agnoſcebam, quod certe mala machinaretur
& ipſum alloquutus, uerba uolatilia dixi. (dæmon.
Euryloche profectò iam me cogitis ſolum exiſtentem.

Sex ſocij à Scylla deuorati.

Trinacria insula Solis.

Exhortatio Vlyſſis ad ſocios.

Eurylochi. Vlyſſi.

Appropinquant Scyllæ & Charybdi.

Vlyſſes Eurylocho.

ſed

ψάμμῳ λευκάνει, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ἦρει.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τῷ δ' ἴδομεν δείσαντες ὄλεθρον.
τόφρα δέ μοι σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἕξ ἕλεθ' οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν,
σκεψάμενος δ' ὀξὺ νῆα θοὴν ἅμα τῷ μὲν ἑταίρους,
ἤδη τῶ γ' ὠόποστε πόδας καὶ χεῖρας ὑπέρθεν
ὑψόσ' ἀειρομένων, ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλοῦντε
ὀξυτόμως καλέουσα, τότε γ' ὕστατον ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ' ὅτ' ἐν ἠιόνι πρόβολον ἁλιεὺς πόρον ἱκέτευ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον ἐν ἔδματα βάλῃσι
ὃν πόντον προϊεῖσι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο.
ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε,
ὣς οἵγ' ἀσπαίροντες ἀείροντο ποτὶ πέτρας.
αὐτοῦ δ' ἐνὶ θύρῃσι κατήσθιε μεκλήγοντας
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν ἀνῇ δηιοτῆτι.
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα πόρους ἁλὸς ὀξυρεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε χάρυβδιν
σκύλλήν τ' αὖτις ἔπειτα θεὸς ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ', ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴδια μῆλ' ἑτερείονος ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἐπὶ πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ
μυκηθμόν τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομένων,
οἰῶν τε βληχήν, καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ,
μαντηοῦ ἀλαοῦ Θηβαίου τειρεσίαο,
κίρκης τ' αἰαίης ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι τορψιμβρότου ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
ὅφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια τειρεσίαο.
κίρκης τ' αἰαίης ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι φαεσιμβρότου ἠελίοιο.
ἔνθα δὲ ἀνώτατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ πρὸς τῶν νῆσον ἐλάσσετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσι δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' εὐρύλοχος συνεκέρσω μ' ἠμείβετο μύθῳ.
σχέτλιος εἶς ὀδυνοσύ, περί τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις, ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται.
ὅς ρ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας οὐδὲ καὶ ὕπνῳ,
ἐκ ἐάας γαίης ὑπερβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δεῖπνον.
ἀλλ' αὔτως δὴ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας
νήσου ἀπὸ πλαγχθέντας ἐν ἠερόεσσι πόντῳ
ἐκ νυκτῶν δ' αὖτε μοι χαλεποὶ δὴ πήματα νῶϊν
γίνονται, πῇ κέν τις ἐπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον
ἤν πως ἐξαπίνης, ἔλθῃ αὔτεμος θύελλα,
ἢ νότος, ἢ ζεφύροιο δυσαήτεω, οἵ τε μάλιστα
νῆας ἀναρπάζουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπον θ' ὁπλισόμεθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες.
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐρύλοχος, ἐνὶ δ' ἤνορε θυμοὶ ἑταῖροι.
καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
εὐρύλοχ' ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.

ἀλλ'

ἀλλ᾽ ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε μαρτύριον ὅρκον,
εἴ κέ τιν᾽ ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶυ μέγ᾽ οἰῶν
εὕρωμεν, μή τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
ἢ βοῦν ἢ ἴρηκα μάλα λιγαίνοντα κελεύσῃ,
ἀλλὰ ἕκητι
ἐδέτε βρώμην τήν ἀθανάτη πόρε κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἀπόμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸ ὅρκον,
σήραμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ ἐν ἐργάτι νῆα
ἄγχ᾽ ὕδατος γλυκεροῖο, καὶ ἐξ ἀπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δὲ δεῖπνον ἐπασάμενοι κατέκειντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο
μνησάμενοι δ᾽ ἤπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους
οὓς ἔφαγε σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ᾽ ἄστρα βεβήκει,
ὤρσεν ἐπιβρίσας ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμῶς καὶ πόντον, ὀρώρει δ᾽ οὐρανόθεν νύξ.
ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν ὁρμίσαμεν κοίλην ἐπὶ εἰρεσιώνῃ,
ἔνθα δ᾽ ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ, ἠδὲ θόωκοι,
καὶ τότ᾽ ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον.

Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νῆι θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστι, τὸ δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα μήτι πάθωμεν.
δεινοὶ γὰρ θεοὶ οἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα
ἠελίου, ὃς πάντ᾽ ἐφορᾷ, καὶ πάντ᾽ ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ᾽ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ᾽ ἄλληκτος ἄνεμος, οὐδέ τις ἄλλος
γίνετ᾽ ἔπειτ᾽ ἀνέμων, εἰ μὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δὲ ἔως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο πάντα τὰ σῖτα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέποντο ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
ἰχθύς ὀρνίθάς τε φίλας ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ᾽ ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δὴ νῆσον ἰὼν ἄνευθε ἑταίρων
χεῖρας νιψάμενος ὅθ᾽ ἀνεμοσκεπὲς ἦν ἀνέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
οἱ δ᾽ ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ᾽ ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχε βουλῆς.
κέκλυτέ μευ μύθῳ κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν συγκροιεὶ θανάτοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ᾽ οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἀπαντῆσαι.
ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἄριστα,
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αὖψά κεν ἠελίῳ ὑπερείσομεν πίονα νηὸν
τοὔξομεν, ἔνθά κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλὰ.
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραίρων
νῆα θέλῃ ὀλέσαι, ἐθέλοιμι δ᾽ ἔπασθαι θεοὶ ἄλλοι
βόλομ᾽ ἅπαξ πῶς κῦμα χανὼν ἀρθμὸν ὀλέσαι.
ἢ δὴ βρυγεδὸν ἐν νήσῳ ἐν νήσῳ ὀρήμῃ.

Ὡς ἔφατ᾽ Εὐρύλοχος, τῷ δ᾽ ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.

αὐτίκα

sed age nunc mihi omnes iurate sanctum iuramentum.
siquidem aliquid siue boum armentũ, aut magnũ gregem
inueniamus, ne fortaßis imperitia mala (ouium
aut bouem aut etiam pecudem occidat, sed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam, illi autem protinus iurarunt ut iußi.
porro postquam iurarunt q; perfecerunt q; iusiurandum,
appulimus in portu cauo benefactam nauem,
prope aquam dulcem, & exiuerunt socij
10 è naui, deinceps autem cœnam scitè appararunt.
cæterum postquam potus & cibi satur erunt,
recordati uerò deinde charos fleuerunt socios,
quos deuorauerat Scylla caua ex naui arripiens.
flentibus ijs aduenit dulcis somnus.
quando autem tertia pars noctis erat, & astra inclinarũt,
immisit uehementer fortem uentum nubium congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram simul & pontum, ingruit autem de cœlo nox.
quando autem manegenita apparuit roseis digitis aurora,
20 nauem quidẽ subduximus in cauã speluncã introducẽtes.
hic autem erat Nympharum pulcheri loci atq; sedilia,
& tum ego concionem faciens, sermone alloquutus sum.

O amici, in naui quidem celeri cibusq; potusq;
est, à bobus autem his abstineamus, ne quid patiamur. Vlyssis monet ut gregibus Solis abstineant.
sæui enim dij hæ boues & eximia pecora
Solis, qui omnia inspicit, & omnia audit.

Sic dicebam, illis autem persuadebatur animus generosus. Sol iniuriã Iouiconquestus.
mensem aũt integrũ ꝓpetuus spirabat Notus, neq; qs alius
spirabat, deinde uentorum nisi Eurusq; Notusq;.
30 illi quoad quidem panem habebant, & uinum nigrum,
tam diu à bobus abstinebant desiderio uitæ.
sed cum iam è naui perierunt uiatica omma,
certè prædam sequebantur uenantes necessitate
pisces, auesq; haras, quodcunq; in manus uenisset,
curuis hamis affligebat uentrem fames.
certe tum ego per insulam secessi, ut dijs
supplicarem, si quis mihi uiam monstraret, & uiderem.
sed cum iam per insulam iens declinaueram à socijs
manus lauans, ubi defensaculum erat à uento,
40 supplicabam omnibus dijs, qui cœlum inhabitant.
hi sanè dulcem somnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem socijs mali dux erat consilij.
audite meos sermones mala quamuis passi socij.
omnes quidem inuisæ mortes miseris mortalibus. Violatum præceptum suasu Eurylochi.
fame autem miserrimum mori, & fatum assequi.
sed agite Solis ex bobus abripientes optimos,
sacra faciemus, qui cœlum latum inhabitant.
quod si in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
statim Soli per superna gradienti diues templum
50 faciemus, illic sane ponemus ornamenta multa et pretiosa.
q; si iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua habẽtes,
nauem uolet perdere, suffragabuntur alij dij.
malo semel ad fluctus hians uitam perdere, Solis gregem ab Vlyssis socijs uiolatus.
quàm diutius tabescere existens in insula deserta.

Sic ait Eurylochus, collaudabant autem alij socij.

statim

ſtatim autem Solis ex bobus abigentes optimas
prope, non enim longè à naue nigro roſtro
paſcebantur nigræ pulchræ boues latis frontibus.
eas uero circumſtabant, & uota fecerunt dijs.
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticomæ.
non enim habebant ordeum album in bene tabulata naui.
cæterum poſtquam præcati ſunt mactarunt et excoriarũt,
femoraq; conciderunt, atq; à ruina abſconderunt,
duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt.
neq; habebant uinum libare ſuper incenſa ſacra.
ſed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
cæterum poſtq; femora incẽſa ſunt, & uiſcera comederũt,
in minuta fruſta ſecuerunt, & alia circa uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit ſuauis ſomnus.
feſtinabam ire ad nauem uelocem & littus maris.
ſed quando certe prope eram profectus,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
lugens autem deos ad immortales clamaui.

Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
profecto magnum in detrimentum ſopiuiſtis ſæuo ſomno.
ipſi ſocij magnum facinus perpetrati ſunt manentes.
ſtatim autem Soli per ſuperna meanti nuncius uenit
Lampetea lato peplo induta, quod ei boues interfecerũt ſo
ſtatim autem deos alloquutus eſt iratus corde. (cij.

Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
ulciſcimini iam ſocios Lærtiadi Vlyſſis,
qui meas boues occiderunt ſuperbe, quibus ego
gaudebam quidem digreſſus in cœlum ſtelliferum,
atq; quando retro ad terram è cœlo diuertebam.
quod ſi mihi non luent boum condignam talionem,
deſcendam ad Plutonis domũ, & inter mortuos lucebo.

Hunc excipiens alloquutus eſt nubicogus Iupiter.
Sol, certe quidem tu inter immortales lucebis,
& mortales homines ad fertilem terram.
horum autem ſtatim nauem celerem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in ſæuo ponto.
hæc ego audiui à Calypſo pulchricoma.
quæ autem dicebat à Mercurio internuncio audiuiſſe.
cæterum poſtquam ad nauem peruenit atq; mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq; remedium
inuenire potuimus, boues enim occiſi erant iam.
his continuo deinde dij prodigia oſtendebant.
ſerpebant quidem pelles, carnes autem ab uerubus
aſſataq; & crudæ boum qualis fiebat uox.
ſex diebus quidem deinde mihi chari ſocij
conuiuabantur, Solis boues mactantes optimos.
ſed quando certe ſeptimum diem Iupiter induxit,
tum uero uentus quidem ceſſauit turbine ſæuiens.
nos autem ſtatim conſcendentes ferebamur in lato mari
malum erigentes, atq; ad malum alba uela collocantes.
ſed quando certe inſulam deſeruimus, neq; uſpiam aliqua
apparebat terrarum, ſed cœlum atq; mare.
tum uero cæruleam nebulam ſtatuit Saturnius
nauim ſupra cauam, obſcuratus pontus ſub ipſis,
quæ currebat haud ſanè multũ per tẽpus, ſtatim .n. irruit
ſtridens

Vlyſſes ſe net ut pe bus Solis ſtineant.

Sol iniuriã Iouiconque ſtus.

Violatur præceptum ſuaſu Euryloch.

Solis greges ab Vlyſſis ſocijs uiolãtur.

αὐτίκα δ' ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν, οὐ γὰρ πολὺ νῆος κυανοπρῴροιο
βοσκέσκοντο δ' ἕλικας καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι.
τὰς δὲ περιστήσαντο καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι.
φύλλα δὲ δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο,
οὐ γὰρ ἔχομεν κρῖ λευκὸν ἐυσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν.
δίπλυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
10 οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπείσαντες ἐπώπιζον ἐγκατα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατεμῆρε κάη, καὶ σπλάγχν' ἐπασαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέεσυτο νήδυμος ὕπνος.
βῶν δ' ἴμεν ἐς νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδόν ἦα νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε μοι λιγύς ἀμφ' ἤλυθεν ἠδὺς ἀϋτμή.
οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν.

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
20 ἦ μέν μοι μάλ' ἐς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ,
οἱ δ' ἑτάροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μέλοντες.
ὠκέα δ' ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε,
λαμπετέη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκτανε ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ.

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
τίσαι δὴ ἑτάρους λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
οἵ μοι βῶς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἧσιν ἐγώγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν ἔλθοιμι γαῖαν ἐπ' οὐρανόθεν πεζαποίμην.
30 εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐνὶ εἰκὲ ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσι φαείνω.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
ἠέλι' ἤτοι σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνε,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
τῷ δ' ἐκ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὸν βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐν οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα καλυψοῦς ἠυκόμοιο.
ἣ δ' ἔφη ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εἰς νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν.
40 νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον εἰς ἁλί, οὐδ' ἐπὶ μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεθα, βόες δ' ἀκτέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρόφαινον.
ἕρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
ὀπταλέῃ τε καὶ ὠμὰ βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.
ἑξήμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑταῖροι
δαίνυντ' ἠελίοιο βοῶν ἐλόωντες ἀρίστας.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ ζεὺς θῆκε κρονίων,
τοτ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
ἡμεῖς δ' αὖ' ἀναβάντες νῆα θοὴν ἐρύσαμεν ἐπὶ πόντῳ.
ἱστὸν στησάμενοι ἀνὰ θ' ἱστία λευκὰ πετάσαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τ' νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαῖα, ἀλλ' οὐρανός, ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε κρονίων,
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
ἠδ' ἔθει ὀκάλα πολὺν χρόνον, αὖτα γὰρ ἦλθε

ἐκλιγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύνων.
ἱστὸν δὲ πρότονοι ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους, ἱστὸς δ' ὀπίσω πέσον, ὅπλα τε πάντα
εἰς ἄτλον κατέχυντ', ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηῒ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέα θυμὸς ἀτίνυτο
ἠΰτε δὴ πάντων κεφαλῶν, ὅδ' ἄρ' ἀρνοῦ πῆλε ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀτίνυτο
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα ὑπὸ πληγῆος κεραυνῷ.
πᾶν δὲ θεείου πλεῖτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν,
κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀπέραινε νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ δίᾳ νηὸς ἐφοίτων ὄφρ' ἀπὸ τοίχου
λύσε κλύδων τρόπιν, τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα,
ἐκ δ' οἱ ἱστὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπίπεν· βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετυχώς.
τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμῶς τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
ἑζόμενος δ' ἄρα τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
ἔνθ' ἤτοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ' ἄρ' νότος ὦκα φέρων ἐμοὶ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ἐς σκύλλης σκόπελον δεινήν τε χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀναρροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθεὶς,
τῷ πρόσφυς ἐχόμην ὡς νυκτερίς, οὐδ' ἔπι εἶχον
ὅττι κρείσσαι ποσὶν ἐμπεδήσω, ὅτ' ἐπιβήσαι.
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήοροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε κατεσκίαον δὲ χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμην ὄφρ' ἀζεμέσειεν ὀπίσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις, ἐελδομένῳ δ' ἐμοὶ ἦλθεν
ὄψ' ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορηθεν ἀνέστη
κρείνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀζηῶν
τῆμος δὴ τάδε δῶρα χαρύβδιος ἀζεφαάνθη.
ἔνθα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι
μέσσῳ δ' ἐνδόπησα πεζὴ πόδι μήκεα δῶρα.
ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι δίηρυτα χερσὶν ἐμῇσι,
σκύλλῃ δ' ὀκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εἰσιδέειν, ὅ γάρ κεν ὑπεκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἣ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμεσε, τί τοι τόδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ, ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν.
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæuiens.
mali autem rudentes rupit uenti procella
utrosq; malus autem retro cecidit, armamentaq; omnia
in sentinam deciderunt, ipse autem extima in naue
percussit gubernatorum caput, ossaq; confregit
omnia uno impetu, ipse autem desilienti similis
decidit ab sede sua, deseruit autem ossa animus generosus.
Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen naui,
ipsa autem contorquebatur tota Iouis percussa fulmine,
sulphure autem implebatur, ceciderũt autem ex naui socij.
illi autem marinis coruis similes circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur, deus autem abstulit reditum.
cæterum ego per nauim incedebam donec latera
soluebat uis tẽpestatis carinæ, quã inermẽ ferebat fluctus.
euulsum aũt malũ fregit usq; ad fundũ, cæterum super ipso
lorum reuinctum erat bouis corio factum,
hoc utrunq; colligaui pariter carinam atq; etiam malum.
sedens autem super hæc ferebar pernitiosis uentis.
tum certe Zephyrus quidem cessauit turbine sæuiens.
superuenit autem Notus celeriter ferens dolores animo,
donec rursus ad pernitiosam diuerterer Charybdim.
tota nocte ferebar, simul autem sole oriente
ueni ad Scyllæ scopulum, horrendamq; Charybdim.
hæc quidem absorpsit maris salsam aquam.
cæterum ego ad altam capreficum alte leuatus
huic implicitus tenebar, ueluti uespertilio, neq; usqua potui
uel firmare pedem firmiter, neq; ascendere.
radices enim longè erant, distantes autem erant rami,
longiq; ingentesq;, obumbrabant autem Charybdim.
indesinenter autem tenebam, donec euomeret retrograde
malum, & carinam denuo, cupienti autem mihi aduenit
tandem, quando autem ad prandium iudex è foro surgit
indicans lites multas iure gentium iuuenum,
tum tandem hæc ligna ex Charybdi apparebat.
sensim ego desuper pedes & manus demittebar.
medio autem cum sonitu cecidi extra oblonga ligna.
sedens autem super hæc remigaui manibus meis.
Scyllam aũt nõ amplius permisit pater hominũq; deorũq;
aspicere, non enim effugere potuissem sæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar, decima autem me nocte
insulam in Ogygiam appuleruut dij, ubi Calypso
habitabat pulchricoma ueneranda dea famosa.
quæ me amauitq; fouitq;, quid tibi hæc dicam?
iam enim ex parte enarraui in domo
tibiq; & castæ uxori, molestum autem mihi est
rursus planè enarrata recensere.

Tempestas ob solis gyrem uiolentum.

Vlysses deinuo in Charybdem impellitur.

Vlysses ad Calypso deferitur.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ν. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Κοιμώμενον ὀδυσσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκτιθέασιν οἱ φαίακοι εἰς τὴν γῆν τῶν ἰθακησίων, καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ἀποστρέψασα λίθον ποιεῖ ποσειδῶν. ἀθηνᾶ δ' ὅπου τῷ αἰγιαλῷ ὀδυσσεῖ συμβουλεύει ὅπου τῇ μνηστηροφονείᾳ. καὶ τὰ χρήματα εἰς τινι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν ὀδυσσέα.

ARGVMENTVM N. HOmeri Rapsod.

Dormientem Vlyssem cum donis exposuerunt Phæaces in terram Ithacensium. Et nauem quidem ipsorum redeuntem lapidem fecit Neptunus. Minerua autem in littore Vlyssi consultat de procorum cæde, & res in quadam spelunca occultat, & in senem transformat Vlyssem.

ODYSSEÆ N. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Ny Ithacam ingressus est Phæacum ductu Vlysses.

SIC dixit, hi autem igitur omnes tacite facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit appellauitq;
ô Vlysses, quoniam uenisti meam ad æratam domum
altam, ideo te non reuagatum puto
rursus redire, & si ualde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico.
quicunq; in Atrijs honoratum calidum uinum
semper bibitis, auditis autem cantorem.
uestes quidem hospiti pulchra in arca
iacent, & aurum multiuarium, aliaq; omnia
dona, quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus Tripodem magnum, & Lebetem
uiritim, nos autem rursus congregati in populo
remunerabimur, difficile enim unum largitionē præbere.
Sic dixit Alcinous, his autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;
quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
ad nauem properabant, ferebaniq; honestum æs,
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi.
ipse iens per nauem sub transtris, ne aliquem sociorum
læderet mouentium, quando incumberent remis.
hi autem ad Alcinoum iuerunt, & conuiuium curauerūt.
his autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
crura autem assantes, epulabantur gloriosum conuiuium
oblectantes, inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus populis honoratus, at Vlysses
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem
ire properans, iam enim cupiebat reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri fixum aratrum.
expectate autem huic occidit lumen Solis
cœnam ad ineundum, affliguntur autem genua eunti.
sic Vlyßi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem.
Alcinoë rex omnium princeps populorum,
mittite me sacrificantes lætum, gaudete autem ipsi.
iam enim perfecta sunt, quæ mihi charus uolebat animus.
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant, integram autem domi uxorem
rediens inueniam cum incolumibus amicis.
uos autem hic manentes oblectetis uxores,
puellas & filios, Dei autem uirtutem dent
omnem, & nequid malum publicum sit.
Sic dixit, illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixit.
& tunc preconem allocuta est uirtus Alcinoi.

Alcinous Vlyßi & Phæacibus.

Vlysses denuo in Charybdem mersere impellitur.

Demodocus cantor.

Digressus Vlyßis ab Alcinoo.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Νῦν ἰθάκης ἐπίβη φαίηκων πομπῇ ὀδυσσεύς.

Ως ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φῶνησέν τε.
Ω ὀδυσεῦ ἐπεὶ ἵκου ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατες δῶ
ὑψηρεφες, ἦ δ' σ' ὄπι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀίω
ἄψ ἀφικνεῖσθαι, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πεπονθας.
ὑμέων δ' αὖθ' ἑκάστῳ ἐπιβάλλω τάδε εἴρω,
ὅσσοι φοῖνι μεγάροισι γεραίτερον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ,
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ φοῖνι κηλῷ
κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλα τε πάντα
δῶρ' ὅσα φαίηκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν,
ἀλλ' ἄγε οἱ δώμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
αὖθαρκας, ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι ἠμὶ δήμῳ
ζωόμεθ', ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ πτωικὸς χαρίσασθαι.
Ως ἔφατ' ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἤρεσε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντο ἔβαν οἶκον δὲ ἕκαστος.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
νῆ' ἄρ ἐπεσταλόοντο φέρον δ' ὀλίγωρα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
αὐτὸς ἰὼν δίὰ νηὸς ὑπὸ ζυγὰ, μήτιν ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων ὁπότε ἀμφιχάσσαιτο δρέπεσσι.
οἱ δ' εἰς ἀλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,
ζηνὶ κελαινεφέι κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ δὲ κήαντες δαίνυντ' δρικυδέα δαῖτα.
τερπόμενοι, μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
δημόδοκος λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ ὀδυσεύς,
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα
δύσεσθαι ἐπειγόμενος δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται ὅ τε τανύμαρ
νειὸν ἀνὴ κήτεν βοε οἴνοπε πηκτὸν ἀρότρον
ἀστάσιος δ' ἄρα τοῦ κατέδυ φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποιχέσθαι βλάβεται δ' τε γόνατ' ἰόντι.
ὡς ὀδυσῆι ἀστάσιος ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αὖτ' ἄρα δὲ φαίηκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον.
Αλκίνοε κρεῖον πάντων ἀρίδεικετε λαῶν.
πέμπετέ με ἀπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί.
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός.
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν, ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄνοιτο
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ἡμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
λευκωλένας καὶ τέκνα, θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πάντοσσιν, καὶ μή τι κακὸν μετὰ δήμιον εἴη.
Ως ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον ἐπεὶ ἦ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κῆρυκα προσέφη μένος ἀλκινόοιο.

κηληθμῷ. θέλξει. τέρψει. κάλυσιν γὰρ ὄψιν ἡ δὲ ὀδὸς τέρψις τῆ ἡδονῇ.

ποντόνοε, κρητῆρα κερασάμενος μέθυ οἶνον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον. ὄφρ' ὀνήσαιμεν δὶ πάτρῃ,
τὸν ξεῖνον πέμπομεν ἐλθὼν ὀν πατρίδα γαῖαν.
Ὡς φάτο, ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιστάδον, οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αὐτόθεν ἐξεβόησεν, ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος ὀδυσεύς.
ἀρήτη δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
κικλήσκουσ' ἐπέεσσι παρ' ὀφθαλμοὺς τοῖσιν ὀδύσσεα.
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερές, εἰς ὅ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι, σὺ δὲ τέρπεο δῶμ' ἐνὶ οἴκῳ.
παισί τε καὶ λαοῖσι, καὶ ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὡς εἰπὼν ὑπέρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος ὀδυσεύς,
τῷ δ' ἅμα κήρυκα πόδεσσι μόλον ἀλκινόοιο
ἡγεμόνευε δὲ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης.
ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας.
τὴν μὲν φάρος ἔχεσκε ἐϋπλοκαμῖδες ἀδελφεαί,
τῇ δ' ἑτέρῃ χλαῖνα τε χιτῶνά τε κομίζειν.
ἡδ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆσαι ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο πόσιν, ἠὲ βρῶσιν ἅπασαν,
κάππεσε δ' ἄρ' ὀδυσῆϊ τόρσαν ῥηγός τε λίνον τε,
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς ἵνα νήγρετον εὕδοι
πρύμνης, αὐτὰρ ὁ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ, τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστος,
λύσμω, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ πρυτοῖο λίθοιο.
ἐνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἅλα πηδῷ.
καὶ τῷ δ' νήδυμος ὕπνος ἐπιπτε
νήγρετος ἡδύτατος θανάτῳ ἀγχιστα ἐοικώς.
ἠδ' ὡς τ' τεδίῳ τετράοροι ἀρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἱμάσθης
ὑψόσ' ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
ὡς ἄρα τῇ πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἠδὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἐμπεδον, οὐδ' ἑκὼν ἵρηξ
λίγιστος ὁμαρτήσειεν ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
ὡς ἡ ῥίμφα θέεσκε θαλάσσης κύματ' ἐπαμύνων,
ἀνδρα φέρουσ' θεοῖς ἐναλίγκια μήδεα ἔχοντα.
ὃς πρίν γε μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν.
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινάς τε κύματα πείρων.
νῦν τότε γ' ἀβέμας εὖδε λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει
εὖτ' ἄστρ' ἐπιτελλόμενον φαεσίμοτατος, ὅς τε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλων φάος ἠοῦς ἠερίγενείης.
τῇ μὲν νῆσος πρόσεπελάσσατο πόντοπόρος νῆς.
φόρκυνος δ' ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος,
ἐν δήμῳ ἰθάκης, δύο δὲ πρόβλητοι ἐν αὐτῷ
ἄκραι ἀκρήγυιαι, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι.
αἳ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν, ἔντοσθεν δὲ ἄνευθε δεσμοῖο μένουσι
νῆες ἐϋσσέλμοι ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
ἀγχόθι δ' αὖ τε ἄντρον ἐπήρατον ἠερόεσσες
ἱερῶν νυμφάων αἳ νηϊάδες καλέονται.

Pontonoe crateram implens merum distribue
omnibus in domo, ut supplicantes Ioui patri
hunc hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit, Pontonous autem mellitum uinum miscuit.
distribuit autem omnibus scienter, hi autem Deis
libauerunt beatis, qui cœlum latum habitant.
illinc ex sedibus, surrexit autem diuinus Vlysses.
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
& ipsam appellans uerba uelocia dicebat.
gaude mihi ô regina semper, donec senectus
ueniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
at ego proficiscor, tu autem delectare hac in domo,
filijsq; & populis, & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlysses,
huic autem simul preconem præmisit uirtus Alcinoi
præcedere ad nauem uelocem, & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres.
hanc quidem chlamydem habentem puram & tunicam,
alteram autem arcam pictam simul dedit portare.
altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
at postquam ad nauem peruenerunt & mare,
statim hæc in naui concaua comites læti
accipientes deposuerunt potum & cibum omnem.
sed Vlyßi constrauerunt culcitramq; linteumq;
nauis in subsellijs concauæ, ut molliter cubaret
puppis, ingressus autem & ipse est, & recubuit
silentio, illi autem sederunt in transtris singuli
ordine, funem autem soluerunt à pertuso lapide,
unaq; hi incumbentes iactabant mare tonsa,
& huic suauis somnus in palpebris incidit
inexcitabilis, iucundißimus morti proxime similis.
illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi,
omnes simul incitati à uerberibus scuticæ
altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.
sic quidem huius puppis tollebatur, unde autem ponè
nigra magna ruebat personantis maris.
& ualde tutè currebat firmiter, neq; accipiter
Circus secutus fuisset citißimus uolucrum.
sic illa celeriter currens maris undas incidebat
uirum ferens Deis æquas curas habentem.
qui antea quidem multos passus est dolores suo in animo,
uirorumq; bella, molestasq; undas transiens.
iam tunc securè dormiebat oblitus quæ passus fuerat.
quando stella extulit lucidißima, quæ maxime
uenit nuncians lumen Auroræ uernæ.
tum iam insulæ appropinquabat per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis
in agro Ithacæ, duo autem proiecta in ipso
latera abrupta in portum uergentia.
hæc autem uentorum defendunt stridentium magnũ fluctũ
extra, intus autem sine uinculo manent
naues benetabulatæ, cum portus spatium intrauerint.
at in uertice portus patula oliua.
prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrarum nympharum, quæ Naiades uocantur.

Vlysses ad/ uehitur I/ thacam so/ poratus.

Neptun. in/ ingratur V/ lissem resti/ tuum esse paris.

Vlysses dormiens reducitur à Phæacensibus.

Cõparatio.

Circus accipitris genus.

Phorcynis portus descriptio.

ἔνθ' ἔνι τ' ἐν πυκινῇ τῇ παραβολῇ, ὥστε δὲ κρυπτὸν ἐόντα δύνασθαι ἐκφεύγειν. ἔτι καὶ ἡ ναῦς ἐλανοῦσα, ἐν τῇ πρύμνῃ κεφάλη.

intus

intus autem crateraeq; & amphoræ erant
lapideæ, ibi uero præterea susurrant apes.
intus telæ lapideæ prælongæ, illicq; Nymphæ
lintea texunt cærulea mirabile uisu.
intus autem aquæ perpetuæ, duæ autem ei ianuæ sunt,
hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus.
illæ autem rursus ad Notum sunt sacriores, neq; illac
uiri intrant, sed immortalium uia est.
huc illi contendebant cum primũ uiderũt, hæc qdẽ postea
in terram eiecta quantum est medium totius
concitata, talium enim impellebatur manibus remigum.
hi autem ex naue euntes bonæ sedis in terram,
primum Vlyssem concaua ex naue sustulerunt
ipso, cumq; linteo, & culcitra splendida,
atq; in arena deposuerunt captum somno.
res autem extulerunt quas Phæaces illustres
dederant domum eunti propter magnanimam Mineruam,
& has quidem igitur apud radicem oliuæ cumulata posue
extra uiam, ne aliquis uiatorum hominum (runt
antequam Vlysses expergisceretur, offendens corrũperet.
ipsi autem rursus domum retro iuerunt, neq; Neptunus
oblitus est minarum, quas diuino Vlyssi
prius promiserat, Iouis autem rogauit sententiam.

Vlysses adhibitur Ithacam soporatus.

Iupiter pater, non amplius in immortalibus Deis
honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces, qui tamen meo ortii sunt genere.
etenim nunc Vlyssem dicebam mala multa passum
domum iturum, reditum autem illi nunquam eripui
omnino, quoniam tu primum promisisti, & annuisti.
hi autem dormientem in naui ueloci in pontum ducentes
deposuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingentia dona
æsq; aurumq; multum, uestemq; textam
multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses,
si incolumis uenisset nactus de præda portionem.

Neptun. indignatur Vlyssem restituam esse patriæ.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
ô Dij, Neptune ample quale dixisti?
non te despiciunt Dij, difficile autem esset
antiquissimum & optimum ignominijs prosequi.
uirorum autem siquis te ui & robore cedens.
non colit, tibi autem est, & posthac ultio semper.
fac ut uis, & tibi iucundum est animo.

Vlysses dormiens reducitur à Phæacensibus.

Huic autem respondit postea Neptun. quassator terræ.
statim & ego faciam nubilum sicut dicis.
sed tuum semper animum obseruo, & uereor.
nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
ex comitatu redeuntem in nigro ponto
perdere, ut iam abstineant, desistantq; à comitatu
hominum, magnum aut ipsis montem urbi imponere.

Cõparatio.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
ô Dij sic quidem meo animo uidetur esse optime
cum iam omnis incitatam intuetur
multitudo ab urbe, facere lapidem propè terram
naui ueloci similem, ut admirentur omnes
homines; magnum autem ipsis montem urbi imponere.
at postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,

Circumscriptio.

ingressus

ἐν δὲ λιμνῆρες τε καὶ ἀμφιφορῆας ἔασιν
λάϊνοι. ἔνθα δ' ἔπειτα πιθαιβώσασι μέλισσαι.
ἐν δ' ἰσοὶ λίθεοι πολυμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα θαῦμα ἰδέσθαι.
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα, δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν
αἱ μὲν πρὸς βορέαο κατιβαταὶ ἀνθρώποισιν.
αἱ δ' αὖ πρὸς νότον εἰσὶ θεώτεραι, οὐδ' ἐπὶ κείνῳ
ἄνδρες ὀδοιπορέουσι, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἔασιν.
ἔνθ' οἱ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡμὲν ἔπειτα
ἠπείρῳ ἐπέκελσεν ὅσον τ' ἐν ἡμισυ πάσης
ἐρχομένη, τοίων γὰρ ἐπείγε χέρες ὀρετάων.
οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἠπειρόνδε
πρῶτον ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν,
αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι.
καὶ δ' ἄρ' ὀδὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδιμημένον ὕπνῳ.
ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἃ οἱ φαίηκες ἄγαυοι
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι δόμεν μεγάθυμος ἀθήνη,
καὶ τὰ μὲν ἔν ῥίζῃ πυθμένι ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πῃ τις ὁδοιπόρος ἀνθρώπων
πρίν γ' ὀδυσῆα ἴδοιεν ἐγρεσθέντα ἐπελθὼν δηλήσαιτο
αὐτίκ' ἔπειτ' οἴκονδε πάλιν νίσοντο δόμονδε
πρῶτον ἐπιπτείλησε, δεδέγδ' ὀδύρετο θυμῷ
Ζεῦ πάτερ, ἦ ἔτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τίσουσι
φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
καὶ γὰρ νῦν ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, νόστον δὲ οἱ οὔποτ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σύ πρῶτον ὑπώσχεο, καὶ κατένευσας.
οἱ δ' εὖ δὲ ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάθεσαν εἰν ἰθάκῃ, ἔδοσαν δὲ οἱ ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτα δ' ὑφαντήν,
πολλ' ὅσ' ἀν ὀδυσῆς ποτε τροίης ἐξέρατ' ὀδυσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λαρίσσης αἶσαν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι, ἦ νύ γε σοί γε, σύ περ θεός, οὐ τὸν ἔειπας;
ὅπη σ' ἀλιμάζεσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
πρόσθεν τὸν ἄριστον ἀτιμήσειν ἑτάροιο
ἀνδρῶν δ' εἴπερ τίς σε βίῃ καὶ κάρτει ἔεικῃ,
ὅστις τοι, σοὶ δ' ἔστι καὶ ὀψιπόνοις τίσις αἰεί.
δρῆξον ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἐστὶ θυμῷ.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποσειδάων γαιήοχος·
αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι μελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ φαιήκων ἐθέλω πολυκλείστην νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι ἵν' ἤδη χῶνται, ἀπολήξωσι δὲ πομπῆς φαι-
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος περιθεῖναι ἐν ἄστει.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα ζεύς
ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην περ ἴδοντες
λαοὶ ἀπὸ πόλιος θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἐοικότα, ἵνα θαυμάσσωσι πάντες
ἀνθρωποι, μέγα δ' ἔσσται ὄρος πόλεϊ ἀμφικαλύψαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποσειδάων γαιήοχος·

ἀλλ' ἄρ ὅπ' ἐμὲ ψαμάθῳ ἐθεσαν. ὁ διανίσησιν αὐτ, πρὶ τ' μὴ δοκεῖν χάριν τῆς παραπομπῆς ἀπαιτεῖν ἵνα μὴ καταχεθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, ἢ ὅτι οἰκοδόμησον διὰ τὰ ἔξω. αὐξήσετο γὰρ ὄρος τῶν μνησήρων σφαῖρῶν κατέωσι.

βῆ ῥ' ἴμεν· ἐν χερείων δ' ἄρα φαίηκες γεγάασιν,
ἐν δ' ἔμβη, ἡ δὲ μάλα κεδνὴ ἦλθε πονητόρος νηῦς
εἰμένα δίνῃ μέλαν, ἡ δὲ κεδνὴ ἦλθ' ἐνοσίχθων.
ὃς μὲν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἐνέρθεν,
χειρὶ κατεπρήνας ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὤμοι, τίς δὴ νῆα δεδεμένον ἐν πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; ἡ δὴ πρὸ φάνη πᾶσα.
ὡς ἄρα τίς εἴπεσκε, τάδ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφατ' ἐκαύδᾳ
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἅπαντων,
φῆ ποτε φαίηκων ἀνδρῶν πεδιαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧ μιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων, τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγε δ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες,
πομπῆς μὲν παύεσθε βροτῶν ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον πρὸς ἄστυ, ποσειδάονι δὲ ταύρους
δώδεκα λεκτοὺς ἱερεύσομεν αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μὴ δ' ἡμῖν πορίσῃ ὄρος πόλει ἀμφικαλύψας.
ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μὲν ῥ' εὔχοντο ποσειδάονι ἄνακτι
δῆμοι φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑστεῶτες περὶ βωμόν, ὁδῖ' ἔγρετο δῖος ὀδυσεύς
εὐδων ἐν γαίῃ πατρώῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
οὐδὲ δὴν ἐλεῶν, περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦεν
παλλὰς ἀθηναίη κόρη διός, ὄφρά μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τόλεσιν, ἑκάστ' ἐμυθήσαιτο.
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη ἀστοί τε φίλοι τε,
πρίν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀκτίσαι.
τόνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαίνεσκεν πάντα ἄνακτι.
ἔστραπτό τε δίωνεκέων λιμένας τε πάνορμοι,
πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δ' ὄξεα τηλεθάοντα.
ἐν δ' ἄρ' ἀναΐξας καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν.
ὤμωξεν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὤ πεπληγε μηρὼ
χερσὶ κατεπρήνας, ὀλοφυρόμενος ἠδ' ἀγόρευε.
ὤμοι ἐγὼ τέων αὖτε βροτῶν δὴ γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι
εἰὲ φιλόξεινοι, καὶ σφιν νόος ἔνδον ἐνείη;
πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε, πῇ δὲ κ' αὐτὸς
πλάζομαι, αἴδ' ὄφελον μεῖναι παρὰ φαίηκεσσιν
αὐτοῦ, ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆος
δεξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἐπέμπενε νεέσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ δεῦρο ἐπίσταμαι, οὐδέ μιν αὖτοῦ
λαλλείψω, μή πως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς ἰθάκην οὐδὲ τέλεσσαν.
ζεὺς σφεας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅς τις ἁμάρτῃ.

ἀλλ'

ingreſſus eſt iter in Scheriam, ubi Phæaces orti ſunt,
illic ut eſſet, & ualde propè uenit nauigatrix nauis
celeriter impulſa, hanc autem propè uenit Neptunus, Phæacũ nauis in ſaxũ conuertitur
qui ipſam lapidem fecit, & radicauit inferne,
manu prona impellens, hic autem receſſit.
hi autem inter ſe uerba uelocia loquebantur,
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
ſic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
heu quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
domum incitatam? & iam extabat tota.
ſic igitur quis dixit, hæc autem non intelligebãt, quo facta
his Alcinous concionatus eſt, & affatu. (ſunt.
ô amici, certe ualde me antiqua uaticinia aſſequuntur
patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
nobis, quoniam comites innocui ſumus omnium.
dixit aliquando Phæacum uirorum per pulchram nauem
ex comitatu redeuntem in nigro ponto
perditurum, magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit ſenex, hæc autem iam nunc omnia finiuntur.
ſed age, ſicut ego dicam parete omnes,
comitatum quidem relinquite hominum, cũ aliquis uenit
noſtram ad ciuitatem, Neptuno autem tauros
duodecim electos ſacrificemus, ſi miſereatur,
neq; nobis ingentem montem urbi impoſuerit.
Sic dixit, hi autem metuerunt, parauerunt aũt tauros.
ſic hi quidem ſupplicabant Neptuno regi
populi Phæacum duces & curatores
ſtantes circum altare, excitatus autem eſt diuinus Vlyſſes
recubans in terra patria, neq; ipſam cognouit
iam diu remotus, circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua filia Iouis, ut illum ipſum
ne notum faceret, ſingulaq; proferrentur.
ut non ipſum ante uxor cognoſceret, ciuesq;, amicique,
quàm omnem procis intemperantiam puniret.
propterea uariata uidebantur omnia regi.
uiæq; perpetuæ, portuſq; contecti.
petræq; altæ, & arbores uireſcentes.
ſtetit autem igitur ſurgens, & inſpexit patriam terram.
fleuitq; poſtea, & ſua percuſſit femora.
manibus deiectis, lugens autem locutus eſt.
ô ego quorum rurſus hominum in terram ueniõ
nunquid iniurioſiq; & crudeles, neq; iuſti?
an hoſpitales, & ipſis mens eſt ſancta?
quo iam res multas porto has, quo autem & ipſe
erro? utinam manſiſſent apud Phæaces
illic, ego autem ad alium magnanimorum regum
perueniſſem, qui me dilexiſſet, et comites dediſſet ad reuer
nunc autem nuſquam ponere ſcio, neq; quidem illic (tẽdũ.
relinquam, nequando mihi præda alijs fiat.
ô Dij, non enim omnia intelligentes, neq; iuſti
erant Phæacum duces, & curatores,
qui me in aliam terram abduxerunt, nanq; me dicebant
ductum ire in Ithacam amœnam, neq; perfecerunt.
Iupiter ipſos ulciſcatur deprecabilis, qui & alios
homines inſpicit, & plectit quicunq; peccant:

Vlyſſes non cognoſcitur in patria niſſe, nec a ſuis cognoſcitur.

ſed

sed age iam res numerem, & uideam
nequid mihi discesserint concaua in naui ferentes.
Sic dicens tripodas perpulchros & lebetes
numerabat, & aurum, textasq; uestes pulchras.
horum quidem nihil desyderabat, hic aũt lugebat patriam
iens ad litus personantis maris, (terram
multum lamentans, propè autem eum uenit Minerua
uiro corpore similis iuueni pastori ouium
permolli, qualesq; regum filij sunt.
duplicem circa humerum habens pulchram uestem.
pedibus aũt sub teneris calceos habebat, manu aũt iaculũ.
hanc autem Vlysses lætatus est uidens, & obuius uenit,
& ipsam appellans uerba uelocia locutus est.
O amice, postquam te primum inuenio hoc in loco
salue, & non mihi malo animo occurreris.
sed serua tum hæc, serua etiam me, tibi enim ego
supplico tanquam Deo, & ad tua chara genua accedo.
& mihi hoc dic uerum, ut certò sciam,
quæ terra? quis populus? qui uiri sunt?
num qua insularum amœna? an aliquod littus
iacet ad mare uergens fertilis terræ?
Hunc autem contra affeta est Dea cæsia oculis Miner.
stultus es ô hospes, an longè uenisti?
quoniam hanc terram interrogas? neq; enim ualde
sic ignobilis est, norunt autem ualde multi,
& quidem quicunq; habitant ad Auroram, Solemq;,
& quicunq; ponè ad noctem obscuram.
certe quidem aspera, & non equitabilis est,
neq; ualde sterilis, at neq; lata facta est.
bene quidem enim triticum multum, bene autemq; uinum
fit, semper autem pluuia habet, uirescensq; ros.
caprifera autem bona, & apta bobus, est quidem sylua
omnigena, bene autem rigui perpetui adsunt.
itaq; hospes Ithacæ, & in Troiam nomen peruenerit.
quam longè dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit, lætatus est autem patiens diuinus Vlysses,
gaudens sua terra patria, sicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis Aegiochi.
& ipsam appellans uelocia uerba dixit.
neq; hic uera dixit, iterum autem capit sermonem.
semper in præcordijs mentem per astutam mouens.
audiebam de Ithaca & in Creta lata
longè supra pontum, nunc autem ueni, & ipse
rebus cum his, linquens autem etiam filijs totidem
fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei,
Orsilochum pedibus uelocem, qui in Creta lata
uiros inuentores uincebat uelocibus pedibus,
quoniam me priuare præda uolebat omne
Troiana, cuius gratia ego passus sum dolores animo,
uirorumq; bella tristesq; undas transiens,
quoniam non suo patri gratificatus seruiebam
ægro in Troianorum, sed alijs imperabam socijs.
hunc quidem ego discedentem percussi ærea lancea
rure, propè uiam insidians cum socio. (nos
nox autem ualde obscura occupauerat cœlum, neq; aliquis
hominum

Minerua Vlysi appa ret.

Dea Ithacen sterilem narrat.

Vlysses non cognoscit se in patriam uenisse, nec à suis cognoscitur.

Dissimulãs se esse Vlysses, fingit causam ad uenisse.

ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μή ῥ' μοι οἴχωντ' κοίλης ἐνὶ νηὸς ἄγοντες.
Ὡς εἰπὼν τρίποδας πόθει καλλείας ἠδὲ λέβητας
ἠείθμει τε χρυσὸν, ὑφαντάς τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' οὔ τι πόθει, ὀδύρετο δ' ἀμφὶ θάλασσαν
ἑρπύζων παρὰ δῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πόλλ' ὀλοφυρόμενος, ἀτὰρ ἐν δὲ οἱ ἦλθεν ἀθήνη
ἀνδρὶ δ' ἐμὰς εἰκυῖα νέῳ ἁπαλῷ τε μήλων
ποιμένι, οἷοί τε ἄνακτων παῖδες ἔασιν.
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχε σ' ἐυεργέα λώπιν
ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δὲ ἄκοντα
τλήσ' δ' ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ φώνησε θέμενος
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὦ φίλ', ἐπεὶ σὲ πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐν χώρῳ.
χαῖρέ τε καὶ μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις.
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμὲ, σοὶ γὰρ ἔγωγε
εὔχομαι ὥς τε θεῷ καὶ σεῦ φίλα γούνατ' ἰκάνω.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες αὖτε ἐγγεγάασιν;
ἤπου τις νήσων εὐδείελος ἠὲ τις ἀκτὴ
καὶ δ' ἀλί κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
νήπιος ἦς ὦ ξεῖν' ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας;
εἰ δὴ τῆσ' δέ τε γαῖαν ἀείρεαι, οὐδέ τι λίην
ἔστω νώνυμος ὅδε, ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἤτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐ ἱππήλατος ὅδε
οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδὲ δύρεια τέτυκται.
εὖ μὲν γὰρ οἶτος ἀθέσφατος, εὖ δέ τε οἶνος
γίγνεται, αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τε ἕρση.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βώβοτος, ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, εὖ δ' ἀρδμοὶ ἐπιτεταμένοι παρέασιν.
τῷ δ' τοι ξεῖν' ἰθάκης γε καὶ ὧδε τροίην ὄνομ' ἵκοι.
τήν ῥ' τηλοῦ φασὶν ἀχαιΐδος ἐμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο, γήθησεν δῖος πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
χαίρων ἣ γαίῃ πατρῴῃ ὡς οἱ ἔειπε
παλλὰς ἀθηναίη κόρη διὸς αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
οὐδ' αὖ γ' ἀληθέα εἶπε πάλιν δ' ὄγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ φῶτ' σήθεσι νόον πολυκερδέα νωμῶν,
τῶ ὑπὲρ πόντου νῦν δ' ἐλήλουθα καὶ αὖτος
χρήμασι σὺν τοῖσδεσι, λιπὼν δ' ἐν παισὶ τοῖσδε
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἱὸν κατέκτανον ἰδομενῆος,
ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς φῶτ' κρήτῃ εὐρείῃ
εὐέρας ἀλφήσας νίκα ταχέεσι πόδεσσιν,
οὕνεκά μ' ἐρέσσαι τε λαοῖσ' ἤθελε πάσης
τρωϊάδος τε εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
οὐδρῶν τε πολέμου ἀλεγεινάτε κύματα πείρων,
οὕνεκ' ἄρ' οὐ τῷ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ φῶτ τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
νὺξ ἦ μάλα δινοφερὴς κατὰ οὐρανὸν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώ-

ὅστις αὐάκτων παῖδες ἔασιν. τὸ παλαιὸν οἱ τῶν βασιλέων παῖδες πανάπαλαι ἐκαλοῦντο, καὶ ἱποί μαινον. λίπτυχον ἤ, αὐτὶ τοῦ διπλῶν.

αὐθρώπων γνόησε, λάθον δ' ἐ θυμὸν ἀπόρας.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ὦδε νῆα κιὼν φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην καί σφιν μυθοεικέα λαῖδα δώκα.
τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε κατασῶσαι καὶ ἐφέσσαι,
ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς ἀνέμοιο.
πολλὰ ἀεκαζομένους ὀδὶ ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ὀλίγῃ λιμένα πρὸς ἐρέσσομεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνῆστις ἔην μάλα περ χατέουσιν ἐλεῶδες.
ἀλλ' αὔτως ἀπέβαινον ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες,
κάτθεσαν, ἔνθά περ αὐτὸς ὀδὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἴδ' ὀλίγ' σιδονίην εὖ ναιομένην ἀνάβαντες
ὤχοντ', αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τε μιν κατέρεξε, δέμας δ' ἤικτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ δέδρ' ἐιδυίῃ,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
κερδαλέος κ' ἔη καὶ ἐπίκλοπος ὅς τε σε βέλτερος
ἐν πᾶσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε
ἐν τῷ σοι ποικιλομῆτα, δόλῳ ἄτ' ὄκ ἄρ ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ πόρ ἐῶν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα εἰδότε ἄμφω,
κέρδε, ἐπεὶ σὺ μέγιστος βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτιν τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν, οὐδὲ σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην κόρην Διός, ἥ τοι ἀεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα,
νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ἵνά τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω.
χρήματά τε κρύψω ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
εἴπω δ' ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἐνὶ πημανθῆναι
κήδεα δαιζήσαι σὺ δὲ τετλάμεν καὶ ἀνάγκῃ,
μηδ' ἐν τῷ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων, ὅνεκ' ἄρ ἦλθον ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ βίας ὑπομένων ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ αὐτοσχέδιον, (σεύς.
εἰ καὶ μάλ' ὀλίγιστα μέμονε, σε γ' αὐτῇ πάντα εἴσκεις.
ὄφρα δ' ἐγὼ εὖ οἶδ' ὅσ μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἴως ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπὴν Πριάμοιο πόλιν δηωσάμεθ' ἀπτῶν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι θεὸς δ' ὀλέσσασ' Ἀχαιοὺς,
ὄφρα τε τὰ ἴδον κόρη Διὸς οὐδ' ἐνόησε
νηὸς ἐμῆς ἐμβάσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλησις.
ἀλλ' ἀεὶ φρεσὶν ἥσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
ἤλυθον, εἴως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε Φαίηκων αὐδήσασ' ἐν πίονι δήμῳ
θαρσύνεσ τ' ἐπέεσι, καὶ δὴ πόλιν ἤγαγες αὐτή.
νῦν δέ σε πῶς πατρὸς γενέζομαι, οὐ γὰρ ὀίω

μυθοεικέα. πρίσιν οὐ κῆ ἀρίσκοντο τῇ ψυχῇ

σὲ γὲ αὐτῷ πάντα εἴσκεις. ὅπου γὰρ ἔστι σὺν τοῖς φαίαξι καὶ παρεῶν καὶ αὐλαῖς ὁμοιωθῆναι παρόμενον αὐτόν.

ἤκεν

hominum animaduertit, fefelli autem ipsi animũ auferens.
at postquam hunc interfeci acuto ære,
statim ego in nauem iens Phæaces illustres
oraui, & ipsis satisfacientem prædam dedi.
hos me iussi Pylum deferre, & collocare,
uel in Elida diuinam, ubi dominantur Epij.
sed certe ipsos illinc repulit uis uenti
multum nolentes, neq; uolebant fallere.
illinc autem errantes uenimus huc nocte.
contentione autem in portum appulimus, neq; aliqua nobis
cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumere.
sed sic egressi iacebamus naue omnes.
hic me quidem duleis somnus inuasit defessum.
hi autem fortunas meas concaua ex naui tollentes,
deposuerunt, ubi ipse in arenis iacebam.
hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
iuerunt, at ego relictus sum tristis animo.
Sic dixit, risit aũt dea glaucos oculos habẽs Minerua,
manuq; ipsum demulsit, corpus aũt assimilata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti,
& ipsum appellans uerba uelocia allocuta est.
dolosus esset, & fallax, qui te superaret
in omnibus dolis, & si Deus opponeret
male uersute, dolose non uoluisti,
neq; in tua existens terra desinere fallacias
uerbaq; falsa, quæ tibi ab ortu amica sunt.
sed age ne has dicamus scientes ambo
dolos, quoniã tu quidem es hominum quãoptimus omniũ
consilio & uerbis, ego autem in omnibus Deis
consilioq; glorior & dolis, neq; tu cognoscebas
Pallada Mineruam filiam Iouis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto, & seruo.
atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi.
nunc rursus huc uenit, ut tibi consilium contexam.
fortunasq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
dederunt domum eunti meo consilioq;, menteq;.
dicamq; quos tibi fatale est in ædificijs
dolores tolerare, tu autem tolera, & necessitate.
neq; alicui eloquere neq; uirorum, neq; mulierum
omnium, cur uenisti errans, sed tacendo
patere dolores multos iniurias sustinens uirorum.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.
difficile te Dea cognoscere homini occurrenti,
& ualde scienti, te enim ipsam unicuiq; assimilas.
hoc autem ego certo scio quod mihi antea benigna eras,
quousq; in Troia pugnamus filij Achiuorum.
at postquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
iuimus autem in nauibus, Deus autem dissipauit Achiuos,
non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres.
sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
erraui quousq; me Dei malo soluerunt,
prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere ciuitate
confirmasti uerbis, & in ciuitatem duxisti ipsa.
nunc autem te per patrem quæso, non enim puto

uenisse

Minerua Vlyssē increpat dissimulationis.

Nerius mons.

Vlysses Minerua.

uenisse in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam
terram repetij, te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meas mentes deciperes.
dic mihi si uerè dilectam in patriam ueni.

Huic respondit postea Dea cæsia oculis Minerua.
semper tibi talis in præcordijs cogitatio.
propterea & te non possum permittere infelicem esse,
quoniam facundus es, & ingeniosus & prudens.
cupide enim alius uir errans rediens
cuperet in ædibus uidere filios q; uxorem q;.
tibi autem non gratum est scire, neq; quærere:
antequàm tuæ uxoris periculum feceris, quæ tibi sic
sedet in ædibus, luctuosæ autem ei semper
pereunt noctes, & dies lachrymanti.
at ego hoc quidem nunquam non credidi, sed in animo
sciebam, quòd redibis perdens omnes socios.
sed non uolui Neptuno obsistere
patruo qui iram induxit in animum
iratus quòd ei filium dilectum excæcasti.
sed age tibi ostendam Ithacæ pauimentum ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis,
hæc autem in uertice portus patula oliua.
propè autem ipsam antrum altum obscurum
sacrarum nympharum, quæ Naiades uocantur.
hæc autem spelunca lata contecta, ubi tu multas
sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
hic autem magnus est mons indutus sylua.

Neritus mons.

Sic fata Dea dissipauit nebulam, apparuit autem terra.
lætatusq; est postea patiens diuinus Vlysses
gaudens sua terra, osculatus est autem almam tellurem.
statim autem Nymphis supplicauit manus tollens.

Nymphæ Naiades filiæ Iouis, nunquam ego
uidere uos dicebam, nunc uocibus lætis
salute, at & dona dabimus, sicuti antea
si sinet prompta Iouis filia prædatrix
ipsumq; uiuere, & mihi charum filium augebit.

Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerua.
confide, ne te hæc in præcordijs tuis solicitent.
sed fortunas quidem in intimo antro mirifico
ponamus statim nunc, ubi hæc tibi salua maneant.
ipsi autem consultemus, ut cito optime fiant.

Sic dicens Dea intrauit speluncam obscuram,
quærens latibulum per speluncam, at Vlysses
cito omnia portauit aurum, & magnum æs,
uestesq; fabrefactas quas ei Phæaces dederunt.
& hæc quidem disposuit, lapidem autem imposuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis Aegiochi.
hi autem sedentes sacræ apud radicem oliuæ,
deliberabant procis insolentibus mortem.
tum autem uerba incœpit cæsia oculis Minerua.

Miner. Vlyssem docet quid facto opus sit

Generose Laërtiade prudens Vlysses,
considera quō procis impudentibus manus inferas,
qui iam tibi triennium domum regunt,
ambientes diuinam uxorem, & dona dantes.
illa autem tuum semper reditum lugens in animo,

omnibus

ἵκειν ἐς Ἰθάκην οὐδ' ἐέλδομαι, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπροπεύσῃς,
εἰ πέμοι εἰ ἑτόμ γε φίλην οὐ πάτρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
ἀεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
τῷ σε κὰ οὐ δύναμαι πόλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
ὅνεκ' ἐπήτης τ' ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων.
ἄσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
εἶετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε.
σοὶ δ' ὄπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι.
πρίν γε τι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥ τέ τοι αὖτως
ἥσται ἐνὶ μεγάροισιν ὀϊζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ
φθινύθουσι νύκτες τε, καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν ὄπποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ἤδη ὀ, νοήσεις ὀλέσας ἅρ πάντας ἑταίρους.
ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλεσκε Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθορε θυμῷ
χωόμενος, ὅτι οἱ ὑὸν φίλον ὀξαλάωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἔδος ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος.
ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη.
ἀγχόθι δ' αὖ σπῆλ' ἄντρον ἐπήρατον ἠερόειδὲς
ἱρὸν νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται.
τῷ ὅ γε τοι ἀτέος δὴ πολὺς κρατήρες, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἕρδεσκες νύμφῃσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
τῷ δὲ νήριτον ἐστὶν ὄρος κατείληνον ὕλῃ.
Ὡς ἐπόσσε θεὰ σκέδασ' ἠέρα, εἴσατο δὲ χθών,
γήθησέν τ' ἄρ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεὺς
χείρων ἧ γαίῃ, κῦσέν δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀναιξάων.
Νύμφαι νηϊάδες κοῦραι διὸς ὄπποτ' ἔγωγε
ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην, νῦν δ' ὀλυχνῆς ἀγανῆσι
χαίρετ' ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν ὡς τὸ πάρος περ
αἴ κεν ἐᾷ προφέρων με διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,
αὐτόν τε ζώειν καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξοι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἄγε χρήματα μὲν μυχῷ αὐτροῦ θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα πᾶν τά κέ τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Ὡς ἐπόσσε θεὰ δύνε φαεινὸν ἠερόειδές,
μαιομένη κευθμῶνα· ἀνὰ φαεινόν, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἄσσον πάντ' ἐφόρει χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκόν,
εἵματά τ' εὖ ποίητα, τά οἱ φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
παλλὰς ἀθηναίη κόρη διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς πρὸς πυθμένα ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
φράζευ ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις.
οἳ δή τοι τρίετες, μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες,
ἥδε σόν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,

πάντας

πάντας μὲν γὰρ ἔλπει καὶ ἐπίχετται αὐδρὶ ἑκάστῳ
ἀγγελίας πυθέεσθαι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο (σεύς.
φθείσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισι ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἔνασσα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφαινε ὅπως ἀκέσσομαι αὐτούς.
πὰρ δέ μοι αὐτὴ σῆθι μενεαίνουσ' ἐν ἐμοῖσι,
οἷον ὅτε τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
εἴ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν αὐδρεσσι μαχοίμην
σὺν σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι ὅς τε με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πονώμεθα καί περ ὀίω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον ὀδμὴν
αὐδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι.
κάρψω μὲν χρόα καλὸν, ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω ὅ, κεν συγχεῖσιν ἰδὼν αὔθρωπος ἔχοντα.
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος πολυκαλλέε ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τό οἱ μεγάροισιν ἔλιπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτεω εἰσαφικέσθαι.
ὃς τοι ὑῶν ἐπίορκος, ὁμῶς δέ τοι ἵππια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα πηνελόπειαν.
εὑρήσεις τόν γε σύεσσι πεδήμενον, αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρῃ, ἠδὲ κρήνῃ ἀρεθούσῃ,
ἔδουσαι βάλανον μενοεικέα, ἠδὲ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάδ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφή.
ἔνθα μένειν καὶ πάντα πυθέμεν ὀρχεῦ
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω σπάρτηνδε καλλιγύναικα,
τηλέμαχον καλέουσα τὸν φίλον υἱὸν ὀδυσσῆος,
ὃς τοι ὀν ἀνὰ χρόνον λακεδαίμονα πὰρ μενέλαον
ἤχθη σπουδόμενος μετὰ σὸν κλέος εἴ πῃ ἔτ' ἔασι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
πῆπτε τ' ἄρ' οἱ ἔφαπτες ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἐίδυῖα. (σεύς.
ἦ ἵνα πε καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην γνῶθι μιν ἔστω.
αὐτήμιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
εἶσ' ἐλθὼν, αὐτὰρ ὅ γε οὐ χρεὼ πόνον, ἀλλὰ ἕκαστος
ἕσται ἐν ἀπροέδαο δόμοις, πολὺς δ' ἄσπετα κεῖται.
ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ
ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλά τάχ' ὄν οἴω πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
αὐδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ὡς ἄρα μιν φαμένη, ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
κάρψε μὲν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσι μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος.
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος πολυκαλλέε ἐόντε.
ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα
ῥωγα-

ἀποτίσεσθαι. τιμωρήσω καὶ κόλασιν εἰς πρόξομαι.

πέτρη. ὅτι ὁ κόραξ κωνωπῶν ἀπὸ τῆς πέτρας πινόντων, ἐπιλυόμενος, καὶ ἡ μύτη αὐτοῦ ἀρίθησα ἀπύξεται. ἀρίθησα δὲ γλυκαρόν. σὺν συρὰ πάσης. σὺν σμύρνῃ. σὺν χαλκίδι, καὶ σὺν ὀφθαλμῷ.

omnibus quidem spem dat, & pollicetur uiro unicuiq; nuncios antemittens, mens autem ei alia uersat.

Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.
ô Dij, iam uero Agamemnonis Atridæ
corrupi mala morte in ædibus debui,
nisi mihi tu quæq; Dea in tempore dixisses.
sed age consilium texe quomodo puniemus ipsos.
apud me autem ipsa asta animum per audacē immittens,
qualem quando Troiæ soluimus magna mœnia.
si mihi sic animosa astabis Minerua,
& cum trecentis ego uiris pugnarem,
tecū uenerabilis Dea, quando mihi prompta adiuuares.

Huic autem respondit postea Dea glaucopis Minerua.
& ualde tibi ego adero, neq; me falles.
cum hæc iam struxerimus, & alicuius spero
sanguineq; cerebroq; perfundere magnum pauimentum
uirorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
sed age te incognitum faciam omnibus hominibus.
arefaciam quidem cutem pulchram in flexibilib. membris.
flauos aūt ex capite delebo crines, circum autem pallium
induam, quod auersetur uidens homo habentem,
deformabo autem tibi oculos antea perpulchros.
sic turpis omnibus procis apparebis,
tuæ uxori & filio quem in ædibus reliquisti.
ipse autem primum Subulcum pete,
qui tibi suum custos, simul autem tibi bene uult,
filiumq; tuum diligit, & prudentem Penelopem.
inuenies hunc suibus aßidentem, hæ autem pascunt
apud Coracis petram ad fontem Arethusam,
comedentes glandem gratam, & nigram aquam
bibentes, quæ suibus nutriunt florentem pinguedinem.
illic mane, & omnia aßidens interroga,
quousq; ego eam Spartam in ornatam mulieribus
Telemachum uocatura tuum dilectum filium Vlysses,
qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
iuit persequens tuam famam sicubi adhuc esses.

Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.
cur non ei dixisti in præcordijs omnia sciens?
an ut & ille errans dolores patiatur
Pontum in impacatum, fortunas autem ei edant?

Huic respōdit postea Dea glauc. oculos habēs Miner.
non iam tibi ille ualde curæ sit.
ipsa ipsum misi, ut famam bonam adipiscatur
illuc iens, at non habet aliquem dolorem, sed quietus
sedet in Atridæ ædibus, multa autem adsunt.
certè quidem illum insidientur iuuenes cum naue nigra
cupientes interficere, antequàm patriam terram ueniat.
sed hæc non puto, potius & aliquem terra premet
uirorum procorum, qui tibi fortunas deuorant.
Sic igitur ipsum alloquens uirga tetigit Minerua.
siccauit quidem ei cutem pulchram in flexibilib. membris.
flauo autem ex capite deleuit crines, circum autem pellem
omnibus membris antiqui posuit senis.
deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
circum aūt ipsum uestem aliam malā iniecit, & interulā
fractam,

Miner. ad Telemachū profiscitur.

Eumæi domus ad quē diuertit Vlysses, describitur.

Mutatur Vlysßis habitus.

fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
circum autem ipsum magnam pellem uelocis induit cerui
nudam, dedit autem ei uirgam, & deformem sacculum,
densè rimosum, inerat autem tortum erat lorum.
hi sic consultantes diuisi sunt, hæc quidem postea
in Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyßis.

Miner. ad Telemachũ profiscitur.

ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα τα χείκος ἔος ἐλάφοιο
ψιλὸν δῶκε δὲ οἱ σκήπτρον καὶ ἀεικέα πήρεν,
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ τρόφις ἦεν ἀορτήρ.
τώ γ' ὡς βουλεύσαντε διέτμαγεν, ἡ μὲν ἔπειτα,
εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη, μετὰ παῖδ' ὀδυσῆος.

ARGVMENTVM Ξ. HOmeri Rapsod.

Hospitium Vlyßis fit in agro apud Eumæum, & uarius quidem congressus Vlyßis præsentia apud Eumæum, & sermones fiunt immutantis seipsum, & facta quædam exponentis.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ξ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Ξενισμὸς ἐδυσίως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' σύμαιῳ, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία Ὀδυσσέως παρουσίᾳ πρὸς σύμαιον, καὶ λόγοι γίνονται ἀναπλάττοντος ἑαυτὸν καὶ πράξεις τινὰς ἐκτιθεμένου.

ODYSSEAE Ξ. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Xi autem, Vlyssem hospitatus est Eumæus in agro subulcus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ξὶ δ' ἐδυσῆα ξείνισεν σύμαιος ἀγρῷ ὑφορβός.

AT HIC EX portu ingressus est asperum iter,
locum per syluosum, per iuga, ubi ei Minerua
dixerat diuinum Subulcum, hic ei fortunas maxime
curabat familiarium quos habuerat diuinus Vlysses.
hunc autem in uestibulo inuenit sedentem ubi ei porticus
alta ædificata erat circumspicuo in loco,
pulchraq; magnaq; circuibilis, quam Subulcus
ipse ædificauerat suibus absente rege
sine domina, & Laerte sene,
aduectis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa.
palos autem extra adegit prorsus hinc & hinc
densos & crebros nigrum quercus scindens.
intra autem aream suilia duodecim fecerat
propè inter se, lectos suibus, in singula autem
quinquaginta sues iacentes continebantur
fœminæ factæ, marcs autem foris dormiebant,
multo pauciores, hos enim minuebant comedentes
diuini proci, quoniam mittebat Subulcus
semper saginatorum pinguium optimum omnium.
hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
apud autem canes feris similes semper dormiebant
quatuor, quos nutriuerat Subulcus princeps uirorum.
ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta
incidens pellem bouinam coloratam, alij autem
iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus
tres, quartum autem miserat ad urbem
suem ducere procis superbis necessitate,
ut mactantes, carnibus saturarentur animo.
repente autem Vlyssem uiderunt canes latratores,
qui quidem clamantes accurrerunt, at Vlysses
sedit astutia, uirga autem ei excidit manu,
tunc proprium apud stabulum indignum tulit dolorem.
sed Subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens,
cucurrit ad uestibulum, corium autem ei excidit manibus.
hos quidem uocans canes pepulit aliò alium
crebris lapidationibus, hic autem affatus est regem.
O senex certe propè te canes dißipauerunt
repente, & mihi crimen imposuisses.

Eumæi domum ad quẽ diuerit Vlysses, describitur.

Mutatur Vlyßis habitus.

ἀτὰρ ὁ ἐκ λιμένος πρόσθεν τρόχεον ἀτάρποιο
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκρας, ἦ οἱ ἀθήνη
τῷ ἔφραδε δῖον ὑφορβὸν ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδε' ὁ οἰκήων, ὃς κτήσατο δῖος ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ ἐνὶ προδόμῳ εὗρε ἥμενον ἔνθά οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο πόδι σκέπῃ ἐνὶ χώρῳ.
καλήν τε μεγάλην τε περίδρομον, ἣν ἄρα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕειον ἀπείρονα μηνὸς ἄνακτος
νόσφιν δεσποίνης καὶ λαέρταο γέροντος,
ξυτοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθείγκωσεν ἀχέρδῳ.
σαρὸς δ' ἐκτὸς ἔλασε δόμεν πυκνὸς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκινὸς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας.
ἐν τοῖσδ' δ' αὐλῆς συφεὸς δυοκαίδεκα πτίε
πλησίον ἀλλήλων, ὑνὰς συσὶν, ἐν δὲ ἑκάστῳ
ἐν τοῖσδ' ἐνέκοντο σύες χαμαιευνάδες ὀρχαμόωντο
θήλειαι τοκάδες, τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴασον.
πολλὸν παυρότεροι, τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
αὐτίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ πέμπεσκε συβώτης
αἰεὶ λαρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων.
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
παὶ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴασον
τέσσαρες, ὃς ἔθρεψε συβώτης ὄρχαμος αὐῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα
τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροὲς, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ὠχόντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν
οἱ τρεῖς, τὸν δὲ τέταρτον ἀρηϊφίλῳ ἐνέκεστο πόλινδε,
σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσσάσθαι θυμόν.
ἐξαπίνης δ' ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι,
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθά κεν ὦ πρὶν πεθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος.
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μεταστὼν,
ἔστυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσι λιθάδεσσιν, ὁδὲ πεσόεσσαν ἄνακτα.
Ὠγέρον, ἦ ὀλίγοσε κύας δ' ἐεδήλησαν τοὶ
ἐξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.

πρόσθεν. πρόσθεν θεν.

τὸ μέλαν δρυὸς. ἤτοι δάος. ἢ τῆς σὺν δριόρλιον τὸ ἐγκάρδιον τῶν δρυῶν. μιλαύσηται ἐν γὰρ λίγνῃ διὰ τῆν χρείαν. ἢ τὸν φλοιὸν τῆς δρυός.

καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
αὐτὰρ ἐγὼ γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος κὴ ἀχεύων
ἤματα, ἄλλοισιν δὲ σύας σάλας ἀπιτάλλω
ἐδμεναι, αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός περ ἐδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δημόν τε πόλιν τε,
εἴπερ ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπευ κλισίην δ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὖτις
σίτου κὴ οἴνοιο κορεσάμενος κὴ θυμὸν
ἔνισπε, ὁππόθεν ἐσσὶ κὴ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὡς εἰπὼν, κλισίην δ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός.
ἷσεν δ' εἰσαγαγών, ξῶπασ δ' ὑπέχευε λασίας.
ἐν δ' αὐτῇ δ' ἔρμα ἰουβάδος ἀγρίου αἰγὸς
αὐτῷ γὠδύσαιο μέγα κὴ λασύ, χάρε δ' ὀδυσεύς,
ὅτι μιν ὣς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅτι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι μοι πρόφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πορσέφης δῖε συβῶτα.
ξεῖν' ἔμοι θέμις ἐστ' ὀδυρόμενον ἐν χερσὶν ἑλεῖν
ξεῖνον ἀλιμήσαι, πολὺς γὰρ δέος εἰσιν ἄπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη, ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν
αἰεὶ δειδότων, ὅτ' ἄνακτες κρατέουσιν ἄνακτες
οἱ νέοι, ἦ γὰρ τοί γε θεοὶ κὴ νόστον ἔδησαν.
ὅς κεν ἐμ' ἐν δυκεῶς ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ῷ οἰκῆι ἀναξ ὀλβήσας ἔδωκεν.
οἶκόν τε, κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα.
ὅς οἱ πολλὰ κάμοιτο, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξοι.
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω.
τῷ κέ με πολὺ ἄνασσεν ἄνακτ' ἐὰ αὐτόθ' ἐγήρα.
ἀλλ' ὄλεθ' ὡς ὤφελ' ἑλένης ἕνεκ' ἀρχὴν ὀλέσθαι
πρόχυν, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ἐπὶ γόνατ' ἔλυσεν.
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς,
ἴλιον ἐς εὐπωλον ἵνα τρώεσσι μάχοιτο.
Ὡς εἰπὼν ζωσῆρι θοῶς σωέεργε χιτῶνα.
βῆ δ' ἴμεν ὀν συφεόν, ὅθι ἔθνεα δρῆχατο χοίρων,
ἔνθεν ἑλὼν δύο ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν.
εὖσεν, μίσυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ἐπεὶ δ' ἄρα πάντα φέρων πρόθετο πρὸ ἑθ' ὀδυσῆι
θερμὰ αὐτοῖς ὀβελοῖσιν, ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κέρνη μελιηδέα οἶνον. (νεν,
αὐτὸς δ' αὐτόθι ἷζεν ἐπόψομένος δὲ προσηύδα.
ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε, τά τε δ' μύεσι πάρεστι
χοίρεα ἀτὰρ σάλας γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν.
οὐκ ὀπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν, οὐδ' ἐλεητύν.
ὀ μὲν γὰρ ἐλεεινὰ θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκας τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν λυσμανέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐν γαίῃ
ἀλλοτρίῃ βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς λήιστα δώῃ.
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἴκονδε ἕκαστος.
καὶ μὴν τοῖς ὀπιδος μεγαθυμὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει.
οἶδε δέ τε ἴσασι θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν.
μείνω λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐὸν σφέτερ', ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα λαρδάπτουσιν ἀτέρβιον, οὐδ' ἐπὶ φειδώ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἤματα ἐκ διός εἰσιν.

ὄπιδα. τὸν ἐς τὸ μέλλον τῶν θεῶν ἀπειλήν.

ἄλφιτα. ἄλευρα κριθίνα.

ἄπιδ'

atq; mihi alios Dei dederunt dolores, ſingulisq;.
diuinum enim regem lugens & dolens
iaceo, alijs autem ſues pingues nutrio
ad comedendum, at ille egens forte cibi
errat in diuerſorum uirorum populumq; ciuitatemq;,
ſicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
ſed ſequere, ad ſtabulum eamus ſenex, ut & ipſe
cibo & uino ſaturatus ex animo,
dicas, unde ſis, & quot dolores toleraueris.

Eumæus Vlyſſem hoſpitè humaniter excipit.

Sic dicens, ad ſtabulum præceſſit diuinus Subulcus.
collocauit aũt introducens, uirgulta aũt ſubſtrauit denſa.
ſtrauit autem in pellem uilloſæ ſylueſtris capræ
ſuum ſtratum magnum & denſum, gauiſus ẽ aũt Vlyſſes,
quòd ipſum ſic ſuſceperat, uerbumq; dixit & appellauit.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales dei alij
quodcunq; maxime uis, quia me benignus ſuſcepiſti.
Hunc autem reſpõdens, locutus eſt Eumæus ſubulcus;
hoſpes non mihi fas eſt, neq; ſi peior te ueniat,
hoſpitem contemnere, ab enim Ioue ſunt omnes
hoſpitesq; pauperesq;, munus autẽ exiguumq; charumq;
eſt noſtrum, hæc enim ſeruorum cauſa eſt
ſemper timentium, cum dominantur reges
iuuenes, certe enim cuiuſdam reditum morati ſunt,
qui me accurate diligebat & poſſeſsionem præbuit,
tanquamq; ſuo familiari rex benignus dedit.
domumq; portionemq; optatiſsimamq; uxorem,
qui ſibi multa laborauerit, Deus autem negotium auxerit.
ſic & mihi hoc negotium augetur quo detineor.
ideo me multum iuuiſſet rex, ſi hic ſenuiſſet.

Eumæus Vlyſſem non cognoſcens eũ periiſſe cõqueritur.

ſed perijt, utinam debuiſſet Helenæ genus periiſſe
funditus, quoniam multorum uirorum genua labefecit.
etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
in Ilium bonorum equorum, ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens cingulo celeriter coërcuit tunicam.
perrexit aũt ire ad ſuilia, ubi grex continebatur porcorũ.
illinc capiens duos attulit, & ambos mactauit,
ignemq; accendit, conciditq;, & uerubus infixit.
aſſans autem omnia ferens appoſuit Vlyſſi
calida ipſis uerubus, hic autem panes albos miſcuit,
in poculo autem miſcebat dulce uinum.
ipſe autem contra ſedit, cohortans autem allocutus eſt.
comede nunc ô hoſpes, quæ ſeruisq; adſunt
porcina, at pingues porcos proci comedunt,
non uerecundiam habentes in mentib. neq; miſericordiã.
non quidem impia opera Dei beati amant,
ſed ius colunt, & pia opera hominum.
& quidem hoſtes, & iniqui, qui in terra
aliena ueſcantur, & ipſis Iupiter prædam dederit.
implentes uero naues iuerunt domum quiſq;.
& quidem his curæ potens timor in animos cadit.
hi autem ſciunt (Dei autem aliquam audiuerunt uocem)
illius pernitioſam mortem, quia nolunt iuſtè
ambire, neq; ire ad ſua, ſed ſilentio
bona dilapidant immoderate, neq; eſt parſimonia.
quotquot enim noctesq; & dies abs Ioue oriuntur.

munquam

nunquam unam sacrificant uictimam, neq; duas solas.
uinum autem consumunt immoderate haurientes,
certè enim ei facultates erant magnæ, nulli tantæ
uirorum heroum, neq; Epiri nigræ,
neq; ipsius Ithacæ, neq; uiginti uirorum
sunt diuitiæ tantæ, ego autem tibi connumerabo.
duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium,
tot suum pascua, tot stabula lata caprarum,
pascunt amicq;, & ipsius pastores uiri.
illic autem stabula lata caprarum undecim omnia
in extremitate agri pascuntur, insuper uiri boni obseruant,
quorum semper ipsis unusquisq; in die pecudem fert,
saginatarum caprarum quæcunq; appareat optima.
at ego sues has seruoq;, tueorq;,
& ipsis suum optimum eligens mitto.

Sic dixit, ille aũt attẽte carnes comedebat, bibebatq; uin
animo se dolens, mala autem procis ordiebatur. (num
at postquam cœnauit, & expleuit animum cibo,
& ei implens dedit poculum quo bibebat
uino plenum, hic autem suscepit, gauisusq; est animo:
& ipsum appellans uerba uelocia allocutus est.

O amice quis nam te emit rebus suis,
sic ualde diues, & fortis sicut dicis?
dicis autem ipsum perijsse Agamemnonis gratia honoris.
dic mihi si forte cognosco talem esse,
Iupiter enim hoc scit, & immortales Dei alij,
si forte ipsum nunciem uidisse, multum autem erraui.

Huic autem respondit postea Subulcus princeps uiror.
ô senex, nullus illum uir peregrinus ueniens
nuncians persuaserit uxoriq; & dilecto filio.
sed aliter exportationis indigentes uiri peregrini
mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit,
ueniens ad dominam meam fallacia loquitur.
hæc autem benigne suscipiens diligit, & singula inquirit,
& ei lugenti palpebris lachrymæ decidunt.
munus est mulieris, cum maritus alibi perijt.
statim & tu senex uerbum fabrica,
si quis tibi penulamq; tunicamq; uestimenta det.
illius autem iam debent canes uelocesq; uultures
cutem ab oßibus trahere, anima autem destituit.
uel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
iacent in terra arena mersa multa.

Sic ille quidem illic perijt, amicis autem dolores post
oßibus, mihi aũt maxime facti sunt, non enim amplius alium
humanum sic regem inueniam, quocunq; ibo.
neq; si ad patris & matris iterum irem
domum, ubi primum ortus sum, & me educauerunt ipsi.
neq; nunc his etiam tantum lugeo mœstus
oculis, ut uideam existens in patria terra.
sed me Vlyßis desyderium capit absentis.
hunc quidem ego ô hospes, & non præsentem nominãdo
reuereor, ualde enim me diligebat & habebat in animo.
sed ipsum fratrem maiorem uoco, uel longè absentem.

Hunc autem rursus allocutus est patiens diu. Vlysses.
ô ami/

ὅποθ' ἓν ἱερεύεσ' ἱερήϊον ὀδὲ δύ' οἴω.
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπερβίον ὀξαφύοντες,
ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἶσ ἄνασσα, ὅπνι τόσον
ἀνδρῶν ἡρώων ὅτ' ἠπείροιο μελαίνης,
ὅτ' αὖ ἰθάκης, ὅτι ξωιείνοισι φωτῶν
ἐς' ἄφνω τοσσῶτον, ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω.
δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν.
τόσσα σύων συβόσια, τόσ' ἀπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε, ἑ αὐτ' βώτορες αὐδρες.
ἔνθα δέ τ' ἀπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ' ἀνδ δ' αὐτοῖς ἐσθλοὶ ὄρονται,
τῶ αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ
ἰαρεφέων αἰγῶν ὅσσ φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάς δε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι σύων τ' ἄριστον ἐϋκείνας ἀπέμπω.
ὡς φαθ', ὁ δ' ἀνδ νηΐου κρέατ' ἤσθιε, πινέ τε οἶνον,
ἁρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν,
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἔπνυσε καὶ ἤρατο θυμὸν ἐδωδῆς,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ὥστε ἔπινεν
οἶνον ἀνίπλειον, ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτήσασθαι ἔοισιν;
ὅδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
φῆς δ' αὖτ' φθεῖσθαι ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
εἰ πέ μοι αἴ κέ ποθι γνώω τοιόνδε τε ἐόντα,
ζεὺς γάρ τοι τόγε οἶδε ἑ ἀθανάτοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μοι ἀγγείλαιμι ἰδών, ἀνδ πολλὰ δ' ἀλήθω.
τόν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος αὐδρῶν.
ὦ γέρον, ὅτις κεῖνον αὐτὸς ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι αὖδρες ἀλῆται,
ψεύδεα τ' ὀδὲ θέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὅς δέ κ' ἀλητεύων ἰθάκης ὀδ δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ὀδ δ' ἔασι νεμεσσᾶ ἐμεῖο ἀπατήλια βάζει.
ἣ δ' εὖ δεξαμένη, φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ.
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἥ θέμις ὀδὶ γυναικός, ἐπεὶν πόσις ἄλλοθ' ὄληται,
εἶψά κε καὶ σὺ γεραιὲ ἔπος πρὸς τε κτεάτεσσι,
εἴ πῃ τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δίκη,
τῶν δ' ἤδη μέλεσι κυσὶν ταχέεσσ τ' οἰωνοί,
ῥῖνον ἀπ' ὀστέων δρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν.
ἠ τόγ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα τετύχηται. ὀ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἵππον ὥδε ἄνακτα κιχήσομαι ὅππόσ' ἐπέλθω.
ὀδ' εἴκων πατρὸς καὶ μητρὸς αὖτις ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
ὀδ ἐγώ τ' ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ.
ἀλλά μ' ὀδυσσῆος πόθος ἄνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν ὦ ξεῖνε κατ' ὀπτεύοντ' ὀνομάζειν
αἰδέομαι. πολὺ γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ.
ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
τόν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.

ὦ φίλ',

Vlyßis diui
tas & pos/
ßiones.

Eumæus V
lyssem bo
ſtitè hum
niter exci
pit.

Eumæus V
lyssem no
cognosce
eũ periisse
cõqueritur

ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀνάνευε, ὀδ' ἐπὶ φῆσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰεὶ ἄπιστος.
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
ὡς νεῖται ὀδυσεύς, ὄφρα γνῷς σέο μοι ἔστω
αὐτίκ' ἐπείκειν κεῖνος ἐὼν τὰ ἃ δώματ' ἵκηται,
ἕσσαί με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρὶν δέ κε τὴν μάλα πᾶν κεχρημένος, ὅστις δὲ χείμων·
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι
γίγνεται, ὅς τε νύ τε ἔκων ἀπατήλια βάζει.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξείνιός τε τράπεζα
ἑστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω.
ἦ μάλ' τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
ἐν δ' αὐτῷ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' ὀδυσεύς.
τῷ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τῷ δ' ἱσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσας, καὶ τίσεται ὅς κε νεικέῃ
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πολύφρων δῖος ὀδυσεὺς·
ὦ γέρον, ἤ τοι ἄρ ἐγὼν ὀλιγήλιον τόδε τίσω,
ἤ τ' ὀδυσεὺς ἐπὶ οἶκον ἐλεύσεται, ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνε, κάλει δὲ τὸν ἄλλον, μηδέ με τόσσον
μίμνησκε, ἥ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυμαι, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ πωλοπόεσσα,
λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὅν τέκ' ὀδυσεὺς
τηλέμαχον, τὸν ἔπεα θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,
καί μιν ἔφην ἔσεσθαι ἐν ἀνδράσιν ὄπιν χερείω
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο φρένας καὶ εἶδος ἄριστον,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας.
ἠέπιος ἀνθρώπων, ὃν ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
δῦν πτόλιν ἠγαθέην, ὀλοὸν δὲ μνηστῆρες ἄγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀκὴ φῦλον ὄληται
νώνυμνον δὲ ἰθάκης ἀρκεσίδε ἀνπιθέοιο.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν ἤ κεν ἁλώῃ,
ἤ κε φύγῃ, καί κεν οἱ ὑπέρσχῃ χεῖρα κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἐνίσπες·
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην, τίνες τε μέμναι δυχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πολύφρων πολύμητις ὀδυσεύς·
τοι γὰρ ἐγώ τι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἀδὴν χρόνον ἠμὲν ἐδωδή,
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλῃσίης ἐν τοιόδε ἔασι,
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἀδὴν ἔργον ἕποιεν.
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
ὅπ δ' ἀπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ.
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν κρητάων γένος εὐχομαι εὐρεάων,
αὐτὰρ ἀφνειοῖο πατρὸς, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
υἷες ἐν μεγάροις ἠμὲν τράφεν, ἠδ' ἐγένοντο,
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά με ἴσον ἐθαγένεσσιν ἐτίμα

κάστωρ

ô amice postquam omnino negas, neq; dicis
illum uenturum esse, animus autem tibi semper incredulus.
sed ego non temere loquar, sed cum iuramento;
quòd redit Vlysses, munus autem mihi sit
statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit,
ante autem uel ualde indigens nihil accipiam.
indue mihi penulam, & tunicam uestimenta pulchra.
inimicus enim mihi ille non minus in Ditis ianuis
est, qui egestate coactus fallacia loquitur.
sciat nunc Iupiter primum deorum hospitalisq; mensa
penatesq; Vlyßis irreprehensi quam adibo.
certè quidem hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc autem ipso anno ueniet huc Vlysses.
hoc quidem inclinato mense, illo autem instante
domum reuersus, & puniet quicunq; illius
hic uituperat uxorem, & illustrem filium.
Hunc autem respondens, alloc. est Eumæus subulcus.
ô senex, neq; profectò ego lætitiæ munus pluam,
neq; Vlysses etiam domum ueniet, sed quietus
bibe, & alia prætermittamus, neq; mihi hæc
memora, certe enim animo in pectore meo
tristor, quando aliquis meminit gloriosi regis.
sed certè iuramentum quidem sinamus, sed Vlysses
ueniat, ut ipsum ego uolo, & Penelope,
Laertesq; senex, & Telemachus diuinus.
nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses
Telemachi, quem postquam nutriuerũt dei uirgæ æqualẽ,
& ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
patre suo charo consilijs, & specie admirabili.
huius aũt aliquis immortalũ læsit mentẽ intus æquabilem,
uel aliquis hominum, hic autem iuit ad patris auditionem
in Pylum diuinam, hunc autem proci superbi
domum uenientem obseruant, ut à generatione pereat
sine nomine ex Ithaca Arcisij diuini.
sed age illum quidem sinamus siue oppressus sit
siue fugerit, & eum protegat manu Saturnius.
sed age mihi tu senex tua ipsius incommoda prode,
& mihi hoc dic uerum, ut bene intelligam.
quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?
qua autem in naue uenisti? quomodo te nautæ
duxeruut in Ithacam? qui esse profitebantur?
non enim te peditem puto huc uenisse.
Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
tibi enim ego hæc ualde uerè dicam.
si sit quidem nunc uobis in annum & cibus,
& uinum dulce tecta intra manentibus,
epulariq; quiete, alij autem ad opus adeant,
facile postea & in annum omnia
non pereurrerem dicens meos dolores animi
quoscunq; iam omnes deorum uoluntate laboraui.
ex Cretensibus quidem genus prædico latis
uiri diuitis esse filius, multi autem & alij
filij in ædibus & educati sunt, & orti sunt
legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
Pellex. sed me pariter cum proprijs charum habebat

Castor

Vlysses dissimulans titur Eumæo Vlysses rediturum persuadet.

Mendax differt.

Arcisius.

Vlysses publicare fingit historiã ad uentus suos

Castor Hylacides, huius ego genus prædico esse,
qui quondam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
fortunisq; diuitijsq;, & filijs honestis.
sed certe illum fata iuerunt mortis ferentia
ad Oitis domos, cibaria autem diuiserunt
filij magnanimi, & sortes iecerunt.
at mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
duxi autem uxorem locupletißimorum hominum
gratia meæ uirtutis, quoniam non contemnendus eram,
neq; timidus, nunc autem iam omnia defecerunt.
sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
cognoscere, certe enim me duritia tenet ualde multa.
certe enim audaciam Marsq; dederunt, & Minerua,
& fortitudinem cum legerem ad insidias
uiros optimos, mala inimicis ordiens.
nunquam mihi mortem ante oculos posuit animus uirilis.
sed multo primus adoriens lancea occidebam
uirorum inimicorum, cum mihi concederet pedibus.
talis eram in bello, opus autem mihi non gratum erat,
neq; res familiaris, quæ nutrit claros filios.
sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant.
& bella, & tela leuia, & sagittæ,
tristia quæq; alijs horrenda sunt.
at mihi grata erant, quæ Deus in animo posuit.
alius enim alijs uir delectatur operibus.
ante enim quàm in Troia pedem ponerent filij Achiuorũ
nouies uiris imperator fui, & uelocibus nauibus,
uiros aduersus externos, & mihi ualde aderant omnia,
quæ optabam idonea, multa autem post illa
assequebar, statim autem domus augebatur, & postea
grauisq; reuerendusq; inter Cretenses euasi.
sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit.
iam tunc me iusserunt & inclytum Idomenea
naues ducere in Ilium. neq; ulla ratio
erat denegandi, malus autem habebat populi rumor.
ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorum.
decimo autem ciuitatem Priami populati iuimus
domum cum nauibus, Deus autem disiecit Achiuos.
at mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
mensem enim solum mansi delectatus filijs,
nouaq; coniuge, & bonis. at postea
in Aegyptum me animus impulit nauigare
naues bene parantem cum diuinis socijs.
nouem naues parui, cito autem coactæ sunt copiæ,
sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
conuiuati sunt, at ego sacra multa præbui,
Deisq; sacrificando, ipsisq; epulas struendo.
septimo conscendentes à Creta lata,
nauigauimus Borea uento secundo bono
facile ueluti secundo, neq; aliqua mihi
nauium læsa est, sed sospites & incolumes
sedebamus, has autem uentusq; nautæq; gubernabant.
quinto die autem Aegyptum pulchre irrigatam uiimus.
statui autem in Aegypti fluuio naues curuas.

κάστωρ ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι.
ὃς ποτ' ἐνὶ κρήτεσι θεὸς ὡς τίετο δῆμω,
ὄλβῳ τε πλότῳ τε, καὶ ὑᾶσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ἐβαν θανάτοιο φέρουσαι,
εἰς ἀΐδαο δόμους, τοὶ δὲ ζωῶν ἐδάσαντο
παῦρα δὲ ὑπέρθυμοι καὶ ἀπλήστους ἐβάλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἴκοι ἔνειμαν.
ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀκραφόλιος ἦα,
ὀδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν.
ἀλλ' ἔμπης καλάμῃ γε σ' οἴομαι εἰσορόωντα
γινώσκειν, ἦ γάρ με δύη ἔχει ἄλγεα πολλά.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ ἀθήνη,
καὶ ῥηξήνορείην, ὁπότε κείνοιμι λόχονδε,
ἀνδρας ἀριστῆας κακὰ δίνυμενέεσι φυτεύων,
ὄφρα τέ μοι θανάτου πρόσθε ὀφθαλμῶν θυμὸς ἀγήνωρ.
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχεϊ ὀξῷ
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅτε μοι εἴξειε πόδεσσι.
τοῖος ἔα γὰρ πόλεμος, ἔργον δέ μοι ὀ φίλον ἔσκε
ὀδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα.
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες εὔξεστοι, καὶ ὀϊστοί,
λυγρὰ τά τ' ἄλλοισίν γε κατειγεμὰ πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τά περ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν
ἄλλος γὰρ τ' ἄλλοισι ἀνὴρ ὠνήσεται ἔργοις,
πρὶν μὲν γὰρ τροίης ἐνβήμεναι υἷας ἀχαιῶν
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν,
ἀνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πάντα.
τῷ δ' ἐξερδόμενος μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον, αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ κρήτεσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τήν δὲ συγκλῶ ὁδὸν ἄλγεα τεύξας ζεὺς
ἐφράσατ' ἦ πολλῶν ἀνδρῶν ὕπο γόνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν ἰδομενῆα
νῆας ἀγησασθαι ἐς ἴλιον, οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φήμις.
ἔνθα μὲν ἐννέα τοὺς πολεμίζομεν υἷας ἀχαιῶν.
τῷ δὲ δεκάτῳ δὲ πόλιν πριάμου πέρσαντες ἐβήμεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητιέτα ζεύς.
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι,
κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ, καὶ κτήμασι. αὐτὰρ ἔπειτα
αἴγυπτον δὲ με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας εὐσείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας σεῖλα, θεῶν δ' ἐξαγείρατο λαός.
ἕξημαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ὄρινον ἑταῖροι
δαίνυντ', αὐτὰρ ἐγὼ ἱερήϊα πολλὰ πόδεσσιν.
θεοῖσίν τε ῥέξειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πονέεσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ κρήτης ὀρέσσης,
ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
ῥηϊδίως, ὡς εἴτε κατ' ἀρρόον. οὐδέ τις ἔν μοι
νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνευσοι
ἥμεθα, τὰς δ' οὖρός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πέμπταιοι δ' αἴγυπτον εὐρρείτην ἱκόμεθα.
στῆσα δ' ἐν αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

ἐνθ'

πρωτίστωνος. πρὸ βλητῶν, πρωτοπλίχιτι.

ἔνθ' ἤτοι μ' ἐγὼ κελόμην δρίκρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσι μένειν καὶ νῆας ἐρύσσαι.
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες ἀπόρθομενοι μενεήνῳ,
αἶψα μάλ' αἰγυπτίων ἀνδρῶν πολυκαλλέας ἀγρὸς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον, καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον, τάχα δ' ὀτρύνεν ἵκετο κοῦτι.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον, πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ὁ δὲ Ζεὺς τέρπικέραυνος,
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλε, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον, πολὺ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μ' ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ.
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς σφίσιν ἔργα τε καὶ ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖθι φρεσὶν ὧδε νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτοῦ ἐν αἰγύπτῳ, ἔτι γὰρ νύμε πῆμ' ἐπέδεκτο.
κὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον ἔθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιιν, ἐρύσσ' ἐκβαλον ἐκ χειρός.
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων.
καὶ κύσε γόνατ' ἐλών, ὁ δ' ἐρύσσατο καί μ' ἐλέησεν.
ἐν δίφρον θέμενος μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δακρυχέοντα.
ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊστον μενεαίνειν
ἱέμενοι κτεῖναι, θυμὸς γὰρ κεχολώατο λίαν.
ἀλλ' ἀρ' κεῖνος ἐρύκε, θεὸς δ' ὠπίζετο μειλίξιν
ξεῖνος, ὅς τε μάλιστα νεμεσᾶται ἔργα κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' αἰγυπτίους ἀνδρας, δίδοσαν δ' ἅπαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
δὴ τότε φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς
πρῆκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει.
ὃς μ' ἄγε πάρ, πεπιθών, ἥσιν φρεσὶν ὄφρ' ἱκόμεθα
φοινίκην, ὅθι τοῖγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνάς τε καὶ ἡμέραι ἐξετελοῦντο,
ἀψ πορευτέλομεν ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ὃν λιβύην μ' ὑδὴ νηὸς ἐέσσατο πουτοπόροιο
φοίνικα βαλόντας ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι.
κεῖθι δέ μ' ὡς πράσσοι καὶ ἀπαντήσειν ὄνον ἔλοιτο.
τῷ ἑπόμην ὑδὴ νηὸς ἐϊσομένος πόρ ἀνάγκη.
ἦλ' ἔθεν βορέη ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ κρήτης, ζεὺς δ' ἔσφιν μήσετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ κρήτην μ' ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
ζεὺς δ' ἄμυδις βροντήσε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα θεοῦ πληγέντα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δὲ κορώνησιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφερέοντο, θεὸς δ' ἀπέκρυψε νόστον,
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖθι ἔχοντι πόρ ἄλγεα θυμῷ,
ἐν δόρυ ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρώροιο,
ἐν χείρεσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι,
τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν
ἐννῆμαρ

ibi quidem ego iussi charos socios
illic apud naues manere, & naues subducere.
speculatores autem per speculas misi ut irent.
hi autem intemperantia impulsi insequentes robore suo
statim ualde Aegyptiorum uirorum perpulchros agros
populantur, mulieres autē abducebant & infantes natos,
ipsosq; interficiebant, statim autem in urbe iuit rumor.
illi autem uocem audientes, simul cum Aurora apparente
uenerunt, impletus est aër totus cāpus peditūq; & equitū
ærisq; fulgore, Iupiter autem fulminator
fugam meis socijs malam intulit, neq; aliquis sustinuit
manere contra, circum enim mala undiq; steterant.
ibi nostrorum multos quidem interfecerunt acuto ære.
alios autem duxerunt uiuos sibi operari necessitate.
at mihi Iupiter ipse in mente ita consilium
creauit, utinam debui mori, & mortem assequi
illic in Aegypto, adhuc enim me molestia excepit.
statim autem de capite galeam fabrefactam deposui,
& scutum humeris, lanceam autem proieci ex manu.
at ego regem contra ueni equis. (mei misertus est.
& osculatus sum genua complexus, hic autem seruauit &
in currū autem me statuens duxit domum lachrymantem.
certe me ualde multi adoriebantur fraxineis
cupientes interficere, nanq; irati erant ualde.
sed ille eripuit, Iouis autem ueritus est iram
hospitalis, qui maxime ægre fert mala opera.
ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coegi
pecunias inter Aegyptios uiros, dederant enim omnes.
sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
iam tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens
ueterator, qui iam multa mala hominibus fecerat,
qui me persuadens proprijs cogitationibus, ut iremus
in Phœniciam, ubi huius domus, & bona erant.
ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
sed quando iam mensesq; & dies perfecti sunt
iterum circumuoluentis anni, & superuenerūt tēpestates,
in Libyam me in naui misit maritima
fallacia consultans, ut ei onus ducerem.
illic autem me ut uenderet, & magnum pretiū acciperet.
hunc sequebar in naue suspicans necessitate.
illa autem currebat Borea uento secundo bono
per medium dextra Cretæ, Iupiter autem eis deliberabat
sed quādo iā Cretā qdē liquimus, neq; aliqua alia (mortē.
apparebat terrarum, sed cœlum & mare.
iam tum atram nubem statuit Saturnius
naue super cōuexa, obscuratus est autem pontus sub ipsa.
Iupiter autem crebro tonuit, & iniecit naui fulmen.
hæc autem conuersa est tota Iouis percussa fulmine.
uapore autem impleta est, ceciderunt autē ex naue omnes.
hi autem cornicibus similes circum nauem nigram
fluentibus inferebantur, Deus autem abstulit reditum.
at mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo
malum longum nauis nigræ proræ
in manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
hunc amplexus ferebar pernitiosis uentis

Troes Phœnix.

nouem

nouem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
terræ Theſprotorum applicuit magna unda uerſans.
tunc me Theſprotorum rex accepit Phidon
heros gratis, huius enim dilectus filius occurrens,
frigore & labore afflictum duxit in domum,
manu ſubleuans quoad iret ad ædes patris.
circum autem me penulam, tunicamq; uelamina induit.
ibi de Vlyſſe ego audiui, ille enim dixit,
hoſpitio ſuſcepiſſe, & dilexiſſe euntem in patriam terram,
& mihi res oſtendit quas coëgerat Vlyſſes,
æsq; aurumq;, laboratiſſimumq; ferrum,
& in decimam progeniem alterum amplius alat.
tot ei in domibus theſauri iacebant regis.
hunc in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex quercu procera Iouis ſenſum audiret,
quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum
iam diu abſens, an manifeſte, an occultè.
iurauit autem coram me ipſum libans in domo
nauem deduxiſſe, & paratos eſſe ſocios,
qui iam ipſum comitentur dilectam in patriam terram.
ſed me prius miſit, contigit enim ueniens nauis
uirorum Theſprotorum in Dulichium frumentariam.
tunc hic me iuſſit mittere regi Acaſto
accuratè, his autem malum mentibus placuit conſilium
de me, ut adhuc omnino caſus calamitatem ſubirem.
ſed quando profecta eſt à terra multum maritima nauis,
ſtatim doloſum diem mihi excogitabant,
me quidem penula tunicaq; uelaminibus exuerunt.
circum autem me rallam aliã malam eiecerunt, & tunicã
pertuſam, quæ & ipſe in oculis uideas.
Occidentales autem Ithacæ amœnæ ad agros peruenerũt.
ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
funebene torto arcte, ipſi autem abeuntes
certatim ad littus maris cœnam ſumpſere.
at mihi uinculum quidem diſſoluerunt Dei ipſi
facile, capiti autem rallam inuoluens
leui temone deſcendens applicui mari
pectus, poſtea autem manibus nauigaui ambabus
natans, ualde autem cito exceſſi longè ab illis.
tunc aſcendens ubi quercetum erat lætiſſimum ſyluæ,
iacebam ſtratus, illi autem ualde ſuſpirantes
ibant, ſed non enim ipſis uiſum eſt melius eſſe
inquirere ulterius, hi quidem iterum rediuerunt
naui in concaua, me autem abſconderunt Dei ipſi
facile, & me ſtabulo applicuerunt ducentes
uiri prudentis, adhuc enim mihi fatum uiuere.

Eumeo rè/ditus Vlyß. non perſuadetur.

Hũc aũt reſpondens, alloquutus eſt Eumeus ſubulcus.
ô miſer hoſpitium, certè ualde animum commouiſti
hæc ſingula dicens, quæ iam tuliſti, & quæ uagatus es.
ſed hæc non apte puto, neq; mihi perſuadebis,
dicens ſuper Vlyſſem, quid te oportet talem hominem
temere mentiri? ego autem certo ſcio & ipſe
reditum mei regis quod infeſtus eſt omnibus Deis
funditus ualde, quando ipſum non in Troianis domuerũt,
uel amicorum in manib. quoniam bellum bene tractauit.

quare

ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ θεσπρωτῶν, πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδων.
ἔνθα με θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο φείδων
ἥρως ἀπριάτῳ, τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθών,
ἄλβῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ὀδοῖο
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκοιτο δώματα πατρός.
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν,
ἔνθ' ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην, κεῖνος γ' ἔφασκεν
ξεινίσαι, ἠδὲ φίλησαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' ὀδυσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
ἐς νύκτα δὲ δεκάτην γενεὴ ἔτι τόσον γ' ἐπὶ βόσκοι.
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ὀδωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅπως νοστήσειε διδάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἤδη δὴ ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτὸ ἀκραοφνέων ἐν οἴκῳ,
νῆα κατειρύσαι, ἐς ἐπηετίας ἔμμεν' ἑταίρους.
οἳ δήπειτ' πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε, τύχησε γὰρ ἐρχομένῃ νῆι
αὐδηῶν θεσπρωτῶν, ἐς δουλίχιον πολυπυρον.
ἔνθ' ὄγε μ' ἤνωγε πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
ἐνδυκέως, τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἤνδανε βουλή
ἀμφ' ἐμοί ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης εἰλίσσομαι ἀλγεσι δεινοῖς,
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἐς εἰν ἁλὸς πεντόπορος νῆυς,
αὐτίκα δόλιον ἦμαρ ἐμοὶ πόδι μηχανόωντο.
ἐκ μὲν μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν.
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα
ῥωγαλέα, τά καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῆαι.
ἐσπέριοι δ' ἰθάκης δυσλείβατον ἐς γ' ἀφίκοντο.
ἔνθ' ἐμὲ μὴ κατέδησαν ἐϋσέλμῳ ἐν νηῒ,
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ σπείρῳ, αὐτοί δ' ἀκροτάτῃ
ἐστυμβόνῃ πρὸς θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, κεφαλῇ δὲ ῥάκος ἀμφικαλύψας
ξεσὸν ἐφόλκαιον κατεβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
σῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ δίηρον ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
ἔνθ' ἀναβὰς ὄθι τε δρυμὸς πολυανθέος ὕλης
κείμην πεπτηώς, οἱ δὲ μεγάλα σφάχοντο
φοίτων, ἀλλ' ὄ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μαίεσθαι πλωτόρδ, τοὶ μὴ πάλιν αὖλις ἔβαινον
νηὸς ἐϋδμήτοιο γλαφυρῆς, ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί μ' ἐς σταθμὸν ἐπέλασσαν ἄγοντες
αὐδηὸς ὦκα σταθμόν, ἐπεὶ γάρ νύμοι ἔσσε βιῶναι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πλωτοέφης, δῦμαι συβῶτα.
ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσσ' ἤδη πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήσ/ (θης.
ἀλλὰ τί δ' ὄ γε κόσμον ὀίομαι, ὃν δέ με πείσεις,
εἰπὼν ἀμφ' ὀδυσῆϊ, τίπτε χρὴ κοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
νόσον ἐμεῖο ἄνακτος ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ', ὅσσε μιν ὅτι μετὰ τρώεσι δάμασσαν,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπονον.

τοῦ

ἔνθ' κεν δὴ τύμβον μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι,
ἀλλ' ἔ κε καὶ ᾧ παῖδι μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψατο.
αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσιν ἀπότροπος, οὐδὲ πόλιν δὲ
ἔρχομαι, εἰ μή πῃ τι πορίφρων τηλωπεία
ἐλθεμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη τις ἵκῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα πυθήμενοι ἀγορεύουσιν,
ἠμὲν οἱ ἄχνυται δηρὸν οἰχομένοιο ἄνακτος.
ἠδ' οἱ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἐδόντες.
ἀλλ' ἐμοὶ ὁ φίλος οὗτος μεταλλῆσαι καὶ ἐρεθεῖν,
ἀγχοῦ δὴ μ' ἀτωλὸς ἀνὴρ ἀπάφησε μύθῳ.
ὃς τ' ἄνδρα κτείνας πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀλήθεις
ἦλθ' ἐμὰ πρὸς δώματ', ἐγὼ δέ μιν ἀμφαράπαζον.
φῆ δέ μιν ἐν κρήτεσι παρ' ἰδομενῆι ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξάνθιππε ἄελλαι.
καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἔαρι θέρει, ἢ ἔτι ὀπώρῃ,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα σὺν ἀνδράσι ἑτάροισι.
ἦ σὺ γέρον πολυπηρὲ ἐπεὶ σέο ἵκανε δαίμων,
μή τέ τί μοι ψεύδεσι χαρίζεο, μή τέ τι δέλεαρ.
οὐ γὰρ τοῦνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ δία ξείνιον δείσας αὐτόν σ' ἐλεήσας.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἄπιστος. (σεύς,
οἷόν τ', οὐδ' ὀμόσας πρὶν ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ' αὐτὰρ ὄπιθεν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοί ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ὧδε τόσδε δῶμα
ἕσσας μοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι,
δολίχιον δ' ἰέναι ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός ὡς ἀγορεύω
δμῶας ὀλοσσύας βαλέειν μεγάλης ἀπὸ πέτρης.
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη υἱὸς ὑφορβός.
ξεῖν' ἄτω γ' κνέ μοι εὐκλείη τ' ἀρετή τε,
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὃς σ' ἐπεὶ οὐ λιλαίομαι ἄγαγον, ἠὲ ξείνια δῶκα.
αὖθις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀφ' θυμὸν ἑλοίμην
πρόφρων κεν δ' ἄπφατα δία κρονίωνα λιτοίμην,
νῦν δ' ὥρη δόρποιο τάχιστά μοι ἐνδον ἔταιροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἀγχίμολον δὲ σύς τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί,
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν ἐνὶ ἤθεα κοιμηθῆναι.
λιγυρὴ δ' ἄασε χῶρος ὑῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ, πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ' οἵ περ ὀιζύν
δηρὸν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων.
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.
ὣς ἄρα φωνήσας κέασεν ξύλα νηλέϊ χαλκῷ.
οἱ δ' ὗν εἰσήγαγον μάλα πίονα τετραέτερον,
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ, οὐδὲ συβώτης.
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων, φρονέων γὰρ κέχρητ' ἀγαθοῖσιν.
ἀλλ' ὅγ' ἀπὸ χόμενος κεφαλῆς θρίξας ἐν πυρὶ βάλων
ἀργιοδόντος ὑὸς, ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι,

νοστήσαι

quare ei sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
ac etiam suo filio magna gloria creuisset in posterum.
nunc autem ipsum sine gloria harpiæ dilaniarunt.
at ego apud sues separatus, neq; ad ciuitatem
eo, nisi prudens Penelope
ire iubeat, quando nuncium aliunde ueniat.
sed hi quidem singula aßidentes interrogant.
& alij tristantur diu absente rege,
atq; alij lætantur uictum impune edentes.
sed mihi non gratum est inquirere & interrogare
ex quo me Aetolus uir decepit uerbo.
qui uirum interficiens, multas per regiones errans,
uenit meas ad ædes, ego autem ipsum amice habui.
dixit autem eum inter Cretenses apud Idomeum uidisse
naues aptantem, quas ei fregerant procellæ,
& dixit uenturum, uel in æstatem, uel in autumnum,
multas opes ducentem cum diuinis socijs.
et tu senex multa passus postquam te ad me duxit fortuna,
ne mihi mendacijs gratificare, neq; mulceas.
non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam,
sed Iouem hospitalem uerius, teq; ipsum miseratus.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
certe ualde aliquis tibi animus in pectorib. incredulus, Vlysses subtilis.
qualem neq; iurans induxi, neq; tibi persuadeo.
sed age nunc pactum faciamus, & postea
testes ambobus Dei, qui olympum habitant.
siquidem redibit rex tuus in hanc domum,
induens lænamq; tunicamq; uestes mitte
ad Dulichium ire quo mihi gratum est animo.
si autem non uenerit rex tuus, ut dico,
famulis iube deijcere magna de petra,
ut & alius pauper caueat decipere.
Hunc autē respondens, allocutus est diuinus Subulcus. Subulcus Vlyss.
hospes sic mihi bona fama uirtusq;
sit inter homines, simul nunc & in futurum,
qui te in stabulum duxi, & xenia dedi.
rursus autem interficiam, dilectumq; animum auferam.
promptus autem postea Ioui Saturnio supplicabo.
nunc autem hora cœnæ, ocyus mihi intus socij
erunt, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
de propinquo autem suesq; & uiri uenerunt Subulci.
has quidem igitur incluserunt de more ad dormiendum.
clamor autem multus ortus est suum in haram euntium.
at suis socijs iußit diuinus Subulcus.
ducite suum optimam, ut hospiti sacrificem
peregrino, unà & ipsi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus patientes suū gratia habentiū dentes albos.
alij autem nostrum laborem impune edunt.
Sic locutus scidit ligna acuto ferro. Eumæus hospiti sacrificaturus macta.
hi autem suem adduxerunt ualde pinguem quinquennē.
hunc quidem postea posuerūt in craticula, neq; Subulcus
oblitus est immortalium, mentibus enim utebatur bonis.
sed hic incipiens capitis crines in ignem iecit
albos habentis denies suis, & precatus est omnes Deos.

ut

Vlysses an/ sine querit commode po tendi lenā.

ut rediret Vlyſſes prudens ſuam domum.
percuſſit aũt in altũ tollens ſtipite querno quẽ liqt ueniẽs.
hunc aũt reliquit aĩa, hi aũt iugulauerũt & cõbuſſerunt.
ſtatim aũt ipſum diuiſerunt, cruda autem poſuit Subulcus
undiq; incipiens à membris in pinguem pinguedinem.
& partim quidem in ignem iecit miſcens farinæ flore.
minutatim uero ſecauerunt alia, & circũ uerua fixerunt.
aſſaueruntq; rite, extraxeruntq; omnia.
poſuerunt autem in diſcis ſimul omnia, Subulcus uero
ſurrexit diuidens, ualde enim mentibus æqua ſciebat.
atq; quidem ſeptifariam omnia partitus eſt diuidens.
partem quidem unam Nymphis, & Mercurio Maiæ filio
poſuit ſupplicans, alias diſtribuit ſingulis.
dorſis autem Vlyſſem integris honorauit
albos dentes habentis ſuis, lætificauit autem animũ Heri,
& ipſum dicendo alloquutus eſt prudens Vlyſſes.
utinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri eſſes
ſicut mihi, ſiquidem talem exiſtentem bonis honoras.
Hunc autem reſpõdens allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
comede felix hoſpitum, & delectare his,
qualia adſunt, deus autem hoc quidẽ dabit, hoc autẽ ſinet
quodcunq; ſuo animo uult, poteſt enim omnia.
dixit, & primitias ſacrificauit Deis ſempiternis.
libans autem nigrum uinum, Vlyſſi urbium deſtructori
in manibus poſuit, hic autem ſedebat ſuum iuxta latus.
cibum autem ipſis diſtribuit Meſaulius, quem Subulcus
ipſe poſſederat ſolus abſente domino,
ſeorſim à domina & Laërte ſene.
ipſum apud Taphios emerat de ſuo.
hi autem in cibos paratos præiacientes manus extẽdebãt.
at poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt,
cibum quidem ab ipſis abſtulit Meſaulius, hi aũt in cubile
cibo, & carnibus ſaturati iuerunt.
nox autem uenit mala obſcura, pluit autem Iupiter
tota nocte, at ſpirabat Zephyrus magnus ſemper aquoſus.
hos autem Vlyſſes allocutus eſt bubulcum tentans,
ſi quõ ab eo exutã ibi lænã præberet, uel aliquem ſociorum
alium moueret ſiquidem ſui curam gerebat ualde.
audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij,
me iactando aliquod uerbum dicam, uinum enim iubet
ſtultum, quod impellit ſapientem etiam ualde, cantare,
& leniter ridere, & ſaltare agit,
& aliquod uerbum præfari quod non dictum melius.
ſed poſtquam primum garrulus eſſe cœpi, nõ diſſimulabo.
utinam ſic pubeſcerem, uiſq; mihi firma eſſet,
ſicut quando ſub Troia inſidias duximus parantes.
duces erant Vlyſſes, & Atrides Menelaus,
cum his unà tertius dux fui ego, ipſi enim iuſſerant.
ſed quando uenimus ad urbem, altumq; murum,
nos quidem circa urbem in uirgultis denſis,
inter calamos & paludem ſub armis cadentes,
iacuimus, nox autem aduenit mala Borea incidente
brumalis, at poſtea nix facta eſt ueluti pruina
frigida, & ſcutis circumuertebatur cryſtallus.
tunc alij omnes ueſtes habebant & tunicas.

νοσῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δὲ θύμονδε.
λόψε δ' ἀναχόμενος ῥίζῃ δρυὸς, ἣν λίπε κείων·
τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, τοὶ δ' ἔσφαξάν τε νῆ εὖσαν.
αὖτα δὲ μιν διέχυσαν, ὅδ' ὠμοθετεῖτο συβώτης
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ὅθι πίονα δημόν.
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλιώας ἀλφίτα λείῃ,
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα, νῆ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
ὤπησάν τε περιφραδέως ῥύσαντό τε πάντα.
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα, αὐδὲ συβώτης
ἵστο διαιζηνίσων, περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἤδη.
καὶ τὰ μὲν ἑπτῇχα πάντα διεμοιρᾶτο διαΐζων.
τὼ μὲν ἴαν νύμφῃσι καὶ ἑρμῆ μαιάδος υἷῃ
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ.
νώτοισιν δ' ὀδυσῆα διώκετο γεραιὸν
ἀργιόδοντος ὗς, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας πρὸς ἔπη πολύμητις ὀδυσεύς.
αὖθ' ὅτως εὔμαιε φίλος διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοὶ, ὅστις με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
ἔσθιε δαιμόνιε ξεῖνε, καὶ τέρπεο τοῖς δε,
οἷα πάρεστι, θεὸς δε τὸ μὴ δώσει, τόδε ἐάσει,
ὅ, τι κεν ὦ θυμῷ ἐθέλῃ, δώῃσι γὰρ ἅπαντα.
ἦ ῥα, καὶ ἄρματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον ὀδυσῆϊ πτολιπόρθῳ,
ἐν χείρεσιν ἔθηκεν, ὅδ' ἑζόμενος ἑῇ παρὰ μοίρῃ.
σῖτον δ' ἐσσόμενον νέμε μέν αὐλιος, ὃν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος ἄνευθε δεσποίνης καὶ λαέρταο γέροντος,
πὰρ δ' ἀρά μιν ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ὄρον ἕντο,
σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε μεσαύλιος, οἱ δ' ἄδι κοίτης
σίτου τε κρέων κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα ζεὺς
παννύχιος, αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰὲν ἐφυδρος.
τοῖς δ' ὀδυσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
εἴπως οἱ ἑκάδε χλαῖναν πόροι, ἤπιν' ἑταίρῳ
ἄλλον ἐποτρύνειε, ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην,
εὐκλυθι νῦν εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
ὀξέα μιν τ' ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεὸς, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν.
καί τ' ἔπος τοὔεικεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ ἦν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐῴκεσσω.
εἴθ' ὡς ἡβῴοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτεμέοντες.
ἡγείσθην δ' ὀδυσεύς τε καὶ ἀτρέος υἱὲ μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγὼ, αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἱκόμεθα ποτὶ πτόλιν αἰπύτε τεῖχος
ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
αὐδήεντας καὶ ἕλος ὑπὸ τεύχεσι πεπηῶτες
κείμεθα, νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ βορέαο πεσόντος
πηγυλίς, αὐτὰρ ἔπειτα χιὼν ῥίγεσκε νιφετῷ ἶσα
ψυχρὴ, καὶ πάγεσι περιβρέφετο κρύσταλλος.
ἐν δ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας.

dormie/

εὕδον δ' ὀλίγοι σάκεσιν ἐπιμηνίοι ὤμους.
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγοῦν ἔμμεν ἔμπης.
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥίγιστα νυκτὸς ἔμιν, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
καὶ τότ' ἐγὼν ὀδυσῆα πεφυσιδόων ἐγρεκύδοντα
ἀγκῶνι νύξας, ὀδ' ἄρ' ἐμμαπέως ἐπάκουσε.
δῖος Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
ὅπ' ἔτι ζωοῖσιν μετέασομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται. οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν, πῇ δέ μ' ἄπαφε δαίμων,
οἰοχίτων' ἔμμεν, νῦν δ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
ὡς ἐφάμην, ὀδ' ἔπειτα νόον σχέθε τόν δ' ἐνὶ θυμῷ.
οἶος ἐκεῖνος ἔμιν βουλεύεμεν, ἠδὲ μάχεσθαι.
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
σίγα νῦν, μήτις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἦ, καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν ἐγείρετο, εἶπέ τε μῦθον.
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλθομεν, ἀλλά τις εἴη
ἐμπῆν ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
εἴ πλέονας πρὸς ναῦας ἐπόψεται ἔνθαδε νέεσθαι.
Ὡς ἔφατ', ὤρτο δ' ἔπειτα θοὰς ἀνδρεάμονος υἱὸς
καρπαλίμως, ἀμφὶ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν
βῆ δ' ἰέναι ἀνδῖ νῆας, ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
μείμνω ἀασάμενος. φάε δὲ ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
ὡς νῦν ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
οἴη κεν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν
ἀμφότερον φιλότητι καὶ αἰδοῖ φῶτος ἑῆος.
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφυσιζόος εὖμαιε συβῶτα.
ὦ γέρον, ἀεν μὲν τοι ἀμύμων οὐ κατέλεξας,
ὀλέπ πω πρὸς μοῖραν ἔπος νεικεοδὲς ἐνισπεῖν.
οὐδ' ὅτ' ἐοδῆτος δεύησαι ὅτέ τοῦ ἄλλου.
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτῃ τάλαπείριον αὐτίκα τοῦ τε
νῦν, ἀτὰρ ἠῶθεν γε τὰ σὰ ῥάκεα δινοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπήμοιβοί τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἐνεῖναι. μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὀδυσῆος φίλος υἱὸς
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει.
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὡς εἰπὼν ἀόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
δεῖνα, ἐνὶ δ' αἰγῶν τε καὶ οἰῶν δέρματ' ἔβαλεν,
ἔνθ' ὀδυσεὺς κατέλεκτ', ἐπὶ δ' χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνήν τε μαλακήν, ἣ οἱ πρὸς ἔσκετ' ἀμοιβὰς
ἔνθα δὲ ὁ γε κείμων ἐκπάγλως ὄρνυτο.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτῷ
ἄνδρες κοιμήσαν τε νεηνίαι, ἠδὲ συβώτη
οὐδ' ἀνέμενον αὐτόθι κοῖτος ἐῶν ἄπο κοιμηθῆναι,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἐξῆιν ὀπίζεσθαι, χαῖρε δ' ὀδυσεὺς
ὅτι ῥά οἱ βιότου πόθος ἐκ δόμον ἔσεσθαι ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ πόδι σιβαροῖς βάλετ' ὤμοις.
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἔεσατ' ἀλεξαίνεμον μάλα πυκνήν.
αὐτὰρ δὲ νάκεον ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλοιο.
εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα κυνάων.
βῆ δ' ἴμεν κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὕδον βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

dormiebant autem qu'eti ſcutis cooperti humeros.
at ego ueſtem quidem diſcedens ſocijs reliqui
ſtulte, quoniam non putabam tantum frigus futurum.
ſed ſequebar ſcutum ſolum habens, & ueſtem nitidam.
ſed quãdo iã extrema pars noctis erat, trãs aũt aſtra ierant,
& tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè exiſtentem
cubito pungens, hic autem promptè auduit.
nobilis Laertiade prudens Vlyſſes,
non adhuc cum uiuis ero, ſed me hyems
interficiet, non enim habeo lænã apud me, decepit fortuna
una cũ tunica cũ ſim, nũc aũt nõ amplius remedia adſunt.
Sic dixi, hic aũt poſtea mentem tenuit hanc in animo,
ſolus ille erat ad conſultandum & pugnandum.
loquens autem gracili uoce ad uerbum dixit.
ſile nunc ne quis te Achiuorum alius audiat.
dixit, & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum.
Audite amici, diuinus mihi in ſomnis aſtitit deus ſomni.
nam à nauibus longè uenimus, ſed aliquis eat
nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
an plures ad naues iubeat uenire.
Sic dixit, motus eſt aũt poſtea Thoas Adræmonis filius
ſubito, à ſe autem lænam iecit purpuream.
perrexit ire ad naues, ego autem in ueſte illa
iacui libenter, illuxit aũt aureũ thronum habens Aurora.
utinam nunc pubeſcerem uiſq; mihi firma eſſet,
daret aliquis lænam in ſtabulis ſubulcorum
æque amicitia ac reuerentia uiri boni.
nũc aũt me inhonorãt malas circa corpus ueſtes habentẽ.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulc.
ô ſenex, laus quidem tibi magna quam dixiſti, Eumæus
neq; amplius citra decorum uerbum inutile dixiſti. Vlyſſi.
ideo neq; ueſte indigebis, neq; alia re,
quam conueniat ſupplici miſero obuiam uenienti
nunc, at mane tuis te ueſtibus amicies,
non enim multæ lænæ mutatoriæq; tunicæ
hic ad induendum, una autem ſola uiro ſingulo.
at poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
ipſe tibi lænamq; tunicamq; ueſtes dabit,
mittet & quo te cor animusq; iubet.
Sic dicens ſurrexit, poſuit autem ei ignem propè
lectum, inq; caprarum & ouium pelles iniecit,
ubi Vlyſſes dormiebat, inſuper lænam iniecit ipſi Paratur
denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria ſtratum
cum ſe indueret, quãdo aliqua hyems terribilis orta eſſet. Vlyſſi.
ſic hic quidem tunc Vlyſſes dormuit, apud ipſum
uiri dormierunt iuuenes, neq; Subulco
placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire.
ſed hic extra iens armabatur, lætabatur autem Vlyſſes
quòd ei cenſus curæ erat longè exiſtens.
primũ quidem enſem acutum circũ fortes poſuit humeros.
circum autem lænã indut expellentẽ uentũ ualde denſam,
ac pellem accepit capræ bene nutritæ magnæ.
accepit aũt acutã lãceã contra canes adiutricem et uiros.
perrexit autem ire dormiturus, ubi ſues
petra ſub concauã dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ARGVMENTVM O. HOmeri Rapsod.

Telemacho Minerua in somnis assistens in Ithacam redire hortatur. hic dona à Menelao accipiens mittitur, & ingressurus in nauim Theoclymenon quendam Argiuum uatem recipit propter cædem fugientem. Et Eumæus Vlyßi narrat uti Phœnices ipsum prædam facientes ex Syria insula, uendiderũt Laertæ. Et Telemachi nauis deducitur in Ithacam, & cum hanc in ciuitatem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ο. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Τελέμαχον ἀθλῶν ὄναρ ἐπιστᾶσα, εἰς ἰθάκην ἐπανιέναι προτρύνει, ὃς δῶρα παρὰ μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνει μέλλων εἰς τὴν ναῦν θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μάντιν, αὐτοκαμόντα ἐπὶ φόνῳ φεύγοντα καὶ δύμας ὀδυσσεῦ διηγεῖται, ὡς φοίνικες αὐτὸν ἐωράμενοι, ἐκ συρίας νῆσον ἀπέδοντο λαέρτῃ καὶ ὁ τηλέμαχος νῆσον κατάγεται εἰς ἰθάκην, καὶ ταύτῃ εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς εὔμαιον ἔρχεται.

ODYSSEAE O. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyßides ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmona Pallas Minerua
acceßit ad Vlyßis magnanimi illustrem filium,
de reditu admonitura, & suasura ut redeat.
inuenit autem Telemachum, & Nestoris inclytum filium
dormientem in uestibulo domus Menelai illustris,
certe Nestoridem molli domitum somno.
Telemachum autem non somnus tenebat dulcis, sed in alio
noctem per solitariam curas patris congregabat.
propè aũt stans allocuta est glaucos oculos habẽs Miner.
Telemache non amplius bene domibus diu aberras,
possessiones q̃; relinquens uiros q̃; in tuis domibus
sic superbos ne omnia comedant
possessiones diuidentes. tu autem inanem uiam uenies.
sed moue citißime, uoce bonum Menelaum
mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
iam enim pater q̃; fratres q̃; iubent
Eurymacho nubere, hic enim superat omnes
procos donis, & auget dotes.
ne te inuito ex domibus res efferatur.
scis enim qualis animus in pectoribus mulieris.
illius uult domum augere, quicunq; duxerit.
filiorum autem priorum, & mariti dilecti,
non amplius recordatur mortui, neq; inquirit,
sed tu ueniens ipse committes singula
famularum, quæ optima uidebitur esse,
quousq; ostendant Dei uenerabilem uxorem.
aliud autem tibi uerbum dico, tu uero repone animo.
procorum tibi diligenter optimi insidiantur
in freto, Ithacæq; Samiq; puluerulentæ
cupientes occidere ante, quàm in patriam terram ueniaś,
sed hæc non puto, ante & aliquem terra detinebit
uirorum procorum qui uictum comedunt.
sed longè ab insulis impelle benè fabricatam nauem.
nocte aũt simul nauiga, mittet autem tibi uentum à tergo
immortalium quicunq; te custodiq; liberatq;.
at ut primum littus Ithacæ peruenieris,
nauem quidem in ciuitatem impelle, & omnes socios,
ipse autem primum Subulcum inuade,
qui suum custos, simul autem tibi humana scit.
illic autem dormi, hunc autem mitte urbem intra,
nuncium dicentem castæ Penelopæ,
quia ei saluus es, & ex Pylo uenisti.

Miner. Telemachũ in somnis hortatur, ut Ithacã redeat.

Eumæus Vlyßi.

Paratus stratum Vlyßi.

hæc

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Οὐ ἐπίδυ δ' ἰθάκης ὀδυσεύς τε ἐκλαμπετιδαίμων.

Ἦλθ' εἰς εὐρύχορον λακεδαίμονα παλλὰς ἀθήνη
ὤχετ' ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱόν.
νόσῳ ὑπὸ μνήσασθαι, καὶ ὀτρυνέσσαι νέεσθαι.
εὗρε δὲ τηλέμαχον, καὶ νέστορος ἀγλαὸν υἱόν.
εὕδοντ' ἐν προδόμῳ μενελάου κυδαλίμοιο,
ἤτοι νεοῖδι μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ.
τηλέμαχον δ' οὐ ἄρ' ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρε.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
τηλέμαχ', οὐκ ἔτι καλὸν ὁμῶν ἄπο δηρὸν ἀλᾶσθαι,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
ὅτω ὑπερφιάλους μήτι κτ| πάντα φάγωσιν
κτήματα δαισάμενοι, σὺ δὲ τοῖσίν ὁδὸν ἐλθήσ.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν μενέλαον,
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς;
ἤδη γὰρ ῥά πατήρ τε καὶ εὐνετοί τε κέλονται
δυρυμάχῳ γήμασθαι, ὁ γὰρ περιβάλλει ἄπαντας
μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἀζώφελλον ἔεδνα.
μή νύ τι σοῦ ἄκοντι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶδθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γυναικός:
εἶνεκ' βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπύσῃ.
παίδων δὲ προτέρων καὶ κεδνοῖο φίλοιο,
οὐκέτι μέμνηται τεθνειότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιβρέψειας ἕκαστα
δμωάων, ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι.
εἰ δέ κε φιλήσωσι θεοὶ κυδροῖ πρήξειεν.
ἄλλο δέ τοι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σῷ θέο θυμῷ
μνηστήρων ὃ ὤλιστος δὲς ἀριστῆος λοχόωσιν.
ἐν πόρθμῳ ἰθάκης τε σάμοιό τε πουλυλίστης,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἴω πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει.
ἐνθάδε μνηστήρων, οἵτοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν ὀλυγέα νῆα.
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλέειν, πέμψει δέ τοι ὄρνιν ὄπιθεν.
ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε, ῥύεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν ἐν πόλιν ὀτρύνειν καὶ πάντας ἑταίρους
αὐτὸς δὲ πρώτισα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίδοξος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι, τὸν δ' ὀτρύνειν πόλιν εἴσω
ἀγγελίην ἐρέοντα πορίφρονι πηνελοπείῃ.
ἕνεκα οἱ σῶς ἐστι καὶ ἐκ πύλου ἐλήλυθας.

ἐμμὲν

σάμοιο. πλὴν σάμου ἄλλη σάμος διὰ τὸ μέγεθος καὶ πλὴν δείλου δίλοφος οὐ ἄλλοις.

ἤμελλε ἄρ ὥς οἱ πῶς ἀπέβη πῶς μακρὸν ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ νεστορίδην δὲ ἑοῦ ἐξ ὕπνου ἔγειρεν
λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ἔγρεο νεστορίδη πεισίστρατε μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήοσωμεν ὁδοῖο.

Τὸν δ' αὖ νεστορίδης πεισίστρατος αὐτίον ἤυδα.
τηλέμαχ', ὄππως ὄτειν ἐτεῖον μίνυς πόρ ὁδοῖο
νύκτα δία δ' νοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔοστερ ἠώς.
ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείη
ἥρως ἀτρείδης δουρικλειτὸς μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι προαυδήσας ἀφιέμεν.
τῶν γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς κεν φιλότητα πρήσσῃ.

Ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος
ὠρσὰς δὲ λύνης ἐλεγείης πάρα καλλικόμοιο.

Τὸν δ' ὡς οὖν γνόησεν ὀδυσῆος φίλος υἱός,
ἀμφὶ χρόα μέλανος ῥα χιτῶνα πορὲ χροῖ σιγαλόεντα
δ' ὤμῳ, καὶ μέγα φάρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοιο
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσῆος θείοιο.

Ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην δὲ πατρίδα γαῖαν.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδετο οἴκαδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος.
τηλέμαχ', ὄππ σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκω
ἔμμενον νόστοιο, νεμεσσῶμαί τε ἄλλῳ
αὐδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' ἄσιμα πάντα.
ἴσον τοι κακόν ἐδ' ὅς τ' ὄκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὅς ἐσύμενον κατερύκῃ.
χρὴ ξεῖνον πρήοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν,
ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω
καλὰ, σύδ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἐνδυε ἐόντων,
ἀμφότερον κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰδ' ἐθέλεις περιφοιτᾶν ἀν' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος,
ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑπαζεύξω δέ τοι ἵππους.
ἄσκα δ' αὐθρώπων ἐνήσομαι, ὄδε τις ἡμέας
αὔτως ἀφιέμεν, δώσει δ' ἐν ἐνὶ φέρεσθαι,
ἢ τίνα τρίποδ' ἠὲ λέβητα, ἢ δύο μώνυκας, ἢ χρύσειον ἄλεισον.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤυδα.
ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ, ὁ γὰρ ὄπισθεν
ὄρνυν ἐῶν κατέλειπον ἐν κτεάτεσιν ἐμοῖσι,
μὴ πατέρ' αὐτίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤτοι μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄλοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἑ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσε,
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν, ἄλις ἐνδυε ἐόντων.
ἀγχίμολον δὲ οἱ ἦλθε βοηθοίδης ἐτεωνεύς.
αὐσὰς δὲ λύνης, ἐπεὶ ὁ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ,
ὃ τῶρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος.

ὀπῆσαί

hæc quidem sic fata abiuit ad longum olyupum.
at hic Nestoridem ex dulci somno excitauit
calce pede mouens, & ad ipsum uerbum dixit.
surge Nestoride Pisistrate unius unguis equos
iunge currui ducens, ut eamus uiam. Telem. Pisistr.

Hunc autem Nestorides Pisistratus contra allocutus ē.
Telemache, nondum est festinantes uia Pisistr. Telem.
noctē per tenebrosam impelleres, cito aūt aderit Aurora.
sed mane quousq; dona ferens in currus ponat
10 Heros Atrides lances inclytus Menelaus,
& uerbis mitibus alloquens remittat.
huius enim hospes recordatur dies omnes
uiri hospitalis, qui amicitiam præbeat.

Sic fatus, statim autem aureæ sedis uenit Aurora.
de prope autem ipsos uoce bonus Menelaus
surgens ex lecto Helenam apud pulchricomam.

Hunc aūt postquā igitur cognouit Vlyßis dilectus filius,
festinans, chitonem circum corpus splendidam Telemach.
induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros Menelai.
20 Heros, iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.

Atride Menelae diuine princeps populorum,
iam nunc me remitte dilectam in patriam terram,
iam enim mihi animus cupit domum ire.

Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus,
Telemache non te ego multum tempus hic detinebo
cupientem reditus, irascor autem & alij Menelaus Telemacho
uiro hospitali, qui eximiē quidem diligit,
eximiē autem odit, meliora autem decentia omnia
30 æquale malum est, qui & nolentem redire Hospitē nō multū detinere inbetur.
hospitem impellit, & qui ruentem detinet.
oportet hospitē præsentē diligere, uolentem aūt dimittere. num est.
sed mane donec dona ferens in sedes ponam
pulchras, tu autem oculis uidebis, dicam autem mulieribus
cœnam in domib. ut faciant sufficienter intus existentium,
utrinq; gloriaq;, & splendor, & utilitas,
cœnatos tre multam in infinitam terram.
si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
ut ipse sequar, subiungam autem equos.
40 urbes autem hominum ducam, neq; aliquis nos
frustra remittet, dabit autem aliquid unum ferri,
uel aliquem tripodem bene æratorum, uel lebetem,
uel duos mulos, uel aureum poculum.

Hunc autem rursus Telem. prudens cōtra allocutus ē. Telem. Menelao.
Atride Menelae diuine princeps populorum,
uolo iam redire ad nostra, non enim à tergo
custodem discedens reliqui in rebus meis,
ne patrem diuinum quærens ipse peream,
certe mihi ex domibus depositum bonum pereat.
50 at postquam hoc auduit uoce bonus Menelaus,
statim suæ uxori & famulis iußit,
cœnam in domib. præparare sufficienter intus existentū.
propè autem ipsum uenit Boethides Eteoneus,
exsurgēs ex lecto, quoniā nō multū hītabat longè ab ipso.
hunc autem ignem accēdere iußit uoce bonus Menelaus,

assareq;

ὀπῆσαί τε πρεῶν, ὅδ' ἄρ ὄκ ἀπίθησεν ἀκόσας.
αὐτὸς δ' ὄν θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
ὄκ οἶος, ἅμα τῷγ' ἑλένη κίε καὶ μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον·
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν μεγαπένθε ἄνωγεν
ἀργύρεον, ἐλένη δὲ πέδιστο φορεαμοῖσιν,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ὃς κάμε χεῖρας αὐτή.
τῶν ἓν ἀειραμένη ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος.
ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
βὰν δ' ἰέναι πρὸς δῶμα δι' ἀστεος, ἐν δ' ἵκοντο
τηλέμαχον, τὸν δὲ πρόσφη ξανθὸς μενέλαος.

Τηλέμαχ', ἤτοι νόον ὅπῃ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν ὀρίγδουπος πόσις ἥρης.
δώρῳ δ' ὅν τ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον, ἀργύρεον δὲ
ὄλον ἅπας, χρυσῷ δ' ὦν χείλεα κεκράανται,
ὄργον δ' ἡφαίστοιο, πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν,
κεῖσε με νοστήσαντα, τεῷ δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσαι.

Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρείδης, ὅδ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
δῆκ' αὐτὸς πεπάροιθε φέρων κρατερὸς μεγαπένθης
ἀργύρεον, ἐλένη δὲ πέδιστο καλλιπάρῃος,
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνομάζων·
δῶρον τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τῷ δίδωμι, (ζων·
μνῆμα ἑλένης χειρῶν πολυηράτου ἣν γάμον ὥρσε
σῇ ἀλόχῳ φορέειν, τέως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ, σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σέο γῆν πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἐπόσ' ἐν χερσὶ τίθει, ὅδ' ἐδέξατο χαίρων·
καὶ τὰ μὲν ὄν πείνθα τίθει πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ·
τὸν δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς μενέλαος.
ἑζέσθην δ' ἄρ ἔπειτα καὶ κλισμοί τε θρόνοί τε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι. παρὰ δὲ ξέστην ἐτάνυσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πολλ' ὧν θέσα χαριζομένη παρεόντων.
παρὰ δὲ βοηθοίδης κρέα δαίζε, καὶ νέμε μοίρας·
ὠνοχόει δ' υἱὸς μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ὠδὴν ἐνέασθ' ἑτοῖμα πρὸ κείμενα χεῖρας ἔλοντο·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιός τε καὶ ἐδητύος ἆν ὄρον ἕντο,
καὶ τότε τηλέμαχος καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυντ' ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαιν·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ ἠθάδος ἠνεμόεντος.
τοὺς δὲ μετ' ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
σῇ δ' ἵππων πεπάροιθε, δεδεγμένος ἦ πρὸς ὁδοῖο·
χαίρετον ὦ κόροι καὶ νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν, ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὡς ἵππος ἔην
ἐσθλὸς

quousq; assareq; carnes, hic autem non neglexit audiens.
ipse autem in thalamum descendit redolentem,
non solus, simul cum ipso Helena ibat, & Megapentheus.
sed quando iam peruenerunt ubi ei deposita iacebant,
Atrides quidem postea poculum accepit rotundum.
filium autem crateram portare Megapentheum iussit
argenteam, Helena autem astitit arcis,
ubi erant uestes totæuariatæ, quas laborauerat ipsa.
harum unam eleuans Helena portabat diuina mulierum,
quæ pulcherrima erat tarsiatis & maxima.
stella aūt tanq̃ resplendebat, iacebat autē ultima aliarum.
perrexerūt aūt tre ulterius per domū quousq; peruenerūt
Telemachum, hunc autem allocutus est flauus Menelaus.

Telemache certe reditum ut mentibus tuis cogitas,
sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis,
donorum autem quæcunq; in mea domo deposita iacent,
dabo quod optimum & honoratissimum est.
dabo tibi crateram fabricatam, argentea autem
est tota, auro autem in labra perfecta sunt.
opus autem Vulcani, præbuit autem illustris heros
Sidoniorum rex, quando sua domus cooperuit
illic me redeuntem, tibi autem uolo hoc præbere.

Sic dicens, in manibus posuit crateram rotundam
heros Atrides, hic autem crateram lucidam
posuit illic coram portans fortis Megapenthes
argenteam, Helena autem astitit pulchrigenas
uestem habens in manibus, uerbumq; dixit, & denoīnauit.
donum tibi & ego fili dilecte hoc do, (ptiarum tempus,
memoriam Helenæ manuum multum desyderatarū in nu/
tuæ uxori portare, interim autem dilectam apud matrem
iaceat in domo, tu autem mihi gaudens abi
domum bene ædificatam, & tuam in patriam terram.

Menelai donum.

Helena Telemachū xenij donat.

Sic dicens in manibus posuit, hic autē suscepit gaudēs;
& hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus.
sederunt autem postea in sedibusq; thronisq;.
lauacra autem famula gutturnio infudit ferens
pulchro aureo super argenteo lebete
lauare, apud autem politam extendit mensam.
panem autem honesta famula apposuit ferens,
cibos multos imponens, gratificans præsentibus.
apud autem Boethœdes carnes incidebat, & distribuebat
ministrabat autem filius Menelai inclyti. (partes,
hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
at postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
& tunc Telemachus, & Nestoris illustris filius
equos iunxerunt, supraq; currus uarios iuerunt.
extra autem impulerūt uestibulū & porticū ualde sonātē.
cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
uinum habens in manu dulce dextra
aurea in patera, ut sacrificantes irent.
statuit autem equos ante, circumspectus autem locutus ē.

Telem. Pisistra. locutus ē. Pisistra. Telem. t Aurora. Telem. Menela. Menelaus filius, Telemach. Menela. Menelaus bo Telemach. Hospitis ē uitū dem re inbuo/ num est. imittere. ulteribus tentium, gos, cutus ē. Telem. Menelao. istentū. ab ipso. enelaus. assareq;

Gaudete ô iuuenes, & Nestori pastori populorum
dicite, certè enim mihi pater tanquam mitis erat,

quousq;

εἴως γὲ νῦν τοῖν πολεμίζομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
καὶ λίην κείνω γε δοτορεφὲς ὡς ἀγορεύεις
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν. αἴ γ' ἐγὼν ὣς
νοήσας ἰθάκηνδε κιχὼν ὀδυσῆα γὲ οἴκῳ,
εἴποιμ' ὡς πᾶν σεῖο τυχὼν φιλότητος ἀπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὣς ἄρα οἱ ἐι πόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργυρόν χηνα φέρων ὀνύχεσι πέλωρον
ἥμερον ἐξ αὐλῆς, οἱ δ' ἴον ἐζόντες ἕποντο
αὐέρες ἠδὲ γυναῖκες ὅδ' ἐσσίν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤιξε πρόσθ' ἵππων, οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, ἐν πᾶσιν γὲ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ νεστορίδης πεισίστρατος ἤρχε μύθων.
φράζεο δὴ μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
εἰ νῶϊν τόδ' ἔφαινε θεὸς τόδε, νῦν σοὶ αὐτῷ.
Ὣς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηίφιλος μενέλαος,
ὅππως οἱ ἐν φρεσὶ μοῖραν ὑποκείνατο νόησε.
τὸν δ' ἐλεγὴν τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον.
κλῦτε μοῦ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς γὲ νῦν θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀίω.
ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀπὸ πάλαι μεμαῶτος
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος ὅθι οἱ γένος ἠδὲ τόκος τε,
ὡς ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαλη-
οἴκαδε νοήσει, ἐν τίσεται ἠὲ καὶ οὐ ἤδη (θεὶς,
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
ἔστω νῦν ζεὺς θεὶ ὀρίγδουπος πόσις ἥρης.
ἔνθ' κεν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὡς δυχετοώμην.
ἦ, καὶ ἐφ' ἵππειν μάστιν βάλεν, οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἤιξαν πεδίον δὲ διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
οἱ δὲ πανυμέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς φηρὰς δ' ἵκοντο διοκλῆος ποτὶ δῶμα
υἱέος ὀρσιλόχοιο, τ' ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἐνθάδε νύκτ' ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς πάρ ξείνια δῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.
ἵππους τε ζεύγνυντ' αὐτὰρ ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον.
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἠερεθόντες.
μάστιξε δὲ λάαν, τὸ δ' ὀκνοῦντε πετέσθην.
ἄψορρον δ' ἔπειθ' ἵκοντο πύλον ἀπὸ πηλόιεθρον.
καὶ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε νέστορος υἱόν.
νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ δὴ μάλα πόρρω δύχομεθ' εἶν
ἐκ πατρόων φιλότητος, ἀτὰρ ἐν ὁμήλικος εἶμεν.
ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν γένοιτο.
μήμε πάρεξ ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μήμε γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ὧν γὲ οἴκῳ,
ἱέμενος φιλέειν, ἐμὲ δ' ἐλκέων θᾶσσον ἱκέσθαι.
Ὣς φάτο, νεστορίδης δ' ἄρ ἑῷ συμφράσατο θυμῷ.
ὅππως οἱ ἐν φρεσὶ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ὧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσατο κέρδιον εἶν.
ἐν πρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης.
νηὶ δ' ἐν πρύμνῃ δεάννυτο κάλλιστα δῶρα.
ἐσθῆτά τε χρυσόν τε τά οἱ μενέλαος ἔδωκε.

καί μιν

quoque in Troia pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autem Telemachus prudens contra allocut. est.
& ualde illi generose sicut dicis
omnia hæc euntes narrabimus, utinam enim ego sic
rediens ad Ithacam Vlyssem in domo
dicerem, ut ad te consequens amicitiam omnem
uenio, at duco deposita multa, & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis, Augurium aquilæ alitis.
aquila album anserem ferens unguibus magnum
domesticum è stabulo, hi autem clamantes sequebantur
uiri & mulieres, hæc autem ipsos prope uenens
dextra iuit ante equos, hi autem uidentes
lætati sunt, & omnibus in mentibus animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem.
considera iam Menelae generose princeps populorum,
si nobis hoc ostendit deus monstrum, an tibi ipsi.
Sic dixit, cogitabat autem bellicosus Menelaus,
quomodo ei secundum decens responderet considerans.
huic aũt Helena extẽsis uestib. præueniens dixit uerbum.
audite me, at ego uaticinabor sicut in animo
immortales iaciunt, sicut perfici puto.
sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo Helena interpretatur augurium.
ueniens ex monte, ubi ei generatio, partusq;
sic Vlysses mala multa passus, & multa errans,
domum redibit, & puniet uel & iam
domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemach. prudens contra dixit.
sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis.
ideo tibi & illic Deo tanquam supplicarem.
dixit, & in equis flagellum iecit, hi autem ualde celeriter
ruerunt in campum per urbem prompti.
hi autem toto die festinabant iugum utrinq; habentes. Telem. proficiscitur à Menelao.
occidit autem Sol, obscuratæ suntq; omnes uiæ.
in Pharam autem peruenerunt Dioclei ad domum
filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
illic nocte dormierunt, hic autem his hospitalia posuit.
quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
equosq; iunxerunt, super currus uarios ascenderunt.
extra aũt impulerunt uestibulum & porticum resonãtem.
uerberauit autem impellere, hi autem non inuiti uolabant.
statim autem postea uenerunt Pyli altam ciuitatem.
& tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium.
Nestoride quomodo mihi promittens perficies
uerbum meum? hospites autem omnino dicimur esse
ex patrum amicitia, at & coætanei sumus.
hæc autem uia & magis concordia separabit,
ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic,
ne me senex inuitum detineat sua in domo,
cupiens diligere, me autem opus cito ire.
Sic dixit, Nestorides suo consultauit animo.
quomodo ei secundum decens promittens perficeret.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse.
uertit equos in nauem uelocem, & littus maris.
nauí autem in puppi discooperuit pulcherrima dona.
uestem, aurumq; quæ ei Menelaus dedit.

& ipsum hortans uerba uelocia allocutus est.
festinanter nunc ascende, iubeq; omnes socios
ante me domum ire, nunciareq; seni.
bene enim ego hos scio in mente & in animo,
qualis illius animus immensus, neq; te dimittet.
sed ipse uocans huc uenire faciet, neq; te dico
retro tre uacuum, ualde enim irascetur tamen.

Sic uociferans impulit pulchrorum crinium equos
retro Pyliorum in ciuitate, uelociter autē domos puenit.
Telemachus autem socijs concitans iußit.
parate arma socij naui nigræ,
ipsiq; ascendamus ut transeamus uiam.

Sic dixit, hi aūt igitur hūc ualde quidē audiuerunt &
statim aūt ingreßi sunt, & in sedib. sederūt. (obediuerūt.
certè hic quidem hæc laborabat supplicabatq; Mineruæ,
nauem apud puppim, de prope autem ei uenit uir
peregrinus fugiens ex Argo uirum interficiens
uates, at genere Melampodis proles erat,
qui antea quidē quōdā habitabat Pylo in matre ouium,
diues Pylijs ualde egregie domos habitans.
iam tunc alium populum peruenit patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum clarißimum uiuentium,
qui sibi opes multas perfectum in annum
habuit ui, hic autem interim quidem in domibus arcis
uinculo in difficili ligatus est fortes dolores patiens
gratia Nelei filiæ nocumentiq; grauis,
quod ei in mentibus posuit Dea grauis Erynnis.
sed hic quidē effugit mortē, & abegit boues ualde mugiē/
in Pylum ex Phylace, & soluit opus indecens (tes
diuinum Neleum fratriq; uxorem
duxit ad domos, hic autem aliorum iuit populum
Argos in equos nutriens, ibi enim ei fatatum erat
habitare multis imperantem Argiuis.
ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.
genuit autem Antiphatem & Mantium filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum.
at Oicleus populum saluantem Amphiaraum,
quem animo diligit Iupiterq; Aegiochus & Apollo
omni amicitia, neq; peruenit senectutis limen,
sed perijt Thebis muliebrium gratia donorum.
huius autem filij generati sunt Alcmaon, Amphilochusq;.
Mantius iterum genuit Polyphideumq;, Clitumq;.
sed certe Clitum aureæ sedis rapuit Aurora
pulchritudinis gratia, ut immortalibus interesset.
ad magnanimum Polyphideum uatem Apollo
posuit hominū ualde optimū, postquā mortuus ē Amphia/
qui Rhypereßiam habitabat patri tratus. (raus,
illic hic habitans uaticinabatur omnibus hominibus.
huius quidem filius aduenit, Theoclymenus autem nomen
qui Telemachum propè stetit, hunc autem inuenit (erat,
sacrificantem, supplicantemq; uelocē apud nauē nigram,
& ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.

O amice, quoniam te sacrificātem inuenio hoc in locō,
supplico per sacrificia, & dæmonis, & postea
tuum ipsius caput, & socios qui te sequuntur,

Discedunt à se Telemachus & Pisistratus.
Telemach. socijs.
Theoclymenus uates, ad Telemacum naue cō fugiens.
Antiphates Mantius.
Oicleus.
Amphiaraus.
Alcmaon.
Amphilochus.
Polyphideus et Clitus.
Theoclymenus.

ἠδ' ἐπόρουσεν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
σπεύδου νῦν νεῦ ἀνάβαινε, κέλευε πάντας ἑταίρους,
πρίν ἐμὲ οἶκα δ' ἱκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα νόῳ φρένα καὶ νόῳ θυμόν,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι τ' ὄ τε μέθησει.
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, ὃν δέ σε φημί
ἂψ ἰέναι κενεόν, μάλα γὰρ κε χολώσεται ἔμπης.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ πολίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώματ' ἵκανε.
τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐπόρουσεν ἐκέλευσεν.
ἐγκοσμεῖτε τὰ τοῦ χὲ ἑταῖροι νηὶ μελαίνῃ,
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὴ κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
αἶψα δ' ἂς εἰσέβαινον, καὶ ἐδῶ κλισίῃσι κάθιζον.
ἤ τοι ὁ μὲν τά, πενεῖτο καὶ δύχεο, θυέτ' ἀθήνῃ,
νηὶ πρὸς πρύμνῃ, ἀχεσθέν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνήρ,
τηλεδαπὸς φεύγων ὃς ἄργεος αὐδρα κατακτάς
μαντις, ἀτὰρ γένεν' ἦν μελάμποδος ἐκγονος ἦεν.
ὃς πρίν μὲν ποτ' ἔναιε πύλῳ ἐνὶ μητέρι μήλων
ἀφνειὸς πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων,
δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο πατρίδα φεύγων
νηλέα τε μεγάθυμον ἀγαυόν τε ζωόντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τε λεύ φόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ, ὃς δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις φυλάσσοι,
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δεδέατο κρατερῇ ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τὴν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δ' ἀστεμφὲς ἐρινύς.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα, καὶ ἤλασε βοῦς ἐρεμύκους
ἐς πύλον ἐκ φυλάκης, καὶ ἐπέσατο δῆρον ἀεικὲς
αὐτίθεον νηλῆα καὶ γυνῆτω τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώματ', ὅδ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
ἀργεῖ δὲ ἵππόβοτον, τόθι γὰρ νυ οἱ αἶσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν.
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ' αὐτιφάτην καὶ μάντιν υἷε κρατερώ.
αὐτιφάτης μὲν ἔπεκτεν οἰκλῆα μεγάθυμον.
αὐτὰρ οἰκλείης λαοσσόον ἀμφιάρηον,
ὃν πολὺ κῆρι φίλει ζεύς τ' ἠέλιος καὶ ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι, ὅδ' ἵκετο γήρας ὀδόντων.
ἀλλ' ὄλετ' ἐν θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
τοὶ δ' ἡεῖς ἐγένοντο ἀλκμάων ἀμφίλοχός τε.
μάντιν αὖ τέκετο πολυφείδεά τε κλεῖτόν τε.
ἀλλ' ἤτοι κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν ἠώς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
αὐτὰρ ὑπέρθυμον πολυφείδεα μάντιν ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θανέν ἀμφιάρηος,
ὃς ῥ' ὑπερησίην δ' ἀπεώσατο πατρὶ χολωθείς,
ἐνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύεο πᾶσι βροτοῖσι.
τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν.
ὃς τότε τηλεμάχῳ πέλας ἵστατο, τὸν δ' ἐνίκανε
σπεύδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ πρὸς νηὶ μελαίνῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὡς φίλ' ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῇδ' ἐνὶ χώρῳ,
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς, καὶ ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,

εἰπὲ μοι ἐρομένῳ νημερτέα μηδ' ὤπικδύσης.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤυδα.
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι εἴη ὀλυσεύς,
εἴποτ' ἔων, νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τέυνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν, καὶ νῆα μέλαιναν,
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δ' ἐμὸν οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
ὅτω τοι καὶ ἐγὼ ἐκ πατρίδος αὖδρα κατακτὰς
ἔμφυλον, πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε, ἕταί τε,
ἀργεῖοι ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν ἀχαιοί.
τὸν παλυόμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω, ἐπεί νύ μοι εἶσι κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλά με νηὸς ἔφεσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα
μή με κατακτείνωσι, δόκεόμαι γὰρ ὀίω.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤυδα.
οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντα γ' ἀπώσω νηὸς ἐίσης.
ἀλλ' ἕπευ, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νηὸς ἀμφιελίσσης.
αὐτὰρ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο πεντοπόροιο.
ἐν πρύμνῃ, δ' ἔπειτα καθέζετο, τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι, τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
ἰστὸν δ' εἰλάπινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
ἔστησαν ἀείραντες, καὶ δὲ πετόνοισιν ἔδησαν.
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοοῦσι.
τοῖσι δ' ἴκμενον ὄρσε θέειν γλαυκῶπις ἀθήνη
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαὶ
ἠδὲ φέρας ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη διὸς ὄρνιθι,
ἠδὲ πρὸς ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν ἐπειοί.
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπτοίη κε θοῇσιν
ὁρμαίνων, ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἤ κεν ἁλώη,
τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ ὀλυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δειπνείτην, πᾶσι δὲ σφιν ἐδέπτεον αὐέρες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆν ἔρον ἕντο,
τοῖς ὀλυσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐν δόμοισι φιλέοι μένειν τε κελεύοι
αὐτοῦ ἢ πάθοιμι, ἢ ὁρμώοιτο πόλιν δέ.
εἰκλυθι νῦν εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
ἠῶθεν πρωΐ ἄστυ λιλαίομαι ἀρνεύσας
πτωχεύσων, ἵνα μή σε καταβύσω καὶ ἑταίρους. (σον.
ἀλλά μοι εὖ δ' ὑποθοῦ, καὶ ἅμ' ἤγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασ/
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγοι, καὶ δὲ πόλιν αὖτος ἀνάγκη
πλάγξομαι, αἴ κεν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' ὀλυσῆος θείοιο,
ἀγγελίην ἔσπεμι πρίφρονι πηνελοπείῃ.
καί κεν μνηστήρεσιν ὑπόρφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὀνείατα μυρία ἔχοντες.
αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅσσ' θέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σώεο, καί μοι ἄκουσον

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?
Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est.
tibi enim ego hospes ualde ueré dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat, nũc autem iam corruptus est graui morte.
propterea nunc sociosq; capiens, & nauem nigram,
ueni interrogaturus patre diu abeunte.
Hunc aũt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus. Theoclymenus orat pem.
sic tibi & ego ex patria uirum interficiens
contribulum, multi autem fratresq; socijq;,
Argos in equos pascens, ualde autem dominãtur Achiui,
horum fugiens mortem, & parcam nigram
fugio, quoniam mihi parca inter homines errare.
sed me naue insedere fac, postquam te fugiens supplicaui,
ne me interficiant, persequi enim puto.
Hunc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est. Telemachi suscipit in nauem Theoclymenum.
non quidem iam uolentem expellam naui æquali.
sed sequere, at illic diligeris quali habemus.
Sic loquens ei suscepit æream lanceam,
& hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis.
at autem & ipse nauem ascendit per mare euntem,
in puppi autem postea sedit, apud autem se ipsum
sedere fecit Theoclymenum, hi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iußit
arma tangere, hi autem ruenter obediuerunt.
malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
statuerunt erigentes, de autem funibus ligauerunt.
traxerunt uela alba bene uersis loris.
his autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua
latum sonantem per aerem, ut uelocißime
nauis perficeret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæ suntq; omnes uiæ,
hæc Pheras iniecit festinans Iouis uento,
& apud Elidam diuinam, ubi dominantur Epij.
hinc autem rursus insulis præmisit acutis,
ruens si mortem fugiat, an caperetur.
Hi aũt rursus in stabulo Vlysses & diuinus Subulcus
cœnabant, apud autem ipsos cœnabant uiri alij.
at postquam potus & cibi amorem eiecerunt, Poeta redit ad Vlyssem.
his Vlysses dixit Subulcum tentans.
si ipsum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
illic in stabulo, an hortetur ad ciuitatem.
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij, Eumæi & Vlyßis colloquium.
mane ad ciuitatem cupio ire
mendicans, ut non te uexem & socios,
sed me bene mone, & simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat, in autem ciuitatem ipse necessitate
errabo, si quis poculum & panem porrigat.
& iens ad domos Vlyßis diuini
nuncium dicam prudenti Penelopæ,
& procis superbis miscebor,
si mihi cœnam dent cibos infinitos habentes.
statim beneficiam inter ipsos quicquid uolent.
at enim tibi dico tu autem componere, & me audi

Mercurij uoluntate internuncij omnium
hominum operibus gratiam & gloriam præbet.
strenuitate autem non mihi contenderet homo alius,
ignemq; bene cumulare, perq; ligna autem scindere,
diuidereq;, & assare, & uinum fundere,
qualia bonis facunt peiores.

Hunc autem ualde iratus allocutus est Eumæus subulc.
hei mihi hospes cur in mentibus hoc consilium
fuit, certe omnino cupis illic perire,
si iam procorum uis ingredi multitudinem,
quorum iniuriaq; uisq; ad sydereum cœlum uadit.
non tales sunt ministri illorum,
sed iuuenes lænas bene induti & chitonas,
semper autem formosi capite & ualde uultu,
qui ipsis administrant, bene politæ autem mensæ
pane & carnibus & uino oneratæ sunt.
sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
at postquam uenerit Vlyßis dilectus filius,
ille te lænamq; chitonamq; uestes induet.
mittet autem quo te cor animusq; iubet.

Huic autem respondit postea multa patiens diu. Vlyss.
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
sicut mihi, quod me cessasti errore & ærumna graui.
errore autem non est peius aliud hominibus.
sed gratia pernitiosi uentris mala consilia habent
uiri, quorũ aliquẽ inuenit error & nocumentũ & dolor.
nunc autem quoniam detines manere me illum iubes,
dic age mihi circa matrem Vlyßis diuini,
matre et patrisq; quem reliquit iens in senectutis limine,
sicubi adhuc uiuunt sub splendore Solis,
an iam mortui sunt, & in inferni domibus.

Vlysses qrit
Laertem
patre Laer/
te.

Hunc aũt rursus allocutus est Subulcus princeps uiror.
tibi enim ego hospes ualde uere dicam.
Laertes quidem adhuc uiuit, Ioui autem supplicat semper
animum à membris corrumpi suis in domibus.
terribiliter enim filio dolet profecto.
uirgine nuptaq; uxore prudente, quæ ipsum maxime
tristitia affecit corrupta, & in cruda senectute posuit.
quæ dolore sui filij corrupta est gloriosi
tristi morte, sic non moriatur quicunq;
hic habitans amicus sit & amica faciat,
quamdiu quidem igitur illa erat dolens tamen,
tamdiu aliquid mihi dilectum scrutari & interrogare,
quoniam me ipsa nutriuit, simul pariens extensa ueste,
filia potens, quam postremam peperit filiorum,
hac simul nutritus sum, paulo autem me minus honorabat.
at postquam pubertatem multum amatam uenimus ambo,
hãc quidẽ postea in Samũ dederũt, & infinita acceperũt.
at me lænamq; chitonemq; uestes illa
pulchras ualde circũinduẽs, pedib. autem calciamẽta dãs,
ad agrum præmisit, diligebat autem me corde magis.
nunc autem iam horum indigeo, sed mihi ipsi
opus augent beati Dei cui in maneo.
ex his autem comedi bibiq;, & uerecundis dedi.

Theoclymenus oratorem Achiui.

Telemachi suscipit in uatem Theoclymenum.

Poeta redit ad Vlyssem

Eumæi & Vlyßis colloquium.

ἑρμείαο ἕκητι δίκητόρος, ὅς ῥά τε πᾶσιν
ἀνθρώποις ὄρνυσι χάειν καὶ κῦδος ὀπάζει.
δηϊοτῆτι δ' ὄκ' ἂν μοι ὀρίσσειεν βροτὸς ἄλλος,
πῦρ τ' εὖ νηήσαι διάτε ξύλα δ' ἀνακιάσαι,
δαιδύσαί τε, καὶ ὀπτῆσαι, ἠδ' οἰνοχοῆσαι,
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι πεδαιρώουσι χέρεσσι.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης εὐμαιε συβῶτα·
ὦ μοι ξεῖνε, πῖπτ τοι φὶ φρεσὶ ἔνδον νόημα
ἔπλετο, ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον.
τῶν οἷος τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
οὔ τοι τοιοί δ' εἰσὶν ὑποδμηεῖρεν ἐκείνων.
ἀλλὰ νέοι χλαῖνας εὖ εἰμένοι ἠδὲ χιτῶνας.
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδμώουσιν, ἐύξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μέν' ὄ γάρ τις τοι αὐτῆσι πεδέοντι,
ὅτ' ἐγώ, ὅτ' ἄλλος ἑταίρων οἵ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
λῶνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει.
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπεφτα πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
αἴθ' ὅτως εἴθε φίλος διὶ πατρὶ γένοιο,
ὡς ἐμοί, ὅσσ' μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' ὄκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
ἀλλ' φέκ' ὀλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἀνέρες, ὧν λιν ἵκηται ἄλη καὶ πήματα κῆ ἄλγεα·
νῦν δ' ἐπεὶ ἐχανάασας, μεῖναι τέ με κεῖνον ἀνώγεις,
εἰπ' ἄγε μοι πόθι μητρὸς ὀδυσσῆος θείοιο,
πατρός θ' ὅν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴπερ ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
ἠ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, δίι δ' ὄλχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς φ' μεγάροισιν.
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο·
δειδίκης τ' ἀλόχοιο δ' αἴφρονος ἥ ἑ μάλιστα
ἤκαχ' ἀρφθιμένη καὶ φ' ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ἠδ' ἄχεϊ ὅ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λυγαλέῳ θανάτῳ, ὡς μὴ θαύοι, ὅς τις ἐμοιγε
φὶ θάδε ναιετάων φίλος εἴη, καὶ φίλα δρέοι.
ὄφρα μὲν ὄν δ' ἠ κείνη ἔτι, ἀχέεσσί περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ὀρέξαι,
οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν, ἅμα κλι μέλλῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ' ἰφθίμη, τλιὸ ὁπλοτάτιν τέκε παίδων,
τῇ ὁμῶ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δ' ἔλι μ' ἧσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
τλιὸ μὲν ἔπειτα σάμιν τε δόσαν κῆ μυρί' ἔλοντο.
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἑκείνη
λαλὰ μάλ' ἀμφιέσασα ποσὶν δ' ὑποδήματα δῶκε,
ἀγρόνδε πρόϊαλε, φίλει δ' ἔ με κηρόθι μᾶλλον.
νῦν δ' ἤδη τούτων ὀϊδύομαι, ἀλλά μοι αὐτῷ
δῶρον ἀέξουσι μάκαρες θεοί ὧν ἐνιμίμνω.
τῶν δ' ἐφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.

ex

ἐκ δ'

ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης ὁ μείλιχος οὔτιν ἀκοῦσαι,
οὔτ' ἔπος οὔτέ τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσε δῶμα
ἀνδρὸς ὑπερθίαλοι, μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
αὐτίκα δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι.
καὶ φαγέμεν πίέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί κε φερέσθαι
ἀγρόν δ' οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμῶες θυμὸν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ/
σεῦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν δόμον εὐβῶτα (σεύς.
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠέ δεπραάθη πόλις ἀνδρῶν δῖε νάγυια,
ἥ σφι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἤ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσσιν, ἢ παρὰ βοῦσιν,
ἀνδρὸς δυσμενέος νηυσὶν λάβον ἠδ' ἐπέρασαν,
ὅς δ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ' ὅδ' ἄξιον ὤνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
ξεῖν', ἐπεὶ ἦρ δὴ τοῦτό μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ἕζευ καὶ τέρπεο, πίνε τε οἶνον
ἤμενος, αἵδε δὲ νύκτες ἀδέσφατοι, ἔστι μὲν εὕδειν.
ἔστι δὲ τέρπομένοισιν ἀκούέμεν, οὐδέ κε χρὴ
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι. αἰνὴ καὶ πολὺς ὕπνος.
ὅς δ' ἄλλῳ ὅν κεν κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὐδέτω ὀξυθέων. ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' αὖ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λυγαλέοισιν
μνωομένω, μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ,
ὅς κε δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ, καὶ πολλ' ἐπαλήθῃ.
τόσσα δέ τοι ἐρέω, ὅσ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός κε συρίη κικλήσκεται, εἴ πῃ ἀκούεις
ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
οὐκ πάνυ πολυανθὴς κείνη τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν
εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος.
πεῖνα δ' ὄποτε δῆμον ὀδυνήσεται, οὐδέ κε νῆσον
νοῦσος ὤϊς συγκρὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνθρώπων
ἐλθὼν ἀργυρότοξος ἀπόλλων ἀρτέμιδί τε
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύω πόλιες δίχα δ' ἔσφισι πάντα δέδασται,
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος ὀρμενίδης, ἰσόθεος ἀθανάτοισιν.
ἔνθα δὲ δὴ φοίνικες ναυσίκλυτοι ἦλθον ἀνδρες
πρῶκτ' μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ φοίνισσ' ἐν οἴκῳ
καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
τὴν δ' ἄρα φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπεύσαν.
πλώσασ' ἐν τῇ πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηί
δυνῇ καὶ φιλότητι, τάτε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρησι γυναιξί, κἠ εἰ κε δυεργὸς ἔῃσιν.
εἰρώτα δ' ἥπειτα τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
ἠδὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
ἐκ μὲν σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι.
κούρη δ' εἰμ' ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυσίου ἀφνειοῖο,
ἀλλά μ' αὐτὴν ἁρπάξαν τάφιοι λῃστῆρες ἀνδρῶν (τες,
ἀγρόθεν ὁρχομενίδε, πέρασαν δέ με δῦρ' ἀγαγόν-
τες δ'

ex autem domina non dulce est audire,
neq; uerbum, neq; opus, quoniam malum incidit domui
uiri superbi, ualde autem famuli indigent
contra dominam dicere, & singula interrogare,
& comedere bibereq;, postea autem & portare
ad agrum qualia animum semper famulis lætificant.

Hunc aũt respondens, alloc. est multũ tolerans Vlysses.
papè sic paruulus existens Eumæe subulce
multum aberrasti tua patria & parentibus,
sed age mihi hoc dic, & uere narra.
an destructa est ciuitas uirorum lata uijs,
qua inhabitat pater, & ueneranda mater.
an te solum positum apud oues, uel apud boues
uiri inimici nauibus acceperunt & transtulerunt
huius uiri ad domos, hic autem dignum pretium dedit.

Hũc autem rursus alloc. est Subulcus princeps uirorũ.
hospes quoniam iam hæc me interrogas & inquiris,
silentio nunc audi, & delectare bibeq; uinum
sedens, hæ autem nocles magnæ, est quidem dormire.
est autem delectantibus audire, neq; te oportet
ante horam dormire, dolor & multus somnus.
horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet
dormiat exiens, simul autem Aurora apparente
cœnatus simul sues heriles sequatur.
nos autem in stabulo bibentes q; comedentes q;
doloribus adinuicem delectemur tristibus
recordantes, inter etenim dolores delectatur uir
quicunq; iam ualde multa passus est, & multa errauit.
hoc autem tibi dico, quod me interrogas & inquiris.
insula quædam Syria uocatur sicubi audis
Ortygia desuper, ubi mutationes Solis.
non multa ualde tantum, sed bona quidem
fertilis boum, fertilis ouium, uino plena, multi frumenti:
fames autem nunquam populum inuenit, neq; aliquis alius
morbus odiosus est in miseris hominibus.
sed quando senescunt in ciuitate generationes hominum
ueniens argentei arcus Apollo Diana cum
suis illustribus sagittis contraueniens interficit.
illic duæ ciuitates, diuisim autem ipsis omnia diuisa sunt.
his autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides similis immortalibus.
illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
ingenioſi infinitos ducentes ludos naue nigra,
fuit autem patris mei mulier Phœnissa in domo
pulchraq; magnaq;, & splendida opera sciens.
hanc autem Phœnices callidi deceperunt
lauantem, quidam primum mixtus est concaua in naui
lecto & amicitia, quæ mentes decipiunt
libidinosis mulieribus, & si bene operans sit.
interrogabat autem postea, quæ esset & unde ueniret.
hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
ex quidem Sidone multiæris glorior esse.
filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis.
sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
ex agro uenientem, transtulerunt autem me huc ducentes,
huius

Vlyssa ex Eumæo cõdõné generis suæ.

huius autem uiri ad domos, hic autē dignum pretiū dedit.
Hanc aūt rursus allocutus est uir, qui mixtus erat clàm.
certè nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
ut uideas patris & matris altam domum,
ipsosq;, certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hūc aūt rursus allocuta est mulier, & respōdit uerbo.
sit & hoc, si mihi uelitis nautæ
iuramento fidem dare innocuam abducere.
Sic dixit, hi autem omnes iurauerunt sicut iußit.
at postquam iurauerunt; perfecerunt; iuramentum,
his rursus quædam dixit mulier, & respondit uerbo.
silentio nunc, ne quis me alloquatur uerbis
uestrorum sociorum obuians uel in uia,
uel in fonte, ne quis ad domum seni
ueniens dicat, hic autem intelligens liget
uinculo in difficili, uobis autem consultabit mortem.
sed habete in mente uerbum, festinate autem emptionē uiæ
sed quando iam nauis plena uictu fuerit, (ticorum.
nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat,
portabo enim & aurum quodcunq; sub manus uenerit.
& autem aliud onus ego uolens dabo.
filium enim uiri sui in domibus nutrio
astutum iam talem, simul currentem foras,
hunc ducam in naui, hic uobis infinitum pretium
inueniet quocunq; transibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras,
hi autem per annum totum apud nos manentes
in naui concaua, uiatticum multum lucrabantur.
sed quando iam concaua nauis grauata erat, his redire
& tunc nuncium miserunt qui nunciaret mulieri.
uenit autem uir multa sciens mei ad domos patris,
auream coronā habens, post autem electris impedita erat.
hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
manibus tractabant, & oculis uidebant
pretium promittentes, hic autem huic innuit tacitè.
certe hic innuens concauam in nauem iuit,
hæc autem me manu capiens domibus eduxit foras,
inuenit autem in uestibulo partim pocula, patim mensas
uirorum conuiuarum, qui mei patrem gubernabant.
hi quidem in concionem processerunt populiq; cœtum.
hæc autem statim tria pocula abscondens in sinu
exportauit, at ego sequebar stultitijs.
occidit autem Sol, obscuratæ suntq; omnes uiæ.
nos autem in portum inclytum uenimus celeriter euntes,
ubi Phœnicum erat uirorum ueloxin mari nauis.
hi quidem postea ascendentes nauigabant humidas uias
nos ascendere facientes, Iupiter autem uentum immisit.
sex diebus quidem simul nauigauimus noctesq; & die.
sed quando septimum diem Iupiter imposuit Saturnius,
hanc qdē postea mulierē interfecit Diana sagittis gaudēs.
sentina autem insonuit cadens, sicut marina auis,
& hanc quidem focis, & piscibus escam fieri
eiecerunt, at ego relictus sum dolens animo.
hos autem Ithacæ admouit portans uentusq; & aqua,
ubi me Laertes emit rebus suis.

τοῖσ δ' αὐδήσας πῶς δ' ὤμαθ', ὅσ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τῷ δ' αὖτε πρόσειπεν ἀνήρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ.
ἦ ῥάκε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἶκαδ' ἕπεσθαι,
ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητρὸς ὑψηρεφὲς δῶ,
αὐτούς τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, κὴ ἀμείβετο μύθῳ.
εἴκων καὶ τοῦτ' εἴμοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται
ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἐπήμονα δ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυν ὡς ἐκέλευεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε, τελευτήσαν τε ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, κὴ ἀμείβετο μύθῳ.
σιγᾶν νῦν, μήτις με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων συμβλήμενος, ἠ κῆν ἀγυιῇ,
ἠὲ κατ' ἀὐδὴ κρήνῃ, μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἀζέπτῃ, ὅδ' ὀιόσ ἀμείβετο καταδήσῃ
δεσμῷ κῆν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' αὖ φράσετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ἔχετ' κῆν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦν ὁδαίων.
ἀλλ' ὅτε κῆν δὴ νῆυς πλέῃ βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἀνὰ δώματ' ἰκέσθω.
οἴσω γὰρ κ' χρυσὸν ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ.
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπιβάθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
παῖδα γὰρ αὐδήσας ἐνὶ κῆν μεγάροις ἀνατέλλω,
μερμαλέον δὴ τοῖον ἅμα προχόωντα θύραζε.
τόν κεν ἄγοιμ' ἀνὰ νῆσον, ὅδ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι ὅπῃ πόρασθε πῶς ἄλλοθι φῦλα βροτῶν.
Ἡ μὲν ἄρ ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πῶς δ' ὤματα καλὰ.
οἱ δ' κῆν ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
κῆν νῆι γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νῆυς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότ' ἄρ ἄγγελον ἦκεν ὃς ἀγγέλεοι γυναικί.
ἦλυθ' ἀνὴρ πολύιδρις ἐμοὺς πῶς δώματα πατρὸς,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο.
τὸν μὲν ἄρ κῆν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσὶν ἀμφαφόωντο κὴ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑποσχόμεναι ὁδὲ τῇ κατεώδυσε σιωπῇ.
ἤτοι ὁ κανόνυσας κοίλῳ ἐνὶ νῆα βεβήκει.
ἠδ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα, δόμων ἐξῆγε θύραζε.
εὗρεν δ' κῆν προδόμῳ ἠμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
αὐδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μιν πατέρ' ἀμφεπόωντο.
οἱ μὲν ἄρ ὀν θῶκον πρόμολον δήμοιό τε φῆμιν.
ἠὲ τὰ τρὶ ἄλεισα κατηρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν, αὐτὰρ ἐγὼν ἕπομην ἀνοιφροσύνῃσι.
δύσετο τότ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡμεῖς δ' ὀν λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
κῆθ' ἅμα φοινίκων ἵν' ἀνδρῶν ὠκύαλος νῆυς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα
νῶ ἀναβιβάσαμενοι. ἀνὰ δὲ ζεὺς ὄρσε θύελλαν.
ἑξῆμας μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ.
ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἀνὰ ζεὺς θῆκε κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
αὐτὰρ κῆν δ' κῆν δ' ὄπασε πόνδ' ὅσ' ὠς ἐναλίη κήξ.
καὶ τὴν μὲν φῶκαισι κὴ ἰχθύσι κῦρμα γένεσθαι
ἔκβαλον. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
οὓς δ' ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων αὔτεμός τε κὴ ὕδωρ.
ἔνθα με λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.

sic

ὅτω

ὅτω τλῶ δὲ τε γαῖαν ἐγὼν ἴδην ὀφθαλμοῖσιν.

Τὸν δ' αὖ διογενὴς ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ.
εὖ μάλ, ἦ μάλα δὴ μοι γνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρειναις,
ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσσα δὴ πάθον ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν πρὶν καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
ζεὺς, ἐπεὶ αὐδήεσσ' δ' ὤμασ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὅς δή τοι πρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
γνὸ δ' ὑπέρως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον, αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἀδῖν ἄστε ἀλώμενος γνθάδ' ἱκάνω.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
καὶ δ' ἡ ἀθανάτη τὸν δ' ὁ πολὺν ἐν χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα.
ἄψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, οἶδ' ἀδῖν χέρσον
τηλεμάχου ἑταῖροι λύον ἱστία, καὶ δ' ἔλον ἰσὸν
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον πρὸ ἔρυσαν ὀρετμοῖς.
ἐκ δ' ὀβελοὺς ἔβαλον, ἐν δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
δεῖπνον τ' γνὸ ἐπόνοντο, κέρασσάν τε αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆσ' ὄρον γνῶν,
τοῖσι δὲ τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων.
ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυ δ' ἐλάσσετε νῆα μέλαιναν.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόν δ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
ἠῶθεν δ' ἐκ νῦμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην.
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε, καὶ οἴνου ἡδυποτοῖο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
ποῖ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω, τοῦ δόμαδ' ἵκωμαι
αὐδήεσσιν οἷ κρανάοις ἰθάκης κατανειρανέουσιν;
ἢ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
ἄλλως μὲν σ' αὖ ἔγωγε κελοίμην τοῦ δόμοιο
ἔρχεσθ', ὁ γάρ τοι ξείνων ποθὴ, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδ' ἔ σε μήτηρ
ὄψεται, ὁ μὲν γὰρ ἐν θαλάμῳ μνήσῃ σ' γνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τ' ὑπερῴῳ ἰσὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα προφώσκομαι ὅν κεν ἵκοιμι
δυρύμαχον πολύβοιο δ' αἴφρονος ἀγλαὸν υἱόν.
τὸν νῦν ἴσα θεῷ ἰθάκησιοι εἰσορόωσι.
καὶ γὰρ πολὺν ἄριστος ἀνὴρ μεμονγώς τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ οὐδυσῆος γέρας ἔχειν.
ἀλλὰ τάγε ζεὺς οἶδεν ὀλύμπιος αὐδήεσσα
εἰ πάσ σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.

Ὡς ἄρα οἱ ἐπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις
κίρκος ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος, γνὶ δὲ πόδεσσι
πέλλε τελεσσάν ἔχων, ἐν δὲ πτερὰ χεῦν' ὀρέξαν
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ τηλεμάχοιο.
τὸν δὲ θεοκλύμενος ἑτέρῳ ἀρνόσσι καλέσσας.
γνῶ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
τηλέμαχ' ὄπι αὖν θεὸς ἔπεπτο δεξιὸς ὄρνις.
ἔγνον γὰρ μιν ὅν αὖτα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ἡμετέρῳ δ' ὄκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
γνὸ δήμῳ ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς κρείσσονες αἰεί.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
εἰ γὰρ ὅδ' ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
τῶ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πόλλα τε δῶρα
δὴ ἐμοῦ ὥς αὖ τις σε σιωπαστόμενος μακαρίζοι.

ἦ, εἰ

sic hanc terram ego uidi oculis.

Huic autem rursus Iouenatus Vlysses respondit uerbo.
Eumæe certe ualde iam mihi in mentib. animum mouisti, Vlysses Eumæo.
hæc singula dicens quoscunq; iam passus es dolores aïo.
sed certe tibi quidem apud & malum bonum posuit
Iupiter, quoniam uiri domos peruenisti multa laborans.
humanus, qui iam tibi præbet cibumq; potumq;
decenter, degis autem bonam uitam, at ego
multas hominum per ciuitates errans huc perueni.
10 Sic hi quidem talia inter ipsos dicebant.
dormiuerunt autem non multum in tempus, sed paululũ:
statim enim Aurora uenit pulchræ sedis, hi autem in terra
Telemachi socij soluebant uela, deposuerunt autem malũ. Telemachi
statim hanc in portum ante traxerunt remis. Ithacã redeunt.
extra autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerunt.
extra autem & ipsi iuerunt in littore maris,
cœnamq; parabant, miscebantq; nigrum uinum:
at postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
his autem Telemachus prudens incœpit sermonibus.
20 uos quidem nunc ad ciuitatem impellite nauem nigram,
at ego ad agrum ibo, & ad pastores.
uespertinus autem uidens mea opera discedam.
mane autem uobis itinericum apponam
conuiuium bonum carniumq; & uini dulcis potus.

Hunc aũt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
quo enim ego dilecti fili ibo? cuius domos perueniam
uirorum qui asperam Ithacam in dominantur?
an recta tuam matrem, & tuam domum?

Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus ẽ.
30 aliter quidem te ego, & nostrum iubeo
ire, non enim tibi hospitiorum desyderium, sed tibijpsi
peius, quoniam tibi ego quidem abero, neq; te mater
uidebit, non quidem enim frequenter procis in domo
apparet, sed ab his in tabulato telam texit.
sed tibi alium uirum speculor ad quem ibis
Eurymachum Polybij prudentis inclytum filium,
quem nunc æqualiter Deo Ithacenses inspiciunt.
etenim multum optimus uir promptus est maxime
matrem meam ducere uxorem, & Vlyssis honorẽ habere.
40 sed hæc Iupiter scit olympius in æthere habitans,
si & ipsis ante nuptias perficiet malum diem.

Sic igitur ei dicenti uolauit dexter auis
accipiter Apollinis uelox nuncius, in autem pedibus Aquila augurium.
uellebat columnã tenens, deorsum autem pennas fundebat
in medio nauisq;, & ipsius Telemachi. (ad terram,

Hunc autem Theoclymenus socijs longè uocans, Theoclymen. uates.
in eius accepit manu, uerbumq; dixit, ac denominauit.
Telemache, non sine Deo uenit dexter auis.
cognoui enim ipsum in contraria uidens auem existentem.
50 uestro autem non est genere dominantius aliud
in populo Ithacæ, sed uos potentes semper.

Hunc autem statim Telemach. prudens contra alloc. ẽ.
utinam enim hoc hospes uerbum perficiendum sit.
ideo cito agnosces amicitiamq; multaq; dona
à me, adeo ut aliquis te obuians beatum dicet.

dixit

Pyreus Theoclymenũ hospitatur.

dixit, & Pyræum allocutus est fidum socium.
Pyræe Elitide, tu autem mihi præter alia maxime
obedisti meorum sociorum, qui me Pylum insecuti sunt,
& nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis
decenter ama, & honora donec ueniam.

Hunc aũt rursus Pyræus lancea inclyt. contra alloq. ẽ.
Telemache, si enim tu multo tempore hic manebis,
hunc autem ego ducam, xeniorũ aũt ei non desyderiũ erit.

Sic dicens in nauem iuit, iussit autem socios
ipsos ascendere, atq; funes soluere.
hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus aũt sub pedib. ligauit pulchra calciamenta,
accepit autem fortem lanceam claram acuto ere,
nauis à tabulatis, hi autem funes soluerunt.
hi quidem impellãtes nauigabant in ciuitatẽ, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
hunc aũt celeriter præeũtẽ pedes ferebãt, ut iret in stabulũ,
ubi ei erant sues ualde multæ, quibus Subulcus
bonus existens dormiebat regibus humana sciens.

Telemach. ad Eumæũ diuertit.

ἦ, καὶ πείραιον προσεφώνεε πισὸν ἑταῖρον.
πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά πρὶν ἄλλα μάλιστα
πείθη ἐμῶν ἑτάρων οἵ μοι πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο.
νῦν νῶϊ μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
φίλει νηέως φιλέειν καὶ πέμπε, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ πείραιος δεοικλυτὸς ἀντίον ηὔδα.
τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμ/
τὸν δὲ δι' ἐγὼ κομιῶ ξενίων ἕ οἱ ἐσσόμενον περ. (νοις.
Ὡς ἐπὼν ἐς νῆα νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτός τ' ἀμβαίνειν, αὐτάρ τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αὖ ἐπ' ἐσβαίνον, καὶ ἐν δίκλισι κάθιζον.
τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἐκρόεσσαν, τοὶ δὲ πρυμνήσια λῦσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες, πλέον ἄν πόλιν ὡς ἐκέλευσεν
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο.
τὸ δ' ὦκα πορεβήσετο πόδες φέρε, φέρε δ' ἵκετο αὐλήν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι ἠδὲ σύβωτης
ἐσθλὸς ἐνὶ ἐπίσσων ἀνάκτεσσιν ἤπια εἰδώς.

ARGVMENTVM π. HOmeri Rapsodiæ.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in ciuitatem debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyßis apud filium agnitio secundum uoluntatem Mineruæ. Et in insidias Telemachi ordinatorum in ciuitatem reuersio.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ π. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Βαδίζοντος εἰς τοὺς ἀγροὺς τηλεμάχου, πέμπεται εὐμαιος εἰς τὴν πόλιν, ἀφέλων ἐπαγγεῖλαι τῷ δεσπότῃ τὴν παρουσίαν, γίνεται δὲ καὶ τοῖς ἐξῆς ἐδυσσέως πρὸς τὸν ὑὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βούλησιν ἀθηνᾶς, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τηλεμάχου τεταγμένων, εἰς τὴν πόλιν ὑποστροφή.

ODYSSEAE π. HOMERI RAPSODIAE.

Pi autem igitur Telemachus agnoscit patrem suum.

I autem rursus in stabulis Vlysses & diuinus Subulcus
parabant prandium simul Aurora inceden/tes ignem,
emiseruntq; pastores cum congregatis suibus.
Telemachum aũt circumblandiebantur canes latrantes,
neq; latrabant aduenientem, intellexit aũt diuus Vlysses
adulantes canes, circumsonus uenit pedibus.
statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus est.

Eumeæ, certe ualde aliquis ueniet huc socius,
uel & cognitus alius, quoniam canes non latrant,
sed circumblandiuntur, pedibus autem sub sonum audio.
nondũ omne dictũ erat uerbum, quando eius dilectus filius
stetit in uestibulis, stupefactus autem irruit Subulcus.
ex autem eius manibus ceciderunt uasa quibus laborabat
miscens nigrum uinum, hic autem contra uenit regem.
osculatus est aũt ipsum capiteq; & ambob. lumib. pul/
manib. q; ambabus, tenera aũt ei excidit lachryma. (chris
sicut autem pater suum filium amica amans amplectitur
uenientem ex longinqua terra decimo anno
solũ unicũ in senectute genitũ quo in dolores multos pas/
sic tunc Telemachum diuinum diuus Subulcus (sus est.
totũ osculatus est, amplectens tanquã ex morte fugiẽtem.
& lugens uerba uelocia alloquutus est.

Aquilæ ad gurium.

Theoclymen. uatis.

Cõparatio.

Eumæ. gratulatur Telemachi reditũ.

uenisti Telemache dulce lumen, neq; te ego
uidere dicebam postquam iuisti naui ad Pylum.
sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
delectet,

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ π. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Πῖ δ' ἄρα τηλέμαχος ἀναγνωρίζει πατέρα ἑόν.

Ὡς δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς ὀδυσεὺς καὶ θεῖος ὑφορβὸς
ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ καμινῶν πῦρ
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
τηλέμαχον δὲ περίσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
ὄδ' ὕλαον προσιόντα, νόησε δὲ δῖος ὀδυσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας πόρε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν.
αὖψα δ' ἄρ' εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
εὐμαί, ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ' ὑλάουσιν,
ἀλλὰ πρηΰσαίνουσι, πόδ' ὦν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
ὄφρα τοῦ εἴρετο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι, τάφω δ' ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
μίσγων ἀλφιτόεντα οἶνον, ὅδ' ἀντίον ἤλυθ' ἄνακτος.
κύσε δ' ἐμιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖρας τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δ' ἐξέκπεσε δάκρυ,
ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φιλαφρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ
μοῦνον τηλύγετον, ὅν οἱ ἐπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσαι,
ὡς τότε τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς,
πάντα κύσσ' πθιφὺς ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἦλθες τηλέμαχε γλυκερὸν φάος, ὄ σε τ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὤχεο νηὶ πύλονδε.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ

τόφομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἐνθάδε ἐόντα.
ὀ μὲν γάρ τε θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεται ὀδὲ νομῆας.
ἀλλ' ὥς τε νημερτὴς, ὡς γὰρ νύτι δῦσε θυμῷ
αὐδρῶν μνηστήρων πρόσορᾶν ἀϊδήλον ὅμιλον.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
ἔσεται ὄτως ἄπαξ, ξεῖνε, ἕθεν ἐνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει ἠέ τις ἤδη
αὐδρῶν ἄλλος ἔγημεν, ὀδυσῆος δὲ πο δύνῃ
κεῖται ἐνὶ δυναίῃσι κακὴ ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος αὐδρῶν.
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
οἴσιν ἐνὶ μεγάροισιν, ὀϊζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ
φθινύθουσι νύκτός τε, καὶ ἤματα δακρυχέουσα.

Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τῷ δ' ἔδρης ὠλόντι πατὴρ ὑπόειξεν ὀδυσεύς.
τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε.
ἥσ' ὦ ξεῖν', ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δ' ἡμὲν ἔδρῃ
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ, πάρα δ' αὐτὴς ὃς καταθήσει.

Ὡς φάτ', ὅδ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τῷ δ' ὑ συβώτης
χοῦν ὑπὸ χλωρὰς ῥῶπας κὴ κῶας ὑπόρθεν,
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα ὀδυσῆος φίλος υἱός.
τοῖσι δὲ αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ πρότερον ὑπέλειπεν ἔδοντες,
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρεχεύατο κὴ ἐκάεσσεν.
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ' αὐτίον ἷζε ὀδυσῆος θείοιο,
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος κὴ ἐδητύος ἆρ' ὄρον ἕντο,
δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν.
ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο, πῶς δὲ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι δυχετόωντο;
ὀ μὲν γάρ τί ἔπεζον ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἀπαμείβομενος προσέφης σύμαιε συβῶτα.
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν κρητάων γένος εὔχετ' εὐρειάων.
φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐνὶ ἄστεα δεδηεῖσθαι
πλαζόμενος, ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσαν τά γε δαίμονες.
νῦν δ' αὖ θεσπρωτῶν αὐδρῶν ἐκ νηὸς ἀφεῖρας
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δὲ σοι ἐγγυαλίξω,
ὄρξον ὅπως ἐθέλεις; ἱκέτης δὲ τοι εὔχεται εἶναι.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
εὔμαιε, ἦ μάλα δὴ ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ἐνὶ δόμον ἐξομαι οἴκῳ,
αὐτὸς μὲν νέος ἐμί, καὶ ὄπῃ χερσὶ πέποιθα
αὐδρὸ ἀπαμυνάσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπαίνῃ.
μητρὶ δέ οἱ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἦ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα νομίζῃ,
δυνλῶν' αἰδεομένη πόσιος δ' ἠμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπηται ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόρησιν,
ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεόν ἵκετο δῶμα
ἕσσω μιν χλαῖναί τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλὰ,
δώσω δὲ ξίφος ἀμφήκες καὶ ποσὶ πέδιλα,
πέμψω

delecter, inspiciens nuper aliunde intra uenientem.
nõ qdẽ enim frequẽter in agrum uenis, neq; ad pastores.
sed peregrinaris, sic enim placuit animo
uirorum procorum prouidere pernitiosam multitudinem.

Hunc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est.
erit sic amice, tui enim causa huc ueni,
ut te uideam oculis, & uerbum audiam.
si mihi adhuc in domibus mater manet, an aliquis iam
uirorum alius duxit uxorem, Vlyßis autem cubile
priuatione in lectis malas araneas iaceat habens.

Hunc autem rursus alloc. est Subulcus princeps uiror.
& ualde illa manet patienti animo
tuis in domibus, ærumnosa autem eam semper
corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem.
sic utiq; uociferans eius suscepit æream lanceam:
at hic introiuit, & transiuit lapideum limen.
huic autem sedis adeunti pater cessit locum Vlysses.
Telemachus autem ex altera parte retinuit, clamauitq;
sede hospes, nos autem & alibi inueniemus sedem
stabulo in nostro, adest autem uir qui deponet.

Sic dixit, hic autem rursus iens sedit, huic aũt Subulcus
fudit sub uiridia uirgulta, & pellem desuper.
illic sedit postea Vlyßis dilectus filius.
his autem rursus carnium scutellas apposuit Subulcus
assatarum, quas priori die reliquerant comedentes,
panem autem festinanter cumulauit in canistris,
in autem poculo miscebat dulce uinum.
ipse autem contra sedit Vlyssem diuinum.
hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
at postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
iam tunc Telemachus allocutus est diuinum Subulcum.
papè, unde hospes hic uenit? quomodo aũt ipsum nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur?
non quidem enim ipsum pedestrem puto huc uenisse.

Huic aũt respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
nanq; ego tibi fili uera omnia dicam.
ex Cretensibus quidem genere gloriatur latis.
dicit autem multas in hominum ciuitates diuertisse
errans, sic enim ipsi uenit hæc fortuna.
nunc autem rursus Thesprotorum uirorũ ex naue fugiẽs
uenit meum ad stabulum, ego autem tibi præbebo,
fac quomodo uis, supplex autem tibi dicit esse.

Hunc autem rursus Telemachus prudens allocutus ẽ.
Eumæe certè hoc uerbum triste dixisti.
quomodo enim iam hunc aduenam ego suscipiam domi,
ipse quidem iuuenis sum, & nondum manibus ausus sum
uirum expellere, quando prior sæuit.
matri autem mihi bifariam animus in mentibus cogitat.
an illic apud me maneat & domum curet,
lectum uenerans mariti populiq; famam.
an iam simul sequatur Achiuorum quicunq; optimus
spondet in domibus uir, & plurima det.
sed certè hunc hospitem, quoniam tuam uenit domum
induam ipsum lænamq; chitonemq; uestes pulchras,
dabo autem ensem utrinq; acutũ, & pedibus calciamẽta,
mittam

Hospes Telemacho.

Telemachus de hospite quærit, & patrem non cognoscit.

Telem. Vlyßi hospitii ignorat.

Telem. Eumæi mittit ad matrem & Laertẽ.

mittam autem quo ipsum cor animusq; iubet.
si autem uis tu, accipe in stabulis detinens,
uestes autem huc ego mittam, & panem omnem
comedere, sic non te consumet & socios.
illuc autem non ipsum ego ad procos sinam
ire, ualde enim iniustam iniuriam habent,
ne ipsum conuitientur, mihi autem dolor erit grauis.
facere autem difficile quid inter plures existentem
uirum & potentem, quoniam multo potentiores sunt.

Hunc aũt rursus alloc. est multũ tolerans diuus Vlyß.

Hospes Telemacho.

ô amice, quoniam mihi & respondere fas est.
certè ualde mei laceratum est audientis dilectum cor,
qualia dicitis procos iniusta excogitasse
in domibus inuito te tali existente.
dic mihi an uoluntarius consumeris, an te populi
oderunt supra populum sequentes Dei uocem?
an fratres accusas quibus uir
pugnantibus persuasit, & si magna contentio moueretur.
utinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo,
uel filius ex Vlysse strenuus, uel & ipse
reniret errans, adhuc enim & spei fatum
statim postea à me caput incideret alienus uir,
si non ego illis malum omnibus facerem
iens in domum Laertiade Vlyßis.
si autem rursus me multitudine interficerẽt solũ existentẽ,
uellem in meis interfectus domibus
mori, quàm hæc semper indecentia opera uidere.
amicosq; quatientes famulasq; mulieres,
uiolentos indecenter in domibus pulchris,
& unum exhaustum, & cibum comedentes.
uanè sic imperfectum imperfecto in opere.

Telemachus de hospite queritur, & patrem non cognosci.

Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est.

Telem. Vlyßi hospiti ignoto.

tibi enim ego hospes ualde uerè dicam,
neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
neq; fratres accuso, quibus uir
pugnantibus persuasit, & si magnam uictoriam mouit.
sic enim nostram generationem solam fecit Iupiter.
solum Laertem Arcisij filium genuit.
solum autem rursus Vlyssem pater genuit, at Vlysses
solum me domibus generans liquit, neq; adiutus est.
his nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.
quot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq;, & syluosæ Zacyntho,
uel autem quicunq; asperam Ithacam dominantur,
tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
facere potest, hi autem corrumpunt comedentes
domum meam, cito autem me destruent & ipsum.
sed certè quidem hæc Deorum in genibus iacent.

Telem. Eumæum mittit ad matrem & Laertẽ.

domine, tu autem uade cito, prudenti Penelopæ
dic quòd ei saluus sum, & ex Pylo ueni.
at ego hic manebo, tu autem illuc redi
soli nuncians, horum autem aliorum nullus Achiuorum
audiat, multi enim mihi mala cogitant.

Huic autem respondens, allocutus est Eumæus subulc.

πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει,
εἰδ' ἐθέλῃς σὺ κόμιζον γὶ σάθμοῖσιν δρύξας,
εἵματα δ' ἠνθάδε τ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
ἔδμεναι, ὡς οὐ μή σε καταβρύχῃ καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ' αὖ τ' μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῶμι
δρχεῦν, λίλιον γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι.
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τί μετὰ πλείονεσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
10 τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
ὦ φίλ' ἐπεὶ θεμίς μοι κ' ἀμείψασθαι θέμις ἔστιν,
ἦ μάλα μοι καταδάπτει' ἀκούοντος φίλον ἦτορ.
οἷα φατε μνηστῆρας, ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιοῦτο ἐόντος.
εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδ' ἄμνασαι, ἢ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ὑπαστόμενοι θεοῦ ὄμφῆς;
ἦ κασιγνήτοις ὑπὸ μέμφεαι, οἷσι περ αἴνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
αἴ γὰρ ἐγὼ ὅτω νεῖος ἔοιν ὣς δ' ἐν ἐμοὶ θυμῷ.
20 ἢ πάις ὀδ ὀδυσῆος ἀμύμονος ἠὲ καὶ αὐτὸς,
ἔλθοι ἀλιτρύνων, ἔπι γὰρ ἐλπίδες εἶσι
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμοῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν τεύξοιμι γενοίμην,
ἐλθὼν δῶ μεγάρον Λαερτιάδεω ὀδυσῆος.
εἰδ' αὖ με πληθύϊ δαμασσάατο μοῦνον ἐόντα,
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμεν μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα δρῶ' ὁράασθαι.
ξείνους τε συφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας,
ῥυπάζοντας ἀεικελίως ἠὲ δώματα καλὰ,
30 καὶ οἶνον δαφοινάμενον, καὶ σῖτον ἐδοντας,
μάψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀλωμένῳ ὧδε ὁρῶντι.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα·
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
ὅττί τοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
ὅττι κασιγνήτοις ὑπὸ μέμφομαι, οἷσι περ αἴνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται,
ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μόνωσε κρονίων.
μοῦνον λαέρτην ἀρκεῖσιν ἐόν τέκε.
μοῦνον δ' αὖ ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
40 μοῦνον ἐμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν ὀδ' ἀπόνητο.
νῦν δὴ νῦν ὑσμενέων μάλα μυρίοι εἰσ' ἐν οἴκῳ,
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπὲρ κρατέουσιν ἄριστοι,
δουλιχίῳ τε σάμῃ τε, καὶ ὑλήεσσ' ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναλῇ ἰθάκῃ κατὰ κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, ξύχουσι δὲ οἶκον.
ἠδ' ὅτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, ὅττι τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται. τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμὸν, τάχα δή με δαϊφρόνα θήσουσι καὶ αὐτ,
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
50 ἄττα, σὺ δ' ὄρχεο θᾶσσον ἐχέφρονι πηνελοπείῃ,
εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι καὶ ἐκ πύλου εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δ' οὖρον νέεσθαι
οἴη ἀπαγγείλας, τῷ δ' ἄλλῳ μή τις ἀχαιῶν
πεύθεσθω. πολλοί γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωντο.
τὸν δ' ἀπαμείβομενος πεῖσέφης εὔμαιε συβῶτα,

cognoscit.

γιγνώσκω, φρονέω, τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ καὶ λαέρτη αὐτῷ ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ, ὃς τ' εἶος μὴ ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων
ἔργά τ' ἐπιπλήθει καὶ μετὰ δμώων τ' ἐν οἴκῳ
πῖνε καὶ ἠδ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγοι.
αὐτὰρ νῦν δὴ σ' σύγε ὠχρὸν νηὶ πύλονδε,
ὔπω μιν φασὶν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
οὐδ' ὅγε ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ σύναχή τε γόῳ τε
ἥστο ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέον χρώς.
Τόν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
εἰ γὰρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τὸν πατρὸς ἐλείομεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ', ἀγγέλας ὀπίσω κίε, μὴ δὴ κατ' ἀγρὸς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον, ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίην ὄρσαι μέν τ', ἥ τ' τάχιστα
κεύθοιτο, κείνη γὰρ κεν ἄπτα γέλοιε γέροντι.
ἦ ῥα, καὶ ὤρσε συφορβόν. ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δήσατο δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλιν δ' ἴεν, οὐδ' ἄρ' ἀθήν
λῆθεν ἄρ' σταθμοῖο κιὼν σύμαιον ὑφορβός. (νλω
ἀλλ' ἦ γε φίλον ἦλθε δέμας δ' ἴκελο γυναικί
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δὲ κατ' αὐτίθυρον κλισίης, ὀδυσῆι φανεῖσα,
οὐδ' ἄρα τηλέμαχος ἴδεν αὐτίον, οὐδ' νόησεν.
οὐ γὰρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.
ἀλλ' ὀδυσεύς τε κύων τε ἴδον, καί ῥ' οὐ λάοντο.
μνυζήσαντε δ' ἔτρεσσε δόμῳ σταθμοῖο φόβηθεν.
ἦ δ' ἄρ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε, νόησε δὲ δῖος ὀδυσεύς.
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο παρὲκ μέγα τεῖχος αὐλῆς.
στῆ δὲ πάροιθ' αὐτοῦ, ἐν δὲ πρόσειπε νῶ ἀθλῶν.
δεῦρυς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ,
ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μή δ' ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θανάτου καὶ κῆρ' ἀραρόν τε
δύσεσθον πρὸς ἄστυ πολύκλυτον. οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ
δήρον ἄρ' σφῶιν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' ἀθήνη.
φάρεα μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνέα ἠδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφιστήθεσσι δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβῃ.
αὖτις δὲ μελαγχροῖς γένυς, γναθμοὶ δὲ τανύθεν.
κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
ἡμὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα πάλιν κίε, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἤιεν ὃν κλισίῃ, θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
παρβήσας δ' ἔτρεσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἄλλοιός μοι ξεῖνε φάνης νέον, ἠὲ πάροιθεν.
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκ ἔτ' ὁμοῖος
ἦ μάλα τίς θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀλλ' ἴλαθ' ἵνα τοι λιχαρισμήνα δώομεν ἱρά,
ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα, φείδεο δ' ἡμέων.
Τόν δ' ἠμείβετ' ἔπεια πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
οὔ τίς τοι θεός εἰμι, τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ σφαχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδείγμενος ἀνδρῶν.
Ὡς ἄρα φωνήσας, υἱὸν κύσε, κατὰ δὲ παρειῶν

cognosco, sapio, hæc iam intelligenti iubes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si & Laerti per ipsam uiam nuncius ueniat
infelici, qui quousq; quidem Vlysse ualde dolens
operaq; spectabat cum famulis in domo,
bibebat & comedebat, quando aïus in pectorib. iubebat,
at nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
nondum ipsum dicunt comedere & bibere sic,
neq; in opera uidere, sed suspirioq; lucluq;
sedere lamentans, corrumpit autem circum ossa corpus.
Hunc aût rursus Telem. prudens contra allocutus est:
doloroſius, sed tamen ipsum sinamus dolentes licet.
si enim aliquo modo essent per se uenabilia oïa hoïbus,
prius patris caperemus reditiuum diem.
sed tu nuncians retro uade, neq; ad agros
erra ad illum, at ad matrem dic,
famulam custodem mouere quàm citißime
clàm, illa enim nunciabit seni.
certe & mouit Subulcum, hic accepit manib. caleiamēta,
ligans autem sub pedibus ad ciuitatem iuit, neq; Mineruā
latuit à stabulo iens Eumæus subulcus,
sed hæc propè uenit, corpore autem aßimilata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & splendida opera scienti.
stetit autem in uestibulo stabuli Vlyßi apparens,
neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit.
non enim omnibus Dei apparent manifesti.
sed Vlyssesq; canesq; uiderunt & non latrarunt.
gemitu autem ex altera parte per stabulum timebant.
hæc autem in supcilijs annuit, intellexit autem diu. Vlyss.
ex autem iuit domo apud magnum murum stabuli.
stetit autem ante ipsam, hunc autem allocuta est Minerua.
generose Laertiade astute Vlysses,
iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta, Minerua Vlyssem monet ut filio se prodat.
ut procis mortem, & sortem aptantes
eatis ad ciuitatem inclytam, neq; ego ipsa
diu procul à uobis ero prompta pugnare.
dixit, & aurea uirga palpauit Minerua.
uestem quidem et prius bene lauatam & interulam
posuit circum pectora, corpus autem unxit & pubertatē.
retro autem nigredine factus est, genæ autem extensæ sunt.
nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
hæc quidem sic faciens retro iuit, at Vlysses Vlyßis habitus immutatus.
iuit in stabulum, stupuit autem ipsum dilectus filius.
timens autem ex altera parte uecit oculos ne Deus esset,
& ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
alius mihi hospes apparebas nuper quàm coram.
alia autem uestimenta habes, & corpore neq; item similis.
certe ualde aliquis deorum es, qui cœlum latum habitant.
sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,
& aurea dona facta, miserere autem nostri.
Huic aût respondit postea pertolerans diuinus Vlysses,
non aliquis Deus sum, cur me Deis aßimilas? Vlysses filio se prodit.
sed pater tuus sum, cuius gratia tu suspirans
pateris dolores multos uiolentias suscipiens uirorum.
Sic uociferans, filium osculatus est, per autem genas
lachrȳma

lachryma ibat humum, ante aũt tenebat indesinẽter semp.
Telemachus aũt nondũ persuasus fuerat suũ patrem esse.
rursus ipsum uerbis respondens, alloquutus est.

Telemach. patri.

Non tu Vlysses es pater meus, sed me Deus
decipit, ut item magis lugens suspirem.
non enim aliquo modo mortalis uir hæc excogitat
suo ipsius animo, quando non Deus ipse adueniens
facile uolens faciat iuuenem & senem.
certe enim nuper eras senex, & indecenter indutus eras,
nunc autem Deis similis es, qui cœlum latum habitant.

Vlyss. filio.

Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlyss.
Telemache, non te decet dilectum patrem intus existentem
neq; mirari ualde, neq; admirari.
non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
sed hic ego talis passus mala, multa autem tolerans,
ueni uigesimo anno ad patriam terram.
at hoc opus Mineruæ prædatricis,
quæ me talem posuit quomodocunq; uoluit, potest enim
aliquando quidem pauperi similem, aliquando aũt rursus
uiro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
facile autem Dijs, qui cœlum latum habitant,
& glorificare mortalem hominem & malo afficere.

Sic uociferans infra sedit, Telemachus autem
circumfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundens.
ambobus autem his desyderium abortum est luctus.
flebant autem stridulè abundantius quàm aues
aquilæ uel uultures curuæ unguibus, quibus filios
rustici excipiunt antequam uolatiles fierent.
sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymam fundebant,
& lugentibus occidisset lumen Solis,
nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim.

Telem. patri alloquitur.

quali enim huc pater naui te nautæ
duxerunt in Ithacam? qui esse dicebant?
non quidem enim te pedestrem puto huc uenisse.

Minerua Vlyssem monet ut filio se prodat.

Hunc aũt rursus alloc. est pertolerans diuinus Vlysses,
nanq; ego tibi fili ueritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
homines mittunt cum ipsos adeant.
& me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
deposuerunt in Ithacã, dederunt aũt mihi splendida dona.
æs q;, aurum q; sufficienter, uestem q; textam.
& hæc quidem in speluncis Deorum consilio iacent.
nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
ut inimicis cædem circa consultemus.
sed age mihi procos numerans narra,
ut sciam quot q; & qui uiri sunt.
& meo in animo strenuo cogitans
consyderabo, si nos poterimus contraire
soli sine alijs, an & quæremus alios.

Vlysses filio se prodit.

Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est.
ô pater certe diu magnam gloriam semper audiui,
manibus q; bellicosum esse, & prudentem consilio.
sed ualde magnum dixisti, stupor me habet, neq; esset
uiros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ,

sed

δάκρυον ἧκε χαμάζε, πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
τηλέμαχος δ' (ὁ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι)
ὀξεῖας μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
ὁ σύ γ' ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός, ἀλλά με δαίμων
θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος τε γαχίζω.
ὁ γάρ πως αὐθητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόωτο
ὃς αὐτῷ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν,
ῥηιδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἦδα γέροντα, καὶ ἀεικέα ἕσσο.
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. (στύς.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ/
τηλέμαχ', ὅστε ἔοικε φίλον πατέρ' ἧσθαι ἐόντα
οὔ τί πη θαυμάζειν πολιώσιον, οὔτ' ἀγάασθαι.
οὐ μὲν γάρ τι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἧδ' ἀνάσσει.
ἀλλ' ὀδυσσεὺς ἐγὼ τοιός δε παθὼν, κακὰ πολλά τ' ἀναλγὴς
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλοι, δεύεται γὰρ
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἠμαλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
αὖθις νέῳ, καὶ καλὰ περὶ χροῖ εἵματ' ἔχοντι,
ῥηιδίως δὲ θεοῖσι τοι οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἠ μὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν, κακῶσαι.

Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο, τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὄρτο γόοιο.
κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον, ἤτ' οἰωνοὶ
φλῶαι, ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχοι, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεεινὰ δυνέασθαι.
Ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυ ἐείβον.
καὶ νύκ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
εἰ μὴ τηλέμαχος προσεφώνεον ὃν πατέρ' αἶψα.
ποίῃ γὰρ νῆϊ δεῦρο πάτερ φίλε νηί σε ναῦται
ἤγαγον ἐς ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὴν γάρ πεζὸν ὀίομαι ἧδε δεῦρο ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα κατὰ λέξω.
φαίηκες μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσι, ὅτι σφέας εἰσαφίκηται.
καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες,
κάτθεσαν ἐς ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύς τ' ἐσθῆτα δ' ὑφάντην,
καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσι θεῶν βουλῇσι κέονται.
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν ἀθήνης,
ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνον πέρι βουλευσώμεν.
ἀλλ' ἄγε μοι μνήσαι ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ' εἰδέω ὅσσοί τε καὶ οἵ τινες αὐτέων εἰσί.
ἐν δὲ κεν ἐμοῦ ἐνὶ θυμῷ ἀμύμονα μερμηρίξας,
φράσσομαι, εἴ κεν νῶϊ δυωσόμεθ' αὐτὼ φίεσθαι
μόνω αὐτὼ δ' ἄλλων, ἢ καὶ δίζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἠυδα.
ὦ πάτερ, ἤτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
χεῖράς τ' ἀιχμητὼ ἔμμεναι, καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπας, ἄγημ' ἔχει, οὐδ' ἔκ κεν εἴη
αὖθι δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι,
μνηστήρων δ' ὅτ' ἄρ' δεκὰς ἀτρεκὲς, οὐδὲ δύ' οἶαι

ἀλλὰ

ἀλλὰ πολὺ πλέονες, τάχα δ' ἔσται γνῶθι δ' ἀριθμόν.
ἐκ μὲν δ' Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι ἐκλεκτοί, ἓξ δὲ δμῶες τοὶ ἕπονται.
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρες τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι.
καί σφιν ἅμ' ὄρνις μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς.
καὶ δύο θεράποντε δεδαήμονε δ' αἶ κε δόμοιο.
τῶν εἴκοσι πάντων αὐτήσομεν γνῶθι ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αὖτε βίας ἀρτίσεαι ἐλθών.
ἀλλὰ σύγ' εἰ δύνασαι τίν' ἀμείνονα μερμηρίξαι,
φράζου, ὅς κέν τις νῶιν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σώεο, καί μευ ἄκουον,
καὶ φράσαι, εἰ καὶ νῶιν ἀεθλοῦν σοὶ δὴ πατρὶ
ἀρκέσει, ἠὲ τιν' ἄλλον ἀμείνονα μερμηρίξω;
Τὸν δ' αὖτε Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
ἐσθλοὶ τοι τόδε γ' ἐπ' ἀμείνονε σοὶ ἀγορεύεις
ὑψί κάρ ἐν νεφέεσι καθημένω, ὥστε καὶ ἄλλοις
ἀνθράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
ἤ μέν τοι κείνω γε πολὺ χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνῃ Ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν δεῦρο σὺν ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει.
αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λυγαλέῳ γηραλέῳ τε, ὅν κε γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν σήθεσι, κακῶς πάσχοντος ἐμοῖο,
ἤν περ καὶ δι' ἐμὸν δέμας ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι, σύ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνώγεμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσι πεφασμένοι, οἱ δέ τοι οὐχὶ
πείσονται, δὴ γὰρ σφιν πεπίσταται αἴσιμον ἦμαρ,
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει ἀθήνη.
νοήσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νόησας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται.
ὄφρα μυχὸν ὑψηλὸν θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ', αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσι
πεφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες.
ἐν καπνῷ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐοικεν,
οἷά ποτ' ἐν Τροίῃ δὲ κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς.
ἀλλὰ κατήκισται ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὔτμη.
πῶς δ' ἔτι μοι τόδε μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε κρονίων,
μή πως οἰνωθέντε, δρῖν σπάσαντε, νεῖκος ἐνείρῃ
ἀλλήλοις τε πρόσωπα, κατοιχώμεθα δὲ δαῖτα
καὶ μνηστῆρας, αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα ἠὲ δύο δόρε
καλλιπέειν, καὶ δεῦρο βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι.
ὣς κεν ἀνωϊστοῦντε ἕλοιμεθα, τοὺς δ' ἐκ ἔπειτα
παλλὰς ἀθηναίη θέλξει καὶ μητιέτα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
εἴ περ ἐμόν τ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
μή τις

sed multo plures, cito autem scies hic numerum.
ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
ex autem Samo quatuorq; & uiginti iuuenes sunt.
ex autem Zacyntho sunt uiri Achiuorum.
ex autem ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.
& ipsis simul est Medon preco, & diuinus cantor.
& duo serui scientes epulas facere.
his si omnibus obuiabimus intus existentibus,
ne multum amare & grauiter uiolentias soluas iens.
sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
animaduerte qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc aut rursus allocutus est pertolerãs diu. Vlysses.
tibi enim ego dico, tu autem considera & me audi,
& cogita si & nobis Minerua cum Ioue patre
sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hunc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est.
boni hi adiutores quos dicis
altè in nebulis sedentes, quiq; & alijs
uiris dominantur & immortalibus Dijs.
Huc aut rursus allocutus est pertolerans diu. Vlysses.
non quidem illi multo tempore separatim erunt
pugna forti, quando procis & nobis
in dombus meis robur iudicabitur Martis.
sed tu quidem nunc uade simul Aurora apparente
domum, & procis superbis loquere.
at me ad ciuitatem Subulcus postea ducet,
pauperi tristi similem & seni,
si aut me inhonorabunt domo in, tuus aut dilectus animus
toleret in pectoribus male patiente me,
si & per domum pedibus trahent foras,
uel telis percutient, tu autem inspiciens tolera.
sed certe cessare iube insipientijs,
suauibus uerbis alloquens, hi autem tibi non
persuadebuntur, iam enim ipsis adest fatatus dies.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
quando multi consilij in mentibus ponet Minerua.
annuã quidem tibi ego capite, tu autem postea intelliges.
quæcunq; tibi in dombus Martia arma iacent
in secessum alti thalami depone eleuans
omnia ualde, at procos mollibus uerbis
alloquere, quando te inquirent cupientes,
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,
qualia quondam ad Tro. proficiscens dereliquit Vlysses.
sed destructa sunt, quantum ignis iuit flatus.
adhuc autem mihi hoc maius in mẽtib. posuit Saturnius.
ne quomodo inebriati contentionem statuentes in uobis
inter uos uulneretis, deturpetis autem conuiuium,
& sponsalia, ipsum enim trahit uirum ferrum.
nobis autem solis duos enses, & duas lanceas
relinque, & duo scuta manibus capere.
sic sacrificantes accipiemus, hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
si uere meus es, & sanguinis nostri,

Telem. respondet patri uirtutem prouerum.

Vlysses Telem. instruit quid facere oporteat, ubi ad procos uenerit.

Nunciatur Telemachũ uiuisse.

Amphinomus.

Redeunt ab insidijs pei.

ne quis postea Vlyssem audiat intus existentem,
neq; igitur Laertes sciat hoc, neq; Subulcus,
neq; aliquis domorum, neq; ipsa Penelope.
sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus rectitudinem.
& tui famulos uiros adhuc tentemus.
& quidem ubi aliquis nos honorat, & timet animo,
& qui non curat, te autem inhonorat talem existentem.

Hunc autem respondens allocutus est illustris filius.
ô pater, certe meum animum & postea puto
cognosces, non quidem enim ebrietates tenent.
sed non hoc lucrum ego fore puto
nobis ambobus, te autem considerare iubeo.
diu enim sic cognosces procorum tentans
opera incipiens, hi autem in domibus quieti
res deuorant præter modum, neq; est parcitas.
sed certè te mulieres ego discere iubeo,
quæ te inhonorant, & quæ sæuæ sunt.
uirorum autem nondum ego in residentijs uellem
nos tentare, sed postea hæc labora,
si uerè adhuc scis Iouis monstrum Aegiochi.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
hæc autē postea Ithacam deducta est nauis bene fabricata,
quæ tulerat Telemachum à Pylo, & omnes socios.
hi aūt quando iam portum ualde profundū intra iuerunt,
nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
arma autem sua asportauerunt magnanimi serui.
statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
at preconem præmiserunt domum ad Vlyßis
nuncium dicentem perprudenti Penelopæ,
quòd Telemachus quidem in agro, nauem autem iußit
ciuitatem adnauigare, ut non timens in animo
potens regina teneras lachrymas fundat.
hi autem obuiauerunt præco, & diuinus subulcus,
eiusdem gratia nuncij dicturi mulieri.
sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
preco quidem medijs in ancillis dixit.
iam regina dilectus filius uenit.
Penelopæ autem dixit Subulcus propè astans,
omnia quæcunq; ei dilectus filius iußit loqui.
at postquam omne præceptum perfecte dixit
septa ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœsti sunt q; in animo,
atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
illic autem ante ianuas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere.
ô amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc, dicebamus autem ei non perfectū iri.
sed agite nauem nigram trahamus quæ optima,
in autem remiges marinos congregemus qui uelocißimè
illis nuncient uelociter domum redire.
nondū omne dictum est, quando Amphinomus uidit nauē
uersus ex urbe portum per profundum intra,
uelaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
suauiter autem ridens locutus est procis.
ne aliquem nuncium moueamus, hic autem enim intus

Telem. rei set patri merū proe rum.

Vlysses Telem. instruit quid facū oporteat, ad bi ad proc cos uenerit

Nunciatur Telemachū rediisse.

Amphinomus.

Redeunt ab insidijs pei.

aliquis

μή πις ἔπειτ' ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἐνδοθι ἐόντος,
μήτ' ὀν λαέρτης ἴστω τόγε, μήτε συβώτης,
μὴ τέ πις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ πηνελόπεια.
ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἠθαῦ.
καί κέ τεο δμώων αὐδῶν ἔπι πειρηθεῖμεν,
ἠ μὲν ὅπου τίς νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅ τις ὀκ ἀλέγει, σέθ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός.
ὦ πάτερ, ἦ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀίω
γνώσεαι, ὀ ὐ γὰρ τι χαλιφροσύνας γε μ' ἔχουσιν.
ἀλλ' ὅτι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσεσθαι ὀίω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι, σὺ δὲ φράζεσθαι ἀνώγω.
πολλὰ γὰρ αὔτως εἶσι ἑκάστε πειρητίζων,
ὄρνα μετορχόμενος, τοὶ δ' ὀ μεγάροισιν ἔκηλοι,
χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, ὀδ' ἐπι φειδώ.
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἀνώγω,
αἵ τε σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἱ νηλιτεῖς εἰσιν.
ἀνδρῶν δ' ὀκ ἂν ἔγωγε κῆρ πάθοιμι ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πρόεσθαι,
εἰ ἐτεόν γ' ἔπι οἶδα διὸς τέρας αἰγιόχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἠδ' ἄρ ἔπειτ' ἰθάκηνδε κατήγαγε νηῦς ἐυεργής,
ἣ φέρε τηλέμαχον πυλόθεν ἠ ἠμαθόεντας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένι πολυβενθέι γῆτες ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν,
τεύχεα δ' ἐσφ' ἀπόεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
κῦτία δ' ὀ κλυτίοιο φέρον πρὸς καλλέα δῶμα.
αὐτὰρ ἐπήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς ὀδυσῆος
ἀγγελίην ἐρέοντα πορίφρονι πηνελοπείῃ,
ὅνεκα τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει
ἄστυ δ' ἀφικέσθαι, ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατεδάκρυον ἔβοι.
τὼ δὲ συβωτήτῃ κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβός,
ἐς αὐτὰ ἕνεκ' ἀγγελίης ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν.
ἦλθε τοι βασίλεια φίλος πάϊς ἐλήλυθε.
πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παρασταθ'
ταῦτ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὄνας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
μνηστῆρες δ' ἀνάγοντο, κατήφησαν τ' ἐνὶ θυμῷ.
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρ' ἐκ μέγα τεῖχος αὐλῆς,
αὐτοῖ δὲ προπάροιθε θυράων ἑζόμενοιον.
τοῖσιν δ' ἐυρύμαχος πολύβου πᾶσι ἦρχ' ἀγορεύειν.
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφίαλος τετέλεστο
τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε, φαμὲν δ' ἐς οἶ ὀ τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἤτοι ἀρίστην,
ἐν δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
λιήνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
ὄπῃ πάν εἴρηθ' ὅτ' ἄρ ἀμφίνομος ἴδε νῆα
στρεφθεῖς ἐκ χώρης λιμένι πολυβενθέι γῆτος.
ἱστία τε σέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἡδύ δ' ἄρ ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστῆρεσσι.
μήτιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρυνόμεν, οἵδε γὰρ ἤδη

ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδεν αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχεῖν.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' αὐτοῦ ἔβαν ἠῦ θῖνα θαλάσσης.
αὖτα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν.
τεύχεα δ' ἐσ θ' ἀπέθεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
εἴων οὔτε νέων μετιέμεν, οὔτε γερόντων.
τοῖσιν δ' Αὐτίνοος μετέφη δυπείθεος υἱός.

Ὦ πόποι, ὡς τόν δ' αὖδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν
ἤματα μὲν σκοπιὴ ἵζον, ἐπ' ἄκριας ἠνεμόεσσας,
αἰεὶ ἐπασσύτεροι, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι.
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' γὲ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλέοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
αὐτ. τόν δ' ἄρα τέως ἡ ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων.
ἡμεῖς δ' ὧδέ δὲ οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλέμαχῳ, μή δ' ἡμέας ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀίω
τόνδε γε ζώοντος αὐύσεσθαι τάδε ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἰδὴ πέμων βουλῇ τε νόῳ τε.
λαοὶ δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερέσθαι ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν, ὁ γάρ τι μεθιστάμενος μιν ὀίω,
ἀλλ' ἀχθεσθήσει, ὀρέει δ' γὲ πᾶσιν ἀνάσσας,
οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ὀρώρεμεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
μή τι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλου δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἢ γὲ ὁδῷ, βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι ἰσον μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
κεῖνο μητρὶ δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.
εἰδ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις δυμηδὲς ἔδωμεν,
γὲ θάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω ἑοῖνοισι δίζημεν, ἠδ' αὖ ἔπειτα
γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
νίσε φαίδιμος υἱὸς ἀρητιάδαο ἄνακτος.
ὅς ῥ' ἐξ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος.
ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ τῷ γε λελάστο
ἥνδανε μύθοισι, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν,
ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Ὦ φίλοι, οὐκ ἄν ἔγωγε κατακτείειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον, δεινὸν δὲ γένος βασιληΐδος ἔστι
κτείνειν, ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς,
εἰ μάν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτείνω, τοὺς τ' ἄλλους πάντας ἀνώγω.
εἰ δὲ κ' ἀχθοφόρησι θεοί, τῶ σταίεσθαι ἄνωγα.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἤρεσε μῦθος.
αὐτίκ' ἔπειτ' αὖ σφεῖς ἔβαν δόμον εἰς ὀδυσῆος,
ἑζόμενοι δ' ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
ἤδ' αὖτ' ἄλλ' γνόησε πολύφρων Πηνελόπεια
μνηστῆρσι φανεῖσα ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι,

πολύθε

aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipsi
nauem aduenientem, hanc non poterant inuenire.
Sic dixit, hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
ipsi autem in concionem iuerunt densi, neq; aliquē aliorū
siuerunt, neq; iuuenum loqui, neq; senum.
his autem Antinous dixit Eupithri filius.
O amici, si hunc uirum Dei malo soluerunt.
die quidem speculatores sedebant in summitatib. uentosis Antinous competitori bus.
semper densi, simul autem Sole occidente.
nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
naue ueloci nauigantes expectabamus Auroram diuinā,
Telemachum insidiantes, ut interficeremus capientes
ipsum, hunc aūt interim quidem abduxit domum Dæmon.
nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho, neq; nos subterfugiat, non enim puto
hoc uiuente perfici hæc opera.
ipse quidem enim peritus consilioq; menteq;.
populi autem non item omnino ad nos portabunt.
sed agite ante illum congregare Achiuos
ad concionem (non enim dimittere ipsum puto,
sed abducet, dicet autem in omnibus surgens,
quoniam ei cædem grauem struimus, neq; inuenimus.
hi autem non laudabunt audientes mala opera.
ne quid malum faciant, & nos expellant
terra nostra, aliorum autem adeamus populum.)
sed præueniamus interficientes in agro procul à ciuitate, Antinoi cōsilium de Telemacho e medio tollēdo.
uel in uia, uitam autem ipsi, & res habeamus,
diuidentes secūdū decens inter nos, domestica autē rursus
illius matri dabimus habere, & cuicunq; acceperit uxorē.
si autem uobis hoc uerbum non placet, sed uultis
ipsumq; uiuere & habere paterna omnia,
ne ei res postea sufficienter animo dulces comedamus
hic congregati, sed ex domo unusquisq;
petat uxorem dotibus inquirens, & postea
ducat uxorem, qui plurima dabit & fatatus ueniet.
Sic dixit, hi autem omnes quietē facti sunt silentio.
his autem Amphinomus concionatus est, & dixit. Amphinomus procis cæteris Penelope gratulatur.
nisi illustris filius Aretiadæ regis,
qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
dux fuit procis, maxime autem Penelopæ
placuit uerbis, mentibus enim utebatur bonis,
qui ipsis prudens concionatus est, & dixit.
O amici, non ego interficere uolo
Telemachum, arduum autem genus regium est
interficere, sed primum deorum interrogemus consilia.
siquidem laudabunt Iouis magni iustitiæ,
ipseq; interficiam, hosq; alios iubebo.
si auertant Dei, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus, his autem placuit uerbum.
statim postea surgentes iuerunt domum in Vlyßis.
uenientes autem sederunt in politis sedibus.
hæc autem rursus aliud intellexit prudens Penelope
procis apparere ummensam iniuriam habentibus,

auduit

audiuit enim sui filij in domibus mortem.
preco enim ei dixit Medon, qui sciebat consilia.
perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
stetit apud limen domus ornatè factæ,
contra maxillas tenens ornata uela.
Antinoum autem repræbendit, uerbumq; dixit ac noïauit.

Antinoe iniuriam habens malecogitans, & iã te dicũt
in populo Ithacæ inter coætaneos esse optimum
consilio & uerbis, tu autem non talis es
insane, cur autem tu Telemacho cædemq; mortemq;
struis, neq; supplicatores curas, quibus Iupiter
testis, neq; sanctitas mala struere mutuo.
an non scis, quando huc pater tuus uenit fugiens
populum timens, iam enim iratus erat ualde.
quoniam latrones insequens Taphios
affecisti dolore Thesprotos, hi autem nobis amici erant.
hunc uolebant corrumpere, & destruere dilectum cor,
& uitam consumere dulcem multam.
sed Vlysses prohibuit & detinuit cupientes,
huius nũc domũ ignominiosè comedis, petis autẽ uxorem,
filiumq; interficis, me autem ualde tristitia afficis.
sed te cessare iubeo, & continere alios.

Antinoe competitribus.

Hãc aũt rursus Eurymach. Polybi filius cõtra alloc. ẽ.
filia Icarij prudens Penelope
confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
non est hic uir, neq; erit, neq; generabitur,
qui Telemacho tuo filio manus inferet
uiuo me & in terra uidente.
sic enim dicam, & ipsum perfectum erit.
statim autem eius sanguis niger fluet circum lanceam
nostram, postquam & me urbium populator Vlysses
sæpe genibus suis insedere faciens carnem assatam
in manibus posuit, tenebatq; uinum rubrum.
ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est
uirorum, neq; ipsum mortem timere iussi
à procis, à Deo autem non est fugere.

Versipellis Antinoi animus.

Antinoi cõsiliũ de Telemacho e medio tollendo.

Sic dixit hortans, huic autem ordinabat ipse mortem.
hæc autem ascendens in superiora splendida
flebat postea Vlyssem dilectum maritum, donec ei somnum
dulcem in palpebris posuit cæsia Minerua.
uespertinus autem Vlysses & filio diuinus Subulcus
uenit, hi autem cœnam in stabulo parabant
suem sacrificantes anniculum, at Minerua
propè stans Laertiadem Vlyssem
uirga percutiente iterum fecit senem.
turpia aũt uestimẽta induit circũ corpus, ne ipsum Subulc.
cognosceret indutum uidens, & prudenti Penelopæ
eat nuncians, neq; mentibus obseruet.

Amphinomus procis cæteris Penelope gratulatur.

Hunc & Telemachus prior uerbum allocutus est.
uenisti diuine Eumæe, quæ iam gloria est in ciuitatem?
nunquid iam proci superbi intra uenerunt
ex insidijs? an adhuc me rursus obseruant domum euntẽ?

Hunc autẽ respondens, allocutus est Eumæus subulcus
non curæ est mihi hæc inquirere & interrogare.

ciuitatem

πολύθρ γὰρ ὁ παῖδ᾽ὸς φῖ μεγάροισιν ὄλεθρον.
κῆρυξ γὰρ οἱ ἔειπε μέδων, ὅς ἐπόλυθρ βολάς.
βῆ δ᾽ ἰφάμ μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκρ δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικιλοῖο
αὐτὰ παρειάων χομόων λιπαρὰ κρήδεμνα.
αὐτίνοον δ᾽ ὀνόμασε τ᾽ ἔφατ᾽ ἔκτ᾽ ὀνόμαζον·
αὐτίνοε ὕβριν ἔχων κακομήχανε καὶ δὲ σε φασιν
ἐν δήμῳ ἰθάκης μετ᾽ ὁμήλικας ἔμμεν᾽ ἄριστον
βουλῇ καὶ μύθοισι, σὺ δ᾽ οὐκ ἄρα τοῖος ἔκαστα
μάργε, τίη δὲ σὺ τηλεμάχῳ θανάτον τε μόρον τε
ῥάπτεις, ὀδ᾽ ἱκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα ζεὺς
μάρτυρος, ὀδ᾽ ὀσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν,
ἦ οὐκ οἶδ᾽ ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκρ φεύγων
δῆμον ὑποδείσας, δὴ γὰρ κεχολώατο λίην.
οὕνεκα λῃστῆρσιν ὑπαπόλλυρ ταφίοισιν
ἤκαχε θεσπρωτούς, οἱ δ᾽ ἡμῖν ἄρθμοι ἦσαν.
τόν ῥ᾽ ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀκηδέσαι φίλον ἦτορ,
ἠδὲ βίοτον ζωὸν φαγέειν μνηστεικέα πολλόν.
ἀλλ᾽ ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔχεθον ἱεμένους περ.
τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἐδήεις, μνᾶᾳ δὲ γυναῖκα.
παῖδα τ᾽ ἀπεκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
τῷ δ᾽ αὖτ᾽ εὐρύμαχος πολύβου πάις αὐτίον ἤνδα·
κούρη ἰκαρίοιο πορίφρον πηνελόπεια,
θάρσει μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
οὐκ ἔδ᾽ ὅτος αὐήρ, οὐδ᾽ ἔσεται, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν τηλεμάχῳ σῷ ἐπὶ χεῖρας ἐπιστήσει
ζώοντός γ᾽ ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
ὧδε γὰρ ὀξέως, καί μιν τετελεσμένον ἔσται.
αἶψα οἱ αἷμα κελαινὸν ῥεύσει πόδι δεξιῇ
ἡμετέρῳ, ἐπεὶ καὶ ἐμὲ πολίπορθος ὀδυσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
τῷ μοι τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων θεόθεν δ᾽ οὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι.
ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ᾽ ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
ἡ μὲν ἄρ᾽ εἰς ἀνάβασ᾽ ὑπερῴια σιγαλόεντα,
κλαῖεν ἔπειτ᾽ ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρά οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
ἑσπέριος δ᾽ ὀδυσῆι καὶ ἐῢς δῖος ὑφορβὸς
ἦλθεν, οἱ δ᾽ ἄρα δόρπον ἐπὶ σταθμοῖ ὁπλίζοντο,
σῦν ἱερεύσαντε ἐνιαύσιον, αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη λαερτιάδην ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα.
λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσατο περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ὀξὺ ἰδών, καὶ ἐνείκειε πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν ἐρύσσαιτο.
τὸν καὶ τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἦλθες δὴ δύμαιε, τί δὴ κλέος ἐς᾽ ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ᾽ ἤδη μνηστῆρες ἀγαυοὶ νῶϊν ἔασιν
ἐν λόχῳ, ἢ ἔτι μ᾽ αὖτ᾽ ἐρύκατο οἴκαδ᾽ ἰόντα;
τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πωσίφης εὔμαιε συβῶτα
οὐκ ἐμέλεν μοι ταῦτα μετ᾽ ἀλλήσασθαι καὶ ἐρέεσθαι,

ἐκίσας ἐμπάζεαι τὰς προσλιχομένας ἱκέτας ἀνόμασον, ὁμωνύμως αὐτοῖς τοῖς ἱκετηρίοις, ὡς αὐτὶς ἀποιτοῖς ἱκετηρίδας. ὥσπερ χρῆσθαι λέγοντες οἱ ἀφέλοντες, καὶ οἱ ἀναιρέοντες.

ἄστυ

ἄσυ κατεβλώσκοντα, τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει
ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δόμον ἀμφικέασθαι.
ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι δ' ἑρμαῖος λόφος ὄρσται.
ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατὰ πόντον
ὃν λιμένα ἡμέτερον, πολλοὶ δ' ἔσαν ἀνδρες ἐν αὐτῇ.
βεβρίθει δὲ σάκεσι καὶ ἐγχέσιν ἀμφιγύοισι.
καὶ σφέας ὠίδειν οὐκ ἔμμορε, οὐδέ τι οἶδα.

Ὡς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο
ὃν πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὃν παύσαντο πόνον, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ὄρσε ἕκαστος,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ρ. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ τὴν ἀποδημίας τὰ κεφάλαια, ὑφηγεῖται δὲ Εὐμαιοῦς ἀγθεὶς ὑπὸ τοῦ μαίου εἰς Ἰθάκην ἀπὸ τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ κύων ἀναγνωρίζει τὸν δεσπότην, καὶ σύμμαος εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει. Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.
Ρῶ βάλε καὶ πόλιν τε μνηστήρας τε κύνα θ' ὅμ
αὐίγνω.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ πάλαμηφιν ἀρήρει
ἄσυδε ἰέμενος, καὶ εὖν πτωσείειν συβώτην.
ἄστυ ἵ τοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ὃν πόλιν, ὄφρά με μήτηρ
ὄψεται, ἐ γάρ μιν πρόσθεν πείσεσθαι ὀίω
κλαυθμῷ τε συνεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν μ' ὀφθῆναι, ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω
τὸν ξεῖνον δύσλιον ἄγ' ἐς πόλιν ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ, δώσει δέ οἱ, ὅς κε θέλῃσι
κύρνον καὶ κοτύλην, ἐμὲ δ' ὄπιν ὀξὺ ἕπασθαι
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἰ περ μάλα μαίνεται, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται, ἢ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφυγεῖν πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ὀρύσσεαι μυθεαίνων
πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατ' ἄστυ, ἢ κατ' ἀγρὸν
δαῖτα πτωχεύειν, δώσει δέ οἱ ὅς κε θέλῃσιν.
οὐ γὰρ ἀδεὶς σταθμοῖσι μένειν ἐπιτάλιος εἰμί,
ὥς τε κελευσθεὶς μενεαίνω, σημαίνοντι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἄγε δὴ σύ, ἐμὲ δ' ἄξει αἰνὴ ὅδε ὃν σὺ κελεύεις
αὐτίκ', ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά, μή με δαμάσσῃ
σίβη ἐν ἠοῖ, ἑκαθεν δέ τοι ἄστυ φάτ' εἶναι.

Ὡς φάτο, Τηλέμαχος δὲ δόμου σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ

ciuitatem adeuntem citissime me animus iussit
nuncium dicentem rursus huc redire.
obuiauit autem mihi à socijs nuncius uelox
preco, qui iam primus uerbum tuæ matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis
iam super ciuitate ubi quadratus tumulus est
sedi iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum, multi autem erant uiri in ipsa.
grauabatur autem scutis & lanceis utrinq; acutis.
& ipsos putaui hos esse, neq; aliquid scio.

Eumæus ciat procos redijsse.

Sic dixit, risit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens, fugit autem Subulcum.
hi aũt postquã igitur cessarunt labore, paraueruntq; cõuiuium, neq; aĩus indiguit conuiuio æquali.
at postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
iam tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.

ARGVMENTVM P. HOmeri Rapsod.

In ciuitatem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscit dominum. Et Eumæus in agros reuertitur, Vlysses autem inter ipsos manet.

ODYSSEAE P. LIBRI HOMERI
RAPSODIAE.
Rho, percussisti capriariæq; proceq; canis quem recognouit.

QVando iam matutina apparuit rosea Aurora,
iam tunc postea sub pedibus ligauit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini,
accepit aũt fortem lanceam, quæ eius manibus congrueret
ad ciuitatem iturus, & suum allocutus est Subulcum.
euax certe quidem ego uado in ciuitatem, ut me mater
uideat, non enim ipsam ante cessare puto
fletuq; odioso, luctuq; lachrymoso,
quàm ipsum me inspiciat, sed tibi sic iubeo.
hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, ut illic
conuiuium mendicet, dabit autem ei quicunq; uoluerit
panem & poculum, me autem non aliquo modo licet oẽs
homines tolerare habentem dolores animo.
hic hospes autem si ualde irascetur, grauius ipsi
erit, certe mihi amica uera loqui.

Telem. profecturus hospitem relinquit.

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses.
ô amice, neq; tibi ipse detineri promptus sum,
pauperi melius est in ciuitate, quàm in agris
conuiuium mendicare, dabit aũt mihi quicunq; uoluerit.
non enim in stabulis manere amplius aptus sum,
ad iubente significatore omnia persuaderi.
sed uade, me autem ducet uir hic quem tu iubes
statim, postquam frumentum messis calorq; factus est.
(grauiter enim hæc uestimẽta hẽo mala) ne me interficiat
ros matutina, procul autem ciuitatem dicitis esse.
Sic dixit, Telemachus autem per stabulum iuit,

Vlysses Telemacho.

uelociter

uelociter pedibus procedens, mala aũt procis cogitabat.
ſed poſtquam peruenit domos bene habitatas,
lanceam quidem poſuit portans ad columnam longam.
ipſe autem intro iuit, & tranſiuit lapideum limen.
hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea
pelles ſternens ſedibus in uarijs.
lachrymans autem poſtea recta iuit, circum autem aliæ
ancillæ Vlyſſis patientis congregatæ ſunt,
& oſculatæ ſunt amplectentes caputq; & humeros.
perrexit autem ire thalamum prudens Penelope
Dianæ ſimilis & aureæ Veneri.
circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymans,
oſculata eſt autem ipſum caput & ambo lumina pulchra,
& lugens uerba uelocia allocuta eſt.
uenisti Telemache dulce lumen, non te ego
uidere putabam poſt quam iuiſti naue Pylum.
ſed age mihi narra quomodo obuiaſti aſpectui
clãm mei longè dilecti ad patris auditionem.

Hanc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt.
mater mea ne mihi luctum excita, neq; mihi cor
in pectoribus commoue fugienti grauem mortem.
ſed lota pura corpori ueſtimenta capiens
in ſuperiora aſcendens cum ſeruis mulieribus
uoue omnibus Dijs perfectas Hecatombas
ſacrificare, ſicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
at ego ad concionem ibo, ut uocem
hoſpitem qui me illic ſimul ſecutus eſt uenientem.
hunc quidem ego præmiſi cum diuinis ſocijs.
Piræum autem ipſum iuſsi ad domum ducentem
accurate diligere, & honorare donec uenisſem.

Sic locutus eſt, huic autem impennatum fuit uerbum.
hæc autem lota pura corpori ueſtimenta capiens,
uouit omnibus Dijs perfectas Hecatombas
ſacrificare, ſicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
Telemachus autem poſtea ex domo iuit
lanceã habẽs, ſimul hũc canes pedib. ueloces ſequebãtur.
diuinam huic gratiam defudit Minerua.
hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
circum autem ipſum Proci ſuperbi congregati ſunt
bona dicentes, mala autem mentibus profunda cogitabãt.
at hic horũ quidem poſtea effugit multam multitudinem.
ſed ubi Mentor ſedebat, & Antiphus & Alitherſes,
qui ei à principio paterni erant amici.
illic ſedit iens, hi autem interrogabant ſingula.
hos autem Piræus lancea inclytus iuxta uenit,
hoſpitem ducens ad cõcionem per ciuitatẽ, neq; adhuc diu
Telemachus hoſpite longè uerſus eſt, ſed aſtitit.
hanc & Piræus prior uerbum allocutus eſt.

Telemache ſtatim concita meam ad domum mulieres,
ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Hũc aũt rurſus Telemachus prudens contra alloc. eſt.
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera.
ſi me Proci ſuperbi in domibus
clãm interficientes paterna omnia diuident,
ipſum habentem te uolo frui, quàm aliquem horum.

Telemach. rediens excipitur à ſuis.

Eumæus nũciat proci redijſſe.

Telem. profecturus hoſpitem reliquit.

Vlyſſes Telemacho.

Piræus Telemacho.

λραιπνὰ ποσὶ πεδιβὰς, κακὰ ᾗ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστη σε φέρων πρὸς κίονα μακρὸν,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὴν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια
λώεα κατορνύσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισι.
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν, ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ Ὀδυσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Βῆ δ' ἰέναι θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια
ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεα δακρύσασα.
κύσε δ' ἐμ μὲν κεφαλὴν καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος, ὅστε τ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὤχεο νηῒ θοῇδε.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς
λάθρῃ ἐμοῦ ἀέκητι φίλου μετὰ πατρὸς ἀκοιτῆ.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μὴ δέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ ἀκπιῶ ὀλέθρου.
ἀλλ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροΐ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς αὔπτητα ἔργα τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήν δὲ ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον, ὅς μοι κεῖθεν ἅμ' ἑσπόμενος δεῦρο κιόντι.
τὸν μὲν, ἐγὼ πρόπεμψα σὺν αὐτιθέοις ἑτάροισι.
πείραιον δέ μιν ἐνώγεα πρῶτα οἶκον ἄγοντα
ᾧ δόμεν εὐκήλως φιλέειν, ἠὲ πέμεν εἰσόκεν ἔλθω.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
ἣ δ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροΐ εἵματ' ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς αὔπτητα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε κύνε ποδάρκες ἀγοιὲ ἕποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα οἱ χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπορχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
ἐσθλὰ ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεῦντο.
αὐτὰρ ὁ, τῷ μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολλὸν ὅμιλον.
ἀλλ' ἵνα μὲν τὸν ἵζε καὶ αὐτῷ ἠδ' ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ᾧ τὰ καθίζετ' ἰόντ', τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοὺς δ' ὦν Πείραιος διερὸς κλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθε,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πόλιν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ' ἀλλὰ πρὸς ἔστη.
τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Τηλέμαχ' αἶψ' ὄτρυνον ἐμὴν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Πείραι, οὐ γὰρ τ' οἶδ' μὲν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
εἴκε μὲν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
λάθρῃ κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσσωνται,
αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν, ἤ τινα τῶνδε.

κύνα προβάτων λευκόν.

αὔτιτα, ἀτιμώρητα.

εἰ δ' ἐκ

si

εἰ δ' ἐν' ἐγὼ τόδε τοῖσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
ἦλθ' τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὡς εἰπὼν, ξεῖνον τάλαπείριον ἦγε δὲ οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαῖναν μὲν κατέθηκε κλισμούς τε θρόνους τε.
ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λόεσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ ὖν δμωαὶ λόεσαν, καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλον, ἠδὲ χιτῶνας.
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πολυχρύσῳ ἐπέχυε φέρουσα,
καλῷ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
εἴδατα πολλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ' αὖτ' ἄρα οἱ ἕζετο πρὸς θαλάμῳ μεγάροιο
κλισμῷ κεκλιμένη λεπτὴν ἐλάκατα τροφόωσα.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἕτοιμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆσ' ὄρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια.
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνήν, ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται
αἰεὶ δ' ἀκρυσ' ἐμοῖσι τεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ὤχετ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἐς Ἴλιον, οὐδέ μοι ἔτλης
πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγακλυτοὺς εἰς τόδε δῶμα
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ πού ἀκούσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα·
τοί γὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην καταλέξω.
ἤλθομεν ἐς τε Πύλον, καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
δεξάμενος δέ μ' ἔκεινος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν
ᾠλυκέως ἐφίλει, ὡσείτε πατὴρ ἑοῦ υἷα
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
ᾠλυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
αὐτὰρ ὀδυσῆος τλαοσίφρονος ὄππότ' ἔφασκε
ζωὸς ὁδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τοῦ ἀκοῦσαι.
ἀλλά μ' ὅ γ' ἀτρείδῃ δουρικλυτῷ Μενελάῳ
ἵπποισι πρόπεμψε καὶ ἅρμασι κοιλοτοῖσιν.
ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶάς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ὅππου χρείω ἐκόμεν λακεδαίμονα δῖαν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοῦ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
ἡ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατεροῦ φόρου αὐδήσας
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοί ἐόντες.
ὡς δ' ὅπότ' ἐν ξυλόχῳ ἐλάφος κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
λυκμὸς ἐξερέῃσι, καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὅδ' ἔπειτα εἰς εἰσέλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὡς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
φιλομηλείδην. ὁ φιλομηλείδης, ὁ φιλομηλήσας ὑός, ὅτι τὰ ἀπὸ μητέρων
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδη ἐπάλαισεν ἀνάστας,
κάππεσε δ' ἔβαλε κραταιῶς, καὶ χάρη πάντες Ἀχαιοί.
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεύς.
παντὸς τ'

si ego his cædem & mortem cogitabo,
iam tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
Sic dicens, hospitem miserum duxit in domum.
at postquam iuerunt domos bene habitatas,
uestem quidem deposuerunt in lecticisq; sedibusq;,
in balnea euntes bene polita lauati sunt.
hos aut postquã igitur famulæ lauarũt & unxerunt oleo,
circum autem uestes pretiosas iecerunt & interulas.
ex autem balneo euntes in sedibus sederunt.
lauacra autem serua gutturnio infudit portans
pulchro aureo super argenteo lebete
lauare, iuxta autem politam parauit mensam.
panem autem uerecunda gubernatrix apposuit portans,
cibos multos imponens gratiosa astantibus.
mater autem contrà sedit ad residentiam domus
in sede declinata tenues lanas uertens.
hi autem in cibos promptos adiacentes manus iecerunt.
at postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
his autem uerbis incepit prudens Penelope.
Telemache, certe ego superiora in ascendens
dormiam in lectum qui mihi suspiriosus factus est,
semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit cum Atridis ad Ilium, neq; mihi tolerasti
ante uenire procos superbos in hanc domum
reditum tui patris aperte dicere sicubi audiuisti.
Hanc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est.
tibi enim ego mater ueritatem narrabo.
iuimus uiq; Pylum & Nestorem pastorem populorum.
suscipiens autem me ille in altis domibus
accuratè dilexit tanquam pater suum filium
uenientem temporalem nuper aliunde, sic me ille
studiose curauit cum filijs gloriosis.
at Vlyssem miserum nunquam dixit
uiuum, neq; mortuum circa terrestrium aliquem audiuisse.
sed me in Atridem lancea inclytum Menelaum
equis præmisit, & curribus conglutinatis.
illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multi
Argiui Troianiq; Deorum uoluntate laborauerunt.
interrogauit autem statim postea uoce bonus Menelaus,
quo indigens iuerim Lacedæmona diuinam.
at ego huic omnem ueritatem dixi.
& tunc iam me uerbis respondens, allocutus est.
O amici, certe ualde iam fortis uiri in lecto
uoluerunt dormire impotentes ipsi existentes.
sicut quando in arboreto cerua fortis leonis
hinnulos dormire faciens nuper natos lacte nutritos,
colles inquirit, & ualles herbosas
pascens, hic autem postea suum ingressus est cubile,
ambobus autem his turpem mortem præbuit.
sic Vlysses illis turpem mortem afferet.
utinam enim ô Iupiter pater & Minerua & Apollo
talis existens, qualis olim bene ædificata in Lesbo
ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens.
deiecit autem fortiter, gauisi sunt autem omnes Achiui.
talis existens cum procis uersaretur Vlysses.

omnes

Penelope Telemacho

Telem. matri de sua nauigatione.

Penelope.

Medon ad procos.

Vlysses & Eumeus ad urbem manent iter.

Theoclymenus uatici natur Penelope de Vlysse.

omnes cito morientes fierent amararum nuptiarum.
hæc autem quæ me interrogas & præcaris, non ego
alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam,
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum tibi ego occultabo uerbũ, neq; abscondam.
dixit, ipsum hic in insula uidisse fortes dolores habentem
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
tenet, hic autem non poterat suã in patriã terram uenire.
non enim adsunt naues remigabiles & socij,
qui & ipsum mitterent in lata dorsa maris.

Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
hæc perficiens disceßi, dederunt autem mihi uentum
immortales qui me uelociter dilectã in patriam miserunt.

Sic dixit, huic autem animum in pectoribus monuit.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus.
ô mulier uenerabilis Laertiadæ Vlyßis,
certè hic non apertè scit, mei autem attende uerbum.
uerè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo.
sciat nunc Iupiter primum deorum hoßpitalisq; mensa,
domusq; Vlyßis strenui quam adueni,
quòd certè Vlysses iam in patria terra
sedens uel serpens hæc auditurus mala opera
est, at procis malum omnibus faciet.
qualem ego autem bene tabulata in naui
sedens obseruaui, & Telemacho clamauit.

Hunc autem rursus allocutus est prudens Penelope.
utinam hoc hoßpes uerbum perfectum esset,
ideo cito cognosceres amicitiamq;, multaq; dona
ex me, ut aliquis te obuians beatificaret.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
proci autem ante Vlyßis domum
discis delectabantur, & iaculis mittentes
in facto pauimento ubi antea iniuriam habebant.
aliud quando iam cœnandi tempus erat, & uenerũt oues
undiq; ex agris, hi autem duxerunt qui antea.
& tunc iam ipsis dixit Medon, hic enim maximè
placebat preconum, & ipsis affuit conuiuio.
iuuenes postq̃ iam omnes delectati estis mente certaminib.
ite ad domos, ut paremus conuiuium.
non quidem enim quid peius in tempore cœnam capere.

Sic dixit, hi autem surgentes iuerunt domum unusqsq;.
at postquam iuerunt domos benehabitatas,
uestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq;.
hi aũt sacrificauerunt oues magnas & pingues capras.
sacrificauerunt autem sues pingues, & bouem indomitam
conuiuium parantes, hi autem ex agro ad ciuitatem
ordinabantur Vlyssesq; ire & diuinus Subulcus.
his autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum.
hoßpes quoniam autem postea ad ciuitatem ire prõptus es
hodie, sicut iußit dominus meus, certè te ego
hic uellem stabulorum custodem fieri,
sed uerecundor, & timeo, ne mihi retro
contendat, difficiles autem dominorum sunt minæ.
sed age nunc eamus, iam enim transiuit maxime
dies, at cito ad uespera frigidus erit.

Theoclymenus uaticinatur Penelopæ de Vlysse.

Penelope.

Penelope Telemacho.

Telemachi de sua nauigatione.

Medon ad procos.

Vlysses & Eumæus ad urbem maturant iter.

Hunc

ὠαύτοῦ τ' ὠκύμοροί τε γηνοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἄμ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἀνέγωγε.
ἄλλα πῇ ἐξ εἴποιμι πῇ ἀκλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τά μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
ὧν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἀπολύσω.
φῆμιν ὅδ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἔχει, οὐδ' ὁ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέ μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὡς ἔφατ' ἀτρεΐδης δουρικλυτὸς Μενέλαος.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι ὄρμον
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὡς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θειοδίνης.
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
ἤ τοι ὅδ' ὀ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον.
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἀπολύσω.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα,
ἔστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤ τοι ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἢ ἕρπων τάδε τ' ἐνθυμέεται κακὰ ἔργα
ἔσσεται, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν τεύξει φυτεύει.
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ τηλεμάχῳ ἐγεγώνει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων τηλεμάχεια.
αἴ γὰρ ὧδ' ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
τῷ κε τάχ' γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς αὔ τίς σε σαωτέ μευ μακαρίζοι.
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν ὀδυσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεῖπνηστὸς ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα
πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἵδ' ἤγαγον οἵ τὸ πάρος περ,
καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε μέδων, ὃς γὰρ ῥα μάλιστα
ἥνδανε κηρύκων, λαοῖσί τε πᾶσι τετίμητο.
κοῦροι ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα θέλγῃ,
ἔρχεσθ' πῶς δώμαδ' ἵν' ἐν τιθώμεθα δαῖτα.
οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὡς ἔφαθ', οἵδ' αὐσαντες ἔβαν οἴκονδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ἐπεὶ ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαῖνας μὲν κατέθεντο ἐν κλισμοῖς τε θρόνοις τε.
οἵδ' ἱέρευν ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας.
ἱέρευν δὲ σύας συάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐντυόμενοι, τοίδ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνοντ' ὀδυσεύς τ' ἰέναι, καὶ δῖος ὑφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
ξεῖν' ἐπεί ἄρ δ' ἤπειτα πόλιν δ' ἰέναι μενεαίνεις
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἔγωγε
αὐτοῦ βουλοίμην σταθμοῦ ἐπιτέρα γενέσθαι.
ἀλλὰ τ' αἰδέομαι καὶ δείδια μή μοι ὀπίσσω
νικήσῃ, χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν, δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι πυκινώτερα ῥίγιον ἔσται.

ἐ σχηματίζει ὁ ποιητής. ἡ ὅτι τὸ ὑπφβόμενον ἐκ οἰκείου ἐστὶ τοῦ ποιητοῦ.

Τόν

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
γιγνώσκω φρονέων, τά τε δὴ νοέοντι κελεύεις,
ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα δαμοβρότε ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν
σκηρίπτεσθαι, ἐπεὶ ἦ φάτο λυσιφαές ἔμμεναι ὁδόν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ τρόπις ἦεν ἀορτήρ.
δῶκε δ' ἄρ' οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες αὖδον
ῥύατ' ὀπιδε μένοντες, ὃ δ' ἐς πόλιν ἤγε ἄνακτα
πτωχῷ λυγαίῳ ἐναλίγκιον, ἠδὲ γέροντι
σκηπτόμενον, τὰ δὲ λυγρὰ πόδε χροῖ εἵματ' ἔσκε.
ἀλλ' ὅτε δὴ σείχοντο ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
τυκτήν, καλλίροον, ἥθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ', Ἰθάκης καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀλγείρων ὑδατοτρεφέων ἐν ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερές, ἡ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης, βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
νυμφάων, ὅθι πάντες ἀπηρεῖζον κυδὸν ὁδῖται.
ἔνθά σφεας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς.
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστῆρεσι, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε.
τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές, ὄρινε δὲ κῆρ ὀδυσῆος.
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγεμονεύει.
ὡς αἰεί τ' ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τ' ὁμοῖον.
πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα
πτωχὸν ἀνιηρόν, ἑταιρῶν ἀρτυνάτειρα.
ὃς πολλῇσι φλιῇσι πεσὼν ἀλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ἐπιτήρα γενέσθαι
σηκοκόρον τ' ἔμμεναι, θαλόν τ' ἐρίφοισι φορεῦσαι,
τά κεν ὀρὸν πίνων μεγάλῳ ὤγενίδα θείτο.
ἀλλ' ἐπεὶ ὃν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι ἀλλὰ πόωσιν ἡδὺ δήμου
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον,
ἀλλ' ἤ τοι ἐρέω τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἰν' ἔλθῃ πρὸς δώματ' ὀδυσῆος θείοιο,
πολλὰ οἱ ἀμφὶ κάρῃ σφέλα αὐδήσουσ' ἐκ παλαμάων,
πλυνὰς ἀκρίψουσι δόμου κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα λὰξ γνάθοιν ἀφεσκήκασε μηρῷ
ἰσχίῳ, οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀπαρτήσας ἐσφήλιξεν.
ἀλλ' ἔμενε ἀσφαλέως, ὁ δὲ μερμήριξεν ὀδυσσεύς.
ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
ἢ πρὸς γαῖαν ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ὀδόντας ἀείρας.
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔγχε, τὸ δὲ συβώτης
νείκεσεν ἄντα ἰδών, μέγα δ' ὄβριζε χεῖρας ἀνασχών.
νύμφαι κρηναῖαι κοῦραι Διὸς εἴ περ τ' ὀδυσεὺς
ὔμμ' ὤν μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων τόδ' ἐμοὶ κρήηνον ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
τὼ κέ τοι ἀγλαΐας τε δαήσεσθ' ἄσκεσιν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεί
ἄστυ κάτ', αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
cognosco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
sed eamus, tu autem postea continue duc.
da autem mihi sicubi baculum incisum est
inniti, quoniam dicitis ualde offensiuam esse uiam.
dixit, & circum humeros deturpem posuit peram
spissè fractam, in autem tortus erat funis.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit. Vlysses in
hi iuerunt, stabulum autem canes & pastores uiri gredium
custodiebant à tergo manentes, hic aũt in ciuitatem duxit dicus ueli-
pauperi, tristi similem & seni (regem
innitentem, hæc autẽ tristia circũ corpus uestimẽta induitus
sed quando iam euntes uiam in asperam (erat.
ciuitatem propè erant, & in fontem peruenerant
factam pulchre fluentem, unde aquam capiunt ciues,
quam fecit Ithacus, & Neritus, & Polyctor.
circum autem alnorum aquænutritarum erat nemus
undiq; circulare, frigida autem defluebat aqua
ex alto ex petra, ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant uiatores.
illic ipsos inuenit filius Dolij Melanthius,
capras ducens, quæ omnibus antecellebant gregibus.
cœnam procis, duo autem simul sequebantur pastores.
hos aũt uidens, accusauit, uerbumq; dixit, denominauitq; Melanthij
terribiliter & indecenter, mouit autem animum Vlyssis. iurgia in
nunc quidem iam ualde omnino malus malum ducit. Vlyssem.
sicut similem ducit Deus, sic hunc similem.
quo iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
pauperem, tristem, conuiuiorum destructorem.
qui multis liminibus astans franget humeros,
petens frusta, non enses neq; lebetes?
hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri
gregis speculatoremq; esse, nutrimẽtumq; hœdis portare,
& serum bibens magnum guttur faceret.
sed quoniam igitur iam opera mala didicit, non uolet
opus adire, sed timens in populo
uult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
sed edico hoc, & perfectum erit.
si iuerit ad domos Vlyssis diuini,
multa ei circum caput scabellæ uirorum ex manibus
latera excruciabunt domo in percussi.
Sic dixit, & adiens calce irruit insipientijs
coxa, neq; ipsum extra uiam uerberauit. Melanthius
sed esse securè, hic autem cogitauit Vlysses, Vlyssẽ ca-
an irruens baculo animum auferat, ce ferit.
an ad terram deijciat caput circa pauimentum extollens.
sed in ipsum ausus est, mẽtib. aũt retẽtus ẽ, hũc aũt Subulc.
increpauit cõtra uidès, ualde aũt precatus ẽ manus attol-
Nymphæ fontium filiæ Iouis, si unquam Vlysses (lens.
uobis crura combussit cooperiens pingui nidore
agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite desyderium.
utinam ueniat ille uir, ducat autem ipsum fortuna.
hoc tibi lætitias dissiparet omnes,
quas iniurias facis, errans semper
per ciuitatem, at pecora mali corrumpunt pastores.

Phemius musicus.

Vater mul-tũ causa.

Vlysses ab Argo cane agnoscitur.

Τόν

Hunc

Hunc autē rurſus alloc. eſt Melanthius cuſtos caprarū.
ô amici, quale dixit canis aſtutias ſciens,
hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
agam longè Ithacæ, ut mihi uictum multum inueniat.
utinam enim Telemachum interficiat argēteiarci Apollo
hodie in dōmibus, uel à procis interficiatur,
ſicut Vlyßi longè perditus eſt redibilis dies.

Sic dicens, hos quidem liquit illic tacitè euntes.
at hic iuit, ualde autem celeriter domos peruenit regis.
ſtatim autem introiuit, cum autem procis ſedit
contrarius Eurymacho, hunc enim amabat maximè.
hūc apud quidē carniū partē poſuerunt qui laborabant.
panem autem ueneranda gubernatrix appoſuit ferens
ad comedendum, prope aūt Vlyſſes & diuinus Subulcus
ſteterunt uenientes, circum autem ipſos uenit ſonitus
citharæ concauæ, in ipſis cœpit canere
Phemius, at hic manu capiens allocutus eſt Subulcum.
Eumæe, certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyßis
facile autem percognitæ, & in multis uideri,
ex alijs aliæ ſunt, ornata eſt autem ei aula
muro & circuitibus, ianuæ autem bene munitæ ſunt
bifores, non aliquis ipſam uir expugnaret.
cognoſco autem quòd multi in ipſa conuiuia faciunt
uiri, quoniam nidor quidem aſcendit, in autem cithara
ſonat qua conuiuio Dei fecerunt amicam.

Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulc.
facile cognoſcis, quoniam neq; alijs es imprudens.
ſed age iam conſultemus quomodo erunt hæc opera.
uel tu primus ingredere domos bene habitatas,
accede autem procos, ego autem remanebo hic.
ſi uis, remane, ego autem uadam ante,
ne autem tu tarda, ne quis te extra intelligens
uel percutiat, uel impellat, hæc te conſultare iubeo.

Huic autem reſpondit poſtea prudens diuinus Vlyſſes,
ſcio, cognoſco, hæc iam intelligenti iubes,
ſed uade ante, ego autem remanebo hic.
non enim aliquid plagarum inſcius, neq; percußionum
audens mihi animus, quoniam mala multa paſſus ſum
undis & in bello, cum etiam hoc his fiat.
uentrem aūt non aliquo modo eſt abſcondere promptum,
pernitioſum, qui multa mala hominibus dat,
cuius gratia & naues bonæ ſedis armantur,
pontum in indomitum, mala inimicis portantes.

Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
canis autem caputq; & aures iaciens eleuauit
Argus Vlyßis miſeri, quem iam quondam ipſe
nutriuit, neq; fruitus eſt, ante autem in Ilium ſacrum
iuit, hunc autem ante duxerunt iuuenes uiri
capras ſylueſtres, & ceruos, & lepores.
iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlyſſe
in multo ſtercore, quod eius ante ianuas
mulorumq; boumq; ſatis fuſum erat, donec ducerent
ſerui Vlyßis nemus magnum ſtercorantes.
illic canis iacebat Argus plenus muſcarum.
iam tunc ſtatim agnouit Vlyſſem propè euntem,

Phemius muſicus.

Melanthius urgia in Vlyſſem.

Venter multarū cauſa.

Melanthius Vlyßē calce ferit.

Vlyſſes abiectus eane agnoſcitur.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν·
ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
τόν ποτ' ἐγὼν ὦν νηὸς ἐϋσέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῆλ' ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺ ἄλφοι·
αἴ γὰρ τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος ἀπόλλων
σήμερον ἢ μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς ὀδυσῆί γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.

Ὡς ἐπὼν, τοὺς μὲν λίπον αὐτόθι ἦκα κιόντας·
αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
αὐτίκα δ' ἔσω ἦιεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν
αὐτίον δουρομάχου, τῷ γὰρ φίλεε κῆρι μάλιστα.
τῷ δ' ἄρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη προὔθηκε φέρουσα
ἔδμεναι, ἀγχίμολον δ' ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ἵσταντο ὁρμώμενω. πρὸς δ' ἐσφέας ἤλυθ' ἰωὴ
φόρμιγγος γλαφυρῆς, αὐὰρ δ' ἐσφίσι βάλλετ' ἀοιδὴν
φήμιος, αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
δῦμαι, ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' ὀδυσῆος
ῥεῖα δ' ἀφίγνωτ' ὅδε καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
ὄζῃ ἑτέρῳ ἕτερ' ὄζος ἐπήσκηται δὲ οἱ αὐλή,
τοίχῳ καὶ θειγῶσι, θύραι δ' ὑψηρεφέες εἰσὶ
δικλίδες, οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσοιτο.
γιγνώσκω δ' ὅλι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθεντο
ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσσα μ' ἀϋτμάζει, ἐν δὲ τε φόρμιγξ
ἤπυει, ἣν ἄρα δαῖτι θεοὶ ποίησαν ἑταίρῳ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης σῦ μάλα συβῶτα·
ῥεῖ' ἔγνως, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πρὶν ἔσ' ἀνόημων.
ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
ἢ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
λύσεο δὲ μνηστῆρας. ἐγὼ δ' ὑποτείψομαι αὐτός.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθε,
μὴ δὲ σὺ δηθύειν, μήτις σ' ἔκποδε νοήσας,
ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ. τάδ' ἐσ φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω, τάγε δὴ φρονέοντι κελεύεις,
ἀλλ' ἔρξον προπάροιθεν. ἐγὼ δ' ὑποτείψομαι αὐτός·
οὐ γὰρ τι πληγέων ἀδαήμων ὀδὲ βολάων,
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
κύμασι καὶ πολέμῳ, μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' ὅπως ἔστιν ἀκηρύψαι μεμαῶς
ὀλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
τῇ γνώκων καὶ νῆες ἐύζυγοι ὁπλίζονται,
πόντον ἐπ' ἀρήγοντ', κακὰ δυσμενέεσι φέρουσαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐδὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὖατα κείμενος ἔχων.
ἄργος ὀδυσσῆος τλαλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε μὲν ὀδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς ἴλιον ἱρὴν
ὤχετο, τῷ δὲ πάροιθεν ἀγίνετο νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπάγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς.
δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθετος ἀκαχήμενος ὀδυσῆος
ἐν πολλῷ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων,
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἄλις κέχυτ' ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
δμῶες ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες,
ἔνθα κύων κεῖτ' ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέων.
δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,

ἐρῆ μὲν ῥ' ὄγ' ἔσλω· κὴ δὲ τὰ κάμβαλεν ἄμφω.
ἄσσον δ' ὄκ ἔτ' ἔπειτα δυώσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν, αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
ῥεῖα λαθὼν δύμαιον, ἄφαρ δ' ὀρεύνε μύθῳ.
δύμαι, ἦ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
καλὸς μὲν δέμας ὄσσιν, ἀτὰρ τό γε οὐ σάφα οἶδα
εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐν εἴδεϊ τῷδε,
ἢ αὔτως οἷοί τε τραπεζῆες κύνες αὐδῆεν
γίγνονθ', ἁγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα
καὶ λίην αὐδῆεν γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος,
εἰ τοιός δ' εἴη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
οἷόν μιν προΐει δε κιὼν λιπέλεσκε ὀλυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν τάχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
ὃ μὲν γὰρ ῥ' φύγεσκε βαθείης βήσσης ἐν ὕλῃ
λινόστολον, ὅ, τῆ ἴδοιτο, καὶ ἴχνεσι γ' ἐπεδίδη.
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄνακτ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλεσε, τὼ δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
δμῳοὶ δ' εὖτ' ἂν μηκέτ' ἄνακτες ἐν πρατέωσιν ἄνακτες,
οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἔργα ἔεργειν.
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀφαίνυται ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν ἡ ἐλέησε δόλιον ἦμαρ ἕλησιν.
Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ νεεπάντας.
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
αὖ γον δ' αὖ ἦ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο.
αὐτίκ' ἰδόντ' ὀδυσῆα ἐείσατο φαίαντῷ.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε τηλέμαχος θεοειδής,
ὀρχόμενον ἡ δῶμα συβώτιον, ὦκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ἀδὶ οἱ καλέσας, ὃ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον
κείμενον, ᾧθι δὲ δαιτὸς ἐείζετο κρέα πολλὰ
δαιόμενα μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι.
τὸν δ' κατέθηκε φέρων πρὸς τηλεμάχοιο τράπεζαν,
αὐτίον. ᾧθι δ' ἄρ αὐτὸς ἐφέζετο τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐπίθει, κανέοντ' ἐκ σίτον ἀείρας.
ἀγχίμολον δ' μετ' αὐτ' ἐδύσετο δώματ' ὀδυσεύς.
πηχῶ λευγαλέω φαλίγκιον ἠδὲ γέροντι
σκηπόμενος, τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματ' ἔεστο.
ἕζε δ' ἐπὶ μελίνε ὀδὸ ἐντοσθε θυράων
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπιστάμενος καὶ ἐπὶ σταθμὸν ἔθεινε.
τηλέμαχος δ' ἀδὶ οἱ καλέσας πρὸς εἶπε συβώτιον.
ἄρτον δ' ὅλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρέα ὅσσ' οἱ χεῖρες ἐχανδάνον ἀμφιβαλόντι,
δὸς τῷ ξείνῳ τάδε φέρων, αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' ὄκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ πελεῖναι.
Ὡς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκουσεν.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τηλέμαχός τοι ξεῖνε δίδοι τάδε, καί σε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' ὄκ ἀγαθὴ φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ πτοίητι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἄνα τηλέμαχόν μοι γε ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι, (σεύς
καὶ οἱ πάντα γένοιτ' ὅσσα φρένες ἐν ἥσι μενοινᾷ.
ἔρρα κὴ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, κὴ κατέθηκεν

αὖθι,

cauda quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas.
propè autem non amplius postea potuit suum dominum
uenire, at longè ipsum uidens abstersit lachrymam,
facilè latens Eumæum, statim autem interrogauit uerbo.
Eumæe, certè ualde miraculum, canis hic iacet in fimo,
pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
si iam & uelox fuit currere in specie hac,
an frustra, qualesq; mensales canes uirorum
sunt, lætitiæ autem gratia nutriunt reges.
Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subulc.
& ualde uiri canis hic longè mortui,
si talis esset & corpore atq; & operibus,
qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses,
statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
non quidē .n. aliqd fugiebat profundæ in profunditatibus
fera quācūq; uidebat, & uestigia enim sciebat. (syluæ.
nunc autem tenetur malo, dominus autem eius alibi patriæ
perijt, hunc autem mulieres negligentes non curant.
serui autem quando non imperant domini,
non amplius postea uolunt decentia operari.
dimidium enim uirtutis aufert latè sonans Iupiter
uiri, quando ipsum serulis dies occupat.
Sic dicens ingressus est domos bene habitatas. Ingenium seruitus perit.
iuit autem rectà domum ad Procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigræ mortis,
statim uidentem Vlyssem uigesimo in anno.
hunc autem primus uidit Telemachus diuinus
euntem in domum Subulcum, celeriter autem postea
annuit ad se uocans, hic autem aspiciens accepit sedem
iacentem, tunc autem coquus sedit carnes multas
incidens procis in domo conuiuantibus.
hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
contrariam, hic autem ipse sedit, huic autem preco
partem capiens posuit, ex canistroq; panem eleuans.
propè autem post ipsum iuit domos Vlysses,
pauperi tristi similis & seni
innixus, hic autem tristia circū corpus uestimenta indutus
sedit autem in fraxinea uia intra ianuas (erat.
inclinatus limini Cyparisseo, quod faber
poluerat scienter, & in perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad se uocans allocutus est Subulcum.
panem delicatum capiens perpulchro ex canistro,
& carnes, ut ei manus sunt capaces circum iacienti.
da huic hospiti hæc ferens, ipsumq; iube
petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
pudor autem non est bonus indigenti uiro adesse. Pudor non dicendus.
Sic dixit, iuit autem Subulcus postquam uerbū audiuit.
propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
Telemachus tibi hospes dat hæc, & te iubet
petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.
Hunc autem respondens alloq. est prudens Vlysses.
Iupiter rex Telemachum mihi in uiris beatum esse,
& ei omnia fiant quæcunq; mentibus suis cogitat.
dixit, & ambabus suscepit, & deposuit

illic,

Vlysses mēdicitatem a procos.

Antinous succēsset Eumeo ppter mendicum.

Idem. in solenti Antinoo.

illic pedes ante indecenti in pera.
comedit autem sic quando cantor in domibus canebat.
quando hic cœnauit, ille cessauit diuinus cantor,
proci autem tumultuabantur in domibus, at Minerua
propè astans Laertiadem Vlyssem
commouit, ut panes à procis congreget,
cognoscatq; qui sunt iusti quiq; iniusti.
sed neq; sic aliquem futurus erat fugere malum.
perrexit autem ire petens idonea uirum singulum,
undiq; manum porrigens tanquam pauper diu esset.
hi autem miserantes dederunt, & admirati sunt ipsum.
mutuo autem interrogabant quis esset, & unde uenisset.
his autem & dixit Melanthius custos caprarum.
Audite me Proci inclytæ reginæ
hunc circa, certè enim antea ipsum uidi,
certè quidem hunc huc Subulcus duxit.
ipsum autem non apertè scio unde genus dicit esse.
Sic dixit, Antinous autem uerbis arguebat Subulcum.
ô ualde cognite Subulce, cur autem tu hunc ad ciuitatem
duxisti? an non satis nobis errantes & alij
pauperes tristes conuiuiorum destructores?
an uituperas quòd uitam edunt regis
hic congregati? tu autem & hunc uocasti?
Hunc autem respondens, allocutus est Eumæus subulc.
Antinoe non quidem bona, & bonus existens, dicis.
quis enim iam hospitem uocat aliunde ipse adueniens
alium, nisi horum qui opifices sunt
uatem, uel mendicum malorum, uel fabrum lignorum,
uel & magnum cantorem, qui delectet canens.
hi enim inclyti hominum in infinita terra.
pauperum autem non aliquis uocaret uexantem seipsum.
sed semper difficilis super omnes procos
seruis Vlyssis, præcipue autem rursus mihi, at ego
non curo donec mihi prudens Penelope
uiuit in domibus, & Telemachus diuinus.
Huic autem rursus Telem. prudens contrà locutus est.
tace, ne mihi huic responde multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
uerbis prauis, quia turbat autem & alios.
dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus est.
Antinoë certe me bene pater ut curas filium,
qui hospitem iussisti à domo exire
uerbo necessario, non hoc Deus perficiet.
da ei capiens, non inuideo, iubeo enim ego.
neq; quid matrem meam uenerare hoc, neq; aliquem
seruorum, qui in domibus Vlyssis diuini.
sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
ipse enim comedere multo uis, quàm dare alij.
Huic autem rursus Antinous respondit, locutus est q;.
Telemache altiloque fortitudine irretentibilis quale dixi/
si ei tantum omnes dedissent proci, (stis
& ipsum tres menses longè à domo detineret.
Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
iacens quo tenebat magnos pedes conuiuans.
ei autem alij omnes dederunt, impleuerunt autem peram
pane

Vlysses mẽdicatum a/ dis procos.

Antinous successet Eumeo ppter mendicum.

Ingenium seruitute perit.

Idem. in solemi Antinoo.

Pudor non dico uiuis.

αὖθι, ποδῶν πωπάροιθεν ἀεικελίης ὑπὸ πήρης,
ἤδιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
εὖδ' ὅδε δειπνήσει, ὅδ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ, αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ὤτρυν' ὡς ἂν σῦρνα λάβοι μνηστῆρας ἀγείρων,
γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι, οἵ τ' ἀθέμιστοι.
ἀλλ' ὅδ' ὥς πιν ἔμελλε ἀπαλεξήσειν κακότητος,
βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων, ἐνὶ δ' ἕκαστον, ὅστε ἕκαστος
τῷ τόσσ' χεῖρ' ὀρέγων ὡσεὶ πτωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν καὶ θάμβεον αὐτόν.
ἀλλήλους τ' εἴροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι,
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελανθιὼ αἰπόλος αἰγῶν.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
τόνδε περὶ ξείνου, ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα,
ἤτοι μὲν οἱ δεῦρο συβώτης ἤγεμόνευεν.
αὐτὸν δ' ὁ σάφα οἶδα πόθεν γένος εὐχετόωνται.
Ὡς ἔφατ', αὐτίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσε συβώτην.
ὦ βίγνω τε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόν δε πόλιν δὲ
ἤγαγες; ἦ ὄχ' ἄλις ἡμῖν ἀλήμονες εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀρλυμανῆες;
ἢ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ὧδ' ἀγερόμενοι; σὺ δ' καὶ ποθὶ τόν δ' ἐκάλεσας;
Τὸν δ' ἀμειβόμενος πρωτέφης εὖμαιε συβῶτα.
αὐτίνοε, οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τοί δημιοεργοί εἰσιν
μαντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
ἢ, καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃς θέλγῃσιν ἀείδων;
ὅτοι γὰρ κλυτοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι πρόξοντα ἑαυτόν,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς πέλει πάντων εἰς μνηστήρων
δμωσὶν ὀδυσσῆος, πόλυ δ' αὖτ' ἐμοί, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων τηλεμάχοιο
ζώει ἐνὶ μεγάροις, καὶ τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος τεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
σίγα, μήμοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν,
αὐτίνοος δ' εἴωθε κακῶς ὀρεθίζεμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐπ' ὀτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
ἦ ῥα, καὶ αὐτίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
αὐτίνοε, ἦ μοῦ καλὰ πατὴρ ὡς κήδεαι υἷος,
ὃς τ' ξεῖνον αὔωγας ἀπ' μεγάροιο δέεσθαι,
μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἑλών, ὅτι φθονέω, κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
μήτ' ἔν μητέρ' ἐμὴν ἄζου τόγε, μή τέ τιν' ἄλλω
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο,
ἀλλ' ὅτοι τοιοῦτον ἐνὶ σήθεσσι νόημα,
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βέλεαι, ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' αὐτίνοος ἀπαμειβόμενος προσέφη.
τηλέμαχ' ὑψηγόρε, μεγάθυμε, ποῖον ἔειπες;
εἰ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἴκοι δρύοι,
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχε λιπαρὸς πόδας ἐλαπινάζων,
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πῆσαν δ' ἄρα πήρην
ὑπέφηνεν. ἔξω δὲ κυνοῖ, φαιδρὸν ἐ/ πείνοι.

σίτου καὶ κρέασι, τάχα δὴ καὶ ἐμεῖο ὀδυσεὺς
αὖτις ἐπ' ὀδὸν ἰὼν πτωκὸς γεύσεται ἀχαιῶν.
ἦ δὲ παρ' αὐτίνοον, καί μιν πτῶς μύθον ἔειπεν.
δαῖμον φίλος, ὅ μοί σε δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἢ περ ἄλλοι
σίτου, ἐγὼ δ' αὖ σε κλέω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸς, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτου κεχρημένος ἔλθοι.
ἥσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' ὄζώσι καὶ ἀφνειοὶ κικλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε κρονίων, ἥθελε γάρ πω,
ὃς μ' ἅμα λῃϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν.
αἴγυπτον δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀκρόσιμι.
στῆσε δ' ἐν αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ὄρίνρας ἑταίρους
αὐτοῦ παρ νήεσι μένειν, καὶ νῆας ὄρυσθαι.
ὀπῆρας δὲ κατ' σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες ὑπὲρ ὀμφὴν μενεῖν σφῶν
αὖψα μάλ' αἰγυπτίων ἀνδρῶν πεδιαλλέας ἀγρὸς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα.
κὰδ δ' ἔκτεινον, τάχα δ' ὄν πόλιν ἵκετ' ἀυτή.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ἦλθον, πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων.
χαλκοῦ τε στεροπῆς, ἐν δὲ ζεὺς τερπικέραυνος,
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλε, οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἐναντίβιον, πολὺ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔσκε.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ.
τοὺς δ' αὖ ἄγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔμ' ὀν κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
δημήτορι ἰασίδῃ, ὃς κύπρου ἶφι ἄνασσεν,
ἔνθεν δὴ νῦν δῶρα τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' αὐτίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
τίς δ' αἶμον τόδε πῆμα πεδοσίγαιε δαῆτε αὐτίλω.
ἦ θ' ὅτως ὀν μέσον ἐμῆς ἀπαούθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν αἴγυπτον καὶ κύπρον ἴδῃαι.
ὡς ἦς θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἔσσι πεοίκτης.
ἐξείης πάντεσσι πεδίεσσαι, οἱ δὲ δίδοσι
μαψιδίως, ἐπεὶ ὄπις ἐπέχουσι, οὐδ' ἐλεγκτὺς
ἀλλοτρίων χρείεσθαι, ἐπεὶ πᾶσι πολλὰ ἔκαστος.
τὸν δ' αὖ ἀναχωρήσας πεοσέφη πολύμητις ὀδυσεύς.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ὐδὲ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
ὃ σύγ' αὖ δὴ οἴκοι σῷ ὠκιστάτῃ δόμεν ἅλα δείης,
ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι πεδήμενος, ὄν τοι ἔτλης
σίτου ἄπο πεδελῶν δόμεναι, τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.

Ὡς ἔφατ' αὐτίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα πεοσηύδα.
νῦν δήσ' οὐκ ἔτι καλὰ δ' ἐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάλλεις.

Ὡς ἄρ ἔφη, τὸν θρόνον ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον ἐπὶ νῶτον, ὀδ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος αὐτονόοιο,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ρην
ἄψ δ' ἄρ ἐπ' ὀδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πήν
θῆκεν

pane & carnibus, cito iam & futurus erat Vlysses
rursus in uiam iens mendicus gustare Achiuos.
stetit autem apud Antinoum, & ipsum uerbũ allocutus ē.
da amice, non mihi uideris peßimus Achiuorum
esse, sed optimus, quoniam regi similis es. Vlysses mendicus Antinoo.
ideo oportet dare, & melius quàm alij
panis, ego autem te laudabo in magna terra.
etenim ego aliquando domum in hominibus habitaui
beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
tali qualis esset, & qui alicuius indigens ueniret.
erant autem serui ualde multi, aliaq; multa
quibusq; bene uiuunt, & diuites uocantur.
sed Iupiter destruxit Saturnius, uoluit enim sic,
qui me cum latronibus multum errantibus misit.
Aegyptum autem ire longam uiam ut perirem.
statui autem in Aegypto fluuio naues circumuertibiles.
tunc quidem ego iußi amabiles socios
illic apud naues manere, & naues trahere.
speculatores autem ad speculas iußi ire.
hi aũt incontinentiæ cedentes sequẽtes fortitudinẽ ipsorũ.
statim ualde Aegyptiorum uirorum perpulchros agros
populati sunt, ex aũt mulieres duxerunt & infantes filios
ipsosq; interfecerunt, cito autem in ciuitatem iuit clamor.
hi autem clamorem audientes, simul Aurora apparente
uenerũt, impletus est aũt oĩs campus pedestriũ & equorũ
ærisq; splendore, in autem Iupiter gaudens fulmine
fugam meis socijs malam iecit, neq; aliquis tolerauit
stare contra, circum mala undiq; stabant.
tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære.
hos autem introduxerunt uiuos ipsis operari neceßitate.
at me Cyprum hospiti dederunt obuianti
Dmetori Iasidæ, qui Cypro fortiter imperabat.
hinc iam nunc huc hoc nocumenta patiens.

Huic autem rursus Antinous respondit, uociferauitq;
quæ fortuna hoc nocumentum adduxit cõuiuij tristitiam. Antinous mendico.
sta autem sic in medio mea procul à mensa.
ne cito amaram Aegyptum, & Cyprum uideas,
quòd quidam audens, & impudens es mendicus.
deinceps omnibus astas, hi autem dant
uanè, quoniam nulla prohibitio, neq; misericordia
alienis donare, quoniam adsunt multa singulo.

Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses.
ô amici non tibi in specie & mentes erant.
non tu enim ex domo tua instanti neq; salem dares,
qui nunc alienis aßidens, non aliquid mihi toleras
panis præcipiens dare, hæc autem multa adsunt.

Sic dixit, Antinous autem iratus est animo magis.
& ipsum toruè uidens uerba uelocia allocutus est.
nunc iam te non amplius bene ex domo puto
retro cedere, quando iam & opprobria dicis.

Sic dixit, & scabellũ capiens percußit dextrũ humerũ
ultimum in dorsum, hic autem stetit tanquam petra
firmiter, neq; ipsum commouit telum Antinoi.
sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans.
rursum autem in uiam iens desedit, peram autem
deposuit

Vlysses qri tur procis iniuriam.

Penelope medicũ accersiri iubet

depoſuit plenam, poſt autem procis dixit.
audite me proci perinclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non quidem, neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
quando uir pro ſuis pugnans poſſeßionibus
percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus,
at me Antinous percußit uentris gratia mali
pernitioſi, qui multa mala hominibus dat.
ſed ſicubi pauperum Dei, & Erinnyes ſunt
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.

Hunc autem Antinous allocutus eſt diuinus filius.
comede tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò.
ne te iuuenes per domos trahant ſicut dicis,
uel pede, uel & manu lacerent autem omnia.

Sic dixit, hi autem omnes immenſe ſuccenſuerunt.
ſic autem aliquis dixit iuuenum elatorum.
Antinoe non quidem bene percußiſti infelicem erratorem
pernitioſe, ſi iam alicubi aliquis in cœleſtibus Deus eſt.
& Dei hoſpitibus ſimiles peregrinis
omnimodi exiſtentes ſuperueniunt ciuitates,
hominum iniuriam, & beneuolentiam inſpicientes.

Sic dixerunt proci, hic autem non curauit uerba.
Telem. autem in corde quidem magnum luctum augebat
percußi, neq; lachrymam humum iecit ex palpebris,
ſed tacitus mouit caput mala profundè cogitans.
hunc autem poſtquam igitur audiuit prudens Penelope
percuſſum in domo, poſt igitur ſeruis dixit.
utinam ſic ipſumq; percutiat inclytus arcu Apollo.

Hanc autem rurſus Eurynome gubernatrix allocuta è.
ſi enim in precationibus filia noſtris fieret,
non aliquis horum bonæ ſedis Auroram iret.

Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope,
nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitant.
Antinous autem maximè, nigræ morti ſimilis eſt.
hoſpes quidem infelix mendicat in domo
uiros petens, egeſtas enim cogit.
tunc alij quidem omnes impleuerunq; dederunq;,
hic autem ſcabello ultimum percußit dextrum latus.
hæc quidem ſic dixit in ſeruis mulieribus
ſedens in thalamo, hic autem cœnauit diuinus Vlyſſes.
hæc ad ſe uocans allocuta eſt diuinum Subulcum.
uade diuine Eumæe iens hoſpitem iube
uenire, ut ipſum ſalutem, & interrogem,
ſicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit,
uel uidit oculis, multum erranti enim ſimilis eſt.

Hanc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulc.
utinam enim tibi regina tacerent Achiui
qualia hic loquitur, mulceret tibi dilectum cor.
tres enim iam ipſum noctes habui, tres autem dies detinui
in ſtabulo, primum enim mihi uenit naue aufugiens.
ſed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
ſicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à Deis
canit doctus uerba ſuauia hominibus,
huius inſatiabiliter prompti ſunt audire quando canit,
ſic me ille mulſit aßidens in domibus.

Vlyſſes ꝓrit. procis iniuriam.

Vlyſſes ꝓdicus hoo.

Penelope medicũ accerſiri iubet

Antinous mendicus

θῆκεν ἐϋπλείῳ, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπε.
κλῦτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
οὐ μὰν δὴ ἄχος ὅδε μετὰ φρεσὶν, οὐδέ τι πένθος,
ὁππότ' ἀνὴρ πολὺ οἶσι μαχεόμενος κτεάτεσσι
βλήετ', ἢ πολὺ βοσίν, ἢ ἀρηγόνεσσ' ὀΐεσσιν,
αὐτὰρ ἐμ' αὐτόνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς
οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
ἀλλ' εἴ τοι πλωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσὶν
αὐτίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.

Τὸν δ' αὖτ' αὐτίνοος πρὸς ἔφη δυπείθεος υἱός,
ἐδὶ ἔκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄποθ' ἄλλῃ,
μή σε νέοι δμῷα δόματ' ὀρύσσωσ' οἴ' ἀγορεύεις,
ἢ ποδὸς, ἢ καὶ χειρὸς, ἀκρεψύψωσι δὲ πάντα.
Ὡς ἔφαθ' οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερθυμάλως νεμέσησαν,
ὥδε δὲ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθορέοντων.
αὐτίνοε, ἦ μὲν κάλ' ἔβαλες δύσλιον ἀλήτην
ἐλόμην, εἰ δὴ πῶς ἐπουράνιος θεός ἐστι,
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι
παντοῖοι τε λέβοντες, ὠπιδρωφῶσι πόλησας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων. (ῥοίῳ
τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε πορίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ μετ' ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν.
αἴθ' ὅτως αὐτόν τε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.

Τὴν δ' αὖτ' ὀνησιμόη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν.
εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τήνδε μετόρνυσι γένοιτο,
οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐυθρόνου ἠῶ ἴκοιτο.

Τὴν δ' αὖ τε πρὸς ἔειπε πορίφρων Πηνελόπεια.
μαῖ, ἐχθροὶ μὲν πάντες ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται,
αὐτίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
ξεῖνός τις δύσλιος ἀλητεύει ἠμὶ δῶμα
αὐέρας αἰτίζων, ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει,
ἐν δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπέπλησαν τ' ἐδόσαν τε.
ὅτος δὲ θρῆνυϊ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
ἦ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξίν,
ἡ μὲν ἐν θαλάμῳ, ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος ὀδυσεύς.
ἣ δ' ὦν οἱ καλέσασα πρόσπολον δῖον ὑφορβόν.
δρῖψ δεῦρο δύμαιε ἰὼν ἢ ξεῖνον ἀνώχθι
ἐλθέμεν ὄφρα τί μιν προσπύθομαι ἠδ' ὀρέωμαι,
εἴ πού ὀδυσῆος τε λασίφρονος ἠὲ πέπυσται,
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι. πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πρὸς ἔφης δύμαιε συβῶτα,
εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν ἀχαιοί,
οἵ' ὄγε μυθεῖται, θέλγοι τέ κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ὀρύξε
ἐν κλισίῃ, πρῶτον γὰρ ἐμ' ἵκετο νηὸς ἀερθείς,
ἀλλ' ὄπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ πολιδ' ἔρκετο, ὅς τε θεῶν ἐξ
ἀείδῃ δεδαώς ἐπὶ ἱμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ.
ὣς ἐμὲ κεῖνος ἕθελγε πεδήμενος ἐν μεγάροισι,

ὀνομάλω. ὀνομαστίσαν, καθ' ὃν οὐνομάζεται ἡ διαστολὴ μόνη.

ἀλητεύει. τὸν αὐτὸν τῷ ἐπαιτεῖ.

dicit

φησὶ δ' ὀδυσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι
κρήτῃ ναιετάων, ὅθι μίνως γένος ἐστίν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων
πολλὰ κυλινδόμενος, ἐπεὶ δ' ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
ἀγχοῦ θεσπρωτῶν αὐδῆεν ἐν πίονι δήμῳ
ζωὸν πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὧνδε δόμονδε.

Τὸν δ' αὖτε πολύκαιπε πολύφρων πηνελόπεια.
δεῦρο δὴ τοῦτον κάλεσον ἵν' αὐτόθι αὐτὸς ἐνίσπῃ.
οἵδε δ' ἐν θύρῃσι καθήμενοι ἐνιαύσιοι.
ἢ αὐτοῦ κτῆ δ' ὤματ' ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐϋφρων.
αὐτὰρ μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ
σῖτος κὴ μέθυ ἡδύ, τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν.
οἱ δ' εἰς ἡμετέρους τρωλούμενοι ἤματα πάντα
βοῦς ἱερεύουσι καὶ οἰς κὴ πίονας αἶγας
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως, τὰ δὲ πολλὰ κατάντικρυ. ὀ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
οἷος ὀδυσεὺς ἔσκεν ἀρίω ἀνὰ οἶκον ἀμῦναι.
εἰδ' ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὀλοὸν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε τοὺς ὧν παιδὶ βίας ἀκρήσετο ἀνδρῶν.
Ὡς φάτο, τηλέμαχος δ' μέγ' ἐπάρασε, ἀμφὶ δ' ὦμα
σμερδαλέον κονάχησε, γέλασσε δ' πηνελόπεια.
αἶψα δ' ἄρ' εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἔρχεό μοι τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον,
ὄχ' ὁράᾳς ὅμοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν.
ὥς κε καὶ ὄκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', ὀδὲ κε τοῦ θανάτου, καὶ κῆρας ἀλύξει.
ἄλλο δὲ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
αἴκ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά.

Ὡς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκουσεν.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ξεῖνε πάτερ, καλέει σε πρίφρων πηνελόπεια
μήτηρ τηλεμάχοιο μεταλλῆσαι τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται καὶ κηδέα τῆς πεπαθυῖα.
εἰδ' ἐ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσεισε χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, τὼ σὺ μάλιστα
χρηίζεις, σῖτον δὲ ἐπ' ἀτίζων κὴ δ' ἤμον
γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε πολύκαιπε πολύτλας δῖος ὀδυσεὺς,
εὔμαι, αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κόρῃ ἰκαρίοιο πρίφρονι πηνελοπείῃ.
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁ μὲν δ' ἀνεδ' ἐγμεθ' ὀϊζύος.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑπὸ δείδιε ὅμιλον.
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
ἐπεὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' ὅδε ἀνὴρ κὴ δόμον κιόντα
ὅτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
ὅτέ τε τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσε, ὅτέ τις ἄλλος,
ἔνθ' νῦν πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἀνώχθι
μεῖναι ἐπειγομένῳ περ ὀλοὴν ἠέλιον καταδύντα.
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πόδι νόστιμον ἦμαρ,
ἀοστοτόρῳ καθίσασα πυρὶ, εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω, οἶδα κὴ αὐτὸς ἐπείσε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὡς φάτο, βῆ δ' συφορβὸς, ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκουσεν.
τὸν δ' ὑπὲρ οὐδὸν βάντα προσηύδα πηνελόπεια.
ὁ σύγ' ἄγεις εὔμαιε; τί τόδ' ἐνόησεν ἀλήτης;

ἢ πινά

dicit autem Vlyßis amicus paternus esse
in Creta habitans, ubi Minois genus est.
hunc iam nunc huc uenit nocumenta patiens
prouolutus, promisit autem Vlyssem audiuisse
propè Thesprotorum uirorum in pingui populo
uiuum, multos autem ducit thesauros suam domum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
uade huc uoca, ut coràm ipse dicat.
hi autem uel in ianuis sedentes delectentur,
uel illic in domibus ipsis animus lætus.
ipsorũ quidẽ enim possessiones incorruptæ iacẽt in domo
panis & uinum dulce, hæc quidem domestici comedunt.
hi autem in nostrum uersantes dies omnes
boues sacrificantes, & oues, & pingues capras
conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
incassum, hæc aũt multa deorsum uadũt, non enim est uir
qualis Vlysses fuit nocumentum à domo expellere.
si autem Vlysses uenerit & applicuerit in patriam terrã,
statim cum suo filio uiolentias puniet uirorum.
Sic dixit, Telem. autem ualde sternutauit, circũ aũt domũ
terribiliter resonuit, risit autem Penelope.
statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta est.
uade, mihi hospitem coràm huc uoca.
non uides quòd mihi filius sternutauit omnibus uerbis.
ideo & non imperfecta mors procis fiet
omnibus ualde, neq; quisquam mortem & fatum uitabit.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
si ipsum cognoscam uera omnia dicentem,
induam ipsum lænamq; chitonaq; uestimenta pulchra.
Sic dixit, iuit autem Subulcus postquã uerbũ audiuit.
propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
hospes pater uocat te prudens Penelope
mater Telemachi, inquirere aliquid ipsam animus
circa maritum iubet, quamuis dolores passa.
si autem te cognoscet uera omnia dicentem,
induet te lænamq; chitonaq;, quorum tu maxime
indiges, panem autem & petens in populo
uentrem pasces, dabit autem tibi quicunq; uoluerit.
Hũc autem rursus allocutus est multa passus diu. Vlyss.
Eumæe statim ego uera omnia dicam
filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
scio enim bene de illo, simul autem suscepimus ærumnam.
sed procorum difficilium timeo multitudinem.
quorum superbiaq; uisq; sydereum cœlum iuit.
etenim nunc quando me hic uir in domum euntem
non aliquid malum facientem percutiens doloribus dedit,
neq; aliquid Telemach. hoc in adiuuit, neq; aliquis alius.
ideo nunc Penelopem in domibus iube
manere festinantem, licet in Solem occidentem.
& tunc me interroget marito de reditiuum diem,
citißime sedens apud ignem, uestimenta enim
mala habeo, scis & ipse, quoniam te prius oraui.
Sic dixit, iuit autem Subulcus postquam uerbũ audiuit.
hunc autem super pauimento euntẽ allocuta est Penelope.
non tu ducis Eumæe? quid hoc intellexit erator?

ἀοστοτόρῳ. ἐγγυτέρῳ.

an

an aliquem timens indecentem? an & aliter?
uerecundatur in domo? malè uerecundus peregrinus.

Hanc autem respondens, allocutus est Eumæus subulc.
loquitur secundum decens, quæ putaret alius.
superbiam fugere uirorum fortium.
sed te manere iussit in Solem occidentem.
& autem tibi sic ipsi multo melius ô regina,
solam ad hospitem loqui, uerbum & audire.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
non insipiens hospes, putat sicut est.
non enim aliqui sic mortalium hominum
uiri contumeliantes iniusta cogitant.
hæc quidem sic dixit, hic autem iam diuinus Subulcus
procorum in cœtum, postquam dixit omnia.
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est,
propè tenens caput, ut non audirent alij.

O dilecte, ego quidem ibo ad sues, & illa custodiens
tuam & meam uitam, tibi autem hic omnia curæ sint.
ipsum quidem te primum salua, & considera animo
ne quid patiaris, multi autem mala sciunt Achiuorum,
quos Iupiter perdat ante nobis nocumentum fieri.

Hunc autem rursus Telem. prudens contra alloq. est.
erit sic euge, tu autem uade timens,
mane autem ueni, & duc sacrificia pulchra.
at mihi hæc omnia & immortalibus curæ sunt.

Sic dixit, hic autem rursus sedit bene polita in sede.
implctus autem animum cibi & potus,
perrexit ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;
plenam conuiuarum, hi autem saltu & cantu
delectabantur, iam enim et ingressus erat meridianus dies.

ἢ ἑνά πῃ δείσας ἀζαίσιον ἠὲ καὶ ἄλλῳ
αἰδεῖται κῆρ δῶμα, κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη σύμαιε συβῶτα.
μυθεῖται κῆρ μοῖραν ἄπερ οἴοιτο καὶ ἄλλος
ὑβριν ἀλυσκάζειν ἀνδρῶν ὑπερλωποεόντων.
ἀλλά σε μεῖναι αὐώγει δ' ἠέλιον καταδύντα,
καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
οἶον πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πρίφρων Πηνελόπεια.
ἐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος, ὀίεται ὥς περ ἐόν γε.
οὐ γάρ πω λυγρὰ ὧδε κῆρ θνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρας ὑβρίζοντας ἀπάδαλα μηχανόωντας.
ἤμος ἄρ ὡς ἀγόρασδε, ὁδ' ἄχος ἄλλο ὑφορβός,
μνηστήρων δ' ὅμιλον ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αὖψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι χαμαὶ κεφαλὴν, ἵνα μὴ πυθοίατο οἱ ἄλλοι.
Ὦ φίλε, ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας κῆ κεῖνα φυλάξων
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον, σοὶ δ' αὐτίκα πάντα μελόντων,
αὐτὰρ μὲν σε πρῶτα σάω κῆ φράζεο θυμῷ
μή τι πάθῃς, πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
οὓς Ζεὺς ὀλέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πωιπνυμένος αὐτίον ἤνυδε.
ἔσται ἤ τοι ὅτ' ἄπα, σὺ δ' ὄρχεο δειελίησας,
ἠῶθεν δ' ἱερά, καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς ἔφαθ', ὁδ' αὖλις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ.
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος, ἠδὲ ποτῆτος,
βῆ ῥ' ἴμεν αὐτὰρ μετ' ὑὰς, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δ' αὐτυμόνῳ, τοὶ δ' ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ', ἠδ' ἤ γὰρ κῆ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

δείλον ἦμαρ. τὸ τῆς δειλινῆς ὥρας.

ARGVMENTVM Σ. HOmeri Rapsod.

Vlyßis & Iri pugna fit. Offenditur autem & Penelope Procis, & ab ipsis dona accipit. Fit autem & quædam collocutio in hic ordine Vlyßis ad Eurymachum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Σ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Ὀδυσεὺς καὶ ἶρις πυγμὴν γίνεται. φαίνεται δὲ καὶ πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῆς δῶρα λαμβάνει, γίνεται δὲ καί τις κοινολογία τοῦ τοῖς ἑξῆς ὀδυσέως πρὸς εὐρύμαχον.

ODYSSEAE Σ. LIBRI HOMERI RAPSODIAE.

Sigma autem contentionem Iri, gloriam Vlyßis, dona regum.

Enit autem pauper popularis qui in ciuitate
mendicabat Ithacæ, excelliebat autem uentre edaci
incessanter comedere & bibere, neq; ei erat uis,
neq; uiolentia, forma autem ualde magnus erat uideri.
Arnæus autē nomine erat, hoc enim imposuit casta mater
ex natiuitate, Irum autem iuuenes uocabant omnes,
quoniam renuncians, quando aliquis iubebat.
qui ueniens Vlyssem expellebat sua domo,
& ipsum contendens uerba uelocia allocutus est.
Vlyßē recede senex uestibulo, ne iam cito & pede traharis.
non audis, quòd iam mihi innuunt omnes?
trahere autem iubent, ego autem uerecundor tamen.
sed surge, ne cito nobis contentio & manibus fiat.
hunc autem toruè respiciens allocutus est astutus Vlysses.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Σίγμα δ' ἔριν ἴρι, δόξαν ὀδυσῆος, δῶρα ἀνάκτων.

Λθε δ' ἀδὴς πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κῆρ ἄεν
πτωχεύοις' ἰθάκης μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῳ,
ἀζηχὲς φαγέμεν ἠδὲ πιέμεν, οὐδὲ οἱ ἦν ἰς,
οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε, τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς, ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
ὕνεκ' ἀπαγγέλλοι κε κιών, ὅτε κέ τις ἀνώγοι,
ὅς ῥ' ἐλθὼν ὀδυσῆα δίωκε οἶκόνδε ἑοῖο δόμοιο.
λαί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ πόδας ἕλκῃ.
ἐκ ἀΐεις ὅτι δή μοι ἐνιμίζουσιν ἅπαντες;
ἑλκέμεναι δὲ κέλονται, ἐγὼ δ' αἰδεόμαι ἔμπης.
ἀλλ' ἄνα μὴ τάχα νῶιν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται. (σεύς.
ὁ δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσ-

γαστέρι μάργῳ. γαστριμαργίᾳ μαινομένῳ.

Miser

Δαιμό-

Δαιμόνι ὅ τέ τι σε ῥέζω κακὸν, ὅτ' ἀγορεύω,
ὅτε τινα φθονέω δόμεναι καὶ πολλ' ἀνελόντα,
ἀλλ' ἀμφοτέρους ὁ δὲ χείρεται, ἀλλ' ἔ τοι χρὴ
ἀλλοτριοφθονέειν, σὺ δὲ κείνεις δ' ἐμοὶ εἶν ἀλήτης,
ὡς περ ἐγώ, ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μή τι λίην πεφιδαλίζεο, μήμε χολώσῃς,
μή σε γέρων πόρ ἐών, σῆθός καὶ χείλεα φύρσω
αἵματος, ἠοῦ χίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον, οὐ μὴ γάρ τί σ' ὑποστρέψαιτο ἔοικε
αὖτις ἔσω μέγαρον λαερτιάδεω ὀδυσῆος.
ἢ δὲ χολωσάμενος πεφιδέφωνεν ἰρος ἀλήτης.

Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἀπηροχάδιλα ἀγορεύει,
ἠΰτε καμινοῖ ἴσος, ὅν κ' οὐ κακὰ μηΐσαιμι;
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὡς λειβοτείρης.
ζῶσαι νῦν ἵνα πάντες ἴδωσι γνώσωσι τε οἵδε
μαρναμένους, πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο.
ὡς οἱ μὲν πεπάροιθε θυράων ὑψηλάων
ἐν λείῳ ἐδάφει παντυμαδὸν ὀκριόωντο.
τοῖσιν δὲ ξωΐκης ἱερὸν μένος αὐτινόοιο.
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας πεφιδέφωνεν μνηστῆρεσσιν.

Ὦ φίλοι, ἦ μέν πω τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη
οἶμαι τερπωλῇ θεὸς ἤγαγεν ἐνθάδε δῶμα.
ὁ ξεῖνός τε καὶ ἰρος ἐρίζετον ἀλλήλοιιν
χερσὶ μαχεσασθαι, ἀλλὰ ξωΐκελάσσομεν ὦκα.

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνηΐξαν γελόωντες.
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' αὐτίνοος μετέφη δυπείθεος υἱός,
κλῦτέ μευ μνηστῆρες ἀγλαοί, ὄφρά τι εἴπω.
γαστέρες αἰθ' αἰγῶν κεκαυμέναι ἐν πυρὶ κείσθω,
τὰς δ' ἐν δόρπῳ κατθέμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες.
ὁππότερος δ' κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
τάων ἥν κε θέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω.
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, ὅς τ' ἐπὶ ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθ' ἐάσομεν αὐτήσοντα.

Ὡς ἔφατ' αὐτίνοος, τοῖσιν δ' ἐνὶ θυμὸν ἀρέσθη μῦθος.
τοῖς ἦ δολοφρονέων πεφιδέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ φίλοι, ὅππως δὴ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθ'
ἀνδρα γέροντα δύη ἀρημένον, ἀλλά με γαστὴρ
ὀτρύνει κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μή τις ἐπ' ἴρῳ ἥρῳ φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
πλήξει ἀτασθάλλων, τοῦτο δ' ἐμὲ ἶφι δαμάσσῃ.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπόμνυν ὡς ἐκέλευστε.
τοῖς αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἴς τηλεμάχοιο.

Ξεῖν', εἴσ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγαυὸς
τῶν ἀλέξασθαι, τὸν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχαιῶν
δείδω, ἐπεὶ πλείονεσι μαχήσεται, ὅς κε σε θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγώ, ἐῶν δ' αἰνεῖ τε βασιλῆε,
εὐρύμαχός τε καὶ αὐτίνοος πεπνυμένω ἄμφω.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεν, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ζώσατο κοῦρα ῥάκεσιν πυκινήσατο, φαῖνε δὲ μηρὸς
καλὸς τε μεγάλος τε, φαάνθη δὲ οἱ εἴδεα δῶμοι,
στῆθεά τε σταβαρώ τε βραχίονες. αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε ἔπλετο ποιμένι λαῶν.

Miser, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico,
neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
pauimentum autē ambos hoc capiet, neq; aliqd te oportet
alienis inuidere, uideris autem mihi esse errator
sicut ego, opulentiam autem Dei curant præbere.
manibus autem ne ualde prouoca ne me irasci facias,
ne te senex existens pectus & labra irrigem
sanguine, quies autem mihi & magis adhuc erit
cras, non quidem enim te reuerti puto
iterum intra domum Laertiade Vlyssis.
hunc autem iratus allocutus est Irus errator,

O amici, ualde gloriosus succinctè dicit
utulæ fornacinæ similis, quem malè non puniam?
percutiens ambabas, in terram autem ex omnes dentes
maxillis expellam, porci sicut segetem pascentis.
cinge nunc ut omnes cognoscant & hi
pugnantes, quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis.
sic hi quidem ante ianuas altas
pauimento in polito toto animo litigabant.
hos autem intellexit sacrum robur Antinoi,
suauiter autem ridens allocutus est procos.

O amici, non quidem aliquid antea tale factum est
qualem delectationem Deus duxit in hanc domum.
hospesq; & Irus contendunt mutuo
manibus pugnare, sed compellamus cito.

Sic dixit, hi autem omnes surrexerunt ridentes,
circum autem pauperes malesedentes congregati sunt.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius.
audite me proci strenui, ut aliquid dicam.
uentres hi caprarum iacent in igne, hos autem in cœnæ
deponamus pinguedine & sanguine implentes.
uter autem uincet potentiorq; erit,
horum si uoluerit surgens ipse eligat.
semper aut rursus nobiscū conuiuabitur, neq; aliquē alium
pauperem intus misceri sinemus petentem.

Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
hos autem astutus allocutus est prudens Vlysses.
ô amici, non aliquomodo est iuniori uiro pugnare
uirum senem dolore læsum, sed me uenter
mouet male operatiuus, ut plagis domer.
sed eia nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
ne quis in Iro auxilium ferens me manu forti
percutiat ineptè agens, hoc autem me fortiter domabit.
sic dixit, hi autem omnes iurauerunt sicut iussit.
hos autem rursus allocutus est sacra uis Telemachi.

Hospes, si te mouet cor & animus fortis
hunc expellere, horum aliorum ne aliquem Achiuorum
time, quoniam pluribus pugnabit, qui te uerberabit.
hospites suscipiens quidem ego, in autem laudant reges,
Eurymachuſq; & Antinous prudentes ambo.
sic dixit, hi autem omnes laudauerunt, at Vlysses
cinxit quidem pannis circum genitalia, ostēdit autē crura
pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri
pectoraq; fortiaq; brachia, at Minerua
propè astans membra auxit pastori populorum.

Vlysses prouocat Irum in certamen.

Victori eximinis à proceis præmia constituunt.

μνηστῆρας

proci

proci autem omnes uehementiſſimè admirati ſunt.
ſic autem aliquis dixit uidens ad propinquum alium.
certè cito Irus egens contractum malum habebit.
qualem ex ueſtimentis ſenex coxam oſtendit?
Sic dixerunt, Iro autem malus motus eſt animus.
ſed & ſic famuli duxerunt cingentes neceſſitate
timentem, carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autem dixit uerbũq; locutus eſt atq; nominauit.
nunc quidem neq; eſſes iactator, neq; natus eſſes
ſiquidem hunc tremis & times grauiter
uirum ſenem dolore captum, qui ipſum cepit.
ſed tibi edico hoc & perfectum erit,
ſi te hic uincet potentiorq; erit,
mittam te in terram iaciens in naui nigra
in Echetum regem hominum peßimum omnium.
qui narem abſcindet, & aures ſæuo ære,
genitaliaq; detrahens dabit canibus cruda comedi.
Sic dixit, huic aũt adhuc magis tremor ſubiuit membra.
in mediũ aũt duxerũt, hi autem ambas manus eleuauerunt.
iam tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlyſſes.
an percutiet, ut ipſum anima linquat illic cadentem.
an ipſum parumper percutiet extendetq; in terram.
ſic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
quietè percutere, ut non ipſum reprehenderent Achiui.
iam tunc eleuati, hic quidem percußit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicem percußit ſub aure, oſſa aũt intus
fregit, ſtatim autem uenit in os ruber ſanguis.
decidit autem in pulueribus clamans, ſimul eiecit dentes
calcitrans pedibus terram, at proci ſuperbi
manus eleuantes riſu mortui ſunt, at Vlyſſes
traxit per ex ueſtibulo capiens pedẽ quouſq; iuit ad aulam
porticuſq; ianuas, & ipſum ad ſeptum aulæ
ſtatuit reclinans, ſceptrum autem impoſuit manu,
& ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
hic nunc ſede canes q; ſues q; expellens,
ne autem tu hoſpitum, & pauperum dominus ſis
malus exiſtens, necubi aliquod malum & maius accipias.
dixit, & circum humeros indecentem iecit peram
denſe fractam, in autem totum erat lorum.
iterũ aũt hic in pauimentũ iens deſedit, hi aũt iuerũt intro
ſuauiter ridentes, & allocuti ſunt uerbis.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
quodcunq; maximè uis & tibi dilectum eſt animo,
qui hunc inſatiabilem mendicare ſedaſti
in populo, cito enim ipſum reducemus in terram
in Echetum regem hominum peßimum omnium.
Sic dixerunt, gauiſus eſt autem gloria diuinus Vlyſſes.
Antinous autem ei magnum uentrem appoſuit
plenum pinguedineq; & ſanguine, Amphinomus
panes ex caniſtro duos appoſuit eleuans,
& poculo aureo oſtendit uociferauitq;.
Saluc pater, ô hoſpes, fiat tibi ſicut antea
opulentia, at quidem nunc malis teneris multis.
Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Amphinome certe ualde uideris prudens eſſe,
talis

Vlyſſes uidet.
Vlyſſes provocat Irum in certamen.
Echetus rex.
Victori ex tamuinis à proci premia conſtituitur

μνηςῆρες δ' ἀρ' ἄπαντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε κατ' ἰθὺν ὃν πλησίον ἄλλον.
ἦ τάχα τῆρος ἄριστος ἀπ' ἀσκοῦ μακὸν ἕξει,
οἷήν ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ὤλγυνίδα φαίνει.
Ὡς ἄρ' ἔφαν, ἱρῷ δὲ κακὸς ὤρινετο θυμός.
ἀλλὰ καὶ ὣς δορυσῆρος ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ
δειδότα, σάρκες δὲ περιβρομέοντο μέλεσιν.
αὐτίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνομάζων.
νῦν μὲν μήτ' εἶς βαγάϊς, μήτε γρύοις,
εἰ δὴ τόσσον γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς
αὔδρα γέροντα δίῃ ἀρήμενον ἥμιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔκ τοι δρέω τόδε, καὶ τέλος μένον ἔσται,
αἴ κέν σ' ὅστις νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἠπειρόν δὲ βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς ἔχετον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων.
ὅς κ' ἀκρέα τάμῃσι καὶ ἄατα νηλέϊ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ λυσσῶντι κυσὶν ὠμὰ δ' ἀσασθαι.
Ὡς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπότρομος ἤλυθε γυῖα.
τὸν μέσσον δ' ἄναγον, τοὶ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέχον.
ὁ δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, τανύσσειεν τ' ἐπὶ γαίῃ.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοκέοντο κέρδιον εἶναι
ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ὀπιφρασαίατο λαοί.
δὴ τότ' ἀναχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
ἶρος, ὁ δ' αὐχένι ἔλασεν ὑπὲρ ὄατος, ὀστέα δ' ἔστυφε
ἔθλασεν, αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας
λακτίζων ποσὶ γαῖαν, ἀτὰρ μνηςῆρες ἀγαυοὶ (πας
χεῖρας ἀναχόμενοι γέλῳ ἔκφαινον, αὐτὰρ ὁ δ' Ὀδυσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο λαβὼν ποδὸς, ὄφρ' ἵκετ' αὐ-
αἰθούσης τε θύρας, τὸ μὲν ποτὶ ἕρκεσι αὐλῆς (λῶ,
ἔστυφ' ἀνακλίνας, σκῆπτρον δ' οἱ ἐμβαλε χειρί,
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἐν τοῦθοι νῦν ἧσο κύας τε σύας τ' ἀπερύκων,
μή σε σὺ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος ἐὼν
λυγρὸς ἐὼν, μή πῃ τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
ἄψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοὶδ' ἴσαν εἴσω,
ἡδὺ γελόωντες καί ἑ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν.
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἐμπεδον θυμῷ.
ὃς τόσσον ἀνάλτον ἀλητεύειν ἐπαυσας
ἐν δήμῳ, τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἠπειρόν δὲ
εἰς ἔχετον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὡς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ πολυμήτις θεῖος Ὀδυσσεύς,
αὐτίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλῳ πρὸς γαστέρα θῆκεν
ἐμπλείω κνίσσης τε, καὶ αἵματος, ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω ὑπέθηκεν ἀείρας,
καὶ δ' ἐπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε.
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γρύοιτό τοι ὡς πρὶν ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. (σεύς
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἀμφίνομ' ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι,

βαγάϊς. μιγάλως ἐπαφιέμενος, θεῶν ὄργα ποιῶν.

κλυτοδίειρα. κλαυνάσθαι, ὑμνεῖσθαι.

τοῖος

τοίη γὰρ πατρὸς, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον
νίσου Δολιχίηνδε τοῦτ' ἔμμεν ἀφνειόν τε.
τῶν σ' ἐκ φασὶ γένεσθαι, ἐπήτορα δ' αὖ τοι ἔοικας.
τοῦνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σώφρονι κλῦε μοῦνον,
οὐδ' ἐν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γὰρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετῶν πρήσσωσι θεοὶ, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ,
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσσωσι,
καὶ τά φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ' ἤμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
ἐγὼ γὰρ ἔγωγε ποτ' ἔμελλον γε νοήσειν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀπάσσαλ' ἔρεξα βίηφι καὶ κάρτει εἴκων,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος, καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῷ δ' μή τις πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη.
ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι ὅ, τ' ἐπιδοῖεν,
οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσσαλα μηχανόωντας
οἴκτιστα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄνοιπιν
ἀνδρὸς, ὃς οὐκ ἔτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῦσθαι, μάλα δ' ἐγγύθεν, ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ' ἀποστείχοντα, μὴ δ' αὐτήσειας ἐκείνῳ,
ὅππότε νοστήσει φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
οὐ γὰρ ἀνοιμωτί γε δαήσεσθαι ὀίω
μνηστῆρας κἀκεῖνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.
Ὡς φάτο, καὶ πείσας ἔπιε μελιηδέα οἶνον.
αὖτ' δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ
νωλεμέως κεφαλῇ, δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' ὅ γ' ὣς φύγε κῆρα, πέδησε δὲ καὶ τ' ἀθήνη,
τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἐγχεϊ εἶφι δαμεῖσα.
αὖτ' δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐὺ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
τῇ δ' ἄρ' ἐν φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη
κούρη Ἰκαρίοιο πολυφρονος Πηνελοπείη
μνηστῆρεσι φανεῖσα, ὅπως τείρειε μάλιστα
θυμὸν μνηστήρων, ἠδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε, καὶ υἱέος, ἣ πάρος ἦεν.
κεκρεῖον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζεν.
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται ὅν τι πάρος γε
μνηστῆρεσι φανεῖσα ἀπεχθομένοισι πόρ' ἔμπης.
παιδί δὲ κεν εἴποιμι ἔπος τόκε κέρδιον εἶη.
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν.
οἵ τε εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπας.
ἀλλ' ἴθι καὶ σὺ παῖδι ἔπος φάο, μηδ' ἐπικεύθε,
λοῦσαι ἀκρηνάμενον καὶ ἀλείψασθαι ἀγαθείας.
μὴ δ' ἄτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὅν σύ μάλιστα
ἥρω ἀθανάτοισι γενείσασθαι ἐλέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πορίφρων Πηνελόπεια.
εὐρυνόμη, μὴ τοῦτο πεφασμένα κηδεμονίη πορ
χρῶτ' ἀκρηνάμενον καὶ ἀλείψασθαι ἀλοιφῇ.
ἀγλαΐω γάρ ἔμοι γε θεοί τοι ὄλυμπον ἔχουσιν

talis enim & patris, quoniam gloriam bonam audiui
Niſum Dulichium bonum eſſe diuitem.
ex hoc te dicunt natum eſſe, prudenti autē uiro ſimilis es.
propter hoc tibi dico, tu autem intellige & me audi.
nihil imbecillius terra nutrit homine
omnium, quæcunq; terram inſpirantq; & ſerpunt.
non quidē enim unquā dicit malū paſſurū eſſe in futurū,
quouſq; uirtutem præbeant Dei, & genua mouentur.
ſed quando iam & mala Dei beati perficiunt,
10 & hæc ſuffert nolens patienti animo.
talis enim mens eſt terreſtrium hominum,
qualem quotidie ducit pater uirorumq; Deorumq;.
etenim ego quondam cogitabam in uiris beatus eſſe,
multa autem iniuſta feci ui, & robori obediens,
patri meo confidens, & meis fratribus,
quo non aliquis omnino uir iniuſtus ſit.
ſed hic ſilentio dona Deorum habeat quodcunq; dent,
qualia uideo procos iniuſta cogitantes
poſſeßiones conſumentes, & inhonorantes uxorem
20 uiri, quem non amplius dico amicis & patria terra
diu abſore, ualde autem propē, ſed te dæmon
domum ſubducat, ne obuies illi,
quando redibit dilectam in patriam terram.
non enim ſine cruore diuidi puto
procos, & illum poſtquam in ædem uenerit.
Sic dixit, & libans bibit dulce uinum.
iterum aūt in manib. poſuit poculum ornatori populorū.
at hic iuit per domum dilectam cruciatus cor
quatiens caput, iam enim malum augurabatur animus.
30 ſed neq; ſic fugit mortem, impediuit aūt & hunc Miner.
Telemachi à manib. & haſta fortiter interfici.
rurſus autem iterum ſedit in ſede unde ſederat.
huic autem in mentibus poſuit dea cæſia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ
procis apparere, ut extenderet maxime
animum procorum, & honorata fieret
magis à uiroq; & filio, quàm antea erat.
inuſitatè autem riſit, uerbumq; dixit, denominauitq;.
Eurynome animus mihi cupit non antea
40 procis apparere inuiſis licet tamen.
filio autem dicam uerbum quod perutile erit.
non omnia procis ſuperbis conuerſari,
qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hāc aūt rurſus Eurynome gubernatrix ad uerbū dixit.
ita iam hæc omnia filia ſecundum decens dixiſti.
ſed uade & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
corpus lauans & ungens genas.
neq; ſic lachrymis irrigata circum faciem
uade, quoniam peius lugere continuè ſemper.
50 iam quidem enim tibi filius talis, quem tu maximè
ſupplicabas Deis naſcentem uidere.
Hanc autem rurſus alloquuta eſt prudens Penelope.
Eurynome, non hæc loquere dolens licet
corpusq; lauare, & ungere unguento,
ſplendorem mihi Dei, qui olympum habitant

De homin. fragilitate.

Vlyſſis phronimo metipſum.

Proci miratur Penelopē pulchri/tudinem.

Penelope increpat Telemachum ob cædem hoſpitum.

Penelope procos ſuos.

Eurynome Penelopē miniſtra.

ἤρω. ἠύχε.

ἀλοιφῇ. ἐλαίῳ.

ὤλεσ-σαν

perdide/

perdiderunt, ex quo ille iuit concauis in nauibus.
sed mihi Autonoenq; & Hippodamiam iube
uenire, ut mihi astent in domibus.
sola autem non illuc uado ad uiros, uerecundor enim.

Sic dixit, uetula autem è domo exiuit
nuncians mulieribus, & mouens ire.
tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua.
filiæ Icarij dulcem somnum defudit.
dormiuit aũt reclinata, soluta sunt aũt ei membra omnia
illic in lecto, tunc igitur diuina dearum
immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiui:
pulchritudine quidem ei uultusq; bene purgauit
immortali, quali bene coronata Venus
ungitur, quando ibat chorum in amabilem.
& ipsam longiorem & pinguiorem fecit uideri.
albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
hæc quidem sic faciens abiuit diuina Dearum:
uenerunt autem famulæ albæulnis ex domo
uoce uenientes, hanc autem dulcis somnus dimisit,
& absterſit manibus genas, clamauitq;.
certe me ualde grauiter patiẽtem mollis somnus coopuit.
utinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut non amplius lugens per animum
secula corrumperem mariti desyderans dilecti
omnem uirtutem, quoniam eximius erat Achiuorum.

Sic loquens descendit superiora splendida
non sola, simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
hæc autem quando iam procos peruenit diuina mulierum,
stetit in limine domus ornatè factæ,
contra genas tenens subtilia uela.
famula autem igitur ei prudens utrinq; astitit.
horum aũt illic soluebantur genua, amore aũt aĩm demul/
oẽs aũt precabantur apud in lectis dormire. (cebat.
hæc autem rursus Telemachum allocuta est suum filium.
Telemache non amplius tibi mentes firmæ, neq; cogitatio,
puer adhuc existens, & magis in mẽtib. utilia cogitabas.
nũc aũt quãdo iã magnus es, & pubertatis mẽsurã perue/
& aliquis dicet filium esse beati uiri. (nisti,
in magnitudine & pulchritudine uidens alienus uir.
non amplius tibi mentes sunt iusti, neq; cogitatio.
quale iam hoc opus in domibus factum est.
qui hospitem siuisti indecenter tractari sic.
quomodo nunc si quis hospes in nostris domibus
sedens sic pateretur tractationem dolorosam,
tibi dedecus, nocumentumq; hominibus erit.

Hanc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est.
mater mea, hoc quidem non te accuso irasci.
at ego animo intelligo & scio singula,
bonaq; & peiora, antea autem adhuc infans eram.
sed non possum prudentia omnia intelligere.
nam me perterrent aßidentes aliunde alius.
hi aũt mala cogitantes, mihi autem nõ sunt auxiliatores.
non hospites, & Iri pugna facta est
Procorum consilio, fortitudine autem hic potentior fuit.
utinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,

De homo fragilitate.

Vlyssis phronimij momentum.

Proci miran/tur Penelo/pẽ pulchri/tudinem.

Penelope increpat Tele machum ob ceſum ho/ſpitem.

Penelope procos ſpernit.

Eurynome Penelope minister.

ὤλεσαν δὲ τὸ κεῖνο· ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι αὐτονόην τε, καὶ Ἱππολάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν ὄφρα κέ μοι παρὰ σήματι φῶτε μεγάροισιν,
οἴη δ' ὀκέω εἰμι μετ' ἀνέρας, αἰδεῖομαι γάρ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ δόμον ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο· τῇ γλυκὺ ὕπνον ἔχευεν.
εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι, τέως ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θηήσαιατ' Ἀχαιοί.
κάλλει μὲν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν,
ἀμβροσίῳ, οἷῳ πὸρ ἐῢ στέφανον Κυθέρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ χαρίτων χορὸν εἰς ὀρόωντα.
καὶ μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
λευκοτέρην δ' ἄρ' ἅ μιν θῆκεν πρισὸν ἐλέφαντος.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσετο δῖα θεάων,
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
φθόγγῳ ἐπορχόμεναι, τῇ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε.
καί ῥ' ἀκμόρξατο χεῖρσι παρειὰς, φώνησέν τε.
ἦμε μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν πόθεν ὤμ' ἐκάλυψεν.
αἴθε μοι ὡς μαλακὸν θάνατον πόροι ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κῆρ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιν ὃν πόθεν ἔστι φίλοιο
πάντοθεν ἀρετῶν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.

Ὡς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴια σιγαλόεντα
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο ἕποντο.
ἠδ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
ἑστῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικιλίοιο,
αὐτὰ παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
τῶν δ' αὖτ' λύτο γόνατ' ὄρνυτο δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχεν.
πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
ἠδ' αὖ τηλέμαχον προσεφώνεον ὃν φίλον υἱόν.
τηλέμαχ' οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδαι οὐδὲ νόημα
πῶς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδεα οἴδας.
νῦν δ' ὅστις δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
ὃν μέγεθος κάλλος τε ὁρώμενος ἀλλότριος φώς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα
οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τ' ξεῖνον ἔασας ἀεικιδέμεναι ὅτω.
πῶς νῦν, εἴπερ ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἥμενος ὧδε πάθοι δυσαρεστύνος ἀλεγεινῆς.
σοί κ' αἶσχος, λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.

Τῇ δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι λεχολῶσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα
ἐσθλά τε, καὶ τὰ χέρεια, πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι τε πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος,
οἱ δὲ κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
οὐ μὲν τοι ξεῖνός γε καὶ ἱρὸς μῶλος ἐτύχθη,
μνηστήρων ἰότητι, βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,

ἀεικιδέμεναι. αἰκιαθῆναι, ὕβρει ἀθῶσαι.

sic

ὅτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νευόεσσι κεφαλὰς κατὰ μὴν κινέουσι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἐν τοῦδε δόμοιο, λέλυται δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὡς νῦν ἶρος κεῖνος ἐπ' αὐλείοισι θύρῃσιν
ἕστηκε νευστάζων, κεφαλῇ μεθύοντι ἐοικώς,
οὐδ' ὀρθὸς δύναται ἑλίσσειν ποσσὶν, οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ' ὅπῃ οἱ νόος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυται.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα τηλεπόπειαν.
κούρη Ἰκαρίοιο πορίφρων τηλεπόπεια,
εἰ τοιοῦτοι σε ἴδοιεν ἐν Ἴασονι Ἄργει ἀχαιοί,
πλείονες κεν μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ' ἐπεὶ πόρι ἐστὶ γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἠδὲ φρένας ἐνδον ἐΐσας.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφρων τηλεπόπεια.
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσεύς.
εἰ κεῖνος γ' ἐλθὼν τ' ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι, (μων.
μεῖζον κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅτω,
νῦν δ' ἄχομαι, τόσσ' γάρ μοι ἐπέχευ δυσηνὰ δόσαν
ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ἤϊε λιπὼν πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἐμὸν καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα.
ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἴω δυκνήμιδας ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀκνέεσθαι,
οὐ γὰρ Τρῶάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
οὐ μὲν ἀκοντιστὰς, οὐδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν,
ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο.
τῷ δ' οὐκ οἶδ' εἴ κεν μ' αὐτίκα θεὸς ἠ κεν ἀλώω
αὐτοῦ ἐν Τροίῃ, σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων
μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητρὸς ἐν μεγάροισιν
ὡς νῦν ἠ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντος.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενείσαντα ἴδηαι
γήμασθαι ὅ κ' ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.
κεῖνος δ' ὡς ἀγόρευε, τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
νὺξ δ' ἔσται, ὅ τε δὴ συνερὸς γάμον αὐτοβολήσει
ὀλομένης ἐμέθεν, ἥ τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει.
μνηστήρων ὀχ' ἥδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα, καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσσωσιν.
αὐτοὶ, τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴδια μῆλα,
εὐνῆς δαῖτα φίλοισι καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν.
οὐδ' ὅ κ' ἀλλότριον βίοτον νηποινὶ ἔδουσιν.

Ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
οὕνεκα τῷ μὲν δῶρα παρέλκοιτο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δ' ἑτέρωθι μενοίνα.
Τῷ δ' αὖτ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός.
κούρη Ἰκαρίοιο πορίφρων τηλεπόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἔνεικαι
δέχεσθαι, ὀ γὰρ καλὸν ἀνήκεστον δόσιν ὀτίνει.
ἡμεῖς δ' οὔ τοι ἔργα πάρος γ' ἴμεν, ὅττι κε ἄλλη,
πρίν γε σὺ τῷ γήμασθαι ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος.

sic nunc proci in nostris domibus
mouerent capita domui, hi quidem in stabulo,
hi autem intra domum, soluta essent membra singuli,
sicut nunc Irus ille in aularibus ianuis
sedet nutans capite ebrio similis,
neq; rectus potest stare pedibus, neq; reuerti
domum quo ei reditus erat, quoniã dilecta membra soluta
Sic hi quidem talia inter se loquebantur. (sunt.
Eurymachus autem uerbis allocutus est Penelopem. Eurymach. ad Penelopem.
filia Icarij prudens Penelope,
si omnes te uiderent in salubri Argo Achiui,
plures proci in uestris domibus
mane conuiuarentur, quoniam præstas mulieribus
specieq; magnitudineq;, & mentibus intus æqualibus.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Eurymache certe meam uirtutem, speciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt
Argiui, cum his autem meus maritus erat Vlysses.
si ille uenens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea, & melius sic.
nunc autem tristor, tot enim mihi impulit mala fortuna,
certe quidem iam quando iuit relinquens patriam terram,
dextram in palma capiens me manu allocutus est.
ô mulier non puto bellicosos Achiuos
ex Troia bene omnes illæsos redire. Vlyssis scedetis ad Troiam mandata.
etenim Troianos dicunt pugiles esse uiros,
& iaculatores, & extensores sagittarum,
equorumq; uelocium pedibus equitatores, qui uelocissimè
discernunt magnam contentionem grauis belli.
ideo nescio si me remittet Deus, an captus ero
illic in Troia, tibi autem hic omnia curæ sint.
recordari patris & matris in domibus
sicut nunc, uel etiam magis me procul existente.
at postquam iam filium barbatum uidebis
te nubere cui uis tuam domum relinquens.
ille sic dixit, hæc iam nunc omnia perficiuntur.
nox autem erit, quando iam odiosæ nuptiæ obuiabunt
perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abstulit.
sed hæc grauis dolor cor & animum cepit.
procorum non hæc iustitia antea coram me facta est,
qui bonamq; mulierem & diuitis filiam
capere uxorem uolunt, & inter ipsos contendunt.
idem ipsi abducunt boues & pingues oues,
sponsæ conuiuium amicabile, & splendida dona dant.
sed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit, lætatus est autem pertolerans diuinus Vlysses,
quoniam horũ quidem dona attrahebãtur, mulcebat aũ
suauibus uerbis, mens autem eius alia cogitabat.
Hanc aũt rursus Antinous allocutus est Eupithei filius.
filia Icarij prudens Penelope,
dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre
suscipe, non enim bonum renuere dationem est.
nos autem neq; in opera ante imus, neq; aliò
ante te alicui nubere Achiuorum quicunq; optimus.
Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.

γεγαίοντα ἴδηαι. εἰ ἢ πρὸ τέκνα, οὐ τόνδε ἀπορίπτα. γραῦς γὰρ τόδε ἰγνοεῖτο.

Procorum dona ad Penelopem.

Melantho iurgatrix laceratur Vlysse.

dona

dona autem portare præmiserunt preconem singulus.
Antinoo quidem portauit magnam perpulchram uestem
uariam, intus autem erant fibulæ duodecim omnes
aureæ iuncturis bene flexibilibus congruentes.
monile autem Eurymacho peruarium statim portauit
aureum electris fulgens Sol sicuti.
inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt
perspectabiles laboratas, gratia autem splendebat multa.
ex autem Pisandro Polytoride rege
monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
hæc quidem postea ascendit superiora diuina mulierum.
hanc autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
hi autem in saltationem & suauem cantum
uersi delectabãtur, manserunt autem in uesperum uenire.
his autem delectantibus nigrum uesper ingressum est.
statim lampades tres statuerunt in domibus
ut lucerent, circum autem ligna arida posuerunt
sicca diu ualde dura nuper scissa ære.
& lampadas miscuerunt uicissim demonstrarunt
famulæ Vlyßis miseri. at hic his
ipse generosus locutus est prudens Vlysses.
famulæ Vlyßis diu absentis regis
ite ad domos, ubi ueneranda regina.
hanc autem apud lanas uertite, delectate autem ipsam
sedentes in domo, uel lanas aptate manibus.
at ego his lumen omnibus præbebo,
siquidem uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
non me uincent, perpatiens autem ualde sum.
Sic dixit, hæ autem riserunt, inter se autem aspiciebant.
hunc turpiter allocuta est Melantho pulchra genis.
hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope,
filiam autem tanquam nutriuit, dabat autem ludos animo.
sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
sed hæc Eurymacho mixta est, & amabat.
hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis.
Hospes miser tu aliquis mentibus percussus es,
neq; uis dormire æream in domum ueniens,
uel alicubi in conuentum, sed hic multa dicis
confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
times, certe unum habet mentes, uel semper
talis mens est, qui & uana dicis.
an exultas quod Irum uicisti erratorem?
ne quis tibi cito Iro melior alius surgat,
qui te in capite percutiens manibus fortibus
domo emittat fœdans sanguine multo.
Hanc toruè respiciens allocutus est prudens Vlysses.
certe cito Telemacho dicam canis qualia dicis
illuciens, ut te illic per membra incidat.
Sic dicens uerbis perterruit mulieres.
perrexerũt aũt ire per domũ, soluta sunt aũt sub mẽbra sin
timore, dixerunt enim ipsum uera dicere. (gulæ
at hic apud lampades faciens lumen accensas
stabat omnes aspiciens, alia autem eius animus
cogitabat mentibus, quibus non imperfecta fient.

Preconum ministri donũ ferunt Penelopæ.
Eurymacho ad Penelopem.
Vlyßis discedentis a Troiam mulier data.
Melantho meretrix laceßit Vlyssem.

δῶρα δ' ἄρ οἰσέμεναι προέσαν κήρυκα ἕκαστος.
αὐτινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν πορφυρεοκαλλέα πέπλον
ποικίλον, ἐν δ' ἄρ' ἔσαν πόρπαι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κλῃῒσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρῦῖαι.
ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον ἠέλιον ὥς.
ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
τρίγλιφα μορόεντα, χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' αὖ Πεισάνδροιο πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴδμονι ἤνεικεν θεράπων πορφυρεοκαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
ἡμὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπόρωϊα δῖα γυναικῶν.
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἐκφόροι ἔφερον πορφυρεοκαλλέα δῶρα.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τερψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἠῶθι ἐπιόντα ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἠῶθεν ἔπεσθαι ἦλθεν.
αὐτίκα λαμπήνας τρεῖς ἔστασαν ἐν μεγάροισιν
ἔφρα φαείνοιεν, ἀμφὶ δὲ ξύλα πάγκαυστα θῆκαν
αὖα πάλαι, πρόσφατα νέον ἐκτάσμενα χαλκῷ,
καὶ λαΐδας μετέμισγον, ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον,
δμῳαὶ ὀδυσῆος πολυκερδέος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
αὐτὸς δὴ γλυκὺς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
δμῳαὶ ὀδυσῆος δηρὸν δεδοικότος αἴκε τε,
ἔρχεσθε πρὸς δώματ' ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
τῇ, δὲ παρ' ἠλάκατα τροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτῇ
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πέκτετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος παντεσσι παρέξω.
ἤν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐεῖδρονον ἠῶ μίμνειν,
ὅπ με νικήσουσι, πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὡς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασσαν, ὃν ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
τὴ δ' αἰσχρῶς ἐνέπεσε μελανθὼ καλλιπάρῃος.
τὴν δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια.
παῖδα ἑῇ ὡς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ.
ἀλλ' ὅ γ' ὡς ἀχέθε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
ἀλλ' ἥ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, τὸν φιλέεσκεν,
ἥ ῥ' ὀδυσῆ ἐνέπεσε κερτομίοις ἐπέεσσι.
Ξεῖνε τάλαν, σύ τε λῶς φρένας ἐκπεπάταγμένος ἐσσί.
ὀδ' ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ὃν δόμον ἐλθών,
ἠέ που ὃν λέσχῃ, ἀλλ' ἐνθάδε πολλ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδ' ἐπιθυμεῖς
ταρβεῖς, ἦ ῥ' ἄσε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις.
ἢ ἀλύεις, ὅτι ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
μή πῃ τοι τάχα ἶρος ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
ὅς τί σ' ἀμφὶ κάρῃ κενεῷ χερσὶ σθεναροῖσι
δώματος ἐκπέμψῃσι φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὸν δ' αὖ ἐπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον, οἷ' ἀγορεύεις
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι δαμεῖεν τάμνοντες.
Ὡς εἰπὼν, ἐπέεσσι δεπροίησε γυναῖκας.
βαῖν' δ' ἴμεν ἀν δόμον, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσύνῃ, φαῖν γὰρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ παρ λαμπῆρσι φαείνων αἰθομένῃσιν
εἰσήκει ὃν δῶ, πάντας ὁρώμενος, ἄλλα δὲ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ἥσιν ἃς οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.

μνηστῆρας δ' ὁ πάμπαν ἀγλώσσους ἐκ ἀθλώκ
λώβης ἴχεσθ' θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύῃ ἄχος κραδίῃ λαερτιάδῃ ὀδυσῆα.
ὧδε δ' ὀδρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
λερτομέων ὀδυσῆα, γέλων δ' ἑτάροισιν ἐτοῦχε.
κλῦτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ὄκ ἀθεεὶ ὅδ' κῦνῆρ ὀλυσσήϊος ὀδ δόμον ἵκε.
ἔμπης μοι δοκέει δ' αἴθωνι σέλας ἔμμεναι αὐτῷ
καὶ λεφαλῆς, ἐπεὶ ὄ οἱ ἐνὶ τρίχες οὐδ' ἐβαιαί.
ἦ ῥ' ἅμα τε πεῶσέ ἐστιν ὀδυσῆα πολίπορθον.
ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητεύεμεν εἴσ' ἀνελόμενος
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῆς, μισθὸς δέ τοι ἀρκέοι ἔσται.
αἱμασιὰς τε λέγων, καὶ δ' ἐνδρεα μακρὰ φυτεύων,
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι.
εἵματά τ' ἀμφιέοιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ ὄν δὴ ἔργα κάκ' ἐμάθον, ὄκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κῆρ δήμου
βόλεαι, ὄφρ' αὖ ἔχῃς βόσκειν σέο γαστέρ' ἄναλτον.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσεύς.
ὀδρύμαχ', εἰ γ' ἐνθὶν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
ἐν πείκῃ δρέπανον μὲν ἐγὼν εὖ κεκαμπὺς ἔχοιμι,
καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργῳ
νήστιν, ἄχρι μάλα κνέφας, πόκα δὲ πρέκοι.
εἰ δ' αὖ καὶ βόας ἔμεν ἐλαυνέμεν οἵ περ ἄριστοι,
αἴθωνας μεγάλους ἄμφω λικερήτε πείνῃ
ἥλικας ἰσοφόρους, τῷ τε θρέψαντε νέμεσθαι.
τέρεα γὰρ δ' ἔστ', ἔνεστι δ' ὑποδῶλος ἀρότρῳ.
ἔνθ' κε μ' ἴδοις εἰ ὦλκα διωκέα πεῶταμοίμην.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοί σάκος εἴη καὶ δύο δόρε,
καὶ κυνέη πάγχαλκος ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα,
τῷκε μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ πεῶμάχοισι μιγέντα.
οὐδ' αὖ μοι τόν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύεις,
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἔνδον ἀπεῶνής,
καί πεῶς τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιός,
ὕνεκα παρ παύροισι καὶ ὄκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
εἰ δ' ὀδυσεὺς ἔλθοι, καὶ ἴκοιτ' ὀδ πατρίδα γαῖαν,
αἶψα κέ τοι τὰ θύρετρα καὶ οὐρία περ μάλ' ἐόντα
φεύγοντι, σέοιτο, δι' ἐκ πεῶθυρον θύρασε.

Ὡς ἔφατ' ὀδρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑποδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα πεῶσηύδα.
ἆ δείλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἳ ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδ' ἐπὶ θυμῷ
ταρβεῖς, ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας; ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοῖος νόος ἔνδον, ὃ καὶ μετὰ μώλια βάζεις;
ἢ ἀλύεις ὅτι ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.

Ὡς ἄρα φωνήσας, σφῆκ' εἷλε, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἀμφινόμε πεῶς γόνα καθέζετο δ' ἐλιχίνος
ὀδρύμαχον δείσας. ὄδ' ἄρ οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερήν. πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεῶτόστε.
αὐτὰρ ὅγ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ὧδε δ' ἕτερος ἔπος εἶπε κατ' ἰδὼν ὀδ πλησίον ἄλλον.

ἀεὶ δ'

Procos autem non omnino superbos finebat Minerua
contumelia teneri demulcente, ut adhuc magis
ingrediatur dolor corde Laertiadem Vlyssem.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
mordens Vlyssem, risum autem socijs fecit:
audite me Proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non sine Deo hic uir Vlysseam in domum uenit.
tamen mihi uidetur fascellarum splendor esse ipsius
capitis, quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
dixit, simulq; allocutus est Vlyssem urbium destructorem,
hospes nunquid uis seruire si te suscipiam
agri in extremitate, merces autem tibi sufficiens erit,
sepesq; colligens, & arbores longas plantans.
illic autem ego panem quidem continuum dabo.
uestimentaq; circumindua m, pedibusq; calciamēta dabo.
sed quoniam igitur iam opera mala didicisti, non uoles
opus inire, sed cadere in populum
uis, ut possis pascere tuum uentrem insatiabilem.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
Eurymache, si enim nobis contentio operis esset
tempore in uerno, quando dies longi sunt,
in herba falcem quidem ego bene flexam haberem,
& autem tu talem haberes, ut experiremur opus
ieiuni usq; ualde ad tenebras, herba autem adesset.
si autem rursus & boues essent impulsi, qui optimi
pingues magni ambo saturati herba
coætanei æqualiter portantes quorum robur nō minutum,
tarea de arenosa
arativum autem esset, obediat autem gleba aratro.
tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
si autem rursus & bellum alicubi moueret Saturnius
hodie, & mihi scutum esset, & duæ lanceæ,
& galea tota ærea in temporibus congruens,
tunc me uideres primis in pugnatoribus mixtum.
neq; mihi uentrem improperans diceres,
sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis,
& aliquo modo quidam uideris magnus esse & fortis,
quoniam cum paucis, & non bonis conuersaris.
si autem Vlysses ueniret & applicaret in patriam terram,
statim tibi portæ, & latæ existentes
fugienti arclarentur per è uestibulo foras.
Sic dixit, Eurymachus autem iratus est animo magis:
& ipsum toruè intuens uerba uelocia locutus est.
ah miser, certe cito tibi perficiam malum qualia dicis
confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
times, nunquid te uinum habet mentibus? an tibi semper
talis mens est, qui & uana dicis?
aut exultas quòd Irum uicisti scurram.
Sic uociferans scabellum accepit, at Vlysses
Amphinomi ad genua desedit Dulichij
Eurymachum timens, hic autē pincernam percussit manu
dextra, gutturnium autem humum sonuit cadens.
at hic plorans cecidit resupinus in pulueribus.
Proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium.

Vlysses Eurymachum scabello petit.

utinam

σφῆκας. τὸ ὑπόδεσμον, ἢ τὸ βλῆμα τὸ σφῆκα λεγόμενον.

utinam debuisset hospes errans alibi perire,
ante uenire, quo non tantum strepitum misisset.
nunc autem de paupere contendimus, non aliqua conuiuij
boni est uoluptas, quoniam peiora uincunt.
his autem & dixit uis Telemachi.

Mali insanitis, & non aliquid occultatis animo
cibum, neq; potum, Deorum aliquis uos concitat.
sed bene conuiuati dormite domum euntes,
quando animus iubet, cogo autem non aliquem ego.

Sic dixit, hi autem oēs mordicus in labris applicantes,
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus est.
his Amphinomus concionatus est, & dixit,
nisi illustris filius Aretiadæ regis.
ô amici, non autem aliquis in dictum iustum
contrarijs uerbis mordens sæuiat,
neq; hospitem uerberate, neq; aliquem alium
famulorum, qui sunt in domibus Vlyßis diuini.
sed age pincerna incipiat poculis,
ut libantes dormiamus domum euntes,
hospitem autem sinamus in domibus Vlyßis
Telemacho curæ esse, huius enim dilectã peruenit domũ.

Sic dixit, his autem omnibus placitum uerbum dixit.
his crateram miscuit Mulius heros
preco Dulichius, famulus autem erat Amphinomi.
distribuit autem omnibus ritè, hi autem Deis
libantes beatis biberunt dulce uinum.
at postquam libarunt, biberunt quantum uoluit animus.
perrexerunt ire dormituri suas ad domos unusquisq;.

ἀλλ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
πρὶν ἐλθεῖν, ὃς δ' κ' ὄτι τόσον πέλασθαι μεθέηκεν.
νῦν δὲ πολὺ πλωχῶ δριδαίνομεν, οὐδ' ἔτι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσεται πόδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἷς τηλεμάχοιο.
δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτὰ οὐδὲ ποτῆτα, θεῶν νύτις ὔμμ' ὀροθύνει·
ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε, δόμωκω δ' ὅτιν' ἔγωγε.
ὡς ἔφαθ' οἱ ἄρα πάντες ὀδ' ἀξῶν χέλυσι φωνήσαν.
τηλέμαχον θαύμαζον ὅ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσι δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
νίσος φαίδιμος υἱὸς ἀρητιάδαο ἄνακτος.
ὦ φίλοι, ὄκ ἄν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ,
κὐτιβίοις ἐπέεσι λαθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
μή τέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μή τέ τιν' ἄλλον
δμώων, οἱ κατὰ δώματ' ὀδυσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἄγε τ' οἰνοχόος λιβήτω ἐπὶ δεπάεσσιν,
ὄφρα τωείσαντες λαταπείομεν οἴκα δ' ἰόντες·
τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ὑὶ μεγάροις ὀδυσῆος
τηλεμάχῳ μελέμεν, τῷ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
ὡς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπε.
τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσατο μόλιος ἥρως,
κῆρυξ δολιχιεύς, θεράπων δ' ἦν ἀμφινόμοιο·
νώμησεν δ' ἄρα τῶσιν ἐπὶ δαῖτα. οἱ δὲ θεοῖσι
λείψαντες μακάρεσσι πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ἀπείσαντ' ἐπόνθ' ὅσον ἤθελε θυμός·
βῶν ῥ' ἴμεναι κείοντο ἑὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

ARGVMENTVM T. HOmeri Rapsodiæ.

Cum Telemacho expositionem facit armorum Vlyssis. Et ad Penelopem ex Creta esse respondet. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam pedes ipsius lauantem. Et per transgressionem poeta dicit, quod in Parnaso percussus est ab apro.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Τ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Σὺν τηλεμάχῳ ἐνοδεύειν ποιεῖται τῶν ὅπλων ὀδυσεύς, καὶ πρὸς πηνελόπειαν ἐν κρήτῃ εἶναι ὑποκρίνεται. γίνεται δὲ αὐτοῦ δι' ἐλάφου ἀναγνωρισμὸς πρὸς εὐρύκλειαν, τοῦ πόδας αὐτοῦ νίψάσης. καὶ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται, ὡς εἰς παρνασσὸν ἐπλήγη ὑπὸ κάπρου.

ODYSSEAE T. HOMERI RAPSODIAE.

Taf autem, agnoscit ex cicatrice uetulæ Vlyssem.

THIC in domo remansit diuinus Vlysses,
Procis cædem cum Minerua cogitans.
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache oportet arma bellicosa deponere intus
omnia ualde, at procos mollibus uerbis
alloquere, quando à te inquirent cupientes.
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt
qualia quondã ad Troiam proficiscens reliquit Vlysses,
sed consumpta sunt quantum ignis iuit flatus.
adhuc aũt mihi & hoc magis in mentib posuit Saturnius,
ne inebriati contentionem statuentes in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetis autem conuiuium,
& sponsalia. ipsum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri.
extra autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam.

Vlyßē Eurymachus scabellopedit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Τῶν δ' ἀναγνωρίσει ὀδυσῆος γραῦς ἐλθοῦσα.

ΑΥτὰρ ὁ γὲ μεγάρῳ ἐνελείπετο δῖος ὀδυσεύς,
μνησήρεσι φόνον σὺν ἀθηνῇ μερμηρίζων.
αὖψα δὲ τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
τηλέμαχε, χρὴ τοῦτο ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι,
πρῳφάδιοι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες.
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ὁμοῖα
οἷά ποτε προὔλιπε δῖος κιὼν κατέλεπεν ὀδυσεύς,
ἀλλὰ κατήκεστα, ὅσον πυρὸς ἵκετο αὐτμή.
πρὸς δ' ἔτι οἱ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε κρονίων,
μή πως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν, (μοῦν,
ἀλλήλους τρώσητε, κατοιχώκητε δὲ δαῖτα,
καὶ μνήστιν. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται αὖδρα σίδηρος.
ὡς φάτο, τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
ἐκ δὲ παλεσσάμενος προσέφη τροφὸν εὐρύκλειαν·

μαῖ᾽ ἄγε δ᾽ ἡμῖν ὀρύξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ὀν θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλὰ, τά μοι ἠὲ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀπειροχομένοιο, ἐγὼ δ᾽ ἔτι νήπιος ἦα.
νῦν δ᾽ ἐθέλω κατθεῖναι, ἵν᾽ ὀ πυρὸς ἵξετο αὔτμη.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια.
αἴ γὰρ δ᾽ ἤποτε τέκνον ἐμῷ φρονεόντα ἀέλιον
οἴκου κηδέειν, καὶ ἐτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ᾽ ἄγε τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένῃ φάος οἴσει;
δμῳὰς δ᾽ ἢ οὐκ ἔασας προβλωσκέμεν εἴκεν ἐφαίνειν.

Τῷ δ᾽ αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
ξεῖνος ὅδ᾽, ὃ γὰρ ἄεργον ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.

Ὡς δ᾽ ἄρ ἐφώνησεν, τῷ δ᾽ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
εἰλήσαν δὲ θύρας μεγάρων δυναιετάοντων.
τὼ δ᾽ ἄρ ἀναΐξαντ᾽ ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
ὃν φόρεον κόρυθάς τε, καὶ ἀσπίδας ὀμφαλόεσσας,
ἔγχεα τ᾽ ὀξύοντα, πάροιθε δὲ παλλὰς ἀθήνη.
χρύσεον λύχνον ἔχουσα φάος καλὸν ἐπέφαυε.
δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε ὃν πατέρ᾽ αὖτα.
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλοί τε μετόδμαι
εἰλάπιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ᾽ ἐχοντες
φαίνονθ᾽ ὀφθαλμοῖς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο,
ἦ μάλα τίς θεὸς ἔνδον, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
σίγα, καὶ σὸν νόον ἔχανε, μὴ δ᾽ ὀρέεινε. (σεύς.
ὧδε γὰρ αἴσα τοι ἐστὶ θεῶν οἱ ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ᾽ ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
ὄφρά κ᾽ ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σεῖο δρεδίζω.
ἠδὲ μ᾽ ὀδυρομένη ἐρήσεται, ἀμφὶς ἕκαστα.

Ὡς φάτο, τηλέμαχος δὲ δι᾽ ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
εἰς ὃν θάλαμον, ἔνθα οἱ εὐνάζεσκε μενοινήσας.
ἔνθα πάρος κοιμᾶτο, ἔπειτ᾽ ἔτι μιν γλυκὺς ὕπνος ἐκάνει.
ἔνθ᾽ ἄρα καὶ τότ᾽ ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἐμίμνεν.
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος ὀδυσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἐκ δ᾽ ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια,
ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ.
τῇ πρὸς ἑ κλισίῃ πυκινῇ κάθιζε θυραῦ, ἔνθα δ᾽ ἔθηκε,
δίφρον τὸν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἧν ποτε τέκτων
ποίησ᾽ ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
πῶεσφυέ᾽ δῆς αὐτῇ ὅδ᾽ ἄδη μέγα βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθέζετ᾽ ἔπειτα περίφρων πηνελόπεια.
ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο.
αἳ δ᾽ ἄρα δὴ σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπας, ἔνθεν ἄρ᾽ ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
πῦρ δ᾽ ἄρα λαμπήρων κατέβαλον, ἄλλα δ᾽ ἐπ᾽
ὑπῆσαν ξύλα πολλὰ φόως ἔμεν᾽ ἠδὲ θέρεσθαι. (αὖτ,
ἂν δ᾽ ὀδυσῆ φῶνησε μελανθὼ δεύτερον αὖτις.
ξεῖν᾽ ἔτι καὶ νῦν φῶτα δ᾽ ἀνίησεις δεῦρο νύκτα
δινεύων ἡμῖν οἶκον, ὀπιπεύεις δὲ γυναῖκας.
ἀλλ᾽ ἔξελθε θύραζε πάλαι, καὶ δαιτὸς ὄνησο.
ἦ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.

Τῷ δ᾽ ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀ-
δυσσεύς. δαιμο-

nutrix eia iam me excludas in atrijs fœminas,
donec iam ad thalamum concludam arma patris
bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat
patre abeunte, ego autem adhuc paruulus eram.
nunc autem uolo deponere, ut non ignis eat flatus.

Hunc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
utinam enim iam tandem fili prudentiam suscipias
domum curare, & res omnes seruare.
sed age, quis tibi postea simul ueniens lumen portabit?
famulas autem non sinis adire quæ luminent.

Hanc aūt rursus Telemachus prudens contra loq. est,
hospes hic, non enim ociosum tolerabo, qui meum
semimodium comedit & longe ueniens.

Sic autem dixit, huic autem firmum fuit uerbum.
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
hi autem festinantes Vlysses & illustris filius
intro portauerunt galeasq; & scuta umbiculosa,
lanceasq; acutas, ante autem Pallas Minerua
auream lucernam tenens lumen perpulchrum faciebat.
iam tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim.
ô pater certe magnum miraculum hoc oculis uideo.
tamen mihi parietes domorum pulchræq; sedes
abiegnæq; trabes, & columnæ altitudinem habentes
lucent oculis tam igne ardente,
certe ualde aliquis Deus intus qui cœlum latum habitat.

Hūc autem respondens allocutus est prudens Vlysses.
tace & tuam mentem retine, neq; interroga.
hæc iustitia est Deorum, qui olympum habitant.
sed tu quidem dormi, ego autem remanebo hic,
ut item famulas & matrem tuam irritem.
hæc me dolens interrogabit separatim singula.

Sic dixit, Telemachus autem ex domo discedit
dormiturus in cubiculum lampadibus lucentibus,
ubi antea dormiebat, quādo ipsū dulcis somnus capiebat.
illic igitur & tunc dormiuit, & Auroram expectabat.
at hic in domo relictus est diuinus Vlysses,
Procis cædem cum Minerua cogitans.
hæc autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis, uel aureæ Veneri.
huic apud qdē sedem ignē deposuerūt (illic autē sedebat)
rotundum ebore & argento, quam quondam faber
fecit Icmalius, & sub scabellum pedibus misit
aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem.
illic sedit postea prudens Penelope.
uenerunt autem famulæ albæulnis ex domo.
hæ aūt longe quidē panē multū asportauerūt & mensas,
& pocula unde Proci superbi biberant.
ignē aūt à faculis ad terram iecerunt, alia aūt supra ipsas
congregarunt ligna lumen esse & comburi.
hæc autem Vlysi dixit Melantho secundo rursus.
hospes adhuc & nunc huc uenisti per noctem
conuersans in domo, aspicis autem mulieres.
sed exi foras miser, & conuiuio iuuaberis,
uel cito & torre percussus ibis foras.

Hanc aūt torue aspicies, alloquutus est prudēs Vlysses.

Ὀπφρονεούσας αὐτίλοις. φρόνιμος γένη.

προβλωσκέμεν. προϊέναι, προέρχεσθαι.

Domum Telemachus stat ardēs flamma q; parct.

Penelope & Vlysis gnati collo uisum.

Melantho minatur Vlysi uerbera nisi abeat ad domum.

mala

mala, cur me sic inuehis irato animo?
nũquid quod sordeo mala aũt corpori uestimẽta indutus?
mendico autem in populo, necessitas enim urget.
tales pauperes & erratores uiri sunt.
etenim ego quondam domum in hominibus habitaui
beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
tali qualis esset, & qui alicuius indigens ueniret.
erant autem serui ualde multi, aliaq; multa,
quibus bene uiuunt, & diuites uocantur.
sed Iupiter destruxit Saturnius, uoluit enim.
ideo nunc ne aliquando & tu mulier lõgè omnem perdas
letitiam, qua nunc inter ancillas ornata es,
ne tibi aliquo modo domina irata sæuiat,
uel Vlysses ueniat, adhuc enim & spei parca.
si autem hic quidẽ omnino perijt, & nõ amplius reditus è,
sed iam filius talis Apollinis consilio
Telemachus, hunc autem nulla in domibus mulierum
latet inepte agens, quoniam non amplius talis est.

Sic dixit, hunc audiuit prudens Penelope,
ancillam autem allocuta est, uerbumq; dixit, denoũauitq;
omnino audax canis intrepida non me lates
faciens magnum opus quod tuo capiti refringes.
omnino enim bene scis, quoniam à me audiuisti ipsa,
quòd hospitem curabam in domibus meis
circa maritum interrogare, quoniam frequenter tristor.
dixit, & Eurynomen gubernatricem ad uerbum dixit.
Eurynome porta iam sedem, & pellem in ipsa,
ut sedens dicat uerbum, & audiat
hospes me, uolo autem ipsum interrogare.

Sic dixit, hæc ualde festinanter deposuit portans
sedem benepolitam, & in ipsa pellem iecit.
illic sedit postea multum tolerans diuinus Vlysses.
his autem uerbis incepit prudens Penelope.
hospes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipsa.
quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?

Hanc autem, respondens, allocutus est prudẽs Vlysses.
ô mulier non aliquis te hominum in infinita terra
contendat, certe enim tua gloria cœlum latum peruenit.
sicut alicuius certè regis strenui, qui Deum colens
uiris in multis, & fortibus regnans
iustitias extendit, fert autem terra nigra
tritica & hordea, grauantur autem arbores fructu.
pariunt autem firma pecora, mare autem præbet pisces
ex felicitate, uirtutem exercent autem populi sub ipso.
ideo me nunc hæc quidem alia inquire tua in domo.
ne meum interroga genus & patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordanti, ualde aũt sum persuspiriosus, neq; aliquid me
domo in aliena lugentemq; flentemq; (decet
esse, quoniam peius lugere ualde semper.
ne aliqua mihi ancillarum irascatur, uel tu ipsa.
dicat autem lachrymas spargere grauatũ me mẽtib. uino.

Huic autem respondit postea prudens Penelope.
hospes certe quidem meam uirtutem speciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt

Argiui,

Δαιμονίη, τί μ' ὦδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
ἦ ὅτι τοι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι;
πῆω χρύω δ' αὐὰ δῆμον, ἀναγκαίη κὰ ἐπείγει.
τοιοῦτοι πῆωχοί κὰ ἀλήμονες αὔφρονες ἔασι.
κὰ γ' ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιον ἀφνειόν, κὰ πολλάκι δῶκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁπεῖος ἔοι, κὰ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι.
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλά,
οἷσίν τ' δύζωσι κὰ ἀφνειοί κα λέοντοι.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε κρονίων, ἤθελε γὰρ πῶς.
τῷ δ' νῦν μή ποτε κῆ σὺ γυναῖ ἀτὰρ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐαν, τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασαι,
μή πως τοι δέσποινα κοτεσαμένη χαλεπήνῃ,
ἢ ὀδυσεὺς ἔλθῃ, ἔτι γὰρ κὰ ἐλπίδος αἶσα.
εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε κὰ οὐκέτι νόστιμος ὅδιν,
ἀλλ', ἤδη πᾶς τοῖο ἀπόλλωνός γε ἔκητι
τηλέμαχος· τὸ δ' ὄπις φῖ μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλων, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ὅδιν.
Ὡς φάτο, τὸν δ' ἥκουσε πηρίφρων πηνελόπεια.
ἀμφίπολον δ' ἐνέπεσε, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε
παντῶς θαρσαλέη κύον ἀδ' δέες, ὅτι με λήθεις
ῥέζουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ἴσθ' ἥδε ἐπεὶ δέ ἐμοῦ ἐκλυεσαύρῃ,
ὡς τ' ξεῖνον ἔμελλον φῖ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ τῶ κινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥά, κὰ ὀρνυμένῳ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ὀρνυμένη, φέρε δ' ἐν δίφρῳ κὰ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος, ἤδ' ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν, ἐθέλω δ' ἐ μιν δέρεσθαι.
Ὡς ἔφαθ', ἡ δὲ μάλ' ὀρθαλέως κατέθηκε φέρουσα
δίφρον εὔξεστον, κὰ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλον.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πηρίφρων πηνελόπεια.
ξεῖνε τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πεσέφη πολύμηχανος ὀδυσεύς·
ὦ γύναι, ὄν τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν (σεύς.
νεικέοι, ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺ ἵκανει.
ὥς τε τεοῦ, ἢ βασιλῆος ἀμύμονος ὅς τε θεεσδίης
αὐδρῶν ἐν πολλοῖσι κὴ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων
δυδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα,
πυροὺς κὰ κριθὰς, βρίθησι δὲ δενδρεα καρπῷ.
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ πῆγε χεῖ ἰχθῦς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοί ὑπ' αὐτῷ.
τῷ δ' ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ.
μὴ δ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος κὰ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος, ἐδ' ἔπι μοι χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε, μυρόμενόν τε
ἥδεα, ἐπεὶ κάκιον ὠνθῆναι ἄκειτον ἀεί.
μή τις μοι δμωῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σὺ αὐτή,
φῆ δὲ, δ' ἄκρυ πλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πηρίφρων πηνελόπεια.
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὶ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε ἴλιον εἰσανέβαινον

ἀρ̄γεῖοι,

νῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις. παντῶς ἴσον ἢ προστρίψω, ἢ ἀνακλίψω.

Domum Telemachi stat arbitrio flammeo pareti.

Penelopes & Vlyssis quoti collo uium.

Melanthius minatur Vlyssi uerbera nisi abeat ab domum.

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖς δὲ ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν, τ' ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μείζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅτω.
νῦν δ' ἄχομαι, τόσσα γάρ μοι ἐπέκλωσαν κακὰ δαίμ
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἀριπρεπέεσσιν ἄριστοι, (μων.
δουλιχίῳ τε, σάμῃ τε, ἰῇ ὑλήεντι ζακύνθῳ,
οἵτ' αὐτῇ ἰθάκῃ νεμέουσι τε ἀμφιέμονται,
οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τοίχεσι δὲ δόμον
ζεῦ ὅτε ξείνων ἐμπάζομαι ὀδ' ἱκετάων,
ὅτέ τε κηρύκων, οἵ δημιοεργοί ἔασιν.
ἀλλ' ὀδυσῆα ποθεῦσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἱ δὲ γάμον ἀπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
φάρεϊ μέν μοι πρῶτον ὑφέπνευσε φρένας δαίμων
κερκίδ' μέγαν ἱστὸν ὑφαίνειν λεπτὸν καὶ πόρίμον, ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον.
κοῦροι ἐμοί μνηστῆρες, ἐπεὶ θανε δῖος ὀδυσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τ' ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φάρεϊ
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄλητο
λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
εἴ κεν ἄτερ πατέρος κεῖται πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἠῶθεν μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν, νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὶν δαΐδας πυθοίμην,
ὡς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ κ' ἔπειθον ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι
μηνῶν φθινόντων, πολὺ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή με δόλῳ δμωαὶς κυνῶν τε ἀλεγούσας
εἶλον ἐπελθόντες κ' ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπὸ αὐάγκης.
νῦν δ' ὅτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτε τιν' ἔλπομ
μῆτιν ἐφευρήσκω, μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλάα δὲ παῖς βίοτον κατεδόντων
γιγνώσκων, ἥδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μέγας τε,
οἶκον κήδεσθαι, ζεῦ τε ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὡς μοι εἶπε τεὸν γένος ὅππόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
τῷ δ' ἀπαμειβόμενος πωσέφη πολύμητις ὀδυσ/
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος, (σεύς.
ἀπολλήξεις. ἀποπαύσῃ.
οὐ ἔτ' ἀπολλήξεις, τ' ἐμὸν γένος ἐξερέεσσα;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω. ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
πλείοσιν, ἢ ἔχομαι· ἦ γὰρ δίκη, ὅππότε πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν
πολλὰ βροτῶν ἀνὰ ἄστε ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω σοι· ἀνείρεαι ἠδὲ μετέλλας.
κρήτη τίς γαῖ' ἐστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα περίρρυτος, ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόλεις.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη, ἐν μὲν ἀχαιοί,
ἐτεόκρητες. οἱ κοῦροι κρήτες, θ' οἱ ἰθαγενεῖς.
ἐν δ' ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ κύδωνες,
δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε πελασγοί.
τοῖσι δ' ἐνὶ κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε μίνως
ἐννέωρος βασίλευε διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου δευκαλίωνος.
δευκα-

Argiui, cum his autem meus maritus iuit Vlysses:
si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea, & melior sic.
nunc autem doleo, tot enim mihi filauit mala fortuna.
quicunq; enim insulis dominantur optimi
Dulichioq;, Samaeq; & syluosæ Zacyntho,
quiq; ipsam Ithacam temperatam pascuntur,
hi me nolentem petunt uxorem, pilant autem domum.
ideo neq; hospites curo, neq; supplicatores,
neq; precones, qui publice operarij sunt.
sed Vlyssem desyderans dilecto in liquefio animo.
hi autem nuptias festinant, ego autem dolos cogito.
uestem quidem mihi primum inspirauit mentibus Deus
statuenti magnam telam in domibus texere
tenuem & immensam, statim autem ipsis dixi.
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
expectate festinantes has meas nuptias, donec uestem
perficiam, ne mihi uana fila pereant
Laerti heroi funestem, quando ipsum
parca pernitiosa capiet ualde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
si sine ueste iacet multa possidens.
Sic dixi, his autem persuasus est animus superbus.
tunc quotidiana quidem texebam magnam telam.
noctes autem resoluebam, postquã lampades apponebam.
sic triennium quidem latui ego, & persuasi Achiuos.
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ
mensibus corruptis, circum autem dies multi perfecti,
& tunc iam me propter famulas canes non curantes
acceperunt ingredientes, & minati sunt uerbis,
si hanc telam perfeci, & non uolens à necessitate.
nunc aũt neq; effugere possum nuptias, neq; aliquid aliud
consilium inucnio, ualde autem festinant parentes
nubere, ægreferebat autem filius uictum edentibus
cognoscens, iam enim uir qualisq; magnusq;
domum curare, huicq; Iupiter gloriam præbet.
sed & sic mihi dic tuum genus unde es.
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem respondens alloq. est prudens Vlysses.
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyßis,
non amplius cessabis meum semen interrogans?
sed age tibi dicam, certe quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor, certe enim pœna, quando patria
sua abest uir tano tempore, quanto ego nunc
multas hominum ad ciuitates errans dolores patiens.
sed & sic dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto
pulchra & pinguis circumfluibilis, in hac autem hoïes
multi infiniti, & nonaginta ciuitates.
alia autem aliorum lingua mixta, in ipsa quidem Achiui.
in autem Teocretes magnanimi, in autem Cydones,
Dorenses q; Trichaices, diuiniq; Pelasgi.
his autem in Cnosos magna ciuitas, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni conuersator,
patris mei, pater magnanimi Deucalionis.

Penelope narrat spiti Vlyssi ut proci fefellerint.

Penelope quærit à hospite gnatus.

Descriptio Cretæ, unde Vlysses fingit se esse oriundum.

Deuca/

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.
sed hic quidem in naubus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis, mihi autem nomen inclytũ Aethon
iunior natu, hic autem prior & melior.
illic Vlyssem ego uidi, & hospitio dedi,
etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti
euntem ad Troiam percutiens Maleorum.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ
in portibus difficilibus, uix autem fugit procellas.
statim aũt Idomeneum interrogabat ad ciuitatẽ uenens,
hospitem eum ipsum dicebat, dilectumq; esse reuerẽdũq;.
hac autem iam decima, uel undecima fuit Aurora
cunti cum naubus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum,
accuratè diligens multis in domo existentibus.
& ei his alijs socijs, qui simul ipsum sequebantur
à populo farinas dedi, & nigrum uinum congregans,
& boues sacrificare, ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui.
flabat enim Boreæ uentus magnus, neq; in terra
sinebat stare, sæuus autem aliquis mouebat Deus.
ipsa aũt tertiadecima die uentus cecidit, hi aũt ascẽderũt.
dixit mendacia multa dicens ueris similia.
hac aũt iam audiẽte fluebãt lachrymæ, liquefiebat aũt cor
sicut autem nix liquefit in altis montibus (pus,
quam Eurus liquefecit postquam Zephyrus defusus est,
liquefacta autem igitur hac fluuij implentur fluentes.
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lachrymantis,
flentis suum uirum aßidentem at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserebatur uxorem.
oculi autem tanquam cornua stãbant uel ferrum
tacitè in palpebris, dolo aũt hic lachrymas occultabat.
hæc aũt postquã igitur satiata multarũ lachrymarũ luctu,
iterum ipsum uerbis respondens, allocuta est.
nunc iam te hospes puto tentasse,
si uerè iam illic cum diuinis socijs
hospitans in domibus meum maritum sicut dicis,
dic mihi qualia, quæ circa corpus uestimẽta indutus erat,
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur.
Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses.
ô mulier difficile tanto tempore seorsum existentem
dicere, iam enim ei uigesimus annus est,
ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
at ego dicam sicut mihi uidetur animo.
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses
duplicem, at ei fibula auro facta erat
foraminibus duplicibus, ante autem uaria erant.
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens, hoc autem admirabantur omnes.
similiter hi aurei existẽtes, hic quidẽ uidebat hinnulũ suffo-
at hic effugere promptus palpitabat pedibus. (cans,
hanc autem interulam intellexi circa corpus splendidam
quale cepæ folium in ischaleo.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat Sol sicut,
certè quidem multæ ipsum admirabantur mulieres.

Penelope narratio spiti Vlysse ut procos fefellerit.

Penelope quærit a hospite gentis.

Descriptio Cretæ, unde Vlysses fingit se esse oriundum.

aliud

δευκαλίων δέ μ' ἔπικτε, καὶ ἰδομενῆα ἄνακτα.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσι κορωνίσιν ἴλιον εἴσω
ὤχετ' ἅμ' ἀτρείδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν, αἴθων
ὁπλότερος γενεῇ, ὁδ' ἄρα πρότερος τε ἀρείων.
ἔνθ' ὁ δ' ὑσσῆα ἐγὼν ἰδόμην, καὶ ξείνια δῶκα.
κὴ γὰρ τ' κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς ἀνέμοιο
ἴεμενον τροίηνδε παραπλάγξασα μαλειῶν.
σῆσε δ' ἐν ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος εἰλειθυίης
ἐν λιμένεσιν χαλεποῖσι, μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυ δ' ἀνελθών.
ξεῖνον γὰρ μιν ἔφασκε φίλεν τ' ἔμεν', αἰδοῖόν τε.
τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ, ἢ ἑνδεκάτῃ πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων εὖ δεξείνισα
πολλῶν ἐνεόντων τε καὶ οἰνόν τε δόντων.
καὶ οἱ σὺν τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις, οἱ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα, κὴ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱερεύσασθαι ἵνα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι ἀχαιοί.
εἶλει γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
εἴα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὤρορε δαίμων.
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο.
ἔσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τῷ δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ἥν τ' εὖρος κατέτηξεν ἐπιπνείουσα ζέφυρος καταχεύας,
τῇ δὲ μιν ἐκ τήκουσ' ἄρα τε, ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὡς τῷ τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχέοντος,
κλαιόντος ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν, ἐλεαίρε γυναῖκα.
ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἔστασαν ἠὲ σίδηρος
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι, δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεύθε.
ἦος ἐπεὶ δὴ τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
ἐξαῦτίς μιν ἔπειτα ἀμειβομένη προσέειπεν.
νῦν μὲν δὴ σε ξεῖνε γ' ὀΐομαι πειρήσεσθαι,
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν ὡς ἀγορεύεις,
εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῖ εἵματα ἕσσο,
αὐτός τ' οἷός τε εἶν, καὶ ἑταίρους οἷοί ἕποντο. (σεύς.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμηχανος ὀδυσ-
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν, ἤδη γὰρ οἱ ἐείκοσον ἔτος ἔστιν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, κὴ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
αὐτὰρ ἐγὼν ὄρεω ὥς μοι ἐνὶ φρεσὶ φαίνεται ἦτορ.
χλαῖναν πορφυρέην δίπλαχα ἔχε δῖος ὀδυσεὺς
δίπλαχα, αὐτὰρ οἱ πρόσθεν χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν δι' ὀμοῖσι· πάροιθε δὲ δαίδαλα ἦεν.
ἐν πρωτόροισι πόδεσσι, κύων ἔχε ποικίλον ἔλλον
ἀσπαίροντα λάων, τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες.
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντε, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἔπαιρε πόδεσσι.
τὼ δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ σιγαλόεντα,
εἴδόν τε κρομύοιο λοπὸν ἠὲ ἰσχαλέοιο.
τὼς μὲν ἔην μαλακὸς, λαμπρὸς δ' ἐν ἠέλιος ὡς.
ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες.

ἄλλα

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
οὐκ οἶδ' εἰ τάδε ἕσσο δόμοις ἐνὶ οἴνοπα δῖος Ὀδυσεύς,
ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰόντι,
ἠ τίς τε καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν ὀδυσεὺς
ἔσκε φίλος, τοῖοι γὰρ ἀριστῆες ἔσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν πορφυρέην, καὶ τορμόεντα χιτῶνα.
αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσέλμῳ ἐπὶ νηός.
καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον πολιήτερος αὐτῶν
εἵπετο, καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ,
γυρὸς ἐν ὤμοισι, μελαγχρὼς, ὀβριμοκάρηνος,
εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε, τίον δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ἑταίρων ὀδυσεὺς ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτα νόησεν.

Ὡς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὀδύνη ἐνὶ θυμὸν ἐγείρε
σήματ' ἀναγνόντι, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' ὀδυσσεύς.
ἦδη δ' ἐπεὶ ἐν τάρφει πολὺν ἀκέετο γόοιο. (σεύς.
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε
νῦν μὲν δὴ μοί, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔσσι, αἰδοῖός τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ ἀγορεύεις
πτύξας ἐκ θαλάμου, πρόσθεν τ' ἐπέθηκα φαεινῷ,
κείνῳ ἄγαλμ' ἔσσεσθαι, τὸν δ' οὐ νόστον ἕξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ὣς ἄρα καὶ κείνῃ ἀέσκετο, νοῖλις ἐνὶ νηῒ
ὀδυσεὺς ἔπεσθαι ἐπὶ δόμον ἐνὶ ὀνομαστόν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος, (σεύς.
μηκέτι νῦν χροὶ καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τήκε πόσιν γοόωσα, νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν.
καὶ γὰρ τίς τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κοιρίδιον, τῷ τέκνα τέκη φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ ὀδυσῆος, ὃν φασὶ θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόε μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σῶθε μύθῳ.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ὑπόκλυσω,
ὡς ἤδη ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα
ἀγχοῦ θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
ζωοῦ, αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
ἀπίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ δρίψας ἑταίρους
ὤλεσε, καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
θρινακίης ἀπὸ νῆσον ἰών. ὀλέσαντο γὰρ αὐτῷ
ζεύς τε καὶ ἠέλιος, τῷ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
οἱ δ' ἤμιν πάντες ὀλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ.
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νηὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου
φοίνικων δ' ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἱ δ' ἤμιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τιμήσαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τ' ἤμιν ἤθελον αὐτοί
οἴκαδ' ἀπήμαντον, καί κεν πάλαι ἐνθάδ' ὀδυσεὺς
ἦεν, ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἵατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ ἴδοι θνητῶν ἀνθρώπων
οἶος ὀδυσεὺς, οὐδ' ἄλλος ὀρίσσειε βροτὸς ἄλλον.
ὡς μοι θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο φείδων.
ὤμνυε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτὸν ἀρηρόμενος ἐνὶ οἴκῳ
νῆα κατηρύσθαι, ἠδ' ἐπιτάσσειν ἐμμεν' ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ'

aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
an aliquis sociorum dederit ueloci in naui euunti,
an aliquis alicubi & hospes, quoniam multis Vlysses
fuit amicus, pauci enim Achiuorum erant similes.
& ei ego æreum ensem, & duplicem dedi
pulchram purpuream, & talare chitonem,
honoratè autem dimisi benetabulata in naui.
& quidem ei preco paululum maior ipso
sequebatur, & hunc tibi dicam qualis erat.
gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite.
Eurybates autem nomẽ fuit, honorabat aũt ipsum eximie Eurybates
suorũ sociorũ Vlysses, q; mẽtib. æqualia sciebat. (aliorum preco
Sic dixit, huic aũt adhuc magis desyderiũ mouit luctus sis.
signa agnoscenti, quæ ei firma dixit Vlysses.
hæc aũt postquã igitur satiata est multũ lachrymabili lu
& tunc ipsum uerbis respondens, alloquuta est. (ctu,
nunc quidem iam mihi hospes antea existens miserabilis
in domibus meis, amicusq; eris, honorabilisq;.
ipsa enim hæc uestimenta ego præbui qualia dicis,
plicans ex cubiculo, fibulamq; imposui lucidam,
illi ornamentum esse, hunc autem non suscipiam retro
domum redeuntem dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concaua in naui Vlysses
iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.
Hanc autem respondens, alloq. est prudens Vlysses.
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyßis,
non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animum
liquefac uirum lugens, repræhendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum perdens
iuuenculum, cui filios peperit amicitia mixta,
quanta magis Vlyssem quem dicunt Deis similem esse.
sed luctu quidem cessa, mei autem intellige uerba.
uerè enim ubi loquar, neq; occultabo.
nam iam Vlyßis ego circa reditum audiui
propè Thesprotos uiros in pingui populo
uiuum, at ducit thesauros multos & bonos
petens in populo, at amabiles socios
perdidit, & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula ueniens, irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol, huius enim boues interfecerunt socij.
hi quidem omnes perierunt undoso in ponto.
hunc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui diuini geniti sunt.
hi autem ipsum supra animam deũ tanquam honorabant,
& ei multa dederunt, mittere ipsum uoluissent ipsi
domum illæsum, & diu huc Vlysses
uenisset, sed ei hoc utilius uisum est animo,
res congregare multam in terram enim.
sic circa astutias multas mortalium hominum
cognouit Vlysses, neq; aliquis contendat homo alius.
sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phedon.
iurauit autem ad me ipsum sacrificans in domo
nauem detraxisse, & præparatos esse socios.
hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.

sed

sed me prius misit, contigit enim ueniens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res ostendit quascunq; congregauerat Vlysses.
& in tertiam generationem alterum adhuc pascerent
quæcunq; ei in ædibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ui Dei
ex quercu alta Iouis consilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram
iam diu absens uel manifestè, uel clàm.
sic quidem hic est saluus, & ueniet, iam
propè ualde non amplius longè ab amicis & patria terra
diu aberit, tamen autem tibi iuramenta dabo.
sciat nunc Iupiter primum Deorum eximius & optimus,
domusq; Vlyßis strenui quam perueni,
certe tibi hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc autem ipso anno ueniet huc Vlysses,
hoc quidem corrupto mense, hoc autem stante.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
utinam enim hoc hospes uerbum perficiendum esset.
quo cito cognosceres amicitiamq; multaq; dona
ex me, ut aliquis te obuians beatum dicat.
sed mihi sic in animo putatur sicut erit,
neq; Vlysses amplius domum ueniet, neq; tu pompa
ornatus eris, quoniam non tibi signatores sunt in domo,
qualis Vlysses fuit inter uiros si unquam fuit
hospites honoratos dimittere & suscipere.
sed ipsum famulæ lauate, & ponite lectum
stramenta, & lænas, & cooperimenta splendida,
ut bene calefactus aureæ sedis Auroram perueniat.
mane autem ualde mane lauate, ungitéq;,
ut intus apud Telemachum cœna curetur
sedens in domo, huic autem doloroßius, qui illorum
hunc tristitia afficiet pernitioßus, neq; aliquod opus
hic amplius faciet ualde quamuis iratus grauiter.
quomodo enim me tu hospes scies si quid mulierum
aliarum circumeo mentem, & prudens consilium,
si ueste carens, malè indutus in domibus
conuiuaris, homines autem parum durantes sunt.
qui quidem sæuus ipse erit, & crudelia sciet,
huic autem maledicent omnes homines doloribus à tergo
uiuo, at mortuo maledicent omnes.
qui autem bonus ipse erit, & bona sciet,
huius quidem gloriam lætam hospites ferent
omnes in homines, multiq; ipsum bonum dicent.

Hanc autem respondens, allocutus ē prudens Vlysses.
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyßis,
certè mihi indumenta, & cooperimenta splendida
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
reliqui in naui proficiscens longos remos habeuti.
dormio sicut antea insomnes noctes dormiebam.
multas enim noctes indecenti in domo
dormiui, & expectaui bonæ sedis Auroram diuinam,
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
est, neq; mulier pedem tanget nostrum
harum, quæ domo in ministræ sunt,

ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε, τύχησε γὰρ ἐρχομένη νῆς
ἀνδρῶν θεσπρωτῶν, ὃς δ' ἐλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' ὀδυσεύς.
καὶ νύ κεν ὃς δεκάτῳ γενεῷ ἔτερόν γ' ἐπὶ βόσκοι
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ὅ γε δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δηρὸν ἐών, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδόν.
ὡς ὁ μὲν ὅ γε φάσκε δόμοις ἔνι, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ' οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεύσεται, ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
ἴστω νῦν ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἰστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελεῖσθαι ὡς ἀγορεύω,
τῷ δ' αὐτῷ λυκάβαντι ἐλεύσεται ὧδ' ὀδυσεύς,
τοῦ μὴν φθίνοντος μινυώ, τοῦ δ' ἱστάμενοιο.

Τὸν δ' αὖτε πρόσφη πολύφρων πηνελόπεια.
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τοῦτο τελοῦ μενον εἴη.
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε δῶρα
δὴ ἐμοῦ, ὥς κ' ἄν τις σε σύν αὐτόμενος μακαρίζοι.
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸς ὀίεται ὡς ἔσεται περ,
ὅτ' ὀδυσεὺς ἔπι οἶκον ἐλεύσεται, ὅτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ, ἐπεὶ ὅ τοι σημάντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν εἴποτ' ἔοιγε,
ξείνους αἰδοίους ἀπεπέμπεμεν, ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπνίψατε, κάτθετε δ' ἐνὶ δῶμα
δέμνια καὶ χλαίνας, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' εὖ θαλπόμενος χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' αὖερ λεόντασαί τε χρῖσαί τε,
ὥς κ' ἐνδον πρὸς τηλεμάχου δείπνοιο μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὃς κεν ἐκείνῳ
δόξῃ ἐμοῦ, ὡς αὖ τις σε σύν αὐτόμενος μακαρίζοι.
ἀλλάων πρίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴκεν αὐστάλεος κακὰ εἵματα δόμοισιν
δαινύμεν, ἀνθρωποι δὲ μινυώδεες τελέθουσιν.
ὃς μὲν ἀπιστὸς αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἄπιστα εἰδῇ,
τῷ δ' ἢ κατερῶντι πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτι γ' ἐφεψιόωντι πάντες.
ὃς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ δέδε ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
τλῆ δ' ἀπαμειβόμενος πρόσφη πολύμητις ὀδυσεύς.
ὦ γύναι αἰδοίη κατερήσθεω ὀδυσῆος,
ἦτοι ἐμοί χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἤχθεθ' ὅτε πρῶτον κρήτης ὄρεα νιφόεντα,
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἐὼν δολιχηρέτμοιο.
κείω δ' ὡς τὸ πάρος πολὺν ἀΰπνους νύκτας ἔασον.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ οἴκῳ
ἄδυα, καί τ' αὐτέμεια ἐύθρονον ἠῶ δέχομαι,
ὀδέ τε μοι πολλάνιπτρα πόδων ἐπιήρ αὐτὰ θυμὸς
γίγνεται, ὀδὲ γυνὴ πολὸς ἅψεται ἡμετέροιο
τέων, αἳ τοι δῶμα κατασχήσειραι ἔασιν,

νηφφνδόν. κρύφα λαθραίως.

ἐφεψιόωντι. καταβάντι, καὶ ποιοῦντι ἐφεψιόωντι.

εἰ μὴ τις γρηῦς ὅτι παλαιὴ κεδν εἰδυῖα,
ἥτις τέτληκεν τόσσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγώ περ,
τῇ δ' ὄκ' ἂν ἀφθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.

Τὴν δ' αὖτε πεπύσετο περίφρων Πηνελόπεια.
ξεῖνε φίλ', ὁ γάρ πω τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέων, ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' εὖ φρασθέος πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρηῦς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα εἰδυῖα, (εις.
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐϋπρήφων ἐδέξατο
δεξαμένη χείρεσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἥ σε πόδας νίψει ὀλίγη περιέουσά περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνάστασα περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα, καί περ ὀδυσεὺς
ἤδη τοῖός τ' ἔσκε πόδας, τοῖός τε καὶ χεῖρας,
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ κατέχεε χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἐκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον, ἀμήχανος ἦ σε μάλιστα Ζεὺς (πον.
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοδείκεα θυμὸν ἔχοντα.
ἐ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν δὶ τορπικεραύνῳ
πίονα μηρί' ἔκη ἠδ' ἑκάτας ἑκατόμβας,
ὅσσ' σὺ τοῖ ἐδίδους ἀρώμενος ἦμος ἵκοιο,
γηράς τε λιπεῖν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.
νῦν δ' ἔ τοι ὧδε σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,
ὅτ' ἐπὶ κεῖνον ἐφεστιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τοῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο.
ὡς σέθεν αἰεὶ κοῦραι, αἳ δὲ καθεστιόωντο ἅπασαι,
πάντων νῦν λώβην τε καὶ αἶσχεα πολλὰ ἀλεείνων
ὄκ' ἐάας νίζειν, ἐμὲ δ' ὄκ' ἀνέκοσσαν ἀνώγει
κόρη ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
τοῦ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῇ Πηνελοπείῃ,
καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεί μοι ὀρώρεται ἐνδοθι θυμὸς
κηδεσιν, ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ τοι κεν ἔπω.
πολλοὶ δὲ ξεῖνοι παλαπέριοι ἐνθάδ' ἵκοντο.
ἀλλ' ὅπῃ ἐνὰ φῦμι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε, πόδας τε ὀδυσῆι ἔοικας.
τῷ δ' ἀπαμειβόμενος πωσέφη πολύμητις ὀδυσ-
ὦ γρηῦ, ἤτοι φασὶν ὅοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, (σεύς.
ἡμέας ἀμφοτέρους μάλα ἐικέλω ἀλλήλοιιν
ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ὠὶ φρονέεσ' ἀγορεύεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ λέβητ' ἔλε παμφανόωντα,
τοῦ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πολὺ
ψυχρόν, ἐπεὶ τάχ' ἔθερμον ἐπήφυσεν, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ἵζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
ὀλίγον αὐφήσαιτο, καὶ ἀμφασίη ἔργα γένοιτο.
νίζεν δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχυ δ' ἔον, αὐτίκα δ' ἔγνω
ὀλίγον τίω πεπόν μιν σῦς πλάσε λευκῷ ὀδόντι,
πρῶνυστόν δ' ἐλθόντα, μετ' αὐτόλυκόν τε, καὶ υἷας
μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς αὐθρώπους ἐνίκησε,
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε, θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
ἑρμείας, τοῦ γὰρ κεχαρισμένα μηρία κῆιεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, ὁδὸν δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ἕπετο.
αὐτόλυκος δ' ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς.

τὸν

nisi aliqua uetula est antiqua prudentia sciens,
quae tolerauerit tot mente, quot ego,
huic non inuideo pedes tangere meos.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
hospitum peregrinorũ amicabiliũ meam peruenit domũ,
sicut tu ualde bene desyderanter prudentia omnia dicis.
est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
quae illum infelicem bene nutriuit, & cibauit
suscipiens manib. quando ipsum primum peperit mater,
quae tibi pedes lauabit debilis existens tamen.
sed age nunc surgens prudens Euryclea,
laua tui regis coætaneum, & Vlysses
iam talis est, talis autemq; manus.
statim enim in malo homines senescunt.

Sic dixit, uetula autem detinebat manibus uultum.
lachrymas aũt emisit calidas, uerbum aũt luctuosum dixit.
hei mihi ego tui fili debilis, certè te supra Iupiter
homines odit Deum colentem animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioui delectanti fulmine
pinguia crura combussit, neq; electas Hecatombas
quot tu huic dedisti, precans usq; ire faciat
ad senectutem maturam, nutriasq; illustrem filium.
nunc autem sic tibi omnino abstulisti rediendi diem.
sic alicubi illi illudunt mulieres
hospitum peregrinorum, quãdo ad inclytas domos puenit.
sic tibi senex canes hæ illudunt omnes,
harum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens
non sinebas lauare, me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes
& tui gratia, quoniam mihi mouetur intus animus
doloribus. sed age nunc intellige uerbum quod dicam:
multi autem hospites miseri huc peruenerunt,
sed nondum aliquem dico similem sic uidisse,
sicut tu corpore, uoceq;, pedibusq; Vlysi similis es.

Hanc, respondens, allocutus est prudens Vlysses:
ô uetula sic dicunt quicunq; uiderunt oculis
nos ambos ualde similes inter nos
esse, sicut tu ipsa prudens dicis.

Sic dixit, uetula autem lebetem accepit splendidum
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam, postea autem calidam exhausit, at Vlysses
sedit in foco, ad autem tenebram uersus est statim.
subito enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifesta opera fierent.
lauabat aũt propè iens regem suum, statim autẽ cognouit
cicatricem quam aliquando porcus percussit albo dente,
Parnasum autem euntem simul Autolycumq; & filias
matris suæ patrem bonum, qui homines ornabat
furtoq;, iuramentoq;, Deus autem ei ipse dedit
Mercurius, huic enim grata crura comburebat
agnorum & hœdorũ, hic autẽ prõptus simul sequebatur.
Autolycus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum
filium nuper natum inuenit filiæ suæ.

Accepit Euryclea hospitis ex pus laua.

Vlysses agnoscitur a Euryclea ex cicatrice.

Vlysses ad hæc adolescens ab apparatus.

De Autolyco Vlyssis auo.

hunc

hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
cessato cœna, uerbumq; dixit, denominauitq;.
Autolyce ipse nunc nomen inueni quod ponas
filiæ filio, multum uirtuosus autem tibi est.
Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;.
gener meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
multis enim ego in uia madefactus hoc inueni
uiris, & mulieribus supra terram multapascentem.
huic Vlysses nomen sit cognomen, at ego
quando pubescens maternam in magnam domum
uenit Parnasum autem ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horum gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splēdida dona.
hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
manibusq; salutauerunt uerbisq; suauibus.
mater autem Amphithea matris applicans Vlyssi.
osculatus est ipsum capiteq;, & ambob. luminib. pulchris.
Autolycus autem filijs iussit gloriosis
cœnam parare, hi autem mouentem audiuerunt.
statim autem induxerunt bouem masculum quinquennem,
quē excoriarunt circūq; gubernabāt, & ipsū fuderūt om
minutim inciderūtq; scienter, fixeruntq; uerubus, (nem.
assauerūtq; peritè, diuiserūtq; partes.
sic tunc quidem toto die in Solem descendentem
conuiuabantur, neq; animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & in tenebram iuit.
iam tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
quando autem manegenita apparuit rosea Aurora,
perrexerunt ire in uenationem & canes, ac & ipsi
filij Autolyci, cum his autem diuinus Vlysses
iuit, altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi, cito autem peruenerunt concauitates uentosas.
Sol quidem postea nuper percußit arua
& tacitè fluenti profundifluo Oceano.
hi autem concauitatē peruenerūt uenatores, ante aūt ipsos
uestigia scrutantes canes ibant, at retro
filij Autolyci, cum his autem diuinus Vlysses
ibat propè canes uibrans longam hastam.
tunc autem in sylua densa iacebat magnus aper,
quam quidē neq; uētorū penetrabat uis humida spirātiū,
neq; ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq; hymber penetrabat totaliter, sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc autem uirorumq; canumq; sonus peruenit pedum,
sic euntes ibant, hic autem contrarius ex sylua
horrens bene ceruicem, igne autem oculis aspiciens,
stetit ipsos propè, ipse autem primus Vlysses
uuit eleuans longam lanceam manu fortī (aper
uulnerare promptus, hic autē ipsum præueniens percußit
genu super, multum autem extraxit carnis dente
obliquè ruens, neq; os peruenit uiri.
hunc Vlysses uulnerauit in dextro humero.
ex alia parte transiuit lucidæ lanceæ cuspis.
decidit aūt in pulueribus sonās, longe aūt uolauit animus.
hunc quidem Autolyci filij dilecti circum laborabant,
uulnus

Vnde nomen Vlyssi indiderit Autolycus.

Accessum Euryclea ad hospitis cœnam lauat.

Descriptio uenationis.

Vlysses agnoscitur a Euryclea ex cicatrice.

Vlysses ad hucadolescens ab aprō uulneratus.

De Autolyco Vlyssi auo.

τὸν ῥά οἱ σὺν ὕκλεια φίλοις ἐπὶ γόνασι θῆκε
παυσαμένῳ δείπνοιο ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζον,
αὐτόλυκ' αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρετο ὅν τινε θείνης
παιδὸς παιδὶ φίλῳ, πολυάρητος δέ τοι ὀδί.
τῷ δ' αὖτ' αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ' ὅν τινα εἰπω.
πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω
αὐδήεσσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πολυβοτείραν.
τῷ δ' ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον, αὐτὰρ ἔγωγε
ὁππότ' ἀν' ἡβήσας μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
ἔλθῃ πῦρνησσόν δ' ὅθι οἱ κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀκρήμονα.
τῶν ἕνεκ' ἦλθ' ὀδυσεὺς ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' αὐτόλυκός τε, καὶ υἱέες αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' ἀμφιθέη μητρὸς πρόσφυσ' ὀδυσῆϊ.
λυσ' ἄρα μιν λιγέα τε, καὶ ἀμφω φάεα καλά.
αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι
δεῖπνον ἐφοπλίσαι, τοίδ' ὀτρυνέοντες ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον.
τὸν δέρον ἀμφί δ' ἔπον, καί μιν δίχουν ἄπαντα.
μίσυλλόν τ' ἄρ' ὤπτησαν ἐπιστάμενοι, τῶ ἐρεύ τ' ὀβελοῖσιν.
ὤπτησάν τε πολυφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας.
ὡς τὸ τε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὀδυσσεὺς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυτ', οὐδ' ἐπιδευὴς ἐδόει δαιτὸς ἐΐσης.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ νύκτ' ἔλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φανη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βῶν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην ἠμὲν κύνας, ἠδὲ καὶ αὐτοί.
υἱέες αὐτολύκου, μετὰ τοῖσι δὲ δῖος ὀδυσσεὺς
ἤϊον, αἰπὺν δ' ὄρος ἔβαν κατειμένον ὕλῃ
πῦρνησσ· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον ἐπιβάλλων ἀρόροι.
δῖα θαλασσῆς βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο.
οἱ δ' ἐν βήσσῃ ἵκανον ἐπακτῆρες, πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνη δρυνῶντες κύνες ἤϊσαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες αὐτολύκου, μετὰ τοῖσι δὲ δῖος ὀδυσσεὺς,
ἤϊον ἄγχι κυνῶν λιγαδ' ἄωρ δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς.
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσι βάλλων,
οὔτ' ὄμβρος πορέσασκε διαμπὲς· ὡς ἄρα συκιὴ
ἦν, ἀτὰρ φύλλων εἴλυς χύσις ἔνθα πολλή.
τὴν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε ποδοκίπνος ἦλθε ποδοῖιν
ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν, ὁ δ' αὐτίος ἐκ ἐνὸς λόχοιο
φείξας ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς, ἐστη ῥ' αὐτ' ἐχεδόν· ὁ δ' ἄρα πρώτιστος ὀδυσσεὺς
ἔστυτ' ἀναχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ
ὀτάμεναι μεμαώς. ὁ δὲ μιν φθάμενος ἐλάσσω σῦς
γνὸς ὑπόρ, πολλὸν δὲ δίηφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, ὁ δ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
τὸν δ' ὀδυσσεὺς ὄτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.
αὐλιχρὸν δὲ διῆλθε φαεινὸν δ' ἀρὸς ἀκωκή.
κάδδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυ-
μὸς ἀλλ' ἄρ αὐτόλυκος παῖδες φίλοι ἀμφ' ἐπόνουν. (μός.

ἔλιθα. γίνεται ἐκ τοῦ ἀλίω, τὸ σωμα θερείω. ἀθρόοι καὶ ἐπίρρημα. σημαίνει τὸ ἀθρόως. τάττει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ματαίως. οἷον, ἐπεὶ χρὴ ἀνθρώπῳ χόρτοιν. αὐτὶ τοῦ ματαίως.

ὠτειλὴν δ' ὀδυσῆος ἀμύμονος αὐτηδέοιο
δῆσαν αὐτὰρ μελάνῳ, ἐπ' ἀοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔρρεθον, αὐτὰρ δ' ἵκοντο φίλοι πρὸς δώματα πατρός.
τὴν μὲν ἄρ' αὐτόλυκός τε, καὶ υἷες αὐτολύκοιο
εὖ ἰησάμενοι, κὰδ' ἄγλαα δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χαίροντα φίλην χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην, τὸν δὲ μὲν ἐν πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
χαῖρον νοήσαντες καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
ἠμὲν ὅσ' ἠλθε πάθοι, κὰδ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὡς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ἐν ὀδόντι
παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσι αὐτολύκοιο.
τὴν γρηῦς χείρεσι καταπρηΰσι λαβοῦσα,
γνῶρ' ἀμμαστάμενος, πόδα δὲ βέβηκε φέρεσθαι.
ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη, τὸ δ' ἄρ' ἐχθονὸς ἐξεχυθ' ὕδωρ.
τῇ δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλήσθην, θαλερὴ δὲ οἱ ἔγκεο φωνή.
ἄψ μὲν ἔπειτ' ἄρα γρηῦς, ὀδυσῆα πρὸς τεῖπεν.
ἦ μάλ' ὀδυσεύς ἐσσι φίλον τέκος, οὐδέ σ' ἔγωγε
πρὶν γνῶν, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι
ἦ, καὶ πηνελόπειαν ἐσέδρακον ὀφθαλμοῖσι,
τεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἐνδον ἐόντα.
ἠδ' ὅτ' ἀθρῆσαι δυνάτ' αὐτίν, οὐδὲ νοῆσαι.
τῇ γὰρ ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἆσσον ὀρούσασκε φώνησέν τε.
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷδ' σῷ ἐν μαζῷ, νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα. μή τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω· τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἴ κ' ἐπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς
οὐδὲ τροφοῦ ἔσσῃ σοῦ ἀφείξομαι ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων δῖα κυκλεια.
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον ἠὲ σίδηρος.
ἐξῶ δ' ὡς ὅτε τ' ἐν στερεῇ λίθος ἠὲ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
εἴ κ' ἐπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐν μεγάροισι γυναῖκας
αἳ τέ σ' ἀλιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτέες εἰσίν. (σεύς.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
μαῖα, τίη δὲ σὺ τάς μυθήσαι; οὐδέ τί σε χρή.
εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι, καὶ ἔσσομαι ἑκάστῳ.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη ποδανίπτρα, τὰ δ' πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψέν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,
αὖτις ἄρ' ἀστοπόρῳ πυρὸς ἔλκετο δίφρον ὀδυσεὺς
θερσόμενος· τὸ δὲ μὲν ῥηγεσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων πηνελόπεια.
ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔπι τοῦτο ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή.
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἦδ' ἔσσεται ὥρη.

uulnus autem Vlyßis optimi diuini
ligauerũt scienter, in incantatione aũt sanguinem nigrum Vulneris incantatio.
tenuerunt, statim autem iuerunt dilecti ad domos patris.
hunc quidem Autolycusq;, & filij Autolyci
bene sanantes, & splendida dona præbentes,
statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
in Ithacam, hoc quidem pater & ueneranda mater
gauisi sunt redeunte, & interrogauerunt singula
cicatricẽ quamcũq; passus sit, hic aũt ipsis bene narrauit,
sic ipsum uenantem percußit aper albo dente
Parnasum euntem cum filijs Autolyci.
hanc anus manibus pronis accipiens,
agnouit extergens, pedem autem dimisit ferri.
in autem lebete cecidit sura, sonuit autem æs. (sa est aqua.
rursum uero in partẽ alterã inclinata est, at in terrã effu/
huius aũt simul gaudiũ et dolor inuasit mẽtẽ, eius uero ocu
lachrymis impleti sunt, dulcis uero ipsi hæsit uox. (li
contingens autem mentum, Vlyssem allocuta est.
certe Vlysses es chare fili, neq; equidem te
prius agnouit, quàm totum regem meum contrectaui.
quippe & Penelopem inspexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus existentem.
hæc autem neq; uidere potuit contraria, neq; cognoscere, Vlyssem eurycleam cu
huic enim Minerua mentem uertit, at Vlysses hibet ne id
manu palpans guttur cepit dexira. prodat.
ipsa autem alteram ipsam propè traxit, dixitq;.
nutrix cur me uis perdere? tu autem me nutriuisti ipsa
ipso tuo in ubere, nunc autem dolores multos laborans
ueni uigesimo anno in patriam terram.
sed postquam intellexisti, & tibi Deus iniecit animo,
tace, ne quis alius in domibus discat.
sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
si mihi Deus interficiet Procos superbos,
neq; nutrice existente te tenebor, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Eurycleia.
fili mi quale uerbum fugit septum dentium?
scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; subdita.
tenebo aũt sicut quando aliquid solidus lapis, uel ferrum.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
si tibi Deus domabit Procos superbos,
iam tunc tibi narrabo in domibus mulieres,
quæ te inhonorant, & quæ peccantes sunt.

Hanc aũt respondens, allocutus est prudens Vlysses.
nutrix cur autem tu has dicis? neq; aliquid te oportet.
bene & ipse ego intelligam, & cognoscam singulam.
sed tene silentio uerbum, uerte autem Deis.

Sic dixit, anus autem per domum exiuit,
portans lauacra, hæc enim priora effuderat omnia.
sed postquam lauitq;, & unxit pingui oleo,
iterum propè ignem traxit sedem Vlysses
calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope.
hospes, hoc quidem tibi adhuc parumper ego dicam ipsa.
etenim iam somni cito dulcis erit hora,

ὄμ quem

quem ſomnus capit dulcis & dolentem.
ſed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna:
dies quidem enim delector lamentans, lugens,
in mea opera inſpiciens, & ancillarum in domo.
at poſtquam nox uenit, cepitq; ſomnus omnes,
iaceo in lecto, denſæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem deſtruunt.
ſicut autem quando Pandarei filia chloreis luſcinia
bene canit uere nuper ſtante
arborum in folijs ſedens denſis,
quæ frequenter uertens fundit perſonantem uocem,
filium autem lugẽs Itylum dilectum, quem quõdam ferro
interfecit per inſanias filium Zethi regis.
ſic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc.
uel maneo apud filium, & firma omnia ſeruo,
poſſeſſionem meam, famulasq;, & altam magnam domũ,
lectumq; honorans mariti, populiq; famam.
uel iam ſimul ſequor Achiuorum qui optimus
nubere in domibus præbent infinitas dotes.
filius aũt meus quouſq; qdem fuit adhuc infans & demens
nubere non me ſinebat mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quando iam magnus eſt, & pubertatis mẽſuram
& iam me precatur iterum ire ex domus (peruenit,
poſſeſſione iratus, quam ei conſumunt Achiui.
Penelope rogat Vlyſſem ſomnum coniectandum. ſed age mihi ſomnium dijudica, & audi.
anſeres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens.
ueniens autem ex monte magna aquila curua roſtro,
omnibus in ceruices ruit, & interfecit, hi autem fuſi ſunt
congregati in domib. hæc aũt in æthera diuinũ eleuata c.
at ego flebam & lugebam in ſomnio.
circum aũt me cõgregatæ ſunt pulchræ crinibus Achiuæ
miſerabiliter lugẽtem, quod mihi aquila interfecit anſeres.
retro autem ueniens deſedit in præhabenti domo,
uoce autem detinuit, uociferauitq;.
confide Icarij filia ualde inclyti.
non ſomnium, ſed uere bonum quod perfectum erit.
anſeres quidem proci, ego autem auis
fui antea, nunc rurſus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis indecentem mortem immittam.
Sic dixit, at me dulcis ſomnus dimiſit.
uſpiciens autem anſeres in domibus intellexi
triticum comedentes apud Scyphum ubi antea.
Hanc autem reſpondens. allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
ô mulier, non aliquo modo eſt declarare ſomnium
aliò reclinatum, quoniam certè tibi ipſe Vlyſſes
dixit autẽ quomodo perficiet, procis aũt apparebit cædes
omnibus ualde, neq; aliquis mortem & parcas fugiet.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
hoſpes certè quidem ſomnia impotentia, indiſcernibilia
ſunt, neq; quid omnia perficiuntur hominibus.
Somni portæ duæ enim portæ debilium ſunt ſomniorum.
unæ quidem enim cornibus factæ ſunt, alteræ autem eboreæ.
horum qui quidem egreſſi fuerint per ſectum ebur,
hi læduntur uerba unperfecta portantes.

ὀυτινά γ' ὕπνου ἕλοι γλυκερὸς κὴ κηδόμενόν περ,
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πορε δαίμων.
ἤματα μὲν γὰρ τόρπτομ' ὀδυρομένη γοόωσα,
ὃς τ' ἐμὰς ἔργ' ὁρόωσα κὴ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ.
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλησί τε κοίτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, τυκινάι δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ,
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ὀρέγουσιν.
ὡς δ' ὅτε παυδαρέος κόρη χλωρηῒς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδησιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πυκνοῖσιν καθεζομένη τανυφύλλοις,
ἥτε θαμὰ τροπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἄφραδίας κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος.
ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ κὴ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν, δμωάς τε κὴ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
δυνῶν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἢ ἤδη κἄμ' ἕπεται ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ' ἐμὸς ἕως μ' ἔασε νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ' ὅ μ' εἴα, πόσιος κὴ δῶμα λιποῦσαν.
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας οὗτος καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο
κτήσιος ἀχαλόων, τῶν οἱ κατέδουσιν ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸ ὄνειρον ὑποκρίναι καὶ ἄκουσον.
χῆνές μοι κὴ οἶνον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα.
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης,
πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν, οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ.
ἄμφι δέ μ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκάμιδες ἀχαιαί.
οἰκτρὸ ὀλοφυρομένην, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐνὶ πρόχυνι μελάθρῳ.
φωνῇ δὲ βροτέῃ κατόρνυτο, φωνήσέν τε.
θάρσει Ἰκαρίη κόρη τηλεκλειτοῖο.
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰληλουθώς.
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε.
παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
πυρὸν ὀρεπτομένους παρὰ πύελον ἦχι πάρος περ.
τῶν δ' ἀπαμφοτέρωθεν πωσέφι πολύμηλις ὀδυσσεὺς
ὦ γύναι, ἔπως δὴ τοῦ ὑποκρίναιτο ὄνειρον (σεύς.
ἄλλα ἀγκλίνασ' ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς ὀδυσσεὺς,
πέφραδε ὅπως τελέει, μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
πᾶσι μάλ', οὐδέ κε τις θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε πωσείπε πρόφρων πηνελόπεια.
ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίνονθ', οὐδ' ἐπὶ πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστὸν ἐλέφαντος.
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἐπὲ ἀκράαντα φέροντες.

ἐντεύχεσθαι. κατὶ σκοτεινομένοις. ἐλεφαίρεσθαι. ἀπατᾶσθαι.

οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι βροτῶν ὅ τε κέν τις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ γνωτοῦθεν ὀίομαι αἶνον ὄνειρον
ἐλθέμεν, ἦκ' ἀπάσιν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δ' τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ἠὼς δὴ νῦν εἰσι δυσώνυμος, ἣ μ' ὀδυσῆος
οἴκου ἀνάξεται, νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας, οὓς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἔοισιν
ἑσταχ' ἑξείης δρυόχους, ὡς δώδεκα πάντας,
τοὺς δ' ὄγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥίψας κεν ὀϊστόν.
νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω.
ὃς δ' κε ῥεῖστα τανύσῃ βίον ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων διὰ πάντα παντῶν.
τῷ κεν ἄμ' ἑσπόμενος νοστήσαιμι μετ' αὐτῆς τόδε δῶμα
ἐρατεινόν, μάλα καλόν, ἐνὶ πλεῖον βιότοιο.
τῇ ποτε μεμνήσεσθαι ὀίομαι ἐν περ ὀνείρῳ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐνὶ τοῦτον ἄεθλον,
πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' ὀδυσεύς,
πρὶν τόξον ποτὶ τόξον ἐϋξόον ἀμφαφόωντας
νευρὴν ἐντανύσαι διοϊστεύσαί τε σιδήρου.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια.
εἴκ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, οὐκ ἐμοὶ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' ὁ γάρ πως θέμις ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους, οὕνεκ' γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ χθόνα δηριόωντα.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώιον εἰσαναβᾶσα,
κείσομαι ἐς δίνην, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται
αἰεί, δ' ἄκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη ἐξ οὗ ὀδυσεὺς
ἄχετ' ἐπ' ὀφθαλμοῖσι κακὸν Ἴλιον οὐκ ὀνομαστί.
ἔνθά κε κείοιμι, σὺ δὲ κείεο τῇ δ' ἐνὶ οἴκῳ,
εἴ κε θέλῃσθα τορέσσαι, ἢ τοι κατὰ δῆμον ἀγόντων.
Ὡς εἰποῦσ', ἀνέβαινε ὑπερώιον εἰς ἀλόγητα.
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε, καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
ἣ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi uera perficiunt hominum quando aliquis uidet.
at mihi non hinc puto graue somnium
uenisse, certè placidum mihi & filio fiat.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyßis
domo ab tenebit, nunc enim deponam certamen,
annulos quos ille in domibus suis
statuit ordinatim, annulos sic duodecim omnes,
stans autem hic multum longè iaciebat sagittam.
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
& persagittabit annulos duodecim omnes,
hunc sequar linquens hanc domum
iuuenilem, perpulchram, plenam uictu,
cuius aliquando recordari puto in somnio.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses.
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyßis.
non amplius nunc proijce in domibus hoc certamen,
ante enim prudens ueniet huc Vlysses,
quàm hos aliquando arcum bene politum tractantes
neruum extendere, persagittareq; annulum.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si uelis mihi hospes aßidens in dombus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed non enim aliquo modo est insomnes esse semper
homines, in enim unoquoq; parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed certè quidem ego superiora in ascendens
dormiam in lectum, qui mihi suspirioſus factus est
semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit uisurus malum Ilium, neq; nominandum.
illic dormiam, tu autem dormi hac in domo,
uel humi sternens, uel tibi lectos ponant.
Sic dicens ascendit superiora splendida,
non sola, cum ea & famulæ ibant aliæ.
in autem superiora ascendens cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectum maritũ, quousq; ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Υ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Βουλόμενος ἀνελεῖν ὀλυσσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι θεραπαινίδας, καὶ μεταγνοὺς, διὰ τῆς πρὸς εὔμαιον καὶ φιλοίτιον διαλέξεως, εἰ ὦ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ἐμπλίσις.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Υ. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ὑψιστοῖς ἴδε δάρσω ὀλυσσεῦα, καὶ σχέδ' ἀχαιοί.

AΥτὰρ ὁ γ' πρόδομῳ δυνάζετο δῖος ὀδυσεύς,
καμμὲν ἀδ' ἐψήσας βοείην τόρεσ', αὐτὰρ ὑπόρθε
κώεα πόλλ' ὀίων, οὓς ἱερόσυνον ἀχαιοί.
δόρπου μὴν δ' ὑπὲρ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
κεῖτ'

ARGVMENTVM Y. HOmeri Rapsod.

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutata sententia, exinde cum Eumæo, & Philœtio disputat. In quo & Procorum fit collocutio.

ODYSSEAE Y. LIBRI HOMERI
RAPSODIAE.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem,
& tenuit Achiuos.

AT IPSE in uestibulo dormiuit diuinus Vlysses,
subter quidem crudam bouinam strauit, sed desuper
pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui.
Eurynome autem super indumentum iniecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo
iacebat

iacebat uigilans, hæ autem ex domo mulieres
iuerunt, quæ procis miscebantur antea,
mutuo risum, & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis,
multa autem cogitabat in mente & in animo,
an irruens mortem pararet singulæ,
an sineret cum Procis superbis misceri
extremo & ultimo, cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis teneros circum catulos iens
uirum ignorans latrat, prompta estq; pugnare.
sic huius intus latrabant irati mala opera,
pectus autem percutiens cor increpuit uerbo.
tolera utiq; cor, & peius aliud aliquando tolerasti
die quo, quando tibi robore indetentus comedit Cyclops
fortes socios, tu autem ausus es quousq; te prudentia
eduxit ex antro putantem mori.

Vlysses uarias noctu se conuersans.

Sic dixit in pectoribus morsus dilectum cor.
huic ualde in passione cor manebat tolerans
indesinenter, at ipse uertebatur huc & illuc.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti,
plenum pinguedineq;, & sanguine huc & illuc
mouet, ualde autem cito cupit assare.
sic hic huc & illuc uersus est cogitans,
quomodo iam Procis impudentibus manus immittat
solus existens multis, propè autem ipsum uenit Minerua,
cœlitus descendens, corpore autem assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum ad uerbum locutus est.
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros.
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo
& filius, qualem aliquis cuperet esse filium.

Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses.

Miner. Vlyssem animat in procorum cædem.

certe iam hæc omnia Dea secundum decens dixisti.
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus imponam
solus existens, hi autem semper congregati intus sunt.
ad autem aliquid & hoc maius in mentibus cogito.
siquidem enim interficiar. Ioueq; teq; nolente,
quo subterfugiam, hoc autem consultare uolui.

Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua.

miser & quidem aliquis peiori persuadetur socio,
tamen mortalis est, & non tot curas uidet.
at ego Dea sum continuè, quæ te custodio
in omnibus laboribus, dico autem tibi clarè.
siquidem quinquaginta agmina diuersilinguiũ hominum
nos circum starent interficere prompti Marti,
& horum expelleres boues & pingues oues.
sed capiat te & somnus, dolor & custodire
tota nocte uigilantem, malis ab recedes iam.

Sic dixit, & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem retro in olympum abiuit diuina Dearum.
quando hunc somnus cepit soluens curas animi
soluens membra, uxor autem surrexit prudentia sciens.
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est suo in animo.
Dianæ primum supplicauit diuinæ Dearum.

Diana

ἷκετ' ἐγρηγορόων, ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤισαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμιγέσκοντο πάρος περ
ἀλλήλῃσι γέλωτα καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἠέ τ' ἐῳ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγεῖεν
ὕστατα καὶ πύματα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει,
ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἀνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι.
ὡς ῥα τ' ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομενὸν κακὰ ἔργα.
στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ.
τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης
ἤματι τῷ, ὅτε τοι μενεαίνων ἄκρος ἔδοιε κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους, σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ αὔτροιο οἰόμενον θανέεσθαι.

ἀγαιομενὸν. ἄγαν θαυμάζοντος ἢ λαλοπαίνοντος.

Ὡς ἔφατ' ἐν στήθεσσι καταπτόμενος φίλον ἦτορ,
τῷ δὲ, μάλ' ἐν πείσῃ κραδίῃ μένε τετληυῖα
νωλεμέως, ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο,
ἐμπλείων κνίσσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
κείρει, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπταλέα τε,
ὡς ἄρ' ὅγ' ἔνθα ἔνθα ἑλίσσετο μερμηρίζων,
ὁππῶς δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσσιν, ἀτὰρ δὴ οἱ ἦλθεν ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα, δέμας δ' ἤικτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις πάντων πολυκάμορε φωτῶν.
οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ὧδ' ἐν ὀίκῳ.
καὶ παῖς, οἷόν τε τίς εὐχέτοιο ἔμμεναι υἱα. (σεύς.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὁππῶς δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν, οἵδ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι.
πρὸς δέ τι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
εἴπερ γὰρ κτείναιμι διός τε σέθεν τ' ἀέκητι,
ποῖ κεν ἔπειτα φύγοιμι, τὸ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ἐρρέτω, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅς περ θνητός τ' ἔῃ, καὶ ἐπ' τόσα μήδεα οἶδε.
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, φυλάσσω σε πάντεσσι πόνοισιν,
ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισσαίνοιεν κτεῖναι μεμαῶτε Ἄρηϊ,
καί κεν τ' ἐλάσσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος, ἀυήν καὶ τὸ φυλάσσειν
παννύχιον ἐγρήσσοντ', κακῶν δ' ἐπιλύσεαι ἤδη.
Ὡς φάτο, καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν.
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
εὖτε τ' ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ
λυσιμελής, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κέδν' εἰδυῖα.
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα θεάων.

q 3 ἀρτέμι

ἀρτεμὶ πότνια θεὰ διὸς θύγατερ, αἴθε μοι ἤδη
ἐν φῶϊ σήθεσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο πρόφερουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα.
ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου ὠκεανοῖο.
ὡς ὅτε τοὺς Πανδαρέου κόρας ἀνέλοντο θύελλαι
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, νόμισσε δὲ δῖα θεάων
τυρῷ, καὶ μέλιτι γλυκερῷ, καὶ ἡδέϊ οἴνῳ.
ἤρκε δ' αὐτῇσιν πολὺ πασέων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτήν, μέγεθος δ' ἔπορ ἄρτεμις ἁγνή.
ἔργα δ' ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἔργα ἰδυίης,
αὐτὰρ ἀφροδίτη δία προσέστιχε μακρὸν ὄλυμπον
κουρήων αἰτήσουσα τέλος γλυκεροῖο γάμοιο,
ὅς ῥ' δία τορπικέραυνον, ὅ γάρ τ' εὖ πάντα,
μοῖραί τ' ἀμμορίων τε, κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
τόφρα δὲ τὰς κόρας ἁρπυῖαι ἀνηρείψαντο,
καί ῥ' ἔδοσαν συνόροισιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν.
ὡς ἐμ' ἀϊστώσειαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
εἴ με ἰοπλόκαμος βάλοι ἄρτεμις ὄφρ' ὀδυσῆα
ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὑπὸ συγερῷ ἀφικοίμην,
μή δέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν ὅππότε κέν τις
ἤματα μὲν κλαίῃ τε δυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
νύκτας δ' ὕπνος ἔχησι, τὸ γάρ τ' ἐπιλήσεται ἅπαντας
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.
αὐτὰρ ἐμοί καὶ ὄνειρατ' ἐπέσσευε κακὰ δαίμων.
τῇ δέ γάρ μοι νυκτὶ παρεσταθέτην εἰκελος αὐτῷ,
τοῖος ἐών, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ, αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
γαῖρε· ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄνας ἔμμεναι, ἀλλ' ὑπὸ ἦδη
Ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλθεν ἠώς.
τὴν δ' ἄρα κλαιούσης, ὅτε σιωπῇ δῖος ὀδυσσεύς.
μερμήριξε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γινώσκουσ' παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
χλαῖναν μὲν σιωπῇ, καὶ κώεα τοῖσιν ἐνεύδεν,
ἐν μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων, δεῖδ' δ' ὀλυσσεύς.
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ ξηραφέρειν τε θύρῃ
ἤ γε τ' ἐμὲ ἐν γαῖαν ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λίσσω,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἐκτόθεν δ' ἄλλο φανήτω.
Ὡς ἔφατ' ὀλυσσεύς, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς.
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων, γήθησε δὲ δῖος ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλέουσα
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν.
τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπόρουσαν γυναῖκες
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείφατα μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατεπύρσον ἄλεσσαν.
ἡ δὲ μί' ὄπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο.
ἡ ῥα μύλην ἐστήσατ' ἔπος φάτο σῆμα ἄνακτι.
Ζεῦ πάτερ ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
οὐδ' ἐν ποθι νέφος ἔστι, τόδε νυ τέρας τόδε φαίνεις
λιγαίνον νῦν καὶ ἐμοὶ σκιλῇ ἔπος ὅττι κεν εἴπω

Diana ueneranda Dea Iouis filia, utinam mihi iam
sagittam in pectoribus iaciens extra animum capias
statim nunc, uel postea me discerpens procella
eat portans in obscuras uias,
in ostijs autem iaciat retro gradi Oceani.
sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ
his parentes quidē corrūpunt Dei, hæ autem relictæ sunt
orphanæ in domibus, nutriebat autem diuina Venus
caseo & melle dulci, & suaui uino.
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
spē & prudentia, magnitudine autē præbuit Diana casta,
opera autem Minerua docuit inclyta operari,
quando Venus diuina adiuit altum olympum
puellis petens perfectionem dulcium nuptiarum
ad Iouem gaudentem fulmine, hic enim bene nouit omnia
fortunamq; infortuniumq; in mortalibus hominibus.
interim autem puellas harpyæ arripuerunt,
& dederunt odiosis Erynnibus seruire.
sic me destruant olympias domos habentes.
uel me pulchra crinibus percutiat Diana, ut Vlyssem
uisura & terram sub odiosam abeam,
ne autem quid peiori uiro lætificem mentem.
sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quādo aliqua
dies quidem flet frequenter dolens cor.
noctes aūt somnus habet, hic enim obliuisci facit oēs boōes
bonorū & malorum, postquam palpebras amplexus est.
at mihi & insomniaq; immisit mala fortuna.
hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi
talis existens qualis iuit cum exercitu, at meum cor
lætatū est, quoniā non dicebā somnium esse, sed uerū iam.
Sic dixit, statim autem aurea sede uenit Aurora.
huius autem igitur flentis uocem audiuit diuinus Vlysses,
cogitauit autem postea, apparuit autem ei in animo
iam cognoscens astare capiti.
uestem quidē simul capiens, et pelles quibus in dormiebat
in domum deposuit in sede, extra autem bouinam
posuit foras portans, Ioui aūt precatus ē manus extollēs.
Iupiter pater, si me uolentes in siccamq; & humidam
duxistis meam in terram, postquā mihi malefecistis ualde.
uocem aliquis mihi dicat exercitatorum hominum
intus, extra autem Iouis monstrum aliud appareat.
Sic dixit precatus, hūc aūt audiuit consiliarius Iupiter.
statim autem tonuit á splendido olympo
ab alto ex nebulis, lætatus est autem diuinus Vlysses.
uocem autem è domo mulier præmisit molendinaria
propè, illic igitur ei molæ erant pastori populorum.
his autem duodecim omnes irruebant mulieres
farinas facientes, & farinas medullam uirorum.
illæ quidem aliæ dormiebant, postquā triticum moliuerāt.
hæc autem una nondum cessarat, debilissima aūt facta est.
hæc igitur molam statuens uerbum dixit signum regis.
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas,
certè ualde tonuisti à cœlo stellato.
neq; alicubi nubes est, monstrum cui hoc ostendis.
perfice nunc, & mihi miseræ uerbum quod dicam.

Penelope Dianā precatur.
Pandari filiæ.
Ydem. mo/ net Eury/ clēā ne ho/ spitem negli gat.
Vlysses Iouem orat.
Dat signū cœlo.
Famula gē gij comi/ ctrix.

Proci postremoq; & extremo die hoc
in domibus Vlyßis capiant conuiuium desyderabile,
qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
farinas facienti, nunc ultimo cœnent.

Sic dixit, lætatus est autem uoce diuus Vlysses
Iouis tonitru, dixit enim punire peccatores.
illæ autem aliæ famulæ in domos pulchras Vlyßis
congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir
uestes indutus, circum autem ensem posuit humerum.
pedibus autem sub fortibus ligauit pulchra calciamenta.
accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro.
stetit autem in pauimentum iens, ad aũt Eurycleam dixit.

Idem. mo/ net Eury/ cleã ne ho/ spitem negli get.

Nutrix dilecta hunc hospitem honorastis in domo
lecto & cibo? an sic iacet neglectus?
talis enim mihi mater prudens existens
admirabiliter alterum honorat diuersilinguũ hominum
minorem, hunc autem meliorem inhonorans repudiat.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea.
non ipsam nunc filii insontem accuso.
uinum quidem enim bibit sedens donec uoluit ipse,
cibo aũt non amplius dixit esurire, interrogauit .n. ipsum.
sed quando iam lecti, & somni meminit,
hæc quidem lectos iußit substernere ancillis.
at hic tanquam aliquis omnino ærumnosus, infortunatus,
noluit lectis, & in cooperimentis dormire,
sed in cruda bouina, & pellibus ouium
dormiuit in uestibulo, superindumentũ aũt iniecimus nos.

Sic dixit, Telemachus autem ex domo transiuit.
lanceã habẽs, simul hũc canes pedib. ueloces sequebãtur.
perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
hæc autem rursus ancillis iußit diua mulierum
Euryclea Opis filia Pisenoridæ.
agite, partim quidem domum ornateq; festinantes,
aspergiteq;, in sedibus benefactis tapetes
iacite purpureos, partim autem spongijs mensas
omnes abstergite, purgate autem crateras
& pocula rotunda facta, partim autem ad aquam
ite, fontemq;, & portate cito euntes.
non enim iam proci aberunt domo,
sed ualde mane uenient, quoniam & omnib. conuiuium.

Sic dixit, hæ aũt igitur hãc ualde quidẽ audiuerũt &
hæ qdẽ uiginti iuerũt ad fontẽ mgrã aquis. (obediuerũt.
aliquæ illic in domo scienter laborabant.
intro autem uenerunt proci superbi, hi quidem postea
bene & scienter scindebant ligna, aliæ autem mulieres
uenerunt à fonte, post autem ipsas uenit Subulcus
tres porcos adducens, qui erant inter omnes optimi,
& hos quidem siuit in septis bene pascere.
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus.
hospes nunquid igitur aliquid te magis Achiui inspiciunt?
an te inhonorant in ædibus sicut antea?

Hũc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
utinam enim iam Eumæe Dei puniant hanc contumeliam,
quod hi iniuriantes indecenter operantur

Penelope Dianã precatur.

Pandari filia.

Famula pal/ gijs conie/ ctrix.

Proci

μνησῆρσι πύματόν τε καὶ ὕστατον ἦμαρ ἵκοιτο.
ὧν μεγάροις ὀλυσσῆος ἐλοίατο δαῖτ' ὀρατεινήν·
οἵ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γόνατ' ἔλυσαν
ἄλφιτα τυχόσι, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.

Ὡς ἄρ' ἔφη, χάρη δὲ κλεηδόνι δῖος ὀδυσσεὺς
ζεύς τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.
αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα καλ' ὀδυσῆος
ἀγρόμενοι γένεσιν ἐπ' ἐγχέρη ἀκάματον πῦρ.
τηλέμαχος δ' ὑπνῶθεν ἀΐστατο ἰσόθεος φώς,
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἄρ ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' εὐρύκλειαν ἔειπεν.

Μαῖα φίλη, τ' ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
δυνῇ καὶ σίτῳ, ἢ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτή περ ἔοσα
ἐμπλήγδην ἄλλον τόρον γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τ' δὲ τ' ἀρείονα τιμήσασ' ἀπέπεμπε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πορίφρων εὐρύκλεια.
ὄψ αὖ μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόωο.
οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός.
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι, εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἡ μὲν δ' ἐμοὶ αὔωγον ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
αὐτὰρ ὅγ' ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσι κοιμηθῆναι.
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἔδραθεν ἐν προδόμῳ, χλαῖναν δ' ἐπιβήσαμεν ἡμεῖς.

Ὡς φάτο, τηλέμαχος δὲ δόμων ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε κύνε πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν μετ' ἐυκνήμιδας ἀχαιούς.
ἣ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν
εὐρύκλεια ὤπος θυγάτηρ πεισηνορίδαο.
ἀγρεῖδ' αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσσαι,
ῥάσσατέ τ', ἐν δὲ θρόνοισιν εὐποιήτοισι τάπητας
βάλλετε πορφυρέους, αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμαρύξασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
ἠὲ δέπα ἀμφικύπελλα τε ἰυγμόνα. ταὶ ἴ μεθ' ὕδωρ
φόρεεθε κρήνην τε καὶ οἶσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο.
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὡς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐυῤῥέος ἐς κρήνην μελαίνης.
αἱ δ' αὖτ' ἐν δόμῳ ἔμπαιον ἐπιστάμεναι πονέοντο.
ἦλθον δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγακλυτοί· οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ καὶ ἐπιστάμενοι κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι·
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἴασε κατ' ἔρκεα καλὰ νέμεσθαι.
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι.
ξεῖν' ἢ ἄρτί σε μᾶλλον ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἠὲ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ' ὡς τὸ πάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
εἰ γὰρ δὴ θῦμαι θεοὶ τισαίατο λώβην,
ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες ἀεικέα μηχανόωντα

ἐμπλήγδην. ἐκπληκτικῶς, ἢ κατὰ κρίσιν, κατὰ ὡς αὐτύχν, ἐμπεπλάσσα τοῖς πράγμασιν.

domo

οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, ὅτ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε Μελανθίος αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων, αἱ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι
δεῖπνον μνηστῆρεσι, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε,
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδύνας πολυπόνους κερτομίοισι.
ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνίσεις κῆρ δόμα,
αὐέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξειας θύραζε
ὡς αὔτως; οὐκέτι νῶϊ δοκεύεται οἶκος,
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ ὁ κῆρ κόσμον
αἰτίζεις, εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες ἀχαιῶν.
Ὡς φάτο, τὸ δ' ὅπ πεφύσεφ πολύμητις ὀδυσεύς.
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ' αὖ τρίτος ἦλθε φιλοίτιος ἄρχαμος αὐδρῶν,
βοῦν ἐέραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵ τε καὶ ἄλλους
αὐθρώπους πέμπουσιν, ὅ τις σφέας εἰσαφίκηται.
καὶ τὰ μὲν ἐν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτιον ἄγχι παρεστάς.
τίς δὴ ὅδε ξεῖνος, νέον εἰλήλουθε συβώτα
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξεύχεται εἶναι
αὐδρῶν; ποῦ δέ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἀρούρα;
δύσμορος, ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δύουσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε κεν βασιλεύσιν ὀλιγωρήσωσι τοιοῦτοι.
ἦ, καὶ δεξιτερῇ δεδίσκε χεῖρ' ἀστεστάς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε γένοιτό τοι ὦς περ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, οὔ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος,
οὐκ ἐλεαίρεις αὐδρας ἐπεὶ δὴ γείνεαι αὐτός.
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν,
ἔλπομαι ὡς γνόησα, δεδάκρυται δέ μοι ὄσσε
μνησαμένῳ ὀδυσῆος ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀίω
τοιάδε λαῖφε ἔχοντα κατ' αὐθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴπερ ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰδ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν ἀίδαο δόμοισιν,
ὤ μοι ἔπειτ' ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἄδι βοσίν
εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα κεφαλήνεσσι δόμῳ.
νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, ὅ δὲ κεν ἄλλως
αὐδρί γ' ὑποστὰς χύοιτο βοῶν γένος ὀξυμετώπων.
τὰς δ' ἄλλοι μὲν κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι, οὐδ' ἐπι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν.
οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν, μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δάσασθαι δεῖν οἰχομένοιο ἄνακτος.
αὐτάρ ἐμοὶ τὸ δὲ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
πόλλ' ἀτιτάλλεται μάλα μὲν κακὸν υἷος ἐόντος
ἄλλων δήμου ἐπέεσθαι ἰόντ' αὐτοῖσι βόεσσιν
αὐδρας ὀλ ἀλλοδαπούς, τὸ δὲ ῥίγιον αὖθι μένοντα
βοσίν ἐπ' ἀλλοτρίοισι κεκαθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλων ὑπερμενέων βασιλήων
δεικόμενος φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται.
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀίομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
αὐδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κῆρ δώματα θείη.

Τόν

domo in aliena, neq; pudoris partem habent.
Sic hi quidem talia mutuo loquebantur.
propè autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum
capras ducens, quæ omnes inter excellebant greges,
cœnam procis, duo autem simul sequebantur pastores,
& has quidem religauit sub porticu ualde sonanti.
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitijs.
hospes adhuc & nunc hic tristia afficis in domo
uiros petens? at non exibis foras
omninò? non amplius nos separari puto
ante manus gustare, quoniam tu non secundum ornatum
petis, sunt autem & alia conuiuia Achiuorum.
Sic dixit, hũc aũt nõ aliqd allocutus ẽ prudẽs Vlysses.
sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans.
hos autem post tertius uenit Philœtius princeps uirorum
bouem sterilem procis ducens, & pingues capras,
portitores autem igitur hos duxerunt, qui & alios
homines mittunt, qui ipsos accedit.
& hæc quidem igitur religauerunt sub porticu resonanti.
ipse autem rursus interrogauit Subulcum propè astans.
quis iam hic hospes nuper uenit Subulce
nostram ad domum? ex quibus dicit esse
uiris? ubi ei generatio & patria terra?
infelix, certè simlis est corpore regi imperanti.
sed Dei summergunt multum errantes homines,
quando reges contra filant ærumnam.
dixit & dextra ostendit manu astans,
& ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
Salue pater ô hospes, fiat tibi tamen in futurum
opulentia, at quidem nunc malis teneris multis.
Iupiter pater nullus te Deorum pernitiosior alius,
non misereris uiros postquam iam generasti ipse.
misceri malo & doloribus tristibus
proprie ut intellexi, lachrymantur mihi oculi
recordanti Vlyßis, quoniam & illum puto
tales uestes habentem inter homines errare,
sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
si autem iam mortuus est, in inferni domibus.
hei mihi postea Vlysse strenuo, qui me in bobus
misit adhuc paruulum existẽtem Cephallenorũ in populo.
nunc autem hæ quidem fiunt immensæ, neq; aliter
uiro ageretur boum generatio latarum frontium.
has autem alij me iubent ducere sibijpsis
edere, neq; filium in ædibus curant,
neq; curam timent Deorum, prompti sunt enim iam
res comedere diu abeuntis regis.
at mihi hoc animus in pectoribus dilectis
multum uoluit, ualde quidem malo filio existente
aliorum populum ire euntem ipsis bobus
uiros in alienos, hoc autem peius hic manentem
bobus in alienis sedentem dolores pati.
& iam diu alijs superbis regibus
disceßi fugiens, quoniam non tolerabilia sunt.
sed adhuc hunc infelicem puto sicunde ueniens
uirorum procorum destructionem in domos ponet.

Melanthius insolens ad Vlyssem.

Philœtius Eumeo & Vlyßi.

Dolet propter heri infortunium.

Hunc

Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlyss.
Vlysses Philosophio. bubulce, quoniã neq; malo neq; insipienti uiro similis es.
cognosco aũt ipse quod tibi prudentia in mentes uenit,
ideo tibi dico, & in magnum iuramentum iuro.
sciat nunc primum Iupiter, Deorum hospitalisq; mensa;
domusq; Vlyßis strenui quam perueni,
certe te hic existente ueniet domum Vlysses,
tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
interfectos Procos, qui hic dominantur.

Melanthius insolens ad Vlyssem.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir.
utinam enim hoc hospes uerbum perficiat Saturnius,
cognosceres qualis mea potentia & manus sequerentur.
sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
redire Vlyssem multum sapientem suam domum.
sic hi quidem talia inter se confabulantur.

Proci finis pro omine a Telem. cæde deterrentur.

Proci autem Telemacho interitumq; mortemq;
parabant, at hæc his sinistra uenit auis
aquila altiuolans, tenebat autem timidam columbam.
his autem Amphinomus locutus est, & dixit.

Philœtius Eumæo & Vlyßi.

O amici non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes, sed recordemur conuiuij.

Sic dixit Amphinomus, his autem placuit uerbum.
uenientes autem in domos Vlyßis diuini,
pallia quidem deposuerunt in lecticisq; sedibusq;.
hi autem sacrificabant oues magnas, & pingues capras,
sacrificabant autem porcos, & bouem indomitam,
uiscera autem assantes distribuebant, in autem uinum
crateris miscebant, pocula autem distribuebat Subulcus.
panem autem ipsis distribuebat Philœtius eximius uirorũ
pulchris in canistris, potum ministrat autem Melanthius.
hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
Telemachus autem Vlyssem sedere fecit astutias cogitans
intra bene ordinatam domũ, apud lapideum pauimẽtum,
sedem indecentem apponens paruamq; mensam.
apud autem posuit uiscerum partes, infudu autem uinum
in poculo aureo, & ipsum ad uerbum dixit.
hic nunc sede cum uiris uinum bibens,
conuitia autem tibi ipse ego & manus expellam
omnium procorum, quoniam non popularis est
Telem. proceis ne hospitem infestẽt. domus hæc, sed Vlyßis, mihi autem ædificauit ille.
uobis autem proci, continete animum conuitio,
& manus, ut non aliqua lis, & contentio oriatur.

Dolet propter heri infortunium.

Sic dixit, hi autem igitur omnes mordicus labra tenẽtes
Telemachum admirabantur, quòd audacter locutus esset.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius.
& molestum existens suscepimus uerbum Achiui
Telemachi, ualde autem nobis minans locutus est.
non enim Iupiter siuit Saturnius, ideo ipsum iam
sedauissemus in domibus canorũ existente concionatorẽ.

Sic dixit Antinous, hic autem non curauit uerbum.
precones autem per ciuitatem sacram hecatombem
duxerunt, ipsi aũt congregati sunt capite criniti Achiui
nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
hi aũt postquã assauerunt carnes superiores, & traxerũt
partes diuidentes conuiuabantur gloriosum conuiuium.

apud

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
βουκόλε, ἐπεὶ ὅτε κακῷ ὅτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας, (σεύς
γινώσκω δὲ νόῳ αὐτός· ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἔκτο.
τοὔνεκά τοι ὄρκον ὀρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῦμαι·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξείνη τε τράπεζα,
ἵστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐν θάλαμῳ ἔοντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπιψεαι αἴ κε θέλῃθα
λιτεινομένας μνηστῆρας, οἳ ἐν θάδε κοιρανέουσι.

10 Τὸν δ' αὖ τε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
αἴ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τελέσειε κρονίων·
γνοίης οἷός τ' ἐμὴ δυνάμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως εὐμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δὲ δόμονδε.
ὡς οἱ μὴ τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρες δ' ἄρα τηλεμάχῳ θανάτοιό τε μόρον τε
ἤρτυον, αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχων ἐν θρῃνῳνα πελειαν.
τοῖσιν δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

20 Ὦ φίλοι οὐ νῷ ἡμῖν σωθήσεται ἠδ' ἐγκέλευθος
τηλεμάχοιο φόνος, ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὡς ἔφατ' ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπίνετο μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶματ' ὀδυσσῆος θείοιο,
χλαῖνας μὲν κατέθεντο κλισμούς τε θρόνους τε.
οἶδ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας.
ἱέρευον δὲ σῦς σιάλους, νῆ βοῦν ἀγελαίην.
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες νώμων, νῆ δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι κέρασαντο. σύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
σῖτον δὲ σφ' ἐπόνεμε φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς νῆ κανέοισιν. ἐωνοχόει δὲ μελανθεύς.
30 οἶδ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
τηλέμαχος δ' ὀδυσῆα καθίζανε κέρδεα νωμῶν.
νῆτος ἐϋσταθέος μεγάρου πρὸς λάϊνον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον παρθεὶς ὀλίγιόν τε τράπεζαν.
παρ δ' ἔνθει σπλάγχνων μοίρας νῆ δ' οἶνον ἐχεύνη
νῆ λέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
νῆτ' αὐθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων.
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφείω
πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ ὄπι δήμιός ἐστιν
40 οἶκος ὅδ', ἀλλ' ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν νῆπυς
καὶ χεῖρας, ἵνα μήτις ὄρις νῆ νεῖκος ὄρηται. ἐπίσχετε. παράσχετε.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδάξ νῆ χείλεσι φῦντες,
τηλέμαχον θαύμαζον, ὁ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσιν δ' ἀντίνοος μετέφη εὐπείθεος υἱός.
καὶ χαλεπὸν πόρ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον ἀχαιοῦ
τηλεμάχου, μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγόρευε.
οὐ γὰρ ζεὺς εἴασε κρονίων, ὄφρ' κέ μιν ἤδη
παύσαμεν νῆ μεγάροισι λιγυρὸν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
50 Ὡς ἔφατ' ἀντίνοος, ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθῳ.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον, τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες ἀχαιοί
ἄλσος ἐς ἠγαθέον ἑκατηβόλου ἀπόλλωνος.
οἶδ' ἐπεὶ ὀπτήσαν κρέ' ἐπέρτερα, νῆ δρύσαντο,
μοίρας δαισάμενοι, δ' αἴνυτο δρικυδὲς ἄεθλον.
παρ

Tόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
βουκόλε, ἐπεὶ ὅτε κακῷ ὅτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας, (σεύς
γινώσκω δὲ νόῳ αὐτός· ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἔκτο.
τοὔνεκά τοι ὄρκον ὀρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῦμαι·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξείνη τε τράπεζα,
ἵστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐν θάλαμῳ ἔοντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπιψεαι αἴ κε θέλῃθα
λιτεινομένας μνηστῆρας, οἳ ἐν θάδε κοιρανέουσι.

10 Τὸν δ' αὖ τε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
αἴ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τελέσειε κρονίων·
γνοίης οἷός τ' ἐμὴ δυνάμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως εὐμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δὲ δόμονδε.
ὡς οἱ μὴ τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρες δ' ἄρα τηλεμάχῳ θανάτοιό τε μόρον τε
ἤρτυον, αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχων ἐν θρῃνῳνα πελειαν.
τοῖσιν δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

20 Ὦ φίλοι οὐ νῷ ἡμῖν σωθήσεται ἠδ' ἐγκέλευθος
τηλεμάχοιο φόνος, ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὡς ἔφατ' ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπίνετο μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶματ' ὀδυσσῆος θείοιο,
χλαῖνας μὲν κατέθεντο κλισμούς τε θρόνους τε.
οἶδ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας.
ἱέρευον δὲ σῦς σιάλους, νῆ βοῦν ἀγελαίην.
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες νώμων, νῆ δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι κέρασαντο. σύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
σῖτον δὲ σφ' ἐπόνεμε φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς νῆ κανέοισιν. ἐωνοχόει δὲ μελανθεύς.
30 οἶδ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
τηλέμαχος δ' ὀδυσῆα καθίζανε κέρδεα νωμῶν.
νῆτος ἐϋσταθέος μεγάρου πρὸς λάϊνον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον παρθεὶς ὀλίγιόν τε τράπεζαν.
παρ δ' ἔνθει σπλάγχνων μοίρας νῆ δ' οἶνον ἐχεύνη
νῆ λέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
νῆτ' αὐθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων.
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφείω
πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ ὄπι δήμιός ἐστιν
40 οἶκος ὅδ', ἀλλ' ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν νῆπυς
καὶ χεῖρας, ἵνα μήτις ὄρις νῆ νεῖκος ὄρηται.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδάξ νῆ χείλεσι φῦντες,
τηλέμαχον θαύμαζον, ὁ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσιν δ' ἀντίνοος μετέφη εὐπείθεος υἱός.
καὶ χαλεπὸν πόρ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον ἀχαιοῦ
τηλεμάχου, μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγόρευε
οὐ γὰρ ζεὺς εἴασε κρονίων, ὄφρ' κέ μιν ἤδη
παύσαμεν νῆ μεγάροισι λιγυρὸν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
50 Ὡς ἔφατ' ἀντίνοος, ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθῳ.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον, τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες ἀχαιοί
ἄλσος ἐς ἠγαθέον ἑκατηβόλου ἀπόλλωνος.
οἶδ' ἐπεὶ ὀπτήσαν κρέ' ἐπέρτερα, νῆ δρύσαντο,
μοίρας δαισάμενοι, δ' αἴνυτο δρικυδὲς ἄεθλον.
παρ

πᾶς δ' ἄρ ὀδυσῆϊ μοῖραν θέσαν οἳ ῥ' ἐπιγνοντο
ἴσην, ὡς αὐτοὶ περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ' ὀπάμπαν ἀγηνόρας εἴα ἀβλήν
λώβην ἴχεσθαι θυμαλγέος ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δίνη ἄχος κραδίην λαερτιάδαο δυσῆος.
ἦν δ' ἔτις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
κτήσιππος ὄνομ' ἔσκε, σάμην δ' ἐν οἰκίᾳ ναίων,
ὃς δή οἱ κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο
μνᾶσκετ' ὀδυσῆος δηρὸν ἀποιχομένοιο δάμαρτα.
ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑποφρειάζοισι μετηύδα.

Κέκλυτε μοι μνηστῆρες ἀγηνόρες ὄφρά τι εἴπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι ὡς ἐπέοικεν
ἴσην, οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον
ξεῖνος τηλεμάχοιο, ὃς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δίδω ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠὲ τῳ ἄλλῳ
δμωῶν, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσῆος θείοιο.

ἀτέμβειν. τιμᾶσθαι.

Ὡς εἰπὼν, ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβὼν, ὁ δ' ἀλύσατ' ὀδυσεὺς
κῆρα κυδαλίμοιο κεφαλῆς, μείδησε δὲ θυμῷ
σαρδάνιον, μάλα τοῖον, ὁ δ' ἔνδ μιν βάλε τοῖχον.
κτήσιππον δ' ἄρα τηλέμαχος ἐνίπαπε μύθῳ.
κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ,
ὅν περ ἔβαλες τὸν ξεῖνον, ἀλύσατο γὰρ βέλος αὐτός,
ἦ γὰρ κεν σε μέσον βάλον ἔγχει ὀξυόεντι.
καὶ κέ τοι αὐτὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε, λοῖ μή πῃ οἱ ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια, πάρος δέ τε νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἔμπης τάδε μὴ καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
καὶ σίτου, χαλεπὸν γὰρ ὁρυκαίνειν ἕνα πολλοί.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι οἱ κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
εἰ ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενοιαίνετε χαλκῷ.
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν, ἢ τάδε αἰεὶ ἀεικέα δρῶ' ὁράασθαι.
ξείνους τε συφελιζομένους δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως ἠνὶ δώματα καλά.

νενδιαλιτεν.

τόδε κέρδιον. τὸ μὴ βαλεῖν, ἐπεὶ αὐτὸς αὐτὸν ἀνῄρει, ἢ τε βαλὼν ξένον αὐτὸν τὸ κέρδιον.

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε δαμασιππίδης ἀγέλαος.
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐνὶ ξείνῳ δικαίῳ,
αὐτοβοίοις ἐπέεσι κατάπαλμον χαλεπαίνοι.
μήτ' ἐπὶ τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτε τιν' ἄλλον
δμωῶν, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσῆος θείοιο.
τηλεμάχῳ δὲ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητρὶ φαίην
ἤπιον εἰ σφῶϊν κραδίην ἄδε ἀμφοτέροισιν,
ὄφρα μὴ ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐέλπει
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
τόφρ' ἔτι νεμεσσᾶν μενεμεν τ' ἐν δώματι μίμνειν,
μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἔσται,
εἰ νόστησ' ὀδυσεὺς καὶ ἐπόψεται ἦκι δόμονδε.
νῦν δ' ἄδηλον τόδε πᾶσι τ' ὀνεῖαι νεστιμός ἔσται.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ φίλῃ ἀγορεύομεν κατάλεξον
γήμασθαι ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόροιτο,

apud autem Vlyssem partem posuerunt qui ministrabant
æqualem, sicut ipsi sortiti sunt, sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Procos autem non omnino superbos siuit Minerua
conuicio teneri tristi, ut adhuc magis
intraret dolor in corde Laertiadem Vlyssem.
erat autem quidam in procis uir iniusta sciens,
Ctesippus autem nomen erat Samide in domo habitans,
qui iam possessionibus fretus patris sui,
petebat Vlyßis diu profecti uxorem,
qui tunc procos superbos allocutus est.
audite me proci strenui ut quid dicam.
partem quidem iam hospes habet diu sicut decet
æqualem, non enim bonum priuare, neq; iustum
hospites Telemachi quicunq; ad has domos peruenerit.
sed age ei & ego dabo hospitium, ut & ipse
uel balneatori det munus, uel alicui alij
famulorum, qui in domibus Vlyßis diuini.

Sic dicens, proiecit bouis pedem manu forti
iacentem ex canistro capiens, ipse autem euitauit Vlysses
quietè declinans caput, subrisit autem animo
Sardanium ualde talē, hic bene ædificatū percußit murū.
Ctesippum autem Telemachus increpauit uerbo.
Ctesippe certè ualde tibi hoc utilius fuit animo.
non percußisti hospitem, euitauit enim telum ipse,
certè enim te medium percutiam lancea acuta.
& tibi pro nuptijs pater sepulchrum faciet
hic, ideo ne quis mihi indecentias in domo
ostendat, iam enim intelligo, & scio singula,
bonaq; & peiora, antea autem infans eram.
sed tamen hæc quidem, & tolerauimus inspicientes
ouibus iugulatis, uinoq; bibito
& pane, difficile enim trahere unum multos.
sed agite, non amplius mihi mala facite inimicantes.
si iam me ipsum interficere prompti estis ære.
& hoc uellem, & multo utilius esset
mori, quàm hæc semper indecentia opera uidere.
hospites uerberatos, famulasq; mulieres
uiolantes indecenter in domibus bonis.

Telem. Ctesippum minitabundus obiurgat.

Sic dixit, hi autem omnes quieti facti sunt silentio.
tarde autem iam locutus est Damastorides Agelaus.
ô amici, non iam aliquis in mendicum iustum
contrarijs uerbis mordens sæuiat,
neq; amplius hospitem uerberate, neq; aliquem alium
seruorum, qui in domibus Vlyßis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
mite, si ipsis corde placeat ambobus.
quandiu quidem uobis animus in pectoribus spera
redire Vlyssem perprudentem suam ad domum.
tandiu nulla accusatio manereq; erit, teneriq;
Procos in domibus, quoniam hoc utilius erit.
si redibit Vlysses, & rediens uenerit domum.
nunc aũt iam hoc manifestũ, q̃ non amplius reuersurus ẽ.
sed age tuæ hæc matri aßidens narra,
nubat quicunq; optimus uir, & plurima præbeat.

Agelaus procis ut nuptias maturent.

ut tu quidem gaudens paterna omnia pascaris
edens & bibens, hæc alterius domum curet.

Hunc autem Telem. prudens contra locutus est.
non per Iouem Agelae, & dolores patris mei,
qui alicubi longè Ithaca, uel mortuus est, uel errat,
non immorabor matris nuptias, sed iubebo
nubere cuicunq; uelit, ad autem multa dona dabo.
erubesco autem nolentem à domo amouere
uerbo necessario, non hoc Deus perficiat.

Sic dixit Telemachus, procis autem Pallas Minerua
inextinguibilem risum mouit, errare fecit autem mentem.
hi autem iam maxillis ridebant alienis.
cruentatas autem carnes comedebant, oculi autē ipsorum
lachrymis impleti erant, luctum autem cogitabat animus.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus.
ah miseri, quid malum hoc patimini? nocte quidem uestra
cooperiuntur capitaq;, faciesq;, infraq; genua.
ululatus autem diuisus est, lachrymantur autem genæ.
sanguine autem fluibiles parietes, pulchræq; mediæ,
umbris uero plenum est uestibulum, plena uero & aula
euntibus, Erebus autem sub tenebris, Sol autem
ex cœlo perijt, mala autem incessit caligo.

Sic dixit, hi autem omnes in ipso suauiter riserunt.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere.
desipit hospes nuper aliunde ueniens.
sed ipsum statim domo emittite foras
in forum ire, quoniam hæc nocti assimilat.

Hunc aūt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
Eurymache non te iussi mihi comites dare.
sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
& mens in pectoribus facta, neq; indecens.
his exibo foras, quoniam intelligo malum uobis
imminens, quod non aliquis subterfugiet, neq; euitabit
Procorum, qui domo in diuini Vlyssis
uiros iniuriantes iniusta operamini.

Sic dicens, exiuit domibus bene habitatis.
iuit autem ad Piræum, qui ipsum promptus suscepit.
Proci autem igitur omnes inter se aspicientes
Telemachum irritabant supra hospites ridentes.
sic autem aliquis dixit iuuenum superborum.
Telemache non te peior hospitator alius,
qualem quidem aliquem hunc habes famelicum erratorē,
panis & uini indigentem, neq; operum
scientem, neq; fortitudinis, sed uane pondus terræ.
alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinare.
sed si iam per uadeberis, quod multo utilius erit.
hos hospites in naui multiseda ponentes,
in siculos mittemus, unde tibi dignum inueniat.

Sic dixerunt proci, hic autem non curauit uerba;
sed tacitè patrem aspiciebat expectans semper,
quando iam procis impudentibus manus immittat.
hæc in contrarium ponens perpulchram sedem
filia Icarij prudens Penelope,
uirorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiuit.
cœnam quidem enim ridentes parabant,

suauiterq;

ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι
ἔδων καὶ πίνων, ἣδ' ἄλλο δῶμα κομίζῃ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα·
δὴ μὰ Ζῆν' ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο
ὅς ποτ' τῆλ' ἰθάκης, ἢ ἔφθιτο, ἢ ἀλάληται,
ὅτι δ' ἀβρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
γημάσθαι ᾧ κε θέλῃ, ποτὶ δ' ἄσκετα δῶρα δίδωμι.
αἰδέομαι δ' ἀέκοντα ἄνῳ μεγάροιο διέσσαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τόδε θεὸς τελέσειεν.

Ὡς φάτο Τηλέμαχος μνηστῆρσι δὲ παλλὰς ἀθήνη
ἄσβεστον γέλον ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοδαποῖσιν.
αἱμοφόρυκτα δ' ἤσθιον κρέα ἠδὲ μὲν ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
ἆ δείλοι τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα.
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυται δὲ παρειαί.
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλέον δὲ κὴ αὐλὴ
ἐμπλέων, ὀρφνάων δὲ ὑπὸ ζόφον, ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.
Ὡς ἔφαθ' οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἦδυ γέλασσαν
ζωΐσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου παῖς ἤρχ' ἀγορεύειν.
ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
ἀλλὰ μιν αὖτα νέοι δόμου ἐκπέμψαιτε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἐλθεῖν, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐοίκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
Εὐρύμαχ', ὄφρα σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε, καὶ ὄσσε, καὶ πόδες ἄμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὑμῖν
ἐλθόμενον, τό κεν οὔ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέασθαι
μνηστήρων οἳ δῶμα κατ' αὖλιδα δῖαν ὀλυσσῶν
αὐέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὡς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιετάοντων.
ἦκε δ' ἐς πείραιον ὁ μιν πρόφρων ὑπεδέκτο.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐν ἀλλήλοις ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ὀρέθιζον ἐπεὶ ξείνοις γελόωντες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηφορεόντων.
Τηλέμαχ', ὄφρα σεῖο κακοξεινότερος ἄλλος,
οἷον μέν τινα τόνδε ἔχεις ἐπίμασον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι δεργὸν
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὖτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτε τίς ὅδε αὖτις μαντεύεσθαι.
ἀλλ' εἰ δὴ τάχιστα τόδε κεν πολὺ κέρδιον εἴη.
εἰ δὴ ξείνους γε νηὶ πολυκληΐδι βάλοντες
ἐς σικελοὺς πέμψωμεν ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἁλφοῖ.
Ὡς ἔφασαν μνηστῆρες, ὑπὸ δὲ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο δέγμενος αἰεὶ
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἡδὲ κατ' αὖλιν θεμείλη πολυκαλλέα δίφρον
κέρη ἰκαρίοιο πρίφρων τωΐκελόπεια
αὐδῶν γὰρ μεγάροισιν, ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο

ἠδύ τε

αἱμοφόρυκτα. αἷματι μιμολυμένα.

εἰλύαται. κεκαλυμμένα εἰσίν. δέδηε. διέγνωσται.

κατ' αὖτιν. κατὰ τὴν τοῦ οἴκου θύραν, οἱ ἔγγιστα κυνίτιδι.

ἠδ' ὑ τε καὶ μνωεικὲς, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἐρύσσαν.
δόρπον δ' ὄκ αὖ πως ἀχαρείστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
θησέμεναι, πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Φ. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Πηνελόπη τῷ τείνοντι τὸ τόξον ὑπισχνεῖται τὸν αὐτῆς γάμον. ὀδυσσεὺς δὲ σὺν εὐμαίῳ, καὶ φιλοιτίῳ σύντελεῖ μενος τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλοτε μὲν τείνειν μὴ δυνηθείς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Φὶ δ' βιὸν προτίθεσιν, ἄεθλον πηνε-
λοπείῃ.

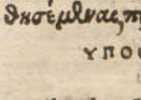

Τῇ δ' ἄρ ἐνὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶ-
πις Ἀθήνη,
κούρῃ Ἰκαρίοιο πορίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνησήρεσσι θέμεν πολιόν τε σί-
δηρον.
ἐν μεγάροις ὀδυσῆος ἀέθλια καὶ φόνον ἀρχήν.
λέμβακα δ' ὑψηλὴν πρωτεβήσατο οἷο δόμοιο.
εἷλε δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
λαλήν χαλκείην, κώπῃ δ' ἐλέφαντος ἐπῆν.
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔγχατον, ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος.
ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνδον ἔσαν ἰοὶ ἀγκοῦσαι.
δῶρα τά οἱ ξεῖνος λακεδαίμονι δῶκε τυδείδης
ἔμμορε τοξοσύνης τε καὶ ἐγχέος ἀθανάτοισι,
τὼ δ' ἐν μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν,
οἴκῳ ἐν ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος, ἦ ῥα ὀδυσεὺς
ἦλθε μετὰ χρέος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε.
μῆλα γὰρ ἐξ ἰθάκης μεσσηΐοι ἀνδρῶν ἄειραν
ἐννεήκοντά τε τρισχίλιά τε, ἠδὲ νομῆας.
ἐν δ' ἔνεκ' ἐξεσίης πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν ὀδυσεὺς
παμπόνος ἐὼν, πᾶσιν δ' ἔνεκ' ἐξεσίης τε γέροντόν τε.
ἵππους αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἳ οἱ ὄλοντο
δώδεκα θήλειαι, ἐπὶ δ' ἡμίονοι παλαιεργοί.
αἳ δ' ἄρ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο.
ἐπεὶ δὴ δῖος ὑὸς ἀφίκετο καρτερόθυμος
φῶθ' ἡρακλῆα μεγάλων ἐπίδορπον ἐργων,
ὃς οἱ ξεῖνος ἐόντα κατέκτανεν ἐν οἴκῳ,
ἀχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἐδείσατ', οὐδὲ τράπεζαν
τήν ἑ οἱ ἐν πρόθυμνον, ἐπεὶ τὸν δὲ πέφνε καὶ αὐτόν.
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερὸν ἐν νυχας ἐν μεγάροισι.
τὰς δρέων ὀδυσῆι σεβίσσατο, δῶκε δὲ τόξον,
τὸ πρίν μιν ῥ' ἐφόρει μέγας εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παῖδ'
κάλλιπ' ἀρηβήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
ἷζε δ' ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἐδώκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος, οὐδὲ τράπεζαν
γνῶν ἄλληλω. πρίν γὰρ δῖος ὑὸς ἔπεφνεν
ἶφιτον εὐρυτίδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὃς οἱ τόξον ἔδωκε, τὸ δ' ὅπποτε δῖος ὀδυσεὺς
ὄρχοιτο πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
ἔρεῖ', ἀλλ' αὖ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο

κέσκετ'

suauiterq; & placidè, postquam ualde multa comederant.
cœna autem non aliquo modo ingratior alia fieret,
qualem iam cito cogitauit Dea & fortis uir
ponere, priores enim indecentia operabantur.

ARGVMENTVM Φ. HOmeri Rapsodiæ.

Penelope tendenti arcum pollicetur suipsius nuptias. Vlysses autem Eumæo, & Philotio mandans de ianuarum custodia, ipse dimisit sagittam per annulos, alio tendere non ualente.

ODYSSEAE Φ. HOMERI
RAPSODIAE.

Phi autem arcum proponit certamen
Penelope.

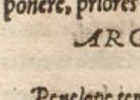

Ipsi autem in mentibus posuit Dea cæsia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ,
arcum Procis ponere album'que ferrum, Penelope procis certamen proponit.
in domibus Vlyßis certamina, & cædis principium.
scalam autem altam ascendit propriæ domus,
accepit autem clauem bene flexam manu forti,
pulchram æream, manubrium autem eboris inerat.
perrexit autem ire ad thalamum cum ancillis mulieribus
ultimum, illic autem ei thesauri iacebant regis,
æsq;, aurumq;, multi laborisq; ferrum.
ille autem arcus iacebat reflexus & pharetra De arcu Vlyßis.
sagittifera, multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
dona quæ ei hospes Lacedæmoni dedit obuians
Iphitus Eurytides similis immortalibus. Iphitus Eurytides.
hi autem in Messena obuiauerunt adinuicem
domo in Ortilochi bellicosi, certè Vlysses
iuit ad debitum, quod ei omnis populus debebat.
oues enim ex Ithaca Mesenij uiri extulerant
nauibus multisedis trecentas & pastores.
horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
paruus existens, præmisit enim pater alijq; senes. Penelope promit Vlyßis arcũ certamini procorum.
Iphitus rursus equas quærens, quæ ei perditæ erant
duodecim fœminæ, post autem mulæ patientes operum,
quæ iam ei & postea cædes & parca factæ sunt.
postquam iam Iouis filius peruenit magnanimum
uirum Herculem magnorum scientem operum, Promittit se victoris cõiugem fore.
qui ipsum hospitem existentem interfecit propè domum Hercules proditor hospitij.
miser, neq; Deorum uocem ueneratur, neq; mensam
illam quam ei apposuit, postea autem occidit & ipsum.
equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus.
quas quærens Vlyßi obuiauit, dedit autem arcum
quem antea quidem portabat magnus Eurytus, at hic filio
reliquit moriens in domibus altis.
huic Vlysses ensem acutum, & fortem lanceam dedit,
principium hospitalitatis dolorosæ, neq; in mensa Arcus Vlyßis.
cogniti sunt inter se, ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem similem immortalibus,
qui ei arcum dedit, hunc autem nunquam diu. Vlysses
iens ad bellum nigris in nauibus
portauit, sed ipsius memoria hospitis dilecti

tenuit

tenuit in domibus, portabat autem sua in terra.
hæc aũt quando iã thalamũ hũc peruenit diuina mulierũ,
pauimentumq; quernum ascendit, quod quondam faber
poliuit scientifice, & in perpendicula direxit,
in autem limina aptauit, ianuas autem imposuit splẽdidas.
statim hæc lorum uelociter absoluit annuli,
in autem clauem misit, ianuarum autem superincidit seras
contra obseruans, hæ autem resonuerunt uelut taurus
pascens prato, tantum sonuerunt pulchræ portæ
percussæ claui, apertæ sunt ei cito.
hæc autem in alta tabulata uiit, illic autem capsæ
stabant, in autem igitur his odoriferæ uestes iacebant.
hinc extensa à clauo accepit arcum
ipsa uagina, quæ ei adiacebat lucida.
sedens autem illic dilectis in genibus ponens
flebat ualde stridulè, excepit autem arcum regis.
hæc aũt postquã igitur sattata est multarũ lachrymarũ lu/ (ctu,
perrexit autem ire domum ad procos superbos
arcum tenens in manu reflexum & pharetram
sagittiferam, multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ.
hac autem cum ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
iacebat multum & æs, certamina regis.
hæc autem quando iam procos peruenit diuina mulierum,
stetit apud limen domus benefactæ,
contra genas tenens tenues uittas.
ancilla autem ei utrinq; astitit.
statim autem procis locuta est, & dixit uerbum.
audite proci superbi, qui hac domo
utimini comedere, & bibere assidue semper
uiro abeunte multo tempore, neq; aliquam aliam
uerbi facere continentiam potestis.
sed me cupientes nubere, facereq; uxorem.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
ponam enim magnum arcum Vlyssis diuini.
quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
& persagittabit annulos duodecim omnes,
hunc simul sequar linquens hanc domum
iuuenilem, pulchram, plenam uictu,
cuius aliquando recordari puto in somnio.
Sic dixit, & Eumæum iussit subulcum
arcum procis ponere, albumq; ferrum.
lachrymans autem Eumæus suscepit & deposuit.
fleuit autem bubulcus alibi postquam uidit arcum regis.
Antinous autem increpauit, uerbũq; dixit, denominauitq;.
stulti rustici molesta cogitantes,
ah miseri cur lachrymas defuderunt? & mulieri
animum in pectoribus mouetis? cui aliter
iacet in dolorib. aãus postquam dilectum perdidit mariũ.
sed tacitè comedite sedentes, uel foras
flete exeuntes, hic arcus linquentes.
Procis certamen difficile, non enim puto
facilè hunc arcum politum tendi.
non enim aliquis adest talis uir in his omnibus,
qualis Vlysses fuit, ego autem ipsum ipse uidi,
etenim memor sum, puer autem paruus eram.

Penelope procis certamen proponit.

De arcu Vlyssis.

Iphitus Eurytidis.

Penelope promit Vlyssis arcũ certamini procorum.

Promittit se uictoris cõiugem fore.

Hercules Euritor hospitij.

Arcus Vlyssis.

. λέσκετ᾽ γὰρ μεγάροισι, φόρει δ᾽ ἐμὴν ἧς ἀϊδῆ γαίης.
ἣ δ᾽ ὅτε δὴ θάλαμον τ᾽ ἀφίκε δῖα γυναικῶν,
ἐδράν τε δρύϊνον προσεβήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσας ἐστάθμευσε, καὶ ἐς σταθμὸν ἔθεινεν.
αὐτὰρ ὁ σταθμὸς ἄρσε, θύρας δ᾽ ἐπέθηκε φαεινάς.
. αὐτίκ᾽ ἄρ᾽ ἦν᾽ ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης.
αὐτὰρ ὁ κληῖδ᾽ ἧκε, θυρέων δ᾽ ἀνέκοψεν ὀχῆας
αὖτα τιτυσκομένη. τὰ δ᾽ ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι, τόσ᾽ ἔβραχε καλὰ θύρεθρα
10 πληγέντα κλαῖδι, πετάδησαν δ᾽ ἐς οἶκα.
ἣ δ᾽ ἄρ᾽ ἐφ᾽ ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χηλοί
ἔασαν, ἐν δ᾽ ἄρα τῇσι δυώδεα εἵματα κεῖτο.
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου ἄνυτο τόξον
. αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πόρικεῖτο φαεινός.
ἑζομένη δὲ κατ᾽ αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ᾽ ἧρεε τόξον ἄνακτος.
ἣ δ᾽ ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ᾽ ἴμεν ἐς μέγαρον δὲ μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
τόξον ἔχουσ᾽ ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
20 ἰοδόκον, πολλοὶ δ᾽ ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
. τῇ δ᾽ ἄρ᾽ ἅμ᾽ ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιν, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἣ δ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκε δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον αὖτα
πηχυαίων χομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ᾽ ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον.
κέκλυτε μοι μνηστῆρες ἀγακλυτοί, οἳ τόδε δῶμα
ἐσθίετ᾽ ἐδαίεσθε καὶ οἴνοιο μνᾶσθε ἔμμενες αἰεί,
30 αὐτὰρ ὁ ἀκριτομύθοιο πολὺν χρόνον, ἠδὲ τὸν ἄλλον
. μῦθον ποιήσασθαι ἐπὶ γε σίλιν ἐδώσατε,
ἀλλ᾽ ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι, θέσθαί τε γυναῖκα.
ἀλλ᾽ ἄγετε μνηστῆρες ἐπεὶ τόδε φαίνετ᾽ ἄεθλον,
θήσω γὰρ μέγα τόξον ὀδυσσῆος θείοιο.
ὅς δέ κε ῥηϊτατ᾽ γε τανύσσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διϊοῖσ᾽ ἐν πελέκεσσι δυοκαίδεκα πάντας,
τῷ κεν ἅμ᾽ ἑσπόμενος νοσφίσσομαι τόδε δῶμα
καλόν, μάλα καλὸν ἐνίπλειον βιότοιο.
τόν ποτε μιμνήσκεσθαι ὀίομαι ἐν περ ὀνείρῳ.
40 Ὡς φάτο, κὴ ῥ᾽ Εὔμαιον ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ᾽ Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ᾽ ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
αὐτίνοος δ᾽ ἐνέπεσε τε καὶ ἔφατ᾽ ἔκτ᾽ ὀνομάζων.
. νήπιοι ἀγροιῶται ἐφ᾽ ἡμέρια φρονέοντες,
ἆ δειλώ, τίνι δ᾽ ἄκρον κατείβετον ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐν στήθεσσιν ὀρίνετον ἥ τε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσε κοῖτον.
ἀλλ᾽ ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἢ θύραζε
50 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ᾽ αὐτόθι τόξα λιπόντε
. μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον. ὀ γὰρ ὀίω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐϋξόον ἐν τανύεσθαι.
ὀ γὰρ τις μετὰ τοῖο ἀνὴρ ἐν τοῖδε τοσσοῖσι τάσσιν,
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπασσα.
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δέ τι νήπιος ἦα.

Sic

Ὡς

jacebat ἔκειν

ἀάατον. ἀπβλαβῆ, ἢ ἀΐστου βλαβερόν.

Ως φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἐώλπει,
νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
ἤ τοι ὀϊστὸν γε πρῶτος ἐνευσάσθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν ὀδυσῆος ἀμύμονος οὗ τότ' ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ἐπεὶ δ' ὤρνυτο πάντας ἑταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο.
ὦ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε κρονίων.
μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη πινυτήπορ ἐοῦσα
ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα.
αὐτὰρ ἐγὼ γελόω, καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε τε μνησῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης,
οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης.
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε, τί με χρὴ μητρὸς ἄνευ.
ἀλλ' ἄγε μὴ μύσσοι πρὸς ἔλκετε, μὴ δέ τι τόξου
δηρὸν ἀκροβοπᾶσθαι τανυσίου, ὄφρα ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην.
εἰ δ' ἔκεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου
οὐκέ μοι ἀχνυμενῷ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατ' ὄπισθε λιποίμην
οἶός τ' ἤδη παῖς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν, δίψα τάφρου ὀρύξας,
πᾶσι μίαν μακρήν, καὶ ἐπὶ στίθμην ἴθυσεν.
ἀμφὶ ἭΙ γαῖαν ἔναξε, τάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας
ὡς εὐκόσμως σῆσε, πάρος δ' ὁ πώποτ' ὀπώπει.
σῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ἐν τόξου πειρήτιζεν.
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ὀρούσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ
νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
καί νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσε βίῃ ὃ τέταρτον ἀείρας,
ἀλλ' ὀδυσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο.
ὦ πόποι, ἦ ἢ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι ἢ ἄκικυς,
ἠὲ νεώτερος εἰμι, καὶ ὄπῃ χερσὶ πέποιθα
ἀμύνασθαι, ὅ τε οἷς πρότερος χαλεπαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δ' οἱ περ ἐμοῖο βίῃ πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξου πειρήσασθε καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ως ἐπών, τόξον μὲν ἄρ' ἔνθ' ἄρα θῆκε χαμᾶζε.
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέσσῃς σανίδεσσιν.
αὐτὰρ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸς ἔκλινε κορώνῃ.
ἄψ' δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
τοῖσιν δ' αὖτινοος μετέφη δυπείθεος υἱός.
ὄρνυσθ' ἑξείης, ἐπὶ δέξια πάντες ἑταῖροι
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τε περ οἰνοχοεύει.
Ως ἔφατ' αὐτίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
λειώδης δὲ πρῶτος ἀνέστατο οἰνοπος υἱός,
ὃς σφι θυοσκόος ἔσκε, πεδάκρυτα δὲ καλὸν
ἕζε μυχοίτατος ἀεί. ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
ἐχθραὶ ἔσαν. πᾶσι δὲ νεμέσσα μνησήρεσσιν.
ὃς ῥά τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
σῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζεν.
οὐδέ μιν ἐντανύσειν, πρὶν ἐ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,

ἀτρέ-

Sic dixit, huic aut igitur animus in pectoribus sperabat
arcum tendere, persagittareq; ferrum.
certè sagittam primus gustare cogitabat
ex manibus Vlyssis strenui, quem tunc inhonorabat
sedens in domo, quoniam mouebat omnes socios.
his autem & dixit sacra uis Telemachi.
ô amici certè ualde me Iupiter dementem fecit Saturnius.
mater quidem mihi dicit dilecta prudens existens
alium simul sequi, linquens hanc domum.
at ego rideo & delector insano animo.
sed agite proci, quoniam hoc apparuit certamen.
qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
neq; Pyli sacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
neq; ipsius Ithacæ, neq; Epiri nigræ,
& autem ipsi hoc scitis, quid me oportet nostræ Iudis.
sed agite, non excusationes trahite, neq; arci
diu ab uertimini tensione, ut sciamus.
& autem ipse ego hunc arcum experiar.
si autem tendam, persagittaboq; ferrum,
non mihi dolenti has domos ueneranda mater
linquet cum alio iens, quòd ego in retro relictus sum
solus iam patris certamina pulchra accipere.
dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum
rectus surgens, ab autem ensem acutum posuit humeris,
prius quidem annulos statuit perfodiens
omnibus unam longam & per lineam direxit,
circum aut terram induxit, stupor aut cepit oës uidentes
sic bene ornatè statuit, antea autem nunquam uidit.
stetit autem in pauimentum iens & arcum tentauit.
ter quidem ipsum appropinquauit trahere promptus,
ter autem dimisit potentijs insperans hoc animo
neruum tendere, persagittareq; ferrum.
& iam tendisset ui quarto attrahens,
sed Vlysses annuit, & tenuit cupientem.
his autem rursus locutus est magna uis Telemachi.
ô amici uel & postea malusq; ero & impotens,
uel iunior sum, & nondum manibus confisus sum
uirum expellere, quando aliquis prior molestus sit.
sed agite, qui me ui multo potentiores estis
arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic dicens, arcum quidem à se posuit humum
acclinans conglutinatis politis tabulis.
illic autem citum telum pulchro acclinauit capiti.
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius.
mouimini ordinatim decenter omnes socij
incipientes à loco unde uinum ministratur.
Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
qui ipsis uates fuit, apud autem crateram pulchram
sedebat semotissimus semper, stoliditates autem eisoli
inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
qui tunc primus arcum accepit, & telum uelox.
stetit autem in pauimentum iens, & arcum tentabat,
neq; ipsum intēdit, prius. n. fatigauit manus sursum trahēs,
insuetas

μύσσοι. πρὶν ἐ κάμε. Telem. cupiens ut res suas ad eu.

Proci uirib. impares arcui tendendo.

Liodes uatibus dilectus.

ἀτρίπτους ἀπαλὰς, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν.
Ὦ φίλοι, ὁ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ ἕ ἄλλος.
πολλὸς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει,
θυμῷ καὶ ψυχῇ, ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
τεθνάμεν ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, ὅν τ' ἐνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδε ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ,
γῆμαι πηνελόπειαν ὀδυσσῆος πῆ ἀνάγοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόξῳ πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα ἀχαιϊάδων εὐπέπλων,
μνάσθω, ἐέδνοισιν δοιήμενος ἥ οἱ ἔπειτα
γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἄρ ἐφώνησεν, καὶ ἄρ' ἕο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν εὐξέσσης σανίδεσσιν.
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος κεκλῆ πρὸς ἔκλινε κορώνῃ.
αὖ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐϋδμήτου θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
αὐτίνοος δ' ἐνεώτερον, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
λειῶδες τοῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων.
εἰδὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει,
θυμῷ, καὶ ψυχῇ, ἐπεὶ ὄ δύασαι σὺ τανύσσαι.
ὄ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
οἷόν τε βήτορα βιότου ἔμμεναι, καὶ ὀΐσσῃν.
ἀλλ' ἄλλοι τανύσσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί.
Ὡς φάτο, ἕ ῥ' ἐκέλευσε μελαίνθιον αἰπόλον αἰγῶν.
ἄγρει πῦρ δὴ κεῖνον ἐνὶ μεγάροισι μελανθεῦ.
πὰρ δὲ τίθει δίφρόν τε μέγαν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δὲ στέατος φῆκε μέγαν τροχὸν φῶβον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντο ἰωχεόντου ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεθα, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον.
Ὡς φάθ' ὁ δ' αὖ' αὐέκαιε μελαίνθιος ἀκάμαντον πῦρ
πὰρ δ' ἄρ' φέρων δίφρον θῆκεν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ.
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.
τῷ ῥὰ νέοι θάλποντο ἐπειρῶν τ' ὀδὲ δύαντο
φῶτανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ὤιδ' ὀλέον ἥσαν,
αὐτίνοος δέ τ' ἐπεῖχε καὶ ὀυρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τὼ δ' ὄγε οἴκοθ' ἅμα βῆσαν ὁμαρτήσαντε ἄμ' ἄμφω,
βουκόλος, ἠδὲ συφορβὸς ὀδυσσῆος θείοιο.
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοῦς δόμον ἦλυθε δῖος ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ κατ' αὐλῆς,
φθεγξάμενος σφ' ἐπέεσι προσηύδα μειλιχίοισι.
βουκόλε καὶ σὺ συφορβὲ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κρύψω; φάε δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' ἔστ' ὀδυσῆι ἀμυνέμεν εἴ ποθεν ἔλθοι.
ὧδε μάλ' ὄζ ἀπίνης, καὶ τίς θεὸς αὐτ' ὤτρυνε,
ἢ καὶ μνηστήρεσιν ἀμυνοίατ' ἢ ὀδυσῆι;
εἴπατ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ὤιβουκόλος ἀνήρ.
Ζεῦ πάτερ, αἴ γὰρ τοῦτο τελεύτησειας ἐέλδωρ.
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
γνοίης χ', οἷν ἐμὴ δύαμις, καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως εὔομαι ἐπεύχομαι πᾶσι θεοῖσι,
νοστῆσαι ὀδυσσῆα πολύφρονα ὃν δὲ δόμον δέ,
αὐτὰρ ἐπειδὴ τ' γε νόον νημερτὲ' ἀνέγνω,

ἀτρίπτους. ἀκάμας.

Telem. ca perunt ui res suas ac cu.

Proci uirib. impares ar/ cui tenden/ do.

Liodes ui bus difficili

ἐξ αὖτις σφ' ἐπέεσιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
ἔνδον μὲν δὴ νῦν οἶος ἐγὼ κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω.
οἵοισιν δ' μύωψι, τὰ δ' ἄλλων ὅστις ἄκουσε
ἔνθα μιν ἐμὲ αὖτις ἐπὶ τρόπον οἶκα δ' ἱκέσθαι,
σφῶϊν δ' ὡς ἔσεται πρὸς ἀληθέα καταλέξω.
αἴχ' ἐπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω.
οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα, καί μοι ἔπειτα
τηλεμάχῳ ἑτάρῳ τε κασιγνήτῳ τε ἔσεσθον.
εἰδ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφρασὲς ἄλλο δείξω,
ὄφρά μ' εὖ γνωτὸν πιστώσῃς τόν τ' φὶ θυμῷ,
ὀλίω τίω ποτέ με σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
πῆχυς τόν δ' ἐλθόντα σὺν ὑάσιν αὐτολύκοιο.

ἀπόιρηβον. ἀφῶ-
λον, ἀπικάλυψον.

Ὡς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀπέρηβεν ὀλοῆς.
τὼ δ' ἐπεὶ εἰσίδετον εὖτ' ἐφράσσαντο ἕκαστα.
λαῖον ἄρ' ἀμφ' ὀδυσῆα δ' αἴφρονα, χεῖρε βαλόντε,
καὶ λιμόν ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε, καὶ ὤμους.
ὡς δ' αὔτως ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσε.
καί νύκ' ὀδυρομένοισι ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ ὀδυσεὺς αὖτος δρύκαξε φώνησέν τε.
παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε μή τις ἴδηται
ἔξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλὰ πρόμνησίνοι ἐσέλθετε, μὴ δ' ἅμα πάντες.
πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες, ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
ἄλλοι μὲν δὴ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἄριστοι (χθω
οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βίον ἠδὲ φαρέτρην.
ἀλλὰ σὺ δὴ εὔμαιε φέρων αὐὰ δόματα τόξου.
σὺ χέρεσιν ἐμοὶ δόμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶ
κλῆσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
ἤν δ' ἔπος ἢ συναχὴς ἐνὶ κτύπος ἔνδον ἀκούσῃ
αὐθῶν ἡμετέροισιν φὶ ἔρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκέων ἔμμεν ἢ πρὸς ὄργῳ.
σοὶ δὲ φίλοιπε δ' ἐν θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
κλῆσαι κλῆδι, θοῶς δ' ἐπιδέσμῳ ἴπλαι.

κλῆσαι. ἐπικλεῖσαι.

Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους δύνα μετὰ οὖτα.
ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ θρόνου ἰὼν, ἔνθ' ἀνέστη.
ὃν δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἔτι θείου ὀδυσῆος.
εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν φώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλας πυρὸς, ἀλλὰ μιν οὐδ' ὣς
φὶ τανύσαι δυνάτο, μέγα δ' ἔσχε κυδάλιμον κῆρ.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ αὐτοῦ φὶ περὶ πάντων,
ὅτι γάμου τοσοῦτον ὀδύρομαι ἀχνύμενος περ.
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀχαΐδες, αἳ μὲν φὶ αὐτῇ
ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν.
ἀλλ' εἰ δὴ τοσόν δε βίης ὑπὸ δ' ἐλεύσω ἐ μὲν
αὐτῆθεν ὀδυσῆος, ὅτ' ὁ δυνάμεθα τανύσαι
τόξον, ἐλεγχέιν δὲ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.

Τὸν δ' αὖτ' αὐτίνοος προσέφη ἐυπείθεος ὑός.
εὐρύμαχ', ὀχ' ὅτως ἔσται, νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γὰρ ἱερὴ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἁγνὴ, τίς δ' ἐκε τόξα πιταίνοιτ', ἀλλὰ ἔκηλοι
κείσθεν, ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ ἐν ἐκ' ἐῶμεν ἅπαντας
ἱστάμεν,

ex iterum ipsos uerbis respondens, allocutus est.
intus quidem iam hic ipse ego mala multa passus
ueni uigesimo anno in patriam terram,
cognosco autem quòd uobis cupientibus ueni
solis seruorum, horum autem aliorum non aliquem audiui
precantem me iter redeuntem domum uenire.
uobis autem sicut erit ueritatem dicam.
utinam gratia mei Deus domet procos superbos,
dabo ambobus uxores, & res præbebo,
10 domosq; propè me ædificatas, & mihi postea
Telemacho socijq; fratresq; eritis.
eia age, iam & signum ualde manifestum aliud ostendam,
ut me bene cognoscatis fideli hunc esse in animo,
cicatricem quam quondam sus percussit albo dente
ad Parnesum euntem cum filijs Autolici.

Sic dicens, uestes magna separauit à cicatrice.
hi aũt postquã inspexerunt, beneq; cognouerunt singula, Vlysses se
fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes, seruis manifestat.
& osculati sunt amplectentes caputq; & humeros.
20 sic aũt eodem modo Vlysses capita, & manus osculatus ẽ.
& lugentibus occidisset lumen Solis,
nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq; fuisset:
cessate fletu luctuq;, ne quis uideat
exiens domo, at dicat & intus,
sed parati intrate, neq; simul omnes.
primus ego, post autem uos, at hoc signum fiat.
alij quidem enim omnes quicunq; proci superbi
non sinent mihi dari arcum & pharetram,
sed tu diuine Eumæe portans supra domos arcum,
30 in manibus mihi date, dicq; mulieribus
claudere domus ianuas firmiter factas.
si autem aliquis uel suspirium, uel strepitum intus audiat
uirorum nostris in septis, non foras
exire, sed illic quietè esse ad opus.
tibi autem Philœtie diuine fores mando aulæ. Philœtio
claudas claui, cito autem ligamen appone. mandatur
Sic dicens, intrauit domos bene habitatas, ianuæ custo
sedit postea in sede iens unde surrexerat. dia.
tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.
40 Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
calefaciens huc & illuc splendore ignis, sed ipsũ neq; sic
tendere potuit, ualde autem suspirauit gloriosum cor.
suspirans aũt igitur locutus ẽ, uerbũq; dixit, denoũauitq;.
ô amici certè mihi dolor circa meipsum & circa omnes. Eurymachi
non nuptias tantum lugeo tristis, arcui im-
sunt & aliæ multæ Græcæ, quæ quidem in ipsa par dolet.
circum mare Ithaca, & alijs ciuitatibus.
sed si iam tantum fortitudinis indigentes sumus,
diui Vlyssis quòd non possumus tendere
50 arcum, increpatio autem & futuris audiri.

Hũc aũt rursus Antinous allocutus est Eupithei filius.
Eurymache non sic erit, intelligis autem & ipse.
nunc quidem enim in populo festum Dei
purum, quis autem arcus tendet? sed quieti
deponite, at annulos & tacitè sinamus omnes
stare,

Vlysses pe-
tit experiri
uires arcus.

Vinum im-
modicũ ma
lorũ causa.

Penelope
Antinoum
obiurgat.

ἱστάμεν, ὁ μὲν γὰρ ἐν' αὐαιρήσεσθαι ὀίω,
ἐλθόντ' ὀν μέγαρον λαερτιάδεω ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲ ἐπιβξάσθω σὲ πάτεσιν.
ὄφρα ἀπείσαντες κατεθείομεν ἀγκύλα τόξα.
ἠῶθεν δὲ κέλεσθε μελάνθιον αἰπόλον ἀγῶν
αἶγας ἄγειν, αἱ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ὐδὶ μηρία θῶντες ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξ' πειρώμεθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὡς ἔφατ' αὐτίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιλώβησε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεαν.
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὀν ἀπέσαντ', ἐπίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις ὀδυσεύς.
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
ὄφρ' εἴπω τά με θυμός ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
εὐρύμαχον δὲ μάλιστα κὴ αὐτίνοον βασιλῆα
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κὴ μοῖραν ἔειπε:
ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ὦ κ' ἐθέλησιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐύξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
ἷς οἷος πάρος ἐσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἢ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλητ' ἀκομιστίη τε.
Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν
δείσαντες μὴ τόξον ἐύξοον ἐνταυσειεν.
αὐτίνοος δ' ἐνέπεσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζεν,
ἄ δειλὲ ξεῖνε, ἐνὶ τοι φρένες ὀδὲ ἠβαιαί.
ὀκ ἀγαπᾶς ὅθ' ἑκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσαι, ὀδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων κὴ ἔπεσι θ', ὀδέ τις ἄλλος
βλάπτει ὅς κ' ἐμεῖο χαοδόν ἔλῃ, μὴ δ' ἄσιμα πίνῃ.
οἶνος σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
οἶνος κὴ κενταύρους ἀγακλυτὸν ὀβριστῆσαι.
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου πειριθόοιο,
ὀν λαπίθας ἐλθόντ', ὀδ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ.
μαινόμενος κάκ' ὄρεξε δόμον κὴ πειριθόοιο,
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δὶ ἐκ πεδόνδε δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' ὄατε νηλεὲς χαλκῷ
ῥῖνας τ' ἀμήσαντες, ὁ δὲ φρένας ἰν ἕκαστα ἀκάδεις,
ἥεν ἥν ἄτιμα ὀχέων ἀνεσίφρονι θυμῷ.
ὀδ' ὁ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη.
οἷτ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρε οἰνοβαρείων,
ὡς κὴ σὺ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι εἴ κε τὸ τόξον
ἐνταυσῇς. ὁ γάρ τοι ἐδὲ κτὸ αὐτιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς ἔχεον βασιλῆα βροτῶν δ' ἐλέημονα πάντων
πέμψομεν, ἔνθεν δ' ὄλε σαώσεαι, ἀλλὰ ἑκηλος
πῖνε τε, μὴ δ' ὀρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι.
Τὸν δ' αὖτε πεδόδεε πεφίφρων πηνελόπεια.
αὐτίνοε, ὁ μὲν καλὸν ἀτέμβειν, ὁ δὲ δίκαιον
ξείνος τηλεμάχοι, ὅς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἔλπεαι ἄχ' ὁ ξεῖνος ὀδυσῆος μέγα τόξον
ἐνταυσῇ χερσί τε, βίηφί τε κῆρι πιθήσας,
οἶκαδε δέ μ' ἄξεσθαι κὴ ἐμὸν θήσεσθαι ἄκοιτιν.

ἐστάμεν, ὁ μὲν γὰρ ἐν' αὐαιρήσεσθαι ὀίω,
ἐλθόντ' ὀν μέγαρον λαερτιάδεω ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲ ἐπιβξάσθω σὲ πάτεσιν.
ὄφρα ἀπείσαντες κατεθείομεν ἀγκύλα τόξα.
ἠῶθεν δὲ κέλεσθε μελάνθιον αἰπόλον ἀγῶν
αἶγας ἄγειν, αἱ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ὐδὶ μηρία θῶντες ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξ' πειρώμεθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὡς ἔφατ' αὐτίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιλώβησε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεαν.
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὀν ἀπέσαντ', ἐπίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις ὀδυσεύς.
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
ὄφρ' εἴπω τά με θυμός ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
εὐρύμαχον δὲ μάλιστα κὴ αὐτίνοον βασιλῆα
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κὴ μοῖραν ἔειπε:
ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ὦ κ' ἐθέλησιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐύξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
ἷς οἷος πάρος ἐσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἢ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλητ' ἀκομιστίη τε.
Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν
δείσαντες μὴ τόξον ἐύξοον ἐνταυσειεν.
αὐτίνοος δ' ἐνέπεσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζεν,
ἄ δειλὲ ξεῖνε, ἐνὶ τοι φρένες ὀδὲ ἠβαιαί.
ὀκ ἀγαπᾶς ὅθ' ἑκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσαι, ὀδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων κὴ ἔπεσι θ', ὀδέ τις ἄλλος
βλάπτει ὅς κ' ἐμεῖο χαοδόν ἔλῃ, μὴ δ' ἄσιμα πίνῃ.
οἶνος σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
οἶνος κὴ κενταύρους ἀγακλυτὸν ὀβριστῆσαι.
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου πειριθόοιο,
ὀν λαπίθας ἐλθόντ', ὀδ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ.
μαινόμενος κάκ' ὄρεξε δόμον κὴ πειριθόοιο,
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δὶ ἐκ πεδόνδε δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' ὄατε νηλεὲς χαλκῷ
ῥῖνας τ' ἀμήσαντες, ὁ δὲ φρένας ἰν ἕκαστα ἀκάδεις,
ἥεν ἥν ἄτιμα ὀχέων ἀνεσίφρονι θυμῷ.
ὀδ' ὁ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη.
οἷτ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρε οἰνοβαρείων,
ὡς κὴ σὺ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι εἴ κε τὸ τόξον
ἐνταυσῇς. ὁ γάρ τοι ἐδὲ κτὸ αὐτιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς ἔχεον βασιλῆα βροτῶν δ' ἐλέημονα πάντων
πέμψομεν, ἔνθεν δ' ὄλε σαώσεαι, ἀλλὰ ἑκηλος
πῖνε τε, μὴ δ' ὀρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι.
Τὸν δ' αὖτε πεδόδεε πεφίφρων πηνελόπεια.
αὐτίνοε, ὁ μὲν καλὸν ἀτέμβειν, ὁ δὲ δίκαιον
ξείνος τηλεμάχοι, ὅς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἔλπεαι ἄχ' ὁ ξεῖνος ὀδυσῆος μέγα τόξον
ἐνταυσῇ χερσί τε, βίηφί τε κῆρι πιθήσας,
οἶκαδε δέ μ' ἄξεσθαι κὴ ἐμὸν θήσεσθαι ἄκοιτιν.

stare, non quidem enim aliquem sustollere puto
uenientem in domum Laertiadæ Vlyßis.
sed age, pincerna quidem incipiat poculis,
ut libantes deponamus curuos arcus.
mane autem iubete Melanthium custodem caprarum
capras ducere, quæ omnib. ualde excellentes gregibus,
ut in crura ponentes Apollini inclyto arcu
arcum tentemus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
his autem precones quidem aquam in manus fuderunt,
iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
diuiserunt autem igitur omnibus incipientes poculis.
hi autem postquã libauerunt biberuntq; quãtũ uoluit aius,
his autem callens locutus est prudens Vlysses.
audite proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
oro, quoniam & hoc uerbum secundum decens dixisti.
mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
sed age mihi date arcum bene politum, ut cum uobis
manus & robur experiar, si mihi adhuc est
uis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
ah iam mihi perdidit errorq; incommodumq;.

Sic dixit, hi autem igitur omnes ualde irati sunt,
timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous autẽ increpauit, uerbũq; dixit, denominauitq;.
ah miser hospitum insunt tibi mentes neq; paruæ,
non amas, quòd quietus in mensis cum nobis
conuiuaris? neq; quòd conuiuio priuaris? at audis
uerba nostra & locutionem? non autem aliquis alius
uerba nostra hospes & pauper audit?
uinum te lædit dulce, quod & alios
lædit, quicunq; ipsum abundãter capit, neq; decẽter bibit.
uinum & centaurum ualde inclytum Eurytionã
læsit in domo magnanimi Perithoi
in Lapithas euntem, hic autem quoniam mentes læsit uino
insaniens mala fecit domo in Perithoi.
heroas autem dolor cepit, ex uestibulo autem foras
traxerunt insurgentes, aures sæuo ære
naresq; demetentes, hic autem mentibus suis læsus
iuit suum nocumentum portans insano animo,
ex quo centauris, & uiris contentio facta est,
sibiq; ipsi primo malum inuenit uino grauatus.
sic & tu magnum nocumentum dico si hunc arcum
tendes, non enim alicui prudenti supplicabis
nostra in domo, statim autem te naui nigra
in Echetum regem hominum peßimum omnium
mittemus, hinc autem non saluaberis, sed quietus
bibeq;, neq; contende cum uiris iunioribus.

Hunc autem rursus allocutus est prudens Penelope.
Antinoe, non quidem bonum lædere, neq; iustum
hospites Telemachi quicunq; has domos peruenit,
existimas si sic hospes Vlyßis magnum arcum
tendet manibusq; uiq; sua fretus
domum me ducere, & suam facere uxorem?

Vlysses petit experiri uires arcus.

Vlysses seruis manifestat.

Vinum immodicũ malorũ causa.

Philœtio mandatur ianuæ custodia.

Eurymachi arcui impar dolet.

Penelope Antinoum obiurgat.

ὧδ' αὐτός πω τοῦτό γ' ἐνὶ σήθεσιν ἔολπε,
μηδέ τις ὑμείων τοῦγ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ ὦδε μὴ ὧδε ἔοικεν.
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύμαχος πολύβου πᾶις αὐτίον ἤνδα.
κέρη ἰκαρίοιο πορίφρων Πηνελόπεια,
εἴ περ τόν δ' ἄξασθαι ἐείομεθ' ὧδε ἔοικεν.
ἀλλ' αἰδεσσόμεθοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἀχαιῶν.
ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται, ὅτ' ὀδίεσι τόξον ἐΰξοον ἐντανύσσειν.
ἀλλ' ἄλλός τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ῥηϊδίως ἐτάνυσε βίον, δόρυ δ' ἧκε σιδήρου.
ὧς δρίσσ', ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεειπε πορίφρων Πηνελόπεια.
Εὐρύμαχ' ὄπῃ ὀδὶν ἐϋκλείας ἠδ' ἀτιμίας
ἔμμεναι, οἳ δ' οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀρίστου, τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα πίθεσθε;
ὄστις δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπαγής.
ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχετ' ἔμμεναι υἱός.
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα δαϊφρονέων ἀλκτῆρα, ἠδ' ἀνδρῶν,
ἠδ' ξίφος ἀμφήκες, δώσω δ' ὑπὸ ποσὶ πέδιλα.
πέμψω δ' ὄππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύοι.
Τῇ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
μῆτερ ἐμή τόξου μὲν ἀχαιῶν ὅστις ἐμεῖο
κρείσσων ὧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
ὅδ' ὅσοι κραναῇ ἰθάκῃ κατακοιρανέουσιν,
ὅδ' ὅσοι νάσσι πέλας ἠλιβάτοις ἱπποβότοιο.
τῷ ὅστις μ' ἀέκοντα βίηφι τάδε τόξα φέρεσθαι,
καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰόντα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι, μῦθος δ' ἀνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τῷ γὰρ κράτος ἐς' ἐνὶ οἴκῳ.
ἦ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκονδε βεβήκει.
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἐνθέο θυμῷ.
ἣ δ' ὑπερῴ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοσυνάων.
ἦ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα;
πλαγκτὲ, τάχ' αὖτ' ἐφ' ὕεσσι κυσὶν ταχέσσι κατὰ
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων ὃς ἔθρεφες, εἴ κεν ἀπόλλων (δοῖ),
ἡμῖν δ' ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὧς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, ὄνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι,
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει.
ἄππα, πρόσω φέρε τόξα τάχ', ἦ κ' εὖ πᾶσι πιθήσεις,
μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν ἀγρόν δε δίωμαι
βάλλων χερμαδίοισι, βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.

neq; ipse hoc in pectoribus existima.
neq; aliquis uestrum huius gratia animo dolens
hic conuiuetur, quoniam neq; quidem, neq; decet.
Hanc aũt rursus Eurymach. Polybi filius cõtra loq. est.
filia Icarij prudens Penelope,
non te hunc ducere putamus, neq; decet,
sed uerecundantes fama uirorum & mulierum,
ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis.
certè multo peiores uiri strenui uiri uxorem
petunt, quoniam non arcum politum tendunt.
sed alius quidam pauper uir errans ueniens
facile tendit arcum, per autem misit ferrum.
sic dicent, nobis autem improperia hæc fient.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Eurymache, non aliquo modo est inclytos in populo
esse, qui iam domum inhonorantes edunt
uiri optimi, cur autem improperia hæc facitis?
ipse autem hospes ualde quidem magnus & pinguis,
uiri autem ex bono genere gloriatur esse filius.
sed age, ei date arcum politum, ut uideamus.
sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
si ipsum tendet, dabit autem ei gloriam Apollo.
induam ipsum lænamq; chitonamq;, uestimenta pulchra,
dabo aũt acutum iaculum canũ adiuuamentũ, et uirorum,
& ensem utrinq; incidentẽ, dabo aũt sub pedib. calciamẽ/
mittam autem quò ipsum cor animusq; iubet. (ta.
Hanc aũt rursus Telem. prudens cõtra allocutus est.
mater mea arcum quidem Achiuorum nullus me Telem. mi
potentior cui uolo dareq; & negare, tri.
neq; quicunq; asperam Ithacam in dominantur,
neq; quicunq; habitant in Elide equos pascente.
horum nullus me inuitum coget si uoluero
& omnino hospiti dare hos arcus ferre.
sed in domum iens ipsa tui ipsius opera cura,
telamq; columq;, & ancillis iube
opus adire, sermo autem uiris curæ erit
omnibus, maxime aũt mihi, huic enim potentia est ĩ domo.
hæc quidem stupefacta retro domum iuit.
filij enim uerbum prudens imposuit animo.
in autem superiora ascendens cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectũ maritũ, quousq; ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
at hic arcus capiens portabat flexilem diuus Subulcus.
proci autem igitur omnes tumultuabantur in domibus.
sic autem aliquis dixit iuuenum fortium.
quò iam curuum arcum portas non inuise Subulcee?
errator, cito rursus te in suibus canes ueloces edent
solum ab hominibus quos nutriuisti, siquidem Apollo
nobis propitius, & immortales Dei alij.
Sic dixerunt, at hic posuit ferens ipso in loco
timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit.
heus, ulterius porta arcum cito, non bene oĩbus obedies.
ne te & iunior licet existens ad agrum expellam
percutiens saxis, ui autem fortior sum.

Affertur Vlyssi tãdem in m arcum.

Vlysses tendit arcum.

ἐνὶ γὰρ

utinam enim omnium tantum quicunq; in domibus sunt
Procorum manibus uiq; fortior essem,
ideo & cito mœstè aliquem ego mitterem ire
nostra ex domo, quoniam mala operantur.
Sic dixit, hi autem igitur omnes in ipso dulciter riserũt
Proci, & iam cessarunt graui ira.
Telemacho autem arcum ferens in domum Subulcus
in manibus Vlyßi prudenti posuit astans.
ex autem uocans allocutus est nutricem Euryclea.
claude domus ianuas fortiter compactas.
si autem aliquis, uel suspirium, uel sonum intus audiat
uirorum nostrorum in septis, non foras
eat, sed illic tacitè sit apud opus.
Sic dixit, huic autem uelox fuit uerbum.
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
tacitè autem ex domo Philœtius saltauit foras.
clausit autem postea ianuas septi aulæ.
iacebat autem sub porticu lignum nauis circumagitabilis
Byblinum, quo ligauit ianuas, introiuit autem ipse,
sedit postea in sede iens unde surrexerat
inspiciens Vlyssem, hic autem iam arcum mouebat
penitus reuoluens, experiens huc & illuc.
ne cornua uermes edissent profectò rege.
sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium;
certe aliquis admirator, & dolosus est arcuum.
certe nunc talia, & ipsi domi iacent.
uel hic ruit facere sicut in manibus
mouet huc & illuc malorum sciens errator.
alius autem rursus dixit iuuenum superborum.
utinam enim iam tantum utilitati obuiaret,
quantum hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci, at prudens Vlysses
statim postquã magnum arcum portauit, & uidit penitus,
sicut autem quando uir citharæ peritus & cantus
facile extendit nouo in sinu chordam,
tangens utrinq; bene retortum intestinum ouis.
sic sine diligentia tendit magnum arcum Vlysses.
dextera autem igitur manu capiens tentauit neruum.
hoc autem sub bene sonuit hirundini similis uoce.
procis aũt igitur dolor factus ẽ magnus, oĩb. aũt igitur co-
mutatus ẽ, Iupiter aũt ualde sonuit signa ostẽdens. (lor
lætatus est postea pertolerans diuus Vlysses
quòd ei monstrum misit Saturni filius uersuti.
accepit aũt uelocem sagittam, quæ ei apud iacebat mẽsam
nuda, ipsæ autem aliæ concauam intra pharetram
iacebant, quibus cito futuri erant Achiui tentari.
hanc in brachio capiens traxit chordam concauitatesq;
illic ex sede sedens, misit autem sagittam
contra obseruans, securium autem non errauit omnium
primo foramine, transiuit autem penitus foras
sagitta ære grauis, hic autem Telemachum allocutus est.
Telemache, non te hic hospes in domibus uituperat
sedens, neq; proposito erraui, neq; arcum
diu fatigaui tendens, adhuc mihi robur firmum est.
non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

Affertur Vlyßi tãdem arcus.

Telem. mitti.

Vlysses tendit arcum.

αἴ γὰρ τῶν τόσον ὅσοι νῦν δ' ὤματ' ἔασι
μνηστῆρες χερσίν τε, βίηφί τε φέρτερος εἴην·
τῷ κε τάχα συγκρῶς πιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου δόξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωντο.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες, νῦ δὲ μειλίχιον χαλεπὸν χόλοιο
τηλεμάχῳ τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δ' ὦμα συβώτης,
ἐν χείρεσ' ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε πεσόντα.
ἐκ δὲ καλεσάμενος προσέφη τροφὸν εὐρύκλειαν.
κλῆσον μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἦν δέ τις ἢ ὀσμὴν ἢ κτύπον ἐν δόμῳ ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλιὴς ἔμμεναι ἔργῳ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, πτῆσε δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
κλῆισε δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων
σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο φιλοίτιος ἆλτο θύραζε.
κλῆισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας ὀϊστεύκεος αὐλῆς.
κεῖτο δ' ἔνδ' αὐθόσι ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ὀρθὴν δ' ἵκανεν αὐτός.
ἕζετ' ἔπειτ' αὖθι δίφρον ἰὼν ἐνθέν περ ἀνέστη,
εἰσορόων ὀδυσῆα, ὅδ' ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντῃ ἀναστροφόων πειρώμενος ἤν τε καὶ ἤν τε,
μὴ κέρα ἶπον ἔδοιεν, ἀκριτομυθέων ἀνάκτος.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἦ ῥα νύ τοι τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται ἢ ποιήσεμεν, ὡς ἐνὶ χερσὶν
νωμᾷ ἐνθάδε καὶ ἐνθάδε κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοφορεόντων,
αἴ γὰρ δὴ τοσσόσσον ὀνήσειε αὐτάσσειν,
ὡς ὅτ' ὀϊστεύσει τόξον δεύσεται ἐν τανύσσαι.
Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ἀτὰρ πολύμητις ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντῃ.
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος ἠδ' ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσε νέῳ ἐν ἀγκῶνι χορδὴν
ἄψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰός,
ὡς ἄρ' ἄτερ πόνου δεῦσε τανύσσας μέγα τόξον ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πείρησατο νευρῆς.
ἥδ' ἐκ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γλυκὺ μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
ἐτράπετο, ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
γήθησεν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
ὅτι ῥά οἱ τέρας ἧκε κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω.
εἵλετο δ' ὠκὺ ὀϊστὸν, ὃς οἱ παρὲκειτο τραπέζῃ
γυμνός, τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἐν τῇδε φαρέτρῃς
κείατο, τῇ τάχ' ἔμελλον ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ἐν πήχει ἑλὼν εἷλκε νευρὴν γλυφίδας τε
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ' ὀϊστὸν
αὐτὰ πιτυσκόμενος, πελέκων δ' ἐκ πάντων ἔβαλε πάντων
πρώτης σειλῆς, διὰ δ' ἀμπὲς ἦλθε θύραζε
ἰὸς χαλκοβαρής, ὁ δὲ τηλέμαχον προσέειπεν.
Τηλέμαχ', ἤ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδ' ἐν τόξῳ
δηρὸν ἔκαμον τανύων, ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ' ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνοντο.

ἀνάκτων. ἀναστρέφων.

θηητὴρ, θαυμαστὴς, ἐμπαιος.

ὀνήσειν. ὠφελήσας ἢ τοῦ βρόσιος ὑπερβαλόντα καὶ τὴν μνηστήρων.

nunc

νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον ἀχαιοῖσι τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι, τά γ' τ' ἀναθήματα δαιτός.
ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν, ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσῆος θείοιο.
ἀμφὶ ἑῇ χείρα φίλῃ βάλε ἔγχεϊ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
πάρ θρόνῳ εἱστήκει κεκορυθμένος ἄθομι χαλκῷ.

ἐψιάασθαι, τέρπεσθαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ X. ΟΜΗΡΟΥ
ῥαψῳδίας.

Τὰ περὶ τῶν μνηστηροφονιῶν ἐργασάμενος ὀδυσεὺς παρούσης ἀθηνᾶς, σὺν τοῖς ἑξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ τηλεμάχου καὶ οἰκείων, κολάζει ἅμα μελανθίῳ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ X. ΟΜΗΡΟΥ
ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Οἱ ὀδυσεὺς μνηστῆρας ἐκαίνετο νηλεῖ χαλκῷ.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις ὀδυσεύς.
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἰῶν εὐπλείων, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν.
ὄφρα μὲν δὴ ἄεθλος ἄατος ἐκτετέλεσται.
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν ὄφρα τις βάλῃ αὐτὴρ,
εἴσομαι αἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος ἀπόλλων.
ἦ, καὶ ἐπ' αὐτίνοῳ ἰθὺς βέλος πικρὸν ὀϊστοῦ.
ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλεσεν ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσεον ἀμφωτόν, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐώμα,
ὄφρα πίοι οἴνοιο, φόνον δ' οἱ ὄρνυτο θυμῷ
μιμνέλεν τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
μοῦνον ἐπὶ πλείονεσσι καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη
οἶ τεύξειν θανάτου τε κακοῖο, καὶ κῆρα μέλαιναν.
τῷ δ' ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπιβρόμενον βάλε ἰῷ.
αὐτικρὺ δ' ἀπάλοιο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἐκπέσε χειρὸς
βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματος ἀνδρομέοιο, θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τράπεζαν
ὤσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' ἔσλατα χεῦε βράζε,
σῖτός τε κρέατ' ὀπτὰ φορεύνετο, τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον αὐδρὸς πεσόντος.
ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐὐτμήκεας ποτὶ τοίχους,
οὐδέ πω ἀσπὶς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι.
νείκεον δ' ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
Ξεῖνε, κακῶς αὐδῶν τοξάζεαι ἐκ τ' ἀέθλων
ἄλλων αὐτάσεις, νῦν τοι σῶς ἀμπνὺς ὄλεθρος.
καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων ἐν ἰθάκῃ, τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
ἴσκεν ἕκαστος αὐτὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
αὐδρὸς κατακτεῖναι, τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὡς δὴ σφῶν κατὰ πᾶσιν ὀλέθρου πεῖρατ' ἐφῆπτο. (σεῦς
τοῦ δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πολύμητις ὀδυσεὺς
ὧδε κατόπισθε, ὅμ' ἔτ' ἐφάσκεν' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
δῆμον ἀνὰ πρόσω, ὅτι μοι κατεκείρετο οἶκον,
αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθαι γυναῖκα.

δμωῇσιν

nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
in luce, at postea & aliter delectari
cantu & cithara, hæc enim additamenta conuiuij.
dixit, et supercilijs annuit, hic aût circũposuit ensem acutũ
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
circum autem manũ dilectã posuit lãceã, propè aût ipsum
apud sedem stetit armatus splendido ære.

ARGVMENTVM X. HOmeri Rapsod.

Procorum cædem cum peregisset Vlysses præsente Minerua, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit cum Melanthio.

ODYSSEAE X. LIBRI HOMERI
RAPSODIAE.

Vbi Vlysses procos abstulit sæuo ære.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses,
insiluit autem magno limini habens arcum & pharetram
sagittis plenam, celeres uero effudit sagittas
ibi ante pedes, subinde autem procis dixit.
hoc quidem iam certamen innocuum perfectum est.
nũc rursus propositũ aliud quod nõdũ aliqs percußit uir
speculabor si consequar, præbeat aût mihi gloriã Apollo.
dixit, & in Antinoum direxit amaram sagittam.
certè hic pulchrum poculum eleuare uolebat
aureum utrinq; ansatum, & iam manibus mouebat,
ut biberet uinum, cædes autem ei non in animo
cogitabatur, quis putasset inter uiros conuiuas
solum in plures, etsi ualde fortis esset
ei facere cædem malam, & mortem nigram.
hunc autem Vlysses in gutture detentum percußit sagitta.
contra autem teneram per ceruicem iuit cuspis.
declinatus est autem aliò, poculum autẽ ei excidit manu
percußi, statim autem fistula ad nares crassa uenit
sanguine uirili, cito autem à se mensam
impulit pedib. percutiens, longè autẽ cibos fudit ad terrã.
panisq;, caroq; assata fœda est, hi autem strepuerunt
proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.
ex autem sedibus surrexerunt turbati in domo,
undiq; aspicientes bene incisos ad parietes,
neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea capere.
increpabant autem Vlyssem iratis uerbis.
Hospes male uirorum sagittas, nõ amplius certaminib.
alijs obuiabis, nunc tibi salua alta mors,
etenim iam nunc uirum interfecisti, qui ualde optimus
iuuenum in Ithaca, ideo te hic uultures edent.
dixit singulus uir, quoniam dixerunt non uolentem
uirum interfecisse, hoc autem stulti non cognouerunt,
quòd iam ipsis & omnibus mortis fines attingebant.
has autem toruè aspiciens allocutus est prudens Vlysses.
Canes nõ me amplius existimabatis rediẽtẽ domũ uenire
populo à Troianorum, quòd mihi consumebatis domum,
ipsius uiuentis petebatis uxorem.

Burymach. supplex Antinoo impu tat omnia.

Procorum cædes.

Vlysses Antinoum sagitta interfecit.

Eurymach. procis.

Eurymach. occiditur.

Vlysses procis se manifestat.

ancillas

ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter,
neq; Deos timentes, qui cœlum latum habitant,
neq; aliquam hominum accusationem imposterum fore.
nunc uobis & omnibus mortis fines contigerunt.

Sic dixit, hos autē igitur omnes nouus timor suscepit.
aspiciebat autem singulus quo fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondens, allocutus ē.
siquidem iam Vlysses Ithacensis uenisti,
hæc quidem decenter dixisti quæcunq; fecerunt Achiui.
multam quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
sed hic quidem iam iacet, qui causa fuit omnium
Antinous, hic enim imposuit hæc opera.
non nuptiarum tantum indigens, neq; cupiens,
sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius.
ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
ipse, at tuum filium interficeret insidians.
nūc aūt hic quidē in parca interfectus ē, tu aūt miserere po
tuorū, at nos in futurū conciliati in populo (pulorum
quæcunq; tibi ebibita sunt, & comesta sunt in domibus,
precium separatim ducentes uiginti boues singulus,
æsq; aurumq; reddemus donec tuum cor
lætum fuerit, ante autem non indignanter irascere.

Eurymach. supplex Antinoo impuitat omnia.

Hunc autem toruè uidens allocutus est prudens Vlyss.
Eurymache, neq; si mihi paterna omnia redderetis
quæcunq; ei nunc sunt, & sicunde alia imponeretis,
neq; sic amplius manus meas cessarem cæde
ante omnem procos transgreßionem soluere.
nunc uobis adiacet contra uel pugnare,
uel fugere, qui mortem & parcam euitauerit.
sed aliquem non fugere puto altam mortem.

Procorum cædes.

Sic dixit, horum autem ipsorum soluta sunt genua.
his autem Eurymachus allocutus est secundo rursus.
ô amici non retinebit uir hic manus innocuas,
sed postquam accepit arcum politum, & pharetram
pauimento à polito, sagittabit donec omnes
nos interficiet, sed recordemur pugnæ,
ensesq; trahite, & contra tenete mensas
sagittas ueloces, contra autem ipsum omnes simus
congregati si ipsum pauimento expellemus & ianuis;
eamus in ciuitatem, clamor citißime fiet.
& ideo cito hic uir nunc ultimo sagittabit.

Vlysses Antinoum sagitta interficit.

Eurymach. procis.

Sic igitur uociferans, traxit ensem acutum
æreum utrinq; acutum, saltauit autem in ipsum
terribiliter sonans, ipse autem sequebatur diuus Vlysses
sagittam proijciens, percußit autem pectus apud mammā.
in autem ei hepate fixit uelox telum, ex autem igitur manu
ensem misit humum, proiecta autem mensa
decidit uoluta, longè autem aquas fudit humum,
& poculum circum ansatū, hic aūt terrā uerberauit frōte
animo dolens, pedibus autem thronum ambobus
calcitrans quaßit, in oculis autem fusa est tenebra.
Amphinomus autem Vlyßi iuit glorioso
contrarius ruens, traxit autem ensem acutum,
si quomodo eius exiret ianuis, sed ipsum præuenit
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea

humero/

Eurymach. occiditur.

Vlysses prodicis se manifestat.

ὁμωῇσιν δὲ γυναῖξὶ πᾶσιν ἀνάγκη βιαίως,
ὅτε θεοὺς δ' εἰσαντες, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ὅ τέ τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι,
νῶϊν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πεῖρατ' ἐφῆπται.
Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
πάντῃ λωφῶν ὃ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δ' ἑ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέφη·
εἰ μὲν δὴ ὁ δ' Ὀδυσεὺς ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
ταῦτα μὴ ἄισμα εἶπον ὅσα ῥέζον κοὐ ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ·
ἀλλ' ὁ μὴ ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων (γροῦ·
οὗτος γ' ἐπίλεν τά δὲ ἔργα,
ὅτι γάμου τόσσον μεχρὴ μνόος, ὅτε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων τά οἱ οὐκ ἐτέλεσε κρονίων,
ὄφρ' ἰθάκης ἥῃ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι·
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφατ'. σὺ δὲ φείδεο λαῶν
σῶν, ἀτὰρ ἄμμιν ὄπιθεν ἀρεσσάμενοι ἐν δῆμῳ
ὅσσά τοι ἐκπέποται, καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
πίμπλω ἀμφὶς, ἄγοντες ἑκηβόλοιο ἕκαστος,
χαλκόν τε, χρυσόν τ', ἀρεσσόμεν εἰσόκε σὸν κῆρ
ἱανθῇ, πρίν γ' ὄφρα νεμεσσήσαι κε χολῶσθαι. (σύς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀρεσθῆτε
ὅσσά τε νῦν ὑμῖν ἔνι, καὶ εἴποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδ' ἑκὼν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρίν γε πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίας ἀρτίσαι
νῶϊν ὑμῖν πρόσθεν γε ἀνάντιον ἠὲ μάχεσθαι,
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ἀλλά τιν' ὀ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὡς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γόνατα καὶ φίλον ἦτορ·
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
ὦ φίλοι, ὄφρ' ἄρ κ' ἔτι σχήσει αὐτὸς ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐϋξοον ἠδὲ φαρέτρην
δὴ τὸ ἀπὸ ξεστοῦ τοξάσεται, εἰσόκε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ, ἀλλὰ μνησώμεθα χέρμης,
φάσγανά τε σπάσασθε καὶ αὐτίχα θεῖτε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων, ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
ἀθρόοι εἴκε μιν ὀλίγον ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων.
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο.
τῷ κε τάχ' ὅς τε ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Ὡς ἄρα φωνήσας, ἐρύσατο φάσγανον ὀξὺ
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων, ὁ δ' ὁμάρτει δῖος Ὀδυσεὺς
ἰὸν ἀκριδόεις, βάλε δὲ στῆθος πρὸς μαζόν.
ἐν δὲ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμάζε, πεδιόρδηνε δὲ τραπέζη
κάππεσε δίνηθεὶς, ἀρὴ δ' εἶδατα χεῦεν ἐρεύθων,
ἐν δ' ἐπας ἀμφικύπελλον, ὀϊζὺς χθόνα τύπτε μετώπῳ
θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίναξε, κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλὺς·
ἀμφίνομος δ' ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
αὐτίος ἀΐξας, ἔρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ,
εἴπως οἱ ἔξειε θυράων, ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ

ὤμῳ

ἑκηβόλοιο. ἄκοντι βοῶν ἄξιον.

ὀδυσῆος ἐείσαλο. ὡς ὅτι ὀδυσεύς ἔρμηνευε.

ὤμων μεσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
δόπησεν δ' ἄρα πουρί. χθὼν δ' ἔλασε παντὶ μέτωπῳ·
τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος,
αὐτοῦ γὰρ ἀμφιδέδοικε, πολὺ γὰρ δείδιε μή τις ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον, ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ ἀΐξας, ἢ τε πρὸ πρόσω τύψας.
βῆ ῥ' θεῶν, μάλα δ' ὦκα φίλῳ πατέρ' εἰσαφίκανεν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ πάτερ, ἤδη τοι στέγος οἴσω καὶ δύο δόρε·
καὶ λαμπὰς εὐχαλκον ὑπὲρ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτός τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰών. δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ βοῦ βουκόλῳ, ἄλλα, τετεύχῃσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
εἰ θεῶν, εἴως μοι ἀμαιμακέται παρὲξ ὀΐσοι,
μήπ' ἀρκεσίνησι θυρέων μόνον ἐόντα.
Ὡς φάτο. τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
βῆ δ' ἴμεν αἰθάλαμον, ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δόρατα δ' ὀκτώ·
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
βῆ ῥ' φέρων μάλα δ' ὦκα φίλῳ πατέρ' εἰσαφίκανεν.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν.
ὡς δ' αὔτως τὼ δμῶε δ' ὑποδύετον τεύχεα καλά.
ἕσταν δ' ἀμφ' ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτιν.
αὐτὰρ ὅγ' ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμυνάσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ὧ ἐνὶ οἴκῳ
βάλλε πιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἔκλινεν ἐστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐΰτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος κατ' ὕπερθεν ἔνευεν.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δόρε' οἰστὼ πεπερυθμένα χαλκῷ.
ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
ἀκρότατον δὲ παρὲξ δόμον ἐϋσταθέος μεγάροιο
οἶμος ὁδὸς ὀλοῆς λαύρης, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
τὴν δ' ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖος ὑφορβὸς
ἑστάτ' ἄγχι αὐτῆς, μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή. (κωμ.
τοῖς δ' ἀγέλαος μετέφη ἔπος πᾶσι πιφαύσκων·
Ὦ φίλοι, ὄκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρης ἀναβαίη,
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο,
τῷ κε τάχ' ὅ τοι αὐτὸς ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν·
ὄπως ἐς ἀγέλας διοτρεφὲς, ἄγχι γὰρ αὐτῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης.
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι αὐτὴρ ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
ἀλλ' ἄγετ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
ἐκ θαλάμου, ἔνθα γὰρ οἴομαι, οὐδ' ἐπὶ ἄλλα
τεύχεα κατθέσθην ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὡς εἰπὼν, αὐτὰρ ἔβαινε μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν
ὀλυμπόνδε θαλάμους ὀδυσῆος αὐαρέοντας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δόρατα.
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας
βῆ δ' ἴμεν, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε
καὶ τότ' ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, (κε.
ὡς

humerorum medio, per autem pectora penetrauit. Telem. Amphinomū interficit.
sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
illic in Amphinomo, ualde enim timebat ne quis Achiuorū
lanceam trahentem longam, uel percutiat
ense ruens, uel in caput uerberans.
iuit autem currens, ualde aūt cito dilectū patrē peruenit.
propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
ô pater iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
& galeam bene æream in temporibus aptam,
ipse induar iens, dabo autem Subulco
& Bubulco alia, armari enim melius.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
porta currens quousq; auxiliari adsunt,
ne me amoueant ianuis solum existentem.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri.
perrexit aūt ire in thalamū, ubi ei inclyta arma iacebant.
hinc quatuor quidem scuta excepit, lanceas autem octo,
& quatuor galeas æreas densas.
uenit autem ferens, ualde aūt cito dilectū patrem peruenit.
ipse autem primum circa corpus indutus est æs. Vlyssis in procos se armat.
sic autem eodē modo hi famuli induti sunt arma pulchra.
steterunt autem circum Vlyssem prudentem uarijconsilij.
at hic quandiu quidem auxiliari erant sagittæ,
tandiu procorum unum semper in domo
percussit inspiciens, hi autem simul stricti cadebant.
at postquam liquerunt sagittæ sagittantem regem,
arcum quidem ad stabulum bene firmæ domus
inclinauit stare ad parietes splendidos,
ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex,
capite autem in forti galeam bene factam posuit
conum, grauiter autem crista desuper nuebat.
accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete.
ultimum autem apud pauimentum bene stantis domus
erat uia in latitudine, tabulæ autem erant bene congruæ.
hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum Subulcum
stantem propè ipsam, una autem sola erat uia.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O amici non iam aliquis in ianuam ascendat,
& dicat populis, clamor citissime fiat. Agelaus procis.
ideo cito hic uir nunc postremo sagittet.
Hūc aūt rursus allocutus est Melanth. custos caprarū.
non aliquo modo est Agelae diuine, prope enim grauiter
aulæ pulchras ianuas & molestum os latitudinis,
& unus omnes prohibebit uir, qui fortis sit.
sed age uobis arma portabo armari
ex thalamo, illic enim puto, neq; aliò
arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic dicens, ascendit Melanthius custos caprarum
in thalamum Vlyssis supra scalas domus,
ubi duodecim quidem scuta excepit, tot autem lanceas, Melanthius armis Vlyssi it procos.
& tot galeas æreas crinedensas.
perrexit autem ire, ualde autē cito portans procis dedit,
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & dilectum cor,
postquam

Subulci me lanthiū uindicant.

postquam circumponẽtes uidit arma, manib. autẽ lanceas
longas quatientes, ualde autem ipsi uidebatur opus.
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache certe ualde iam aliqua in domibus mulierum
nobis contraparat bellum malum, uel Melanthius.

Hunc autem rursus Telem. prudens contra locutus ẽ.
ô pater ipse ego hoc peccaui, neq; aliquis alius
causa, qui thalami ianuam spisse congruam
reliqui inclinans, horum autem speculatio fuit melior.
sed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami.
& obserua siqua est mulierum, quæ hæc faciat,
an filius Dolij Melanthius quem ego puto.
sic hi quidem talia inter se loquebantur.
iuit autem iterum thalamum Melanthius custos caprarũ,
portaturus arma pulchra, intellexit autem diuus Subulc.
statim autem Vlyssem allocutus est propè existentem.
diuine Laertiade prudens Vlysses,
ille autem rursus exitiosus uir quem putamus ipsi
it in thalamum, tu autem mihi uerum dic,
nunquid interficiam si potentior ero?
an tibi huc ducam, ut iniustitias soluat
multas, quantas hic operatus est tua in domo?

Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
certe ego & Telemachus procos superbos
retinebimus intra domos furentes,
uos autem auertentes pedes & manus desuper
in thalamum mittite, tabulas autem ligate à tergo.
cathenam autem plicatam ex ipso penetrantes
columnam in altam trahite, propinquate trabibus,
ut diu uiuus existens graues dolores patiatur. (diuerunt.

Sic dixit, hi aũt igitur hũc ualde qdẽ audiuerũt & obe
perrexerũt aũt ire ĩ thalamũ, fefellerũt aũt ipsũ itus existẽ
certe hic quidẽ thalami cõclaui in arma quærebat. (tem.
hi autem steterunt utrinq; apud limina manentes,
quando in pauimẽtum ibat Melanthius custos caprarum.
altera quidem manu ferens pulchram galeam,
altera autem scutum latũ antiquum inquinatum siccitate
Laertis herois quod iuuenis portabat.
tum quidẽ iacebat, conglutinationesq; solutæ erãt lororũ.
iam tunc irruentes ceperunt, traxeruntq; ipsum intro
per caput, in pauimẽto aũt in terrã iecerunt dolentes cor.
pedes autem manusq; colligauerunt tristi uinculo
bene ualde uertentes totaliter sicut iusserat
filius Laertis pertolerans duuus Vlysses,
cathenam autem plicatam ex ipso tentantes,
columnam in altam traxerũt, propinquauerũtq; trabibus.

Hunc autem cauillans allocutus est Eumæus subulcus.
nunc quidem iam ualde omnino Melãthie noctẽ seruabis
lecto in molli dormiens sicut decet,
neq; te Aurora ab Oceani fluxibus
latebit ueniens aurisedis, quando adduces
capras procis domo in conuiuium laborare.
sic hic quidem illic relictus est extẽsus pnitioso ĩ uinculo.
hi autem in arma euntes, portamq; imponentes lucidam,
iuerunt in Vlyssem prudentem uersutum,

ubi

ὡς πόδας ἀλλομένους ἴδε τοῦχα, χερσὶ δὲ δῦρα
μακρὰ πυκάζοντας, μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐπορώρυσε πόλεμον κακὸν ἠὲ Μελανθεύς.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος τε πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἐμέρσσατον, οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην τε κυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἐγκλίνας, τὸ δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δεῦρ' ὦ δῖε σύμαιε θύρην ἐπίθου θαλάμοιο
καὶ φράσαι εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
ἢ ἥς φησ' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὄιω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ' αὖτις θάλαμόν δὲ Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τοῦχα καλά, νόησε δὲ δῖος ὑφορβός.
αἶψα δ' ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα.
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
κεῖνος δ' αὖτ' αἰδηλος ἀνὴρ ὃν ὀΐομεθ' αὐτοὶ
ὄρχεται εἰς θάλαμον, σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπε
ἤ μιν ἀπηκτείνω, αἴ κεν κρείσσων τε γένωμαι;
ἠὲ σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀπτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας ὅ τος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς (σεύς.
ἐχήσομεν ἐνθάδε μεγάρων μάλα περ μεμαώτας.
σφῶϊ δ' ἀπεστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
εἰς θάλαμον βάλετον, σανίδας δ' ἐκδήσαι ὄπιθε.
σειρὴν δὲ πλεκτὴν εἰς αὖτ' ἐπειρήσαντε κίονα ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαί τε δοκοῖσιν.
ὣς κεν δὴ θὰς ζωὸς ἐὼν, χαλεπ' ἄλγεα πάσχῃ.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
βαν δ' ἴμεν εἰς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν ἐν, τοῦχε ἐρύνα.
τὼ δ' ἔσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
ἔνθ' ἐπὶ ἐρεῖδον ἔβαινε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν κυνέην φέρων καλὴν ἐπιφάλειαν.
τῇ δ' ἑτέρῃ θάρσος δυρὸ γέρον πεπαλαγμένον ἄζῃ
λαέρτεω ἥρωος, ὃ κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων.
δὴ τότε γ' ἔνδ' ἔκειτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων.
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξαντε ἑλέτην δρύφακτά μιν εἴσω
κοτέξ, ἐν δ' ἀπέδησαν χαμαὶ βάλον, ἀχνύμενοι κῆρ.
σὺν δὲ πόδας χεῖρας τ' ἔδεον θυμαλγέϊ δεσμῷ
εὖ μάλ' ἀπεστρέψαντε δαμηρὲς ὡς ἐκέλευον
υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
σειρὴν δὲ πλεκτὴν εἰς αὖτ' ἐπειρήσαντε
κίονα ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' αὖ κερτομέων προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ κατὰ θέμιν, ὡς ἐπέοικεν,
οὐδέ σε γ' ἠριγένεια παρ' ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἀνερχομένη χρυσόθρονος, ἥνίκ' ἀγινεῖς,
αἶγας μνηστήρεσσι δόμον ἐνὶ δαῖτα πονεῦσαι.
ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο πεδεὶς, ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ,
τὼ δ' ὅτ' τοῦχα δοῦτε, θύρην τ' ἐπιθῶντε φαεινὴν,
βήτην δ' εἰς ὀδυσῆα δολοφρονα πικιλομήτιν.

ἔνθα

Telem. Amphinomũ interficit.

Vlysses in procos se armat.

σειρὴ. πλέγμα τοιχίνιον.

Subulci Melanthiũ uinciunt.

Agelaus procis.

Melanthius armis ibrui it procos.

ἕνθα μὲν Θ πνείοντες ἐφεστάσαν, οἱ μὲν ἐπ' δόλῳ
τέσσαρες, οἶδ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπαγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθε Μινέρβη,
μήντορι εἰδομένη, ἠ μὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' ὀλυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε.
μήντορ ἄμωμον ἄρειο, μνήσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
ὅσσ' ἀγαθὰ ῥέζοντες, ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὡς ἔφατ' οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' ἀθήνην.
μνηστῆρας δ' ἐτόρουθεν ὁμόκλεον εἰν μεγάροισι.
πρῶτος τήν γ' εἰνείπε δαμασιστρεφὴς ἀγέλαος.
μήντορ, μή σ' ἐπέεσσι πεδὰ πειθέτω ὀλυσεὺς
μνηστήρεσσι μάχεσθαι ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
ὧδε γὰρ ἡμέτερον γε νόον τελέεσθαι οἴω,
ὅππότε κεν τόσσους κτείομεν πατέρ, ἠδὲ καὶ υἱόν,
εἰν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
δηΐοις εἰν μεγάροισι. σεῦ δ' αὐτοῦ πράσσοι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν τοὺς μὲν γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήματ' ὁπόσσ' ἄττα τοι ὀδὶ πάρ' ἔνεσθι καὶ τὰ θύρηφι.
τοῖσι δ' ὀλυσῆος μεταμίξομεν, ὀδὲ τοι υἷας
ζώειν εἰν μεγάροισιν ἐάσομεν, ὀδὲ θυγατρας,
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν ἰθάκης ἐν ἄστει πολεύειν.
Ὡς φάτ', ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
νείκεσεν δ' ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
ἦ ἔπι σοί γ' ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, ὀδὲ λῆς ἀλκῆς
οἷη ὅτ' ἐλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
εὐάτεον τροίῃσιν ἐμάρνασο νωλεμὲς αἰεί,
πολλοὺς δ' αὐδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι.
σεῦ δ' ἕλω βουλῇ πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
πῶς δὴ νῦν ὅτε σόν δ' ἦμον καὶ κτήματ' ἱκάνεις
αὖτε μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμε θυμῷ;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρέμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς οἷοί τοι ἐν αὐδράσι δυσμενέεσσι
μέντωρ ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀπτίνειν.
ἦ ῥα καὶ ὄπω πάγχυ δίδου ἑτοραλκέα νίκην,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα θυμός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν ὀδυσῆος, ἠδ' ἑοῦ κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ' ἀθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη αὔτως.
μνηστῆρας δ' ὤτρυνε δαμασιστρεφὴς ἀγέλαος,
εὐρυνόμός τε, καὶ ἀμφιμέδων δημοπτόλεμός τε,
πείσανδρός τε πολυκτορίδης, πόλυβός τε δ' ἀίφρων
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, πόρί τε ψυχέων ἐμάχοντο.
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέα ἰοί. (σκων.
τοῖς δ' ἀγέλεως μετέειπεν ἔπος πάντεσσι πιφαύ-
Ὦ φίλοι, ἤδη χεῖρες ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους.
σύματα. αὐχένα. καὶ δὴ οἱ μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὔματα εἰπών.
οἱ δ' οἶοι λέπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι,
λέπονται. κατιλείφθησαν. τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δίστεα μακρά.
ἀλλ' ἄγε δ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀνοντίσατ' αἴ κέ ποθι ζεὺς
δώῃ ὀδυσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
τῶν δ' ἄλλων ὁ κῆδος, ἐπεὶ ὅ γε πεσέεται ἐνθάδε.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευε
ἱέμενοι, τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν ἀθήνη. (σεν,
τῷ ἄλλος μὲν θαμὸν ἐυσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει,

ubi robur spirantes instabant, hi quidem in pauimento
quatuor, hi autem intra domum multiq; & boni.
hos autem prope filia Iouis uenit Minerua,
Mentori assimilata & corpore ac & uoce.
Hanc autem Vlysses lætatus est uidens, & uerbũ dixit. Minerua
Mẽtor expelle maledictionem, recordare aũt socij dilecti. Mentori assimilata.
quæcunq; bona sacrificaui, coætanea autem mihi es.
Sic dixit putans populorum saluatricem esse Mineruã.
Proci autem ex altera parte minabantur ex domo.
primus hanc increpauit Damastorides Agelaus.
Mentor ne te uerbis persuadeat Vlysses Agelaus
Procis pugnare, auxiliari autem ei ipsi. Mentori ne
sic enim nostram mentem perfici puto, Vlyssem mu-
quando hos interfecerimus patrem ac & filium, uet.
in autem tu his postea interficieris, qualia cogitas?
in autem domibus, tuo autem ipsius capite solues.
at postquam uestrum uiolentias abstulerimus ære,
possessiones quot tibi sunt quæq; intus, & quæ foris,
his autem Vlyssis commiscebimus, neq; filios
uiuere in ædibus sinemus, neq; filias,
neq; uxorem prudentem in ciuitate uersari.
Sic dixit, Minerua autem irata ex animo magis,
increpauit autem Vlyssem iratis uerbis.
nõ amplius tibi Vlysses robur firmũ, neq; aliqua fortitudo
qualis, quando pro Helena albaulnis bono patre nata
nouem annis Troianis pugnasti incessanter semper.
multos autem uiros interfecisti in graui pugna.
tuo autem capta est consilio Priami ciuitas lata uijs.
quõ iã nũc quando tuũ populũ & possessiones peruenisti
contra procos luges fortis esse?
sed age huc amice apud me sta, & uide opus,
ut uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficentia reddet.
dixit, & nondum omnino dedit mutabilem uictoriam.
sed adhuc potentiamq; & fortitudinem tentabat
& Vlyssis uel autem filij gloriosi.
ipsa autem splendidæ in domus trabem
sedit ruens hirundini similis contra.
Procos autem concitabat Damastorides Agelaus,
Eurynomusq;, & Amphimedon, Demoptolemusq;,
Pisandrusq;, Polyctorides, Polybusq; bellicosus,
hi enim procorum fortitudine erant egregiè optimi.
quicunq; adhuc uiuebant circa animas pugnabant.
hos autem iam domuit arcus & frequentes sagittæ.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O amici, iam retinebit uir hic manus innocuas,
& iam ei Mentor quidem uenit inanes iactationes dicẽs,
hi autem soli relicti sunt in primis ianuis,
ideo non simul omnes immittite lanceas longas.
sed agite, in eum primum iaculamini, sicubi Iupiter
det Vlyssem percuti, & gloriam suscipere.
horum autem aliorum non cura postquam hic ceciderit.
Sic dixit, hi autem igitur omnes iaculati sunt sicut iussit
cupientes, hæc autem multum uana fecit Minerua.
horum alius quidem lumen bene firmatæ domus
percussit

Euryades, Elatus & Pisandrus occidũtur.

Cõparatio.

Liodes sup/plex orat Vlyssem.

percussit, alius autem ianuam densè congruam.
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
at postquam iam lanceas euitauerunt procorum,
his uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses.

O amici iam quidem ego dicerem & nobis
Procorum in turmam, qui prompti sunt
nos interficere in prioribus malis.

Sic dixit, hi aũt igitur oẽs iaculati sunt acutas lanceas
contra inspicientes, Demoptolemum quidem Vlysses,
Euryades, Euryadem aũt igitur Telemachus, Elatum autem Subulc.
Elatus & Pisandrus Pisandrum autem igitur interfecit boum bubulcus uir.
cecidũtur. hi quidem postea simul oẽs mordicus ceperũt magnũ pa/
Proci autem igitur iuerunt domus intimum. (uimentum.
his aũt igitur irruerunt, mortuis aũt ex lanceas ceperunt;
rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas
cupientes, illas autem multum inanes posuit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percussit, alius autem ianuam spissè congruam.
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedon aũt igitur Telem. percussit manũ in palma
in superficie, extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæum super scutum lancea longa
humerũ extra tetigit, hoc aũt superuolauit, cecidit aũt hu/
hi aũt rursus circũ Vlyssem prudentẽ uersutũ (mum.
Procorum in turbam iaculati sunt acutas lanceas. (ses,
tunc rursus Eurydamanta percussit urbiũ populator Vlys
Amphimedonta aũt Telemachus, Polybum aũt Subulcus,
Ctesippum autem igitur postea boum bubulcus uir
percussit in pectus, iactans autem allocutus est.
ô multum audax amator conuitiorum, nunquam omnino
obediens stultitiæ ualde dic, sed Deis
uerbum uerte, quoniam multo potentiores sunt.
hoc tibi pro pede hospitale quem dedisti
diuo Vlyßi domum mendicanti.
dixit igitur boum nigrarum bubulcus, at Vlysses
uulnerauit Damastoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Liocritum percussit
lancea medio uentre, penitus autem æs transire fecit.
cecidit autem pronus, terram autem percussit tota fronte.
iam tunc Minerua corruptiua hominum Aegida sustulit
alto ex fastigio, horum autem mentes timuerunt.
hi autem fugerunt in domum boues tanquam gregariæ,
Cõparatio. quas quidem dolosus Oestrus irruens agitauit
tempore in uerno, quando dies longæ sunt.
hi autem sicut uultures curuæ unguibus curuæ labris
ex montibus uenientes in aues saltant.
hæ quidem in campo nebulas timentes eunt.
hæ autem has perdunt insilientes, neq; aliqua fortitudo
fit, neq; fuga, gaudent autem uiri præda.
sic igitur hi procos irruentes in domum (indecens
uerberabãt cõuersim, horum autem suspirium mouebatur
capitibus uerberatis, pauimentũ aũt totũ sanguine spargi/
Liodes sup/ Liodes autem Vlyßis irruens cepit genua, (tur.
plex orat Vlyssem. & ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
oro te Vlysses, tu autem me uenerare, & mei miserere.

nondum

βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυῖαν.
ἄλλος δ' ἦ τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπειδὴ δὴ τάρατ' ἀλεύαντο μνηστῆρες,
τοῖς ἄρα μῦθον ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.

Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κε ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
μνηστῆρας δὲ μάλ' ὅμιλον ἀνωτίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἀζηχὲς ἐξαιρέεσθαι πρὸς τοὶ κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δῶρα,
αὐτὰρ ὁ τοὺς ἐσκόμενος, Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης.
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ὠμοβοτήρ· οἱ μὲν ἔπειτ' ἄμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄκρον ὀδόντα,
μνηστῆρας δ' ἄρ' ἐχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε,
τοῖς δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.
αὖτις δὲ μνηστῆρας ἀκόντισαν ὀξέα δῶρα
ἑσμηνοί, τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυῖαν.
ἄλλος δ' ἦ τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρον ἦ ῥινὸν ἀπηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' ὀμάων ὑπὲρ σάκος ἐγχεῖ μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν, τόδ' ὑπέρπαλτο, πίπτε δ' ὀπίσσω.
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτιν
μνηστῆρας δὲ ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δῶρα. (σεύς,
τῶν δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πολίπορθος Ὀδυσ/
ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης.
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ὠμοβοτήρ βελέμνῳ
βεβλήκει πῶς στῆθος, ἐπολυζόμενος ἐπεσσύδη.
ὦ πολυθερσίτη φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίης μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον ὅν ποτ' ἔδωκας
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
ἀλητεύοντι. μὶ/ τραποντι.
ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ὠμοβοτήρ· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ὄντα δ' Ἀμαστορίδην ἀντοχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐνωρίδην Λειώκριτον ὄντα
δουρὶ μέσον λαγονῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
ἤριπε ἢ πρηνής. ἔστι δ' ἐπ' αὐτῷ πίπτει τῷ πλη/ γίῳ.
δὴ τότ' ἀθηναίη φθισίμβροτος αἰγίδ' ἀνέσχεν
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς, τῶν δὲ φρένας ἐπτοίησεν.
ἐπτοίησεν. σὺν δὲ λαβὲ ἐκ φόβῳ ἐγίνετο.
οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόσδε ὡς ἀγελαῖαι,
τάς τε μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
οἷός τ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχοι ἀγκυλοχείλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντε ἐπ' ὀρνίθεσσι θορεῦσι,
τά τε μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴωσι,
οἱ δέ τε τοὺς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδ' ἐπὶ βλαπὴ
γίνεται, οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' αὐτοῖσ' ἄγρῃ.
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ὠμοτρεφέα δῶ, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
κρατῶν τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
λειώδης δ' ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνω,
λιαὶ μιν λιτόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο, λιαὶ μ' ἐλέησον.

ὅ γάρ

Minerua Mentor & similata.

Agelaus Mentori ne Vlyssem uet.

Liodes

ὀ γάρ πω τινὰ φημὶ γυναικῶν γ' μεγάροισιν
εἰπεῖν, ὀδ' ἔ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλας
πάντοσε μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ὀ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι.
τὼ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσσον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, ὀδ' γ' ἐοργὼς
λείσομαι, ὡς ὄκ ἔστι χάρις μετόπισθ' ὀυεργέων.
τόν δ' ἄρ ἐπιόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
εἰ μὴ δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος ὄυχεαι εἶναι, (σεύς.
πολλάκι τ' μέλλεις ἀρήμεναι γ' μεγάροισι,
τηλὸ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην τε τέκεσθαι, ἠ τέκνα τεκέσθαι,
τῷ ὄκ ἀν θαάτοιο γε δυσηλεγέος πεφύγοιεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
λέμβνον, ὅ ῥ' ἀγέλαος ἄρα πρόσθεκε χαμάζε
τετμόμενος, τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσον ἔλασε.
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
τερπιάδης δ' ἔτ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἔν δ' γ' χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν,
ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃ, δίχα δὲ φρένι μερμήριξεν,
ἠ ἐκδὺς μεγάροιο διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἕρκεϊ ἵζοιτο τετυγμένον, ᾧ δ' ἄρα πολλὰ
λαέρτης ὀδυσεύς τε βοῶν ἀπὸ μηρί' ἔκαιον.
ἠ γόνων λίσσοιτο πεσὼν ἐξ ὀδυσῆα.
ὧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γόνων ἅψασθαι λαερτιάδεω ὀδυσῆος.
ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρῇ κατέθηκε χαμάζε
μεσηγὺς κρητῆρος, ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου.
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδυσῆα πεσὼν ἐξ λάβε γόνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
γνοῦμαί σ' ὀδυσεῦ, σὺ δ' ἐμ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεαι, εἴ κεν ἀοιδὸν
πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δ' ἐμοὶ ἐν φρεσὶν οἶμας
παντοίας ἐνέφυσεν, ἔοικα δέ τοι πρὸς ἀείδειν
ὥστε θεῷ, τῷ δ' μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι,
καί κεν τηλέμαχος τά δέ γ' εἴποι σός φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ὀδε σὸν δόμον, ὀδὲ χατίζων,
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας.
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὡς φάτο τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἰς τηλεμάχοιο.
αἶψα δ' ἰὼν πατρὸς πεσεφώνεε ἐγγὺς ἐόντος.
ἔκτεο, μὴ δ' ἔλε ὄσσε σὺν αὐαίλιον ὄτρυνε χαλκῷ,
καὶ κήρυκα μέδοντα σαώσομεν, ὅς τε μοῦ αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδ' ἔσκε παιδὸς ἐόντος.
εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοὶ αὐτε βόλησεν ὀρινομένῳ ἐν δόμῳ.
Ὡς φάτο, τὸ δ' ἤκουσε μέδων πεπνυμένα εἰδώς.
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ἄρ' θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην.
τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσεῖπε λάβε γόνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὴ ὀδ' εἰμί, σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρί,

nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
dicere, neq; aliquid facere iniustum, sed & aliò
sedaui procos quicunq; talia faceret.
sed mihi non obediuerunt malis à manus tenere,
ideo & iniustitijs indecentem mortem secutus sum.
at ego cum his uates nihil faciens
iaceo, sic non est gratia in posterum benefactorum.
Hunc autem toruè uidens allocutus est prudens Vlyss.
siquidem iam cum his uates dicis esse,
sæpe curasti orare in domibus
longè mihi reditus finem dulcis fieri.
te autem uxoremq; dilectam sequi & filios parere,
ideo non mortem grauem aufugies.
Sic igitur dicens ensem cepit manu forti — Liodes occiditur.
iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percussit.
loquentis autem igitur huius caput pulueribus mixtum c.
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis necessitate.
stabat in manibus tenens citharam stridulam
propè apud ianuam, bifariam autem mentib. cogitabat.
an egrediens domo Iouis magni ad aram
aulæ sederet factam, ubi multa
Laertes Vlyssesq; boum in crura combusserat.
an genibus precaretur ruens Vlyssem.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
genua tangere Laertiadæ Vlyssis.
certè hic citharam concauam deposuit humi
medio crateræ & throni argentei clauis.
ipse autem rursus Vlyssis ruens cepit genua. — Vlysses Eurycleam accersiri iubet
& ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
oro te Vlysses, tu autem me uenerare, & mei miserere. — Phemius musicus Vlyssi.
ipsi tibi in futurum dolo erit, si cantorem
interficies, qui Deis & hominibus cano.
ipse doctus sum, Deus autem mihi in mentibus cantilenas
omnes produxit, uidetur autem tibi accinere
tanquam Deo, ideo ne me cupias collo truncare.
& Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
quòd ego non uoluntarius in tuam domum, neq; indigès,
ueni procis cantaturus post conuiuium,
sed multo plures & potentiores duxerunt necessitate.
Sic dixit, hunc autem audiuit sacra uis Telemachi.
statim autem suum patrē allocutus est propè existentem.
abstine, neq; item hunc insontem percute ære.
& preconem Medonta saluabimus, qui mei semper
domo in nostra curam habuit pueri existentis.
si iam non ipsum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
uel tibi obuiauit ruenti in domo.
Sic dixit, hunc autem audiuit Medon prudentia sciens.
cadens enim iacebat sub sede, circum autem pellem
indutus bouis nuper excorticatam, fugiens mortem nigrā.
statim aūt à throno surrexit, cito aūt expoliauit bouinam.
Telemachum autem postea ad ruens cepit genua,
& ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
O amice, ego qdē hic sum, tu aūt tenearis, dic aūt patri
ne

αὐτοδίδακτος: ἐκ φύσεως διδάσκαλος.

κυδίσκετο. ἐφρόνει, ἐπιμελῆτο.

νεόδαρτον. νεωστὶ ἐκδαρές.

Phemius et ne me circa potentias lædat acuto ærē
Medō à Te uiris procis iratus, qui ei totonderunt
lem. seruan res in domibus, te autem stulti nihil honorauerunt.
tur. Hunc autem subridens alloc. est prudens Vlysses.
fide, quoniam te hic liberauit & saluauit,
ut noscas in animo, & dicas & alij.
mala operatione bona operatio melior.
sed exeuntes domibus sedete foris
ex cæde in aula, tuq; & multum famosus cantor,
ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit, hi autem exiuerunt domo euntes.
sederunt autem igitur hi Iouis magni ad altare
undiq; aspicientes cædem expectantes semper.
aspiciebat aūt Vlysses ad suā domū, si quis adhuc uirorum
uiuus sublateret fugiens mortem nigram.
hos autem uidit ualde omnes in sanguine, & pulueribus
cadentes multos, sicut pisces quos piscatores
concauum in littus album extra mare
rete extraxerunt multo foraminibus, hi autem omnes
undas maris cupientes in arenis fusi sunt,
horum quidem Sol lucens abstulit animum.
sic tunc igitur proci adinuicem fusi erant.
iam tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses.
Vlysses Eu Telemache, eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
rycleam ac ut uerbum dicam, quod mihi in animo est.
cersiri iubet
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri.
mouens autem ianuam allocutus est nutricem Eurycleam.
eia iam mouere anus diu generata, quæ mulierum
famularum speculatrix es in domibus nostris,
ueni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est, huic autem uelox fuit uerbum.
aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
perrexit autem ire, at Telemachus ante præibat.
inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
qui comesturus bouem uenit pernoctantem in agro,
omne autem igitur ei pectusq; genæq; utrinq;
cruentæ sunt, grauis autem in uultum uideri.
sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
hæc aūt postq; igitur mortuosq; et magnū inspexit sangui-
ruit ululare, quoniam magnum uidit opus. (nem,
sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem.
& ipsam uociferans uerba uelocia allocutus est.
in animo anus gaude & abstine, neq; ulula.
non pietas interfectis in uiris orare.
hos autem Parca domuit Deorum & impia opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, neq; quidem bonum qui ad ipsos peruenisset,
ideo & peccatis indecentem mortem assecuti sunt.
at age mihi tu mulieres in domibus dic,
quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Hunc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleia
tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
famulæ, has quidem opera docuimus operari,

Liodes occiditur.

Phemius musicus Vlyssi.

lanasq;

μήμε πόδι ὀργέων δ' ἀλήσετ' ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐδρῶν μνηστήρων μεχολωμένοι, οἵ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔποιν.
τὸν δ' ὠμηδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς·
θάρσει, ἐπειδήπερ ὄτος ὀρούσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῷς ἦτορ θυμῷ, ἀτὰρ ἔπεσσι καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης δύεο κτίν μὲν ἀμείνων.
ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' αὖ ἐγὼ κτῆ δόμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὡς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.
ἑζέσθην δ' ἄρα τώγε διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παπτήνοντε φόνον ποτιδέγμενοι αἰεί.
πάπτηνεν δ' ὀδυσεὺς κατ' ἔδμον δῖμον, εἴ τις ἔτ' αὖ-
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν. (δρῶν
τοὺς ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πεπτηῶτας πολλούς, ὥς τ' ἰχθύας οὓς θ' ἁλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἐκτοσθε θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ, οἱ δέ τε πάντες
κύμασ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν,
ὡς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε τηλέμαχον πρὸς φῆ πολύμητις Ὀδυσεύς·
τηλέμαχ', εἰπ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν ἐρυκλείαν,
ὄφρα ἔπος εἴποιμι τό μοι κατὰ θυμὸν ὄρωρε.
Ὡς φάτο, τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
κινήσας δὲ θύρας προσέφη τροφὸν ἐρυκλείαν·
ἐγείρο δὴ ὄρσο γρηῦ παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν
ἡμετέρων σκοπός ἐσσι, κέκλησκέ σε πατήρ ἐμός, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων,
βῆ δ' ἴμεν. αὐτὰρ τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
τῷ ὅ' ἄρ' οἱ στῆθός τε, παρήιά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἵματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι,
ὡς ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἦ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄπωρον εἶσιδεν αἷμα,
ἴθυσεν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἶσιδεν ἔργον.
ἀλλ' ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἐν θυμῷ γρηῦ χάρη καὶ ἴσχεο, μὴ δ' ὀλόλυζε.
οὐ θέμις κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι,
τοὺς δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ ἀέκητι ἔργα,
οὕνεκα γὰρ τίεσκον ὀνείδεα χθονίων ἀνθρώπων.
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο,
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσσον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατέλεξον,
αἵ τε μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλεγέες εἰσί.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς ἐρυκλεία·
τοί γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα κατέλεξω.
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμῳαί, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

S 2 εἴρια τε

ἔρια τε ξαίνειν, καὶ δολοφρονέας ἀνέχεσθαι.
τάων δ' ὠδέκα πᾶσαι, ἀναιδείης ἐπέβησαν,
ὅτ' ἐμὲ τίουσα, ὅτ' αὐτῇ τοιοῦτόν περ.
τηλέμαχος δὲ νέος μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν ἔασκεν ὑπὲρ δμωῇσι γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐγὼν ἀναβάς ὑπερῴια σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τίς θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε. (σεύς.
τόν δ' ἀπαμειβόμενος πεφοβημένος πεφνέα πολύμητις ὀδυ-
μήπω τόν δ' ἐπέγειρε, σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξίν
ἐλθέμεν, αἳ πρὶν πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὡς ἄρ ἔφη, γρηῢς δὲ δόμου ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
εἰς ἓ καλεσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας,
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσεσθε,
δμῳὰς ἀγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
μεσταί τε θόλοι καὶ ἀμύμων ἕρκεος αὐλῆς.
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πάντων
ψυχὰς ἀφαιρήσοιθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' ἀφροδίτης,
ἥς ἄρ ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρῃ.
Ὡς ἔφαθ', αἱ δ' γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
κλαῖον ὀλοφυρόμεναι θαλερὸν κατὰ δάκρυον χέουσαι.
πρῶτα μὲν ὃν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας.
κάππαν ἄρ ὑπὸ αἰθούσῃ τίθεσαν δυερκέος αὐλῆς
ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι, σήμαινε δ' ὀδυσεὺς
αὐτὸς ὑπαιθρήσας, ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον:
αὐτὰρ τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης.
λίστροισιν δ' ἄπεσθον τοῖχα ποιητοῖο δόμοιο.
ξύον, ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἀγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσταί τε θόλοι καὶ ἀμύμων ἕρκεος αὐλῆς,
εἷλεον ἐν στείνει ὄθεν ὄπως ἦεν ἀλύξαι.
Τοῖσι δ' τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν.
μὴ δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
μητρί θ' ἡμετέρῃ πάντε μνηστῆρσιν ἴασον.
Ὡς ἄρ ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὼς κυανοπρώροιο
κίονος ἀγάγων μεγάλης πορέβαλλε θόλοιο
ὑψόσ' ἐπαντανύσας, μήπῃ ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
ὡς δ' ὅτ' ἂν κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόδ' ἐσήκει ἐνὶ θάμνῳ,
αὖλιν ἐσιέμεναι, συγερὸς ὑπὸ δέξατο κοίτης,
ὡς αὖ γ' ἀγείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτιστα θάοιεν.
ἥπατερον δὲ πόδεσσι μινυνθάδιον περ ὀλίγα δηλήσ.
ἐκ δὲ μελανθίου ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν.
τῷ δ' ἄρ μὲν ῥινάς τε καὶ ἄατα νηλέϊ χαλκῷ
τάμνον, μήδεα τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

lanasq; extendere, & seruitutem tolerare.
harum duodecim omnes impudentias iniuerunt.
neq; me honorantes, neq; ipsam Penelopem.
Telem. autem nuper quidem auctus est, neq; ipsum mater
imperare siuit in famulis mulieribus.
sed age ego ascendens superiora splendida
dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum immouit.
Hanc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
nondum hanc excita, tu autem huc dic mulieribus
uenire, quæ antea indecentia operatæ sunt.
Sic dixit, anus autem per domum exiuit
nuncians mulieribus, & mouens ire.
at hic Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
ad se uocans uerba uelocia allocutus est.
incipite mortuos portare, & iubete mulieres. Vlysses iubet mortuos efferri.
at postea thronos pulchros, & mensas
aqua, & spongijs multis foraminibus purgare.
at postquam iam totam domum ornauerunt,
famulas educentes stabilis domus
mediæq; testudinis, & boni septi aulæ,
interficite ensibus longè acutis, donec omnium
animas auferatis, & obliuiscantur Veneris,
quam à proeis habuerunt, mixtæ suntq; clam.
Sic dixit, hæ autem mulieres congregatæ uenerunt oes
grauiter lugentes, teneram lachrymam defundentes.
primum quidem igitur mortuos portauerunt interfectos,
sub autem porticu deposuerunt beneseptæ aulæ
ad inuicem innitentes, imperauit autem Vlysses
ipse iens, hæ autem exportabant & necessitate.
at postea thronos pulchros, & mensas
aqua, & spongijs multis foraminibus purgarunt.
at Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
scopis pauimentum prudenter factæ domus
uerrebãt, hæ aũt exportauerũt famulæ, posuerũt aũt foris.
at postquam omnem domum ornauerunt
famulas educentes stabilis domus,
mediæq; testudinis, & boni septi aulæ,
loco in stricto unde non aliquo modo erat fugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere.
non quidem iam pura morte animum auferam
harum, quæ iam meo capiti opprobria fuderunt,
matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.
Sic dixit, & funem nauis nigræ
columna ex suspendens magna iecit nigra
altè extendens, ne qua pedibus terram tangeret.
sicut autem quando uel turdellæ extensæ alis, uel columbæ
septo in percutiunt quod stat in luco
aulam intrantes, odiosum autem susceptum est cubile.
sic hæ ordinatim capita habebant, circum autem omnibus
collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
tremebant autem pedibus paululum non ualde diu.
educunt autem Melanthium in uestibulumq; & aulam.
hoc autem ab quidem nares q; & aures sæuo ære
inciderũt, genitaliaq; extraxerũt canibus cruda comedi. Melanthius truncidatur
manusq; & pedes inciderunt irato animo.

Igne lustrãtur ædes.

Impudicæ famulæ laqueo suspendunturi.

Melanthius truncidatur

hi quidem postea abloti manusq; pedesq;
in Vlysseam domum iuerunt, perfectum est autem opus.
at hic allocutus est dilectam nutricem Eurycleam.
porta sulfur anus malorum medelam, porta aũt mihi ignẽ
ut fumigem domum, tu autem Penelopem
uenire huc iube cum ancillis mulieribus,
omnes autem moue famulas in domum uenire.

Ignelustrãt ædes.

Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleа.
certè iam hæc fili mi secundum decens dixisti,
sed age lænamq; chitonaq; uestimenta portabo.
non autem sic uestibus tectus latos humeros
sta in domibus, reprehensibile autem esset.
Hanc autem rursus allocutus est prudens Vlysses.
ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit, neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea.
portauit autem igitur ignem & sulfur, at Vlysses
bene adoleuit domum amplam, & domum, & aulam.
anus autem rursus ascendit per domos pulchras Vlyssis,
nuncians mulieribus, & mouens ire.
hæ autem iuerunt ex domo tædas in manibus tenentes.
hæ quidẽ igitur circũfundebantur & salutabãt Vlyssem,
& osculabantur amplectentes caputq; & humeros.
manusq; capientes, hunc autem dulce desyderium cepit
fletus & suspirij, nouit autem igitur mentibus omnes.

Vlysses iubet mortuos efferri.

ARGVMENTVM Ψ. HOmeri Rapsodiæ.

Agnitio Vlyssis apud uxorem, & erroris narrationum breuis narratio. Et Vlyssis & Telemachi cum domesticis exitus.

ODYSSEAE Ψ. HOMERI RAPSODIAE.

Psi autem, agnoscit maritum suum quondam Penelope.

ANVS autem in superiora ascendens cachinans,
heræ dictura dilectum maritum intus existentem,
genua autem firma habebat, pedes autem sufficientes erãt.
stetit autem igitur super capite, & ipsam ad uerbum dixit.
Surge Penelope dilecta filia, ut uideas
oculis tuis, quæ cupiebas dies omnes,
uenit Vlysses, & domum applicuit serò licet ueniens.
procos autem interfecit superbos, qui suam ad domum
destruebant, & res comedebant, uiolabantq; filium.

Euryclea nunciat Penelopæ Vlyssem rediisse.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
nutrix dilecta, insanam te Dei fecerunt, qui possunt
insipientem facere, & prudentem ualde existentem,
& insipientem prudentiam inire fecerunt.
qui te læserunt, antea autem mentibus bona eras.
cur me lædis perdolentem animum habentem
hæc dicens? & ex somno suscitas
dulci? qui me ligauit dilectas palpebras complectens.
non enim tantum dormiui, ex quo Vlysses
iuit uisurus malum Ilium non nominandum.
sed agè nunc descende, & retro uade domum.

Impudicæ famulæ, queo suspendunturi.

Melanthius trucidatur hi.

Penelope Vlyssẽ redisse nõ credit

οἱ μ' ἔπειτ' ἀρνιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς ὀδυσσῆος δόμον δὲ κίον, τετελέστο δὲ ἔργον.
αὐτὰρ ὁ γε προσέειπε φίλῃ τροφὸν εὐρύκλειαν,
οἶσε θέειον γρηῦ κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον, σὺ δὲ πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξιν,
πάσας δ' ὤτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια.
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
μὴ δ' ὅτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
ἑστάθ' ἐνὶ μεγάροισι, νεμεσητὸν δέ κε εἴη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω. (σεύς.
Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια.
ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θεῖον, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηῦς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα καλὰ ὀδυσῆος
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο διάν μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο, καὶ ἠσπάζοντ' ὀδυσῆα.
καὶ κυνέον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε, καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' ἀνευμέναι, τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ἥρει
κλαυθμοῦ τε στοναχῆς, γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάντας.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ψ. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Αναγνωρισμὸς ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τῶν ἐν τοῖς δόμοις ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ὀδυσσέως καὶ τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ψὶ δ' ἀναγνωρίζει τὸν ἴδιον ὅν ποτε πηνελόπεια.

ΑΝΟΥΣ δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
θεσπεσίην ὀρέξασα φίλῳ πόσει ἔνδον ἐόντα.
γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπεροικτέρνοντο.
σῆ δ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Ἔγρεο πηνελόπεια φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
ὀφθαλμοῖσι τοῖσι, τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
ἦλθ' ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψὲ περ ἐλθών.
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγακλυτοὺς, οἵ δ' ἔον οἶκον,
κήδεσκον, κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πορφύρων πηνελόπεια.
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δυνάντες
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πρὶν μάλ' ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα κακοφροσύνης ἐπέβησαν.
οἵ σε περὶ ἔβλαψαν πρὶν δὲ φρένας αἴσιμα ἤδη.
πῆ δὴ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
τοῦτα παρεξερέουσα, καὶ ὄφ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
ἡδέος; ὃς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας
οὐ γάρ πω τοιόν δὲ κατέδραθον, ὅς τ' ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐπ' ὀψόμενος κακοῦ ἴλιον οὐκ ὀνομαστόν.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι ἄφαρ, ἔρχου μέγαρόν δε.

ἐκάστῃ. παραχρῆμα γενόμενον.

κύδεσκον. ἐκάκουν.

μάργην. μαινομένην, ἀνοήτου.

Melanthius trucidatur hi.

si enim

γὰρ

εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵμοι ἔασι
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε καὶ ὗπνον ἀνέγειρε,
τῷ κε τάχα συγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μεγάρων, σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς ὀβρύκλεια.
ὄφρα σε λωβεύω τέκνον φίλον, ἀλλ' ἐτυμόν τοι
ἦλθ' ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὡς ἀγορεύω
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.
τηλέμαχος δ' αὖ μιν πάλαι ἤδεν ἐνδον ἐόντα,
ἀλλὰ σπεφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἐκόυβεν,
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίλιν ὑπερηνορεόντων.

Ὡς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπ' λέκτροιο θορεῦσα
γρηῒ πόδας πλέξε, βλεφάρω δ' ἀπ' δάκρυον ἧκε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
εἰδ' ἄγε δή μοι μῦθε φίλη νημερτὲς ἐνίσπε,
εἰ ἐτεόν δὴ οἶκον ἱκάνεται ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μόνος ἐών, οἱ δ' αἰὲν ἀθρόοι ἔνδον ἐμιμνον.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς ὀβρύκλεια.
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα
κτεινομένων, ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων,
ἥμεθ' ἀτυζόμενοι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
πρίν γ' ὅτε δὴ με σὸς υἱὸς ἀπ' μεγάροιο κάλεσσεν
τηλέμαχος, τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ' ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
ἑσταότ', οἱ δέ μιν ἀμφὶς ἀραιαὶ πεδον ὀδὰς ἔχοντες,
κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν, ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰαίνοις
αἵματι, καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα.
νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἐθρόοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειόται πολυκαλλὲς
πῦρ μέγα κηάμενος, σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῷιν ἐὐφροσύνης ἐπιδῶμαι
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποιθε.
νῦν δ' ἦλθ' τόδε μακρὸν ἐελδωρ ἐκτετέλεσται.
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σε,
ἠδ' παῖδ' ἐν μεγάροισι, κακῶς δ' ὑπὲρ μιν ἔρεξον
μνηστῆρες, οἵ ὁ πάντας ἐτίσατο ἐν ᾧ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων πηνελόπεια.
μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
οἶδα γὰρ ὡς κ' ἄπασι θεοῖς μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἷεϊ τ' τεκόμεσθα.
ἀλλ' οὐκ ἐὸ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ὕβριν ἀγασάμενος θυμαλγέα, καὶ κακὰ ἔργα.
οὐδένα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτε σφέας εἰσαφίκοιτο.
τῷ δὴ ἀπαλαλίαις ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ὤλεσε τηλοῦ νόστον ἀγακλειός, ὤλετο δ' αὐτός.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς ὀβρύκλεια.
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἢ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἑσσάρι, ὄφρα τ' ἔφαθα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
ἀλλ' ἄγε τοι, καὶ σῆμα ἀριφρασὲς ἄλλο τι εἴπω.
ἠλιθίω τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
τῷ ἀρνίζοντε φρασσάμην, ἤθελον δέ σοι αὐτὴ

εἰπεῖν.

si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi sunt
hæc ueniens nunciasset, & ex somno excitasset,
ideo cito odiosè ipsam ego remisissem ire
rursus intra domos, te autem hæc senectus iuuat.

Hanc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea. Euryclea Penelopæ.
non te lædo filia dilecta, sed uerè tibi
uenit Vlysses, & domum suscepit sicut dico.
hospes, quem omnes inhonorabant in domibus.
Telemachus autem igitur diu cognouit intus existentem,
sed prudentijs cogitationes patris occultabat, Penelope subdubitās accedit Vlyssem.
ut uirorum puniret uiolentias superborum.

Sic dixit, hæc autem lætata est à lecto saltans
anum circumplicita, à palpebris autem lachrymam misit,
& ipsam uociferans uerba uelocia allocuta est.
eia agè iam mihi nutrix dilecta uerum dic.
si uerè iam domum uenit ut dicis, Penelope nutrici.
quomodo iam procis impudentibus manus immisit
solus existens, hi autem semper congregati intus manebāt.

Hanc aūt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea. Euryclea Penelopæ.
non uidi, non audiui, sed suspirium solum audiui
interfectorū, nos aūt in secessu thalamorum benefactorum
sedebamus timentes, tabulæ autem tenebant bene cōgruæ
antea, quando iam me tuus filius à domo uocauit
Telemachus, hunc enim præmisit uocare.
inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
stātē, hi aūt ipsū circū lapidib. stratū pauimētum tenentes
iacebant adinuicem, tu uidēs autem animum exhilarabis.
sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
nunc hi quidem iam omnes in aularibus ianuis
congregati, at hic domum fumigat perpulchram
ignem magnum accendens, te autem me præmisit uocare.
sed sequere, ut uobis lætitia ineatis
ambo uos dilecto corde, quoniam mala multa passi estis.
nunc autem iam hoc longum desyderium perfectum est.
uenit quidem ipse uiuus domesticus, inuenit autem & te
& filium in domibus, male autem super ipsum fecerant
proci, quos omnes puniuit sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope. Penelope Euryclea.
nutrix dilecta, nondum ualde contra glorieris ridens.
scis enim quòd gratus in domo appareret
omnibus, maxime autem mihiq; & filio quem genuimus.
sed non est hoc uerbum uerum sicut dicis.
sed aliquis immortalium interfecit procos superbos
iniuriam admirans, animi dolores, & mala opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, neq; quidem bonum quicunq; ipsos aduenit;
ideo iniustitiæ passi sunt malum, at Vlysses
perdidit longè reditum Græciæ, perijt autem ipse.

Huic autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea. Euryclea Penelopæ.
filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
quæ maritum intus existentem in foco nunquam dicis
domum esse uenturū, aīus autem tibi semper incredulus.
sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam.
cicatricem, quā quondam ipsum sus percussit albo dente,
hanc abluens agnoui, uolebam autem tibi ipsa

dicere,

ἐσφροσύνης ἐπιδῶμαι. θυμαλγίας ἐπιβήσεται, θύρας φίλων ποιήσεται. πέποθε. πεπόθηται.

dicere, sed me ille capiens in ore manibus
non siuit prudentijs mentis.
sed sequere, at ego me circum concedam ipsam
si te decepero, interfice me miserrima morte.

Huic autem respondit postea prudens Penelope.
nutrix dilecta difficile Deorum semper genitorum.
consilia trahere ualde multum scientem existentem.
sed tamen eamus ad filium, ut uideam
uiros procos interfectos, & qui interfecit.

Sic dicens descendit superiora, multa autem ei cor
mouebat, an longe dilectum cor interrogaret,
an astans oscularetur caput & manus capiens.
hæc aũt postquã ingressa est, & trãsiuit lapideũ pauimẽtũ,
sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore
parietis alterius, hic autem igitur ad columnam longam
sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur
fortis uxor, postquam uidit oculis.
hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
aspectu autem aliquando ipsum clare uidebat,
aliquando aũt ignorabat mala corpori uestimẽta habẽtẽ.
Telemach. autem locutus est, uerbumq; dixit, denoũauitq;.
mater mea mala mater sæuum animum habens,
cur sic patre separaris? neq; apud ipsum
sedens uerbis interrogas? neq; scrutaris?
non quidem alia sic mulier tolerabili animo
uiro abstineret, qui ei multa mala laborans
uenisset uigesimo anno patriam terram.
tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est,
neq; dicere possum uerbis, neq; interrogare,
neq; in uultum uidere contra, si uere iam
est Vlysses, & domum uenit, certe ualde nos
cognoscemur inter nos & melius, sunt enim nobis
signa, quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit, risit autem pertolerans diuus Vlysses.
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache certe matrem in domibus dimitte
tentare me, forsan autem agnoscet, & melius.
nũc aũt q̃ sordeo, mala aũt corpori uestimẽta ĩdutus sum,
ideo inhonorat me, & nondum dicit hunc esse.
nos autem consultemus, ut ualde optima fiant.
etenim aliquis unum uirum interficiens in populo,
cui non multi sint adiutores retro,
fugit, affinesq; relinquens & patriam terram.
nos aũt sustentaculũ ciuitatis interfecimus, q ualde optimi
iuuenum in Ithaca, ideo consulere iubeo.

Hunc autem rursus Telem. prudens contra locut. est.
ipse hæc uideas pater dilecte, tuum enim optimum
consilium in hominibus dicunt esse, neq; aliquis tibi
alius uir contendat mortalium hominum.
nos autem prompti simul sequemur, neq; aliquid dico
fortitudine indigere quanta potentia adest.

Hunc aũt respondens allocutus est pertolerans Vlyss.
ubi enim ego dico, ut mihi uidẽtur esse optima.

Penelope subdubitãs accedit Vlyssem.

Penelope nutrici.

Penelope Eurycleæ.

Penelope Eurycleæ.

Eurycleæ Penelope.

εἰπέμεν, ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ὤμῃ μάστακι χερσίν
δηθὰ εἰπέμεναι πολυϊδρείῃσι νόοιο.
ἀλλ' ἕπευ, αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν πρόδιδώσομαι αὖθι, προδιδώσομαι. σωθήσομαι.
αἴκεν σ' ὀζαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίσας ὀλέθρῳ.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύφρων Πηνελόπεια.
μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
δίδυα εἴρεσθαι μάλα περ πολυϊδρείῃ ἐοῦσαν.
ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν ὄφρα ἴδωμαι
αὐδρας μνηστῆρας τεθνειῶτας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.

Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερώϊα πολλὰ δὲ οἱ κῆρ
ὥρμαιν' ἢ ἀπάνευθε φίλου πόσιν ἀγχεταείνοι,
ἢ πρὸς ἄκρα κύσειε κάρη, καὶ χεῖρε λάβοιεν.
ἣ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθε, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,
ἕζετ' ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχου τοῦ ἑτέρου, ὅδ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
ἧστο κάτω ὁρόων ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη βασίληιος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
ἣ δ' αὖτε σιγῇ ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἱκάνει.
ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως εἰσιδέσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα.
τηλέμαχος δ' ἐνέποιεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε.
μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' ὅτι μ' οὐ παρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἕζομαι ἠνὲ μύθοισιν ἀείρεαι οὐδὲ μετέλθῃς;
ἠ μὲν ἔπι γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσαίη ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἐτεῖ ἐς πατρίδα γαῖαν.
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια.
τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν.
οὐδέ τι προσφάσθαι δυνάμαι ἔπος οὐδ' ὀρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον, εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔς' ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλω καὶ λώϊον, ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήματα, ἃ δὴ κεῖνος ἐκεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.

Ὡς φάτο, μειδήσας δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσεὺς,
αὖτα δὲ τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τηλέμαχ' ἤτοι μητέρ ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν, τάχα δὲ φράσεται κὴ ἄρειον.
νῦν δ' ὅτι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι
τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ ὄπω φησὶ τ' εἶναι.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
καὶ γὰρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔασιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει τοκῆς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν.
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόλης ἀπέκταμεν, οἱ μέγ' ἄριστοι
κούρων ἐν ἰθάκῃ, τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἤνδα.
αὐτὸς ταῦτά γε λύσε πάτερ φίλε, σοὶ δ' ἀρίσκει
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώποισι φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ὀρίσσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἅμ' ἕψομεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δ' ὑστερέσθαι ὅσον δυνάμις γε πάρεστι. (σθένος.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πολύμητις ὀδυσεὺς
τοὶ γὰρ ἐγὼν ὀρέω ὥς μοι δοκεῖ ἔμμεν ἄριστα,

πρῶτα

τέθηπεν. ἐκπέπληκται.

πρῶτα μὲν ἄρ λόσασθε καὶ ἀμφίεσασθε χιτῶνας,
δμωάς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵματ' ἐλέσθαι.
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγεῖαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμων ὀρχηθμοῖο.
ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ αὖ ὁδὸν εἴσω, ἢ οἱ πολυναιετάασιν,
μὴ πρόσθε κλέος οὖρον ἐν ἄστει γίγνεται
ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω,
ἀγρὸν ὀν ἡμέτερον πολυδένδρεον, ἐνθα δ' ἔπειτα
φραστόμεθ' ὅππῃ κέρδος ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο
πρῶτα μὲν ὃν λόσαντο καὶ ἀμφίεσαντο χιτῶνα.
ὅπλισαν δὲ γυναῖκας, ὅδ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρήν. ἐν δὲ σφισιν ἵμερον ὤρσεν
μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα πόδες κονέοντο χορευόντων
ἀνδρῶν καὶ καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδε δ' ἕλις εἴποιτο δόμων ἔκποθεν ἀκούων.
ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν,
κεδνή, ὅδ' ἔτλη πόσιος ὃ κεδνὸν ἀοιδοῦ
εὖρυδ' μέγα δῶμα δαμεῖσ' ἐφέρ' αὐτὸν ἵκοιτο.
ὡς ἄρά τις εἴπεσκε, τάδ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ ὁ δυοσσάμενος μεγαλήτορα δῖον ἐνὶ οἴκῳ
δύρετο μὴ τάμεν λέοντα καὶ χρίσαι ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
αὐτὰρ κεκκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, κατὰ δὲ κάρηνος
οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἰδρις, ὃν ἡφαιστος δέδαεν καὶ παλλὰς ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὡς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ὄ μέν κ' ἄλλην ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
αὐδῆς ἀντιάσειε, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε μοι μάλα τόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι, ἦ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε πρὸς εἶπε περίφρων πηνελόπεια.
δαιμόνιε, ὄτ' ἄρ τοι μεγαλίζομαι, ὀδ' ἀθερίζω,
ὄτε λίην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ ἰθάκης αὖτ' νηὸς ἐὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ τόρεσον τοῦ κινέω λέχος εὐρύκλειαν,
ἐκτὸς ἐοῦ θέτο θαλάμου, τό ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι τοῦ κινέω λέχος ἐμβάλετ' εὖνάς
κώεα, καὶ χλαίνας. καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὡς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὴν θείαν.
ὦ γύναι, ἦ μάλα δὴ τόδε ἔπος δυσαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δ' ἔκαγε εἶη,
καὶ μάλ' ἐπιστάμενῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥεῖδίως

primum quidem lauamini, & induimini uestes,
famulasq; in domibus iubete uestimenta capere.
at diuinus cantor tenens citharam stridulam
nobis præeat amatrice ludorum saltatione,
ut aliquis dicat nuptias esse extra audiens,
uel per uiam iens, uel qui circum habitant,
ne antea fama lata cædis in ciuitate fiat
uirorum procorum, quàm nos eamus extra
agrum in nostrum arboriferum, illic autem postea
consultabimus quod utile Olympius præbebit.

Simulatio in ædib. nuptiæ propter tumultum.

Sic dixi. hi aũt igitur hũc ualde qdẽ audiuerũt & obe/
primũ qdẽ igitur loti sunt, & induti sunt uestes, (diuerũt,
paratæ sunt aũt mulieres, ipse autem cepit diuinus cantor
citharam concauam, in autem ipsis desyderium mouit
cantusq; dulcis, & strenuæ saltationis.
his autem magna domus strepebat pedibus
uirorum ludentium, pulchrizonarumq; mulierum.
sic autem aliquis domos extra audiens.
certè ualde iam duxit uxorem multis petitam reginam,
misera, non tolerauit mariti sui primi
custodire magnam domum continuè quousq; ueniret.
sic igitur aliquis dixit, hæc aũt nõ cognouerũt sicut facta
ast Vlyssem magnanimum sua in domo (sunt.
Eurynome gubernatrix lauit & unxit oleo.
circum autem ipsum pallium pulchrum iecit & uestem.
posthæc in capite fudit multam pulchritudinem Minerua,
maioremq; inspicere, & pinguiorem, in autem capite
tenues misit comas uiolaceo flori similes.
sicut autem quando aliquis aurũ circumfudit argento uir
sciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
artem omnigenam, gratiosa autem opera perficit.
sic quidem huic circumfudit gratiã capitiq; & humeris.
è balneo autem exiuit corpore immortalibus similis.
iterum autem rursus desedit in sede unde surrexerat,
contra suam uxorem, & ipsam ad uerbum locutus est.
felix, supra tibi mulierum effœminatarum
cor durum posuerunt olympias domos habitantes.
non quidem alia sic mulier tolerabili animo
uiro abstineret, qui ei mala multa laborans
ueniret uigesimo anno in patriam terram.
sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
dormiam, certe enim huic ferreus in pectoribus animus.

Vlysses uxori.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
felix, non nuper magnifio, neq; paruifacio,
neq; ualde admiror, ualde autem bene scio qualis eras
ex Ithaca in naui iens longaremis.
sed age ei sterne bonum lectum Euryclea,
intra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit,
ubi ei extra ponentes bonam lecticam iaciteq; lectum.
pelles & lænas, & cooperimenta splendida.

Sic dixit maritum tentans, at Vlysses
iratus uxorem allocutus est prudentias scientem.
ô mulier certe ualde hoc uerbum triste dixisti.
quis autem mihi alibi poneret lectum? difficile autem esset
& ualde scienti, quando non Deus ipse ueniens

facile

facile uolens ponet alio in loco.
uirorum aũt nõ aliquis uiuus homo, neq; ualde pubescens
facile moueret, quoniam magnum signum factum est
in lectica laborata, hanc autem ego feci, neq; aliquis alius,
arbuscula erat extensa folijs oliuæ septum intra,
florens, uirescens, grossa autem erat tanquam columna,
huic autem ego ieci thalamum meum donec perfeci
densis lapidibus, & bene desuper texi.
compactas autem imposui ianuas spisse factas.
& tunc postea incidi comam folij longæ oliuæ.
truncum autem ex radice incidens circum poliui ense
bene & scienter, & in lineam direxi
fulcrum faciens, terebraui autem omnia terebro.
ab autem hoc incipiens lectica poliui quousq; perfeci
uariam auroq;, & argento, & ebore.
extra autem extensi pellem bouis purpure splendidam.
sic tibi hoc signum dico, neq; scio
si mihi adhuc firma est mulier lectica, an aliquis iam
uirorum alibi posuerit incidens à radice oliuæ.

Sic dixit, huius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
signa recognoscentis, quæ ei firma dixit Vlysses,
lachrymans aũt postea recta cucurrit, circum autẽ manus
collum iecit Vlyßi, caput autem osculata est, & uultus.
ne mihi Vlysse irascere, quoniam alijs maximè
hominum prudens fuisti, Dei autem dederunt ærumnam;
qui nobis inuiderunt adinuicem manentibus.
iuuentute delectari, & senectutis lumen peruenire.
at non nunc mihi hoc irascere, neq; reprehende,
quoniam te non primum postquã uidi sic amplexa sum.
semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
tremebat, ne me quis hominum deciperet uerbis
ueniens, multi enim malas astutias cogitant.
neq; autem Argiua Helena Ioue nata
uiro cum alieno mixta esset amicitia & lecto,
si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
ducere domum dilectam in patriam debebant.
hanc autem facere Deus mouit opus indecens.
hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
graue, ex qua primum, & nos aduenit dolor.
nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
lecti nostri, quem non homo alius uidit,
sed soli tuq; ego & ancilla una sola
Actoris, quam mihi dedit pater adhuc huc uenienti,
quæ nobis saluabat ianuas boni cubiculi.
persuades iam meum animum sæuum ualde existentem.

Sic dixit, huic aũt adhuc magis desyderiũ mouit luctus.
flebat autem habens uxorem gratam prudentias scientem.
sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
corrupit impulsam uento, & unda nigra.
pauci autem effugiunt album mare in terram
natantes, multa autem circa corpus uersa est salsugo.
læti autem adiuerunt terram malum fugientes.
sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti.
collo autem nondum omnino remouebat brachia alba.

Simulatio in ædificatione tumulum.

Vlysses lectum suum singularem describit.

Penelope ex signis Vlyssem cognouit

Vlysses uxori.

ῥηϊδίως ἐθέλων θεὸς ἄλλῃ γε χώρῃ.
οὐδ᾽ ὀκ ἂν ἷς ζωὸς βροτὸς ὀδὲ μάλ᾽ ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
γὼ λέχεϊ ἀσκητῷ, τὸ δ᾽ ἐγὼ κάμον, οὐδὲ τις ἄλλος
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς
ἄκμηνος θαλέων, πάχος δ᾽ ἦν οὔτι κίων.
τῷ δ᾽ ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον ἐμόν, ὄφρ᾽ ἐτέλεσ᾽
πυκινῆς λιθάδεσσι, καὶ εὖ κατὰ πῆθον ὄρεψα. (&
κόλαπτας δ᾽ ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότ᾽ ἔπειτ᾽ ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλάτης.
κορμὸν δ᾽ ἐκ ῥίζης πρωτάμων, ἀμφέξεσε χαλκῷ,
εὖ καὶ ἰθηπαμφίως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα
ἑρμῖν᾽ ἀσκήσας, τέτρηνα δ᾽ πάντα τορέτρῳ.
ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔντυον, ὄφρ᾽ ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, ἠδ᾽ ἐλέφαντι.
ἐκ δ᾽ ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
ὅτῳ τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι, οὐδέ τι οἶδας
εἴ μοι ἔτ᾽ ἔμπεδόν ἐστι γυῶν λέχος, ἠέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε τομὼν ὑπὸ πυθμένα ἐλάτης.

Ὡς φάτο, τῷ δ᾽ αὐτῷ λύτο γόνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ᾽ ἀναγνόντι τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ᾽ Ὀδυσεύς.
δακρύσασα δ᾽ ἔπειτα ἰθὺς δράμε, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ᾽ Ὀδυσῆϊ, κάρη δ᾽ ἔκυσ᾽ ἠδὲ προσώπου.
μή μοι Ὀδυσσεῦ σκίζε, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπνυσο, θεοὶ δ᾽ ὤπασσαν ὀιζύν.
οἱ νῶϊν ἀγάσαντο παρ᾽ ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης τερπόμεναι, καὶ γήρας οὐδὸν ἱκέσθαι.
αὐτάρ μὴ νῦν μοι τόδε χώετο, μὴ δὲ νεμέσσα,
ὅνεκά σ᾽ οὐ τὸ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον ὧδ᾽ ἀγάπησα.
αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει, μή τις με βροτῶν ἀπάφοιτ᾽ ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν
οὐδ᾽ κεν ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
ἀνδρὶ παρ᾽ ἄλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ἤδη ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
ἀξέμεναι οἴκονδε φίλην ἐς πατρίδ᾽ ἔμελλον.
τλῆ δ᾽ ἤ τοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές.
τλῆ δ᾽ ἄτην οὐ πρόσθεν ἐῶ ἐν κάρτει θυμῷ
λυγρήν, ἥ μ᾽ πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκε πένθος.
νῦν δ᾽ ἐπεὶ ἤδη σήματ᾽ ἀρίφραδ᾽ ἔως κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει.
ἀλλ᾽ οἶοι σύ τ᾽ ἐγὼ, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
ἀκτορίς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δ᾽ εὐρὺ κιόσης
ἥ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο.
πείθεις δή μοι θυμὸν ἀπηνέα πολὺ μάλ᾽ ἐόντα.

Ὡς φάτο, τῷ δ᾽ ἔτι μᾶλλον ὑφίμερον ὤρσε γόοιο.
κλαῖε δ᾽ ἔχων ἄλοχον θυμαρέα κεδνὴν εἰδυῖαν.
ὡς δ᾽ ὅτ᾽ αὐ ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
ὧν τε Ποσειδάων δυεργέα νῆ᾽ ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ,
πανροὶ δ᾽ ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἠπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῖ τέτροφεν ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ᾽ ἐπέβαν γαίης κακότητα φυγόντες.
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔλυτο πόσις εἰσορόωσα.
λευκὴν δ᾽ ὄπιθεν πάμπαν ἀφίει πήχεε λευκώ,

βουλεύουσι. σὺν νέεσσι.

ἀδολιχλῶ. ἐκ τοῦ καθ' ὅλου, ἀλλὰ τότε ὀδομαίνω πρὸς ἀγανάκτησιν τοῦ ὁδοῦ.

καὶ νύκ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
εἰμὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἐν πόρῳ ἀδολιχλῶ ἐέθειν, ἠῶ δ' αὖτε
ῥύσατ' ἐπ' ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
ζεύγνυθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
λάμπον τ' ἠ φαέθων τ' οἵ τ' ἠῶ ὠτῶλοι ἄγουσι.
ἠ τότ' ἄρ' ἦν ἄλοχον πυκνοφρὴν πολύμητις ὀδυσεύς.

Ὦ γύναι, ὦ γάρ πω πάντων ἐν πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσαι.
ὡς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον ἀΐδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν δι' ἐμὴν μνησαίατο θ' ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ' ἔρχου, λέκτρονδ' ἴομεν γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.

λέκτρον δὲ λέγει τὸν κοίτον.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων τηλεκλύτεια.
εὐνὴ καὶ δὴ σοί γε τότ' ἔσται, ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς, ἐπεί ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σεῖο σῆς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἴπετ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὀπίσσω οἴω
πύθεσθαι, αὐτίκα δ' ὀΐω δεδάημεν ὅπ χέρειον.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
σεύς· εἰπέμεν, αὐτὰρ ἐγὼ μυήσομαι, οὐδ' ἀπόκρυψω.
ὁ μέν τοι θυμὸς κεχαρίσεται, οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτοὺς ἀνὰ ἄστε ἀνώγει
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσιν ἔχοντ' ἐρετμὸν ἐρετμόν.
εἰς ὅκε οὐ ἀφίκωμαι, οἱ ὄκ ἴασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ τε ἅλεσι μεμιγμένον ἐδέασιν.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴασι νέας φοινικοπρῴρους.
οὐδ' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδε εἶπεν ἀριφραδές, οὐδέ σε κεύσω,
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήσῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν, αὐὰ φαεσίμῳ ὤμῳ
ἠ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευσεν ἐρετμόν,
ἔρξαντ' ἱερὰ καλὰ ποσειδάονι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συβώτ' ἀλεγεινόν τε κάπρον
οἴκαδ' ἀπερείσειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι
πᾶσι μάλ' ἑξείης, θανάτος δέ οἱ ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται, τά δέ οἱ φάτο πάντα τελεῖσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων πηνελόπεια.
εἰ μὲν δὴ γήρας τε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τόφρα δ' ἄρ' εὐρυώπη ἐΰδμητος μαλακῆς, δαΐδων
ἐδμήτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπὸ λαμπομενάων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηῦς δὲ κίεσκε πάλιν οἰκόνδε βεβήκει.
τοῖσι δ' εὐρυάνη θαλαμηπόλος ἠγεμόνευεν
ἐρχομένοισι λέχος δὲ, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα.
ἐν θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπά-

Lampum & Phaetonta, Aurora.

Vlyss. enarrat uxori suos errores

& lugentibus apparuisset rosea Aurora,
nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
noctem quidem in transitu lõgã tenuit, Aurorã aũt rursus
custodiuit in Oceano auream sedem, neq; sinebat equos
coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui Auroram iuuenes ducunt.
& tunc igitur suam uxorẽ alloc est prudens Vlysses.

O mulier, nondum enim omnium in fines certaminum
uenimus, sed adhuc in futurum immensus labor est,
multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
sic enim mihi anima dixit Tiresiæ.
die quo, quando iam descendi domum inferni intra,
reditum socijs quærens, & mihi ipsi.
sed ueni, lectum autem eamus uxor, ut & iam
somno sub dulci delectemur dormientes.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
lectus quidem iam tibi erit, quando animo
tuo uolueris, postquam te Dei fecerunt uenire
domum bene ædificatam, & tuam in patriam terram.
sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
dic age mihi certamen, quoniam & in futurum puto
audiam, statim autem est scire non peius.

Hanc autem respondens, allocutus est prudens Vlyss.
felix cur igitur me ualde hortans iubes
dicere, at ego dicam, neq; celabo.
non quidem tibi animus lætabitur, neq; enim ipse
lætabor, quoniã ualde multas hoĩum in ciuitates inbebat
uenire, in manibus habentem aptum remum.
donec hos aduenire, qui nesciunt mare
uiros, neq; salibus mixtum cibum edunt,
neq; sciunt naues purpureas rostris,
neq; aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
signum autẽ mihi hoc dixit permanifestũ, neq; te cælabo,
quando iam mihi obuians altus uiator
apparebit furcam tenere in illustri humero.
& tunc me in terra figentem iuſsit remum
sacrificantem sacra bona Neptuno regi,
agnum, taurumq;, porcusq; ascendentem aprum,
domum autem abire facere sacras Hecatombas
immortalibus Deis, qui cœlum latum habitant,
omnibus ualde ordinatim, mors autem mihi ex mari ipso
debilis ualde talis ueniet, quæ me interficiet
senectute sub matura læsum, circum autem populi
beati erunt, hæc autem mihi dixit omnia perfectum iri.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
siquidem iam senectutem Dei perficient meliorem,
spes tibi postea malis fugam fore.

Sic hi quidem talia inter se dicebant.
interim autem Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
ueste molli tædis sub splendentibus.
at postquam strauerunt densum lectum festinantes,
anus autem iens iterum domum iuit.
his autem Eurynome cubicularia præibat
euntibus lectum, tædam in manibus tenens.
in thalamum autem ducens iterum abiuit, hi quidẽ postea
læti

lætiſ lecti antiqui conſuetum iuerunt.
at Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
ceſſare fecerũt ſaltatiõe pedes, ceſſare fecerũt aũt mulieres.
ipſi autem dormierunt in ædibus umbroſis.
hi aũt poſtquam igitur amicitia delectati ſunt deſyderata,
uerſi ſunt uerbis mutuo loquentes.
hæc qdem quæcunq; in domib. tolerauit diuina mulierum
uirorum procorum inſpiciens exitioſam multitudinem,
qui ſui gratia multas boues, & pingues oues
iugulauerunt, multum autem doliorum hauſtum eſt uini.
at hic diuus Vlyſſes quoſcunq; dolores poſuit
hominibus, quaſcunq; ipſe ærumnas paſſus eſt,
oĩa dixit, hæc aũt igitur delectata ẽ audiẽs, neq; ei ſomnus
cecidit in palpebris ante narrare omnia.
incepit autem quõ primum Ciconas domuit, at poſtea
uenit Lotophagorum uirorum pinguem terram.
& quæcunq; Cyclops fecit, & quomodo retribuit pœnam
fortium ſociorum, quos comedit, neq; miſertus eſt.
& quomodo Aeolum iuit, qui ipſum promptus ſuſcepit,
& miſit, neq; Parca dilectam in patriam ire
ſiuit, ſed ipſum rurſus rapiens procella
pontum in piſcoſum tulit ualde ſuſpirantem.
& quomodo longam portis Læſtrygoniam adiuit,
qui naues perdiderunt & fortes ſocios
omnes, Vlyſſes autem ſolus aufugit naue nigra.
& Circes narrauit dolum, multam inuentionemq;
& quomodo inferni domum iuit latam,
animam interrogaturus Thebani Tireſiæ
naui multiſeda, & inſpexit omnes ſocios,
matrẽq; quæ ipſum peperit, & nutriuit paruulũ exiſtentẽ.
& quomodo Sirenum congregantium uocem audiuit.
quomodoq; iuit erratiles petras grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, quam nullo modo ſine morte uiri fugerunt.
& quomodo Solis boues interfecerant ſocij.
& quomodo nauem uelocem percuſſit ardenti fulmine
Iupiter altitonans, longè autem corrupti ſunt boni ſocij
omnes ſimul, ipſe autem malas mortes ſubterfugit.
quomodoq; iuit Ogygiã inſulã, nymphamq; Calypſonem,
quæ ipſum detinuit cupiens maritum eſſe
in ſpeluncis concauis, & cibauit, & dixit
facere immortalem, & non ſeneſcentem dies omnes.
ſed huic nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
& quomodo in Phæaces peruenit multa paſſus,
qui iam ipſum circa cor Deum tanquam honorauerunt,
& miſerunt eum naui dilectam in patriam terram,
æs, aurumq; ſufficienter, ueſtemq; dantes.
hoc igitur ultimum dixit uerbum, quando ei dulcis ſomnus
ſolutiuus membrorum irruit, ſoluensq; curas animi.
hæc autem rurſus alia cogitauit dea cæſia Minerua,
quando iam Vlyſſem putabat ſuo in animo
lecto ſuæ uxoris delectari, ac & ſomno,
ſtatim ab Oceano auribronam matutinam
mouit, ut hominib. lumen portaret, ſurrexit autem Vlyſſes
lecto ex molli, uxorem autem in uerbum mandauit.
ô uxor, iam quidem multis ſatiati ſumus certamimbus

Lampus & Phaethon Aurora.

Vlyſſ. enarrat uxori ſuos errores

ἀασάσοι λέκτροιο παλαιοῦ θυμὸν ἴκοντο.
αὐτὰρ τηλέμαχος, καὶ βουκόλος, ἠδὲ συβώτης
παῦσαν ἀοιδὴν χθαμαλοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκες.
αὐτοὶ δ' ὑπνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ὀαριστύος,
τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους γὲ ἔποντο.
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέχ' ἀθανάτων γυναικῶν
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀϊδήλου ὁμίλου,
οἵ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴδια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσατο οἶνος.
αὐτὰρ ὁ δειογένης ὀδυσεὺς ὅσα κήδε' ἔθηκε
ἀνθρώποις, ὅσά τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε
πάντ' ἔλεγ'. ἡδὺ δ' ἄρα τέρπετ' ἀκούσασ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἦλθ' ἐς λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν,
ἠδ' ὅσα κύκλωψ δρῆξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἑῳφίμων ἑτάρων, οὓς ἤδιον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
ἠδ' ὡς αἰόλον ἵκετ' ὁ μιν πρόφρων ὑπεδέκτο,
καὶ πέμπ' οὐδέ πω αἶσα φίλου ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
ἦλω, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρων μεγάλα στενάχοντα.
ἠδ' ὡς τηλέπυλον λαιστρυγονίην ἀφίκοντο.
οἵ νῆας τ' ὄλεσαν καὶ δυκυήμιδας ἑταίρους
πάντας, οὐδ' ὀδυσεὺς δ' οἶος ὑπεκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
καὶ κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίωνος,
ἠδ' ὡς ἀϊδέω δόμον ἤλυθον δυσόωντα,
ψυχῇ χρησόμενος θηβαίου τειρεσίαο
νηὶ πολυκλήϊδι, καὶ εἰσίδε πάντας ἑταίρους.
μητέρα θ' ἥμιν ἔπεκτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
ἠδ' ὡς σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
ὡς δ' ἵκε πλαγκτὰς πέτρας δεινήν τε χάρυβδιν,
σκύλλήν θ', ἣν ὀπότ' ἀκμῆτες ἀνδρες ἄλυξαν.
ἠδ' ὡς ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι.
ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε φολόεντι κεραυνῷ
ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀτὰρ δ' ἔφθιτο ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
ὡς δ' ἵκετ' ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε καλυψώ,
ἣ δ' ἐν μιν κατέρυκε λιλαιομένη πόσιν εἶναι
ἐν ἀντέσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον τε καὶ ἀγήρασον ἤματα πάντα,
ἀλλ' οὐδ' ὅποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθεν.
ἠδ' ὡς δὴ φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἵ δή μιν πόλει κῆρι θεὸν ὡς τιμήσαντο,
καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δοντες,
τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
ἠδ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
ὁππότε δὴ ῥ' ὀδυσῆα ἐελπέτο ὃν κατὰ θυμὸν
δύνῃς ἧς ἀλόχου τερπόμενον, ἠδὲ καὶ ὕπνου,
αὐτίκ' ἀπ' ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὄρσεν, ἵν' αὐθρώποισι φόως φέρῃ. ὦρτο δ' ὀδυσεὺς
δουνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ὄμβρον ἔτελλεν.
ὦ γύναι, ἠδὴ μὴν πολέων μενεπήνεμεν ἄεθλων

ἐμφέ-

ἀθρόοι πλατιῶ, παρὰ τὸ δυρεῶν, ἢ σκοτεινόν.

λυσιμελὴς. ὁ τὰ μέλη τοῦ σώματος παρίεις.

ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόσον
κλαίεσ', αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
ἱέμενον πεδ' ἄασαν ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνήν,
κτήματα μὲν τά μοι ὅσσα κομίζεμεν ἐν μεγάροισι.
μῆλα δ' ἄμοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λεήσομαι, ἄλλα δ' ἀχαιοί
δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλας.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρὸν ἔπειμι
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅμοι τ' ἀκινῶς ἀμάχητι.
σοὶ δὲ γνῶναι τάδ' ὤπτελλω πινυτῇ περ ἐούσῃ.
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν.
εἶσ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἥσθαι, μὴ δ' ἔ τινα πρόσσειε, μὴ δ' ὄρσειε.
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά,
ὤρσε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Βουκόλον, ἠδὲ συβώτην.
πάντας δ' ἐν τε ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δ' ἐν οἱ ὄρκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦρχε δῖ' ὀδυσεύς.
ἠδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα. τοὺς δ' ἄρ' ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἀγε πτόλιος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ω. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς ἑρμῆς εἰς ἅδου κατάγει, καὶ αὐαγνωσίας ὁ δυσσεὺς γίνεται πρὸς τὸν πατέρα λαέρτην. καὶ παραχλῶ τοῖς ἰθακησίοις γεγενημένῳ ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων αὐαιρέσει ἀθηνᾶ διακωλύει.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ω δ' ὀδυσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱεῖ μάχετ' ἀχαιοῖς.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς κυλλήνιος ὀρσεκάλειτο
ἀνδρῶν μνηστήρων, ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, οὖς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἀντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἐκπέσῃσιν
ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνάτ' ἀλλήλησιν ἔχοντα,
ὡς αἱ τριζοῦσαι ἅμ' ἤϊσαν ἦρχε δ' ἄρα σφιν
ἑρμείας ἀκάκητα, κατ' εὐρώεντα κέλευθα.
παρ δ' ἴσαν ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ λευκάδα πέτρην.
ἠδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἤϊσαν, αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
ἔνθά τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δὲ ψυχὴν πηλειάδεω ἀχιλῆος,
καὶ πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος ἀντιλόχοιο,
αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε,
τ' ἄλλων δ' ἀναῶν, μετ' ἀμύμονα πηλείωνα.
ὡς οἱ μὲν πρὸς κεῖνον ὁμίλεον, ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ' ἐνὶ ψυχὴ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο
ἀχνυμένη, πρὸς δ' ἄλλαι ἐγηγέρατ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν αἰγίσθοιο θανον, καὶ πότμον ἐπέσσον.

λευκάδα πέτρην. πρὸ τοῦ κατοχθοῦ νέοις μύρσι.

nos ambo, tu quidem hic meum multum curis reditum
flens, at me Iupiter doloribus, & Dei alij
desyderantem impedierunt mea á patria terra.
nunc aũt postquã ambo per desyderatum uenimus lectũ,
res quæ mihi sunt cura in domibus.
oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achiui
dabunt, donec omnia implebunt stabula.
sed certe quidem ego multum arboribus agrum uado,
uisurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlysses egreditur ad patrem.
tibi autem uxor hoc mando prudenti existenti.
statim enim fama ibit simul Sole ascendente
uirorum procorum quos interfeci in domibus.
uade superiora ascendens cum ancillis mulieribus
sedere, neq; aliquem ante uideas, neq; interroga.
dixit, & circum humeros indutus est arma pulchra.
mouit autem Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum.
omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
hi autem ei non impersuasi sunt, armati sunt autem ere.
aperuerunt autem ianuas, et exiuerũt, præiuit aũt Vlysses.
iam quidem lumen erat in terrã. hos autem igitur Miner.
obscuritate cooperiens cito eduxit ciuitate.

ARGVMENTVM Ω. HOmeri Rapsodiæ.

Has horum procorum animas Mercurius in infernum deducit. Et recognitio Vlyssis fit ad patrem Laertem. Et turbationem Ithacesijs factam in procorum interitu, Minerua impedit.

ODYSSEAE Ω. HOMERI RAPSODIAE.

Omega autem, Vlysses cum patre & filio pugna Achiuis.

Mercurius autem animas Cyllenius euocauit
uirorum procorum, tenebat autem uirgam in manibus
pulchram auream, hac hominum oculos mulcebat
quorum uolebat, hos autẽ rursus & dormiẽtes suscitabat,
hac mouens, hæ autem frementes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu antri magni
strepentes uolant postquam aliquis cadere fecit
~~multitudine~~ ex natiu á petra, supraq; mutuo tenentur.
sic hæ frementes simul ibant, præibat autem igitur ipsis
Mercurius ~~soporantes~~ immo Ulysses ad latas uias.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas, & populum somniorum
ibant, statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & strenui Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specieq; corporeq;
aliorum Danaorum, post strenuum Peliona.
sic hic quidem circa illum uersabantur, propè autem
iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolens, circum aũt aliæ congregatæ sunt quæcũq; cũ ipso
domo in Aegisthi mortui sunt, & mortem consecuti sunt.

Mercurius procorũ animas ad inferos deducit.

Danaorum animæ.

Achillis umbra.

Atridis anima Achillis eius funere.

Achillis exequiæ.

Achillis umbra. hunc prior anima allocuta est Pelionis.
Atride, supra quidem te dicebamus Ioui gaudēti fulmine.
uiro heroas dilectum esse diebus omnibus,
quoniam multisq; & fortibus imperabas
populo in Troianorum, ubi paßi sumus dolores Achiui.
certè igitur & tibi primum astare debebat
Parca pernitiosa, quam nullus fugit quicunq; natus est.
utinam debuisses honore adiutus quo imperabas
populo in Troianorum mortem & fatum consequi.
quo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
ac & tuo filio magnam gloriam dedisses in futurum.
nunc autem igitur te miserrime morte fatatum erat capi.

Vlysses egreditur ad patrem.

Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ,
Atridis anima Achilli de eius funere.
beati Pelei filè Deis similis Achilles,
qui mortuus es in Troia longè Argo, circum autem te alij
interfecti sunt Troianorū, & Achiuorum filiorum optimi,
pugnantes circum te, tu autem reuolutione pulueris
iacebas magnus oblitus equitatuum.
nos autem toto die pugnabamus, neq; omnino
cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
at postquam te ad naues portauimus ex bello,
deposuimus in lectis purgantes corpus pulchrum.
aquaq; calida & unguento, multas autem te circum
lachrymas calidas fundebāt Danai, totonderuntq; crines.
mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis
nuncium auditura, uox autem in mare ruerat
magna, suscepit autem tremor omnes Achiuos,
& ruentes iuissent concauas in naues,
nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium,
qui ipsis bene prudens concionatus est, & dixit.
tenemini Argiui, ne fugite filij Achiuorum.
mater ex mari hæc cum Deabus marinis
uenit suo filio mortuo obuiatura.

Sic dixit, hi aūt retenti sunt timore magnanimi Achiui.
circum autem te steterunt filiæ Marini senis
miserabiliter lugentes, circū aūt īmortales uestes induerūt.
Musæ autem nouem omnes mutatæ uoce pulchra
lamentabantur, tunc nullum illachrymem intelligeres
Argiuorum, tale enim mouerat musa stridula,
septem & decem quidem te simul noctesq; & dies
Achillis exequia. fleuimus, immortalesq; Dij, mortalesq; homines.
octaua & decima aūt dedimus igni, multas autem in ipso
oues iugulauimus ualde pingues, & nigras boues.
cremebaris autem in ueste Deorum, & unguento multo,
& melle dulci, multi autem heroes Achiui
armis irruerunt Pyram circum combusti,
pedestresq; equestresq;, multus autem strepitus ortus est.
at postquam te flamma perfecit Vulcani,
mane iam tibi collegimus alba ossa Achilles
uino in puro & unguento, dedit autem mater
auream amphoram, Dionysij autem donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
in hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles.
mixtim autem Patrocli Menœtiadæ mortui.

Mercurius procorū animas ad inferos deducit.

Danaum anima.

τὸν πρότερος ψυχὴ πρόσεφώνεε Πηλεΐωνος·
ἀτρεΐδη, πρὶν μέν σε φαμὲν δὶς τερπικεραύνῳ
αὐτῆμαρ ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα
ὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
ἦτ' ἄρα καὶ σοί πρῶτα, πύας ἐπιτέλλετο μοῖρα
μοῖρ' ὀλοή, τῇ οὔ τις ἀλύσκατον ὅς κε γένηται,
ὡς ὄφελες λιμῆς ἀρετήμενος ἦς πόρε ἄνασσες
δήμῳ ἐνὶ τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι.
ἠδὲ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατο ὀπίσσω.
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
τὸν δ' αὖτε ψυχὴ πρόσεφώνεε ἀτρεΐδαο.
ὄλβιε Πηλέος υἱὲ θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θανέων ἐν τροίῃ ἑκὰς ἄργεος· ἀμφὶ δὲ σ' ἄλλοι
κατέκειντο τρώων καὶ ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι
μαρναμενοι πεδὶ σεῖο, σὺ δὲ τροφάλιγι κονίης
κεῖο μέγας μεγαλωστὶ λελασμένος ἱππασυάων.
ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρναμεθ', οὐδ' ἔκε πάμπαν
παυσάμεθα πολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λάβροπι παύσεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν ἐν λεχέεσι, καθήραντες χρόα καλόν,
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
δάκρυα θερμὰ χέον δαναοί, κείροντό τε χαίτας·
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίησιν,
ἄγγελίης αἴσθα, βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας ἀχαιούς.
καὶ νύκ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ αὐτὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς
νέστωρ, ὅ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ὅσσοι ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ἴσχεσθ' ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι ἀχαιῶν·
μήτηρ δὲ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίησιν
ἔρχεται, ὅ παιδὸς τεθνειότος αὐλιόωσα.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβος μεγάθυμοι ἀχαιοί.
ἀμφὶ δέ σ' ἕστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος
οἰκτρὸ ὀλοφυρόμεναι, πεδὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσαν.
μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρῆνεον, ἔνθά κεν οὔπιν ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
ἀργείων, τοῖον γὰρ ἐπώρορε μοῦσα λίγεια,
ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν, ἀθάνατοί τε θεοί, θνητοί τ' ἄνθρωποι.
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἐπ' αὐτῷ
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
κηαίετο δ' ἐντ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ, πολλοὶ δ' ἥρωες ἀχαιοί
τεύχεσιν ἐρρώσαντο, πυρὶ πὲρ καιομένοιο,
πεζοί θ', ἱππῆές τε, πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ' ἀχιλλεῦ,
οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα, διωνύσοιο δέ οἱ ὦρον
φάσκ' ἔμμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖαι λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' ἀχιλλεῦ.
μίγδα δὲ πατρόκλοιο μενοιτιάδαο θανόντος,

ἐλομεν πυρὶ. αὐτὰρ οἱ ἐκαύσαμεν.

separatim

χωρὶς δ' ἀντιλόχοιο, τ ἔξοχα πᾶσι ἄπαντων
ἄλλων ἑτάρων μετὰ πατροκλόν γε θανόντα.
ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπεφτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χλίαμεν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων,
ἀκτῇ ἐπὶ πρωὐχόσῃ ἐπὶ πλατεῖ ἑλλησπόντῳ,
ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν αὐδήσαιεν
τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι, καὶ οἳ μετ' ὄπισθεν ἔσονται.
μήτηρ δ' αἰτήσασα θεὸς πόδι καλλὲ ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν ἀχαιῶν.
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ αὐδρῶν αὐτεβόλησε
ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀκηδέα μεμνὸς βασιλῆος
ζώννυνται τε νέοι, καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα.
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσατο θυμῷ.
οἷ' ἤδη σοὶ κατέθηκε θεὰ πόδι καλλὲ ἄεθλα
ἀργυρόπεζα θέτις, μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν, οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' αὐθρώπους κλέος ἔσται ἐσθλὸν ἀχιλλεῦ
αὐτάρ ἐμοὶ τί τό δ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τελέσασα;
ἐν νόστῳ γάρ μοι ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
αἰγίσθου τοῦ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο,
ὣς οἱ μὴ τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δ' ἐσφ' ἦλθε διάκτορος ἀργειφόντης,
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων ὀλοσῇ δ' ἀμφὶ τῶν.
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντε ἰδὼν ἤτοιν, ὡς ὅ τε δ' ἔθλιν.
ἔγνω δὲ ψυχὴ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο
παῖδ' ἀμελανθῆος ἀγακλυτὸν ἀμφιμέδοντα.
ξεῖνος γάρ τοι ἔλιν ἰθάκῃ ἐν οἰκία ναίων.
τὸν πρότερον ψυχὴ προσεφώνεεν ἀτρείδαο.
ἀμφίμεδον, τί παθόντες ὀρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντες ἐκλελεγμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδ' ἔ κεν ἄλλως
λεληνάμενος λέξαιτο κατὰ πόλιν αὐδρὰς ἀρίστους,
ἢ ὑμὲ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέας ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἢ ῥα κατὰ ἄστεα αὐδρῶν ἔδηλησαντ' ἀνὰ χέρσον
βοῦς πόδι τε μηλῶν, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἠὲ περὶ πόλιος μαχεόμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
εἰπέ μοι ἐρομένῳ, ξεῖνος δ' ἔ τοι εἰμὶ ἔοικε.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ
ὁππότε σὺν ὀδυσῆϊ σὺν αὐτίθεῳ μενελάῳ
ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μιὴ δ' ἄρ ὅλῳ πάντα πρήσσομεν δυρέα πόντον
ὅσσ' ἤ περ πεπόντες ὀδυσῆα πολίπορθον
τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν ἀμφιμέδοντος.
μέμνημαι τάδε πάντα διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις.
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα κατὰ κόσμον καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' ὀδυσῆος δῖου ἀλόχοιο δ' ἄμαρτα.
ἦ δ' ὅτ' ἀπρνέετο συνεῶν γάμον, ὅτε τέλοιτο,
ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
ἀλλὰ δόλον τ' ἄλλον ἐν φρεσὶ μερμήριξε.
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐν μεγάροισιν ὕφαινε
λεπτὸν καὶ πορφύρεον, ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε.
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανε δῖος ὀδυσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τ' ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄλητο

λαέρτῃ

separatim aũt Antilochi, quem eximiè honorabas omniũ
aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
circum ipsa aũt postea magnum, et excellens sepulchrum,
fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum
littore in excelso in lato Hellesponto,
ut longè manifestus ex ponto uiris esset
his qui nunc nati sunt, & qui in futurum erunt.
mater autem petens Deos perpulchra certamina
fecit medio in certamine optimis Achiuorum.
iam quidem multorum sepulchro uirorum obuiaui
heroum, quando aliquando mortui regis
cinguntur q; iuuenes & parant certamina.
sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
qualia in te posuit Dea perpulchra certamina
argentea pedibus Thetis, ualde enim amicus eras Deis.
sic tu quidẽ, neq; mortuus nomẽ perdidisti, sed tibi semper
omnes in homines gloria erit bona Achilles.
at mihi quæ hæc utilitas, quoniam bellum feci?
in reditu enim mihi Iupiter consultauit malam mortem
Aegisthi à manibus, & pernitiosæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
propè autem ipsos uenit internuncius Arginecator,
animas procorum deducens Vlyßi domitorum.
hi aũt igitur stupefacti reclà iuerunt postquam uiderunt.
cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
filium Melanthij perinclytum Amphimedonta:
hospes enim erat Ithace in domo habitans.
hunc prior anima allocuta est Atridæ.
Amphimedon, quid patientes tenebrosam terram uenistis
omnes electi & coætanei? neq; aliter
discernens elegisset in ciuitate uiros optimos:
nunquid uos in nauibus Neptunus domuit
mouens molestos uentos & undas longas?
an iniusti uiri læserunt in terra
boues circa interfectos, & ouium greges pulchros?
an pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
dic mihi interroganti, hospes autem dico esse.
an non recordaris, quando illuc ueni in uestram domum
mouens Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bonis sedibus in nauibus?
mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
festinatione persuadentes Vlyssem urbium populatorem.
Hunc aũt rursus anima allocuta est Amphimedontis.
memini hæc omnia à Ioue nutrite sicut dicis,
tibi autem ego bene ualde omnia & uerè narrabo
nostræ mortis malum finem qualis factus est.
petebamus Vlyßis diu absentis uxorem,
hæc neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,
nobis consultans mortem & parcam nigram.
sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
statuens magnam telam in domibus texebat,
tenuem & ultra mensuram, statim autem nobis dixit.
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
manete festinantes meas nuptias, donec uestem
perficiam, ne mihi uana fila pereant

Agamẽnonis aũ Amphimedonti proco.

Amphimẽdõtis procis aũ Atridæ interitus sui historiam texit.

λαέρτῃ

Laërti heroi sepulchralem in quando ipsum
Parca pernitiosa susceperit longe dormientis mortis,
ne aliqua in populo Græcarum accuset,
si sine ueste iacebit multa possidens.
Sic dixit, nobis autem persuasus est animus superbus.
tunc diurna quidem texebat magnam telam.
noctibus autem dissoluebat postquã lãpades apponebat:
sic triennio latuit dolo, & persuasit Achiuos.
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt tempora,
& tunc aliqua dixit mulierum, quæ manifestè sciebat.
& hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam.
sic hanc perfecit, & non uolens ex necessitate
beneq; quæ uestem ostendit texens magnam telam
lauans, Soli similem, uel Lunæ.
& tunc iam Vlyssem mala aliunde duxit fortuna
agri in extremitate, ubi domos habitabat Subulcus.
illic uenit dilectus filius Vlyssis diuini,
ex Pylo arenosa rediens cum naui nigra:
hi autem procis mortem malam parantes
...nerunt ad ciuitatem ualde inclytam, & Vlysses
posterior, at Telemachus ante præcessit.
hunc aũt Subulcus duxit mala corpore uestimẽta habẽtẽ,
pauperi tristi similem, & seni
incũbẽtẽ, has aũt malas circum corpus uestes indutus erat.
neq; aliquis nostrum potuit cognoscere hunc existentem
repente apparentemq;, neq; qui maiores natu erant.
sed uerbis malis locuti sumus & percussionibus.
at hic quidem diu tolerauit, in ædibus suis
percussus, & iniuria affectus tolerabili animo:
sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens Aegiochi,
cum quidem Telemacho perpulchra arma remouens
in thalamum deposuit, & clausit seras.
at hic suam uxorem multis astutijs iussit
arcum procis ponere, albumq; ferrum,
nobis grauiter morituris certamina & cædis principium.
neq; aliquis nostrum potuit fortis arci
neruum tendere, ualde autem impotentes eramus:
sed quando manus peruenit Vlyssis magnus arcus,
tunc nos quidem omnes minabamur uerbis
arcum non dari, neq; si ualde multum diceret.
Telemachus autem ei solus mouens iussit.
at hic suscepit manu perpatiens diuus Vlysses,
facilè autem tendit arcum, per autem misit ferrum.
stetit autem in pauimentum iens, uelocesq; effudit sagittas
grauiter aspiciens, percussit autem Antinoum regem.
at postea alijs immisit tela suspiriosa
contra inspiciens, hi autem simul stricti cadebant.
cognitum aũt erat quod aliquis ipsis Deorũ adiutor esset.
statim enim in ædibus sequentes fortitudine ipsorum
interficiebãt cõuersim, horũ aũt suspiriũ mouebatur inde/
capitib. percussis, pauimẽtũ aũt oẽ sanguine fluebat (cẽs,
sic nos Agamemnon perditi fuimus, quorum adhuc nunc
corpora neglecta iacent in domibus Vlyssis.
nondum enim sciunt amici in domibus singuli,
qui abluentes nigrum sanguinem ex uulneribus

Agamẽnonis ad Amphimedonem proco.

Amphimedõtis proci ad Atridã interitus sui historiam texit.

deponen/

λαέρτῃ ἥρωϊ τάφήιον εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο
μή τις μοι νῶϊ δ' ἦμορ ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
εἴκεν ἄτορ ἀπείρονα κεῖται πολλὰ λιπαίνοντας.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
ἔνθα κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν ἐπὶ λαΐδας πυθέσθαι.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἐπείθομεν ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ἤδη,
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφευρομεν ἀγλαὸν ἱστὸν,
ὣς τὸ μὲν ἀξετέλεστο, καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης,
εὖ δ', ἣ φαρος ἐλείξεν ὑφήνασα μέγαν ἱστὸν
πλυνάσ', ἠελίῳ τε καὶ ἐνιαυτῷ.
καὶ τότε δὴ ῥ' ἐδύσετο κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων,
ἀγρὸν ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο,
ἐκ πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ.
τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύσαντε,
ἤειον πρὸς ἄστυ πολύκλυτον, ἄμφι δ' ὀδυσεὺς
ὕστερος, αὐτὰρ τηλέμαχος πρόσθ' ἤγε μόνδυλον.
τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα
πῶϊ χιτῶνι δυγαλέῳ φαλίγκιον, ἠδὲ γέροντι
σκηπτόμενον, τὰ δὲ λυγρὰ πόδι χροῖ εἵματα ἕννυτο.
οὐδέ τις ἡμείων δυνάτο γνῶναι τ' ἐόντα,
οὐδ' ἀπίνης προφανόντ', οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι ἦσαν·
ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν φωνήσομεν ἠδὲ βολῆσιν,
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα, φὶ μεγάροισι ἑοῖσι,
βαλλόμενος, καὶ φωνεόμενος τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε διὸς νόος αἰγιόχοιο,
τὼ μὲν τηλεμάχῳ πολυκαλλέα τεύχε' ἀείρας,
θῆκε θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήισεν ὀχῆας.
αὐτὰρ ὁ, ἣν ἄλοχον πολυκερδέα θῆκεν ἄνωγε.
τόξον μνηστῆρεσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν ἀνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχὴν.
οὐδ' ἐπὶ ἡμείων δυνάτο κρατεροῖο βίοιο
νευρὴν φωτανύσαι, πολὺ δ' ὤιδυεν ἡμῖν.
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ' ἡμεῖς μὲν τοὔγε ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι, μὴ δ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι,
τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν
αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσε βιὸν, ἐξαδὶς ἧκε σιδήρου.
ἐς δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
δεινὸν παπταίνων βάλε δ' αὐτίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα σμερδνά,
αὔτε πιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ' ἦν ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιπάρροθος ἦεν.
αὐτίκα γὰρ ῥ' ἀνὰ δώματ' ἐπαιτόμενοι μενοεικὲς
κτεῖνον ἀνιηροφάτοισι, τοὶ δ' ἐν σμερδνὸν ὄρουσε κάρηνα.
κρατὸς τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν
ὣς ἡμεῖς ἀγαμέμνονα ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις ὀδυσῆος.
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι ἐν δώμασ' ἑκάστου.
οἵ κ' ἀπονιψάντοιν μέλαν αἷμα βρότειον δὴ ὠτειλέων,

κατθέμενοι γοιάουσιν, ὅ γὰρ γέρας ὅδε θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεον Ἀτρεΐδαο.
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σοὶ μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Ἰκαρίου κούρῃ, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος ὄπποτ' ὀλεῖται
ἥς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐν χθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχεφρονι Πηνελοπείῃ,
οὐχ' ὡς Τυνδαρέου κόρη κακὰ μήσατο ἔργα
κουρίδιον κτείνασα πόσιν, συγχεὴ δ' ἔτ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὄπασσε
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ὀλοὸν ἔῃσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑστότ' ἐν ἀΐδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτεσσιν ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε παντῇ,
ᾧ ἔνι δὴ σιτέοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἔργάζοντο.
ἐν δὲ γυνὴ σικελὴ γρηὺς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἐν δυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν.
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
δεῖπνον δ' ἄψασθε, ὅς τις ἄριστος· κὰτ τὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
αἴ κ' ἔμ' ὦν γνοίη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
εἴ κε γ' ἀγνοίησι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς εἰπὼν δμώεσσιν ἀρήια τεύχε' ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειτα, δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἄσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων,
οὐδ' εὗρεν δολίον μέγαν ὄρχατον ὃν καταβαίνων,
οὐδέ τινα δμώων οὐδ' υἱέων, ἀλλ' ἄρα τοί γε
ἀσμαρδιὰς λέξοντο ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος
ὄρχατον, αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λιπρεύοντα φυτὸν, ῥυπόωντα δὲ εἷο χιτῶνα
ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμησι βοείας
κνημίδας ῥαπτὰς δέδετο γραπτοῦς ἀλεείνων.
χειρίδας τ' ὦν χερσὶ βάτων ἕνεκ', αὐτὰρ ὑπόρθην
αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε πενθέα θυμὸν.
τὸν δ' ὡς οὖν ἴδετο πολύτλας δῖος Ὀδυσεὺς
γήρᾳ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρῇσι κατείβετο δάκρυον εἶβον.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
λῦσαι καὶ προσπτύξαι ἑὸν πατέρ' ἠδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι, καὶ ἵκοιτο ὃν πατρίδα γαῖαν,
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρήσαι,
τὰ φρονέων, ἰθὺς κίε οὖν δῖος Ὀδυσεύς.
ἤτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφεπάχαινε
τὸν δὲ παρισταμένου προσεφώνεε φαίδιμος υἱός.
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίῃ σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχαν

deponentes lugerent, hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ.
beate Laerti fili prudens Vlysses,
certe igitur cum magna uirtute possedisti uxorem.
ualde bonæ mentes erant irrepræhensibilis Penelopæ
filiæ Icarij, ualde bene recordata est Vlyßis
uiri iuuenis, quo ei gloria nunquam peribit
suæ uirtutis, facient autem in terrestribus cantilenam
immortales gratam prudenti Penelopæ.
non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
iuuenem interficiens maritum, odiosa autem cantilena
erit in homines, difficilem autem famam præbebit
libidinosis mulieribus, & quæ bona erit.
Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur,
stantes in inferni domibus sub obscuritatibus terræ,
illi aut postquã ex ciuitate iuerũt, cito in agrũ peruenerũt
pulchrum Laertis factum, quem quondam ipse
Laertes possedit postquam ualde multum laborauit.
illic ei domus erat, circum autem sedem currebat omnino.
in qua comedebant, & sedebant, & dormiebant
famuli necessarij, qui ei amica operabantur.
in autem mulier sicula anus erat, quæ senem
diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
tunc Vlysses pastoribus, & filio sermonem dixit.
uos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum,
cœnã autẽ statim porcorum sacrificate, quicunq; optimus.
at ego patrem tentabo nostrum
si me agnoscat, & animaduertat oculis,
an ignoret multo tempore longè existentem.
Sic dicens, seruis bellicosa arma dedit.
hi quidem postea domum uelociter iuerunt, at Vlysses
cito iuit multum fructibus uiridarium tentaturus.
neq; inuenit Dolium magnum uiridarium in descendens,
neq; aliquem seruorum, neq; filiorum, sed hi
sepis collecturi uiridarij esse septum
iuerant, at hic his senex uiam duxerat.
hunc autem solum patrem inuenit benefacto in uiridario
purgantem plantam, sordidam indutus erat ueste
lacera indecenter, circum autem tibias bouinas
ocreas laceras ligauerat fugiens scissuras,
chirotecasq; in manibus ruborum gratia, at desuper
caprinam galeam capite habebat dolorem augens.
hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses,
senectute consumptum, magnũ aut mentib. dolorẽ habẽtẽ.
stans sub alta Pyro lachrymam effudit.
cogitabat autem postea in mente, & in animo
osculari & amplecti suum patrem, & singula
dicere, quomodo uenit & peruenit in patriam terram.
an prius interroget singulaq; tentet.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
primum cauillatorijs uerbis tentare.
hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses.
certè hic quidem detinens capite plãtam circum fodiebat.
hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses.
O senex, non imperitia te tenet gubernare
uirida

Vlyss. patrẽ compellat.

Vlyss. adpatrẽ cõcitat.

Vlyss. patrē compellat.

uiridarium, sed bene cura tenet, neq; omnino
non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
non pirus, non sulcus sine cura in horto.
aliud aũt tibi dico, tu autem non iram impone animo.
ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
molestam habes, squales male, & indecenter indutus es.
non quidem pigritiæ dominus gratia non te curat.
neq; te seruili indecet uideri
forma & magnitudine, regi enim uiro similis es.
tali autem similis es postquam lotus est comeditq;,
dormit molliter, hæc enim iustitia est senum.
sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam
si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit
hic uir nunc iam obuians huc uenienti,
non ualde sufficiẽter prudens, quoniã nõ ausus est singula
dicere, & audire meum uerbum sicut interrogaui
circa amicum meum, sicubi uiuit & est,
an iam mortuus est, & in inferni domibus.
nam tibi dico, tu autem intellige, & me audi.
uirum aliquando hospitatus sum dilecta in patria terra.
nostrum autem uenientem, & nõdum aliquis homo alius
hospitum peregrinorum amicorum meam uenit domum.
dicebat autem ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse ipsius.
hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum
accuratè diligens multis in domo existentibus,
& ei dona præbui hospitalia qualia decet,
auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
dedi autem ei pateram totam argenteam floridam,
duodecim autem simplices uestes, totq; tapetes,
tot autem pallia pulchra, tot autem posthæc interulas.
separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
quatuor speciosas, quas uoluit ipse capere.
Huic autem respondit postea pater lachrymas fundẽs.
hospes certè terram peruenisti quam interrogas.
iniurij autem ipsam, & iniusti uiri habent.
dona autem uana hæc donasti multa præbens.
si enim ipsum uiuum inuenisses Ithacæ in populo,
quo te bene donis retribuens remitteret,
& hospitalitate bona, hæc enim iustitia quicunq; est.
sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
quotus iam annus est, quando hospitatus es illum
tuum amicum infelicem meum filium si aliquando fuit,
infortunatum, quem longè amicis & patria terra,
uel in ponto comederunt pisces, uel in terra
feris & auibus laniamentum factus est, neq; ipsum mater
fleuit cooperiens, paterq; qui ipsum genuimus.
neq; uxor multum donata prudens Penelope
plorauit in lectis dilectum maritum sicut decet,
oculos claudens, hic enim est honos mortuorum.
& mihi hoc dic uerè ut bene sciam.
quis unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
ubi autem nauis fletit uelox quæ te duxit huc?

Vlyss. adpatrẽ cõcilia.

omnino.

ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, ὀδλέπι πάμπαν
ὀ φυτὸ, ὀ συκῆ, ὀκ ἄμπελος, ὀ ϟ ἐλαίη,
ὀκ ὄγχνη, ὀ πρασιὴ τοι αὖδι κομιδῆς ἠϟ κῆπος,
ἄλλο δὲ τοι ὀρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ᾧθεο θυμῷ.
αὐτόν σ' ὀκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς, ἠϟ ἀεικέα ἕοσαι.
ὀ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ εἵνεκ', ὅ σε κομίζει,
ὀδ' ἐπὶ τοι δόλιον ὦπε πρέπει εἰσοράασθαι
εἰδόϟ τε καὶ μέγεθος, βασιλῆϊ γὰρ αὖδι ἔοικας.
10 τοιόσδε δὲ ἔοικας ἐπεὶ λούσαιτο φάγοιτε,
εὐδέμεναι μαλακῶς, ἡ γὰρ δίκη ὀδὶ γεροντων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως μοι κατάλεξον.
τοῦδε μῶς εἰς αὖδρῶν; τοῦ δ' ὄρχατ' ἀμφιπολεύεις
μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
εἰ ἐτεόν γ' ἰθάκην τήν δ' ἱκόμεθ' ὥς μοι ἔειπεν
ὄτος αὐτὴρ, νῦν δὲ ξυμβλήμενος ᾧδάδε ἔοικε,
ὅτι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ ὀ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος ὥς δρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπερ ζώει τε καὶ ὀδίν.
20 ἡ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν ἀίδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ὀρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ἄκουσον.
αὖδρα πότ' ὀξείνισα φίλην ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντα, καὶ ὄπω τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
ὀὐχ ὅγ' ὀξ ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
λαέρτεω αἰκεισιάδεω πατρὸς ἔμμεναι αὐτοῦ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δεξείνισα
ᾧδ' ὑκέως φιλέων πολλῶν ἠϟ οἴκου ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα οἷα ἐώκει.
30 χρυσὸ μὲν οἱ δῶκ' ὀυεργὸς ἐπὶ τάλαντα ἑπτὰ,
δῶκα δὲ οἱ κρητῆρα πανάργυρον αὐθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὠδὶ τοῖσι χιτῶνας,
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ὀρχήσασθαι,
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἠϟ δάκρυον ἐβῶν.
ξεῖν', ἤτοι ϟ γαῖαν ἱκάνεις ἣν δρέεινες,
ὕβρισαὶ δ' αὖτ' καὶ ἀτάσθαλοι αὖδρες ἔχουσι,
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μύρι' ὀπάζων.
40 εἰ γάρ μιν ζωὸν γε κίχεις ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
ὄφρ' κέν σ' εὖ δῶροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
καὶ ξενίη ἀγαθὴ, ἡ γὰρ θέμις ὅς τις ἐκάρξῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως μοι κατάλεξον.
πόσον δὴ ἔτος ὀδὶν ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον ἐμὸν παῖδ' εἴποτ' ἔτυγε
δύσμορον, ὃν ποτε τῆλε φίλων ἠϟ πατρίδι γαίῃ
ἠέ ποθι πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἠ ἐπὶ χέρσου
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ', ὀδ' ἔ μήτηρ
κλαῦσε πόθι εἑλάσασα, πατὴρ δ' ὅ μιν τεκόμεθα,
50 ὀδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων πηνελόπεια
κλῶπυσ' ἐν λεχέεσι φίλον πόσιν ὡς ἐπέοικεν
ὀφθαλμὸς καθελοῦσα, τὸ γὰρ γέρας ὀδὶν θανόντων.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρα εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν ἐς αὖδρῶν; πόθι τοι πόλις; ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δὲ νῆυς ἔσκε θοὴ, ἥσ' ἤγαγε δῦρο;

ὅτι μάλ' ἀρτίφρων. ὀ πάνυ ἐμφρων, αὐόυτος.

κλαῦσε. κατακλαῦσα, ὀπικλάσασα.

diui/

αὖ τιθέας δ' ἑτάρους, ἢ ἔμπορος ἐλήλυθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοβρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς·
εἰ δ' ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἄρρηκτος καταλέξω. (σεύς.
εἰμὶ γὰρ ἐξ Ἀλύβαντος ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω
υἱὸς Ἀφειδάντος πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὖταρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμος, ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
νῆς δέ μοι ἥδε τέταγε ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἔστιν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην καὶ ἐμῆς ἀπεδήλυθε πάτρης
δύσμορος, ἢ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
δεξιοί, οἷς χάρεν μὲν ἐγὼ ἀπέπεμπον ἐκεῖνον.
χάρη δὲ κεῖνος ἰών, θυμὸς δ' ἔτι νεῖρ ἐώλπει,
μίξεσθαι ξείνιά τε, νεῖά τε δ' ἄγλαα δῶρα διδώσειν.
Ὡς φάτο, τοῦ δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κὰ κεφαλῆς· πολιῆς ἀδινὸν δὲ σταχίζων.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δὲ οἱ ἦλθε
δριμὺ μένος πρότυψε φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
λεῦσε δέ μιν ποδὶ φύς· ἐπὶ δὲ μέν οἱ ἦδε προσηύδα.
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ πάτρ ὃν σὺ μετάλλᾳς
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἦ γὰρ τοι ἐρέω, μάλα δὲ χρὴ ἀστυδ' ἐμὴν ἔμπης.
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
λώβην τε κὰ θυμαλγέα, καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάις εἰδάδ' ἱκάνεις,
σῆμα τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς·
οὐλὴν μὲν πρώτιστα φράσαι ὀφθαλμοῖσι, (σεύς.
ἣν, ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
εἰς ἱκόμενον, σὺ δέ με πρόιες καὶ πότνια μήτηρ,
ἐς πατέρ' αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' οἱ ἕλοιμι
δῶρα, τά οἱ δεῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
εἰδ' ἄγε τοι καὶ δενδρέα εὐκτιμένου κατ' ἀλωὴν
ἅπερ ἄμοι πότ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ὅτεόν σε ἕκαστα
παιδνὸς ἐὼν καὶ κῆπον ἐπιστάμενος, δεῦρο δ' ἰόντες
ἐκνεύμεθα, σὺ δ' ὠνόμαστες καὶ ἔειπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντ', ὀρχοὺς δέ μοι ὧδε ὀνόμηνας
δώσειν τεσσαράκοντα, δεδρύγιος δὲ ἕκαστος
ἦεν, ἐνθάδε δ' αὖτε τεφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
ἁπότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειεν ὕπερθεν.
Ὡς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ
σήματ' ἀναγνόντος, τά οἱ ἐμπεδα πέφραδ' Ὀδυσεύς.
ἀμφὶ μὲν παῖδ' ἑῷ βάλε πήχεε, τὸν δ' ἄρα πότνια οἶε (σεύς
εἰλεῦ ἀρ ψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη.
δεξιῶς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ ἐν μακρῷ Ὀλύμπῳ,
εἰ ἔτεον μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ

πάντῃ

diuinosq; socios? an mercator uenisti
naui in aliena, hi autem te exire facientes discesserunt?
Hunc autem respondens, allocutus est prudẽs Vlysses.
tibi enim ego certe omnia ualde uerè narrabo:
sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito
filius Aphidantis Polypemonide regis,
at mihi nomen est Eperitus, sed me fortuna
errare fecit à Sicania huc uenire nolentem.
nauis autem mihi hæc stat in agro longè à ciuitate.
at Vlyßi hic iam quintus annus est
ex quo illinc iuit, & à mea discesßit patria
infelix, certe ei bonæ erant aues eunti
dexteræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum.
gaudebat ille iens, animus autem nobis adhuc sperabat,
misceri hospitalitate, & splendida dona dare.
Sic dixit, hunc autem doloris nebula cooperuit nigra.
ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
fudit in capite albo grauiter suspirans.
huius autem motus est animus, supra nares autem ei iam
acutum robur uerberauit dilectum patrem inspicienti.
osculatus est autem ipsum amplectens, saltãs ãt alloc. est.
ille quidem hic ipse ego pater quem tu inquiris.
ueni uigesimo anno in patriam terram.
sed abstine fletu luctuq; lachrymoso.
etenim tibi dico, ualde autem oportet festinare tamen.
procos interfeci in nostris domibus
nocumentum reddens doloroſum & mala opera.
Huic autem rursus Laertes respondit dixitq;.
siquidem iam Vlysses meus filius huc uenisti,
signum aliquod mihi nunc dic manifestum ut persuadeat.
Hunc aũt respondens, allocutus est prudens Vlysses.
cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis,
quam in Parneso me percußit sus albo dente
euntem, tu autem me præmisisti, & honoranda mater
ad patrem Autolicum matris dilectum, ut caperem
dona, quæ huc ueniens mihi præmisit & annuit.
eia age tibi & arbores benefacto in uiridario
dicam quas aliquãdo dedisti, ego autem petij à te singulas
puer existens in horto sequens, per autem ipsas
iuimus, tu autem nominasti & dixisti singulas.
piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
ficos quadraginta, sulcos autem mihi sic nominabas
dare quinquaginta, frugifer autem singulus
erat, illic uiuæ omnigenæ erant,
quando iam Iouis tempora aggrauabant desuper.
Sic dix. huius ãt ipsius soluta sunt genua & dilectũ eor.
signa recognoscentis, quæ ei firma dixerat Vlysses.
circum autem filium dilectum iecit brachia, hunc ad se
cepit exanimatum pertolerans diuus Vlysses.
at postquam respirauit, & in mentem ãius congregatus ẽ,
iterum uerbis respondens, allocutus est.
Iupiter pater, certè adhuc estis Dei in magno olympo.
si uere proci prauam iniuriam soluerunt.
nunc autem grauiter timeo in mente, ne cito omnes
huc irruant Ithacenses, nuncios autem

omnino

πεποίθω. τιτσθ- ετω, δαφρόνω.

Vlyssa pridie se pat.

Dolius se/ uex.

Vlysses Do lio.

omnino immoueant Cephallenorum ciuitatibus.
Hunc autem reſpõdẽs, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
ſed eamus ad domum, quæ uiridarium propè iacet,
illuc autem Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
præmiſi, ut cœnam pararent citiſſimè.
Sic igitur loquentes iuerunt ad domos pulchras.
hi autem quando iam iuerunt domos bene habitatas,
inuenerunt Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum,
incidentes carnes bonas, miſcentesq; nigrum uinum.
interim autem Laertem magnanimum ſua in domo
famula Sicula lauit & unxit oleo.
circum autem ueſtem pulchram iecit, at Minerua
propè aſtans auxit membra paſtori populorum,
maiorem quàm antea & pinguiorem fecit uideri.
ex balneo iuit, admiratus eſt autem ipſum dilectus filius,
poſtquam uidit immortalibus Deis ſimilem contra,
& ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
ô pater certe ualde aliquis te Deorum ſempiternorum
formaq; magnitudineq; maiorem fecit uideri.
Hunc aũt rurſus Laertes prudens contra allocutus ẽ.
utinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
qualis Nericum cepi bene ædificatam urbem
littore terræ Cephallenibus imperans,
talis exiſtens heſternus in noſtris domibus
arma habens humeris inſtare, & expellere
uiros procos quo ipſorum genua ſoluiſſem
multorum in domibus, tu autem mentes intra lætus fuiſſes
ſic hi quidem talia adinuicem dicebant.
hi aũt poſtquã igitur ceſſarũt à labore, parauerũtq; cõui-
ex ordine ſederunt in lecticis q; ſedibusq;. (uium,
tunc hi quidem cœnam parabant, eadem hora autem
uenit ſenex Dolius, ſimul autem huius filij ſenis
ex operibus fatigati poſtquam ante uenens uocauit
mater anus Sicula, quæ ipſos nutriuit, & ſenem
accurate curauit poſtquam ſenectus accepit.
hi autem ut Vlyſſem uiderũt, agnouerunt q; animo,
ſteterunt in domibus ſtupefacti, at Vlyſſes
dulcibus uerbis improperans dixit.
O ſenex, ſede ad cœnã, obliuiſcimini aũt ſtupefactionis.
diu enim cibum parare prompti
expectabamus in domibus uos expectantes ſemper.
Sic dixit, Dolius autem rectà iuit manus extendens
ambas, Vlyſſes aũt capiens oſculatus eſt manus in palma,
& ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
ô amice quoniam redijſti cupientibus ualde nobis,
neq; putantibus, Dei autem te duxerunt.
ſalueq; & ualde gaude, Dei autem tibi felicitates dent.
& mihi hoc dic uerum, ut bene ſciam
an iam apertè ſcit prudens Penelope
redeuntem te huc, an nuncium moueamus.
Hũc autem reſpõdẽs, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
ô ſenex, iam ſcis, quid te oportet hæc laborare?
ſic dixit, hic autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
ſic autem eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyſſem.

Vlyſſes prudit ſe patri.

Dolius ſenex.

Vlyſſes Dolio.

inter-

τωὰν τὴ ἐπόρωσωσι λεφαλλήων πολέεσσι.) σεύς.
Τὸν δ' ἀπαμφϑόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
ϑάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον ὃς ὀρχάτος ἐγγύϑι κεῖται.
ἔνϑα δὲ τηλέμαχον καὶ βοκόλον ἠδὲ συβώτην
πρόϊεμ', ὡς αὖ δεῖπνον ἐφοπλίσωσι τάχιστα.
Ὡς ἄρα φωνήσαντε, βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας.
εὗρον τηλέμαχον καὶ βοκόλον ἠδὲ συβώτην,
ταμνομένους κρέα πολλὰ, κεραόντας τ' ἄϊϑοπα οἶνον.
τόφρα δὲ λαέρτην μεγαλήτορα ἐν ἐνὶ οἴκῳ
ἀμφίπολος σικελὴ λόεσε καὶ χρίσεν ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν, αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤπιδιανε ποιμένι λαῶν,
μείζονα μὲν πάρϑε καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ, θαύμαζε δὲ μιν φίλος υἱὸς
ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς εἰναλίγκιον αὖτιν.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδος τε μέγεϑός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ ἀϑηναίη καὶ ἄπολλον,
οἷος νηρικίου εἷλον εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτῇ ἐπειροιο κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χϑιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
τόξ' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας τοὺς κε σφέων γόνατ' ἔλυσε
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἐάϑεις.
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κλισμούς τε θρόνους τε.
ἔνϑ' οἱ μὲν δεῖπνον ἐπεχείρεον ἀγχίμολον δὲ
ἦλϑ' ὁ γέρων δολίοιο, σὺν δ' υἷε τοῖο γέροντος
ἕνεκ' ἔργων μογέοντε ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
μήτηρ γρηῦς σικελὴ, ἣ σφέας τρέφε. καί ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
οἱ δ' ὡς οὖν ὀδυσῆα ἴδον φρεσὶ τε θυμῷ.
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεϑηπότες, αὐτὰρ ὀδυσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι καϑαπτόμενος προσέειπεν.
Ὦ γέρον, ἦ τ' ὦν δεῖπνον, ἀπεκλελάϑεσϑε ἔϑ' ἡμᾶς,
δηρὸν γὰρ σίτῳ ὦν χειρήσειν μεμαῶτες
μίμνομεν, ἐν μεγάροις ὑμέας ποϑεν ἐγρόμενοι αἰεί.
Ὡς ἄρ' ἔφη. δολίος δ' ἰθὺς κέν χεῖρε πετάσας
ἀμφοτέρας, ὀδυσεὺς ἑ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
ὦ φίλ' ἐπεὶ νόσφισε ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
ὀδ' ἐτ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὖτις.
ὄλβε τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τόδ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
ἤ ἤδη σάφα οἶδε πολύφρων πηνελόπεια
νόσησαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρυνέομεν.
Τὸν δ' ἀπαμφϑόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ-
ὦ γέρον, ἤδη οἶδε τίσε χρὴ ταῦτα πρόνοεῦσ; (σεύς.
ὡς φάϑ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' εὔξεστον ἐπὶ δίφρον.
ὡς δ' αὖτως παῖδες δολίου κλυτὸν ἀμφ' ὀδυσῆα

t 4 δεικα-

δακανόωντ' ἐπέεσι, τὰ δὲ χείρεσι φύοντο.
ἐξείης δ' ἕζοντο παρὰ δολίοιο πατρὸς σφῶν.
ὣς οἱ μὲν πολὺ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πρόοντο.
ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πόλιν ἄχε τ' ἀνίας
μνηστήρων συνερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπεσσα.
οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
μυχῷ τε συναχῇ τε δόμων πολυπάροιθ' ὀδυσῆος.
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἴκονδε ἕκαστος
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεθέντας.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ δ' ἵστατο καὶ μετέειπεν.
πολὺς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τοῦ ὅγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Ὦ φίλοι, ἦ μέγα δῆγον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' ἀχαιοῖς.
τοὺς μὲν δὴ σὺν νηεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
ὤλεσε νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς.
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγε τοι πρίν γε δόμον ἢ δὲ πύλον ἔσω ἱκέσθαι,
ἢ καὶ δὴ ἥλικα δεῦρο θοὶ κρατέουσιν ἐπειοί,
ἴομεν, ἢ τὰ ἔπειτα κατηφέες ἐσόμεθ' αἰεί.
λώβη γὰρ τὰ δὲ γ' ἔσται καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', ὃς κ' ἐμοί γε μετὰ φρεσὶ νόος ἐγείρῃ.
ἔσσεται οὐκέτι ἔπειτα θανὼν φθιμένοισι μετείναι.
ἀλλ' ἴομεν μὴ φθέωσι πόρον ἐκείνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων, οἶκτος δ' ἔλε πάντας ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
ἷζε δ' ἐν μέσοισι, πάρος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ τὰ μετέειπε μέδων πεπνυμένα εἰδώς.

Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι, ὅ γὰρ ὀδυσεὺς
ἀθανάτων ἄνευθε θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' ὀδυσῆος
ἐγγύθεν ἑστήκει καὶ μύθοισι πάντα ἐώκει.
ἀθάνατος δὲ θεὸς ποτὲ μὲν πολυπάροιθ' ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
θοῦρε κατὰ μέγαρον, τοὶ δ' ἀγχίσ̄ινοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἥρει.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως ἀλιθέρσης
μαστορίδης, ὅ γὰρ οἷος ὁρᾶν πρόσσω καὶ ὀπίσσω.
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅσσ' ἐνέπω.
ἡμετέρῃ κακότητι φίλοι τάδε ἔργα γένοντο.
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ μὲν τοι ποιμένι λαῶν
ὑμετέρους παῖδας κατεπαύομεν ἀφροσυνάων.
οἱ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀπαθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες, καὶ ἀλιμάζοντες ἄκοιτιν
αὐτοῦ ἀρίστου, τὸν δ' οὐκ ἔτι φάντο νέεσθαι.
καὶ νῦν ὧδε γένοιτο, πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω.
μὴ ἴομεν μή πῃ κε τὸ πᾶν κακὸν εὕρῃ.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρ' ἀνίηκαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἥμισυ πλείους, τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μεῖναν.

ὅ γάρ

interrogarunt q; uerbis & in manibus applicuerunt.
deinde autem sederunt apud Dolium patrem ipsorum.
sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
uox autem igitur nuncia cito in ciuitatem iuit ubiq;
procorum odiosam mortem & parcam dicens.
hi autem simul audientes iuerunt aliunde alius,
strepituq; suspirioq; ædes ante Vlyßis.
ex aut mortuos ædib. portauerunt, & sepelierunt singuli.
hos autem ex alijs ciuitatibus domum singulus
10 miserunt ducere piscatorib. uelocib. in nauibus ponentes,
ipsi autem in concionem iuerunt congregati dolentes cor.
at postquam adunati sunt, congregatiq; facti sunt,
his Eupithes surrexit, & locutus est.
filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlysses.
hoc hic lachrymans concionatus est, & dixit.

O amici, certe magnũ opus uir hic operatus ē Achiuis.
hos quidem cum nauibus ducens multosq; & bonos,
perdidit quidem naues cõcauas, perdidit autem populos.
20 hos autē ueniēs interfecit Cephallenorum ualde optimos.
sed agite, ante hunc, uel in Pylum cito eat,
uel & in Helidem diuinam, ubi dominantur Epij
eamus, & postea tristes erimus semper,
pudor enim hæc sunt & futuris audiri,
si iam non filiorumq; fratrumq; homicidas
puniemus, non mihi in mentibus dulce erit
uiuere, sed citißime moriens cum defunctis ero.
sed eamus, ne præueniant transeuntes illi.

Sic dixit lachrymans, dolor aut cepit omnes Achiuos.
30 apud autem ipsos uenit Medon & diuinus cantor,
ex domibus Vlyßis, postquam ipsos somnus reliquit.
steterunt autem in medijs, stupor aut cepit uirũ singulum,
his autem & locutus est Medon prudentia sciens.

Audite iam nunc me Ithacenses, non enim Vlysses
immortalibus sine Deis hæc operatus est opera.
ipse ego uidi Deum immortalem, qui Vlyssem
prope stetit, & Mentori per omnia similis fuit.
immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyssem
apparebat audaciam inijciens, aliquando procos turbans
40 currebat in domum, hi autem rest ricti cadebant.

Sic dixit, hos autem igitur omnes recens timor cepit.
his autem & dixit senex heros Alitherses
Mastorides, hic enim solus uidebat præsentia & futura,
qui ipsis bene sapiens concionatus est, & dixit.

Audite iam nunc me Ithacenses quodcunq; dicam.
uestra malignitate amici hæc opera facta sunt.
non enim mihi persuadebamini, nõ Mentori pastori pop.
uestros filios cessare stultitijs,
qui magnum opus fecerunt iniustitijs malis
50 res consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri optimi, quem non ampliùs dicebant redire.
& nunc sic factum est, persuademini mihi sicut dico.
ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.

Sic dixit, hi autem igitur irruerunt magno clamore
medijs plures, hi autem congregati illic manserunt.

non

Exoritur tumultus ob cædem procorum.

Eupith. ob cædem filij conspirat in Vlyßis mortē

Nunciatur Vlyßi hostium aduēnus

Alitherses dissuadet.

Ithacēs. pugnacēs Vlysse.

non enim ipſis placuit uerbum in mentib. ſed Eupitheo
perſuaſi ſunt, ſtatim autem poſtea in arma ruerunt.
ſed poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendido ære,
congregati coadunati ſunt ante ciuitatem latam loco.
his autem Eupithes dux erat ſtultitijs.
dixit autem hic punire filij cædem, neq; fatatum erat
retro redire, ſed illic mortem conſequi.
at Minerua Iouem Saturnium allocuta eſt.

Exoritur tumultus ob cædem procorum.

Pater noſter Saturnide eximie dominantium,
dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
nunquid prius bellumq; malum, & pugnam grauem
facies? an amicitiam cum ambobus pones?

Miner. à Iove reiecum ſciſcitatur.

Hãc aũt reſpõdẽs alloc. ẽ nebularũ congregator Iup.
filia mea cur me hæc interrogas & inquiris?
non enim iam hanc quidem conſultaſti mentem ipſa?
ut certè illos Vlyſſes puniret ueniens.
fac ut uoluiſti, dicam autem tibi ſicut decet.
poſtquam iam procos puniuit diuus Vlyſſes,
fœdera fidelia incidentes, hic quidem regnet ſemper.
nos autem rurſus filiorum fratrumq; cædis
~~reuocationem~~ odium conem faciemus, hi autem inter ſe diligant
ſicut antea, diuitiæ autem & pax ſufficienter ſit.

Eupithe ob cædem conſpirat in Vlyſſis mortem.

Sic dicens, mouit antea promptam Mineruam,
uenit autem ab olympi cacuminibus ruens.
hi autem poſtquam igitur cibi dulcis deſyderium eiecerũt,
his igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes.
exiens aliquis uidebit ne iam propè ſint uenientes.

Sic dixit, extra autem filius Dolij iuit ſicut iußit.
ſtatim autem igitur in uiã iens, hos autem propè uidit oẽs.
ſtatim autem Vlyſſem uerba uelocia allocutus eſt.
hi autem iam propè ſunt, ſed armemur cito.

Nunciatur Vlyſſi hoſtium aduẽtus

Sic dixit, hi autem moti ſunt, & in arma ruerunt.
quatuor circum Vlyſſem, ſex autem filij Dolij.
in autem igitur Laertes Doliusq; arma ruerunt.
& cani exiſtentes neceſſarij bellatores.
at poſtquã induti ſunt circum corpus ſplendido ære,
aperuerunt ãt portas, extra ãt iuerunt, dux erat ãt Vlyſſes.
his autem in eadem hora filia Iouis uenit Minerua
Mentori ſimilis, & corpore ac & uoce.

Hãc ãt uidens lætatus eſt pertolerans diuus Vlyſſes.
ſtatim autem Telem. allocutus eſt ſuum dilectum filium.
Telemache, iam quidem hoc uideris ipſe iniens
uiros pugnantes, ubi diſcernuntur optimi.
ne quid uituperamaiorum genus, qui antea
fortitudine ornati fuimus omnem in terram.

Hunc autem rurſus Telem. prudens contrà alloc. eſt.
uidebis ſi uolueris pater dilecte hoc in animo,
non uituperantem tuum genus, ſicut dicis.

Alitherſes diſſuadet.

Sic dixit, Laertes autem gauiſus eſt, & uerbum dixit.
quæ mihi dies hæc Dei dilecti, certè ualde gaudeo,
filiusq; nepos q; uirtutem circa pugnam habent.

Hunc autem aſtans allocuta eſt cæſia Minerua.
ô Arceſiade omnium multo dilectißime ſociorum,
ſupplicans filiæ glaucopidi, & Ioui patri,
ſtatim ualde mouens præmitte longam lanceam.

Diuaceſ. pugna cũ Vlyſſe.

Sic

ὀ γάρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλ' ὀπιθεν
πείθοντ', αὖψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα εἵματο πάντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἕσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκὸν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
τοῖσιν δ' ὀπιθεν ἔγηστο νεηπένθεσιν.
φῆ δ' ὅγε πίστεσσι παιδὸς φόνον, ὃν δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὖθ' ἀνιήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.
αὐτὰρ ἀθηναίη ζεῦα κρονίωνα προσηύδα.

Ω πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὑπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι ἐρομένῳ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
ἢ πρότερον πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις; ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;
τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα ζεύς.
τέκνον ἐμὸν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
ὀ γὰρ δὴ τόδε μὴ ἐβούλευσας νόον αὐτῇ;
ὡς ἤτοι κεῖνος ὀδυσεὺς ἀκρήσεται ἐλθών.
ὄρξον ὅπως ἐθέλεις, ὄρεω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐπίσατο δῖος ὀδυσεύς.
ὅρκια πιστὰ τάμοντες, ὁ μὲν βασιλεύετω αἰεί.
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε καὶ γνήσιον τε φόνοιο
ἔκλησιν θέομεν, τοὶ δ' ἀλλήλους φιλέοντων.
ὡς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἄλις ἔστω.

Ως ἐπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν ἀθήνην.
βῆ δὲ κατ' ὀλύμπιοιο κορυφῶν αἰξασα.
οἷσι δ' ἐπεὶ δὴ σίτοιο μελίφρονος ἆσ' ὄρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
ἐξελθών τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.

Ως ἔφατ', ἐκ δ' ἔος δόλιος κίεν ὡς ἐκέλευεν.
βῆ δ' ἄρ' ἐπ' ὀδὸν ἰών, αὖθι δὲ σχεδὸν εἵσθε πάντας
αὖψα δ' ὀδυσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
οἵδε δὴ ἐγγύς ἔασι, ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.

Ως ἔφατ', οἱ δ' ὤρνυτο, καὶ ἐνὶ τεύχεσι δύνον.
τέσσαρες ἀμφ' ὀδυσῆα ἐξ δ' ἔεις δολίοιο.
ἐν δ' ἄρα λαέρτης δολίος τε ὀρ τεύχε' ἔδυσον.
καὶ πολιοὶ περ ἐόντε ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἕσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκὸν,
ὤιξαν δὲ θύρας ἐκ δ' ἤιον, ἦρχε δ' ὀδυσεύς.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ διὸς ἤλθεν ἀθήνη
μέντορι εἰδομένη, ἠ μὲν δ' ἔμας. ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τῷ μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
αὖψα δὲ τηλέμαχον προσεφώνεε ὃν φίλον υἱόν.
τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' ἔσται αὐτὸς ἐπελθών.
αὐδήσω μαρνάμενον, ἵνα τε κείνων ἀρίστοι
μὴ τι κατοιχώμεθα πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ἔνδα.
ὄψεαι αἴκ' ἐθέλῃθα πάτερ φίλε τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὄφρα κατοιχώοντα τεὸν γένος ὡς ἀγορεύεις.

Ως φάτο, λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε.
πῖς νύ μοι ἡμέρη ἥδε θεοὶ φίλοι, ἦ μάλα χαίρω
υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πόδι σῆμα ἔχουσι.

Τὸν δὲ πολυκμήτη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὦ ἀρκεισιάδη πασάων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων.
εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ διὶ πατρί.
αὖψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πρόιει δολιχόσκιον ἔγχος.

Ως φάτο,

Ως φάτο, καὶ ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα παλλὰς ἀθήνη
δουρὶ δ' ἄρ' ἐπφατο διὸς κόρη μεγάλοιο, (νη.
αὖτα μάλ' ἀμπεπαλὼν πεδίοι δολιχόσκιον ἔγχος.
καὶ βάλεν ὀξυπέδιλα κόρυθος δι' ἀκρα χαλκοπάρηος.
οὐδ' ὄκ' ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός.
δοῦπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
τοὺς δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἐγχεσιν ἀμφιγύοισι.
εἰ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
εἰ μὴ ἀθηναίη κόρη διὸς αἰγιόχοιο
ἥνσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα.
ἔσχεθε πολέμου ἰθακήσιοι ἀρηϊφίλοιο,
ὥσκεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆν τε τάχιστα.
Ως φάτ' ἀθηναίη, αὐτὰρ δὲ χλωρὸν δέος εἷλε.
τῶν δ' ἄρα δεισάντων, ἐκ χειρῶν ἔπεσε τεύχεα,
πάντα δ' ἀδὶ χθονὶ πίπτε θεᾶς ὄπα φωνησάσης.
πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιομένοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος ὀδυσεύς.
εἴμησεν δὲ ἄλεις, ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ κρονίδης ἀφίει φολόεντα κεραυνόν.
κὰδ δ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης
καὶ τότ' ὀδυσῆα προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
Διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσεῦ.
ἔχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοίϊον πολέμοιο,
μήπως τοι κρονίδης ἀεχολώσεται εὐρύοπα ζεύς.
Ως φάτ' ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
παλλὰς ἀθηναίη κόρη διὸς αἰγιόχοιο
μέντορι εἰδομένη, ἠμὲν δ' ἔμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς ὁμήρου ὀδυσσείας.

Sic dixit, & inspirauit robur magnum Pallas Miner.
supplicans autem igitur postea Iouis filiæ magni,
statim ualde mouens præmisit longam lanceam.
& percussit Eupithem galeam per æream genis. Eupithes Laertis ocdi
hæc uero non lanceam prohibuit, totaliter autem iuit æs. sus.
sonuit autem cadens, resonuerunt autem arma in ipso.
in autem ruit propugnatores Vlysses & illustris filius.
uerberatus autem ensibusq; & lanceis utrinq; acutis.
& iam omnes perdidissent & posuissent sine reditu,
nisi Minerua filia Iouis Aegiochi
clamasset uoce, detinuissetq; populum omnem.
abstinete à bello Ithacenses difficili, Miner. dicit mui bellum.
ut sine cruore separemini citissimè.
Sic dixit Minerua, hos autem recens timor cepit.
horum aũt igitur timentium ex manibus uolauerũt arma,
omnia autem in terram ceciderũt Dea uocem uociferãte.
ad autem ciuitatem reuersi sunt cupientes uitam.
terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses.
ruit autem saltans sicut aquila altiuolans.
& tunc iam Saturnides misit ardens fulmen.
decidit autem ante Glaucopidem fortem patre.
& tunc Vlyssem allocuta est cæsia Minerua.
Ioue nate Laertiade prudens Vlysses
abstine, seda autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi irascatur latè sonans Iupiter.
Sic dixit Miner. hic aũt obediuit, gauisus ẽ aũt animo.
fœdera autem rursus in futurum cum ambobus posuit
Pallas Minerua filia Iouis Aegiochi,
Mentori similis, & corpore ac & uoce.

Finis Odysseæ Homeri.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Αρχόμενος πρῶτον μουσῶν χορὸν ἐξ ἑλικῶνος
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἴνεκ' ἀοιδῆς,
ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα.
δῆριν ἀπειρεσίην πολεμόκλονον ἔργον ἄρηος.
βυκόμενος μερόπεσσιν ὃν ἄστε πᾶσι βαλέεσθαι,
πῶς μύες ἐν βαράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων.
ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔλυ, τοίην δ' ἔσχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτε διψαλέος γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν πώγωνα θέμενος,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ, τόν δὲ κατεῖδε
λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον.
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἤονα; τίς δέ σ' ὁ φύσας
πάντα δ' ἀληθέα μοι μὴ ψεύδεο μυθεόμενον σε νοήσω.
εἰ γὰρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, δῶμ' ἀνάξω.
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ, καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνας
τιμῶμαι, βαράχων ἡγεμόνευμα πάντα,
καί με πατὴρ πελεύς ποτε γείνατο ὑδρομεδούσης
μιχθεὶς

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

Incipiens primum Musarum cœtum ex Helicone
uenire in meum cor supplico gratia cantus,
quem nuper in libellis meis super genua posui,
litem immensam, tumultuosum opus Martis,
supplicans hominibus in aures omnibus mittere,
quomodo mures in ranas principantes iuerunt,
terrigenũm uirorum imitati opera gigantum.
sic sermo inter mortales erat, tale autem habuit principiũ.
Mus aliquando sitibundus felis periculum euitans,
propinquum in lacum teneram adposuit barbam,
aqua delectatus dulci, hunc autem uidit
Limnocharis obstrepera, uerbum autem locuta est tale. Limnocharis, hoc est palude gaudens.
O hospes qs es? unde uenisti ad littus? qs ãt qui te pduxit?
omnia autem uere dic, ne mendacem te intellexero.
si enim te nouerim amicum dignum, ad domum ducam.
dona autem tibi dabo hospitalitia multa & bona.
sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
color, ranarum dux dies omnes, Physignathus, hoc ab eo quod inflet se maxillis.
& me pater Peleus olim genuit Hydromedusæ Hydromedusa
mixtus

mixtus in amicitia apud ripam Eridani.
& te quidem uideo pulchrumq; & fortē egregiū aliorum
sceptriferum regem, & in bellis pugnacem
esse, sed age citius tuam generationem concionare.
Huic autem rursus Pscharpax respondit, dixitq;.
quidnam genus meū perquiris ô amice, manifestum oībus
hominibusq; Deisq; & cœlestibus uolatilibus?
Pscharpax quidem ego uocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi, at mater
Lichomyle filia Pternotroctæ regis.
genuit autem in lignario me, & enutriuit cibarijs
ficubus & nucibus, & edulijs omnigenis.
quomodo aūt amicum facies me in naturā nihil similem
tibi quidem enim uita est in aquis, sed mihi certe
quæcūq; apud hoīes comedere consuetudo, neq; me latet
panis ter pistus à bene rotunda cista,
neq; placenta extensa habens multam Sisamida,
non sectio ex perna, non iecora albam uestem habentia,
neq; caseus nuper pressus à suaui lacte,
non bonum dulcearium, quod & diui desyderant,
neq; quæcunq; ad conuiuia hominum faciunt coci,
ornantes ollas condimentis uarijs.
nunquam ex bello malum effugi clamorem,
sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum.
non timui hominem, & quāuis magnū corpus ferentem.
sed ad lectum iens, summum digitum mordeo,
& à pede accepi, & non dolor occupauit uirum.
suauis non aufugit somnus mordente me.
sed duo ualde omnia timeo omnem per terram,
accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt,
& decipulam gemituosam, ubi dolosum existit fatum.
plurimum iam felem supertimeo, quæ optima,
quæ & foramen ingredientem per foramen perquirit,
non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
non betis uiridibus pascor, neq; apijs.
hæc enim uestra sunt edulia per lacum.
ad hæc autem subridens Physignathus contrà locutus est.
O hospes, ualde gloriaris ob uentrem, ad sunt & nobis
multa ualde in lacu & in terra mirabilia uisu,
utriuitam enim dedit pascuam ranis Saturnius Iupiter.
saltare per terram, & in aquis corpus cooperire.
si autem uis & hæc scire? facile est
portem te in humeris, tene autem me, ne aliquando pereas.
sic gauisus in meam domum uenias.
Sic certe inq;, et terga dabat, ille aūt ascēdebat uelociter,
manus habens tenerum per collum, saltu facili.
et ī primis qdē gaudebat, quādo intuebatur uicinos portus
natatione gaudens Physignathi, sed quando iam utiq;
undis purpureis submergebatur, multum lachrymabatur,
inutilem pœnitentiam accusabat, euellebat autem comas,
& pedes stringebat per uentrem, in illo autem cor
concutiebatur insolentia, & in terram uolebat uidere.
uehemēter autem ingemiscebat timoris frigidi necessitate.
caudā quidem in primis extendit in aquis, tanquā remum
trahens, supplicansq; Deis in terram uenire,

aquis

μιχθεὶς γὼ φιλότητι παρ' ὄχθας ἠοιδανοῖο.
καί σε δ' ὁρῶ καλόν τε, καὶ ἄλκιμον, ἠὲ ἄριστον
σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
ἔμμεναι, ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἐλὼν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησέν τε.
τίπτε γένος τὸ μὸν ζητεῖς φίλε σῆλον ἅπασιν,
ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, εἰμὶ δὲ πάτρη
προὐξάρτου πατρὸς μεγαλήτορος, ἠδὲ νυ μήτηρ
λειχομύλη θυγάτηρ πτερνοβώκτου βασιλῆος.
γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με καὶ ὀξεβρέψατο βρεφίς,
σύκοις καὶ καρύοις καὶ ἐδέσμασι παντοδαπῆσι.
πῶς δὲ φίλον ποιῆς με νόμῳ εἰς φύσιν ἐόν ὁμοῖος;
σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν, αὐτὰρ ἔμοιγε,
ὅσσα παρ' ἀνθρώποις πρώγειν ἔθος, ἐόν τε με λήθει
ἄρτος τρὶς πεπανισμένος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο.
οὐδὲ πλακοῦς ταυόπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμίδα
ἠὲ τόμος ἐκ πτέρνης ἐχ' ἅπαντα λευκοχίτωνα.
οὐδὲ τυρὸς νεόπρηστος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
ἠὲ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες θεὸν ἔασιν.
ἠὲ ὅσσα πρὸς δοίνῳ μερόπων τεύχασι μάγειροι,
κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαπῆσιν.
οὐδ' ἔποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀυτὴν
ἀλλ' αὐτὸς μετὰ μῶλον ἰὼν, πολεμάχοισιν ἐμίχθην.
οὐ δεδοίκει ἄνθρωπον καὶ πολὺ μέγα σῶμα φορεῦντα.
ἀλλ' ἀδὴν λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον κατεδάκνω,
καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἀνδρα.
ἡδύμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δ' ἄκνιστος ἐμοῖο.
ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια, πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
κίρκον, καὶ γαλέην, οἱ μοι μέγα πένθος ἄγουσι,
καὶ παγίδα σονοέσσαν, ὅπου δολόεις πέλε θάνατος.
πλεῖστον δὴ γαλέην δείδια ἥ τις ἀρίστη.
ἥ καὶ προγλοιώσαντα καὶ πρόγλωσσ' ἐρεύνει.
οὐ πρόγω ῥαφανίδας, οὐ κεράμβας οὐ κολοκύντας,
οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐνθόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ἐδέσματα τῆ λίμνῃ.
πρὸς τάδε μειδήσας φυσίγναθος αὖτίον ἔνδα.
Ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἀδὴ γαστέρι, ἔστι καὶ ἡμῖν
πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἀδὴ χθονὶ θαῦματ' ἰδέσθαι
ἀμφίβιον γ' ἔδωκε νομῷ βαθύχροσι κρονίων.
σκιρτῆσαι ἠδὲ γαῖῃ καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα διαπέμπεσθαι, δυχερὲς ἔστιν.
ἄειρω σ' ἐν νώτοισι, κράτει δέ με μήποτ' ὀλέσσαι,
ὄφρα κε γηθήσω τ' ἐμὸν δόμον εἰσαφίκεσθαι.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου, ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα,
χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος ἄλμαλι κόφῳ.
καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους
νήξει τορπόμενος φυσιγνάθου. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα
κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο πολλὰ δακρύων,
ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο, τίλλε δὲ χαίτας.
καὶ πόδας ἔσφιγγεν ἠδὲ γαστέρα, ἐν δὲ οἱ ἦτορ,
πάλλετ' ἀκηδείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βάλλετ' ἰδέσθαι.
δεινὰ δ' ἐπεστονάχιζε, φόβῳ κρυόεντος ἀνάγκῃ.
οὐρῇ μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν ἠύτε κώπῃ
σύρων, δυχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,

ὕδασι

ἄδα, hoc ē, regina aquarum.

Pscharpax i. uiricarum raptor.

Troxartæ, hoc est, uoluitis panē.

Lichomyle i. à labēdis molis.

Pternotroctæ i. pernas seu coxas arrodēntis.

genus est leguminis.

Eupiberi Laerte occisus.

Miner. dirimu bellum.

n ex He

Limnochoris, hoc est, palude gaudens.

Physignathus, hoc ē, ab eo quod inflet se maxillis.

Hydromedusa.

ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζων, πολλά δ' ἐβόα.
καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν.
οὐχ ὅτω νώτοισιν ἐβάσασε φόρτον ἄρωτος
ταῦρος, ὅτ' εὐρώπην δία κύμασι νῆ' ἐπὶ κρήτην.
ὡς ἐμ' ἐπὶ πλώσας ἐπὶ νώτου νῆχε δὲ οἶκον,
βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δ' ἐμὰς ὕδασι λευκῷ.
ὕδρος δ' ἐξ ἀπίνης αὐτεφάνη δεινὸν ὅραμα
ἀμφοτέρῃσι, ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
τοῦτον ἰδὼν κατέδυ φυσίγναθος, ὅπι νοήσας
οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι ἐν λίμνῃ.
δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
λεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὑπτιος εὐθὺς ἐν ὕδωρ.
χεῖρας δ' ἐσφίγγων, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐπ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
λακτίζων αὐέδυνε, μόρον δ' ἐν λίμνῃ ὑπαλύξαι.
δυόμεναι ἐν βίῃσι, πλεῖστον βάρος εἶλκον ἐπ' αὐτῷ.
ὕδασι δ' ἐλλύμενος, τοῖς ἐφθέγξατο μύθοις.
οὐ λήσεις γε θεὸς φυσίγναθε ταῦτα ποιήσας.
ναυαγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος ὡς ἀπὸ πέτρης.
οὐκ αὖ με νῦν γαῖαν ἀμείνων πᾶσα κάκισε.
παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, νῦν εἰς δρόμον, ἀλλὰ πλανήσας
ἐν ὕδωρ με ἔρριψας, ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα. (Ὡς
ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, ὅδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι, τόνδε κατεῖδε
λειχοπίναξ ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῆσι.
δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
τότε λυκύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον,
λυκύεσσιν ἀγορεύειν δ' ἐν δώμασι τροξάρτης,
πατρὸς δυσλίου ψιχάρπαγος, ὃς νῆ λίμνῃ
ὑπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, ἐνδὲ παρ' ὄχθας
ἐν ἤδη πλήμυρε, μέσῳ δ' ἐπορνύχε πόντῳ.
ὡς δ' ἦλθον ἀπόδυντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτον αὐέκη
τροξάρτης ὀδὴ παιδὶ χολόμενος, εἶπέ τε μῦθον.

Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μὲν ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
ἐκ βαβράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσι τέτυκται.
εἰμὶ δ' ἐγὼ δύσλιος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα.
καὶ τὸν μὲν πρῶτον κατέκτανεν ἁρπάξασα
ἐχθίστη γαλέη τρώγλης ἔκτοθεν ἑλοῦσα,
τὸν δ' ἄλλον πάλιν αὖθις ἀπολωλέα δὲ μόρον ἔξαν,
λαινοτόρκεις τέχναις ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
ἣν παγίδα καλέουσι μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
ὁ τρίτος λῶ ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητρὶ κεδνῇ.
τοῦτον ἀπέπνιξεν φυσίγναθος δὲ βυθὸν ἄξας.
ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεθα καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτούς.
σώματα κοσμήσαντες ἐν ἅρμασι δαιδαλέοισι.
τοῦτ' εἰπὼν, αὐέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
οἱ τοὺς μὲν ῥ' ἐκόρυσσεν ἄρης πολέμοιο μεμηλώς.
λυκμῖδας μὲν πρῶτα ποδὶ κνήμησιν ἔθηκαν,
ῥήξαντες κυάμους χλωρὸς, εὖ τ' ἀσκήσαντες.
οὓς αὐτοὶ δία νυκτὸς ἐπεσάντες κατέτρωξαν.
θώρηκας δ' εἶχον καλαμοσεφέων ἀπὸ βυρσῶν.
οὓς γαλέης δείραντες, ἐπεσαμένως ἐποίησαν,
κοῖλος δ' ἐν λύχνος μεσόμφαλος ἦδ' ἐν λόγχη,
δυμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον ἄρηος.

aquis purpureis submergebatur, multum aũt clamabat.
& talem dixit sermonem, ab ore autem concionabatur.
non sic humeris portauit onus amoris
taurus, quando Europam per undam duxit in Cretam,
ut me nauigans superhumeralem duxit ad domum
rana, eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus aũt ex improuiso apparebat horrendũ spectaculũ
utrisq;, erectum super aquam habebat collum.
hũc uidẽs, ingressus ẽ Physignathus, nõ quicquã intelligẽs
qualem socium perditurus erat per lacum.
ingressus ẽ aũt profunditatẽ lacus, & euitauit pcã nigrã.
ille aũt ut relictus est, cecidit supinus statim in aquam.
manus autem stringebat, & moriens stridebat.
sæpe quidem ingrediebatur in aquam, sæpe autem rursus
calcitrans egrediebatur, mortẽ autem nõ poterat euitare.
madentes autem pili plurimum pondus trahebant ĩ ipso.
aquis autem periens, tales locutus est sermones.
non latebis utiq; Deos Physignathe hæc faciens,
naufragum iaciens à corpore ut à petra.
non certe me per terram melior eras ô peßime,
Pancratioq; luctaq;, & ad cursum, sed decipiens
in aquam me proiecisti, habet Deus ultorem oculum,
pœnam tu solues murium exercitui, neq; euitabis.
Hæc locutus, expirauit in aquis, hunc autem uidit
Lichopinax ripis insidens mollibus,
uehementer aũt ululauit, currẽs aũt annunciauit murib.
ut aũt didicerũt mortẽ, ingressa ẽ ira pnitiosa uniuersos,
& tunc præconibus suis iusserunt sub diluculum
proclamare ad concionem, in domos Troxartæ
patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
supinus natabat, mortuum corpus, neq; iuxta ripas
erat iam miser, medio autem natabat ponto.
ut aũt uenerunt festinantes cum Aurora, primum surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitq; sermonem.
O amici, tametsi solus ego mala multa passus
ex ranis, sors mala omnibus facta est.
sum autem ego infelix, postquam treis filios perdidi.
& quidem primum utiq; occidit rapiens
inimicißimus felis foramen extra capiens.
alium autem rursus uiri crudeles ad mortem duxerunt
uanioribus artibus ligneus dolum inuenientes,
quam decipulam uocant, murium perditricem existentẽ.
qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ.
hunc suffocauit Physignathus in profundum ducens.
sed agedum armemur, & exeamus in ipsos,
corpora ornantes in armis uarijs.
hæc locutus persuasit armari uniuersos.
hos quidem utiq; Mars belli curam habens.
tibiaria arma quidem primum circa tibias posuerunt,
frangentes fabas uirides, beneq; aptantes.
quas ipsi per noctem stantes comederunt.
thoraces autem habebant calamis circundatis à corijs,
quos felem excoriantes scienter fecerunt.
clypeus aũt erat lucernæ medius umbilicus, at certe lancea
longæ acus, omnino æreum opus Martis.

Tyrogly/phi, hoc est, excauatoris caseorum.

Lichopinax, quod lãbat pedes & quatiat.

ἠδὲ

mixtis at

at caßis testa in temporibus nucis.
sic quidem mures erant armati, ut autem intellexerunt
ranæ, egressæ sunt ab aqua, in unum locum
uenientes, consilium congregauerunt belli mali.
consyderãtib. autem ipsis unde seditio, uel quis tumultus,
præco propè uenit, ferens sceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytros,
nuncians belli malam famam, dixitq; sermonem.

Tyroglyphi, hoc est, excauatoris caseorum. Embasichytros, quod solet in ollas irrepere

O ranæ, mures uobis minutantes miserunt
dicere armari ad bellumq; pugnamq;.
uiderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit
uester rex Physignatus, sed pugnate
quæcunq; inter ranas egregiæ genitæ estis.

Sic locutus disparuit, sermo autem in aures murium
ingrediens, conturbauit mentes ranarum superbarum.
accusantibus autem ipsis, Physignathus dixit surgens.

O amici, non occidi ego murem, neq; uidi
pereuntem, omnino suffocatus est ludens iuxta lacum,
natatus ranarum imitatus, at peßimi
nunc me accusant inculpabilem, sed age consilium
inquiramus, ut dolosos mures deperdamus.
etenim ego dico, ut mihi apparent esse optima.
corpora ornantes armati stemus uniuersi
summas iuxta ripas, ubi præceps locus.
quando autem impetum facientes in nos uenerint,
accipientes à galeis quicunq; propè obuius uenerit
in lacum ipsos cum armis statim deijciamus.
sic enim suffocantes in aquis experteis natandi,
constituemus lætæ statim muriũ occisorum hic trophæum:

Lichopinax, quod lãbat per psides & quadra.

Sic certe locutus, armis induit uniuersos.
foliis quidem maluarum tibias suas circumcooperierunt,
thoraces autem habuerunt uiridibus latis à betis.
folia autem braßicarum in clypeos bene aptauerunt.
lancea autem acutus iuncus uniciq; longus aptatus erat,
& galeæ cocleis subtilibus capita circumcooperiebant.
munitæ autem steterunt in ripis altis,
eõquassantes lanceas, animo autem plena erat unaquæq;.
Iupiter autem Deos uocans in cœlum astriferum,
& belli multitudinem ostendens, potentesq; pugnatores
multos & magnos, & lanceas longas ferentes,
qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,
suauiter ridens interrogabat, qui ranis auxiliatores
uel muribus, immortalium & Palladem allocutus est.
ô filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
etenim tuum per templum semper exultãt uniuersi,
odore delectati & cibarijs ex sacrificijs.

Sic certe dixit Saturnius, hunc aũt allocuta est Pallas,
ô pater, non certe unquam ego muribus uexatis
uenirem auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
coronas destruentes & lucernas causa olei.
hoc autem meas ualde momordit mentes, quod fecerunt:
peplum meum corroserunt, quod texui laborans
ex trama subtili, & stamen subtile neui,
foraminaq; fecerunt, at sutor mihi institit,
exiguq; à me usuras, huius gratia irata sum.

ἀδὲ λόρυς, τὸ λέπυρον ὤμοις κροτάφοισι κατύτ.
ὅτω μὲν μύες ἦσαν ἐνοπλοι, ὡς δ' γνόησαν
βάτραχοι, θαυμάσσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρ
ἐλθόντες, βουλὴν ἠγάγομ πολέμοιο κακοῖο.
σκεπτομένων δ' αὐτῶν πόθεν ἡ ταρβος, ἢ τίς ὁ θρῦλλος,
κῆρυξ ἐν μέσσοις ἦλθε φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσί,
τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος ἐμβασίχυτρος,
ἀγγέλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπε τε μῦθον.
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
εἰπεῖν ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
εἶδον γὰρ κατ' ὕδωρ ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
ὑμέτερος βασιλεὺς φυσίγναθος, ἀλλὰ μάχεσθε,
οἵ ἔνδον τ' βατράχοισιν ἄριστοι γεγάασι.
Ὡς εἰπὼν ἀπέφυγε, λόγος δ' εἰς ὦτα μυῶν
εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
μεμφομένων δ' αὐτῶν φυσίγναθος ἔπεν ἀνασάς.
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μιν, οὐδὲ κατεῖδον
ὀλλύμενον, παίτων ἐπὶ γῆν παίζων παρὰ λίμνῃ,
νίκεις τὰς βατράχων μιμούμενος, οἱ δὲ κάκιστοι
νῦν ἐμὲ μεμφονται τ' ἀναίτιον, ἀλλ' ἄγε βουλὴν
ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μῦας ὀλέσωμεν.
τοὶ γὰρ ἐγὼν ὁρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶν ἄριστα.
σώματα κοσμήσαντες, γονοπλεῶμεν ἅπαντες
ἄκροις παρ' χείλεσιν, ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος.
ἡνίκα δ' ὁρμηθῶσι ἐφ' ἡμέας ὀξέλθωσι,
δεξάμενοι κορύθων, ὅς τις σχεδὸν αὐτίον ἔλθοι,
ὄν λίμνῃ αὐτοῦ σὺν ἔντεσιν δύθυ βάλωμεν.
ὅτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι οὐ ἀνολύμβοι,
εὐσόμεν δύθυμοι τὸν μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.
Ὡς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσαν ἅπαντας.
φύλλοις μὲν μαλάχων κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
θώρηκας δ' εἶχον χλωρῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων.
φύλλα δὲ τ' λιραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἔσκεπαν.
ἔγχος δ' ὀξύχοιον ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει.
καὶ κόρυθας κοχλιῶν λεπτῶν κράατ' ἀμφεκάλυπτ'
φραξάμενοι δ' ἕστασαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῆσι,
σείοντες λόγχας, θυμὸς δ' ἔπλητο ἑκάστου.
Ζεὺς δὲ θεὸς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
καὶ πόλεμον πληθὺν δ' εἶδε κρατερόν τε μαχητὰς
πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
οἷος κενταύρων στρατὸς ὄρχεται ἠδὲ γιγάντων,
ἡδ' ὑγρῷ ὀρέεσσι, τίνος βατράχοισιν ἀρωγοί.
ἢ μυσὶν, ἀθανάτων; καὶ ἀθηναίῃ προσέειπεν.
ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦρ' ἐπαλεξήσουσα πόρευσαι;
καὶ γάρ σε κῆρ νῦν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
εὐνίῃ τερπόμενοι καὶ ἐλαίῳ μασιν ἐν θυσίαις.
Ὡς ἄρ' ἔφη κρονίδης τὸν δὲ προσέειπεν ἀθήνη,
ὦ πάτερ, οὐκ ἂν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
ἐλθοίμην ἐπ' ἀρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔργαν.
στέμματα βλάπτοντες καὶ λύχνου εἵνεκ' ἐλαίου.
τοῦ δὲ μοι λίαν ἐδάκε φρένας, οἷον ὄρεξαν.
πέπλον μοι κατέτρωξαν ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα,
ἐκ ῥοδανῆς λεπτῆς καὶ σήμονα λεπτὸν ἔνησα,
πρώλας τ' ἐμποίησαν ὀδὸν ἠπήτης μοι ἐπέσευ,
καὶ πρόσσω με τέκας, τοῦ χάριν ὀζώργισμαι.

χρήσασθαι γὰρ ὕφηνα καὶ ὀκ ἔχω αὐτὰ ποδῶναι.
ἀλλ' ὀδ' ὡς βαβράχοισιν ἀρηγέμεν ὀκ ἐθελήσω.
εἰσὶ γὰρ ὀδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρῶτον
ἐκ πολέμου αὐτῶσαν, ἐπεὶ λίαν ἐκοπώθην
ὕπνῳ δ' ὀλομένῳ, ὀκ ἔασαν θορυβοῦντες
ὀδ' ὀλίγον καταμῦσαι, ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατακείμην
τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
ἀλλ' ἄγε παυσώμεθα θεοῖ τούτοισιν ἀρήγειν,
μή κέ τις ὑμμείων πρωθὴν βέλει ὀξυόεντι.
εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι καὶ εἰ θεὸς αὐτίος ἔλθοι.
πάντες δ' ὀρανόθεν τορπώμεθα δῖοι ὁρῶντες.

Ὡς ἄρ ἔφη τῷ δ' αὖτε πειπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
πάντες ὁμῶς δὲ ἀολλέες ἤλυθον εἰς ἕνα χῶρον,
κάδ δ' ἦλθον κήρυκε τόρας πολέμοιο φέροντε.
ἐν τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον, ὀρανόθεν δὲ
Ζεὺς κρονίδης βρόντησε τόρας πολέμοιο κακοῖο.
πρῶτος δ' ὑψιβόας λειχήνωρ ὄτασε δουρί.
ἔστότ' ἐν προμάχοις ἐν γαστέρα εἰς μέσον ἦπαρ.
κάδ δ' ἔπεσεν πρηνής, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας
τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτ' ἀκόντισε πηλείωνα.
πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ, τὸν δὲ πεσόντα,
εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
σουτλαῖος δ' ἄρ ἔπεφνε βαλὼν κέαρ ἐμβασίχυτρον.
ἀρτοφάγος δὲ πολύφωνον ἐν γαστέρα τύψεν.
κεῖτο δὲ πρηνής, ψυχὴ δὲ μελέων ὀδύσατο.
λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀκλιμένον πολύφωνον,
τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοδόκῃ πρῶσεν ὑπιφθάς,
αὐχένα πὰρ μέσσον, τὸ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
λειχήνωρ δ' αὐτοῖο πιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
ἐν βάλεν ὀδ' ἀφάμαρτε κατ' ἦπαρ, ὡς δ' ἐνόησε
κραμβοφάγος ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων.
ἀλλ' ὀδ' ὡς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτ.
κάππεσε δ' ὀκ ἀνόδυσεν ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠιόν' ὀδυσσανύδη,
χορδῇσι λιπῇσί τε πορνύμενος λαγόνεσσιν.
λιμνήσιος δ' ὄχθαισι τυρόγλυφον ὀδυσσάμενος.
πτερνογλύφον ἠ ἰδὼν καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν.
ἥλατο δ' ὀν λίμνῃ φεύγων τ' ἀσπίδα ῥίψας.
ὑδροχάρης δ' ἔπεφνε πτερνοφάγον βασιλῆα,
χερμαδίῳ πλήξας ἐν βρέγματος, ἐγκέφαλος δὲ
ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, πελάσσε δ' αἵματι γαῖα.
λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα βορβοροκοίτην
ἔγχει ἐπαίξας, τὸ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε. (ὠκίτην.
πρασοτυφάγος δ' εἰσιδὼν, ποδὸς εἷλκυσε κνισοδί-
ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε κρατήσας χειρὶ τρόποντα.
ψιχαρπαξ δ' ἤμυνε πάρων ποδὶ τεθνειώτων,
καὶ βάλε πελόσιον ἐν νηδύϊ ἐς μέσον ἦπαρ.
πίπτε δὲ οἱ πρόσθεν ψυχὴ δ' ἄϊδός δε βεβήκει.
πελοβάτης δ' ἐσιδὼν, πελὸν δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτ.
τὸ μέτωπον ἔχισε, τὸ δὲ τύφλο πρὸς μικρόν.
θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος ἑλὼν δ' ἐν χειρὶ παχείῃ
εἶμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον ἄχθος ἀρούρης,
τῷ βάλε πελοβάτεω ὑπὸ γόνατα, πᾶσα δ' ἐκλάδη
κνήμη δεξιτερή, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.

κραυγα-

mutuata enim subtexitum & non possum restituere.
sed neq; sic ranis auxiliari non uelim.
sunt enim neq; ipsæ mentibus firmæ, sed me primum
ex bello redeuntem, postquam ualde defatigata fui,
somno indigentem non permiserunt tumultuantes
neq; parum oculos deflectere, ego aũt insomnis iacebam
caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
sed age cessemus Dei ijs auxiliari,
ne utiq; aliquis uestrum uulneretur telo acuto.
sunt enim cominus pugnãtes, etiam si deus contra ueniret.
omnes autem de cœlo deflectemur litem uidentes.

Vt certe dixit, huic autem post paruerunt Dei alij.
omnes simul autem collecti uenerunt in unum locum,
at uenerunt precones duo, signum belli ferentes.
& tunc culices magnas tubas habentes,
uehementer tuba clangebãt belli strepitum, cœlitus autem
Iupiter Saturnius intonuit signum belli mali.

Primus aũt alte clamãs Lichenorem uulnerauit lãcea,
stãtem inter propugnatores per uẽtrem in medium epar,
cõcidit aũt pronus, teneras aũt puluerulẽtas ferit comas.
Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Pileona.
infixit autem in pectore solidã lãceam, hũc autem cadẽtem
cepit nigra mors, anima autem ex corpore euolauit.
Seutlæus autẽ utiq; occidit percutiẽs cor Embasichytrũ.
Artophagus autem Polyphonum per uentrem percussit.
cecidit autem supinus, anima autem membris euolauit.
Lymnocharis autem ut uidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans
collum iuxta medium, huic autem caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem ipsius obseruabat lancea lucida.
& percussit, neq; aberrauit per epar, ut autem intellexit
Crambophagus ripis profundis incidit fugiens.
sed neq; sic effugit in aquis, impulit autem ipsum.
cõcidit aũt, nõ respirauit, tingebatur autem sanguine lacus
purpureo, ipse autem iuxta littus extensus est,
uenis pinguibus incitatus intestinis.
Lymnisius autem in ripis Tyroglyphum spoliauit.
Pternoglyphũ aũt uidẽs Calaminthius in timorem uenit.
saltauit autem in lacum fugiens, clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum regem,
saxo percutiens per guttur, cerebrum autem
ex naribus stillabat, polluebatur autem sanguine terra.
Lichopinax autem occidit irreprehẽsibilẽ Borborocœtem
lãcea impetum faciẽs, obscuritas autem oculos cooperuit.
Prasiphagus autem uidens pede traxit Cnissodioclen,
in lacu autem suffocauit, tenens manu neruum.
Psicharpax autem ultus est socios mortuos,
& percussit Pelusium per uentrem in medium epar.
cecidit autem illi ante, anima autem ad infernum iuit.
Pelobates autem uidens lati manipulum, iecit in ipsum,
& frontem inuexit, & excæcabat propemodum.
iratus est autem certe ille capiens utiq; manu forti
iacentem in campo lapidem ponderosum pondus terræ,
hoc percussit Pelobatẽ sub genua, tota autem fracta est
tibia dextra, cecidit autem supinus in puluerib.

Crauga-

Lichenor, à lanuginosa cauda.
Troglodytes, q; ingrediatur rupes & spiramina.
Seutlæus, à beta uel porro.
Polyphonus, quasi tu dicas multiuocam.
Crãbophagus, à nutrãdis caulib.
Lymnisius, à paluſtris.
Hidrocharis, quod à qua gaudeat.
Borborocœtẽ, quod in cœno iacet.
Prasiphagus, à comedendo porro.
Cnissodioclen, à nidorem sequatur.
Pelobates, quod pertum incedat.

Craugasides autem ultus est, & rursus ibat in ipsum.
percussit mediũ aũt ipsum per uẽtrem, totus autem ei intro
acutus iũcus ingrediebatur, humi aũt effundebãtur uniuer
intestina, extracta à lancea manu graui. (sa
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
claudicans ex bello recedebat, cõsumebatur autem ualde.
saltauit autem in fossam, ut aufugeret diram pernitiem.
Troxartes aũt percussit Physignatum in pedis summitatẽ.
celeriter autem consumptus in lacum saltauit fugiens.
Troxartes aũt ut uidit adhuc semiuiuũ, qui ante ceciderat, 10
& illi incurrit rursus occidere desyderans.
Prassæus aũt ut uidit adhuc semiuiuũ, qui ante ceciderat,
uenit per propugnatores, & iaculatus est acuto iunco,
neq; fregit scutum, tenebatur autem ipsius lanceæ acies.
erat aũt quidã iter mures iuuenis filius egregius ĩter alios,
cominus pugnãs charus filius irreprehẽsibilis Artepibuli
princeps ipsum Martem ostendens robustus Meridarpax,
qui solus inter mures dominabatur pugnando.
ꝗetit autem iuxta lacum elatus solus ab alijs.
iaclabat aũt depopulatũ ire ranarum genus iaculatricum. 20
& certe perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
nisi statim intellexisset pater hominumq; deorumq;.
& tunc pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius.
mouens autem caput, talem locutus est uocem.

O Dij, certe magnum opus in oculis uideo.
non paruum me stupefecit Meridarpax per lacum,
trucidare ranas desiderans, sed celerrime
Palladem mittamus, tumultuosum etiam & Martem,
qui ipsum arcebunt à pugna robustum quãuis existentem.

Sic certe locutus Iupiter, Mars aũt respõdebat sermone, 30
neq; certe Palladis ô Iupiter potentia, neq; Martis
poterit ranis auxiliari diram pernitiem.
sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuum iaculum
moueatur magnũ, quod Titanas sustulit, potenter operãs,
quo Titanas occidisti egregios ultra omnes.
Enceladumq; ligasti, & agrestia genera gigantum.

Sic certe dixit, Saturnius aũt iaculatus ẽ ardẽs fulmen.
primum quidem intonuit, magnum autem cõmouit cœlũ.
sed postea fulmen terribile Iouis telum
misit inuoluens, illud autem certe euolauit à manu regis.
omnes quidem utiq; terruit iaculatus, ranasq; mures q;.
sed neq; sic cessauit murium exercitus, sed adhuc amplius
cupiebat depopulatum ire ranarum genus iaculatricum,
nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius,
qui utiq; tunc ranis auxiliatores illico misit. (curuis
uenerũt aũt ex improuiso habẽtes incudes ĩ tergo, ungulis
obliq; ingrediẽtes, tortuosi, habẽtes cortices in ore Ostripel
ossei natura, lati humeros, rutilantes in humeris, (les
blæsi, neruosis manibus, à pectoribus intuenteis,
octopedes, bicipites, manibus incapabiles, illi aũt uocãtur
canceri, qui utiq; murium caudas oribus incidebant,
etiam pedes & manus, flectebantur autem lanceæ.
quos & timuerunt miseri mures, neq; sustinuerunt.
in fugam autem uertebantur, occidebat autem sol iam,
& belli finis unius diei perfectus est.

Craugasides, q; caulũ speciem refert, nempe colore.
Sitophagus quod cibos absumat.
Prassæus, quod caulis colorẽ imitetur.
Artepibuli muris cognomẽ, quod pani insidietur.
Meridarpax, à rapiẽdis particularis.
Lichenem uocẽdi canda.
Troglodytes, q; ingrediatur rimas & fissuras.
Seculeus, à beta uel porro.
Polyphonũ quasi multas multiuocam.
Crãbophagus, à uorãdis canibus.
Lymnisius, palustris.
Hidrochoris, quod aqua gaudeat.
Borborocatẽ, quod in cœno iacet.
Prassophagus, à comedendo porro.
Cnissodiscerni, nidorem sequantur.
Pelobates quod pertinacium incedat.

ἰκραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτὸν
τύψε μέσῳ δ' αὐτῆ ἐν γαστέρα, πᾶς δ' ἐ οἱ εἴσω
ὀξὺ χοινοῦ δ' ὦτε, χαμαὶ δ' ἔκχυτο ἅπαντα
ἔγκατ', ἐφελκομένῳ ὑπὸ δόρατι χειρὶ παχείῃ.
σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσι ποταμοῖο
σκάζων ἐκ πολέμου, ἀνεχάζετο τείρετο δ' αἰνῶς.
ἥλατο δ' ὀλ τάφρον, ὄφρα φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
τροξάρτης δ' ἔβαλεν φυσίγναθον ὀλ πόδα ἄκρον.
ὦκα δὲ τειρόμενος ὀλ λίμνῃ ἥλατο φεύγων.
τροξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνοον πεσεόντα,
καί οἱ ἐπέδραμεν αὖθις ἀκοντάμεναι μενεαίνων.
πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνοον πεσεόντα,
ἦλθε δία πεμάχων ἐν ἀκόνισεν ὀξεῖ ἀγκίνῳ.
οὐδ' ἔρρηξε σάκος, ἔχετο δ' αὐτῆ δορὸς ἀκωκή.
ἦν δ' ἔς τις ἐν μύεσι νέος πᾶς ἔξοχος ἄλλων.
ἀγχέμαχος φίλος υἱὸς ἀμύμονος ἀρτεπιβούλου
ὄρχαμος, αὐτὰρ ἄρη φαίνων κρατερὸς μεριδάρπαξ.
ὃς μόνος ἐν μύεσιν ἀριδείκετο μαχεδανῶν.
ἑστήκει δὲ παρὰ λίμνῃ γαυρόμενος οἶος ἀπ' ἄλλων.
δεῦρο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
καὶ νύκεν ἐξετέλεσεν, ἐπεὶ μεγά οἱ σθένος ἦεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.
καὶ τότ' ἄρ' ἦλυθε μούνους βατράχους ὤκτειρε κρονίων
λινήσας δὲ κάρη, τοῖον δ' ἐφθέγξατο φωνήν.

Ὦ πόποι ἦ μέγα δῆγμα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
ὀ μικρόν μ' ἔπληξε μεριδάρπαξ ἐν λίμνῃ,
ἐν αἱρεῖν βατράχους βλεμεαίνων, ἀλλὰ τάχιστα
παλλάδα πέμψωμεν, πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ ἄρηα.
οἵμιν ἀρηήσουσι μάχης κρατερὸν περ ἐόντα.
ὡς ἄρ' ἔφη κρονίδης, ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ.
ὅτ' ἄρ' ἀθηναίης κρονίδη ἀγήνορ, ὅτι ἄρηος
ἰσχύει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἄγε πάντες ἴομεν ἀρηγόνες, ἠ τὸ σὸν ὅπλον
κινείσθω μέγα πανσοκτόνον ὀβριμοεργόν.
ὦ πάνας πέφνες ἀρίστε ἔξοχα πάντων,
ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας, ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.
ὡς ἄρ' ἔφη, κρονίδης δ' ἔβαλε φολόεντα κεραυνόν.
πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν δ' ἁμαλέον δίος ὅπλον,
ἐκ χειρὸς ἀνάκτος, ἐδ' ἄρ' ἔπετο ἀνήνυστος,
πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλών, βατράχους τε μύας τε.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μυῶν στρατός, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
εἰ μὴ ἄρ' ὀλύμπου βατράχους ἐλέησε κρονίων,
ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγὸς ὀλοὸς ἔπεμψεν,
ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες ἀγκυλοχῆλαι,
λοξοβάται στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
ὀκτοφυεῖς, πλαγιώωτοι, ἀχειρίλεοντες ἐν ὤμοις,
βλαισοί, χειροτόνοντες, ἀχερίστερνοι ἐσορῶντες,
ὀκτάποδες δικάρηνοι ἀχειρέες, οἱ δὲ καλοῦντο
καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στόμασιν ἔκοπτον,
ἠδὲ πόδας, καὶ χεῖρας, ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι,
ὃς καὶ ὑπέδδεισαν δ' ἀθλοι μύες, οὐδ' ὑπέμειναν.
ἐν δὲ φύγῳ ἐτράποντο, ἐδύετο δ' ἠέλιος ἤδη,
καὶ πολέμου τελετή, μονοήμερος ἐξετελέσθη.

UNIVERSIDAD DE GRANADA Hospital Real Biblioteca

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
ὅν τε θεοὶ κατὰ δῶμα διὸς τρομέουσιν ἰόντα
καί ῥά τ' ἀναΐσσουσιν ἅπαν ἐς δῶν ὀρχομένοιο
πάντες ἀφ' ἑζομένων, ὅτε φαίδιμα τόξα πιφαύσκει.
λητὼ δ' οἴη μίμνε παρὰ δι τερπικεραύνῳ.
ἣ ῥα βιόν τ' ἐχάλασε καὶ ἐκλήισε φαρέτρην.
καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσιν ἑλοῦσα,
τόξον ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο,
πασσάλῳ ἐκ χρυσέῳ, τόν δ' εἰς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δ' ἐπαΐ χρυσείῳ,
δείκνυμεν φίλον υἱόν, ἔπειτα δὲ δ' αἱμονες ἄλλοι,
ᾗ θ' ἕδραι καθίζουσιν, χαίρει δ' τε πότνια λητώ,
ὅνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
χαῖρε μάκαιρ' ὦ λητοῖ ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα, καὶ ἄρτεμιν ἰοχέαιραν.
τὴν μὲν ἐν ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ δήλῳ,
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ κοίωνιον ὄχθον,
ἀγχοτάτω φοίνικος ἐπ' ἰνώπιον ῥεέθροις.
πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως ἐὺ ὑμνον ἐόντα;
πανταχῇ γάρ τοι φοῖβε νόμος βεβλήαται ᾠδῆς,
ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πολυβότειραν, ἠδ' αὐὰ νήσους.
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἄδον, καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε πρηέοντες,
ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμένοι, λιμένες τε θαλάσσης
ἦ ὅς σε πρῶτον λητὼ τέκε χάρμα βροτοῖσι
κλινθεῖσα πρὸς κοίωνος ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ
δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
ἔρχει χέρσον δὲ λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
ἔνθεν ἀφρενόμενον πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις,
ὅσσους κρήτη ἐνὶ τε ἔχει, καὶ δῆμος ἀθηνῶν,
νῆσός τ' αἴγινα ναυσικλείτη τ' εὔβοια.
αἰγαί τ' ἐρεσίαι τε, ἠὲ ἀγχίαλη πεπάρηθος.
θρήκιός τ' ἄθως, καὶ πηλίου ἄκρα κάρηνα,
θρηίκιόν τε σάμος, ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
σκύρος καὶ φώκαια, ἠὲ αὐτοκάνης ὄρος αἰπύ,
ἴμβρος τ' εὐκτιμένη, ἠὲ λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα.
λέσβος τ' ἠγαθέη μάκαρος ἔδος αἰολίωνος,
καὶ χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη ἐν ἁλὶ κεῖται.
παιπαλόεις τε μίμας, καὶ κορύκου ἄκρα κάρηνα.
καὶ κλάρος αἰγλήεσσα, καὶ αἰσαγέης ὄρος αἰπύ.
καὶ σάμος ὑδρηλή, μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
μίλητός τε, λέσβός τε, πόλις μερόπων ἀνθρώπων.
καὶ κνίδος αἰπεινή, καὶ κάρπαθος ἠνεμόεσσα.
νάξος τ', ἠδὲ πάρος, ῥηναίατε πετρήεσσα.
τόσσον ἐπωλήνεσσε ἑκηβόλον ἔνθ' ἔτικτο λητώ.
εἴ τις σοι γαίων ἐθέλει οἰκία θέσθαι.
αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον, καὶ ἐδείδισαν, οὐδ' ἔ τις ἔτλη
φοῖβον δέξασθαι καὶ πιστότερη περ ἐοῦσα.
πρίν γ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς δῆλον ἐβήσατο πότνια λητώ,
καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Δῆλ'

HOMERI HYMNI
IN APOLLINEM.

MEMOR ero neq; obliuiscar longè iaculantis
Apollinis,
quem & Dij ipsi per domum Iouis metuunt
euntem,
& utiq; assurgunt propè aduenienti,
omnes à sedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem sola manet apud Iouem fulmine gaudentē,
quæ utiq; cordam remisit, & occlusit pharetram.
& illius ab fortibus humeris manibus capiens,
arcum suspendit ad columnam patris sui,
clauo ex aureo, hunc uero in sedem sedere fecit ducens.
huic igitur nectar dedit pater poculo aureo,
ostendens clarum filium, postea uero Dij alij,
ubi sedent, gaudet autem ueneranda Latona,
quoniam arciferum & fortem filium peperit.
salue ô beata Latona, quoniã peperisti præclaros liberos,
Apollinemq; regem, & Dianam sagittis delectantem.
hanc quidem Ortygia, illum uero aspera in Delo,
inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
proxime palmam sub Inopi fluentis.
quõ.n. te laudabo ualde dignissimum laude existẽtem?
penitus enim tibi ô Phœbe lex attributa est cantus,
siue per continentem uitulos nutrientem, siue per insulas.
omnes autem speculæ tibi cantabant, ac uertices summi
altorum montium, amnesq; ad mare profluentes,
littoraq; ad mare protensa, marisq; portus.
certe ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus
procumbens ad montem Cynthij aspera in insula
Delo in circumflua, utrinq; autem unda nigra
prodibat ad terram dulce spirantibus uentis.
hinc ortus, omnibus mortalibus imperitas,
quoscunq; Creta intus habet, & populus Athenarum,
insulaq; Aegina, nauibusq; inclyta Euboëa.
Aegæq;, Eresiæq;, & finitima mari Peparethus.
Thraciusq; Athos, & Pelij summi uertices,
Thraciaq; Samus, Idæq; montes umbrosi,
Scyrus, & Phocea, & Autocanæ mons altus,
Imbrusq; bene habitata, & Lemnus ~~sociabilis.~~ insi di gorthus
Lesbusq; ualde diuina beati solum Aeolionis,
& Chius, quæ insularum fœcundissima in mari iacet.
saxosaq; Mimas, & Coricij summi uertices.
& Clarus splendida, & Aesageæ mons altus.
& Samus aquosa, Mycalæq; alti uertices.
Miletusq;, Cousq;, urbs mortalium hominum.
& Cnidus alta, & Carpathus uentosa.
Naxusq;, & Paros, Reneaq; saxosa.
tãtum parturiens procul iaculãtem uenit Latona.
si qua tibi terrarum filio uelit habitacula ponere.
hæ uero ualde tremebãt, & timebãt, neq; aliqua sustulit
Phœbum suscipere, & fertilis quanquam esset.
nisi quum utiq; Delum ascendisset ueneranda Latona,
& illam interrogans uerba alata dixit.

Dele

Dele si enim utiq; uis solum esse filij mei
Phœbi Apollinis, imponereq; opulentum templum.
alius autem nemo te tanget, neq; te rogabit,
neq; bobus te fore puto, neq; ouibus opulentam,
neq; uindemiare ferres, neq; plãtas innumeras produces.
si autem utiq; Apollinis longè operãtis templũ habueris.
homines tibi omnes ferrent centum boum sacrificia,
huc uero congregati, nidor autem tibi immensus semper.
diu regem si alueris, Deiq; te habuerint
manu ab aliena, quoniam non sibi fertilitas sub solo.
Sic dixit, gaudebat autem Delus, respondens autẽ ait.
Latona inclytißima filia magni Saturni,
lubens quidem ego nationem procul mittentis regis
susciperem, grauiter enim uere sum male sonans
apud homines sic aũt utiq; admodũ honorata dicerer,
sed hũc tremo Latona sermonẽ, neq; te celabo.
ualde enim quendam dicunt proteruum Apollinem
fore, magnum autem imperium gesturum immortalibus
& mortalibus hominibus, super sancta donans aruum
huius causa utiq; grauiter timeo in mente, & in animo,
ne cum primum uideat lumen Solis
insulam dedecoret, quoniam asperum solum sum
pedibus euertens, impellet maris in Pelago,
ubi me quidem magna unda strenue satis semper (ipsi
inundabit, hic autem ad aliam terram ueniet ubi placuerit
constructurus templumq; & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me thalamos, Phocæq; nigræ
domicilia facient, neglecta multitudine populorum.
sed si mihi ferres utiq; Dea magnum iuramentum iurare
hic uero illum primum constructurum præclarum templũ
fore hominum oraculum, sed postea,
omnes ad homines quòd multa nomina habet.
Sic utiq; dix. Latona aũt deorũ magnũ iuram. iurauit.
sciat nunc hæc terra, & cœlum amplum superius,
& inferne fluens stygis aqua, quodq; maximum
iuramentum grauißimum existit beatis dijs,
certe utiq; Phœbi huc odoriferum erit semper
altare et templum, honorabit aũt te utiq; maxime omniũ.
sed postquam iurasset q; finisset q; iusiurandum, (linis.
Delus quidẽ ualde gaudebat genitura, pcul mittẽtis Apol/
Latona aũt nouẽ dies quidem & nouem noctes insperatis
partus doloribus torquebatur, deæ autem erãt intus oẽs,
quæcunq; optimæ erant Dionaq;, Reaq;,
uestigiatrixq; Themis, ac ualde gemens Amphitrita,
aliæq; immortales, absq; albis ulnis decora Iunone.
sedebat enim in domibus Iouis nubicogæ.
sola autem non sciebat faciens laborem in partu Lucina.
sedebat enim summo in olympo sub aureis nebulis,
Iunonis consilio albis ulnis decoræ, quæ illam detinebat
inuidia, quòd utiq; filium irreprehensibilemq; fortemq;,
Latona parere pulchricoma tunc futura erat.
hæ autem Irim præmisêre à bene habitata insula,
ducturam Lucinam, pollicentes magnum monile
aureis filis contextum nonicubitum,
seorsum autem iusserunt uocare ab albiulna Iunone,

Δῆλ' εἰ γάρ κ' ἐθέλεις ἔσθς ἐμμεναι υἷι ἐμεῖο
φοίβου ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πίονα νηὸν.
ἄλλος δ' ὄπις, σεῖο δ' ἅψεται, οὐδέ σε λίσσει,
οὐδ' οὔβων σε ἔσεσθαι ὀίομαι οὐδ' ἐρίηλον,
οὐδὲ τρύγιον ὀισεῖς, ὅτ' ἄρ φυτὰ μυρία φύσεις.
αἰεὶ δὲ κ' ἀπόλλωνος ἐκαέργου νηὸν ἔχοιμα.
ἀνθρωποί τοι πάντες ἀγινεῖν ἑκατόμβας
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, λιβανὸς δέ τοι ἄσπετος αἰεί.
δῆρον ἀναξ εἰ βόσκοις, θεοί κέν σ' ἔχοιεν
χειρὸς ἀπ' ἀλλοβίης, ἐπεὶ οὔτοι πεῖραρ ἐπ' ὄσσε.
Ὡς φάτο, χαῖρε δὲ δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα.
λητοῖ λυσίζωε θύγατερ μεγάλοιο κρόνοιο,
ἀσπασίη μὲν ἔγωγε γονὶ ἑκάτοιο ἄνακτος
δεξαίμην, αἰνῶς γὰρ ἐπίκτυμόν εἰμι δυσηχὴς
ἀνθρώποισι, ὥδε δὲ κεν πόδι πιμήσασα γ' ὀροίμην.
ἀλλὰ τόδε προμέω λητοῖ ἔπος, οὐδέ σε κεύσω.
λίην γάρ τινα φασὶν ἀπάνευθε λοιβὴν ἀπόλλωνα
ἔσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανεύσειν ἀθανάτοισι,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν, ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
μὴ ὁπότ' ἂν πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο
νῆσον ἀτιμήσῃ, ἐπεὶ κ' ἐρανὸν πεδὸς εἰμί,
ποσσὶ κατασσείσας, ὥσει ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.
ἐνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατακράτος ἄλλοτε αἰεὶ
λούσει, ὁδὸν δ' ἄλλῃ γαῖαν ἀφίξεται ἣ κεν ἀδῇ οἱ,
τεύξαδθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
πολύποδες δ' ἐμοὶ θαλάμας, φῶκαί τε μέλαιναι
οἰκία ποιήσονται, ἀκηδέα χήτει λαῶν.
ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι
ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν πόδι καλλέα νηὸν
ἐμμεμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα,
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους ἐπεὶ κ' πολυώνυμος ἔσσῃ.
Ὡς ἄρ ἔφη, λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμώσσε
ἔστω νῦν τάδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὅρκος δεινότατος τέλεται μακάρεσσι θεοῖσιν,
ἦ μὲν φοίβου τῇδε θυώδης ἔσεται αἰεὶ
βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σε γ' ἔξοχα πάντων.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσσέν τε τελεύτησέν τε ὅρκον,
δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ ἑκάτοιο ἄνακτος.
λητὼ δ' ἐννήμαρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
ὠδίνεσι πέσπετο, θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι,
ὅσσαι ἄριστα ἔσαν δίωνη τε ῥεῖα τε,
ἠχαίη τε θέμις καὶ ἀγάστονος ἀμφιτρίτη.
ἄλλαι τ' ἀθάνατοι, νόσφι λευκωλένου ἥρης,
ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι δίος νεφεληγερέτας,
μέμνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος εἰλείθυια.
ἧστο γὰρ ἄκρῳ ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσείοισι νέφεσσιν,
ἥρης φραδμοσύνῃ λευκωλένου, ἣ μιν ὄρυκε
ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ οἶον ἀμώμονά τε, λιπαρόδρομόν τε,
λητὼ τέξεσθαι λαμπιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν
αὖδ' ἔειν πρόπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,
ἀξέμεν εἰλείθυιαν ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον
χρυσείοισι λίνοισιν ἐτεγμένον ἐννεάπηχυν,
νόσφιν δ' ἄνωγον καλέειν λευκωλένου ἥρης;

ne

μήμιν ἔπειτ' ἐπέεσιν ἀκηρέψειν ἰδῶσαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόν' ἄκουσε πολυώνυμος ὠκέα ἶρις,
βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἔδος ἀπτὸν ὄλυμπον,
αὐτίκ' ἄρ' εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε
ἐκ πρὸ καλεσαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
πάντα μάλ' ὡς ἐπέτελλον ὀλύμπια δώματ' ἔχου-
σαι δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσι φίλοισι, (σαι.
βαὶ δὲ ποσὶ τρήρωσι πελειάσιν ἴσμαθ' ὁμοῖαι,
εὖτ' ἄδινα δίνεν ἔβαινε μογοστόκος εἰλείθυια,
τῷ τότε δ' ἀνὴ τόκος εἷλε, μιθοίνησεν δὲ τε κεῖθι.
ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε γοῦνα δ' ἔρεισε
λειμῶνι μαλακῷ, μείδησε δὲ γαῖ' ὑπόερθεν.
ἐκ δ' ἔθορε πρὸ φόως γε θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
ἔνθά σε νῖε φοῖβε, θεαὶ λοῦν ὕδατι καλῷ
ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, περὶ δ' ἄρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ
λεπτῷ νηγατέῳ, περὶ δὲ χρύσεον ἔρυσαν ἱμάν.
οὐδ' ἄρ' ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
ἀλλὰ θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
ἀθανάτησιν χερσὶν ἐπήρξατο, χαῖρε δὲ λητώ,
ὅνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔπεκτεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ φοῖβε κατέβρως ἄμβροτον ἐδωδὴν,
ὄφρα γ' ἔπειτ' ἴχον χρύσεοι τρόφοι ἀπαιάροντα,
οὐδ' ἔτι δεσμάτ' ὄρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα φοῖβος ἀπόλλων,
εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,
χρήσω τ' ἀνθρώποισι, διὸς νημερτέα βουλήν.
ὡς εἰπὼν, ἐβίβασκεν ἀφ' χθονὸς εὐρυοδείης,
φοῖβος ἀκηρεκόμης ἑκατηβόλος, αὐτὰρ ἄρα πᾶσαι,
θάμβεον ἀθάνατοι, χρυσῷ δ' ἄρα δῆλος ἅπασα
βεβρίθει καθορῶσα διὸς λητός τε γηγενέθλιν
γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία δεῦ
νήσῳ ἠπείρου, τε φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον
ἤνθησ', ὡς ὅτε ῥίον ὄρεος ἀνθεσιν ὕλης
αὐτὸς δ' ἀργυρότοξε ἀνάξ ἑκατηβόλ' ἄπολλον
ἄλλοτε μὲν τ' οὐδὶ κιθαίρων ἐβήσατο παιπαλόεντα,
ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζε,
πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἁλαδε πορεύονται.
ἀλλὰ σὺ δ' ἠλῶ φοῖβε μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ.
ἔνθά τοι ἑλκεχίτωνες ἰάονες ἠγερέθονται
αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε, καὶ ὀρχηθμῷ, καὶ ἀοιδῇ,
μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν σήσωνται ἀγῶνα.
φαίης κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι αἰεί.
οἷόν τ' ἐπαντίασ σεῖό τ' ἰάονες ἀθρόοι εἰσιν.
πάντων γὰρ κεν ἴδοιτο χαίρων, τέρψαιτο δὲ θυμὸν,
ἀνδρας τ' εἰσορόων καλλιζώνους τε γυναῖκας,
νῆας τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
πρὸς δὲ τόδε μέγα θαῦμα ὃ οὔ κλεος ὄψετ' ὀλεῖται
κοῦραι δηλιάδες ἑκατηβελέταο θεράπναι.
αἳ τ' ἐπεὶ ἂρ πρῶτον μὲν ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,
αὖτις δ' αὖ λητώ τε καὶ ἄρτεμιν ἰοχέαιραν
μνησάμεναι ἀνδρῶν τε παλαιῶν, ἠδὲ γυναικῶν,
ὕμνον

ne ipsam postea uerbis uerteret uenientem.
sed postquam hoc audisset acripes uelox Iris,
abijt utiq; currēs, uelociter ātrāsmisit qcqd ī medio spa-
cæterum ubi peruenit Deorum solū altū olympū. (tij ē.
statim utiq; Lucinam à domo ad ianuam
accersens uerbis alatis allocuta est,
omnia ualde sicut iubebant olympias domos habentes.
huic autem animum suadebat in pectoribus charis,
iuerunt autem pedibus columbis timidis facie similes,
10 ubiq; in Delū ascēdebat faciēs dolorē parturiēdo Lucina,
hanc tunc utiq; partus cepit, prompta autem erat parere.
circa autem palmam eiecit manus, genua autem fixit
prato in molli, subrisit autem terra subtus.
prosilijt autem in lucem, Deæ uero ululārunt omnes.
ubi te ô iaculator Phœbe, Deæ lauabant aqua alba
caste & pure, fasciauerunt autem in ueste candida,
tenui, ~~pulchra~~ nāuū, circa autem auream fasciam iniecerunt.
neq; utiq; Apollinē ensem habētē aureū honorauit mater,
uerum Themis nectarq; & ambrosiam amabilem
20 immortalib. manib. propinauit, gaudebat autem Latona,
quoniam arciferum, & fortem filium peperit.
cæterum postquā Phœbe comedijsti immortalem cibum,
non te utiq; amplius retinuerunt aureæ fasciæ palpitātem,
neq; uincula detinuere, soluebantur autem funes omnes.
statim autem immortales allocutus est Phœbus Apollo.
sit mihi citharaq; chara & curui arcus,
uaticinaborq; hominibus, Iouis uerum consilium.
Sic cum dixisset, descendebat à terra Latiuia,
Phœbus intensus longè iaculans, hæ autem omnes
30 stupebant immortales, auro igitur Delus uniuersa
onerabatur aspiciens Iouis Latonæq; genituram
gauisa, quoniam illam Dea elegit domum facere
insularum continentisq;, amauitq; ex animo magis
floruit, sic ut quando uertex montis floribus syluæ.
tu aūt habēs argenteū arcū rex longe iaculator Apollo,
interdum quidem Cynthum ascendisti saxosam,
interdum autem rursus ad insulasq; & uiros fugisti.
multa tibi sunt templa luciq; arboribus densi.
omnes autem speculæq; charæ, & uertices summi
40 altorum montium, amnesq; ad mare profluentes.
sed tu in Delum Phœbe maxime oblectas animum.
ubi tibi trahentes uestes Iaones congregantur
suis cum liberis ac uenerandis uxoribus.
hi autem te pugilum certamine, & tripudio, & cantu,
memores exhilarant, cum constituerent certamen.
diceret utiq; immortales & insenescibiles esse uir,
qui tunc oppositi tibi Iaones congregati essent.
omnium utiq; uiderit gratiam, delectarit autem animum,
uirosq; inspiciens beneq; cinctas mulieres,
50 naues q; ueloces, & ipsorum opes multas.
ad hæc aūt magnum miraculū cuius laus nunquā peribit
puellæ Deliades procul iaculantis Apollinis ministræ,
quæq; postquā primum quidem Apollinem laudauerint,
rursus autem Latonamq; & Dianam sagittis gaudentem.
mentionem faciētes uirorumq; antiquorum, atq; mulierū,
hymnum

hymnum canunt demulcentq; gentes hominum.
omnium autem hominum uoces & strepitum
imitari norunt, diceret utiq; ipse singulus
loqui, adeo illis bona coaptata est cantio.
sed age ô Latona quidem Apolloq; Diana cum.
saluete uos omnes, mei autem & postea
memores sitis quando utiq; aliquis terrestrium hominum
hic roget hospes ærumnosus ueniens.
ô puellæ, quis autem uobis uir suauissimus poetarum
hic uersatur, & causa cuius maximam capitis uoluptatē.
uos bene ualde responderitis à nobis.
cæcus uir habitat autem Chium saxosam
cuius omnes in pretio postea erunt cantiones.
nos autem nostram laudem ferremus quātum ad terram
hominum uersamur urbes bene habitatas.
deinde id illi credent quoniam & uerum est.
uerum ego non desinam procul iaculantem Apollinem
laudans argentiarcū, quem pulchricoma peperit Latona,
ô rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
& Miletum habes maritimam urbem optabilem.
ipse autem Delum circum inundatā magnopere imperas,
contendit autem ludens Latonæ inclytæ filius,
cithara caua ad Python saxosam.
immortales uestes habēs odoriferasq;, huius autē cithara,
aureo à plectro sonum habet amabilem.
hinc autem ad olympum à terra ut mens
contendit Iouis domum deorum cum cœtu aliorum.
statim immortalibus curæ est citharaq; & cantio.
Musæ quidem omnes respondentes, uoce pulchra,
laudāt utiq; Deorum dona immortalia, & hominum
ærumnas, quantas habent ab immortalibus Dijs,
uiuunt desperati ac inopes consilij, neq; possunt
inuenire mortis medelam, & senectutis remedium.
cæterum pulchricomæ Gratiæ & bene sapientes Horæ,
Harmoniaq;, Hebeq;, Iouis filiaq; Venus,
tripudiant inuicem in carpum manus tenentes.
cum his quidem, neq; turpis canit, neq; Lachia.
sed ualde magnaq; uisu & forma admirabilis
Diana sagittis gaudens, educata simul cum Apolline,
ubi rursus cum his Mars, & bene speculans Argicida
ludunt, sed Phœbus Apollo citharam pulsat
pulchre & sublimiter, splendor autem illum circumlucet;
splendorq; pedum, ac bene concinnæ uestis.
hi autem delectabant animum magnum inspicientes,
Latonaq; aureos habens capillos, ac dās consilia Iupiter.
filium charum ludentem cum immortalibus Dijs.
quo pacto igitur te laudabo oīno te digno laudari existēte
an te inter sponsas laudem & in amore.
quando animo tristi adijsti Azantida puellam?
præstabas simul cum dijs æquali Elationide abūdāte equis
aut simul cū Phorbāte Triopo genere, aut simul cū Ereu/
aut simul cum Leucippo, & Leucippi coniuge (the,
pedes, hic uero cum equis, neq; tamen Triopus deerat.
aut ut primum oraculum hominibus
quærens super terram inceßisti procul iaculans Apollo,

ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαεῖν
μιμεῖσθαι ἴσασιν, φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
φθέγγεσθ' ὅτῳ σφιν καλὴ στῶ ἄρηρεν ἀοιδή.
ἀλλ' ἄγε δὴ λητὼ μὲν ἄπολλόν τε ἀρτέμιδά τε ἑκάβολον.
χαίρετε ὑμεῖς πᾶσαι, ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε
μνήσασθ' ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος τλαλαπείριος ἐλθών.
ὦ κοῦραι τίς δ' ὑμῖν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
ἐνθάδε πολεῖται, τῷ τέω τέρπεσθε μάλιστα.
ὑμεῖς εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων·
τυφλὸς ἀνὴρ οἰκεῖ δὲ χίῳ ἐνὶ παιπαλόεσσῃ.
τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀρίσσονται ἀοιδαί.
ἡμεῖς δ' ἡμέτερον κλέος οἴσομεν ὅσσον ἐπ' αἶαν
ἀνθρώπων τρεφόμεσθα πόλεις εὖ ναιετάοσας.
οἶδ' ὦν δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.
αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον ἀπόλλωνα
ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε λητώ.
ὦ ἄνα καὶ λυκίων καὶ μηονίων ἠδὲ μιλήτου
καὶ μίλητον ἔχεις φίλον πόλιν ἱμερόεσσαν.
αὐτὸς δ' αὖ δήλοιο περικλύστοιο μέγ' ἀνάσσεις.
εἶσι δὲ φορμίζων λητοῦς ἐρικυδέος υἱός
φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς πυθὼ πεβηκέοσαν,
ἄμβροτα εἵματ' ἔχων τε θυώδεα, τοῖο δὲ φόρμιγξ
χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου κανάχιζε ἔχει ἱμερόεσσαν.
ἔνθεν δὲ πρὸς ὄλυμπον ἀπ' ἐκ χθονὸς ὦς τε νόημα
εἶσι δόμον πρὸς δῶμα θεῶν μετ' ὀμήγυριν ἄλλων.
αὐτίκα ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
μοῦσαι μὲν θ' ἅμα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
ὑμνοῦσιν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
τλημοσύνας, ὅσ' ἔχουσιν ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
ζώουσ' ἀμφαδόν τε καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
εὑρέμεναι θανάτοιο τ' ἄκος καὶ γήρας ἄλαπαρ.
αὐτὰρ εὐπλόκαμοι χάριτες καὶ εὔφρονες ὧραι,
ἁρμονίη θ', ἥβη τε, διὸς θυγάτηρ τ' ἀφροδίτη,
ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ὠὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
τῇσι μὴ ὄτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, ὅτε λάχεια·
ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητὴ
ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος ἀπόλλωνι.
ἔνθ' αὖ τῇσιν ἄρης καὶ εὔσκοπος ἀργειφόντης
παίζουσ', αὐτὰρ ὁ φοῖβος ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει
καλὰ καὶ ὑψιβάτας, ἄγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ δίκλωστοι χιτῶνες.
οἶδ' ὦν τερπόντω θυμὸν μέγαν εἰσορόωντε,
λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα ζεύς,
ὅσσα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως ἀνύμνητον ἐόντα,
ἠέ σ' ἐνὶ μνήσῃσι ἀείδω καὶ φιλότητι,
ὁππότ' ἀνωμάλῳ ἐνὶ θυμῷ ἀζαντίδα κούρην
ἵππῳ ἅμ' αὐτίθεος ἐλατονίδῃ δύ' ἵππω,
ἢ ἅμα φόρβαντι τριόπῃ γένει, ἢ ἅμ' ἐρεύθεϊ,
ἢ ἅμα λευκίππῳ, καὶ λευκίπποιο γυναικί·
πεζὸς, οὐδ' ἵπποισιν, ὁ μὲν τριόπας γ' ἐνέλιπεν·
ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισι
ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' ἄπολλον.

Pieria

πιερίης μὲν πρῶτον ἀπ' ὀλύμποιο κατῆλθον,
λέκτον θ' ἡμαθόεντα περήσας, ἠ μαγνήτιδας,
καὶ δι' ἀερροβόων, τάχα δ' εἰς ἰωλκὸν ἵκανον,
ἐλθών τ' ἐπέβης ναυσικλείτης σὺν ὀιστοῖς.
σῆς δ' αὖ λιλαίτῳ πεδίῳ, τό τοι οὐ κατὰ θυμῷ,
τρύξασθαι νηόν τε, καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
ἔνθεν δ' εὔριπον διαβὰς ἑκατηβόλ' ἄπολλον.
βῆς ἀν' ὄρος ζάθεον χλωρὸν, τάχα δ' ἵξας ἀφ' αὐτῆς
μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ τευμησσὸν λεχεποίλω,
θήβης δ' ἐσεβίκανον ἔδος κατὰ μιλίον ὕλης.
οὐ γὰρ πω τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ θήβῃ,
οὐδ' ἄρα πώποτε δ' ἦσαν ἀταρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι
θήβης ἀμπεδίον πυροφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη.
ἔνθεν δὲ πεζὸς ἔκιον ἑκατηβόλ' ἄπολλον,
ὄγχηστον δ' ἵξον ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος.
ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθομένοιο πόρ,
ἕλκων ἅρματα καλὰ, χαμαιδ' ἐλατὴς ἀγαθὸς περ
ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ὀρχεται, οἱ δὲ τέως μὲν
κεῖν' ὄχεα κροτέουσιν ἀνακτορίῃ ἀφίεντες.
εἰ δ' ἔχεν ἅρματ' ἄγησιν ἐν ἄλσεϊ δ' ἐνδρήεντι,
ἵπποις μὲν κομέουσι, τά δὲ κλίναντες ἐῶσιν
ὡς γὰρ τὰ πρώτιστα θέμις ἡγήσασθαι, οἱ δὲ ἄνακτι
εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε μοῖρα φυλάσσει.
ἔνθεν δὲ πεζὸς ἔκιον ἑκατηβόλ' ἄπολλον.
ἰκανόον δ' ἄρ ἔπειτα κιχήσατο καλλιρέεθρον,
ὅς τε λιλαίεται πεζὸς καλίῤῥοον ὕδωρ.
τὸ διαβὰς ἐκάεργε, καὶ ὠκαλέεν πολύπυργον.
ἔνθεν ἄρ' εἰς ἄμαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
βῆς δ' αὖθι δελφούσης τόθι τοι ἄδε χῶρος ἀπήμων
τρύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
σῆς δὲ μάλ' ἀγχ' αὐτῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπον.
δελφοῦσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω πόδι καλλέα νηὸν,
ἀνθρώπων τρύξαι χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ,
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
ἠ μὲν ὅσοι πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν.
ἠδ' ὅσοι εὐρώπην τε, καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους
χρησόμενοι, τοῖσιν δ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
ὡς εἰπὼν, δ' ἔθηκε θεμέλια φοῖβος ἀπόλλων,
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ δι' ἀλωήας, ἠδ' ὀνιστοῦσα
δελφοῦσα κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον,
φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω;
ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τρύξαι πόδι καλλέα νηὸν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵ δ' ἔτι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
ἀλλ' ἔκτοι δρέω σύ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
πημανέεισ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων.
ἀρδόμενοι τ' ὀρῶν ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγῶν,
ἔνθά τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι,
ἅρματά τ' ὀτρύνοντα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων
ἠ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πολλ' ἐνέοντα.
ἀλλ' εἰ δὴ πίθοιο σύ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
ἐστὶ ἄναξ ἐμέθεν, σοῦ δὲ θρόνος ἐστὶ μέγιστος,
ἐν κρίσσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ παρνασσοῖο.
ἔνθ' ὅθ' ἅρματα καλὰ δονήσεται, ὅτε τοι ἵππων

ὠκυπό-

Pieria enim primum ab olympo descendisti,
Lecton arenosam transmisisti, aut Magneidas,
& per Perrhæbos, celeriter autem in Iolcum peruenisti.
Cæneumq; ascendisti in nauibus inclytæ Euboeæ.
stetisti aut in Lelãtho cãpo, qui tibi nõ placebat in animo,
construere templumq;, ac lucos arboribus abundantes.
hinc autem Euripum transiliens longè iaculans Apollo,
ascẽdisti sup mõtẽ ualde diu. uiridũ, celeriter ãt puenisti ab
Mecal. adiẽs, ac Teumes. herbã lectib. aptã faciẽtẽ. (ipso
Thebæ autem adijsti solum circum amictum sylua.
nondum enim aliquis habitabat mortaliũ sacra in Theba,
neq; igitur adhuc erant semitæ nec uiæ
Thebæ supra solum tritici ferace, sed habebat syluam.
hinc autem primum amolitus es procul iaculans Apollo.
Onchestiũ aũt peruenisti Nept. splendidum lucũ, (uatus,
ubi nuper domitus pullus respirat, licet sit pondere gra/
trahẽs currus pulchros, humi ãt auriga q̃uis esset præstãs
è curru transiliens, iter facit, hi autem tunc quidem
illa uehicula pulsant imperio deposito.
si autem utiq; currus duxerint in nemore arborib. pleno.
equos quidem comunt, hos autem flectentes omittunt.
ut primum fas est, hi autem regem
orant, currum autem Dei tunc Parca seruat,
hinc autem primum adijsti procul iaculans Apollo.
Cephisum utiq; deinde reperisti pulchra fluenta habentẽ,
quiq; ex Lilæo præfundit pulchrorum fluẽtorum aquam.
hunc transiliens longè operans, & Ocaleem turritam.
hinc utiq; in Amartum uenisti opulentum.
iuisti autem ad Delphusam, ubi tibi placuit regio innocua
construere templumq; & lucosq; arboribus plenos.
stetisti autem ualde propè ipsam, ac illã uerbis allocut. es,
Delphusa hic utiq; sentio præclarum templum,
hominum construere oraculum, quiq; mihi semper
hic sacrificabunt perfectas Hecatombas,
& qui Peloponesum pinguem habent,
& qui Europam, & circundatas mari insulas
scisciturí, his autem ego uerum consilium
omnib. uaticinarer oracula edens in opulento templo.
Sic dicens, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
ampla & ualde lõga cõtinua serie, hæc aũt cũ inspexisset
Delphusa corde irata est, dixitq; uerbum.
Phœbe rex lõgè operãs, uerbũ quid tibi in mentem ponãs
hic quoniam sentis construere præclarum templum,
esse hominibus oraculum, hiq; tibi semper
hic sacrificabunt perfecta sacrificia centum boum.
sed tibi dicam, tu autem menti impone tuæ,
nocebit tibi strepitus equorum uelocium.
irrigatiq; muli meis sacris ex fontibus,
hic aliquis hominum uelit inspicere,
currusq; benefactos ac uelocipedum strepitum equorum
quàm templumq; magnum, & opesq; multas existentes,
sed si utiq; obtemperaueris, tu autem fortior & melior
es ô rex me, tua autem uis est maxima,
in Crissa fac sub sinu Parnasi,
ubi neq; currus pulchri agitabuntur, neq; tibi equorum

uelocí

uelocipedum strepitus erit benefabricatam circa aram.
uerum & sic ducerent Paeoni dona
hominum inclytae gentes, tu autem mente gauisus,
suscipe sacra pulchra circumuicinium hominum.

Sic alloc. procul mittentis persuasit mentem ut sibijpsi
Delphusae laus sit super terrã non autẽ procul circulantis.
hinc autem primum te recepisti longè mittens Apollo.
peruenisti aũt ad Phlegyorũ uirorũ urbẽ iniuria afficien/
qui Iouem non curantes super terram habitabant (tiũ
in pulchra cauerna Cephisidum propè lacum.
hinc uelociter ascendisti ad iugum odorum.
peruenisti autem ad Crissam sub Parnaso niuoso
uertice ad Zephyrum uersum, at desuper
petra suspensa est, caua autem porrigitur cauerna
aspera, ubi rex coniecit Phœbus Apollo
templum facere optabile, dixitq; uerbum.
hic utiq; sentio ne constructurum præclarum templum
esse hominibus oraculum, quiq; mihi semper
hic sacrificabunt perfectas Hecatombas,
& qui Peloponesum opulentum habitant,
& qui Europamq; & mari circundatas insulas
sciscitauri, hic autem ego certum consilium
omnibus uaticinarer oracula edens in opulento templo.

Sic cum dixisset disposuit fundamẽta Phœbus Apollo
ampla, & ualde longa omnino, at in ipsis
lapideum limen imposuit Trophonius, ac Agamedes,
filij Ergini, amici immortalibus Dijs.
circũ autem templũ habitarũt ineffabiles gentes hominũ.
fabricatis lapidibus sempiternum esse semper.
propè autem fons pulchrifluens, ubi draconem
necauit rex Iouis filius ex forti corda arcus,
ualde nutritũ magnũ, mõstrũ horrendum, qui mala multa
hominibus faciebat super terram, multa quidem illis,
multa aũt ouib. extẽsipedis, quoniã fuit nocumẽtũ cruẽtũ,
et olim cũ suscepisset aureã sedẽ habẽtis nutriebat Iunon:
grauemq; difficilemq; Typhaona, damnum mortalibus.
quem olim utiq; Iuno peperit irata cum Ioue patre.
quando utiq; Saturnius ualde inclytam genuit Palladem
in uertice, hæc autem statim irata est ueneranda Iuno.
hæc autem & ad aggregatos immortales dixit.
audite me omnes Dij, omnesq; Deæ,
quod me iniuria afficere incipit nubicoga Iupiter
primus, quoniam me uxorem fecit inclyta scientem.
& nunc sine me peperit cæsios oculos habentem Palladẽ,
quæ inter omnes beatos decora est immortales.
uerum hic debilis factus est inter omnes Deos
filius meus Vulcanus mutilis pedib. quem perperi ipsa,
eiecit super manib. accipiens, & imposuit in amplo põto.
sed illum Nerei filia Thetis argentipes
suscepit, & suis sororibus duxit.
utinam deberes aliud Dijs gratificare beatis,
miser uersute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?
quo pacto tulisti solus parere cæsiam Palladem,
non utiq; ego peperi & tua uocata tamen
erat utiq; inter immortales, qui cœlum amplum habitant.

ὠκυπόδων λιτύπος ἔσται δόμητον πόδι βωμόν.
ἀλλὰ καὶ ὡς πωάγοιεν ἐπαιπόνοι δῶρα
ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα, σὺ δὲ φρεσὶν ἀμφιγεγηθὼς
δέξαι ἱερὰ καλὰ πολυκλόνων ἀνθρώπων.

Ὡς εἰπὼν ἑκάτον πέπιθε φρένας ὄφρα οἱ αὐτῇ
δελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ μὴ δ' ἑκάτοιο.
ἤθεν δὲ πρότερον ἑκιὸν ἑκατηβόλ' Ἄπολλον.
ἵξεν δ' ἐς φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
οἵ διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
ἐν καλῇ βήσσῃ κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης.
ἤθεν καρπαλίμως πρὸς ἔφης πρὸς δειράδα θύων.
ἵκετο δ' ἐς κρίσσαν ὑπὸ παρνησὸν νιφόεντα
κυπῆμον πρὸς ζέφυρον τεταμένον, αὐτὰρ ὑπόρθεν
πέτρη ὑποκρέμαται, κοίλη δ' ὑπεδέξατο βήσσα
τρηχεῖ, ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο φοῖβος ἀπόλλων
νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον.
ἔνθάδε δὴ φρονέω τοὔξειν πολυκλείεα νηὸν
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ
ἔνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας,
ἠμὲν ὅσοι πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἠδ' ὅσοι εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτους κατὰ νήσους
χρησόμενοι, πᾶσιν δ' αὖ ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύσιμι χρέων ἐν πίονι νηῷ.

Ὡς εἰπὼν, δὴ τοῖον θεμείλια φοῖβος ἀπόλλων
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ βαθύν, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇς
λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε τροφώνιος, ἠδ' ἀγαμήδης,
υἱέε εργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔναιον ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων,
λαοῖσιν λάεσσιν ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.
ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
κτεῖνεν ἄναξ διὸς υἱὸς ἀκὴ κρατεροῖο βιοῖο,
δεινὴν μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
ἀνθρώποις ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονί, πολλὰ μὲν αὐτοῖς.
πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ', ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινὸν
καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἐν τρεφεν ἥρης (νόῳ,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,
ὅν ποτ' ἄρ' ἥρη ἔτικτε χολωσαμένη δὶ πατρί.
ἐνθ' ἄρα δὴ κρονίδης ὀρίκυδεα γείνατο ἀθήνην
ἐν κορυφῇ, ἠδ' αὖτα χολώσατο πότνια ἥρη.
ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπε.
κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοί, πᾶσαί τε θεαιναὶ
ὡς ἐμὲ ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα ζεὺς
πρῶτος, ἐπεὶ μ' ἄλοχον ἐποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
καὶ νῦν οὐσαμὶν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν ἀθήνην,
ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν.
αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσι
παῖς ἐμὸς ἠφαιστος ῥικνὸς πόδας ὃς τέκον αὐτὴ,
ῥίψ' αὐτὰ χερσὶν ἑλοῦσα καὶ ἔμβαλον οὐρεῖ πόντῳ.
ἀλλὰ ἑ νηρῆος θυγάτηρ θέτις ἀργυρόπεζα
δέξατο, καὶ μετὰ ἥσι κασιγνήτῃσι κόσμισεν.
ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεαι μακάρεσσι,
χέτλιε ποικιλόμητα, τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
πῶς ἔτλης οἷος τεκέειν γλαυκῶπιν ἀθήνην,
ὃν οὐ ἐγὼ τεκόμην καὶ σὴ κεκλήμην ἔμπης
ἦ ἄρ γ' ἀθανάτοισιν, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.

καὶ νῦν τοι γὰρ ἐγὼ τεχνήσομαι ὥς κε γένηται
παῖς ἐμός, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν.
ὄφρα σὸν αἰχμάσας ἱερὸν λέχος, ὄφρ' ἐμὸν αὖθι.
οὐδ' ἔτι οἶος ἔγω νυλιῶ πωλήσομαι, ἀλλ' ἄρ' σεῖο
τηλόθεν ἔσσομαι, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
ὡς εἰπὼν ἄρ' νόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠράτο βοῶπις πότνια Ἥρη.
χθονὶ νῦν πρίωνεῖ δ' ἔλασε χθόνα καὶ φάτο μῦθον,
κλῦτε νῦν μοι γαῖα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
τιτῆνές τε θεοί, τοί τε χθονὶ ναιετάοντες,
πάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τ' ἔξ, αὖ δοῦν τε, θεοί τε.
αὐτί νῦν μοι πάντες ἀκούσατε καὶ δότε παῖδα
νόσφι δίος μηδέν τι βίλιον ὧν δεύεσθαι κένεν.
ἀλλ' ὄγε φέρτερος ἦν, ὅσσον κρείων εὐρύοπα Ζεύς.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἔμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ.
κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος, ἦδ' ἐσιδοῦσα,
τέρπετο ὃν κῆρ θυμόν, οἴετο γὰρ τελέεσθαι.
ἐκ τόσσον δ' ἤπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
ὅτέ ποτ' εἰς εὐνὴν διὸς ἦλυθε μητίοντος.
ὅτέ ποτ' εἰς θρόνον πολυδαίδαλον ὡς τὸ πάρος περ
αὐτῷ ἐφεζομένη, πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς.
ἀλλ' ἤγ' ἐν νηοῖσι πολυλίσσοισι μένεσκε,
τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ νύκτες τε, καὶ ἡμέραι ἐξετελοῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἦδ' ἔτεκ', ὅτε θεοῖς ἐναλίγκιον ὅτε βροτοῖσι.
δεινόν τ' ἀργαλέον τε τυφάονα πῆμα βροτοῖσιν.
αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακὸν, ἦδ' ἐπέδεκτο.
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων,
ὃς τῷ γ' αὐτάσειε, φέρεσκε μιν ἄεσιμον ἦμαρ.
πρίν γ' οἱ ἰὸν ἔφηκεν ἄναξ ἑκάεργος ἀπόλλων
καρτερὸν, ἦ ἀ' ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσι,
κεῖτο μέγ' ἀδμαίνουσα κυλινδομένη κατὰ χῶρον.
θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος, ἦδε καθ' ὕλην
πυκνὰ μάλ' ἐνθάδε εἰλίσσετο, λεῖπε δὲ θυμὸν
φοινὸν ἀερπνείουσ', ὃ δ' ἐπεύξατο φοῖβος ἀπόλλων.
ἐνταῦθοι νῦν πύθου ἐπὶ χθονὶ βωπαιέρῃ.
οὐδὲ σύγε ζωοῖσι κακὸν δίπλημα βροτοῖσιν
ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἐδοντες
ἐνθάδ' ἀγινέουσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
οὐδ' ἔτι τοι θανάτου γε δυσπιλεύ', ὅτε τυφωεὺς
ἀρκέσει, οὐδὲ χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλὰ σέ γ' αὖτον
φύσει γαῖα μέλαινα, καὶ ἠλέκτωρ ὑπερίων.
Ὡς φάτ' ἐπευχόμενος, τῇ δ' σκότος ὄσσε κάλυψε.
τὸν δ' αὖτ' κατέπυσ' ἵμερος μέγας ἠελίοιο.
ἐξ οὗ νῦν πυθὼ κικλήσκετ', οἱ δὲ ἄνακτα
πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, ὕνεκα κεῖθι
αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μέγας ὀξέος ἠελίοιο.
καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ἦσιν ἐν φρεσὶ φοῖβος ἀπόλλων
ὕνεκά μιν κρήνη καλίρροος ἐξαπάφησε.
βῆ δ' ὦκα τελφοῦσαν κεχολωμένος, αὖψα δ' ἵκανε.
στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
Τελφοῦσ', ἦ κ' ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφεσθαι,
χῶρον ἔχουσ' ὀρατὸν περιείμ καλλίρροον ὕδωρ.
ἐνθάδε

& nunc utiq; aliquid moliar ut nascatur
filius meus, qui utiq; inter Deos decore sit immortales.
neq; tuum pudore afficiens sacrum cubile, neq; meipsius.
neq; tecum in cubile uersabor, sed abs te
longè existens, cum dijs ero immortalibus.
sic dicens procul à dijs seceßit irata utiq;.
statim deinde præcabatur bouinos oculos habēs uener. Iuno.
manu sublata autem agitauit terram, & dixit uerbum,
audite iam me terra, & cœlum amplum desuper,
Titanesq; dij, qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex ijs uiriq;, dijq;,
ipsi nunc me omnes audite & date filium
absq; Ioue nihil ui indigentem illo.
sed hic præstātior sit quātū Saturnio amplioculus Iupiter.
Sic igitur effata pulsauit terram manu crassa.
mota est igitur terra uitifera, hæc autem cum uidisset,
oblectabatur suo animo, putabat enim perfectum esse.
ex hoc autem deinde finiferum ad annum,
nunquam ad cubile Iouis uenit multa consilia habentis,
nunquam ad thronum uarium sicuti antea
cum ipso sedens, sapientia consultans consilia.
uerum hæc in templis qui multum optantur manens,
oblectabatur suis sacris bouinos oculos habens uenerāda
sed quando iam noctesq; & dies perficiebantur, (Iuno.
rursus perfecto anno, & uenerunt horæ,
hæc autem peperit neq; dijs similem, neq; mortalibus.
grauemq; difficilemq; Typhaona damnum mortalibus.
statim hunc suscipiēs bouinos oculos habens uener. Iuno,
dedit deinde ferens malæ malum, hæc uero eum suscepit,
qui mala multa faciebat ad inclytas gentes hominum,
quis huic obuiam iret, ferretq; illi fatalem diem.
antequam illi telum misisset longè operans Apollo
forte, hæc uero doloribus depasta acerbis,
iacebat ualde anhelans inuoluta per terram.
diuinus aūt clamor factus fuit indicibilis, hæc aūt super ma
frequēter ualde ubi uoluebatur, reliquit aūt aīum (teria
cruente spirans, hic autem orauit Phœbus Apollo.
hic nunc putresce super terram uiros pascentem.
neq; tu utiq; uiuis malum damnum mortalibus
eris, qui terræ multos nutrientis fructum comedentes
hic sacrificabunt perfectas Hecatombas,
neq; tibi mortemq; tristem, neq; Typhoës
arcebit, neq; chimæra difficilis nominis, sed te utiq; hic
putredine afficiet terra nigra, & excitator Hyperion.
Sic dixit precādo, huius aūt tenebræ oculos obtexerūt.
hunc autem hic putredine affecit optabilis uis Solis.
ex quo nunc Pytho uocatur, hi autem regem
Pythium uocant cognomine, quoniam illic
putredine affecit monstrum uis acuti Solis.
& tunc utiq; cognouit sua in mente Phœbus Apollo
quod illum fons pulchrifluus decepit.
iuit autem ad Delphusam iratus, celeriter autem peruenit.
stetit aūt ualde propè ipsam, & illam uerbis allocutus est.
Telphusa, non utiq; futura eras meā mentem decipere,
locum habens amabilem profluere pulchrifluam aquam.
hic-

hic iam & mea laus erit, neq; tua solius.
dixit, & ad promontoriũ impulit rex lõgè operãs Apollo,
petris profusis, occultauit autem fluenta,
ac templum fecit in luco umbroso
propè ualde fontem pulchrifluum, hic regi
omnes cognomento Delphusio uota faciunt,
quoniam Delphusæ sacræ pudore affecit fluenta.
& tunc utiq; animo cogitabat Phœbus Apollo,
quosnam homines sibi in sacris ascisceret,
qui sibi ministerium exhibebunt pytho in saxosa:
hæc igitur in animo agitans uidit in cæruleo ponto
nauem uelocem, in ipsa autem uiri erant, multiq; & boni
Cretenses ex Gnossa Minoisa, qui utiq; regi
sacraq; faciunt & enunciant leges
Phœbi Apollinis auriensis, quodcunq; dixerit
oracula edens ex lauro è uallibus Parnasi.
hi qdẽ ad res gerendas, ac pecuniarũ gratia cũ naui nigra
ad pylum arenosam pyligeneosq; homines
nauigabant, uerum hic his obuiam uit Phœbus Apollo,
in ponto autem impetum fecit corpore delphini similis
naui ueloci, ac iacebat monstrum magnum graueq;
horum autem quicunq; in animo excogitaret intelligere
undecunq; commouebat, concutiebat autem nauis ligna.
hi autem silentes in naui sedebant timentes.
neq; hi arma soluebant cauam super nauem nigram,
neq; soluebant uelum nauis habentis nigram puppim.
sed quemadmodum hi à principio insisterent remis, γαυλοῖς
sic nauigabant, frequens autem notus à tergo excitabat
nauem uelocem, primum aũt præternauigarunt maleam.
ad Laconicam autem terram, ex mare coronatam urbem
peruenere, & locum oblectantis homines solis
tenarũ, ubiq; oues dẽsis uellerib. insignes pascũtur semper
Solis regis, habet autem delectabilem locum.
hi quidem hic uolebant nauim sistere, & egressi
dicere magnum miraculum, ac oculis uidere,
si manet in nauis cauæ pauimento monstrum,
uel ad undã marinã multorũ piscũ aperte impetum faciet.
cæterum non clauis obediebat nauis bene fabricata,
sed ad Peloponesum pinguem habens
pergebat uiam, uento autem rex longè iaculans Apollo
facile dirigebat, hæc autem faciens uiam
arenam peruenit, ac Argiffam optabilem,
& Thyrium Alphei meatum bene habitatum altum,
ac pylum arenosam, pyligeneosq; homines.
uiit autem ad Crunij accolas, & Chalcidem, & ad Dymẽ
& ad Helidam diuam ubi imperant Epei.
beneq; feras transiit oblectata Iouis uento secundo
& illis è nubibus Ithacæ mons altus apparebat
Dulichiumq; Samosq;, ac nemorosa zacynthus.
sed quando iam Peloponesum præterijt omnem,
ac iam quoniam Crissæ apparebat sinus infinitus,
quiq; Peloponesum pinguem separat
uenit uentus Zephyrus magnus serenus è Iouis consilio,
impetuosus spirans ab æthera, ut celeriter
nauis perficeret currens maris salsam aquam.

retro/

ὣ θάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, ὧδε σὸν οἶνος.
ἦ, καὶ ὑδὲ ῥίον ὦσεν ἀναξ ἑκάεργος ἀπόλλων,
πέτρησι πεσχυτῆσιν, ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσει δενδρήεντι
ἄγχι μάλα κρηνίης καλλιῤῥόου, ἐνθάδε δ' αὔακτοι
πάντες ἐπίκλησιν τε λιφεσίῳ δυχετόωντο,
ὕνεκα τε λιφέσιος ἱερῆς ἤχαιε ῥέεθρα.
τόφρα δὴ ἐν θυμὸν ἐφράζετο φοῖβος ἀπόλλων,
ὅς τινας ἀνθρώπους ὀργιόνας εἰσαγάγοιτο,
οἵ θεραπεύοντο τανυθοῖ ἐν τεμένεσσιν.
ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ' ὑδὲ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θαλὼ, ἐνδὸν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
κρῆτες ἄρ' κνωσσοῦ μινωΐδος, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
φοίβου ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὑπὸ παρνησσοῖο.
οἱ μὲν τῶν πρῆξιν καὶ χρήματα νηὶ μελαίνῃ
ἐς τύλον ἡμαθόεντα πληθυέας τ' ἀνθρώπους
ἔπλεον, αὐτὰρ ὁ τοῖσι σεσιώτατος φοῖβος ἀπόλλων.
ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικώς,
νηὶ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
τῷ δ' ὅς τις κατὰ θυμὸν ἐπεφράδοατο νοῆσαι
πάντοθ' ἀνασείεσκε πίνασσε δὲ νῆα δ' ἄρα.
οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηὶ καθέατο δειμαίνοντες.
οὐδ' οἵγ' ὅπλ' ἔλυον νηΐλιον ἀμφὶ νῆα μέλαιναν.
οὐδὲ λύον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο,
ἀλλ' ὡς οἱ τὸ πρῶτα κατεζήσαντο βοβήσιν,
ὡς ἔπλεον, κραιπνὸς δὲ νότος κατόπισθεν ἔγειρε
νῆα θαλὼ, πρῶτον δὲ παρημείβοντο μάλειαν.
παρὲ δὲ λακωνίδα γαῖαν, ἁλιστέφανον πολίεθρον
ἵξον, καὶ χῶρον τορψιμβρότου ἠελίοιο
ταίναρον, ἐνθάδε μῆλα βαθύστριχα βόσκετ' ἀεὶ
ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐν τόρπεα χῶρον.
οἱ μὲν ἄρ' ἐνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἄρ' ἀνδάνειν
φράσσαντ' μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,
εἰ μένει ἐν νηὸς γλαφυρῆς δ' ἀπέσθεσι πέλωρον,
ἢ εἰς οἶδμ' ἁλιον πολυιχθυον ἀμφὶς ὀρόσει.
ἀλλ' ὁ γε δὴ ἁλίοισιν ἐπείθετο νηῦς ὀλυεργής.
ἀλλὰ πρὸς πελοπόννησον πίειραν ἔχασε
ἦνι ὁδὸν, τῶνοιν δὲ ἄναξ ἑκάεργος ἀπόλλων
ῥηϊδίως ἴθυν', ἠδὲ πρήσσεσκε κελεύθου,
ἀρήνην ἵκανε καὶ ἀργυφέλιν ὁρατειναὶν,
καὶ θρόον ἀλφειοῖο πόρον εὐκτίμενον ἀπύ,
καὶ πύλον ἡμαθόεντα, πυληθυέας τ' ἀνθρώπους.
βῆ δὲ παρὰ κρονίδας καὶ χαλκίδα καὶ παρὰ δύμην,
ἠδὲ παρὲ ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν ἐπειοί.
εὖτε φέρας ἐπέβαλεν ἀγαλλομένη διὸς ἄρω.
καί σφιν τὰ κατενεφέων ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφανε
δουλίχιόν τε, σάμην τε, καὶ ὑλήεσσα ζάκυνθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ πελοπόννησον παγχίστα πᾶσαν.
καὶ δὴ ἐπεὶ κρίσσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
ὅς τε διεκπελοπόννησον πίειραν ἔεργει.
ἦλθ' ἄνεμος ζέφυρος μέγας ἄθεσπιος ἐκ διὸς ἄισης.
λάβρος ἐπαιγίζων δὲ ἀήτερος, ὄφρα τάχιστα
νῆς κάνσειε θέουσα θαλάσσης ἅλμυρὸν ὕδωρ.

ἄψορρος

ἀψορρόοι δ' ἤπειτα πόδας ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἔπλεομ, ἡγεμόνευε δ' αὔραξ διὸς υἱὸς ἀπόλλων.
ἵξομ δ' ὀν κρίσσαν δυσ' εἴλομ ἀμπελόεσσαν
ὀν λιμένα· ἣ δ' ἀμάθοισιν ἐχείμαζε πουλυπόρος νηῦς
ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν αὔραξ ἑκάεργος ἀπόλλων,
ἀστεροειδέϊ μέσῳ ἤματι, τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἦκεν.
ὀν δ' ἄδυτον κατέδυσε δίω τριπόδων ὀρέτιμων.
ἐν δ' ἄρ' ὄγε φλόγα δ' αὖε, πᾶσαν δ' ἀμφεσκόμενος τὰ ἃ κῆ-
πᾶσαν ἦ κρίσσην καὶ ἔσχεν σέλας αὖδ' ὀλόλυξαν (λα
λεσσαγῶν ἄλοχοι, καλλίζωνοί τε θυγατροῦ,
φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς, μέγα γὰρ δέος εἶλεν ἕκαστον.
ἔνθεν δ' αὖτ' ὠδὶ νῆα νόημ' ὡς ἆλτο πίτεδδε,
αὐτὰρ ἐπεὶ ἐσδύμεν ἀζηῶ τε, κρατερῶ τε
πρέσβυν χαίτη εἰλυμένον οὐρέκας ὤμους.
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ὦ ξεῖνοι τίνες ἐστέ, πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε;
οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα τοί τ' ἀλόωντα
ψυχὰς πῆθέμενοι, κακὸν ἄλλοδ' ἀποῖσι φέροντες.
τίφθ' ὅτως ἤνεον τε λιπόντες, δεῦρ' ὠδὶ γαῖαν
ἐκβῆτ', οὐδὲ κατ' ὄπισθε μελαίνης νηὸς ἔθεσθε.
αὕτη μὲν δὴ κῆν πέλει αὐδηῶν ἀλφηστάων,
ὁππόταν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νῆι μελαίνῃ
ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδηκότες, αὐτίκα δ' ἐσφεας
σίτοιο γλυκεροῖο πόθος φρένας ἵμερος αἱρεῖ.

Ὡς φάτο, καὶ σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.
τῷ ἡ' ἀμειβόμενος κρητῶν ἀγὸς, αὐτίον ἤυδα.
ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
οὐδ' ἐμὰς οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ὄλβιός τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς δῆμος, τίς γαῖα, τίνες βροτοί ἐκγεγάασιν.
ἄλλη γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
εἰς πύλον ἐκ κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι.
νῦν δ' ὧδε ξὺν νῆι κατήλθομεν οὐκ ἐθέλοντες,
νόστον ἱέμενοι ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα.
ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγον οὐκ ἐθέλοντας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος ἀπόλλων.
ξεῖνοι, τοὶ νῦν ἀστυ πολυσπόρου ἀμφινέμεσθε
τοπρίν, αὐτὰρ νῦν οὐκ ἔτ' ἐπιστρόφοι αὖθις ἔσεσθε,
ἔς τε πόλιν δρατεῖν, καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
ἔς τε φίλας ἄλοχας, ἀλλ' ὧδε τόνδε νῆον
ἕξετ' ἐμὸν πολλοῖσι τε τιμήεν' ἀνθρώποισιν.
εἰμὶ δ' ἐγὼ διὸς υἱὸς, ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι.
ὑμέας δ' ἤγαγον ὧδε δ' ὑπεὶρ μέγα λαῖτμα θαλάσσ
ὄφρα κακὰ φρονέων, ἀλλ' ὧδε τόνδε νῆον (σης.
ἕξετ' ἐμὸν πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισι.
βουλὰς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε τῶ τε ἑκάστῳ,
αἰεὶ τιμήσεσθε δαμοπόρες ἤματα πάντα.
ἀλλ' ἄγετ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πείθεσθε τάχιστα,
ἱστία μὲν πρῶτον κάθετε λύσαντες τε βοείας.
νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσσεσθε.
ἐκ δὲ κτήματ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐείσης.
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

retrogradi deinde ad ortumq; solemq;
nauigabant, dux autem erat rex Iouis filius Apollo.
peruenere aũt ad Crissam tranquillã uitibus abundantem
ad portũ arenis aũt appropinquauit in põtũ uias faciẽs na-
hic è naui impetũ fecit rex longè operans Apollo, (uis
astro similis medio in die, ab hoc autem multæ
scintillæ euolabant, fulgor autem ad cœlum usq; uenit.
ad adytum autem subijt ad tripodas ualde uenerandos.
intus autem utiq; hic flammã accendit ostendẽs sua signa.
totam autem Crissam occupauit splendor, ulularũt autem
Crissagorum mulieres, beneq; cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu, magnus enim timor cepit singulum:
hinc iterum ad nauem ut mens saltu uolabat,
uiro similis iuueniq;, fortiq;,
existẽti in prima pubertate coma inuolutus amplos hume-
ac illos allocutus uerba alata dixit. (ros.

O hospites qui estis, unde nauigatis undas uias
aut ad rem gerendam, aut temere uagamini?
qualiter latrones super mare uagantur
animas depopulantes malum exteris afferentes.
quid ita sedatis stupidi, neq; in terram
descendistis, neq; arma nigræ nauis deposuistis.
hic.n.mos existit q rerũ indagandarum gratia uagantur
ubi ex ponto ad terram cum naui nigra
peruenerint labore defeßi, statim autem ipsos
cibi dulcis mentem desyderium capit.

Sic dixit, ac illis audaciam in pectoribus posuit.
cui & respondens Cretensium dux, è contra dixit.
hospes, quoniam non quidem mortalibus similis uideris,
neq; corpore, neq; indole, uerum immortalibus dijs.
salueq; & ualde gaude, Dei autem tibi felicia dent.
& mihi hoc dic uerum ut recte sciam,
quis populus, quæ terra, qui homines te genuerunt,
aliud enim cogitantes nauigabamus magnam undam,
ad Pylum ex Creta, unde genus gloriamur habere.
nunc autem hic cum naui uenimus non uolentes,
reditus cupientes aliam uiam, alia itinera.
sed quis mortalium huc duxit nolentes?

His respondens, dixit à longè operans Apollo
hospites, qui Nossum nemorosum incolebatis
antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis,
ad urbemq; amabilem, & ad domos pulchras unusquisq;
ad charasq; uxores, sed hic optimum templum
habebitis meum multis honoratum hominibus.
sum autem ego Iouis filius, Apolloq; glorior esse.
nos autem duxi huc super magnam undam maris,
non mala sentiens, sed hic optimum templum
habebitis meum omnibus ualde honoratum hominibus,
consiliaq; immortalium cognoscetis horum uolumate.
semper honorabitis omnino totos dies.
sed agite ut ego dicam parete celerrime,
uela quidem primum demittite soluentes retinacula,
nauem postea uelocem in continentem trahite,
& res efferte & arma ex naui æquali,
& aram facite in littore maris.

ignem incendentes, posteaq; farinas albas sacrificantes,
precamini postea propè stantes circum aram,
sicut quidem ego primum in aereo ponto
assimilatus Delphino uelocem ad nauem impetum feci,
sic me precamini Delphinum, sed ara
ipsa Delphia & uisenda erit semper.
cœnate postea celerem apud nauem nigram,
& libate beatis Dijs, qui cœlum incolunt.
sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
uenite simul mecum, & Epæana canite
usq; dum ad locũ perueneritis, ut habeatis pingue templũ.
Sic fatus est, hi aũt illũ ualde timuerãt, & paruerunt.
uela quidem primum demiserunt, soluerunt q; retinacula.
malũ ãt ligno, q; ipsũ cõtinere solet, ad ppiquarũt rudẽtib.
egrediebãtur autem & ipsi in littore maris. (submittẽtes.
ex mari autem ad continens uelocem nauim attraxerunt,
alte super arenas, sustentaculaq; longa extenderunt,
& aram fecerunt in littore maris.
ignem aũt accendentes, superq; farinas albas sacrificãtes,
uota faciebant ut iubebat propè stantes apud aram.
cœnam postea sumpserunt uelocem apud nauem nigram.
& libarunt beatis Dijs, qui olympum habitant.
sed postquam potus & cibi amorem exemerunt,
in uiã se dederũt, dux ãt erat illis rex Iouis filius Apollo.
citharam præ manibus habens admirabile quoddã ludẽs,
pulchrè ac sublimiter, hi autem stupescentes sequebantur
Cretenses ad Pythum, & Epæona canebant,
ut sunt Cretensium Pæones, quibusq; Musa
in pectoribus imposuit Dea suauem cantionem.
indefeßi autem collẽ ascẽderunt pedib. cito aũt uenerunt
ad Parnasum, & locũ optabilem, ubi utiq; futurus erat
habitaturus, à multis honore habitus hominibus.
ostendit autem ducens hic solum, ac pingue templum.
horum autem excitabatur animus in pectoribus charis.
quorum cũ interrogasset Cretensium dux è contra dixit.
O rex, quoniam longè ab amicis & à patria terra
duxisti, sic utiq; tuo charum fuit animo,
quorum pacto & nunc uiuemus, hoc te dicere iubemus,
neq; uua ferax hæc amabilis, neq; pratorum copiosa,
ita ut ex hac bene uiuamus, simulq; homines sequi.
his autem subridens dixit Iouis filius Apollo.
infantes homines ærumnosi, qui curas
multis difficilesq; dolores, ac gemitus in animo.
facile uerbum uobis dicam, ac in mentem ponam.
dextra ualde singulus habens in manu machæram
iugulare semper oues, hæc autem affluenter omnia erunt,
quæcunq; mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
templum custodite, suscipite autem gentes hominum,
hic congregatas, & meum consilium maxime,
siue quid incassum uerbum erit, siue quid opus.
iniuriaq; quæ fas est contra mortales homines.
alij deinde uobis significatores uiri erunt,
quorum ex necessitate domiti eritis diebus in omnibus.
dicta sunt tibi omnia, tu autem mente in tua serua.
& tu quidem sic salue Iouis ac Latonæ fili.
uerum ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

ὣς ἐν καίοντες, ἐπὶ τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες.
εὔχεσθε δ' ἑπεσσι παριστάμενοι πρὸς βωμόν.
ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠερόεσσ' ἐϊκώς
ἐσσύμενος δελφῖνι, θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρεσσα,
ὡς ἐμοὶ εὔχεσθε δελφινίῳ, αὐτὰρ ὁ βωμὸς
αὐτὸς δελφήνιος, καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
δειπνήσαντ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
καὶ σπείσατε μακάρεσσι θεοῖς, οἱ ὄλυμπον ἔχουσιν,
αὐτὰρ ἐπὴν σίτου μελίφρονος ἐξ ὄρον ἵκησθε,
ἔρχεσθε δ' ἅμ' ἐμοί, καὶ ἰήπαιον ἀείδειν,
εἰς ὅκε χῶρον ἵκησθον, ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λύσαν δὲ βοείας.
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασσαν, πρὸς τόνοισιν ὑφῶντες.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἐκ δ' ἁλὸς ἠπείροδε δόλιχ' ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο,
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις πρὸς δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσαν
καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
πῦρ δ' ἐν καίοντες ἐπὶ τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
εὔχονθ' ὡς ἐκέλευε παριστάμενοι πρὸς βωμόν.
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς οἱ ὄλυμπον ἔχουσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
βαν ῥ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρ' ἁρμόσαιμ' ἄνακτ' Διὸς υἱὸς ἀπόλ-
φόρμιγγ' ἐν χείρεσιν ἔχων ἀγαθὸν κιθαρίζων, (λων
καλὰ καὶ ὑψιβάς, οἱ δὲ φείσοντες ἕποντο
λειῆτες πρὸς πυθὼ, καὶ ἰήπαιον ἄειδον
οἷοί τε κρητῶν παιήονες οἷσί τε μοῦσα
ἐν στήθεσιν ἔθηκε θεὰ μελιγήρυν ἀοιδήν.
ἄκμητοι δὲ λόφον πρόσβαν ποσὶν ἀψὰ δ' ἵκοντο
πρηνέα τε, καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλεν
οἰκήσειν, πολλοῖσι τε τιμήεν ἀνθρώποισι.
δείξε δ' ἄγων αὐτοῖς δάπεδον καὶ πίονα νηόν.
τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι,
τῶν καὶ ἀνειρόμενος κρητῶν ἀγὸς αὐτίον ἤυδα.
Ὦ ἄν' ἐπεὶ δὴ πολὺ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἤγαγες, ὅτ' ἄρ τοι σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ,
πῶς καὶ νῦν βιόμεθα, τόσε φράζεσθαι ἄνωγμεν,
ὅτε τοι γε φόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὐδ' ἀρούρη,
ὥς τ' ἀπόνως ἐῦ ζώειν, καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὁπηδεῖν.
τοὺς δ' ὠμειδήσας προσέφη διὸς υἱὸς ἀπόλλων.
νήπιοι ἀνθρωποι δυσλήμονες, οἳ μελεδώνας
βάλλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους, καὶ κήδεα θυμῷ.
ῥηϊδίως ἔπος ὑμμ' ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω
σέξιφος ἀμφὶ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
σφάζειν αἰεὶ μῆλα, τά δ' ἄφθονα πάντα πέλεται,
ὅσσα ἐμοί κ' ἀγάγωσι πολυκλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
νηοῦν τε φυλάσσεσθε δ' ἐδέξασθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐνθάδ' ἀγειρομένων καὶ ἐμεῖο βουλεύματος μάλιστα.
νῆεπι τοῦσιν γ' ἔπος ἔσσεται οὐδὲ τι ἔργον,
ὕβρις δ' ἡ δήμις ἐστὶ κακὴ θνητῶν ἀνθρώπων,
ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἔσσονται,
τῶν κε ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα,
εἴρηται τοι πάντα, σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλασσε.
καὶ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε διὸς καὶ λητοῦς ἐγέ:
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ὑμνεῖ μοῦσα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μετ' ἐόντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε μαῖα
νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα
αἰδοίη, μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύατ' ὅμιλον,
ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίωνι
νύμφη ἐϋπλόκαμος μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
ὄφρα κε τὴν γλυκὺ ὕπνος ἔχοι λευκώλενον ἥρῃ,
λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς, θνητούς τ' ἀνθρώπους.
ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
τῷ δ' ἤδη δέκατος μὲν ἐς οὐρανὸν ἐσήεικτο,
εἴς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο.
ἡ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον αἱμυλομήτην,
λῃστῆρ' ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
νυκτὸς ὀπωπητῆρα πυλωρόν, ὃς τάχ' ἔμελλεν
ἀμφανέων κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἠῶθεν γεγονὼς μέσῳ ἤματι ἐγκιθαρίζειν,
ἑσπέριος βοῦς κλέψειν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
τῇ ἄδε τῇ πρωτόρῃ τῇ μιν τέκε πότνια μαῖα.
ὃς καὶ ἐπεὶ δὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γούνων,
οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μενοινήσας ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ.
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος αὐλείοιο.
ἔνθα χέλυν εὗρεν, ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν.
ἡ ῥά οἱ αὐτοβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι
βοσκομένῃ πορφάροιθε δόμων ἐρεθηλέα ποίλα,
σαῦλα ποσὶν βαίνουσα, Διὸς δ' ἐρεύνιος υἱὸς
ἀθρήσας, ἐγέλασε καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε,
σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον, οὐκ ὀνοτάζω:
χαῖρε φυὴν ἐρόεσσα χορητύπε δαιτὸς ἑταίρη
ἀσπασίη πορφανεῖσα πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα
εἰόλον ὀστρακόεν; ἐσσὶ χέλυς ὀρέσι ζώουσα.
ἀλλ' οἴσω σ' ἐς δῶμα λαβών, ὄφελός τί μοι ἔσσῃ.
οὐδ' ἀτιμήσω, σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
ἡ γὰρ ἐπικλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι αἰχμὰ
ζώουσ', ἢν δὲ θάνῃς, τότε κ' ἂν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶν ἅμα ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ὀρατεινὸν ἄθυρμα.
ἔνθ' αὐτὴν λίσσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
αὐτῶν ἐξετόρησεν ὀρεσκόοιο χελώνης.
ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο πορήσῃ
ἀνέρος, ὅντε θαμειαὶ ἐπιστροφῶσι μέριμναι.
αἵ τε διικνεῦσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
ὡς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήσατο κύδιμος Ἑρμῆς.
πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι τανηλεγέας δόνακας καλάμοιο
πειρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥινοῖο χελώνης.
ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσε βοὸς πρακτίδεσσιν ἑῇσι,
καὶ πήχεις ἐνέθηκε, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν.
ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀΐων ἐτάνυσσατο χορδάς.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο φέρων ὀρατεινὸν ἄθυρμα,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος, ἡδὺ δ' ὑπὸ χειρὸς
ἀμφιδαλὲς κονάβησε θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν
ὀξὺ αὐ-

IN MERCVRIVM.

Mercurium laudat Musa Iouis ac Maiæ filium,
Cellenen regnantem, & Arcadiam pecorib. abundãtem,
nuncium immortalium quám utilem, quem peperit Maia
Nympha pulchricoma, cum Ioue in amore mixta
ueneranda, beatorum aũt deorum subduxit se è cõmercio,
antrum intus habitans umbrosum, ubi Saturnius
cum Nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio
cum dulcis somnus haberet albicubitam Iunonem,
latens immortalesq; Deos, mortalesq; homines.
uerum cum magni Iouis mens perficiebatur,
huic iam decimus mensis in cœlum transactus est,
inq; lucem duxit, insigniaq; opera construebantur.
& tunc genuit filium uafrum, & blanduloquum,
prædonem abactorem boum, ducem somniorum,
noctis spectatorem ianitorem, qui statim futurus erat,
ostendere inclyta opera cum immortalibus Dijs.
mane natus medio in die citharam pulsabat,
uespertinus boues furatus est procul iaculantis Apollinis,
quarta prima qua illum peperit ueneranda Maia.
qui & quoniã ab matris immortalibus salijt membris,
non amplius diu iacebat manens sacra in cuna.
uerum hic surgens quærebat boues Apollinis,
solum transgrediens prærupti antri.
ubi testudinem inueniens, possedit infinitas opes.
Mercurius utiq; primum testudinem construxit canoram,
quæ utiq; illi occurrit in aulcis ianuis.
se pascens ante domos ex ualde florida herba,
tarda pedibus incedens, Iouis autem quám utilis filius
inspiciens, risit, & statim uerbum dixit.
signum nunc mihi ualde utile non iniuria afficio.
salue natura amabilis chorifica conuiuij socia
fausta quæ apparuisti, unde hic pulcher ludus,
uarium Ostracum es testudo in montibus uiuens.
sed feram te in domũ capiens, utilitas quædã mihi eris,
neq; inhonorabo, tu autem me primum iuuabis,
domi melius est esse, quoniam noxium quod foris
certe enim pharmaco multinoxio es telum
uiuens, si uero moriare, tunc utiq; pulchrius caneres;
Sic utiq; dixit, & manib simul ambabus eleuatis,
continuo introibat domum, ferens amabile ludicrum:
ubi scalpens scalpro cani ferri
uitam eripuit montanæ testudinis.
ut autem quando celere consilium per pectus transibit
uiri, quem frequentes uersant curæ,
quæ quando uoluerentur ab oculis flammæ.
sic simul uerbũq; ac opus consulebat inclytus Mercurius
fixit utiq; in mensuris secans arundines calami
protendens per dorsa in pellem testudinis.
circa autem pellem extendit bouis consilijs suis,
ac cubitos imposuit, iugum autem aptauit ambobus.
septem autem concinnas ouium extendit cordas.
uerum postquam construxit ferens amabile ludicrum,
plectro commouebat partim, hæc autem à manu
grauiter insonuit, Deus autem pulchre canebat

ab

ab extemporaneo conatus, ueluti pueri
floridæ ætatis in conuiuijs mutua conuitiant
de Ioue Saturnio, & Maia pulchra habente calciamenta,
quem antea obtrectabant scortali genitura,
suamq; ipsius nationem, nomen inclytum nominans.
& famulosq; celebrauit, & præclaras domos Nymphæ,
ac tripodas per domum, durabilesq; lebetes,
& hæc quidem sciuit, hæc autem in mente cupiebat,
& hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna
lyram cauam, hic autem carnes cupiens,
salijt ad speculam odorifera ex domo
mouens dolum altum in mente, quemadmodum homines
insidiatores agitant obscuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat in terram ad Oceanum
cum ipsisq; equis ac curribus, uerum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbrosos,
ubi deorum beatorum boues immortales stabulũ habebãt,
depascentes prata insecabilia optabilia.
horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
quinquaginta gregis segregauit boues ualde mugientes.
uagas autem agitabat per arenosum locum,
uestigia reflectens, dolosæ autem non oblitus est artis,
contrario modo faciens ungulas priores posteriores,
uerũ posteriores priores, cõtrario aũt mõ & ipse incede/
sandala autem statim eiecit ad arenas marinas (bat.
indicibilia & inexcogitabilia cõplicabat mirabilia opa,
commiscens myricas, & myricis similes ramos,
ex his tunc colligans nuper florentis fasciculum syluæ
absq; damno sub pedibus ligauit sandala leuia
cum ipsis folijs, quæ inclytus Argicida
auulsit à Pieria iter declinans,
tanquam properans longam uiam se decens, ut
hunc aũt senex cognouit domorũ splendidum uiridarium
petentem ad campum per Onchestum herbosum,
quem prior allocutus est Maiæ inclytæ filius:
O senex, quiq; plantas effodis incuruus humeris,
certe multũ impetũ facies quãdo hæc oia fructũ tulerint,
atq; uidens non uidens esse, & surdus audiens,
& tacere quando non quid nocuerit tuum ipsius.
tantum dicens concussit boum fortia capita.
multos autem montes umbrosos, & ualles sonoras,
& campos optabiles transijt inclytus Mercurius.
obscura autem adiutrix cessabat diuina nox
plurima, forte aũt Aurora fiebat populos ad opa excitans,
nuper autem in speculam prodijt diua Luna
Pallantis filia Megamidæ regis.
tunc in Alpheum amnem Iouis potens filius
Phœbi Apollinis boues agitauit latifrontes.
indomitæ autem peruenere ad stabulum altum,
& lacus ante ualde decori prati
ubi deinde ex bona herba pauit boues ualde mugientes.
& has quidem simul ego ad stabulũ congregatas existẽtes
lotum comedentes & rosidum cyperum.
simul aũt ferebat ligna multa, ignis aũt inquirens artem
lauri clarum ramum accipiens, attenuauit ferro

aptum

ἀξ αὐτοχεδὸν πειρώμενος ἠύτε κοῦροι
ἥβηταὶ θαλίῃσι πεφυκότα κερτομέουσιν
ἀμφὶ δὲ καὶ Κρονίδεω καὶ Μαιάδος καλλιπέδιλον
ὃς πάρος ὠείζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι.
ἤμυε δ' αὐτοῦ γένος, ὄνομα κλυτὸν ὀνομάζων,
ἀμφιπόλους τε γέραιρε καὶ ἄγλαα δώματα νύμφης,
καὶ τρίποδας καὶ κῶας, ἐπιστάμενός τε λέβητας.
ταῦτα μὲν ἔν νοεῖ, τὰ δὲ φρονέων ἄλλα μενοίνα.
καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
φόρμιγγα γλαφυρήν, ὁδὸν ἄρα κρείων ὁρατίζων,
ἄλτο κατὰ σκοπιὴν δυώδεος ἐκ μεγάροιο
ὁρμαίνων δόλον ἄπτιν ἐνὶ φρονέων, οἷά τε φῶτες
φηληταὶ δι' ἔπεσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς ὠκεανόνδε,
αὐτοῖσιν δ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν, αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς,
πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα.
ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὐλιν ἔχουσιν
βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκειρεσίους ὁρατεινούς.
τοὺς τότε μαιάδος υἱὸς ἐϋσκοπος ἀργειφόντης,
πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ὁριμύκους.
πλανοδίας δ' ἔλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ἴχνη ἀκροψέψας, δολίης δ' ἐ λήθετο τέχνης.
αὐτὰ ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν· καὶ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν·
σάνδαλα δ' αὐτίκ' ὀρίψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν
ἄφρας· ἐπὶ δ' αὐόντα δέπλεκε θαυμαστὰ ὄργα
συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
τοὺς τότε συμπλήσας νεοθηλέος ἀγκαλὸν ὕλης,
ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
αὐτοῖσιν πετάλοισι, τά κύδιμος ἀργειφόντης
ἔασασκε πεδίνθεν ὁδοιπορίῃ ἀλεείνων,
οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδὸν αὐτοπρεπὴς ὤς·
τόνδε γέρων ἐνόησε δόμων ἄθροον ἀλωὴν
ἐμμενον πεδίονδε δι' ὀγχηστὸν λεχεποίην.
τὸν πρότερος προσέφη μαίης ἐρικυδέος υἱός.
Ὦ γέρον, ὅς τε φυτὰ σκάπτεις ὠμοκαμπύλος ὤμοις·
ἢ πολὺ οἰμήσεις εὖ τ' αὖ τάδε πάντα φέρησι,
καί τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς ἀκούσας,
καὶ σιγᾶν ὅτε μήτι κατεβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ
τόσσον φὰς σώεσσι βοῶν ἴφθιμα κάρηατα·
πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἀῶλωνας κελαδεινοὺς,
καὶ πεδία ἀνθεμόεντα δίηλασε κύδιμος ἑρμῆς.
ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύρετο δαιμονίη νὺξ
πλείω, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
ἠδὲ νέον σκοπιὴν πεφοιβήσατο δῖα σελήνη
παλλαντὶς θυγάτηρ μεγαμηδέος ἄνακτος,
τῆμος ἐπ' ἀλφειὸν ποταμὸν διὸς ἄλκιμος υἱὸς
φοίβου ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
ἀδμῆτας δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
καὶ λιβὸς πεφυτάρροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος·
ἔνθ' ἔπειτ' εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ὁριμύκους.
καὶ τὰς μὲν συνέλασεν ἐς αὔλιον ἀθρόας ὄσσας
λωτὸν ἐρεπτομένας καὶ ἐρεύγοντα κύπειρον.
σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμάσσατο τέχνῃ
δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλών, ἐπέλεψε σιδήρῳ (νιν.

ἀμέ-

ἀρτιθαλὲς γὰρ παλάμῃ, αὐτὰρ ἀμπνυτο θερμὸς ἀϋτμή.
ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρείᾳ τοῦρ τ' αὐέδωκε.
πολλὰ δὲ κάγκανα κάλα κατ' ὀδαίῳ γὰ βόθρῳ
δλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπικετανὰ, λάμπε δὲ φλὸξ
τηλόσε φύζαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
ὄφρα δὲ πῦρ αὐέκαιε βίη κλυτοῦ ἡφαίστοιο,
τόφρα δ' ὑποβρυχίας ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
δειὰς ἄγχι πυρὸς, δυώαμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
ἀμφοτέρας δ' ὦμοι νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιόωσας.
ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε δ' ἰ αἰῶνας τε τορήσας.
ἔργον δ' ἔργον ἔπαζε τεμὼν κρέα πίονι δημῷ.
ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπυμένα δ' ὀρατέοισι,
σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια καὶ μέλαν αἷμα
ἐρυθρὸν γὰ χολάδεσσι, τὰ δ' αὖτ' κεῖτ' ἄδι χώρῃς.
βίνοὺς δ' ὀξεταίνοντε κατ' ἐυφέλῳ γὰ πέτρῃ.
ὡς ἔτι νῦν τάμετ' ἄστα πολυχρόνιοι πεφύασι,
δικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκειρον, αὐτὰρ ἔπειτα
ἑρμῆς χαρμοφέρων ἐρύσσατο πίονα ἔργα
λείῳ ἄδι πλατεμένῳ καὶ ἔχισε δ' ὡδεκα μοίρας
κληροπαλεῖς τέλεον δὲ γέρας πεφοίβηκεν ἑκάστῃ.
γὰ δ' ὅσσης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος ἑρμῆς.
ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθανάτου περ ἐόντα
ἤδει, ἀλλ' ὀδ' ὣς οἱ ἐπείθε θυμὸς ἀγλαώρ.
ἰαί τε μάλ' ἱμείροντι περὶ ἱερῆς κατ' δειρῆς.
ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ὃν αὔλιον ὑψιμέλαθρον
δῆμον καὶ ἱερὰ πολλὰ, μετήορα δ' αὖ ἀνάειρε
σῆμα νέης φωνῆς, ἄδι δὲ ξύλα κάγκαν' ἀνείρας,
ὀλόποδ' ὀλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
αὐτὰρ ἐπεί τοι πάντα κατ' χρέος ἤνυσε δαίμων,
σαύδαλα μὴ πεφόβηκεν ὃν ἀλφεῖον βαθυδίνην.
αὐθρακίην δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν
πανύχιος καλὸν ἦ φόως ἐπέλαμπε σελήνης.
Κυλλήνης δ' αὖ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
ὄρθριος, ὀδ' ἔτίς οἱ δολιχῆς ὁδῷ αὐτεβόλησεν,
ὅτε θεῶν μακάρων, ὅτε θνητῶν ἀνθρώπων.
ὀ δὲ κυὼν λελάκοντο, δόλιος δ' ὀρίνιος ἑρμῆς
δοχμωθεὶς μεγάροιο, δμὰ κληῖθρον ἔδαιεν,
αὔρῃ ὀπωρινῇ γαλίγκιος νὺξ ὀμίχλῃ.
ἐθείας δ' ἄντρου δίκης πίονα νηὸν,
ἔνθα ποσὶ πεφοβεῖτο, ὁ γὰρ κτύπον ὡς περ ἐπ' ὄδλῳ.
ἐστυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπώχετο κύδιμος ἑρμῆς.
σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος νήπιος τέκνον
νήπιον γὰ παλάμῃσι πρὶ γνύσι λᾶφος ἀθύρων
κεῖτο χέλυν ἐρατεὶν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.
μητέρα δ' ὄκ ἄρ ἔληθε θεὰν θεός, εἶπέ τε μῦθον.
πῆ σὺ ποικιλομῆτα, πόθεν τάδε νυκτὸς γὰ ὥρῃ;
ἔρχῃ αὐαιδέλιε ἄδι μύνε, νῦν σε μάλ' οἴω
ἠὲ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ πόδι πλουρῆσιν ἔχοντα,
λητοΐδος ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκπεφόβησιν πρήσειν,
ἔνθ' λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φιλητοδύσειν.
ἔρρε πάλιν μεγάλῳ σε πατὴρ ἐφύτευσε μερίμναν
θνητοῖς ἀνθρώποισι, καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τῷ δ' ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι.
μῆτερ ἐμὴ τί με ταῦτα πιτύσκεαι ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδε

ταρβεῖν

aptum palmæ, circum autem spirabat ignis uapor.
Mercurius utiq; primum focum ignemq; dedit.
multa autem sicca ligna in humili fouea
densa accipiens imposuit longa, emicabat autem flamma
procul crepitum mittens ignis ualde comburentis.
quòusq; autem ignem comburebat ui inclyti Vulcani,
eòusq; mugientes flexipedes boues traxit foras
duas propè ignem, uis autem illi erat multa.
ambas autem in terga humi eiecit spirantes.
inclinans autem uoluebat atq; iugulans.
opus aũt operi præbebat icidẽs carnes crassa pinguedine.
assabat autem uerubus infixas ligneis,
carnes simul ac terga uenerabilia, & nigrum sanguinem
detentum in intestinis, hæc autem hic iacebãt super terrã.
pelles autem extendit super asperam petram.
sicut adhuc nunc sectæ multi temporis genitæ fuêre,
diu utiq; postea ac immenso, uerum deinde
Mercurius gaudifer traxit pinguia opera
leni in loco plano, & scindit duodecim partes
sorte distribuẽdas, perfectũ aũt honorem addidit unicuiq;,
ubi sacram carnium optauit inclytus Mercurius.
odor enim illum affligebat & quamuis immortalis erat
nouerat, uerum neq; sic illi obediebat animus superbus.
ac ualde cupienti transijt per sacrum collum.
sed hæc quidem deposuit ad stabulum altum
pinguedinem, & carnes multas, arrepta aũt statim sustulit
signum nouæ cædis, ad hæc autem ligna sicca arripiens,
integros pedes, integraq; capita ignis prorsus consumpsit
sed postquã utiq; omnia rite perfecit Deus, (uapore:
sandala qdẽ proiecit ĩ Alpheũ profundas reuolut. habẽtẽ.
ignẽ aũt obscurauit, pulueré aũt ad arenam redegit nigrã
toto nocte, pulchra autem lux splendebat lunæ.
Cyllenes autem rursus adijt diuos uertices
matutinus, neq; aliquis illi in longã uiã fuit obuius factus,
neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
neq; canes latrarunt, Iouis autem quàm utilis Mercurius
incuruatus domus, per ianuam ingressus est,
auræ autumnali similis ueluti caligo.
rectum autem se faciens antri peruenit pingue templum,
tacite pedibus incedens, neq; enim strepebat ut in solo.
festinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius.
fascia circa humeros inuolutus ueluti natus
infans in palmis circa poplitis uelum ludens
iacebat testudinem optabilem leua manu detinens.
matrem autem non utiq; latebat Deã Deus, dixitq; uerbũ.
quare tu uersute, unde hæc noctis in hora?
uenis impudentia indute, nunc te ualde puto.
profecto celeriter immensa uincula circa latera habẽtem.
Latonij à manibus fora transiturum,
quàm te accipientem interim in ulnis osculaturum.
pereas iterum magnam te pater plantauit solicitudinem,
mortalibus hominibus, ac immortalibus Dijs.
Huic Mercurius respondit, uerbis fraudulentis.
mater mea quid ita me obseruas tanquam natum
infantem, qui ualde parua in mente mala nouit

timidum

timidum, ac matris terruit mandata.
uerum ego artem aggrediar, quæ optima erit,
consulens me & te omnino, neq; Deos
nos inter immortales, sine muneribus & ieiuni,
hic manentes tollerabimus ut tu iubes.
melius est omnibus diebus cum immortalibus uersari,
diuitem copiosum multos segetes habentē, quàm ad domū
antro in aereo conspici, honorem autem
& ego sacrum assequar quem Apollo.
si autem utiq; non dederit pater meus, at ego
tentabo, possum fraudibus princeps esse.
si autem me exquirat Latonæ ualde inclytæ filius.
aliud quid illi & maius puto occursurum.
abibo enim in Pythona magnā domum ferro trāsfixurus.
hinc sufficienter tripodas præclaros, & lebetes
depopulabor, & aurum, sufficienter splendidum ferrum,
& multas uestes, tu autem uidebis si uolueris.

Sic hi quidem utiq; uerbis adinuicem dicebant,
filiusq; pellem capræ gestātis Iouis, ac ueneranda Maia.
aurora autem ex aere genita lucem mortalib. afferens,
excitabatur ab Oceano, profunda fluēta habēte, uerū Apoll.
Onchestum peruenit iens multum amabilem lucum
purum grauistrepi terram tenentis, ubi senem
feram inuenit pascentem propè uiam sepem uiridarij,
quem prior allocutus est Latonæ ualde inclytus filius.

O senex Onchesti rubos colligens herbosi
boues à Pieria quærens huc adsum
omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
à grege, taurus autem pascebatur solus seorsum ab alijs
niger, horrendi autem canes à tergo sequebantur
quatuor tanquā homines unanimes, hi quidem relicti sunt
canesq; & taurus, quod utiq; mirum est.
hæ autem abierunt Sole nuper occidente,
ex molli prato à dulci pasculo.
hæc mihi dic senex olim nate sicubi uidisti
uirum has ad boues facientem iter.

Huic senex uerbis respondens dixit.
ô amice difficile quidem, quæcunq; oculis uiderit
omnia dicere, multi enim uiam facunt uiatores.
quorū alij quidē mala multa quærūt, alij uero ualde bona
erunt, difficile autem discere est unumquodq;.
uerum ego totum diem usq; ad Solis occasum,
fodiebam circa collem uiridarij uineæ.
puerū aūt uidi ô optime, manifestū aūt nō noui intelligere
qui simul boues pulchricornuas sequebatur
infans, tenebat autem uirgam, ac flexuose incedebat.
à tergo aūt cohibuit, caput autem habebat contrariū sibi.
dixit utiq; senex, hic aūt celerius uiā ibat Phœbus Apollo.
uolucrem autem cognouit extensipedem, statim aūt nouit
impostorem natum Iouis filium Saturnij.
impetuose autem se mouit Iouis filius Apollo.
ad Pylum ualde diuinam quærens flexipedes boues,
purpurea nebula coopertus amplis humeris.
uestigiaq; nouit procul iaculans, dixitq; uerbum.
pape, certe magnum miraculum hoc oculis uideo.

uestigia

ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ἐπιστολὰς ἐνίσπες.
αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι ἥτις ἀρίστη,
βουλεύων ἐμὲ καί σε δόλοις ἀμπτρὲς, οὐδὲ θεοῖσι
νῶϊ μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι,
αὐτοῦ τῇδε μενοῦμεν ἀνεξόμεθ' ὡς σὺ κελεύεις,
βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὁαείζειν,
πλούσιον ἀφνειὸν πολυλήϊον, ἢ ἐν ἀγυιᾷ
αὐτῷ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν, ἀμφὶ δὲ τιμῆς
λαχὼν θυσίης ἐπιβήσομαι, ἧς περ ἀπόλλων.
εἰ δέ κε μὴ δώσει πατὴρ ἐμός, ἤτοι ἔγωγε
πειρήσω, δυνάμαι δολοβουλεύων ὄρχαμος εἶναι.
εἰ δ' ἐμ' ἐρευνήσει λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
ἄλλο τί οἱ κῆρ μεῖζον ὀίομαι αὐτοβολήσειν.
εἶμι γὰρ εἰς πυθῶνα μέγαν δόμον αὐτοπορήσων·
ἔνθεν ἄλις τρίποδας καὶ καλλέας ἠδὲ λέβητας
πορθήσω, καὶ χρυσὸν ἄλις τ' ἄθρησα σίδηρον,
καὶ πολλὴν ἐσθῆτα, σὺ δ' ὄψεαι αἴκ' ἐθέλῃσθα.

Ὡς οἱ μὲν ἐπέεσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
υἱός τ' αἰγιόχοιο διὸς, καὶ πότνια μαῖα·
ἠὼς δ' ἠερίη εἰς φῶς θνητοῖσι φέρουσα,
ὤρνυτ' ἀπ' ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου, αὐτὰρ ἀπόλλων
ὀγχηστὸν δ' ἀφίκανε λιὼν πολυήρατον ἄλσος
ἄγνον ἐρισφαράγου γαιήοχου, ἔνθα γέροντα
λειμῶνος ἐνῤῥενέμοντα παρ' ἐξ ὁδὸν ἕρκος ἀλωῆς·
τὸν πρότερος προσέφη λητοῦς ἐρικυδέος υἱός.

Ὦ γέρον ὀγχηστοῖο βατοδρόπε, ποιήεντος,
βοῦς ἄγρε πιερίης δεῦρο μέλας ἐνθάδ' ἐπαύω
πάσας θηλείας, πάσας κεράεσιν ἑλικτὰς
δεῦρ' ἀγέλης, ὁδὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων·
λυκάνες, χοροποιὸ δὲ λυκοὶ κατ' ὄπισθεν ἕποντο,
τέσσαρες οὔτε φῶτας ὁμόφρονες, οἱ μὲν ἔλειφθεν
οὔτε λυκοὶ ὅτε ταῦρος, ὃ δὴ πολὺ θαῦμα τέτυκται·
τοὶ δ' ἔβαν ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος ἀπ' γλυκεροῖο νομοῖο.
ταῦτά μοι εἰ πέ γεραιὲ παλαιγενὲς εἴπ' ὄπιπας
αὐτέρα, ταῖς δ' ὦν βοσὶ δόλα πρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέφη·
ὦ φίλε ἀργαλέον μέν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο
πάντα λέγειν, πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται·
τοὶ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλὰ
φοιτῶσιν χαλεπὸν δὲ δ' ἀριθμῆσαι ὅσιν ἕκαστον.
αὐτὰρ ἐγὼ πρόσθεν ἤματα μὲν ἠέλιον καταδύντα,
ἔσκαπον πρὸς γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
παῖδα δ' ἐδεξάμεθα φέριστε, σαφὲς δ' ὄν οἶδα νοῆσαι,
ὅς τις ὁ παῖς ἅμα βοσὶν ἐυκραίρεσσιν ὀπήδει
νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον, ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν·
ἐξοπίσω δ' αὐτῆς, κάρη δ' ἔχεν αὐτίον αὐτῷ.
φῆ ῥ' ὁ γέρων, ὁδὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε φοῖβος ἀπόλλων·
οἰωνὸν δ' ἐνόει ταυσίπεδον, αὐτίκα δ' ἔγνω
φηλητὴν γεγαῶτα διὸς παῖδα κρονίωνος.
ἐσσυμένως δ' ἤιξεν ἀνάξ διὸς υἱὸς ἀπόλλων,
ἐς πύλον ἠγαθέην διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
πορφυρέῃ νεφέλῃ λευκαλέῳ μέγα δειρὰς ὤμους·
ἴχνια τ' εἰσενόησεν ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον.
ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρώμαι·

ἴχνια

ἴχνια μὲν τάδε γ' ὅτι βοῶν ὀρθοκραιρέων.
ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ὁδὸν ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
βήματα δ' ὅτ' αὐδρὸς τάδε γίνετ' ὅτε γυναικός,
ὅτε λύκων πολιῶν, ὅτ' ἄρκτων, ὅτε λεόντων,
ὅτέ τε κῶν ταύρων λασιαύχενα ἐστιν ὁμοῖα,
ὅς τε τοῖα τέλωρα βιβᾶ ποσὶ καρπαλίμοισιν.
αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὀδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἔνθεν ὀδοῖο.

Ὡς εἰπὼν, νίξεν αὖαξ δῖος υἱὸς ἀπόλλων
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος κατεείμενον ὕλῃ.
πέτρης εἰς κοίλωνα βαθύσκιον, ἔνθά τε νύμφη
ἀμβροσίην ἐλόχευσε διὸς παῖδα κρονίωνος.
ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' ὄρεος ἠγαθέοιο
εἰάνετο, πολλὰ δ' μῆλα τανύποδα βόσκε ποίην.
ἔνθα τότε σπουδῇ κατεβήσετο λάϊνον ἄντρον
αὔτερον ἐς νηρόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς ἀπόλλων.
τὸν δ' ὡς οὖν νόησε διὸς καὶ μαιάδος υἱὸς,
χωόμενος περὶ βοσὶν ἑκηβόλον ἀπόλλωνα,
σπάργανα ἔσω κατέδυνε θυήεν τ', ἠΰτε πολλὴ
πρέμνων ἀθρακιὴ ὕλης σποδὸς ἀμφικαλύπτει.

Ὡς ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινε ἑαυτόν.
ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασε κάρη χεῖράς τε, πόδας τε,
δὴ ῥα, νεόλουτος πεφιλοβόμενος ἡδὺν ὕπνον
ἄγρης, εἰνέτιόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
γνῶ δ' ὀδ' ἀγνοίησε διὸς καὶ λητοῦς υἱός.
νύμφην τ' ὀρείην πολυκαλλέα καὶ φίλον υἱόν,
παῖδ' ὀλίγον δολίῃσ' εἰλυμένον ἐν προπίσι.
παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
τρεῖς ἀλύτους αὐέων λαβὼν κληῖδας φαεινὰς,
νέκταρος ἐκ πλείους, ἠδ' ἀμβροσίης ὀρατείνης.
πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο.
πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης,
οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχὸς μεγάλοιο δόμοιο,
λητοΐδης μύθοισι πεφυσιωμένα κύδιμον ἑρμῆν.
ὦ παῖ, ὃς ἐν λίκνῳ κατέκειτο, μήνυε μοι βοῦς
θᾶσσον, ἐπεὶ τάχα νῶϊ δοιοσύνη δ' οὐ νῆϊν νόσμον.
ἐρίψω γάρ σε βαλὼν ὀλοὸν τάρταρον ἠερόεντα,
εἰς ζόφον ἀνόμορον καὶ ἀμήχανον οὐδέ σε μήτηρ
ὀλοὸν φάος, οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
ἐρρήσεις ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.

Τὸν δ' ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι.
λητοῖδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες.
καὶ βοῦς ἀγραύλους δεύομενος ἐνθάδ' ἱκάνεις.
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα.
οὐκ ἂν μηνύσαιμι, οὐκ ἂν μηνύτορ ἀροίμην,
οὔτε βοῶν ἐλατῆρι κρατεραιῷ φωτὶ ἔοικα.
οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν.
ὕπνος ἐμοί γε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρὸς,
σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρὰ,
μήτις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη.
καί κεν δὴ μέγα θαῦμα, μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περήσαι.
βοσὶ μετ' ἀγραύλοισι, τόδ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ τοι πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών,
εἰ δὲ θέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὅρκον ὀμεῦμαι.

uestigia quidem hæc sunt boum recta cornua gerentium,
uerum iterum conuersæ sunt in asphodelum pratum,
gressus autem neq; uiri hi fiunt, neq; mulieris,
neq; luporum canorum, neq; ursorum, neq; leonum,
neq; utiq; tauri densæ ceruicis sunt similia,
qui talia monstra facit pedibus uelocibus,
grauia quidem hinc uiæ, uerum grauiora hinc uiæ.

Sic dicens, iuit rex Iouis filius Apollo.
Cyllene autem peruenit montem iacentem in sylua
petræ in latibulum profundæ umbræ, ubiq; nympha
ambrosia peperit Iouis filium Saturnij.
odor autem optabilis per montem ualde diuinum
spargebatur, multæ aũt oues extensipedes pascebãt herbã,
ubi tunc festinans descendit lapideum solum
antrum in aereum longè iaculans ipse Apollo.
hunc autem cum intellexisset Iouis ac Maiæ filius,
iratus ob boues procul iaculantem Apollinem,
fascias intro ingressus est odoriferas, ut multum
ramorum carbonarium materiæ puluis circuntegit.

Sic Mercurius lõgè uidẽs operãtẽ subtraxit seipsum.
in breue autem coegit caput manusq;, pedesq;
utiq;, nuper lotus prouocans dulcem somnum
uenationisq; recentis testudinem sub ala tenebat.
cognouit autem neq; ignorauit Iouis, & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram, & charum filium,
puerum paruum dolosis inuolutum uersutijs.
circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus
tres adytus aperuit sumens clauem lucentem
nectare plenos, & ambrosia amabili.
multum autem aurum, & argentum intus iacebat.
multæ autem rubentes & albæ uestes Nymphæ,
qualiter Deorum beatorum sacræ domus intus habent.
ubi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus,
Latonius uerbis allocutus est inclytum Mercurium.
ô fili qui in cuna recubas, enuncia mihi boues
citius, quoniã celeriter nos dissidemus nõ secũdũ decorũ,
eijciam enim te eijciens in tartarum æreum.
in obscuritatẽ malæ mortis & intolerabilẽ, neq; te mater
in lucem, neq; pater resoluet, sed sub terra
peribis, paucos in uiros dux existens.

Huic Mercurius uerbis respondebat uersutis,
Latonie quem hunc crudelem sermonem dixisti,
& boues agrestes quærens huc peruenis.
non uidi, non audiui, non alterius uerbum audiui,
nõ utiq; nũciarẽ, nõ utiq; nũciationis mercedẽ auferrem,
neq; boum abactori forti homini similis sum,
non meum opus hoc, antea uero mihi alia curæ erant,
somnus mihi curæ est, ac nostræ matris lac,
fasciaq; circa humeros habere, ac calida lauacra,
ne quis hoc sentiat, unde hæc contentio orta est.
& utiq; magnum miraculum inter immortales fieret,
puerum nuper natum per uestibulum transire,
bobus cum agrestibus, hoc autem indecore dicis.
heri natus sum, molles aũt pedes, aspera autẽ subest terra,
si autem uis, patris caput magnum iuramentum iuro,

neq; quidem ego, neq; ipse promitto me authorē esse,
neq; aliquem alium inspexi boum furem uestrarum,
quales nam boues sunt, famam autem solam audio.
Sic utiq; dixit, & frequenter à palpebris micans,
superciliis, eijciebat inspiciens hinc & hinc
longè fistula sibilans uanum tanquam uerbum audiens.
hūc āt molliter ridēs allocutus ē lōgè operans Apollo.
O Pepo, deceptor dolos cogitās, profectò te ualde puto
sæpius penetrantem domos bene habitatas
nocturnum non unum tātum, in solo homine collocare
construentem per domum absq; strepitu, qualia dicis.
multos autem agrestes dolore afficies ouium pastores,
montis in cauernis, quando carnes cupiens,
occurres gregibus boum, & armentis ouium.
sed age ne ultimum ac postremum somnum dormias
ex cuna descende nigræ noctis socie.
hunc enim igitur, & postea inter īmortales honorē hēbis
princeps in posterum uocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus est et puerum capiens ferebat Phœb. Apoll.
simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
augurium emisit eleuatus in manus,
miserum uentris Erithum fatuum nuncium,
impetuose autem ipsum aduolauit, hunc autem Apollo
audiebat, à manibus aūt humi eiecit inclytum Mercuriū.
sedit autem ante & impetuosus uia
Mercurium conuitians, ac illi uerbum dixit.
confide fasciate Iouis, & Maiæ fili,
inueniam & postea boum fortia capitā,
his auguribus, recte autem rursus uiæ dux eris;
Sic dix. hic aūt rursus impetū fecit celeriter Cyllen. Mer/
studio incedēs, ambas āt ad aures manus īpellebat, (curius
fasciam circa humeros inuolutus, dixit autem uerbum.
quò me fers procul operās Deorum fortissime omnium?
certe me boum causa sic iratus conturbas.
papè, utinam perijsset boum genus, neq; enim ego
uestras furatus sum boues, neq; alium inspexi
quales sunt boues, famam autem solam audio.
da uero iudicium, & suscipe à Ioue Saturnio.
uerum postquam singula pro palam contendissent
Mercuriusq; aurispex, & Latonæ præclarus filius.
diuersam sententiam habentes, hic quidem ueram uocem
non iniuste pro bobus capiebat inclytum Mercurium.
uerum hic artibusq; & blandis sermonibus
uolebat decipere Cyllenius argentiarcum.
uerum quoniam callidus existens, uersutum inuenit.
impetuose postea per arenam ibat
ante, sed à tergo Iouis, & Latonæ filius.
statim autem uenerunt ad uertices odoriferi olympi,
ad patrem Saturnium Iouis præclari nati.
ibi enim ambobus iudicij posita erant talenta.
rumor aūt hēbat olympum ualde niuosum, immortales aūt
incorruptibiles aggregabantur ad fastigia olympi.
steterunt autem Mercuriusq; & argentiarcus Apollo
corā Iouis genubus, hic aūt interrogauit fortem filium
Iupiter altitonans, ac illi uerbum dixit.

μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑποίχομαι ἄπιθ' εἶναι,
μήτέ τιν' ἄλλον ὅπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων·
αἳ τινὸν ἀν βόες εἰσί, τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
ὀφρύσι βιππάζεσκον ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα
μάκρ' ἀερσυρίζων, ἄλιον ὡς μῦθον ἀκούων.
τὸν δ' ἄπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος ἀπόλλων·
Ὦ πέπον, ἠπεροπευτὰ δολοφραδές, ἦ σε μάλ' οἴω
πολλάκις αὐτοῖκον δόμους εὖ ναιετάοντας
ἐννυχον ὀχ' ἔνα μοῦνον, ἐπ' ὄδεϊ φῶτα καθίσαι
σκοτάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις·
πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
ὄρεος ἐν βήσσῃς, ὁπόταν κρειῶν ἐρατίζων,
αὐτήσεις ἀγέλῃσι βοῶν, καὶ πώεσι μήλων.
ἀλλ' ἄγε μὴ τοῦμαπτον καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς·
ἐκ λίκνου κατάβαινε μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
τοῦτον γὰρ δὴ καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοισι γέρας ἕξεις·
ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὡς ἄρ' ἔφη καὶ παῖδα λαβὼν, φέρε φοῖβος ἀπόλλων.
ὀσσὼ δ' ἄρα φραστάμενος, τότε δὴ κρατὺς ἀργεϊφόντης
οἰωνὸν πτέρνῃσιν ἀφρόμενος μετὰ χερσὶ, (τῆς,
τλήμονα γαστρὸς ἔριθον ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην,
ἐστυμβώνας μετ' αὐτὸ ἐπέπταρε, τοῖο δ' ἀπόλλων
ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον ἑρμῆν·
ἕζετο δὲ προπάροιθε καὶ ἐστυμβνὸς πόρ ὁδοῖο,
ἑρμῆν κερτομέων καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
θάρσει παρηγαυιῶτα διὸς καὶ μαιάδος υἱέ.
εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηατα,
τοῖς οἰωνοῖς, εὖ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.
Ὡς φάτ', ὁδ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς κυλλήνιος ἑρμῆς
ποσσὶ ἰών, ἄμφω δὲ παρ' ὄατα χερσὶν ἐώθει.
πάρεργον ἀμφ' ὤμοισιν ἑλιγμόν, εἶπε δὲ μῦθον·
πῆ με φέρεις ἑκάεργε θεῶν ἀλαμπέστατε πάντων;
ἦ με βοῶν ἕνεκ' ὧδε χολόμενος ὀρσολοπεύεις,
ὦ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος, οὐ γὰρ ἔγωγε,
ὑμετέρας ἔκλεψα βόας ὀδ' ἄλλον ὄπωπα
αἵ τινες εἰσὶ βόες, τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
δὸς δὲ δίκην, καὶ δέξο παρὰ ζηνὶ κρονίωνι,
αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαρρήδην ἀγορεύω
ἑρμῆς τ' ὀλοπόλος, καὶ λητοῦς ἀγλαὸς υἱός.
ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντε· ὁ μὲν νημερτέα φωνεῖ
οὐκ ἀδίκως· οἱ δὲ βοῶν ἐλάζυτο κύδιμον ἑρμῆν.
αὐτὰρ ὁ τ' ἐξαπατᾶν κυλλήνιος ἀργυρόπεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν, πολυμήχανον εὗρεν·
ἐστυμβώνας δ' ἤπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζε
πρόσθε, ἀτὰρ κατόπισθε διὸς καὶ λητοῦς υἱός.
αἶψα δ' ἵκοντο κάρηατα θυώδεος ὀλύμπιοιο.
οὗ πατρὸς κρονίωνος διὸς πόθι καλέα τέκνα.
κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
δυμυλίη δ' ἐχ' ὄλυμπον ἀγαύνιφον, ἀθάνατοι δὲ
ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας ὀλύμπιοιο.
ἕστησαν δ' ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος ἀπόλλων
πρόσθε διὸς γόνων, ὀδ' αὐέρος φαίδιμον υἱόν,
ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.

Phœbe

φοῖβε πόθεν ταύτην μνησιπόρον λεῖαν ἐλαύνεις.
παῖδα νέον γεγαῶτα φυὴν κήρυκος ἔχοντα.
ἀσταθέος τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος ἀπόλλων.
ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνόν.
λῃστευέων ὡς εἶος ἐγὼ θεόλητος εἰμι,
παῖδα νέον εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
κυλλήνης ἐν ὄρεσι πολυῶν διὰ χῶρον ἀύσας,
λῃστευτὴν οἷον ἔγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
ὀρθαῖον ὁπόσοι λωτόμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
λίψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βόας, ἐσχετ' ἐλαύνων
ἑσπέριος πρὸς δῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἐνθ' ὁ πόρον δ' ἐλάων, τὰ δ' ἄρ' ἴχνια δοιὰ πέλωρα
οἷα ἀγασσάσθω καὶ ἀγανὸν δαίμονος ἔργα.
τῇσιν γὰρ μὲν βασσὶν ὑπ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα
αὐτίκα βήματ' ἔχεσκε, κόνις ἀνέφαινε μέλαινα.
αὐτὸς δ' ὅτος ὁδ' ἐκὲς ἀμήχανος, ὅτ' ἄρα ποσσὶν
ὅτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον.
ἀλλ' ἄλλῳ λινὰ μήπω ἔχων δ' ἐτρίβε κέλευθα.
ζοῖα πέλωρ, ὡς εἴ τις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
ὄφρα μὴ δὴν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ῥεῖα μάλ' ἴχνια ταῦτα δι' ἐτρόπεν ἐν κονίῃσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν τίβον ἐξεπέρησεν.
ἄφρασος ἠνύετ' ὦκα βοῶν τίβος ἠδὲ καὶ αὐτῷ
χῶρον ἀνὰ λειατόρον, τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς αἰὴρ
εἰς πύλον ἐνθὺς ἐλώντα βοῶν ἠνορέων ἐυρυμετώπων.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὰς μὲν ἐν ἥσυχίῃ κατόρεξε,
καὶ δὴ πῦρ μάλ' ἄμησεν ὀδὸν, τὸ μὲν ἔνθα, τόδ' ἔνθα,
ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς.
αὖτρῳ ἐν ἠερόεντι ἐν ζόφῳ, ἐνθὲ κεν αὖτ'
ἀετὸς ὀξὺ λάων ἐνέψατο, πολλὰ δὲ χερσὶν
αὐγὰς ἐμάρταζε δολοφροσύνῃσι ἄλεγύων.
αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν.
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα.
οὐδέ κε μαυσαίμην οὐδ' αὖ μαυσαίμην ἀρόιμην.
ἤτοι ἄρ ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο φοῖβος ἀπόλλων.
ἑρμῆς δ' αὖδ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ἠύδα.
δείξατο δ' εἰς κρονίωνα θεῶν σημάντορα πάντων.
ζεῦ πάτερ ἤτοι ἐγώσοι ἀληθέα καταλέξω.
νημερτὴς τε γάρ εἰμι καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
ἦλθεν ἐνθ' ἡμετέρου δι' ἐμὸν μέγα δῶμα ἐλίποδας βοῦς
σήμερον ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο.
οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας οὐδὲ κατόπτας.
μαυσαίμην δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς.
πολλὰ δ' ἐμ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐν τάρταρον εὐρύν.
ὅνεκ' ὁ μὴ τόσον αὖθι ἔχει φίλον εὐδ' ἥβης.
αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην, τὰ δ' οἶδε καὶ αὐτός,
ὅτι βοῶν ἐλατῆρι κρατεραῖῳ φωτὶ ἐοικώς.
πείθεο, καὶ γ' ἐμοῖο πατὴρ φίλος εὐχεαι εἶναι,
ὡς οὐκ οἴκαδ' ἐλάσσας βόας, ὡς ὄλβιος εἶμι,
οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην, τόδε δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω.
ἠέλιον μάλα αἰδέομαι, καὶ δαίμονας ἄλλους,
καί σε φιλῶ, καὶ σεῖο ὀπίζομαι, οἶδα καὶ αὐτὸς
ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι, μέγαν δ' ἐνιδεῖν δέομαι ὅρκον.
οὐ μὰ τὰ δ' ἀθανάτων εὐκόσμητα πεφυράσσω,

Phœbe unde hanc placabilem prædam agitas
puerum nuper genitum indolem preconis habentem.
studiosa hæc res Deorum ad congeriem uenit.

Huic autem rursus dixit rex procul operans Apollo.
ô pater profecto statim sermonem audies non inanem.
conuitians tanquam si solus ego impostor essem.
puerum quendam inueni hunc celebrem populatorem
Cyllenæ in montibus multum spatium metiens,
conuitiatorem simlem ego Deorum non alium inspexi,
neq; utrorũ quotquot muncre uescentes sunt super terrã.
furatus autem á prato meas boues, abijt agitans
uespertinus apud littus multisoni maris:
ad rectã uiã agitãs, hæc aũt utiq; uestigia duplicia mõstrua
qualia ut admirentur & illustris dæmonis opera,
bisce enim bobus ad asphodelum pratum.
contrarios gressus habens puluis ostendebat niger,
at ipse hic præter modum callidus, neq; igitur pedibus,
neq; igitur manibus incedebat per arenosum locum.
uerũ aliud quoddã consiliũ habens uersabatur ad itinera
talia monstra, tanquã si quis tenuibus quercub. incederet.
quousq; quidem igitur sectabatur per arenosum locum,
facillime uestigia omnia uertebat in pulueribus.
uerum postquam arenæ magnum callem pertransiuit.
indicibilis factus est celeriter boum callis atq; suijpsius.
locum super fortem, hunc aũt animaduertit mortalis uir,
ad Pylum statim agentem boum genus latifrontium.
uerum postquam has quidem inquiete sacrificauit,
& per ignem ualde metit uiæ, hoc quidẽ hic, hoc uero illic
in cuna iacebat nigræ nocti similis,
antro in aereo ad tenebras, neq; utiq; ipsum
aquila acute uidens inspexisset, multum autem manibus
splendores ciebat dolum curans.
hic autem statim uerbum uiolenter dicebat,
non uidi, non audiui, non alterius uerbum audiui.
neq; utiq; indicarem, neq; nuncij mercedem auferrem.
Sic utiq; dicens sedit Phœbus Apollo.
Merc. aũt rursus ab altera parte respondens uerbum dixit.
ostendit autem ad Saturnium Deorum iussorem omnium.
Iupiter pater, certe ego tibi ueritatem dicam,
uerax enim sum, & non noui mendax esse.
uenit ad nos quærens flexipedes boues
hodie Sole nuper oriente,
neq; Deorum beatorum duxit testes, neq; speculatores.
indicare autem iubebat necessitate ex multa.
multũ autem me minatus est eiecturum ad tartarum latũ,
quoniã hic qdẽ mollẽ florẽ hẽt amãtis gloriã pubertatis.
uerum ego heri natus sum, hæcq; nouit & ipse,
neq; boum abactori forti similis.
crede etenim, meus pater charus gloriaris esse.
quod non domum abegi boues, sic felix essem,
neq; solum transij, hoc autem manifeste dico,
Solem ualde in uerecundia habeo, ac dæmonas alios.
& te amo, & hunc obseruo, nosti & ipse
quod nõ causa sum, magnum aũt cognosco iuramentum,
non per hæc immortalium bene instructa uestibula,

καί

&

& aliquando ego retribuam crudelem uocem
& forti existente, tu autem iunioribus auxiliare.

Sic dixit innuens oculis Cyllenius Argicida,
& fasciam habebat sub ulna, neq; eiecit.
Iupiter autem ualde arrisit uidens uersutum puerum,
recte, & scienter negantem quod circa boues ditebatur:
ambos autem iussit concordem animum habentes,
quærere, Mercurium autem nuncium ducem esse,
ac ostendere locum, præ innocentia animi.
ubiq; celauit boum fortia capita.
annuit autem Saturnius, obediebat uero præclarus Mercurius.
faciliter enim suadebat Iouis mens Aegidiferi.
hi autem ambo festinabant Iouis præclari filij
ad Pylum, arenosum aut ad Alphei uadum peruenere.
ad agros autem peruenere & stabulum altum.
illic, ubi utiq; opes nutriebantur noctis in tempore.
tunc Mercurius quidem deinde iens ad lapideum antrum,
in lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem seorsum uidens, agnouit boum pelles
petra in alta, cito autem interrogauit inclytum Mercurium.
quo pacto potuisti uersipelis duorum boum ceruicē secare,
sic nuperrime natus existens, & infans, ipse ego
miror à tergo tuam uim, neq; te oportet
longè crescere Cyllenie Maiæ fili.

Sic utiq; dixit, & manib. circumuertebat fortia uincula
pueri, hæ autem sub pedibus per terram statim hærebant,
ibidem, mutuo uersæ ad inuicem.
facileq; & omnes ad agrestes boues
Mercurij consilijs uersuti, uerum Apollo
admiratus est inspiciens, tunc utiq; fortis Argicida,
locum torue inspexit ignem lucens.
occultare cupiens, Latonæ autem ualde inclytus filius
facillime sedauit longè iaculantem, sicut uolebat ipse,
& fortem existentem, capiens autem sinistra manu
plectro tentabat cantum, hæc autem à manu
horrende sonuit, risit autem Phœbus Apollo
gauisus, amabilis autem ad mentem uenit uox
cum animo audienti, lyra autem amabile ludens,
stabat utiq; confisus ad Lænam Maiæ filius
Phœbi Apollinis, celeriter autem acute cytharam pulsans,
canebat alternatim, amabilis autem illā sequebatur uox,
miscens immortalesq; Deos, & terram tenebrosam.
ut à principio facti fuere, & ut sortitus est partē singulus,
Mnemosynē quidē in primis dearū honorabat cantione
matrē musarū, hæc enim sortita est Maiæ filiū.
alios autem secundum honorem, & ut geniti sunt singuli,
immortales honorabat Deos, Iouis præclarus filius.
omnia dicens ornate, & cubito citharam pulsans.
huius aut desyderiū in pectore immensum uellebat animū,
& hunc allocutus uerba alata dixit.

Bouicida uersute laborans conuiuij socie,
quinquaginta bobus digna hæc curæ habuisti
quiete, & deinde dijudicari puto.
nunc aut age mihi hoc dic uersute Maiæ fili. (opera?
nunquid te à natuitate hæc simul secuta sunt admirabilia
uel

καί ποτ' ἐγὼ τότῳ πίσω ποτὲ νηλέα φωνήν,
καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, σύδ' ὁπλοτέροισιν ἀρήγε.
Ὡς φάτ' ἀμειλίχῳ κυλλήνιος ἀργειφόντης.
καὶ τὸ ἀπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ οὐδ' ἀπέβαλλε.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἠγήσαντο ἰδὼν κακομήδεα παῖδα,
εὖ καὶ ἐπιστάμενόν ἀρνούμενον ἀμφὶ βόεσιν.
ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας,
ζητεύειν, ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν.
καὶ δείξαι τὸ χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο.
ὄππῃ δ' αὖ ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηατα.
νεύσεν δὲ κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς ἑρμῆς.
ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε διὸς νόος αἰγιόχοιο.
τὼ δ' ἄμφω ἀπέβησαν διὸς πόδε καλλιέθειρα.
ἐς πύλον, ἠμαθόεντα δ' ἐπ' ἀλφειοῦ πόρον ἵξον,
ἀγρούς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον.
ἔνθ' ἔδη τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ,
ἔνθ' ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν πρὸς λάϊνον ἄντρον,
εἰς φῶς ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηατα.
λητοίδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν, ἐνόησε βοείας
πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' ἤρετο κύδιμον ἑρμῆν.
πῶς ἐδύω δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι.
ὥδε νεογνὸς ἐὼν, καὶ νήπιος, αὐτὸς ἔγωγε
θαυμαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος, οὐδ' ἔ τι σε χρὴ
μακρὸν ἀέξεσθαι κυλλήνιε μαιάδος υἱέ.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ πορίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
ἁγνὸ, τοί δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αὖτα φύοντο,
αὐτόθεν ἐμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσι.
ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος, αὐτὰρ ἀπόλλων
θαύμασεν ἀθρήσας, τότε δὴ κρατὺς ἀργειφόντης,
χῶρον ὑποβλήδην ὀξὺ κέκαστο πῦρ ἀμαρύσσων,
ἐγκρύψαι μεμαώς, λητοῖς δ' ὀξυκέλευθος
ῥεῖα μάλ' ἐπρήνυνεν ἑκηβόλον, ὡς ἔθελ' αὐτὸς,
καὶ κρατερὸν περ ἐόντα, λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
πλήκτρῳ ἐπιψήχει καὶ μέλος, ἠδ' ὑπὸ χειρὸς,
σμερδαλέον κονάβησε, γέλασσε δὲ φοῖβος ἀπόλλων
γηθήσας, ὀρθαὶ δὲ δι' ἄφρενας ἦλθ' ἰαὴ
θυμῷ ἀκουάζοντα, λύρη δ' ἐρατὸν κιθαρίζων,
ἑστήρει ὄγε θαρσήσας ἐπιστρεφὲς μαιάδος υἱός
φοῖβος ἀπόλλων, τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
γηρύετ' ἀμβολάδην, ἐρατὴ δὲ οἱ ἕσπετο φωνὴ,
μιγνύων ἀθανάτους τε θεοὺς, καὶ γαῖαν ἐρεμνήν.
ὡς τὰ πρῶτα γένοντο καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
μητέρα μουσάων, ἡ γὰρ λάχε μαιάδος υἱός.
τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὡς γενεάσιν ἕκαστος,
ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς, διὸς ἀγλαὸς υἱός.
πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπιλώβιον κιθαρίζων.
τοῦ γ' ὀρέων ἐν σήθεσσιν ἀμήχανον ἔνδον θυμὸν.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Βουφόνε μηχανιῶντε πονεύμενε δαιτὸς ἑταῖρε,
πεντήκοντα βοῶν αὐτάξια ταῦτα μέμηλας.
ἡσυχίῃ καὶ ἔπειτα δικαζέσθαι δοίω.
νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ πολύτροπε μαιάδος υἱέ.
ἦ σοί γ' ἐκ γενεῆς τά δ' ἅμ' ἕσπετο θαυμαστὰ ἔργα;
ἢ τί

ἠὲ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων,
δῶρον ἀγανὸν ἔδωκε καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν;
θαυμαστὴν γὰρ τήνδε νέηφατον ὄσσαν ἀκούω.
ἣν ὀπόποτέ φημι δαήμεναι ὅτε τιν' ἀνδρῶν,
ὅτε τιν' ἀθανάτων, οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι,
νόσφι σέθεν φιλῆτα διὸς καὶ μαιάδος υἱέ.
τίς τέχνη, τίς μῶσα, ἀμηχανέων μελεδώνων.
τίς τρίβος, ἀτρεκέως γ' ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
εὐφροσύνη καὶ ἔρωτα καὶ ἡδύμον ὕπνον ἑλέσθαι.
καὶ γὰρ ἐγὼ μούσῃσιν ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδός.
τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἄγλαος οἶμος ἀοιδῆς,
καὶ μολπή τε θαλίαι, καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν.
ἀλλ' ὄπωπί μοι ὠδὴ μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν,
οἷα νέων θαλίης ὠδ' ἔξια ἔργα πέλονται.
θαυμάζω διὸς υἱὲ τάδ' ὡς δρατὸν κιθαρίζεις.
νῦν δ' ἐπεὶ ἦν ὀλίγος περ ἐὼν κλυτὰ μήδεα οἶδας,
σοί τ' αὐτῷ καὶ μητρὶ τόδ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ναὶ μὰ τόδε κεραύνιον ἀκόντιον, ἦ μή ἐγώ σε
κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα καὶ ὀρθὸν τέλος οὐκ ἀπατήσω.
τὸν δ' ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν.
εἰρωτᾷς μ' ἑκάεργε πολυφραδές, αὐτὰρ ἐγώ σοι
τέχνης ἡμετέρης ὠκυβήμονα δῶρα μεγαίρω.
σήμερον εἰδήσεις, ἐθέλω δέ τοι ἵππον ἐόντα
βουλῇ, ὦ μύθοισι, σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
πρῶτος γὰρ διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις
ἠΰς τε κρατερός τε, φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς
ἐκ πάσης δόσιος ἔπορον δ' ἔ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
καὶ τιμάς, σέ γε φασὶ δαήμεναι ἐκ διὸς ὀμφῆς,
μαντείας τ' ἑκάεργε διὸς πρὸ θέσφατα πάντα.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ πάσ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
σοί δ' αὐτάγρετόν ὅστι δαήμεναι ὅστι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ ἦν τοι θυμὸς ὠθεῖ κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε
δέγμενος ἐμέθεν, σὺ δέ μοι φίλε κοῦρε δόπαζε.
θυμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταῖρον.
καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπιστάμενος ἀγορεύειν.
εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν εἰς δαῖτα θάλειαν.
καὶ χορὸν ἱμερόεντα καὶ ὀρθὸν φιλοκυδέα κῶμον.
εὐφροσύνῃ νυκτός τε καὶ ἤματος, ὃς τις ἄρ' αὐτῇ
τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ.
φθεγγομένῃ παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει.
ῥεῖα συνηθέεσσιν ἀθυρομένῃ μαλακῇσιν.
ὀργαίνει φθέγγεσθαι δυήκεστον, ὃς δ' κεν αὐτῷ
νηΐς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ὀρέεινε,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυαλίζοι.
σοί δ' αὐτάγρετόν ὅστι δαήμεναι ὅστι μενοινᾷς,
καί τοι ἐγὼ δώσω τοῦτο δὲ διὸς ἀγλαὸ κοῦρε.
ἡμεῖς δ' αὖ ὄρεός τε καὶ ἱππόβοτα πεδίοιο
βοσὶ νομὸς ἑκάεργε νομεύομεν ἀγραύλοισιν.
ἐνθεν ἄλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι,
μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας, οὐδέ τι σε χρὴ
κερδαλέον περ ἐόντα πολυζαμενῶς κεχολῶσθαι.
ὣς εἰπὼν, ὤρεξ, ὃ δ' ἐδέξατο φοῖβος ἀπόλλων.
ἑρμῆς δ' ἐγγυάλιξεν ἔχων μάστιγα φαεινήν.

βοῦς

uel quis immortalium aut mortalium hominum
donum illustre dedit & dixit diuinam cantionem?
admirabilem enim hanc nouam uocem audio,
quam nunquam dico didicisse, neq; aliquem uirorum,
neq; aliquem immortalium, qui olympicas domos habent,
præter te impostorem Iouis & Maiæ fili.
quæ ars, quæ Musa difficilium curarum.
quod exercitium, uere enim simul tria adsunt.
lætitiam, & amorem, ac somnum acciperet.
etenim ego Musarum olympiadarum sum sectator.
his choreæq; curæ sunt & præclara uia cantionis,
& cantus florens, & amabilis strepitus tibiarum.
sed nondum mihi cantus in mente sic curæ fuit,
qualia iuuenum conuiuij apta opera existunt.
admiror Iouis fili hæc quàm amabiliter citharam pulsas.
nunc autem quoniã paruus existens inclyta cõsilia nosti.
tibiq; ipsi & matri hoc uere dicam,
ne per hoc corneum telum, certe quidem ego te
inclytum inter immortales, & beatum ducam,
daboq; præclara munera, & tandem non te decipiam.
huic autem Mercurius uerbis respondebat astutis.
interrogas me procul operans, uerum ego tibi
artem nostram ascendere non inuideo.
hodie scies, uolo autem tibi placidus esse
consilio & uerbis, tu autem in mente omnia nosti.
primus enim Iouis fili inter immortales cognosces
bonusq; fortisq;, amat utiq; te consultor Iupiter
ex omni sanctitate, dedit autem tibi præclara dona,
& honores, te aiunt didicisse ex Iouis consilio,
uaticiniaq; procul operans à Ioue fata omnia.
& nunc ipse ego te filium opulentum cognoui.
tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis.
sed quoniam tibi animus mouetur citharam pulsare.
cane & citharam pulsa, & gaudia tibi curæ sint,
suscipiens à me, tu autem mihi chare gloriam præbe.
recte cane præ manibus habens dulciuocam sociam.
pulchre & bene ac ornate sciens dicere.
securus quidem deinde ferre ad conuiuum floridum,
& choream amabilem, & ad amantem gloriam ludum.
lætitiam noctisq; & diei, quicunq; igitur ipsam
arte & sapientia edoctus interrogaret.
allocuta multa uariaq; mente grata docet.
facile consuetudinibus ludens mollibus.
operationem dicens infelicem, quicunq; autem ipsam
nescius existens primum uehementer interrogauit,
stulte sic deinde sublimeq; perturbaret.
tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis,
& tibi ego dabo hanc Iouis præclare puer.
nos autem rursus montisq; & ab equis pasculati Soli
bobus pascua procul operans pascemus agrestibus.
hinc satis parient boues cum tauris mixtæ,
mixtim fœminasq;, & masculos, neq; te oportet
astutum licet existentem uehementer irasci.
Sic dicens præbuit, hic autẽ suscepit Phœbus Apollo.
Mercurio autem præbuit habens scuticam præclaram.

boum

bouum autem curas commisit, suscepit autem Maiæ filius
lætus, citharam autem suscipiens manu leua
Latonæ præclarus filius rex procul operans Apollo,
plectro excitabat cantum, hæc autem pulchre
amabiliterq; sonuit, deus autem cantum cecinit
ubi boues quidem deinde ad ualde diuinum pratum
uersæ sunt, ipsi autem Iouis præclari filij
retrogradi ad olympum ualde niuosum contenderunt
oblectati cithara, gauisus est igitur consultor Iupiter.
ambos aũt in amicitiã conduxit, & tum quidẽ Mercurius
Latonium amauit omnino sicuti adhuc & nunc,
signum postquã citharã quidem procul iacienti præbuit
amabilem cum didicisset, hic uero sub ulna sonabat.
ipse autem rursus alterius sapientiæ fingebat artem
fistularum uocem fecit procul audibilem.
& tunc Latonius Mercurium uerbis effatus est.
metuo Maiæ fili nuncie uaria consilia habens,
ne mihi furto auferas citharam, ac curuos arcus.
honorem enim à Ioue habes alterna opera
facere hominibus in terra multos nutrientem.
uerum si mihi feres, Deorũ magnum iuramentũ iurare,
& capite annuens, uel per Stygiæ fortem aquam,
omnia utiq; meo in animo grata faceres.
& tunc Maiæ filius promittens annuit,
nunquã se furaturum quæcunq; procul iaciẽs possideret,
neq; unquã appropinquare densam domum, at Apollo
Latonius annuit in concordia, & amicitia,
neminem sibi magis charum inter mortales fore,
neq; deum, neq; uirum Iouis fœtum, perfectum autem
signum immortalium faciam, ut præ omnibus
fidum meo animo, & honorabilem, uerum postea
felicitatis, & diuitiarum dabo præclaram uirgam
auream trium foliorum, synceram quæ te seruabit,
omnes perficiens Deos, uerborumq; & operum
bonorum, quæcunq; dico didicisse ex Iouis consilio.
uaticinium autem optime à Ioue alite quam sciscitaris?
neq; te fatatum est discere, neq; aliquem alium
immortalium, hoc enim nouit Iouis mens, uerum ego
fide habitus annui, ac iuraui forte iusiurandum,
ne aliquem præter me Deorum immortalium
alium scire Iouis sapiens consilium.
& tu frater habens auream uirgam ne me iubeas
fata detegere, quæcunq; consilio habet altisonus Iupiter.
hominum autem, alij nocebo, alium iuuabo.
multa circumiens magnorum gentes hominum.
atqui meo uaticinio iuuabitur, quicunq; utiq; uenerit
uoce, ac alijs, perfectarum auium.
hic à meo uaticinio iuuabitur, neq; prætermittam.
quicunq; autem uaniloquis fretus auibus,
uaticinium uoluerit præter mentem interrogare
nostram, intelligere autem dijs plus semper existentibus.
dico procluuam uiam it, ego autem utiq; dona susciperem.
aliud autem tibi dicam Maiæ ualde inclyte fili,
& Iouis Aegidiferi Deorum ualde utilis dæmon.
Parcæ enim quædam sunt sorores natæ

uirgines

βοκολίας τ' ἐπέτελλεν, ἑδέκτο δ' μαιάδος υἱὸς
γηθήσας, κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὶ
λητοῖς ἀγλαὸς υἱὸς ἄνακτ' ἐκάεργος ἀπόλλων,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε· τὴ μέλος ἡδ' ὑπὸ καλὸν
ἱμερόεν κονάβησε, θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε,
ἔνθα βόες μὲν ἔπειτα πρὸς ἠάθεον λειμῶνα
ἐτραπέτην αὐτοὶ δὲ διὸς πόδι καλλιέα τέκνα,
ἄψορροι πρὸς ὄλυμπον ἀγαύνιφον ἐρρώσαντο,
τερπόμενοι φόρμιγγι, χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεὺς,
ἄμφω δ' ὅ γ' φιλότητα συνάγαγε, τὴν δὲ Ἑρμῆς
λητοΐδην ἐφίλησε διάμπερες ὡς ἔτι καὶ νῦν,
σῆμα τ' ἐπεὶ κιθάρην ἣ ἐκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν,
ἱμερτὴν δεδαώς, ὅδ' ὑπαυλήσιον κιθαρίζων.
αὐτὸς δ' αὖδ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην,
συρίγγων φόρμιγγι ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν,
καὶ τότε λητοΐδην ἐρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπε,
δείδια μαιάδος υἱὲ δάκτορε ποικιλομῆτα,
μή μοι ἀνακλέψῃς κιθάριν καὶ καμπύλα τόξα.
τιμὴν γὰρ πάρ Ζηνὸς ἔχεις ἐπαμοίβια ἔργα
θνήσειν ἀνθρώποισι τὴ χθόνα πολυβοτείραν,
ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ὕδατι συγὸς ὄμβριμον ὕδωρ,
πάντ' ἀνεμῶ θυμῷ κεχαρισμένα τὴ φίλα ἔρδοις.
καὶ τότε μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατάνευσε,
μή ποτ' ἀκηλέψειν, ὅσ' ἑκηβόλος ἐκτεάπιτο
μηδ' ἐς ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῶ δόμω, αὐτὰρ ἀπόλλων
λητοΐδης κατάνευσεν ἐπ' ἀρθμῷ τὴ φιλότητι.
μή τινα φίλτερον ἄλλον ἔθ' ἁθανάτοισιν ἔσεσθαι,
μήτε θεὸν μήτ' αὖ ἥρα διὸς γόνον, ἐκ δὲ τέλειον
σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα παντῶν
πιστὸν ἐμῷ θυμῷ τὴ τίμιον, αὐτὰρ ἔπειτα
ὄλβου τὴ πλούτου δώσω πόδι καλλιέα ῥάβδον
χρυσείην τριπέτηλον, ἀκήριον, ἣ σε φυλάξει,
πάντας ὑπερκραίνοντα θεοὺς, ἐπέων τε καὶ ἔργων,
τ' ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ διὸς ὀμφῆς.
μαντεύειν δὲ φέριστε διοτρεφὲς ἦν δρεύῃς;
ὅτέ σε θέσφατόν ὄστι δαήμεναι, ὅτέ τιν' ἄλλον
ἀθανάτων, τὸ γὰρ οἶδε διὸς νόος, αὐτὰρ ἔγωγε
πιστωθεὶς, κατάνευσε τ' ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
ἄλλον γ' εἰδέναι ζηνὸς τωκυνόφρονα βουλήν.
καὶ σὺ κασίγνητε χρυσόῤῥαπι μή με κέλευε
θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα ζεὺς,
ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω.
πολλὰ πολιζοσπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀκνήσεται, ὅς τις ἀν ἔλθῃ
φωνῇ καὶ πτερύγεσι, τελεγόντων οἰωνῶν.
ὅ τος ἐμῆς ὀμφῆς ἀκνήσεται, οὐδ' ἀπόπεσσω.
ὅς δ' κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσι,
μαντεύειν ἐθέλῃσι πυκινόφρονα βουλεύειν
ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
φημὶ ἑλίξιν ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δ' κε δῶρα δεχοίμην.
ἄλλο δ' τοι ἐρέω μάλα κλυτὸ δ' ἐῶν, καὶ διὸς αἰγιόχοιο θεῶν ἐριούνιε δαῖμον.
μοῖραι γὰρ τινές εἰσι κασίγνηται γεγαῶτες

παρθένοι,

παῖδες ἄγαλλόμεναι πτερύγεσσι.
τρεῖς, ἐπὶ δ' κρατὸς τεῖπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά,
οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ παρνησοῖο.
μαντεύης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ὀδὶ βοσκεῖ
παῖς ἔτ' ἐων μελέτησα, πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγεινεν
ἀντόθεν δ' ἤπιστα πετώμεναι ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα,
ἰκρία βόσκοντες, καί τε κεραίνουσιν ἕκαστα.
αὐδ' ὅτε μὲν θυίουσιν ἐλικοδίφαι μέλι χλωρόν,
πευφρονέων ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν.
ἢν δ' ἀφροσυνεῶσι θεῶν κόδειαν ἐλεοδίλῳ,
πειρῶνται δ' ἔπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν,
τοῖς τοι ἔπειτα δίδωμι, σύ δ' ἀτρεκέως ὀρέεινεν,
σὸν αὐτοῦ φρένα τόρπε, καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης
πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεαι ἄκε τύχησι.
ταῦτ' ἔχε μαιάδος υἱέ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
ἵππους τ' ἀμφιπόλους, καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς.
καὶ χαροποῖσι λέουσι, καὶ ἀργιόδοντι σύεσσι,
καὶ κύσι, ὅ μήλοισιν, ὅσα τρέφει οὖρεα χθών.
πᾶσι δ' ὀδὶ πεδάποισιν ἀνάσσειν κύδιμε ἑρμῆν.
οἶον δ' εἰς αἴδαν τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι.
ὅς τ' ἄδοτος περ ἐων, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.
ὅτω μαιάδος υἱὸν ἀνάξ ἐφίλησεν ἀπόλλων.
παντοίῃ φιλότητι, χάριν δ' ἐπέθηκε κρονίων.
πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι, καὶ ἀθανάτοισιν ὁμίλει.
παῦρα μὲν ὄν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπροπεύει
νύκτα δι' ὀρφναίην, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
καὶ σὺ μὲν ὅτω χαῖρε διός, καὶ μαιάδος υἱέ.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

uirgines uelocibus gaudentes alis
tres, super caput autem conspersæ farina alba
domunculas habitant sub ualle Parnasi
uaticinio absq; magistra, quod in bobus
puer adhuc existēs meditatus sum, pater āt meus curā non (faciebat,
hinc deinde uolantes alias alibi
fauos depascunt, & quæ perficiunt singula.
hæ aūt quādoquidem insanierint edentes mel uiridum,
prompte uoluerint ueritatem dicere.
si uero priuatæ fuerint Deorum suaui cibo,
conantur deinde extra uiam ducere,
has tibi postea do, tu autem uere inquirens,
tuijpsius mentem oblecta, & si mortalem uirum cognoris
sæpius tuum uaticinium exaudiet si acciderit.
hæc habe Maiæ fili, ac agrestes flexipedes boues,
equosq; cura, & mulos patientes laboris,
& horribiles leones, & albidentes sues,
& canes, & oues, quæcunq; nutrit ampla terra.
omnib. autem in omib. imperare inclytum Mercurium,
solum autem in infernum perfectum nuncium esse.
quiq; indotatus licet existens, dabit donum non minimum.
sic Maiæ filium rex amauit Apollo.
omni amicitia, gratiam autem imposuit Saturnius:
cū omnib. q; hic mortalib. & immortalib. conuersabatur,
parum quidem igitur iuuat, at indicibile decipit
noctem per obscuram, gentes mortalium hominum.
& tu quidem sic salue Iouis, & Maiæ fili.
uerum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Μῶσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου ἀφροδίτης
κύπριδος, ἥ τε θεοῖσιν ὀδὶ γλυκὺν ἵμερον ὤρσε
καί τ' ἐδάμασσε φῦλα κατ' θνητῶν ἀνθρώπων,
οἰωνούς τε διιπετέας, καὶ θήρεια τάντα.
ἠ μὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει, ἠδ' ὅσα πόντος.
πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐυστεφάνου κυθερείης,
βιοτάς δ' ἐ δαΐζει πεπιθεῖν φρένας ὀδ' ἀπατῆσαι,
κούρων τ' αἰγιόχοιο διὸς γλαυκῶπιδ' ἀθήνην.
οὐ γάρ οἱ εὐάδεν ἔργα πολυχρύσου ἀφροδίτης.
ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἄδον καὶ ἔργον ἄρηος,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε.
ποιῆσαι σάκεα καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
ἠδ' τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν,
ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἑῷ φρένι θεῖα ἑκάστη.
οὐδέ ποτ' ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
δάμναται ἐν φιλότητι φιλομειδὴς ἀφροδίτη.
καὶ γὰρ τῇ ἄδε τόξα, καὶ ὄρεσι θῆρας ἐναίρειν.
φόρμιγγές τε χοροί τε δαΐφρονοί τ' ὀλολυγαί.
ἔλσεά τε σκιόεντα δικαίων τε πόλις ἀνδρῶν.
οὐδὲ μὲν αἰδοίη κούρη ἄδεν ἔργ' ἀφροδίτης
ἑστίη, ἣν πρώτιστα τέκε κρόνος ἀγκυλομήτης.
αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ διὸς αἰγιόχοιο
πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο ποσειδάων καὶ ἀπόλλων.
οὐδὲ μάλ' ὄν ἤθελεν, ἀλλὰ σεβεσκόμενος ἀπέειπεν.

ὤμοσε

IN VENEREM.

Musa mihi dic opera aureæ Veneris
Cypridis, quæq; dijs dulcem amorem excitauit,
atq; domauit gentes mortalium hominum,
aues q; aerias, ac feras omnes.
quascunq; continens multas nutrit, & quascunq; pontus.
oīb. āt curæ sunt opera pulchrā coronā habētis cytheræ.
tres autem non ualet flectere animos, neq; decipere,
puellamq; Aegidiferi, Iouis cæsiam Palladem.
neq; enim illi placuere opera aureæ Veneris,
sed utiq; illi bellaq; placuerunt & officium Martis,
præliaq; pugnæq;, ac præclara opera curare.
prima fabros lignarios uiros terrestres docuit
facere scuta, & currus uarios ære.
hæcq; uirgines mollicarnes in domibus
præclara opera docuit, in mentem ponens unicuiq;
nunquam Dianam habentem aureum colum sonorum
domat in amicitia subridens Venus.
etenim huic placuere arcus, ac in montibus feras necare,
lyræq; choreæq;, celebresq; ululatus,
luciq; umbrosi, iustorumq; urbs uirorum,
neq; quidem uenerandæ puellæ placuere opera Veneris
Vestæ, quam primam peperit Saturnus uersutus.
deinde autem postremam, consilio Iouis Aegidiferi,
uenerandam, quam procabantur Neptunus, & Apollo.
hæc autem noluit, uerum rigide respuit.

iurauit

iurauit aũt mãgnum iuramẽtũ, quod utiq; perfectum est,
tangens caput patris Iouis Aegidiferi,
uirginem fore omnibus diebus diua Dearum.
huic aũt pater Iup. dedit pulchrum donum loco nuptiarũ
atq; media in domo sedit pinguedinem capiens.
omnib. autem in templis Deorum primũ honorem habet.
& ad omnes mortales Deorum honorabilis fuit.
harum non ualet flectere mentes, neq; decipere.
ex alijs autem nemo est, qui fugit Venerem,
neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum,
quin & Iouis mentem adimit qui oblectatur fulminibus;
quiq; maximus est maximumq; sortitus est honorem.
& huius quando uoluerit sapientem mentem decipere
facile miscuit cum mortalibus mulieribus.
Iunone clam à sorore muliereq;.
quæ magna forma, pulcherrima inter immortales deas.
inclytissimam igitur illam peperit Saturnus uersutus,
materq; Rhea, Iup. autem incorruptibilia consilia sciens,
uenerandam mulierem fecit inclyta scientem.
huicq; ipsi Iupiter dulcem amorem imposuit animo
uiro cum mortali, ut misceretur, ut quàm celerrime,
ne & ipsa humano in concubitu expers non sit,
atq; aliquando iactans diceret inter omnes Deos,
dulce subridens risum amans Venus
quod utiq; deos miscuit cum mortalibus mulieribus,
& mortales filios peperit cum immortalibus,
quare Deas immiscuit cum mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem imposuit animo,
qui tum in summis uersabatur montibus multifontis Idæ,
custodiebat boues, corpore immortalibus similis.
hunc autem postea cum uidisset subridens Venus.
amauit, horrende autem mentem amor cepit.
Cyprũ aũt cum uenisset, odoriferum templum ingressa est
Paphi, ibi autem illi templum est araq; sacra,
ubi hæc ingressa ianuas imposuit lucentes.
ibi autem illam Gratiæ lauarunt & unxerunt oleo
immortali, qualiter deos conuenit semper existentes.
ambrosio peplo, quod utiq; illi sacratum erat
induta autẽ recte omnia circa corpus uestimenta pulchra,
auro ornata subridens Venus,
contendebat Troiam derelinquens odoram Cyprum,
alte per nubes uelociter faciens iter.
Idam autem peruenit multifontem matrem ferarum.
incedit autem rectã uiã stabuli per montem, cum ipsa autẽ
blandientes canesq; lupi, terribilesq; leones,
ursæ, pardiq; ueloces, ceruorum insatiabiles
iuerunt, hæc aũt inspiciens in mente oblectabat animum,
& his in pectorib. imposuit amorem, hi aũt simul omnes
bini dormierunt circa opacos recessus.
ipsa uero ad tabernacula pulchrefacta peruenit.
hunc autem inuenit in stabulis relictum solum ab alijs
Anchisen heroa, à dijs pulchritudinem habentem.
alij autem simul boues sequebãtur per pascua pinguia
omnes, hic autem ad stabulum relictus solus ab alijs
uersabatur hinc & hinc eximie citharam pulsans.

ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἔστιν,
ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
πρῶθον ἔοντ' ἐν πάντ' ἤματα δῖα θεάων,
τῇ οἱ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας αὐτὶ γάμοιο.
καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο πῖαρ ἐλοῦσα.
πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμήεσσα ἔδη.
καὶ πρὸς πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβεια τέτυκται.
τάων οὐ δύνατο πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι.
οὐδ' ἄλλων ὅστις τε πεφυγμένος ἐστ' ἀφροδίτης.
ὅστε θεῶν μακάρων, ὅστε θνητῶν αὐθρώπων.
καί τε πρὸς ἓν ζωοὺς νόον ἤγαγε, τοὺς τε κεραύνῳ
ὅς τε μέγιστός τ' ἐστὶ μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς.
καί τε τοῦ εὖ τε θέλοι πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα,
ῥεῖα δίως σὺν ἔμιξε καὶ θνητοῖσι γυναιξί,
ἥρης ἐκλελαθοῦσα κασιγνήτης ἀλόχου τε.
ἣ μέγα εἶδος, ἀρίστη γὰρ ἀθανάτῃσι θεῇσι.
κυδίστη δ' ἄρα μιν τέκετο κρόνος ἀγκυλομήτης,
μήτηρ τε ῥεία, Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδώς,
αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἐμβάλε θυμῷ
ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα,
μὴ δ' αὐτὴ βροτέης δυνῆς ἀπερύκοιτο εἰδυῖα.
καί ποτ' ἐπευφραίνοι εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν,
ἡδὺ γελοιήσασα φιλομειδὴς ἀφροδίτη,
ὥς ῥα θεὸς σὺν ἔμιξε καταθνητῇσι γυναιξί,
καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκοι ἀθανάτοισιν:
ὥς τε θεὰς αὐ ἔμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
ἀγχίσῃ δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἐμβάλε θυμῷ:
ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
βουκολέοντο βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
τὸν δ' ἔπειτα ἰδοῦσα φιλομειδὴς ἀφροδίτη,
ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ νῦν φρένας ἵμερος εἷλεν.
ἐς κύπρον δ' ἐλθοῦσα, ἐνώδεα νηὸν ἔδυνεν
ἐς πάφον, ἔνθα δὲ οἱ τέμενος βωμός τε ἐνώδης.
ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
ἔνθα δέ μιν χαρίτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβροτῷ, οἷα θεοὺς ἐπιχρίεται αἰὲν ἐόντας
ἀμβροσίῳ ἑανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.
ἐσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῖ εἵματα καλὰ,
χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομειδὴς ἀφροδίτη,
σεύατ' ἐπὶ τροίην πολυπίδακα νῆα θοῦσα,
ὕψι μετὰ νεφέεσι θοῶς πρήσουσα κέλευθον,
ἔσκε δ' ἐκ ἀνέμων πολυπίδακα μητέρα θηρῶν.
βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' ὄρεος, οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
σαίνοντες πολιοί τε λύκοι, χαροποί τε λέοντες,
ἄρκτοι, πῆδάλιές τε θοαὶ πήκαδων ἀκόρητοι
ἤεσαν, ἣ δ' ὁρόουσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμόν.
καὶ τοῖς ἐν στήθεσι βάλ' ἵμερον, οἳ δ' ἅμα πάντες
σὺν δύο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
αὐτὴ δ' ἐς λιπαρὰς ἐπεβήσετο δώματα καλά.
τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἀρετὴν καὶ κάλλος ἔχοντα.
οἳ δ' ἅμα βοῦς ἔπεσθαι νομὸν κατὰ ποιήεντα
πάντες, ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
πάλλε τ' ἔνθα καὶ ἔνθα δαπρύσιον κιθαρίζων.

stetit

ἔστη δ'

ἐν δ' αὐτῷ πρὸ πάροιθε δῖος θυγάτηρ ἀφροδίτη,
παρθενίῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη
μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο, θαύμαινέν τε,
εἶδός τε μέγεθός τε, καὶ εἵματα σιγαλόεντα,
πέπλον μὲν γὰρ δ' ἔσφε φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς.
εἶχε δ' ἀθ' γναμπτὰς ἕλικας, καλύκας τε φαεινάς.
ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ πόδι καλλέος ἦσαν
καλοὶ χρύσειοι παμποίκιλοι, ὡς δὲ σελήνη
στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀγχίσῃ δ' ὀρθὸς εἶπε, ἔπος δίεμεν αὐτίον ἔνδα.
Χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώματ' ἱκάνεις
ἄρτεμις, ἢ λητώ, ἢ χρυσῆ ἀφροδίτη,
ἢ θέμις εὐγενίς, ἢ γλαυκῶπις ἀθήνη,
ἤπου τίς χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵ τε θεοῖσι
πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
ἤτις νυμφάων, αἵ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται.
ἢ νυμφῶν, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσι.
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ βήσσεα ποιήεντα.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ, πόδι φαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ
βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλά,
ὥρῃσιν πάσῃσι, σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα,
δός με μετὰ τρώεσιν ἀριπρεπὲ ἔμμεναι ἄνδρα.
ποίει δ' ἐσοπίσω θαλερὸν γόνον, αὐτὰρ ἐμ' αὐτόν
δηρὸν εὐζώειν, καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο,
ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα δῖος θυγάτηρ ἀφροδίτη.
ἀγχίση κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων.
οὔτίς τοι θεός εἰμι, τίμ' ἀθανάτοισιν ἐείσκεις;
ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ,
ὀτρεὺς δὴ πατὴρ ὄνομα κλυτός, εἴπερ ἀκούεις.
ὃς πάσης φρυγίης δυτειχήεσσ' ἀνάσσει.
γλῶσσαν δ' ὑμετέρην καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
τρωὸς γὰρ μεγάρῳ με τρόφος τρέφεν, ἡδὲ δεδέγμη
σμικρὴν παῖδ' ἀπίταλλε φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
ὣς δὴ τοι γλῶσσάν τε, καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.
νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόῤῥαπις ἀργειφόντης,
ἐκ χοροῦ ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο.
ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόῤῥαπις ἀργειφόντης.
πολλά δ' ἐπήγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
πολλὴν δ' ἄκλητόν τε καὶ ἄκριτον, ἣν δὴ θῆρες
ὠμοφάγοι φοιτῶσι, κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδίκαιον φυσιζόου αἴης.
ἀγχίσεω δέ με φάσκε παρὰ λέχεσιν καλέεσθαι
κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς ἀργειφόντης.
αὖτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη
ἀλλά σε πρὸς ζηνὸς γονάζομαι ἠδὲ τοκῆας
ἐσθλοῦς, οὐ γάρ τοι κακοὶ τοιόν δε τέκοιεν
ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
πατρί τε σῷ δείξον καὶ μητρὶ κεδνῇ εἰδυίῃ.
σοῖς τε κασιγνήτοις, οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν.

stetit autem ipso coram Iouis filia Venus,
virgini indomitæ magnitudine, ac forma similis
ne ipsum terreret ante oculis uidens.
Anchises autem uidens perpendebat, mirabaturq;
formamq; magnitudinemq; & uestes prætiosas,
peplo etenim induta erat splendidiore ignis radio.
habebat autem flexos capreolos, Calycasq; lucidas.
catenæ autem circa molle collum perpulchræ erant
pulchræ aureæ, omniuariæ, tanquam autem Luna
pectora circa mollia splendebant, mirum uideri.
Anchisen autem amor cepit, uerbum aut illi è cõtra dixit.
Salue regina, quæcunq; beatorum has domos accedis
Diana, uel Latona, aut aurea Venus,
uel Themis generosa, aut cæsia Pallas,
uel utiq; aliqua Gratiarum huc uenisti, quæq; Dijs
omnibus sociantur, ac immortales uocantur.
uel aliqua Nympharum quæ lucos pulchros habitant,
aut Nympharum, quæ pulchrum montem hunc habitant,
& fontes fluuiorum, & cauernas pingues,
tibi autem ego in specula in loco apparenti
aram faciam, sacrificabo autem tibi sacra pulchra,
horis omnibus, tu autem sapientem animum habens,
concede me inter Troianos ualde decorum esse uirum,
fac autem postea floridum fœtum, uerum me ipsum
diu bene uiuere, & uidere lucem Solis,
beatum inter populos, & senectutis in limen uenire.
Huic respondit postea Iouis filia Venus.
Anchise, inclytissime humigenitorum hominum
non aliqua Dea sum, quid me immortalibus æquas?
sed mortalis, mulier autem me genuit mater.
Otreus autem est pater nomine, si quando audis,
qui omnem Phrygiam bene munitam regnat.
linguam autem uestram, & nostram aperte noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat, hæc autem
paruam filiam educauit chara à matre cum accepisset.
sic utiq; linguam, & uestram bene noui.
nunc autem me rapuit habens auream uirgam Argicida,
ex cœto Dianæ aureum collum habentis sonoræ.
multæ autem Nymphæ, & uirgines Alphœsibeæ
ludimus, circa autem multitudo infinita coronata erat,
inde me rapuit auream uirgam habens Argicida.
multa autem duxit me ad opera mortalium hominum,
multam autem exortem, & inædificatam, quam feræ
crudiuoræ frequentantur, per umbrosas ualles,
neq; pedibus tangere uidebar flantem uitam terram.
Anchisæ autem me dicebat ad cubilia uocari
puellam uxorem, abs te autem perpulchros filios parere.
at post quam ostendit, & dixit, hic quidem rursus
immortales ad gentes iuit fortis Argicida.
uerum ego ad te ueni, fortis autem mihi fuit necessitas,
sed te per Iouem oro, ac per parentes
bonos, neq; enim mali talem peperissent,
indomitam me ducens & inexpertem rei Veneres
patriq; tuo ostende, ac matri inclyta scienti
tuisq; fratribus, qui tecum simul geniti sunt.

ὅ σφιν

non

non illis dißimilis nurus ero, sed similis.
si quid dißimilis mulier ero, siue & non.
mittere aũt nunciũ celeriter ad Phrygas uarios equos ha/
dicere patriq; meo, & matri licet illi sit curæ. (bentes
hi autem aurum utiq; satis, uestemq; textam
mittent, tu autem multa & præclara accipies dona.
hæc autem faciens celebra nuptias amabiles
honorabiles hominibus, & immortalibus Dijs.

Sic cum dixisset Dea dulcem amorẽ imposuit animo,
Anchisen aũt amor cepit, uerbũ autẽ dixit atq; noĩabat,
siquidem mortalis es, mulier autem te genuit mater.
Otreus autem est pater nomine inclytus ut narras.
immortalis autem causa nuncij utiq; huc peruenis
Mercurij, mea autem mulier uocaberis in diebus omnibus,
nemo deinde Deorum, neq; mortalium hominum,
huc me tenebit quo minus tibi in amore miscear
statim nunc, neq; si utiq; procul iaciens ipse Apollo
arcu ab argenteo emiserit iacula tristia.
uelim utiq; postea mulier, similis deabus
tuum cubile ascendens, ingredi domum inferni.

Sic dicens, cepit manũ subridens Venus
ibat uersa, oculos pulchros eijciens
ad lectum bene stratum, ubi antea erat regi
uestibus mollibus stratum, at insuper
ursorum pelles iacebant, grauiuocumq; leonum,
quos ipse occidit in montibus altis.
hi autem postquam lectos bene constructos ascenderunt,
ornamentum quidem illi primũ à corpore abstulit lucidũ,
fibulasq; flexibiles, helicasq; calycasq;, & monilia.
soluit autem illius cincturam, & uestes stupendas
exuebat, ac deposuit in sedem aureis clauis confixam
Anchises, hic autem postea Deorum sententia & fato
cum immortali concubuit dea mortalis non aperte sciens.
quando autem rursus ad stabulum redeunt pastores
bouesq; & generosæ oues pasculis è florentibus.
tunc utiq; Anchisæ quidem dulcem somnum effundebat
suauem, ipsa uero corpore indueba t uestes pulchras.
induta autem recte omnia circa corpus diua dearum,
stetit igitur in lectum bene constructi domi
sustulit caput, pulchritudo autem genarum splendebat
immortalis, qualisq; est bene coronatæ Cytheræ.
à somno autem excitauit, uerbumq; dixit, atq; nominabat,
exurge Dardanide, quare inexpergibilẽ somnum dormis,
ac die si quid similis ego similor esse.
qualem me primum oculis inspexisti.

Sic dixit, hic aũt à somno ualde prompte exaudiuit.
ut autem uidit collum, & oculos pulchros Veneris,
timuitq;, & oculos declinando uertit alibi,
iterum autem retro uestc cooperuit pulchram faciem,
& illam præcatus uerba alata dixit.
statim te ut primum dea uidi oculis
cognoui ut dea eras, tu autem non uerum dixisti.
uerum te per Iouem oro Aegidiferum,
ne me uiuentem debilem inter homines sinas
habitare, uerum miserere, quoniam non longæuus uir

ὅ σφιν ἀεικελίῃ νυὸς ἔσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα.
εἴ τι ἀεικελίῃ γυνὴ ἔσομαι νέ καὶ ὀκί.
πέμψαι δ' ἄγγελον ὧκα μετὰ φρύγας αἰολοπώλους
εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητρὶ κοδ μλύκ πορ.
εἰδ' τε χρυσὸν κοὶ ἅλις, ἐδῶ τοῦ' ὑφαντὸν
πέμψουσιν, σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
ταῦτα δὲ ποιήσας δαίνυ γάμον ἱμερόεντα
τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Ὡς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺ ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ.
ἀγχίσεω δ' ὀρθὸς ἕλεν, ἔπος ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε·
εἰ μὴ θνητός τ' ἐσσι, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ.
ὀτρεὺς δ' ὅδε πατὴρ ὄνομα κλυτὸς ὡς ἀγορεύεις.
ἀθανάτοιο δ' ἕκητι δέκτορος εὐθάδ' ἱκάνεις
ἑρμέω, ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα,
ὄφρα ἔπειτα θεῶν, ὅτε θνητῶν αὐθρώπων,
εὐθάδε με ἕκησει πρίν σῇ φιλότητι μιγῆναι
αὐτίκα νῦν, δδ' ἔκων ἐκηβόλος αὐτὸς ἀπόλλων
τόξου ἀπ' ἀργυρέου πέμοι βέλεα στονόεντα.
βουλοίμην κεν ἔπειτα γυναῖ, εἰκυῖα θεῇσι
σῆς δόμνης εἰσβᾶς, δόμον ἄνδε ἔσω.

Ὡς εἰπὼν, λάβε χεῖρα φιλομειδὴς δ' ἀφροδίτη
ἕρπε μετατρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα
δν λέχος δύστρωτον ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
χλαίνεσιν μαλακῆς ἐστρωμένον, αὐτὰρ ὑπερθεν
ἄρκτων δ' ἔρματ' ἔκειτο βαρυφθόγγων τε λεόντων,
οὓς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν ὄρεσιν ὑψηλοῖσιν.
οἷ δ' ἐπεὶ δὴ λεχέων δυπετόντων ἐπέβησαν,
κόσμον μὲν οἱ πρῶτον ἀπ' χροὸς εἷλε φαεινὸν,
πόρπας τε, γναμπτὰς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε, καὶ ὅρμους·
λῦσε δ' ὁ ζώνην, ἐσθῆτα δὲ εἵματα σιγαλόεντα
ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
ἀγχίσης, ὅδ' ἔπειτα θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ
ἀθανάτῃ πεφύλακτο θεᾷ βροτὸς ὀ σάφα εἰδώς.
ἦμος δ' ἀψ εἰς αὖλιν ἀπεκλίνοντο νομῆες
βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῆος δ' αὐθεμόεντος,
τῆμος ἄρ ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺ ὕπνον ἔχευε
νήδυμον, αὐτὴ δ' χροῖ ἐννύτο εἵματα καλὰ,
ἑστηκυῖα δ' εὖ πάντα πρὸς χροῖ δῖα θεάων,
ἔστη ἄρα κλισίῃ δυπετόντος μελάθρου
κρῆν κάρη, κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
ἄμβροτον οἷόν τ' δῖον ἐυστεφάνου κυθερείης,
δν ὕπνου τ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζεν,
ὄρσεο δαρδανίδη, πόνι νήγρετον ὕπνον ἰαύεις,
καὶ φράσαι, εἴ τι ὁμοίη ἐγὼν ἐνδάλλομαι εἶν,
οἷόν με τοπρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὡς φάτ' ὄδ' δ' ὑπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ἐπάκουσεν,
ὡς δ' ἴδεν δειρὴν τε, καὶ ὄμματα κάλ' ἀφροδίτης,
τάρβησέν τε καὶ ὄστε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ.
ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τε καλύψατο καλὰ πρόσωπα.
καί μιν λιστόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
αὐτίκα σ' ὡς τὰ πρῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἔγνων ὡς θεός ἦθα, σύ δ' ἀνήμερτες ἔειπες.
ἀλλά σε πρὸς ζηνὸς γενάζομαι αἰγιόχοιο,
μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς
ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρε· ἐπεὶ ὀ βιοθάλμιος αὐὴρ

fit

γ 2 γίγνεται

γίγνετ', ὅς τε θεᾶς δυνάζετ' ἀθανάτῃσι.
Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειτα διὸς θυγάτηρ ἀφροδίτη.
ἀγχίσι κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
θάρσει, μὴ δέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίλιω.
οὐ γάρ τοι, τί δ' ἐμ παθέειν κακὸν οὐδ' ἐμέθεν γε,
οὐδ' ἄλλων μακάρων, ἐπεὶ φίλος ἐσσὶ θεοῖσι.
σοὶ δ' ἔσται φίλος ὑός, ὃς ἐν τρώεσσιν ἀνάξει.
καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάασιν.
τοῦ δὲ καὶ αἰνείας ὄνομ' ἔσσετ', ὅνεκά μ' ἀνιὴν
ἔχει ἄχος εἵνεκα βροτοῦ αἰνῶς ἔμπεσον εὐνῇ.
ἀγχίσι θεοὶ δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων
αἰεὶ ἐφ' ὑμετέρης γενεῆς εἰδός τε φυήν τε.
ἦ τοι μὲν ξανθὸν γανυμήδεα μητίετα ζεὺς
ἥρπασ' ἕου δι' κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
καί τε διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς οἰνοχοεύοι
θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τεταιμένος ἀθανάτοισι
χρυσέῳ ἐν κρατῆρι ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
τρῶας δὲ πένθος ἄλαστον ἔχε φρένας, οὐδ' ἐπύθοντο
ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἑοῦ ἁρπάσασ' θέσπις ἄελλα.
τὸν δ' ἤπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα
κεῖνόν μιν ζεὺς ἐλέησε, δίδου δὲ οἱ υἱος ἄποινα
ἵππους ἀργιπόδας, τοὶ τ' ἀθανάτοις φορέουσι.
τοὺς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν, εἰπεῖν τε ἕκαστα
ζεὺς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος ἀργειφόντης,
ὡς ἔοι ἀθάνατος, καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζεὺς οὔ' ἔκλυεν ἀγγελίαων,
οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἥσθη.
γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
ὡς δ' αὖ τιθωνὸν χρυσόθρονος ἤρπασεν ἠώς.
ὑμετέρης γενεῆς εἰείκελον ἀθανάτοισι.
βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα κρονίωνα,
ἀθανάτου τ' εἶναι, καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
τῇ δὲ ζεὺς ἐπένευσε, καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ
νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια ἠὼς
ἥβην αἰτῆσαι, ἐύσσαι τ' ἐκ γήρας ὀλοιόν.
τὴ δὴ τοι εἶος μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη
ἠοῖ τερπομένη χρυσοθρόνῳ ἠριγενείῃ,
ναῖε παρ' ὠκεανοῖο ῥοὴς ἐσχάτοισι γαίης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶτη πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
καλῆς ἐκ κεφαλῆς, καὶ δυγρὸν τε γενείου,
τοῦ δὴ τοι δύνῃς μὲν ἀπείχετο πότνια ἠώς.
αὐτὰρ ὁ αὖτ' ἀπέπαλλεν ἐνὶ μεγάροισιν ἔχεσκε
σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν συγερὸν ἐνὶ γῆρας ἔπειγεν,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δυνάτ' οὐδ' ἀναεῖραι.
ἥδε δέ οἱ ἐνὶ θυμῷ ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς.
τοῦ δὴ τοι φωνὴ ῥεῖ ἀάσσετος, οὐδ' ἔτι κίκυς
ἔσθ' οἵη περ ἔσκεν ἐνὶ γυαμπτοῖσι μέλεσσιν,
οὐκ ἂν ἔγω γε σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην,
ἀθανάτου τ' εἶναι, καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἰδός τε, δέμας τε
ζώοις ἡμετέρος τε πόσις κεκλημένος εἶης, (πῆοι.
οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος τυμβίνας φρένας ἀμφικαλύ-
νοιμι δέ σε μὴ τάχα γήρας ὁμοίιον ἀμφικαλύψει
νηλεὲς,

fit, quisquis cum deabus concumbit immortalibus.
Huic autem respondit deinde Iouis filia Venus.
Anchise inclytissime mortalium hominum,
confide, neq; tuo in animo timeas ualde.
neq; enim tibi aliquis timor malum pati ex me,
neq; ex alijs beatis, quoniam amicus es dijs.
tibi autem erit charus filius qui Troas regnabit.
& filijs filij omnino nascentur.
huic autem & Aeneas nomen erit, quoniam me grauis
10 habuit dolor, quòd mortalis uiri incidi ad lectum.
propè dij autem maxime mortalium hominum
semper à uestra natione formaq;, ingenioq;.
hic quidem flauum Ganymedem consultor Iupiter
rapuit suã propter pulchritudinẽ, ut cũ dijs cõuersaretur,
& Iouis in domo dijs uinum effunderet
mirabile uisu, ab omnibus honoratus immortalibus.
aurea ex cratera hauriens nectar rubrum.
Troas uero luctus perpetuus hẽbat præcordia, neq; noue/
ubi illi charum filium rapuit diuina procella. (rat
20 hunc deinde lugebat omnino in diebus omnibus,
& illum Iupiter misertus est, dedit autem illi filij dona
equos uelocipedes, quiq; immortales ferunt,
hos illi dono dedit habere, dixitq; singula
Iouis consilijs nuncius Argicida,
quod esset immortalis, & insenescibilis in diebus omnib.
at postquam Iouis hic audiuit nuncium,
non amplius postea lugebat, gauisus aũt est mentem intus.
Lætus autem equis uelocibus uehebatur.
ut aũt iterũ Tithona habens aureã sedem rapuit Aurora,
30 uestræ nationis similem immortalibus.
dedit se ad uiam petitura nigrinubem Saturnium,
immortalemq; esse, ac uiuere in diebus omnibus.
huic autem Iupiter annuit, & perfecit desyderium.
insana, neq; intellexit in mente ueneranda Aurora
Heben petere, radereq; senectam pernitiosam.
hunc autem quousq; quidẽ habebat à multis amata Hebe
Aurora oblectatus aurithrona ab aere genita,
habitabat apud Oceani fluxum ad terminos terræ.
uerum postquam primi cani effundebantur capilli
40 pulchro ex capite, & ex generosa barba,
huius quidem à lecto abstinebat ueneranda Aurora.
ipsum autem rursus nutriebat in domos habentem,
ciboq; ambrosiaq;, & uestes bonas cum dedisset.
uerum quãdo utiq; omnino ad odiosam senectã pperabat,
neq; aliquid membrorum mouere ualebat, neq; attollere.
hoc autem illi in animo optimum uidebatur consilium,
in thalamum deposuit, ianuas autem imposuit lucidas.
huius utiq; uox fluit indicibilis, neq; uis
est qualis antea fuit in flexibilibus membris,
50 non utiq; ego te talem inter immortales caperem,
immortalemq; esse, & uiuere in diebus omnibus.
sed si quidem talis existens formaq;, corporeq;
uiueres, nosterq; uir uocatus esses,
nõ utiq; deinde me luctus secũdũ dẽsam mẽtẽ cooperiret:
nũc autem te quidem celeriter senectus similis cooperiet
immise/

immisericors, quæ postea astat hominibus
pernitiosa, laboriosa, quam & dij odio habent.
at mihi magna iniuria inter immortales deos
erit in diebus omnibus omnino causa tui.
qui antequã meas conuersationes, & cõsilia, quib. olim oẽs
immortales commiscui cum mortalibus mulieribus
timebant, omnes enim meum domabat consilium.
nũc autem utiq; nõ amplius mihi licebit gemẽs nominare
hoc inter immortales siquidẽ ingẽti mulcta mulctata sum,
damno duro nec tolerando, aberraui autem mente mea.
filium autem sub cinctura posui cum mortali mixta.
hunc quidem ubi utiq; primum uiderit lucem Solis,
Nymphæ illum nutrient mõtanæ, profunda pectora habẽtes,
quæ hunc habitant montem magnumq; ualde diuinumq;.
quæ utiq; neq; mortales, neq; immortales sequuntur.
diu quidem uiuunt & immortalem cibum comedunt,
atq; cum immortalibus pulchram choream instaurant.
cum his autem Sileniq; & bonus explorator Argicida,
miscebãtur in amorem in recessu spelũcarum amabilium.
his autem simul, aut abietes, aut quercus alti capitis
genitis nati fuere super terram alentem uiros
pulchræ florentes, in montibus altis
stant altæ, delubra autem uocant
immortalium, has autem non mortales secant ferro.
sed quando utiq; Parca astiterit mortis,
siccantur quidem primum super terrã arbores pulchræ.
cortex autem circum quãq; corrũpitur, cadunt aũt rami.
horum autem simul anima relinquit lucem Solis.
hæ quidem meum nutrient apud se filium habentes,
hũc quidẽ cum utiq; primũ ceperit à multis amata Hebe,
ducent tibi hic Deæ, ostendentiq; puerum.
tibi autem ego ut hæc in mentem omnia narrem,
in quintum annum rursus ueniam filium ducens,
hunc quidem ubi utiq; primum uideris florem oculis
gaudebis uidens, ualde enim dijs similis erit.
duces autem statim illum ad Troiam uentosam.
si autem aliquis interrogasset te mortalium hominum.
quæ tibi charum filium sub cinctura posuit mater,
huic tu dicere memor sis ut te iubeo,
dicunt tibi Nymphæ uenustæ natum esse,
quæ hunc habitant montem indutum materie.
si autem utiq; rem ipsam diceres, & iactes dementi animo,
in amorem mixtum esse cum bene coronata Cytherea,
Iupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
dicta sunt tibi omnia, tu autem in mente tua intelligẽs
cohibe te, neq; nomina, Deorum autem obserua iram.
Sic effata abijt ad cœlum uentosum.
salue dea Cyprum bene habitatam regnans,
à te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

Venerandã aureã coronã habentem pulchrã Venerem
eanam, quæ totius Cypri munimenta sortita est.
maritimæ, ubi illam Zephyri uis molliter spirantis
suscitauit per undam multisoni maris,

spuma

νηλεὲς, τόγ' ἔπειτα πᾶσι κατ' ἀνθρώποισιν
ὀλόμενον, καματηρὸν, ὅτε συγέοσι θεοί πόρ.
αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἔσετ' ἤματα πάντα δαμοῦρ ἐς εἵνεκα σεῖο.
οἱ πρίν ἐμὸς ὄαρος, καὶ μήλεας, αἷς ποτε πάντας
ἀθανάτους σιωπῇ μιξα, καταθυητῇσι γυναιξί
πάρβαινον, πάντας γὰρ ἐμὸν δ' ἀμνασκε νόημα.
νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι συναχήσεται ὀζυόμενῳ περ
τῷ μετ' ἀθανάτοισιν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
χέτλιον ὄνειαρ ὀνόταρ, ἀπ' ἐπλάγχθην δὲ νόοιο.
παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην βροτῷ ἐυνηθέοντα.
τὸν μὲν ἐπὶ δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῶοι βαθύκολποι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε.
αἳ ῥ' ὅτε θνητοῖς ὅτ' ἀθανάτοισιν ἕπονται.
δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσι,
καί τε μετ' ἀθανάτοισι καλὸν χορὸν ἐρρώσαντο.
πῇσι δὲ σιληνοί τε, καὶ ἐὐσκοπος ἀργειφόντης,
μίσγοντ' ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ὀροφόντων.
πῇσι δ' ἄμ', ἢ ἐλάται, ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωλαινείρῃ,
καλαὶ τηλεθάουσαι, ἐν ὄρεσιν ὑψηλοῖσιν
ἕστασ' ἠλίβατοι, τεμένη δ' ἐς κικλήσκουσιν
ἀθανάτων, τάς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,
ἀζαίνεται μὲν πρῶτον ἐὐῤῥιζος καλά:
φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι,
τῷ δὲ ἅμ' ὁμῶ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
αἳ μὲν ἐμὸν θρέψουσι, πυρὸς σόμα σεῖο ἐόντα.
τὸν μὲν ἐπὶ δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
ἄξουσί σοι δεῦρο θεαὶ, δείξουσί τε παῖδα.
σοὶ δ' ἐγὼ ὄφρα ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα δ' ἐείπω,
ὃν πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι ἐνδεκάτωνα.
τὸν μὲν ἐπὶ δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσι
γηθήσεις ὁρόων, μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται.
ἄξεις δ' αὐτίκα νιν ποτὶ ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
εἴ δὲ τις εἴρηταί σε καταθυητῶν ἀνθρώπων,
ἥ τίς σοι φίλον ἐνὶ ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
φασί τοι νύμφης καλυκώπιδος ἔγγονον εἶναι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος κατάειμενον ὕλῃ.
εἰ δέ κεν ἀζήσῃς, καὶ ἐπεύξαι ἄφρονι θυμῷ,
ὡς φιλότητι μιγεῖσ' ἐὐστεφάνῳ κυθερείῃ,
ζεὺς σε χολωσάμενος βαλέει φολόεντι κεραυνῷ.
εἴρηταί τοι πάντα, σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
ἴσχεο, μὴ δ' ὀνόμαζε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
ὡς εἰπὼν ἄιξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
χαῖρε θεὰ κύπροιο εὐκλειτὴ μείλιξ μεδέουσα,
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος, μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Αἰδοίῃ χρυσοστέφανον καλῇ ἀφροδίτῃ
ᾄσομαι ἣ πάσης κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν.
εἰναλίης, ὅθι μιν ζεφύρου μαλθακὸς ἀήτης,
ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

ἀφρῷ

ἀφρῷ ἐνὶ μαλακῷ, τῶν δὲ χρυσάμπυκες ὧραι
δέξαντ' ἀσπασίως, πολὺ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ τεφανον δύπικτον ἔθηκαν
καλῷ χρυσείῳ. ὠ δὲ ηρικτοῖσι λοβοῖσιν
ἄνθεμ' ὀρειχάλκου χρυσοῖό τε τιμήεντος.
δειρὴ δ' ἀμφ' ἁπαλὴ. καὶ ἐπήβολα ἀργυφέοισιν
ὅρμοισι χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσι περ αὐταὶ
ὧραι κοσμίδιαι χρυσάμπυκες ὁππότ' ἴοιεν
ὃν χορὸν ἱμερόεντα θεῶν, καὶ δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦκτα πολὺ κόσμον ἔθηκαν,
ἦγον ὃν ἀθανάτους, οἳ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες,
χερσί τ' ἐδεξιόωντο, καὶ ἤρεσαν ἕκαστος
εἶναι κεριδίαν ἄλοχον, καὶ οἶκαδ' ἄγεσθαι
εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.
χαῖρε ἐλικοβλέφαρε γλυκυμείλιχε, δῶρα δ' ἐμοὶ σῷ ἀγῶνι
νίκην τῷ δὲ φέρεσθαι, ἐμὸν δ' ἐνθεσμον ἀοιδήν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῦ, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

spuma in molli, hanc autem auricuræ Horæ
susceperunt hilariter, immortales autem uestes induere,
caput uero super immortale coronã bene cõstructã posue-
pulchram auream, tribus autem ansis (re
donum orichalchi auriq; honorabilis.
collum autem mollem, ac pectora argentea
monilibus aureis ornabant, quibus ipsæ
Horæ ornatæ fuere auricuræ, quando irent
ad choream amabilem Deorum, & domos patris.
ucrum postquã omne circa corpus ornamentum posuere,
duxere ad immortales, hi autem amplectebãtur uidentes
manibusq; salutabant, & cupijt unusquisq;
esse puellam mulierem, & domum ducere,
formam admirantes ex uiolis coronã habentis Cytheræ.
salue enigras habẽs palpebras, dulciloqua, da uero in cer-
hoc victoriã ferre, meã autem præpara cantionẽ. (tamine
at ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ Η ΛΗΣΤΑΙ.

Ἀμφὶ Διώνυσον σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν
μνήσομαι, ὡς ἐφάνη πρὸς θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἀκτῇ ἐπὶ πορφυρέῃ νεηνίῃ αὐδρὶ ἐοικὼς
πρωθήβῃ καλαὶ δὲ περιστέονται ἔθειραι
κυάνεαι, φάρος δὲ περὶ σταβαροῖς ἔχε ὤμοις
πορφύρεον, τάχα δ' αὖδρον ἐϋσέλμου ἐξ νηὸς
λῃσταί, πολυγόνοιο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον
τυρσηνοί, οὓς δ' ἦγε κακὸς μόρος, οἱ δὲ ἰδόντες
νεύσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον, ἅψα δ' ἑλόντες
εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς κεχαρηότι θυμῷ. (τὸν
υἱὸν γὰρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλήων
εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δήσειν ἀργαλέοισι.
τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμά, λύγοι δ' ἀπὸ τηλόσ' ἔπιπτον
χειρῶν, ἠδὲ ποδῶν, ὁ δὲ μειδάων ἐκάθητο
ὄμμασι κυανέοισι, κυβερνήτης δὲ νοήσας,
αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐπέκλαγε, φώνησέν τε.

Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύετε ἐλόντες
καρτερόν, οὐδὲ φέρειν δύναται μιν νηῦς ἐύεργής.
ἢ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐστὶν, ἢ ἀργυροτόξος ἀπόλλων,
ἢ ποσειδάων, ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
ἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς οἱ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
ἀλλ' ἄγετ' αὖτ' ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
αὐτίκα, μὴ δ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μή τι χολωθεὶς
ὄρσῃ ἀργαλέους ἀνέμους, καὶ λαίλαπα πολλήν.

Ὡς φάτο, τῷ δ' ἀρχὸς συνεφώνεε μύθῳ.
δαιμόνιε, ὅρον ὅρα ἅμα δ' ἱστίον ἕλκεο νηός,
σύμπανθ' ὅπλα λαβών, ὅδε δ' αὖτ' ἀνδρεσσι μελήσει
ἔλπομαι, ἢ αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε κύπρον, (σεο.
ἢ ὅ γε βορέαν ἱκάνει, ἢ ἑκατέρω, ὃν δὲ τε λοῦσαι,
ἔκ περ ὀρεῖ αὐτοῦ τε φίλους, καὶ κτήματα πάντα,
ὅς τε κασιγνήτους, ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.

Ὡς εἰπὼν, ἱστόν τε, καὶ ἱστίον ἕλκε νηός.
ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
κατήρεσαν τάχα δ' ἐν σφιν ἐφαίνετο θαυμαστὰ ἔργα
οἶνος μὲν πρώτιστα θοῇ κατὰ νῆα μέλαιναν
ἡδὺ ἄποτος κελάρυζ' ἀνώλης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
ἀμβρο-

BACCHVS AVT LATRONES.

De Dionyso Semeles inclytæ filio
memor ero, ut apparuit apud littus maris,
acta in longa iuueni uiro similis
nuper pubescenti, pulchri autem concutiebantur capilli
Cyanei, uestem autem circa ponderosos habebat humeros
purpuream, cito autem uiri bolisclma ex naui
latrones peruenere uelociter ad nigrum pontum
Tyrreni, hos autem duxit mala mors, hi autem uidentes
annuere adinuicem, cito autem saliere, statim aũt capientes
abiere ad suam nauem læti animo.
filium enim illum dixere à Ioue nutritorum regum
esse, ac uinculis uolebant ligare difficilibus.
hũc aũt non tenebãt uincula, uimina aũt procul cadebant
à manibus, & à pedibus, hinc autem subridens sedebat
oculis Cyanæis, gubernator autem intelligens
statim suos socios hortatus est, dixitq;.

Miseri, qualem hunc Deum ligatis capientes
fortem, neq; ferre illum potest nauis transtrata.
aut enim Iupiter hic est, aut argentiarcus Apollo,
aut Neptunus, quoniam non mortalibus hominibus
similis est, at Dijs qui olympicas domos habent.
uerum agite hunc dimittamus ad continentem nigrum
statim, neq; in eum manus conijcite, ne iratus
excitet difficiles uentos, ac turbonem multam.

Sic dixit, huic autem dux odioso respondit uerbo.
infelix, secundũ uẽtũ uide, simul autem uelum trahe nauis,
simul omnia arma capiens, hic autem uiris curæ erit.
spero, aut Aegyptum ueniet, aut hic in Cyprum,
uel ad hyperboreos, uel utroq;, tandem autem,
aliquando dicet suos amicos, & possessiones omnes,
suosq; fratres, postquam nobis obtulit Deus.

Sic dicens, malumq;, & uelum trahebat nauis.
flauit autem uentus in medio ueli, circum autem arma
expediebant, cito aũt illis apparebãt admirabilia opera.
unum quidem primum uelocem per nauim nigram
dulcipotum fluebat odorum, excitabatur autem odor
immor-

immortalis, nautas autem sepulchrum cepit oës uidentes.
statim autem in summitate ueli extensa est
uitis, huc atq; huc, pendebant autem multæ
uuæ, circa autem malum uoluebatur hedera
floribus uirescens, gratus autem fructus excitabatur.
omnes autem scalmi coronas habebant, uidentes autem
non timuere, tunc deinde gubernatorem hortabantur
in terram appropinquare, hic autem leo factus fuit inter na
grauis ī summitate, ualde aūt rugiebat, ī media uero (uim
ursum fecit hirsutum ceruice, signa ostendens.
surrexit autem acer, leo autem in sede summa
grauiter torue uidens, hi autem in puppi timuere.
circum autem gubernatorem sapientem animum habentē
stetere utiq; stupefacti, hic autem repente impetum faciens
ducem cepit, hi autem foras malam mortem fugientes,
omnes simul saliere cum uidissent in mare diuum.
Delphines aūt facti fuere, gubernatorem autem misertus,
habuitq;, & illum fecit beatissimum, dixitq; uerbum.
confide diue rector meo grate in animo.
sum autem ego Bacchus magnisonus, quem peperit mater
Cadmea Semele Iouis in amorem mixta.
salue nate Semeles pulchrioculæ, haud quaquam licet
tui oblitum, suauem ornare concionem.

ἀμβροσίᾳ, ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας·
αὐτίκα δ' ἀκρότατον πρὸς ἱστὸν ἔζετανύθη
ἄμπελος, ἧδε καὶ ἧδε, κατεκείμνωντο δὲ πολλοὶ
βότρυες, ἀμφ' ἱστὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς
ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ' ἄρα καρπὸς ὀρώρει.
πάντες δὲ σκαλμοὶ στεφάνους ἔχον, οἱ δὲ ἰδόντες,
μὴ δήδειν τότ' ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
γῆν πελάσαι, ὃ δ' ἄρα σφι λέων γήγειτ' ἐνδοθι νηοῦ,
δεινὸς ἐπ' ἀκροτάτῃς, μέγα δ' ἔβραχε, φῦσε δ' ἄρα μέσσῃ
ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα, σήματα φαίνων. (σε
αὐτὰρ δ' ἔστη μεμαώς, λέων δ' ἐν εἰνὶ σέλμασι κάρη
δεινὸν ὑπόδρα ἰδών, οἱ δ' εἰς πρύμνην ἐφόβηθεν.
ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ σεσόφρονα θυμὸν ἔχοντες
ἕστασαν ἄρ' ἐκπληγῆτες, ὃ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας,
ἀρχὸν ἕλ', οἱ δὲ θύραζε κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
πάντες ὁμῶς πήδησαν ἐπεὶ ἴδον εἰς ἅλα δῖαν.
δελφῖνες δ' ἐγένοντο, κυβερνήτην δ' ἐλέησας,
ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον, εἶπέ τε μῦθον.
θάρσει δῖε πάτωρ τῷ' μῷ κεχαρισμένε θυμῷ.
εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ὀβρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
καδμὶς σεμέλη Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.
χαῖρε τέκος σεμέλης ἐυώπιδος, οὐδ' ἐπιδεύς
σεῖό γε ληθόμενον γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

IN MARTEM.

Mars perrobuste, grauistrepicure, aureā scuticā habēs,
magnanime, clypifer, urbium seruator, armis instructe,
fortimane, indefesse, hasta ualens, mœnia olympi,
uictoriæ felicis pater, auxiliator iustitiæ,
iniustis tyranne, iustissimorum dux hominum,
fortitudinis sceptrifer, ignitum circulum uoluens
ætheris inter septigrada astra, ubi te equi
ualde flammosi tertio super curru semper habent.
audi mortalium auxiliator, dator audacis Hebes,
facile relucens lumen desuper ad uitam
nostram, ac fortitudinem Martialem, sic utiq; possem
depellere malum amarum à meo capite,
& animæ deceptorium subflectere in mentem impetum,
animiq; robur acutum cohibere, qui me excitauit
pugnam horridam aggredi, sed tu audaciam
da beate, pacisq; manere in illæsibilibus legibus,
inimicorum fugientem laborem, fataq; uiolenta.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἄρες ὑπερμενέτα βοιστάρματε, χρυσοπήληξ,
ὀμβριμόθυμε, φέραυτι, πολιοῦχε, χαλκοκορυστὰ,
καρτερόχειρ, ἀμόγητε, σθεναδγνὲς, ἔρκος ὀλύμπου
νίκης δυπολέμοιο πάτερ, σωωαρωγὲ θέμιστος,
αὐτοβίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
ἠνορέης σκηπτοῦχε πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
αἰθέρος ἐπ' ἀπείρονα ἐνὶ τέσσερσι, ἔνθά σε πῶλοι
ἀφλεγέες τριπάτης ὑπὲρ αὔτυγος αἰὲν ἔχουσι.
κλῦθι βροτῶν ἐπίκουρε δοτὴρ θυδαρσέος ἥβης,
πρηὺ κατιλλαίνων, σέλας ὑψόθεν ὃς βιότοιο
ἡμετέρου, καὶ κάρτος ἀρήϊον, ὥς κε δυναίμην
σοῦ ἐόντ' κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμεῖο κορύσσω,
καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάψαι φρένι ὁρμὴν,
θυμόν τ' αὖ μένος ὀξὺ κατοχέμεν, ὅς μ' ὀρέγεσκε
φυλόπιδος κρυερῆς ὑπιβαινέμεν, ἀλλὰ σὺ θάρσος
δὸς μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς,
δυσμενέων πεφυγόντα μόθον κῆρᾶς τε βιαίας.

IN DIANAM.

Dianam laudat Musa sororem procul iaculantis
uirginem sagittis oblectantem, simul nutritā cū Apolline.
quæq; equos paratos iuncis copiosæ Meletæ
impetuose per Smyrnam totum aureum currum agit,
ad Clarum uitibus copiosam, uerum argentiarcus Apollo
sedit expectans longè iaculantem sagittis oblectantem.
& tu quidem sic salue, deæ autem simul omnes cantione.
at ego te primum, & à te incipio cantare,
à te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἀρτεμιν ὑμνεῖ μοῦσα κασιγνήτην ἑκάτοιο,
παῖδ' ἰοχέαιραν ὁμότροφον ἀπόλλωνος.
ἥ δ' ἵππους ἄρσασα βαθυχοίνοιο μελήτης
ἐίμφα δι' ἀ σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα δίωκει,
ἐς κλάρον ἀμπελόεσσαν. ὁ δ' ἀργυρόβοξος ἀπόλλων
ἕσται μιμνάζων ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν.
καὶ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.
αὐτὰρ ἐγώ γε πρῶτα, κἠξ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν.
σοῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος, μετιήσομαι ἄλλον ὕμνον.

IN VENEREM.

Cyprogenitam Cythereā, canam quæq; mortalibus
blanda dona dat, amabili autem facie

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῆ κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσι
μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερόεντι δὲ προσώπῳ

αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.
χαῖρε θεὰ σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα.
καὶ πάσης κύπρου, δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

semper subridet, & amabilem fert florem.
salue dea Salaminam bene habitatam regnans,
& totam Cyprum, da uero amabilem cantionem.
at ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' ἀθηναίην ὀρυσίπολιν ἄρχομ' ἀείδειν.
δεινήν, ἣ σὺν ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
πορθόμηναί τε πόλιας ἀϋτήν τε, πόλεμόν τε.
ἣ καί τ' ἐρρύσατο λαὸν ἰόντά τε, νιεόμενόν τε.
χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην, εὐδαιμονίην τε.

IN PALLADEM.

Palladem Atticam patronam urbium incipio canere
grauem, cui cum Marte curæ sunt bellicæ opera,
dirutæq; ciuitates, clamorq;, bellaq;.
quin & liberauit populum uenientemq; euntemq;.
salue dea, da uero nobis fortunam, felicitatemq;.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥεία
ἀθανάτην βασίλειαν ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ὀριγδούπου κασιγνήτην ἀλοχόν τε
κυδρήν, ἣν πάντες μακαρες κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
ἀζόμενοι τίουσιν ὁμῶς δεδιότ' τερπικεραύνῳ.

IN IVNONEM.

Iunonem cano aurithronam, quam peperit Rhea,
immortalem reginam excelsam formam habentem,
Iouis ualdisoni sororem mulieremq;
inclytam, quam omnes beati per longum olympum
læti honorant simul cum Ioue oblectante fulmnibus.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον σεμνὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
αὐτὴν καὶ κούρην τερπικαλλέα Περσεφόνειαν.
χαῖρε θεὰ καὶ τήνδε σάω πόλιν, ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

IN CEREREM.

Cererem pulchricomã uenerandã deã incipio canere.
ipsam & puellam perpulchram Proserpinam.
salue dea, & hanc serua ciuitatem, præsis autem cantioni.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
ὑμνεῖ μῦσα λίγεια Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο.
ἣ ἱεροτάλων τυμπάνων σύν τ' ἰαχὴ βόμος αὐλῶν
δεύετο, ἠδὲ λύκων λιλαγμὸς, χαροπῶν τε λεόντων.
ὄρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντας φάραγγας.
σὺ δὴ οὕτω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.

IN MATREM DEORVM.

Matrem mihi omniumq; deorum, omniumq; hominum
laudat Musa suauis Iouis filia magni,
cui crotalorũ, tympanorũq; sonus, simulq; tremor tibiarũ
placuit, ac luporum clangor, terribiliumq; leonum.
montesq; sonori, & syluosi recessus.
& tu quidem sic salue, deæ autem simul omnes cantione.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

Ἡρακλέα δ' υἱὸν ἐγὼ ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
γείνατο ἐν χθονίῃσι θήβῃς ἐν καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφέϊ κρονίωνι.
ὃς πρίν μὲν καὶ γαῖαν ἀδέσφατον, ἠδὲ θάλασσαν
πλαζόμενος πομπῇσιν ὑπ' εὐρυσθῆος ἄνακτος.
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη
νῦν δ' ἤδη καλῷ ἐδέθη νιφόεντος ὀλύμπου,
ναίει τερπόμενος, τῷ ἔχει καλλίσφυρος ἥβη.
χαῖρε ἄναξ Διὸς υἱὲ, δίδου δ' ἀρετήν τε, καὶ ὄλβον.

IN HERCVLEM LEONINI animi.

Herculem Iouis filium canam, quem ualde fortissimũ
genuit terrestrium Theba in pulchris regionibus
Alcumena, mixta cum nigriniube Saturnio.
qui antea quidem per terram indicibilem, ac mare
errans iussibus Euristhei regis.
multa quidem ipse fecit iniusta, & multa sustulit.
nunc autem in pulchro solo niuosi olympi,
habitat oblectatus, & hẽt pulchros talos habentẽ Heben.
salue rex Iouis fili, da uero uirtutemq;, & fœlicitatem.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἰητῆρα νόσων ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν.
υἱὸν ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα κορωνὶς,
δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κόρη φλεγύου βασιλῆος.
χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι κακῶν δηλητῆρ' ὀδυνάων.
ἐὺ σὺ δὴ οὕτω χαῖρε ἄναξ, λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

IN AESCVLAPIVM.

Medicum morborum Aesculapium incipio canere.
filium Apollinis, quem genuit diua Coronis,
Dotio in campo, puella Phlegij regis.
gaudiũ magnũ hominibus malorũ deliniatorem dolorum.
& tu quidem sic salue rex, precor autem te cantione.

ΕΙΣ ΔΙΟΣ ΚΟΥΡΟΥΣ.

Κάστορα καὶ πολυδεύκη, ἀείσετο μῦσα λίγεια
τυνδαρίδας, οἵ ζηνὸς ὀλυμπίου ἐζεγένοντο.
τοὺς ὑπὸ ταϋγέτῳ κορυφῆς τέκε ποτνία λήδη,
λάθρῃ ὑπὸ μιχθεῖσα κελαινεφέϊ κρονίωνι.
χαίρετε τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

IN IOVIS PVEROS.

Castora & Pollucem cane Musa suauis
Tyndaridas, qui à Ioue olympio geniti sunt.
quos sub Taygeti uertice peperit ueneranda Leda,
clam subdomita à nigrinube Saturnio,
saluete Tyndaridæ, uelocium assessores equorum.

IN MERCVRIVM.

Mercurium cano Cyllenium Argicidam
Cyllenen regnantem, & Arcadiam ouibus copiosam,
nuncium immortalium ualde utilem, quem peperit Maia
Atlantis filia, Iouis in amorem mixta,
uerecunda, beatorum Deorum effugit commercium,
antrum habitans opacum, ubi Saturnius
cũ Nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio tẽpe
quando dulcis somnus tenebat albiulnam Iunonem.
latebat autem immortalesq; Deos mortalesq; homines.
& tu quidem sic salue Iouis & Maiæ fili.
à te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.
salue Mercuri gratiarum dator nuncie dator bonorum.

IN PANA.

De Mercurij mihi charo filio dic Musa,
capripede bicorno amatore strepitus, quiq; in Pissa
arborosa simul incedit solitis choreis cum Nymphis,
quæq; præruptæ petræ incedunt capita,
Pana inuocantes pastoralem Deum pulchricomum.
squallidum, qui omnem collem niuosum sortitus est.
& uertices montium, & saxosa cacumina.
frequentat autem, huc atq; illuc per uirgulta densa.
interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
interdum iterum saxa altissima obambulans.
summum uerticem ouium speculam ascendens.
sæpe autem capris frequentes percurrit montes longos.
sæpe autem in colles digreditur feras mactans.
acute cernens, tunc autem hesperus clanxit ut
ex summitate egrediens arundinum, sub carmine ludens.
suaue non hunc præcurreris in cantibus
auis, quæ uere multifloro in foliis
lamentum effundens emittit suauem cantum.
cum ipsis autem tunc Nymphæ montanæ suauiloquæ
ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigræ aquæ
canunt, uerticem autem resonat montis Echo.
deus aũt huc atq; illuc chorearũ tunc in medium serpens,
frequenter pedib. assequitur, pellem aũt ad terga cruentã
lyncis habet, suauibus oblectans animum cantibus,
in molli prato, illic crocus & hyacinthus
suauiter spirans uirẽs admiscetur innumerosam herbam.
celebrant autem deos beatos, & longum olympum.
qualem Mercurium admodum utilem egregium omnium
dicebam, quod hic omnibus deis uelox nuncius est.
& utiq; in Arcadiam copiosam fontibus matrem ouium
uenit, ubi autem illi templum Cyllenium est.
ubi hic & Deus existens, gracili uellere oues pascebat
uirũ apud mortalẽ, uirescebat n. amor mollis q cũ inuasit,
cũ Nympha pulchricoma Dryopis in amore miscetur.
perfecit aũt nuptias uirescentes, peperit autem in domibus
Mercurium charum filium statim monstruosum uisu.
capripedẽ bicornũ, ac multi strepitus existẽtẽ, & dulce ri-
fugit aũt surgens, reliquit aũt puerũ nutrix. (dentem,
metuit enim ut uidit faciem implacabilem hirsutam.
hũc autem statim Mercurius ualde utilis ad manum posuit
accipiens,

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον ἀργειφόντην.
Κυλλήνης μεδέοντα, καὶ ἀρκαδίης πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον ὃν τέκε Μαῖα
Ἄτλαντος θυγάτηρ, διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα
αἰδοίη, μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὁμιλον,
ἀντρῳ ναιετάουσα παλιοσκίῳ, ἔνθα Κρονίων
νύμφῃ εὐπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
εὖ τε κατα γλυκὺς ὕπνος ἔχε λευκώλενον ἥρην.
λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς, θνητούς τ' ἀνθρώπους.
καὶ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.
χαῖρε ἑρμῆ χαριδῶτα διάκτορε δῶτορ ἐάων.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ.

Ἀμφί μοι ἑρμείαο φίλου γόνον ἔννεπε μῦσα,
αἰγοπόδων δικέρωτα φιλόκροτον ὅς τ' ἀνὰ πίσσαν
δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χορόεσσι νύμφαις,
αἳ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης σείουσι κάρηνα.
παῦν' ἀνακεκλόμεναι νόμιον θεὸν ἀγλαοβειρον.
αὐχμήεντ' ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχε.
καὶ κορυφὰς ὀρέων, καὶ τεθήεντα κάρηνα.
φοιτᾷ δ' ἔνθα, καὶ ἔνθα δι' ῥωπήια πυκνά.
ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν.
ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐπιβάτοισι διοιχεῖ,
ἀκροτάτῳ κορυφῇ μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
πολλάκι δ' αἰγινόεντα διεσσύμενος ὄρεα μακρά.
πολλάκι δ' ἐν νεμεοῖσι δίηλασε θῆρας ἐναίρων
ὀξέα δερκόμενος, τότε δ' ἕσπερος ἔκλαγξεν οἶος,
ἄκρης ἐξανιών δονάκων, ὑπὸ μοῦσαν ἀθύρων
νήδυμον, ἐκ αὖ τόν γε παρεσσύμενοι ἐν μελέεσσιν
ὄρνις, ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
θρῆνον ὀπιζομένη χέουσα χέει μελίγηρυν ἀοιδήν.
τῶν δ' ἔσαν τότε νύμφαι ὀρεσιάδες λιγύμολποι
φοιτῶσαι πυκνὰ ποσ' ἐν κελεύθῳ μελανύδρου
μέμποντ', κορυφῶν δὲ πόδες ἔνεν ὄρεος ἠχώ. (πων,
δ' αἶμων δ' ἔνθα, καὶ ἔνθα χορῶν τότε δὴ μέσον ἦρ
πυκνὰ ποσὶν δινεῦσ', λάφυρον δ' ἐν ὤμοις ἔχων
λυγκὸς ἐχέφρ, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς
ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
δυώδης θαλέων, καταμίσγετ' ἄκριτα πόιλω.
ὑμνοῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας, καὶ μακρὸν ὄλυμπον
οἷον δ' ἑρμείαν ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
ἔννεπον, ὡς ὅ γ' ἄπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστι.
καὶ ῥ' ὅ γ' ὅτ' ἀρκαδίην πολυπίδακα μητέρα μηῆ-
δεκίνετ', ἔνθα δέ οἱ τέμενος κυλλήνιον ἔστιν. (λων
ἔνθ' ὁ δὲ καὶ θεὸς ὤν, ψαφαρότριχα μηλ' ἐνόμευεν
ἀνδρὶ πρὶν θνητῷ, θάλε γ' πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν
νύμφῃ εὐπλοκάμῳ δρυόπος φιλότητι μιγεῖσα.
ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν, τέκε δ' ἐν μεγάροισιν
ἑρμεῖν φίλον υἱὸν ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι.
αἰγιπόδην, δικέρωτα πολύκροτον, ἠδ' ὑγέλωτα.
φεῦγε δ' ἀναΐξας, λέπε δ' ἄρα παῖδα λιθείν.
δεῖσε γὰρ ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον ἠὲ βρότειον,
τὸν δ' αὖψ' ἑρμείας ἐριούνιος εἰς χέρα θῆκε

δεξά-

δεξάμενος, χαῖρεν δὲ νόῳ πολιώτατα δαίμων.
ῥίμφα δ' ὀρ ἀθανάτων ἐδρας κίε παῖδα καλύψας
δέρματι φῶκ πυκινοῖσιν ὀρεσκόοιο λαγῶοῦ.
πᾶρ δὲ ζωὶ κάθιζε, καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
δείξε ἢ κῦδος ἐὸν, πάντας δ' ἄρα θυμὸν ἐτέρφθον.
ἀθάνατοι, πρίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος.
πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἐτέρψε.
καὶ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε ἄναξ, λίσσομαι δέ σ' ἀοιδῇ.
αὐτάρ ἐγὼ καὶ σεῖο, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

Ἡφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο μῦσα λίγεια.
ὃς μετ' ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
ἀνθρώποις ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός, οἱ τὸ πάρος περ
ἄντροις ναιετάασκον ὡς θῆρες κατὰ θήρας.
νῦν δὲ δι' Ἡφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαήσαντες,
ῥηϊδίως αἰῶνα τελεῦν φόρον εἰς ἐνιαυτόν,
εὔκηλοι δίαγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.
ἀλλ' ἵληθ' Ἡφαιστε, δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὴ κὴ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδῃ,
ὄχθῃ ἐπιθρώσκων ποταμοῦ πρὸς δινήεντα
πολιοῦ, σὲ δ' ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἤλυθε πρῶτόν τε, καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.
κὴ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε ἄναξ, ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΑ.

Ἀμφὶ ποσειδάωνα θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν,
γαίης κινητῆρα, κὴ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
πόντιον, ὃς δ' ἑλικῶνα, κὴ εὐρείας ἔχει αἰγάς.
δίχθά τοι γνώσιγαιε θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο.
ἵππων τε δμητῆρ' ἐμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.
χαῖρε ποσειδάων γαιήοχε κυανοχαῖτα,
κὴ μάκαρ' εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἀρήγων.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

Ζῆνα θεῶν τ' ἄριστον ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον.
εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅς τε θέμιστι
ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ, πυκινὸς ὀάρους ὀαρίζει.
ἵληθ' εὐρύοπα κρονίδη κύδιστε μέγιστε.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἑστίη, ἥ τε ἄνακτος ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
πυθοῖ γ' ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
ἀεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
ἔρχεο τόν δ' αὐτὰ οἶκον, ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα.
σὺν δὲ μητιόεντι, χάριν δ' ἅμ' ὄπασον ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ, ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μουσάων ἀρχόμεθ' ἀπόλλωνός τε διός τε.
ἐκ γὰρ μουσάων, καὶ ἑκηβόλου ἀπόλλωνος,
ἄνδρες ἀοιδοί τ' ἐασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί.
ἐκ δὲ διὸς, βασιλῆες, ὃ δ' ὄλβιος ὃν τινα μῦσαι
φίλωσι, γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
χαίρετε, τέκνα διὸς, καὶ ἐμοὶ τιμήσατ' ἀοιδήν.
αὐτάρ ἐγὼν ὑμεῖων τε, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ

accipiens, gaudebat autem in animo admodum deus.
cõfestim aũt ad immortaliũ sedes cucurrit puerũ cooperiẽs,
pellibus in densis montani leporis.
apud autem Iouem sedit, & alios deos.
ostẽdit aũt puerum suum, oẽs autem animum oblectabant
immortales, in cæteros autem Bacchus ille Dionysus.
pana autẽ illum uocarũt, quòd animũ omnib. oblectauit.
& tu quidem sic salue, ô rex, litabo autem te cantu.
nam ego & tui & alterius memor ero cantus.

IN VVLCANVM.

Vulcanum inclyti consilij cane Musa suauis,
qui cum Minerua cæsia præclara opera
homines docuit in terra, qui antea
antris habitabant in montibus ueluti feræ.
nunc autem per Vulcanum inclytum in artib. opera docti,
facile æuum finiferum ad annum,
quieti degunt in suis domibus.
sed ppitius esto Vulcane, da aũt uirtutem, & felicitatem.

IN APOLLINEM.

Phœbe, te quidem & Cygnus sub alis suauiter cantat,
in ripam insiliens amnem apud uorticosum
Peneum, te autem cantor habens citharam suauem
dulcicanus primumq; & postremo semper canit.
& tu quidem sic salue rex, placo autem te cantu.

IN NEPTVNVM.

Neptunum deum magnum incipio canere,
terræ motorem, ac immensi maris.
pontium, qui Helicona, & latas habet Aegas:
dupliciter tibi ô terræ motor dij honorem diuiserunt.
equorumq; domitorem esse, seruatoremq; nauium.
salue Neptune terram habens cæruleis crinibus decore,
& beate benignum animũ habens, nauigantib. auxiliare.

IN IOVEM.

Iouem deorum optimum canam, & maximum,
late sonantem, ualidissimum fructiferum, qui cũ Themide
seorsum sedente, crebros sermones miscet.
sis propitius late sonans Saturnie inclytissime maxime.

IN VESTAM.

Vesta quæ regis Apollinis procul iaculantis,
in Pytho ualde diuina sacram domum circumuersaris,
semper ex tuis crinibus distilat liquidum oleum.
ueni hanc super domum, accede animum habens
cum Ioue sapiente, gratiam autem simul præbe carmini.

IN MVSAS, ET APOLLINEM.

A Musis incipio Apollineq; Iouecq;.
ex enim Musis, & procul mittente Apolline,
uiri poetæ sunt in terra & citharœdi.
ex autem Ioue, reges, hic autem felix quem Musæ
diligunt, suauis illi ab ore fluit uox.
salucte proles Iouis, & meum in honorem habete cantum.
at ego & uestri & alterius memor ero cantus.

IN

IN BACCHVM.

Hedera coronatũ Bacchũ ualde ſonãtẽ incipio canere,
Iouis ac Semelæ ualde inclytæ præclarum filium,
quem alebant pulchricomæ Nymphæ à patre rege
ſuſcipientes pectoribus, & accurate nutriebant
Nyſſæ in uallibus, hic autem creſcebat à patre procul,
antro in bene olenti in numero poſitus immortalium.
at poſt hunc Deæ multilaudem aluerunt,
tunc ibat ad nemoroſos receſſus,
hedera & lauro ornatus, hæ autem ſimul ſequebantur
Nymphæ, hic aũt dux erat, ſonus aũt habebat maximã ma (teriem.
& tu quidem ſic ſalue uuis copioſe ô Bacche.
da autem nos gaudentes ad horas rurſus uenire,
ex horis autem rurſus ad multos annos.

IN DIANAM.

Dianam cano aureum collum habentem ſonoram,
uirginem uerecundã, ceruos iaculãtem, ſagittis oblectãtẽ,
legitimam ſororem aurienſis Apollinis,
quæ per montes umbroſos, & promontoria uentoſa,
uenatione oblectata, totum aureum arcum extendit,
emittens gemituoſa tela, tremunt autem capita
altorum montium, ſonat autem hirſuta ſylua
grauiter à clangore ferarum, horret autem terra,
pontusq; piſcoſus, at hæc fortem animum habens,
ubiq; ſe uertit ferarum perimens genus.
at poſtquã oblectata eſt ferarum ſpeculatrix ſagittis oble/
delectauerit aũt animũ laxãs qui bene flectitur arcũ (clãs
uenit in magna domo fratris ſui chari
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Muſarum, ac Gratiarum pulchram choream inſtaurans.
ubi ſuſpendens reflexum arcum, & ſagittas,
dux fit gratioſum circa corpus ornamentum habens,
præcedens in choro, hæ aũt ambroſiã uocem emittentes
laudant Latonam pulchros talos habẽtẽ ut peperit filios
immortalium conſiliq; & operibus longè optimos.
ſaluete nati Iouis, & Latonæ pulchricomæ.
uerum ego ueſtrum, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

Palladem Atticam inclytam incipio canere,
cæſiam, multi conſilij, implacabilem animum habentem,
uirginem uerecundam, patronam urbium, robuſtam,
Tritogenam, quam ipſe genuit conſultor Iupiter,
uenerando ex capite, bellicoſa arma habentem,
aurea ſplendida, ſtupor autem habebat omnes uidentes
immortales, hæc autem ante Iouem Aegiochum
impetuoſe exilijt ab immortali capite,
concutiens acutũ telũ, magnus aũt cõcutiebatur olympus
grauiter à forti cæſia, circum autem terra
fortiter ſonuit, motus igitur eſt pontus
undis purpureis commotus, conſtitit autem mare
repente, ſtetit autem Hyperionis præclarus filius,
equos uelocipedes multum tempus, donec puella
cepit ab immortalibus humeris dijs ſimilia arma

Pallas

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον ὑμνέομεν ἄρχομ' ἀείδειν,
ζηλωτὸν καὶ σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱόν,
ὃν τρέφον νύμφαι κοῦραι πατρὸς ἀνακτος.
δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ὠδύνεσι πατρὸς ἔκηλα.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολυϋμνον ἔθρεψαν,
δὴ τότε φοιτίζεσκε κατ' ὑλήεντας ἀϋλους,
κισσῷ τε δάφνῃ τε πεπυκασμένος. αἰεὶ δ' ἅμ' ἕποντο
νύμφαι ὀδὴ ἡγεῖτο, βρόμος δ' ἔχεν ἄπασαν ὕλην
καὶ σὺ μὲν ὄτω χαῖρε πολυσάφυλ' ὦ διόνυσε.
δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐν ὥραις αὖτις ἱκέσθαι.
ἐκ δ' αὖθ' ὥραων, εἰς ἔτεα πολλὰ τε καὶ τε.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἀρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον κελαδεινὴν,
παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον ἰοχέαιραν,
αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου ἀπόλλωνος,
ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα, καὶ ἄκριας ἠνεμόεσσας,
ἄγρῃ τόξ' μιμνῃ, πᾶν χρύσεα τόξα τιτάινει.
πέμπουσα ἰονόεντα βέλη. τρομέει δὲ κάρηατα
ὑψηλῶν ὀρέων. ἰαχεῖ δ' ὠπὶ δάσκιος ὕλη,
δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν φρίσσει δὲ τε γαῖα,
πόντος τ' ἰχθυόεις, ἠδ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα,
πάντη ἐπιστρέφεται θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
αὐτὰρ ἐπὴν τέρψῃ θηροσκόπος ἰοχέαιρα,
θυφρένην δὲ νόον χαλάσασ' ἀγκάμπεα τόξα,
ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο
φοίβου ἀπόλλωνος. δελφῶν εἰς πίονα δῆμον,
μουσῶν καὶ χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς,
ἡγεῖται χαρίεντα πολὺ χροϊ κόσμον ἔχουσα,
ἐξάρχουσα χορούς, αἰδ' ἀμβροσίην ὄπ' ἱεῖσαι
ὑμνοῦσι λητὼ καλλίσφυρον, ὥς τέκε παῖδας
ἀθανάτων βουλῇ τε, καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.
χαίρετε τέκνα διὸς καὶ λητοῦς ἠυκόμοιο.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' ἀθηναίην κυδρὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν.
παρθένον αἰδοίην ῥυσίπολιν ἀλκήεσσαν,
τριτογένειαν, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητιέτα ζεύς,
σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν
χρύσεα παμφαάωντα, σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
ἀθανάτους, ἠδὲ πρόσθεν διὸς αἰγιόχοιο
ἐσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο κορήνης,
σείσασ' ὀξὺ ἄκοντα, μέγας δ' ἐλελίζετ' ὄλυμπος
δεινὸν ὑπ' ὀμβρίμης γλαυκώπιδος ἀμφὶ δὲ γαῖα,
σμερδαλέον ἰάχησεν. ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος
κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος. ἔσχε δ' ἄλμη
ὀξυπόρος, σῆσεν δ' ὑπερείονος ἀγλαὸς υἱός,
ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰόσ τε κόρην
εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη

παλλὰς

παλλὰς ἀθηναίη, γήθησε δὲ μητίετα ζεύς.
καὶ σὺ μὲν, ὄτω χαῖρε διὸς τέκος αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐγὼ, καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς

Pallas Attica, gauisus est autem consultor Iupiter.
& tu quidem sic salue Iouis nate Aegiochi.
uerum ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Εστίη ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
ἀθανάτων τε θεῶν ἠμαὶ βροτῶν τ' ἀνθρώπων
ἕδρην αἰδοῖον ἔλαχε πρόβροσιν τιμήν.
καλὸν ἔχουσ' γέρας καὶ τιμὴν, ὅ γ' ἄτερ σοῦ
οὐ λαπίνας θνητοῖσιν, ἵν' ὀ πρώτη, τυμάτη τε
ἔσῃ ἀρχόμενόν τε πόνῳ δεῖ μελιηδέα οἶνον.
καὶ σύ μοι ἀργειφόντα δίος, καὶ μαιάδος υἱὲ
ἄγγελε, τ' μακάρων χρυσόῤῥαπι δῶτορ ἐάων,
ναίετε δώματα καλὰ φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν
ἵλαοι ὦν, ἀπάρκεσιν αἰδοίη τε φίλη τε
ἔστε· ἀμφότεροι γὰρ ὑπὸ χθονίων ἀνθρώπων,
εἰδότες ἔργματα καλὰ, νόῳ δ' ἔστεον ἠδὲ καὶ ἥβῃ.
χαῖρε κρόνου θύγατερ σύ τε, & χρυσόῤῥαπις ἑρμῆς,
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

IN VESTAM.

Vesta quæ omnium in domibus altis
immortaliumq; Deorum humi uenientiumq; hominum.
sedem sempiternam sortita es, ac antiquum honorem.
pulchrum habens donum & honorem, neq; enim sine te
conuiuia mortalibus, ubi non prima postremaq;
Vesta incipiens delibat suaue uinum.
& tu mihi Argicida Iouis, & Maiæ fili
nuncie, beatorum auri uirga dator bonorum,
habitate domos bonas chara mentibus adinuicem,
propitius existens, auxiliare cum uerecundaq; charaq;
Vesta, ambo enim terrestrium hominum
scientes opera pulchra, mentemq; sequimini & Heben.
salue Saturni filia tuq;, & auriuirga Mercurius.
at ego uestrumq;, & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΓΑΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι ἠὐθέμεθλον,
πρόβιβλον, ἣ φέρβει ἐνὶ χθονὶ πάντ' ὁπόσ' ἔστιν,
ἠ μὲν ὅσα χθόνα δῖαν ἐπείρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
ἠδ' ὅσα πωτῶνται, πάντα φέρβει ἐκ σέθεν ὄλβος.
ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε, καὶ εὔκαρποι τελέθουσι.
πότνια, σοὶ δ' ἔξεστι δοῦναι βίον, ἠδ' ἀφελέσθαι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν, ὅδ' ὄλβιος ὅν κε σὺ θυμῷ
πρόφρων τιμήσεις, ᾧ τ' ἄφθονα πάντα πέλονται.
βλεῖται μὲν σφῶν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγρὸς
ἐτήσιον εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν,
αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι, πόλιν ἣ καλλιγύναικα
οἰραίνουσ', ὄλβος τε πόλυς, καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ.
παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλέι κυδιόωσι,
παρθενικαί τε χοροῖς πόρευσαν θέσιν εὐφρονι θυμῷ
παίζουσαι χαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλακὰ ποίης.
ὣς κε σὺ μνήσεις σεμνὴ θεά. ἄφθονε δ' αἶμον,
χαῖρε θεῶν μήτηρ, ἄλοχ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
πρόφρων δ' αὖτ' ὠδῆς βίοτον θυμήρε' ὀπάζε.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο, καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

IN TERRAM MATREM OMNIVM.

Terram omnium matrem canam bene fundatam,
honoratißimam, quæ nutrit in terra omnia quæcunq; sunt,
& quot terram diuam incedunt, & quot pontũ,
& quot uolunt, hæc nutriuntur ex tuis diuitijs.
ex te autem boni filij, & boni fructus existent.
ueneranda, in te autem positum est dare uitam, & auferre
mortalibus hominibus, at hic felix quem utiq; tu in animo
prompte honorabis, huicq; copiosa omnia sunt.
abundat quidem illis aruum uitiferum, & per agros
iumentis abundat, domus autem impletur bonis.
ipsi aũt bonis legib. per urbem habẽtẽ pulchras mulieres
dominantur, felicitas autem multa & diuitiæ sequuntur,
filij autem lætitia iuuentute florentem gloriantur,
uirgines q; choreis festiuis læto animo
ludentes, gaudent ad flores molles herbæ,
quos utiq; tu honorabis ueneranda copiosa Dea.
salue Deorum mater, uxor cœli stellati,
prompta autem loco cantus uitam lætam præbe,
at ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

Ηλιον ὑμνεῖν αὖτε διὸς τέκος ἄρχεο μοῦσα
καλλιόπη φαέθοντα. τ' ὀλοφύρεσσα βοῶπις
γείνατο γαίης παιδί καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
γῆμε γὰρ ὑπερφάεσσαν ἀγακλειτὸν ὑπερίονα
αὐτοκασιγνήτην, ἣ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα
ἠώ τε ῥοδοδάκτυλον, ἠὺ πλόκαμόν τε σελήνην,
ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ὀπιδέκελον ἀθανάτοισιν.
ὃς φαίνει θνητοῖσι, καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἵππους ἐμβεβαώς, σμερδνὸν δ' ὄγε δέρκεται ὄσσοις,
χρυσῆς ἐκ κόρυθος, λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ
αἰγλῆς σίλβουσι, πρὸς κροτάφους τε πρηεῖαι
λαμπραὶ ἀκρήατος χαρείσας κατέχουσι πρόσωπον
πλαγγῶν, καλὸν δὲ περὶ χροῖ λάμπει ἐσθὴς,
λεπτῇ ἐργε πνοιῇ ἀνέμων, ὑπὸ δ' ἀρσενὸν ἵππου,

IN SOLEM.

Solem laudare rursus Iouis nata incipe Musa
Calliope Phaetontem, quem Euriphaessa bou. ocul. habẽs
peperit terræ filium & cœli stellati.
duxit enim Euryphaessam ualde inclytam Hyperion
legitimam sororem, quæ illi peperit pulcherrimos filios
auroraq; roseum cubitũ habẽtẽ, pulchricomamq; Lunã,
Solemq; indefessum, similem immortalibus.
qui lucet mortalibus, & immortalibus Dijs,
equos ascendens, horrendum autem hic inspicit oculis
aurea è galea, clari autem radij ab ipso
splendore relucent, ad tempora autem genæ
clara à capite gratiosum tenent os
lucidum, pulchra autem circa corpus fulget uestis,
tenuiter contexta flatu uẽtorum, sub autem masculi equi,

hic

hic igitur hic sistens aurijugum currum, & equos,
diuinus mittit per cœlum in Oceanum.
salue rex, prompte autem uitam lætam præbe,
á te incipiens, uocabo mortalium genus uirorum
semideorum, quorum opera Dij mortalibus ostenderunt.

ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα, καὶ ἵππους,
θεσπέσιος πέμπει δ' ἐς οὐρανὸν ὠκεανόνδε.
χαῖρε ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε.
ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος, κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

IN LVNAM.

Lunam canere extensipedem, dicite Musæ
suauiloquæ puellæ Saturnij Iouis, peritæ cantus,
ex qua splendor terram inuoluit á cœlo
capite ex immortali, multum autem ornamẽtũ excitatũ è
splendore splendente, enitescit autem tenebrosus aer
aurea ex corona, radij autem uoluuntur,
quando ab Oceano lauans corpus pulchrum,
uestes induta procul lucentes diuina Luna,
iungens polos longæ ceruicis fulgidos,
impetuose prius agitarit pulchricomos equos,
uespertina semimẽstrua, quãdo plenus est magnus globus,
clarissimiq; splendores, tunc aucta sunt
cœlitus, signum autem mortalibus, & indicium est,
cum qua olim Saturnius mixtus est amicitia & lecto.
hæc autem pregnata omnifariam peperit filiam,
decoram formam habens inter immortales Deos.
salue regina Dea albiulna diua Luna,
prompta, pulchricoma, á te enim incipiens laudes hoĩm
canam semideorum, quorum audiunt opera poetæ,
Musarum ministri ab oribus amabilibus.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Μήνιν ἀείδειν ταυσίπεδον, ἔασετε μῦσαι
ἁδυεπεῖς κοῦραι κρονίδεω διὸς ἴσορον ὠδῆς.
ἧς ἄπο, αἴγλη γαῖαν ἑλίσσετο οὐρανόθεικτος
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
αἴγλης λαμπόσης, σέλας δ' ἀλάμπετο ἀὴρ
χρυσέου ἀκτῖνος, ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται
εὖ δ' αὖ ἀπ' ὠκεανοῖο λοεσαμένη χρόα καλὸν,
εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα δῖα σελήνη,
ζεύξαμένη πώλους ὀριαύχενας αἰγλήεντας,
ἐσσυμένως πρωτόρσω ἐλάσκει καλλίτριχας ἵππους.
ἔσπερίη δίχομήν, ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος,
λαμπρότατάι τ' αὐγαί, τότ' ἀξομένης τελέθουσιν
οὐρανόθεν, τέκμωρ δὲ βροτοῖς, καὶ σῆμα τέτυκται
τῇ ῥάπτε κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ.
ἣδ' ὑποκυσαμένη παν δείλον γείνατο κοῦρον,
ἐκ πρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι.
χαῖρε ἄνασσα θεὰ λευκώλενε δῖα σελήνη,
πρόφρων εὐπλόκαμος. σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτῶν
ἄσομαι ἡμιθέων. ὧν κλέα σ' ἔργματ' ἀοιδοί,
μουσάων θεράποντες ἀπὸ στομάτων ἐρέουσιν

IN IOVIS PVEROS.

De Iouis pueris nigrioculæ dicite Musæ
Tyndaridis, Ledæ pulchritalæ præclaros natos,
Castoráq; equorũ domitorẽ, & irrepræhẽsibilẽ Pollucem,
quos sub Taygeti uertice montis magni,
mixta in amorem cum nigrinube Saturnio
seruatores peperit pueros terrestrium hominum,
uelociumq; nauium, quando sparguntur procellæ
hyemales per pontum implacabilem, hi autem è nauibus
uota facientes uocant Iouis pueros magni
agnis albis, ad littora exeuntes,
à puppi, hanc autem uentusq; magnus, & unda maris
fecerunt submersam, hi autem repente apparuerunt
flauijs alis, per æthera uibrantes.
statim autem difficilium uentorum cessarunt procellæ,
undas autem strauerunt albi maris in pelagis
nautis, signa bona laboris sui, hi autem uidentes,
gauisi sunt, cessarunt autem ab ærumnoso labore.
saluete Tyndaridæ uelocium assessores equorum,
at ego uestrum, & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΔΙΟΣ ΚΟΥΡΟΥΣ.

Αμφὶ διὸς κόρους ἑλικώπιδες ἔασετε μῦσαι
τυνδαρίδας, λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα.
κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμώμητον πολυδεύκεα,
οὓς ὑπὸ ταυγέτου κορυφῇ ὄρεος μεγάλοιο,
μιχθεὶς ἐν φιλότητι κελαινεφεῖ κρονίωνι
σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε πτέρχωσιν ἄελλαι
χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
εὐχόμενοι καλέουσι διὸς κόρους μεγάλοιο,
ἀρνειοῖσιν λευκοῖσιν ἐπ' ἀκρωτήρια βαίτου
πρύμνης, τὴν δ' αὔεμός τε μέγας, καὶ κῦμα θαλάσσης
θῆκαν ὑποβρυχίην, οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
ξανθῇσι πτερύγεσσι, δι' αἰθέρος αἰξαντοῦ.
αὐτίκα δ' ἀργαλέων αὔεμον κατέπαυσαν ἄελλας
κύματα δ' ἐσέβεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι
ναύτας, σήματα κακὰ πόνου σφέτερον οἱ δὲ ἰδόντες,
γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.
χαίρετε τυνδαρίδαι πολυγήθεα τάχεα ἵππων,
αὐτάρ ἐγὼν ὑμέων, καὶ ἄλλου μνήσομ' ἀοιδῆς.

EIS ΞENOVS.

Αἰδεῖσθε ξείνων μεγάλην νέμεσιν δὲ δόμοιο.
οἱ πόλιν ἀμπεύλῳ νύμφης δρατῶ πίδος ἥρης
ναίετ' ὃν ἄλλῳ, ἧς πόδα νέατον ὑψικόμοιο
ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθῆ ποταμοῖο
ἔβρε καλὰ ῥέοντος, ὅν ἀθάνατος τέκε ζεύς.

ΕΙΣ ΞENOVS.

Αἰδεῖσθε ξείνων μεγάλην νέμεσιν δὲ δόμοιο.
οἱ πόλιν ἀμπεύλῳ νύμφης δρατῶ πίδος ἥρης
ναίετ' ὃν ἄλλῳ, ἧς πόδα νέατον ὑψικόμοιο
ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθῆ ποταμοῖο
ἔβρε καλὰ ῥέοντος, ὅν ἀθάνατος τέκε ζεύς.

Finis Homeri Hymnorum.

Τέλος τῶν ὁμήρου ὕμνων.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

ΤΕχεπῆρ ἴσως δόξειε τισι πολυπραγμόνειν περὶ ὁμήρου ποίου τε καὶ γονέων, καὶ πόθεν, ἐπεὶ μηδ' αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν τὰ περὶ αὐτοῦ. ἀλλ' ὅτως ἐγκρατῶς ἔχει, ὡς μὴ τοῦ ἀρχαίου τοῦ ὀνόματος ὠνομακέναι, ἐπεὶ ἢ ὡς πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἀρχομένων παιδεύεσθαι χρήσιμος ὁ πολυπραγμονεῖν, πειρασόμεθα εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτοῦ.

Ἐφόρος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐπιχωρίῳ, Κυμαῖος αὐτὸν ἀποφαίνεσθαι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτελλῆς, καὶ Μαίων καὶ Δῖος ἀδελφοὶ Κυμαῖοι τὸ γένος, ὧν Δῖος μὲν τὰ χρέα μετώκησεν ὑπὸ ἀσκραῖον κώμην τῆς Βοιωτίας, κἀκεῖ γήμας τὴν Πυκιμήδου, ἐγγόνην ἡσίοδον, Ἀτελλῆς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι Κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα κριθηΐδα τὄνομα πρωσηγορίαν αὐτῇ τὴν ἀδελφὸν Μαίονα, ὃς δὲ καὶ ἐρεύσας τῆς πρωιρημένης, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολιτῶν ὑπὸ τοῦ γεγονότος δείσας κατάγνωσιν, ἐδώκεν αὐτὴν πρὸς γάμον φημίῳ σμυρναίῳ διδασκάλῳ γραμμάτων, φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ἐπὶ τὸν πλησίον, οἱ ἦσαν παρὰ τοῦ μέλητος, ἀπεκύησε τὸν ὅμηρον ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἐφ' ὃν μελησιγένης ἐκλήθη, μετωνομάσθη δὲ ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη, ὅτῳ δὲ ἐκάλουν οἱ τε Κυμαῖοι, καὶ οἱ Ἴωνες τοὺς ὀφθαλμοὺς πεπηρωμένους, παρὰ τὸ δεῖσθαι τοῦ ὁμηροῦντος, ὅ ἐστι τοῦ ἡγουμένου. ταῦτα μὲν ἔφορος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐν Ἴῳ φησὶ τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν νηλεὺς ὁ κόδρου τοῦ ἰωνικῆς ἀφικίας ἡγεῖτο, κόρῃ τινὰ τῶν ἐπιχωρίων γεγενημένῃ ὑπό τινος δαίμονος τῶν συγχορευόντων μούσαις ἐγκύμονα, αἰδεσθεῖσαν τὸ συμβαῖνον διὰ τὸν ὄγκον τοῦ γαστρός, ἐλθεῖν εἴς τι χωρίον, τὸ καλούμενον αἴγιναν εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς αὐθραποδίσαι τῆς πρωιρημένης, καὶ ἀγαγόντας εἰς σμύρναν δοῦναι τινὶ λυδῶν τότε, τοῦ βασιλέως τῶν λυδῶν ὄντι φίλῳ τὄνομα μαίονι χαρίσασθαι, τὸν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διαβιβάσαν παρὰ τῷ μέλητι, καὶ συχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὠδίνος, ἔτυχεν ἀφικνεῖσθαι τὸν ὅμηρον ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ὃν αὐαλαβὼν ὁμαίῳ, ὡς ἴδιον ἔτρεφε τοῦ κελθηΐδος μετὰ τὴν κύησιν δυθέως τελευτήσασης, χρόνῳ δὲ ὁ πολὺς διελθόντος, καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε, τοῦ δὲ λυδῶν καταπονουμένων ὑπὸ τῶν αἰολέων, καὶ κιμεριαύτων καταλιπεῖν τὴν σμύρναν, καὶ κηρυξάντων τοῦ ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν, ἐξίεναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιος ὢν ὅμηρος ἔφη καὶ αὐτὸς βούλεσθαι ὁμηρεῖν. ὅθεν αὐτὸν μελησιγένης, ὅμηρος προσηγορεύθη.

Γενόμενος δὲ ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δόξαν τῶν ποιητικῶν κεκτημένος ἤδη ἐπηρώτα τὸν θεὸν τίνων τε εἴη γονέων, καὶ πόθεν, ὁ δὲ, ἀνεῖλεν ὅτως.

Ἔστιν ἴος νῆσος μικρὸς πατρίς, ἣ σε θανόντα δέξεται, ἀλλὰ νέων αὐθρῶν αἴνιγμα φυλάξαι. φέρεται, καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιοῦτος.

Ὀλβιε,

PLVTARCHVS DE HOMERI VITA.

SVperuacaneum fortasse cuipiam uideatur, nimis anxium esse, ac quærere, ex quibus parentibus, & unde Homerus sit ortus, præsertim cum nec ipse istorum quicquam attingere dignatus sit. imò uero adeò modestus fuerit, ut neque originem nominis sui prodiderit. Quoniam uero ad instructionem eorum, qui erudiri incipiunt, multarum rerum experientia utilis est, conabimur ea in medium afferre, quæ ueteres historici de illo prodiderunt. Homeri modestia.

Ephorus itaq; Cumanus in ea historia, cui titulum fecit, De rebus patrijs, eum Cumanum fuisse probare nititur, dicens, Atellem, Mæonem, & Dium genere Cumanos, fratres extitisse, quorum Dium quidem obæratum, in Ascram Bæotiæ uicum commigrasse, & illic ducta in uxorem Pycimede, Hesiodum genuisse, Atellem uero in patria Cuma mortuum, filiam nomine Critheidem reliquisse. cui cum Mæonem tutorem dedisset, atq; is ob uitium uirginis factum uereretur, ne ciues sui pœnam ab ipso experterent, eam Phemio, Smyrnensi ludimagistro nuptui dedit. Cæterum dum ipsa ad lauacra commearet, quæ iuxta Meletem erant, Homerum pone fluuium peperit, eam'que ob causam Melesigenes est appellatus. Cognominatus est autem Homerus, eo quod cæcus sit factus. Sic enim & Cumani, & Iones luminibus captos nuncupant, eo quod uiæ ductoribus opus habeant. Hæc Ephorus. Homeri patria secundũ Ephorũ. Cur pro Melesigene Homerus sit appellatus.

Aristoteles autem in tertio libro de Poetica, In Io, inquit, insula (quo tempore Nelcus Codri filius Ionicam coloniam deduxit) puellam quandam indigenam à dæmone quodam Musarum familiari imprægnatam, & cum eam facti puderet, propter uterum, quem gerebat, in regiunculam nomine Aeginan concessit. In quam dum latrones irruptionem fecissent, eam in seruitutem egerunt, & cum Smyrnam (quæ tum sub Lydorum potestate erat) duxissent, regi eorundem, nomine Mæoni, amico suo donarunt. Porrò cum rex puellam ob formæ elegantiam dilexisset, ac in matrimonium accepisset, dum illa apud Meletem uersaretur, & partus doloribus laboraret, forte fortuna Homerum iuxta flumen peperit. Quem sublatum Mæon pro suo educabat, utpote Critheide mox post partum extincta. Tempore autem non multo transacto, & ipse è uita migrauit. Porrò cum Lydi ab Aeolibus præmerentur, & Smyrnam ducentes relinquere statuissent, principes'que per præconem edixissent, ut quicunque ipsos sequi uellet, urbe egrederetur, tbi tum Homerus admodum adhuc puer ait, & se uelle homêrein, id est, sequi, unde pro Melesigene Homerus est uocatus. Cur Homerus.

Grandiusculus autem factus, & nonnihil gloriæ ob poetices studium iam consecutus, deum consulebat, cum ex quibus parentibus, tum ex qua patria oriundus esset. Is itaq; huiusmodi oraculum edidit, Deorum oracula de Homeri patria & parentibus.

Insula Ios patria est matris, tumuloq; subibis
Isthic, at caueas moneo scirpos iuuenileis.

Fertur autem & alio oraculo sic ei responsum,

Fortunate,

Fortunate miser (siquidem genitus modo utrisq;)
De patria quæris, materna est, non patris illa
Metropolis, quam continet insula non procul ampla.
A Creta distans, propè nec Minois ab aula,
In qua Parca tibi filum disrumpet amatum.
At bene (te moneo) iuuenum dicteria uites
Obliqua, & perplexa nimis quæ dicere pergent.
Duplex nanq; manet te sors, quarum altera tollet
Lumina chara, sed altera Dijs similem faciet te.
Viuens & moriens celebrabere, sed moriens plus.

Homeri mo destia.

Non ita multò post ad Ienseis nauigans, ad Saturnalia (certamen autem hoc Musicum apud illos habetur) ad Ium uenit. Ibi cum in saxo considèret, piscatores littori appellanteis interrogabat, nunquid haberent. Illi autem eò quod nihil cœpissent, sed propter piscium penuriam, pediculos quærerent, ita responderunt,

Homeripatria secundũ Ephorũ

Quæ nunc cepimus, hæc sinimus, non capta tenemus.

Aenigmate significantes, quod pediculos captos & occisos deseruissent, quos uerò non cepissent, in uestimentis gestarent. Quod cum Homerus coniectando assequi non posset, præ animi dolore mortuus est. Quem ubi Ienses magnificè sepelijssent, eiusmodi distichon sepulchro inscripserunt,

Cur pro Mesigene Homerus sit appellatus.

Epitaphiũ.

Continet hic tumulus uatem cognomine Homerum.
Qui cecinit laudes Heroum, & fortia gesta.

Alij aliter de Homeri patria sentiunt.

Sunt autem qui & Colophonium fuisse maxima coniectura, & euidenti argumento probare nitantur, quippe cum in illius statua talis sit inscripta elegia,

Mæonides decus es cunctis, & gloria Græcis,
Præcipuè at decoras tu Colophona tuam.
Nanq; duas natas diuina mente creasti,
Semideûm celebras dum benefacta ducum:
Altera enim errores magni describit Vlyßis,
Altera Troiugenûm bella, Ilijq; malum.

Haud indignum uidetur, & Antipatri perquàm lepidum epigramma huc adscribere, quod sic habet,

Antipatri epigramma.

Hi te Mæonides aiunt Colophonis alumnum.
Ast alij Smyrnæ, dein alij esse Chij.
Dein alij claræ Salaminis, liq; peramplæ.
Denicq; Thessaliæ, quæ peperit Laputhas.
Quum uariam uarij assignent patriam tibi Homere,
Vatidico dicam carmine uera tibi,
Cœlum ingens patria est tibi, nec genitus muliere
Mortali, sed enim Calliope peperit.

Quãdo floruerit.

Eum autem natum esse ipso tempore Troiani belli, quidam autores sunt. Quidam uero centum annis post, alij uero centum & quinquaginta. Cæterum duo poemata scripsit, Iliada & Odysseam. Nam qui tradunt eum bellum ranarum & murium, & Margitem, exercitij & lusus gratia conscripsisse, falluntur. Troiani autem belli occasionem quidam hanc fuisse perhibent, quod Alexander de tribus deabus, Iunone, Minerua, & Venere, de formæ elegantia inter se contendentibus, sententiam dixerat, sic enim Poetam canere,

Duo Homeri opera.

Troiani belli occasio.

Condemnasse Deas referunt, quando ipsum adiêre,
Collaudasse sed hanc, quæ tristia suauia donat.

Cur Homerus.

Deorum oracula de Homeri patria & parentibus.

Ὀλβιε, καὶ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐφ' ἀμφοτέροισι·)
πατρίδα δίζυαι, μητρὸς δέ τοι, οὐ πατρὸς ὅδε·
μητρόπολις γὰρ νήσῳ ἀπὸ Κρήτης οὐρείης.
μίνωος γαίης ὅτε φεῦλον, ὅτ' ἀπὸ τηλοῦ.
σῇ τῇ, σὲ μοῖρ' ὅδε τελευτῆσαι βοιόβιον.
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῶς ἐπακόσας
δυσξυνέοντ' σκολιοῖσι λόγοις ἐρεμνὸν ὕμνον.
δυὼ γὰρ ζωῆς μοῖραι λάχον, ἦν μὲν ἀμαυρὰν
κελίδων ὄσσων, ἦν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον
καὶ ζῶν, καὶ θείμενος, θείμενος δ' ἔλ πολὺν ἀγήρως.

Μετ' ὀλίγον πολὺν χρόνον) πλέων ὁ θήβας ἀδὴ τὰ κρόνια (ἀγὼν δὲ ὅδε ἄγετο παρ' αὐτοῖς μουσικός·) ἦλθον ἴον, ἔνθα ὦν τέτρας καθεζόμενος, ἐθεάσατο ἁλιεῖς πεφαλεόντας, ὧν ἐπυθάνετο εἴ τι ἔχοιεν. οἱ δὲ, ἀδὴ τοῦ θηρᾶσαι μὴ δυνάμενοι φθειρίζεσθαι δὲ, δι' τὴν ἀπορίαν τῶν θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

Οὓς ἑλομεν, λιπόμεθα, ὅσ' οὐκ ἕλομεν, φερόμεθα.

αἰνιττόμενοι ὡς ἃς μὴ ἔλαβον τὰ φθειρῶν, ἀπεκτέναντο κατέλιπον, ὅς δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τῇ ἐσθῆτι φέροιεν. ὅπερ ὁ δυσθεὶς συμβαλεῖν ὅμηρος δι' τὰ ἀθυμίαν ἐτελεύτησε, θάψαντες δὲ αὐτὸν οἱ ἴοι μεγαλοπρεπῶς, τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτῷ τοῦ τάφου.

Ἐνθάδε τὶν ἱεραὶ κεφαλὴν κοῦραι καλύπτει.
αὐδητῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὅμηρον.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδείκνυντες, μεγίστῳ τεκμηρίῳ χρώμενοι, πῶς ἀποδεῖξαι τοῦ ἀδὴ τὰ αὐδριάντος ἐπιγεγραμμένου ἐλεγείου, ἔχει δὲ ὅτως.

Υἱὲ μέλητος ὅμηρε, σὺ γὰρ κλέος ἑλλάδι πάσῃ.
καὶ κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὀνήστον.
καὶ τὰς δ' αὐτιθέων ψυχὴ γεγένηστο κόρας
θυσὰς ἡμιθέων γραψάμενος στείλας.
ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόστον ὀδυσσῆος πολύπλαγκτον,
ἡ δὲ τ' ἰλιακὸν δ' ἀρδανιδῶν πόλεμον,
Ἄξιον ἢ μὴ ἢ τὸ ὑπὸ τ' αὐτιπάτρου γραφὲν ἐπίγραμμα πθαλιπεῖν, ἔχον οὐκ ἄσημόν. ἔχει δὲ ὅτως.

Οἱ μὲν σὲ κολοφῶνα πθιωτεύειν ὅμηρε.
οἱ δὲ, καλὰν σμύρναν, οἱ δ' φέπτοσι χίον.
οἱ δ' ἴον, οἱ δ' ἐβόασαν δύκλαρον σελαμῖνα.
οἱ δ' ἐν τῶν λαπιθῶν ματρὸς τεσσαλίαν.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον αὐίαχον. ἐὰν δὲ με φοῖβος
χρὴ λέξαι πινυτὰν ἀμφασίαν μαντεσιῶν,
πάτρον τοι τελέθει μέγας οὐρανὸς, ἐκ δὲ γυναικὸς
οὐ θνητᾶς, μητρὸς δ' ἔπλεο καλλιόπας.

Γενέσθαι δὲ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲν τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ὃ καὶ αὐτόπτου γενέσθαι. οἱ δὲ μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ πολέμου. ἄλλοι δὲ μετὰ τεσσαρακόντα, καὶ ἑκατόν, ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, ἰλιάδα, καὶ ὀδύσσειαν. ὡς δὲ τινὲς οὐκ ἀληθῶς λέγουσι, γυμνασίας καὶ παιδιᾶς ἕνεκα, βατραχομυομαχίαν τε θεῖς, καὶ μαργίτου. τὸ δὲ τρωϊκὸν πολέμου καθ' ὅμηρον τινὲς φασι ἀρχὴν εἶναι τοῦ τῶν θεῶν κρίσιν, ἥρας, καὶ ἀθηνᾶς, καὶ ἀφροδίτης περὶ κάλλους τοῦ ἀλεξάνδρου γενομένου, λέγειν γὰρ τὸν ποιητὴν.

Ὃς νίκεσε θεὰς ὅτε οἱ μέσαυλον ἵκοντο.
τοῦ δ' ἵνεκ' ἤ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Sed

Ολβιε, καὶ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐφ' ἀμφοτέροισι.)
πατρίδα δίζυαι, μητρὸς δέ τοι, οὐ πατρὸς ὅδε·
μητρόπολις γὰρ νήσῳ ἀπὸ Κρήτης οὐρείης.
μίνωος γαίης ὅτε φεῦλον, ὅτ' ἀπὸ τηλοῦ.
σῇ τῇ, σὲ μοῖρ' ὅδε τελευτῆσαι βοιόβιον.
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῶς ἐπακόσας
δυσξυνέοντ' σκολιοῖσι λόγοις ἐρεμνὸν ὕμνον.
δυὼ γὰρ ζωῆς μοῖραι λάχον, ἦν μὲν ἀμαυρὰν
κελίδων ὄσσων, ἦν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον
καὶ ζῶν, καὶ θείμενος, θείμενος δ' ἔλ πολὺν ἀγήρως.

Μετ' ὀλίγον πολὺν χρόνον) πλέων ὁ θήβας ἀδὴ τὰ κρόνια (ἀγὼν δὲ ὅδε ἄγετο παρ' αὐτοῖς μουσικός·) ἦλθον ἴον, ἔνθα ὦν τέτρας καθεζόμενος, ἐθεάσατο ἁλιεῖς πεφαλεόντας, ὧν ἐπυθάνετο εἴ τι ἔχοιεν. οἱ δὲ, ἀδὴ τοῦ θηρᾶσαι μὴ δυνάμενοι φθειρίζεσθαι δὲ, δι' τὴν ἀπορίαν τῶν θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

Οὓς ἑλομεν, λιπόμεθα, ὅσ' οὐκ ἕλομεν, φερόμεθα.

αἰνιττόμενοι ὡς ἃς μὴ ἔλαβον τὰ φθειρῶν, ἀπεκτέναντο κατέλιπον, ὅς δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τῇ ἐσθῆτι φέροιεν. ὅπερ ὁ δυσθεὶς συμβαλεῖν ὅμηρος δι' τὰ ἀθυμίαν ἐτελεύτησε, θάψαντες δὲ αὐτὸν οἱ ἴοι μεγαλοπρεπῶς, τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτῷ τοῦ τάφου.

Ἐνθάδε τὶν ἱεραὶ κεφαλὴν κοῦραι καλύπτει.
αὐδητῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὅμηρον.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδείκνυντες, μεγίστῳ τεκμηρίῳ χρώμενοι, πῶς ἀποδεῖξαι τοῦ ἀδὴ τὰ αὐδριάντος ἐπιγεγραμμένου ἐλεγείου, ἔχει δὲ ὅτως.

Υἱὲ μέλητος ὅμηρε, σὺ γὰρ κλέος ἑλλάδι πάσῃ.
καὶ κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὀνήστον.
καὶ τὰς δ' αὐτιθέων ψυχὴ γεγένηστο κόρας
θυσὰς ἡμιθέων γραψάμενος στείλας.
ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόστον ὀδυσσῆος πολύπλαγκτον,
ἡ δὲ τ' ἰλιακὸν δ' ἀρδανιδῶν πόλεμον,
Ἄξιον ἢ μὴ ἢ τὸ ὑπὸ τ' αὐτιπάτρου γραφὲν ἐπίγραμμα πθαλιπεῖν, ἔχον οὐκ ἄσημόν. ἔχει δὲ ὅτως.

Οἱ μὲν σὲ κολοφῶνα πθιωτεύειν ὅμηρε.
οἱ δὲ, καλὰν σμύρναν, οἱ δ' φέπτοσι χίον.
οἱ δ' ἴον, οἱ δ' ἐβόασαν δύκλαρον σελαμῖνα.
οἱ δ' ἐν τῶν λαπιθῶν ματρὸς τεσσαλίαν.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον αὐίαχον. ἐὰν δὲ με φοῖβος
χρὴ λέξαι πινυτὰν ἀμφασίαν μαντεσιῶν,
πάτρον τοι τελέθει μέγας οὐρανὸς, ἐκ δὲ γυναικὸς
οὐ θνητᾶς, μητρὸς δ' ἔπλεο καλλιόπας.

Γενέσθαι δὲ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲν τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ὃ καὶ αὐτόπτου γενέσθαι. οἱ δὲ μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ πολέμου. ἄλλοι δὲ μετὰ τεσσαρακόντα, καὶ ἑκατόν, ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, ἰλιάδα, καὶ ὀδύσσειαν. ὡς δὲ τινὲς οὐκ ἀληθῶς λέγουσι, γυμνασίας καὶ παιδιᾶς ἕνεκα, βατραχομυομαχίαν τε θεῖς, καὶ μαργίτου. τὸ δὲ τρωϊκὸν πολέμου καθ' ὅμηρον τινὲς φασι ἀρχὴν εἶναι τοῦ τῶν θεῶν κρίσιν, ἥρας, καὶ ἀθηνᾶς, καὶ ἀφροδίτης περὶ κάλλους τοῦ ἀλεξάνδρου γενομένου, λέγειν γὰρ τὸν ποιητὴν.

Ὃς νίκεσε θεὰς ὅτε οἱ μέσαυλον ἵκοντο.
τοῦ δ' ἵνεκ' ἤ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Αλλ' ὥς ὁ πρέπον ὑπολαμβάνειν θεὸς ὑπὸ ἀνθρώπων μείνειεν, ὅτι ὑπὸ Ὁμήρου δι' ἄλλων πουδαιότατον τοῦτο, ὅθεν ὀλόγως ἠθέτουν οἱ πρεκείμενοι στίχοι. ἀκμαιοτέρον δὲ λέγειν ὅτι ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου παῖς ὑπὸ θυμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ βίου μαθεῖν ἀγωνίου, ἐπλεύσας εἰς Σπάρτην, καὶ ὑπεξενωθεὶς ἐλένης μενελάου καὶ τοῦ οἴκου ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν ἀκολουθεῖν, ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν μεραναίαν καλουμένην νῆσον ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικί, κἀκεῖθεν πλεύσας διὰ σιδῶνος, καὶ φοινίκης, ἧκεν εἰς ἴλιον. ὑπογνόντες δὲ οἱ περὶ ἀγαμέμνονα, καὶ μενέλαον τὸ πεπραγμένον, στρατιὰν ἤθροισαν ἐν αὐλίδι πόλει τῆς βοιωτίας, ἔνθα θυόντων αὐτῶν, δράκων ὑπὸ τὸν πλησίον ἀνελθὼν δένδρον, στρουθοῦ νεοσοὺς ὀκτὼ διέφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐννάτη συγκατέλεκτο, ἐμήνυε δὲ τὸ σημεῖον, ὅτι ἐννέα ἔτη πολεμήσαντες ἕλληνες, τὸν δεκάτῳ αἱρήσουσι τὴν ἴλιον.

Ἡνίκα δὲ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς τροίας, μετὰ πρώτην συμβολήν, καθ' ἣν ἀνῃρέθη πρωτεσίλαος, μενέλαός τε καὶ ὀδυσσεὺς πρέσβεις ἀπέστειλαν τοὺς ἕλληνας ἀπαιτοῦντας, τοὺς δὲ τρῶες αὐτεπόντων, πάλιν συμβολὴν ἐποιοῦντο πολέμου, καὶ ὑπεκρατήσαντες, εἴασαν πορθεῖν τὴν πόλιν, οἱ δὲ στρατηγοῦντες ἀχιλλέως, τὰς πολεμικείμενας πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς τρῶας, ὧν μίαν ἐλόντες χρύσαν, γέρας ἔδοσαν ἀγαμέμνονι χρυσηίδα χρύσου ἱερέως ἀπόλλωνος θυγατέρα. ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὰ ναύσταθμα, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβριζομένης ὑπὸ ἀγαμέμνονος, ἠύξατο τῷ ἀπόλλωνι, κολάσαι τοὺς ἕλληνας. ἐπακούσας δὲ τῆς θυγατρὸς ὁ θεὸς λοιμὸν ἐπέμψεν αὐτοῖς. καὶ τότ' ἀχιλλέως παραινέσαντος ἀποδοῦναι τὴν χρυσηΐδα, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἠπείλησεν ἀφαιρήσεσθαι τὸν ἀχιλλέως γέρας βρισηΐδα. ὁ δὲ τὴν μητέρα θέτιν ἔπεισεν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ διὸς ἥτταν ἑλλήνων, ὃ γενόμενον, πάτροκλος παρακαλεσθεὶς ὑπὸ νέστορος, ἱκέτευσεν ἀχιλλέα δοῦναι καὶ ἐπ' ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτῷ, ἵνα τοὺς τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται, ὀξελθὼν δὲ ὁ πάτροκλος, καὶ γενναίως ἀριστεύσας, μετ' ὀλίγον πολὺ ἀνῃρέθη χαλεπήνας δὲ ὁ ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ὑφαιστότευκτον πανοπλίαν, ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ τελευταῖον αὐεῖλεν ἕκτορα. ἡ μὲν οὖν τάξις τῶν πραγμάτων οὕτω αὐτή. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τῆς ἐννάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρὸς τὴν ἀχιλλέως μῆνιν οὐ πάνυ μακρὰν ἀπεκρούετο, καὶ πράξεις οὐκ ἔχουσαν μακρὰς, οὐδὲ ἐπ' ἀλλήλους. συμμαχούντος γὰρ ἑλλησιν ἀχιλλέως οὐδέποτε τρῶας πρὸ τῶν τειχῶν ἐλαυνόντων οἴχετο. μένοντος δὲ ἐδείσαν ὄβριμον ἔγχος. θαρσήσαντες δὲ τούτῳ ἀφειστῶτος προῆλθον, καὶ τὴν μάχης ἴσης γενομένης, πολυπρόσωποί τε, καὶ συνεχεῖς τῶν ἡρώων ἀριστεῖαι κατέστησαν.

Ὁμηρον τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν τῶν πλείστων, διαφέρειν δὲ πάντων πρῶτον γενόμενον, εἰκότως ἀναγινώσκομεν πρῶτον, ὠφελούμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τοῦ τὰ ποιήσεως πρότερον μνημονευθέντα διὰ βραχέων τὴν γένεσιν αὐτῶν.

Ὁμηρον

Sed profectò indecorum esset suspicari, Deos ab hominibus iudicari, præsertim cum nusquam alibi Homerus id asserat. Quo fit, ut prædicti uersus merito reiecti sint. Satius itaq; est, ut credamus Alexandrum Priami filium, inuisendæ Græcanicæ conuersationis causa, Spartam nauigasse. Et cum benigne ab Helena (absente tum Menelao) hospitio susceptus esset, illam persuasisse, ut se sequeretur. Cum uerò insulam nomine Cranaam attigisset, isthic cum ea primum concubuisse. Et dum isthinc soluisset, per Sidonem & Phœniciam, Ilium redijsse. Quod facinus ubi Agamemnon & Menelaus resciuerunt, exercitum in Aulide Bœotiæ ciuitate coegerunt, ubi cum Dijs litarent, Draco propinquam arborem conscendens, octo passeris pullos unà cum matre interfecit, quod portendebat fore, ut Græci nouem annis belligerarentur, ac decimo demum Ilium caperent. Aulis.

Cum itaq; ex Aulide soluissent, Troiam attigerunt, & post primum conflictum (in quo Protesilaus occubuit) cum Menelaum, tum Vlyssem, legatos ad Helenam reposcendam miserunt. Troianis autem renuentibus, rursus prælium committebant, in quo superiores facti, exercitum in duas partes diuiserunt, unam quidem ad Troiæ obsidionem relinquentes, alteram uerò ad proximas urbes uastandas duce Achille dimiserunt, in hoc, ut sociorum auxilio Troianos nudarent. Ex quibus una Chrysa capta, Chryseidem Chrysæ sacerdotis Apollinis filiam, Agamemnoni dono dederunt. Is autem ad nauium stationem profectus, ut filiam suam redimeret, contumeliosè ab Agamemnone tractatus, Apollinem precatus est, ut ipsum de Græcis ulciscereturr. Quod uotum ubi Deus exaudisset, pestem eis immisit. Ibi tum Achille suadente, ut Chryseis redderetur, Agamemnon id indigne ferens, interminatus est, se Briseidem Achilli donatam erepturum. Ille autem matrem Thetidem persuasit, ut à Ioue postularet, quo Græci in pugna inferiores redderentur. Quo impetrato, Patroclus Nestoris auspicio Achilli supplicauit, ut sibi saltem ad breue tempus armaturam suam usui daret, uti Troianos à nauibus pelleret. In pugnam itaque prodiens Patroclus, generosè ac fortiter se gerens, non ita multo post interfectus est. Quam rem Achilles molestè ferens, Agamemnoni reconciliatus est, sumptaq; uniuersa armatura, à Vulcano fabrefacta, cum alios multos, tum tandem Hectorem interemit. Hic igitur rerum apud Ilium gestarum ordo est. Cæterum Poeta à nono anno ideo exorsus est, quod ea quæ ante Achillis iram contigerunt, admodum leuia, nec ulla magnanima facta utrinq; sint gesta. Siquidem dum Achilles Græcis opem ferret, Dardanidæ portis se continuêre reclusis, Pelias incussit siquidem illis hasta timorem. Magna uero fiducia prodierunt, dum ille pugna abesset. Atque dum æquo Marte pugnaretur, multifaria & continua Heroum bene gesta edita sunt. Rerum ad Troiã gestarum series. Duo poemata. Chrysa. Chryseis. Cur à nono demũ anno Troiani belli historiam exorsus sit.

Cæterum iure optimo Homerum legimus, quod temporis quidem diuturnitate quàm plurimos, ingenij autem uiribus, omneis excellat. Etenim maximam ex eo utilitatem capere possumus, siue dicendi artificium, siue sententiarum pondus, siue multiplicem rerum scientiam spectes. Dicamus itaq; de ipsius poësi, ubi genus ipsius paucis repetiuerimus.

Homerus

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrnæum fuisse tradit. Simonides Chium, Antimachus & Nicander, Colophonium. Aristoteles autem philosophus, Iensem. Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido appellare. Quidam uero Argiuum fuisse asserunt. Aristarchus autem, & Dionysius ille Thrax, Athenienſem. Cæterum ab alijs filius Mæonis nuncupatur, ab alijs uerò Meletis fluuij.

Porrò quemadmodum de genere ipsius, sic & de tempore quo uiguit ambigitur. Siquidem Aristarchus refert, eum circiter Ionicam emigrationem (quæ post Heraclidarum descensum annis sexaginta contigit) floruisse. Heraclidarum autem res gestæ octoginta annis post Troiæ excidium extiterunt. Crates uerò ante Heraclidarum descensum, illum fuisse tradit, ita ut non solidis octoginta annis Homeri seculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à plerisq; creditus est, centum annis post Troianas res essenatus, non multò ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua & tempus secundum Olympiades supputatur.

Aulis.

Rerum ad Troiā gestarum series.

Sunt autem illius poemata duo, Ilias & Odyssea, quorum utrunq; iuxta numerum elementorum alphabeti, in uiginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grammatico. Cæterum in Iliade hæc duo continentur, primum & Græcorum & Barbarorum gesta ad Ilium, idq; propter Helenæ raptum, & præcipuè Achillis strenua opera, in hoc bello nauata. In Odyssea autem Vlyßis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunq; per errores in redeundo perpessus est, deseribuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetiuerit. Vnde constat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expreßisse, in Odyssea uero animi generositatem.

Duo poemata.

Chrysa.
Chryseis.

Quod uero non solum uirtutes, sed & animi uitia (ut sunt tristitia, gaudium, metus, & concupiscentia) in hisce poematib. prosequitur, poeta non est accusandus, imò uero & commodi mores, & incommodi excerpendi sunt, eò quòd sine his admiranda facta non constent, quæ dum quis audit, optima quæq; inde eligenda sunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habenteis introducit, non solum delectationis & admirationis causa ab illo factum est, sed etiam ut per hoc innueret, quòd Dij homines adiuuent, & illorum minime negligentes sint.

Cur à nono demũ anno Troiani belli historiam exorsus sit.

Et ut summatim dicam, admirabili & fabulosa rerum narratione ideò utitur, quò sedulitatem, & admirationem lectoribus incutiat, & auditorem suspensum reddat. Quo fit, ut quædam præter decorum dixisse uideatur. Etenim probabilitas semper ex admirandis ac eximijs rebus propositis, sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam uerba extollit, & à communi consuetudine transfert. Quod uero noua, & non omnibus obuia identidem suscipiat, & auditoris beneuolentiam captet, nemini obscurũ est. Præterea ex fabulosis istis orationibus (si quis non oscitanter, sed accurate singula dicta perpendat) patebit, quantus in omni scientiarum & artiũ genere Homer. fuerit, quamq; multas occasiones, & tanquã semina quædã tũ uerborũ, tum

Ομηρον τοίνυν πίνδαρος μὲν ἔφη χῖόν τε, καὶ σμυρναῖον γενέσθαι. Σιμωνίδης δὲ χῖον, αὐτίμαχος δὲ καὶ νίκανδρος, κολοφώνιον, ἀριστοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος, ἰήτλιον, ἔφορος δὲ ὁ κύμαιος κυμαῖον. οὐκ ἄκνησαν δέ τινες σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν ἀπὸ κύπρου. τινὲς δὲ ἀργεῖον. ἀρίσταρχος δὲ καὶ διονύσιος ὁ θρᾷξ ἀθηναῖον. ἄλλοι δὲ ὑπὸ γνίου λέγεται μαίονος, καὶ κελεθναίοις, ὑπὸ δέ τινων μέλητος τοῦ ποταμοῦ.

Ὡς πόρρω τὰ τῆς γενέσεως αὐτῷ διαπορεῖται, οὕτω καὶ τὰ περὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐγένετο. καὶ οἱ μὲν περὶ ἀρίσταρχόν φασιν αὐτὸν γενέσθαι κατὰ τὴν ἰάνων ἀποικίαν, ἣ πρὸς ὑστερεῖ τῶν ἡρακλειδῶν κάθοδον ἔτεσιν ἑξήκοντα. τὰ δὲ περὶ τὴν ἡρακλειδῶν λείπει τὰ τροϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. οἱ δὲ περὶ κράτητα, καὶ πρὸ τῆς ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γενέσθαι. ὡς οὐδὲ ὅλα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τὰ τροϊκῶν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς πλείοσι γενόμενος μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῶν τροϊκῶν γεγονέναι, ὃ πολὺ πρὸ τῆς θέσεως τῶν ὀλυμπίων, ἀφ' οὗ καὶ ὀλυμπιάδα χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δὲ αὐτῷ ποιήσεις δύο, ἰλιὰς καὶ ὀδύσσεια, διῃρημένα ἑκατέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, οὐχ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ γραμματικοῦ, τοῦ περὶ ἀρίσταρχον, ὧν ἡ μὲν ἰλιὰς, ἔχει τὰς ἐν ἰλίῳ πράξεις ἑλλήνων τε, καὶ βαρβάρων διὰ τὴν ἑλένης ἁρπαγὴν, καὶ μάλιστα τὴν ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαδειχθεῖσαν ἀλκήν. ἡ δὲ ὀδύσσεια τὴν ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ τροϊκοῦ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόμῳ ὑπέμεινε. καὶ ὅπως οὐ μνηστευόντας τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐλυμήνατο. δι' ὧν δῆλός ὅτι πρίσας, διὰ μὲν τὴν ἰλιάδος, εὐδοίαν σώματος. διὰ τὴν ὀδυσσείας, ψυχῆς γενναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι πρίσηται, λύπας τε, καὶ χαρὰς, καὶ φόβους, καὶ ἐνθυμίας, ὃ χρὴ ἀπᾴδειν τὸν ποιητὴν, πρόνοια δὲ μιμεῖται ὁ μόνον τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. εὕδηλα γὰρ τούτων πράττοντες πράξεις ὁ σωίσαντα, ὧν ἀκούοντα ἐνεστιν αἱρεῖσθαι τὰ βέλτιστα. πεποίηκε δὲ οὖν θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, ὁ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ πρᾶσσοι, ὅτι κήδονται, καὶ οὐκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, παρ' αὐτῷ δίηγησις τῶν πραγμάτων πρᾶσθαι, καὶ μυθῶδης κατεσκεύασται, ὑπὲρ τὴν πληρῆ ἀγωνίας, καὶ θαύματος οὖν ἐντυγχάνοντας, καὶ ἐκ πλήκτικὴν τὴν ἀκρόασιν καθιστάναι. ὅθεν δοκεῖ τινα πρὸ τοῦ εἰκὸς εἰρηκέναι, καὶ γὰρ ἀεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν ᾧ τὸ πρᾶσθαι, καὶ ἐπιτρεπόμενον πρόκειται. διὸ καὶ ὁ μόνον τὰ πράγματα μετατρέπει, καὶ ἐκπρέπει τῆς συνηθείας, ἀλλὰ καὶ οὖν λόγος. ὅπη καὶ τὰ καινὰ, καὶ ἔξω τοῦ πρόχειρα θαυμάζεται, καὶ τὴν ἀκροατὴν ἐπάγεται, φανερὸν. πλὴν καὶ ἐν τοῖς μυθῶδεσι τοῖς λόγοις. εἴπερ μὴ πρόχειρος, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ἐπιλέγοιτο. φανεῖται πάσης λογικῆς ἐπιστήμης, καὶ τέχνης ἐν τοῖς γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ

πράξεων παντοδαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεχόμενος. καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε, καὶ θεωρηματικῶν. ἴδωμεν δὲ πρότερον τὴν λέξεως αὐτοῦ πολυφωνίαν, ἔπειτα καὶ τὴν ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμαθίαν. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῆς λέξεως συντεθειμένων, ῥυθμῷ. καὶ μέτρῳ πράττει. ἐπεὶ τὸ λεῖον, καὶ ὀλιγοχρόνιον ἅμα, καὶ ἡδὺ γιγνόμενον, διὰ τὴν τέρψιν εἰς τὸ παρέχειν ἐπάγεται. ὅθεν συμβαίνει καὶ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττεσι, καὶ θέλγεσι τέρπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελοῦσι πείθεσθαι ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ ὁμήρου ἔπη τὸ τελειότατον ἔχει μέτρον, τουτέστι τὸ ἑξάμετρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. ἑξάμετρον μὲν, ὅτι εἷς ἕκαστος στίχος ἔχει πόδας ἓξ, ὧν ὁ μὲν ἐστιν ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν σπονδεῖος καλούμενος, ὁ δὲ, ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βραχειῶν, ὃς λέγεται δάκτυλος, καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι, αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν, ὅτοι δὲ παρ' ἀλλήλοις συντεθειμένοι, πληροῦσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἡρῷον δὲ λέγεται ὅτι διὰ τούτου πάντες τῶν ἡρώων πράξεις διηγεῖται.

Λέξει δὴ ποικίλῃ κεχρημένος, οὐ γὰρ πάσης διαλέκτου τῶν ἑλλήνων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν, ἀλλ' ὧν δῆλός ἐστι πᾶσαν μὲν ἑλλάδα ἐπελθὼν, καὶ πᾶν ἔθνος.

Καὶ διωρίσεων μὲν τῇ συνήθεσι τῆς βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ δῶμα λέγων δῶ. αἶψα δὲ οἱ δῶ ἀφνειὸν πέλεται καὶ τὸ ὄπι, ὅ, ὅμοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας. καὶ τὸ ὀπίσω, ἀψ, μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π καὶ τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς, καὶ τὸ ἄλλοτε ἄλλο, ἤδη γὰρ μὲ καὶ ἄλλοτε ἐπίνυσον ἐφετμῇ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντεμὼν λέγει. τὸν ὁμότριχας, καὶ ὁμοετεῖς ὁτριχας. καὶ οἰετέας, καὶ τὸν ὁμοπάτριον. ὁπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν, τρεῖν. καὶ τὸ ζιμῶν, τίω, τὸν αὐτὸν δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑποβιβάζειν τὰ τοιχεῖα. ὡς γὰρ τοὺς κάρλιστοι, αὐτὶ τοῦ κράτιστοι.

Αἰολέων δὴ χρῆται γὰρ τοῖς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ. καταδραθέτην λέγων, αὐτὶ τοῦ κατεδραθέτην, καὶ ὑββάλλειν αὐτὶ τοῦ ὑποβάλλειν, καὶ ἀδὴ τὸ παλαιτικὸν χρόνον, τὰ τρίτα πρόσωπα λήγοντα παρὰ τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν ει διφθογγον διὰ τοῦ η παρὰ τοῖς αἰολεῦσιν ἐκφέρεται, ὡς γὰρ τὴν ἐφίλη ἐνόει. ὅτω δὴ καὶ ὅμηρος ἐποίησεν, δίδη μόχοισι λύγοισιν, αὐτὶ τοῦ ἔδει, ὁ ὅστις ἐδέσμει. καὶ οὐ μὴ ἄρ ὅτ' αὐέμων διάει μυῶν ὑγρὸν ἀγῶνα. καὶ τὸ ἐναλλάσσει τὸ σ εἰς τὸ δ. ὡς ἐν τῷ λέγειν ὀδμὴ, καὶ ἴδμεν, καὶ τὸ πλεονάζειν γὰρ τισιν ὡς τὸ δύκηλος αὐτὶ τοῦ ἔκηλος. καὶ ἀτὰρ αὐτὶ τοῦ ἀτάρ. καὶ μεκλήγοντες, αὐτὶ τοῦ μεκληγότες, καὶ τὸ προτιθέναι τοῦ δευτέρου πρόσωπον τοῦ ῥήματος, τὸ θα, ὡς τὸ ἔφηθα, καὶ εἴπηθα, τὸν δὴ διπλασιασμὸν τοῦ συμφώνου οἱ μὴ διωρεῦσιν, οἱ δὲ αἰολεῦσι προσνέμουσιν. οἷόν ὅστις ἄλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ ὁππότερον τάδε ἔργα.

Ἰώνων δὴ ἴδιον ἐχθὲ τὸ ἀφαιρεῖσθαι χρῆται ἐν τοῖς παρωχημένοις χρόνοις τοῦ ῥήματος, ὡς τὸ βῆ, καὶ τὸ δῶκεν. ἔθος δὲ ἔχουσι καὶ ἀδὴ τοῦ παρωχημένου χρόνου ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν ὅτι καὶ ὁ ἐνεστὼς, καὶ

tũ rerũ omnigenarũ, posteris suppeditauerit, idq; nõ solũ ligata, sed & soluta oratione utentib. scriptorib. ut sunt historici, oratores, & philosophi. Videamus igitur in eo primũ multiplicẽ dictionis usum, deinde multijugã quoq; rerũ cognitionẽ. Omnis itaq; poesis quadã dictionũ serie inter se cõuũctarũ, rythmo uidelicet ac metro cõficitur. Quãdoquidẽ si id, quod planũ & blãdũ est, grauitate & suauitate simul cõdiatur, lectores delectãdo attẽtos reddit. Quo fit, ut ob eandẽ causam animi illorũ nõ solũ extra se rapiãtur, & aures demulceantur, uerum etiam facilius persuadeantur ijs rebus, quæ ad uirtutem parandam faciunt.

Cæterum Homerici uersus perfectissimo metro cõstãt, hoc est hexametro, quod & Heroicũ appellatur. Et hexametrũ quidẽ dicitur, quod unusquisq; uersus sex pedes cõplectitur, quorũ unus ex duabus lõgis syllabis, nomine spõdeus, constat. Alter uero ex tribus, priore quidẽ longa, posteriorib. uero duab. breuib. qui dactylus uocatur. Paribus aũt inter se temporib. uterq; est. Duæ nãq; breues syllabæ uni lõgæ æquipollẽt. Atq; hi duo pedes inuicẽ positi, hexametrum uersum cõstituũt. Heroicum autem ideo appellatur, quod hoc carminis genere Heroum facta celebrantur. Quo genere carminũ usus sit.

Varia autem dictione idcirco usus est, quod ex omni Græcorum dialecto loquendi formas suis poematis interseruit. Vnde & constat, quod totam Græciam, & cunctas illius nationes peragrauerit.

Nam Doriensium defectu (qui perquàm familiaris est breuitati studentibus) usus est, pro dictione doma, id est, domus, dicens, do, ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro hoti, id est, quod ho, ut, Quod aquila mihi anseres interfecit. Et pro opiso, id est, retro, aps, quidem in α, uero & ο, in cognatam ipsis literam, nempe ψ, mutando. Deniq; pro allote, id est, alibi, allo, ut, Dorica apocope.

Ianq; alibi præcepta tua hæc fecere modestum.

Et huiusmodi. Ad eũdẽ modũ & medias cõcidẽdo dictiones, ait pro homotrichas. i. eiusdẽ capilli, hotrichas. Et pro homoeteis. i. eorũdẽ annorũ, oeteas. Et pro homopatriõ. i. eiusdẽ patris, hopatriõ, pro tremein. i. tremere, trein, pro timo. i. persoluo, tio. Eorundem Doriensiũ est, et literas trãsponere, ut quum dicũt pro cratistoi, id est, optimi, cartistoi.

Aeolũ uero syncopa in cõpositis dictionib. utitur, cadratheten dicens, pro catedratheten. i. dormiui. Et hybballein, pro hypoballein. i. subijcere. Deinde tertias imperfecti personas apud alios in ει diphthõgũ desinẽtes, Aeoles per η efferũt, ut quũ, φ ephilei. i. amabat, ephilη, & pro ἐνοει. i. cogitabat, enoη dicunt. Quem morem & Homer. secutus, ait, Teneris uirgultis uinciebat, pro edei, id est, ligabat. Et,

Humida quos neq; permeat ulla potentia uenti.

Ad hæc quũ mutãt σ in δ, ac dicũt odmη, pro osmη. i. odor, & idmẽ, pro ismẽ. i. nouimus. Præterea pleonasmo in quãdã dictionib. utẽtes, ut quũ pro hecηlos. i. trãquillus, eucηlos, et pro atar. i. sed, autar dicũt. Et quũ secũdæ uerborum psonæ tha particulã adijciũt, pro ephης. i. fatus es, ephησθα & pro ἐρεις. i. dixeris, ἐρεῖσθα dicẽtes. Porrò cõsonãtium duplicationẽ alij Doriensib. alij Aeolib. tribuũt. Cuiusmodi illud ẽ, Corripuit mors atra. Vter ista opa, supple edidit.

Ionum autẽ proprietatẽ obseruat, dum aphæresi in præteritis uerborum temporib. utitur, uelut quum βη dicit, pro εβη, hoc ẽ, iuit. & docẽ. i. dedit. Siqdẽ in more habent, præterita tempora ab ijsdem literis inchoare, quib. & præsens,

& auferre in dictione hireus, id est, sacerdos, & irux, id est, accipiter. Præterea tertijs subiunctiui modi personis οι addunt, ut quũ pro elthe, id est, uenerit, ἔλθῃ σι, et pro λάβῃ, id est, acceperit, λάβῃσι dicunt. Quã particulã & datiuis adijciunt, θύρῃσι, ὕλῃσι, id est, ianuis, syluis, dicẽtes. Ad hæc dum tounoma, id est, nomen, & nouson, pro τὸ ὄνομα, & τὸν νόσον, id est, morbum, κένον pro κενόν, id est, uacuum, & meilã pro melã, hoc est, nigrum, efferũt. Deniq; & α cum productum fuerit, in υ mutãt, pro οὖρα, id est Iuno, οὖρη, & pro ἀθλωᾶ, id est Minerua, ἀθλώνη, efferẽtes. Et accidit, ut è cõtra η in α mutãtes, dicãt pro λελησμένος, id est, oblitus, λελασμένος. Insuper & circumflexa ita per diæresim efferũt, pro φρονῶν, id est intelligẽs, φρονέων, & pro νοῶν, id est cogitãs, νοέων dicẽtes. Eodẽ modo & genit. singulareis in ος desinẽteis proferũt, ut Diomedeos, Sapphoos, id est Diomedis, & Sapphonis. Et circũflexos genit. pluraleis, ut Poleorum, Perseorũ. Deniq; & pluratiuos nominũ neutri generis rectos in υ desinẽteis, ut pectora, membra. Atq; idem de eiusdem numeri genitiuis iudicium. Cæterũ hoc eis præ alijs Græcis familiare est, ut pro τεθραμμένοι ὦσαν, id est, uersi sunt, τεθράφαται, & similia dicant.

Maximè uero Attica dialecto usus est, idq; propter uarietatẽ. nã quẽadmodũ Attici pro λαὸς. i. populus, λεὼς dicũt, sic & ipse Peneleos, & χρέως. i. debitũ. Est aũt eis familiare, cõtractionib. nõnũquã uti, & pro duabus unã syllabã facere, ut pro τὸ ἔπος. i. uerbũ, τὸ ὄπος, & pro τὸ ἱμάτιον. i. uestimẽtũ, τὸ ἱμάτιον. Quibus illud Homericũ affine est, Troiani aũt inclinauerũt frequẽtes. Et illud, Cãpos lotũ ferẽteis. Adhæc υ ex huiusmodi optat. tollũt, λοιοίμι. i. utinã uidereris, λοιοῖς, τιμῶς utinã honorares, τιμῶς. Est quoq; Atticismus, quãdo per euocationẽ dicitur. Alij uerò dijudicaueritis celerrimè. Et quũ dicũt, Plures deteriores, pauci uerò patre meliores. Quãdoquidẽ ĩ cõmuni lingua dicimus, κακέονδε, &c. Solẽt quoq; huiusmodi accusatiuos nõ per diæresim efferre, boues, pisces, βῶς uidelicet pro βόας circumflectẽtes, ut quũ Homerus dicit, Pisces auesq;. Et illud Atticè dictũ est, Neq; ipsum robore rũpit fluẽtes. Sic, iũgit, iurat. Præterea & breues uocales Att. ex uerbis abijciũt, ut lauatur, existimo. Ad quẽ modũ & pro ἐλύετο. i. soluebatur, λῦτο dicũt. Eorũdẽ est dicere, uidebã, & pro fui, ita ut præter necessitatẽ addãt. Vnde est etiã, Vinũ infundebat. I quoq; in huiusmodi dictionib. cõtrahũt, ut pro ἠιόνδε. i. littora, ἤονδε, & pro Νηρηΐδες Nereides, Νηρέδες dicãt. Sic & illud habet, Vos aũt duo admodũ uolebatis. Deniq; in dat. in ι purũ desinẽtib. quorũ penult. α obtinet, idẽ fit, ut cornu, senectuti, iubari. Est et hoc Att. ubi dicitur, sint, & sequãtur. Eiusdẽ cõsuetudinis ẽ, q, optat. pro præt. indicat. usurpãt, qua & Homer. idẽtidem utitur. Præterea quũ nominib. fœm. articulos, participia, & adiect. masc. cõiũgũt, ut manus, mulieres, id q, & Plat. familare est, ut quũ dicit, agẽtes, & ferẽtes, sapiẽs, ac iustus mulier. Sic igitur et Hom. de Iun. ac Min. loquẽs, ait, Nequaq; in nostris currib. perculsi fuerint. Et, Sanè Miner. inuitus erat. Et, Inclytus Hippodamea. Porrò quum Dialect. multã quoq; in cõstructionib. pprietatẽ habeãt, quãdo Poeta dicit, Ast age diuim iaculis pete tu Menelai. Att. cõstructionẽ refert. Et quãdo ait, Accepit sibi sceptrũ, & Themidi pulchrig. acceperat paterã. In hoc uero ostẽdit, quod oim Græc. uoces cõgerẽdo uariã orationem efficiat, dum utitur nõnũquam pere-

Quo genere carminũ usus sit.

Dorica apocope.

& τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ ἱερεὺς, καὶ ἴρηξ, καὶ τὸ πθεσι/θγάει τοῖς βίοτοις πθοσώποις, & ὑποτακτικῶν τὸ σι. οἷόν ὅτι τὸ ἔλθῃσι, καὶ τὸ λάβῃσι, καὶ ταῖς σθλικαῖς, θύ/ρῃσιν, ὕλῃσι, καὶ τὸ λέγειν ὄνομα, καὶ νόθον τὸ ὄνομα, καὶ τὴν νόσον, καὶ κεινὸν καὶ μέλαν αὐτὶ τοῦ κενόν, καὶ μέ/λαν τὸ μεταβάλλειν τὸ α ἐπεισλαὶ ἐκτείνῃ εἰς τὸ η, ὡς τὸ οὖρη, ἀθλώνη. ἔστι δ' ὅτε ἐκ τοῦ γνωτίου, τὸ η εἰς τὸ α ὡς τὸ λελησμένος, αὐτὶ τοῦ λελασμένος. καὶ τὸ σλαε/ρεῖν. τὰ πθεισαγόμενα ῥήματα φρονέων, καὶ νοέων, καὶ τὰς γυνικὰς τὰς εἰς ος λήγουσας, ὡς τὸ σθομήδεος, σαπφόος, καὶ τὰς πθεισαγομένας γυνικὰς τοῦ πληθυν/τικῶν, ὡς τὸ πηλέων, πρόσεων. καὶ τῶν θήλεος τὰς πληθυντικὰς θυθείας τὰς εἰς τὸ η λήγουσας. ὡς τὸ σέ θεα, μέλεα, καὶ τὰς γυνικὰς αὐτῶν ὁμοίως, ἰδίως δὲ λέγουσι, καὶ τὸ τεθράφαται καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλιστα δὴ τῇ ἀτθίδι σλαλέκτῳ μεχρῆ, εἰ γὲ ἐπίμε/κτος ὢν καὶ ἐπεὶ λέγει πρὸς τοῖς ἀπίκοις λεὼς ὁ λαὸς καὶ ταύτῃ τῇ σωήθφαν ἐστὶ παρ' αὐτῷ ὁ πενέλεως. καὶ τὸ χρέως, ἔστι δὴ αὐτοῖς σωήθφ. καὶ τὸ σωαλείφειν γίνοντα, καὶ αὐτὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβὴ, τὸ ἔπος τὸ πος, τὸ ἱμάτιον θοιμάτιον, οἷς ὅθεν ὅμοιον. τοῦθ δὲ πρὸ κυψαν ἀολλέες, καὶ πεδία λῶθύντα, αὐτὶ τοῦ λω/θύοντα, καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τοῦ θυκλικῶν τοῦ θιόντων σωνοίους, θνοῖς, ὑμῶς, τιμῶς ἔστιν ἀπίκον ὦ ἀνθλόθως εἴρηται, ἄλλοι δὲ σλακειθῆ τε τάχιστα. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀπίκον, οἱ πλέονθ κακίος, πᾶροι δέ τε πατρὸς ἀρείος. ὃ λέγομεν κακίονες, καὶ ἀρείονθ. καὶ τὰς αἰλα/τικὰς τῶν θιόντων μὴ σλαιρεῖν τὸς θᾶς, οὐ ἰχθῦς, θᾶς πρὶν τεμνομένος. καὶ ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε μεμνέω δὴ εἴρη/ται ἀπίκως, θσλέ τέ μιν ὀφέλει ῥήγνυσι ῥέοντθ, ὡς ζθύγ/νυσιν, ὄμνυσι. καὶ τὸ σλαιρεῖν τὰ βραχέα τοῦ ἀπίκων λόετο, λῦτο, οἴομαι, οἶμαι, ὅτως ὃν καὶ τὸ λῦτο αὐτὶ τοῦ ἐλύετο. τῶν αὐτῶν ὅθεν καὶ τὸ ἑώρων καὶ ἑωνησάμην, ἐκ πθοιστὸ πθοσιθγόντων τὸ ε, ὅθεν ἔστι εἰ τὸ ἑωνοχόε, καὶ τὸ σωαιρεῖν τὸ ι ὠθὶ τοῦ ποιόντων ἠϊόνθ, νηρηΐδες, ὅτω εἰ τὸ σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλεον. καὶ ὠθὶ εἰς ι κα/θαρὸν λήγουσης θθλικῆς παρατελθ τῶν τος τοῦ α, κέ/ραϊ γέραϊ, σέλαϊ. ἔστι δὲ εἰ τὸν ἀπίκον τὸ λέγειν ἔ/στων, καὶ ἐπέθων, αὐτὶ τοῦ ἔστωσαν, καὶ ἐπέθωσαν. ὅτι δὲ εἰ ἡ τῶν θυκτικῶν χρῆσις αὐτὶ τῶν παρελήλυθό/των τῶν ὁριστικῶν καὶ αὐτὶ σωηθείας, ἡ καὶ ὅμηρος χρῆται σωεχῶς, καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἢ μεχρὰς, ἢ ἐπίθετα σωτάσσθαι, ὡς τὸ χεῖρε, τὼ γυ/ναῖκε. καὶ παρὰ πλάτωνι δὲ ἄγοντε καὶ φέροντε. καὶ ἡ σοφὸς γυνὴ, καὶ ἡ δίκαιος. ὅτως ὃν καὶ ὅμη/ρος ὠθὶ ἥρας, καὶ ἀθλωᾶς ἔφη. οὐκ ἂν ἐφ' ἡμετέρῃσι ὀχέων πληγέντε μεραυνῷ, καὶ ἤθι ἀθλωαίη ἀκέων ἰω, καὶ κλυτὸς ἱπποδάμεια,

Καὶ πθὶ τῇ σωτάξει δὴ πολλὰ ἰδιώματα ἐχθσθν τοῦ σλαλέκτων. ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἄγ' οἴσθ/θν μθελάθ κυδαλίμοιο, ἀπίκην δείκνυσι τῇ συνή/θφαν. ὅταν δὴ εἴπῃ δέξατο οἱ σκῆπτρον. καὶ θέμιστι δὴ καλλιπέπλῳ δέκτο δέπας, γὰρ τούτοις διορίζει, ὅπως ἂν τὰς τῶν ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικί/λον ἀπεργάζεται τὸν λόγον, εἰ χρῆται ποτὲ ἂν ταῖς

ξένοις, ὥσπερ εἰσὶν αἱ προσφερομένοι, ποτὲ μὲν τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, καὶ σάκος. ποτὲ δὲ τοῖς κοινοῖς, καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ ξίφος, καὶ ἀσπίδα, δῆλον καὶ θαυμάσειε ἄν τις. ὅλως καὶ κοινοὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τῆς τοῦ συνήθους διαλλαγῆς, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, καὶ σεμνότερος γίνεται. καὶ ἡ μὲν τῶν λέξεων ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος. ἡ δὲ περὶ συνθέσεως, σχῆμα, καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων, ὧν τὴν τεχνολογίαν ἀναγεγραμμένα, θεασώμεθα τί τούτων ὁ Ὁμήρου παραλέλειπται, ἢ τί ἕτερον ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιία, καὶ παύν συνήθες ὄντι αὐτῷ, εἴδεσι καὶ τῆς παλαιᾶς ἀρχαῖς τῶν ὀνομάτων, ὅτι οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότος προσηγόρευσαν. καὶ τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις διετύπωσαν. ὡς τὸ φυσᾶν, καὶ τὸ πρίζειν, καὶ μυκᾶσθαι, καὶ τὸ βροντᾶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα ὐκ ὄντα πρότερον πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸ δόπου, καὶ τὸ ἄραβον, καὶ τὸ βόμβον, καὶ τὸ βόχθει, καὶ τὸ ἀνέβρυχε, καὶ τὸ σίζε. καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν ὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα, καὶ πάλιν ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κεμένας ἐπ' ἄλλα μετατέθεικεν, οἷόν ὅτι καὶ αὐτὸς, φλέγμα κακὸν φορεῖται, ὃ σημαίνει τὴν τοῦ φλέγματος ἐνέργειαν. καὶ τὸ πυρετὸν, ἀντὶ τοῦ πυρός. οἷς ὅμοιόν ὅτι καὶ τὸ χαλκοτύπος ὠτειλάς, βόλεσι γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας. καὶ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται μετὰ πολλῆς περὶ εὐστοχίας, τὰ μὲν ἀλλάττων παρὰ τὴν συνήθειαν, τὰ δὲ εὐσημότερα καθιστὰς ἕνεκα τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

Πολλὴ δ' ἔστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν ἐπιθέτων εὐπορία, ἅπερ οἰκείως, καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμοσμένα, δυνάμει ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν, ὡς περὶ τοῦ θεοῦ ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προτίθησι, τὸν Δία μειλίχιον, καὶ ὑψιβρεμέτην, καὶ τὸν ἥλιον ὑπερίονα, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα φοῖβον καλῶν. μετὰ δὲ τὴν ὀνοματοποιίαν ἱδρωμένη καὶ οὗτος ἄλλος τρόπος.

Κατάχρησις ἡ διὰ ἣν περὶ τὸν κυρίως δηλουμένου μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐφ' ἑτέρου οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον. ἔστι πᾶς ὁ ποιητὴς ὅταν λέγῃ σειρὴν χρυσείην, σειρὰ γὰρ κυρίως τῶν τοῦ χοινίκος τάσσεται. καὶ ὅταν εἴπῃ αἰγείην κυνέην, οἱ μὲν γὰρ πρὸς κεφαλαίας κέκληται κυνέη παρ' αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἐθος ἦν. γίνεται δὲ καὶ τὴν τοῦ αἰγὸς δέρματος γινομένην καλεῖ.

Μεταφορὰ δὲ ἣν πᾶς ἔστιν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μεταγινομένη, μετὰ τῆς ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος, καὶ πολλὴ ὅτι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ, οἷόν ὅτιν. Ἦκεν ἀπὸ ῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο, καὶ νῆσος τῆς πολὺ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται. ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος. καὶ ὃν στέφανος πρὸς τοῦτον ὃν περίκειται, τὸν αὐτὸν θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ

χρήσασ-

peregrinis, ut sunt prædictæ, aliquando uerò priscis, ut quum dicit, ensis, scutum, nonnunquam uero communibus & assuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. In confesso etiam, & admiratione dignum est, quod uulgares dictiones apud eum orationis grauitatem retinent. Cæterum quoniam ornata oratio à communi consuetudine discedit, unde & euidentior, grauior, ac modis omnibus iucundior fit, atq; uerborum immutatio, tropus, sententiarum autem, schema uocatur, horum deniq; species in arte dicendi perscriptæ sunt, uideamus num horum aliquid ab Homero prætermissum sit, num'ue aliud quiddam à posteris inuentum sit, quod ille non prius dixerit.

Inter tropos itaq; Onomatopœia admodum illi familiaris est. Nouerat enim priscum nominum originem, quod hi, qui primitus nomina rebus indiderant, pleraq; ab euentu appellassent, & inarticulatas uoces in scripta retulissent, ut quum dicerent, inflare, secare, mugire, tonare, & his simlia. Vnde & ipse quædam nomina prius non existentia, ita finxit, ut conformia essent rebus per ipsa significatis, cuiusmodi est, quum ait, sonitum, strepitum, bombum, & Crepa, & resonabat, & bulli, aliaq; istiusmodi, quibus nemo magis insignia inuenerit. Et rursus ubi alias dictiones ad alias res pertinenteis, alijs tribuit, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando significans. Et dum febrem pro igne ponit. Quibus & hoc affine est, Vulnera ferro percussa, ferro nanq; inflicta significare uult. Deniq; ut summatim omnia complectar, multa uerborum nouitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutans, alia uero eam ob causam insigniora reddens, ut orationi decus & magnificentiam adderet.

Nominis fictio.

Fictitia Homeri uerba.

Præterea epithetorum copia illi est, quæ propriè, & suo loco subiectis accommodata, uim proprijs nominibus æquipollentem habent, ut quum singulis Dijs, singulas appellationes attribuit, Iouem consultum, altitonantem, & Solem hyperionem, id est, super nos gradientem, & Apollinem splendidum uocans. Cæterum absoluta Onomatopœia, alios quoq; tropos uideamus.

Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid proprièsignificatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poëtam est, ubi ait, catenam auream. Seira nanque funiculum proprie denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam, siquidem galea ideo apud eum canina appellatur, quod ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi uerò & eam galeam caninam uocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

Catechresis

Translatio autem (quæ inde nomen sortita est, quod rem à propria significatione in aliam, cum conueniente utriusq; rei similitudine transferat) & multa, & uaria apud illum est, ut illud,

Metaphora quid.

Contulit huc fracto se magni uertice montis. Et,
Insula, quam pontus circumluit, atq; coronat.

Quam enim rationem uertex in homine, eam & cacumen in monte, & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad insulam habet. Porrò

affinibus

Pes mõtis.

Metonymia.

affinibus, pro proprijs nominibus utens, orationem non solum speciosiorem, uerumetiam euidentiorem facit.

Sunt autem uariæ apud eum metaphoræ, quædam ab animatis ad animata, ut,

Cæruleæ nauis sic est auriga loculus.

Pro eo quod est, nauita. Item,

Iuit ad Atriden pastorem mox populorum.

Pro eo quod est, regem. Aliæ autem ab animatis ad inanimata, ut, Sub extremum Idæ pedem, hoc est, radices. Item, ubertas agri, id est, fertilitas. Aliæ è contra ab inanimatis ad animata, ueluti, ferreum profectò pectus, id est, durum. Postremò ab inanimatis ad inanimata, ut semen ignis seruãs, hoc est, naturalem originem. Porrò sicut nominum, ita & uerborum translationes apud eum sunt, ut,

Pes mõtis.

Littora nanq; boant, feriente salo, atq; procellis.

Pro sonãt. Alius deinde tropus (quæ transumptio uocatur) fit, quãdo per cognominationẽ res diuersa significatur, ut,

Inde uel ocibus insulis immisit abundè.

Insulas enim, quæ propriè appellantur magnificæ, significare uult. Eiusdem nanq; significantiæ utraq; uox Græcis est. Acutum nanq; illis non solum uelocitatem motus significat, sed etiam figuratè id, quod subtiliter factum est. Istus modi & hoc est, Ego autem festinans astiti.

Nominis fictio.

Fictitia Homeri uerba.

Alius tropus Intellectio uocatur, quando ex eo, quod propriè significatur, aliud quiddam eiusdem generis intelligitur. Estq; simili modo uarius, aut enim ex toto partẽ intelligimus, ut, ad murum bene structum boues torridos. Boum nanq; appellatione, corium, ex quo scuta fieri solent, innuere uult. Aut ex parte totum, ut, huiusmodi autem caput desidero. Siquidem uoce capitis, totum hominem significat. Et quando pro pulchra, candidis ulnis præditam, & pro bene armatis, benè ocreatos dicit. Aut ab uno multa, ut quando ita de solo Vlysse dicit, Postquàm sacrum Troiæ oppidum deuastauit. Neq; enim ille solus, sed unà cum alijs Græcis Troiam euertit. E contra ex multis unum, ut pectora iucunda, pro pectus. Præterea ex specie genus, ut marmore aspero iacto. Marmor nanq; saxi species est. Aut è contra ex genere species, ut,

Catechresis

Noscere aues, & idonea dicere multa roganti.

Siquidem non quasuis, sed auguraleis tantum aues dicere uult. Ad hæc ex adunctis effectum rei, ut,

Pandarus, huic dono dedit arcum Phœbus Apollo.

Arcus enim nomine sagittandi peritiam notat. &, Sedentes candidam reddebant aquam &, Alij uerò tota die sandalijs lorum mouebant. Ex accidenti nanq; in priori exemplo, remigabant, in posteriori autem, currebant, intelligi debet. Insuper ex præcedenti consequens, ut, Virgineam soluit zonam, ex eo nanq; sequitur, quod uitiauerit. Econtra ex consequenti præcedens, ut quando pro occidere dicit, exarmare, id est, spoliare.

Metaphora quid.

Metonymia.

Est autem & alius tropus Denominatio, quæ fit, quãdo dictio de alia re posita, aliud quiddam secundum relationem significat, ut est apud eum,

Ast iuuenes terræ Cererem concredere pergunt.

Triticeum nanq; fructum designat, quem sic ab inuentrice Cerere denominauit. Et ubi ait,

Viscera Vulcanum super, at transfixa tenebant.

Vulcani nanq; uoce ignem declarat. Porrò affine iã dictis

&

χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις αὐτὶ τῆ λευκῶν ὀνόματιν ὀλοσθὲ ἕτερον, καὶ ἀναργέστερον ποιεῖ τὸν λόγον.

Εἰσὶ δὲ παρ' αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων, ἐπὶ ἐμψυχα. οἷον, Φθέγξατο δ' ἡνίοχος νηὸς λευκοπώλοιο, αὐτὶ τοῦ ναύτης. καὶ Βῆ δὲ μετ' ἀτρείδην ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν, αὐτὶ τοῦ βασιλέα. αἱ δὲ, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα. οἷον ἐναὶ πόδα νείατον ἴδης, τὴν ὑπώρειαν καὶ ὕδατος ἀφύσσης, τὸ γόνιμον, ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον σιδήρεον νύ τοι ἦτορ, αὐτὶ τοῦ σκληρὸν ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον σπέρμα πυρὸς σώζων, αὐτὶ τοῦ γόνιμον ἀρχήν. ὡς πρὸς δὲ ὀνομάτων, ὅτω καὶ ῥημάτων εἰσὶ παρ' αὐτῷ μεταφοραὶ, οἷον ἠϊόνος βοάσιν ὀρθυγομένης ἁλὸς ἔξω, αὐτὶ τῆ ἠχῆσιν.

Ετερος τρόπος ἐστὶν ἡ καταμονὴ μετάληψις κατὰ συνωνυμίαν σημαίνοντα πρᾶγμα διάφορον, οἷον, ἀν θρῶν δ' ἀν νήεσσιν ἐπὶ πρέηνε θοῆσι, βουλεῦ γ' σημῆναι τὰς λευκὼς ὀξείας λεγομένας νήσους. ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν τοῦ ὀξεῖ. ὀξὺ δὲ ὁ μόνον τὸ ἐπὶ κίνησιν ταχύ ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπὶ σχῆμα πεποιημένον εἰς λεπτότητα τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ, ἐγὼ δὲ θοῶς ἐπῆλθον.

Αλλος τρόπος συνεκδοχὴ λεγομένη ἀπὸ τῆ κυρίως σημαινομένου ἑτέρου τι τῆ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων πρεσβῶσα. καὶ ἔστιν ὁμοίως ὁ τρόπος ἕνος ποικίλος, ἐκδεχόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τῆ ὅλου τὸ μέρος, πρὸς τεῖχος δόμεν πολὺν βόας αὔας. ἀπὸ δὲ τῆ βοῶν τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδας, δηλοῦν βούλεται. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον οἷον. τίλω δ' αὖ κεφαλὴν ποθέων. ἀπὸ γὰρ τῆ κεφαλῆς τῆ αὐδῆς σημαίνει. καὶ ὅταν λέγῃ πολυκώλεμον τὴν καλὴν, καὶ ἐνκνημίδας εὖ δεδόκας. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ περὶ τῆ ὀδυσσέως. ἐπεὶ τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἐπόρσεν. ὁ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις ἕλλησι τὴν τροίαν ἐπόρθησεν. ἀπὸ δὲ τῶν πολλῶν, τὸ ἕν, οἷον στήθεά θ' ἱμερόεντα, ἔστι τὸ στῆθος. ἀπὸ δὲ εἴδους, γένος, μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών. εἶδος γὰρ λίθος ὁ μάρμαρος. ἀπὸ τῆ γένους, τὸ εἶδος, οἷον, Ορνίθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι. οὐ γὰρ ὁ πάντας, ἀλλὰ τοὺς μαντικοὺς ὄρνιθας εἰπεῖν βούλεται, ἀπὸ τῆ τῶν πρεπομένων, τὴν πρᾶξιν, οἷον ἀπὸ δ' ἄρα, ὦ καὶ τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν, ἀπὸ γὰρ τοῦ τόξου, τὴν πρὸς τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῖ. καὶ, ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδωρ, καὶ οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγόν, ἀπὸ γὰρ τοῦ συμβαίνοντος ἐπὶ μὲν τοῦ πρότερον τὸ ἐλαύνειν, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ ἕτερον δηλοῖ. ἀπὸ τῆ τοῦ προκειμένου, τὸ ἀκόλουθον, λύσε πρόθυμα ζώνην, ἀκολουθεῖ γὰρ τούτῳ τὸ διεκόρευσεν. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκολούθου, τὸ προκείμενον, ὡς ὅταν ἐναρίζειν λέγει τὸ φονεύειν, αὐτὶ τῆ σκυλεύειν.

Εστι δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλο κυρίως δεδομένη, ἄλλο ἐπὶ τῆ ἀναφορὰν σημαίνουσα. οἷον ὅτι παρ' αὐτῷ, Ημος ὅτ' ἀζηοὶ δημήτορα βωλοτομοῦσι, τὸ πύρινον καρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τῆ εὑρούσης δήμητρος ὀνομάσας. καὶ ὅταν εἴπῃ, σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ἐπείρεχ) ἡφαίστοιο, ἐν γὰρ τῷ τῆ ἡφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγει. ὅμοιον δὲ ὅτι τοῖς εἰρημένοις

καὶ

καὶ τοῦτο. ὃς κεν ἐμῆς γε χείνικας ἅπτηται. λέγει γὰρ τὰ ἐμπεφορημένα ἐν τῇ χείνικι.

Ἐλθὼν καὶ ἄλλος τρόπος ἡ ἀντωνομασία, λέξις δὲ ἢ ὠνομασμένων, ἢ συνοήμων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ, Πηλεΐδης δ' ἐξαῦτις ἀπαρτήροις ἐπέεσσιν Ἀτρείδαν προσέειπε. δηλοῖ δὲ διὰ τούτων τόν τε ἀχιλλέα, καὶ τὸν ἀγαμέμνονα, καὶ πάλιν, Θάρσει τριτογένεια φίλον τέκος. καὶ ἐν ἄλλοις, φοῖβος ἀκερσεκόμης. τὸ μὲν, τὴν ἀθηνᾶν, τὸ δὲ, τὸν ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Ἔστι καὶ ἡ ἀντίφασις λέξις, τὸ ἐναντίον, ἢ τὸ πεφανερωμένον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ, Οὐδ' ἄρα τώγε ἐδίων γήθησεν ἀχιλλεύς. βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη.

Ἔστι καὶ ἡ ἔμφασις, ἥτις δὲ ὑπονοίας ἐπίτασιν τῶν λεγομένων ποιεῖται, οἷον, αὐτὰρ ὅτ' ἐς ἵππον κατεβαίνομεν ἐν κάμ' ἐπειός, ἐν γὰρ δὴ καταβαίνομεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει, ὅμοιον δὲ κἀκεῖνο. πᾶν δ' ὑπερθερμάνθη ξίφος αἵματι. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ πρόσεστι μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος ὅτου τὸν ξίφους, ὥστε θερμανθῆναι. τοιοῦτοι μὲν οἱ τῶν λεγομένων τρόποι, ὑπὸ Ὁμήρου πεποιημένοι.

Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆς συντάξεως ἐκβάσεις, τὰ κατὰ λόμενα σχήματα, εἰ καὶ ταῦτα πρῶτος Ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ σχῆμά ἐστι λόγος ἐξηλλαγμένος τοῦ ἐν ἔθει κατά τινα πλάσιν κόσμου, ἢ χρείας χάριν. κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προτίθησι διὰ τῆς ποικιλίας, καὶ μεταβολῆς λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν. χρείαν δὲ εἰς τὸ ἐξαρκεῖν, καὶ ὠφελεῖν τὰς ποιότητας, καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τῶν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν ἐπὶ πλεονασμὸν ποιεῖ, ἐνίοτε μὴ διὰ τὸ μέτρον, ὡς ἐν τούτῳ, χρυσοῦ δὲ σήσας ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα, τὸ γὰρ πάντα μηδὲν σωτηρίαν ἔγκειται. ἔστι δὲ ὅτε κόσμου χάριν. ἢ μάλα δὴ τέθνηκε μενοιτίου ἄλκιμος υἱός, τὸ γὰρ μάλα πλεονάζει ἐπὶ σωφρόνων ἀφηλικίᾳ.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις ὡς ὅταν λέγῃ, υἷας ἀχαιῶν τοὺς ἀχαιούς. καὶ βίην ἡρακλείην τὴν ἡρακλέα, καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ ἐπὶ ἀλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τάξιν ἀναστρέφων.

Καὶ ἤτοι μὲν μέσῳ λέξιν ἐνθεὶς, ὃ καλεῖται ὑπόβασιν, ὃς ἐν τούτῳ, Αἱματόεις, ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς, αὐτὰρ τὸν λέων ταῦρον κατεδηδώς. καὶ λέξιν μὲν ὅτως ὑπόβιβάζει. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς ἐν τούτῳ. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆας, Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσαντες ὑπ' ἀχαιῶν, Μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσῆος θείοιο. τὸ δὲ ἑξῆς ὅδε. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσῆος θείοιο.

Τὸ δ' αὐτὸ εἶδος ἔχεται καὶ ἡ καλουμένη παρεμβολή. ὅταν ἔξωθέν τινα μηδὲν προσήκοντα τοῖς προκειμένοις ἐμβάλῃ τις. ἃ καὶ ἀξέλοι τις ὅλον τῆς συντάξεως ἀφαιρεῖ, οἷόν ὅτι.

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. τὸ μὴ ὅπωρ φύλλα, καὶ ὄζος, φύσει ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν,

ὀδ'

& hoc est, Qui meam chœnicem attigerit, ea nanq; quæ in chœnice continentur, innuit.

Præterea & alius tropus, Pronominatio uocatur, & fit, quum epithetum, aut consignificatiuum, pro proprio nomine accipitur, ut, Verba sunt Telem. ad Eurycleam ab initio li. 19. Odyss.

Aeacides Atriden rursus uoce petulca Increpuit.

Per hæc enim Achillem, & Agam. intelligit. Et rursus,

Sis animo fidens Tritonia, filia chara.

Et in alijs, Phœbus intonsus, illic enim Mineruam, hic uero Apollinem denotat.

Est & Antiphrasis, dictio, quæ contrarium, quàm præ se fert, significat, ut in hoc, 10

Hos ubi conspexit, non est lætatus Achilles.

Contrarium enim dicere uult, nempe quod his conspectis indoluerit.

Est & Emphasis, quæ animi cogitatione uehemẽtiam dicto addit, ut,

Ast in equum descendentes, quem struxerat Epeus.

Dum enim inquit, descendebamus, equi magnitudinem declarat. Simile autem & illud est, Totus uero gladius sanguine incaluit, per hoc enim maiorem emphasim ostendit, quod ait ensem adeò sanguine uinctum fuisse, ut incaluerit. Huiusmodi quidem tropi (qui sic uocantur) ab Homero ficti sunt. 20 Transitio.

Videamus autem & constructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, num & has Homerus primitus inuenerit. Porrò figura est sermo à communi consuetudine recedens, ornatus, seu utilitatis gratia, secundum quandam fictionem mutatus. Dicendi nanq; uarietas, orationem non solum uenustiorem, sed etiam stylum grauiorem efficit. Vtilis autem est, quod rerum & qualitatem ac uim extollit, intendit q;. Quid sit figura. 30

Inter schemata autem pleonasmo nonnunquam metri causa utitur, ut in hoc, Auri autem appendens Vlysses decem tota talenta, nam uox Tota nihil ad sensum faciens, adijcitur. Est etiam quando ornatus causa fit, ut, Certe admodum mortuus est Menœtij strenuus filius, dictio nanq; Valde, attica consuetudine abundat.

Nonnunquam uerò pluribus dictionibus significatum refert, quæ figura Circuitio appellatur, ut quum dicit, Filios Achiuorum, pro Achiuos, & uim Herculeam, id est Herculem. Talia uero per mutationem figuratè dicit, dum consuetam structuram inuertit. 40

Et quidem dictionem in medio interponit, quæ figura Transgreßio uocatur, ut in hoc,

Haud secus atq; leo de taurum pascit obesum.

Pro eo quod est, leo taurum deuorauit, ac dictionem quidem sic transgreditur. Aliquando uero totam orationem, ut in hoc,

Filij Achiuorum clamant, ac personat omne
Nauigium, uocem dum tollit Achiua iuuentus,
Applaudens uerbis, quæ fecit diuus Vlysses.

Ordo nanq; est, Argiui multum clamabant, diuini Vlyßis orationẽ commendantes. Eiusdem speciei figura est, quæ Interpositio uocatur, & fit, quando extrinsecus quædam nihil ad institutum pertinentia interseritur, quæ & si quis eximat, tamen constructioni nihil decedit, ut est illud, 50

Iuro per hoc sceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos
Ramos producet, postquam trunco illud ademptum, Verba sunt Achilli. 1.

Floresceet

Et hic figuram non nisi in Græcis agnosces.

Duo schemata in ijsdem uersib.

Florescet neq; enim, quod ferrum rasit acutum.

& cætera, quæcunq; de sceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert,

Certe olim cupiet Peliden turba Pelasga.

Est autem apud eum & Pallilogia, hoc est, repetitio alicuius partis orationis, aut plurium dictionum, quæ repetuntur, quæ figura & Reduplicatio uocatur, ut est,

Huic aduersus ero, quamuis sit flammea dextra,
Flammea dextra siet, uis ignea, deniq; ferri.

Aliquando uero interseruntur alia quædam, & eadem rursus repetuntur, ut in hoc,

Ille quidem Aethiopas adijt, procul inde colenteis,
Aethiopas didicit postremos hic populorum.

Porrò figura hæc non solum dicentis affectum declarat, sed etiam auditorem mouet.

Eiusdem generis est & Relatio, cum ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cuius exemplum apud poetam hoc est,

Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas,
Nireus Aglaiæ natus, Charopiq; potentis,
Nireus, ad Troiam quo non formosior alter.

Estq; similiter & hæc figura affectui mouendo, & suauilo quentiæ perquam familiaris.

Est præterea apud eum & regressio, quæ fit, quando duas res & nomina proponens aliquis, sensu nondum finito, ad utrunq; nominum redit, ac sententiæ defectum complet, ut in illo,

Mars homicida, dea & contentio litigiosa,
Hæc etiam turbas ciet, ac hostilia multa,
Ille autem manibus prægrandem concutit hastam.

Officium autem schematis istius est, orationem uariegatam & perspicuam reddere.

Ad hæc schema apud illum est, Similiter desinens, in quo membra in dictiones sono simileis desinunt, easdem in fine syllabas habent, ut est,

Præsentem hospitio accipies, mittes abeuntem.

Et in illo,

Fertur olympus, ubi sedes siet alta deorum,
Nec uento, pluuiæq; siet penetrabilis unquam,
Quem super alta cadat nec nix, sed lucidus aer
Panditur, hunc itidem splendor super emicat albus.

Quando uerò in nomina, quæ similiter declinantur, periodi seu membra desinunt, idq; in eodem casu fit, Similiter cadens propriè appellatur, ut est,

Et hic figuram non nisi in Græcis agnosces.

Gens ut apum si quando frequens uenit, atq; cauernis
Egreditur, semper ueniente examine magno.

Prædicta uero, & his similia, multum gratiæ & uoluptatis orationi addunt. Cæterum Homerus specimẽ industriæ suæ circa compositionem dedit, quod sæpenumero duabus etiam figuris in ijsdem uersibus est usus, nempe Epanaphora, & Similiter desinente, ut in illo,

Duo schemata in ijsdem uersib.

Belle quisq; acuat telum, bellè & sibi scutum
Ponat, & inde suis det pabula grata caballis.

Sub his illud schema continetur, quod Compar appellatur, fitque ex duobus, aut pluribus membris, pares inter se dictiones habentibus. Huius uerò Homerum primum authorem esse constat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem sunt abnuere, timuerunt autem suscipere. Quod uero & hæc figura multum ornatus in dicendo habeat, nemini

Οὐδ' αὐαθηλήσει ποδὶ δ' ἐρᾷ ἐ χαλκὸς ἔλεψε,
καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα ποδὶ τοῦ σκήπτρου λέγει, εἶτα ὥσφερεν ὁ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ.

Η ποτ' ἀχιλλῆος ποθὴ ἕξετ' υἷας ἀχαιῶν.

Εστι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ παλλιλογία, ἐπανάληψις ὁποῦ μέρους τινὸς λόγου, ἢ πλείονων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων. ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖται, οἷόν ἐστι, Τοῦ δ' ἐγὼ αὐτός εἰμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μενεῖ δ' ἄεθλον ἐπ' ἔργῳ. ποτὲ δὲ παρεγκαταθεμένων ἄλλων τινῶν, καὶ τὰ αὐτὰ πάλιν αὐλαμβανομένων, ὡς ἐν τοῖς, Αλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετ' ἐκείνους τηλόθ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοὶ δ' ἔχθιστοι δεδαάασται ἔκαστοι ἄλλων. ἔστι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τοῦ λέγοντος, καὶ ἅμα κινοῦν τὰ ἀκροατήρια.

Τὸ αὐτὸ γένος ἐστὶ καὶ ἡ ἐπαναφορά, ὅταν ἐν ἀρχῇ πλείονων κώλων ταυτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνῃ, τοῦτο δὲ πρόσλειγμα πρὸς τὸ ποιητῆ. Νιρεὺς δ' αὖ σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐίσας, Νιρεὺς Αγλαΐης υἱός, χαροποῖο τ' ἄνακτος. Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκεῖον τῆς κινήσεως καὶ δυνάμεως.

Εστι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐπάνοδος. ἥτις ἐστὶν, ὅταν δύο πράγματα, καὶ ὀνόματα προτιθεὶς τις μή πω τὸ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίῃ, ἐφ' ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων ἀποδιδοὺς τὸ δι' ἀμφοῖν ἐλλιπές, ὡς ἐν τοῖς ἐκείνῳ.

Αρης τε βροτολοιγὸς, ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
Η μ' ἔχετα κυδιμόν αὐαιδίᾳ δ' ἀνιότητος.
Αρης δ' ἐν παλάμῃσι τελώριον ἔγχος ἐνώμα.

Εργον δὲ τοῦ σχήματος ποικιλία καὶ σαφήνεια.

Υπάρχει δὲ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα παρ' αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τῶν ἤχων λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς πέρασιν ἔχοντα, οἷόν ἐστι,

Χρὴ ξεῖνον προπέμπειν, ἐθέλοντα ἢ μὴ θέλοντα.
καὶ ἐν ἐκείνῳ. Ουλυμπόν τε, ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Εμμεναι, ὅτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔ τέ ποτ' ὄμβρῳ δεύεται, Οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται ἀλλὰ μάλ' αἴθρη, Πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη. ὅταν ἢ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα, λήγωσιν αἱ περίοδοι, ἢ τὰ κῶλα, καὶ τοῦτο εἰς πρόσωπα ὁμοίας, ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομάζεται, οἷόν ἐστιν. Ηυτ' ἐθνεα εἰσι μελισσάων ἀδινάων, Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων. τὰ δὲ εἰρημένα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα προστίθησι τοῦ λόγου χάριν καὶ ἡδονήν. δεῖγμα δὲ τοῦ πρὸς τὴν θεσιν φιλοτεχνίας, ὃν καὶ πολλάκις, καὶ δυσὶ σχήμασιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ, καὶ τοῦ ὁμοιοτελεύτου, ὡς ἐν ἐκείνῳ,

Εὖ μὲν τις σύρν θηξάσθω, εὖ δ' ἕλις ἀσπίδα θείσθω.
Εὖ δ' ἕλις ἵπποισι δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσι.

Τούτων ἔχεται μὰ κεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον παρίσον, ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν, ἢ πλείονων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις, τὰς λέξεις ἐχόντων καὶ τοῦτο δὲ πρῶτος ὅμηρος ἐποίησεν εἰπών, αἰδεῖτο μὴ ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχεσθαι πάλιν. μιμεῖσθαι μὲν ἀκριβῶς, φιλότητα δ' ἐλέσθαι. καὶ τοῦτο δὲ ὅτι πολὺ ἔχει

δὲ

ἡ φράσεως κόσμου, εὔδηλον. ἡ δὲ ὁμοίας χάριτος ἔχεται καὶ ἡ παρονομασία, ὅταν παρὰ τὸ προκείμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τιθῇ σύνθυς καὶ σύμμετρον διάσημα οἷον ὄτιν, Οὐδὲ γὰρ ὀδὲ δρύκαντος πᾶς, κρατερὸς λυκόεργος. καὶ ἐν ἄλλῳ. Τῶν ἤτοι πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν. καὶ τὰ μὴ προειρημένα ἤτοι καὶ πλεονασμὸν, ἢ κατά τινα ποιὰν πλάσιν χηματίζει. ἄλλα δὲ καὶ γνῶσιν λέξεως, ὧν ὅτι ἡ καλουμένη ἔλλειψις. ὅταν καὶ αὖθις τοῦ ῥηθῆναί τινα λέξιν ἐκ τῶν προειρημένων ἡ διάνοια φαίνηται, οἷον ὅτι, Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων πεζὸς δ' ἐνδέκα φημί. λείπει γὰρ τὸ ἀλαπάξαι. νοεῖται δὴ ἐκ τῶν προειρημένων. κἀκεῖνο δὲ λέγεται καὶ ἔλλειψιν.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης, γνῶσιν γὰρ τὸ ὅτι καὶ, Ω πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο. λείπει γὰρ τὸ πάρεστιν, ἢ συμβέβηκεν ἤτοι τοιοῦτον, τοιοῦτόν ὅτι. τὸ ἀσυνδέτον, ὁπόταν δυάζοντα οἱ σύνδεσμοι οἱ συνδέοντες τὴν φράσιν, ὅπερ ὄ μόνον τάχος, ἀλλὰ καὶ ἐφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷον ὅτι καὶ τόδε, Ἴομεν ὡς ἐκέλευσε αὐτὰ δρυμὰ φαείνομ' ὀλυσσεύ, Εὕρομεν γὰρ βήσασι τυτυγμένα δώματα κίρκης. γὰρ τούτοις γὰρ ὁ καὶ συνδεσμος δυήρηται, τὸν τάχιστον τρόπον ἡ ἀπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος. ἔστιν γὰρ τοῖς χήμασι, καὶ τὸ καλούμενον ἀσυντακτον. ὃ καὶ ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπειδὰν ἡ συνήθης τάξις ἀλλοίαν γνῶσιν, καὶ ἔστι ποικίλη γένεσις τοῦ κόσμου, ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις, ἡ μὴ συνήθους τάξεως ὁ δεκτὸς ἀκολουθεῖν, ὥστε καὶ ἴδιον ἀναφορᾶς ἐχόντως ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει δὴ πολλαχῶς ὥστε τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ἐναλλασσόμενον, οἷον ὅτι τὸ, κλυτὸς ἱππόδαμεια, αὐτὶ τοῦ κλυτή, καὶ θῆλυς ἔερσα, αὐτὶ τοῦ θήλεια συνήθως δὲ τοῖς παλαιοῖς χρῆται τοῖς ἀρσενικοῖς, καὶ αὐτὶ τοῦ θηλυκῶν, ὡς λιρέπτοσι, καὶ δωματωτόροις, ὀκάμετρος μέν τοι, ὀδ' ἀλόγως. ἀλλ' ὅταν δὲ ἐν χρῆται ὀνόματι ὥστε θέτω, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος πρὸς ὃ ὅτιν ὁ λόγος. ἐκεῖνο μὴ δὲ ὅτι πρὸς τὸ σῶμα, ὁ μέγας, ἢ μεγάλη, ὁ καλὸς, ἢ καλὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκτὸς δὴ οἷον ἔνδοξος, δυστυχὴς, καὶ ἔτι ταῦτα δὲ σώματος ἐπαμφοτερίζει, καὶ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σώματα κοινὰ ὅτιν ἑκατέρου γένους, καὶ ὅταν κοινῶς ἀρρενικῶν, καὶ θηλυκῶν ὀνόματι ὥστε φέρηται ῥῆμα, ἢ μετοχὴ, τὸ ἀρρενικὸν ὥστε κρατεῖ, ὡς γὰρ τόδε,

Παμφθογκαί τε, καὶ ἠίθεοι ἀπαλὰ φρονέοντες.

Τινὰ δὲ τὸ πρὸς τὴν τοῦ δαλέκτου ἰδιότητα ἢ τὴν τότε συνήθειαν λέγεται διαφόρως, οἷον ὅτιν, Εἶχε δὲ τε κίονας αὐτὸς μακρὰς. πολλάκις δὲ καὶ μέτρου χάριν, γαλάσει τὰ γένη. ὡς γὰρ τόδε, Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τόδε δίδωμι. τὸ μὲν γὰρ τέκνον ὀδέτερον ὄνομα, ἐπήνεγκε δὲ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσωπον ἀρτείνας τὸν λόγον. ὅμοιόν ὅτι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Διώνης πρὸς τὴν ἀφροδίτην εἰρημένον.

Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ. τῆς δὲ αὖ τῆς ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχει,

Ἦλθε δ' ἄρ' ἐς Θήβας τῆς δυσίκαο, σκῆπτρ' ἔχων.

τὸ

nemini obscurum est. Porrò eandem gratiam & Agnominatio habet, quando præter nomen de quo agitur, aliud ei simile, statim modico spacio subiungitur, ut est,

Non fiquidem hoc ualuit ualidus rex ille Lycurgus.

Et in alio, Quis celer accelerans ductorē præbet amicum. Transitio.

Cæterum prædicta aut per pleonasmum, aut per aliumquempiam schematismum figuratè dicuntur, alia uero iuxta dictionis necessitatem. quorum è numero & hæc figura est, qui defectus appellatur, quando (etiam omissa aliqua dictione) sensus ex prædictis patet, ut est, Eclipsis.

Nauibus excidisse urbes hominum duodenas,

Vndenas sed enim affirmo cum Marte pedestri.

Deest enim uastasse, intelligitur autem ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur,

Vna auis, auspicium, patriam defendere charam.

Deest enim uerbum, est, &,

Eheu magnanimi dolor Aeneæ mihi certe,

Subauditur enim, adest, seu accidit, aut simile quiddam. Huiusmodi est & dissolutio, quando coniunctiones locutionem coniungentes, tolluntur. Quod non solum celeritatis, sed etiam emphaseos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud, Asyndeton Eiusdem usus.

Iuimus in querceta uelut modo iuit Vlysses,

Aediculas Circæ deprendimus hic fabrefactas.

In his enim, &, coniūctio sublata est, dum is qui dicit, breuissimum enunciationis modum quærit. Est inter schemata etiam id, quod incongruum, seu uariatio appellatur, & fit, dū consueta structura mutatur, & uaria redditur. in hoc ut oratio à uulgari constructione discedens, eò maiorem gratiam ac elegantiam habeat, ita tamen ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit autem sæpenumero, ut nominum genera cōmutentur, ut est illud, Inclytus Hippodamia, pro inclyta. Et, fœmininus Eersa, pro fœmina. Veteribus nanq; familiare fuit, masculinis pro fœm. tanquam potioribus & uehementioribus uti. Nec uero inconcinnè, citraq; rationem hoc fecerunt. sed quando adiectiuo nomine utendum fuit, quod extra corpus erat, de quo mentio fiebat. Illa nanque circa corporis dotes uersantur, magnus magna, pulcher pulchra, & istiusmodi. Hæc autem ad animi bona pertinent, ut gloriosus, fortunatus. Atq; hæc etiamnum in compositione ambigua sunt. Etenim in uniuersum omnia composita utriq; generi communia sunt. Ad hæc quando simul masc. & fœmininо nomini uerbum, seu participium infertur, tibi tum masculinum præualet, ut in hoc, Conceptio generum.

Virgineum decus, ac iuuenes puerilia curant.

Quædam etiam præter dialectorum proprietatē, seu morem tum consuetum, diuersimode ab eo dicuntur, ut est,

Ipse habet egregios ualde, longosq; columnas.

Sæpenumero autem & metri causa, genera commutat, sicuti in hoc,

Dono tibi hoc donum, mi quàm charissime natum.

Siquidem τέκνον, id est, fili, nomen neutri generis est, cui adiectiuum masculinum, chare, intulit, dum uocem ad personam refert. Simile est & illud, quod à Dione ad Venerem dicitur, Natum iā tolerato meū, ac perferto dolores. Eiusdem autem proportionis & illud est,

Tiresiæ aduenit Thebani uatis imago,

Sceptra tenens,

Parti-

Participium nanq; ἔχων, id est, tenens, non ad umbrã, sed ad genus corporis, hoc est, ad ipsum Tiresiã accõmodauit.

Oratio sensu, nõ uoce congrua.

Sæpe enim nõ ad uocem, sed ad sensum respicit, ut in hoc,

Omnibus est animus motus, motiq; phalanges.

Transitio.

Aeaciden cupiunt, qui naues desidet altas.

Eclipsis.

Non enim phalanges, sed uiri, unde illæ constant, Achillem desiderabant.

Præterea & secundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit,

Cærula contexit nebula hunc, immobile perstans

Hocce quidem.

Quum enim nebula & nubes eiusdem significantiæ sint, & modo de nebula locutus esset, νέφος, quod neutri generis apud Græc. ē, intulit. Similia aũt huic et illa carm. sunt,

Vt uolucrum istarum uolitant examina multa,

(Strymoniæq; grues, anser, colloq; superbus

Albus olor) gaudent, alis hinc inde uolant quum.

Asyndeton

Etenim quum generale auiũ nomen in neutro genere præmisisset, ac deinde illarum species in masculino subiunxisset, rursus neutraliter infert, nempe cum strepitu desidentium, reddens uidelicet id, quod generali auium nomini familiare est. Non solum autem genus, sed & numerum poeta sæpiculè commutat, dicens,

Eiusdem usus.

Numeri allœosis.

Turba rates Græcas adeunt, permagna frequensq;.

Singulari enim supposito, plurale appositum subdidit, dũ uidelicet sensum magis quàm uocem respicit. Siquidem uox multitudo, appellatione quidẽ singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

Simile autem à contrario est, quando supposito plurali, singulare appositum infertur, ut in hoc,

Pectora magna gerunt, uolitatq; per aera cunctus.

Omnis enim uoce quidem singularis numeri est, dum autẽ ad multitudinem refertur, idem pollet, quod omnes. Eandem schematis formam & illud habet,

Hi Pylon attingunt, Neleia mœnia clara,

Hi maris ad littus rem diuinam faciebant.

Casuum allœosis.

Pylij nanq; intelliguntur. Fit apud eum & casuum mutatio, ut quum nominatiuus & uocat. in talibus cõmutãtur,

Hoc fãcit infelix Agamemnona ferre Thyestes. Et,

Nubium congregator Iupiter. Et,

Da mihi charus, & haud deterrimus inter Achiuos.

Genitiuus autem & datiuus in huiusmodi mutatur,

Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille.

Conceptio generum.

Pro eo quod est, Phrygum. Et è contra,

Hæc extenta iacet iuxta speläea cauata.

Pro circa speluncam. Atq; mutationis istius causa est, quod nominatiuus, accusatiuus, & uocatiuus quandam inter se cognationem habere uideantur, propterea quod nomina neutri generis, & pleraq; masculina, ac fœminina, tres istos similes casus habeãt. Similiter aũt & gent. cũ datiuo quãdã affinitatem habet, idq; in duali oĩm uocum numero deprehẽditur. Quo fit, ut & Homer. casus haud immeritò præter consuetudinẽ mutet. Nonnunquã uero & rationes est inuenire istius mutationis, ut in hoc, Sciẽtes cãpi. et, Per trãsibãt cãpũ, perinde nãq; est, ac si diceres, trãsibãt p cãpũ. Belle aũt & casuũ permutatio apud illũ habet, ĩ utriusque poematis exordio, in qb. accus. præposito, rectũ intulit, dicens. Iram pande Dea, &c.

Magnorum fuerat quæ causa dolorum.

Et

τὸ γὰρ ἔχων, οὐ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸν χρόνον τοῦ σώματος. τοῦτέστι πρὸς τὸν τειρεσίαν ἥρμοσε. πολλάκις δὲ οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπαρέμφασιν. ὡς γὰρ τοῦτο. Πᾶσιν ὠρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες. Ἐλπόμενοι πρὸς ναῦς ἄμμονα πτολέμονα. τὸ δὲ ἐλπόμενοι οὐχ αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, οἷς ὧν αἱ φάλαγγες συνίστασι.

Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη δὲ ἀλλάσσει. ὡς ὅταν εἴπῃ, Νεφέλη δὲ μιν ἀμφεβέβηκε κυανέη. τὸ μὴ ὄφελε θοῦ. ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγει νεφέλη, καὶ νέφος πρὸς εἰπὼν τὴν νεφέλην, ἐπλήγνυε τὸν οὐδὲ τρόπον νέφος. ὅμοια δ' ὄντα τοῦτο κἀκεῖνα τὰ ἔπη, Τῶν δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεινῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δολιχοδείρων. Ἐνθα κὴ ἧθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι. πρὸς δὲ τὸν τρόπον τὸ γενικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα αὖ σφενικῶς εἰπὼν τὰ εἰδικὰ ἐπλήγνυε πάλιν οὐδετέρως τὸ κλαγγυδὸν πρὸς καθιζόντων, ἀρδιδὸς τὸ οἰκεῖον τῷ γενικῷ ὀνόματι τῶν ὀρνίθων. ἅμα δὲ τῷ γένει, καὶ οὐ ἀριθμὸς ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς λέγων. Η πλήθυς ἀδὴν νῆας ἀχαιῶν ἀρνέοντο, πρὸς δὲ γενικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. ἐπεδείκνυ γὰρ ἡ πλῆθυς τὴν μὴ πρὸς σημαίνειαν οὖσιν ἑνικὸν, πολλοὺς δ' ἐν αὐτῷ περιείληφεν.

Εκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὅτι τὸ ὅμοιον ἐπεδείκνυ πρὸς τὸν πληθυντικὸν τὸ ἑνικὸν ἐπρωνεχθῆ, ὡς ἐν τούτῳ. Οἶδ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες, πρόσω πᾶς πέτεται. τὸ γὰρ πᾶς, κατὰ λόγον ἑνικὸν ὄντι, πέτεται δὲ ἀδὴν πλήθος, ἴσον δυνάμενον κατὰ πάντας, κατὰ δὲ αὐτὴν τὴν χήματος ἰδέας ὄντι κἀκεῖνο. Οἱ δὲ πύλον ἠνεμόεντα ἐκίμενον πολίεθρον Ἵξον τοίδ' ἀδὴν θεῖ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον. νοῦνται γὰρ οἱ πύλιοι.

Περὶ δὲ τὰς πτώσεις γίνεται ἀλλοίωσις παρ' αὐτῷ ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς ἐναλλασσομένοις ἐν τοῖς τοιούτοις. Αὐτὰρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι, Καὶ νεφεληγερέτα Ζεύς. Καὶ δὴ ὁ φίλος, οὐ γάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν. γενικῆς δὲ, καὶ δοτικῆς ἐν τοῖς τοιούτοις, Τρωσὶ μὴ προμάχιζεν ἀλέξαν δρὸς θεοειδὴς, ἀντὶ τοῦ τρώων καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου. Ηδ' αὐτὸ τεταύνυτο πόδε ωκέος Θ γλαφυρόῖο αὐτὶ τοῦ πόδε ωκέος. καὶ τούτων δὲ ἔστιν ἡ αἰτία αὕτη. ὅτι συγγένειαν τινὰ ἔδοκεν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας, ἥτε θυθεῖα, καὶ αἰτιατικὴ, καὶ κλητικὴ, διὸ καὶ ἐν τοῖς ὀδετέροις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, καὶ ἐν πολλοῖς τῶν ἀρρενικῶν, καὶ θυλικῶν. ἥτε θυθεῖα, καὶ ἡ αἰτιατικὴ, καὶ κλητικὴ ἡ αὐτὴ ἐστιν. ὁμοίως δὴ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει τινὰ συγγένειαν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς πληθυντικοῖς ἀριθμοῖς ἀδὴ πάντων τῶν ὀνομάτων θυρίσκεται. ὅθεν εἰκότως πρὸς τὴν συνήθειαν τὰς πτώσεις ἐναλλάσσει. ἐνίοτε δὴ καὶ λόγος ἐστὶν εὑρεῖν τὴν ἐναλλαγὴν, ὡς ἐν τοῖς, ὧν ἐπίστανται πεδίοιο. καὶ τὸ δ' ἐπιπρόσθεν πεδίοιο, ἴσον τοῖς ἐπέρων δηλῶν τὸν πεδίον. εὖ δὲ ἔχει παρ' αὐτῷ ἡ τῶν πτώσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων, ἐν αἷς πρὸς θεὸς τὴν αἰτιατικὴν, ἐπήνεγκε τὴν θυθεῖαν, εἰπὼν,

Μῆνιν ἄειδε θεὰ, ἣ μυρί' ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,

A καὶ

ἡ ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολ
λὰ ἐπλάγχθη. ἔστι δ' ὅτε τῇ ῥητικῇ τὴν εὐθεῖαν ἐπιφέ
ρει, ὡς ἐν τούτῳ, Τῶν οἱ νῦν βροτοί εἰσι. πολλάκις δὲ καὶ ἐν
τρόπῳ χρηματίζει ὡς ἐν τῷδε, φημὶ γὰρ καταυδῆσαι
ὑπερμενέα Κρονίωνα, Ἡμαρ τοῦδε, ὅτε νῆες ἐπ'
ὠκυπόροισιν ἔβαινον Ἀργεῖοι, τρώεσσι φόνον καὶ
κῆρα φέροντες, Ἀστράπτων ἐπιδεξὶ ἐναίσιμα σή=
ματα φαίνων. τούτῳ δ' ὁμοιόν ἐστι κἀκεῖνο, Ὀδ' ἀ=
γλαΐῃ πεπιθὼς, ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει. καὶ ταῦ
τα δ' ἐξιώγκει κατά τινα ἀρχαϊκὴν συνήθειαν, καὶ ὁ 10
δὲ ταῦτα ἀλόγως, εἰ γὰρ τις τὰς μεταχὰς ἀναλύσει εἰς
ῥήματα, εὕροι ἂν τὸ ἀκόλουθον. τὸ γὰρ ἀστράπτων ἴσον
ἐστὶ τῷδε ἤστραπτε. καὶ τὸ πεπιθὼς τῷδε ἐπεὶ πέπιθε.
τοῦτο δὲ ἐστὶ μακρὰ παρεκβάσεις, οἱ δ' ὑπὸ σκόπελοι,
ὁ μὲν, οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει. καὶ, Τὼ δ' ἀμφοτέρω ἐλθόντε, ὁ
μὲν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν ἤϊε. ὁ δ' ἐν τρώων ὁμάδον κίε.
Ἃ τὰ τοιαῦτα. οὐκ ἄλογον γὰρ τὸ μέλλοντα πρὸς δύο εἶν
πινῶν λέγειν, παρατάξαι τὴν εὐθεῖαν πρῶσιν, καὶ τὸ
κοινὸν αὐτῶν ἑκατέρῳ φυλάξαντα. ἀπορράζει κοι=
νὸν τοῦ λόγου. ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τοῦ λόγου χρεῖν πολλὴν 20
ἐπιφαίνει, πρόδηλον. ἔστι δὲ ὅτε τὴν κοινὴν πρῶσιν
παρθεὶς, τὸ πρὸς ἑνὸς ἐπιφέρει λόγον, ὡς ἐν τούτῳ

Ἀμφω δ' ἑζόμενώ γε ἀνάσσετον ἠνορέ ὀδυσεύς.

Καὶ τὰ εἴδη τῶν ὀνομάτων ἀλλάσσει πολλάκις
μὲν τὸ συγκριτικὸν τιθεὶς ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς ἐξ ὑπερ
βολῆς. Τὸ σπούδαρος ὡς κε νέοιο. ποτὲ δὲ τὸ ὑπερθε
τικὸν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ δικαιότατος κρυσάο
ρων. τοιαύτη μὴ ἡ ἀλλαγὴ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. ἐν δὲ τοῖς
ῥήμασι γίνεται ἀλλαγή. τοῦ μὴ ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ
ἀπρέμφατον ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ καταλήφθῃ. οἷον 30
θαρσῶν νῦν δύομεν, ἐνθὲ τρώεσσι μάχεσθαι, ἀντὶ τοῦ μά
χου. ἢ τὸ ὁριστικὸν ἀντὶ τοῦ δυνατικοῦ. οἷον, πλεῖον δ' οὐκ
ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω, ἀντὶ τοῦ μυθησαίμην
καὶ ὀνομήνειεν. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, δυνατικὸν ἀντὶ ὁριστι
κοῦ, οἷον, καὶ νύκτα κεν ἀπόλοιτο ἄρης, ἀντὶ τοῦ ἀπόλοιτο

Τῶν δὲ χρόνων ὅταν ὁ ἐνεστὼς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος τε
θῇ, ὡς ἐν τούτῳ. Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω πρίν μιν καὶ γῆ
ρας ἐπεισιν, ἀντὶ τοῦ ἐπελεύσεται. ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχη=
κότος, ἔνθ' ἤτοι πλωτοὶ ἦσαν ἐπηετανοί. πολὺ δ'
ὕδωρ καλὸν ἐκπροῤῥέει, ἀντὶ τοῦ ἐῤῥεε. ἢ μέλλων 40
ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος, οἱ μὲν δυσμενέα ὑπόρινθον, οἱ δ'
αὐτόνομος. ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχηκότος, δείδιω μὴ δὴ πάν
τα θεὰ νημερτέα εἴπῃ. ἀντὶ τοῦ εἶπε.

Καὶ παθέσεις δὲ ἐναλλάσσουσι παρ' αὐτῷ πολλά=
κις, καὶ τίθεται ἀντὶ ἐνεργητικῶν παθητικὰ, ἢ μέ=
σα οἷον, ἕλκε δ' ἐκ κολεοῦ μέγα ξίφος ἀντὶ τοῦ
εἷλκε. καὶ καθορώμενος ἄας, ἀντὶ τοῦ ὁρῶν. καὶ τὸ ἐν=
αντίον τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ, δώσω
τρίποδα χρυσόατον, ἀντὶ τοῦ δωρήσομαι.

Εἰσὶ δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐναλλάσσων, τὸ 50
πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις ἐν
τῇ συνηθείᾳ, εἴ τις περὶ ἑαυτοῦ λέγων, οἷον, Τῶν ἀ=
μόθεν γε θεὰ θύγατερ δὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν, ἀντὶ τοῦ ἐ=
μοί. γίνεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβο=
λὴ καθ' ἕνα μὲν τρόπον ὅτως.

Et, Dic mihi Musa uirum uersutum, qui mala multa
Sustinuit.

Est etiam quando genitiuo rectum infert, ceu in isto, Nominat. genitiuo illatus.
Horum nunc homines qui sunt.

Multa deinc & alio modo figuratè dicit, quemadmodum est hoc, Prædixisse Iouem affirmo, fateorq; nuisse,
Hocce die naues scandebant quando ueloces
Argiui, exitium Troiæ, fatumq; ferentes,
Fulgura mittendo felicia, prospera signa.

Huic autem nec illud est dissimile,
Fretus erat forma hic.
Festinanter eum portant sua genua.

Atq; hæc secũdũ ueterẽ consuetudinẽ extulit, idq; nõ sine ratione. Si enim quis participia in uerba dissoluat, rationẽ deprehenderit. Siquidẽ fulgurãs idẽ pollet, quod fulgurabat, & fretus, idẽ quod, cũ fretus esset. His & illa sunt affinia, Hæq; duæ rupes, quarum una polum attigit altum.

Et, Hi duo discreti, quorum alter adibat Achiuos,
Alter at in turbam Phrygiam ueniebat.

Non enim ratione caret, si quis de duobus aliquibus dicturus, nominatiuum casum præordinet, & eo quod utriq; ipsorum commune est obseruato, nouum orationis genus efficiat. Quod autem nouitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obscurum est. Deniq; est & ubi casu communi præposito, sermonem de uno infert, sicut in hoc,
Ambo sedent, Laertiades præcellit honore.

Nominũ aũt species immutat, dũ sæpenumero cõparatiuũ pro absoluto ponit, quẽadmodũ hoc per superlationẽ, Nominũ alloosis. lœosis.
Sanior ut redeas. Nonnunquam uero superlatiuum itidem pro positiuo, sicuti hoc, Iustissimus Centaurorũ. Huiusmodi quidem nominũ mutatio est. Cæterũ modi uerborum sic uariãtur, ut infinitiuus pro imperatiuo accipiatur, ueluti, Tydides alacris Troias pugnare feroces.
pro impugna. Aut indicatiuus pro optatiuo, ut,
Nil de plebe loquar multa, nec eam recitabo.
pro Dixerim & nominauerim multitudinem. Et è contra optatiuus pro indicatiuo, ueluti,
Mauors ô utinam pereat, pro perijt.

Temporum deinde uariatio fit, quando præsens pro futuro ponitur, ut in hoc, Temporum mutatio.
Hanc ego dimittam nec, quin prius ipsa senescit.
pro Senescet. Aut pro præterito, ut,
Isthic sunt equidem bona balnea, fonsq; perennis
Profluit.
Pro eo quod est, profluebat. Aut futurũ pro præsenti, ut,
Occubituro alij sole, ast alij redeunte.
Aut præteriti uice, ut,
Permetuo dea non si dixerit omnia uera. pro dixit.

Dispositiones quoq; sæpicule apud eum mutantur, & passiua aut media pro actiuis ponuntur, ueluti,
Vagina extrahitur gladius peracutus, & amplus.
pro, Extrahebant. & Visus Aiax, pro uidens. Et econtra, actiuum pro passiuo, ut, Donabo tripedem, cui aureum manubrium, pro donandus est tripes.

Est etiã cernere, quo pacto numeros ĩmutãs, pluralem p sing. ponit, id q; sæpe usu uenit, dũ qs de se loquit, ueluti, Numeri illœosis.
Nata Iouis dea, quando uoles hæc dicito nobis.
Pro mihi. Fit autem apud illum & personarum mutatio, idq; uno quidem modo sic,

Αλλοι

Cœlicolæ

Cœlicolæ quotquot sunt, cuncti iussa capessunt
O diuine pater tua, præstò itidem sumus omnes.

Nominat. genitiuo il/ dum latus.

Multis nanq; dijs existentibus (inter quos & ea persona erat, quæ uerba faciebat) utrunq; belle extulit, & obedi/ unt, & parati sumus.

Alio autem modo, missa facta ea persona, de qua loque batur, ab altera ad alteram transit, id quod Auersio pro= priè uocatur. Atq; per imitationem auditorem & mouet, & ducit, quemadmodum hoc est,

Apostro/ phe.

Hector iubet uoce clara Teucros agitare
Naues, exuuiasq; sinant ut quisq; cruentas,
Hunc alibi procul à ratibus cuperem esse inimicum.

A narratione nanq; transitum fecit ad imitationem. In i/ psa etiam narratione apostropha sæpe utitur,

Circa te Danaos retines Pelida feroces.

Verum & per imitationem, mutatione personarum uti/ tur, sicuti in isto,

Reuera pueris par est hæc concio uestra
Insipidis, quibus haud curæ sunt bellica facta.
Ast Atrida prius ueluti consultus eras, nunc
Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda.

Est & alia auersionis species huiusmodi,

Nescieris Tydida utris se iungat amice.

Pro aliquis nesciat. Et rursus,

Suauis odor, diuinus item, fragrabat ab illo
Cratere, atq; tibi fuerit nec abesse decorum.

Participijs uerborum loco utitur, ut in hoc, In horto fru/ ctu grauatus, pro grauatur. &, Ibi illi incurrerunt priu/ quam scientes, pro eo quod est, priusquam scirent. Articu/ los quoq; sæpe commutat, pro postpositiuis præpositiuos usurpans, ueluti,

Aedidit hos Zephyro uento olim harpya Podarge.

Et, Thoracem, perijt siquidem hic charißimus illi.

Præpositio/ num allœo/ sis.

Ad hunc modum & præpositiones commutare solet, ut, Hesterna luce iuit trans conuiuium, pro Ad conuiuium. &, Morbum per exercitum excitauit nocentem.

Similiter & propositioni casum nominis non propri/ um infert, ut in isto,

Ne si forte uelint noctu decernere ferro.

Pro, per noctem. Nonnunquam uero præpositiones aufert, ut, Cuius is iacet dolens, pro, de qua, &, Expectãs nũquid ipsum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc alias præpositio/ nes simili modo partim cõmutat, partim tollit. Etiã aduer/ bia quædã mutat, ijs quæ ad locũ significãt, in loco, & de loco, indifferẽter utẽs. Nepotes aũt alio cõsidebãt, pro ali/ bi. &, Aiax aũt de propinquo uenit, pro eo quod ẽ, propẽ.

Temporum mutatio.

Est deniq; apud illum & coniunctionum immutatio, ueluti. Nunquam uero cum illa concubuerat, iram uero mulieris declinabat, pro eo quod est, iram nanq; mulieris uitabat. Atq; hæc quidem dictionis schemata sunt, quibus non solum poetæ, uerum etiam orationis solutæ scriptores usi sunt.

Numeri allœosis.

Cæterum multæ species schematum sententiæ apud il/ lum sunt, quarum est & Præexclamatio, quæ fit, quãdo ali/ quis inter narrãdum hoc prædicit, quod in alijs dicẽdi lo/ cum habet, sicuti in hoc, Profecto sagittam primus gusta/ uit, & Acclamatio, cuiusmodi est, Stultus etiam post fa/ ctum sapit. Est & personæ fictio apud eum, & ua/ ria. Multas enim & diuersas personas colloquenteis in/ troducit,

Αλλοι μ γ' παντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἠ ὀλύμπω, ϛίτ' ὠπείθοντ, & δεδμήμεθα ἕκαστος, πολλῶν δ' ὄνταων τ θεῶν, ἠ οἷς ὅδι ὁ λέγον πρόσωπον, ἑκάτερον καλῶς ἀζηνιώχε, τό, τε τείθοντ, ἠ τὸ δεδμήμεθα.

Καθ' ἕτερον ἢ τρόπον, ὅταν τὸ νεῦ ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὅπερ ἰδίως ἀπεστροφὴ καλεῖτ. ὃ δὲ μιμηλικῷ κινεῖ, ἠ ἄγει τ ἀκροώμενον οἷον ὅδι καὶ ἔπερ. Εκτωρ ἢ τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας νηυσὶν ὑπ' ὀδυσῆος, ἐαύδ' ἠ ἔπαρας βροτόεντα, ὃν δ' αὖ ἐγὼν ἀπαύδυθε νεῶν ἑτέρωσε νοήσω. ἀπὸ γὰρ τ διηγηματικοῦ, μετέβαλεν εἰς τὸ μιμηλικόν. καὶ ἐν αὐτῷ δὲ ὃ δ' διηγηματικῷ πολλάκις χρῆτ τῇ ἀποστροφῇ, ἀμφὶ σὲ πηλέως υἱὲ μάχης ἀκόρεστοι ἀχαιοί. ἀλλὰ ἠ ἐν τῷ μιμητικῷ χρῆται, ἠ μεταβολῇ τ προσώπων, ὡς ἐν τούτῳ, ἢ δ' ἢ παισὶν ἐοικότες ἀγοραάσθε νεπιάχοις, οἷς ὅτοι μέλλει πολεμήϊα δῆγα, ἀβρεῖδη σὺ δ' ἐ θ' ὡς πρὶν ἔχων ἀτεμφέα βουλήν, αἴ χου ἀρχείοισι ἠ ἱερατόρας ὑσμίνας.

Καὶ ἕτερον ἢ εἶδος ἀποστροφῆς ὅδι τοιοῦτον. Τυδεί δλιω δ' ὀκ αὖ γνοίης ποτέροισι μετείη. ἔστι γὰρ αὐτί τ ὀκ αὖτις γνοίη. & πάλιν, ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρηπῖδος ὀλώδει θεσπεσίη, τότ' αὖ ὅτοι ἀπεχέσθαι ἄλοιο, ἤεν. καὶ μ ἀπαχᾶς δὲ χρῆτ αὐτί ῥημάτων. ὡς ἐν τῷ, ἐνὶ κήπῳ καρπῷ βεβοθυλίν αὐτί τ βεβθετ. & ἔνθ' οἴγ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότε, αὐτί τ πρὶν εἰδέναι. καὶ τὰ ἄρθρα δὲ ἐναλλάσσει πολλάκις, αὐτί τ ὑποτακτικῶν τοῖς ὑποτακτικοῖς χώμενον, οἷον, οὐ ἕτεκε ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη, καὶ, θόρηχ', ὃ γ' ὦ οἱ ἀπώλεσε πυὸς ἑταῖρον. καὶ τὸν ἀνάπτορον. ὅτω ἠ τὰς ὑποθέσεις ἔωθε μεταλλάσσειν. χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα. αὐτί τ ἐδὶ δαῖτα, καὶ νόσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακλύ.

Ομοίως ἠ ὑποθέσει πᾶσιν ὀνόματος ὀκ οἰκείαν ἐπιφέρει ὡς ἐν τούτῳ, Μήπως & δι' νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθ, αὐτί τ δι' νυκτός. ἐνίοτε δὲ ἀφαιρεῖ τὰς ὑποθέσεις, οἷον ἢ ὅγε κεῖτ' ἀχέων, αὐτί τ πρὶν ἤς. καὶ ποτιδέγμενος εἴτε μιν ἔπη, αὐτί τ προσέπη. ἠ ἄλλας ὑποθέσεις ὁμοίως τὰς μ, ὑπαλλάσσει, τὰς ἢ ἀφαιρεῖ. ὑπ' ῥήματά τινα ἐναλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον, ἠ τοῖς ἐν τόπῳ, καὶ τοῖς ἐκ τόπα ἀδιαφόρως χώμενον. ἑωνοὶ δ' ἕτερωσε κάθιζον, αὐτί τ ἕτερωθι. καὶ αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, αὐτί τ ἐγγύς.

Εστι δὲ παρ' αὐτῷ ἠ ἢ τ σωνδέσμων ἐναλλαγή. οἷον δυνῇ δ' ὅπωποτ' ἔμικτο. χόλον δ' ἀλέφνεγυναικός, αὐτί τ χόλον ἢ ἀλέεινε γυναικός. ταῦτα μ δὴ ἠ λέξιν ὅδι σχήματα. οἷς καὶ ἄλλοι πάντες ὁ μόνον ποιηταὶ, ἀλλὰ & πεζῶν λόγων συνθέτ διέχλωτ.

Εστι ἢ καὶ ἡ διανοία παρ' αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη, ὧν ὅδι & ἡ προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος μεταξύ, τὸ ἐν ἑτέροις τάξιν ἔχον τ ῥηθῆναι προλέγῃ, ὡς ἐν τούτῳ. ἤδι οἴ ὅ τε πρῶτος γεύσεται ἐμελλεν. καὶ ἡ ἀνεφώνησις, οἷον ὅδι, ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Εστι ἠ τὸ δι προσωποποιίας παρ' αὐτ πολύ, καὶ ποικίλον, πολλὰ μὲν γὰρ, καὶ διάφορα πρόσωπα

ἀστάγδ δια λεγόμενα, οἷς καὶ ἤθη παντοῖα περιτίθησιν ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάττει. οἷον, ἦκε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς.

Ἔστι δὲ ἡ διατύπωσις ἀξιόλογος ἀσία πραγμάτων, ἢ γινομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων εἰς τὸ πρᾶξαι φανερωτέρον τὸ λεγόμενον, ὡς ἐν τούτῳ, Ἀνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει, τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας. ἢ πῶς τὸ οἱ κτερεῖσαι, λύσιμόρον ὄμβρον ἀπαντήσας ἀθανάτοισι γήρας θ' οὐδὲν ἄεσται ἐν ἀγαλέῃ φθίσει κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα. ἡέας τε ὀλλυμένους, ἑλκυσθείσας τε θύγατρας, καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα βαλλόμενα πρὸς γαίῃ ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι.

Ἔστι καὶ εἰρωνία παρ' αὐτῷ λόγος δια τῆς ἐναντίου, δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετὰ τινὸς ἠθικῆς ὑποκρίσεως, οἷον ἔστι τὸ τοῦ ἀχιλλέως. Ἀλλ' ὀδυσσεῦ σοὶ τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξήσαι δηΐου πῦρ. ὅσσ' ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθω, ὅς τις οἱ γ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι ἂν ἕτερον εὕρῃ βασιλικώτερον. καὶ ἔστι μὲν ὁ τρόπος οὗτος, ὅταν τοῦτο ἑαυτὸν λέγῃ τις δυτελῶς, ἵνα τὴν ἐναντίαν δόξαν παράσχῃ. ἔστι δὲ ὅταν τις ἄλλως ἐπαινεῖν τοῦτο ποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τοῦτό ἐστι παρ' ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχου. αὐτίνοε. ἦ μοι καλὰ πατὴρ ὡς κήδεαι υἱέος. τοῦ γὰρ ἐχθρῷ λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ ἐγὼ σε φρονεῖς. καὶ πάλιν, ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸν πέλας, ὡς οἱ μνηστῆρες ἢ μάλα τοι τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. ἢ τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ πύλου ἠμαθόεντος, ἢ νυ καὶ ἐν αὐτῇ δώσει, ἐπεὶ νύ περ οἴεται αἰνῶς.

Ἔστι δέ τι εἶδος εἰρωνείας ὁ σαρκασμός, ἐπιδιαβάλλων τι: δια τῶν ἐναντίων ὀνειδίζων τινί, μετὰ ποιεῖται μειδιάματος, ὡς ἀχιλλεύς. τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμοὶ δ' ἀρὴ μόνος ἀχαιῶν εἴλετο. ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα. τῇ περιαιδέομαι, τερπέσθω.

Τοῖς πολλοῖς ὡς ἔχει καὶ ἡ ἀλληγορία. ἢ πρὸς ἕτερον διὰ ἑτέρου δείκνυσιν, οἷόν ἐστι τοῦτο. νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ μελαίνεαι νύκτα φυλάξας, ἐνὶ μάλα κῆ κατακείμενος, ὡς ἐπέοικε, τὴν δ' ἐν στρωτοῖς ὄντα, καὶ ἀνηρημένον, ἐν κοίτῃ ἀπαλῇ ὑπανώγειν λέγει.

Κέχρηται πολλάκις, ὁ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρουσα τὴν ἀλήθειαν, πολλῷ ἐπίπασιν ἐμφαίνει. οἷον, λευκότεροι χιόνος, θέειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι. τοιούτοις μὲν δὴ τρόποις, καὶ σχήμασι χρησάμενος ὅμηρος, καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὑποδείξας, ἢ ἐν τούτοις ἐνδοξίας πρὸς πάντων δικαίως τυγχάνει.

Ἐπεὶ δὴ καὶ χαρακτῆρες εἰσὶ τῶν λόγων τὰ καλούμενα πλάσματα (ὧν τὸ μὲν, ἀδρόν, τὸ δ' ἰσχνόν, τὸ δὲ μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ πάντα ἐστὶ παρ' ὁμήρῳ, τῶν μετ' αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ἕκαστος δυσαντῶν ἐν τι τούτων ἑκάστου, ὧν καὶ ἔστι πλάσματα.

Ὀγκυδίδου μὲν, τὸ ἀδρόν. λυσίου δὲ τὸ ἰσχνόν, δημοσθένους δὲ, τὸ μέσον.

Τὸ μὲν οὖν ἀδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐστι, τὸ ἐν τῇ τῶν λέξεων, καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας ἔχον

troducit, quibus & omnimodos mores attribuit. Nonnunquam uero personas etiam non existenteis fingit, ut,

Haud dubium Peleus lachrymas effuderit amplas.

Est autem & demonstratio effectus rerum aut factarum, aut quæ fiunt, aut futurarum, ut id quod dicitur euidētius reddat, ueluti in hoc, Diatyposis quæ & hypotyposis.

Maclant hicce uiros, perduntq; suburbia flammis,
Hic pueros ducunt, hic captiuas mulieres.

Aut ad mouendum misericordiam,

O miserum, perdet quem Iupiter ille senecta
Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia spectet,
Ceu iuuenes pereant, rapietur chara puella,
Coniux ut uitietur, & ut sua pignora chara
Prosternantur humi, per palmas inde cruentas.

Est & Ironia apud eum, sermo per contrarium (cum quadam morali simulatione) contrarium declarans, ut est hoc Achillis,

O Laertiades tecum consultet, & omni
Concilio regum, quo pellat nauibus ignem,
Et Danaos inter legat is regem potiorem.

Declarat enim, quod haud facile alium regaliorem inuenerit. Atq; hic quidem modus est, quando aliquis se extenuat, ut contrariam sui existimationem præbeat. Alius autem quando quis se quempiam maximè laudare simulat, quum reuera uituperet. Atq; hoc est, quod apud Homerum à Telemacho dicitur,

Antinoe ut natus patre, sic ego diligor abs te.

Inimico nanq; dicit, Tanquam pater filium, sic me curas. Et rursus, quando quis irridendi gratia proximum extollit, ut proci,

Telemachus cædem haud dubiè nobis meditatur,
Auxilium ex Sparta cogens, Pylijsq; disertis.
Multum nanq; sibi tribuit, sumitq; adolescens.

Est & Sarcasmus quædam Ironiæ species, quando quis per contrarium alicui conuitians, risum concitat, quemadmodum Achilles, Sarcasmus.

Salua manent alijs sua dona, sed unus Achilles
Munere priuatur, licet illi grata sit uxor
Atridæ, cum qua cumbens se oblectet amanter.

His allegoria haud dissimilis est, quæ aliud per aliud exhibet, ut est istud,

Atræ noctis eris custos, uigilatq; Melanthi,
In tenero strato cubitans ceu maximus heros.

Vinctum nanq; & suspensum in cubili delicato soporandum dicit. Vsus est sæpenumero & hyperbola, quæ ueritatem superans, multum uehementiæ ostendit, ut,

Hi candore niuem superant, cursuq; Aquilonem.

Huiusmodi tropis, & figuris Homerus ita usus est, & ad posteros transmisit, ut ob hæc ingentem gloriam ab omnibus meritò reportet. Generalis troporũ & schematum epilogus.

Quandoquidem uero dicendi formæ sunt, quæ genera uocantur (quorum aliud quidem uber, aliud gracile, aliud mediocre appellatur) uideamus num omnia ea apud Homerum sint, in quorum singulis singuli poetæ, & oratores post illum laborauerunt. Quorum & exempla sunt.

Thucydidis quidem copia, Lysiæ gracilitas, & Demosthenis mediocritas.

Copiosum itaq; genus illud est, quod & dictionum & sententiarum apparatu, magnam emphasim habet, ut est,

Sic

Sic fatus, nebulas cogit, pulsatq; tridente
Tum mare, commouit Zephyris exinde procellas,
Tellus ut simul & pontus tegerentur opacis
Nubibus, ingruereq; polo nox undiq; cæca.

Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum & dictione extenuatum est, cuiusmodi est hoc,

Sic fatus, puerum amplexurus strenuus Hector,
Ast is retro abijt, gremiumq; petiuit amatæ
Nutricis clamans, faciem fugiebat & huius,
Dum stupet ob galeam æratam, cristamq; minacem.

Medium autem inter utrunq; istorum, gracile uidelicet et copiosum uersatur, ut,

Vestibus exuitur laceris consultus Vlysses,
Insilit inq; solum, retinens iacula, atq; pharetram
Confertam taculis, iacula atq; uelocia fudit
Ante pedes, faturq; procis dein talia cunctis.

Floridũ dicẽdi genus.

Quod autem & floridum dicendi genus (quod uenustatem & gratiam ad delectandum, ac uoluptate afficiendum, instar floris habet) frequens apud poetam sit, non est, quod quis dicat, siquidem poesis tali apparatu plena est. Atq; dicendi quidem formæ talem apud Homerum uariationem habent, qualem obiter ostendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Duplex oratio.

Quoniam uero omnis oratio, in qua homines se exercent, aut historica, aut ciuilis est, age uideamus, num & harum initia apud istum sint.

Historica equidem oratio est, quæ rerum gestarum narrationem continet. Cuiuslibet autem narrationis occasiones sunt, persona, causa, locus, tempus, instrumentum, actio, affectio, modus, neq; ulla historica narratio est, quin aliquid istorum complectatur. Ad hunc modum & apud poetam res se habet, dum multas res tanquam gestas, aut tanquam gerantur, narrat. Nonnunquam uero & in singulis horum narrationes inuenire licet. Personæ quidem, ut est huiusmodi,

Sarcasmus.

Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples uir
Integer, atq; dei Vulcani mysta, duo cui
Filioli, Phegeus, Idæus, uterq; peritus
Omnigenæ pugnæ.

Et dum formas quorundam describit, ut in Thersita,

Strabus erat, claudusq; pedem, & gibbosus, acuto
Vertice, cæsaries defloruit undiq; turpis.

Et alia multa, in quibus aut speciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam sæpicule prosequitur, sicut in his,

Dardanon altitonans genuit Saturnia proles, &c.

Loci autem apud eum narratio est, qualem de insula Cyclopum regioni uicina, commemorat, in quibus loci speciem, diuersitatem, insulæ qualitatem, quæ in illa, & quæ iuxta illam sunt, deniq; dum ea quæ Calypsonis antro adiacent, describit,

Generalis troporũ & schematum epilogus.

Speluncam circumdederat nemus undiq; pulchrum.
Quippe alius fragilis, clethra, & fragrans cyparissus.

Et cætera huiusmodi innumera.

Temporis autem, ueluti,

Iamq; nouem magni Iouis anni præterierunt. Et
Haclenus appellunt quum naues Aulida Græcæ,
Pernutiem Priamo magnam, populoq; ferentes.

Causæ uero, in quibus ostendit, quapropter aliquid fiat, aut factum

ἔχον ἐμφάσεις. οἷόν ὅτιν, Ὡς εἰπὼν, σὺν ἄγε νεφέλας ἐτάραξε δὲ πόντον χερσί, τρόμαιναν ἑλών, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας παντοίων ἀνέμων, σὺν δ' νεφέεσι κάλυψε γαῖαν ὁμοῦ, καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ὀρανόθεν νύξ.

Ἰσχνὸν δὲ τὸ μὴ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν καὶ τῇ λέξει καταδεεστέρου. οἷόν ὅτι ὧδε, Ὡς εἰπὼν, ὁ παῖς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ, αὐτὰρ ὁ παῖς πρὸς μόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης, ἐκλίνθη, ἰάχων πατρὸς φίλον ὄψιν ἀτυχθείς, ταρβήσας χαλκόν τ' ἠδ' αὐλόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δὲ τὸ ἑκατέρου τούτων μεταξύ, τῆς μὴ ἰσχνότητος, τῆς δὲ ἀδρότητος. οἷον, αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς, ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιόν ἠδὲ φαρέτρην, ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχύδατ' ὀϊστοὺς πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔφηεν.

Οτι δὲ καὶ τὸ αὐθηρὸν εἶδος τῆς λόγου ὅτι πολὺ παρὰ τῷ ποιητῇ, κάλλος ἔχει, καὶ χάριν ὅτι τὸ τέρπειν, καὶ ἥδειν ὡς πρὸς αὐθος, τί αὐτὸς τὸ λέγοι, μεστὴ γάρ ὅτιν ἡ ποίησις τῆς τοιαύτης κατασκευῆς, ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα, τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν παρὰ τῷ ὁμήρῳ, οἵαν δηλώσομεν, ὀλίγα παραδείγματα θέμενοι, ἵν' ὦν ὅτι καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.

Επεὶ δὲ πάντες τῆς ἀσκουμένου περὶ αὐθρώποις λόγου, ὁ μὲν τις ὅτιν ἱστορικὸς, ὁ δὲ πολιτικὸς, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσίν αἱ ἀρχαὶ παρ' αὐτῷ.

Ο μὴ δὴ ἱστορικὸς ὅτι, ὁ τῆς γεγονότων πραγμάτων ἔχων δήγησιν. πάσης δὲ δηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται. πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, ὁ πάθος, τρόπος, καὶ ὅδ' ἐν τούτων ἕξεν ἐν ἱστορίᾳ πολιεχῇ ὅδε μία δήγησις, ὅτως ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα δηγούμενα, ἐνίοτε καὶ ἐν ἑκάστῳ τούτων δηγήσεις εὑρεῖν ὅτι. πρόσωπον μὴ ὡς τοιόν δε. Ηρ δὲ ἓς ἐν τρόποις ἐστὶ δάρης ἀφνεὸς ἀμύμων, ἱερεὺς ἡφαίστοιο δύο δὲ οἱ ἦσαν ἔοντε παῖδε, φηγεὺς ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. καὶ ἐν οἷς εἶδε ἢ λινῶν δαιδάλφ, ὡς ἐν τῷ θερσίτου φολκὸς ἦν, χωλὸς δ' ἑτέρω πόδε, τὼ δ' οἱ ὤμω κυρτὼ ἐν σῆθε συνοχωκότε. αὐτὰρ ὑπερθε φοξὸς ἦν κεφαλή. φεδνὴ δ' ἐπεκεκόσθε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πρᾶξιν, ἢ τύχην ποιεῖ δ' ἐξεστι πολλάκις, ὡς ἐν πύτοις, δ' ἀρδανον ἄρ πρῶτον τέκε νεφεληγερέτα ζεύς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τόπος δὲ ὅτι παρ' αὐτῷ δήγησις, ὁποίαν ποιεῖ τῆς νήσου τῆς γειτνιώσης τῇ τῶν κυκλώπων λέγει. ἐν οἷς τὸ εἶδος τοῦ τόπου δαιδάλφει, καὶ τὸ πλήθος, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτῆς, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ παρ' αὐτῇ, καὶ ποῖ τῶν πεπακεμένων τῆς ἀνθρώπου τῆς κεκαλυφῶς. Υλη δὲ ἐστὶν ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα. κλέθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

Χρόνος δὲ, οἷον. Εννέα δὴ βεβάασι διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί. καὶ, χθιζά τε, καὶ πρώιζ ὅτ' ἐν αὐλίδι νῆες ἀχαιῶν ἠγερέθοντο, κακὰ πριάμῳ, καὶ τρωσὶ φέρουσαι, αἰτίας δὲ ἐν οἷς ἐμφαίνει, δ' ὁ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν,

διά ὅτι τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος εἰρημένα. Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; λητοῖς, καὶ Διὸς υἱὸς ὁ γὰρ Βασιλῆϊ χολωθεὶς, νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί. οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα Ἀτρείδης, τὰ ἑξῆς, ἐν γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας. τῆς μὲν Ἀχιλλέως, καὶ Ἀγαμέμνονος διαφορᾶς τὴν λοιμόν. τὴν δὲ λοιμὸν τὸν Ἀπόλλωνος χόλον. τὸν δὲ χόλον, τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸν ἱερέα τοῦ δαίμονος.

Ὀργανον δὲ διήγησιν ὁποῖαν διεξεισι τῆς ἀσπίδος, ἣν ἤφαιστος Ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. καὶ ἄλλη σωτὸ μος πόδι τὴν ἕκτορος δόρατος, Ἐν δ' ἕκτωρ εἰσῆλθε διΐ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ ἔγχος ἔχ' ἑπτάπηχυ, πάροιθε δὲ λάμπε δορὸς αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκις.

Πράξεως ἢ διηγήσεις εἶεν, ἄλλαί τε, καὶ αἱ τοιαίδε. Οἶδ' ὅτε δὴ ῥ' ὅν χῶρον ἐνὶ ξυνιόντες ἵκοντο, σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' αὐδήεν χαλκεοθωρήκων, ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι, ἔπλητ' ἀλλήλοισι, πολὺς δ' ὀρυγμαδὸς ὀρώρει.

Πάθος δὲ διήγησις ὅταν, ἐν ᾧ τὸ συμβαῖνον ἢ αὐτὸ, ἢ ἀπ' ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζεται, ὁποῖά φησι περὶ τῶν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ πρὸς ὀργὴν μενόντων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο πασχόντων ἀπ' αἰτίας μενῶν. ἀχνύμενος μεγέθος δὲ οἱ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι, πίμπλαντ' ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐοικότα. ἀπ' ἐνεργείας δὲ, αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίεσσιν ὁμοῖαι. πλοκαμοὶ δ' οἱ χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ ἐν φήκαντο.

Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ ἕξεως τινος, καθ' ἣν τὸ μὲν, ὡ δέ τι ἐνεργεῖ, τὸ δὲ, ὡ δέ πως ἔχει. καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ διηγήσει, παράδειγμα δὲ αὐτῷ τὸ τοιόν δ' αὐεῖκ. Τὸν δ' ὀδυσεὺς κεφαλὴν λαιμῷ ἐνὶ τρόμεν βάλε ἰῷ, ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς βλημένῳ, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνα παχὺς ἦλθε, αἷμα τε αὐδήεν καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔστι δὲ διήγησις παρ' αὐτῷ, ὡς μὴ ἀεὶ τὸ πλεῖστον πλατεῖαν φράσιν. καὶ ἐνεργασίαν ἁρμόζεσθαι τοῖς ὑποκειμένοις ἔχοντα. ἐνίοτε ἢ σύντονος, ὡς ἡ τοιαύτη, Κεῖτο πάτροκλος, νέκυς ἦ δὴ ἀμφιμάχητος γυμνός. ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος ἕκτωρ, τοῦτο ἢ εἶδος πολλάκις ἐστὶ χρήσιμον, τὸ γὰρ τάχος τῷ λόγῳ ἐνωτέρον καθίστησι. καὶ τὸν λέγοντα, καὶ τὸν ἀκροώμενον. καὶ ῥᾳδίως τυγχάνει τοῦ προκειμένου. διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος γὰρ ὡς ὅταν εἴπῃ, Ἡ δ' ἔγε' ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια, ἀρτέμιδι εἴκελη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ. ὁμοιώσεως δὲ, οἷον. αὐτὰρ ὁ κτίλος ὡς ἐπεπώλεετο σίχας ἀνδρῶν. παραβολῆς δὲ, ὅταν παραπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν αὐτὰ πρὸς ὅλοσιν τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου διηγήματος. καὶ ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τῶν παραβολῶν, συνεχῶς γὰρ καὶ πολυτρόπως παραβάλλει ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι, καὶ ἕξεσι ζώων ἄλλων ἐνεργείας, καὶ φύσεις.

factum sit, ut illa, quæ in Iliados exordio dicta sunt,

Quis deus immisit litem, ut contendet uterq;?
Haud dubie Phœbus, regi indignatus Atridæ,
Is siquidem mittendo luem ualidam inter Achiuos,
Innumeros leto dedit, ob Chrysam uiolatum.

Et reliqua. In his enim inimicitiæ inter Achillem & Agamemnonem, causam fuisse dicit pestem, pestis uero Apollinis iram, iræ autem contumeliam, qua Dei sacerdos affectus erat.

Instrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) prosequitur. Est & alia concisa de Hectoris hasta,

Hector ubi ingressus, bis quinq; tenens cubitorum
Vnius atq;, hastam bene longam, ferrea cuspis
Cui splendebat item, circundat & annulus auro.

Facti autem narrationes cum aliæ, tum eiusmodi sunt,

Conueniunt, parmas simul obijciunt, simul hastas,
Armatorum hominum quoq; robora maxima, scutis
Cominus umbosis propellunt mutua utrinq;
Vulnera, magnus ut hinc factus sit utrinq; tumultus.

Affectionis autem narratio est, in qua id quod contingit, ex causa, aut ex efficacia quadam declaratur, cuiusmodi de ijs narrat, qui ira, aut timore, aut tristitia afficiuntur, aut uulnerantur, occiduntur, aut aliud quippiam tale perpetiuntur. Ex causa,

Indoluit, feruentiq; homini præcordia nigra,
Atq; oculos igni similes gestare coruſco.

Ex efficacia,

Vt Charitum multo conspersi sanguine crines.
Aurea uitta comas, nec non argentea uincit.

Modus autem poeticus est, dum actio, passio, aut habitus aliquis ita describitur, ut secundum eum aliud quidem fiat, aliud uero sic quodammodo se habeat. Quibus narrationibus omnibus Homerus utitur, cuius exemplum tale fuerit,

Vulnerat hunc iaculo feriens diuinus Vlysses,
In guttur, procumbat ut is, pateramq; relinquat,
Quam manibus tenuit, cruor hinc fluitaret opimus.
& cætera.

Est autē narratio apud eum, quæ plerūq; copiosam phrasim habet, ac diligentiam subiectæ materiæ conueniētem. Copiosa narratio

Nonnunquam uero succincta, ut eiusmodi,

Patroclus iacet, hinc pugna est pro corpore nudo,
Illius arma etenim sibi sumpsit strenuus Hector.

Ista autem forma sæpe utilis est, orationis nanq; celeritas & dicentem, & audientem attentiorem, & facilè uoti compotem reddit. Narrat autem nonnunquam tenuiter, nonnunquam uero cum imagine, uel similitudine, uel simili Imagine, ut quando inquit,

Imago.

Penelope ex thalamo ueniens, forma referebat
Aureolam Venerem, uenatricemq; Dianam.

Similitudine uero, ut,

Non secus atq; aries aciem transire solebat.

Parabola.

Simili uero, quum uicinarum rerum comparationem ita facit, ut ad institutum adaptari queat. Suntq; apud eum uariæ similium species, subinde nanq;, ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam, hominum gestis & habitibus confert.

Καὶ

Est

Est etiam quando à minimis similitudinē trahit, nō ad corporis magnitudinem, sed ad uniuscuiusq; naturam respiciens, quo fit, ut improbitatem muscæ comparet,

Inspirauit huic Pallas muscæ improbitatem.

Et assiduitatem eidem animanti comparauit.

Haud secus muscarum examina multa frequentant. Globum autem, & ingentem multitudinem ordine incedentem, apib. Sicut apum fuerint examina crebra uolantiū. Ad hunc modum & iram, & persecutionem ostendit, dicens, Vespis in uia agentibus simileis. Atq; his subiungit, Quas pueri irritare solent, ut eò magis genuinum earum furorem per puerorum irritationem concitatum, exaggeraret. De cōtinua aūt uoce ait, Frugi sunt locustis similes. Loquacissimum nanq; animal, et in hac parte inquietum.

Eos aūt, qui uoces incōcinnè pmixtas efferūt, sic cōparauit, Haud secus atq; gruum clangor ferit æthera summū. Ordinatam uero multitudinem auibus considentibus assimilat, Cum clangore considentium.

Visus acutus.

Visus aūt, & facti acrimoniā nōnūquā accipitri confert, Persimilisq; palumbineco, qui perceler instat. Nonnunquam uero aquilæ, quam etiam in alto uolitantē lepus pedibus celer non fefellerit. Visus nanq; acumen in eo ostendit, quod eam de longè ait uidere, celeritatem uero quod perniciosissimum animal capit. Hostis autem aspectu obstupefactum ei comparat, qui draconem uidet, ita ut non puduerit eum uel à reptilibus exempla sumere.

Haud secus atq; dracone aliquis uiso redijt mox.

Ab alijs uero animantibus timiditatis quidem à lepore, et à ceruo itidem sumit,

Cur adeò stupefacti estis uelut hinnulus omnes.

A canibus aūtem, quando fortitudinem commendat,

Acres ut catuli mordent aprum, lacerantq;.

Quando autem amorem erga liberos,

Vt canis egregiè catulos propugnat, amatq;.

Quando uero animi promptitudinem ad custodiendum,

Vt canis est promptus, fidusq; ad oulia custos.

Raptū aūt, qui & fabulose, & audacter fit, lupis cōparare solet, Agnos ut lupus inuadit, raptatq; tenellos.

Copiosa narratio.

Fortitudinem uero & constantiam per sues sylue streis, pardos & leones, ostendit, dum unicuiq; quod naturæ suæ proprium est, tribuit.

Aprorū impetus.

A suibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam intolerabilem habet) mutuatur.

Idomeneus apro similis propugnat ubiq;.

A pardis pertinacem audaciam,

Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.

A leonib. uerò primū cūctationē, deinde & generositatē,

Cauda utrunq; latus, lumbos, ac ilia uerrit.

Rursus āt hominis generosi cursum equo saturo cōparat,

Imago.

Insuperabilis cūctatio.

Sicut equus saturus iuxta præsepe moratus. Et è cōtra cunctabūdū iter ac in tolerādo insuperabile, sic ostendit,

Arua petens asinus uelutt, pueris spoliatis.

Regium uero habitum, ac præstantiam hisce expressit,

Eminet armento ueluti bos, præstat & omni.

Parabolas.

Neq; uerò marinorū animālīū similitudines omisit, polypi qdē perseuerātiam, & quàm difficulter à saxis auellatur,

Extrahitur ueluti polypus si quando cauernis.

Delphini aūt principatū, ac præstantiā inter alios pisces,

Vt pisces alios superat delphinus in undis.

Καὶ ἔστι ὅταν ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων ποιῆσῃ τὴν ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν, ὅθεν τὴν μὲν ἐπαμύνουσαν ἀπέκαμε μυῖαν, Καὶ οἱ μυῖαν θάρσος ἐνὶ στήθεσιν ἔθηκε. καὶ τὴν συνεχειαν δὲ αὐτῷ ζώῳ, οὔτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά. τὴν ἀθροισμόν. καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' ὀυταξίας μελίσσας. οὔτ' ἔθνεα εἰσι μελισσάων ἀδινάων. ὅτω καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ τὴν διωξιν ἐδείξεν εἰπών, σφήκεσιν ἐοικότες ἀνοδίοισι. καὶ ἐπι πᾶσι δὲ ὃς παῖδες ἐρεθιζαίνουσιν ἐθοντες ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτοῦ θυμοειδὲς τῶν ἀπὸ παίδων ἐρεθισμῶν ἐπιτείνῃ, ὡδὴ καὶ συνεχὴς φωνὴς φησίν. ἐθλοὶ τεθήγασιν ἐοικότες. λαλίστατον δὲ τὸ ζῶον καὶ ἄπαυστον τῶν τοῦτο.

Τῶν δὲ ἀσυντάκτως φερομένων φωνὰς παμμιγὰς, ὅτως εἴκασεν, οὔτε πρὸ κλαγγὴ γεράνων πέλει ἀρανόθι πεδίῳ, τὰ δὲ εἰς τάξιν καθιστάμενα πληθὺ δὲ καθημένοις ὄρνεοις ὁμοιοῖ, λιγυκλαγγὸν πλοκιζόντων.

Τὴν δὲ ὀξύτητα τῆς ὄψεως, καὶ τῆς πράξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι παραβάλλει. Ὠκεῖ φαεσφόρῳ, ὅς τ' ὤκεος πετεινῶν. ποτὶ δὲ ἀετῷ, ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πηός. πρίεσσι γὰρ τὴν ὀξυδερκειαν γὰρ δὲ πόρρωθεν ἰδεῖν. τὸ δὲ τάχος γὰρ τῷ ποδὶ κίστατον ζῶον ἑλεῖν, τὸ δὲ ἐκπλαγὲν πρὸς ὄψιν πολεμίου, δρακόντος ὁράματι πρὸ στίκασεν, οὐκ ὀκνήσας ὀδ' ἀπὸ ἑρπετῶν παραδείγματα λαβεῖν. ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέσσυ.

Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ζώων δειλείας μὲν ἀπὸ τοῦ λαγῶ λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλάφου, ὁμοίως. Τίφθ' ὅτως ἔστε τε θηπότε οὔτε νεβροί, λιωῶν δὲ ὅτε μ' ἀλκήν. ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντι σύω κυνε, οἵτ' ἀδὶ θήρης. ὅτε δὲ φιλοτεκνίαν. ὡς δὲ κύων ἀπαλῆσι πόδι σκύλακεσι βεβῶσα. ὅτε δὲ πρόθυμίαν πρὸς τὸ φυλάσσειν, ὡς τὴ κυνὸς πόδι μῆλα δυσωρήσοντ' ἐν αὐλῇ.

Ἁρπαγὴν τὴν ἅμα μυθικῶς, καὶ ἀπαμῶς πρασσομένην, λύκοις εἴκασεν. Ὡς τὴν λύκοι ἀρνεσιν ἐπέχα), ἠὲ ἐρί=

Τὸ τὴν ἄλκιμον, καὶ ἄτρεπτον διά τε συῶν (φοισι. ἀγρίων, καὶ παρδάλεων, καὶ λεόντων ἔδειξε, μεριζῶν ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον.

Τῶν μὲν συῶν τὴν ὁρμὴν (ἣν ἔχει πρὸς μάχην αὐυπόστατον) ποιῶν. ἰδομενεὺς δ' ἀπὸ ἐνὶ πολεμάχοις συὶ ἴκελος ἀλκὴν, τὸ δὲ παρδάλεων τὸ ἄπαυστον τὸ τόλμης. ἀλλά τε καὶ πόδι δορὶ πεπαρμένῳ οὐκ ἀρλήγει. λεόντων τὴν τὸ μέλλον μὲν, εἰς τέλος δὲ γυναῖον. ὀρῇ τὴν πλευράς τε καὶ ἰγνία ἀμφοτέρωθεν μαστίεται.

Πάλιν τὴν παραβάλλει δρόμον αὐδρὸς γυναικὸς, ἵππῳ τροφῆς λιπαρὸν μένῳ. ὡς δ' ὅτε τις σατὸς ἵππος ἀκουήσας ἐπὶ φάτνῃ. καὶ τὸν ἀναυτίον βραδεῖαν πορείαν ἀπήκτον ἐν τῷ καρτερεῖν, ὅτως ἔδειξεν. ὡς ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν, ἐβίησατο παῖδας, χῆμα τὴν βασίλειον, καὶ ὑπερέχον ἐτύπωσε δὲ τούτων. οὔτε βοῦς ἀγέλῃσι μέγ' ἔξοχος ἐπλεν παντων. ὁ κατέλιπε τὴν δὲ τὴν θαλασσίων ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος μὲν τὸ παρόμον, καὶ δυσαπόσπαστον τῶν πετρῶν. ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. δελφῖνος δὲ τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ κρατιστεῦον τὴν ἄλλων,

Sæpe=

ὡς δ' ὑπὸ δελφίνων μεγακήτεα ἰχθύες ἄλλοι.

Πολλάκις δὴ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πραττόμενα ἄλλαις ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὡς πρὸς τὸν τόπον. οἷδ' ὡς τ' ἀμφιπόλοι φαιδροὶ ἀλλήλοισι, τῇ φέρεσιν, ἡ καρτερίαν δ' εἰκύῃν τῶν ἀνδρῶν. ἷσ δ' ἀγανῶς δακρύουσι, ἐνειδίζει μετὰ φαιδρότητος ὁμοιώσεως,

Τίπτε δὲ δάκρυσε παῖ Πάτροκλε ἠΰτε κόρη νηπίη.

Ἐπόλμησε δὲ καὶ τοῖς συνεχέσι παραβαλεῖν πράξεις ἀνθρωπίνας. ὡς φέρεται τόπον. Ὡς ἔφατ', ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον ὡς ὅτε κῦμα ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ νότος ἐλθὼν πρόβλῆτι σκοπέλῳ, τόν δ' ἄμοτε κύματα λείβει παντοίων ἀνέμων. ὅταν φύδ', ἢ φύδα γένωνται. φοῖς δὲ δῆλος ὅτι καὶ ὑπερβολῇ, καὶ αὐξήσει κεχρημένος. ὁ γὰρ ἤρκεσε κύμασι ἠχῷ τῷ κραυγῷ ἁπάσαι, ἀλλὰ τῶν προφερομένων ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ. ὅπου μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μέζονα ἠχον ἀφιεῖ, καὶ οὐχ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀφ' νότου, τοῦ μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος, καὶ οὐδὲ σκοπέλῳ προβλῆτι ἀνατεταμένῳ εἰς τὸ πέλαγος καὶ προεκλυζομένῳ ὑπὸ αὐτοῦ. ὃς καὶ ἀδιάλειπτον ἔχει τὸν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν πνεύσειεν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. διαῦτα μὲν ὅτι τὰ τοῦ δι' ἀγείας δεξεργασίας πρὸς αὐτῷ. ἅπερ ἔνεστι καὶ οὐδὲ τὸ πολλῶν κατανοεῖν, ἐκ τῶν ὀλίγων παραδειγμάτων.

Σκεψώμεθα δὴ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν λόγων, εἰ ἔστι παρὰ τῷ ὁμήρῳ πρώτῳ, καὶ τὰς ἐννοίας αὐτῶν λαβόντι, καὶ ἐναργῶς κατασκευάσαντι. ὁμοίως ὀλίγα παραδείγματα παρατεθέντα, καὶ τὰ ἄλλα νοεῖν παρασκευάσει.

Ὁ δὲ θεωρητικὸς λόγος ὅστιν. ὁ περιέχων τὰ καλούμενα θεωρήματα, ἅπερ ὅτι γνῶσις τῆς ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ὅτι τῆς φύσιν τῶν ὄντων θείων τε, καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατανοεῖν, καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς, καὶ κακίας διαιρεῖν. καὶ εἴ τινι τέχνῃ λογικῇ μετόχεσθαι τῆς ἀληθείας πρέπει μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ φιλοσοφίᾳ διαπρέψαντες, ἧς ἔστι μέρη τὸ φυσικὸν, καὶ ἠθικὸν, καὶ διαλεκτικόν. φοῦ δὴ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ σπέρματα φοῦ ἰδόντα ὅμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς ὀκ ἂν εἴη πρὸ πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος. εἰ δὲ δὶ αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, οὐ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι. τοῦτο γὰρ ἄτοπον ποιητικῆς, καὶ τῶν ἀρχαίων ἔθος, ὅπως οἱ φιλομαθοῦντες μετὰ τινος ἡδυπαθείας ψυχαγωγούμενοι, ῥᾷον ζητῶσί τε, καὶ εὑρίσκωσι τὴν ἀλήθειαν. οἱ δὲ ἀμαθεῖς, μὴ καταφρονῶσι τούτων, ὧν ὁ διώκοντα σωιφῶν. καὶ γὰρ ἔστι πως, τὸ μὲν δὶ ὑπονοίας σημαινόμενον ἄγαστον, τὸ δὲ φανερῶς λεγόμενον, ἀτελές.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τοῦ παντὸς ἀρχῆς, καὶ γενέσεως, ἣν θαλῆς ὁ μιλήσιος εἰς τὴν τοῦ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει. καὶ θεασώμεθα, εἰ πρῶτος ὅμηρος τοῦτ' ὑπέλαβεν εἰπών, Ὠκεανός θ' ὅς περ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. μετ' ἐκεῖνον δὲ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ὑφιστάμενος τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ τὴν γῆν, ἔοικε πᾶσαι τῇ ἀφορμῇ ταύτῃ, ἐκ τῶν ὁμηρικῶν πύτων.

Sæpenumero autem ea, quæ ab hominibus fiunt, alijs similiter factis confert, ut in hoc,

Messores ueluti certant frumento metendo.

Resistendi uim, & fortitudinem uirorum demonstrans. Liberaliter autem ploranti, similitudine perspicua conuitiatur,

Cur pueri in morem lachrymas Patrocle sodalis.

Ausus est autem & elementis humana facta conferre, sicut in isto, Similitudines ab elementis.

Argolici uocem tollebant, fluctus ut alijs
Littoribus resonat, scopuloq; immurmurat, Auster
Quem petit, omnigenis Zephyris agitata procella.
Nec quoq; deseruit, uarijs dum partibus afflant.

In quibus constat eum & hyperbola, & amplificatione usum esse. Non enim contentus fuit, procellæ sono clamorem comparasse, sed fluctuum, qui in altum littus illidunt, ubi dum fluctus exaltatur, maiorem sonitum edit. Neque simplicem procellam, sed ab Austro (qui humida maximè mouet) concitatam, in scopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illisam esse dicit, & qui ab ea auelle retur, quiq; aßiduæ tempestati obnoxius esset, undecunque tandem uentorum flatus irrueret. Istiusmodi apud eum sunt, quæ ad diligentiam in narrando pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Perpendamus autem & reliquas orationis species, num apud Homerum ita sint, ut ipse eas primum & excogitasse, & illustrasse uideatur. Qua de re paucis itidem exemplis adductis, & reliqua conijci possunt.

Cæterum contemplatiua oratio est, quæ speculationes (quæ sic uocantur) complectitur, habeniq; ueritatis cognitionem, quæ arte constat. Vnde & rerum diuinarum, & humanarum naturam cognoscere licet, uirtutes & uitia, quæ in moribus sunt, secernere, denique num conari oporteat, aliqua rationali arte ueritatem discere. Hæc autem ij, qui in philosophia uersati sunt, tractauerunt, cuius etiam num partes sunt, naturalis, moralis, & dissertiua. Quod si horum omnium principia, & semina Homerum suppeditasse cognouerimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Porrò quod per ænigmata, & fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum uideri debet. Poetica nanque in causa est, & priscorum consuetudo, ut disciplinarum studiosi, ingenij ac animi quadam delectatione delinniti, ueritatem facilius & inquirant, & inueniant. Et ut idiotæ illa non contemnant, quæ intelligere nequeunt. Etenim est quando id quod figuratè significatur, iucundum fit, quod uero apertè dicitur, uilescit. Speculatiua oratio.

Exordiamur itaq; à totius uniuersi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, & uideamus num Homerus primitus hoc inuenerit, dicens,

Oceanus qui cuncta creat, gigniiq; creata.

Post istum uero Xenophanes Colophonius, aquam & terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis istis sumpsisse uidetur, Xenophanes Colophonius.

Sed

Sed uos in terram, lympham uertaminor omnes.

Significat enim resolutionem in genitalia elementa uniuersitatis. Opinio autem maximè uerax, quatuor elemẽta constituit, Ignem, aerem, aquam, & terram. Hæc autem & Homerum sciuisse apparet, dum in multis uniuscuiusq; istorum mentionem facit. Qua autem serie ea constituta essent, pernouit.

Elemẽtorũ ordo.

Nam quod terra omnium infima sit, uideamus. Orbiculari nanq; existente mundo, cœlum, quod omnia continet, superiorem locum retinere, haud immerito dici queat. Terra autem in medio existens undiquaq; inferior continente est. Hoc sanè poeta in his maximè declarat, in quibus Iupiter ait, se de olympo catena suspensa, terram, & mare reuulsurum, ut omnia in sublime tollerentur,

Similitudines ab elementis.

Aſt ego ſi cupiam, uos nunc detraxero cunctos,
Firma cum tellure ſimul, pontoq; præalto,
Vertice de cœli ſuſpenſa ritè catena,
Atq; hæc rurſus ego in ſublime reduxero cuncta.

Præterea aere ſuper terram exiſtente, æthera excelſiorem eſſe, ad hunc modum aſſerit,

Conſcendit pinum, quæ ſtat in uertice montis
Idæ, quæ penetrat nebulas, ac æthera ſummum.

Cœlũ æthere ſublimius

Aethere autem cœlum ſuperius,

Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus
In cœlum reſonet, ſterilemq; per æthera tranet.

Et præterea in iſto,

Aeria aſcendit cœlum, atq; petiuit olympum.

Quum enim ſuprema aeris pars purior ſit, & maximè à terra, eiusq; exhalationibus diſtet, idco olympum, quaſi totum ſplendidum appellari dicunt. In quibus uero poeta ait, Iunonem cum Ioue conſuetudinem habere (quum tamen illius ſoror eſſet) per allegoriam hæc ſignificare uidetur, quod per Iunonem aer intelligatur, quippe humida ſubſtantia, propterea etiam dicit,

Iuno aer.

Aera fundebat Iuno Lucina profundum.

Per Iouem autem æther, hoc eſt, ignea ſubſtantia, & calida eſſentia innuatur.

Atq; Ioui cœlum in nebulis, ac æthere ceſſit.

Fratres igitur propter coniunctionem, & quandam ſimilitudinem uiſi ſunt, eò quod uterq; leuis ac mobilis ſit. Familiares uero, & coniuges, quod ex iſtis coeuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores producit.

Eiusdem uero rationis ſunt & illa, in quibus Iupiter ait, Iunonem pendere, & duas incudes (hoc eſt, mare & terram) illius pedibus appendi. In ijs autem elementorum rationem maximè habet, in quibus Neptunus Ioui dicit,

Tres ſiquidem fratres ſumus, ex Rhea genitrice,
Iupiter, atq; ego, tertius, infera regna tenet qui.
Omnia tripliciter diuiſa, teneiq; ſua omnis.

Præſertim quum in uniuerſi diſtributione, Iupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris eſſentiam ſortitus ſit. Hunc enim aeriam caliginem ideò uocat, quod lumen proprium non habet, ſed à ſole, luna, & reliquis aſtris lucem mutuatur.

Iupiter, Neptunus, & Pluto quid allegoricè.

Terra autem quarta & communis pars, eã ob cauſam relicta eſt, quod trium elementorum eſſentia aſſiduè mouetur, terra aũt ſola immobilis eſt, cui & Olympũ addidit, eã

τότων. Αλλ' ὑμεῖς ἢ πάντες ὕδωρ. καὶ γαῖα γίνοιτο
δε. σημαίνει δὲ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γενικὰ στοιχεῖα
τοῦ παντός. ἡδὲ μάλιστα ἀληθὴς δόξα, τέσσαρα στοιχεῖα
συνίστησι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν, ταῦτα καὶ ὁμηρος
εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων γὰρ πολλοῖς αὐτῶν ἑκάστου.
καὶ τὴν τάξιν δὲ αὐτῶν ὅπως ἔχει κατέμαθεν.

Οπ μὲν γὰρ ἡ γῆ κατωτάτω πάντων ἐστὶ, θεασώμεθα. σφαιροειδοῦς γὰρ ὄντος τοῦ κόσμου, ὁ μὲν πόδιε χων τὰ πάντα οὐρανὸς, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἄν. ἡ δὲ γῆ γὰρ μέσῳ ὄσπε πάντα χθὼν, κατωτάτω τοῦ πόδιε χοντος ἐστί. τοῦτο δὴ ὁ ποιητὴς γὰρ τοῖς μάλιστα δηλοῖ, γὰρ οἷς φησι, ὁ ζεὺς ἀπὸ ὀλύμπου σειρὰν ἀναψάμενος, τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν ἀνασπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο. Αλλ' ὅτε κεν καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ὀρύσαι, αὐτῇ κεν γαίῃ ὀρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ, σειρὴν μὲν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον ὀλύμποιο δήσαιμι, τὰ δὲ κ' αὖθις μετέωρα πάντα γένοιτο.

Υπὲρ δὲ γῆς ὄντος τοῦ ἀέρος, τὸ αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναι φύσιν ὅτως. εἰς ἐλάτην ἀναβὰς πόδιμήκεστον, ἡ τοῦ γὰρ ἴδης ἀκροτάτη πεφυῶα. δὴ ἠέρος αἰθέρ' ἵκανε. τὸ δὲ αἰθέρος αὐστόρω τὸ οὐρανόν, ὡς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὄρυγμα δὶς χάλκεον οὐρανὸν ἵκον δὶ αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔπι γὰρ τότω, ἠερίῃ δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, ὄλυμπόν τε. τὸ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἀέρος αὐτάτω ὄν, καὶ τὸ μάλιστ' ἀπέχον τῆς γῆς, καὶ τοῦ ὑγρὰ αὐγὴ αἰωνιμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρόν φασιν ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι. γὰρ οἷς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ δὶ τῆς ἥραν ὅσαν ἀδελφεῶ, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι ἥρα ἢ νόεται ὁ ἀὴρ, ἡ περ ὑγρὰ οὐσία. διὸ καὶ λέγει. ἠέρα δ' ἦρ πίτνα πρόσθε βαθεῖαν. ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, τουτέστιν ἡ πυρώδης, καὶ γόνιμος ὄσια. ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν γὰρ αἰθέρι. καὶ νεφέλησιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔοικαν δὲ τὴν συνάφειαν. καὶ τὴν κατὰ ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι, καὶ κινούμενοι. συνοικοῦσι δὲ, καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι δὲ αὐτῶν συνιόντων, γονᾶται τὰ πάντα, διὸ καὶ γὰρ τῇ ἴδῃ συνέρχονται. καὶ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας, καὶ τὰ ἄνθη.

Τὸ δὲ αὐτὸ λόγου ἔχεται κἀκεῖνα. γὰρ οἷς φησιν ὁ ζεὺς κρεμᾶσθαι τῆς ἥρας, καὶ δύο ἀπῆσθαι τοῦ πεδίων αὐτῆς ἄκμονας δύο, τουτέστι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, μάλιστα δὲ γὰρ ἐκείνοις, δυσεργάζεται τὸν πόρι στοιχείων λόγον, δι' ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῶν. Τρεῖς γάρ τε κρόνου εἰ μὲν ἀδελφοὶ, ὃς τεκε ῥεία ζεὺς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' αἰδης γὰρ ἔρεσιν ἀνάσσων. καὶ τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς καὶ ὅτε γὰρ τῇ τοῦ παντὸς νομῇ ζεὺς μὲν ἔλαχε τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ τὴν τοῦ ὕδατος, ἅδης δὲ τὴν τοῦ ἀέρος. τοῦτον γὰρ λέγει ζόφον ἠερόεντα, ἐπεὶ δὴ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη, ἡ, κατελείφθη καὶ κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ ἢ γὰρ τοῦ τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ἡ καὶ τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν, ἃ μὲν

εἰ μὲν γὰρ ὄρος ἐστὶν, ὡς μέρος τῆς γῆς, εἰ δὲ τοῦ οὐρανοῦ τὸ λαμπρότατον, καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ τούτης οὐσίας ἐν τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας ὅπερ ὠήθησαν τινὲς τῶν φιλοσόφων. ὥς τε καὶ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπέθεσαν εἶναι, τῷ τε γῆν κατωτάτω διὰ βαρύτητα, καὶ τὸν ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα διὰ κουφότητα, ὅτι εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις, πᾶ μὲν καταφέρονται, πᾶ δὲ ἀναφέρονται. τῶν δὲ στοιχείων φύσεως διὰ γνωτίων συνεστώσης, ξηρότητός τε, καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ ψυχρότητος, ὑπὸ ἧ τῶν πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας, καὶ φράσεως γνωριζομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὴ μεμικὰς ὑπομενούσης, τῶν ἧ πάντες λύσιν μὴ ὑπιδέχομένης, ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεστάναι οὕτως, ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰς ἓν ἅπαντα, ἄλλοτε δ' αὖτις ἕκαστα, φορούμενα νείκεος ἄχθει. τὴν μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν προσαγορεύσας, νεῖκος δὲ τὴν γνωτίωσιν.

Πρὸ δὲ τούτου ὅμηρος τὴν φιλίαν, καὶ τὸ νεῖκος αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησιν ἥρα παρ' αὐτῷ. Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα τηθύν, οὓς ἔμ' ὀψομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δὲ καὶ τὴν ἀφροδίτην, καὶ τὸν ἄρην ὁ μῦθος αἰνίσσεται, τὴν μὲν ταὐτὸ δυνάμενος, ὃ παρὰ τῷ ἐμπεδοκλεῖ ἡ φιλία, τοῦ δὲ παρ' ἐκείνῳ τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν συνίεισιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύουσι. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος, καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς ἥφαιστος, λύει δὲ ποσειδῶν. ἐν οἷς δῆλόν ἐστι, ὅτι ἡ θερμὸς, καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, καὶ ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε, καὶ ὑγρὰ, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὴ τούτοις καὶ τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρους, καὶ ἀφροδίτης συνεστώσας ἁρμονία συνέστηκεν ἐν τοῖς ἐναντίων βαρέων τε, καὶ ὀξέων, μιγνυμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλοις τὰ τοῦ ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίττεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς, καὶ ἐν τῇ παρατάξει τῶν θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς τρωσὶ βοηθοῦντας, ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς διαφορὰς ἑκάστου καὶ τὸν μὲν φοῖβον τῷ ποσειδῶνι ἀντιτάσσει, τὸ θερμὸν, καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ, καὶ ψυχρῷ. τὴν δ' ἀθηνᾶν τῷ ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ. τουτέστι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. τὴν δὲ ἥραν τῇ ἀρτέμιδι. τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ. καὶ ὅτι ὁ μὲν σταθερὸς, ἡ δὲ, πολυκίνητος. τὸν δὲ ἑρμῆν τῇ λητοῖ. ὅτι ὁ μὲν λόγος, ἀεὶ ζητεῖ, καὶ μέμνηται. ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐστὶν ἐναντίον. τὸν δὲ ἥφαιστον τῷ ποταμῷ, καὶ τὸν μὲν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν δὲ τοῦ μάχης τὸν πρῶτον θεὸν, καὶ ἀδὴ τούτῳ γεγηθότα.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα, καὶ οὗτος ὑποδείκνυσι ὅμηρος φαίνεται. καὶ ὅτι εἷς ἐστὶν ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν. οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν πέρας ἔχοντα διῃρεῖτο. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σημαίνει τὸ σιωπᾶν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται, ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τῷ πληθυντικῷ. σαφέστερον δὲ τὸ αὐτὸ δηλοῖ

eò quod mons uelut pars terræ sit. Sin uero cœli splendidissimam & purissimam partem intelligas, tum hæc quinta essentia inter elementa fuerit, id quod quidam illustres philosophi senserunt. Quocirca haud abs re communia esse censuit, terram uidelicet infimam, propter grauitatem, & olympum supremum, propter leuitatem. Quoniam in ista, naturæ in medio existentes, partim deorsum, partim sursum feruntur. Porrò quum elementorum natura ex contrarijs sit constituta, uidelicet siccitate & humiditate, calore ac frigore. Et quum per competentiam & temperaturam (quam inuicem habent) cuncta fabricentur. Et ea permanente mutationes particulares fiant, & econtra illa desinente omnia soluantur. Empedocles cuncta ad hũc modum constare inquit, Empedoclis placitũ.

Est ubi conueniunt in amore bene, est ubi rursus
Singula discordant, litem, pugnamq; capessunt.

Vbi elementorum concordiam & unitatem amicitiam, inimicitiam autem, contentionem appellat.

Ante hunc autem Homerus concordiam & discordiam in ijs obscurè ostendit, in quibus Iuno apud eum ait,

Vado uidere feracis cuncta latibula terræ,
Oceanumq; patrem diuorum, Tethydaq; ipsam
Magnas inter eos ualeam an componere lites.

Talia etiam Veneris & Martis fabula sub uerborum inuolucris ostendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia, hic autem idem, quod apud illum inimicitia. Vnde fit, ut aliquando inter sese coeant, aliquando autem dissoluantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus uincit, soluit Neptunus. Vnde constat, quod calida & sicca essentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam uerò dissoluunt. Fabulæ de Veneris & Martis adulterio, mythologia. Odyss. 8.

Quibus & hoc consentaneum, quod apud alios poetas dictum est, quod ex Martis & Veneris consuetudine, concentus ex contrarijs, grauibus uidelicet & acutis constet, dum inter sese æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam sortita sunt, sibi inuicem opponantur, poeta per ænigma significasse uidetur, præsertim in acie deorum, in qua fingit, alios quidem Græcis, alios autem Troianis auxilium ferre, allegoricè uniuscuiusq; uim ostendens. Atq; Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum & siccum, humido & frigido. Mineruam autem Marti, rationale irrationali, hoc est, bonum malo. Iunonem uerò Dianæ, hoc est, aerem Lunæ, eo quod ille stabilis, hæc uero instabilis sit. Mercurium autem Latonæ, eò quod sermo assiduè quærit, ac meminit, obliuio autem his contraria est. Vulcanum denique fluuio, eâdem ratione, qua solem mari. Pugnæ autem spectatorem deum primarium, & super hoc lætantem fingit. Alia eiusdẽ fabulæ explicatio.

Ex prædictis autem simul & hoc ostendere Homerus uidetur, quod & unus, & finitus sit mundus. Si enim infinitus esset, nequaquam diuideretur in numerum habentem terminum. Ipso enim nomine terminum significat, quippe cũ in alijs multis pluratiuo pro singulari utatur.

Clariuſ

Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit, fines terræ, & rursus in quibus ait,

Vltima non equidem quamuis adeat loca terræ,
Et maris. Præterea in hoc,
Summo uertice multijugi uersatus Olympi.

Vbi enim summitas, illic & terminus est. Quid autem de sole sentiat, non est obscurum, quia quum orbicularem circumferentiæ uim obtineat, aliquãdo super terrã apparet, nõnũq; rursus super terrã abit, idq; ad hũc modũ declarat,

O socij, quis nouit ubi caligo sit orta,
Auroræq; domus, radijq; Hyperionis unde?
Quo ue meent rursus subeuntes infima terræ?

Ad hæc quod semper super nos graditur sol, hyperion, id est, supergrediens ab ipso Poeta appellatur. Quũ aũt sol ex aqua (quæ terrã cõplectitur) hoc ẽ, ex Oceano oriatur, et ĩ eũ occidat, poeta illius ortũ etiã in his ꝓspicuè ostẽdit,

Oceani stagna alta finens, exortus erat sol.
Aethera conscendens, superis lux esset ut alma.

Occasum uero, Irruit Oceano lampas Phœbea, facitq;
Ingenteis homini tenebras, noctemq; profundam.

Ostendit autem & eius formam,

Splendidus autem erat ut sol.

Et magnitudinem,

Nam bene lucescens Phœbus terræ eminet omni.

Et adhuc magis in hoc,

Sol quando illustris medium penetrarat olympum.

Et uim, Sol qui cuncta uidet, nec non audire potest qui.

Deniq; quod sit animal, & sua sponte moueatur, in quibus minatur,

Lux ero funestis, subiens Plutonis in ædeis.

Propterea quoq; Iupiter eum adhortatur,

Phœbe tuum fuerit posthac mortalibus, atq;
Dijs superis lucem cunctis perferre benignam.

Vnde constat, quod sol non sit ignis, sed alia quæpiam potior substantia, id quod & Aristoteles sensit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè cessans, & corruptibilis est. Sol uero in orbe fertur, animatus, æternus, & incorruptibilis. Quod uero nec aliorum astrorum imperitus fuerit Homerus, ex ijs quæ finxit palàm est,

Vergilias, suculas, nec non magnum Orionã.

Ad hæc ursam describit, quo pacto subinde iuxta polũ Aquilonarẽ nobis semper apparentem uersetur, & propter sublimitatẽ, horizontè non attingat, eo quod æquali tempore, & minimus circulus (in quo ursa est) et maximus (in quo Oriõ) in mũdi circũferẽtia uertitur. Præterea & Bootẽ tardè occidẽtẽ, quia diuturnũ faciẽs occasum, eiusmodi situ habet, ut rectius deferatur, & unà cũ quatuor signis occidat, quæ sunt ex cũctis illis sex, quæ toti nocti attribuuntur. Quod uero nõ oia, quæ ad syderũ cõtẽplationẽ pertinent (ut Aratus, seu alius quispiã) prosecutus est, nemini uideatur mirũ, neq; enim hoc ipsius institutũ fuit. Nec quoq; accidentiũ causas, quæ circa elemẽta uersantur, ignorauit, ueluti terræmotuũ, ac deliquiorũ. Quando enim tota terra in se ignis, aeris, & aquæ partẽ (à quibus et cõtinetur) habeat, uero consentaneũ est, quod uapores spiritu pleni in eius profunditate consistant. Qui quãdo foras ferũtur, aerẽ (ut aiunt) mouent. Coherciti aũt intumescũt, ac ui foras erũpũt. Quod uero spiritus intra terrã cõcluditur, mare in causa esse putãt, q; nõnũquã meatuũ exitus obstruit.

Phœb. cur Hyperion.

Solis ortus.

Occasus.

Empedoclis placiũ.

Fabulæ de Veneris & Martis adulterio, mythologia. Odyss. 8.

Alia eiusdẽ fabulæ explicatio.

Aqua [illegible] mo[illegible] caw[illegible]

Quando

ἁλοῖ γὰρ ἔφη εἰπεῖν πείρατα γαίης. καὶ πάλιν φησίν, Οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκοιμι γαίης, καὶ πόντοιο. καὶ γὰρ ἔφη, ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδαίδαλος ὀλύμποιο. ὅπερ ἐστὶν ἀκρότης, ἐκεῖ καὶ πέρας, ὅπως δὲ καὶ πόθεν ἥλιος γινώσκει, ὅτι ἀδήλον, ὅτι κυκλοφορικὴν ἔχων δύναμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεται, αὖθις δ' ὑπὸ τὴν ἅπαντα. καὶ οὗτος δήλον ποιεῖ, λέγων, ὦ φίλοι, ὁ γάρ τοι ἴδμεν ὅπῃ ζόφος ἠδ' ὅπῃ ἠώς, ἠδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἰσ' ὑπὸ γαῖαν, ἠδ' ὅπῃ αὖτις. καὶ ὅτι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰών, καὶ διὰ τοῦτο ὑπηρίων προσαγορεύομενος ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ, τῷ τε ἀνατολῶν ἐκ τοῦ πόθεν ἔχοντος τὴν γένεσιν ὕδατος, τουτέστι τοῦ ὠκεανοῦ ποιεῖται, καὶ εἰς αὐτὸν καταδύεται, δηλοῖ σαφῶς τὴν μὲν ἀνατολὴν καὶ πόνον. Ἥλιος δ' αὐόρνυτο λιπὼν περικαλλέα λίμνην, οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ. τὴν δ' δύσιν, ἣν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, ἕλκων νύκτα μέλαιναν ὑπὸ ζείδωρον ἄρουραν.

Δείκνυσι δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος. λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὡς, καὶ μέγεθος, εὖτε γ' ἠέλιος φαείνων ὑπερέχετε γαῖαν. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τούτῳ. ἡμῖν δὲ ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τὴν δύναμιν, ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει. καὶ τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ ὑπὸ τῆς κινήσεως αὐτοπροαίρετον, ἐν οἷς ἀπειλεῖ, δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσι φαείνω. καὶ ὑπὸ τούτου ὁ Ζεὺς αὐτὸν προσκαλεῖ. ἠέλι, ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε, καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ὀδὶ ζείδωρον ἄρουραν. ὀζ ὧν δηλοῖ ὅλον, ὁ πῦρ ἐστιν ὁ ἥλιος ἀλλ' ἑτέρας τίς κρείττων οὐσία, ὅπερ καὶ ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν. εἴγε τὸ μὴ πῦρ ἐστιν ἀνωφερές, καὶ ἄψυχον, καὶ δυσάλοιπον, καὶ φθαρτόν. ὁδὲ ἥλιος κυκλοφορητικός, καὶ ἔμψυχος, καὶ ἀΐδιος, καὶ ἄφθαρτος. καὶ τὰ ἄλλων δὲ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρων, ὅτι ἐκ ἀπείρως ὅμηρος εἶχεν, φανερόν ἐστιν, ὀζ ὧν πεποίηκε. πλειάδας δ' ὑάδας τε, τότε δ' ὠρίωνος. καὶ τὴν ἄρκτον τὴν αἰεὶ στρεφομένην περὶ τὰ ἀειφανῆ πόλον τὸν βόρειον, καὶ διὰ τὸ μετέωρον μὴ ἀπομένειν τοῦ ὁρίζοντος. ὅλη γὰρ ἴσως χρόνῳ ὅτε μικρότατος κύκλος ἐν ᾧ ἐστιν ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, ἐν ᾧ ὠρίων στρέφεται, ἐν τῇ τοῦ κόσμου περιφορᾷ, καὶ τὰ βραδέως δυόμενον βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖ τὴν κατάδυσιν, ὅτῳ τοιούτῳ κῶς θέσει, ὥς τε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκαταδύεσθαι τέσσαρσι ζωδίοις τὰ πάντων εἰς ὅλην νύκτα μεριζομένων ἐξ ζωδίων. εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ περὶ τῶν ἄστρων θεωρούμενα διεξῆλθεν, ὡς ἄρατος, ἢ ἄλλος τις ἐχρὴ θαυμάζειν. ὀ γὰρ τοῦτο προέκειτο αὐτῷ. ὀκ ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τῶν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπτωμάτων, οἷον σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων.

Ἐπεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει ἐν ἑαυτῇ ἀέρος τε, καὶ πυρὸς, καὶ ὕδατος ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται, καὶ τὸ ἐκεῖνος ἐν βάθει αὐτῆς, σωίσαν ἀτμοὶ πνευματώδεις, τούτους φασὶν ἔξω μὴ φερομένους κινεῖν τὸν ἀέρα. εἰς χθόνιας δὲ αὐτὸ αἴνιγμα, εἰς τὸ ἔξω διαζομένους. τοῦ δ' αὐξανόντος τὸ πνεῦμα ἐντὸς τῆς γῆς, τὴν θάλασσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράσσεσθαι ἐνίοτε τὰς τὸν ἔξω ὁδούς.

ἐστι δὲ ὅτε ὑποχωρῆσαν αὐτῶν κατρέπειν τὴν γῆς ἔνια μέρη. καὶ οὐκ ἂν ὄμηρος εἰδὼς, τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν τοῦ ποσειδῶνι ἀνατίθησι, γαιηοχόν τε αὐτὸν, καὶ γαιοσίχθονα πολλαχοῦ καλοῦντα.

Ἐπεὶ δὲ τὰ πνεύματα γῆς τὴν γῆς καθειργνυμένων, νικωμένα συμβαίνει, καὶ ζόφοι, καὶ ἀμαυρώσεις τοῦ ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ οὗτος σωιδε. πεποίηκε μὲν γὰρ τὰ ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ἤδη τῶν μάχων. προειρήκει δὲ καὶ τὴν τῶν τὴν πολεμοφάνειαν, ὁποία τῶν ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις. ἤδη μὲν τοῦ σαρπηδόνος, Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τανύσας κεραυνῷ ὑσμίνην. καὶ πάλιν ἤδη τοῦ πατρόκλου, ἠέλιόν τοι νῦν ἔμμεναι, ὅτε σελήνη, ἠέρι γὰρ κατέχουσι. καὶ μετ' ὀλίγον ὁ αἴας δύχεται, Ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ δὲ τὴν σεισμῶν τοῦ πνεύματος ἔξω κατασκάντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν φησίν, Αὐτὰρ ἐγὼ ζεφύροιο, καὶ ἀργέστεω νότοιο, εἴσομαι ἤδη ἀλόθεν χαλεπὴν ὀρέξασθαι θύελλαν. εἶτα τὴν ὑστεραίαν οὐ ἀνέμους ἡ ἶρις ἤδη τῶν ἀρὰ τὴν πατρόκλου πυρὰ καλεῖ. οἱ δ' ὀρέοντο πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ νέφεα κλονέοντες ὄπισθεν. ὅτως δὲ καὶ τὴν ἐκλείψιν τοῦ ἡλίου φυσικῶς γινομένην, ὅταν ἡ σελήνη τῇ πρὸς αὐτὸν συνόδῳ κάθετον ὑπελθοῦσα εἰς νοτήσῃ εἰδὼς φαίνεται. προειπὼν δὲ ὅτι ἐλεύσεται ὁ ὀδυσεύς, τὴν μὴ φθίνοντος μηνὸς, τὴν δ' ἱσταμένου, τότ' ἔσται ὅτε ἅμα πάντε, καὶ ἀρχὲ ὁ μὴν, συνιόντες τῷ ἡλίῳ τὴν σελήνης, ἅμα τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν φυσιόμενον πρὸς τὸν μνηστῆρας, Ἀ λείοι τί κακὸν τόδε πάσχετε, νυκτὶ μὴν ὑμέων εἰλύαται, κεφαλαί τε πρόσωπά τε, νέρθε τε γοῦνα, εἰδ' ὤλων δὲ πλέων πρόθυρον, πλέα δὲ καὶ αὐλὴ ἐστεμμένη, ὀρεβεύς δὲ ἀπὸ ζόφου, ἠέλιος δ' οὐρανόθεν ἀπόλωλε κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατεγνόκεν, ὧν τὴν μὲν γίνεσιν ἐκ τοῦ ὑγροῦ εἶναι. τὸ μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴ, εἰς ἀέρα γίνεται. ὁδ' ἄνεμος. ἔστιν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο δὲ, καὶ τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει. καὶ γὰρ οἷς φησὶν, ἀνέμων μενεοῦν ὑγρὸν ἀείρω. τὴν δὲ τάξιν αὐτῶν, ὡς ἔχει διέθηκε, σὺν δ' εὖρος τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαής, καὶ βορέης ἀθρηγήσας μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν, ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ, ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ, ἀπὸ ἄρκτου καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὤν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δὲ νότος λεπτυνόμενος, εἰς βορέαν ἀπαθαίρεται. διὸ ὅσον τὸν κραυνὸν βορέα, τὰ δὲ κύματα ἄξειν. καὶ τὴν αὐτίθεσιν δὲ αὐτῶν φυσικῶς ἐξηγήσατο, Ἄλλοτε μὲν νότος βορέα πρόεκε φέρεσθαι, Ἄλλοτε δ' εὖρος ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.

Ἠπίστατο δὲ κἀκεῖνος ὅτι βόρειος πόλος, ὑπὲρ γῆν ἐστι μετέωρος, ὡς κατ' ἡμᾶς οὐ γὰρ τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντες, ὁ δὲ νότιος ἐκ τοῦ ἐναντίου βαθύς. ὅθεν τὸν μὲν τοῦ βορέου φησί. καὶ βορέης ἀθρηγήσας μέγα κῦμα κυλίνδων. τὸν ἄνωθεν ἐμπίπτοντα φοραῖν τοῦ ἀνέμου ἐμφαίνει. ὃ δὲ ὤθει. τὸν ἀπὸ τοῦ κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἀνάντου βίαν. ὅτι δὲ καὶ τὴν ὑετῶν γένεσιν

Quando autem illud recedit, quasdam terræ parteis suuertit. Homerus itaq; istud non ignorans, terræmotuum causam Neptuno attribuit, dum eum terræ continentem, & terræmotorem appellat.

Quum uero flatibus intra terram conclusis, uenti spirare cessent, atq; hinc caligo & obscuritas solis oriatur, perpendamus num & hoc uiderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moueri, posteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis esset aeris conditio. De Sarpedone quidem, Vnde caligo et obscuritas solis nascatur.

Iupiter in pugnam tenebras immisit opacas.

Et rursus de Patroclo,

Integer esse potest nec sol, nec clara Diana,
Aere nanq; tenentur.

Et paulo post Aiax rogat,

Iupiter hunc crassum tolle aera quæsumus omnes,
Facq; serenisserum, quo oculis spectare queamus.

Cæterum post terræmotum, spiritu iam foris constituto, ualidi oboriuntur uenti, unde Iuno ait,

Ast ego persimilis Zephyroq;, Nothoq; minaci,
Iamq; mouebo mari canos in littore fluctus.

Postera deinceps die Iris uetos ad Patrocli pyrã aduocat,

Hiq; fragore ruunt, nubes cogendo retrorsum.

Ad hunc modum & solis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei coniuncta, perpendiculariter eum subierit, ac obscurauerit) nouisse uidetur. Præfatus nanq; quod Vlysses uenturus esset, mense partim deficiente, partim uero existente, hoc est, quando mensis simul & in exitu est, simul & incipit, quippe luna cum sole coeunte, tum uates ad procos ait, eum uenturum esse, Ratio deliquij solaris

Quid monstri uideo, caput, & facies aliena
Omnibus est uobis, poples, totumq; repletum
Vestibulum est spectris, sunt atria plena tumultu,
Cymmeriæ subtus tenebræ, solisq; labores
Cœlitus ostendunt sese caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum uidelicet ortum ex humidis esse. Aquæ nanq; commutatio in aerem transit. Porrò uentus est aer fluens. Hoc uero quum in alijs multis ostendit, tum in quibus ait, Ventorum humectam spirantium. Seriem autem horum, ut habet, disposuit, Ventorum causa & ortus.

Vnà Eurusq;, Nothusq; ruũt, Zephyrusq; procellas
Excitat, & Boreas fluctus ad sydera tollit. Ordo.

Horum nanq; alius ab ortu, alius à meridie, alius ab occasu, alius à septentrione spirat. Et subsolanus quidem humidus existens, in Austrum calidum existentem mutatur, Auster autem rarescens, in Fauonium, Fauonius adhuc magis rarefiens, in Aquilonem facta expurgatione uertitur. Hinc est quod ait,

Impulit in celerem Boream, mouitq; procellas.

Eorundem uero contentionem naturaliter explicuit, Contentio.

Est quando Boreas Austrum superabat, & Eurus
Est quando cessit Zephyro, primasq; reliquit.

Nouit præterea ille quod Aquilonaris polus super terram arduus est his, qui in hoc nostro climate habitant, Australis autem è contra profundus. Vnde de Boreali quidẽ ait,

Sudificus Boreas uoluens ad littora fluctus.

Dũ nãq; æthrificũ uocat, innuit uẽti impetũ è supnis irruere, id q; uim à profundiori parte in altiorẽ pellit. Quod aũt et pluuia-

Quæ sit pluuiarum causa efficiens.

pluuiarum generatio ex humida euaporatione fiat, commonstrauit, dicens,

Aethere demisit rorem mox sanguinolentum. Et,
Sanguine conspersas guttas effuderat humi.

Prædixerat enim,

Sanguine commaculat Xanthum Mauors truculentus,
Ast animæ Plutonis in atri regna subibant.

Vnde constat quod huiusmodi humores (qui ex aquis terrestribus exhalant) quum aqua permixti fuerint, è supernis deorsum feruntur. Eiusdem uero rationis & illud est,

Autumni tempus uehemens, quo funditur imber.

Tum enim sol propter terræ siccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terrosa refert, turbida autem præ pondere disrumpuntur. Humidæ itaq; exhalationes, imbres procreant, siccæ uentos. Quando uero in nube uentus receptus fuerit, ac deinde in nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin uero fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noscens poeta, huiusmodi dicit.

Vnde caligo et obscuritas solis nascatur.

Fulgure conspecto, tonitru sonuit uehementer.

Et in alijs,

Iupiter intonuit, fulmen ratibusq; trisulcum
Intulit.

Ratio deiquij solaris

Deos esse quotquot rectè sentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus, subinde nanq; deorum meminit, dicens,

Felices superi uitam duxêre beatam,
Perpetuam, facilemq; simul, quod sanguine, necnon
Carne uacant, ideoq; cibum, nec suauis Iachi
Munera degustant, mortalia pectora sicut.

Porrò quum poesis opus haberet Dijs minimè ociosis, ut sententiam eorum sensibilitate contingentium rerum exponeret, eis corpora attribuit. Quum uero nulla alia corporis forma, præterquam hominis, scientiæ ac orationis capax sit, facta uniuscuiusq; deorum similitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegantia, simul & hoc subindicauit, quo pacto imagines & statuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut specimen de se darent minus prudentibus, quod essent Dij. Cæterum quando præstantissimi quiq; philosophorum primarium illum Deum, ducem & principem omnium, incorporeum esse, ac cogitatione duntaxat comprehensibilem arbitrentur. Homerus quoq; hæc credere uidetur, apud quem Iupiter appellatur, Pater hominumq; deumq;. Et,

Ventorum causa & ortus.

Ordo.

Iupiter ô pater optime præses magnificorum.

Imò & ipse Iupiter inquit,

Quantum ego Dijs superis præsto, mortalibus atq;.

Minerua deniq; ad eum,

Nos bene callemus, quàm sit tua magna potestas.

Si uerò & hoc quærere oportet, an Deum intelligentem esse sciuerit, non disertè quidem (utpote in poesi, quæ multa fabulosa admixta habet,) attamen ex ijs colligere licet, in quibus ait,

Contentio.

Iupiter omnuidens inuenius forte seorsim.

Et in quibus ipse ait,

Ast ego parte sedens cœli, delector abundè.

Ista nanq; solitudo, & quod alijs Dijs se non coniungeret, sed semetipsum oblectaret, commodo ocio frueretur, ac subinde omnia perornaret, intelligentis Dei naturam præ se fert. Nouit præterea quod Deus mens est, qui cuncta scit, & cuncta gubernat. Neptunus nanq; inquit,

Deus mens est quàm

Est

γνόδυίς ὅτιν ἐκ τῆ ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεσλήλωσεν εἰπών. Κατάσ' ὑψόθεν ἦκεν ἐέρσας αἵματι μυσλαλέας ἐς ἀϊδέρα. καὶ αἱματόεσσας ἐψιάσ'ας κατέχυσεν σράτε. προειρήκει γὰρ τῶν μὲν αἷμα λιλαιόμενον ἐυῤῥόον ἀμφὶ σκάμανδρον, ὃν κέσ'ασ' ὀξὺς ἀρῆς, ψυχαὶ δ' ἄϊδος δε κατῆλθον. ὅθεν δ' ἦλον ὅτιν ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τῆ πόδι γῆ ὑσ'άτων ὑγρὰ ἀναπεφυρμένα ὕσ' ὕσλαι, τοιαῦτα αὖθις κατηνάχθη. τῆ δ' αὐτῆ λόγῳ ἔχεται καὶ κεῖνο, ἡμαπ ὀπωρινῶ ὅτι λαβρότατον χέει ὕσλωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθους ἀναπαῶν, διὰ ξηρότητα τῆ γῆς τὰ ὑγρὰ, θολερὰ, καὶ γνόφλη ἀναφέρει. τὰ ἢ ὑπὸ βάρους λάβρα καταῤῥήγνυνται. αἱ μὲν ὖν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις, ὑετοὺς γεννῶσιν, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ ἐν νέφει ἀρθῆ φθῆ ἄνεμος, ἔπειτα βιάσῃ τὸ νέφος, βροντᾶς, καὶ ἀστραπὰς ἀρτελεῖ. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, κεραυνὸν ἀφίησιν, ὅπερ εἰδῶς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ τοιαῦτα, ἀστράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ ἐν ἄλλοις, ζεὺς δ' ἄμυδις βροντήσε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.

Θεοὺς εἶναι τούτους οἱ γε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. ἀεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν λέγων, Μάκαρες θεοί ῥεῖα ζώοντες ἀθανάτοι γὰρ ὄντες, ῥαδίαν, καὶ ἄπαυστον ἔχουσι τὴν τῆ ζῆν φύσιν, καὶ ὁ δέονται τροφῆς ἧς δεῖται τῆ θνητῶν ζώων τὰ σώματα. ὁ γὰρ σῖτον ἔδουσ', ὁ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, τόνεκ' αὐαίμονες εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται. ἐπεὶ δὲ ἐδεῖτο ἡ ποίησις θεῶν ἐνεργούντων ἵνα τὴν γνώμην αὐτῆ, αἰοδέσει τῶν ἐντυγχανόντων πεῖσῃ, πεδιέθηκεν αὐτοῖς σώματα, ὅδ' ἐν δὲ ἄλλο σώματος εἶδος ἢ τῆ ἀνθρώπου δεκτικόν ὅτι εὐσύνετα καὶ λόγου, προσεικάσας ἕκαστον τῶν θεῶν μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει τε, καὶ κάλλει, ἅμα καὶ ὅσον ἐπιδέξε, τὸ εἰκόνας, καὶ ἀγάλματα θεῶν μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπων εἶδος, ἀκριβωμένα ἐπιδεῖξαι ἐπὶ τοῦ πρέχειν ἐπόμενοι, καὶ τοῖς ἔλασσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί, τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν, καὶ ἡγεμόνα τῆ πρῶτον θεὸν νομιζόντων τῶν ἀεὶ σῶν φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσει μᾶλλον καταληπτὸν, καὶ ὅμηρος ταῦτα ἐπιλαμβάνων φαίνεται, παρ' ὧ λέγεται ὁ ζεὺς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὕπατε κρείσσων. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ ζεὺς φησιν, ὅσσον ἐγὼ πέρι τ' εἰμὶ θεῶν πρί τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡδὲ ἀθηνᾶ πρὸς αὐτὸν. εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴσμεν, ὅτι σθένος ἐστὶν ἀνικήτου. εἰ δὲ δεῖ καὶ ἐν ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἐπίσταται τῆ θεῆ, ἐν αὐλικῆς μὲν ἅτε ἐν ποιήσει πολὺ τὸ μυθῶδες ἔχουσι. ὅμως δὲ ὅτι καταμαθεῖν, ἐν οἷς φησίν. εὗρον δ' ἐυρύοπα κρονίδην ἄτερ ἡμεῖο ἄλλον. καὶ ἐν οἷς αὐτὸς λέγει, ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μετὰ τοῖσι θεοῖσι ὀλύμπιον ἤμενος, ἐν δ' ὁρῶν φρένα τέρψομαι, ἦ γὰρ μόνωσις αὐτῆ, καὶ τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σωόντα, καὶ χρώμενον ἡσυχίαν ἄγοντι. καὶ ἀεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τῆ τοῦ νοητοῦ θεῆ φύσιν πρίσεσιν. οἶδε δὲ ὅτι νοῦς ἐστὶν ὁ θεὸς, ὁ πάντα ἐπιστάμενος, ἐν δὲ ἐπιπρόσθεν τὸ πᾶν, φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν. ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμόφ

B

Quæ sit pluuiarum causa efficiens.

Vnde caligo et obscuritas solis nascatur.

Ratio deiquij solaris

Ordo.

Contentio.

Deus mens est quàm

ὁμὸν γένος ἡ δ' ἐμὸν πάτρη, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος ἐμὲ γόνει, καὶ πλείονα οἶδεν. καὶ ὅστις πολλάκις, φὴ δ' ἄλλ' αὖτ' ἐνόησε. τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἔχεται, καὶ ἡ πρόνοια. καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν εἴρηται λόγοι πολλοὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις. τούτων ὑπ' αὐτῶν τὰς ἀφορμὰς ὅμηρος παρέσχε, τὰ μὲν δὴ περὶ προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν εἰ λέγοι τις; ὅτε δὲ μὰ πάσης δὴ ποιήσεως οὐ μόνον πῶς ἀλλήλους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβαίνουσι τὴν γῆν, τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν. ὀλίγα δὲ παραδείγματος ἕνεκα θεασώμεθα, φ' οἷς ἐστιν ὁ Ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἔγνως φοσίγαιε ἐμὶν φὶ ἐνθοῦν βαλὶν, ὧν ἕνεκα ξωνάγειρα, μέλεσί μοι ὀλλύμενοί περ. καὶ φ' ἄλλοις, ὦ πόποι, ἦ φίλον αὖδρα διωκόμενον πεδὶ τεῖχος ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

Επὶ δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ φιλάνθρωπον ἤθος ἐμφαίνει εἰπών, Πῶς αὖ ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, ὡς περὶ μὲν νόον ἔστι βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν ἀθανάτοισι δέδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν. φ' οἷς ὁρᾶν ἔστιν ὅτι ἐπαίνεσε τὸν αὖδρα πρῶτον μὲν τοῦ νοῦν ἔχειν, δεύτερον δὲ τὸν τοῦ σέβειν θεούς. πῶς δὲ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, καὶ συμπονοῦντας ποιεῖ τοὺς θεοὺς φ' πολλοῖς ἔστι καταμαθεῖν. ὡς περὶ καὶ τὴν ἀθηναῖν, ποτὲ μὲν τοῦ ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τοῦ ὀδυσσεῖ. καὶ τὸν ἑρμῆν τοῦ πριάμῳ, καὶ αὖ πάλιν τοῦ ὀδυσσεῖ, καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις, παρεστεῖν οἴεται. φησὶ δ',

Καί τε θεοὶ ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι παντοῖοι τελέουσι, πολιήρωφῶν πόλιας, ἀνθρώπων ὕβριν τε, καὶ δυνομίην ἐφορῶντες. φὴ δὲ προνοίας τῶν θεῶν, ἔδιον ὅτι τὸ βούλεσθαι δικαίως τοὺς ἀνθρώπους βιοῦν, καὶ τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς φανερώτατα. Οὐ γὰρ χέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρσιν φιλέουσιν. ἀλλὰ δίκαια πίσσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων. καὶ Ζεὺς ὅστε δίκαι' ἀνέρεσι κοτεσάμενος χαλεπαίνει οἱ βίαι ἀγορῇ σκολιὰς κείνωσι θέμιστας. ὡς περὶ γὰρ τοὺς θεοὺς πονοῦμενοὺς τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, οὕτω καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν φ' πάσιν τύχαις. καὶ ὁ μὴ δυνάμενος τρατηγὸς φησίν. Ελπομαι δυχόμενος δ' εἴ τ' ἄλλοισί τε θεοῖσιν ἀξελάων φθόνδε κιμάσας κερεσιφορήτος. ὁ ἢ κινδυνεύων. ζεὺ πάτερ ἀλλὰ σύ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος ἤματι ἀχαιῶν, καὶ πάλιν, ὁ μὲν κτείνας, ἐπειδὴ τὸν ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν. ὁ δὲ θνήσκων, φράζεο νῦν μήδε τι θεῶν μείλιμα γένωμαι, πόθεν δὴ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τὸ δίκαιον ἐκεῖνο τῶν στωϊκῶν;

Τὸ δὲ φάναι μὲν ἓν τὸν κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ φ' αὐτῷ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φύσει καὶ γ' ὅταν εἴπῃ. Ζεὺς δὲ θέμις ἐκέλευσε θεοὺς ἀγορήν δε καλέσαι, τίπτ' αὖτ' ἀρ γε κέραυνε θεοὺς ἀγορήν δε καλέσας, ἢ ἑ περὶ ζώων, ἢ ἀχαιῶν μερμηρίζεις; τί ἄλλο τοῦ δείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται; καὶ πολιτευόντων οἱ θεοὶ ἄρχοντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός.

Τὴν

Est patria, est æquale genus fratriq; mihiq;,
Iupiter at prior est genitus me, pluraq; nouit.

Atq; hoc sæpe, ubi rursus alia cogitauit, hoc innuens, quod semper deliberet.

Cæterum ad Dei mentem prouidentia & fatum pertinet, de quibus philosophi multa uerba fecerunt. Horum autem omnium Homerus occasionem suppeditauit. Ac de prouidentia quidem Deorum, quid attinet dicere? Quando per omnem poesim non tantum inter sese de hominibus disserunt, uerumetiam in terram descendentes, hominibus conuersantur. Sed pauca exempli gratia contemplemur, in quibus Iupiter ad fratrem inquit, De prouidentia deorum.

Scis Nepiune Deos cur nostra palatia cœli
Nunc teneant cunctos? curæ mi sunt pereuntes.

Et in alijs,

Eheu, certe hominem fugientem mœnia circum
Percharum uideo, pectusq; meum cruciatur.

Ad hæc regiã dignitatẽ, ac morum facilitatẽ innuit, dicens,

Non ego diuini posthac oblitus Vlyßis
Esse queam, qui mente homines præcellit, & aris
Diuorum pecudes incendit, pinguia sacra.

In quibus cernere licet, quod uirum illum primò á mentis perspicuitate, deinde á pietate erga Deos collaudat. Cæterum quo pacto illis ipsis hominibus Deos conuersanteis ac collaboranteis fingat, in multis est perdiscere. Vt quum Mineruam aliquando Achilli, semper autem Vlyßi, & Mercurium Priamo, atq; in uniuersum Deos hominibus semper adesse putat, ait nanq;,

Dij superi ex æquo tractant homines peregrinos,
Indigenasq; simul, uastant & mœnia celsa,
Iustitiam spectant humanam, ac impia facta.

Diuinæ autem prouidentiæ peculiare est, uelle ut homines iustè uiuant. Atq; istud Poeta clarißimè inquit,

Improba facta hominum superi auersantur, honestos
Eximiosq; uiros pretio dignantur habere. Et,
Indignatur ijs Saturnius, estq; nocuus,
Qui uiolenter agunt, ius figunt atq; refigunt.

Porrò quemadmodum Deos hominibus prospicienteis, ita & homines istorum memores in quauis fortuna, inducit. Atq; dux quidem prosperè agens, inquit,

Spes me magna tenet, uotumq; Ioui, superisq;
Cunctis nunc facio, pepulêre quod inde canes mi.

Periclitans uero,

Iupiter at rogito, seruabis ab aëre Græcos.

Et rursus is, qui interfecerat,

Quandoquidẽ hunc hominem domuit uirtute deorũ.

Moriens uero,

Fare age, ne quid ego diuorum numina lædam.

Vnde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

Deniq; unum esse mundum, atq; in eo & deos & homines (qui à natura iustitiæ participes sunt) rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit,

Diua Themis superos iussu Iouis ante coegit,
Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes,
Nunquid sollicitus de Teucris, nunquid Achiuis?

Quid aliud innuit, quàm quod mundus ciuilibus legibus administretur? atq; dij præconsultent, præsidente & deorum & hominum patre.

Cæterum

De fato. Cæterum opinionem de fato, in illis ostendit perspicuè,

Fata sua effugiet non quisquam, siue sit ille
Strenuus, ignauus, quum lucem aspexerit almam.

At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipse quoque arbitratur (sicut & probatissimi philosophorum qui post eum uiguerunt, Plato, Aristoteles, ac Theophrastus) quod non omnia fato eueniant, sed aliquid etiam in hominibus esse situm, ut quibus libera sit uoluntas. Huic autem necessitatem quodammodo coniungi, dum aliquis hoc quod cupit, agens, in id quod non uult, incidit. Atque hæc perspicuè in multis declarauit, ut in utriusq; poematis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Graijs exitij causam fuisse, atq; tum Iouis uoluntatem completam esse. In Odyssea uero, Vlyßis socios propter temeritatem in perniciem incidisse. Deliquerant enim, dum sacras Phœbi boues attigerant, quando ab eis abstinere licuisset. Ad hunc enim modum prædictum erat,

Has modo si uaccas dimiseris ire quietè,
Felicem reditum, quamuis iactatus, habebis,
Lædere sin tentes, facies impunè nec illud.

Sic non uiolare, in ipsis situm, perire autem quum uiolassent, ex fato consequens erat. Possumus autem & alio modo fortuita euitare per prouidentiam, id quod in hoc prætendit,

Hic Laertiades præter fatum perijsset,
Cæsia ni Pallas dea suggeßisset, utraq;
Palma corriperet saxum cupidè, idq; teneret,
Donec spumosum, tumidumq; quiesceret æquor.

Isthic enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per prouidentiam autem seruatus est.

Quemadmodum uero de diuinis rebus multi & uarij philosophi plurimas occasiones acceperunt, sic & de humanis. Inter quas primò de anima periculum faciamus. Inter placita sanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum est, quod sentiunt animam immortalem esse, cui & alas Plato (ut ferunt) attribuit. Quis ergo istud primitus decreuit? Subiectio Rhetorica. Homerus, qui inter alia & hæc dicit,

Ast anima ex membris uolitat Plutonis in ædeis.

In obscurum inquam, & inconspicuum locum, siue quis hunc aëreum, siue subterraneum existimet. Atque in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli aßistere fingit,

Vmbra Menœtiade uisa est mihi adesse miselli.

Sermocinationem quoque ei affingit, in qua inter alia hoc dicit,

Me prohibent alij manes transmittere flumen.

In Odyssea uero quid aliud in omnibus funeribus demonstrat, quàm quod animæ post mortem superstites sint, & quum de sanguine biberint, loquantur? Norat enim quod sanguis, pastus & cibus sit spiritus, Spiritus uero ipsa anima, seu animæ uehiculum.

Euidentißimè autem & illud ostendit, quod existimet hominem nihil aliud esse, quàm animum, in quibus ait,

Tiresiæ Thebani animus deùn uenerat ad me,
Aurea sceptra tenens.

De

Τὶ δὲ πρὸς τὴν εἱμαρμένης δόξαν; δείκνυσιν γὰρ ἐκείνοις σαφῶς, μοῖραν δ' οὔ τινά φημι τεφυγμένον ἐμμῆναι αὐδρῶν, ὁ κακὸν, ὁδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὶ τὰ πρῶτα γένηται. καὶ γὰρ οἷς ἄλλοις κρατύνει τὴν δύναμιν τῆς εἱμαρμένης, ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς ὥς περ οἱ μετ' αὐτὸν δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων, πλάτων, καὶ ἀριστοτέλης καὶ θεόφραστος οὐ πάντα κατ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ὑπάρχει μὲν τὸ ἑκούσιον. τούτῳ δὲ πως συναπτέον τὸ κατεναγκασμένον, ὅταν τίς πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς γὰρ πολλοῖς δεδήλωκεν. ὥς τε, καὶ γὰρ τοὺς ἀρχαῖς ἑκατόμβας τῆς ποιήσεως, γὰρ μὲν τῇ ἰλιάδι λέγων τὴν ὀργὴν τοῦ ἀχιλλέως αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τῶν ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ τό τε τὴν διὸς βούλησιν ἐκτετελεσθῆναι. γὰρ δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως διὰ τὴν αὐτῶν ἀβουλίαν ὀλέθρῳ περιπεσεῖν. ἐξήμαρτον γὰρ ἁψάμενοι τῶν ἱερῶν τοῦ ἡλίου βοῶν, ἐξὸν ἀπέχεσθαι αὐτῶν. καὶ γὰρ λῷον πεπρημένον, Τάς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστον δὲ μέδ' ναι λαίκην ἔτ' ἐς ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοιο, εἰ δὲ κε σίνῃαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι, ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν, γένετο δὲ τὸ ἄλλως συμβαῖνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν ὅ περ γὰρ τούτῳ παρέστησεν,

Ἐνθα δὲ καὶ δύσλωτος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' ὀδυσσεύς, εἰ μὴ οἱ φρονέουσα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη. ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης, τῆς ἔχετο σχάζων, εἴως μέγα κῦμα παρῆλθεν. γὰρ τῶν θαρσαλέος γὰρ ἐκ τοῦ φανερὸς κινδυνεύων ὑπὸ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ, καὶ ποικίλοι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἔλαβον, οὕτω καὶ περὶ τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τῆς ψυχῆς πειρασώμεθα. ἐν μὲν δὴ τῶν δογμάτων, πυθαγόρου, καὶ πλάτωνος γνωριμόπατόν ἐστι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἣ καὶ πτερὰ τῷ λόγῳ προστίθησιν ὁ πλάτων. τίς δὴ οὖν πρῶτον ἀνεφώνησεν; ὅμηρος εἰπὼν ἄλλά τε, καὶ ταῦτα, ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, ἀϊδὸς δὲ βεβήκει, εἰς τ' ἀεὶ δῆ, καὶ ἀόρατον. εἴτε ἀέρα θείη τις, εἴτε ὑπόγειον τόπον. καὶ γὰρ μὲν τῇ ἰλιάδι ποιῶν τὴν τοῦ πατρόκλου ψυχὴν ἐφεστηκυῖαν κοιμωμένῳ τῷ ἀχιλλεῖ. ἦλθε δ' αὐτοῦ ψυχὴ πατροκλῆος δειλοῖο, καὶ λόγος αὐτῷ πειτίθησιν. γὰρ οἷς καὶ οὕτω λέγει, τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων. γὰρ δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ δὴ ὅλης νεκύιας τὴν ἄλλο, ἢ τὰς ψυχὰς δείκνυσι μετὰ θάνατον διαμενούσας, καὶ φθεγγομένας ἅμα τῷ πιεῖν τοῦ αἵματος; καὶ γὰρ οὕτω ἤδει ὅτι τὸ αἷμα νομὴ, καὶ τροφὴ ὅτι τοῦ πνεύματος. τὸ δὲ πνεῦμα, ἐστι αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα τῆς ψυχῆς.

Ἐναργέστατα δὲ διὰ κείνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὀδυσσεὺς ἄλλο, ἢ τὴν ψυχὴν νομίζει. γὰρ οἷς λέγει, ἦλθε δ' ὦν ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο, χρύσεον σκῆπτρον

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ τῆς ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ Τειρεσίας. καὶ γὰρ τοῖς ἑξῆς πάλιν, τόνδε μετ' εἰσανόησε βίαιον ἡρακληείην εἴδωλον. αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι. καὶ γὰρ τούτοις πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὴ εἴδωλον, ὅπερ ἐν ἀπεστασμένον τοῦ σώματος, ἐκεῖνο τὸ ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζεται, τὸ δὲ καταρώτατον τῆς ψυχῆς ἀπελθὼν αὐτὸς ἐν ὁ ἡρακλῆς.

Ὅθεν καὶ ἐκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, εἶναι τὸ σῶμα πρόπόν τινα τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ τοῦτο ἡ ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὴ γὰρ τὸ ζῶντος ἀεὶ δέμας προσαγορεύει, ὡς γὰρ τούτοις. ὁ δέμας ὁδὲ φυλῶ, καὶ δέμας δ' ἥκε γυναικί. ἡ ἤτοι ἐμῷ ἀρετῷ, εἶδός τε, δέμας τε. τὸ δὲ ἀπεβεβληκὸς τὴν ψυχῶ, ὁδὶ γὰρ ἄλλο, ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς γὰρ τούτοις. σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, καὶ σώματ' ἀκηδέα λεῖται ἐνὶ μεγάροις ὀδυσῆος. ἡ σῶμα γὰρ ἐν κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου δεσμὸς ἐν τῆς ψυχῆς, τελευτήσαντος δὲ, ὡς περὶ σῆμα καταλείπει.

Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' ὁδὲ οὐδὲ τοῦ ὁμήρου δοξαν νοίας ἐκτός ἐστιν, ὁ γὰρ ποιήσας τὸν ἕκτορα τοῖς ἵπποις διαλεγόμενον, καὶ τὸν ἀντίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι διαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα. καὶ τὸν κύνα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν οἰκείων ὧν γινώσκοντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο, ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων πρὸς ἡμᾶς. καὶ οἱ τὰς βοῦς τοῦ ἡλίου καταφαγόντου, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντου ἐλέγχουσιν. ὅτι ὁ μόνον βοῦς, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ οὐ ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, ὅπερ αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλλάττουσιν, εἰς εἴδη σωμάτων θηριοδῶν ἐμπεσοῦσαι εἰς τὸν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ὃν κίρκην προσαγορεύει. καὶ ἡ τὸ εἰκὸς ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται οἰκοῦσαν ἐν τῇ αἰαίᾳ νήσῳ. τοῦτον δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν, καὶ ὀλύρεσθαι οὐ ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς θανάτοις κεκλῆκεν.

Ὁ δὲ ἐμφρων ἀνὴρ αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς οὐκ ἔπαθε τοιούτον μεταβολῆς, παρὰ τοῦ ἑρμοῦ τουτέστι τοῦ λόγου τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὗτος, καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν, ὡς πρὸς ἐκείνου λέγων χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν, καὶ φαύλων γιγνόμενος. αὐτὴ δὲ τὴν ψυχὴν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπτομένην ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, ὅμηρῳ ἀκολουθήσαντες λέγοντι, ἐσόκ' ἀϋτμὴ ἐν στήθεσι μένῃ καὶ πάλιν,

Ψυχὴ ἡ κατὰ χθονὸς ἠύτε καπνός. ἐν οἷς τὸ μὴ ζῶν πνεῦμα ἀπὸ γνίμου ἀναδίδοι, τὸ δὲ κατασβεσθὲν μένον ἤδη, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ κατὰ τῷ δὲ τῷ πνεύ-

De industria nanq; fœmininum animæ nomen, in mascu linum ἔχων, id est habens, commutauit, ut ostenderet, quod Tiresias esset animus. Atq; in sequentibus rursus,

Post hunc Amphytrioniadæ aduerti simulacrum,
Ipsus enim superis agitat conuiuia læta.

Etenim in his rursus declarauit, quos simulacrum à corpore liberum existens, non amplius phantasijs obnoxium sit, quæ ex illius materia oboriuntur. Itaque quum id, quod anima maximè detestabatur, decesserat ille, ipse Hercules erat.

Vnde & illud philosophis uidetur, quod corpus animæ quodammodo ergastulum sit. Atq; hoc Homerus primitus explicuit. Siquidem corpus uiuentium subinde demas (quod à uinciendo nomen habet) nuncupat. Vt in istis, Non uinculum, neq; naturam. Et, Vinculum autem simile erat mulieri. Et, Corpus animæ carcer.

Virtutemq; meam, speciemq; & uincula nostra.

Cæterum id, quod animam exuit, non aliter quàm soma, id est corpus, appellat, ut in his,

Soma meum Priamo reddas, Hecubæq; parenti. Et,
Aedibus in Circes nos soma reliquimus omnes.

Idem nanq; corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat, eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur.

Huic uerò & aliud Pythagoræ dogma consentaneum est, quod scilicet defunctorum animæ in alias corporum species transeant. Id quod nec Homerum latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis colloquentem (imò non tantum colloqui, sed etiam auscultare) denique Vlyssem prius à cane, quàm ab hominibus, adeoq; familiaribus agnitum finxit, quid aliud quàm rationis commercium, & animæ cognationem inter homines, ac reliqua animantia insinuat? Ad hæc qui Solis uaccas deuorauerant, & sibi exitium accersiuerant, argumento sunt, quod non tantum boues, uerumetiam reliqua animantia (quippè eandem uiuendi naturam habentia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio autem sociorum Vlyssis in sues, & eiusmodi animantia, sub uerborum inuolucro significat, quod imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporum species mutentur, quum in uniuersi orbicularem circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiam Solis in Aeæa insula habitantem ponit, atq; hanc ex eo sic nuncupat, quod homines mortis causa lamententur, ac lugeant.

At ille ipse prudens uir Vlysses, istiusmodi mutationem non est passus, quod à Mercurio, id est ratione, immutabilitatem sumpsisset. Is autem ipse etiam ad inferos cõmeat, ut esset qui diceret, animam à corpore separari, ideoq; animarum cum bonarum, tum prauarum spectator fit. Cæterum Stoici ipsam animam definientes, esse spiritum cognatum, & sensibilem exhalationem, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri uestigijs insistunt, cum inquit, Donec halitus in pectore manserit. Et rursus,

Ast animus subter tellurem fumus erat ceu.

In quibus uiuacem spiritum ueluti uigentem facit, eum autem qui iam extinguitur, fumo comparat. Atque illo ipso spiritus

Animam corpoream esse.

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt,

Fatus ita, inſpirat uim paſtori populorum.

Et, animam exſpirans. Et,

Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit.

Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et,

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,
Reſtituens animum, malè qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis exiſtens, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomenclatura uſus eſt, dicens, Tranquillè admodum quando refrigeraſſet, nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

Animam in corpoream eſſe.

Cæterum Plato, & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt, ſemper autem circa corpus uerſari, atque hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quod etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginem ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquam in poeſi deprehendetur, animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare, ut & in ſuperioribus quibuſdam meminimus. Cum uero anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capiti inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidem animoſa, in corde, cupiditas uero in præcordijs ſedem habet. An non Homerus, huius rei diſcrimen uidebat, quando in Achille rationem cum iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momento deliberantem, num ſe de eo, qui ipſum triſtitia affecerat, ulciſceretur, an iram ſedaret?

Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans.

Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram, quam à prudentia ſuperari finxit, hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare.

Suſtine, nanq; prius mala multa & ſæua tuliſti.

Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur,

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo,

Hæc mala mittamus, quanquam ſint triſtia ualdè,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uero rationem ab iracundia ſuperari oſtendit, id quod non laudare, ſed uituperare uidetur, ut quum Neſtor Agamemnoni contumeliam, qua Achillem afficerat, exprobrans inquit,

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſuaſi, ſed tu genio indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Qui ſuperis pretio fuerat, ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Ajacei loquitur,

Omnia uera quidem dixiſti, proq; decoro,
At cor bile tumet, quando huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modo fecit Achiuis.

Sic etiam eſt, quando præ timore ratio obſtupefit, ut cum Hector ſecum deliberat, an cum Achille congreſſurus ſit,

Eſt

πνεύματος ὀνόματι κέχρηται ἐπ' αὐτῆ, ὡς εἰπών, ἔμπνευσε μὲν Θ μέγα ποιμένι λαῶν, & θυμὸν ἀποπνείων καὶ, ἣν δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς' φρένα θυμὸς ἀγέρθη, τουτέστι τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξατο. καὶ αὖθις δ' ἀμπνυνθέν, τῆδε δὲ πνοιὴ Βορέαο, ζώγρει ὠλιγοπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν. τὸ γὰρ λιποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίσασα ἡ ἔξωθεν πνοὴ συμφυὴς οὖσα, ζῶντ' αὐτὸ κατέστησε, σωσαίρετο δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ἀδὶ τοῦ ἐκτὸς πνεύματος τῷ ψυχῆς ὀνόματι κέχρηται εἰπὼν, ἥκα μάλα ψύξασα, βούλεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸ πνεῦσασα.

Πλάτων δὲ, καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον εἶναι νόμισαν, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι. καὶ τούτου ὡς πρὸ ὀχήματος δεῖσθαι, διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεται πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον, ἥν ἔχει τῷ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἑτερονομίαν ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς κάτι νῶν γὰρ τοῖς προειρημένοις ἐμνημονεύσαμεν δὲ ψυχῆς ἐχούσης, ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ, τὸ μὲν, λογικὸν οἰκεῖν μέρος τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν θυμικὸν οἰκεῖν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, οἱ τοῖς περὶ τὴν γαστέρα, ἆρ' οὖν οὐ πρότερον ὅμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφορὰν ὡς ἐποίησεν, ἀδὶ μὲν τοῦ ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ μαχόμενον, καὶ οἱ τῇ αὐτῇ ῥοπῇ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸ χόλον; Ἕως ὁ τοῦδ' ὁρμαίνει φρένα θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν αὐξανομένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργὴν, ἣς τὴν φρόνησιν ὠνόμασεν ἐποίησε. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ ἡ ὠφάνεια τὴν ἀθλιωτὰς βούλεται. καὶ οἱ ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ παραινοῦντα. καὶ ὡς πρὸ ἀρχοντα τῷ ὑποτεταγμένῳ κελεύοντα. Τέτλαθι δ' ἠὲ κραδίη, καὶ λιμότερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τῷ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον ὡς οἱ τοῦτοις. Ὡς ἔφατ' οἱ σήθεσι λιαθαπτόμενος φίλον ἦτορ. τῷ δ' αὖτ' ἐνὶ θέσφι κραδίη μένε τλήκυια.

ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον, ἀλλὰ τὰ μὲν πεπονθότα φέρειν ἀσμένως ἀχνύμενοι πρὸ, θυμὸν ἐνὶ σήθεσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ πρὸς τὸν θυμὸν τοῦ λογισμοῦ παρίστησιν. ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν, ὡς ὁ νέστωρ τῷ ἀγαμέμνονι τὴν εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων φησίν. Οὔτι κατ' ἠμέτερόν γε νόον, μάλα γάρ τοι ἔγωγε πολλὰ ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ εἴξας, αἴδεσσε φέριστον ὃν ἀθανάτοισι πέρ ἔτισαν, ἠτίμησας. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει, ταῦτα τί μοι κατὰ μοῖραν ἐείσω μυθήσασθαι. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου μνήσομαι, ὃς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ὄρεξεν. ὅτω δὲ κὴ ὑπὸ φόβου ἔστιν ὅτε ὁ λογισμὸς ἀξίωσις. ὅπερ ἕκτωρ μὴ διανοεῖται ὑποστῆναι τὴν

πρὸς τὸν ἀχιλλέα μάχλω. Βέλτερον αὖτ' ἔειδ' ἐξυ
νελαυνέμεν, ὅππῃ τάχιστα εἴδομεν ὑποτρόπω κεν ὀ/
λύμπιος εὖχος ὀρέξῃ. εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γε-
νομένου τοῦ ἀχιλλέως. ἕκτορα δ' ὡς ἐνόησεν, ἔλε τρό
μος, ὀδὲ γὰρ ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λί
πε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Εστι δὲ μὰ κεῖνο δῆλον, ὅτι τὰ πάθη πρὸς τὴν καρ/
δίαν συνίεσιν, ὀργὴν μὲν ὅτως, λεαδίῃ ἦ οἱ ἐνόδυν
ὑλάκτει. λύπην δὲ, τέο μέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀ-
χεύων σὺν ἔδεται λεαδίην. τὸ δὲ φόβον, κραδίη δέ
μοι ἔξω στήθεων ἐκθρώσκει. Τρομεῖ δ' ὑπὸ φαί-
διμα γῦα. ἢ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥς περ τὸν φόβον,
ὅτω καὶ πάρεστι πρὸς καρδίαν ἀναφαίνει. καρδίῃ
ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι, ἐκ δὲ τῶν εἰρη/
μένων, ἔδοξε τοῖς στωϊκοῖς τὸ ἡγεμονικὸν εἶν πρὶ καρ
δίαν, τὸ δὲ θυμικὸν. ὅπως περὶ γαστέρα φὴ πολ
λοῖς δηλοῖ, καὶ φὴ τούτοις. ἀλλά με γαστὴρ ὀτρύ
νει κακοεργός, καὶ γαστέρα δ' οὔπως ὅστις ἀναρρύ
ψαι μεμαῖεν. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν περὶ τὸ θυμι-
κὸν μέρος τῆς ψυχῆς, φύσεις συμβαινόσας κατεῖδε.
τὴν μὲν ὀργὴν ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δὲ ζέ
σα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ φὴ αὐτῷ πνεύματος ὅσαν
ἐμφαίνων, ὡς φὴ τούτοις. ἀχνύμενος, μένος δὲ μὲ
γα φρεσὶν ἀμφιμέλαινα πίμπλαντ' ὄσσε ἦ οἱ πυ
κὶ λαμπετόωντι εἰκτήν. μένος φὴ τὸ πνεῦμα προ-
σαγορεύειν ἔοικε, τοῦτο δὲ ἐγγίνεσθαι, καὶ φλέγεσθαι
ἀθὴ τῶν θυμοῦ μένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖτὸ τῶν φόβο
μένων πνεῦμα συγχεόμενον, καὶ καταψυχόμενον,
τὰς φρίκας, καὶ τοὺς τρόμους ποιεῖ. καὶ τὰς ὠχριά=
σεις φὴ τοῖς σώμασι. πάντα γὰρ ταῦτα συμβαίνει
ὑπὸ ψύξεως, ἡ μὲν ὠχρότης, ὅτι τοῦ θερμοῦ συμπρέ/
χοντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἐπιφανὲς τοῦ χρω/
φαίνειαν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι φὴ τὸ συνειλούμενον τὸ
πνεῦμα, ἀράσσει τὸ σῶμα. ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πηγνυ/
μένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες πεζόμεναι αὐτίσαντα.
πάντα οὖν τοῦ τὰ σαφῶς σημαίνει ὅμηρος. φησὶ δὲ
τὸ χλωροὶ ὑπαὶ δείους, ἢ χλωρὸν δ' ἐος ἤρει. ἢ Τρο
μεῖ ὑποφαίδιμα γῦα καὶ, ὡς φάος, σὺν δὲ γέρων ἐ
νοὸς χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν φὴ
γναμπτοῖσι μέλεσσιν.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ
τὸν φόβον λεγόφὴ τὰ πεφοσαγορεύει. ἐκ δὲ τοῦ φὴαν/
τίου, θαλποριὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα.
τὰ μὲν δὴ φαῦλα πάθη ὧδε διαιρεῖται τὸ τρόπον.
πάλιν δὲ τῶν περὶ ἀριστοτέλεα ἀσεῖα πάθη ἡγουμέ/
νων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸ ἔλεον. τὸ γὰρ εὖ ἀγαθὸς δά-
κνεσθαι ἀθὴ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυστυχοῦσι, νέ/
μεσις καλεῖται. τὸ δὴ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δυσυ
χοῦσιν ἔλεος λέγεται. ταῦτα ἢ ὅμηρος πεφοσίκεν.
τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπω καὶ ἢ δὴ δὴ ἀνατίθησιν αὐ-
τά. ποιεῖ γὰρ ἄλλα τε, ἢ ταῦτα, Αἴαντι δ' ἀλέξ
νε μάχῃ τελαμωνιάδαο, ζεὺς γὰρ οἱ νεμεσᾶδ' ὅτ'
ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο, ἢ φὴ ἄλλοις, πάλιν οἰκτείρε
τὸν αὖτ' τρόπον δειλοκόμενον περὶ τεῖχος.

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur,
Et uideamus utrum faciat victoria clarum.

Deinde secedens, ubi Achilles propius accesserat,

Hectora, cum sensit, rapuit metus, ut fugeret mox,
Linqueret ut post se portas, & mœnia Troiæ.

Manifestum uero & illud est, quod animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum, Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uero,

Lugens, atq; dolens, laceras cur pectora charæ?

Metum uero,

Excideratq; mihi cor charo pectore lugens.
Subtus nanq; tremunt mi membra celebria quõdam.

Porrò qua ratione metum, eãdem & audaciam iuxta cor esse declarat,

Indefinens cor habet, Martem decernere ferro.

Cæterum quando inter prædicta, Stoicis uidetur, rationem tanquam principem in corde, cupiditatem uero circa præcordia esse sitam, Homerus id cum in alijs multis, tum in his perspicuum facit, Sed me uenter stimulat maleficus. Et,

Nondum auidum uentrem licet occultare uolenti.

Affectuum causa.

Præterea & causas eorum, quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura contingunt, peruidit. Quippe iram ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorem quendam esse demonstrat, ut,

Aegreferens adeò, ut præcordia sanguine plena,
Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas.

Pro spiritu nanq; μένος, id est iram ponere uidetur, eumque in irascentibus nasci et incendi existimat. Porrò quum is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorem, tremorem, & palliditatem in corporibus generat, siquidem omnia ista ex frigore oriuntur. Ac pallor quidem, quando calor in media se confert, ac rubor superficiem deserit. Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit. Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur istæc Homerus clarè innuit, cum inquit, Pallidi præ metu. Et, Pallidus metus corripiebat. Et,

Membra tremunt mihi, fortia, claraq; quondam. Et,
Sic fatus, simulatq; seni mens fusa timore
Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix membra leuabat.

Ad eum igitur modum & pro timuit, friguit ait, & metum gelidum appellat. E contra autem pro audacia, & bona spe, confidentiam, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atque ad hunc modum uitiosus affectus discernit. Cæterum quum Aristoteles postea indignationem, ac misericordiam pro elegantibus affectibus habeat (dum nanque boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur, dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur,) Homerus quoq; istæc ex bonorum uirorum officio esse putat, ubi cum hæc, tum alia fingens Ioui attribuit,

At Telamone sato pugnam detrectat inire,
Iupiter, hocq; facit, superetur quo minus iste.

Et in alijs,

Hunc miseratur item fugientem mœnia circum.

Πεφὶ

Porrò

Porrò quid nã Poeta de animi uirtute & uitio sentiat, in multis ostendit. Cum enim una illius pars intelligens, & rationalis sit, altera uero rationis expers, & affectui obnoxia, atq; ob id homo medium quiddam inter Deum & beluam natus sit, summam quidem uirtutem, diuinam, summum autem uitium, beluinum (ut & Aristoteles post eũ) existimat, atq; hæc per similitudines declarat. Semper enim bonos uiros dijs similes, & consilium Ioue non indignũ appellat. Inter malos uero, timidos fugacib. ceruis, ouibus custode carentibus, & leporibus fugientib. comparat. De ijs autem, qui procliuè & incogitanter ira afficiuntur, ait,

Pardi tanta fuit nunquam, non ira leonis,
Apri, nonq; capri fuit unquàm pernitiosi,
Dum furit, ostentatq; suum per pectora robur,
Quanta tenet pueros Panthi, quibus hasta decora.

Impotẽter aũt tristantiũ luctus, luściniæ querelis cõparat,

Inuolucres adimit quum pullos prouidus auceps.

Quum igitur Stoici uirtutem animi in tranquillitate ponunt, ea sectari uidentur, in quibus Homerus omnem affectum tollit, ut quum de ægritudine ait,

Quin sepelitis eum, quem non reuocare potestis
Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas.

Et, Cur lachrymare Patrocle miser, ceu mœsta puella.

Affectuum causa.

De ira uerò, Lis utinam sublata foret nobis, superisq;.

De timore autem,

Ne quid fare metu, si uis suadere potenter. Et,
Ictus percussusq;, uidens fatumq; necemq;,
Magnanime occumbat ferro.

Ad hunc modum & ij, qui ad singulare certamen prouocabantur, intrepidè morem gerunt, imò plures pro uno assurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perseuerandi cõfidentiam habet, ut alibi inquit,

Quid iactas quum planta pedis perstricta sit à te.

Deniq; omnis generosus comparatur leoni, apro, torrenti, aũt turbini. Porrò quum Peripatetici existiment, homini impossibile, ut perturbationibus uacet, medioq; quodam inuento, uirtutem mediocritate finiant, quæ illarum excessum tollat. Homer. etiam optimos quosq;, nec prorsus impotenteis, nec intrepidos, nec dolore uacanteis inducit, ut in hoc à malis differant, quod affectibus non nimium tenentur. Ait enim,

Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur
Sede sua, nutat, nec perstat in ordine certo,
Intus cor crepitat multum, formidine mortis,
Dentes atq; crepant, striduntq; timore, metuq;.
Porrò boni color est idem, nec protinus ira
Afficitur ualidè.

Perspicuum nanq; est, quod, quum uehementiorem irami bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de similibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, sentiendum, cuiusmodi illud est,

Mẽbra Phrygũ subijt uehemens tremor, Hectoris atq;
Magnanimum quamuis crepitat cor, pectore læto.

Magnũ inter timẽteis discrimen.

Alij nanq; uel uidendo contremiscebant, hic uero quamuis in periculo constitutus, tamen fortis erat, & pugnæ duntaxat initium extimescebat. Vnde aliter quidem Dolonem ac Lycaonem sibi timenteis fingit, aliter uerò Aiacem & Menelaum terga dare, ac se pedetẽtim subducere, perindè

Περὶ δὲ ἀρετῆς, καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς παίζει. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ἐστι, τὸ δὲ ἄλογον, καὶ ἐμπαθὲς, καὶ διὰ τοῦτο μέσον θεοῦ, καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος. τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν, ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ἐνόμισε, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ὀνομάζει θειοειδεῖς, καὶ διὶ μῆτιν ἀτάλαντον. τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς, φυζακινοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πτωκάσι τοῖς ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς διωκομένοις. ὧν δὲ τῶν πτωκτῶς, καὶ αὐδάντως ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησὶν,

Οὔτ' ὀν παρδάλιος τόσον μένος, ὅστε λέοντος,
ὅστε συὸς κάπριος τ' ὀλοόφρονος, οὔτε μάλιστα θυμὸς ἐν στήθεσι πεδὶ δηΐοις βλεμεαίνει,
ὅσσον τε υἷες ἐυμμελίαι φρονέουσι.

τοὺς δὲ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀλυρμοὺς ἀκαδίνων φωνὰς ἀπεικάζει τέκνια ἀγρόται ἀξέλοντο, πάρος τετελεωμένα. οἱ μὲν οὖν τοιοῦτοι, τὴν ἀρετὴν τίθενται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις ἑπόμενοι, ἐν οἷς πᾶν πάθημα αἱρεῖ λέγων. περὶ μὲν λύπης. ἀλλὰ χρὴ νῦν μὲν κατατάπηθι, ὅς κε θάνῃσι νηλέα θυμὸν ἔχοντας. ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. καὶ τίπτε δεδάκρυσαι πατροκλεὶς ἠΰτε κούρη, πεδὶ ἢ ὀργῆς, ὡς, ἔρις ἔκτε θεῶν, ἔκτ' αὐθρώπων ἀπόλοιτο. πεδὶ δὲ τοῦ φόβου, μή τι φόβον δ' ἀγόρευε ἐπεὶ οὐδέ σε πείσεμεν οἴω. καὶ ὃς δὲ κεν ὑμέων βλήμενος, ἢ τυπεὶς θανάτοιο, καὶ πότμον ἐπίσσῃ, τεθνάτω. ὅτως καὶ πολεμοῦμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούουσι, καὶ πλείους αὐδ' ἑνὸς αὐίσσονται, καὶ ὁ τετρωμένος, οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παρὰ μέγα ὥς που φησί. νῦν δ' ἐμ' ὦν γράψας τερσὸν ποδὸς οὔχεται αὖτως. καὶ πᾶς ὁ γενναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δ' ἐκ τοῦ ποδιπάτου τὴν ἀπάθειαν αἱρεῖν ἀνθρώπῳ νομίζουσι. τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, καὶ τὴν ὑπόβολὴν τῶν παθῶν αἱρεῖν μεσότητι τῆς ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ ὅμηρος ἀεὶ παράγει τοὺς ἀρίστους οὔτε ἀγρεῖς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν καὶ μὴ ἄγαν ἐν τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τῶν φαύλων διαφέροντας. φησὶ γὰρ, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ, ὀδὲ οἱ ἀτρέμας ἵσταται. ὀρθαί τ' ἐν φρεσὶ θυμὸς. ἐν δέ τε οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει. κῆρας ὀϊομένῳ, πάσας δ' ἐν μέλεσι γυῖα τετάνυται. τοῦ δ' ἀγαθοῦ, ὅτ' ἄρ τρέπεται χρὼς, ὅτι κ' λίην ταρβεῖ. οὐδ' ἀνέμενον γὰρ ὅλ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελών, τὸ μέτριον κατέλιπε. τοῦτο δὲ ἐν ᾠδῇ τῇ ὁμοίων λύπης τε, καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ἐστι κἀκεῖνο. Τρῶας μὴ τρόμος αἰνὸς ἐπήλυθε γυῖα ἕκαστον, ἐκπρεί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐν στήθεσι πάντα σοφῶν. οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ὁρῶντες, ἐτρέμον, ὅδ' ἐν τοῖς κινδυνεύω καθεστὼς αἰεὶ δρεῖος ὢν, μόνον ἠγωνία. ὅθεν ἄλλως μὴ ποιεῖ τὸν δίλωνα, καὶ τὸν λυκάονα φοβεῖν μελλόντας. ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα, καὶ τὸν μενέλαον, ἐνδοπαλιζομένους, καὶ βάδην ὑποχωροῦντας,

ὥς περ ἀπωσαμένους σταθμοῦ λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων διαφορὰς ὑπαινίττεται, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥς περ ὁ μὲν ὀδυσσεὺς διηγούμενος ὃν τρόπον τοὺς κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη. ἐμοὶ δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνηστῆρες πεσόντες τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλων ἔκθανον, φαίνεται δὲ ἐν κατωτέροις ἤτοι μετρίου διαφορά. καὶ ὁ μὲν ὀδυσσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὁρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει. Ὀφθαλμοί δ' ὡσεὶ κέρα ἔστασαν, οὐδὲ σίδηρον. τῶν δὲ μνηστήρων δὲ αὐτῆς ὁρώντων τῶν θεασαμένων αὐτὸν λύτο γοώματα. ὁρῶς δ' ἄρα θυμὸν ἔθελγε. πάντες δ' ἤγησαν παρακλεχέεσι κλιθῆναι. τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ πρὸς τὴν ποιητὴν περὶ ψυχῆς δυνάμεων, καὶ παθῶν. περὶ ἀγαθῶν, καὶ δυσαιμονίας πολλῶν εἰρημένων πρὸς τοὺς φιλοσόφους.

Τὸ μὲν τῆς ἀρετῆς δὲ ψυχῆς μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν ἡγοῦνται πάντα συνέσηκεν. ἀλλ' οἱ μὲν στωικοὶ τῆς ἀρετῆς αὐτάρκη ἡγοῦνται, πρὸς δυσαιμονίαν λαβόντες τὸ ἡδύσιμον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον, καὶ φρονιμώτατον πεποίηκεν, ὥστε δὴ πλείας πόνους καταφρονοῦντα, καὶ ἡδονῆς ὑπεροχῶντα. τὸ μὲν πρότερον, οὕτως Ἀλλ' οἷον τὸ δ' ὄρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς αὐήρ. αὐτὸν μὲν πληγῆσιν ἀεικελίῃσι δ' ἀμάσσας, ἀστεῖρα κατ' ἄμφ' ὤμοισι βαλὼν οἰκῆϊ ἐοικὼς, ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν. τὸ δεύτερον καὶ οὕτως. ἡ μὴ αὐτοῦ δ' ὄρνυε καλυψὼ δῖα θεάων. ὡς δ' αὖτως, κέρκῃ λιπαρήτυεν ἐν μεγάροισιν αἰεὶ δολόεσσα λιλαιομένη πόσιν εἶναι. ἀλλ' ἐμὸν ὄφρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθον.

Μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τὴν δὲ ἀρετὴν δόξαν σωίσηκεν, ἐν οἷς τὸν μὲν ἀχιλλέα ποιεῖ ὁ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ καὶ κάλλιστον τὸ εἶδος, καὶ ποδωκέστατον, καὶ δυγενέστατον, καὶ πατρίδι ἐπιφανὲς καὶ ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν βοηθούμενον, τὸν δὲ ὀδυσσέα σωφρονα, καὶ καρτερὸν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ ὁμοίαν τύχῃ μεμετρημένον, ἡλικίας τε, καὶ ὄψεως ἐκ ἴσης, καὶ γονέων οὐ πάντη ὀνομαστῶν, καὶ πατρίδι ἀδόξῳ καὶ ἀπεχθομένῳ ἑτέρῳ θεῷ. ὧν ὁ δὴ ἐκώλυεν αὐτὸν εἶναι δυκλεᾶ, τὴν δὲ ψυχῆς ἀρετὴν μεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τοῦ ποδιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰς τ' ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην. δεύτερα δ' εἶναι τὰ τ' σώματος, οἷον, ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος, τάχος. τρίτα δ' τὰ ἐκτός. οἷον εὐδοξίαν εὐγένειαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὴ γὰρ εἶναι, καὶ θαυμαστὸν τὸ ἐν ἀλγηδόσι, καὶ νόσῳ, καὶ ἀπορίᾳ, καὶ συμφοραῖς ἀβουλήτοις, χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ τῆς ψυχῆς αὐτεξούσης τοῖς κακοῖς. ὁ μὴ τοι αἱρετὸν, οὐδὲ μακάριον.

Τόδ' ἐν ἀγαθοῖς νοῦν ἔχειν, τῷ ὄντι εὐδαίμον. οὐδὲ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνην τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὴ καὶ ὅμηρος δείκνυσιν κἄτικρυς. οὐ μὲν γὰρ θεὸς, ἀεὶ ποιεῖ δοτῆρας ἐάων. τουτέστι τῶν ἀγαθῶν. ἃ καὶ δύνοντ

perinde ut leones, qui à stabulo repulsi sunt. Eodem modo & dolentium discrimina commonstrat, & delectantium similiter. Sic Vlysses commemorans, quo pacto cyclopibus imposuerit, ait,

Corde, sinuq; meo risi, dum talia dicunt.

Proci uero conspecto mendico humi prostrato,

Applaudunt manibus, risuq; ferè emoriuntur.

Porrò & in inferioribus rebus mediocritatis differentia apparet, ut dum Vlysses, tametsi uxorem suam diligeret, atq; eam propter ipsum plorantem uideret, nihilominus tamen se continet,

Lumina constiterant ceu cornea, ferrea siue hæc.

Procorum autem, qui eandem amabant, & suspiciebant,

Genua labascunt, mulcenturq; cupidine cæco.

Coniuge Penelope cupit atq; potirier omnis.

Huiusmodi quidem apud poetam sunt de animæ uiribus, et affectibus. Cæterum quamuis multa à philosophis de bonorum finibus, & felicitate sint dicta.

Tamen de hoc inter illos per omnia conuenit, quod animæ uirtus bonorum sit maximum. At Stoici uirtutem per sese ad felicitatem sufficere putant, ansa nimirum ex Homericis illis sumpta, in quibus sapientissimum, & prudentissimum quenq; gloriæ causa laboris patientem, ac uoluptatis continentem finxit. Ac de priori quidem sic,

Quàm bene se gessit fortis uir, sustinuitq;,
Ipsum uerberibus domuit, plagisq; cruentis.
Inq; humeros uili iniecta quum fortè lacerna,
Vrbem inimicorum ingreditur, seruo assimulatus.

De posteriori autem ad hunc modum,

Sic itidem Circæ retinebar in ædibus altis,
Coniugij tædas cuperet dum, meq; maritum.
Ast animum potuit nequaquam flectere nostrum.

Quid autem de uirtute sentiat, ex his intelligere possumus, in quibus Achillem non solum fortem, uerumetiam pulcherrima forma, pedibus perniciosissimis, generosissimum, ex illustri patria oriundum, deniq; cui deorum maximus opem ferret. Vlyssem uerò prudentem, ac animo toleranten, at in reliquis non admodum fortunatum, propterea quod ipsius statura & uultus, reliquis dotibus non responderet, & quod haud ex illustribus parentibus, & patria obscura ortus esset, deniq; quod Deum post Iouem secundum, infensum haberet. Quæ tamen omnia eum nihil prohibebant, quo minus propter animi uirtutem, nominis celebritatem assequeretur. Cæterum Peripatetici, animæ bonis (ut sunt prudentia, fortitudo, temperantia, iustitia) primas tribuunt. Corporis autem bonis (ut est salubritas, robur, pulchritudo, celeritas) secundas.

Externis autem (ut est bona existimatio, nobilitas, & opulentia) tertias. Laude nanq; & admiratione dignum existimant, si quis uirtutis præsidio munitus, doloribus, morbis, egestati, perplexis calamitatibus, alijsq; malis resistat, at nec optabile, neq; beatum.

Si quis autem bonis sapienter fruatur, eum reuera beatum existimant. Neq; enim solam uirtutis possessionem, uerumetiam usum, & efficaciam esse bonum quiddam. Quæ sanè & Homerus perspicuè ostendit. Subinde nanque deos bonorum datores fingit, quæ & homines sibi à

dijs

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neq; indifferentia, sed ad felicitatem proficua) exoptant.

Quæ nam ergò bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati uocentur, in multis declarat, ac de Mercurio quidem simul uniuersa,

Corporis admiranda tua est species, sapis atq;
Mente simul, satus es maiorum stemmate claro.

Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uero singulatim,

Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et,
Magnificas & opes dederat Saturnius almus.

Donum enim & hoc dei est,

Iupiter ast ipsus tribuit mortalibus illud.

Nonnunquam uerò & honorem inter bona recenset,

O utinam colerer, colitur ceu Pallas, Apollo.

Fortunata proles.

Nonnunquam uero prolis felicitatem,

Estq; bonum pueros moriendo relinquere iustos.

Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur,

Vos libate dijs, genio indulgete frequenter,
Hospitem abire sinatis, ob id quod cuncta supersunt
Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona,
Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti.
Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos.
Vos itidem teneras uxores, atq; puellos
Delectate domi, precor autem dij superi ut dent
Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent.

Quod uero in bonorum comparatione, uires diuitijs præstent, in his declarat,

Diues erat, sed enim bellator ceu timibunda
Virgo fuit, stulte his fidens, quæ causa necis sunt.

Et, Gaudia nulla ferunt mi quamuis prædia lata.

Deniq; quod prudentia, egregiæ formæ antecellat,

Inferior forma est alius uir, sed Deus istam
Eloquio suaui decorat.

Ex prædictis ergo apparet, quod Homerus & corporis & fortunæ dotes, inter bona recenset. Quod autem absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatem non sufficiat, in illis declarat, in quibus duos uiros ad uirtutis summum contendentes ponens, Nestorem & Vlyssem, ab alijs quidem hominibus differentes finxit, inter sese autem (quantum ad prudentiam, fortitudinem, & dicendi facultatem attinet) similes, in fortunæ autem dotibus non itidem, propterea quod dij Nestorem abunde felicem reddiderant, siue dum nasceretur, siue in coniugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædibus senescere, deniq;,

Quod iuuenes illi sapidos, belloq; feroces.

Vlyssem uero (quanquam consultus, solers, ac prudens esset) infelicem sæpenumero appellat. Et hoc ideo, quod ille celeri & tuta nauigatione, hic uerò diuturnis erroribus, laboribus, & periculis innumeris exantlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatum est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non obstaculo fuerit.

Cæterum quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando, ait, eum uirtute sua alijs perniciem accersere, Quem fructum ex uirtute tua cœpisse minores

Dicent, quum Danais non tanta pericula pulses?

Sic

δύχοντ᾽ οἱ ἄνθρωποι πᾷ ἔχειν αὐτοῖς οὐ θεὸς ὄπ᾽ ἀνω φελῆ δ᾽ πλονόπ᾽ ὄντα αὐτοῖς. οὐδὲ ἀδιάφορα, ἀλλὰ πῶς δυδαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ὅτι τὰ ἀγαθὰ ὧν ἐφίεντ᾽ οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι᾽ ἃ μακαρίζοντα, γ᾽ πολλοῖς διαπαφεῖ, ἅμα μὲν πάντα ὧν τοῦ ἑρμῆ, οἷος δὴ σὺ δέμας, καὶ εἶδος ἄγκτος, πέπνυσαι ἦ νόῳ, μακάρων δ᾽ ἔξεσσι τοκήων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, καὶ δυγλύσσαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος, τῷ δὲ θεοί κάλλος τε, καὶ ἠνορέλν δρατεινὴν ὤπασσαν, καὶ θεαπέσιον πλοῦτον κατέχουσι κρονίων. δῶρον γὰρ ὅδε κ᾽ οὖρ τοῦ θεῦ. ζοῦς δ᾽ αὐτὸς νέμει ὀλύμπος αὐθρώποισι.

Ποτὲ δὲ κ᾽ τὴν ζωὴν ἡγεῖτ᾽ καλὸν, τοίμλν δ᾽ ὡς πέτ᾽ ἀθλιωάτη, καὶ ἀπολλων. πῶς δὲ τὴν δύπαιδίαν ὡς ἀγαθὸν, κ᾽ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθ᾽. πῶς δὲ τ᾽ τ᾽ οἰκείων ἀπόλαυσιν, πέμπετέ με σφέσαντοῦ ἀπήμονα, χαίρετε δ᾽ αὐτοὶ, ἤδη γ᾽ τετελεῦται ἄμοι φίλος ἤθελε θυμός, πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ ὀρανίωνοῦ ὄλβια ποιήσαν ἀμύμονα δ᾽ οἶκον ἄνοιτιν νοσήσας εὕροιμι. σὺν ἀρτεμέεσι φέλοισιν, ὑμεῖς δ᾽ κῦθι μένοντοῦ εὐφραίνοιτε γυναῖκας κεριδίας, κ᾽ τέκνα, θεοί δ᾽ ἀρετῇ δ᾽ ὀπάσσειαν παντοίων, κ᾽ μή κ᾽ κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Οὐ δὲ γ᾽ τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τοῦ πλότου κρεῖσσόν ὅτι αὐτὸ τὸ δικαῖοῦ, δ᾽ πλοῖ δία τούτων. Ος καὶ χρύσεον ἔχων. πόλεμον δ᾽ ἴσν ἠύτε κούρη. νήπιος, οὐδ᾽ τι οἱ τό δ᾽ ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον. καὶ ὡς οὔ τοι χαίρων, τοῖς δὲ κτεάτεσιν αὐάσων. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν τοῦ κάλοῦ εἴδους ἄμεινον. ἄλλος μὲν γάρ τ᾽ εἶδος ἀκιδνότερος τέλει αὐήρ. ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι σέφει.

Δῆλον μὲν οὖν ὅτι καὶ τὰ πρὸς σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ αὐδυ πάντων οὐκ ὄσιν, αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πῶς δυδαιμονίαν γ᾽ ἐκείνοις. δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποθέμενος, τὸν νέστορα, καὶ τὸν ὀδυσσέα, τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις ᾖ ὁμοίους φρονήσει καὶ ἀνδρεία, κ᾽ λόγων δυνάμει, ὀκέτι ὁμοίους γ᾽ ταῖς τύχαις τεποίηκεν, ἀλλὰ τοῦ μὲν νέστορι, τοῦ θεὸς ὄλβον ἐπικλῶσαι, γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε, αὐτὰ μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν γ᾽ μεγάροισιν, ὑέας αὖ πινυτός τε, καὶ ἐγχεσιμάχας ἐν ἀρίστους. τὸν δ᾽ ὀδυσσέα καὶ πρὸς πολύμητιν ὄντα, καὶ ἀγχίνοον κ᾽ ἐχέφρονα, ἀρκαλεῖ δύσλιον πολλάκις. καὶ γ᾽ τ᾽ μὴ δὲ τὴν αὐκομιδὴν πλοῦσαι ταχέως, καὶ ἀσφαλῶς. τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνῳ πολλῷ, καὶ πόνους, κ᾽ κινδύνους ὑπομένειν ἀεὶ μυείους. ὅτως ἀρετὸν, κ᾽ μακάριόν ὅτιν ὅταν τῇ ἀρετῇ, συναιρομένη, κ᾽ μὴ ἀντιπράσσοσα ἡ τύχη πῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις τοῦ ἀρετῆς οὐδ᾽ γ᾽ ἐς ὄφελος αὐ μὴ κ᾽ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων. ὅπε ὁ μὴ πάτροκλος ὠπλίσσω τοῦ ἀχιλλεῦ, λέγει αὐαρετίν, τίς σοῦ ἄλλος ὀνήσε᾽ ὀψιγονός πῇ, ἄκε μὴ ἀργείοισιν

ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνας. ὅτω γ' προσεῖπε τῇ ἀπραξίᾳ αὐωφελῆ ποιοῦντα τῆς ἀρετῆς. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησιν, Αλλ' ἦμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐών, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, ἄχθεται ὅν τῆς ἀρετῆς μετεκτήμονος. ὁ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μωμῶν τοῖς ἀχαιοῖς, ὅν οὔ ποτ' εἰς ἀγορὴν τῶν λέσκετο κυδιάειρα, ἀλλὰ φθινύθεν κε φίλον κῆρ αὖθι μένων. ποθέεσκε δ' ἀϋτῆς τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπέδεν, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων. ὅθεν καὶ τεθνεῶς ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ λέγων. Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐών, θητεύεμεν ἄλλῳ αὐδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὅ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ὧν φέρει τῆς αἰτίαν, ἀ γὰρ ἐγὼν ἐπέρωγος ἵν' αὐγὰς ἠελίοιο. τοῖος ἐών, οἷός ποτ' ἐνὶ προίξ ὀρέκω.

Ἐν τούτοις οἱ στωϊκοὶ φίλους θεῶν οὐ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀναφαίνουσιν, παρ' ὅμηρον καὶ αὐτὸν ἔλαβον, λέγοντος ὧν τῷ ἀμφιαράου, ὃν πόδι κῆρι φίλει Ζεὺς ἀγίοχος, καὶ ἀπόλλων. καὶ ὧν τῷ ὀδυσσέως, χαίρει δ' ἀθήνη τε πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ. ἔστι δὲ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τὸ διδακτὸν εἶναι τῆς ἀρετῆς, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τῆς εὐγενείας, ὁ καὶ ὅμηρός φησι, τοῖος γὰρ πάτρος, ὁ καὶ πεπνυμένα βάζεις. ὑπὸ δὲ παιδείας, εἰς τὸ τέλειον προαγομένου.

Ἔστι γὰρ ἀρετῆς ὑπόμνημα τὸ ὀρθῶς βιῶν, τουτέστιν, ὧν τοῦ εὖ βιωσομένους πράττειν προσήκει, καὶ τοῦτ' ἐστὶ παρ' ὅμηρῳ, λέγει γὰρ, Νήπιος οὔπω οἶδε δόλους πολέμοιο δ' ἀγορεῦσαι. καὶ ἐν ἄλλοις. οὐδέ με θυμὸς ἀνώγει, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός. καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ὧν τοῦ ἀχιλλέως, τοῦνεκά με πρόεικε διδάσκεμεναι τάδε πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεων, καὶ λόγων συνέστηκε, τούτων φησὶ δεδιδάσκαλον ἑαυτοῦ τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δηλονότι, πᾶσαν ἀρετὴν ἀναφαίνει διδακτήν. ὅτω μὴ ὂν πρῶτος ὅμηρος ἤτε ἠθικοῖς, καὶ φυσικοῖς, φιλοσοφεῖ.

Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς θεωρίας, καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ὀλίγον μὲν οὖν εἰ καὶ τούτων ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ λόγος, ἀλλὰ μὴν πλεῖστος, ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πράττειν θέντα ἱκανῶσει.

Ο γὰρ πυθαγόρας οὐ ἀριθμὸς μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμὸς ἀναφέρων τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους. καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε. τὴν μὲν ὡρισμένον, μονάδα. τὴν δὲ ἀόριστον, δυάδα καλῶν, τῆς μὲν, ἀγαθῶν, τὴν δ', κακῶν ὅσαν ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τῆς μονάδος φύσις ἐγγενομένη τοῦ μὲν περιέχοντος, εὐκρασίαν. ψυχαῖς δὲ ἀρετῆς, σώματι δ', ὑγείαν, πόλεσι δὲ, καὶ οἴκοις, εἰρήνην, καὶ ὁμόνοιαν παρέχει. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δ' τῆς δυάδος, πᾶν τὐναντίον, ἀεὶ, χειμῶνα ψυχαῖς, κακίαν.

Sic enim eum alloquitur, qui uirtutem inertia sua inutilem reddebat. Ipse quoque Achilles hanc inertiam deplorans ait,

Sed sedeo ad naues, telluris inutile pondus,
Militibus præstem Danais quanquam, ducibusq;.

Dolet enim quod uirtute præditus, ea non esset usus, sed Græcis indignando,

Concilium clarum nunquam decoraret Achiuûm,
Atq; manens inibi, cor dilectum maceraret,
Prælia iniqua precans Danais, sæuumq; tumultum.

Phœnix nanq; ad hunc modum illum erudierat,

Vt bene dicendi gnarus fieret, bene agendi.

Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens,

Maluerim quamuis nihili seruire colono,
Cui tenuis uictus, quàm manibus hisce præesse.

Et causam subiungit,

Sole carens etenim nunc, non sum talis, ut olim,
Mœnia dum Phœbi uastaret Achiua iuuentus.

Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos esse, ab Homero id mutuati sunt, qui super Amphiarao inquit,

Iupiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus.

Et de Vlysse,

Gaudebatq; Minerua uiro iusto, sapienti.

Est autem eorundem philosophorum & hoc placitum, uirtutem esse docibilem, quippe quæ pro initio generositatem habeat (quod & Homerus sensit, dum inquit,

Est talis genitor tibi, nam prudentia dicis)

& per disciplinas ad summum deducatur. Virtus doceri potest.

Recta nanq; uita uirtutis scientia est, hoc est, ea facere, quæ rectè uiciuros decent. Hæc igitur apud Homerum quoq; sunt, dicit enim,

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti.

Et in alijs,

Non animus iussit, quia fortis, strenuus atq;.

Et Phœnix de Achille inquit,

Idcirco præmissus eram, hæc ut cuncta docerem,
Vt bene dicendi gnarus fieres, bene agendi.

Nam quum uita & ex dictis, & factis constet, ideo se præceptorem adolescentis in illis fuisse ait. Atq; ita ex iam dictis nimirum patet, quod quamlibet uirtutem doceri posse ostendat. Ad hunc igitur modum Homerus cum in moralibus, tum naturalibus, philosophatur.

Cæterum eiusdem contemplationis, Arithmeticæ & Musica est, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergò num & harum mentio apud poetam sit, imò uero plurima. Pauca autem ex multis exemplis adducta, sufficient.

Quum itaq; Pythagoras existimaret, numeros maximam uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, cum syderum meatus, tum animantium generationes, duo suprema principia ponebat, unum finitum, quod unitatem, alterum infinitum, quod dualitatem appellabat, ita ut illa bonorum, hæc autem malorum initium esset. Vnitatis enim natura cœlo (quod omnia complectitur) insita, temperiem, animis uirtutem, corpori sanitatem, urbibus & ædibus pacem & concordiam suppeditat. Quicquid enim bonum est, cum concordia familiaritatem habet. Dualitatis omnia contraria sunt Aeri nanq; tempestatem, animab. uitiositatem

uitiositatem, corporibus morbos, urbibus & domibus seditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malum ex discordia & dissidio nascitur. Vnde & quemuis parium numerorum inopem ac imperfectum, imparem uerò & plenum & absolutum demonstrat, propterea quod dum pari miscetur, subindè uim suam obtinet. Neq; in hac solum parte superior est impar, uerumetiam sibi additus, parem numerum generat. Fœcundus nanq; est, originis suæ uim retinet, ac diuisionem non recipit, unitate semper in ipso excellente. Par autem sibi additus, imparem nec producit, nec indiuisibilis est.

Ergo & Homerus unitatis naturam in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, sæpe bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionem uerò à dualitate, cum inquit,

Conuenit haud multos regnare, sed unus erit rex.

Et, Bifariam bello, nec pace loquantur Achiui,
Vna sed his sit mens, ac consultent sapienter.

Subinde autem impari numero, tanquam præstantiore utitur. Etenim totum mundum quinq; partibus constare fingens, tres harum in medio existenteis diuidit,

Tripliciter sunt secta, data & sua portio cuiq;.

Eam ob causam Aristoteles quinq; elementa posuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœlestibus imparia distribuit. Nestor enim Neptuno nouies nouem tauros sacrificat. Et Tiresias Vlyssem immolare iubet arietem, porcorum custodem. At Achilles in Patrocli exequijs non nisi paria immolabat, nempe quatuor equos, duodecim strenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram iniijcit, ut septem sibi relinqueret. Ad hæc in multis ternario, quinario, & septenario utitur, præcipue autem nouenario,

Sic iurgans senior, surguntq; uiri inde noueni.

Et, Nouenales enim hi. Et, Nouem cubitorum latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et,

Perq; nouem soles grassatur pestis iniqua.

Et, Nouem diebus hospitaliter tractauit, nouemq; boues sacrificauit.

Cur nam ergo nouenarius numerus perfectissimus est? quia à primo impari quadratus est, & impariter impar, dum in tres terniones diuiditur, quorum singuli rursus in tres unitates secantur. Non solum autem numerorum uim, sed & compendiariam computandi uiam demonstrauit. Vt quum in nauium catalogo inquit, Harum quidem urbium quinquaginta naues ibant, in quarum singulis, singuli centeni & uigeni Bœotij erant. Et rursus quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occasionem præbet, quod cum omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni singuli singulis præessent, uniuersus numerus centum uiginti milium surgat. Rursus autem dum de Troianis locutus, inquit, Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta singulas quinquageni erant uiri, calculandi occasionem dat, quod quinques decem millia absque socijs

Transitio.

Virtus doceri potest.

κακίαν. σώμασι, νόσους. πόλεσι δέ, καὶ οἰκείαις στάσεις, καὶ ἔχθρας ἐγείνησε. πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως, καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον, ἀνδεᾶ, καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ περισσὸν, πλήρη τε, καὶ τέλειον ἀπέφηνε. ὅτι μιγνύμενός τε πῶς τὸν ἄρτιον, ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν διασώζει. τὸ περισσοῦ καὶ ἐν τούτοις ὡς κρατοῦντος. ἑαυτῷ τε σωτὴρ θέμενος γενναῖον ἄρτιον. γόνιμος γάρ ἐστι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς καὶ διαίρεσιν οὐκ ἐπεδέχεται. ἀεὶ τὴν μονάδος ἐν αὐτῷ περιέχουσας. ὁ δὲ ἄρτιος, οὔτε γενναῖόν ποτε τὸν περισσὸν σωτὴρ θέμενος ἑαυτῷ, οὔτε ἐστὶν ἀδιαίρετος.

Καὶ Ὅμηρος τοίνυν τὴν τοῦ ἑνὸς φύσιν, ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ. καὶ τὴν δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλάκις, ἐνίοτε τὸ ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ ἐνίοτε τὴν τοιαύτην διάθεσιν, δύνην τὴν τῶν κάκων. Καὶ ὅτι οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήτε ἐν πολέμοις δίχα βάζειν, μήδ' ἐνὶ βουλῇ ἀλλ' ἐνὶ ἔχουσι νόος. καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τοῦ περισσῷ ἀριθμῷ χρῆται ὡς κρείττονι. καὶ γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μέσας διαιρεῖ. τριχθὰ δὴ πάντα δέδασται. ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀριστοτέλης, ὥσπερ εἶν τὰ στοιχεῖα νομίσας, ὡς τοῦ περισσοῦ. καὶ τελείου, ἐν πᾶσι τὸ κράτος ἔχοντος, καὶ τοῖς μὴ οὐρανίοις δαίμοσι, τὰ περισσὰ ἀπονέμει. ὅτε δὲ νέστωρ ποσειδῶνι θύει. ἐννέακις, ἐνέα ταύρους. καὶ γὰρ ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας ἀρνειόν, ταῦρον, τε συῶν οἰβήτορα κάπρων, ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τοῦ πατρόκλου ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους μὲν τέσσαρας, δώδεκα δὲ τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς. καὶ ἐνέα κυνῶν ὄντων, οὓς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα οὓς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀπολίπηται. καὶ ἐν πολλοῖς τῶν τῶν ἡρώων, καὶ πάντα, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται. μάλιστα δὲ τοῦ τῶν ἐνέα. ὡς, νείκεον ὁ γέρων, τοί δ' ἐνέα πάντες ἀνέσαν. καὶ ἐνέωροι γάρ τοί γε. καὶ ἐννέα πήχεσι ἦσαν εὖρος, ἀτὰρ μῆκός τε βοείαισιν ἐννέόργυιοι. καὶ ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ἄχος κῆλα θεοῖο, καὶ ἐννῆμαρ ξείνισε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

Τί δὴ ποτ' οὖν ἐστὶν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος. ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος. καὶ περισσάκις περισσὸς εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν, εἰς τρεῖς διαιρεῖται. οὐ μόνον δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν ἀλλὰ καὶ τὴν λογιστικὴν μέθοδον ὑπέδειξεν, ἐν μὲν τοῖς καταλόγοις ποιήσας, τῶν μὲν τετρακόσια νῆες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ, κοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν, τετρακόσιοι τ' ἔσαν αὖδροι. δὴ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὄσων ἐγγὺς χιλίων διακοσίων, καὶ ἐχουσῶν δὴ ἑκατὸν αὖδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς, δώδεκά που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ αὖθις τὸ τρώων φήσας, χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ κάεν. παρ' ἑκάστῳ, πεντήκοντ' ἔσαν αὖδροι. πῆ δὲ χρὴ λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντάκις μύριοι, αὖδροι τῶν

κακίαν. σώμασι νόσους. πόλεσι δέ, καὶ οἰκείαις στάσεις, καὶ ἔχθρας ἐγείνησε. παῦ γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως, καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον, ἀνδεᾶ, καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ περισσὸν, πλήρη τε, καὶ τέλειον ἀπέφηνε. ὅτι μιγνύμενός τε πῶς τὸν ἄρτιον, ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν διασώζει. τὸ περισσοῦ καὶ ἐν τούτοις ὡς κρατοῦντος. ἑαυτῷ τε σωτὴρ θέμενος γενναῖον ἄρτιον. γόνιμος γάρ ἐστι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς καὶ διαίρεσιν οὐκ ἐπεδέχεται. ἀεὶ τὴν μονάδος ἐν αὐτῷ περιέχουσας. ὁ δὲ ἄρτιος, οὔτε γενναῖόν ποτε τὸν περισσὸν σωτὴρ θέμενος ἑαυτῷ, οὔτε ἐστὶν ἀδιαίρετος.

Καὶ Ὅμηρος τοίνυν τὴν τοῦ ἑνὸς φύσιν, ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ. καὶ τὴν δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλάκις, ἐνίοτε τὸ ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ ἐνίοτε τὴν τοιαύτην διάθεσιν, δύνην τὴν τῶν κάκων. Καὶ ὅτι οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήτε ἐν πολέμοις δίχα βάζειν, μήδ' ἐνὶ βουλῇ ἀλλ' ἐνὶ ἔχουσι νόος. καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τοῦ περισσῷ ἀριθμῷ χρῆται ὡς κρείττονι. καὶ γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μέσας διαιρεῖ. τριχθὰ δὴ πάντα δέδασται. ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀριστοτέλης, ὥσπερ εἶν τὰ στοιχεῖα νομίσας, ὡς τοῦ περισσοῦ. καὶ τελείου, ἐν πᾶσι τὸ κράτος ἔχοντος, καὶ τοῖς μὴ οὐρανίοις δαίμοσι, τὰ περισσὰ ἀπονέμει. ὅτε δὲ νέστωρ ποσειδῶνι θύει. ἐννέακις, ἐνέα ταύρους. καὶ γὰρ ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας ἀρνειόν, ταῦρον, τε συῶν οἰβήτορα κάπρων, ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τοῦ πατρόκλου ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους μὲν τέσσαρας, δώδεκα δὲ τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς. καὶ ἐνέα κυνῶν ὄντων, οὓς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα οὓς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀπολίπηται. καὶ ἐν πολλοῖς τῶν τῶν ἡρώων, καὶ πάντα, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται. μάλιστα δὲ τοῦ τῶν ἐνέα. ὡς, νείκεον ὁ γέρων, τοί δ' ἐνέα πάντες ἀνέσαν. καὶ ἐνέωροι γάρ τοί γε. καὶ ἐννέα πήχεσι ἦσαν εὖρος, ἀτὰρ μῆκός τε βοείαισιν ἐννέόργυιοι. καὶ ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ἄχος κῆλα θεοῖο, καὶ ἐννῆμαρ ξείνισε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

Τί δὴ ποτ' οὖν ἐστὶν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος. ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος. καὶ περισσάκις περισσὸς εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν, εἰς τρεῖς διαιρεῖται. οὐ μόνον δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν ἀλλὰ καὶ τὴν λογιστικὴν μέθοδον ὑπέδειξεν, ἐν μὲν τοῖς καταλόγοις ποιήσας, τῶν μὲν τετρακόσια νῆες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ, κοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν, τετρακόσιοι τ' ἔσαν αὖδροι. δὴ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὄσων ἐγγὺς χιλίων διακοσίων, καὶ ἐχουσῶν δὴ ἑκατὸν αὖδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς, δώδεκά που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ αὖθις τὸ τρώων φήσας, χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ κάεν. παρ' ἑκάστῳ, πεντήκοντ' ἔσαν αὖδροι. πῆ δὲ χρὴ λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντάκις μύριοι, αὖδροι τῶν

συμμάχων. τῆς δὲ μουσικῆς οἰκειοτάτην ὄσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ὄντων ἁρμονία κεκραμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν. καὶ τοῖς μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τότε ἐκλελυμένον αὐτοῖς ὠντείνοσαν. καὶ τὸ σφοδρὸν αὐτεῖσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ παιδείας εἶχον. καὶ πρὸ αὐτῶν ὁ Ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ, ὧδε τῶν σειρήνων διεξέρχεται, ᾧ καὶ ὧν λέγει. ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς, ἄλλοτε δ' αὖ τὰς θυωχίας τῶν κιθάραν παραλαμβάνει, ὡς καὶ πρὸς τοῖς μνηστῆρσι. φόρμιγξ, ἣν ἄνα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῳ. καὶ παρ' ἀλκινόῳ ὁ κιθαρῳδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν γάμοις αὐλοί, φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον. καὶ ἐν ὄρχοις ὅπου τρυγωμένης ὀπώρας πᾶς φόρμιγγι λιγείῃ, ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν. καὶ ἐν πολέμῳ, αὐλῶν, συρίγγων τ' ἐνοπῶν ἀκούεσθαι λέγει. ὀδυρμὸν δὲ ἥδιστον καὶ εἰς πένθη παραλαμβάνει τῆς μουσικῆς, θρηνῶν δι' ἄρχος ἀοιδὸς ποιῶν. ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τῶν τραχύτητα τῆς ψυχῆς καταγέλοντα. ὃ κἀκεῖνον δὲ ὅτι διπλῆν ὄντων ἡ μελῳδία. ἡ μὲν, ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δὲ, ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνευστοῖς, τοῖς τε ἐνταστοῖς. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν, ὀξὺς, ὁ δὲ, βαρύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς, ὅμηρος ἔγνω. ὃς γυναῖκας μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας, ὀξυφώνους ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος, τοὺς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἔν τε ἄλλοις. καὶ ἐν τούτοις, τῷ δὲ βαρυσφάχελι, πρέσβυτα πότνια μήτηρ, ὀξὺ ἤ κωκύσασα, κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο. καὶ πάλιν, ὡς ὁ βαρυσφάχων, ἐπὶ ἀργείοισι μετηύδα. οἱ ἦ γέροντες τέτριξιν ἐοικότες, χῶοις ὀξυφώνοις ἰσάζουσι. καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις δὲ, αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ σφοδρῶς κινούμεναι, ῥᾳδίως τέμνουσι τὸν ἀέρα, ὅθεν τὸ ὀξὺ φθόγγον ἀπεργάζεσθαι. αἱ δὲ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἠχοῦσι βαρύτερον. καθ' ὃν λόγον καὶ ὅμηρος τὴν μάστιγα, λιγυρὴν τὸν σιγόρδυσον. ἐπεὶ λεπτὴ οὖσα, ὀξὺν ἦχον ἀπεδίδουσι. ταῦτα μὲν οὖν ἐκ παρ' ὁμήρου μουσικῆς.

Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ πυθαγόραν ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιστα ἤρεσκεν ἡ εὐεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν, θεασώμεθα εἰ καὶ ὅμηρος ταύτην ἔχει τὴν γνώμην, ἐπί τε γὰρ τῶν προεστώτων ἔφη, καί τι ἐπέπεθεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον, καὶ τῷ θερσίτῃ ὧν πλήσσει. θερσίτε ἀκριτόμυθε λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής, ἴσχεο. καὶ τὸν ἰδομενεὺς καθαπτόμενος ὁ αἴας, λέγει, αἰεὶ μύθοις λαβροῦναι, οὐδέ τι σε χρὴ λαβραγόρην ἔμμεναι. καὶ τὸν στρατόν τῶν εἰς μάχην σπευδόντων. τοῦδε κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὡς, οἵ θ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί, βαρβαρικῶν δὴ κραυγὴ, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ τὸν φρονιμώτατον ἐγκρατεστάτην γλῶσσαν ποιεῖ καὶ τὸν ὀδυσσέα, τοῦ ἐγὼ δεκελοῦμενον, εἰ ἑτέρου γ' ἐμὸς ἐστί. ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ. μήτε τι λαέρτης ἴστω τόδε, μήτε συβώτης, μήτε τις ὀικήων, μήτ' αὐτὴ πηνελόπεια, καὶ πάλιν αὐτῷ πρᾶον εἶπε. σίγα, καὶ κῆρ σὸν νόον ἔχε, μηδ' ὀρέεινε.

Τοιαῦτα

socijs fuerint. Cæterum Musicam animæ familiarissimam (eo quod harmonia ex diuersis initijs temperata est) & quod cantibus ac rhythmis animos ipsorum dissolutos intenderet, eorundemq; uehementiam remitteret, Pythagorici studiose coluerunt, ac Homerus ante ipsos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) prosequitur, quibus & hoc epilogi uice addit, De Musica

Delectatus abit, multa atq; celebria noscens.

Alibi uerò in conuiuijs citharam recipit, ut apud Procos,

Nam superi cœnis citharam fecere sodalem.

Et apud Alcinoum citharœdus egregium carmen meditabatur. Præterea in nuptijs tibiæ, citharæq; sonabant. Ac inter uindemiæ operas puer sonora cithara, iucundum quiddam citharizabat, egregiumq; Lini carmen succinebat. Insuper in bello, tibiarum, fistularumq; sonum audiri narrat. Nihilo tamen secius & ad luctus Musicam recipit, ubi lamentationum præludenteis cantores fingit, utpote quod modorum facilitate, animi difficultatem prouocet. Porrò nec obscurum quod duplex melodia est, una quidem in uoce, altera nero in instrumentis consistens, quæ partim inflantur, partim intenduntur. Sonorum autem in ea, unus grauis, alter acutus est. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & senes, acuta uoce, propter spiritus tenuitatem, fingit, uiros autem graui uoce cum in alijs, tum in his, Duplex Musicæ species

Astitit afflicto grauiter, genetrix ueneranda,
Filioloq; caput prendens, ululabat acutè.

Et rursus,

Sicq; gemens grauiter, cunctos affatur Achiuos.

Senes autem cicadis similes, animantibus acuta uoce præditis comparantur. Cæterum quæcunq; chordæ in instrumentis tenues sunt, & assiduè mouentur, aerem facilius secant, unde & acutum sonum efficiunt. Crassæ uerò lentum habentes motum, grauius sonant. Quamobrem etiam Homerus flagellum acutum appellauit, quod tenue existens acutum ederet sonum. Hactenus de Musica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, & ea silere, quæ dicere nefas est, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita senserit. Nam de uinolentis ait,

Sermo quis excidit? hunc etenim tacuisse iuuaret.

Et Thersitam obiurgat Vlysses,

Contineas linguam, quamuis uideare disertus
Orator, sine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneum taxando dicit, Subinde procaciter loqueris, neque procacem concionatorem te esse conuenit. Ad hæc inter exercitus pugnam indipiscenteis, Troes clangore ac clamore auium instar ibant. Achiui uerò cum silentio, animi robur spirantes. Clamor autem Barbarorum, silentium autem Græcorum est. Quapropter & prudentissimos quosq;, lingua continentissima finxit, ut dum Vlysses filium adhortatur,

Si meus es uerè, peperiq; mihi tua mater,
Nesciat hocce pater Laertes, atq; subulcus.
Ac reliqui uernæ, nec coniunx Penelopea.

Et dum rursus eum admonet, Sile, atq; in animo tuo contine, nec quære.

Atq;

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerunt, inuenerimus & illos occasionem ab Homero accepisse. Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus esse uidetur,

Aeneæ at uacuum posuit Phœbus simulacrum.

Alios uerò erranteis ita adducit, ut appareat illum non ita sensisse, sed temporis opportunitatem spectasse. Dum enim Vlysses apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentem detineretur, in illius gratiam disserens ait,

Gratius esse nihil duco, quàm cunctis abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, mensæ dapibusq; struuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hoc mihi nequicquam melius, potiusq; uidetur.

Epicuri placitum. His & Epicurus adductus est, ut summum bonum in uoluptate poneret. Ad hæc ille ipse Vlysses nonnunquam preciosa & tenera ueste induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypsonem ocium agebat, nunc ab Iro & Melanthio contumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine assumpta, Aristippus non solum cum paupertate & laboribus ualide conflictatus est, sed etiam uoluptatibus affatim studuit.

Cæterum has quoq; sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia sapientum uirorum apophthegmata primus enunciauit, ut, Scite dicta.

Sectabere numen
Dij ueros soliti sunt exaudire clienteis.

Et, Ne quid nimis. Et, Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Et, Meliora autem sunt mediocria cuncta. Et, Sponsioni noxa adest.

Pro misero miserum est quicquam spondere sodali.

Deniq; illud Pythagoræ ad eum, qui interrogabat, quis est amicus? Alter ego, perinde ut meum caput.

Ad eandem apophthegmatum speciem & gnome (quæ sic uocatur) pertinet. Est q; uniuersalis & succincta de rebus humanis uitæ enunciatio. Porrò quum poetæ, philosophi, & oratores omnes ista sint usi, atq; in edendis quibusdam sententiosis se exercuerint. Homerus primus multas & bonas sententias per totam poesim protulit, nonnunquam demonstrando, cuiusmodi hoc esset, quod ostendere uellet, ut quando dicit,

Rex etenim superat succensens inferiori.

Nonnunquam uerò quid facto opus sit, ut,

Principis est totam nequaquam stertere noctem.

Cæterum haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expresserunt. Quorum quædam exempla adducere, haud intempestiuum fuerit, ueluti est illud Homeri,

Stultum est, insipidumq; Ioui contendere summo.
Nunquid adhuc illum compescere quimus, euntes
In cœlum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Ast sedet excelsus, conamina talia ridens,
Nanq; putat præstare dijs se robore cunctis.
Omnia ab hoc pendent, mala, suntq; immissa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine est,

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλοξένων φιλοσόφων, τὰ δὲ ὁμήρου τῶν ἀρχαῖα ἔχει δόγματα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὕροιμεν ἂν κἀκείνους, παρ' ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτος μὲν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα δι' ἐκείνων, Αὐτὰρ δ' εἴδωλον τοῦδ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων. ἄλλους δὲ πλανηθέντας. οἷς ἐκεῖνος ἐπ' μὲν, ἀλλὰ πῶς τὸν παραπίπτοντα καιρὸν ἁρμόζομενος, πεδιέθηκεν, ἐπεὶ γὰρ ὁ ὀδυσσεὺς παρ' ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἡδυπαθείᾳ, καὶ τρυφῇ κεχρημένῳ πῶς χάριν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη. οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούοντες ἀοιδοῦ ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθουσι τράπεζαι σίτου, καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων. οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι. τοῦτό τι μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις πρὸς χθὲς καὶ ἐπίνευε, τῇ ἡδονὴν τέλος εὐδαιμονίας νόμισε. καὶ ἐπεὶ αὐτὸς ὅτος ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ἄλῃ, καὶ ἀπαλῇ χλανίδι ἠμπίεζε, ποτὲ δὲ ῥακέοις, καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυψοῖ σὺν ἐπαύετο. νῦν δ' ἐν τῷ ἔρῳ, καὶ μελαν βίῳ πόδι νεβρίζε, ταύτῃ εἰκότα τῷ βίῳ πρὸς ἀλαθὴ ἀρίστιππος, καὶ πενίᾳ, καὶ πόνοις σωλιέχθη ἐρρωμένως, καὶ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

Τῆς δ' ὁμήρου σοφίας καὶ ἐκεῖνα καταμαθεῖν ὅτι δεῖ μάτα. ὅτι καλὰ, καὶ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀρφθέγμάσα πρὸς ἀνεφώνησεν. οἷ δ' ὀ, ἔπρ θεῷ. ὅς κε θεοῖς ὦν πείθητ, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ. καὶ μηδὲν ἄγαν. κατὰ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, ἔξοχα δὲ ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα πάρα δ' ἄτα. δόλαί τοι δειλῶν γε, καὶ ἐγγύα ἐγγυάασθαι καὶ τὸ τοῦ πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον, τίς ὅστι φίλος ῥηθεν, ἄλλος ἐγώ, ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ.

Εἰ δὲ καὶ αὐτὰ ἰδέας τὸν ἀρφθεγμάτων καὶ ἡ καλουμένη γνώμη, ἥπερ ὅστιν ἀπόφασις καθολική, τοῦ τὸν βίον λόγῳ σωτήρι. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένων πάντων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, καὶ λογογράφων καὶ γνωμικῶς τινα ἀρφαίνεσθαι πολυσάντων, πρῶτος ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας δεδώκεκε, δι' ὅλης τῆς ποιήσεως, ἔνθ' μὲν ἀρφαινόμενος, οἷόν ὅστιν ὃ βούλεται πρᾶξαι, ὡς ὅταν εἴπῃ. κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτι χώστερ αὐδρὶ χέρνιβ. ἔνθ' δὲ ὡς δεῖν πράσσειν τί, οἷον,

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Πολλὰς δὲ γνώμας, καὶ παραινέσεις ἀγαθὰς ὁμήρος ἐξηνεγκόντος παρέφρασαν ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτ, ὧν τινα παραδείγματα ὀλίγα κατάρχεσθαι, οἷόν ὅστι ὁ ὅμηρος. νήπιοι, οἱ ξυὶ μενεαίνομεν, ἀφρονέοντες, ἢ ἐπ μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἔσοχ' ἰόντ, ἢ ἔπει, ἢ βίῃ, ὅδ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει, οὐδ' ὄθεται, φησὶ γὰρ ἀθανάτοισι θεοῖσι κάρτει τε, δωρέ τε, πάμπολυ φέρτερος εἶναι ἅπασι. ἔνθ' ἐχεδ', ὅ, πιπρν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ. παρὰ δὲ τὸν δὲ ἐστι πυθαγορικὸν, ὅσα τε δαιμονίαισι τύχαις βροτοὶ

ἄλγε' ἔχουσιν. ὧν οὐ μοῖραν ἔχης πράως φέρε μηδ' ἀγανάκτει, καὶ οὐδὲ τούτοις, ὁ δυστυχίστατε, τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών, μέλλει γ' αὐτοῖς οὐδ' ὠφ, ἀλλ' ὁ τυγχάνων τὰ πράγματ', ὀρθῶς αὐ τιθῇ πράσσει καλῶς. πάλιν ὅμηρος μὴν φησι, τέκνον ἐμόν, τί ὀμέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀχνύων, σὴν ἔσται κραδίην; ὁ δὲ πυθαγόρας, φείσεο φησὶ ζωῆς, μὴ μιν καταθυμοβορήσῃς. ἐπὶ ὅμηρον εἰπόντος, τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τά τε ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὴν παρέφρασεν εἰπών. τοῖς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαύκου τοιοῦτος πάρα, οἷον τε θνητοῖς ὁποῖον ζεὺς ἐφ' ἡμέρῃ ἄγει. καὶ γὰρ ἄλλοις ὅμηρος εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα, ἄλλῳ δ' αὖ σθένεσι πιθεῖ νόον εὐρύοπα ζεὺς ἐσθλόν. τῷ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκουσ' ἄνθρωποι, καί τε πόλεσ' ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω.

Εὐριπίδης πρὸς τοῦτο ἐποίησε. γνώμαις γ' ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦντ' πόλεις, εὖ δ' οἶκος, εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα, σοφὸν γὰρ ὦ βούλευμα, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σὺν ὄχλῳ δ' ἀμαθία πλεῖστον κακόν, ἃ δ' ἐν παρακελευόμενον, τοῦ ἑταίρου τ' ἰδόμενα πεποίηκεν. Ὦ τέκνον, εἰ μὲν δὴ πόλεμον πόθεν τόνδε φυγόντες, ἀεὶ δ' ἢ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, ὅτε κεν αὐτὸς ἐγὼ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε στέλλοιμι, μάχην δ' ἐν ἐυστάφυλον, νῦν δ' ἔμπης γὰρ λῆρον ἐφεσσόμεθα θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ὑπαλύξαι ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.

Αἰσχύλος μὲν δεύτερος λέγων, ὅτως ἔφη Ἀλλ' ὅτε πολλὰ πράματ' ἐν στέρνοις λαβὼν θνήσκει, ἴς, εἰ μὴ πόρμα σωφρόνων βίου, ὅτ' ἐν τέχνῃ τις ἤμεν παρ' ἐτία, φύγοι τι μᾶλλον τ' πεπρωμένον μόρον. ἐν ᾗ τε ζῇ λέγει δημοθόνης ὅτως, τέρας μὴ γὰρ ὄστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τ' βίου θάνατος, κ' οὐ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτ' καθείρξας τηρῇ, δεῖ δὲ οὐ ἀγαθὸς ἄνδρας ἐγχρεῖν μὴ ἄπασιν ζοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅτι αὐ ὁ θεὸς δῶ δῶν γυναίκως. πάλιν ᾗ τὸ ὅμηρον, ὅτοι ἀπόβλητ' ὄστι θεῶν ἐρικυδέα δῶρα σοφοκλῆς πρὸ ἔφρασεν εἰπών, θεοῦ τὸ δῶρον τοῦτο, χρὴ δ' ὅσ' αὐ θεοὶ δίδωσι, φύγειν μηδ' ἐν ὦ τέκνον ποτέ. παρ' ἐκείνου δέ, τ' κ' ἀκ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥεῖν αὐδή. θεόκριτος εἶπεν, ὅνεκά οἱ γλυκὺ μῶσα κατ' στόματος χέε νέκταρ. τῶς δὲ καὶ ἄρατος παρέφρασε, τὸ μὲν, οἴκοθ' ἄμμορός ὄστι λοετρῶν ὠκεανοῖο εἰπών, ἄρκτου λυκανοῦ τε φυλαγμὸν ὠκεανοῖο. τὸ δὲ θυμὸν γὰρ ὑπεκθανάτοιο φέροντες. εἰπών, ὀλίγον δὲ δὴ ἐξύλον ἄϊδ' ὀρύκει, κ' πόδι μὴν τούτων ἅλις.

Ὁ ᾗ πολιτικὸς λόγος, ἔστιν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐνὸς ὅμηρος πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γὰρ ὄστιν ἡ ῥητορικὴ δυνάμις, τ' πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὅμηρος ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ καθέστηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπεραίρει, ἐν τε τοῖς δεινόνοματι ἴσλω τοῖς λόγοις ἰσχὺν ὠνδ' εἰκνυτ'.

Καὶ

Si mala te uexent hominum consueta, feres tu
Aequo animo sortem, non indignabere cuiquam.

Præterea illud Euripidis,

Rebus malis decet nec indignarier,
Prodest enim parum, sed infortunia
Aequo ferens animo, beatam uitam agit:

Atq; Homerus quidem rursus ait,

Quur lachrymas fundis mi quàm charissime nate,
Atq; tuum maceras animum? Pythagoras uero, Pythagoras.
No maceres animum, uitæ quo parcere possis.

Ad hæc Homero dicente,

Talis mens hominum est, lucem Saturnius almus
Qualem illis dederit, nutu qui quassat olympum.

Archiloch. cũ alia illius imitãs, tũ hoc paraphrasticè dixit, Archilochus.

Eiusmodi mens est hominis, qualem diem
Glauci, dedit Iouis uoluntas maximi.

Et in alijs Homero dicente,

Nanq; alij Deus, ut curæ sint Martia facta,
Ast alij dedit, ut sapiat, si prouidus atq;
Cum sibi, tumq; alijs, ac oppida seruet ab hoste
Atq; hæc ipse tenes imprimis optime ductor.

Euripides ad huius imitationem finxit, Euripides.

Vrbs, & domus uiris uiget sagacibus,
Res bellicasq; uir peritus ordinat,
Vnus enim sagax necat manum hostium,
Turba imperita sed malum est acerbius.

In quibus autem Idomeneus fingitur amicum adhortari,

Quod si uitantes hæc prælia, nulla senectus
Immineat nobis, nec mors incumberet atra,
Non ego prima acie pugnarim, nec quoq; pugnam
Vt caperes, unquam suasurus sim tibi amice.
Clotho sed ex æquo uoluat quum stamina cuiq;,
Atropos atq; ea rescindat nullo prohibente,
Quæso alios superemus euntes, aut superemur.

Aeschylus post eum dicens, sic ait, Aeschylus.

Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit
Letale, uitæ ni sit huius terminus.
Nec in domo sedens, necem uitauerit
Vnquam magis, certum est enim fatum omnium.

In soluta aũt oratione Demosth. sic ait, Mors cũctis mortalib. uitæ terminus est, etiã si quis eã in cellula cõclusam seruet. Bonos aũt uiros decet, semper egregia quæq; conari, ac generoso aĩo ferre, quicquid deus dederit. Rursus aũt illud Homeri, Splẽdida dona Deus quæcũq; dedit, retinẽda. Sophocles alijs uerbis extulit, Donũ dei est, proinde nec contempseris, Quicquid deus donari, hoc nec respuas. Sophocles. Secundum illud uero, Huius ab ore fluens uox, uicerit Attica mella. Theocritus dixit, Musa ideo dedit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autem & Aratus hoc quidem paraphrasticè expressit, Sola autem Oceani non tingitur illa lauacro. dicẽs, Vrsæ cæruleo uitãtes æquore tĩgi. Illud autem, Animumq; à morte lucrantur. dicens,

Paruus nanq; gradus mortem prohibebat acerbam.

Atq; de his quidem satis. Cæterum ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit, quã Homerus primus tenuisse uidetur. Si nanq; Rhetorica uis est probabiliter dicendi, quis maiorem quàm Homerus, in hac facultate operam posuit? Quippe qui non solum magniloquentia omneis excellat, uerum etiã sententijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Porrò præcipua artis pars dispositio est, quam per totam poesim ostendit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade usus est, sed ab eo tempore, quo efficaciora ac celebriora facinora sunt edita. His autem interiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis, succinctè ac obiter recensuit. Atque idem in Odyssea fecit, ubi à nouissimis erroribus Vlyßis orsus est, in quibus occasionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò antehac Vlyßi erranti contigerant, ipsum enarrantem inducit, in hoc, ut non tantum uehementiora, uerum etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipso, qui passus erat, dicerentur.

Porrò quum omnes oratores subinde exordijs utantur, ut auditorem attentum, aut beneuolum faciant, poeta quoque ijs potißimum exordijs usus est, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. Vt dum in Iliade præfatur, se dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram, & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyssea, quot laboribus & periculis perpeßis Vlysses cunctos animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriusque poematis exordio, Musam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, angustiora, maioris que existimationis essent. Porrò quum multas personas, uerba autem ad familiareis, amicos, inimicos, aut populum facienteis introducat, unicuique tamen decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio ubi Chrysam in oratione ad Græcos, fingit commodißimo exordio usum esse. Optat enim ipsis, ut hostibus superiores facti, domum redeant, in hoc ut beneuolentiam ab eis captet, deinde filiam efflagitat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam cum pro se, tum pro Græcis habet, ut & illos auditores benigniores faceret. Omnes nanque in bellum amandati erant, non priuatæ alicuius inimicitiæ causa, sed in Agamemnonis, & fratris eius gratiam. Ad hæc ob multa egregia facta, se munus non ab istis, sed ex communi Græcorum consensu accepisse. Quibus ex aduerso Agamemnon respondens, non dubitat quin & ipse multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixisset se in patriam rediturum esse, ob contumeliam qua erat affectus, non dixit Abi, sed Fuge, ut hoc, quod simpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non Obsecro, inquit, te ut maneas, adsunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt, id quod auditoribus gratum erat.

Iliadis exordium.

Odyssea.

Achillis oratio.

Pythagoras.

Archilochus.

Euripides.

Aeschylus.

Sophocles.

Præterea Nestor orator introducitur, quem suauilo=quum, & tinnulum concionatorem appellat,

Cuius ab ore fluit uox dulcior Attica mella.

Quo elogio Rhetori nullum maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Ordiur ab exordio, quo dißiden/

Καὶ πρῶτον ὅτι τὸ τέχνης ἡ οἰκονομία. ἣν δὲ ἐν ὅλῃ τῇ ποιήσει πρῶτα, καὶ μάλιστα γὰρ ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων, ὃ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλών, τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ καθ' ὃν χρόνον αἱ πράξεις ἐνεργοῦνται, καὶ ἀκμαιοῦνται κατέστησαν. τὰ δὲ τούτων ἀρχόντα, ὅσα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρεδείκνυτο. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ τῶν τελευταίων τῶν πλάνης τοῦ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη καὶ τὸν τηλέμαχον εἰσάγειν, καὶ τὴν τῶν μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων ὅσα τῷ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν αὐτὸν παράγει διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα, καὶ πιθανώτερα ἔμελλε φαίνεσθαι. ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα. ἀεὶ τοίνυν χρωμένων τῶν ῥητόρων τούτῳ τοῖς προοιμίοις, ὥσπερ τῷ προσεκτικώτερον ἢ συνετώτερον ποιεῖν τὰς ἀκροάσεις.

Αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς μέχρις προοιμίοις, τοῖς μάλιστα μινῆσαι, καὶ παράγειν πρὸς τὴν ἀκρόασιν δυναμένοις, ἥτε τῇ ἰλιάδι προαναφωνῶν. ὅπου μέλλει λέγειν ὅσα διὰ τὴν ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τὸν ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι συνέβη, ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις, καὶ κινδύνοις πολυπονῶν ὁ ὀδυσσεὺς, τοσούτων τῇ τῆς ψυχῆς συνέσει, καὶ καρτερίᾳ πολυεγένετο. καὶ ἐν ἑκατέροις τῶν προοιμίων, τὴν μοῦσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν, καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παρασκευάσῃ. πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπὸ αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἴδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν, ὡς πρὸς ἐν ἀρχῇ πεποίηκε αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς οὐ ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ μεχρῆσθαι. συνδύχεται γὰρ αὐτοῖς πρότερον κρατῆσαι τῶν πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτῶν δύνοιαν ἀπαστήσηται ἐπειτα ὅτιος ὥσπερ τὸν παιδὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ὢν τῇ ἀπὸ λῆς τῶν ἀγαμέμνονος θυμούμενος, μιγνύει τὸν ὥσπερ αὐτὸν, καὶ τῶν ἑλλήνων λόγον, ἵνα κἀκείνους ἀκούσαντας, δυνατωτέρους κατασκευάσῃ. πάντας γὰρ ὧν τὸν πολέμον ἐστάλθαι, δι' ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀγαμέμνονος, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ πολλὰ μὴ τε ποιηκέναι ἑαυτῷ, τὸ δὲ γέρας οὐ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τῶν κοινῶν τῶν ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς ἀντιλέγων ὁ ἀγαμέμνων, οὐκ ἀφρεῖ ὅπως καὶ αὐτὸς θεραπεύσῃ τὸ πλῆθος. φήσαντος γὰρ τοῦ ἀχιλλέως ἀπελεύσεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἔπαθεν ὕβριν, οὐκ εἶπεν ἄπιθι, ἀλλὰ φεῦγε, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν, εἰς τὸ ἀσεβέστερον μεταβαλών. καὶ οὐ δὴ ὁ παρακαλῶν σε μένειν, πάρεισι γὰρ καὶ ἄλλοι, οἱ ἡμῶν ἀξιώσουσί με, ὧν δὲ καὶ τοῖς ἀκούουσι κεχαρισμένον.

Καὶ ἔτι τούτοις εἰσάγει ῥήτορα νέστορα, ὃν ἡδυεπῆ, καὶ λιγὺν ἀγορητὴν προσεῖπε τὸν, καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέων αὐδή. ὃ μεῖζον ἐγκώμιον, οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος. τί δὲ ὅτι ὁ πραττόμενος τῷ λόγῳ. ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, δι' οὗ μετάγνωσιν ἐμποιεῖν

ἐμποιεῖν πειρᾶται τοῖς διαφερομένοις, ἀρίστοῦσιν. γνοῦν αὐτοὺς παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόεισι δὲ νουθετῶν ἑκάτερον, καὶ τίθεται ἑαυτῷ, ὡς πρὸς θυτέρῳ παραινῶν. καὶ γὰρ τοῦ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον, καὶ χαρισμνία τοῦ ἑτέρῳ λέγει. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι, παραινεῖ, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τοῦ πολλὰ κεκμηκότος γέρας. τοῦ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ὁρίζειν τοῦ βασιλεύειν πεφυκεναι νόμῳ, καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἔπαινον, τοῦ μὲν, ὡς πλείονων βασιλεύοντι, τοῦ δὲ, ὡς πλέον ἰσχύοντι. τοῦτον τὸν τρόπον πραΰνειν αὐτοὺς ὠιχεῖται.

Τί δὲ, ὄχι καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁπότε εἰδὲ τὸν ὄνειρον ὁ Ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέροντα παρὰ τοῦ Διός, καὶ ὁπλίζειν αὐτὸν ἕλληνας παρακελευόμενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τοὐναντίον οἷς βούλεται πρὸς αὐτὸν πολλὰ λέγων, ἵνα πεῖραν λάβῃ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπαχθῆς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χάριν λέγει, ἄλλος δὲ τις τῶν πείθειν αὐτὸν δυναμένων, πρεπόντως μένειν ὡς τῶν τῆς ἀληθείας τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ ἐν οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τοὐναντίον βούλεται· ὁ δὲ δεχόμενος τοὺς λόγους τούτους ἐστὶν ὀλυσσεύς, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος, καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις πρὸς τὸ πείθειν, τοὺς δὲ ὑποδεεστέρους, καταπληκτικῶς ὑπακούειν τοῖς βασιλεῦσιν ἀναγκάζων. καὶ ὁ ἄτακτος, καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρονεσι, μετρίως μὲν ὀνειδίζας, ὅτι ἀκόσμως τελοῦσιν, ἃ ὑπέχουσι, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολὺν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τῶν φιλτάτων ἐστέρηνται. παρακλήσει δὲ, καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῶν μαντειῶν, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ νέστωρ λόγος ἠλλαγμένος μὲν, εἰς ταὐτὸ δὲ τείνοντας ποιούμενος, καὶ πλείονι παῤῥησίᾳ πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλαγμένους χρώμενος, πείθει τὸν πλῆθος τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τοῦ μεδεμνοῦς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει. πρὸς πίθησι δὲ καὶ ἀπειλῶν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ θεῖον συμβουλεύει τῷ βασιλεῖ, ὅπως χρὴ καταλέγειν τὰ στρατωτικὰ τάγματα.

Πάλιν γὰρ τοῖς μὲν τὸν πόλεμον πράξουσι τῶν ἑλλήνων, τὰ μὲν, δυτυχησάντων, τὰ δὲ, πταισάντων, ἐν φόβῳ καταστάντων, ὁ μὲν διομήδης ἅτε τὸν ἐκ τῆς νεότητος θράσος, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστείας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸς τοὺς ὠιδιεξεκαθ τῆς ἀνδραγαθίας, σιωπῆς ἀξιώσας τὸν παρὰ τοῦ βασιλέως ὄνειδος, τότε ὠιπλήσσει τῷ ἀγαμέμνονι ὡς ὑπὸ ἀναιδείας συμβουλεύοντι φεύγειν. φησὶ γὰρ ἀπρεπέστατα, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέοντι. ἢ θέμις ὅστις ἀναξ ἀγορῇ, σὺ δὲ μὴ τι χολωθῇς. ἐν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ὠιχεῖται, καὶ ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτεῖται. καὶ τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπράχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμνήσκει λέγων, ταῦτα ἢ τὰ αὐτὰ ἴσασ' ἀργείων, οἱ μὲν νέοι, οἱ δὲ γέροντες.

Εἰς

dissidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi ansam dat, quod dum inter se disceptarent, hostibus lætitiæ occasionem præbituri essent. Primò autem utrunque admonet, & ut ipsi tanquam seniori obsecundet adhortatur. Atque dum alterum modestiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidem Agamemnonem hortatur, ne munus ei datum, qui multum laboris exhauserat, eriperet, Achillem uerò, ne cum summo rege contenderet. Denique neutrum sua laude frustratur, dum illum pluribus imperare, hunc uero plus fortitudinis habere dicit. Atque hunc in modum eos mitigare annititur.

Nunquid uerò & in sequentibus (quando Agamemnon somnium uidebat, quod bonam ei spem Iouis iussu faciebat, atque ut Græcos armaret, iubebat) Rhetorica usus est arte? dum contraria ijs, quæ sentiebat, in hoc ad multitudinem dicit, ut de illorum uoluntate periculum faceret, num uidelicet moleste laturi essent, si quando in aciem educerentur. Atque ipse quidem plebi grata dicit. Alius autem quidem eorum, qui persuadendi facultatem habebat, ad perseuerandum hortatur, ut quæ ipsissima regis sententia esset. Dum enim orationem ad optimates habet, declarat quod contrarium, quàm apud multitudinem præ se ferebat, uellet. Vlysses itaque illius uerba probè tenens, ac decora in dicendo libertate utens optimates mitibus dictis persuadet, inferiores autem additis minis, se præstantioribus auscultare cogit. Turba denique multitudinis & tumultu sedato, simul omneis prudentibus dictis persuadet, modestè illis exprobrans, quod pollicitis non starent, simulq; eos uenia dignatur, quod multo tempore ocium agentes, charissimis destituti essent. Ac tandem consolatione & spe illis ex uaticinio facta, ut maneant persuadet.

Artificiosa Agamemnonis tio.

Vlyßis sua soria ad Achillem.

Vlyßis de hortatoriu.

Ad eundem modum & Nestor uerba quidem non nihil immutata, sed in idem tendentia faciens, ac maiori libertate in dicendo libertate aduersus desidia marcescenteis, multitudinem persuadet, & negligentiæ causam in paucos referens, multos rubore suffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi statim consulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ sint.

Nestoris o lib. 2. Iliad.

Rursus autem quum in bellicis Græcorum facinoribus alij benè, alij malè se geßissent. Diomedes (quippe à iuuentute confidentiam, & ex strenuitate dicendi libertatem habens) donec animi sui magnitudinem commonstraret, regis conuitium silentio prætereundum putauit, tum uero Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam consuleret. Ait enim,

Tecum rex mihi disceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne stomacheris.

Ab honesto

In quibus simul eum admonere conatur, simul & iram ab eo deprecatur. Ac tum demum anteacta sua gesta sine inuidia commemorat, dicens,

Cuncta hæc facta sciunt iuuenesq; senesq; Pelasgi.

In

In ijs autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiose,

Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti,
Infelix, ueluti modo cunctis consuluisti.

Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire; alios enim opem laturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum sodali permansurum esse, ac pugnaturum, dicens, Vterq; nostrum, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uero hunc ob egregia quidem consilia, & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse, qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur; quo pacto legati ad Achillem mittendi sint.

Vlyßis suasoria ad Achillem.

Potrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus uti fingit. Vlyßis nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamemnonem pœnituit quod Briseidem rapuit, puellam restituere uult. Et, Dona quædam nunc mittit, quædam uero in posterum pollicetur se daturum, (neq; enim commodum erat illa commemorare, turgescente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiseranda miseras Græcorum uices prouocat, deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustrà medelam adhibiturum, quum non amplius poßit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patris attribuit, utpotè quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis transfert, Esto quod Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt.

Vlyßis dolo hortatoria.

Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructum esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hosteis ipsum contemnenteis incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, quum se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autem ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lachrymas profundit, ac primum quidem eius consilio acquiescit, dicens, se non derelinquendum, si Achilles naubus istinc soluturus esset, hoc enim illi gratum erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quod Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit, qui ei & dicendi & faciendi magister esset.

Nestoris oratio, inibi, lib. 2. Iliad.

Obiter autem & peccata eius in iuuentute commissa narrat, declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atq; orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis rhetorum præceptis summatim utens. Primo, quod honestum sit, cum supplicante, dona mittente, & non solum optimos quosq; legatos, sed ex illis præstantißimos amandante, in gratiam redire. Deinde quod & ipse dignus sit, qui exaudiatur, quippè illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentem occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandum Meleagri exemplo utitur, qui dum à fami-

Ab honesto

Εἰς δὲ τὰ ἑξῆς προτρέπει οὗς ἑλλῆνας τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς δαιμόνι, Οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας ἀχαιῶν, ἀπολέμους τ' ἔμεναι, καὶ ἀνάλκιδας ὡς ἀγορεύεις. & αὖτ τὸν ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βούλεται ἀπιέναι. οὗς γὰρ ἄλλους ἐξαρκέσειν, ἢ κ' ἀν ταυτοῦ φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν τοῖ ἑταίρῳ μενεῖν, καὶ μάχεσθαι εἰπὼν νῶϊ δ' ἐγὼ θρασύς τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέστωρ, τοῦτω μὲν γνώμης τε, καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅστε δὲ ἐς τέλος τοῖ συμβουλὴς δαφέρει, ἑαυτ' ὡς προθυμότερον δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ, καὶ ἐπέχει τοῖ λόγῳ, τὴν πρὸς ἀχιλλέα προθυμίαν παρασκευάζειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ γὰρ αὐτῇ δὲ τῇ προθυμίᾳ, ποικίλας τέχνας ποιεῖ χρωμένος οὗς ῥήτορας ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ὅτι οὐδέπω ἔφη, ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὧν τῇ τοῖ βρισηΐδος ἀφαιρέσει, τὴν τε λύρην ἀποδίδωσι, καὶ δῶρα τὰ μὲν, παυσάμενα πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὰρ ὧν χρήσιμον, οἰδόντος ἔτι τοῦ θυμοῦ. ταῦτα ὑπομιμνήσκει, ἀλλὰ πρῶτον ἀθέλησον ἐμβαλεῖν τὸν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τῶν ἑλληνικῶν ἀτυχημάτων. εἶτα εἰπὼν ὕστερον βαληθεὶς ἐπανορθώσεσθαι τὰς συμφοράς, ὀκέτι δυνήσεται, μετὰ ταῦτα τῶν πολέως παυσάμενος αὐτὸ μνήσῃ, ἑαυτοῦ μὴ ἀφαιρῶν τὸ ἐπαχθὲς, τοῦ δ' μᾶλλον οἷον ῥέπειν δυνάμενον προσώπῳ τοῦ πατρὸς πιθανὸν τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πρᾶοτερον αὐτὸν εἶναι, τότε καὶ τῶν ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλε τὸν λόγον. ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι οὗς μηδ' ἐν εἰς αὐτὸν δεῖ μαρτυρήσαντας.

Εἰδὼ γὰρ & τὸν ἐπίλογον, μηδ' ἐν τῶν λυπούντων ἔχειν τὰ ἀκούοντα. ἐπεὶ & μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ τελευταία παράκλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ὧν οὗς πολεμίους ὡς ἐν αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν δ' ἀν φησιν ἕλοις τὸν ἕκτορα, εἴ σου κατεγνωτίου σαίη, ὐδὲ δ' ἐν γὰρ τῶν ἑλλήνων ἑαυτῷ φησιν εἶν ὅμοιον. ὁ δὲ φοῖνιξ δεδικὼς μὴ ἐδεέστερον, ἢ προσῆκε, χρῆται τῇ δεήσει δ' ἄκρυα πιεῖν. & πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ σωτίθεται, φήσας μὴ ἀφλεφθήσεσθαι αὐτοῦ, εἰ ἀφήσοι. τοῦτο δ' ὧν αὐτῷ κεχαρισμένον, ἐν τῇ αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ὧν ἐδύθη πρὸ τοῦ πολέως, νήπιον παραλαβὼν, ἐν διδάσκαλος ὀργῶν, ἐν λόγων εἶν ἐξιόθη.

Παραδιηγεῖται δὲ καὶ τὰς ὧν τοῖ νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄβαλον ἡ τοιαύτη ἡλικία, ἐν πθϊκὼν ὀδὸν τῶν εἰς πῶροπλὶ πρὸς ἐπεῖ πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅπ δι' ἀλλάχθαι καλὸν τοῖ ἱκετεύοντι, καὶ δῶρα πέμπον τι, καὶ πρέσβεις οὗς ἀρίστους, κἀκείνων ἐμιωτάτους ἀπεσταλκότι, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὄσιν ἀποδοῦναι τροφοῦς γε ὧν, καὶ διδάσκαλος. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πθέμενος τ' παρόντα καιρόν. ἐν παρα

δείγματι χρῆται τῷ περὶ μελέαγρον δικαίῳ, ὅτι βάκειν παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ὁ συγκατέθεν, ἕως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν καταλαβόντων τὴν πόλιν συμφορῶν, ἀδὶ τὸ ἀμυνόμενον ἐπράπεν, ἄκας δὲ οἴκοι μὲν, οὐ ἱκετείας, ὀδὲ ἐδέηθη. παῤῥησίᾳ δὲ χρησάμενος, καθελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ ἀχιλλέως δείγνυ. τὰ μὲν δίκαιος ὢν πλήττων, τὰ δὲ, δυσχερῶς παρακαλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξύνῃ. ὅτω γὰρ ἥρμοξε τοῦ τρόπου μετεληφότι. πῶς δ' τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀπεκρινάμενος, ἤθος γνωναῖον ἅμα, καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐλεγκτικῶς ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας δυλόγους τῆς ὀργῆς παρισᾶς, ἀέαντι δὲ ἀπολογεῖται, καὶ ὀδυνᾶσθαι μὲν ἔφη ἀπλοῦσθαι τῇ ὑστεραίᾳ. βαμπόμενος δέ πως τοῖς φοίνικος δέησι, βουλεύσεσθαί φησι περὶ τοῦ ἀπόπλου. ἐκνικηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς ἀέαντος παῤῥησίας, ὁμολογεῖται πᾶν, ὅ μέλλει ποιήσειν, ὅτι οὐ πρότερον ἐξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν ὁ ἕκτωρ ἔλθῃ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, οὐ πολλὸς τῶν ἑλλήνων ἀπεκτονώς. ᾔδεσαν φησὶν, ὅτι καὶ πρὸ ἐκθύμως μαχόμενον τὸν ἕκτορα παύσεσθαι νομίζω, καὶ γὰρ ἐκεῖνον πεισθεὶς τῆς ὀδυνᾶσθαι τῇ ὁρμῇ τοῦ ἕκτορος αὐτέθηκεν.

Εν δὲ τοῖς τοῦ φοίνικος λόγοις κἀκεῖνο παρίστησιν, ὅτι τέχνη ἐστὶν ἡ ῥητορική. φησὶ γὰρ τῷ ἀχιλλεῖ, Διό τι παρέλαβόν σε νήπιον, ὅπως ἐσθλὸ' ὁμοῖός πολέμοιο, ἠδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρε ἀριπρεπέα τελέθοντι, τοὔνεκά με πέπεμψε διδασκέμεν πάντ' ἄρ' ἅπαντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ᾧ οἷς καὶ αὐτὸν δείκνυσιν, ὅτι ἡ τῶν λόγων δυνάμις μάλιστα οὐ ἀνδρας ἐυκλεεῖς ἀπεργάζεται.

Εστὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῆς ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κατηγορίας, καὶ ἀπολογίας ὑποδείκνυσι τρόπον, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν οἷς ὁ ἕκτωρ κατατάττεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν, καὶ ἀνοβλασίαν, ὅτι τοιοῦτος ὤν, ἠδίκει πόρρω ἀπωκισμένους, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγένετο. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ δικαίως ὑπὸ πλήσεσθαι συγκατατιθέμενος, καὶ τῷ ὑποσχέσθαι τῷ πρὸς τὸν μενέλαον μάχῃ, ἀπολυόμενος τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.

Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι εὖ φρονῶν, δῆλα γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ὄντ' αὐτῆς ἀναγνώσεως. ὀκ ἀμέλησε δὲ ὀδὲ χαρακτηρίσαι οὐ ῥήτορας, τὸν μὲν γὰρ νέστορα ἡδίω, καὶ πεσιῶν τοῖς ἀκούσιν εἰσάγει, τὸν δὲ μενέλαον, βραχυλόγον, καὶ σύχαειν, καὶ τοῦ πεκρυμμένου τυγχάνοντα. τὸν δὲ ὀδυσσέα, πολλῶ, καὶ πυκνῷ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχρημένον. τοῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τύπτις ἥρωσιν, ὁ αὐτίκα μαρτυρεῖ ἀκούσας αὐτῶν, ὁπότε πρεσβεύοντε ἀφίκοντο εἰς τὴν ἴλιον.

Καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων ὅμηρος παρίστησιν, αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει δείξας ἁπάσῃ, οἷδε δ' καὶ γὰρ

familiaribus obsecraretur, ut suppetias patriæ ferret, illis morem non gerebat, donec præ necessitate calamitatum urbem inuadentium, ad hostium uim propulsandam uersus est. Cæterum Aiax neq; commiseratione, neq; supplicatione sibi opus esse putans, sed libertate dicendi usus. Achilli affectum illum eximere decreuit, partim quidem eum opportunè obiurgans, partim uerò generosè obsecrans, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conueniebat, qui eadem uirtute pollebat. Horum autem unicuiq; Achilles respondens, mores cum generosos, tum simplices præ se fert. Alijs nanq; argutè simul & magnificè contradicit, dum probabileis iræ suæ causas adducit, Aiaci autem se purgat. Ac Vlyßi quidem ait, se postera die nauigio in patriam remeaturum. Quum autem precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriam reducenda consilium capere. Aiacis uero libertate uictus, ingenue fatetur, quicquid facturus erat, quod scilicet non ante in prælium descensurus esset, quàm Hector ad tentoria ipsius & naues, multis Græcorum necatis, peruenisset. Vbi etiam dicit, se Hectorem quantumuis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atq; hoc illi Vlyßis dicto opposuit, quo eum adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

Masculatio. Aiacis oratio.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quod Rhetorica sit ars, dicit enim Achilli,

Idcirco puerum te, nec graue Martis onus, nec
Concio quid posset gnarum, accepi erudiendum.
Nanq; forum celebrat multos, redditq; beatos.
Idcirco inquam, misit ut hæc te cuncta docerem,
Vt dicendo fores clarus, bellisq; gerendis.

In quibus & hoc innuit, quod dicendi facultas potißimè uiros illustreis faciat.

Est autem & in alijs multis poeseos illius locis inuenire orationes rhetoricam sapientes. Accusationis nanq; & purgationis modum cum in alijs commonstrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatem & incontinentiam ei exprobrans, & quod quum talis esset, tamen homines procul dißitos inuria affecisset, unde suis malorum autor extitisset. Alexander uero germani excandescentiam in hoc frangit, quod se iure optimo reprehendi ab illo fatetur, & quod timiditatis crimen amolitur, dum pollicetur se singulari certamine cum Menelao congressurum.

Homerum itaq; dicendi artificem esse, nemo rectè sentiendum negauerit. Quippe cum & alia euidentißima exempla ex eo adduci possent, non neglexit autem quin singulas singulis oratoribus dicendi formas attribueret, Nestorem suauem, & auditoribus gratum, Menelaum uerò breuitati studentem, & propositi tenacem. Vlyssem uero multa, & densa uerborum suppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duob. Heroibus istis testatur, quod eos audiuisset, quando legatione fungentes, Ilium peruenerant.

Epilogus particularis.

Iustitiæ dendum.

Atque has dicendi species Homerus ipse paßim in sua poesi insinuans, exhibet. Nouit autem & orationum conten-

contentionem, quæ subinde in omni negotio contrariæ pronuntur, ut per probabilem dicendi facultatem, idem & probent, & improbent. Ait enim,

Flexibilis quanquam sit lingua hominum, uariusq;
Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione
Huc illuc uolitet multus, constat tamen illud,
Qualia uerba facis, quod talia mox tibi fient.

Nouit autem & hæc copiosius dicere, & breuius repetere, id quod recapitulatio uocatur, & apud Oratores in usu est, quando negotium postulat, rem pluribus dictam, breui compendio in memoriam reuocare. Quæ enim Vlysses apud Phæacenseis in quatuor rhapsodijs narrauerat, ea denuo breuius in hisce perstringit,

Cœperat ut primum Ciconas domitauerit, atq;
Deinde. Et reliqua.

Cæterum quum ciuilis oratio & legis peritiam complectatur, neq; Homerum istius imperitum deprehenderimus. An uerò legis nomen illius seculo in usu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alij enim constare dicunt, quod legis nomen tenuerit, idq; ex eo, quod dixit, Hominum iniuriam & æquitatem spectantes. Aristarchus uero Graijs æquitatem à bene distribuendo dictam esse putat. Atqui & lex hinc appellata uidetur, quod æqua cunctis, seu pro merito unicuiq; tribuat. Quod autem legum uim tenuerit (& si id non ex scriptis, sed ex hominum consilijs colligi queat) in multis ostendit. Achillem nanq; de sceptro dissentem fingit,

Nunc id Achiua iuuentus
Causidici, in manibus gestant, qui iura reseruant
A Ioue dictata.

Iura enim, & priscæ illæ consuetudines, legum uice sunt, quarum Ioueni autorem esse tradunt. Cum quo & Minoem illum Cretensium regem colloqui ait, colloquium autem (ut & Plato testatur) olim legum disciplina erat. Perspicuè uero & in illis declarat, quod legibus obsequendum, & quod ab iniuria abstinendum sit,

Iustitiæ studendum.

Quocirca penitus uir nunquam sit sceleratus
Consulat at bene dona deûm, quæcunq; recepit.

Primus itaq; Homerus rem politicam in species diuisit. In clypeo nanq; (quem Vulcanus, hoc est, spiritualis illa uis, ad totius mundi imitationem fabrefecit) duas urbeis continen finxit, unam quidem pace & lætitia fruentem, alteram uero belligerantem. Et utranq; ideo suis conditionibus describit, quod per unam ciuilis, per alteram uero mulitaris uita insinuatur.

Præterea nec rusticanam uitam silentio præterijt, sed & hanc euidentibus ac uenustis uerbis illustrauit. Cæterum id quod in omni urbe, lege sancitum est, ut senatus concilium fiat, ex Homericis istis ortum habet,

Magnanimumq; uocat cœtum, sanctumq; senatum.

Agamemnon enim senatores cogit, ut cum eis de multitudine armanda consultet. Et quod oporteat principem præ alijs, omnium salutem curare, in eadem persona docet, quam & commonefacit.

Principis

τῇ αὐτίθεσιν τῶν λόγων ἀεὶ τῶν φαινομένων ὡς πάντος πράγματος πιθανῶν, καὶ τὰ αὐτὸ κατασκευάζοντων, & ἀναιρουμένων διὰ τῆς εὐπορίας τῆς λογικῆς ἕξεως. φησὶ γὰρ

Πρηΰς τοι γλῶσσά ὅτι βροτῶν, πολέες δ' ἐνὶ μῦθοι,
παντοίων δὲ πολὺς νόμος ἐνθα, καὶ ἐνθα,
ὁπποῖον κέν τε πάθοι ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσῃς.

Ἐπίσταται δὲ ταῦτα καὶ διὰ πολλῶν λέγειν. καὶ δὶς ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ἔστιν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ῥήτορσιν. ὁπότ' ἂν δὲ ἐν πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως, ἃ γὰρ διήγησατο ὁ ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν διὰ βραχέων διέξεισιν ἐν τούτοις. Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον λίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα & τὰ ἑξῆς.

Τοῦ δὲ πολιτικοῦ λόγου ἔχεται καὶ ἡ τῶν νόμων ἐπιστήμη, καὶ ὀδὲ τούτης ἐκτὸς ὢν ὅμηρον εὑρίσκομεν αὐ. εἰ μὲν δὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου οὗτος κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι, εἰδότα τοὔνομα τοῦ νόμου ἐν τῷ εἰπεῖν ἀνθρώποις ὕβριν, καὶ δυνομίαν, ἐφορῶντα. ἀριστάρχος δὲ ὠήθη τῆς δυνομίας εἰρῆσθαι, παρὰ τὸ εὖ νέμεσθαι. καί τοι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν, ἀπὸ τοῦ νέμειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. ὅτι δὲ δύναμιν τοῦ νόμου οἶδεν, εἰ μὴ ἐν γραφαῖς, ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλασσομένοις, ἐν πολλοῖς πράξεσι, τὰ γὰρ ἀχιλλέα ποιεῖ ἀντὶ τοῦ σκήπτρου λέγοντα, νῦν αὖ τέμιν ὕβριν ἀχαιῶν ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵ τε θέμιστας πρὸς διὸς εἰρύαται, θέμιστας γ', καὶ θεῶν μοι, οἱ νόμοι. ὧν τὰ δίκαια εἰσηγητὴν πρᾶδίδωσιν. ὧν καὶ τὰ μίνωα τὸν τῶν κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. καὶ ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν. τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθέμιστος εἴη, ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχεν, ὅσσ' δίδοιεν.

Πρῶτος τοίνυν ὅμηρος τὰ τῆς πολιτείας διείλεν, ἐν γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τοῦ κόσμου παντὸς μίμημα κατεσκεύασεν ἥφαιστος, τουτέστιν ἡ πνευματικὴ δυνάμεις ἐμπεριεχομένας ἐποίησε δύο πόλεις τὴν μὲν, ἐν εἰρήνῃ, καὶ εὐφροσύνῃ διάγουσαν, τὴν δὲ ἐν πολέμῳ χολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρας πρόσφορα παρείσησιν, ὅτι ὁ μὲν, πολιτικὸς ὁ βίος, ὁ δὲ, στρατιωτικός.

Οὐ παρεῖδε δὲ ὀδὲ τὸν τρίτον τῶν γεωργικὸν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἐδείξεν, ἐνάργειαν ἅμα, καὶ κάλλος πεῖθεις τοῖς λόγοις. ὁ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νομοθέτης τὸ εἶναι συνεδρίαν βουλῆς. καὶ τοῦτο πρὸς τοῦ τὸν δῆμον συνιέναι, πρόδηλον ὅτι ἐστὶν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων. βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἵζε γερόντων, συνάγει γὰρ ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας καὶ σκέπτεται περὶ αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην. καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἄρχοντα πρὸ τῶν ἄλλων φροντίζειν τῆς πάντων σωτηρίας. ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ διδάσκει, ὃ καὶ πράττει.

Οὐ χρὴ πανύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. καὶ ὅτι δεῖ τοῦ ἡγουμένου, πείθεσθαι οὗ ἂν τοῦ τεταγμένος. καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὴν τεταγμένην ὁ Ὀδυσεὺς ὑποδείκνυσι. τοὺς μὲν γὰρ τίμους, λόγοις προσλιπαῖσι πείθων. τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου, πικρότερον ἢ τῷ πλήθει. ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι, παρὰ πᾶσι νενόμισται. ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ἢ τοῦ Διός. Οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι ἐπιβρόμησιν, ἀλλ' αὐτοὶ ἔσαν ἅπαντες. νόμος παρὰ τοῖς πλείοσι τὸν πρεσβύτατον λέγειν, ὁ δὲ Διομήδης ὑπὸ ἀνάγκης τοῦ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγει, συγνωστὸς εἶναι ἀξιοῖ. καὶ μὴ κότῳ ἀγάσασθε, ὅνεκα δὴ γενεῇ νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῶν.

Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισται, τὸ κολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια, συγγνώμης τυγχάνειν. ὅθεν πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητής, ἐν οἷς φησιν ὁ ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ, Καίκεν τηλέμαχον πόλεν' ἔφη σὸς φίλος υἱός, ὡς ἐγὼ ὄφρα ἐκὼν ὄν σὸν δόμον, οὐδὲ χαρίζω πωλούμενα μνηστῆρσιν ἀεισόμενον μετὰ δαῖτας, ἀλλὰ πολὺ πλέονον, καὶ κρείσσονον ἤγον ἀνάγκη.

Τριῶν δὲ ὄντων πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην, καὶ δυνομίαν, βασιλείας τε, καὶ ἀριστοκρατίας, καὶ δημοκρατίας. καὶ ταύτας πάλιν ἀντικειμένων τριῶν πρὸς ἀδικίαν, καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας. ὃ δὲ ταύτας ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε. τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως ὀνομάζων, καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς γὰρ τόποις. Θυμὸς ἦ μέγας ὅδε διοτρεφέων βασιλήων, ᾧ μὴν δ' ἐκ διός ἐστιν. Φιλεῖ δὲ ἐμμετρίαν ζῆν. καὶ ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν βασιλέα σαφῶς δηλοῖ. λαῶν δ' ὅ γε ποιμὴν ἔασε, πατὴρ δ' ὡς ἵππος ἦγε. καὶ ὅτι τινὰ ῥέξας δικαίου ὅτι τι εἰπὼν ἐν δήμῳ. ἦτ' ὅδε λίκη θείων βασιλήων. τὴν δὲ ἀριστοκρατίαν, ἐν οἷς βιοτῶν βασιλεὺς πάντε καταλέγει. καὶ παρὰ τοῖς φαίαξι. δώδεκα γὰρ καὶ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες, ἀρχοὶ κείνουσι, τρισκαιδέκατος δὲ ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δ' εἰκόνα γὰρ ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἀσπίδος δείκνυσι. ἐν ᾗ δύο ποιήσας πόλεις, τὴν ἑτέραν, δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδενὸς ἡγουμένου, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν καὶ νόμους βιοιούντων, ἐνθα καὶ δικαστήριον εἰσάγει. καὶ ἐν ἐκείνῃ γε τὴν δημοκρατίαν παρίστησιν, ἐν οἷς φησι, δῆμον ὑποδδείσας. δὴ γὰρ μεχολώσατο λίην. ὅνεκα λητῆρσιν ἐπιστόμενος τανύοισιν, ἥκαχε θεσπρωτούς. οἵ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν. τὸν δὲ βιαίως, καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν ὀνομάζει, νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα, οἷος δὲ τοῖς ὄρνισι γίνεται δείκνυσιν ἐν τούτοις. εἷς ἔχον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων, ὅς κ' ἀρὴ ἵνα τάμνῃσι, καὶ ὄστα νεμεῖ χαλκῷ. καὶ τ' αἴγιδον ἢ τυραννικὸν ἀφαίνει. ὅς ἀρκεῖνας τ' ἀγαμέμνονα, ἐκράτει τ' μυκηναίων. καὶ ὁπότε αὐτὸν ἐθῆ φησιν. ὅλι ὄκ' αὖ ἔτυχε ταφῆς ἐπὶ μενέλαος πόλιν. ὅθεν γὰρ ἂν τῶν τυράννων νενόμισται, τῷ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐν γαῖαν ἔχουσαν, ἀλλ'

Principis est totam nequaquam stertere noctem.

Et quod oporteat subditos imperatori parere, & quo modo præfectus se ad uniuscuiusq; ingenium accommodare debeat, Vlysses commonstrat. Optimates nanq; mollibus uerbis persuadet, plebeios uerò acerbius castigat. Quinetiam præstantioribus assurgere, apud omneis lege cautum est. Quod & ipsi dij erga Iouem faciunt,

Nullus sustinuit tunc
Expectare Iouem, sed cuncti assurgere contra.

Præterea lex apud plerosq; est, ut dicendi partes senioribus mandentur, eam ob causam Diomedes præ belli necessitate primum dicere ausus, uenia se dignum putat,

Ne mihi succensere uelitis,
Quod minimus natu uestrûm modo dicere conor.

Quin & illud apud omnes lege sancitum est, ut qui sponte peccauerunt, supplicio afficiantur, qui uerò inuiti, ueniam mereantur. Id quod Poeta rursus ostendit, in quibus cantor apud eum inquit,

Dixerit hæc tua Telemachus charissima proles,
Quod non sponte domum ingressus sim, uel rogitans quid
Pro mercede procis solitus cantare petulcis,
Sed dum multa trahit pars me, potiorq; coactum.

Cæterum triplici existente politia, ad iustitiam & æquitatem exequendam, regno, aristocratia, & democratia, atque his quum rursus oppositæ sint, ad iniustitiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, & ochlocratia, neque has Homerus ignorare uidetur, quippe qui regnum per omnem poesim nominet, ac celebret, ut in his,

Est Ioue nutrito regi iracundia magna,
Illius atq; honor à Ioue, quod perdiligit ipsum.

Regnũ seu monarchia.

Ad hæc qualem deceat esse regem, perspicuum facit,

Ceu mitis pater hic populo imperitare solebat,
Læderet ut neq; facto, nec uerbotenus ullum,
Quum tamẽ hic sit mos regum, dijs qui similes sunt.

Aristocratiam uerò, in quibus Bœotum quinq; reges enumerat. Et apud Phæacas,

Ter deni in populo regesq; ducesq; celebres,
Dicunt iura, quibus decimus nunc tertius addor.

Democratiæ uerò imaginem in clypei fabrica euidenter ostendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperante, sed cunctis pro arbitrio suo secundum leges uiuentibus. Vbi & fòrum iudiciale introducit. Atq; in illa democratiam exhibet, dum ait,

Sed ueritus populũ, is siquidem stomachatus abũdè,
Quod sectando malos, funestos atq; latrones,
Thesprotis oberat, qui nobis semper amici.

Violenter uerò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat, recentius enim illud nomen, qualia uerò eius gesta sint, in his ostendit,

Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter,
Qui gladio nares, auresq; recidat acuto.

Præterea & Aegisthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus esset, inquit, Non sortitus fuerit sepulturam, si Menelaus adesset, hoc enim sub tyrannis lege cautum est,

Huic equidem non soluissent sua iusta propinqui.

Alitibus

Alitibus, canibusq; sed esca fuisset in aruo.
Quod facinus teterum commiserat.

Oligarchiam uerò innuere uidetur in ambitioso procorum præcipuas obtinendi partes studio, de quibus ait,

Atq; Ithacæ sterili quotquot dominantur iniquè.

Turbulentum uerò imperium in Troianorum rep. tradit, in qua omnes Alexandri complices malis impliciti sunt. Et Priamus filios suos tanquam horum autores increpat,

Accersiuistis mala mi, soboles scelerata.

Quin & alius quidam Troianorum Antimachus,

Auro ab Alexandro corruptus, munere claro.
Disuasit reddendam Helenam flauo Menelao.

Humana iustitia.

Quandoquidem uerò id apud homines iustum censetur, quando unusquisq; pro sua dignitate tractatur, & quum deos ac parēteis colere, ac familiares in precio habere, præcipuæ illius species sint, pietatē quidē erga deos in multis docet, ubi Heroas rem diuinam & uota faciēteis, dona dijs offerenteis, ac hymnis eos celebrāteis inducit. Dumq; pro pietatis remuneratione, à dijs auxilium reportant. Honorem autem erga progenitores in Telemachi persona præcipue ostendit. Et in quibus Orestem collaudat,

Inclytus, insignis non audis quàm sit Orestes,
Excellatq; homines cunctos, quod sit patris ultor.

Ad hæc quod à natura iustum, & ex retributione debitum sit, ut parentes senectute confecti à liberis foueantur, per unicam dictionem explicuit, dicens, Nec dum charis parentibus pro educatione pretium persoluerat. Fratrum autem beneuolentiam, & fidem inter sese, in Agamemnone & Menelao. Amicorum uerò in Achille & Patroclo innuit. Vxoris autem prudentiam, & studium erga maritum in Penelope. Mariti erga uxorem desiderium in Vlysse exhibet.

Regnũ seu monarchia.

Cæterum quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potißimum declarauit,

Vna auis optima pro patria pugnare subinde.

Et rursus quomodo eiusdem reipub. ciues concordes esse conueniat,

Absq; tribu, sine lege, domoq; sit ille, tumultus
Autor qui fuit unquam sæui, pernitiosi.

Quo autem pacto ueracitas in precio habenda, & mendacium fugiendum sit, in hoc ostendit,

Vt Stygius Pluto, sic nobis est inimicus,
Cuius uerba sonant aliud, quàm pectore sentit. Et,
Absenti obtrectant, sed præsenti benè dicunt.

Porrò quum familiæ tum maximè conseruentur, quando uxor mariti consilia arcana neque curiosè indagat, neque absq; illius sententia quicquam facere conatur, utrunq; à Iunonis exemplo commonstrauit. Alterum quidem Ioui dicenti attribuens,

Consilium ne quæso meum cognoscere tentes
Omne, soror, coniunxq; mea.

Alterum autem Iunoni,

Ne quando post hac mihi succensere uelis, si
Clam te conueniam Oceanum, laticemq; profundum.

Præterea nec hoc poetam latuit, quod apud omneis in usu est, ut ij, qui in bellum descenderunt, aut in periculo constituti sunt, aliquid familiaribus suis mandent. Siquidem Andromache Hectorem deflens, ait,

Non

ἀλλ' ἄρα τήν γε λιώνεσθε, ὦ οἰωνοὶ κατέδραψαν κείμενον ἐν πεδίῳ, μάλα γ' μέγα μήποτο ἔργον.

Ολιγαρχίαν δὲ δηλοῖν δοκεῖ, διὰ τῶν μνηστήρων πλεονεξίας, περὶ ὧν φησιν, Ηδ' ὅσοι κρανάων ἐθάκης κατακηραίνεσι. τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν ἐν τῇ τῶν τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ἐν ᾗ, ὦ σωκράμενοι ταύτῃ ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς περιέπεσον. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισίν, ὡς τούτων αἰτίοις, ὦ δύστατέ μοι κακὰ τέκνα κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τ τρώων ὁ ἀντίμαχος, χρυσῷ ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα. οὐκ ἔασχ' ἑλένην δόμεναι ξανθῷ μενελάῳ.

Επεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον ὅπερ νομίζεται, τὸ ἀκριβεστάτην ἑκάστῳ τοῦ κατ' ἀξίαν, ἐν ᾧ μάλιστά δεῖ τὸ θεοὺς σέβειν, γονέας, καὶ οἰκείους τιμᾶν, τὴν μὲν εἰς θεὸς εὐσέβειαν ἐν πολλοῖς διδάσκει, εἰσάγων οὐ ἥρωας θείοντας, καὶ δῶρα μένους, καὶ δῶρα ἀναπθέντας τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς. καὶ δὴ εὐσεβείας ἀμοιβὴν ἀκλαμβάνοντας τ παρὰ τ θεῶν ὠφελείαν. τὴν δὲ πρὸς τοὺς γεγονοτας τιμὴν, ἐν τοῖ τηλεμάχου προσώπῳ μάλιστα δείκνυσι, καὶ ἐν οἷς ἐπαινεῖ τὸν ὀρέστην. Οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος ὀρέστης. πάντας ἐπ' ἀνθρώπους ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα;

Καὶ δὴ τὸ γηροτροφεῖσθαι τοὺς γονέας ὑπὸ τ παίδων φύσει δίκαιον, καὶ δὴ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, διὰ μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν ἐπῶν, ἐδὲ τοκεῦσι θρέψα φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφῶν δὲ εὔνοιαν, καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖ ἀγαμέμνονι, καὶ μενελάῳ, φίλων δὲ ἐν ἀχιλλεῖ, καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι, γυναικὸς δὲ σώφροσύνην, καὶ φιλανδρίαν, ἐν τῇ πηνελόπῃ. αὐδρὸς δὲ πόθον τὴν αὐτοῦ γυναικὸς, ἐν τοῖ ὀδυσσεῖ πρίσκει.

Οπως δὲ ὦ ὥστε πατρίδος χρὴ πράττειν, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν ὅπως οὐ τὴν πολιτείας κοινοῦντας φιλίας ἔχειν δεῖ. Αφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος, ὃς πολέμου ἔραται ἐπὶ δημίου ὀρνύοντος. πῶς ἢ τὸ ἀληθεύειν τίμιον, τὸ ἢ ἐναντίον φευκτόν; ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν, ὃς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δ' ἐνίσπῃ. καὶ οὔτ' εὖ μὴ βάζοντι, κακῶς δ' ὀπίσω φρονέοντι.

Τῶν δὲ οἴκων μάλιστα σῳζομένων, ὅπόταν γυνὴ μήτε τὰς ἀρρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μήτε αὐτὸ τὴν γνώμης αὐτοῦ πράττειν τι ἀνεχειρῇ, ἑκάτερον ἐκ τῆς ἥρας ὑπεδείξε. τὸ μὲν πρότερον, ἐν τοῖ δίι λέγοντι πρὸς θεὰς, ἥρη, μὴ δὴ ταῦτας ἐμοὶ ἀνὴρ ἐλπεο μήθεα εἰδήσειν. τὸ δὲ ἕτερον τῇ ἥρᾳ, μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ, οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο. τὸ δὲ καὶ τοὺς δεῖσαντας ὑπὲρ πόλεμον, ἢ ἐν κινδύνῳ καθεστῶτας ἐν τέλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις ἐδίσι μένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἡ μὲν γὰρ ἀνδρομάχη σεμνοῦσα τὸν ἕκτορα φησιν, οὐ γάρ μοι θνήσκων, λεχέων

χέων ἐκ χειρὰς ὄρεξας, ὄλλέ τί μοι εἶπας πυκινὸν ἔ-
πος ὅ τέ κεν αἰεὶ μεμνήμην νύκτας τε, καὶ ἤματα σλα
κρυχέοντα. ἡ δὲ πολυπλόκη, τῶν τοι ὀδυσσέως ἐν τε
λῶν μνημονεύει, φήσαντος ὁπότε ἐξίοι τῷ ὄκ οἶσθ'
ἥκεν μ' αὐέσει θεὸς ἥκεν ἁλώω, αὐτοῦ νῦν τοῖα.σοίδ'
ἐνθάδε πάντα μελόντων, μεμνῆσθαι πατρὸς, καὶ μη
τρὸς ἐν μεγάροισιν, ὡς νῦν ἢ ἔτι μᾶλλον, ἐμοῦ ἀ-
πόνοσφιν ἐόντος, αὐτὰρ ἐπεισ' ἡ πᾶσ' ἀγυιὴ ἔσε
ται ἴσλαι, γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα πόσι κατὰ σλῶμα
λιποῦσα, οἶσθε καὶ ὧν τρόπους. καὶ οἱ ἐὼν ἐν νηυσίν, 10
ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα. πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ
ἔμπεσλα πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ ὧδε τοῖς θανάτοις τῶν οἰκείων πρίθη, οὔτε
ἔμετρα εἶναι ἀξιοῖ, (ἀγρὸς γὰρ ὄντα) οὔτε παντε-
λῶς ἐκκεκόφθαι ἐᾷ (ἀδυνάτου γ' ὄ ἀπαθὲς ὧδε ἀν
θρώπων.) ὅθεν λέγει τὰ τοιαῦτα. Αλλ' ἤτοι κλαύ-
σας, καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκεν, πλεῖστον γ' μοῖραν
θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δ' ἐ φησιν, ἀλ-
λὰ χρὴ τὸν ᾗ, καταθάπτειν ὅσκε θανόντα νηλέα θυ
μὸν ἔχοντας ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. ἐγνω ὃ κάκεῖ
νε, ἃ καὶ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζετ' ἐν τε ἄλλοις. καὶ
ἐν τοῖς, ἐνθάδε ἐπαρχύσασι, κασίγνητοί τε ἔται τε,
τύμβῳ τε, σήλῃ τε, τὸ γ' γέρας ὄστε θανόντων. ὃ οἷα
ἡ ἀνδρομάχη φησὶν ἐς τὸν ἕκτορος νέκυν γυμνὸν
κείμενον, ἀόλαε δύλαε ἔσσυτο, ἐπεί κε κιόσι κορέ-
σωντ' γυμνὸν, ἀτὰρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέοντ'
λεπτά τε, καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναι-
κῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα κατάφλεξω πυρὶ κηλέῳ, ὄλλ' ἐνὶ σοί γ' ὄφελος ἐπεὶ ὄκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς.
ἀλλὰ πόθος πρόσω. καὶ τρωϊάδ' ὠν κλέος ἔσσ. οὕτω 30
καὶ ἡ πολυπλόκη τὴν ἐσθῆτα κατασκευάζει λαέρ-
τῃ ἥρωϊ ταφήϊον. καὶ ταῦτα, μὲν μέτρια. τὸ δὲ πε
ρισσὰ τούτων ζῶα ἄλλά τε, καὶ ἀνθρώπους πολαίειν
τ' ἀχιλλέα τὴ τοῦ πατρόκλου πυρᾷ, ὄκ ἐπαινῶν λέγει.
διὸ καὶ πολφωνεῖ, κακὰ δὲ φρονεῖ μήδεα ἔργα.

Καὶ τὰ πολυανδρία πρῶτος ἤγειρε. Τύμβον δ' ἐκ πεδίου ἐνὶ χοῦμεν ἀγαγόντου. καὶ δὴ πολλὰ
φίλους ἀγῶνας ἐδείξε πρῶτος. ταῦτα μὲν κοινὰ τε τε
ἐν εἰρήνῃ, καὶ τ' ἐν πολέμῳ καθεστώτων. τὴν δὲ πόλε
ὧν πολέμου ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικὴν τινὸν κα
λοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένη ἐν πεζομαχίαις,
τειχομαχίαις, πολεμαχίαις, παρατάξεσι, μονομα
χίαις. πολλὰ δὲ καὶ στρατηγικὰ πόδε ἐχουσα, ὧν ὀλί
γα παραθέσθαι δεῖν ἄξιον.

Εν γὰρ ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ πρότερα τάχθαι
τὸ ἱππικὸν καὶ ἕπεσθαι τὸ πεζόν. καὶ δὴ δὲ δείκνυσιν οὕτως,

Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσφι, πε
ζοὺς δ' ἐξόπιθεν σήσας, πολέας τε, καὶ ἐσθλούς. καὶ τὸ
ἐν τοῖς στρατιώτας ἡγεμόνας καὶ τάξεις. ἐπὰ δ' 50
ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων. ἑκατὸν ὃ ἑκάστῳ κούροι ἅμ'
ἕσεσθον δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

Καὶ τ' ἡγεμόνων, οὐ μὴ πεδαγωνίζεσθαι ἐν πρώτοις
τεταγμένος. οὐ ὃ κατόπιν ἐξομένος, ἐπάγφ οὐ

λεπο/

Non etenim moriens mihi dextram iungere tentas,
Nec monitis oneras uiduam prudentibus ullis,
Quæ meminisse iuuet noctesq;, diesq; dolentem.

Penelope uerò mandatorum Vlyßis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionem ibat,

Haud scio num reducem Deus, an'ne uelit perijsse
Pergama apud Troiæ, quapropter sit tibi curæ
Noster uterq; parens, uelut hactenus atq; magis nũc.
Quando ego digredior, linquens charißima quæq;.
Videris ast ubi Telemacho barbam cecidisse
Primam, nube uiro coniunx cuicunq; uoles, sed
Aedibus in nostris regnabit filius idem.

Nouit & procuratorum rationem, Procuratores.

Naue abiens, procurat uti domus omnis adesset
Ad nutum senioris, & ut rata cuncta manerent.

Luctus uero in familiarium funeribus, neq; moderatos (illiberale nanq; hoc est) probat, neq; prorsus è medio tolli (eo quod homines istum affectum exuere nequeant) permittit. Vnde talia dicit, Sed lachrymãs sanè accesit, lamẽtaq; miscens, Parcè nanq; animos hominum fecere miseros.

In alijs uerò ait,

Conuenit hunc sepelire statim qui mortuus, & si
Cotidie lachrymas animo fundamus acerbo.

Nouit autem illa, quæ etiamnum in sepulturis legitima putantur, idq; cum in alijs, tum in his,

Ornabunt inibi tumulum, statuentq; columnam
Fratres, ac socij pretium quod manibus amplum.

Et qualia Andromache ad nudum ac iacens Hectoris cadauer inquit,

Vermes te comedent uarij, canibus saturatis,
Aedibus at nostris tibi uestimenta reposta,
Filo pertenui quæ texuerant mulieres.
Ast hæc cuncta dabo flammis, quod nullius usus
Nunc tibi sunt, animus non hæc desyderat ultra,
Sed potius Phrygios, Phrygiasq; nurus decorarent.

Ad hunc modum & Penelope funebrem Laerti heroi uestem adornat. Atq; hæc quidem moderata sunt. Quod uerò dicit, Achillem superuacanea quædam istarum rerum cum alia animantia, tum homines in Patroeli pyra comburere, non collaudat. Propterea & acclamat,

Facta sed is mala, mente uolutat.

Cœmeteria quoq; primus excitauit,

Omnibus è campo ductum struimus monumentum.

Funebria quoq; certamina primus monstrauit. Atq; hæc hominibus cum in pace, tum in bello constitutis communia sunt. Cæterum rei bellicæ (quam & militarem quidam uocant) peritiam poesis illa (utpote pedestri pugna, muralibus, nauali, arietibus, & singulari certamine uariegata) multa quoq; imperatoria complectitur, quorum pauca in medium adducere, haud indignum uidetur.

In acie nanq; conuenit equitatum semper præordinari, peditatum uerò sequi, id quod ad hunc modum ostendit,

Prima acie ponit currus, equitesq; ueloces,
Postrema pedites multos locat, egregiosq;.

Et ut militum duces in singulis ordinibus sint,

Septem aderantq; duces uigilum, iuuenesq; cuiq;
Centum aderant, manibus gestantes spicula longa.

Deniq; & ducum quosdã inter principia pugnare, quosdã

uerò

uerò ĩ extrema acie reliquos ad pugnãdũ exhortari decet,

Arma rapit, quicunq; ſitus iuxta Idomenea,
Idomeneus ſed apro ſimilis, qui robore magno,
Prima acie pugnat, poſtremas excitat autem
Meriones illi ualida uirtute phalanges.

Præterea quum uiribus præſtantes in exterioribus partibus caſtrametari conueniat, ut reliquis tanquam murus circumiecti ſint, regis uerò tabernaculum in medioximo, hoc eſt, tuuiſſimo figi, ad hũc modũ id oſtendit, cũ generoſiſſimos quoſq;, Achillẽ & Aiacẽ, in extremis nauiũ partibus. Agamemnonem uero, & reliquos optimates, in medio tetendiſſe ait. Et quũ hoſteis inter caſtrametandum aggerem agere ſoleant, foſſas in latum & profundum ducere, eaſq; palis per circuitum ita interſepire, ut nullus eas propter latitudinem tranſilire, neq; propter altitudinem in eas deſcendere poßit, idem & apud Homerum fit,

Foſſa etenim fuit illa timori,
Lata, nec ut ſalias, nec ſit penetrabilis ulli.
Nanq; ab utroq; labro ſtetit ingens aggere uallum.
Deſuper at compacta fuit ſudibus præacutis,
Quos Danai craſſos, magnosq; prius ſtatuêre,
Effugium ut certum fierent, queis Martia corda.

Porro qui iſthæc ſectantur, generoſam mortem oppeiunt,

Non ſtudio ſine, non inglorius interiturus,
Aſt aliquid faciens, quo lauder poſteritate.

Et rurſus,

Vulneribus quicunq; necem ſibi ſentit adeſſe,
Mortem obeat, ſic pro patria eſt occumbere clarum.

Atq; præſtantibus quidem uiris ob res bene geſtas præmia diſtribuuntur,

Munera dat præſtantibus, egregijs ducibusq;.

Acrei uero deſertoribus comminatur,

Quemcunq; à ratibus longè deprendo uolentem,
Iſthic atra manet mors hunc.

In pugnis autem quemadmodum quàm differenter, & quàm uariè Heroas & uulnerare, & uulnerari fingat, quid dicere attinet? Illud uerò admonitu dignum eſt, quod eos, qui aduerſa uulnera acceperunt, illuſtriores exiſtimamus, utpote qui perſiſtendo ac perſeuerando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à ſcapulis ictos, ignominioſiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpeſſi ſint. Quorum utrunq; apud Homerum eſt,

Vulnera ne tergo capias, ceruiceq; nulla,
Ventre ſed aduerſo, ſed pectore fixa ſagitta
Condecoret, primaq; uelis decernere pugna.

Et rurſus,

Nunquam mi ſcapulis figes haſtam fugienti,
Sed cupio aduerſo ferias me pectore promptum.

Commodè autem in hoſtium fuga admonet, ne circa ſpolia occupati ſint, ne ue hoſtibus aufugiendi occaſionem dent, ſed eis immineant, ac perſequantur.

Exuuijs inhians nullus poſt terga maneto,
Vt ſpolia ampla queat naues perferre Pelaſgas,
Hoſtibus occiſis, tum demum incumbite prædæ,
Exuuias hominum campo paßim legitote.

Sunt denique apud eum omnis ætatis rectè facta, à quibus unuſquiſque animari poterit. In ipſo quidem ætatis flore exiſtens ab Achille, Aiace, & Diomede. Iunior autem

λειπομένους πρὸς τὴν μάχην. οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο. Ἰδομενεὺς μὲν, ὑὶ πολεμάρχοισι σὺν εἴκελος ἀλκὴν, Μηριόνης δ' ἄρα οἱ τῶν μάστας ὄρσασε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ τοὺς δυνάμει διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν ὡς πρὸ τείχους τῶν λοιπῶν προβεβλημένους, τὸν δὲ βασιλέα ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ, τουτέστι τῷ μεσαιτάτῳ κατασκηνοῦν δείκνυσιν, ἐν τῷ τοὺς μὲν γηναιοτάτους τὸν Ἀχιλλέα, καὶ τὸν Αἴαντα ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι, τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα, ὃ τοὺς ἄλλους ἀρίστους, ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὸ ἐν τῷ στρατοπεδεύεσθαι χάρακάς τε περιβάλλεσθαι, καὶ πάφρους ἀρκαπᾶσιν, εἰς εὖρος, καὶ βάθος. καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος, μήτε διὰ βάθος καταβαίνειν δυνάσθαι. γίνεταί τε ἐν τοῖς πολεμίοις καὶ πρὸς ὁμήρου, Ἀπὸ γὰρ δεινὸς ὃ τάφρος ὀρύσσα, τὸ γὰρ ὑπερθορέειν ἀμφὶ ὅτε πέρησε βαθεῖα, ἐν μὲν γὰρ ἐπιρρεφὲς πυκὶ πᾶσαν ἔπασαν ἀμφοτέρωθεν. ὑπέρθεν δὲ σκολόπεσσιν ὀξέσσιν ἠρήρειστο· οὓς ἔστησαν υἷες ἀχαιῶν τοὺς κρυνὸς, καὶ μεγάλους δεῖν ἀν δρῶν ἀλεωρὴν, ὃ μαχόμενοι δυνήσοιντο γενναίως οἱ τούτοις ἑπόμενοι. Μὴ μὰν ἀπαιδεῖ γε, καὶ ἀκλεῶς ἀπολοίμην. ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν, ὃς δέκεν ὑμέων βλήμενος ἠὲ τυπείς, θανάτον, καὶ πότμον ἐπάσῃ, τεθνάτω, τὸ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης τεθνάμεν. καὶ τοῖς μὲν ἀρίστοις, γέρα νέμεται. ἀλλὰ δ' ἀρίστοισι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι. τοῖς δὲ λειποτάκτοις ἀπειλεῖ. ὃν δ' αὖ ἐγὼν ἀπαύδω νῶν ἐθέλοντα νοήσω, αὐτῇ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις, ὃν μὲν τρόπον, καὶ ὅπως διαφόρως, καὶ ποικίλως τοὺς ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, καὶ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τιτρωσκομένους, ἐνδοξοτέρους ἡγόμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ συνεσαίνειν, καὶ παραμένειν προθυμίαν δεικνύοντας. οὓς δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μετάφρενον τραυματίας, ἀτιμοτέρους, ὧν ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. καὶ ταῦτα δὴ ἑκατέρα ὅδι πρὸς ὁμήρου. εἴπῃ γὰρ καὶ βλεῦο πονδύμενος, ἠὲ τυπείης, ὄκ αὖ ἐπ' αὐχένα ὄπισθε πέδοι βέλος, ὀδ' ἐνὶ νότῳ, ἀλλὰ κεν ἢ στέρνῳ, ἢ νηδύϊ αὐτιάσειε πρόσω ἰεμένοιο μετὰ πολεμάρχων ὀαρίσιν, καὶ πάλιν, ὀ μὴ μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις, ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι δι' ἔνθορε θῶρηξ ἔλασσον. χρησίμως δὲ καὶ ἐν τῇ προοπῇ τῶν πολεμίων πρᾶσσει μὴ πρὸς τὰ σκῦλα γένεσθαι, μὴ ἢ ἐνδιδόναι καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖσθαι, καὶ διώκειν. μήτις νεῶν ἐνάρων ὑπὸ βαλλόμενος μετόπισθεν μιμνέτω, ὡς κεν πλεῖστα φέρων ὑπὸ νῆας ἵκηται. ἀλλ' αὖ δρᾶς κτείνοιν, ἔπειτα δὲ κῆ τὰ ἕκηλοι νεκροὺς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.

Εστι δὲ παρ' αὐτῷ πάσης ἡλικίας κατορθώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὅς τις οὗ ἐπαρθείη, ὁ μὲν, ἀκμάζων, τοῦ τ' ἀχιλλέως, καὶ Αἴαντος, καὶ διομήδους. ὁ δὲ

νεώτερος, ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, καὶ τοῦ Μηριόνου. ὁ δὲ μεσαιπόλιος, ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως, καὶ τοῦ Ὀδυσσέως. ὁ δὲ γέρων, ὑπὸ τοῦ Νέστορος. καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἀπ' αὐτῶν, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὴ τῶν πολιτικῶν λόγων, καὶ πράξεων ὅσι παρ' Ὁμήρῳ τὰ λήμματα.

Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῆς ἰατρικῆς, εἰ καὶ ταύτῃ μὴ εἴχεν ἀπείρως Ὅμηρος. Ὅτι μὲν πολλοῦ ἀξίαν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου, Ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. δοκεῖ δὲ ἡ ἰατρικὴ ὠφελίμη εἶναι νοσούντων, καὶ ὑγιαινόντων, ἅπερ ἐκ τούτων αὐτὸς μάθοι, ὅτι μὲν ὠφέλιμος. ἰατρὸς δὲ ἑκάστου ὠφελίμου περὶ πάντων. ὅτι δὲ ὑγιαινόντων, καὶ νοσούντων, φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ, σημαίνει τούτων ἑκάτερον. ἔστι μὲν δὴ ἰατρικὴ, θεωρητικὸν μὲν, τὸ διὰ τῶν καθολικῶν λόγων, καὶ διὰ μεθόδου ἐπάγον ἐπὶ τὴν τοῦ μέρους γνῶσιν. Τούτου δὲ αὖ μέρη, τὸ μὲν, σημειωτικόν. τὸ δὲ αἰτιολογικόν, πρακτικὸν δὲ τὸ, διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς βαδίζον. τούτου δὲ μέρη, τὸ μὲν, διαγνωστικόν. τὸ δὲ, χειρουργικόν, τὸ δὲ φαρμακευτικόν. πῶς οὖν ἑκάστῳ τούτων Ὅμηρος ἐνεβέβληκεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι εἶναι ἐπίστατο, ἐν τούτῳ αἰνίσσεται, διὰ τοῦ θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει, δηλονότι κατὰ τέχνην θεωρητικὴν ἐσκευασμένα.

Τὸ δὲ σημειωτικὸν αὐτικρυς ἐσορᾷ, διὰ τοῦ Ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν Χείρωνος, πρῶτος τὴν αἰτίαν τῆς κατοχόσης τοὺς Ἕλληνας νόσου κατεγνώκεν. σωιδιὼν ὅτι τὰ ἐπιδήμια νοσήματα, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ὃς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἡλίῳ, οὕτως γὰρ τὰς ὥρας τῶν ἐτῶν ἐπάγει. αἱ πρὸ τοῦ αὐξῆσαι δυσκράτους διακείμεναι, νοσήματος αἰτίαι κατίσαντο. καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τήν τε σωτηρίαν, καὶ τὴν ὄλεθρον, τῶν μὲν ἀνδρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν, τῇ Ἀρτέμιδι, τουτέστι τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ σελήνῃ ἀνατίθεσι. Τοξότας μὲν αὐτοὺς ποιῶν, διὰ τὴν τῶν ἀκτίνων βολήν. ὅτω δὲ διορίζων τὸ ἄρρεν, καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἄρρεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι. τὸν μὲν τηλέμαχον τηλεκυδῆτον εἶναι, ἀπόλλωνος γε ἔκητι. τὰς δὲ τινὰ δ' ἄρεος κούρας ὑπὸ Ἀρτέμιδος πυξῆναι. οὐδὲ θανάτους αὐτοῖς ἀνατίθησιν, ἅ τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ οἷς διορίζει. οὐδὲ μὲν ἀπόλλων τόφρα μὲν ἄρ' ἀργυρέοιο βιοῖο χώετο νιόβῃ. τὰς, δ' ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τὸν κύνα ὠνόμασε πολλὰ δὴ κατεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον τοῦ ἐκκαύσεως, καὶ νόσων, λαμπρότατος μὲν ὄν' ὅτι κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν. αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει περὶ τῶν θεῶν. οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' ἀίθοπα οἶνον, τοὔνεκ' ἀναίμονες εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται. ἡ γὰρ τροφὴ, ἥτε ξηρὰ, καὶ ὑγρὰ αἵματος ὅτι γεννητική. τοῦτο δὴ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάσαν δὴ διαφθαρὲν, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς, ὅτως ἀκριβοῖ, ἐν

autem ab Antilocho, & Diomede. Semicanus uero ab Idomeneo, & Vlysse. Senex à Nestore. Atq; quiuis rex à cunctis istis regibus, præsertim Agamemnone. Huiusmodi quidem decreta & dictorum, & factorum ciuilium, apud Homerum sunt.

Cæterum uideamus & de medicina, num & huius peritiam Homerus habuerit. Quod eam multifecerit, ex illo constat,

Vir medicus multos alios superauerit unus.

Videtur autem medicina esse scientia morbidorum, & sanorum, id quod ex hisce aliquis coniecerit. Primum quod sit scientia,

Præ cunctis sciis est medicus mortalibus aptus.

Deinde quod salubrium, & insalubrium,

Pharmaca multa salubria, mixta, nocua tenebat.

Quo uersu utrunq; istorum innuit. Estq; medicinæ pars contemplatiua, quæ per uniuersales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cuius rursum partes sunt, signorũ obseruatio, & causarum morbos continentium notitia. Practica uero, quæ eiusdem effectum tractat. Cuius partes sunt, uictus ratio, chirurgia, & medicamentaria. Quo igitur pacto uniuscuiq; istorum Homerus incubuit? Eo quod obscurè in isto significat, se partem speculatiuam cognitam habere,

Talia pharmaca habet consulta, Iouis pia nata.

Consulta enim ideo uocat, quod secundum artem contemplatiuam instructa essent.

Signorum autem obseruationem per Achillem palam facit. Quum enim Chironis discipulus esset, primus morbi (qui Græcos inuaserat) causam deprehendit. Norat enim communes ægrotationes ab Apolline (qui idem esse cum sole uidetur) ortum habere. Is nanq; anni tempora induxit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in uniuersum, uirorum salutem & exitium, Apollini, mulierum Dianæ, hoc est, Soli & Lunæ, acceptum ferunt. Quos iaculatores quidem ob radiorum iactum fingit. In marem uero & fœminam ideo secat, quod masculinum genus à natura calidius sit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum uirum euasisse inquit, Tyndari autem filias Dianæ beneficio adoleuisse. Præterea & mortes istis attribuit, idq; cum in alijs multis, tum in quibus secernit,

Arcitenens iaculis hos Phœbus Apollo necauit,

Dum Niobæ succenset, & has phareatrata Diana.

Adhæc ubi canis exortum recenset, signum, & causam ipsam æstus ac morborum, Canis exortus noxius.

Splendidus est equidem, sed peßima quæq; minatur,

Ac generat febres miseris mortalibus idem.

Morborum autem causas reddit, in quibus de dijs ait,

Nec comedunt fruges, nec uina nigrantia potant,

Sanguine ob idq; carent, immortalesq; uocantur.

Cibus nanq; siue humidus, siue siccus, sanguinem generat, atq; is corpus nutrit. Nimius autem, uel corruptus, morborum causa est.

Practicam autem medicinæ partem (sub qua & uictus

ctus ratio cõtinetur) accuratè tenet. Siquidem diuturnos, & acutos morbos primus nouit, ut quando dicit,

Quæ rogo te domuit tam lenta morte, sororum,
Fila trahunt hominis quæ, num ualitudo diurna,
Num'ue Diana potens iaculis confecit acutis?

Constat autem eum quoq; frugalem diætam salubrem existimare. Finxit nanq; Heroes abis uesci carnibus, ad tollendum circa edulia curiositatem: Porrò quum uenter assidua saturatione opus habeat (quando prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine est, in cor ac uenas digesserit, ac excrementa per secessum eiecerit) huiusmodi inquit,

Sed cœnare prius quanquam finitote, dolentem,
Non etenim peius quicquam uentre imperioso,
Qui meminisse sui iubet, imperat atq; subinde.

Et rursus,

Mandere me iubet hic, nec non potare frequenter,
Ex animo tollit mala cuncta, replereq; mandat.

Nouit præterea & uini in utendo discrimina, quod immodicè quidem sumptum noceat, modicè uero, prosit. Illud quidem ad hunc modum,

Vinum mellifluum, quod multos lædit ineptos,
Si quis potet id immodicè, ac se ingurgitet isto.

Hoc autem sic,

Corpora fossa iuuat, reficitq; suauis Iacchus.

Et quod uires corroboret.

Sed quicunq; satur fuerit uinoq; ciboq;,
Perdius esse potest pugnando contra inimicos,
Pectore confidens ut sit, nec membra labascant,
Antea quàm cunctos in pugna uicerit hosteis.

Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat,

Dixit Pontonous sed dulcia fundere uina.

Acre autem, & capiti nociuum Vlysses Cyclopi apponit. Obstipatiuum uero medelæ adhibet, id enim Pramnium est, quod Machaon saucio dat.

Quod autem gymnasticæ operam dare præcipiat, ex multis constat. Semper enim labori intentos fingit, idq; partim pro cuiusq; officio, partim exercitij causa. Quippe qui Phæacas uoluptati operam danteis, & procos quantumuis luxu diffluenteis, tamen ipsos se exercere introducat. Atq; ita labores ad sanitatem conseruandam sufficere putat. Somnum autem corpori defatigato mederi. Vlyßi nanque ex marinis laboribus fesso, somnum obrepsisse inquit,

Alleuet uiq; statim hunc ingente labore grauatum.

Natura nanq; expetit, ut corpus labore defectum, requiescat. Et in quo parum caloris est, hunc (quia non potest undiquaq; penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus requiescit? quia animæ concentus remittitur, & membra soluuntur. Id quod perspicue dixit,

Decumbens placitum carpebat membra soporem.

Porrò quemadmodum immodestia in alijs omnibus nociua est, sic & de immoderato somno Homerus sentit, dum aliquando ait, Cesset & multus somnus, nonnunquam uero, Cesset & pernox uigiliarum custodia.

Nouit præterea & aeris temperiem ad sanitatem conferre, in quibus ait,

Elysium

φῶ ὅτι καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν δ' οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα, ὡς ὅταν λέγῃ, Τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασε τανηλεγὲς θανάτοιο, ἠ δολιχὴ νόσος, ἠ ἄρτιος ἰοχέαιρα, οἷς ἀγανῆς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

Φανερὸς δὲ ὅτι καὶ τῶν λιτῶν διαιταν ὑγιεινῶν ὑπολαμβάνων, ὥς τοι ἔνικε δ' οὐ πρῶας ὀπῶν κρέα σι χρωμένους, παρηγορῶν τῶν πόδι τὰ βρώματα πρὸς ὑγίειαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθέντα, τὸ μὴ οἰκεῖον τῷ σώματι, εἰς καρδίαν, καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περιττὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν, Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ, ὀ γάρ τις συγκρεῖ ὧδ' γαστέρι κωΰτερον ἄλλο ἔπεστι. ἣ τ' ἐκέλευσεν ἔοιγε μνήσασθαι ἀνάγκη, καὶ πάλιν, ἠδὲ μάλ' αἰεὶ ἐδέμεναι κέλεται, καὶ πίνεμεν ἐκ δέ με πάντων λήθαιε, ὅσ' ἔπαθον, καὶ φὶ πλήσασθαι ἀνώγει.

Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς. ὅτι ὁ μὲν πολὺς πεθεὶς, βλαβερὸς, ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν, ὅτω, Οἶνός τοι μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς κ' ἐμὲ μὴ χανδὸν ἕλῃ, μηδ' ἄσιμα πίνῃ, τὸ δὲ, ἐκείνως. αὐδὴ δὲ κεκμηῶτι, μέγα οἶνος ἀέξει. καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικός. ὅς δ' ἐκ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσάμενος, ἐδωδῆς, αὐδάσι δυσμενέεσι πανημέριος πολεμίζοι, θαρσαλέον νύ τοι κῆρ φρένας ἐν, οὐδ' ἐπιγύα πρὶν κάμνει, πρὶν τοὺς ὀρωρεῖν πολέμιοι. καὶ τὸν μὲν ἥδιον, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει ὡς φάτο, ποντόνος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκέρα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. οὐ μὲν, φῶ τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, οὐ δὲ, δὶ ὠφελείας τινὸς ἕνεκα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ δυσεὺς τίθησι. τὸ δ' ἐν σύφοντα πῶς ἴαπτ, ὅστος γὰρ ὅδιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τε τρωμένῳ δίδωσιν.

πεδίον, καὶ πείρατα γαίης, ἀθανάτοισι πέμψουσιν, ὅτι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς. τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ τέλεται ἀνθρώποισιν. οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὐδέ ποτ' ὄμβρος. ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας, ὠκεανὸς αὔησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. ἐν οἷς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν αὐραιῶν ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῖς ζῴοις θερμὸν, δεῖται ἀναψύξεως. ἰάματα δὴ παθημάτων οἶδε. λειποθυμίας μὴ ἀναψύξειν, ὅπερ καὶ νῦν τὸν σαρπηδόνα ποιεῖ. Αὖθις δ' ἀμπνεύσας, πόθι δὲ πνοὴ Βορέαο, ζώγρει νῦν πνείουσα κακῶς λιπαφρόνα θυμόν. ψύξεως δὲ θέρμῃ, ὡς ὑδὶ τὸ ὀλυσσεῶς λεχθέν μαρμαίρω, ὃς ἐν τῷ θάμνῳ κρύπτεται, ᾗ θα καὶ ἀνέμων, καὶ ὄμβρων λῶν σκέπη. καὶ τὴν πρόσθεν ὕλην καλύπτεται. καὶ ὅπου δὲ λοῦτρα, καὶ χρίσματα; ὡς νῦν τὸν διομήδους, καὶ τὸν ὀδυσσέως, ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομιζόντων. καὶ γὰρ οἵαν ὠφέλειαν ἔχει τὰ λουτρὰ, δῆλα τούτων μάλιστα δηλοῖ, θυμῆρες κεράσασα ἡ κρατός τε, καὶ ὤμων φανερὸν δὲ ὅτι ἐντοῦθεν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νοῦρα, εἰκότως ἀπ' αὐτῆς, καὶ τὴν ἴασιν τοῦ κόπου λαμβάνει. αὕτη δὲ ὅθεν ἡ δῆλα τοῦ θερμαίνεσθαι, καὶ ὑγραίνεσθαι. ξηραίνουσι γὰρ οἱ κόποι.

Λοιπὸν δὲ σκοπεῖν, ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας κατεγόησε. τὸν μὲν δὴ μενέλαον, ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομιστέον τὸ βέλος, ἔπειτα σκεπάσμενος τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπίεσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα ἐπιπάσας. καὶ δῆλον πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ πράττεται, τὸν δὲ εὐρύπυλον ἤδη τοῦ μηροῦ τετρωμένον, πάτροκλος πρῶτα μὲν τῷ εὐπορήθρῳ μαχαιρίῳ διαχειρίζει, ἔπειτα ἀπνίψας ὑδάτι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνότερον ῥιζαν ἐπιβάλλει. πολλαὶ γὰρ πανταχῇ πεῖς ἴασιν ἕλκων τεφύκασιν. ἔγνω δὲ, καὶ ὅτι, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ὅθεν ἐπιτήδεια, ξηραίνεσθαι δὲ χρῄζει τὰ ἕλκη. καὶ ὁ νεὸς ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθον. ἀλλ' ἥσθη τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις. ἔδει γὰρ τῷ ὀδυνομένῳ παραμυθίας. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα ὀμεγάλῳ, ὀδὲ κάριον πλευρὸν ὑδὶ τοῦ ὤμου, εἰκότως ἀφυλάκτοτερα διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτὸς δέικνυσιν. ὁ δὲ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶδι ἐδιώκετο.

Κἀκεῖνο δὲ δεῖ κατανοῆσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι ὀκ ἀγνοεῖ τὰ ἰατρικῶν φαρμάκων, τὰ μὲν ἐπίπλαστα, καὶ ἐπίπαστα, ὡς ὅταν εἴπῃ. ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα πάσσε. τὰ δὴ ποτὰ, ὅπου ἡ ἑλένη τῷ κρατῆρι μίσγει φάρμακον, νηπενθὲς, ἄχολόν τε κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τῶν θηλητηρίων φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίχριστα οἶδεν ὡς ἐν τούτοις. φάρμακον αὐθροφόνον δὲ ἐκέμθη, ὄφρα οἱ ἐν ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ ἐν ἐκείνοις, ἐν δὲ βάλε κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσῃ. ταῦτα μὴ καὶ πόθι τοῦ παρ' ὁμήρῳ ἰατρικῶν.

Ὠφελοῦνται δὴ οἱ ἄνθρωποι, ὡς περὶ ἀρετῆς ἰατρικῆς, ὅτως

Elysium in campum mitteris, & ultima terræ,
Auspicio diuûm, retinet loca quæ Rhadamanthus,
Et qua parte homini solet esse facillima uita.
Nulla imbi nec nix, nec grandis hyems, pluuiæq;
Non ullæ, Oceanus mittit sed leniter auras
Spiranteis Zephyri, queis felices recreentur.

In quibus hæc duo potißimum rectè pernouisse uidetur, primum quod uenti ex humore nascantur, deinde, quod quum calor animanti insitus sit, refrigerio opus habeat. Præterea & paßionum medelas nouit. In Sarpedone nanque fingit, exanimatis refrigerationem conducere. Loci Homerici explicatio.

Respirauit, ubi flatus Boreæ recreabat
Exanimem, aspirans animo, qui liquerat illum.

Calorem autem frigoris remedium esse, in Vlysse temperatibus acto, demonstrat, dum eum arbustis & materia isthic obuia ita contectum scribit, ut à uentorum & pluuiarum ui protegeretur. Verum enimuero ubi lauacra, & unguenta: nimirum in Diomede, & Vlysse, qui per ea ex nocturnis uigilijs curati sunt. Etenim qualem commoditatem lauacra habeant, in his potißimum declarat,

Grata lauacra caput, humerosq; lauando refudit.

Constat igitur quum nerui hinc originem habeant, quod & laboris medelam ab illis sumi consentaneum sit. Ea autem calefaciendo & siccando fit. Labores enim arefaciunt.

Reliquum est ut consyderemus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primo iaculum eximat, deinde hulcus dispiciat, sanguinem exprimat, ac sicca medicamenta insperget. Id'que artificiosè ab eo fieri, perquam manifestum est. Eurypilum uerò Patroclus primum cultello penetrabili pertractat, deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. Multæ nanque paßim ad hulcerum medelam proueniunt. Nouit præterea quod medicamenta amara ad siccandum idonea sint, & quod hulcera siccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum sanaturus non statim abijt, sed aßidebat, ac sermonibus oblectabat. Dolenti nanq; consolatione erat opus. Machaonem uerò in humero non magna, nec letali plaga uulneratum, negligentiore diæta uti meritò fingit, ac fortasse illius artem ostendit. Qui enim alia (ut occurrebant) dijudicabat, seipsum sanare poterat.

Illud uerò etiam apud eum animaduertendum est, quod non ignoret, medicorum pharmacorum quædam emplastrata & inspersiua esse, ut quando ait, Lenia sanè pharmaca inspergebat, quædam uero poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiscet,

Nepenthes adimens iram, mala cunctaq; tollens.

Ad eundem modum, & uenenatorum pharmacorum alia illinitiua esse nouit, ut in istis,

Pharmacon interimens homines sectatur ut illo
Inficiat iaculum æratum.

Alia uerò poculenta, ut in illis,

Crateri injiciens ut cunctos perdere poßit.

Tantum de re medica Homeri.

Porrò quemadmodum medicina hominibus conducit, sic

ſic & diuinatio. Cuius unam quidem partem Stoici artifi/ cialem eſſe dicunt (ut eſt, aruſpicium, augurium, oracu/ lum, ſortes, & ſigna, quæ in uniuerſum artificialia ab illis appellantur,) alteram uero inartificialem, & quæ non do cetur, ut ſunt ſomnia & uaticinationes. Neq; iſthæc Ho/ merus ignorauit, imò uerò uates, ſacerdotes, & ſomnio/ rum interpretes nouit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca ſapientem,

Augurium norit, necnon qui commoda dicat.

Et Vlyſſes uotum faciens ait,

Nominis inſtinctu oraclum referat mihi quiſquam,
Aut Iouis oſtentum uideam, doceatq; tremendo.

Sternutatio. Sternutatio quoq; apud eum boni ominis eſt. Procis autem uates diuinus aſsiſtit, qui numinis afflatu futura ſignificat. Quandoquidem uerò Helenus ſe diuinæ uocis auditorem fuiſſe prædicit,

(Auribus hiſce meis uocem hauſi nanq; deorum)

Credendi occaſionem præbet, quod & Socrates ab illius dæmonij uoce reſponſum peteret.

Tragœdia. Quæ præterea rationalis ars, aut ſcientia reliqua fit: I/ mò uerò & Tragœdia (quæ & rerum, & uerborum ma gnificentia gaudet) ab Homero originem ſumpſit. Om/ nes nanq; Tragœdiæ ſpecies apud eum ſunt, facta magni/ fica & admiranda, deorum apparitiones, orationes faſtu turgidæ, ac omnigenorum morum imitatrices. Et ut ſum/ matim dicam, poemata eius nihil aliud ſunt, quàm actus graues & ſublimes, ſiue dictionem, ſiue res ac ſententias ſpectes. Nec impiorum facinorum demonſtrationes (ut ſunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imò uerò quum eiuſmodi quippiam commem/ nit, delictum magis extenuare, quàm conuitijs inceſſere co natur. Vt in Clytæmneſtra fecit, ait nanq;, eam bona men/ te præditam eatenus fuiſſe, quatenus philoſophum, hoc eſt præceptorem quendam ab Agamemnone conſtitutum ſe/ cum habebat, qui ei optima quæq; præcipiebat. Iſto autem è medio ſublato, tum demum ab Aegiſtho ad peccandum illectam eſſe. Adhæc quod Oreſtes patrem iure ultus ſit, Aegiſtho necato, quum interim matris interemptionem obticuerit. Hæc atque alia iſtiuſmodi multa apud poe/ tam, ſcribentem Tragœdiam grauem & humanam, uide/ re licet.

Nihilominus autem & Comœdia indidem alicundè occaſionem cœpit. Deprehendit nanque in eo (quamuis grauia & ſublimia narret) quod introductiones quædam ſint, riſum mouentes. Eam ob cauſam Vulcanus qui/ dem in Iliade claudicans, & diis uina infundens intro/ ducitur.

Excitat immenſum riſum cœleſtibus ille.

Therſites autem corpore turpiſſimus, & animo ſcelestiſ/ ſimus, ob tumultum, maledicentiam, & inſolentiam, ab V/ lyſſe pulſatus, omnibus ridendi materiam præbuit.

Triſtantes quanquam, riſerunt ſuauiter omnes.

In Odyſſ. uerò Demod. apud Phæacēſ. uolupt. opā dāteis,

Veneris

ὅτως ἐστὶν ὅτε καὶ ἀφ' ἑλμαυλικῆς. ταύτης δὴ τὸ μὴ τεχνικὸν φασὶν εἶναι οἱ στωϊκοί. οἷον, ἱεροσκοπίαν, καὶ οἰωνόν, καὶ τὸ πόδι φήμας, καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συλλήβδην τε χνικὰ προσηγόρευσαν. τὸ δ' ἄτεχνον, καὶ ἀδίδακτον, τοῦτ' ἔστιν ἐνύπνια, ἐνθουσιασμούς. οὐδὲ ταῦτα δὴ ὅμηρος ἠγνόησεν, ἀλλ' οἶδε μὴ μάντις, καὶ ἱερεῖς καὶ ὀνειροπόλους, ἐλ δὲ καὶ οἰωνισάς, καί τινα ἐν ἰθάκῃ σοφόν. Ορνιθάς τε γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι, καὶ ὀδυσσεὺς φησὶν ὀλχόμενος. φήμην τίς μοι φαίνε ἐγειρομένων ἀνθρώπων ἐνθάδε ἐκποδὼν ἠὲ δόμοις τόδε φαίνοι. καὶ παρμὸς δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεται. τοῖς δ' μνηστῆρσιν ἐφίστατο ἐνθεος μάντις, ἐκ τινος ὠὴ πνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος φησὶ θείας φωνῆς γεγονέναι,

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων, πῆχε πιθοῦσ' ὀλ καὶ σωκράτης ἀφ' ἑλ τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

Τίς ἔτι καταλείπεται λογικὴ τέχνη, ἣ ὠὴ σήμερς ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τραγῳδία τῆ ἀρχῆν ἔλαβεν δὲ ὁμήρου, εἰς ὄγκον πραγμάτων, καὶ λόγων ἐπῆρθεῖσα ἐστιν παρ' αὐτῷ πολλῶν εἰδῶν τραγῳδίας, ὄγκα μεγάλα, καὶ παράδοξα. καὶ θεῶν ὠὴ φανέαι, καὶ λόγοι φρονήματος μεστοί, καὶ ἠθῶν παντοίως μιμηλικοί. σωλόνλ δὲ εἰπεῖν ὅλ ὀλίγῳ ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα αὐτῷ ὅτι τὰ ποιήματα. σεμνὰ μὲν, καὶ ἐπηρμένα τῇ λέξει, καὶ τῇ διανοίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν. ὀκ ἔχοντα δ' ἀνοσίων ὄργων ὠὴ λέξεις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων, ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἢ νεωτέρα τραγῳδία τολμᾶν, ἀλλὰ καὶ ὅταν διότου λι ὀς ὠὴ μνησθῇ, ὠὴ κάμπῃ μᾶλλον, ἢ ὀνειδίζειν ὠειρᾶται τὸ ἁμάρτημα, ὡς ὠδὶ ἑλ κλυταιμνήστρας ὠεπο ηκεν φησὶ δὲ ὅλ φρονεῖν ἀγαθῶν τὸ πρότερον, ἕως πρόνλα εἶχε τ' ἀοιδόν, τοῦτ' ἔστι δ' διδάσκαλον τινα τοῦ τοῦ ἀγαμέμνονος ὠὴ ταθέντα, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριστα πραττοῖ. ἔπειτα δὲ ἐκ πολλῶν ὁ αἴγισθος θέμις, πρὸς πεισεν αὐτὸν ἁμαρτάνειν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τὸν πατρὸς τ' αἴγισθον ἀκτείνας, τῆ δὲ ἑλ μητρὸς αὐαίρεσιν ἀπεσίγησε. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ὅτι παρὰ τοῦ ποιητῆ. τραγῳδίαν σεμνὴν, καὶ ὀκ ἀπαύθρωπον γράφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλασσον καὶ ἡ κωμῳδία ἐνθῶδε ποθὲν ἔλαβε τὴν ἀφορμὴν, εὗρε γὰρ ὅτι καὶ πρὰ τοῦ τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα διήγε μὴν ἐπεισόδιά τινα ὅτι γέλωτα ἐνοῶντα. διὸ ἐν τῇ ἰλιάδι, ὁ μὲν ἡφαιστος χωλεύων, εἰσάγει οἰνοχοῦν τοῖς θεοῖς. ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσι θεοῖσιν, ὁ δὲ θερσίτης τοῦ τε σώματι αἴσχιστος, καὶ τῆ ψυχῆ κάκιστος, ἐκ τ' θορυβεῖν καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν, ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γελᾶν παρεσκεύασε οἱ δ' ἀχνύμενοι περ, ἐπ' αὐτῷ κλῦ γὲ λασσαν. ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖ ἡ λυπαθῶσι φαίαξι δημοδόκος ᾄδει τῆ ἀρετῶ, καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δόλ μα.

Loci Homerici explicatio.

δεσμὰ, καὶ πάφωροί τε ἐγένοντο, καὶ γέλωτα παρέχουσι τοῖς ἄλλοις θεοῖς. οἱ καὶ ἔσκωψαν χαριέντως πρὸς ἀλλήλους, καὶ παρὰ τοῖς ἀσώτοις μνησθῆναι εἰσάγουσι ὁ ποιητὴς ἥρω, τῷ γυναικοπάτωρ ὀδυσσεῖ ὁρίζων εἰς πάλιν, καὶ γὰρ τῷ ἔργῳ φαινόμενον καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τῶν ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ὠφελεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀναίεσθαι, ἵνα καὶ δι' αὐτῆς πρὸς αὖ καὶ τὸν βίον πόνους. τοιαύτη μὲν καὶ ἡ θυμηδία παρὰ τῷ ποιητῇ εὑρίσκεται. εἰ δὲ οἱ μετ' αὐτὸν εἰσαγόντες τὴν κωμῳδίαν λόγοις αἰσχροῖς, καὶ ἄκαιρα καὶ μεμιμημένοις, εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν εἴποιεν ἄμεινόν τι εὑρηκέναι. καὶ γὰρ τὸν ὁρῶντα κῶμον δι' ἀσθενείας, καὶ λόγων, ὅμηρος μὲν ἐγκρατῶς ἐπεμνήσθη, ὡς πρὸ ὀλίγου φησιν, οὐ γὰρ πώποτέ μ' ὄρνις φρένας ἀμφεκάλυψε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὑδὶ τὴν ἐλεγείας, ὀνείδεσι τρώας τε, καὶ δυκνήμιδας ἀχαιοὺς, τοῖς δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. οἷδ' ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς, καὶ ἀμέτρως ἀλισκομένους τῷ πάθει οὐ ἀνθρώπους ἐποίησαν, καὶ ταῦτα μὴ ὑδὶ τοσοῦτον.

Εἰσὶ δὲ καὶ χαρίεντες εἴδει λόγων, καὶ τὴν γραμμάτων. ὅπερ εὑρέθη ὑδὶ τὴν ἀγαλμάτων, καὶ αὖ πάλιν τὴν μνημάτων, σημαῖνον σωτόμως τὴν τούτων τινὶ τετιμημένον, ἀλλὰ καὶ τὸν ὅμηρον, ὅπερ φησίν. Ἀνδρὸς μὴ τόδε σῆμα πέλει κατατεθνειῶτος, ὃν ποτ' ἀρισθοῦντα, κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν, ἕκτορος ἥδε γυνὴ, ὃς ἀρίστου θῆκε μάχεσθαι ἑοῦ ἵπποδάμοιο, ὅτε ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι. καὶ γὰρ εἴπε τις τῶν σοφῶν, ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ, ζωγραφία λαλοῦσα. ἡ δὲ ζωγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας. αὐτέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων; καὶ ζῶα παντοῖα, καὶ μάλιστα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, παρδάλεις, ὧν τὰς ἀφορμὰς, καὶ δεξιώσεις ὑπογράψας, καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἐδείξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ τοῦ ἀστίδα τῷ ἀχιλλεῖ κατασκευάσας ἥφαιστος, καὶ γῆν τορεύσας τῷ χρυσῷ, γῆν, οὐρανὸν, θάλασσαν.

Ἐπὶ δὲ μεγεθοῦς ἡλίου, καὶ κάλλους σελήνης, καὶ πλήθους ἄστρων στεφανούντων τὸν οὐρανὸν, καὶ πόλεις καὶ διαφόροις τρόποις, καὶ τύχαις κατεσώσας, καὶ ζῶα, κινούμενα, καὶ φθεγγόμενα. τίνος ὁ φαίνεται τέχνης τοιαύτης δημιουργὸς τεχνικώτερος;

Ἰδωμεν δὲ καὶ ὑδὶ ἄλλο ἑνὸς ἐκ πολλῶν πρᾶγμα τοῦ ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον, ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὡς πρὸ οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ οἷς τὸν ὀδυσσέα τὸν ὀδυσσέως φράσας τὴν φέρει τὰ τ' δυρυκλείας, τὸν γρῆυς χείρεσι καταπρηνέσι λαβοῦσα, γνῶ ῥ' τὴν μαστὸν, τὸ δ', δὲ πεσέπε φέρεσθαι. ἄψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη, τὸ δ' ἐν χθόνος δέχετο δ' ὕδωρ.

in ipsoq; facto deprehensi, reliquis dijs risum mouerint, ita ut iucundis inter se salibus luserint. Quin & apud Procos luxu diffluenteis Irus mendicus cum generosissimo Vlysse lucta decertans, & in ipso facto ridiculus apparens introducitur. In uniuersum nanq; hominis naturæ familiare est, ut non solum intendatur, sed etiam remittatur, uti ad labores in uita sustinendos par sit. Eiusmodi quidem animi oblectatio apud Poetam inuenitur. Porrò quum hi, qui post ipsum Comœdiam inuexerunt, uerbis turpibus & apertis, ad risum ciendum usi sint, nemo illos melius quid- 10 dam inuenisse dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum, & orationum modestè commeminit, ut quando Iupiter ait,

Nunquam animum cœpit Veneris mihi filius imum.

& cætera. Et de Helena,

Non fas est Phrygios, æratos atq; Pelasgos,
Pro tali muliere diu decernere ferro.

Et his similia. Alij uerò Poetæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodestius capi finxerunt. Atq; hæc quidem hactenus.

20

Habent autem & epigrammata iucundam orationis speciem, quæ in statuis, ac deinde in monumentis inueniuntur, succinctè eum denotans, qui alterutro istorum honoratus fuerat. Atqui & istud Homeri est, ubi ait, Epigrammata.

Continet hocce sepulchrum hominem, quem strenuè agentem
Magnanimus quondam occidit Priameius Hector.

Et rursus,

Hectoris est coniunx, equites qui fortiter inter
Troiugenas gessit, tutanteis Ilion altum.

Cæterum si quis dicat, Homerum picturæ magistrum, ne- 30 quaquam errauerit. Quum enim quispiam è sapientibus dixerit, poeticam esse loquentem picturam, & picturam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, & uaria gesta, sensuum imaginatione, aut uerborum lenocinio ornauit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & uaridissima quæq; leones, sues, pardos. Quorum causam, & dispositionem describens, ac humanis rebus comparans, utrasq; proprietates ostendit. Ausus est autem & dijs ho- 40 mmum formas tribuere. Porrò Vulcanus clypeum Achilli fabrefaciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens.

Præterea solis magnitudinem, lunæ uenustatem, & syderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinem, ac urbeis uarijs moribus ac fortuna utenteis, deniq; animalia, quæ mouentur, & loquuntur, quo tandem huiusmodi artis opifice non uidetur artificiosior?

Videamus autem et in alio uno è multis exemplo, quod poemata ijs magis conformia sint, quæ uisu, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Vlyssis cicatricem narrans, ea, quæ ab Euryclea fiunt, inducit, 50

Hanc anus arripiens manibus pronisq;, fouensq;,
Agnouit, reijciq; pedem, qui lapsus in undam
Cum sonitu, effudit lympham, totumq; lebetem.

Lætitia

Lætitiæ atq; dolor simul hanc tum cœperat ingens,
Et lacbrymis maduere genæ, & uox faucibus hæsit.
Postea sed mulcens barbam, compellat Vlyssem,
Haud dubium, quin sis soboles mea, charus Vlysses,
At te non prius agnoui, quàm uulnus herile
Attigeram, hæc dicens, aspexit Penelopeam,
Significare uolens, &c.

Istbic enim etiam eorum, quæ in picta tabula monstrantur, & ob oculos ponuntur, innuit complura esse, quæ non uisu, sed sola cogitatione comprehendi queant, ut est pedis præ stupore dimisio, ærei lebetis sonitus, aqua effusa, aniculæ cum tristitia, tum gaudium, eiusdem ad Vlyssem uerba, denique quæ ad Penelopen respiciens, dicere conata est.

Multa præterea & alia graphicè apud poetam demonstrantur, quæ in ipsa lectione spectare licet.

Hic tempus est, ut orationem finiam, quam ueluti coronam è florido & uariegato contextam prato, Musis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, si quis reprehendat, quod quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineant, ei rationes physicas, ciuileis, moraleis, & uarias scientias attribuam. Necessum enim poetæ fuerat, gesta admiranda & perturbationes, & mores diuersos ponere. Quandoquidem bona per se, simplicia, eiusdem speciei, ac omnibus obuia sunt. Quæ autem malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas dispositiones, ex quibus rerum materia conflatur. In qua deterioribus adiectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in summa, istiusmodi argumentum, Poetæ occasionem mouendi omnifarios sermones, suppeditauit, id que partim sub sua, partim sub aliena persona, ita ut lectoribus per hæc multum commodauerit. Quo autem pacto non omnem uirtutem Homero acceptam feremus? ubi & ea, in quibus ipse non multum operæ posuit, posteri in eius poematibus perpendunt. Dum uidelicet quidam ad uaticinium, eius uersibus, tanquam oraculis diuinis utuntur, quidam uerò eos transpositos, & consutos, alijs sibi argumentis propositis assuũt.

Epigrammata.

FINIS.

ὅλως. τῆς δ' ἅμα χάρμα, καὶ ἄλγος ἕλε φρένα. τῷ δὲ οἱ ὄσσε, δακρυόφιν πλήσθην. θαλερὴ δ' οἱ ἔχχυτο φωνὴ, ἄψαμένη δὲ γένειον, ὀδυσσῆα προσέειπεν. ἦ μάλ' ὀδυσσεύς ἐσσι φίλον τέκος, οὐδέ σ' ἔγωγε πρίν γ' ἔγνων πρίν περ ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. ἣ καὶ τειρεσίαν ἐσέδρακον ὀφθαλμοῖσι, πεφραδέειν θέλοντε, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εντεῦθα γὰρ καὶ τὴν γὴν πίνακι γραπτῷ δεδειγμένων τὸν ὀφθαλμὸν τυφλῶν δυνάμενον, ἐμφαίνεται πλείω τὰ μὴ δὲ τῇ ὄψει ἐπι καταληπτὰ, ἀλλὰ τῇ νοήσει μόνῃ. ἥτε δῆλα τῆς ἐκπληξιν ἄφεσις τοῦ πόδος, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ ὁ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ ἡ γραὸς λύπη τε ἅμα, καὶ χαρὰ, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὴν ὀδυσσέα, καὶ ἃ πρὸς τὴν πηνελόπειαν ἀφεθλέψασα εἰπεῖν ἐμέλησε.

Πολλὰ δὴ καὶ ἄλλα γραφικῶς παρὰ τοῦ ποιητοῦ δεδείκνυται, ἅπερ γὰρ αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει θεάσασθαι γένεται.

Εντεῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὃν ὡς πλέκανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς, καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀναπέμομεν, καὶ οὐκ ἀν φροντίσαιμεν εἴ τις ὠλιγωρήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγμάτων ὑπόθεσιν ἐχουσῶν τοῦ ὁμήρου ποιήσεων, πεσόντα πόμεν αὐτῷ λόγοι φυσικοὶ, πολιτικοὶ, καὶ ἠθικοὶ, καὶ ὠδίνας ποικίλας, ἀνάγκη μὲν δὴ τῷ ποιητῇ πράξεις παραδόξους, καὶ πάθη, καὶ ἤθη διάφορα ὑποθέσθαι. ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ὄντα, καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκατασκεύαστα. τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα, πολλὰς ἔχει καὶ τρόπους, καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται. γὴ τῶν παραπεμένων χειρόνων, ἡ τῶν ἀμείνονων γνῶσις, καὶ αἵρεσις, ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον, ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρέχει ἀφορμὰς τῷ ποιητῇ παντοδαπὸς κινῆσαι λόγους, οὓς μὲν, ἀπ' αὐτοῦ, οὓς δὲ ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων προσώπων. ὥς τε τῆς ἀπὸ τούτων ὠφέλειας, τοῖς γὲ τυγχάνοσι παρέχειν. τῶς δὲ οὐκ ἀν πάσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν ὁμήρῳ; ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπιτήδευσε, ταῦτα οἱ ὑπογνόμενοι γὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατεγνόκασιν, καὶ χρῶνται μέν τινος πρὸς μαντείαν ὡς ἐπὶ θείοις αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ. ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μεταπιθέντες, καὶ συνείροντες.

ΤΕΛΟΣ.